Tar Illés

ötvös

Gentmüeul

418. l.

A vall. és közokt. m. kir. mini
15.430. sz. a. kelt s a IX. ker
rendeletének másolata:

A Gül Baba sirhelyéül
reállitási munkálatainak költség
/:3.235:/ K 32 f-t engedélyezvén
ez összeget a Műemlékek Orsz. Bi
tájára, elszámolás kötelezettség
fentmegjelölt alnaplójában kiadá

A hivatalos máso

Tar István

a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének titkára.

1952 DEC 19 SZABAD NÉP

276

Ma nyitják meg a Harmadik Magyar Képzőművészeti Kiállítást

Ma délben 12 órakor nyitják meg ünnepélyes keretek között a Műcsarnokban a Harmadik Magyar Képzőművészeti Kiállítást, amely képzőművészetünk nagy seregszemléje lesz. Csütörtökön sajtófogadást rendeztek, amelyen *Tar* István, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének titkára bevezető szavai után *Pogány* Ö. Gábor, a Múzeumok és Műemlékek Országos Központjának elnökhelyettese méltatta a kiállítás jelentőségét. Előadása után a sajtófogadás résztvevői megtekintették a kiállítást. (MTI)

„... Magyar Költészet Antológiája"

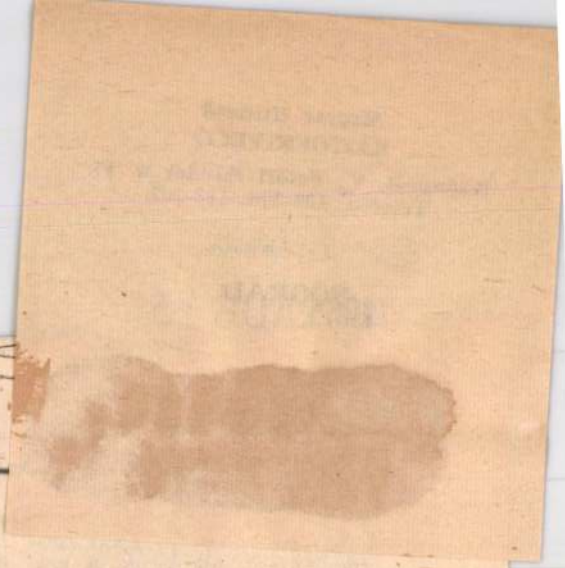

KAPU

apja. Igaz, nem gimnáziumba kerül, hanem kereskedelmibe, különbözetivel. Merthogy az állítólag könnyebb és Tomika nem túl okos.

Állomás jött, akácfás.

— Szomjas vagyok — morgott Tomika.

— Ej, honnét kerítsek én most neked vizet...

A fekete ember készségeskedett.

— Maj a Lőrinc. Ugorj, Lőrinc!

A fiú kezében táncolt a papírpohár. Tomika gyanakodva nézte.

— Mondja csak, nem ivott maga ebből?

Lőrinc fehér lett. Mi az, hogy maga? Tegnap még szervusz volt. Igaz, hogy hol van már a tegnap? Tomikának aranykapu jár s neki meg a vasküszöb. Ezüstkapu? Baromság?

Rájukbömbölt a város, váratlanul és félelmetesen. A bőrgyár, a bútorüzem s még a kis kóceráj is, amelyben gyermekkerékpárokat készítettek a hadirokkantak, deszkaólban. Süvített minden gőzsíp.

— Sztrájk Megint Sztárjk! — legyintett a levegőbe egy szalmakalapos úr — Idén már harmadszor. Na de majd...

Szuronyok néztek be a vonatablakon.

— A mi csendőreink — billent egyet a szalmakalap.

Az ócska, zöld villamos járt. Elzötykölt a Szent Imre szobor előtt és a sarkon megállt, a Krámer üzlete közelében.

A cipész fanyalgott.

— Rosszkor jöttek. A segédurak is leálltak. Az okosok. Kész tönkremenés — mutatott körbe a néptelen műhelybe.

— Kuncsaftot is hoztunk — mondta Lánci.

Krámer megmozdult.

— Két pár borjúbox a... Hogyis? A Hídegkúti fiatalúrnak. Tessék csak leülni és levetni a cipőket. Mértéket veszek. Igenis.

Tomika lerángatta balcipőjét, de a jobb nem mozdult. Beladagadt a lába.

— Fusermunka — himbálta fejét Krámer — egyik cipő nagyobb mint a másik. Igazi fuserek. Próbálgassa csak, fiatalúr.

Tomika kiválasztotta Lőrincet és intett.

— Húzza le, kérem.

— Előredugott lábfeje majdnem Lőrinc állát érte.

— Húzza le, na!

Krámer úr rámordult.

— Mit bámulsz? Mit bámulsz? Most már ide tartozol! Dolgozz!

Felszegte a fejét Lőrinc. Mit, hogy ő húzza le a büdös cipőjét ennek a tésztaképűnek? Pár hete még, hogy sündörgött körülötte: Lőrinc, légyszíves mutasd a számtanpéldádat! Hát nem, soha!

— Húzd már le, kisfiam.

Az apja volt. Nem ismerte meg. Öregen nézett rá, könyörgősen. Uramisten ilyen vén volna már? Akár holnap meghalhat és otthon négy öccse futkorász körben a csupasz udvaron örömtelenül. Már holnap meghalhat, meg. Odakint megint vijjogtak a szirénák. Lőrinc megroggyant.

—Nyújtsa ide a lábát fiatalúr!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

NÓGRÁD
1965 AUG 15

1021

Lenin, Petőfi, Munkácsy...

Készülő új szobrainkról

Városainkat mint ékszerek díszítik a szebbnél-szebb képzőművészeti alkotások. A számuk évről-évre gyarapodik. A magyar képzőművészek pályázati, vagy közvetlen megbízás alapján készülő alkotásait a Képző és Iparművészeti Lektorátus bírálja el. Itt erdeklődtünk, milyen új jelentősebb szobrokon dolgoznak művészeink.

A készülő szobrok közül kiemelkedik Pátzay Pál Munkácsy Mihályról mintázott, két méternél magasabb bronzszobra, amelyet Kazincbarcikán helyeznek el a Munkácsy Mihály téren. Életnagyságú Petőfi portrén dolgozik Kovács Ferenc. A kőszobor a kalocsai szabadtéri színpadhoz kerül. Ugyancsak itt állítják fel Mikus Sándor Fésülködő nő című bronzszobrát, Kalló Viktor nagyméretű bányászfigurája Pécs nyugati városrészébe, az irodaház homlokzata elé kerül. A krómacél lemezből domborított, erőteljes plasztikájú szobor kifejező szimbóluma lesz a bányászvárosnak. Borsos Miklós fekete bazaltból faragott, különföldi kiállításokon is sikert aratott halfiguráját a badacsonyi Hableány Étteremnél helyezik el, magas oszlopszerű talpazatra. Az egyik legszebb szoborkompozíció Kistaludy Stróbl Zsigmond új alkotása, amelyben a kalocsai kórház betegei gyönyörködhetnek majd. A kétfiguras szobor sztetoszkópos orvost, és egy kalocsai népviseletbe öltözött kislányt ábrázol beszélgetés közben. Kalló Viktor ruskicai márványból készít két méternél magasabb női szobrot a salgótarjáni kórház parkjának medencéjéhez.

Az egyik legszebb idei alkotás Tar István „Tisza" című, négyméteres szobra lesz. A mű fekvő női alak formájában igen megkapóan a Tisza folyását fejezi ki, a figurából formált habokkal. A szép alkotást Szeged Ogyessza városrészben helyezik el. Négy méter magas Lenin bronzszobrán dolgozik Marton László. A hatalmas művet Gyulán, az Április 4. téren állítják fel. Ülő gyermeket ábrázoló két méteres haraszti mészkő szobor fogadja majd az Egri Gyermekváros lakóit és látogatóit a főbejárat előtti téren, Segesdi György alkotása.

Makrisz Agamemnon csaknem három méter magas vörösrézlemez szoborkompozíciója, amelynek három alakja a munkás-paraszt-értelmiség összefogását jelképezi, a miskolci SZOT-székház főbejárata mellett, — a parkosított téren kap majd helyet. Fémből kivitelezett női aktját vizmedencéhez tervezte Lessenyei Márta. A lírai hangulatú, ülő figura a soproni új idegenforgalmi szálló belső udvarára kerül. Segesdi György ólomból készülő csaknem két méteres női akt szobrát a jászberényi termálfürdő elé helyezik.

Tar István „Tisza" című alkotása

Mindez természetesen csak kis része az idén befejezésre kerülő képzőművészeti alkotásoknak, amelyeket a többivel együtt még a tél beállta előtt helyeznek el.

V. A.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

MAGYAR H
1964 ÁPR 1.

1021

Tar István szobrászművész három és fél méteres fekvő férfialakot ábrázoló szobrot formáz. A szobrot a komlói gimnázium előtt állítják fel

rdítani a vívás fejlesztéabályokban csak néhány asztalatainkból leszűrt, s gyekeztem felhívni a fiatóm, de az amerikai víében megjelenő vívó szakeadják előadásom.

nyításával. Az olimpia előtt is ségünk nevében lett Keresztes A Atlétikai Klub sorra kerülő H

NEVILÁG

rákkal szaporodó virágtalan vény. 32. Operaénekes (1879—i, Kálmán), Operaházunk tiszetbeli tagja. Világhírű Mozartrpretátor. 33. Két daloló cska. 35. Folyó Kína és Korea árán. 38. Szobrászművészünk iklós). 40. ....-dombvidék (a szegi-hg. elővidéke). 42. Operakesnőnk (1888—1946, Mária). ának legnagyobb magyar oraium- és dalénekese. 43. Róma

folyója (névelőve 45. Erre a helyre. magához tér. 48. 1890, Kornélia). A ház egyik legüni 51. Mókus. 54. Rá város Törökorsz földbe rejt. 59. H hang. 61. Van, né U. 64. Vízi jár helye. 66. Kitűnő.

BE

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

NÉPSZABADSÁG

1965 ÁPR 8.

— **A Csehszlovák Kultúra** helyiségében kiállítást rendeztek Vladimír Motovsky szobrászművész és Viera Kraicová festőművésznő alkotásaiból. A kiállítást szerdán nyitotta meg Tar István Munkácsy-díjas művész a magyar képzőművészeti élet több képviselőjének jelenlétében.

— 222 leszármazottja gyűjtötte ö

y-egy szállítást irányító,

Tar István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JAN 29.

PESTMEGYEI HIRLAP

kapcsolatos munkájáról.

— A mai magyar kisplasztika kiállítása nyílik január 31-én délután fél 6-kor a Csók István Galériában. Az ünnepi megnyitó beszédet Tar István szobrászművész tartja.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JAN 31.

PESTMEGYEI HIRLAP

— **Mai magyar kisplasztika** címmel kiállítás nyílik ma délben a Csók István Galériában. A megnyitó beszédet Tarr István mondja.

Pirityi Sándor jelent

Január utolsó napjai
an élénkséget hoztak a
ózásban. A szovjet—a
együttműködés jegyéb
ocsátott *Echo 2-őt* köv
merikai kozmikus „b
at", a *Saturnus 1,*
old irányába felb
anger 6.

Tegnap a Szovjetunió is „be-
vezett" a kozmikus téli olim-
ába:

egy rakétával két kutató szputnyikot vezérelt különböző pályákra,

amely majdnem 70 ezer kilométeres mélységben szondázza a világűrt, *aligha van túl az első fordulón.*

(Folytatás az 5. oldalon.)

Szakít-e az új saigoni rezsim Franciaországgal?

Alkudozó tábornokok

Saigon, január 31.

Hírügynökségi jelentések szerint a tegnap lezajlott puccs után Saigonban teljesen helyreállt a nyugalom. Duong Van Minh

lamcsínyhez. Azt azonban

elismerte, hogy a puccsot megelőző éjszaka kapcsolatot teremtettek vele Khanh tábornok

Tar István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JAN 3.1.

ESTI HIRLAP

1071

A Váci utcai Csók István Galériában ma kiállítás nyílik, amelyen a Képcsarnok Vállalat a magyar szobrászművészek mintegy hatvan kisplasztikai alkotását mutatja be a nagyközönségnek. Megnyitó beszédet mond: Tar István szobrászművész.

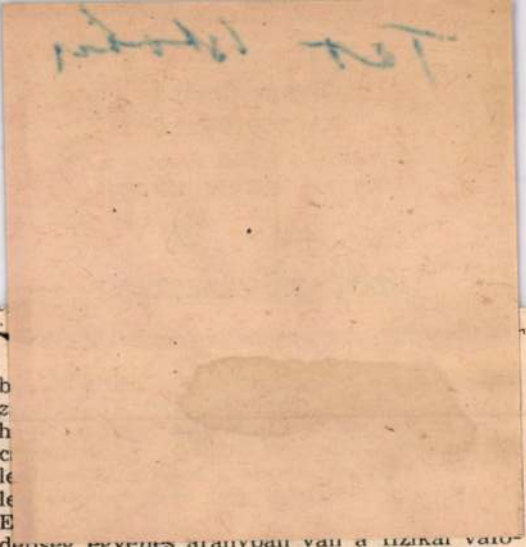

NGOK

ettkara *Eck e*" néven hándoni *Piccadom*, elfogultvilág balletttritikus véleNKS, a „The n így ír: „Az dnak nevetni tató jelenség. is fejleszti szabad javasnám, hogy a nogy egy mágbarátkozzék, nt az együttes „Dance and írt cikkéből: miért érkezett " elnevezésű gyan sohasem mel láthatóan tató tény az, állam támotény, hogy leeményekre jozékely *András* A *Parancs*nak yers, konkrétlusban, amely ment a divat-

deuseg egyenes arányban van a fizikai valószínűtlenséggel) megakadályozta, hogy a balett bármilyen eredményre is jusson... Megjegyzendő, hogy valamennyi balettben Eck teljesen nyilvánvaló és bizonyos értelemben *egyéni* koreográfiai stílust mutat. Maga a koreográfia anyag nagyon eklektikus, de Eck konok következetességgel alkalmazza." Peter WILLIAMS a „Dance and Dancers" májusi számában így ír: „Helyes volt-e Eck Imrétől a társulat sorsát egyetlen koreográfus, tudniillik saját maga kezébe letenni, és alig három évvel a megalakulás után munkájának eredményét egy annyira raffinált világvárosban bemutatni, mint London? El tudom képzelni, hogy Magyarországon ez az együttes érdekes kezdeményezésnek számít, de a megcsömörlött Londonban inkább jól rendezett műhelyprogramnak tűnt. A *Variációk egy találkozásra* jó balett lehetett volna, ha Eck jobban kihasználja *Vujicsics Tihamér* partitúráját... Az együttes jelenlegi fejlettségi fokán ez a látogatás hiba volt. Az a körülmény, hogy tagjai között nincs kiemelkedő nagy egyéniség, az export szempontjából arra vezet, hogy nem kelt jelentős érdeklődést. Hozzájárul ehhez az a tény is, hogy a műsoron szerepelt művek nagyjából hasonlóak."

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1963 III 11 — 2

SZOC. MŰVÉSZETÉRT

RÖVID ÉLETTÖRTÉNETÜNK

— Levél a Magyar Posztógyár Gépműhelyéből —

1959-ben a szocialista brigád cím elnyeréséért folytatott versenyben brigádunk is részt vett. Az öntőde 16 tagja a brigádmozgalom célkitűzéseit elfogadta, és ennek eredményeképpen termelésünket évről évre emeltük. Emellett kapcsolatot létesítettünk Moldován István festőművész elvtárssal is, aki művészettörténelmi vonatkozásban állandó kapcsolatot tartott velünk, és mindent elkövetett, hogy megszerettesse és megértesse velünk a festőművészet igazi értékét és szépségét.

Többször voltunk a Nemzeti Galériában, a Nemzeti Múzeumban, évről évre több és több kiállítást tekintettünk meg, és ennek eredményeképpen látókörünk kiszélesedett. Gyönyörködtünk az építészet, szobrászat és a festészet remekeiben. Festészetnél megismertük a vízfestészetet, a pasztelt, a temperát, a freskót, valamint az üvegfestészetet. Moldován István ismertette Egyiptom művészetét (piramisok, fáraók temetkezési helyeit stb.).

Moldován elvtárs kezdettől fogva brigádunk tiszteletbeli tagja volt. Mi, nehéz fizikai munkát végző dolgozók nagyra értékeljük, hogy eldőlt a múlt válaszfala közöttünk, s értékelni tudjuk egymás munkáját és egymás megbecsülését. Nagyra értékeljük, hogy a művészet életünk valódiságát formálja, vagy festi meg. Nem a múlt urait, hanem a jelen dolgozóit. Tájékozottságunk eredményeképpen fel tudjuk ismerni a giccsfestészetet. Fáradságos és kitartó munkánk eredményéről világosan beszél a négyszeres „szocialista brigád" oklevél, jelvény és zászló.

Az elért eredményhez kell vennünk azt a megtiszteltetést is, amely lehetővé tette számunkra, hogy Kurucz D. István festőművész és Tar István szobrászművész tanulmányútjáról készített színes diák május 21-i vetítésén részt vehettünk. A Rómáról készített képeket az idő túlhaladottságára való tekintettel nem volt módunk megnézni. Kérjük a Képzőművészek Szakszervezetének vezetőségét, hogy a jövőben ha hasonló előadásra kerülne sor, úgy brigádunkat szíveskedjének értesíteni. Így alkalmunk nyílik arra, hogy megcsodálhassuk az olasz festészet, szobrászat, valamint építészet mestereinek alkotásait. Külön élmény volt számunkra dr. Végvári Lajos művészettörténész színes előadása.

A vetítés utáni szíves vendéglátás még közelebb hozott egymáshoz bennünket. Megbeszéltük további célkitűzéseinket. Moldován elvtárs tájékoztatott, hogy a Magyar Posztógyárban pár héten belül képkiállítást fognak rendezni. Ezen az estén is meglátszott, hogy a szakszervezet a tömegeket a közös cél érdekében mindenkor az oldalára tudja állítani.

A szíves vendéglátásért ismételten köszönetünket fejezzük ki a Képzőművészek Szakszervezete Elnökségének.

KREISZ ANTAL
brigádvezető

NÉPHADSEREG
Magyar Hirdető
SZTOHIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

jet drá-
je Vsze-
színpad-
nagyobb
Dzigan
az ötve-
lkotásai-
rózainak
ak ezek.
yőzött a
a zűrza-

között is
borúban,
csatla-
i Palota
l, hanem
tisztjei-
iarchista.
get, ren-
sához vi-
n szilárd
rt a sor-
eménytе-
magához
rva mat-

öregasz-
iszt meg-
az anar-
törülmé-
t is vol-
igédiája,
mutat,
nmunis-
nesvere-
Ebből
n sok a
észetes,
volna
irgarita
nagy-
vezér
maradt-
en csa-
ri med-
hangvé-
sikerült
Több-
vonta-
mesedik
cannes-i

és most, hogy láthá
kaptam, mint várta

Egy jelenetről sze
július 1-én okiratot
etlen sztyeppén levő
togorszki acélkombi
látjuk a háncscipőb
ri gépek helyett n
komszomolistákat és munkásokat, akik a 40 fokos hi-
degben sátrakban, barakokban lakva, szinte vérükből
építik Magnitogorszkot. Röviddel előbb a 20-as évek
Amerikáját láttuk. Összehasonlíthattuk a gépek, gyá-
rak hatalmas tömegét a puszta kézzel, csákánnyal épí-
tők seregével. És most 1963-ban, 33 évvel később, a
volt szteppe helyén álló gyáróriás 20 százalékkal ma-
gasabb termelékenységgel dolgozik, mint Amerika bár-
melyik acélkombinátja. Ember jóformán nem nyúl a
gépekhez, teljesen automatizált. Erről szól a film. Ar-
ról a gigászi építőmunkáról, amely létrehozta az
„orosz csodát". Csodát? Nem, hanem a tudatos, sza-
bad emberi munka eredményét. 220 millió főszereplője
van, ahogy alkotói hirdetik. Igazuk van. A történel-
met látjuk megelevenedni és azt nem négy-öt zseni és
a tervek csinálják, hanem a néptömegek, akik odaáll-
nak hóban, fagyban, sárban dolgozni, mert tudják
miért építenek.

Nem látványos parádék és nagy csaták adják a film anyagát. Azaz van benne parádé is. A fia-tal szovjet köztársaság ellen minden oldalról támadó intervenciósok parádéit látjuk. Velük szemben az arcvonal túlsó oldalán pedig gyengén fel-fegyverzett, rongyos ruhájú, éhező vörös katonák. A fehér tábornokok pezsgőznek és isznak a győzelemre. Nyilatkoznak: *„Pár hétig tart az egész cirkusz."* Azután pedig győznek a rongyosok. Győznek, majd építenek és közben tanulnak. Egy egész ország tanul. Szakállas öreg parasztoktól — fiatal gyerekekig, volt vöröskatonákig.

Látni kell a legmodernebb filmművészeti mód-szerekkel, a cinéma vérité módszereivel — rej-tett kamerával, szociográfiai kérdés-felelet módszerrel stb. — felvett jelenetsort, amikor a magnitogorszki technikumban a film alkotói mikrofon-nal a kezükben, az ott levő fiataloknak felteszik a kér-dést: mennyit fizetnek az oktatásért? Tanulmányt lehet-ne írni a választ adók arcáról. A csodálkozástól tréfát gondolásig mindent láthatunk, csak a kérdés konkrét megértését nem. „Fizetni, azért, hogy tanulunk?" „Hát az meg mi?" Ismeretlen fogalom ez a mai szov-jet fiatalok előtt.

A film alkotói dokumentumfilmet alkotva, a film-művészet legmodernebb eszközeit használták fel. Al-kotásuk bár több, mint egy félszázad anyagából vá-logatott, minden értelemben a legmodernebb. Igazi szocialista realista alkotás.

Pataky Iván

Reiner Erikának, a különösen
vérzékkel rendelkező Kincses
ak és a többieknek is. Már
, amire építhetnek. Mintegy
l hónapja tanulnak, heten-
zer két óra hosszat van fog-
s szépen előrehaladtak.

kozás után Zsellér János
lvtársnak megjegyezzük,
n vett részt a foglalkozá-

sen tanulok és komolyan
a tanulást — adja meg
ndítóokát Zsellér elvtárs.
am jó túl sokat átven-

zös hadgyakorlatokon is, az idegen nyelvű szaklapok, a szakirodalom pedig komoly segítséget nyújthat munkánkhoz. Meg aztán — mosolyodik el — egyre több a csereüdültetési lehetőség is és a nyelv birtokában az ember saját magát tudja kalauzolni.

ZSELLÉR ELVTÁRS elmondja még, hogy a Néphadsereg Központi Klubja parancsnoksága biztosítja a kulturált tanulás feltételeit, kezdve a világos, jól fűtött tanteremtől a kitűnő módszerrel oktató tanárig. Parancsnokai is megértőek, segítő-

63 NOV 16.

1024

Ez a maradandó értékű bronz-dombormű egy hősi védelmi harc 400 éves évfordulójára készült, s jelenleg a védett vár kapuján látható. A nagyszerű művészi alkotás az „életet" ábrázolja, akik a XVI. század közepén Ali és Ahmed pasa egyesített seregét hősies önfeláldozással feltartóztatták. A vár a „magyarság vitézlő iskolája" volt, amelynek erejét Gárdonyi Géza szavaival „Nem a falak ereje, hanem a védők lelkesedése adta".

KÉRDÉSÜNK: hol van elhelyezve ez a dombormű?

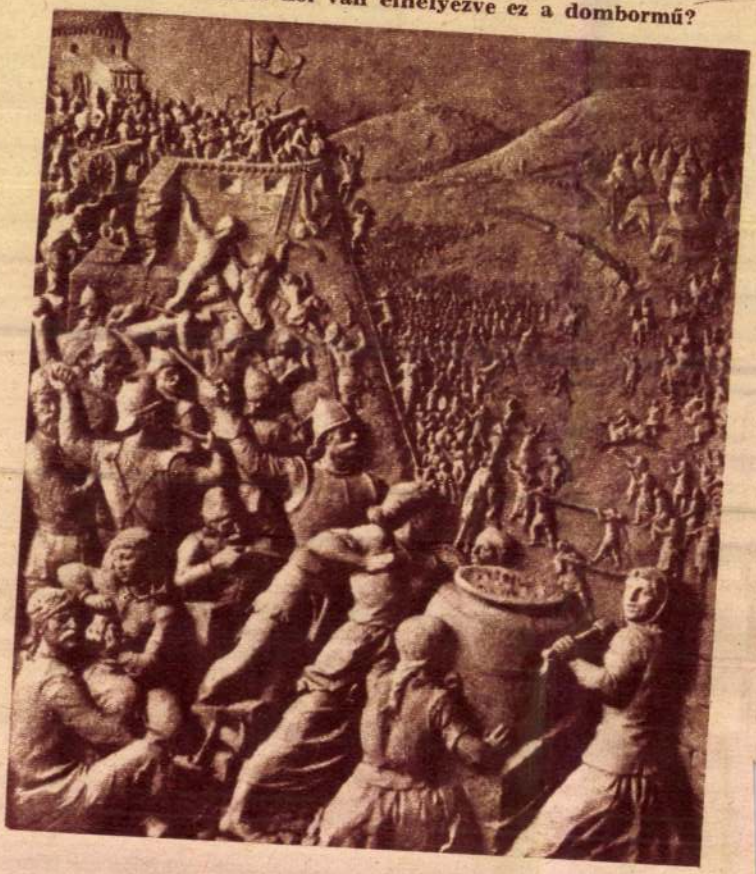

II.

Második képünkön a XVII. század legnagyobb magyar költőjének, politikusának és hadvezérének mellszobra látható. A „Fegyvert és vitézt éneklő" költő és katona dédapja példáján lelkesülve vált a magyar függetségi harc bajnokává.

Egész életműve elválaszthatatlan eleme népünk szabadságküzdelmeinek. Petőfi a szabadságharc válságos óráiban az ő hősi példáját idézi, aki „örök hírét" tolla mellett „szablyája élivel, ellenség vérivel" is írta. „Legyen minden ember olyan — írta a költő —, mintha az ő unokája volna".

A szobor 1952-ben a Honvédelmi Minisztérium közvetlen megbízása alapján készült, s jelenleg a Vígszínház előtt van felállítva.

KÉRDÉSÜNK: kit ábrázol a kép, s ki volt az itt bemutatott két mű alkotója?

Írjuk egymás alá a betűcsoportokat s függőlegesen olvasva megkapjuk a válaszokat.

ABMIÁS ZAISCZ +NKTSO E+LVIB GZOÁ+R
M++IS +NTMJZ VYAUA+ ÁIRNS+
R++K++

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉLET ÉS IRODALOM

...egedű

...an talán,
...láttam:
...egedült

...gy lenge dalt,
...h-ot?
...g tovább
...)
... ősz,

...allamot,
...
... soká! —
...ittam,
...dűt,
...ült

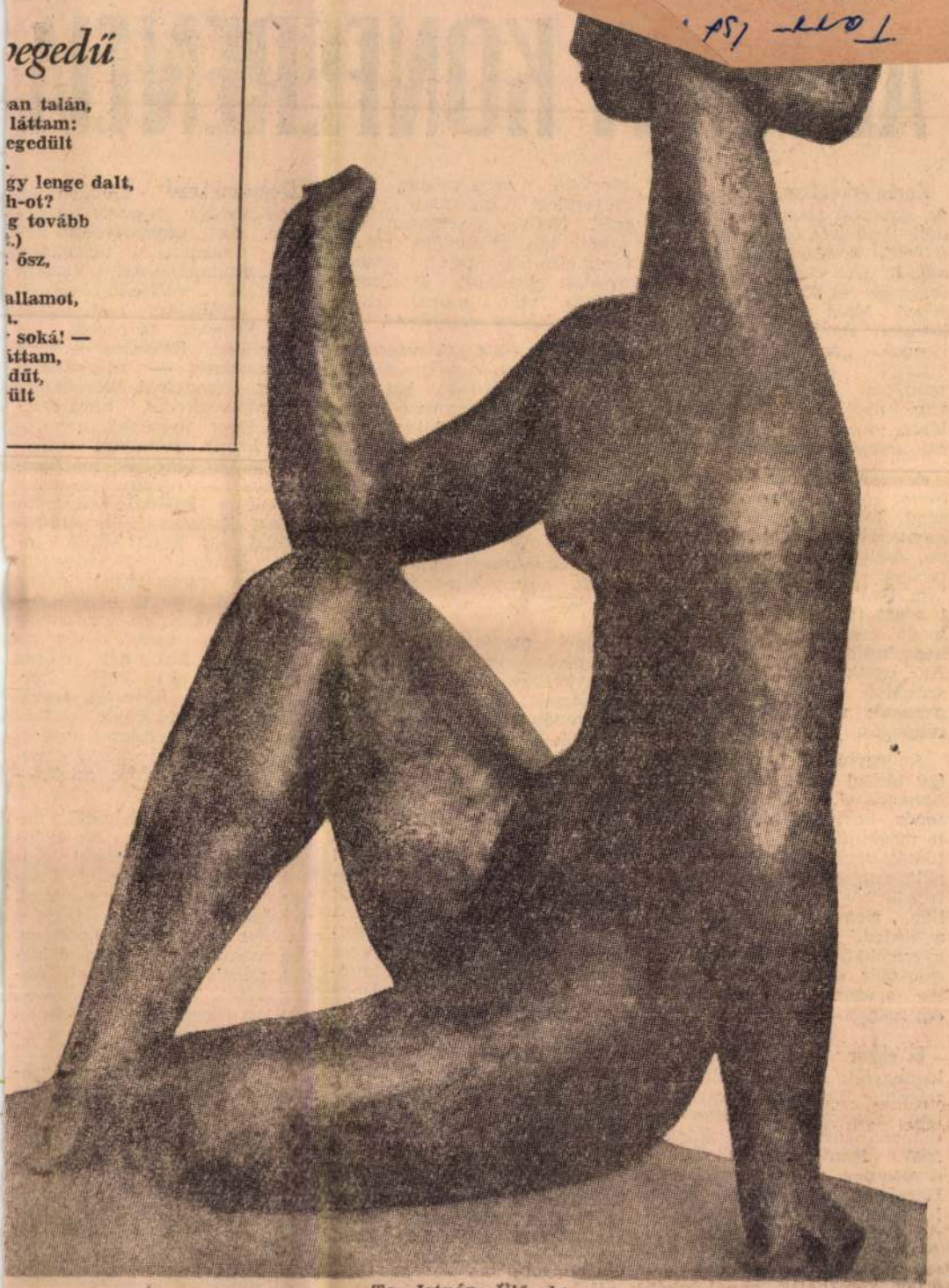

Tar István: Ülő akt

Természetesen. Egyszerre

1962 DEC 22

FARAGÓ VILMOS:

ÁDVENTI KONFERENCIA

Korán érkeztem. A plakát, az egyetemi templom ajtaján, déli tizenkét órára ígéri az ádventi konferencia mai előadását. *„Az evangéliumok keletkezése és történeti hitelessége."* Most féltizenkettő. A kóruson megejtő-tiszta lányhangok. „Agnus Dei". Az oltárnál három pap. A templom zsúfolt, vasárnap van, nagymise. Elgyengülök kissé, mint két hete, a pécsi székesegyházban.

A székesegyház üres volt. Sötét, néma, komor méltóságú. Minden lépésem durva szentségtörés, a homályba vesző oszlopok visszhangos csattanással tiltakoztak. Megálltam ijedten, az egyház elcsavargott báránya, s a dermedt csendből ezüstpermetként hullott rám — a Hang. Az egyik mellékkápolnából szűrődött elő, túlvilági orgonaszó; mint gyöngéd szemrehányás, úgy sajdult belém.

Az egyetemi templom nem így támad most rám. Ünnepi harsogással. Villanygyertyák, fehér karinges kispapok, lila miseruhák, ujjongó kórus, tömött padsorok, s első körültekintésre úgy látszik: fénylő bizonyosság a szemekben. Nemsokára megszületik a kisded. Mintha elfelejtett gyermekkori reflex mozdítaná, már-már együtténeklésre nyílik a szám. „Harmatozzatok, égi magasok."

És ekkor megpillantom a kisangyalt. Fölöttem áll, mezítelenül, bájosan, kacér pózban, aranyozott popsiján vidáman játszik az ünnepi fény. Rámosolygok. Tulajdonképpen nevetni szeretnék. Hangosan, megkönnyebbülten, hálásan. Egy szőrmemuffos nénike, furcsa madárhangon énekelget mellettem, megbotránkozva pillog most felém; az a Bocskay-kabátos uriemberke pedig, aki gyerekkorom félelmetes uradalmi intézőjét idézi liliputi rényben, s arra számít, hogy elésorolom számtalan bűnömet. Nyílik a szekrény, egy gyónó lép ki belőle, zavartan elfordítja fejét, amikor meglát: egyetemi évfolyamtársam volt, marxizmusból mindig jelesre vizsgázott.

Tizenkét óra. A szószéken feltűnik egy fiatal, feketeruhás pap. Közli, hogy a professzor úr azonnal megkezdi előadását, addig is húzódjunk előbbre, a szőnyeggel borított helyekre, a templom, sajnos, nem olyan meleg már, mint az elmúlt vasárnap volt. Ádvent van, mondjuk el az Úrangyalát. A templom utánazúgja: „. . . és áldott a te méhednek gyümölcse".

Végre megjelenik a teológia professzora. Ovális arc, aranykeretes szemüveg, párnás kezek. Hangja egyelőre szenvedélytelen, a csöndes elbeszélések molljával indít: „Amikor Péter és János meggyógyította a béna koldust, a főtanács elé idézték őket. Kik vagytok? Péter ezt mondta: Tudjátok meg, hogy annak a názáreti Jézusnak segítségével gyógyítottuk meg a bénát, akit ti keresztre feszítettek, s aki harmadnapon halottaiból feltámadott. A főtanács ekkor kiküldte a két apostolt. Mitévők legyünk velük? Hogy csoda történt, nyilvánvaló. De fenyegessük meg őket, ne beszéljenek ezentúl a názáreti emberről. A megfenyegetett Péter és János azonban így felelt: Nem hallgathatunk többé arról, amit láttunk és hallottunk."

Hatásos szünet. Aztán puskalövésként rándul végig a hívőkön a professzor kiáltása: *„Hát ki vagy te?!* Ezerkilencszáz éve hangzik a pilátusi kérdés, az úgynevezett haladó tudomány pedig azzal válaszol most rá, hogy kijelenti: Krisztus nem is

Dolgozni kezd bennem az ellentmondás tiszteletlen ördöge. Az „úgynevezett haladó tudomány" túlságosan tág meghatározás. Vannak marxista vallástörténészek, akik egyáltalán nem tagadják Krisztus létezését. Ellenkezőleg, Krisztus — vagy a Krisztusok — megszületésének társadalmi, történelmi *szükségszerűségét* hangoztatják. Hogy mesével nem lehet hatni? Istenem, menynyi mesét beadtak már kortársaknak. Aztán eszembe jutnak a katakombák gyermeteg Krisztusai, a parasztkisded, aki körül subás kunsági pásztorok tisztelegnek, vagy a szurokfekete néger Krisztusok, s a professzor úr érvelését olyan szegényesnek érzem, hogy megsajnálom kissé. Mint azt az öreg pap-bácsit, aki görbe bottal botorkált nemrég szülőfalum templomának oltárához, hogy néhány tarfejű öregnek és nylonkendős néninek — nagymisét celebráljon.

„A népmesékben földi vágyak testesülnek. Az evangéliumban nincs semmi földből kinőtt vágyképzet. A sátán vagyonnal, hatalommal, dicsőséggel kísérti Jézust, s az isten fia mindezt elutasítja. Az evangélium lemondást hirdet, szenvedést, türelmet, szegénységet. Tagadja mindazt, amit a népek évezredeken át reméltek, vágytak. Ezt a tanítást mesékkel elfogadtatni nem lehetett volna! Olvastam egy tudományosnak beharangozott vallászkritikai könyvet. Szerzője annyira «objektív», hogy az általam most felsorolt és egyébként is közismert tényektől egyáltalán nem zavartatja magát. A papír mindent kibír."

Elpirulok a professzor helyett. Érveléséből nemcsak a történelmi-tömeglélektani

Magas, kövérkés fiatalember, a vidéki nagyváros egyik napi lapjának a szerkesztője, sebes léptekkel loholt a temető magas kőkerítése mellett a bejárat felé, ahol bundában s egykedvűen ácsorgott a kapus.

— Melyik részben temetik Kocsis Kálmánt? — kérdezte a sietéstől kifulladva a szerkesztő.

— Alázatos szolgája... Kocsis Kálmánt nem temetünk jelentem alássan, csak néhai Kocsis Kálmánt — tréfált a termetes temető őr.

— Miért nem felel? — szólt rá a szerkesztő a nevetgélő emberre. — Azt kérdeztem, merre temetik Kocsis Kálmán kubikost?

— Igenis, nagyságos szerkesztő úr. Nem is csudálom, hogy el tetszett jönni. Mert valami nagy cécó lesz itt. Csak úgy dől ide a sok nép, meg a sok rendőr. Azt mondják, cuculista beszél a sírnál. De ezt nem szabad. Azér ömlik ide a sok rendőr, hogy ne engedje.

Várt. S várt a szerkesztő úr is. Erre halkan megkérdezte:

— Hol van Kocsis Kálmán sírja?

— Ott, a nagy fa alatt, a harmadik sorban, a kőkereszt mellett.

A szerkesztő a kőkereszthez közel frissen ásott sírt kihányt, kis homokdombja mellett kardos, pisztolytáskás, feketeköpenyes, rózsásra borotvált rendőrtiszt fogadta tisztelegve a szerkesztőt.

— Miért nem szólt, hogy kijön? — kérdezte kezet nyújtva. — Nem kellett volna ennyire sietni. Megvártuk volna. Csupa izzadtság lett a rohanástól.

— Jó fogyókúra az izzadás — tréfált a szerkesztő.

A kézi szekér a sír elé ért. A rúd mellől felmagasodott a két vontató. A szerkesztő ismerte apjukat. Alig egy hete beszélt vele a folyómenti gátépítésnél. Ilyen lehetett Kocsis Kálmán fiatal korában, mint ez a két huszonötév körüli, verejtékben fürdő, sovány, szokatlanul magas és rongyos ember.

— Ikrek — mondta a rendőrtiszt. — Nézze csak, még a rongyaik is egyformák.

A sírok között szétszórtan várakozó nép összetömörült, közelebb húzódott s tömör falat vont a friss homokdomb, a mély sírgödör, a koporsós szekér, a

Tar István

1964. május 1. péntek

Tar István szobrászművész munka közben. Itt éppen Kazincbarcika részére készít nagyméretű művet.

Május 1. 1964

Tar István: Ülő akt.

dődnek.

Összeállította:
Róth Richárdné

Háromszázöt és harmincöt

Éveken keresztül egyik leg kenysége volt a szakszervezetn ványok elosztása. A műhelyb kik azok, akik igényt tartanak vezeti bizottság műhelyrészenk eljuttatta a bérosztályra, ahol h ványt osztottak ki. Az elmúlt e tunk elégíteni, sőt voltak idősza két darab tüzelőutalványt is ka

Ez az akció az idén sok n váltott ki dolgozóink között.

Mi ennek az oka?

Elsősorban az, hogy ebben

Tar István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1983 DEC 28

MAGYAR NEMZET

Tar István Munkácsy-díjas szobrászművész legújabb alkotása, a három figurás bronz »Tereferélők« a közeljövőben kerül felállításra a salgótarjáni új lakótelepen.

⊙

A hajdú-bihari megyei parlament

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Pesti Sándor u. 12.
Telefon: 188-298, 188-307

MAGYAR NEMZET

Fekvő nő szobra. A gipszminta – amiről majd a bronzbaöntés történik – még műtermében látható. A Duna folyó és a Lukács-fürdő épülete közötti zöld, fás, bokros térség igen szerencsés helye lesz e fekvő figurának. Hiszen a fővárosban még nincsen ilyen elhelyezésben, a víz, a zöld tér és az épület találkozási pontjába állított, bronzba öntött, fekvő női alakot ábrázoló szobor.

Legújabb munkája is fekvő formátumú lesz és a szobrászatot szimbolizálja: a komlói gimnázium épülete elé kerülő figura, ami ugyan még csak terv, vázlat, de már ebben a formájában is látható, hogy az előző, Lukácsfürdő elé készülő fekvő figura jó erényeit továbbfejleszti és újabbakkal gazdagítja. Ezt ígéri a szobor leendő nagy, testes formáinak ölelkezését mímelő kisméretű terv-vázlat. Ám az ígéret megvalósítása lesz az igazi alkotás, mert a leendő, a valóságos szobormű már benne is van ugyan a vázlatban, de még kívül is rajta, Tar István emberségében, s abban az anyagmennyiségben is, ami majd a nagy szobrot adja. A formáknak e kis vázlatban jelzett ölelkezése csak itt nyer a véglegesen harmonizált találkozásokban kielégülést s megnyugvást a szoborlétben.

*

Jóllehet szimplifikálásnak és beskatulyázásnak is tűnhet Tar István művészetét e rend és mérték fogalom-komplexummal jelölni. Ez igaz lehet. Bár e fogalmak szerepe az élet minden területén, úgy a társadalmi, morális, mint az anyagi valóság jelölésében az emberből keletkezett és az ember számára értékeset, hasznosat, elérendőt jelent. Több. Minden bizonnyal több az az életérzés, amit Tar István műveiben a köznek megfogalmaz: üzenet, tanítás, szeretet, magamegmutatása – a valóságunké. Szubjektumának formákban történő megfogalmazását azonban az ő sajátos rendje és mértéke jellemzi.

Ő mondja: „A művészet erősen szubjektív életérzés és abból a társadalomból táplálkozik, amelyben él a művész. Ez a szubjektivitás jelentkezik a társadalom többi egyedeiben is. A művész esetében formákban fogalmazódik meg ez az életérzés, s mert ez az életérzés mindig új, mindig más, újfajta formát igényel. A közönség, amikor kapja, még nem tudja mindig elfogadni, mert a hagyományokhoz kapcsolódik szemlélete. A modern építészet ma már természetes a közönségnek – a használati célszerűség megértette vele, hogy jó. A többi művészetekben ez a használati célszerűség rejtettebb, de megvan. Megvan a képzőművészetben is" és a szobrászatban is.

*

A szobrász anyagot alakít. A társadalom által kért tartalmat, az emberi testet, szimbólumokat formákba summázza, amiket kompozíciókba szervez az igényre feleletként. Ám a tartalmi nyilvánvalóságnál többet ad az igazi művész, az igazi szobrász —: a kor progresszív tendenciáival szinkronban levő gondolat és érzés ritmusát is kifejezi a műben. Tar István is anyagot alakít, amikor mintáz. S az anyag alakítása közben fogalmazódik meg és rögződik a műben a mai valóságunkból táplálkozó taristváni rend és mérték.

Kovács Gyula

Tar István: Ülő nő madárral – Femme assise avec oiseau
Сидящая женщина с птицей

Tar István: Térdeplő férfi – Homme agenouillé
Мужчина, опустившийся на колени

Tar István: Álló nő – Femme debout
Стоящая женщина

Tar István

Tar István: Tereferélők. Részlet – Bavardage. Détail
Болтовня. Фрагмент

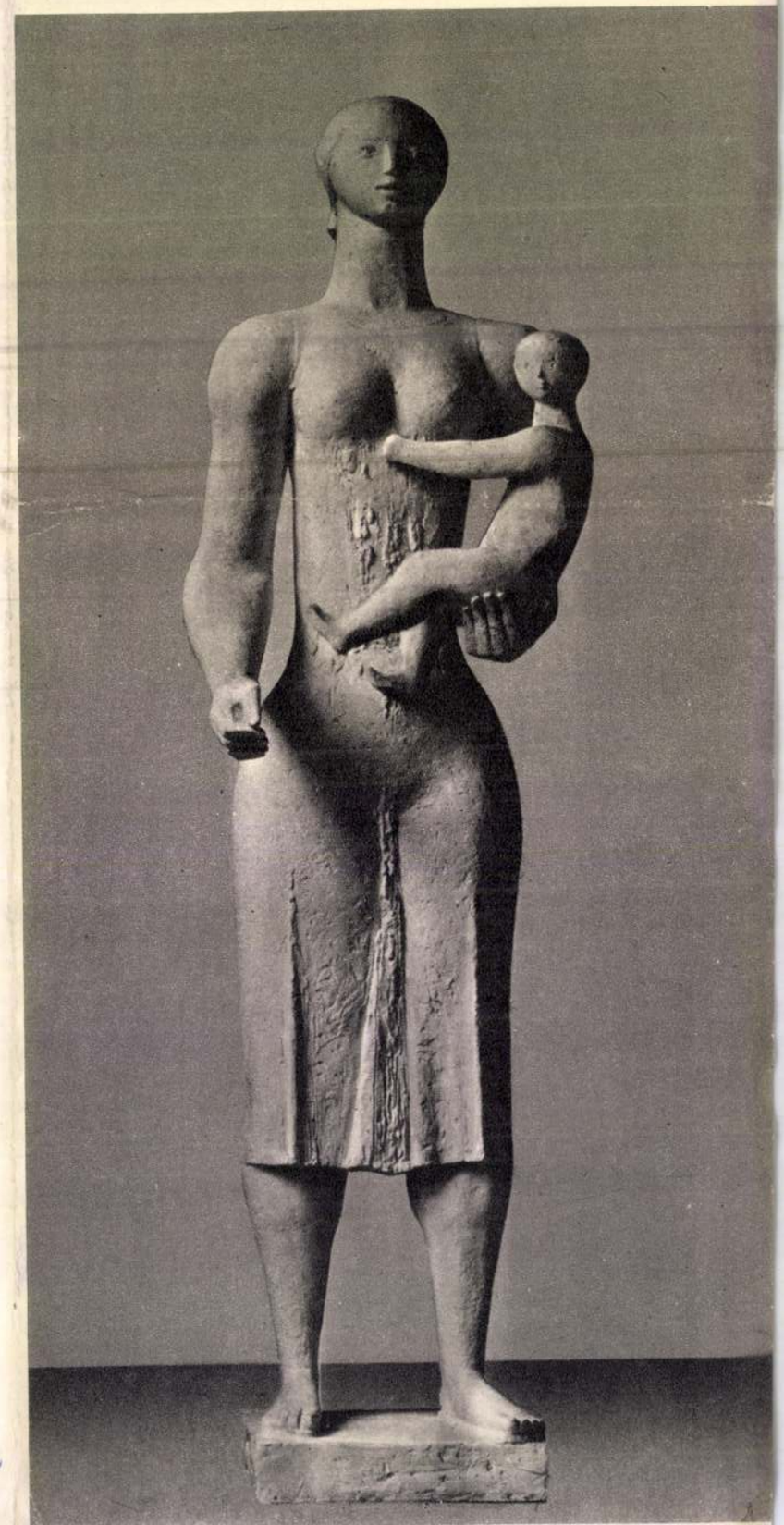

Tar István: Tereferélők. Részlet – Bavardage. Détail
Болтовня. Фрагмент

Művészet 1964 márc

SPORT

A téli olimpia nyolcadik napja

Szerdán az innsbrucki téli olimpiai játékok 8. versenynapján a szánkóversenyzők voltak a legfrissebbek. Alig két óra leforgása alatt megszületett a nap első olimpiai bajnoka. A győzelem osztrák versenyzők nevéhez fűződik és a második helyre is az olimpia házigazdái kerültek. Bronzérmet olasz sportolók szereztek.

*

A nap második bajnokát a nők 5 km-es sífutásában avatták. Minusz 5 fokos hidegben, szeles időben rajtoltak a mezőny tagjai és a 31 induló közül az egyik esélyes, a szovjet Bojarszkih, — aki szombaton 10 km-en lett első —, a 30-as rajtszámot kapta.

A 21 éves finn Lehtonen kitűnően futott és hosszú ideig győztesnek látszott. A szovjet Bojarszkih azonban 2.4 másodperccel jobb idővel ért célba és így a 10 km-en elért győzelme után 5 km-en is olimpiai aranyérmet nyert.

5 km-es női sífutásban olimpiai bajnok: Klavgyija Bojarszkih (Szovjetunió) 17:50. perc, 2. M. Lehtonen (Finnország) 17:52.9 perc, 3. A. Kolcsina (Szovjetunió) 18:08. perc.

*

A jégkorong torna szerdai versenynapján az A. csoportban az esélyes csapatok nagy gólarányú győzelmeket arattak. Ez nem is csoda, mivel az ötödik fordulóban a Szovjetunió, Kanada és Svédország a tabella leggyengébb együtteseivel, Németországgal, Finnországgal és Svájccal mérte össze erejét.

Jelemző, hogy ez utóbbi három együttes közül csak a finnek erejéből tellett két gólra.

Eredmények az A. csoportban: Szovjetunió—Németország 10:0, Kanada—Finnország 6:2, Svédország—Svájc 12:0. A csoport: Románia—Ausztria 5:2.

Megjutalmazták a legjobbakat

Bensőséges ünnepség színhelye volt kedden délután a diósgyőri stadion klubterme. A DVTK elnökségének döntése értelmében megjutal-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1964 FEB 6.

1021

Megnyílt a Mai magyar kisplasztika című kiállítás

A Képcsarnok Vállalat a budapesti Csók István Galériában rendezte meg a Mai magyar kisplasztika című kiállítását, amelyet az 1960-tól sokszorosított kisplasztikákból állítottak össze. A kiállítást Tar István szobrászművész nyitotta meg, és Nagy László, a Képcsarnok Vállalat igazgatója ismertette a kiállítás anyagát.

Részlet a kiállításról.

Megírhatta-e Bornemisza Péter egymaga összes műveit?

Ha azonban nemcsak így, rövid pillantással nézem a dolgot, hanem egy kis kutatást is végzek a valóság után, rájövök, hogy mire hozzákezdett BORNEMISZA az ötkötetes postilla kiadásához, már ez az egész munka régen készen volt s így az azutáni évekre már csak a nyomda alá átnézés, az itt-ott kijavítgatás vagy pótolgatás munkája esett. Hátralevő éveiben emellett bőségesen megírhatta volna egyebeken kívül a folio-postillákat újonnan is, ha azok általánosságban nem is az ötkötetesből volnának kivonatolva, átalakítva.

Csakhogy az ötkötetes nem is 1574-ben, amikor hozzákezdett a közrebocsátáshoz, hanem már 1569-ben készen volt egészében. Azt, hogy a könyv kiadásának megkezdésekor készen volt, én már 1915-ben kimutattam (*Protestáns Szemle*, 1915. 282—3. l.), de ezt nem szükséges elismételnem, mivel BORNEMISZÁNAK a *Történelmi Tár 1878.* évi 384. lapján közlött leveléből egyenesen az tűnik ki, hogy már 1569. szeptember 20-án készen volt az egésszel, „közel háromszáz árkuson". Hogy aztán ezt a HARSÁNYI számítása szerint idejutó két-három év alatt írta-e meg, avagy régebbi időtől fogva, az már más kérdés. Szerintem régebben hozzákezdhetett.

A problémáknak megoldásuk helyett mostanában erősen divatba jött fölvetésükkel túlságosan elszaporodott mennyiségét tehát ezúttal megapaszthatjuk ezzel az egy szóbanforgóval. A megoldására szánt időt pedig mindenképen szükségesebb, hasznosabb és értékesebb ered-

Utána újra zúgott a kórus. Tán húsz ember énekelt. Volt, akinek tátott száján búsan, másokén komoran, s dühödten szállt ki az ordítás.

A szerkesztő összerezzent. A zsebkendője után nyúlt. Előbb a szemét, utána hosszan a szemüvegét törölgette. Aztán a mellére szorította mindkét kezét. Mert belülről mintha tépta, marcangolta volna valami.

A göröngyök hullása megszünt. A gyászolók tömör fala szétszakadozott s elhátrált a sírtól. A háztető-forma sírdombot hamarosan már csak harmincnegyven ember állta körül. Az egyik Kocsis-fiú most a kis szekérről barnára festett kemény lécet emelt le. A léc fejére szegezett fekete pléhtáblán fehér betűk sorakoztak.

A fejfát a sírdomb elé szúrta az egyik iker. Aztán lapátjuk nyelvével a földbe verték. A maradék gyászolók sorba rendezkedve járultak a sír elé s szemüket a fejfa betűire vetve, mélyen meghajtották magukat.

— Hogy hajlonganak *[illegible]* Fekete foltokkal tarkított vállkendőjét meghúzza a derekán. Válla megrándult a visszafojtott zokogástól.

— Mozogjon! — szólt a szerkesztőre az utána következő a sorban.

A szerkesztő betűzni kezdte a fejfa tábláján a felírást: Kocsis Kálmán zászlóalj-parancsnok. Élt négy évet...

Cirógatóan a kis táblához nyúlt, ellágyultan olvasta újra a betűket, amelyek világgá kiáltják: ember, talpig ember, az első munkáshaza fegyveres katonája volt a meggyilkolt kubikos. Élt négy évet. Négy emberhez méltó évet... Odakünn Oroszországban, az ember boldog holnapjáért ontva vérét. S megölték itthon, mint annyi más, sok szegényt, mert nagyobb karaj kenyeret szánt osztálybélijeinek.

A szerkesztő mögött valaki felmordult:

— Siessen.

Megmozdult s az őrségen álló kubikos asszonyhoz lépett.

— Kérem — mondta. — Átvenném a helyét.

— Ne álljon meg! Menjen! — szólt rá halkan az asszony. — Ne maradjon annyi ideig közöttünk, mert baja eshet.

Tar István

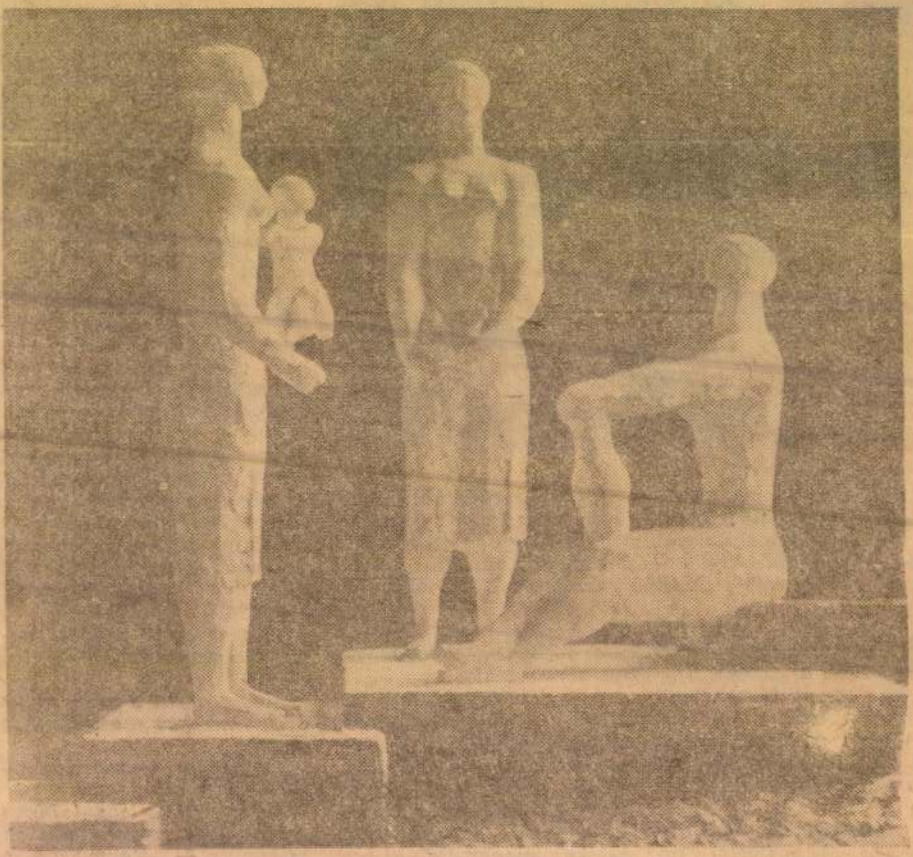

Tar István: TEREFERÉLŐK

Nógrád 1964 május 1

Tarr István, szobrász

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. I. 60-61. l.

François Gachot: Három könyv a magyar történetről.

Tar István

Szabad Művészet

1950. 8. sz. 294. l.

tásügyi miniszternek jelen kelet és
VII. és Csekkosztályhoz intézett ren-

öltségvetési cim: "Művészeti célok tá-
zottsága. Rovat: 6. kiküldetési és át-
egilleték: nincs.-

hogy Dr. L u x K á l m á n a Műem-
gnak /Budapest, X.ker. Szabóky-utca
én Budapestről-Tarnaszentmáriára és
ával kapcsolatban felmerült költségei-
esen 44 P 80 fillért, azaz Negyvennégy

Tar István
szobrász

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Kisújság
Megjelent: 1949 OKT. - 1.

Tarr István szobrászművész elkészült a *Failoni-síremlék* tervével. Munkáját bemutatta a *Failoni-emlékbizottságnak*. A tervet egyhangúan elfogadták s a síremléket még idén felállítják.

gyakorlatok. Heti 4 óra.
tván egyetemi c.ny.rk.tanár, főigazgató,
s főigazgató, Mihalik Sándor h.főigazga-
ál igazgató vezetésével./

téneti gyakorlatok. Heti 2 óra.
vezetésével Rabinovszky Márius művé-
s dr.Lenkei Andorné proszeminárium

ezés. /adminisztráció/ Heti 1 óra.
s Aladár, egyetemi magántanár, a Nemze-
lnöki tanácsosa.

taurálás és konzerválás. Heti 1 óra.
, Baky.
staurálás. Heti 1 óra.
án, müegyetemi magántanár.

ti 1 óra.
Lajos n.muzeumi főigazgató.

Tar István

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Világosság

Megjelent: 1949 SZEP 30

Failoni Sergio síremlékét még az idén felállítják. A *Failoni* emlékbizottság kedden ülést tartott az operaházban, ahol *Tarr* István szobrászművész bemutatta a síremlék tervét és a gyűlés résztvevői azt egyhangúlag elfogadva, a kivitellel megbízták.

k műemlé-

HELYSÉG

FERTŐBOZ

VÁRMEGYE

Sopron.

A MŰEMLÉKKÉ N
IRATOK SZÁMA

MŰFAJ

Emlékcsarnok.

Köral
lás, fele
Józse
emelte gr

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula

főtitkár Urnak,

Budapest.

M. kir. Szépmüvészeti Muzeum.

Tar István

l

Szabad Művészet

1950. 9. o. 366. l.

Tar Istvan

Nobrán

Szabad Művészet

1950. 10. 399. p.

1966 MÁR 6

Tar István szobrászművész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

— Kedden avatják Salgótarjánban, a megyei tanácsháza mögött elterülő lakótelepen Tar István szobrászművész Tere-ferelők című kompozícióját. Az avató beszédet Csík Pál, a városi tanács-vb művelődési osztályának vezetője mondja.

Jelentés az indonéziai hatalomátvételről

(Folytatás az 1. oldalról)

karno elnök Subandrio és Saleh kíséretében helikopteren elhagyta a djakartai elnöki palotát.

Az AP hírügynökség olyan meg nem erősített értesülést közöl, miszerint a katonai vezetők, elsősorban Suharto,

ultimátumot intéztek Sukarnóhoz, követelték a „kommunista-barát" miniszterek eltávolítását, közöttük Subandrio menesztését.

Szombaton reggel a djakartai rádió már Suharto tábornok nyilatkozatát ismertette. A hadseregügyi miniszter bejelentésében azt állította, hogy az elnöktől kapott megbízatást a „biztonság és a forradalom fenntartására és az államfő megoltalmazására". A miniszter felszólította a haditengerészetet, a légierőt, a rendőrséget és az egész lakosságot, hogy támogassák törekvéseit.

Az elnök nevében Suharto tábornok azonnali hatállyal véglegesítette az Indonéz Kommunista Párt és más haladó szervezetek betiltását, az úgynevezett Szeptember 30-a mozgalom „maradványainak felszámolását".

A hatalomátvétel gyorsan, harc nélkül zajlott le. A főváros kulcspontjait megszállták a szárazföldi hadsereg egységei és

Suharto tábornok utasítására vidékről ezer, meg ezer jól felfegyverzett katona érkezett Djakartába.

Suharto tábornok szombaton délelőttre katonai parádét hirdetett meg, amelyen a siliwangi hadosztály, az ejtőernyős rohamezred, a djakartai helyőrség és a kostrad egységei vesznek részt, tűzérségi és páncélos alakulatok vonulnak fel.

A légierő és a haditengerészet magatartásáról mindeddig semmilyen jelentés nem érkezett.

A jobboldai pártok és a betiltott szélsőséges diákszervezetek nyomban nyilatkozatban üdvözölték Suharto hatalomrakerülését. A Nemzeti Párt és a Partindo Párt nem szerepel az új rezsim támogatói között. Politikai megfigyelők számítanak arra, hogy

Suharto rövidesen az egész ország területére elrendeli a rendkívüli hadbíráskodást

és hamarosan bejelenti az új kormány megalakítását.

Suharto tábornok ismert kommunista-ellenességről. Ő volt az, aki leverte Untung alezredes balsikeres államcsíny-kísérletét és ő szervezte meg a hajtóvadászatot a kommunisták ellen.

Suharto 45 éves. 1943-ban a japánok által létrehozott indonéz fegyveres erőknél szolgált. A világháború után részt vett a hollandok ellen vívott harcokban, Indonézia függetlenné válásával pedig Djakarta katonai parancsnoka lett. 1953-ban Közép-Java parancsnokává nevezték ki, 1960-ban dandártábornokká és a hadsereg vezérkari főnökhelyettesévé. Karrierjének csúcspontját tavaly októberben érte el, amikor a hadsereg-ügy-miniszteri tárcát kapta meg. Suharto Nasution hadügyminiszter jobbkezének és közeli barátjának számított.

Újabb csapatok érkeznek Dél-Vietnamba

A DNFF Központi Bizottságának tiltakozása

WASHINGTON

Johnson elnök újabb nagyszabású tanácskozássorozatot kezdett a vietnami kérdésről. Pénteken Rusk külügyminiszterrel, McNamara hadügyminiszterrel és más katonai és politikai szakértőkkel tárgyalt.

A tanácskozássorozattal egyidőben a Johnson kormányzat újabb hatalmas összeget követel a törvényhozástól a vietnami háború célszabású kiterjesztését és katonai erejét mértéktartóan használja fel. Nagyjából az elnök beszédével egyidőben a külügyminiszter közölte, hogy az amerikai hadvezetés egyelőre nem tervezi Haiphong bombázását, vagy a kikötő elaknásítását.

Az elnök kijelentette, hogy az amerikai kormány nem egyezik bele semmiféle olyan megoldásba, ami a felszabadítási front képviselőit bevonná egy [illegible] dél-

ciókhoz, vagyis alantas politikai eszközökhöz folyamodik is az amerikai imperializmus, sohasem tudja fegyverletételre és feltételeinek elfogadására kényszeríteni a dél-vietnami népet".

A bizottság felhívja a világ népeit, késedelem nélkül indítsanak akciókat az amerikai kormány által elkövetett agressziós cselekmények megfékezésére, s tevékenyen és hathatósan támogassák a vietnami nép küzdelmét.

Tar István szobrászművész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1966 MÁR 13.

1021

Tereferélők

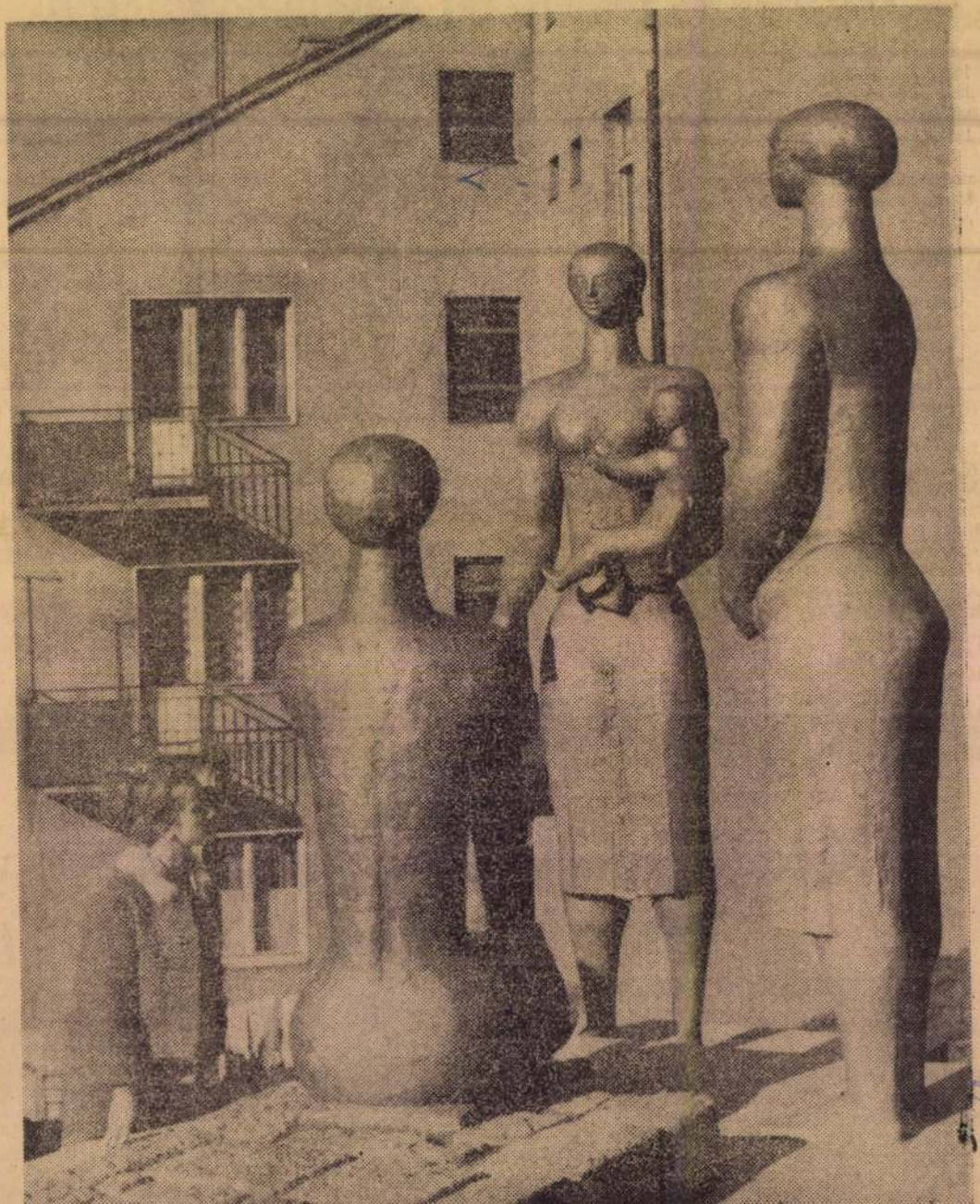

Tar István szobrászművész új szoborkompozíciója Salgótarjánban, a megyei tanács mögötti új lakótelepen (Koppány György felvétele)

esében valamennyi
kocsi szolgálatban volt. L
majd az utcán rácsapok
vagy megállítok egy em
ármasával ugorva át a
a Fő utcába érve, elő
busz. Nem tétováztam,
állanatban egy benzinivó gu-
mint a legfürgébb áramvo-
s felléptem. A nemes gépál-
nagy bajomat, meg aztán, a
ttam néhány szót a kémlelő
elég annyi: úgy vágtattunk,
engem űzne az aggodalom,
városi dzsungel búszvadászai
Rottenbiller utcánál leszáll-
ártani értelmében, s épphogy
a kormánykerék parancsnoká-
n! — máris felpattantam a meg-
reám várakozó harminchármas-
ább járatok egyikére. Így érkez-
yorsasággal, az SZTK pesti felhő-
lé, s onnan a Szántó Kovács Já-
endelőbe. Alighogy elmondtam a
mi járatban vagyok: nyílt a be-
lvonó ajtaja, s kigördült a műtő-
ámmal.
ltam és megcsókoltam, ő rámmo-
önnyedén, mintha megbeszéltük
lkozót, s szemével a guruló hord-
vágva, csupán ennyit szólt:
z a cipőmre!
m: gipszbe kötött lábafejénél fél
cipő gubbasztott.

szedünk bodzát, még pálinkát is főzü
lőle — s aztán nagy igyekezettel folj
a félbeszakított történetet nagy sikerr
sok olvasóról. Aprókat nevetgélve kar
tunk a kórház oldalkapujához.

Nem kellett megbánnunk, hogy a Jáno
ház ügyelt azon az éjszakán az esővert
szós utca áldozataira. Ketten is buzgól
anyám körül, felváltva s egyszerre: Ko
Zoltán doktor, az adjunktus és Láng Bél
tor. Akkor ragadott igazán torkon a ré
amikor kibontották a gipszkötést, s e
kant a sérült térd, puffadtan, mint
kéklő-vereslő léggömb.

— Eltört? — érdeklődött anyám, maj
nem tárgyilagos hangon.

— Inszakadás — válaszolt az ifjú Láng
tor. — Levesszük az alvadt vért és nen
ra, akár bálba mehet!

— Táncolni nagyon szerettem — kap
szón anyám s mintha nem is szívnák v
fecskendővel, mesélt a régi bálokról, mi
apám vitte táncba.

Négy héten át feküdt, gipszbe verten,
topéd sebészeten, míg újra lábra állhat
húsvéti kalandra csupán, az immáron kö

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

NÉPSZAVA

1960 MAR 13

1021

Szép szoborcsoporttal gazdagodott a nógrádi iparvidék újuló központja, Salgótarján. Modern környezetben, a város frissen épült lakónegyedében helyezték el Tar István Tereferélők című, többalakos kompozícióját
(Koppány György felvétele)

Tünteté

DJAKARTA (MTI)

A Reuter hírügynökség a djakartai rádióra hivatkozva közli, hogy az indonéz rendkívüli katonai bíróság hétfőn este meghozta az ítéletet: Untung alezredest, a palotaőrség volt zászlóaljparancsnokát, az úgynevezett szeptember 30. mozgalom vezetőjét halálbüntetéssel sújtotta.

Az ítélet kihirdetésekor közölték, hogy Untung harminc napon belül kegyelmi kérvénnyel fordulhat Sukarno elnökhöz. Az elnök egy éven belül döntheti el, hogy megkegyelmezzen az elítéltnek.

Az indonéz főváros másik érdekes fejleménye, hogy kedden újabb diáktüntetések zajlottak le. Követelték Subandrio lemondását. A fővá-

n-
tetők megbénítottak a forgalmat, több gépkocsit megrongáltak.

Suharto altábornagy, hadseregügyi miniszter közölte, hogy az elnök csütörtökre magához kérette a palotába a politikai pártok vezetőit, pénteken pedig minisztereivel tart majd tanácskozást. Szombaton az elnök Bogorban a legfontosabb katonai vezetőkkel tárgyal.

A djakartai rádió arról is hírt ad, hogy Sukarno elnök kedden a Nemzetközi Nőnap alkalmából egy tömeggyűlésen mondott beszédében kijelentette, mindaddig nem hajlandó tárgyalni Taunku Abdul Rahman malaysiai miniszterelnökkel, amíg fennmarad a Malaysia Államszövetség.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István
NÓGRÁD

1966 MÁR 9

1021

Új szobrot kapott Salgótarján

Felavatták Tar István „Tereferélők" című alkotását

Két esztendővel ezelőtt, az alkotás időszakában így beszélt készülő kompozíciójáról a művész:

— Úgy érzem, hogy egy lakótelep életéhez ilyen zsánerkompozíció témájában és hangulatában egyaránt természetes.

Tar István szobrász neve Salgótarjánban sem ismeretlen. A tanácsköztársasági fegyveres ábrázoló műve szerves tartozéka az állomásternek. Új alkotása, a háromalakos Tereferélők című kompozíció a megyei tanács mögötti új lakónegyedben kapott helyet Schmidl Ferenc területi főépítész terephez illeszkedő elrendezésében. A mű formai megoldása most talán még sokaknak szokatlan, — stílusjegyeiben elüt az általános ízlésben megszokottól, de illik az új városrész összképébe, kitűnően emeli a látvány esztétikumát.

A szoborművekben oly szegény város gazdagabb lett egy alkotással. Az avató ünnepségre — igen stílszerűen — a Nemzetközi Nőnap alkalmából, kedden délután szépszámú közönség előtt került sor. Az avatón Csík Pál, a városi tanács művelődésügyi osztályvezetője mondott beszédet, vette át a város gondjaiba a művet s köszönte meg Tar Istvánnak az igényes alkotást. Az acélárugyári zenekar hangulatos térzenével fokozta az esemény ünnepélyességét.

Tar István nobtász

Störeg emlisi részvételét a Marx és Engels közös nobtála kiírt pályázaton

1966. feb. 2. Csongrádmegyei Hírlap

Tar István

szobrász

l.

Szabad Művészet

1950. 10. 373. l.

szonhat /:26:/ P 80 fillért, továbbá
DB. előadó részére /:lakik: Budapest,
a Budapestről Sopronba és vissza tel-
n Hatvankettő P 40 fillér /:63:/ P 40
51-Fájra és vissza teljesitett hivata-
19 fillért /:64:/ P 19 fillért, végül
vissza teljesitett hivatalos utja
20 fillért,- a megnevezettek részére
számla terhére utaljon ki. A minisz-
ér Lajos s.k. miniszteri tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

min. iroda s.tiszt.

ket Kirgiziában láttam azokon a területeken, amelyeken 20 évvel ezelőtt nem hogy gyümölcsös, de még csak árnyékot adó fa sem volt.

Egy pillanatra elgondolkodik.

— Az életet adó vizet természetesen nemcsak a növénytermelésben hasznosítják, hanem a kolhozok villamosításánál is. A Marx-kolhoz villanytelepe például ellátja villanyvilágítással az egész falut, a háziasszonyok villannyal főznek, villannyal vasalnak, de ugyancsak ezzel az árammal dolgozik a kolhoz bognár-, kovács- és asztalosműhelye, ez hajtja a tehenészetben a fejőgépeket, sőt a villannyal működő birkanyírógépeket is.

Régen és most

Úgy tart szünetet, mintha egy zenemű egyik tételét zárná le. Az állattenyésztésre tér át.

— Kirgiziában — simít végig a homlokán — a legfejlettebb mezőgazdasági ág az állattenyésztés. Már a forradalom előtt is leginkább ezzel foglalkozott a lakosság, ám a jószágnak akkor még télire sem volt istállója. Ma egészen más a helyzet, a kollektív gazdálkodás mindent átalakított és felemelt. A kenesi kolhoz elnöke elmondta például, hogy a kolhoz alapításakor mindössze 160 birkájuk és 45 lovuk volt. Kolhozuk 21 éve működik, s most van 845 lovuk, 645 tehenük, 51 tevéjük, 19.000 birkájuk, 150 anyasertésük, egy hatalmas baromfi-farmjuk, s a kolhoz oszthatatlan vagyona: 7,900.000 rúbel.

— A Frunze-kolhoz tagjainak, amely 1930-ban 157 nincstelenből alakult, a kezdéskor mindössze 17 szekerük, 27 lovuk, 1 ekéjük és 16 mázsa vetőmagjuk volt. Az államtól segélyt kaptak és 14.000 katasztrális hold földet. Ebből 2800 holdon szántóföldi művelést kezdtek, a többiből rét lett, kaszáló, legelő és takarmánnyal bevetett terület. Ma van: 764 lovuk, 460 fejőstehenük, 150 anyakocájuk, 3760 anyabirkájuk s egy 2500 tojóból álló tyúkfarmjuk. Az istállók természetesen kőből épültek s minden helyiségben villanylámpa ég.

— A Marx-kolhozban a tehenészetnek külön, mesterséges megtermékenyítő telepe is van. Sok tehenük 5000 literen felül tejel, istálló-átlaguk napi 21 liter. A yorkshire-i sertésből kitenyésztették az úgynevezett „nagy fehér" fajtát, ezeknek anyakocái átlag 250—280 kilósak. Egy szép anyakoca minden fontos adatát felírtam. Súlya: 350 kiló, hossza, farktőtől homlokig: 175 centiméter, mellbősége: 170, marmagassága: 87 centiméter. Mikor láttam, éppen tíz malac szopott alatta. Átlagban egy koca után 20—24 malacot fognak évente. Az Állattenyésztési Tudományos Intézet gazdaságában tehenenként az évi átlag 6000 kilogramm tej, anyakocánként 24—30 malac, 100 anyabirka után 140 bárány, birkánként 4 és fél kilogramm gyapjú s tyúkonként 200 tojás.

Mi jövedelmük van a kolhoztagoknak?

Végül áttérünk a kolhoztagok jövedelmére.

— Természetesen — mondja — ezek a hatalmas eredmények egyre növelik a kolhozok oszthatatlan vagyonát, ami az egyre növekvő jövedelmek forrása. Hogy mennyi a kolhoztagok jövedelme? Íme, néhány példa. Egy Elgindieva nevű cukorrépatermelőnő a kenesi kolhozban a mult évben 6500 rúbelt, 32 mázsa kenyérgabonát, 700 kilogramm cukrot kapott s még húst, gyümölcsöt és megfelelő mennyiségű takarmányt a háziállatai számára. Teljesítménye 650 munkaegység volt.

— Birjukov traktorista 1200 munkaegységet teljesített s ezért kapott 6000 rúbelt, 58 mázsa gabonát, jutalmul külön 3200 rúbelt, a gépállomástól pedig 2500 rúbel alapfizetést. Glukjanov bognár a Marx-kolhozból: 14 mázsa 40 kilogramm gabonát, 8 mázsa almát 11 mázsa zöldséget, 24 mázsa szénát és 1880 rúbelt. Mindezeken túl van a háza körül egy szép kertje, az istállójában két tehene, anyasertése, 11 birkája, lova és sok háziszárnyasa. Moldokán Oszkolono, juhász 1970 munkaegységet teljesített. Jövedelme volt: 8000 rúbel, 100 mázsa búza, 17 birka, tervtúlteljesítésért pedig 7 csikót és 13 bárányt kapott. A tervtúlteljesítésből származó kolhozjövedelem egynegyede ugyanis azé, akinek a munkájából a jövedelemtöbblet származik.

— Nem értékelhető fel pénzben, hogy mit jelent a kolhoztagok számára az orvosi rendelő, az egészségház, a szülőotthon, a bölcsőde, az óvoda, a klub, a könyvtár és a minden kolhoztag számára a közösség költségén bevezetett rádió.

— Nagyon jól élnek hát a kolhoztagok s így lehet megérteni, hogy túlmenően a baráti szeretetten, amellyel a küldöttséget a kolhozok népe elhalmozta, az egyik kolhozban «emlék» gyanánt, negyven süldőt kaptunk a «nagy fehér» fajtából, a másikban 5 darab másfél éves tenyészbikát és személyenként többszáz rúbel értékű ajándéktárgyat minden kolhozban, ahol csak jártunk. Sőt az Issikulto partján lévő hat kolhoz, amelybe már nem tudtunk eljutni, Jancsónénak, a kistormási bíróasszonynak, egy többezer rúbelt érő cobolyprémet küldött ajándékba. Mindez a jólét, kultúra, az öregekről és rokkantakról való szociális gondoskodás a fejlett és nagyüzemi szociális mezőgazdaságnak, a kolhozok, szovhozok és gépállomások 3-as és mégis egységes rendszerének köszönhető.

— És a Bolsevik Pártnak s nagy vezérének, Sztálinnak, aki mindezt elgondolta, lehetővé tette és a nép javára megvalósította.

Dallos Sándor

A szlovák nemzeti felkelés hatodik évfordulójának ünnepsége

A szlovákiai antifasiszta nemzeti felkelés évfordulójának ünnepségei szombaton este kezdődtek meg Szlovákiában. Stefan Bastovansky, a Szlovák Kommunista Párt főtitkára szombat este beszédet mondott Bratislavában az 1944. augusztusi szlovák nemzeti felkelés hatodik évfordulója alkalmából.

— A szlovák nemzeti felkelés legnagyobb történelmi tanulsága az — mondotta a többi között —, hogy a cseh és szlovák nép, valamint a Szovjetunió népeinek hűséges szövetsége és örök barátsága a legjobb és legszilárdabb biztosíték népünk szabadságának és fejlődésének.

— A brit és amerikai imperialisták nem voltak érdekelve abban, hogy segítsék a szlovák népet harcában, csak abban voltak érdekelve, hogy kiterjesszék a bűnös intrika és spekuláció hálózatát Szlovákiában és alapokat teremtsenek a háború utáni romboló tevékenységük részére. Nyilván azt remélték, hogy Szlovákiában sikerül nekik ugyanazt végrehajtani, amit Jugoszláviában a Tito-kémbanda segítségével.

A Szovjetunió vezetői és a szovjet repülőgépek valóságos segítséget nyujtottak a szlovák felkelésnek — folytatta Bastovansky —, a szlovák felkelés politikai vezetőit terheli a felelősség azért, hogy nem használták ki teljesen a Szovjetunió értékes segítségét és azért a tényért, hogy október végén a partizáncsapatokat visszaszorították a hegyekbe.

A nép harcos szelleme, valamint a munkásosztály és a Kommunista Párt döntő befolyása nem jutott kifejezésre a hadsereg vezetésében.

Világos volt, hogy a szlovák nép hősies harca ellenére sem képes egyedül felszabadítani önmagát a náci uralom alól. A mi népünknek, épúgy mint a többi európai népnek, a végső felszabadítást csak a nagy Sztálin vezette dicső Szovjet Hadsereg hozhatta meg — a világ leghatalmasabb és legönfeláldozóbb hadserege —, fejezte be beszédét Bastovansky.

Román ének-, tánc- és zenekar vasárnap. Állatkert 8 Bőrsüket 29-én Margitsziget 1/8. Jegyek még 4—10 Ft-ig **Muzsikánál,** jegyirodákban.

A földművelésügyi miniszter felhívja az érdekelt szülőket és tanulókat, hogy a mezőgazdasági technikumokon és gimnáziumokon az ünnepélyes tanévnyitás október 2-án lesz. A kollégiumba felvett tanulók október 1-én reggel, a bejáró tanulók pedig október 2-án reggel jelentkezzenek az iskola igazgatójánál.

SPORT

A szovjet 4x100 m-es váltó győzött Brüsszelben a megsmételt előfutamban

A brüsszeli atlétikai Európa bajnokságok szombati napján végre eldőnlötték a 4x100 m-es férfi váltó I. előfutamának sorsát.

Az első futás alkalmával az angol és belga váltó eredményét pályaelhagyás miatt megsemmisítették. Akkor az angol csapat lett első, a szovjet váltó második. A szabályok értelmében a két váltót ki kellett volna zárni a további versenyből, de a versenybíróság — tegyük hozzá nagyon furcsán — kétnapos vita után úgy döntött, hogy az előfutamot meg kell ismételni. Ezzel a nem hibás váltókat is kötelezték az újrafutásra.

A megismételt döntőben a Szovjetunió váltója nagyszerű futással 41.7 mp-cel győzött, második Izland lett, szintén 41.7 mp-cel, harmadik Anglia 41.9 mp-cel, negyedik Belgium 42.2 mp. Az első három csapat került a döntőbe.

Ugyancsak szombaton bonyolították le a 4×400 m elődöntőit. Az I. elődöntőben: 1. Svédország 3:17.4 p, 2. Anglia 3:18.4 p, 3. Szovjetunió 3:18.6 p. II. elődöntő: 1. Olaszország 3:15.5 p, 2. Finnország 3:16.4 p, 3. Franciaország 3:16.8 p. Ezek a csapatok jutottak a döntőbe.

A diszkoszvetésben az olasz Consolini győzött 53.75 m, 2. Tosi (olasz) 52.31 m. A 800 m-es futásban: 1. Parlet (angol) 1:50.5 p, 2. Hansenne (francia) 1:50.7 p, 3. Bannister (angol) 1:50.7 p. A 80 m női gátfutásban a holland Blankers-Koen győzött 11.1 mp, 2. Dyson (angol) 11.6 mp.

Az 5000 m-es síkfutásban a csehszlovák Zatopek újabb győzelmet aratott 14:03 p idővel, 2. Mimoun (francia) 14:26 p, 3. Reiff (belga) 14:26.2 p. A belga olimpiai bajnok csak 4400 m-ig tartotta magát.

A női magasugrást az angol Alexander nyerte 163 cm-rel, de ugyanannyit ugrott a második angol Tyler és a harmadik szovjet Ganeker is. A rúdugrást a svéd Lundberg nyerte 430 cm-rel, utána a finn Olenius és Piironen 425 cm-t ugrott. A távolugrást az izlandi Bryngeirsson nyerte 732 cm-rel, 2. Wessers (holland) 722 cm, 3. Fykeisz (csehszlovák) 720 cm.

A kalapácsvetés döntőjébe került: Taddia (olasz) 55.05 m, Stradli (norvég) 54.17 m, Kanaki (szovjet) 53.73 m és még hatan.

Vezető és élcsapak nehéz mérkőzése a labdarúgó NB második fordulóján

Most kezdődött meg a labdarúgó Nemzeti Bajnokság é[lő] máris olyan nehéz forduló kö[vet]kezik, amit joggal lehet «kr[itik]usnak» mondani, főként a első forduló után vezető Győr és Salgótarján, valamint a ba[jno]k Honvéd és a tavalyi NB [I-]ben helyezett ÉDOSZ és Text[il] les szempontjából.

A jelenlegi NB I-ben 4:0-[ás] győzelme alapján vezető Győr Vasas az Üllői-úton ½5 órakor a tavalyi II. helyezettel, [az] ÉDOSZ-szal kerül szembe. Ezen a mérkőzésen kiderül, hogy Győr tényleg annyira feljavult-e, mint azt az Esti Kupában is mutatott formája bizonyítja, de az is kiderül, hogy az ÉDOSZ az élcsapatok közé számítható-e még, Csepelen a Textilesnek lesz nehéz mérkőzése ½5 órakor. Kétségtelen, hogy ez a két csapatunk változott legkevésbbé, tehát legegységesebb. A Csepel a Dózsa tartalékjai ellen mutatott gólképessége alapján nem lesz könnyű ellenfél. Még egy mérkőzés lesz a fővárosban: a Börös az Attila-utcában ½5 órakor az ÉDOSZ felett győztes Szombathelyi Lok.-ot fogadja. Ez a mérkőzés is teljesen nyílt.

A vidéki játékok közül a tartalékos Honvédnek nem lesz könnyű dolga Tatabányán, ugyanígy a szintén vezetőhelyen lévő Salgótarjánnak is nehéz lesz pontot hoznia Diósgyőrről. Dorogon aligha fog sikerülni Szegednek megismételnie mult heti győzelmét. Diósgyőrött 3, másutt ½5 órakor kezdődnek a mérkőzések.

Nemzetközi motorverseny, úszó-, kerékpáros-, asztalitenisz bajnokságok

A labdarúgás mellett a vasárnapi sportműsorból a Motorsport Szövetség nemzetközi sebességi motorversenye emelkedik ki, amelyet reggel ½10 órakor a városligeti nagykörben kezdenek.

Atletikában is már d. e. ½10 órakor kezdődik a Mező-utcában a főiskolások egyesületközi versenye, míg az Üllői-úton az MHK próbákon feltűnt tehetségek döntőjét rendezik az ÉDOSZ—Győr NB I labdarúgó mérkőzés szünetében. A Vasasok a Pasaréten rendeznek versenyt 4 órától.

Ugyancsak délelőtt kezdik egyfordulós Nemzeti Bajnokságukat az asztaliteniszezők.

Újpesten 3 órakor városközi tornászmérkőzés lesz.

A Sportuszodában este 7 órakor folytatódik a MÁVAG úszóversenye.

Az ÉDOSZ nyerte a 4×100 m úszóbajnokságot

Szombaton este a Sportuszodában a MÁVAG versenyének főszáma a 4×100 m-es gyorsúszó váltóbajnokság volt.

Nagy küzdelmet vívott az ÉDOSZ és Eger csapata, amelyet az ÉDOSZ jobb átlaga döntött el. Kádas 57.4 mp-es úszása sem segített az egrieken. **Bajnok: ÉDOSZ (Zsótér, Ilk[ei], Pa[p], Csécsei.**

Szombati Toto-eredmények

Vasas—Postás 5:1 (2:1), Sporttea 10.000 néző, vezette Harangozó, góllövők: Szilágyi (2), adász, Csordás, Sárosi, illetve orbély.

Dózsa—Előre 4:1 (0:1), Sporttea 10.000 néző, Krémer, gólvők: Szusza (2), Deák (2), letve Kerekes.

Az első mérkőzésen a lelkes ostás egyenlő ellenfél volt, ünet után kidomborodott a asabb tudása. Konta, adász, Bundzsák, Csordás és rosi voltak jók. A másik mérzésen az Előre-nek öt tiszta elyzete volt az I. félidőben, ünet után a Dózsa nagyobb dása szintén érvényesült. Bagh II., Nagymarosi, Várnai, usza és Tóth voltak jók.

★

Szombati vízilabda NB I. edmények: Dózsa—Előre 9:2 :1), Honvéd—ÉDOSz 4:3 (3:1) **Az MHK első időszakában** m kevesebb mint 200.000 SZ-tag próbázott le jó eredmnyel.

A sakkvilágbajnokság előntőjének 13. játszmája is ntetlenül végződött s így a utolsó játszmán dől el, gy Bronstein vagy Boleszlavíj kerül a világbajnoki dönbe.

Az üzemi célövő versenyek- részvevők száma az ZHSZ-nél már 70.000-re emelett.

Lósport

zombati ügetőeredmények. I. fu: 1. Szerelmes, 2. Mia May, 3. vin D., T.: 11, h. 11, 43, bef. 93, futam: 1. Ébi, 2. Derüre boru, Cigánybáró, T.: 19, h. 11, 18, 14, 67 és 87, III. futam: 1. Kántor 2. Porno II., 3. Leighting, T.: h. 13, 12, 12, bef 112 és 113, IV. m: 1. Nádor, 2. Lis Volo, 3. Hers, T.: 101, h. 19, 28, 16, bef. és 167, V. futam: 1. Newer Stop, Mother's Song, 3. Half Pint, T.: h. 11, 12, bef. 42, VI. futam: 1. e Fellow, 2. Admiralis, 3. Norde, T.: 50, h. 23, 16, 26, bef. és 524, VII. futam: 1. Kali, 2. nara III., 3. Pardon, T.: 93, h. 46, 15, bef. 583 és 184, VIII. fu: 1. Hilda, 2. Laura Hammer, Geoffrey, T.: 106, h. 31, 45, 49, 391 és 834, IX. futam: 1. Bármi, 2. Ipolyszög, 3. Merész II., T.: h. 11, 13, 15, bef. 24 és 31, X. fu: 1. Totya, 2. Etus, 3. Belmonte, 40, h. 16, 18, 16, bef. 108 és 102, futam: 1. Mályva, 2. Gyémántom, Hétha.

vasárnapi galoppversenyekre lenek a következők: I. Szikra T. ola T.—Tangó, II. Buona Sera II. o-de—Analóg, III. Aranysas—Ci-Osi, IV. Jou-jou—Borravaló—a III., V. Pansy—Bogár—Verka, Haladó—Roxi fia—Csaba II., VII. st is—Yeomanry — Najade, VIII. ka—Ági fia—Hamar, IX. Silvia—ro—Fortiale, X. Harmatos—Cu-Cselcsa.

Asszony és divat

HÍREK

a kabátról. Minden kabát divatos! Az egyenes éppen úgy, mint a bőhátú, a bevarrottujjú éppen úgy, mint a raglánszabású. A derékbaszabott éppen úgy, mint a bő. A divattervezők zsebek elhelyezésénél hoznak sok új ötletet. Az őszi divatban a kabátokon kevés a szőrme, kis panofixgallérok, bársonydíszítések szerepelnek legtöbbször. Újdonság a keskeny szőrmenyakkendő, mely összefogja a gallért. A rövid kabát (térden felül érő) az előjelek szerint komoly sikerre számíthat: jó meleg szoknyával egész szezonban hordható. A régi, hosszú télikabátból ügyes alakítással a legdivatosabb rövid kabát válhatik. A rövid kabát bélése szövet.

A «HALÁSZBLÚZ»

őszre-télre is divatos marad. Kockás flanellból, sottis taftból és kordbársonyból. Legújabb színösszeállításokkal segítünk

AZ ÚJ

őszi divat legfrissebb és (legfiatalosabb) ötlete a kockás szövetbélés. Élénkíti a komoly, hosszú kabátot, vidám színfoltot a kiskabátban, jól melegíti a kosztümkabátot és mindkét oldalán hordhatóvá teszi a divatos mellényt. A pulóver és a kardigán sem marad el a divattól: kockás, sottis, pepita pulóvert, kardigánt, mellényt kötnek őszre. Síma pulóverhez kockás kardigán vagy mellény (és megfordítva) való. A kötött divatban új ötlet a kétszínű sportblúz: kézelője és kissé magasított derékrésze világosabb színből készül, mint a felsőrész.

SZÍNHEZ-SZÍNT

választani. Szürkéhez: mohazöld, mustársárga, levendulakék, paradicsompiros és szürke — de más változatban. Barnához: citromsárga, bézs és a zöld árnyalatai. Lilához: galambszürke, pasztellrózsaszín. Zöldhöz: szürke, élénkpiros, drapp, barna, fekete. Feketéhez: ezüstszürke, halványlila, halványrózsaszín, de feketéhez mindig legszebb a fekete. (Bársony, szatén, kötés, hímzés, sujtás.)

NYÁR VÉGE

felé a jó háziasszony kamrájába bekerül már a télire való zöldség is. A téli főzésnél jó használt veszi majd «zöldségkrém» receptünk szerint elkészített zöldségnek. A zöldségkrém felhasználásánál ügyeljünk arra, hogy az ételt ne sózzuk, mert a krém amúgy is sós. Tehát: egy kiló petrezselyemgyökeret, fél kiló zöldpaprikát, 15 deka hagymát, 30 deka zellert, egy kiló sárgarépát, egy fej fokhagymát, jó sok petrezselyemzöldjével tisztítás után, a húsdarálón ledarálunk. Azután mély tálban elkeverjük sóval. A zöldséghez kilónként 20 deka sót számítunk. Egy napig lesózva hagyjuk, azután újra összekeverjük, üvegekbe rakjuk és lekötjük.

(fb)

NAPI KRÓNIKA

A TASZSZ-iroda budapesti jelentést közöl arról, hogy a Szovjetunióban járt magyar parasztküldöttség visszatérte után nagy érdeklődés nyilvánul meg a magyar dolgozó parasztság körében a szovjet mezőgazdaság fejlődését megvilágító irodalom iránt. Közli, hogy a «Szikra» nemrégiben nagy példányszámban kibocsátotta I. V. Sztálin cikkeinek gyűjteményét «A Szovjetunió agrárpolitikája» címen.

A Balatoni Hajózási NV közli, hogy a balatoni hajójáratok nyári menetrendjét október 2-áig meghosszabbítja. Az 1950. június 15-én kiadott nyári menetrend tehát október 2-áig érvényes.

Az OTI értesíti baleseti, öregségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági járadékosait, továbbá a bányanyugbérben részesülőket, hogy a már megállapított járadékokat folyósító osztálya az Országos Nyugdíjintézet (Budapest, VII., Erzsébet-krt. 6.) kötelékébe került. A járadékfolyósításokkal kapcsolatos mindennemű felszólalással, panasszal, érdeklődéssel, úgyszintén a lakásváltozás bejelentésekkel augusztus 30-tól a fenti címre kell fordulni. (Félfogadás 8.30—14 óráig.) Augusztus 28-án és 29-én félfogadás költözködés miatt nincsen.

Összeütközött San Franciscóban egy Koreába készülő amerikai hajó egy tehergőzössel. Az amerikai katonai kórházhajón 545 ember tartózkodott, akik közül több mint százan a vízbe fulladtak.

Augusztus 27-én, vasárnap délután 4 és 5 óra között a Kossuth-rádió hullámhosszán a Szovjetunióban járt parasztküldöttek közül Dögei Imre, a SZÖVOSZ elnöke, Csomor János kölkedi középparaszt és Jancsó Mártonné kistormási parasztasszony tart beszámolót a Szovjetunió kolhozairól és a kolhozparasztok életéről.

A MESZHART közli, hogy a szentendrei Dunaágban az alacsony vízállás miatt Szentendre állomás forgalmát augusztus 27-ével, Pécsmegyer megállóhely forgalmát pedig augusztus 28-ával ideiglenesen megszünteti.

Az Állami Operaház díszletfestői és díszlettervezői állásra ösztöndíjas pályázatot hirdet. Jelentkezni az Operaház személyzeti osztályán szeptember 4-e és 9-e között lehet. A jelentkezők vigyenek önéletrajzot és néhányat rajzaik és terveik közül.

A Déval-uteai tüdőbeteggondozó intézetben országos tbc- és beutaló központ létesült, melynek feladata, hogy a tüdőbetegeket a legrövidebb időn belül gyógyintézetekben helyezze el.

A termelési szerződés teljesítése céljából termelt rizs termelői árát métermázsánként 250 forintban állapították meg.

A FŐKERT ötletnapot rendezett. A megvalósítható ötletet, javaslatot adók között 5000 forint jutalmat osztottak ki. Összesen 68 ötletet jutalmaztak.

A művész is másképen dolgozik, mint azelőtt

Iró, festő, szobrász, zeneszerző megváltozott munkamódszeréről beszél

Nem volt még kor, amely ilyen rövid idő alatt — mindössze öt esztendő alatt — ennyi és ilyen gyökeres változást okozott volna az élet minden területén, mint ez a kor. Akárhová tekintünk is, mindenütt valami újba, még pedig valami lényegesen újba ütközik tekintetünk. Egészen másként dolgozik például ma a munkás, mint dolgozott ezelőtt, a változás azonban nemcsak a munka külsőségeiben mutatkozik meg, hanem ugyanakkor a dolgozó ember legmélyebb valójában: egyéniségében is. Az új kor lassan új embertípust teremt s ez új igényekkel lép fel minden vonalon, így a művészettel és az irodalommal szemben is. Újat, önmagához hasonlót, és önmagának megfelelőt vár tőle. Következésképpen az íróknak is meg kellett változniok, sőt munkamódszerüknek is gyökeresen át kellett alakulniok, hogy a jelentkező új igényeket ki tudják elégíteni. Miként történt ez, hogyan ment végbe, mik az írói munkamódszer változásai: ezeket a kérdéseket adtuk fel három ismert írónknak, hogy feleljenek rájuk.

Miképen lesz az élő valóságból irodalmi alkotás

— Az irodalmi élet az elnyomás, az ellenforradalom idején — mondja Barabás Tibor — többféle cenzúra alatt nyögött. A társadalmi valóság realista ábrázolását sem nem tűrték, sem nem kívánták. A realista művek alkotását lehetetlenné tették azáltal is, hogy a vezető társadalmi osztályok típusairól őszinte képet az író nem rajzolhatott. Ezért hiányoznak irodalmunkból azok a kritikus realista alkotások, amelyek a letűnt világ hű ábrázolását hagyták volna reánk. A realista törekvések emiatt töredékesek maradtak. Még a legkiválóbb írások is, — mint például Móricz «Boldog ember»-e, — a paraszti szegénység megrázó regényét patriarchális belenyugvással fejezik be.

— A felszabadulás után megszületett épülő szocializmusunkkal együtt a szocialista realizmus igénye és megteremtődött művészi feltétele is. A társadalom egész valóságát kell ábrázolnunk fejlődésében, alakulásában, a mult és jelen szakadatlan küzdelmében. Ez az irodalom végre a milliók irodalma s nem a kiváltságosaké.

— Az irodalomnak e nagy fordulata hatalmas feladat elé állítja az új kor íróját. Nem könnyű kiragadni az élet nyüzsgő közepéből az alakuló új ember jellegzetes típusait. Az élet szakadatlan tanulmányozását, a marxizmus-leninizmus ismeretét kívánja tőlünk ez a feladat. Csak a Párttal, a Pártért küzdve, fűtheti át a mai írót az írói alkotás pártos hevülete. A szobájába elvonuló író típusa a multé. Jegyzőkönyvvel a kezünkben, miként Móricz Zsigmond tette, kell bejárnunk a munkától lüktető magyar életet s legelmélyültebb művészettel kell megformálnunk szocialista életünk hőseit.

Barabás Tibor után Háy Gyulát kerestük fel.

— A munkamódszert, amely szerint, mint író dolgozom — mondja Háy Gyula —, alapjaiban a Szovjetunióból hoztam magammal. A nagy Bolsevik Párt vezetése alatt álló szovjet írószövetség nevelt tíz esztendőn át. Mégis azt mondhatom, hogy a felszabadulás óta eltelt évek alatt alkotási módszerem nagy változáson esett át. Amikor sokévi távollét után 1945-ben hazaérkeztem, az itthoni életben leginkább a kritizálni való ötlött a szemembe. Látásom, témakeresésem, konfliktuskutató munkám ehhez igazodott.

— De az azóta eltelt évek folyamán láttam magam körül felnőni az újat, az életigenlést, a munkához való új viszonyulást. Láttam kialakulni az új, a jövőjét tudatosan építő embert. Ez az új embertípus, amely a Szovjetunióban már készen, kialakultan állt előttem, most ismert, itthoni környezetben a szemem előtt keletkezik. Így találkozom most azzal a valósággal, amelynek írói ábrázolására a Szovjetunióban töltött évek alatt felkészültem. A szocialista realizmus munkamódszere, íme, nemzeti feladatra bukkant. Igyekszem a közeljövőben megmutatni, hogy a gyakorlatban mit jelent mindez.

Szívesen válaszol kérdéseinkre a harmadik író is.

— Arra a kérdésre — feleli Örkény István —, hogy megváltozott-e a magyar írók munkamódszere a felszabadulás után, csak igennel lehet válaszolni. De e változás maga csak másodlagos: következmény. A kérdés magva ott van, hogy más lett az irodalom értelme, tartalma, célja. A polgári író valamiféle lelki görcsben írt, mert az olvasója — párezer kiváltságos — ilyen görcshöz hasonló érzést remélt a könyvtől. Izgalmat, borzalmat, erotikát, a szépérzék libabőrzését, ellágyulást és feledést. A könyv „fegyver" volt, mellyel, mint mondották, jól agyon lehet ütni az időt. Mintha bizony ellenségünk volna az idő, amelyet agyon kell ütnünk valamivel!

— Ma is fegyver a könyv. Az új olvasó — száz- és százezer olvasó — azért forgatja, hogy erősödjék és gyarapodjék általa. Az új írói munkamódszert az új olvasó kérte számon az írótól: így születik a magyar szocialista realizmus. Az új olvasó azt követelte, hogy saját életét tükrözze és építse a könyv. Értesse meg a multat, világítsa meg a jelent és mutasson a jövő felé... Így kezdődött a fordulat. Előbb úgy, hogy az író a valóság felé fordult, azután úgy, hogy része, szerves alkotó eleme lett a valóságnak.

— Ezzel egyszerre megszüntek a műhelytitkok. Az író műhelye „kívül" van, az olvasók életének színpadán, tehát a lakásán, a tszcs-kben, az üzemekben és az iskolában. Az író, aki hivatalból bírálja kortársai életét, maga is az olvasók szüntelen ellenőrzése alatt áll. Az írói módszerben éppen ez a dolgozókkal való természetes kapcsolat az az új vonás, melyet a felszabadulás adott nekünk.

Íme, három író nyilatkozata. Hitvallásnak is nevezhetnénk mindegyiket: az élő valóság és a szocialista realizmus írói hitvallásának.

D. S.

Az elkeseredett, célnélküli ember helyett, öntudatos dolgozó a modell

Amikor meglátogattuk a képzőművészeket műtermükben és láttuk az augusztus 20-i kiállításra elkészült anyagot, önkéntelenül felmerült a gondolat, vajjon a megváltozott témakör, a valóságnak ez az újfajta realisztikus ábrázolása mennyiben változtatta meg a képzőművészek munkamódszerét. Erre a kérdésünkre igyekeztünk választ kapni három művésztől.

Elsőnek Bencze Lászlót kérdeztük meg.

— Mielőtt magára a kérdésre válaszolnék — kezdi —, el kell mondanom, hogy amikor 1930-ban elvégeztem a főiskolát, hat évig paraszti környezetben, falun éltem. Közben megszakításokkal hosszabb-rövidebb időt Pesten is töltöttem és itt modellek hiányában a perifériák embereit figyeltem és rajzoltam. 1939-től 1945-ig a Füleki Iparművek tervezője és üzemvezetője voltam. Itt természetesen munkások között éltem, ők voltak tehát közvetlen emberélményem. Ebben az időszakban keveset festettem ugyan, de annál több alkalmam volt megfigyelésre és rajzolásra.

— Ami most már a munkamódszert illeti — folytatja Bencze —, társadalmi és anyagi viszonyaim miatt régi munkamódszeremet inkább ösztönösnek nevezném. Az élményanyagot nem keresem: életkörülményeim adták. Már mondottam, hogy keveset festettem abban az időben. Tulajdonképpen csak 1943—45-ig, majd a felszabadulás után, 1948. ősze óta, amióta a Képzőművészeti Főiskola tanára vagyok, dolgozhatom tervszerűen, anyagi biztonságban. Egyrészt régi élményeimet dolgozom fel és igyekszem ezeket szocialista-realista irányban tovább fejleszteni. A már meglévő és egykori életkörülményeimhez tapadó élményanyag, most a társadalom szocialista átalakulásával létrejött új anyaggal egyre gyarapszik. A döntő változást élményanyagomban az új, a megváltozott viszonyok következtében megváltozott ember jelenti. A megvalósításban — tehát a szándék realizálásánál — a torzítás nélküli, szintézisre törekvő, az élet nagylélekzetű mozgását visszatükröző rajz és festés. Az elkeseredett és cél nélküli emberek helyett, érdeklődésem ma már az élet perspektíváját felismerő öntudatos dolgozók felé fordul. A szocialista realizmusnak megfelelően a tanulmányrajz és a vázlatkönyv ma még fontosabb számomra, mint azelőtt. Bár modelljeimet gyakran most is az utcán választom ki, igen sok élményt kapok tömegfelvonulások, az utcán dolgozók, sőt filmek, híradók és fotók anyagából is.

Most arról a három képről beszél, amelyet az augusztus 20-i kiállításra beküldött.

— Ezek a képeim nem kizárólag emberélményükben újak. Hiszen évek óta láttam és magamban hordottam ezeket az embereket, évek óta, vagy a felszabadulás óta életem részesei azok, akiket ma megfestettem és úgy érzem, sikerült őket a mai megváltozott viszonyoknak megfelelő változásban megfestenem. Pontosabban: remélem, hogy az általam ábrázolt emberek megváltozott viszonya a megváltozott társadalomhoz kifejezésre jut a róluk festett képeimen.

— Végül még csak annyit — fejezi be a beszélgetést Bencze László —, hogy munkamódszeremben új színt jelent még az a tény is, hogy a Képzőművészeti Főiskolán tanítok. Különösen az idei reformévben éreztem ezt, amikor már a főiskolai munka a valóság igen alapos és gazdag megértésén és realizálásán alapult. Húsz fiatal festőnövendék munkáját viszonyítom állandóan a modellhez, tehát a valósághoz — és ez az én valóság-megértésemet is fokozza, elmélyíti.

Tér István szobrászművész a feltett kérdésre ezeket mondja:

— Természetes, hogy ma másképpen dolgozunk. Hiszen merőben más a mondanivalónk. Végre nem l'art pour l'art, a szakmának és a kiválasztott keveseknek alkotunk, hanem az egész magyar néphez szólunk. A szocializmus építése az, ami elsődlegesen foglalkoztat. Ezt igyekszem munkámban kifejezésre juttatni a realizmus eszközeivel. Az én munkamódszerem a sok rajz. Vannak modelljeim. Természetesen nem másolom őket, hiszen ez megint csak a naturalizmus hibáihoz vezetne. A téma: a való élet, amely ezerarcú és mind az ezer arca valóság. A feladat az, hogy megtaláljuk a legigazabbat, a tipikusat. Ezért néha egy témához több modellt is tanulmányozok és így gyakran egy-egy szobrom több figura tipizálásából születik meg.

Végül Fenyő A. Endrét látogatjuk meg, tőle is megkérdezzük, hogy mennyiben változtatott munkamódszerén?

Fenyő a magyar szocialista művészcsoport egyik megalapítója volt. Az augusztus 20-i kiállításra beküldött festménye témáját saját munkásmozgalmi multjából merítette. A kép címe: «Készülődés egy illegális tüntetésre 1935-ben».

— Munkamódszeremen én is sokat változtattam — válaszol Fenyő A. Endre. — Elsősorban is rendszeres és tervszerű munkára törekszem. A legdöntőbb változást abban látom, hogy néhány velem egyformán gondolkodó és egyformán érző művésztársammal, hónapokkal a kiállítás megnyitása előtt rendszeresen felkerestük egymást műtermeinkben és kemény, bolsevik őszinteséggel megbíráltuk egymás munkáját. Feltártuk a hibákat és azt tapasztaltam, hogy egy-egy ilyen összejövetel sokat lendített munkámon. Azt is elhatároztuk, hogy ezeket a találkozásokat rendszeresíteni fogjuk a kiállítás befejezése után is. Sőt a jövőben együtt fogjuk megbeszélni művészi terveinket, megbíráljuk vázlatrajzainkat és megvitatjuk készülő munkáinknál felmerülő problémáinkat. Itt természetesen nem a színek szépségére gondolok elsősorban, hanem a mű politikai tartalmára. Az ilyenformán kialakuló bírálat elősegíti az ideológiai fogalmak tisztázását és ezzel természetesen előreviszi munkánkat. Úgy érzem, hogy ez a munkamódszer helyes, hiszen a művésztársak őszinte bírálata és tanácsa növeli az alkotóművész biztonságérzetét.

Zs. Á.

A zeneszerzőnek minden alkotásával népéhez kell szólnia

Hogyan dolgozik a népi demokrácia zeneszerzője, hogyan szület meg manapság egy zenemű?

Szervánszky Endrét kerestük fel, akinek nevét jól ismerik a zenekedvelő dolgozók, rádióhallgatók. Szervánszkynak erről is mondanivalója van.

— Szabó Ferenc kartársam klasszikus mondását kell idéznem — kezdi. — Szabó a Magyar-Szovjet Társaság egyik estjén, amelyen Zsdánovnak a zenéről szóló tanítását beszélték meg, ezt mondta: «A paraszt megtermeszti a búzát, a molnár megőrli, a pék kenyeret süt belőle — de vajjon mit ád ezért társadalmi szonzásul a zeneszerző?» Az így kifejezett kérdés valósággal megdöbbentő volt. Igen: mit ád a zeneszerző a maga népének a neki kapott javakért — mivel hálálja meg a fizikai dolgozók sokasága azt az erőfeszítést, amellyel értük is fáradnak?

— Nos, a válasz csak egy lehet. A zeneszerzőnek olyan zenét kell írnia, amellyel népéhez tud szólni, amelyet ez megért (mert magára ismer benne), s így el is fogadja, mint a zeneszerző viszontszolgálatát. Ebben már benne van a válasz arra a kérdésre is, milyen legyen a mai komponista. Olyan, aki minden kótajelével a népért, a tömegekért dolgozik és közérthető, dallamos, egyszerűen, világosan formáló muzsikát ír. A különbség a régi meg az új, szocialista szellemű zeneszerző közt? Régente az uralkodó osztályok szűkkörű zenei közönségének ízlését kellett kiszolgálni a zeneszerzőnek, gyakran saját meggyőződése ellenére, ma pedig az egész dolgozó nép számára alkothat. Természetes, hogy a komponista magatartása ilyen körülmények közt gyökeresen megváltozott, hiszen mérhetetlenül kitágult a közönség köre, s ugyanakkor ez az új közönség, maga a dolgozó nép, igényekkel lép fel, elvárja a zeneszerzőtől, hogy olyan műveket alkosson, amelyekben a maga tömegeinek érzései, vágyai, küzdelmei fejeződnek ki.

— Így dolgozunk, így születik az új zenemű. Komponálás közben magunk előtt látjuk a tömeget, amelyhez szólni kívánunk. Vannak persze «műhelyproblémák», ilyen elsősorban az, hogy zenei anyanyelvünkön miként sikerül kifejezni a mondanivalót úgy, hogy valóban a nép számára alkossunk értékes műveket.

— Magyarországon magyarul beszélünk, tehát a zeneszerzőnek is magyar nyelven kell magát kifejeznie. Milyen gazdag, kifogyhatatlan bőségű «nyelvterület» a mi népzenénk a komponista számára! És milyen szerencse, hogy a népzene elemeiből olyan korszakalkotó nagyságok, mint Bartók és Kodály, alakították ki a magyar műzene nyelvét! A mult haladó hagyományainak tisztelete ugyancsak kötelez minket. Így van ez a nagy Szovjetunióban is, ahol a klasszikus hagyományok és a népi zenekultúrák együttesen határozzák meg a zeneszerzők munkásságának irányát. Ez biztosíték arra, hogy valóban olyan műveket alkossunk, amelyek formájukban nemzetiek, tartalmukban szocialisták.

Sz. I.

Kertész-szemmel a szovjet mezőgazdaság csodái között

Lapok a Szovjetunióban járt parasztküldöttség egy tagjának jegyzettüzetéből

Az alábbiakat olyan ember írja el, aki tagja volt a Szovjetunióban járt parasztküldöttségnek s mindazt, amit látott, a saját szemével látta. Dr. Kristóf Pál, a földművelésügyi minisztérium kertészeti főosztályának helyettes vezetője. Legfeljebb 40 éves lehet s ismerője az ország legkitünőbben képzett kertészeti szakembereinek. Odakint jártában mindent feljegyzett magának, amit látott, most ezek a jegyzetek fekszenek előttem s azokból beszél.

A növényi érés színjátéka

— Moszkvába érve — kezdi a maga csöndes modorában — a kellemes meglepetés ért, hogy csoportomat Kirgizia megtekintésére osztották be. Kirgizia Közép-Ázsiában fekszik, Kínával és Pakisztánnal határos, s mondhatom, nagyon kíváncsi voltam rá, hisz a kirgizekről mint nomád és teljesen műveletlen népről tanultam valamikoromban. Vajjon mivé fejlődött a szovjet uralom alatt?

— Öt napig futott velünk a vonat orsvonat s legelőször is az tűnt fel, hogy a körülbelül 3500 kilométeres út alatt mindössze csak húsz percet késtünk. Az egész európai területen mindenütt a szocialista nagyüzemi mezőgazdálkodás hatalmas táblái váltják egymást. Moszkvától délkelet felé tartottunk, a növényi érés egész színjátéka zajlott le előttünk. Moszkva közelében még olyan zöld volt minden, mint nálunk májusban szokott lenni s amint haladtunk lefelé, úgy lett egyre sárgább a határ. Negyednap már kukoricamájnok arattak körülöttünk gabonát. Ezen a vidéken egyre gyakrabban elterjedésű, fiatal gyümölcsösök mellett haladtunk el, amelyek csak úgy piroslottak a gyümölcsöktől.

„Aki ura a víznek, ura az életnek is"

— Beérkezve Kirgizia területére, mezőgazdaságilag egészen más színvonalon művelt vidékre jutottunk s már a vonatról feltűnt, hogy itt a gabonától a gyapotig, a napraforgótól a gyümölcsökig mindent öntözéssel termelnek. Kirgizia a hegyek országa, területének nagy részét havasok borítják, amelyekről egész éven át a legtisztább, vegyileg legtisztább s a növény tápanyagait legtökéletesebben oldó öntözővíz: a hólé folyik le. Ez Kirgizia sokszerű gazdagodésének és egész jólétének alapja.

— Ezt a vizet — mondja, felemelve jegyzeteiből — a kirgiz nép a forradalom előtt nem használhatta fel saját céljaira, mert a földekkel együtt ez is a földbirtokosok tulajdona volt. Régi kirgiz közmondás, hogy „aki ura a víznek, ura az életnek is". A cári és a földesúri elnyomás idején temérdek szenvedés, pusztulás, nyomor tanította meg rá a kirgizeket, hogy ez így igaz. De azt hiszem, hogy aki akkor látta a kirgizeket, mikor még jurtákban laktak s a terméketlen pusztaságokon vándorolva tengették életüket, ma egyáltalán nem ismerne sem rájuk, sem a hazájukra. Mert a forradalom, a földdel együtt, a népnek adta a vizet is s ezzel lehetővé tette, hogy a nép az élet urává legyen. Csakhamar azzá is lett. A forradalom után megszervezték a kolektív nagyüzemi gazdaságokat s a szovjet kormány már az első ötéves terv keretében olyan hatalmas vízműveket létesített Kirgiziában, amelyekből egyet, a csuminszkit, alaposan megszemlélhettünk. Ez egymaga mintegy 150.000 holdnyi területet lát el bőséges öntözővízzel. Hogy mennyiért? A leggazdagabb kolhozok egynegyed kopeket fizetnek a víz köbméteréért, a közepesek egynyolcadot, a legfiatalabb kolhozok pedig teljesen ingyen kapják.

450 mázsás cukorrépa-, 55 mázsás rizs-átlag

Néhány pillanatig a jegyzeteiben lapoz, azután folytatja:

— Ennek az öntözővíznek a segítségével a kirgiziai kolhozok olyan magasfokú mezőgazdasági kultúrát honosítottak meg, amilyen eddig a mi számunkra elképzelhetetlen volt.

— Nono!

— De igen! A kenesi kolhozban például többszáz holdon cukorrépát termesztenek s tavaly egy holdról 370 mázsát szállítottak be az állami cukorgyárba. Erre az idén az egyik munkacsapat, amelynek egy 22 éves kolhozista leány a vezetője, aki tavaly kapta meg a «Szocialista Munka Hőse» című kitüntetést, levélben jelentette be Sztálinnak, hogy ebben az esztendőben holdanként 450 mázsát fognak beszállítani. Hozzá kell azonban tennem, hogy valószínűleg túlteljesítik ígéretüket, mert én láttam a táblát, s holdanként legalább 480 mázsára becsülöm a termést. Hogy ez a roppant termés miként lehetséges? Úgy, hogy itt a répát is öntözik.

— De vegyük a Frunzeről elnevezett kolhozt. Itt azelőtt a hegyekről lefolyó víz az egész területet elmocsarasította. Most nyoma sincs mindennek, a mocsarat lecsapolták és a kolhoz rizst termel a hajdani láp helyén. Megnéztem egy 950 holdas táblát; nagyon szépnek ígérkezik. Tavaly holdanként 55 métermázsa volt a termésük. A számadatokon túl tudni kell még, hogy igen példásan gazdálkodnak s a rizst vetésforgóban termelik. Ez annyit jelent, hogy három esztendei rizstermelés után egy évig zabot vetnek a rizs helyére, azután három évig füves lucernát s rizs csak az ötödik esztendőben kerül megint a földbe.

Hatalmas gyümölcsösök a kolhoz-falvak mellett

— Mondom, számunkra szinte hihetetlen terméseredmények vannak a Szovjetunióban — folytatja. — A Kirgiz Állattenyésztési Tudományos Intézet takarmánytermelő gazdaságában például olyan siló-csalamádéban jártunk, hogy nem maga az ember nem látszott ki belőle, hanem nyakamba vettem a küldöttség egyik tagját és az is csak a botja hegyével érte el a bugákat: három és fél—négy méter magas a növényzet. Akkor vágják kombájnnal, mikor már a tejeskukorica keményedni kezd, mert akkor még édes a szára is, a termést csövestől lesilózzák s így holdanként átlag 480 mázsányi silótakarmányt kapnak.

— Most vegyük a kendert! A nyirsnyicsujszki fonalnövénytermelő szovhoznak körülbelül 1500 holdnyi kendervetése van, amelyet ugyancsak öntöznek. Az egyik úton autobuszunkkal bejártunk a táblák közé s csodálkozva láttuk, hogy bizony a hatalmas autobusz egyáltalában nem látszik ki belőle. A kender jóval magasabb volt autobuszunknál.

— És a gyümölcsösök! — mondja elragadtatva. — Minden kolhozfalu mellé legalább 100—150 holdat telepítettek! Kertész-szemmel jártam végig őket, de mondhatom, gyönyörűek! Mindenütt ezekben a kolhoz-gyümölcsösökben fogadtak és láttak vendégül bennünket. Kenesen, az egyik állattenyésztő kolhozista a háza mellé telepített saját gyümölcsösében látta vendégül a küldöttség 40 tagját 12 fogásos ebéden.

Mosolyog.

— A fák úgy meg vannak rakva gyümölccsel, hogy több szinte nem is férne rájuk. Főleg almát termesztenek, de Micsurin legjobb fajtáiból s mint mindent, ami terem, természetesen a gyümölcsösöket is öntözik. Én — teszi hozzá — Magyarországnak úgyszólván minden valamirevaló üzemi gyümölcsösét ismerem, de mondhatom, nagyon boldog volnék, ha csak feleakkora terméseredményeket tudnánk is felmutatni, mint amilyene-

ÁLLAMI VÁLLALAT KERES
gyógynövénytermesztésben jártas
MEZŐGAZDÁKAT.
Részletes életrajzot a jelentkezők Budapest 62. postafiók 219. küldjék be.

Tar István

nobrász

l.

Kállai 1948

93. n.

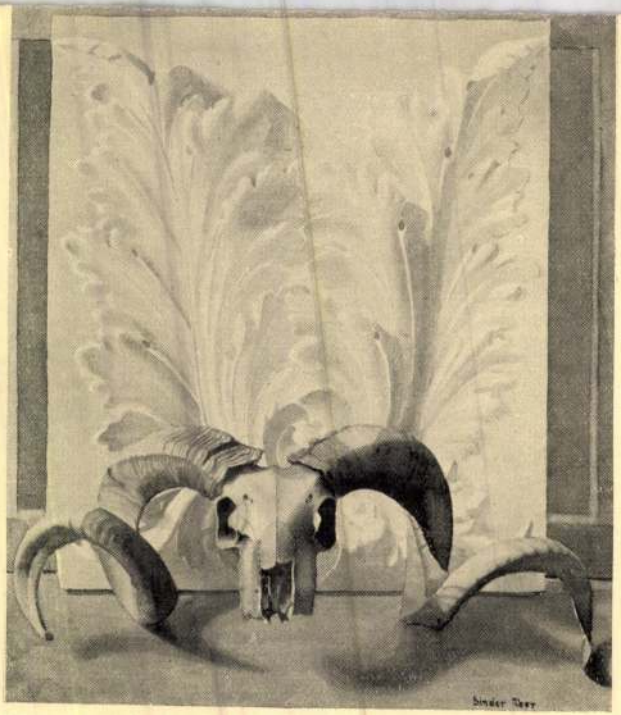

:STÉS. FENT PROF. TANCSIK MIHÁLY,
KACZIÁNY ALADÁR.

TUR. DESSIN D'APRÈS NATURE.

Budapest, VIII.
Futó utca 4.

Gyakorlott vegyész-technikusokat, geodétát
(budapesti és vi
ki munkahelyre),
karbantartó esztergályost, lakatost
FELVESZ
Belvárosban jevő országos vállalat. Önéletrajzokat fizetési igény megjelölésével kérjük
»Jó munkaerő 5615«
jeligére Felszabadulás téri hirdetőbe.

FELVESZÜNK
ÁLTALÁNOS-,
GÉP- és
SZERKEZETI

gazdaikodasunkon.
Munkásszállást biztosítunk

Budapesti Kőolajipari Gépgyár
Budapest, XVIII., Gyömrői út 79—83
azonnali belépésre
KERES
központi telephelyre
ESZTERGÁLYOS
szakmunkásokat,
külső szerelési
munkahelyre
külszolgálatos
munkakörbe
HEGESZTŐ
szakmunkásokat.
Jelentkezés a vál-

azonnali belépésre. — »Kőbánya 5362« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Építőipari szak- és segédmunkásokat azonnal felveszünk. Munkásszállást, különélési pótlékot biztosítunk. Jelentkezés: Főv. 4. sz. Építőipari Vállalat. Budapest, V. Irányi u. 16.

Csepeli Erőmű és Szolgáltató Üzemek sürgősen keres felvételre lakatos, esztergályos, villanyszerelő, motorszerelő, hegesztő, bádogos kőműves, ács szakmunkásokat, kazánházi, építkezési, kubikos, bádogos segédmunkásokat, vasúti kocsirendezőket, dömpervezetőket. Jelentkezni lehet Csepel Vasmű, felvételi kapunál.

kiren
Azon
resün
gédm
entk
Ruha
Bp
fszt
tály
Férfi
kat,
mázol
valam
karító
Jelen
Hirde
pén,
raktár
Építő
ben
építés
kaveze
vételre
Ktsz.
Aurór
Faip
azonn

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

NÉPSZAVA

1966 DEC 1

A százéves nyomdászkönyvtár ünnepsége

Tegnap délben a nyomdászkönyvtár megalapításának százéves fordulója alkalmából a Gutenberg Művelődési Otthonban ünnepélyesen megnyílt az ez alkalomból rendezett kiállítás. Bevezetőként *Bodor Tibor* színművész, a Madách Színház tagja Vörösmarty Mihály A Gutenberg albumba című költeményét szavalta el. Ezután *Kimmel Emil*, a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozói Szakszervezetének főtitkára üdvözölte a megjelenteket. A megnyitó beszédet *Virizlay Gyula*, a Szaktanács titkára tartotta, méltatva az évforduló jelentőségét az egész szakszervezeti mozgalomban. A beszéd végeztével átnyújtotta a Szaktanács elnökségének elismerő oklevelét és a mostani alkalomra készült emlékplakettet. A Művelődésügyi Minisztérium részéről *Biró Vera* főosztályvezető szólt, s a minisztérium ajándékaként átadta Tar István Petőfi szobrát. Befejezésül *Heinz Oehler*, a Nyomdaipari Dolgozók Nemzetközi Konzultatív Konferenciájának elnöke beszélt a kiállítás jelentőségéről. A megnyitó ünnepséget irodalmi műsor követte, amelyen neves előadóművészek léptek fel.

(sz.)

Budapesten ülésezett az AGROMAS

16 : 24. — Zsolt. 27 : 4. — Csel.
7 : 21. — I. Tim. 4 : 7—8. — Máté
4 : 8. — Luk. 20 : 46—47. — Zsolt.
51 : 19. — I. Péter 4 : 7. — I. Pét
Locus : belőle lehet tetszés szerint
két csoportra osztani.)

Végül ideiktatok egy sorozato
könnyedén meg lehet találni ho
Igéket. Ezt a sorozatot bibliakörei
és mindig igen nagy áldással fel
Beszélgetés a konfirmációról. Tétel
1. A konfirmáció célja. — 2. Lelké

özött bizonyos logikai sorrendre is
gül megállapítjuk a használt Igék
zt a célt, amelyhez az Igék segít-
nk érkezni.

a tervkészítéssel, alázatos csendes
készen vagyunk s Isten Lelke meg-
zük: írjunk ki minden egyes Igét
papírszeletekre, jelezve természe-
is. A Bibliakörben igen egyszerű
indenesetre az eljárás iránt kedvet
izalmat ébresztve, — magyarázzuk
gy bibliai tárgyról fogunk beszél-
ndó cédulák alapján mindenki el-
véleményét s ezeket majd összegez-
kötjük. Tanácsos az összes Igéket
án felolvasni s a diszpozíció után
gy ki melyik Igéről mondaná el
ondolatait.

vehető, hogy lesznek vállalkozók,
em is túl sokan. Egy kis animálásra
elkészülve.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 1 31

ESTI HÍRLAP
Budapest

1021

Pro Urbe, Pro Arte

A Fővárosi Tanács 1970-ben a *Pro Urbe* kitüntetést adományozta:

KÁDÁR JÁNOSNAK, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárának — a főváros szocialista fejlődését meghatározó tevékenységéért;

BARTOS ISTVÁNNAK, a Fővárosi Tanács vb elnökhelyettesének;

FILLA ISTVÁNNAK, a történelemoktatás vezető szakfelügyelőjének;

MÉSZÁROS JÓZSEFNEK, a Budapesti Lakás-Építő Vállalat kőművesének;

DR. SÁRKÁNY JENŐNEK, a Heim Pál Kórház igazgató-főorvosának;

DR. SZÉCHY KÁROLYNAK, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető tanárának, az Akadémia levelező tagjának;

A *Pro Arte* aranyérmet adta:

GARAI GÁBOR költőnek;

KAZIMIR KÁROLY főrendezőnek;

RÁNKI GYÖRGY zeneszerzőnek;

TAR ISTVÁN szobrászművésznek;

TOLNAY KLÁRI színművésznek.

...gya... k

...TÓ A THÁLIA SZ...

szemszögéből is, ha úg... tetszik, egy kicsit kívülr... megítélni.

Sokáig, s talán még m... is ezt sokan hazafiatlansá... nak tartják: ne foglalko... zunk mi a világ gondja... val, lássuk és képviseljü... csak mi a magyar érdeke... ket, — hangzik olykor nemzetiszínű figyelmezte... tés. Pedig a mi korunkn... nemcsak a felgyorsult id... a jellemző, nemcsak a... hogy másfél évtized múltá... már tárgyilagosan vizsgá... gatjuk történelmünk fordu... latait. Az is jellemző er... a korra, hogy *nincsene... elszigetelt nemzeti ügyel...* Minden ország minden lé... pése — akár szándékaitó... függetlenül is — nemzetkö... zi üggyé válik. Ez a doku... mentumdráma *példaszerű... en szoktat hozzá a nagyo... kívánatos módszerhez:* ön... magunkat kívülről is látn... Ezt megszokni már csa... azért is szükséges, mert ... szemlélet nélkül saját nem... zeti érdekeinket sem szol... gálhatja senki igazán.

Az, hogy *Pálfy József* é... *Kazimir Károly* munkáj... ezt a „kívülről szemlélést" példaszerűen szolgálja, *nem jelenti azt, hogy példaszer... a színpadi mű.* Általában jól válogatták, s jól is sűri...

1021

„Pro Urbe" és „Pro Arte"

A Fővárosi Tanács néhány éve határozatot hozott, hogy minden esztendőben arany-éremmel tünteti ki azokat, akik a város fejlesztésében, a lakosság életszínvonalának emelésében és a szocialista kultúra fejlesztésében kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az aranyérmeket a hagyományoknak megfelelően minden évben *Budapest* felszabadulásának évfordulóján adják át a kitüntetetteknek. Az 1970-ben adományozott *„Pro Urbe"* és *„Pro Arte"* kitüntetések átadására csütörtökön délután a Városháza tanácstermében, ünnepélyes külsőségek között került sor.

Ebből az alkalomból *Sarlós István*, a Fővárosi Tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott beszédet. Mint említette, a Fővárosi Tanács az aranyérmet azzal a szándékkal alapította, hogy — a felszabadulási évfordulókra emlékezve — a város minden lakóját *Budapest* és szocialista hazánk érdekében kiemelkedő munkára, újabb és újabb alkotásokra serkentse, az ilyen esemény, mint felszabadulá-

(Folytatás a 2. oldalon.)

ga Egyetem

tanul itt. A tudományos szakemberek képzése aspirantúra segítségével történik: 225 aspiráns tökéletesíti tudását szakterületén, azoknak a feladatoknak a figyelembevételével, amelyek a fejlődő országok előtt állnak. Tíz év alatt 2335 hallgatónk végzett, akik önállóan dolgoznak hazájukban.

A hallgatók felkészítése a szovjet oktatási rendszer alapján történik, amely szervesen egyesíti az elméleti képzést és a gyakorlatot. E célból az egyetemen több mint 150 laboratóriumot és műhelyt, valamint 20 kabinetet létesítettünk, amelyeket a legkorszerűbb felszereléssel láttunk el.

mos lehetőség kínálkozik erre. Fontos, hogy a tsz-ek vezetői a közös szerves egészeként fogják fel a háztáji gazdálkodást. Kitért a megyei pártbizottság titkára a melléküzemági tevékenységre is. Mint mondotta:

— Önbírálattal említette a Szabadság Termelőszövetkezet elnöke, hogy korábban Nagykőrösön is idegenkedtek a melléküzemek létrehozásától. Örvendetes viszont, hogy azóta gyökeres változás történt. Csak bátorítani lehet a termelőszövetkezeteket, hogy törvényes keretek között szélesítsék, és fejlesszék a mezőgazdasági termelést elősegítő mellék- és segédüzemágakat.

A továbbiakban arról a fontos feladatról beszélt *Jámbor Miklós*, amely a lakosság ellátásában hárul a közös gazdaságokra. Biztatta a közgyűlésen jelenlevő termelőszövetkezetek képviselőit, bátrabban kapcsolódjanak be a helyi el-

Tar István

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 13

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

„Pro Urbe" és „Pro Arte"

(Folytatás az 1. oldalról.)

sunk negyedszázados évfordulója is, különösen jó alkalom arra, hogy elismerjük, eredményeik szerint értékeljük a munkában, az alkotásban élenjárók teljesítményét, s a legjobbak példájával másokat is hasonló kimagasló tettekre buzdítsunk — mondotta, majd átadta a kitüntetéseket.

A fővárosi tanács 1970-ben a *„Pro Urbe"* kitüntetést adományozta:

Kádár Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárának — a főváros szocialista fejlődését meghatározó tevékenységéért;

Bartos Istvánnak, a Fővárosi Tanács VB elnökhelyettesének — a városrendezés és a városfejlesztés terén végzett kiemelkedő munkájáért;

Filla Istvánnak, a történelemoktatás vezető szakfelügyelőjének — három évtizedes kiváló pedagógiai munkásságáért;

Mészáros Józsefnek, a Budapesti Lakásépítő Vállalat kőművesének — új budapesti városrészek fejlesztésében végzett kiváló munkájáért;

dr. Sárkány Jenőnek, a Heim Pál Kórház igazgató főorvosának — a fővárosi gyermekegészségügyi ellátásban végzett kiemelkedő tevékenységéért;

Dr. Széchy Károlynak, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető tanárának, az Akadémia levelező tagjának — a budapesti Duna-hidak újjáépítésében végzett tudományos és gyakorlati munkásságáért.

A *„Pro Arte"* aranyérmet a következők kapták:

Garai Gábor költő az „Irás a falon" című verseskötetéért;

Kazimir Károly főrendező a színházművészet gazdagításáért, a Körszínház megszervezéséért és vezetéséért;

Ránki György zeneszerző kiemelkedő zeneszerzői alkotói munkásságért;

Tar István szobrászművész Budapest közterületein felállított szobraiért;

Tolnay Klári színművész kimagasló színészi alakításáért.

A kitüntetettek nevében *Kazimir Károly* mondott köszönetet.

Az aranyérmek átadásánál jelen volt *Fock Jenő*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a kormány elnöke, *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter, *Németh Károly*, a Budapesti Pártbizottság első titkára, a Politikai Bizottság póttagjai, *Aczél György*, a Központi Bizottság titkára, *Bondor József* építésügyi és városfejlesztési miniszter, *dr. Erdey-Grúz Tibor*, az Akadémia elnöke, valamint közéletünk más ismert személyiségei.

A Magyar S
káspárt Buda
a Fővárosi Ta
szervezetek
csa, a Hazafi
dapesti Bizot
felszabadulás
lója alkalmá
este ünnepsé
Vígszínházba

Az ünneps
az elnökségi
Kádár Ján
Központi Bi
ra; *Fock Jenő*,
munkás-paraszt kormány el-
nöke, *Fehér Lajos*, a kormány
elnökhelyettese, *Gáspár Sán-
dor*, a SZOT főtitkára, az
MSZMP Politikai Bizottságá-
nak tagjai, *Németh Károly*, a
Politikai Bizottság póttagja, a
Budapesti Pártbizottság első
titkára, *Aczél György*, a párt

**Budapest felszabadulásának
kalmából a fegyveres erők ké
parlamenter, Osztapenko kapitá**

Politikai Bizottságának pót-
tagja, a Budapesti Pártbizott-
ság első titkára és *V. V. Gri-
sin*, az SZKP Politikai Bi-

lt tíz év ere
ni jelentőse

elszólalása a nagykörö
zárszámadásán

ebben a városban is ott „*bá-
báskodtak*" annakidején a kö-
zös gazdaságok megszületésé-
nál, és nem egy viharos köz-

Hírek

● **A Közalkalmazottak és Rokonszakmabeli Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének Titkársága** nevében Dagobert Krause főtitkár meleg hangú levélben köszöntötte szakszervezetünket és annak tagságát hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából.

● A nemzetközi nőnap alkalmából, a szakszervezeti mozgalomban kifejtett eredményes társadalmi munkájuk elismeréseként a Munka Érdemrend ezüst fokozata kitüntetésben részesült Miskolczi Józsefné, a Honvédelmi Minisztérium dolgozója, a Néphadseregi Területi Bizottság nőfelelőse. Szakszervezeti munkáért kitüntető jelvény arany fokozatát kapta: Szegvári Péterné dr., az Orosházi Járási Tanács vb-titká-

Tanulságos kiállítás

● Gondosan rendezett, szép kiállításon mutatta be a Pénzügyminisztérium — miként járult hozzá negyedszázados fejlődésünk eredményeihez. A romos Budapest egy megrendítő fényképével kezdődik a kiállítás. A következő tabló az inflációs korszak emlékeit idézi. Mi a kibontakozás útja ebből a nyomorúságos helyzetből? Sok nézet csak a nyugati kölcsönök elfogadásában látta a megoldást. A kommunisták a nép erejében, munkájában bíztak. Igazuk volt. A következő tabló a jó forint megszületésének eseményeit mutatja. A hároméves terv megszületése, s ezen belül a pénzügyi dolgozók fontos munkája a következő képes tábla látványossága. Grafikonok és számoszlopok tárnak tükröt elénk arról, miként jelentkeznek a fejlődés egyes szakaszai a nemzeti jövedelem megoszlásában, alakulásában — s miként hat ez az állami költségvetés alakulására. S mindezzel összefüggésben minden magyarázatnál ékesebben bizonyító számok a lakosság életszínvonalának emelkedéséről, az átmeneti nehézségekről s a további fejlődésről.

Laikus és szakember részére tanulságos és érdekes látványt nyújt a könyvviteltechnika fejlődését bemutató tabló, a korszerű — gépesített — adatfeldolgozási módszerek megismerése.

A kiállítás zárótablója a minisztérium szakszervezeti bizottságának munkáját ismerteti.

K. Z.

*

● Az Országos Tervhivatal pártbizottsága és szakszervezeti bizottsága „1945—1970" címmel jubileumi emlékkiállítást rendezett az OT székházában.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 438-068, 337-748, 340-726

1970 APR 3

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

1021

Tar István

Panoráma Nógrád megye mai arculatáról

A Nógrád megyébe utazó látogató, turista legmaradandóbb élménye, hogy a harcos múlttal és népi hagyományokkal rendelkező községek és városok, Salgótarján népe, hogyan formálja, építi otthonát, az új társadalmi berendezkedés követelményeinek megfelelően, céltudatos és áldozatkész munkával miként változtatja meg környezetét. A salgótarjáni vasútállomás épülete előtt álló, a Tanácsköztársaság harcaira emlékeztető „fegyvert fogó munkásszobor" Tar István alkotása, és az új Művelődési Ház előtt álló, a felszabadulást kifejező, Somogyi József által készített, kétalakos szoborkompozíció jelkép, a harcos múlt és a jelen jelképe.

Még sok helyütt láthatók a régi nyomortelepek maradványai, akad gond bőven, de a hatalmas iramú fejlődés csodálatot és tiszteletet ébreszt a látogatóban a megye 240 000 lakója iránt. Az SZMT vezető titkárának egyik legutóbbi — a szakszervezeti lapok szerkesztőinek adott — tájékoztatása szerint az ipari munkások átlagkeresete a megyében 2169 forint, minden hatodik család új lakásba költözött.

Az új építmények nemcsak építészeti szempontból, de a kultúrális értékek felhasználását tekintve is szembetűnőek. Például a Karancs Szálló különtermének egyik falát a hazánkban élő francia művésznő, Makrisz Zizi muranói mozaikból készített alkotása, a József Attila Művelődési Ház előterének falát Blaski János mozaikja, az új szakszervezeti székház nagytermének falát Patay László hatalmas szekkója díszíti. Az új, modern építészeti alkotások, a festői táj és a kultúrális emlékek évről évre több látogatót, turistát vonzanak a megyébe. Ezt segíti az IBUSZ azzal, hogy az egy- és több napos országjárás keretében megismertetik a részvevőkkel a megye egyes tájait.

1976.VIII.4./Sné

Reti krónika

Emlékművet állítanak szülőfalujában Szőnyben Dobi Istvánnak az Elnöki Tanács elhunyt elnökének.

Az ipermüvészeti rektorátus szürije már elfe adta a szobrot,

Tar István művész alkotását

Az életnagyságunál nagyobb mellszobor Szőny főutcáján a Tanácsházzal szemben kap helyet.

Nov.24.Dobi István halálának évfordulóján fogják felavatni.

102

Tar István

1021

1970.VIII.4./Sné

Rsti krónika

Emlékművet állitanak szülőfalujában Szőnyben Dobi Istvánnak az Elnöki Tanács elhunyt elnökének.

Az iparművészeti rektorátus zsürije már elfogadta a szobrot, Tar István művész alkotását

Az életnagyságunál nagyobb mellszobor Szőny főutcáján a Tanácsházzal szemben kap helyet.

Nov.24.Dobi István halálának évfordulóján fogják felavatni.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 AUG 5

KISALFÖLD

Szobrot állít a szülőfaluja Dobi Istvánnak

1021

Emlékművet állítanak szülőfalujában, Szőnyben Dobi Istvánnak, az Elnöki Tanács elhunyt elnökének. Az iparművészeti lektorátus zsűrije elfogadta a szobrot, Tarr István szobrászművész alkotását. Az életnagyságúnál nagyobb mellszobor Szőny főutcáján, a tanácsházzal szemben kap helyet. Parkszerű környezetét Mester Árpád építésztervező alakítja majd ki. A munkában részt vesz a Bács-Kiskun megyei Építőipari Vállalat Dobi István brigádja is. A szobrot november 24-én, Dobi István halálának évfordulóján akarják leleplezni. (MTI)

közvetlen

A főközpont bővítésén kívül a város és a környező községek helyközi forgalmának gyorsítását is feladatuknak ismerik a posta vezetői. Sor kerül *a Sopron—Győr kétirányú*, Győrön keresztül automatikus tranzitálással a

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tarr István

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1970 AUG 5

beszünteti.

— **EMLÉKMŰVET** állítanak szülőfalujában, Szőnyben Dobi Istvánnak, az Elnöki Tanács elhunyt elnökének. Az iparművészeti lektorátus zsűrije elfogadta a szobrot, Tarr István szobrászművész alkotását.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 AUG 5

Tarr István

MAGYAR NEMZET

Budapest

1021

— **Emlékművet állítanak** szülőfalujában, Szőnyben Dobi Istvánnak, az Elnöki Tanács elhunyt elnökének. A képzőművészeti lektorátus zsürije elfogadta a szobrot, Tarr István szobrászművész alkotását. Az életnagyságúnál nagyobb mellszobor Szőny főutcáján, a Tanácsházzal szemben kap helyet. Leleplezésére november 24-én, Dobi István halálának évfordulóján kerül sor.

történnek és keresik a kompromisszum, a megoldás lehetőségét. Addig ugyanis, amíg az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

AUG 15

1021/ MAGYAR HÍRLAP

Tarr István

Dobi-emlékmű Szőnyben

Emlékművet állítanak szülőfalujában, Szőnyben Dobi Istvánnak, az Elnöki Tanács elhunyt elnökének. Az Iparművészeti Lektorátus zsűrije elfogadta a szobrot, Tarr István szobrászművész alkotását. *Az életnagyságúnál nagyobb mellszobor Szőny főutcáján, a tanácsházzal szemben kap helyet.* Parkszerű környezetét *Mester* Árpád építésztervező alakítja majd ki. A munkában részt vesz a Bács-Kiskun megyei Építőipari Vállalat Dobi István brigádja is. A szobrot *november 24-én, Dobi István halálának évfordulóján* akarják leleplezni, s az avató ünnepségre meghívják mindazokat az intézményeket, szerveket, brigádokat, amelyek az Elnöki Tanács volt elnökének a nevét viselik.

A leggazdaságosabb export

Gyorsan bővül a
a világpiacon — K

Kezdjük közhellyel: Magyarország *gyógyszer-nagyhatalom.* És folytassuk *számokkal:* az elmúlt esztendőben gyógyszerexportunk 1,3 milliárd devizaforint értékű volt, s ez a vegyipar kivitelének felét, a szocialista országokba irányuló vegyipari export kétharmadát, a szovjet vásárlásoknak pedig 80 százalékát jelentette. Gyógyszeriparunk a világranglistán a 12. helyen áll, és a világ gyógyszertermelésének másfél százalékát állítja elő. Az *exportlistán* azonban a 7. helyen

a zsüri dicsérettel vett át.

ben a budapesti művészeti hetek

ínye le z.

Tar István

1021

1970.V.17. TV/Sné

TV Híradó.

Kedves nézőink a Fővárosi-Tanács az elkövetkezendő időben mind többet kiván foglalkozni a főváros rendezésével, szépitésével, a most következő riport a főváros egyik csomópontjának a jövőjét vázolja fel.

- A főváros rekonstrukciós tervének egyik feladata a Márc.15.tér rendezése, melyre tervpályázatot hirdettek. Az első dijat és a kivitelezést három művész nyerte el.

Hollai György épitész, Zalányi László kerttervező, Tar István szobrász.

Ebből az alkalomból kerestük fel Tar István Munkácsi-dijas érdemes művészt mütermében.

- A feladat az volt, hogy a térre egy vizmedencét és vele együttul vizjátékos szoborkompozíciót tervezzek. Mivel a téren, itt van a Castrum , melynek romjait már eddig is feltárták , de most még jobban felszinre hozzuk, tulajdonképpen a rómaiaknak védőbástyájuk volt a népvándorlás hullámaival szemben.

Én ezt egy körkompozicióba tervezem meg, mely idézi ezt a római népvándorlást.

4 m átmérőjü gyürüs kompozició, 5 lábon áll, bronzból, kb. 14 figurával , elemekkel megtámasztva, ami szerkezetesebbé teszi az egész kompoziciót, ugy hogy itt a szobor és a kut , mint tárgy önmagában egy egységet képeznek.

A medencét majd összeköti egy hid még a Castrum romjai felett, most van abban a stádiumban, hogy átadhattam egy az egyben a gipszet, és az öntése ezután fog kezdődni.

Tarr Miklós

...sáról.

A 62 éves svéd diplomata, Svédország szovjetunióbeli nagykövete szabadságát megszakítva, vasárnap este érkezett New Yorkba és a tervek szerint már hétfőn reggel találkozik U Thant főtitkárral. Ezt követően Izrael, Egyiptom és Jordánia ENSZ-képviselőivel folytat tanácskozásokat, majd a négy nagyhatalom ENSZ-küldöttével találkozik.

A pretoriai terror-per

Pretoria

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1970 AUG 4

Dobi István emlékmű 1021 Szőnyben

Az iparművészeti lektorátus zsűrije elfogadta a Dobi Istvánról készült szobrot. Az Elnöki Tanács elhunyt elnökének, életnagyságnál nagyobb mellszobrát Szőny főutcáján a községi tanács épületével szemben kívánják elhelyezni. Az emlékmű körül új parkot létesítenek és a szobor mögött dekoratív falat emelnek.

A szobor alkotója Tarr István, ismert művész, akinek Budapesten elhelyezet több szobrát Pro Arte díjjal tüntették ki. Dobi István szobrát halálának évfordulóján, november 24-én leplezik le.

Tóth Árpád

k keserve

mabusz... Hátha. Fölér a látogató a Fellegvárhoz. Hőség. Szomjas. Büfé nyitva, hétköznap, délelőtt tizenegy, ám innivaló semmi. Azaz: *sör*. A látogató vezet, nem fogyaszthat. Irány a parkoló szélén levő csap. Víz nem folyik belőle. A fák kö rejtező, félreeső helyet ha mas körzetben illata tudatja. Leírhatatlan állapotok. Látogató menekül. A Fellegvár gyönyörű, a kilátás szintén... Irány az oly sokat hallott Mátyás palota, odalenn. Mesés. Csak... csak éppen összefirkált falak, félreérthetetlen ábrák, a törés, a vandál pusztítás ezernyi nyoma, a díszkutat külön őrizni kell, mert...

Folytassam? Szándékosan részleteztem ennyire az apróságokat, s *csakis az apróságokat*, azt a kínt és keserűséget, amit az ember érez, kincseink s a hozzájuk tartozó dolgok ilyen állapota láttán. S kétszeres kín ez. Mert ha csak arról lenne szó, hogy néhány hivatal nem áll feladata

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

AUG 5

1021

1970. AUGUSZTUS 5., SZERD

Emlékművet állítanak szülőfalujában Dobi Istvánnak

Emlékművet állítanak szülőfalujában, *Szőnyben Dobi Istvánnak*, az Elnöki Tanács elhunyt elnökének. Az iparművészti lektorátus zsűrije elfogadta a szobrot, *Tarr István* szobrászművész alkotását. Az életnagyságnál nagyobb mellszobor *Szőny* főutcáján, a *tanácsházzal* szemben kap helyet. Parkszerű környezetét *Mester Árpád* építésztervező alakítja majd ki. A munkában részt vesz a Bács-Kiskun megyei Építőipari Vállalat *Dobi István* brigádja is. A szobrot *november 24-én, Dobi István* halálának évfordulóján akarják leleplezni, s az avató ünnepségre meghívják mindazokat az intézményeket, szerveket, brigádokat, amelyek az Elnöki Tanács volt elnökének a nevét viselik.

Emlékezzünk...

Közeleg hazánk felszabadulásának negyedszázados é
fordulója — emlékezzünk.

Tar István
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 MÁR 27
1021

Föld felett a föld alatti múzeum

Római emlékeket bemutató pihenőparkot alakítanak ki az V. kerületben, a Március 15 tér északi oldalán. A kijelölt, csaknem 3700 négyzetméter alapterületű részen megkezdték a régészeti munkát, amelynek során feltárják a római kori városfalmaradványokat. Több mint három és fél méter mélyre ásnak le, hogy a „föld alatti múzeum"-ot teljes egészében, eredeti szépségében láthassa a közönség.

A Március 15 tér rendezésére kiírt tervpályázat első díját Tar István szobrászművész és Hollay György tervező nyerte, s így pályaművük alapján hozzák rendbe a teret, alakítják ki a parkot. A castrumfal oldalhomlokzatán vitrinsort helyeznek el, amelyben római kori régészeti leleteket, kőmaradványokat és egyéb emlékeket mutatnak be. A parkban helyezik el Tar István szobrászművész alkotását: a bronzból készült, körülbelül négy-öt tonna súlyú, négy méter átmérőjű szobor-gyűrűt. A parkot egyébként teraszosan építik meg, ahová lépcsőkön lehet majd lejutni.

Az V. kerületi új park nemzetközi viszonylatban is érdekes látványosságot ígér, hiszen eddig egyetlen más európai főváros szívében sem bukkantak római kori maradványokra.

A múzeum-parkot, amelynek költsége több mint nyolcmillió forint — a tervek szerint ez év augusztusában adják át.

CAHIERS DU COMMUNISME
Január

Gaston Plissonnier: *Osztálypolitika nemzeti érdek*
A Francia Kommunista Párt és a Szocialista Párt közös nyilatkozata (196 december 18.)
Jacques Bière: *A Francia Kommunis Párt programja megfelel korunk követelményeinek*
Marcel Rosette: *Helyi kollektivitás politikai demokrácia*
Henri Chauveau: *A mai antikommunizmus*
Gaston Auguet: *Az 1970. évi állam költségvetés: egy reakciós politika illusztrációja*
Pierre Néron: *A jelenlegi helyzet és kiskereskedők, kisiparosok jövője*
Georges Fournial: *Az emberiség fejlődésének általános értelme*
Jean Suret-Canale: *Az imperializmus lenini értelmezése. és néhány időszerű probléma*
S. Benhaiem: *A párt harca a bevándorolt munkások analfabetizmusának felszámolásáért*
Robert Lambotte: *Az afrikai gazdaság néhány aspektusa*
Philippe Fuchsmann: *Roger Garaudy legújabb könyvéről*
Az FKP Politikai Irodájának közleménye Roger Garaudy új könyvéről

EINHEIT
Január

Willi Stoph: *Céltudatosan és optimizmustán nézünk a hetvenes évek elé*
Erika Hinkel: *Lenin közelében...* (Gondolatok Leninnek Johannes R. Becher fejlődésére gyakorolt befolyásáról)
Peter A. Thiessen: *A tudomány pártszerűsége*
Gerard Schulz: *A szocializmus politikai gazdaságtanának tudományos termelő és ideológiai-nevelő funkciója egységet alkot*
Helmut Krolinski, Eberhard Prager: *többműszakos munka és követelményei*

Tar István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Társadalmi Szemle

1970 MÁR

1021

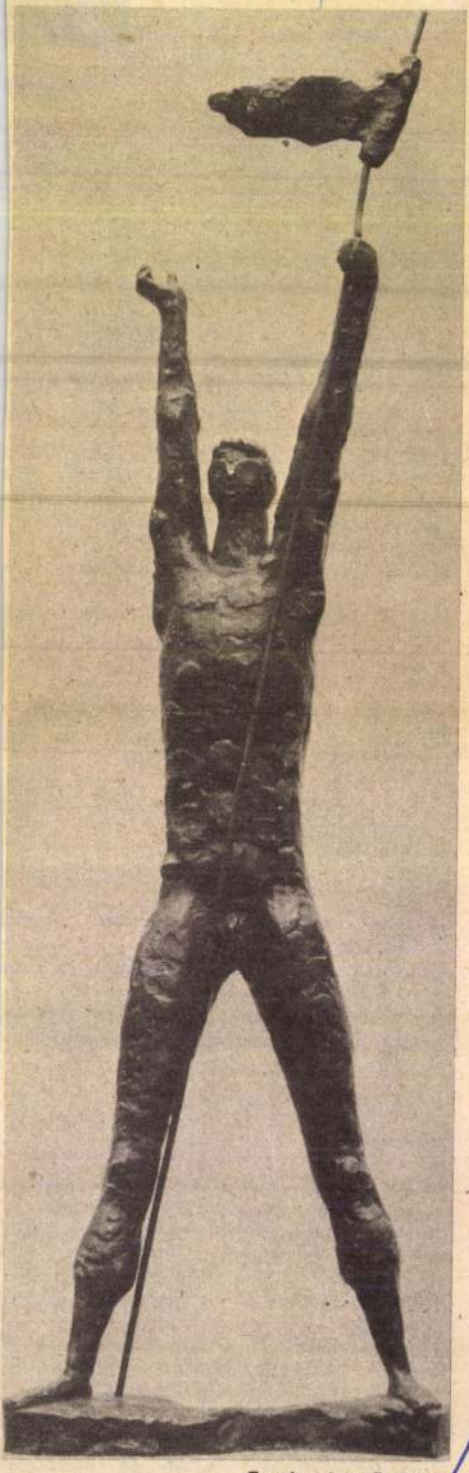

Tar István: Győztes

elég elkedvetlenítő. Kevés az olyan könyvbarát-bizottság, amelynek mű
lehet, s kapa
talános érvén
Hasznos le
eredményesen
barát-bizottsá
ismerkedni.
zottságok új
zata. teh
vételre, javas
ség van.

Az ízlés

népért" moz
sabb célkitűz
kezdet kezde
tuk, nem e
borzásról va
„kiművelt en
tásáról. Kom
kára van szü
kori és gyakran kartékony rögtönzéseket elkerüljük. Hiába alakulnak majd ki jól működő szervezeti formák, ha ezek munkájából a kellő elvi következetesség és megalapozottság hiányzik.

Azzal a reménnyel bocsátjuk vitára ezt a rövid összegezést, hogy kellő visszhangot kap majd, és sok új gondolat megfogalmazására késztet. Célunk nem az volt, hogy átfogó és teljes képet adjunk az „Olvasó népért" mozgalom mai helyzetéről, hanem az, hogy a legfontosabbnak tartott feladatokra irányítsuk a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

nemzetiségű ... ben még több nemzetiségi te-
lepülés volt. Komárom me-

dorolt be, és foglalta el a kipusztult magyar lakosság helyét.

A betelepülés Nyergesújfalun volt a legnagyobb méretű. A népesség szám és nemzetiségi arány szerinti alakulására nézve ez a község szolgáltatja azokat a legjellemzőbb adatokat, amelyeknek ismeretében a többiek népességmozgására is következtetni lehet.

Nyergesújfalu a török hódoltság alatt végig lakott, népes település volt. Az 1696-ban megtartott megyei összeírás már pusztult helynek mondja, ahol csak a postamester, a Bécs-Buda

Solymos Ida nek valódi nagyságát is. A

1021

Tar István: Parasztkofa

leket.

Ennek megfelelően az építési főigazgatóság is elrendelte, hogy a vállalatok a törmeléket *időben szállítsák el.*

Az ingatlankezelési főigazgatóság határozata: *a házkezelőknek legalább hetente kell ellenőrizniük a házak, a járdák takarítását.* A köztisztasági feladatok elhanyagolása mi-

Tar István
MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT. BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 136-068, 337-748, 340-776
1970 MÁR 17.

ESTI HÍRLAP
Budapest

Föld alatti múzeum a Belvárosban

Római emlékeket bemutató pihenőpark lesz a Március 15 tér északi oldalán. A kijelölt csaknem 3700 négyzetméter alapterületű részen megkezdték a régészeti munkát, amelynek során feltárják a római kori városfal maradványokat. Több mint három és fél méter mélyre ásnak le, hogy a „föld alatti múzeum"-ot egészében láthassa a közönség. A castrumfal oldalhomlokzatán vitrinsort helyeznek el, amelyben római kori régészeti leleteket, kőmaradványokat és egyéb emlékeket mutatnak be. A parkban helyezik el Tar István szobrászművész alkotását: a bronzból készült, körülbelül négy-öt tonna súlyú, négy méter átmérőjű szoborgyűrűt. A parkot terraszosan építik meg, ahová lépcsőkön lehet majd lejutni. A föld alatti múzeum és a tér különleges díszkivilágítást kap. A múzeumparkot előreláthatóan augusztusban adják át. (MTI)

:

BUDAPEST

(3. oldal)

ÉLET ÉS IRODAL

IRODALMI ÉS POLITIK

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1970 FEB 1

1021

PRO URBE ÉS PRO ARTE

A Fővárosi Tanács Végrehajtóbizottsága 1970-ben

PRO URBE

aranyérmet adományozott:

Kádár Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárának — a főváros szocialista fejlődését meghatározó tevékenységéért;

Bartos Istvánnak, a Fővárosi Tanács VB elnökhelyettesének — a városrendezés és a városfejlesztés terén kifejtett kiemelkedő tevékenységéért;

Filla Istvánnak, a történelemoktatás vezető szakfelügyelőjének — három évtizedes kiváló pedagógiai munkásságáért;

Mészáros Józsefnek, a Budapesti Lakásépítő Vállalat kőművesének — új budapesti városrészek felépítésében végzett kiváló munkájáért;

dr. Sárkány Jenőnek, a Heim Pál kórház igazgató főorvosának — a fővárosi gyermekegészségügyben betöltött kiemelkedő tevékenységéért;

dr. Széchy Károlynak, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető tanárának, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának — a budapesti Dunahidak újjáépítésében végzett kiemelkedő tudományos és gyakorlati munkásságáért;

PRO ARTE

aranyérmet adományozott:

Garai Gábor költőnek, „Írás a falon" című verseskötetéért;

Kazimir Károly főrendezőnek, a színházművészet gazdagításáért, a Körszínház megszervezéséért és vezetéséért;

Ránki György zeneszerzőnek, kiemelkedő zeneszerzői munkásságáért;

Tar István szobrászművésznek, Budapest közterületein felállított szobraiért;

Tolnai Klári színművésznőnek, a Madách Színház tagjának kimagasló színészi alakításaiért.

gy
N.
ter
az
nöl
kül
ter,
lam

at

osságnak, az iparnak

gott és kezelt marhahús kerül, hogy aztán útnak induljanak határainkon túlra.

— A bérezést és mindenféle más ösztönzést is úgy alakítottuk ki — újságolja a szakszervezeti bizottság vezetője —, hogy azokra az alapvető

nek, azt nemcsak az bizo
nyítja, hogy a maguk szá
mításait is megtalálva
naponta útnak indítanal
tíz vagonra való külön
féle húskészítményt, töl
telékárut a tőkehúson kí
vül, hanem a napokba
megtartott országos érté

Tar István

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

NÉPSZAVA
Budapest
1976 MÁR 17

Föld alatti múzeum

Római emlékeket bemutató pihenőparkot alakítanak ki az V. kerületben, a Március 15. tér északi oldalán. A kijelölt, csaknem 3700 négyzetméter alapterületű részen megkezdték a régészeti munkát, amelynek során feltárják a római-kori város-falmaradványokat. Több mint három és fél méter mélyre ásnak le, hogy a „Föld alatti múzeum"-ot teljes egészében, eredeti szépségében láthassa a közönség.

A Március 15. tér rendezésére kiírt tervpályázat első díját Tar István szobrászművész és Holley György tervező nyerte, s így pályaművük alapján hozzák rendbe a teret, alakítják ki a parkot.

A föld alatti múzeum különleges díszkivilágítást kap. A több mint 33 méter hosszú vitrinsorban például összesen 142 égőt helyeznek el, a park szökőkútjait színes lámpákkal világítják meg, a szoborgyűrű mellé pedig 3—3 fényárlámpát helyeznek el, amelyekbe egyenként 500 wattos égőget szerelnek. A terület világítását öt — egyenként 18 méter magas —, úgynevezett Erzsébet-híd típusú vascső kandeláberrel oldják meg, s javítják majd a tér környékének világítását is. *(MTI)*

Tanácsi

1970.II.12. 19.00 /6/ RJ SM./2/

Esti krónika I.

A Városháza tanácstermében ma délután adták át a Fővárosi Tanács által adományozott Pro Urbe aranyérmet Kádár Jánosnak a Párt első titkárának, Bartos Istvánnak a Fővárosi Tanács elnökhelyettesének, Filla Istvánnak a történelemoktatás vezető szakfelügyelőjének, Meszáros Józsefnek a Budapesti Lakásépítő Vállalat kömüvesének, dr.Sárkány Jenőnek a Heim Pál kórház igazgató főorvosának és dr. Széchy Károlynak, a Műszaki Egyetem tanszékvezető tanárának.

A Budapestet gazdagító művészeti alkotások elismerésére alapitott Pro Arte aranyérmet Garai Gábor költő, Kazimir Károly főrendező, Ránki György zeneszerző, Tar István szobrászmüvész és Tolnay Klári szinmüvésznő. A kitüntetéseket Sarlós István a Fővárosi Tanács elnöke nyujtotta át.

Tar István

1970.II.12. 19.00 /6/ RJ SM./2/

1021

Esti krónika I.

A Városháza tanácstermében ma délután adták át a Fővárosi Tanács által adományozott Pro Urbe aranyérmet Kádár Jánosnak a Párt első titkárának, Bartos Istvánnak a Fővárosi Tanács elnökhelyettesének, Fülla Istvánnak a történelemoktatás vezető szakfelügyelőjének, Mészáros Józsefnek a Budapesti Lakásépitő Vállalat kömüvesének, dr.Sárkány Jenőnek a Heim Pál kórház igazgató főorvosának és dr. Széchy Károlynak, a Müszaki Egyetem tanszékvezető tanárának.

A Budapestet gazdagitó müvészeti alkotások elismerésére alapitott Pro Arte aranyérmet Garai Gábor költő, Kazimir Károly főrendező, Ránki György zeneszerző, Tar István szobrászmüvész és Tolnay Klári szinmüvésznő. A kitüntetéseket Sarlós István a Fővárosi Tanács elnöke nyujtotta át.

Az első, két
rét követően
Issza. Szudán
kel foglalkozó
tere közölte.
államfő a jele
leti helyzetet
különös tekint
kai imperializ
„hadmozdulat
Megvitatták
ezenkívül kül
javaslatait, a
niszterek jant
során kerültek kidolgozásra.
Elhatározták, hogy közös bizottságot állítanak fel a gazdasági élet, a mezőgazdaság, az űrkutatás, az oktatás és a tájékoztatás terén.
Megállapodás született arról, hogy a három szövetséges ország legközelebbi csúcstalálkozójára május 25-én, Khartoumban kerül sor.
Csütörtökön este a három államfő zártkörű eszmecserére ült össze.
Csütörtökön délelőtt az izraeli légierő gépei újabb támadásra indultak egyiptomi

● **Amman (AFP, Reuter, UPI)**

Talhuni jordániai miniszterelnök bejelentette, hogy Husszein király lemondta Abu Dhabi emirátusba tervezett látogatását, s Ammanban marad, a belbiztonsági intézkedések bejelentését követően kialakult feszült helyzet megoldása céljából. Talhuni a bejelentést követően elutazott Kairóba.

Az AFP francia hírügynökség „palesztinai ellenállási szervezetekhez közelálló forrásokból" úgy értesült, le-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JAN 13
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Pro urbe, Pro arte

1021

Kitüntetések átadása

Csütörtökön, tegnap délután a városháza tanácstermében ünnepélyesen átadták a fővárosi tanács idén adományozott „Pro urbe" és „Pro arte" aranyérmeit. A kitüntetéseket *Sarlós* István, a végrehajtó bizottság elnöke nyújtotta át.

A fővárosi tanács a „Pro urbe" kitüntetést adományozta *Kádár* Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárának, a főváros szocialista fejlődését meghatározó tevékenységéért; továbbá *Bartos* Istvánnak, a fővárosi tanács vb elnökhelyettesének, *Filla* Istvánnak, a történelemoktatás vezető szakfelügyelőjének, *Mészáros* Józsefnek, a Budapesti Lakásépítő Vállalat kőművesének, *dr. Sárkány* Jenőnek, a Heim Pál Kórház igazgatófőorvosának, *dr. Széchy* Károlynak, a műszaki egyetem tanszékvezető tanárának.

A „Pro arte" aranyérmet kapta: *Garai* Gábor költő, *Kazimir* Károly főrendező, *Ránki* György zeneszerző, *Tar* István szobrászművész, és *Tolnay* Klári színművész.

Az ENSZ hu

U Thant, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára néhány nappal ezelőtt Genfbe érkezett. Látogatása a világszervezet jubileumával kapcsolatos: Az idén *25 esztendős* az Egyesült Nemzetek. San Franciscóban 1945. április 25-én kezdték meg tanácskozásukat ötven állam képviselői, hogy kidolgozzák a szervezet alapokmányát; kéthónapi munka után, június 26-án írták alá a dokumentumot a konferencián részt vevő államok. Erre az aktusra emlékeztek június 26-án az amerikai nagyvárosban, s az ünnepség érdekességének számított, hogy a 25 évvel ezelőtt jelen volt politikusok közül ketten ma is helyet foglaltak a jubileumi asztalnál.

„Igazi" alapítási dátumként a jelenkor historikusai azonban 1945. október 24-én tartják: ekkor *ratifikálta* az alapokmányt a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Franciaország, Kína és az aláíró államok többsége. Az idei ünnepségek tehát ősszel érik el csúcspontjukat. Noha a világszervezet székhelye New Yorkban van, a jubileumi megemlékezések természetesen *nem korlátozódnak* csupán az amerikai metropolisra. Az ENSZ európai központjában, a genfi Nemzetek Palotájában is több ünnepséget rendeznek, ezeken vesz részt *U Thant* főtitkár.

A Genfi-tó partján elterülő hatalmas épülettömb története megelőzi a világszervezet létrejöttét. A második világháború kitöréséig itt tartotta üléseit az egykori *Népszövetség*. A népszövetségi munka emlékeit ma múzeum őrzi, s a palotában található a szervezetre vonatkozó legteljesebb *dokumentumgyűjtemény*. Az első világháború befejeződése után hosszabb huzavonát követően Genfet jelölték ki a Népszövetség házigazdájául. A város *igazán alkalmasnak* látszott arra, hogy egy nagy nemzetközi szervezet székhelye legyen: földrajzi helyzeténél fogva is joggal nevezték Európa „fővárosának", hiszen a francia, a német és az olasz nyelvterület találkozik és érintkezik egymással ezen a környéken.

Az elragadó természeti környezet pedig csak megerősíthette a választás jogosságát. A palotából rá látni Közép-Európának a Balaton után legnagyobb állóvizére, a Genfi-tóra, amelyet az Alpok hegykoszorúja fog körül. Sajnos, a ködfátyol és a felhők mögül hófödte ormaival csak ritkán bukkan elő a Mont Blanc. Szerencse kell ahhoz, hogy e látványban részünk legyen, amelyről a magyar látogatónak nagy költőnk örökszép verssorai jutnak eszébe: „Mint a Montblanc csúcsán a jég, / Minek nem árt se nap, se szél..." (Az eltérő írásmód nem hanyagság: Vajda János korában másképpen írták a hegycsúcs nevét, mint napjainkban.)

Az európai művelődéstörténetben a reformáció korától kezdve töltött be vezető szerepet Genf, s ez a hagyomány méltón folytatódik a XX. században. Az újonnan megalakult Egyesült Nemzetek Szervezetének központja New Yorkban van, s a legtöbb világpolitikai súlyú kérdést ott vitatják meg a tagállamok. Ennek ellenére több, nagy horderejű politikai tanácskozást rendeztek már a genfi ENSZ-palotában. Közülük napjainkban kettőt szoktunk *különösen gyakran* emlegetni, az 1954-es és az 1962-es értekezletet. Az 1954-es genfi egyezmény véget vetett a franciák kilencéves háborújának az indokínai félszigeten, megvonta a demarkációs vonalat Észak- és Dél-Vietnam között. Ekkor határozták el, hogy Kanada, India és Lengyelország részvételével *nemzetközi ellenőrző bizottságot* létesítnek. Laoszról 1961-ben és 1962-ben tanácskoztak az érdekelt országok: semleges államnak nyilvánították, garantálták az ország függetlenségét és követelték a külföldi csapatok kivonását. Indokína azóta is a nemzetközi helyzet egyik legsúlyosabb, legveszélyesebb válságöveze-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET
Budapest

1970 JUL 7

1021

Kedd, 1970. július 7.

Tarr István

Új szobrok Budapest és a vidék számára

Az új épületek és lakótelepek díszítésére készülő képzőművészeti alkotásokra az elmúlt évben húszmilliót meghaladó összeg jutott, ebben az évben ilyen célra huszonkét millió forint áll rendelkezésre. *Ormos* Tibor, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus igazgatója tájékoztat az e téren folyó munkáról, *hova milyen műtárgy kerül* a már kiadott megbízások vagy megnyert pályázatok alapján.

— Mintegy 230 munkán dolgoznak ebben az évben a művészek, a beruházási megbízások zöme, a dolog természeténél fogva, a szobrászoknak ad feladatot. Ezenkívül még huszonegy megbízást adtunk ki festőknek, gobelin- és iparművészeknek. A munkák közül az egyik legjelentősebb a fővárosi tanács saját pénzügyi keretéből Tarr István szobrászművésznek adott megbízás, egy *Március Tizenötödike téren felállítandó kútkompozíció*, amelyet még az idén felavatnak. A miskolci Kilián-lakótelep rendkívül érdekes dísze lesz *Kerényi* Jenő szobrászművész *kezekből összeálló kompozíciója*. *Marton* László négyméteres *Lenin-szobra*, amelyet Zalaegerszegen állítanak fel, a beruházási keretből született. Beszélni kell még arról a megértő támogatásról, amelyet számos vidéki város tanúsít művészeink iránt; a beruházási kereten kívül az idén 5.5 millió forintos megrendelést ezek a városok saját pénzügyi keretükből adtak. Az egri *Lenin-szoborra* *Makrisz* Agamemnon kapott megbízást, a miskolci *munkásmozgalmi emlékműre* *Kerényi* Jenő; ugyancsak felszabadulási emlékmű készül Zalaszentgrótra és az első felszabadult magyar község, Battonya számára is. *Kalló* Viktor szobrászművész *Lenin-szobron* dolgozik, amely Békéscsabára kerül. A fővárosi tanács még ebben az évben tervezi *Segesdi* György *Marx és Engels* szürke gránitból faragott kompozíciójának felállítását, *Somogyi* József szobrászművész, ugyancsak a fővárosi tanács megbízásából, *Bartók-szobron* munkálkodik.

A festők és az iparművészek idei megbízásairól ezt mondta az lektorátus igazgatója:

— A Budapesti Műszaki Egyetem új épülete gazdag lesz műalkotásokban. *Hincz* Gyula festőművész harminchat négyzetméteres *színes üvegablakot* komponál ide, a könyvtárba csaknem száz négyzetméteres *freskó* kerül majd, amelynek pályázatán a képzőművész szövetség festőszakosztályának tagjai vesznek részt. *Engels* József ötvösművész ugyancsak a Műszaki Egyetem új épületére tervezett 40 négyzetméteres *vörösréz domborítással készülő frizt*. *Domanovszky* Endre a Dunaújvárosi Tanács házasságkötő termébe kerülő 15 négyzetméteres *gobelinen* dolgozik; ugyancsak ő kapott megbízást *a moszkvai magyar nagykövetség* nagytermébe elhelyezendő nagyméretű gobelin készítésére. *Dobi* Piroska *faintarziája* a pécsi orvostudományi egyetem dísze lesz, *Thury* Mária negyven négyzetméteres *mozaikja* pedig a szekszárdi Babits művelődési ház emeleti csarnokába kerül. *Bér* Rudolf festőművész a Kertészeti Egyetem pétermajori telepének tanácsterme számára hetven négyzetméter körüli *secco*n dolgozik. A lektorátus a Kertészeti Egyetem új aulájába kerülő nagyméretű *mozaikra* pályázatot írt ki, ami újabb komoly feladatot jelent. A műtermekben tehát folyik a munka, a megbízások, pályázatok száma nagy és így a megoldandó feladatok is megnőttek.

Arról, hogy milyen szempontok szerint adják ki a megbízásokat, elmondta, hogy inkább törekvés, mint szempont a megbízások, pályázatok során kialakult gyakorlat. A cél az, hogy az idősebb művészek mellett *a fiatalok kezdeményezései* is érvényesüljenek. Minél szélesebb körű, különböző felfogású művészt szeretnének megbízással ellátni, ami *új hangú képzőművészeti alkotások* lehetőségét is magában foglalja.

F. R.

KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Szakszerűen, demokratikusan

Előkészítés alatt áll az új tanácstörvény-tervezet, s addig is, amíg a ma és a holnap követelményeit körvonalazó jogszabály törvényerőre emelkedik, egymás után látnak napvilágot a rendelkezések a tanácsok munkájának jobbá, korszerűbbé tétele érdekében. Elég, ha — a teljesség igénye nélkül — néhányra emlékeztetünk az utóbbi hónapokból: a tanácsok legfelső irányító szervét a Minisztertanács Tanácsi Hivatalává szervezték át; rendelkezés született arról, hogy a tanácsok szakigazgatási szerveinek vezetői a vb-titkárok giakban is. Az új adózási rendszer érdekeltté teszi a tanácsokat azoknak a vállalatoknak az eredményes gazdálkodásában is, amelyeknek csak egyik üzemük vagy telephelyük működik az illető tanácshoz tartozó területen. Ugyancsak új az is, hogy a tanácsok a korábbinál sokkal önállóbban gazdálkodhatnak, s az eddiginél inkább módjuk lesz arra is, hogy alkalmazottaik fizetését a végzett munka és a felelősség arányában állapítsák meg.

Szakszerűségi követelmények indokolják elsősorban azokat a szervezeti

PEST MEGYEI HÍRLAP

4 1021

Budapest

ÚJ EMLÉKMŰVEK, SZOBROK, SÍREMLÉKEK

Újabb emlékművekkel, szobrokkal gazdagodik *Budapest* a jövő évben — jelentették be a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának szerdai ülésén.

Egyik jelentős alkotás lesz a *Marx—Engels* emlékmű, amelynek szobrászmunkái már elkészültek. *Újpesten* partizán emlékművet emelnek. A XIV. kerületi munkásmozgalmi emlékmű előkészítő munkái is megkezdődtek. Az alkotást a *Thököly út* és a *Szitakötő utca* által határolt téren helyezik majd el. A *Vigadó térre* a tervek szerint olyan ábrázoló jellegű művészi emlékmű kerül, amely egyben a tér és a környezet összhangját is megteremti. A belvárosban levő *Március 15.* térre *Tar István* szobrász díszkutat készít, a *Hunyadi János* út környékére kerülő ivókutat *Pátzay Pál* szobrászművész tervezi.

Emlékművet állít a főváros *Pest—Buda* egyesítésének 100. évfordulója alkalmából. Az emlékmű tervére, helyének meghatározására, a környezet kialakítására ötletpályázat formájában nyolc szobrász-építész párt jelöltek ki.

Művészi síremlék kerül *Karinthy Frigyes*, továbbá *Vadres Márk* Kossuth-díjas szobrászművész és *Genthon István* művészettörténész nyughelyére.

lombo megbes
háromnegyed
tartott, és a
Közel-Kelettel,
tenger térségé
ségekkel kapc
seket vitattak

VARSÓ

Egy hónapo
togatásának b
zaérkezett V
Wyszynski lengyel bíboros. Többször találkozott VI. Pál pápával és tárgyalásai egyebek között a nyugati és északi lengyel egyházmegyék kanonjogi helyzetének rendezését érintették.

☆

Stefan Jedrychowski meghívására csütörtökön 4 napos hivatalos látogatásra Varsóba érkezik Gaston Thorn luxemburgi külügyminiszter. A kétoldalú kapcsolatokról és az európai helyzetről tárgyalnak.

tugália kivételével), hogy megvitassák milyen formában vegyenek részt az Egyesült Államok európai partnerei a szervezet katonai kiadásaiban.

A kérdés megvitatására azért került sor, mert az Egyesült Államok kormánya, tekintettel a kongresszusban a hatalmas amerikai NATO-kiadások miatt tapasztalható elégedetlenségre rá akarja venni európai szövetségeseit, vállalják magukra a hadügyi kiadások jelentős részét.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1970 NOV 12

Szobrokkal gazdagodik Budapest

Újabb emlékművekkel, szobrokkal gazdagodik Budapest a jövő évben — jelentették be a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén. Egyik jelentős alkotás lesz a Marx—Engels emlékmű, amelynek szobrászmunkái már elkészültek. Újpesten partizán emlékművet emelnek. A XIV. kerületi munkásmozgalmi emlékmű előkészítő munkái is megkezdődtek. Az alkotást a Thököly út és a Szitakötő utca által határolt téren helyezik majd el. A Vígadó térre a tervek szerint olyan ábrázoló jellegű művészi emlékmű kerül, amely egyben a tér és a környezet összhangját is megteremti. A Belvárosban levő Március 15. térre Tar István szobrász díszkutat készít. A Hunyadi János út környékére kerülő ivókutat Pátzay Pál szobrászművész tervezi.

Emlékművet állít a főváros Pest-Buda egyesítésének 100. évfordulója alkalmából. Az emlékmű tervére, helyének meghatározására, a környezet kialakítására ötletpályázat formájában nyolc szobrászépítész párt jelöltek ki.

Művészi síremlék kerül Karinthy Frigyes, továbbá Vedres Márk Kossuth-díjas szobrászművész és Gunthon István művészettörténész nyughelyére.

új mechanizmus-módra

ográfiai Vállalat szocialista
ötött.
ontjai szerint a Vízművek-
a vágó megrendeléseket a
a teljesíteni és azokat csak
én utasítja vissza. A mun-
alatt végzik el, sürgősségi
elentősebb szerződéses mun-
orinton felüli összegek ese-
a Vízműveknek. A két vál-
ba vágó munkáknál egy-
ácsot nyújtanak.
llalja, hogy a *Kartográfiai*
inden munkát elsősorban a
ény felmerülésekor azonnal,
és általában jelzi, fél év-
itást kíván igénybe venni.
delők részére is ajánlják a

agy horderejű és mindkét
eket tartalmazó. Jelentősége
szikus példáját nyújtja an-
i az új gazdasági mechaniz-
gyüttműködési lehetőségek-
ilyen és hasonló kétoldalú
özőbb frontokon meg lehet
uházásainak megvalósulását.

— ht —

figyelni!

kanapkiesést okozott a fi-
gyelmetlen magatartás.
Szalai Gyuláné gépkezelő
a főtelepen megbotlott és
elesett a portánál elhelye-
zett útzáró láncban. Hét év
óta dolgozik Szalainé ezen
a munkahelyen, a láncot ki-
kerülhette volna, hiszen
minden nap mellette megy
el. Gartai László iparitanu-
ló a gépműhelyben rozs-
dás zsebkését tisztította
munkaidő előtt, a zsebkés
megcsúszott és mély vágást
ejtett a hüvelykujján.

Érdemes okulni ezekből
és a hasonló esetekből. A
munkahely nem játszótér.

Az alul[illegible]

Hallgattak a gépek + Áram van, Ki vállalná a felelősséget + Egy[illegible]

A múlt év áprilisában a Köztisztasági Hivatal az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság segítségével négy darab, aluljárók takarítására alkalmas kisgéphez jutott. Porszívóhoz, padlósúrolóhoz, szárító- és seprőgéphez. A gépeket, röviddel a vállalathoz szállítás után be is mutatták az érdeklődő szakembereknek. Ezután meg kellett volna kezdeni a működtetést is. Ám a bemutató után tárolóhelyen hallgattak a gépek.

A Köztisztasági Hivatal nem azért nem kezdett azonnal a gépek üzemeltetéséhez, mert nem volt szüksége a gépek munkájára. Hanem, mert az üzemeltetés feltételeit az illetékesek nem biztosították. A gépek elektromos energiával működnek.

Az aluljárókban pedig nem építettek megfelelő elektromos berendezéseket.

A porszívót semmiképp nem tudják munkába állítani, mert az 380 voltos feszültségű árammal üzemel. Egyelőre az Ecseri úti táblagyárban használják, de a leggazdaságogabb az lenne, ha eladhatnák. A másik három takarítógép használatához szükséges előfeltételt, az elektromos berendezéseket a közelmúltban a Baross téri, és az Eörs vezér téri aluljáróban megteremtették. Az Emke aluljáróban nem alakítottak ki hasonló feltételeket.

Miért nem tették ezt az építéri aluljáróban takarítja a kövezetet, éjjel féltizenkettőtől reggel félötig, a metró megindulásáig.

A gépek nem dolgozhatnak biztonságosan, mert a csatlakozó vezetékeket rejtő, falba épített ajtók nem zárhatók.

Ismeretes a járókelők kíváncsisága, nem kevésbé az éjszakai járókelők „szórakozottsága" is. Vajon ki vállalná a felelősséget egy járókelő áramütés okozta balesetéért? Nyilván senki. Ezért az egész berendezést áramtalanítani kell, mihelyt lehet. Az ajtózárak elkészítése a kivitelezőre vár.

Egyéb gond is akad az aluljárótakarítás körül. Az Eörs vezér téri aluljáró gumiszőnyegének tisztítására, például, nem alkalmasak a CIMEX-gyártmányú gépek, amelyek egyelőre a vállalat kizárólagos aluljárótakarító gépállományát képezik. Nincs biztosítva a gépkezelő gárda sem. Igaz, hat embert megtanítottak a kisgépek kezelésére.

Végleges és megnyugtató megoldásként azonban állandó gépkezelő csoportra lenne szükség.

Az aluljárók gépi tisztítása más minőségű munka, mint a kézi úttisztítás. Tehát minden-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZMŰ ÉS
SZOLGÁLTATÁS

1970 JÚN 5

Szabadtéri múzeum a Március 15. téren

Közmű-vállalatok összefogása — Múzeumi hónapra — Befejeződtek a műemlékfeltárások

Ismeretes, hogy a Március 15. téren római emlékeket bemutató pihenőpark épül a FŐKERT és a közmű vállalatok összefogásával. Az átalakítási munkát Hollay György tervező díjnyertes pályaműve alapján végzik. A téren elhelyezik Tarr István szobrászművész ugyancsak díjnyertes kompozícióját. A beépített, hétszer hét méteres vízmedence szolgál talapzatul és környezetül a négy méter átmérőjű, bronzgyűrűből és figurákból álló szobornak. A szobor lábánál reflektort helyeznek el, s a medencéből öt vízsugár ível majd a magasba.

A Budapesti Történeti Múzeum munkatársainak irányításával már befejeződtek a műemlékfeltárási munkák. A téren a jelenlegi szintnél három méterrel lejjebb fekvő föld alatti múzeum került itt napvilágra, melyet beton támfal vesz körül. Securitüvegből vitrineket készítenek, melybe római kori tárgyi emlékek kerülnek majd. A hétszer hét méteres vízmedencét egy vasszerkezetű híd és egy haraszti kőburkolatú lépcső köti össze az alsó szinten elhelyezkedő kisebb vízmedencével. Efölé színes, öntött üveglapot függesztenek, melynek színét vízsugár töri majd meg.

— *Hogyan áll jelenleg a munka?* — kérdeztük Semberi István építésvezetőtől.

— *A műemlékfeltárási munkák befejeződtek. Jelenleg a terepkiásási munka van folyamatban. Ennek része a támfal alapjainak ásása. Harminc ember dolgozik ezen. A másik generálkivitelező, a Középület Építő Vállalat is felvonult a térre. A nyomvonalakat, a mélységeket most jelölik meg.*

— *Elkészülnek-e az igért határidőre?*

— *Az augusztus 20-i átadást szeptemberre módosítottuk.*

— *Miért? Mi akadályozza a munkát.*

— *Több éve magasabb római, illetve középkori falra számítottunk. Azt hittük, hogy egyszerű bontással előkerülnek a falak. Ehelyett mélyebbre kellett ásni, ami természetesen több időt vett igénybe. Nem számítottunk az Erzsébet-szobor talapzatára sem. A robbantási munka előkészítése egy hónapig tartott. A tervekben negyedosztályú talajt jelöltek, melyet géppel könnyűszerrel el lehet hordani. A talaj azonban kemény, kőzetes, kézzel kell bontani, természetes, hogy ez is időelcsúszást jelent. Sajnos, nagyon magas a talajvíz is. A nehézségek ellenére azonban bízunk abban, hogy nem lesz több határidőmódosítás, és a múzeumi hónap bel- és külföldi vendégei már az újjáépített parkban gyönyörködhetnek.*

—bartha—

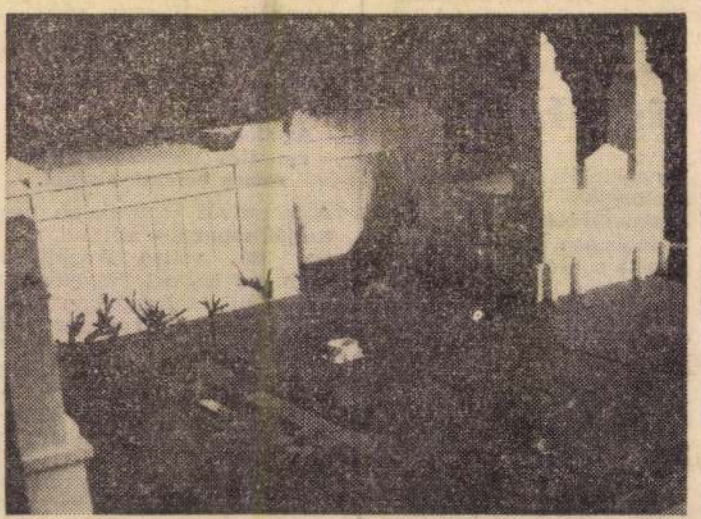

A szabadtéri múzeum makettje

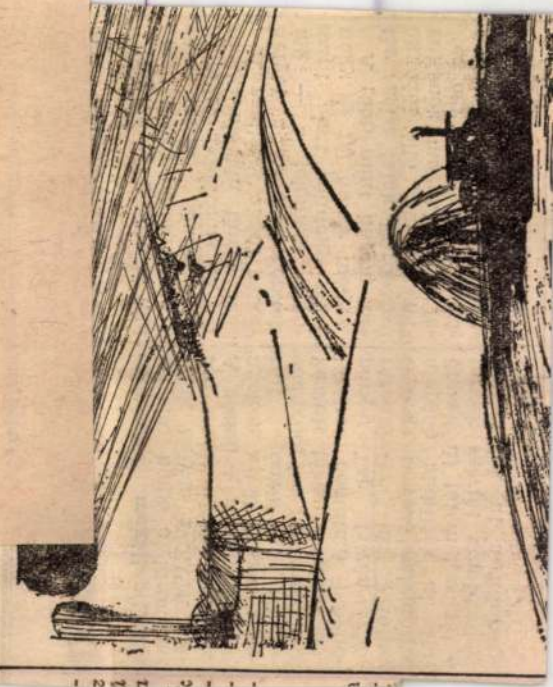

1970 JUN 28

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUN 28

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Tar István

1021

A római légiók tábora

Napfényre került a föld alatti légiós tábor falainak egy része Budapesten, amelyet a Március 15. tér északi oldalán tártak fel.

A rombusz alakú táborhelyet a rómaiak építették — a jelenlegi terepszint alatt mintegy négy, négy és fél méter mélyen.

A több mint három méter széles falak Európában egyedül álló „alapanyagot" rejtenek magukban: a falak egy része ugyanis római korból származó domborművel díszített sírkő, sírkőmaradvány. A szakemberek megállapították azt is, hogy a lerombolt falak helyén a XVII. század körül újakat emeltek. A római kori falmaradványokon kívül felszínre került jónéhány cserépedényből és más anyagból készült tárgy. A római emlékeket bemutató pihenőparkot Tar István szobrászművész és Hollay György tervező pályaműve alapján alakítják ki. Budapest új látványosságát a tervek szerint szeptemberben adják át a közösségnek.

Elveszte

Az emberi feledékenység határtalan. Férjek szemrebbenés nélkül feledkeznek meg házassági évfordulójukról, feleségük születésnapjáról, vagy a hazaadandó fizetésről. Gyerekek a feladott leckéről vagy az esti fogmosásról. Hivatalnokok az elintézendő aktákról. Háziasszonyok a gázra tett ételről.

A felejtés nagy adomány. Ezáltal nyílik lehetőség új ismeretek befogadására. A feledékenység viszont sok bosszúságot, kellemetlenséget okoz.

Az emberi feledékenységről vallanak azok a tárgyak, csomagok, amelyeket villamoson, vonaton, autóbuszon, járműveken felejtenek az utasok. Külön találttárgyosztálya van a Budapesti Közlekedési Vállalatnak. Itt a villamosokon és az autóbuszokon elvesztett holmikat őrzik. A taxiban, utcán, nyilvános helyeken elvesztett tárgyakat a rendőrségen adják le. A vonaton hagyott értékeket a pályaudvari talált tárgyak osztályán lelhetik meg a feledékeny utasok.

Nyugati pályaudvar. Személyvonat a harmadik vágányról... Az első vágány mellett tessék vigyázni. Sze-

---

VASÁRNAPI

Akkor s

VÍZSZINTES: 1. így fr a szüretről „Október" című költeményében Csokonai Vitéz Mihály; folytatása a függőleges 11., és 18. szám alatt. 11. Közép-európai Kupa. 12. Szerb pálinka. — 13. Érzékel. 14. Mutató névmás (fordítva). 15. Töri a fejét. 17. Mértani ábra. 19. Körleírás. 21. A rádió népszerű bemondója volt (Árpád). 22. Nagyságrend. 24. „... sana is corpore sano" (ép testben ép lélek); latin mondás. 25. Sportszer. 26. Görög betű, latinosan írva. 27. Kutya. 29. Tagadás. 30. Háziállat. 31. Ókori rabszolgatartó birodalom. 35. Repülőgép-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1971 OKT 11

1024

Fotózzon a NÓGRÁD-nak

TAR ISTVÁN

Veres Mihály, Salgótarján: „Tereferélők" Tar István szoborcsoportjából részlet.

A NÓGRÁD fotópályázatára érkezett fénykép. A zsűri hét pontra értékelte.

Történelmi szemle — egy öreg k

Öreg, megsárgult könyvecskében lapozgatok. Öreg? Hiszen mindössze 25 esztendős, alig feleannyi, mint e sorok írója... Mégis öregnek tekinti az ember, hiszen e 25 esztendő alatt *gyorsabban éltünk*, s többet megértünk, mint régente emberöltők alatt élt a fővárosi ember...

Mert ez az öreg könyv *fővárosi*, a Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatalának kiadása, s a címe: *„Budapest 1873-tól napjainkig"*. A „napjainkig" ez esetben 1945 tavaszának napjait jelenti, *„a mai küzdelmes időket"*, ahogy az előszó írja. Ám azt is megtudhatjuk e statisztikai kiadvány előszavából, hogy ez a zsebkönyv eredetileg *jubileumi kiadványnak* készült: 75 év telt el azóta, hogy Pest városának közgyűlése a statisztikai hivatal felállítását elrendelte, és 70. évfordulója volt Pest, Buda és Óbuda egyesítésének...

A jubileuminak szánt kiadvány szerény könyvecskére sikeredett, ám az, ami benne foglaltatik, *alapja lett egy minden esztendős jubileumnak:* Budapest felszabadulási évfordulójának. Ugyanis ez az *első statisztikai kiadvány* 1945-ben, a számok nyelvén már vázolta a háború tépázta főváros helyzetképét.

Az 1941. évi 1 164 963-as lélekszámmal szemben az 1945-ös „előzetes népösszeírás" 832 800 lakost talált, 28,5 százalékmint az ostrom előtti
írja 1498 nő jutott e ta-

Szergej, Iván, Natasa és a pufajkás többiek géppisztolya nemcsak a pincék mélyén és a csatornákban patkányként bujkáló fasisztákra szórta a pusztulást, hanem valami másra is. Láthatatlan, de a népnek ártó veszedelmes ellenségre, amit úgy hívtunk: kizsákmányoló társadalmi rendszer. S ez a budapesti csata űzte, pusztította a kétségbeesetten védekező, állig fegyveres német fasisztákkal, és a gyászruhás nyilas pribékekkel együtt a *régi statisztikai kategóriákat is.*

Nézem, lapozgatom a megsárgult könyvecskét... 1783 *„bérháztulajdonos"* (közöttük 883 nagykereskedő és 65 ügynök), ezt mondják a fővárosi adatok. És 10 481 a felnőtt *írástudatlanok* száma. A *vagyonukból élők* 12 756-an voltak — *honnan* volt a vagyonuk, ki dolgozott meg azért? A *gümőkórhalandóság* címszó alatt 2414 fő szerepel egy év alatt. És itt *az országgyűlési választók száma* is 1943-ból; 288 601 fő. Visszalapozok a népességszámhoz: 1,1 millió fő ugyanabban az esztendőben — Budapest lakói *egynegyedének sem volt tehát választójoga*, s egy év alatt 24 446 volt a *toloncházi beszállítások* száma...

Így idéződik a negyedszázad előtti budapesti múlt, amelynek ma 25 éve lett vége, s a negyedszázaddal ezelőtti februári napon, amikor a budai pincékből is feljöttek az emberek a romok tetején, s a házak szilánk verte, golyó szaggatta falain munkára, építésre szólító *új jelszavakat* találtak. S most éppen 25 esztendeje

1945. február

Budai

Tar István
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

1970 FEB 13
1021

Kiosztották a fővárosi tanács aranyérmeit

A fővárosi tanács néhány éve határozatot hozott, hogy minden esztendőben aranyéremmel tüntetik ki azokat, akik *a város fejlesztésében, a lakosság életszínvonalának emelésében és a szocialista kultúra fejlesztésében* kiemelkedő tevékenységet végeznek. Az aranyérmeket a hagyományoknak megfelelően minden évben Budapest felszabadulásának évfordulóján adják át a kitüntetetteknek. Az 1970-ben adományozott *Pro Urbe* és *Pro Arte* kitüntetések átadására csütörtökön délután a városháza tanácstermében, ünnepélyes külsőségek között került sor.

Ebből az alkalomból *Sarlós István*, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott beszédet. Mint említette, a fővárosi tanács az aranyérmet azzal a szándékkal alapította, hogy — a felszabadulási évfordulókra emlékezve — a város minden lakóját Budapest és szocialista hazánk érdekében, kiemelkedő munkára, újabb és újabb alkotásokra serkentse. Az ilyen esemény, mint felszabadulásunk negyedszázados évfordulója is, különösen jó alkalom arra, hogy elismerjük, eredményeik szerint értékeljük a munkában, az alkotásban élen járók teljesítményét, s a legjobbak példájával másokat is hasonló kimagasló tettekre buzdítsunk — mondotta, majd átadta a kitüntetéseket.

A fővárosi tanács 1970-ben a PRO URBE kitüntetést adományozta:

Kádár Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárának — a főváros szocialista fejlődését meghatározó tevékenységéért;

Bartos Istvánnak, a fővárosi tanács vb-elnökhelyettesének — a városrendezés és a városfejlesztés terén végzett kiemelkedő munkájáért;

Filla Istvánnak, a történelemoktatás vezető szakfelügyelőjének — három évtizedes kiváló pedagógiai munkásságáért;

Mészáros Józsefnek, a Budapesti Lakásépítő Vállalat kőművesének — új budapesti városrészek fejlesztésében végzett kiváló munkájáért;

Dr. Sárkány Jenőnek, a Heim Pál-kórház igazgató főorvosának — a fővárosi gyermekegészségügyi ellátásában végzett kiemelkedő tevékenységéért;

Dr. Széchy Károlynak, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető tanárának, az Akadémia levelező tagjának — a budapesti Duna-hidak újjáépítésében végzett tudományos és gyakorlati munkásságáért.

A PRO ARTE aranyérmet a következők kapták:

Garai Gábor költő az Írás a falon című verseskötetéért;

Kazimir Károly főrendező a színházművészet gazdagításáért, a Körszínház megszervezéséért és vezetéséért;

Ránki György zeneszerző, kiemelkedő zeneszerzői alkotói munkásságáért;

Tar István szobrászművész, Budapest közterületein felállított szobraiért;

Tolnay Klári színművész, kimagasló színészi alakításaiért.

A kitüntetettek nevében *Kazimir Károly* mondott köszönetet.

Az aranyérmek átadásánál jelen volt *Fock Jenő*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a kormány elnöke, *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter, *Németh Károly*, a budapesti pártbizottság első titkára, a Politikai Bizottság póttagjai, *Aczél György*, a Központi Bizottság titkára, *Bondor József* építésügyi és városfejlesztési miniszter, *dr. Erdey-Grúz Tibor*, az Akadémia elnöke [illegible] életünk más ismert szem[illegible]

Vásárhely és a művészek

Interjú Holler Lászlóné tanácselnök-helyettessel

A képzőművészeti nevelésnek, s a vele összefüggő kiállításpolitikának mindenütt nagy jelentősége van az országban. Fokozottan érvényes ez ott, ahol a festészet és az iparművészet olyan hagyományokkal rendelkezik, mint Vásárhelyen. Megyénk második legnagyobb városában ma is szép számmal élnek alkotóművészek: festők, szobrászok, iparművész-tervezők — munkáik az érdeklődés középpontjában állnak.

A művészeti élet áttételenyezetünk tárgyai" kiállítás. Abban aligha tehetünk valamit, hogy egy-egy tervezőművész mennyi anyagot kapjon a gyárból, s mivel tudjon jelentkezni tárlaton. Mindenkinek magának kell elismertetnie munkáját a gyári vezetőkkel. Szeretnénk elérni viszont a képző- és iparművészek közötti jobb munkakapcsolatot, szorosabb összhangot. Ennek jó szinteret biztosít a kollektív műterem is.

— *A zsűrizés rendjében országosan is módosításokat terveznek. Készülnek-e vál-*

Kulturális melléklet

Társadalom

LASSAN BENÉPESÜLNEK a kempingek, megtelnek a szállodák, növekszik a bisztrók-éttermek forgalma. Megtörténtek az erőfeszítések, hogy méltóan fogadhassuk a bel- és külföldi vendégeket.

Szép eredményekről tanúskodnak a számok. Az elmúlt évben 12 és fél millió külföldi érkezett. Magyaror-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1978 JUN - 4

Tar István szobra

1021

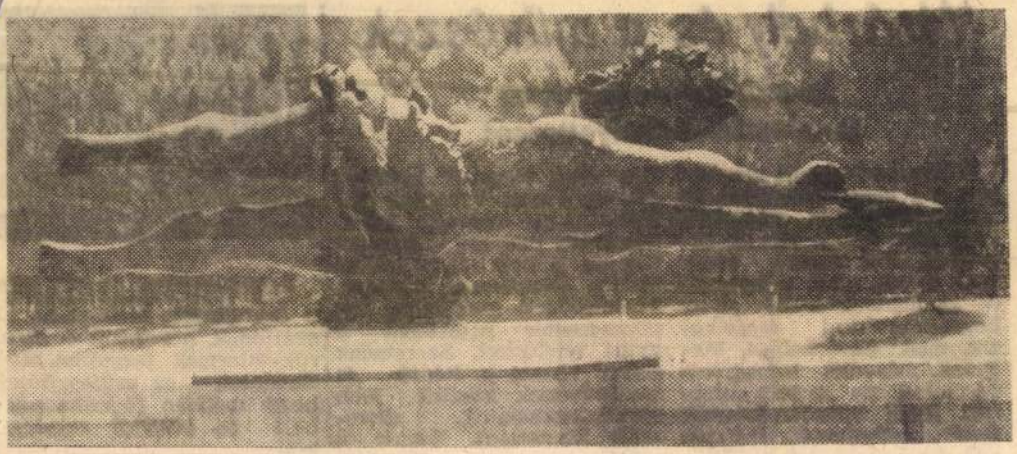

Újszegedet díszítette eddig Tar István Tisza című alkotása. A szegedi Tisza-part-fal kiépültével a partfal korlátját díszíti most. A Hungária-szálló nagyszerű környezetében nagyszerűen érvényesül a szobrász kitűnő alkotása.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tar István,

Népművelés

1978 8

6. Tar István:
Bányász-mártiremlékmű

Németek és szlovákok mű

A megyében jelentős számú *német* és *szlovák* lakos él: őseik a XVIII. században települtek ide, elsősorban a Pilis és a Vértes–Gerecse vidékére. A legutóbbi népszámlálás során 2750-en vallották magukat német, 2691-en szlovák nemzetiségűnek, de különféle felmérések szerint *kb. 22 000 német és 13 000 szlovák él megyénkben.* Ezek a számok magukban foglalják azokat is, akik már magyarul beszélnek könnyebben, de a hagyományok, emberi kapcsolatok eredeti nemze-

Besse

Kezdetben vala a hang...

Dörögve szórta intelmeit a magasból, láthatatlanul, jót akarva...

A felszabadulás után felnőtt egy színházba járó nemzedék, aki úgy ismerte meg Bessenyei Ferencet, hogy ő az „Úr hangja." Madách Imre „Az ember tragédiája" című drámája kötelező iskolai tananyag lévén kötelező színházlátogatást is jelen-

a haragos
ban...

Legyen tel
A színházról
— Miért i
— Féltem
energiáját.
mán megta
színház a z
l e m t i s z
beriségnek a
kodói, akik

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 FEB 23

KÉPES ÚJSÁG

Tar István
szobrászművész

1021

TAR ISTVÁN:
ANYASÁG

Tar István

— **Tar István** Munkácsy-díjas, érdemes művész születésének 75. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendeznek augusztus 23-án, pénteken délelőtt 10 órakor a szobrászművésznek a Farkasréti temetőben lévő sírjánál.

— A

Magyar Nemzet 1985. VIII. 18.

uforgalom, ndéglátás

ín és Kövegyen

cai élelmiszerbolt helyett új, mintegy 120 négyzetméteres alapterületű üzlet építése indokolt. *A bútorbolt teljes felújítására és korszerűsítésére is sor kerül.* A vendéglátóipari egységek gépi felszereltségének bővítése ugyancsak a tervidőszak feladata.

A tanácsi testület tájékoztatást kapott arról is, hogy a bolti kiskereskedelem áruforgalma tavaly 9,3 százalékkal, az idei év első felében 6,7 százalékkal növekedett. Az előforduló beszerzési nehézségek ellenére *az élelmiszerellátás megfelelőnek minősíthető.* Tőkehúsból és húskészítményekből a jelentkező igényeket kielégítették. A tőkehúsellátást nagyban segítette a saját sertésvágás. Zöldség- és gyümölcsfélékből a kínálatot

órára hívta
ülés helye:
és tanácsh
(Szeged, Rá

A vb ált
rend szerin
a megyei
lyettese a r
ságának
aszály okozta károkról és azok ellensúlyozására tett intézkedésekről terjeszt elő jelentést. Beszámoló hangzik el a tanács ipari, kereskedelmi és szolgáltatási bizottságának munkájáról, melyet *Regőczi István*, a bizottság elnöke ismertet. Az energiagazdálkodási kormányprogram végrehajtásáról *dr. Petrik István*, a megyei tanács elnökének általános helyettese tájékoztatja a testületet.

gek a szak
és szociálpolitikai tevékenységét tanulmányozzák.

A küldöttséget szerdán délelőtt fogadta *dr. Ágoston József*, az SZMT vezető titkára. Tájékoztatta az odesszai szakszervezeti tisztségviselőket a megye társadalmi, gazdasági életéről, a szakszervezetek tevékenységéről. Majd megtárgyalták a két testvér szakszervezeti testület együttműködésének időszerű kérdéseit. A meg-

A háztáji gazdálkodás eredményei Kisteleken

demes még a fűszerpaprika

Telefon: 337-748, 340-726

Tar István, Munkácsy díjas

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1983 SEP 29

T.A.

Szobrok Csongrád megyében

1021

Tar István: József Attila-szobra

Makón József Attilának több portréját is megtaláljuk a köztéren. A város különösen erős hagyománytiszteletét, lokálpatriotizmusát tükrözi ez a tény önmagában is. Az 50—60-as évek jellegzetes stílusában készült Tar István egészalakos József Atila-szobra, mely a Lenin téren áll. A proletárköltő szobra sematikus eszménykép, mely elnagyolt szobrászati megformálásban, vázlatos jellemzést nyújt a költőről. A figura magasabb talapzaton áll, így mintegy kiemeli a költő alakját a hétköznapok sodrása fölé.

Természetes elvárás ezeknél a szobroknál a viszonylagos portréhűségre való törekvés, ami, ha eltér a köztudatban élő emlékképtől, rendszerint heves reagálást vált ki a közösség részéről. Tar István József Attila-szobra inkább a korszellemnek megfelelő, eszményített, idealizált portré.

A szobor adatai:

Felállítva: 1957-ben. Anyaga: bronz. Mérete: 1 méter 70 centiméter.

séta leírása ez, szinte útikönyv hitelességgel felsorolva a régi épületeket, utcákat, de benne elrejtve két villanásra egy akár drámaivá válható lehetőség. Naponta történhet életünkben valami sorsfordító, de nem történik semmi. Ilyen a *Jelbeszéd* kiszállásón lévő fiatal emberének helyzete, „kalandjának" gyáva kisszerűsége is.

Nádudvari varázsa, hogy a leghétköznapibb tevés-vevést, a napi élethelyzetet, egy költözködést, a belső történést is érdekessé, jellemet átvilágítóvá tudja tenni. Egy-egy helyzet, alak megformálásának finomságai, érzékenysége *(Kitérő)* utal arra, hogy nemcsak kitűnő író, de érzékeny nő is, aki mestere az írásnak. Nagyszerű a Batsányit idéző *A védekezés*. Egy levél idézeteit kommentáló közbeszólásaiból kor, jellem és hivatás bontakozik ki.

Nádudvari valamennyi írása bizonyítja, hogy elszánása szerint művészete valóban „a peremen lévőké", és — valamennyi írása mögött felsejlik valamiféle magány is *(Dani uraság, Félbemaradt történet)*. (Szépirodalmi.)

— Csertői —

amelyeket olyan rendbe kell illesztenie az alkotónak, hogy az olvasó véletlenül se próbálkozzék a szavak hagyományos a közmegegyezéses jelentésével vagy jelentéselvel értelmezni azt. Amikor *Wittgenstein* kijelentette, hogy „a szónak nincs jelentése; csak szóhasználat van", talán nem is sejtette, hogy kieresztette a szellemet a lezárt palackból, s e szellem nyugtalanító öntudattal in; dult útjára, fütyült a hagyományos olvasóra, viszont nem kis gőggel fogalmazta meg a művészetek önmagukba zárkózásának tételét és kívánalmát.

Nem árt minderre emlékeztetni, mielőtt fellapozzuk *Zalán Tibor* címben jelzett verseskönyvét, mely a JAK-füzetek nyolcadik darabja. Mert ő kifejezetten és tudatosan modern költő, aki azonban soha, egyetlen pillanatra sem mond le a befogadó aktív közreműködéséről, mert történelmi tapasztalataink megtanították arra, hogy a költészet nemcsak játék, hanem felelősség dolga is. Verseit nagyjából két típusba sorolhatjuk; vannak, amelyek nagyfokú olvasói figyelmet, „megfejtést" kívánnak, bennük a kifejezés — és nem logika! — hézagait együttérzéssel és ráhangolódással kell

Ő című könyvéből is világosan kivehető, hogy szándéka nem a hagyományos emberi tartalmak tagadása, hanem épp ellenkezően: rá akar döbbenteni felelősségünkre, arra, hogy a világban valami elromlott, amit nekünk kell helyreállítanunk, megtalálva azokat az erkölcsi fogódzókat, amelyek alkalmasabbak egy tisztultabb, hitelesebb szemlélet megvalósítására. Képei látszólag váratlan bőségben zuhognak, de mindig a „hiány"-ról árulkodnak, valaminek, valami nagyon fontosnak az elveszítéséről, de az „esély"-ről is, hogy amit elveszítettünk, azt visszanyerhetjük, ha nem a látszatra ügyelünk, hanem a lényegre.

Zalán Tibor verseinek sajátos lebegést kölcsönöz a bennük kifejeződő filozófiai tartalom, amely azonban nemcsak szorongással tölti a költőt, hanem arra is készteti, hogy keresse a kiutat, a megoldás lehetőségét. Ezért is érezhetjük könyvét — melynek technikai megvalósítása is igen magas színvonalú — a mi bonyolult korunk termékének, olyan üzenetnek, melynek legbonyolultabb szövegeiben is a jóság és szépség vágya az uralkodó. (Magvető)

R. L.

Magyar Hírlap
1985. VIII. 24

75 éve született Tar István

Csak Borsos Miklós, Kiss István, Pátzay Pál vagy Varga Imre szerepelt annyi művével nemrég a katalógus összesítő listáján, mint *Tar István — a 40 év köztéri szobrai Budapesten* elnevezésű kollektív kiállításon. Ez a mennyiségi szempont már önmagában sokatmondó tény. Persze, az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a neve mellett felsorakoztatott tucatnyi monumentum között akad jó pár kisebb méretű és szerényebb igényű mű is, mint például a kőből és fémből kombinált, dombormüves emléktáblák: *Bajcsy-Zsilinszky Endre*, avagy *Babits Mihály* profilban mintázott portréjával. És van bronzba öntött mellszobor költőkről, mint például *Zrínyi Miklós* és *Balassi Bálint*, festőről, mint *Ferenczy Károly* — a margitszigeti, avagy a városligeti művészsétányon.

Korai, figurális szobrai, egyalakos emlékművei valamint többszereplős csoportjai még magukon viselik az ötvenes években a kor mereven értelmezett realizmusigényét, sematikus valósághűségét. Elég itt talán a népstadionbéli Ifjúság útjának egyenruhás, fegyveres *Gránátvetőire* gondolnunk — amelynek anyaga (az alumínium) is eléve bizonyos fokú igénytelenséget sugall a „nemes" bronzhoz képest. Ám ahogyan előre haladunk a korral, a hatvanas évektől szembeszökő a felszabadultabb modellálás, az összefogottság és a lendület, amelyik valamennyi, szabad téren felállított munkáját jellemzi. Utaljunk ezúttal a kispesti *Szovjet hősi emlékműre*, a mészkőből faragott *Halászra* (XI. ker. Bojti Imre u. 1.), avagy a Kacsóh Pongrác úti *Lovasra* — amelyeknek a sziluettje már messziről láthatóan modern, expresszionista formarendbe íródik, közelebbről pedig a plasztikai részletek is ehhez a stílushoz igazodnak.

Aztán — sok esztendőn keresztül — *a legkülönfélébb nőalakok periódusa következett* a mester életművében: zászlót lengető, ülő, álló, lantot pengető asszonyok ezek, testük szépségét inkább felfedő, semmint eltakaró drapériákban, mind stilizáltabb kivitelezéssel, egyre sommásabb fogalmazásban. Lépcsők csúcsán magasba sudarulva, szökőkút kávján hivogatólag intve, buja növényi környezetben macskalustasággal pihenve kőalapzatukon —az örök nőt testesítik meg, kőbe, bronzba dermedve, fővárosszerte — a Gellérthegyi parktól az Árpád fejedelem útjáig, a Ferencvárostól a budai Duna-partig, a Lukács-fürdő udvaráig...

Legismertebb szoborcsoportja mégis az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél, a Március 15-e téren felállított monumentuma: *Barbárok harca a rómaiakkal*. Talán a hely sajátos hangulata, az itt feltárt romkert is hozzájárult ahhoz, hogy a vízmedence fölött magasló, szökőkút permetében fürdő bronz-körszoborcsoport már-már teljes absztraktcióba hajló figurativitása, expresszionista dinamikája jobban érvényesüljön, az ókor archaikus üzenete modern korunk rohanó iramával társuljon. Nem véletlen, hogy ez az 1971-ben — épp halála évében — felállított műve került annak idején a *Magyar Nemzeti Galériában* rendezett kiállításának is a plakátjára, mint életművének kiteljesedését jelentő alkotása.

Tar István hetvenöt évvel ezelőtt — 1910. augusztus 24-én született Újpesten.

Wagner István

Tar István szobrász

KOSZORÚZÁSI ÜNNEPSÉG. Tar István Munkácsy-díjas, érdemes szobrászművész születésének 75. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendeznek augusztus 23-án, péntek délelőtt tíz órakor a művész Farkasréti temetőben levő sírjánál.

Népszabadság, 1985. VIII. 18.

Tar István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1967 AUG 14

● A VESZPRÉMI Vegyipari Egyetem Aulájában pénteken nyílt meg 14 magyar képzőművész közös kiállítása. Tar István, Kiss Sándor és Kiss István szobrait, Csohány Kálmán, Gacs Gábor, Paszler Károly és Reich Károly grafikáit, Konfár Gyula, Ridovics László, Sarkantyú Simon, Vati József, Stettner Béla, Zala Tibor és Pleszni-vy Károly alkotásait vasárnap estig igen sokan tekintették meg.

1021

— Rettenetes fejgörcsöm van... Úgy szaggat, hogy a szemem se tudom kinyitni!...

Tar István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN 16
MAGYAR NEMZET

1

1024

Kőbe faragják Tar István Munkácsy-díjas szobrászművész »Útrabocsátó« című, galambos nőt ábrázoló, másfélszeres életnagyságú szoborkompozícióját, amely a záhonyi állomás épülete elé kerül.

1

jelig. a kiadóba kérek telefonszámmal.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307.

Tar S.

1968 FEB 20

MAGYAR NEMZET

Tar István szobrászművész két műve kerül a közeljövőben a budapesti Lakótelepekre: Táncolók című kompozícióját a pesterzsébeti, Kovaset pedig a Kacsóh Pongrác úti lakótelepen állítják fel.

1004

hangoztatták, hogy a szovje
hadsereg olyan kolosszus
amely agyaglábakon áll, amel
minőségi tekintetben, mi

BUDAPESTI BÚTORIPARI VÁLLALAT

TERMÉKEI
MINDEN ÁRUHÁZBAN ÉS
BÚTORBOLTBAN KAPHATÓK

a „BUBIV" MÁRKA
MINŐSÉG, JÓ IZLÉS!

VÁLLALATOK
alkalmi és állandó
fuvarozást
vállal a rakodókkal is
Móra Ferenc Mgtsz,
Bocskai u. 3. Telefon: 14-222.
xDK. 210

FIGYELEM!
Még idejében rendelje meg
cserépkályha
szükségletét, javítását. Palotás Ferenc cserépkályhakészítő mesternél, Szeged. Kandó K. u. 2. (ságvári-telepi új iskolánál.) S. 143 874

Gumigyártó és javító, műanyagfeldolgozó, valamint lakatos szakmára
ipari tanulót felveszünk
Jelentkezés az iskola által kiadott jelentkezési lappal a
Gumi és Műanyag Ktsz műszaki osztályán.
SZEGEDI GUMI ÉS MŰANYAG KTSZ
Szeged, Körtöltés u. 35.
xDK. 197.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1021

Új szobor Újszegeden

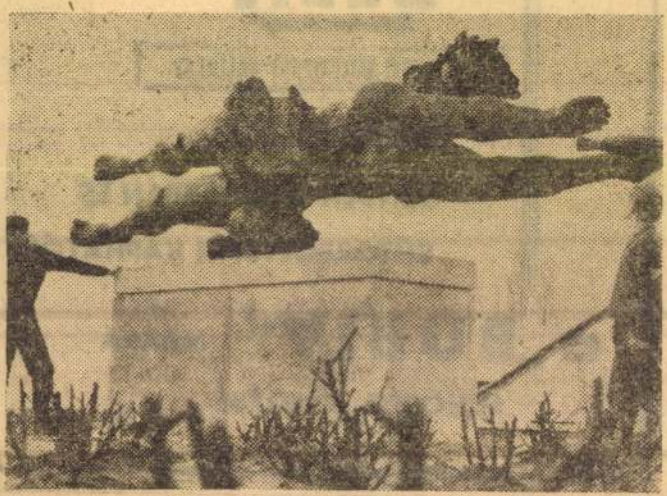

A barna asszonytest a levegőbe emelkedik. Lebeg egy ideig a föld felett, majd lassan elnyúlik kőtalapzatán. Ott fekszik aztán — sötét folt az ég világos mezejében — megnyugodva.

A barna asszonytest tegnap délelőtt emelkedett a levegőbe, és foglalta el örökös szállását Újszegeden, az Odessza városrész két Tiszára néző épülete között: Tar István szobrászművész „Tisza" című szobrát a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat munkásai emelték a helyére.

— Hogyan került a „Tisza" a Tisza-partra?

— A városi tanács pályázatára készítettem el ezt a munkámat — mondja a művész, míg szaporán fényképezi a húszmázsás bronzasszony ingását, lebegését —, kis formátumú makettjét a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon mutattam be.

A kis makett azóta hosszú utat tett meg — legutóbb Ankarában, Isztambulban állították ki —, egy változata pedig megnőtt, s bronzba öntve most otthonra talált a szegedi Tisza-parton.

— Mit érez a művész, ahogy műve — már eddig is sikeres, számon tartott műve — végre végső helyére kerül?

— Azt nézem, azt figyelem, jól dolgoztam-e, hogy tényleg ide illik-e a munkám, hogy jól illeszkedik-e környezetébe. Úgy látom, jól választottuk ki a helyet: a fekvő nőalak játékos sziluettje számára igen alkalmas hátterül szolgál az ég. Különösen akkor mutat majd szépen a szobor, ha a töltés mögül eltűnnek a ládagyár épületei, farakásai. Mert ezek még a szobrot is zavarják...

A. L.

ELŐTT

Új lakótelepek építéséhez fognak hozzá ez évben Óbudán, Zuglóban, Rákospalotán. A jövendő nagy építkezések helyén azonban ma még hiába is keresnénk a toronydarukat, sürgő-forgó építőmunkások százait.

Pedig a munka már évekkel az alapozás előtt megkezdődött. Helyszíni talajmechanikai és geodéziai vizsgálatok készültek elő a tervezést, aztán tervező-építészek serege éveken át dolgozott a tervek kidolgozásán. A Fővárosi Építőipari Beruházási Vállalat — mint valamennyi budapesti állami és szövetkezeti lakásépítés beruházója — elkészítette, az érdekeltekkel megtárgyalta és a Fővárosi Tanács végrehajtó bizottsága elé terjesztette a beruházási programot. A jóváhagyás után szerződésben biztosították a szükséges építőipari kapacitást.

Aztán a helyszínen — amint az itt látható óbudai kép mutatja — a régi épületek szanálása után hozzáfogtak a talajelőkészítő munkákhoz. Ott, ahol még nincs, kiépítik a közműhálózatot, megépítik az utakat, hogy az építkezés áramellátása, vízszükséglete, az anyagszállítások lebonyolítása, a gépek felvonulása zavartalanul biztosítható legyen. Itt, a régi óbudai házsorok helyén természetesen már megvannak a közművezetékek, de elavult állapotuk miatt természetesen felújításra szorulnak.

Az első lakóház alapozásával megindult Óbuda új, korszerű városközpontjának felépítése. Az első ütemben 4040 lakást építenek fel a Vörösvári út, a Raktár utca és a Szentendrei út által határolt területen, az óbudai házgyár által gyártott elemek felhasználásával, természetesen az üzletekkel, gyermekintézményekkel és más járulékos létesítményekkel együtt.

Az idegen, aki régen nem járt erre, öt év múlva már rá sem ismer a jó öreg Óbudára . . .

(kollányi)

SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TANÁCSOK LAPJA

Tar István

1971 MAJ 23

1021

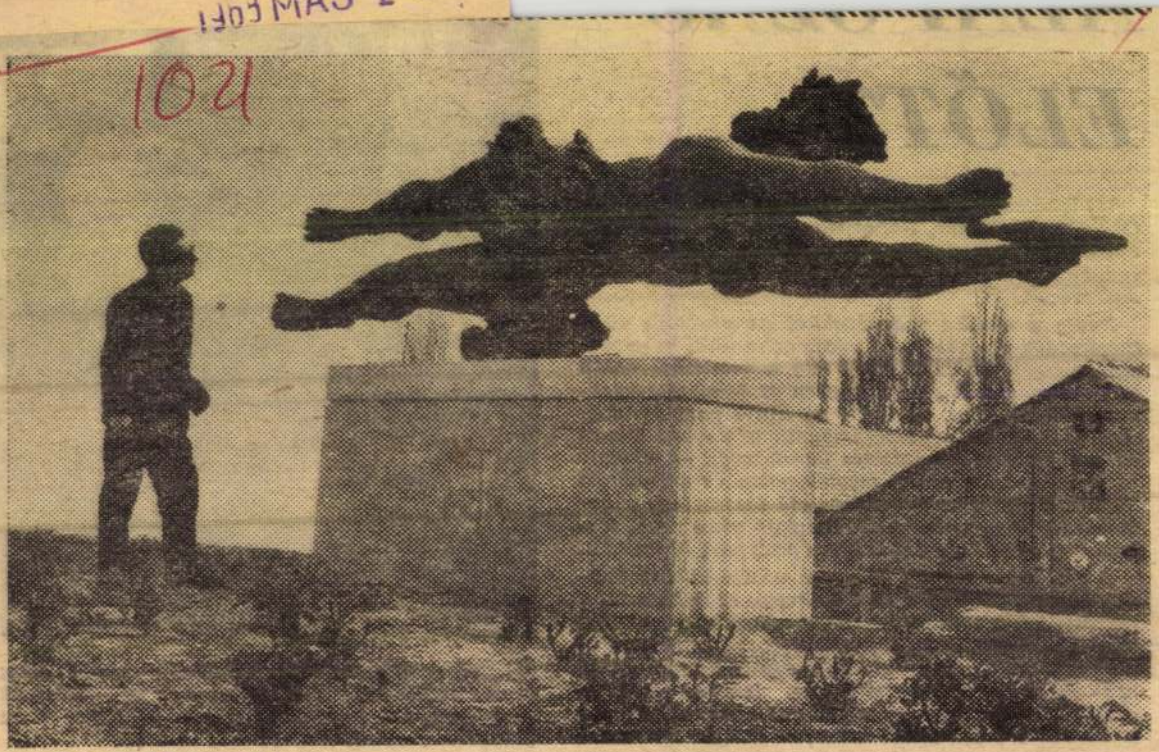

ÚJ SZOBOR A TISZA-PARTON

Roppant érdekes, modern művészi elgondolással megalkotott új szoborral gazdagodott Szeged. Tar István szobrászművész „Tisza" című alkotása egy úszó nőalakot ábrázol, s a bronzból készült műalkotás súlya húsz mázsa. Az impozáns új szobrot az újszegedi Tisza-parton helyezték el.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 MÁJ 11

Képes Újság

Tar István

1021

TISZA

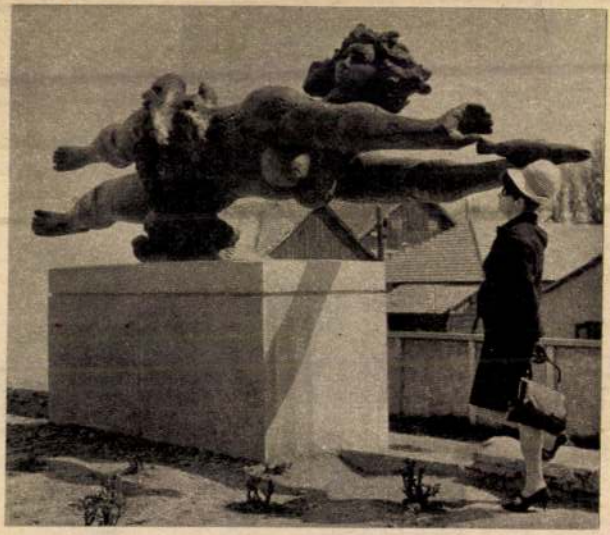

Új szoborral gazdagodott Szeged. Tar István szobrászművész Tisza című bronzszobra úszó nőalakot ábrázol.

(MTI Fotó, Tóth Béla felv.)

esőztető berend
bővízű kutakbó
rinti időben és
kapnak vizet a
időszakban is.

A modern

nagyüzemi kertészet

az idén már több mint kétmillió forintot hoz a termelőszövetkezet kasszájába.

A csatorna építése és a kutak fúrása jó ütemben halad. A következő években újabb

(esetleg mérnököt)
vagy hasonló képzettséggel rendelkező műszaki személyt alkalmaz.
Jelentkezni lehet a Budai Járási Tanács VB műszaki osztályánál.
Budapest, XI., Karinthy Frigyes utca 3. szám.

Tar István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 MÁRC. 10.

Kiosztották a Marx- és Engels-szobor pályázat díjait

Szombaton a fővárosi tanács népművelési osztályán ünnepélyesen kiosztották a Marx- és Engels-szobor pályázat díjnyerteseinek a pályadíjakat.

A pályázatban 21 művész 33 alkotással vett részt. A bíráló bizottság az első és második díjat nem adta ki. Harmadik díjjal — hatezer forinttal — jutalmazták Farkas Aladár, Kiss István, Kőfalvi Gyula, Kirchmayer Károly, Tar István és Varga Imre művészeket.

A díjnyertesek közül a fővárosi tanács Kiss István, Tar István, Kőfalvi Gyula és Farkas Aladár művészeket szűkebbkörű pályázatra hívta meg. E négy művész által készítendő Marx- és Engels-szobrok közül a legjobbat kívánja felállíttatni a városi tanács a Felszabadulás téren.

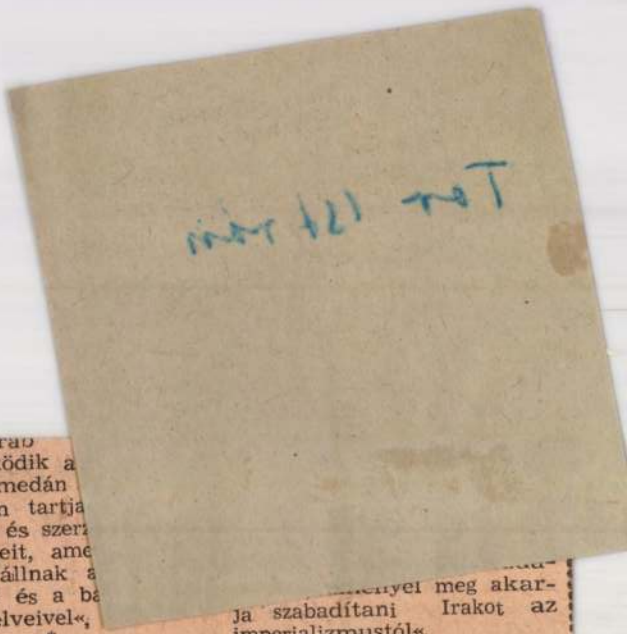

teljes arab
együttműködik a
és mohamedán
tiszteletben tartja
alapelveit és szer
telezettségeit, ame
hangban állnak a
érdekeivel és a ba
tekezlet elveivel«,

*

London (REUTER): A damaszkuszi rádió közlése szerint Bagdadból táviratot küldtek Nasszer elnöknek, amelyben közölték, hogy

Irak elismerte az Egyesült Arab Köztársaságot.

Gaza: A középkeleti hírügynökség jelentése szerint Bagdadban a tömeg megölte Abdul Illah trónörököst és Nuri Szaid miniszterelnököt.

...nyel meg akarja szabadítani Irakot az imperializmustól«.

A felhívás szerint »a forradalmat azok a szabad, becsületes tisztek hajtották végre, akik ellenezték, hogy Irakot az imperializmus gépezetéhez láncolják.

A forradalomnak — hangsúlyozza a felhívás — az a célja, hogy Irakot a szabad arab csoporthoz csatolja, és új fejezetet nyissson Irak harcában.«

*

Kairó (Reuter): A kairói rádió hétfőn az arab országok nemzeti himnuszait játssza. A rádió megváltoztatta a terve szerinti műsort és több ízben ismerteti a bagdadi rádió alapján a forradalmi bejelentéseket.

*

Teherán (AFP): Tehéráni jelentés szerint a bagdadi rádió az államcsíny után közölte, hogy

Irak kilép az iraki—jor-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1958 JUL 15.

Magyar sikerek a brüsszeli világkiállításon

A Magyar Újságírók Országos Szövetségének székházában hétfőn a Magyar Kereskedelmi Kamara sajtótájékoztatót rendezett, hogy ismertesse a brüsszeli világkiállítás magyar pavilonjában szerzett tapasztalatokat és közölje a világkiállítás bíráló bizottságainak döntéseit, amelyek szerint

több magyar képzőművészeti alkotás és ipari berendezés kapott díjat.

Jónai Endre, a Magyar Kereskedelmi Kamara tájékoztatási főosztályának vezetője elmondotta, hogy Somogyi József és Kerényi Jenő szobrászművészek »Táncospár« című kompozíciójukkal egy-egy grand prix-t nyertek. Nemzetközi díszoklevelet kapott Domanovszky Endre és Kádár György. Aranyéremmel jutalmazták Bernáth Aurélt és Ferenczy Bénit, Kass János és Tar István képzőművészek ezüst érmet kaptak. A Szépművészeti múzeumnak ítélték oda az »50 év képzőművészete« nemzetközi kiállításon elhelyezett csontvári képért az egyik aranyérmet.

Iparunk nagy sikerének könyvelhető el, hogy

az energiatermelés fejlesztésével foglalkozó bizottság 10 nagydíja közül egyet a Heller—Forgó-féle hűtőelem kapott és ezüstérmet nyert a Ganz-gyár áramszámláló berendezése is.

A gépek csoportjában az öt nagydíj egyikét gabonaszeletelő gépéért Rajkai Pálnak ítélték oda.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

ESTI HIRLAP

1965 JUN 10.

☐ TEREFERÉLŐK címmel készített szobrot Tar István szobrászművész, akinek alkotását most július elején állítják el Salgótarjánban, a Megyei Tanács székháza mögötti új városrészben.

☐ A TOKAJI MŰVÉSZTELEPEN idén találkoznak immár tizenharmadszor az ország különböző részein dolgozó képzőművészeti szakkörvezetők. Később néhány szakkör kiváló tagja is két hetet tölt el majd a művésztelepen.

☐ A JÓZSEF ATTILA MŰVELŐDÉSI HÁZBAN szombaton az ott dolgozó művészeti csoportok napját rendezik meg. Szakköri kiállítás nyílik, majd az irodalmi kör, a bábcsoport és a népitánc-együttes mutatkozik be a közönségnek.

☐ FELEDY GYULA grafikusművész munkáiból szerdán kiállítás nyílt a Bajcsy-Zsilinszky úti Dürer-szalonban. Kondor Béla grafikusművész tartotta a megnyitót. A kiállítást három hétig tartják nyitva.

A múlt hetek alatt végrehajtott tömeggyilkosságokat az

törekvéseivel — jelentette ki.

A kongói, a vietnami és a dominikai események is igazolják, hogy az Egyesült Államok agresszív cselekményeivel durván megsérti az alapokmányt. Rámutatott, hogy az alapokmány számos lehetőséget biztosít a szervezet tevékenységének fokozására. Az ENSZ hatásosságát nem az alapokmány megkerülésével, vagy felülvizsgálásával, hanem éppen ezeknek a lehetőségeknek a felhasználásával lehet erősíteni.

KUBA:
Rekord cukortermés

Fidel Castro kubai miniszterelnök televíziós beszédében kijelentette, hogy az ország idei cukortermelése 6

Fiatalos, energikus, közvetlen. Világosan, lényegre-törően fogalmaz. Igyekszünk mindent ... gyezni.

Első kérdésünk a Központi Fizikai Kutatóintézet és a Csepel Művek kapcsolatára vonatkozik.

Válasza:

— 1967-ben kötött szerződést a Csepeli Fémmű és a KFKI szilárdtestfizikai laboratóriuma. Vállaltuk lágymágneses anyagok és nagytisztaságú ötvözetek vizsgálatát. A feladat elvégzéséhez új berendezéseket is építettünk. A kutatási szerződés számunkra is és a gyár számára is hasznos. Intézetünkben olyan vizsgálatokat végzünk a Fémmű részére, amelyek ott nem végezhetők el, ugyanakkor e vizsgálatok szorosan kapcsolódnak alapkutatásainkhoz. Ha a tudományos kutatás és a termelési gyakorlat nincs összhangban, ez lassítja a fejlődést, mindkét területen.

A közvéleményt — így olvasóinkat is — közelebbről érdekli az épülő magyar atomerőmű. Kérjük, mondjon erről néhány szót.

— Magyarország 1966. decemberében együttműködési szerződést kötött a Szovjetunióval atomerőmű létesítésére. A megállapodás értelmében — szovjet tervek alapján, szovjet szakemberek közreműködésével — Pakstól délre, a Duna jobb partján épül fel a magyar atomerőmű, 880 MW összteljesítménnyel. Jelenleg a szovjet szakemberek a kiviteli terveken dolgoznak, ezek lehetővé teszik az erőmű bővítését és így teljesítménye 2000 MW-ra emelhető. Az építkezés a közeljövőben elkezdő-

Alig ... hogy a ... nyinszkb... világon ... helyezte... ményű ... napjainkr... kezdhettü... békés fel... készületeit...

Önt ... mint a... relativitás... nek bizony... Mi az igazság...

— Tényleg vitató... pontomat kifejtettem ... vitáselmélet és fizikai va... ság című könyvemben. Einstein elmélete megalkotása idején óriási szenzációt keltett. A körülötte kialakult „hitviták" azonban nem az elmélet tudományos tartalmára vonatkoztak, hanem a hozzá kapcsolódó filozófiai konstrukcióra. A relativitáselmélet napjainkban ismét az érdeklődés középpontjába került. És mert sokat beszélnek róla — de kevesen értik a lényegét — a szokásos fogalmi meghatározások segítségével megkíséreltem az elmélet fizikai tartalmának világosabb kifejtését. Elkészült egy monográfiám is a relativitáselméletről, amely már a kiadónál van. Amit én tettem a relativitáselmélettel, az olyasmi, mint amit Marx tett Hegellel: a fejéről a talpára állítottam.

A már említett könyvében (Relativitáselmélet és fizikai valóság. Gondolat kiadó 1967.) népszerűen beszél el... tudományos elméleti,

bombákban felhasznált fu-

el a tévhit, hogy a jövőben majd korlátlan mennyiségben rendelkezésre álló és olcsó energia az emberiség problémáinak döntő többségét megoldja. De ez nem így van! Az energia nem minden. Az ipari költségeknek az energiafogyasztás csak kisebb része, és ha ezt jelentősen csökkentenénk is, csak annyit érhetnénk el vele, hogy a rendelkezésre álló munkaerő kisebb hányadát kellene fűtőanyagok előállítására használni. Ennek kihatása azonban lényegileg azonos lenne bármely más, a munka hatásfokát növelő felfedezéssel.

Az olcsó, vagy akár ingyen energia még nem jelenti a földi paradicsomot, noha nagy segítség az árubőség megteremtésére és ebből a szempontból kedvező a társadalom számára. De hangsúlyoznám: az emberi jólét, a boldogság, boldogulás nem csupán és nem mindenekelőtt a technikai felté-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 JUL 2 5
CSEPEL
Budapest

1021 - Tar István

Tar István alkotása

A művészi szépről mindenkor vitatkoztak és fognak is vitatkozni. Nemcsak természetes, de jó is, ha vitára késztet valamely műalkotás; megközelítésének, megértésének, élménnyé válásának aligha lehet hasznosabb, mélyebb tartalmú útját elképzelni.

Nézzük például Tar István Fekvő nő című szobrát. A Lukács-fürdőbe igyekvők bizonyára nem állnak meg mellette, nem járják körül, hogy egységes képet alkossanak róla, de valami emléknyom azért mégis marad. A parkban sétálók, elüldögélők figyelme már esetleg tartósabban rátapad, s határozottabb formaemléket visznek el róla. Adott esetben aztán el is mondják, a beállítottságuk, a művészi szépről vallott tudatos, vagy csak megfogalmazatlanul bennük élő felfogásuk, szemléletük szerinti véleményüket.

Gyűjtsünk össze — képzeletben — egy ilyen kis vitafórumot:

„Micsoda gomb fej, és hozzá milyen széles, ötrömba csípők, combok! Nem értem, miért kell eltorzítani az embert." — „A szobor akkor szép, ha zárt tömb, ha tömör, összefogott felületek tartják egyben. Ezek a vaskos idomok anyagszerűek, modernek, s oly jól illenek a park könnyed, laza növényi formái közé." — „Nagyon igaz, mert a modern művészet egyik lényege a leegyszerűsítés. És az, hogy nem kötődik csak a klasszikus európai hagyományokhoz és hagyományos látásmódhoz, hanem felhasználja a primitív népek formakultúráját is. Púpok és lyukak művészete — mintha így határozta volna meg Rodin a szobrászat lényegét. Nos, ha Henry Moore-nak szabad ilyen redukálással torzítania, magyar szobrásznak miért ne?" — „Ahá, szóval beismeri, hogy jócskán utánérzéssel állunk itt szemben. Henry Moore-nak a párizsi UNESCO-palota előtt álló óriási fekvő nőjének bizarr idomaival." — De nézzük tovább: „Szerintem még ezt is meg lehetne bocsátani, egy kis utánzástól sohasem esett le a babérkoszorú honi művészeink fejéről. Más a baj. Az, hogy ez a fekvő nő meg sem közelíti Henry Moore idézett, kiérlelt, egyedi-egyszeri alkotásának szuggesztív erejét. Itt éppen csak óvatos formaeltúlzást látunk, afféle magyar módra való modernkedést." — „Már megbocsásson, de ugyan miért kell okvetlenül formaeltorzításokkal bizonyítani azt, hogy modernek vagyunk? Mintha a XX. század embere valami anatómiai torzszülött volna. Az ókori görög szobrok ideális szépsége talán elavult már?"

A képzelt vita szinte befejezhetetlen. Sommásan, abszolút ítélettel én sem kísérelhetem meg lezárni. Csupán egy hozzászóló lehetek a fiktív vitapartnerek közt, elmondva saját véleményemet — ha meghallgatnak.

Szerintem — s nem konformizmusból hízelgek a tisztelt vitapartnereknek — mindenkinek volt itt egy pici igaza. Kinek kevesebb, kinek több. A kompozíció szép, zárt formát hasít ki a térből, s ugyanakkor súlyos összefogottsága a park oldottabb, játékos, természeti formáival olyan ellentétes-kiegyensúlyozó feszültséget alkot, amitől lényegkifejezése maximálisan felerősödik.

Lágyan moduláit felületét, „púpjainak és lyukainak" átgondolt ritmusát jólesik nézni. Tetszik statikus, lineáris nyújtottsága is, amellyel a mögöttes épület vízszintes tagozódását harmonikusan megismétli. Köztéri szoborról lévén szó, nem elhanyagolható körülmény ez sem, az eltalált, pont a környezet „sztereo hangzásával" szerzett többlet.

Végül is, akár vádló, akár magasztaló, akár ingerülten számonkérő hangot hallottunk e képzelt vitában, egyiket sincs jogunk, hatalmunk elítélni. A művészi szépről mindenkor vitatkoztak, vitatkoznak és vitatkozni is fognak. Látásmódunk — szerencsére — nem uniformizálható, de gyakorlással, fokozott, irányított figyelemmel a befogadás nyitottságára neveléssel fejleszthető is — ugyancsak szerencsére.

CSŐREGH ÉVA

Ein Ausflug zum Velencer See

Die Freunde Ungarns, die ihre Sommerfrische bei uns verbringen und immer wiederkehrende Gäste an unserem bezaubernden See, am Balaton sind, ahnen überhaupt nicht, daß es auch einen anderen See gibt,

einen Miniatur-Balaton, den Velencer See,

der ebenfalls eine ausgezeichnete Möglichkeit für den Sommerurlaub bietet. Man weiß nichts von ihm, und doch

nes, großes Gebäude, das Touring Hotel von Agárd, unmittelbar neben dem Strand.

Der Velencer See ist 10 Kilometer lang, sein breitester Teil mißt zweieinhalb Kilometer, die Wassertiefe schwankt zwischen 1 und 2 Metern, die Temperatur beträgt im Sommer 19—26 Grad. Die Gegend ist ein ideales Bade-, Segler- und Jagdgebiet. Die Jäger suchen den südli-

Segeln ist hier auch das Schwimmen, der Kajak-Kanu-Sport und das Reiten besonders entwickelt. So scheint also der Plan der Regierung, wonach im Rahmen des nächsten Fünfjahrplanes eine Hotelreihe für 14 000 Personen, ein Erholungsheim für 2000 Gäste, 10 000 Bungalows und eine für mehr als 10 000 Personen geplante Wochenendsiedlung an den Ufern des

Reiseland Ungarn

In Budapest wird zur Zeit die Statistik des Fremdenverkehrs für die ersten acht Monate des Jahres zusammengestellt. Vom 1. Januar bis 31. August haben insgesamt 3 311 285 ausländische Staatsbürger die Grenzen Ungarns überschritten, was — im Vergleich zur selben Zeitspanne des vergangenen Jahres — eine Steigerung von 6,7% bedeutet. Innerhalb dieser Ziffer stieg die Zahl der Transitreisenden (1 527 600 Personen) um 8,5%. Unter den nicht-sozialistischen Ländern standen diesmal die Touristen aus der Bundesrepublik mit 125 567 an der Spitze. An zweiter Stelle Österreich mit nur 11 000 Personen weniger. Überraschenderweise standen an der dritten Stelle die Vereinigten Staaten von Amerika. Dann kommen die Italiener, die in diesem Jahr zum ersten Mal die Franzosen überholten, die sonst seit Jahren die dritte Stelle behaupteten. Was die prozentuale Steigerung im Tourismus betrifft, steht ebenfalls die BRD an erster Stelle. Im Vergleich zum Vorjahr macht die Steigerung des Verkehrs 6,9% aus. Aus den neuen statistischen Daten ist zu ersehen, daß in diesen ersten acht Monaten des Jahres 727 083 ungarische Touristen ihren Urlaub im Ausland verbrachten.

●

Der Herbst ist die Jahreszeit der Fachreisen. Am meisten reisen die Ärzte. IBUSZ hat in diesem Jahre schon mehr als 200 internationale Treffen arrangiert, darunter zahlreiche Ärztekongresse. Im Oktober besuchten zwei größere amerikanische Ärztegruppen Budapest.

●

Mademoiselle Rita Omval, belgische Studentin und Tochter des Generalsekretärs des belgischen Reitverbandes, hat den ersten Preis von „Coupes de Belgique des Cavaliers et des Amazones", dem bisher bedeutendsten Rennen des Jahres, gewonnen. Der erste Preis war die Teilnahme an einer Reittour von zehn Tagen im Donauknie — die eine große Ehre für die ungarische Reitertouristik bedeutet. Rita Omwal ist bereits in Ungarn eingetroffen. Die Tour, an der auch Reiter aus Österreich und der BRD teilnehmen, begann am 7. Oktober in Tata und endet in Anlag in der Umgebung von Budapest.

●

Im Oktober werden unter dem Sammelnamen „Herbst in der Nyirgegend" eine Reihe von Festlichkeiten abgehalten. In 16 Ortschaften gibt es zahlreiche Programme zur Unterhaltung auch ausländischer Gäste: Man zeigt die Apfelernte, arrangiert Spritztouren in die Umgebung und andere Ausflüge und serviert spezielle Gerichte vom Schlachtefest. Ausländische Gäste können sich in Nyíregyháza im Fremdenverkehrsbüro (Kossuth Platz 2) melden, wo auch für entsprechende Unterkunft gesorgt wird.

●

Jetzt, da die ganze Welt nach Mexiko reist, kommen große Touristengruppen aus dem Land der Olympischen Spiele nach Ungarn. Das weltbekannte Reisebüro Mexamerica bringt Touristengruppen von 30—40 Teilnehmern nach Budapest. Eine im Oktober ankommende Touristengruppe fährt aus Athen über Budapest nach Moskau. Mit dem Reisebüro Via Mundi aus Chile fährt eine Gruppe von 40 Touristen nach Budapest, wo sie vier Tage verbringen und zwischendurch auch Esztergom und den Balaton besuchen. Rege ist auch unsere Touristenverbindung mit Japan. Vor kurzem war eine Gruppe von 20 Apothekern hier, und für Oktober und November haben sich mehrere Fachgruppen angekündigt. Die japanischen Touristen fliegen aus Tokio via Amsterdam nach Budapest. Nach vorläufigen Schätzungen wird der Touristenverkehr Ungarns mit Übersee-Ländern in diesem Jahr alle bisherigen Resultate übertreffen. Auch aus dem Nahen Osten wird Interesse für Ungarn bewiesen, am intensivsten aus dem Libanon.

IBUSZ veranstaltet mit dem polnischen Schiff „Batory" Gesellschaftsreisen im Atlantischen Ozean. Reiseroute des Schiffes: Gdynia — Kopenhagen — London — Gibraltar — Las Palmas — Teneriffa — Madeira — Lissabon — London — Kopenhagen — Gdynia. Die Reisenden des ersten Schiffes verbringen Silvester auf Madeira, wo ihnen zu Ehren ein internationaler Ball veranstaltet wird. Die Reise wird im Januar und im Februar wiederholt. Unter den Reisenden gibt es außer Ungarn auch Polen, Schweden, Dänen und DDR-Bürger. Das 14 000 Tonnen-Schiff „Batory" macht die lange Seereise in 21 Tagen.

László Huba

Tar István 1021

ALLE „NEUNE"

Vierzehn Künstler in der Kunsthalle

Vor allem müssen wir den Titel dieses Artikels erklären. Vor drei Jahren bildeten neun Künstler, Maler und Grafiker, eine Künstlergruppe mit der Absicht, ihre Werke von Zeit zu Zeit gemeinsam auszustellen. Ihre erste Schau veranstalteten sie im Herbst 1966 in der Kunsthalle von Budapest, die nächste war vergangenen Sommer in Veszprém. Inzwischen gesellten sich einige Bildhauer und Kunstgewerbler zu der Gruppe, so daß ihre jetzige Ausstellung eine wesentlich reichere Auswahl bietet. In ihrem Rahmen sieht man auch die retrospektiven, gesammelten Arbeiten eines älteren Bildhauers, István Tar.

Um beim Lebensalter der Aussteller zu bleiben: István Tar wurde 1910 geboren, das jüngste Mitglied der Gruppe, der Maler Gyula Konfár, im Jahre 1933. Die Mehrzahl der Mitglieder ist nahe der Vierzig. Sechs von ihnen sind Maler: Szilárd Iván, Gyula Konfár, László Ridovics, Simon Sarkantyú, Zoltán Szabó und József Vati; vier Grafiker: Gábor Gacs, Károly Raszler, Béla Stettner und Tibor Zala; vier Bildhauer: Gyula Illés, István Kiss, Sándor Kiss, und István Tar. Einer, Károly Plesnivy, entwirft Teppiche. Was haben diese Künstler gemeinsam? Vor allem, daß sie nicht nur in traditionalen Ausstellungen nie gelang, diese Säle auch in geistiger Beziehung zu füllen und warum jetzt vierzehn Künstler das vollbrachten. Dabei haben sich hier nicht die führenden Meister des Landes zu einer Ausstellung vereint, sondern die Künstler repräsentieren hier ein zwar hohes, aber doch durchschnittliches Niveau. Was den Zuschauer anzieht, ist die Einheitlichkeit der Schau und diese macht sie auch authentisch. Worin aber besteht diese Einheitlichkeit? In einer Art von Dynamismus, in einer verhaltenen, oder offen hervorbrechenden Dramatik, was kein Zufall bei dieser Gruppe ist, die sich für das Prinzip der gesellschaftlichen Engagiertheit der bildenden Kunst einsetzt. Das zeigt sich jedoch keinesfalls nur in den Themen dieser Werke, obwohl die Skulptur „Frieden" von *István Tar*, „Hiroshima" von *Tibor Zala* oder seine Serie „Babij jar" davon zeugen. Das alles könnte ja nur Äußerlichkeit sein, programmatische Scheindramatik, geschminkte Ersatzpolitik, — doch erwachsen diese Themen bei der Mehrzahl der ausstellenden Künstler unumgänglich aus ihrer grundlegenden dramatisch-dynamischen Betrachtungsweise und ihrer dementsprechenden Methode des Schaffens.

Iván Kiss: Kopf

Sándor Kiss und *Gyula Illés* sind Bildhauer, die sich mit Vorliebe der Metallplastik widmen. Ihre Werke sind Konstruktionen, die sich in den Raum hinein entwickeln. Sie sind Gebilde, die sich in ihrer Dynamik, in ihrer Bewegung, in ihrer Spannung, in ihrer Kraft, in ihrer Ausdrucksfähigkeit, in ihrer Aussage, in ihrer Form, in ihrer Farbe, in ihrer Struktur, in ihrer Oberfläche, in ihrer Tiefe, in ihrer Höhe, in ihrer Breite, in ihrer Länge, in ihrer Masse, in ihrer Dichte, in ihrer Schwere, in ihrer Leichtigkeit, in ihrer Transparenz, in ihrer Undurchsichtigkeit, in ihrer Reflexion, in ihrer Absorption, in ihrer Brechung, in ihrer Beugung, in ihrer Interferenz, in ihrer Polarisation, in ihrer Doppelbrechung, in ihrer Dispersion, in ihrer Absorption, in ihrer Reflexion

Tar István

Kat.Szemle.1944.57-58.l.

Szobor

Munkás szobra –

Tar István

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 4. sz. 129–130. o.

Anhét a közösségi művészetről

(sz. p.)

Plasztika Tar István Bángász

Közösségi művészet felé

Szabad Nép 1948 dec. 25. - 4. -

Kirini

Egri vár ostromáról dombormű
(Jas István munkája.)

Irodalmi Ujság, 1953. jan. 1. 6. old.

Plasztikák: Tar István

A magyar valóság kiállítása

Szabad Nép 1948. ápr 21. 40

Szobor – Terrakotta fej

Tar István

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 1. sz. 30–32. o. Kiállítás ok.

Rippl-Rónai Társaság Kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Zsákos asszony. Szobor. Tar István szobra

Visplasztikai kiállítás.

Szabad Nép 1948 VI. évf. 4 sz. jan. 6. 60.

Plasztika Tar Sztván: Hídépítő

Közösségi művészet felé

Szabad Nyp 1948 dec. 25.-4.

Rōplasztika. „Hegesztők", Tar

Szabad Művészet. 1950. IV. 8. 294-295

A Munkácsy Mihály-díj első kiosztása

Rosplasztika. „Hegesztő," Tar

Szabad Művészet. 1950 IV. 10. 369-375

Pogány Ö. Gábor: Az I. Magyar Képzőművészeti Riállítás szobrászati anyaga

Tar István.

Kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon 1943-ban

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Tar István
szobrász

M.D.K

Marx szobrat mintázott

Gap Erzsébet: Sokszorosított kisplasztikák kiállítása
a Csók Galériában

Művészet, 1964. június – 37 lap.

MDK

Tar István

Parasztleány	bronz	22 cm
Pásztor	gipsz	70 "

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Műcsarnok. 1955. Kat. 47.1.

MDK.

Tarr István

Megemlékezés diszkutjáról

Magyar Nemzet 1965.márc.24. lap -

Tar
szobrász

M.D.K

Méltatás.

D. Fehér Zsuzsa: Kún év utáni
Művészet, 1965. április – 3 kép

Tar István szobrász M.N.K.

Szobra az öntödében

/k.a./ : A Lenin-szobor az öntödében

Magyar Nemzet 1965. február 21. 3.1.

Tar István

MDK

Bronzszobra

75.1.

Repr: "Akt"

Koczogh Ákos: A Hetedik Országos Képzőművészeti Kiállitás Miskolcon.

Borsodi Szemle. 1962, 6. 68-76.1

Tar István
szobrász

M.D.K.

Tűnődő
Terefevélők (részlet)
Terefevélők (")
Terefevélők (")
Ülő nő madárral.
Térdeplő férfi
Álló nő.

Kovács Gyula: Rená - Mértik.
Művészet, 1964. március. - 19 hep

Tar István
szobrász

M.D.K.

A kispesti Felszabadulási emlékmű,
a salgótarjáni 1919 es emlekmű,
a mahói József Attila szobor, az
esztergomi Lőrinc szobor megalko-
lása az ő munkái.

Kovács Gyula: Rend. – Mérték.
Művészet, 1964. március. – 19 lap

Tar István
nobrán

M.D.K.

„Vető nő", „Tűnődő" kisméretű
nobrai a nobrászatunk egyik
legszebb példái. – A Mémosz
székhiáz hódombormüvét, az
egri vár bejáratánál a bronz
dombormüvet Tar alkotta.

Kovács Gyula: Rend-Mérték
Művészet, 1964. március. – 19 lap

Tar Isto án
szobrász

M.D.K.

A szegedi „Építő fiú", a salgótarjáni „Terefesélők" szobrócsoportja az ő nevéhez fűződnek. „Fehvő nő" cinnű szobra a Lukács fürdő előtte parkba kerül elhelyezésre. Készülő ben van a komlói gim mázium elé kerülő alkotása.

Kovács Gyula: Rend. – Mérték
Művészet, 1964. március – 19 lap

Tar István
szobrán

M.D.K.

Feindombormű. Pécs lakótelep.
(repro)

A bosító hátlapján.
Művészet, 1964. március.

Tar ̄istv ́n szobrász M.D.K.

A miskolci Nehézipari Müszaki Egyetem B-7-e épüle homlokzatára ke ülő plasztika tervpályázatára fel kért müvész

34 uj szobor a budao Várpalotában

Magyar ̄nemzet 1963. december 11. 4.1.

Tar István szobrász M.D.K.

Munkácsy-díjas

Legujabb szobra a "Tereferélők" / 3 figurás bronz"

a salgótarjáni uj lakótelepen kerül felállitásra

Napló

Magyar Nemzet 1963. december 28. 4.1.

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Tisztáj 1966 szept.p.749.

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1966 szept.p.748.

MDK

Tar István

Pécheur, br.

Miklós Zrinyi, ter.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois D'Aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

MDK

Tar István

Femme jouant au ballon, br.

Gymnaste, br.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois D'Aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

Tar István szobrász M.D.K.

Arcképek, jellemképek, csoportok.

Kampis Antal: A képzőművészetek története

A Kultura Világa Bp. 1963. 768.l.

Tar István szobrász M.D.K.

Választmányi tag

Dutka Mária: A Képzőművészek Szövetsége megválasztot uj vezetőségét

Magyar Nemzet 19 3. február 17. 9.1.

MDK

Tar István szobrászművész /1910.Ujpest./

2000 pengős ösztöndijjal szobrászati tanulmányokat végzett Rómában.
Résztvett a Római Coll.Hungaricum kiállitásán.

Orszöszt 1941/42. 29.1.

Tar István MDK

Az egri vár védelme, relief, repr.

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

Labdázó, bronz

Az Egri-vár ostroma,relief, gipsz

Koreai nő, gipsz

Szocialista tudomány/A Földalatti Állomás részére készült/

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

Gyümölcsös akt, terrakotta

Műcsarnok 1944 .VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tar István, szobrász

MOK

Az egyik szobor alkotója.

(acél): Szobor-liget a Hegyen

3

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. jún. 22.

Tar István MDK

MÉMOSZ dombormüterv, aluminium

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

Ifju munkás, gipsz

Habarcskeverő leány, bronz

Mücsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

Szocialista mezőgazdaság, igpsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Tar István

M.D.K

Ülő akt (repro)

Élet és Irodalom, 1962. december 22 – 4 lap

MDK

Tar István

Pogány Ö.G.: A IV.M.Képzőm.kiállitásról.
SzM. 1954.
32.l.

TAR ISTVÁN

Az Egri-vár ostroma /relief/ Gipsz 25ox3oo cm.
Labdázó. Bronz 4o cm.
Koreai nő. Gipsz 4o cm.
Szocialista tudomány. Gipsz 2oo cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

M.D.K.

Tar István szobrász

Szobrát öntik a Képző- és Iparművészeti Váll. öntödéjében

/K.a./ A Lenin-szobor az öntödében

Magyar Nemzet 1965. febr. 21.

MLK.

MDK.

Tar István

Szentendrei kiállitásáról

Esti Hirlap 1965 szept.3.lap -

MDK .

Tar István

Tereferélők c. szobráról

Nógrád 1965 ápr.18.lap -

MDA.

Tar István

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.42.

sóval című kompozíció és az Emlékmű-terv a lazulás, a szabadabb komponálás eredményeit mutatja.

A festők közül csoportjuk nesztora a 76 éves Frank Fri- gyes három műve: a Zöld akt, az Önarckép és a Kisposta a Jánossal változatlan alkotó energiáról és friss megjelenítő készségről tanúskodik.

— Papp Oszkár műveit nemrég Dürer-teremben kiállításán alaposabban is megismerhette a közönség. A Radnóti Klubban most bemutatott három kompozíciója: a Gyökérformák I. és II., valamint a Csoport, ugyanazt a dús levegőt árasztja, mint a Dürer-teremben látott alkotásai.

Luzsicza Lajosnak egyetlen képét, a Cséplést láthatja a közönség ezen a bemutatón. A kompozíció hűségesen tolmácsolja színekre épülő rendjét.

Bugyil Ferenc festményei közül a Fej, a Kuporgó, és az Anya a legjelentősebbek. Urbán György Templom című kompozícióját a színek tiszta erővonalai emelik ki.

Pleidell János az olaszországi tanulmányút élményeiből táplálkozik. A finom pasztellszínekkel modellált városképek a tárlat pihentető állomá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1961 ÁPR 11.

A II. kerületi képző a Radnóti

1021

Évek óta hagyomány, hogy a Hazafias Népfront II. kerületi bizottsága és a Magyar—Szovjet Baráti Társaság II. kerületi elnöksége felszabadulási ünnepi kiállítást rendez a kerületben lakó képzőművészek alkotásaiból a Keleti Károly utcai Radnóti Miklós Klubban.

A kerületben lakó szobrászok közül ketten — Tar István és Somogyi Árpád — veszik részt az idei kiállításon. Tar István négy művet mutat be, egy emlékmű-tervet, egy Petőfi-szobrot, valamint a Vetkőző és a Tisza című kompozíciókat. Somogyi szobrain oldó

elnöke vezet. A delegáció ta
jai közt van Harry *Douglas*
a brit szakszervezeti főtanác
elnöke, továbbá H. *Ferguso*
a londoni fővárosi tanács e
nöke, P. G. *Snyek*, a Londor
Kereskedelmi Kamara magya
tagozatának elnöke, s az ango
sajtó több képviselője.

A vendégeket a Ferihegyi
repülőtéren *Rónai* Rudolf köz-
lekedés- és postaügyi minisz
terhelyettes, *Bartos* István,
fővárosi tanács vb-elnökhe
lyettese, *Horváth* Sándor,
KPM légügyi főigazgatóság
nak vezetője, dr. *Vitéz* András
az Országos Idegenforgalmi Hi
vatal vezetője, *Hűrös* Sándor
a MALÉV vezérigazgatója

Tar István

Résztvesz a Marx-Engels szobor pályázatán

Négmonda 1966 feb. 2.

M.D.K.

Tar István, szobrász (1910 –)

nevét a felsorolás is az expresszionista irányzat képviselői közötti említi a szerző.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

370. old.

M.D.K.

Tar István, szobrász

Realista jellemképek, arcképek, csoportok értékes termékei munkásságának. ~~a~~ 550.o.

Kampis Antal: A képzőmüvészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőmüvészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. Bpest. 1960

Tar István MDK

Parasztlány, bronz

Mücsarnok 1957 Magyar **Forradalmi** Müvészet

Tar István

Álló paraszt, terrakotta

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Tar István MDK

Batyus asszony, bronz

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Tar István - Ungvári Lajos MDK

Harcos béke II., bronz

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Tar István - Ungvári Lajos MDK

Harcos béke II., bronz

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Tar István

Korsós nő, fa

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Tar István

MDK

Tornászlány, bronz

Horgászfiu, bronz

Halász, bronz

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Tar István

Gyümölcskosaras lány, gipsz

Berzsenyi Dániel, "

Feremczy Károly, br.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Tar István

József Attila-szobor

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

9 l.

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 32.

MIK.

Tar István

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1965 nov. lap ~~381~~. 861

Tar István.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szerepelni fog „A socialista tudomány" c. zobra, melyet a gyorsvasút díszítésére alkotott. (említve.)

Esti Budapest, 1952. Dec. 9.

Tar István

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon „Megvédjük a békét" c. szobra kerül bemutatásra. (említve.)

Kis Ujság, 1951. Máj. 8.

Tar István.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon Irinyi-portréja szerepelt. (említve.)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 2.

Tar István.

„A Magyar-Szovjet Barátság" c., az MSZT pályázati kiállításon Sztanislavszkij-ezmével szerepelt. (említve.)

Szabad Nép, 1952. Márc. 28.

M.D.K.

Tar István
szobrász

A „Tisza jelkipét" mutatta be
a tárlaton.

Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai
Művészet, 1966. február – 18 kep

TAR ISTVÁN

SZOC 18.0.

Tar István.

A Tavarni Tárlaton „Szocialista mezőgazdaság" c. szoborkompozícióját állította ki, melyet a földalatti gyorsvasút pályázatára készített. (említve.)

Szabad Nép, 1952. Máj. 25.

Tar Istvánt.

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tisztikar elnökségébe választották.

Népszava, 1952. május 27.

Tar István.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon
4 rajzi mellszobrával szerepelt.
(emlitve.)

Szabad Lép, 1911. Nov. 6.

Tar István.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tisztikar elnökségébe választották.

Szabad Nép, 1952. Máj. 27.

Tar István.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének 1952. évi közgyűlésén az új tisztikar elnökségébe választották.

Független Magyarország, 1952. máj. 26

Tar István

Szökőkútfigurát készített a gellértheggi

Jubileumi Parkba.

Esti Hírlap 1965. aug. 11.

MDK.

Tar István

Kritika

Népmüvelés 1965 6.lap 34.

MDK

Tar István

V.B: A József A. emlékmü... Sz.M. 1947.9-10.sz. 180-181 l.

Tar István.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon Zrinyi-fej művével szerepelt. (említve.)

Szabad Nép, 1951. Okt. 4.

Tar Illés

Recskenich otvos

lásd

Arch. Ert.

1912. 140. l.

Tar Illés

ötvös

Kecskemét 1640–63

Reizai XXI. 668. l.

ároly dr. főlevél-
– *Gefl. Mitteilung*
cunden. — Lásd

m. grav. Signatur

s, alatta csonka-
nesterjelzéssel. —
ch, unten stumpf-
Ende d. Henkels
ex.“ M—*H* 32
, 1905, 45

M—*H* 17,2

III, 28, 29.
er m. Inschriften.
sibus A. Do. 1647.“
(Mihalik J.)
macher. — „1661.“

Tar Illés

ötvös Kecskemét

Kömagyötvy 154. l.

Tar Illés

Otr.

Kőmagyöny. 915. r.

Tar Illés (Elias)

kecskeméti ötvös

1642
1644
1647
1650 k.
1661.

TAR ILLÉS

és Cseh György 17. századi kecskeméti ötvösmester kitünő munkáit őrzi a kecskeméti ref. templom.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő:
Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l.
/Városképek - Müemlékek sorozat./ - 132. l.

TAR ILLÉS

ötvös művei a kecskeméti ref. templomban: fedeles kanna, 1642, aranyozott pohár, 1644, kenyérosztó tányér, 1647, csizmadia céhpohár, 1661, Kecskemét.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 148. l.

TAR ILLÉS ötvös

Urasztali kanna, 1642

TAKÁCS Béla: „Uram, hajlékodat, szeretem házadat..." : Református művészet Magyarországon. Bp. : Officina Nova, 1991 24.p. szines képe

MDK

Tar István

Szabad Nép 1949. ápr. 17.
Uj képek, szobrok

MDK

Tar István

Rippl-Rónai Társaság Kiállitása a Nemzeti Szalonban. Szabad Művészet, 1949. 1.sz.31.o.

Tar István

A brüsszeli világkiállításon nemzetközi
xxxx xxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
zsüri bronzéremmel tüntette ki.

Esti Hirlap 59. sz. 1959. márc 11. 2 old.

mdk

Tar István

„Győztes": bronzszobor fénykép.

A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Ország-Világ 1962. 18. sz Címlap.

M.D.K.

Tar István
nobrán

A Tanácsköztársasági Emlékmű
kismintája a Nemzeti Galériában
van.

Bertalan Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeményei
Művészet, 1962. augusztus — 44 kap.

MDK

Tar István

Vitéz Mihály: Müvészek a vásáron. Uj Szántás, 1948. jul. 434. 1.

Tar István, szobrász

a "B" biráló bizottság tagja.

Tornászlány.	Bronz.
Horgászfiu.	"
Halász.	"

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 19.1.

MDK

Tar István, szobrász

Hegesztő. Szobor.
Még egy müvei szerepel.

Vegvári Lajos: Elso Magyar Kepzömüvészeti Kiallitás.
Szobrászat. -M.N.1950.szept.10. 7.l.

MDK

Tar István, szobrász

Zrinyi mellszobra pompásan megmintázott.

Végvári Lajos:A II.Magyar Képzőművészeti kiállitás szobrai és grafikái. Sz.N.1951 nov.6. 6.l.

MDK

Tar István

Habarcsoló, br.

Miskolci kiáll.I. Herman Ottó Muz. 1955.
24. 1.

MDK

Tar István

Vázlat, tus

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv Képtára 3o. kiáll. 1947. okt.

7 l.

TAR ISTVÁN

Fővárosi Képtár kiállításáról
Oelmacher Anna cikke

Szabadság, 1948. április 27.

MDK

Tar István

részt vett a Kortárs első kiállitásán.

Kassák L.: Az első műv.kongres zus köszöntése.

Kortárs, ~~193~~ 1947. 5.sz. 132. l.

MDK

Tar István, szobrász

Szüretelő.	Terracotta.
Vetkőző.	"
Siró asszony.	"

Föv.Kpt.-MMSzSz.-II.Szabad Nemz.Áll. 1947.márc.16.-
ápr.6.Kat.19.1.

MDK

Tar István, szobrász

A Népstadion szoborterve./Gránátvetők/.
Bronz.

Rákóczi. Gipsz.

Műcs.-IV.M.Képzm. Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 21.1.

MDK

Tar István, szobrász

Gránátvető. Gipsz. 3 m.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.32.l.

MDK

Tar István

Jóváhagyták az Ifjuság utját diszitő szob.komp. terveit. Magyar Nemzet, 1953. jul. 15.

Tar István
nobran

M.D.K.

Madarat tartó lány kút figu-
"rájat mutatta be a kiállitáson.

Csap Erzsebet: A IV. kiállitás nobrászati anyagáról
Művészet, 1962. május — 14 l.

MDK

Tar István

Szereplelt a kiállitáson.

Gyermekhez szóló plasztikája.

Lehócz Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról.

JELENKOR 1962. 4. 541-543.l.

Tar Istvánné

Szobrai a szegedi Orsz. Tárhetou.

említve.

Népszava, 1964 aug 2. 7. lap.

mdk

Tar István szobrász m.

kiállított a tárlaton

-D- A IV. Szegedi Nyári Tarlatról

Tiszatáj. 1963. 9. sz 2. l

MDK

Tar Istvan

Akt, terrakotta

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 14.1.

Taz István
nobrán

M.D.K

„Ülő nő" című kisplasztikáját
"állitotta ki a szegedi tárlaton.

Kovács Gyula: A negyedik szegedi Nyári Tárlat
Művészet, 1963. november – 43 lap.

MDK -

Tar István

Kövező, gipsz

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12. 12.1.

mdk.

Tar István

ülő parasztasszony c. köből faragott szobra, amely kendőbe burkolt, ülő nőt ábrázol.

Lengyel István: 1961 évi Szakmai Bemutató
Legújabbkori Történeti Múzeum Évkönyve 1961-62
Bp. 1963

128.l

MDK

Tar István

Szombolum

Madarat tartó leány

Pogány Ö.G.: A IX. Magyar Képzőm. Kiáll. szobrászati anyaga. Népszabadság 1962. máj. 29.

Tar István MDK

szerepelt a Hetedik Miskolci Országos Képző-
művészeti Kiállitáson.

"Akt"

Szabó Éva: Miskolci bizonyság.

Szocialista Müvészetért. 1963. jan.
5.lap.

Tar István szobrasz M.D.K.

Az Operaház homlokzatának uj szobra

Napló

Magyar Nemzet 1963. szeptember 11. 4.1.

Taar István szobrász M.D.K.

Madách mellszobra
Zrinyi-
Zrinyi

Megnyilt a Zrinyi-kiállitás

Magyar Nemzet 1964. november 15. 11.1.

Tar István MDK

Szerepelt a kiállitáson.

"Madaras lány"

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállitás Pápán.

NAPLO/Veszprém/ 1962 jun. 11. 14.

MDK

Tar István

Labdázó 1952 bronz OSZM tul.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 13.1.

MDK

Tar István

Habarcskeverő 1954 bronz Képcsarnok tul.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 17.1.

MIK

Tar István

Szerepelt a kiállításon.

"Fáklyát vivő nő"

Beitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállítás Pápán.
MAFLO/Vasmegye/ 1962. jun. 11. 14.

MDK

Tar István

Zrinyi, 1951. c.szoborportré repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.Kát.

Tar István, szobrai

MDk

Modernebb törekvéseket mutatnak a Miskolci Gyn. képzőművészeti kiállításon bemutatott szobrai.

R. R.: Miskolci művészet

8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. dec. 15.

Tar _____, szobrász MDK

Művei mai fejlődésünket tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművének Szövetségének Közgyűlése elé 8. l.

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1963. febr. 13.

Tar István, [ ] MDh

Részt vesz a miskolci műsz. egyetem

díszítésére kiírt pályázaton

— : Kis híradó 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. aug. 10.

Tar István

MDK

Szerepelt a tárlaton

-D.6 : Jegyzetek a IV. Szegedi Nyári Tárlatról. Tiszatáj, 1963. 9. sz.

Tar István
nobrán

M.D.K.

"Női akt"-ját állította ki
" a kiállításon.

D. Fehér Zsuzsa: A Miskolci VII. Országos Kiállítás
Művészet, 1963. március – 34 lap

MDK

Tar István

Sztaniszlavszkij. Gipsz plakett.

"Magyar-Szovjet Baratsag" Képzomüvészeti kiallitas katalogusa.1952. 6.l.

MDK

Tar István

Chopin bronz érem

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 10.1.

MDK

Tar István

Az egri vár védelme 1951 gipsz Művész tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke 7.1.

MDK

Tar István

Zrinyi 1951 terrakotta OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 5.1.

MDK

Tar István

A Tücsök irodalmi és művészeti szöv. kiáll. Szép-művészet 1941. 2o.l.

Tar István szobrász M.D.K.

A Gellért-hegy lejtőjén felállitandó diszkut diszitő-szobra, épitész: Mester Árpád

A gellérthegyi jubileumi park uj szobrai

Magyar Nemzet 1964. augusztus 11. 5.l.

Tar István szobrász M.D.K.

Müve a kiállitáson

Lovas

Gábor István: Országos ké zműv észeti kiállitás Szegeden

Magyar Nemzet 19 4. augusztus 12. 4.l.

Tar István, szobrász

MDG

A tárlaton 90 mű szerepel, köztük
Tar István alkotásai.
(Csók Galéria.)

-: Ma nyílik meg a Mai magyar kisplaszti-
Ka című kiállítás 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 31.

101
106

Tar István grafikái

MOk

A tárlatot jan 31-én Tar István grafikusművész nyitja meg a Ernst István Galériában.

– : Ma nyílik meg a Mai magyar kisplasztika című kiállítás 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 31.

Tair István

A Gellérthegyen épülő Jubileumi Park ~~főbejáratát~~ irókutait díszítik szobrai.

Cmlítve.

Népszava. 1964 március 4. 8. hap.

MDK

Tar István szobrai

fél méter magas bronz-Petőfije új, merész formákat juttat érvényre.

Murányi-Kovács Endre: Országos Képző-művészeti Kiállítás Szegeden 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. aug. 15.

MDh

Tar István, szobrász

A miskolci Műszaki Egyetem B/7-s Ép.-
diszítésére tervet készít.

-: Harminc négy új szobor a budai
Várpalotában 8.

NÉPSZABADSÁG

bp. 1963. dec. 11.

Tar István szobrász M.D.K.

a Lukács-fürdőbe tervezett körplasztikán dolgozik

Uj szobrok Budapesten és vidéken

Magyar Nemzet 1963. június 12. 4.l.

Tar István

MDK

szerepelt a tárlaton.

Szelesi Zoltán: A IV. Szegedi Nyári Tárlat.
Keletmagyarország, 1963. aug. 4. 6. lap.

MDK

Tar István

Akt c. szobormüvének repr.

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti Kiáll. Herman Ottó Múzeum. 1962. Nov. Kat.

MDK

Tar István, szobrászm.

egyéni vége legjobban a formában jut kifejezésre. Szép és erőteljes alkotás:"Halász" c. szobra. Ezt a szobrát reprodukcióban a "Messzgero"is hozta.

M.Jánossy Margit: Magyar siker Rómában.
Palazzo Falconieri.-A Római Magy.Akad.kiállitása.
Nemz.Ujs. 1942. jun.14. 18.1. /május végén/

MDK

Tar István

szobormüvè:

Akt bronz 30 cm

Hetedik Miskolci Orszagos Képzőmüvészeti Kiáll. Herman Ottó Múzeum. 1962. Nov. Kat.

Tar István

Szerepel a szegedi Országos Képzőmű.
Kiállításon.

cultive.

Tiszatáj, 1964 9. sz. 4. lap.

Müv.Tört.Dok.

Rippl Rónai József

szövarch.12o

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, X.V.

szövarch.131.2.6

Tar István

Kocsis András kikérdezéséből.
kikérdező:Lakatos Józyef.1955 aug

Tar István

szobrász

Éva c. szobra

repr.

Kortárs

1948. jan. 15.

237. l.

Jan István

ülő nő, Kutfigura, 180 cm (fig. mér.), bronz, (h. gy.: Uj sobrok az uj Zertben. Magy. Nemz. 1965. aug. 10. Rózsa Gyula: Kompozíció a Gellértheggen. Népszabads. 1965. szept. 11). Bp. XI. ker. Gellért-hegy. Jubileumi Park.

Tájékoztató, 64/65, képző és Iparművé-
neti Lektorátus

30 l.

Jan István

Zenélő, gipsz dombormű (2),
1.6-1.6 m²

Szerzeszeretet Háza, Szinkéllőrem,
Zalaegerszeg, Zalaegerszeg.

Tájékoztató 64/65, képző és Ipar-
művészeti Lektorátus

24 l.

M.D.K.

Tar István

A Fővárosi Képtárban rendezett kiállitáson szereplő müveit kiemeli Berend Ilona: "Három kiállitás" cimmel irt beszámolójában.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. okt. 28.-nov. 3.
III. évf. 44. sz.

M.D.K.

Tar István

Berend Ilona: "A Kortárs kiállitása" cimmel ir a békásmegyeri, nagymarosi és szentendrei müvésztelepek tagjainak kiállitásáról. Közöttük szerepel szobraival a müvész, akinek müveit a kritika kiemeli.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat.
Szinház, Bp. 1947. nov. 25.- dec. 1.
III. évf. 48. sz.

Tar István

két tervet mutatott be a „Közösségi művészet felé" c. kiállításon. Az „Építő"-t a Margitkid budai hidfője tájékára, a két alakból álló dombor-művet a bányászok székházának falára tervezte. Az Építő balvállán gerendát tart. (Expressiv fenültség, de gépies) A dombormű két alakja mögé képzelt négyszög síkját elevenné tenik a különböző irányba helyezett tetszések.

Berény Róbert: Közösségi művészet felé.
Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2. sz. 80. l.

Tar István

nobsán művén kérítette az entergomi Három nereczen-hár (Rákóczy tér) sarkán álló, középkori entergomi polgárt ábrázoló nobsat (mely a városcímer pajzsára és ~~pol~~ pallosára támaszkodik.) Arra emlékeztet, hogy valaha ezen a ~~ly~~ helyen állt az entergomi polgárváros É-i kapuja, az ú.n. kt. Lőrinc kapu.

Zolnay László - Lettrich Edit: Entergom.
h.n., é.n. - 295 l., 162 t. (Panoráma.)
223. l.

Tar István

MDK

Symbolum, bronz

Győztes, bronz

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István

MDK

A Tisza, bronz

1945., bronz

Lovas, bronz

Zene, bronz

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István

MDK

A Tisza, repr.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István

Csoportkiállításon szerepelt Veszprémben.

Napló 1967. aug. 12.

Tar István

Csoportkiállításon szerepelt Veszprémben.

- Napló 1967. aug. 13.

Tar István

Csoportkiállításon szerepelt Nyíregyházán.

Napló 1967 aug. 8.

Tarr István, nobrán

Kiállít.

–: Tizennégy művész kiállítása
Venezémben 12

Népszabadság Bp, 1967. aug. 12. [Vidéki]

MDK

Tarr István

Csoportkiállításon szerepelt Nemzetközben.

Esti Hírlap 1917. aug. 12.

zgatási bíró,
lt első ügyvezető alelnöke

g házasságának 32. évében, rövid szenvedés után,

$^{1}/_{2}4$ órakor a **farkasréti temető halottasházában**
gáldatni és ugyanazon temetőben örök nyugalomra

békében!
tettel őrizzük!

1. 5. Tel. 188-555.

Nyomt. Buschmann F. utódai
(V. ker., Molnár-utca 37 szám

Tar István

Szül. 1910

l.

Föv. Kept. Érem. kiáll. 1949

31. l.

7) Tar István 32. l.
Ungvári Lajos 32. l.
Váradi Sándor 32. l.
Varsányi Pál 27. l. (képpel)
Veszprémi Endre 32, 34. l. (képpel)
Vigh Tamás 25. l. (képpel).
Vydai Brenner Nándor 34. l.
Wagner Nándor 34. l.

K

Pogány Ö. G.: A IV. M. képzőm. kiállításról. SzM. 1954.

20478 szam.

Folyó évi 137 számu felt
rkath. plébánia templom he
hitelből még rendelkezésre
épitész tiszteletdijának k
zám.

Az 1897 évi XX tcz.
tás 92 §-a értelmében az i
telét illetőleg a vonatkoz
legkésőbb a potutalványoza

Tar István

Ujmagyképzőm. II.

42. t. 64. l.

Farkas Zoltán

A biedermeier.
Budapest, 1914. Singer és Wolfner
8-r, 136. Képmellékletekkel.
Felvásznak.

I. 2. p. h.

4.- P

Tar István

Szabad Művészet

1952. 5. sz. 207. l.

Cipszer

Lőcsei kalauz.

Második, bővített kiadás.

Lőcse, é.n. Szepesvármegyei Közig. ny.

Kis 8-r, 44, 12 l, képekkel, füzve.

I. 4. p. h.

—.50

Tar István

Munkácsy-díjjal, kitüntetett Hebrant a M. Képző- és Iparmüvészek Szövetségének titkárává választottak.

Szabad Müvészet

1952. 6. sz. 259. l.

Tar Istvan

Szabad Művészet
1952. 6. 4. 259. l.

árulékok kifizetése 11
nem használható
bevételek beszállí-
tása 10
szerelésre kiutalt
endkívüli ellát-
nányt terhelő kiadás 7
vételi díjak 10
mdíjak 11
yóiratok és szak-
apok beszerzési
öltsége 4
ési költségek 3
őszolgák bére.... 1
őtestek javítása .. 3

Gyertya beszerzésének költsége 3
Gyógyszerek beszerzése 2

Helyettesítő napszámosok bére 1
Helyreállítási költségek 3
Hitoktatói óradíjak .. 1
Horthy Miklós ösztöndíjak 13
Hőmérőkért 2

járulék .....
Ipari általános segítőalap .....
Ipariskolai számadások kiadási forgalmi összegei .....
Ipariskolai tanulóotthon (diákasztal) tartaléktőke alap
Irodai nyilvántartások és könyvek .....
Irodai szükségletek ..
Írógépek felszerelése és karbantartása ..
Írószerek költsége ..
Iskolaorvos tisztelet-díja .....
Izzólámpa .....

S

itezett tárgyak el-
lásából befolyt be-
telek beszállítása 10
rő, kefe beszerzése 3
rtkör vezető-tanár
ja 1
klapok és folyóirá-
k beszerzési költ-
gei 4
ópan beszerzési
ltségei 3
lítási költségek ... 2
nadási keresztül-
zetések 13
nélyi járandóságok 1
nétfuvarozás költ-
ltsége 3
nétpénz 3
rszám- és anyag-
sználati díj 12, 13
beszerzése 3
acs beszerzése .. 2

T

Takarítás és tisztogatás költsége 3
Takarító napszámosok bére 3
Tanári könyvtár költségei 2
Tanárok Háza járulék 11
Tanítási eszközökért 2
Tanszerek beszerzése 2
Tantermek festéséért 3
Tanulmányi értesítők költsége 12
Tanulmányi kirándulási alap 12
Tanulmányi utazások költsége 6
Tanulók részéről tévesen befizetett díjak visszafizetése 13
Tanulóotthon tartaléktőke alap 12
Tanulóotthoni (diákasztali) beszerzésekre az igazgató részéről adott ellátmányok..... 13

Tanulóotthonok alkalmazottainak tiszteletdíja és bére ... 1
Tatarozási költségek . 7
Táblák festéséért ... 2
Távbeszélődíjak 2
Távíródíjak 2
Tehetséges falusi tanulók iskoláztatására szedett járulékok kifizetése 11
Telefondíjak 2
Testnevelési díj alap 12
Tetőcsatorna kisebb javítási költsége .. 3
Térkép beszerzése .. 2
Téves elszámolásokból eredő kiadások 3
Tinta beszerzése ... 2
Tiszteletdíjak 1
Tisztítóanyagokért .. 3

U

Udvar fenntartási költ
sége .....
Üvegezési munkálatokért .....

Tar István

szobrász

Szabad Művészet

1957. 435. l.

Képpel

442. l.

A m.kir. vallás- és közoktatásü
szám alatt s a keb. számvevőség
rendeletének másolata:

Utasitom, hogy d
Országos Bizottsága titkárna
folyó évi augusztus hó 27-én
ségei fejében Kettőszáznegyve
pirkoronát a 62.453 számú kia
Budapest, 1925. évi okt ber hó
Rónay Zoltán s.k. miniszteri

Tar István

Szabad Művészet

1952. 2. sz. 88 l.

annak bármely akadálya lenne ide

A másolat hiteléül:

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOT

Budapest, 1925. szeptember hó 15-é

Folyó évi 278/925. számu nb. át

közlöm.-

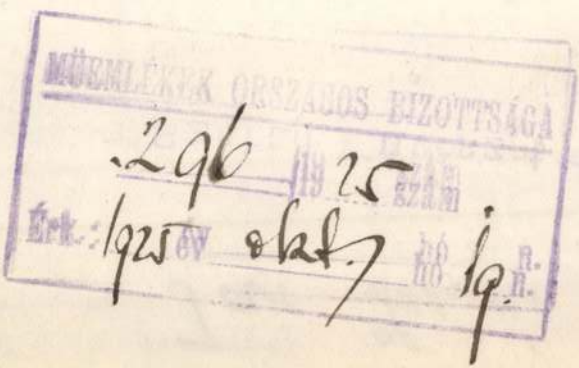

Tar István

Szabad Művészet

1952. 2. sz. 87. l.

Ha Halasács nem vállalkozn
Oszkár kéretnék fel, a bras
gótikus stíluskorszak város
előadás megtartására.

Budapest, 1925. július

Tar István

szobrász

Szabad Művészet

1952. 1. sz. 47. l.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
-195 (1925) szám
Érk. 1925 év julius 16. n.

Tar István, szobrász MOH

Halász-szobra a Fiastyúk utcai műterem-
házat fogja ékesíteni.

-: félszázmál több szobrot, dombor művet helyeznek el az
idén Budapesten

Nékszabadság, Bp. 1959. nov. 27. 7.l

Tar István, szobrán 17 D4

Ferenczy károlyról kénített szobrát a városligeti Művén sétányon állítják fel.

—: Félszáznál több szobrot, domborművet helyeznek el az idén Budapesten

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 27. 7 l

MDK

Tar István, szobrász.

Csirkés leány.	Bronz.
Ülö akt.	"
Partizán.	Gipsz.
Fekvö akt.	Bronz.

Száz magyar művész. Füv.Képtár kiállításai.XL.
Budapest.1948.okt. Kat.12.l.

MDK

Tar István, mobrán

kitünő Zrinyi-faje.

Fő. Léptár-Képzőm. kiáll.: (II.) „A magy. katona a mabadságért." - Sz. N. - Vegvári L. 1951 X. 4.-6. l.

MDK

Tar István,

a Szöv. Elnöks.-nek tagja.

Magy. Képrőmův. és Iparmův. Szöv. közgyül.-nek 2. napja

MN 1952 V. 27. – 5. l.

MPK

Tar István, szobrász

Sztanislavszkij – érme kibűnő.

(Jól megragadja a szocialista művész típusát. – V.)

Kunst Muz. – A M. – Szovj. Barátsz. – MSZT. pá-
lyázat. kiáll. – 1952 III. 28
Sz N. – Végvári L. – 6. (

MDK.

Tar István, nobrán.

Stanislavskij. Gyssz platett.

„Magy. Szovjet Barátság" – 1952 – Képzőm. kiáll.: Kat. 6. l.

MDK

Tar István

Fekvő akt, bronz

Magy. Képzőműv. ujabb irányai. M.Szal. 1948, jan. 14 l.

Tar István nobrán M.D.U.

Csirkés lány	Bronz.	fiúv. tul.
Ülő akt.	"	" "
Partizán	gipsz	" "
Fekvő akt	bronz	" "

Kár magyar művén. Kiállítás kat. Bp. 1948 12

Tar István
szobrász

M.D.K.

17) Chopin. Bronz.

Fővárosi képtár kiállítása XLIV.: Magyar érem és plakett-művészet 1800 tól napjainkig. Budapest 1949. 31 lap.

Tar István kolván M.D.K.

Az egri vár rédelmének 400 éves évfordulójára kénitett bronzdombor mütve a vár kapujáu.

Galván Károly: Az egri vár. Eger 1957,
10

Tar István, [szokrán] MDK

Gépkocsin Szegedre igyekezett legújabb alkotásának: József Attila szokrának leleplezésére. Az autó felborult, családja tagjai könnyeken sérültek,
T. I. karja 3 helyen eltörött.

: Tar István autóbalesete

Esti Hirlap, II. évf. 93. p. 1957. ápr. 21. vas.
2. old.

Tai István, [szikvár] 4 Dk.

felvétel:

„Elhészült Tai István József, Attila szikva. A nikrot Makon állítják fel."

~~Ø~~ : Ø

Esti Hirlap, II. évf. 83. p. 1937. ápr. 10. sze. 2. old.

Tar István
szobrász

M.D.4.

Műve a kiállításon van.

Dutka Ákos: A VII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrairól.
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 4. 12 l.

MDK

Tar István

Habarcsoló, br.

Miskolci O. Képzőm. kiáll. Herman Ottó Múz. 1955. 24 l.

MDK

Par István, kobrász.

Szocialista mezőgazdaság. Gépsz.

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.

1952 máj. 10 - fim. 4 - Jegyz. 15. l.

MOK

Tar István, kobrász.
(Mestere Medgyessy Ferenc)
Jók kisplasztikái.

Szépmüv. 1944. 1 sz. 24 l. –
Kanizsai Nagy Antal: Nemz. Szal. – Fiatal művészek.
(98. csop. kiáll.

Tar István nolván M.D.K.

emlitve

Kanyis, kap. mův. Bp. 1960 550

Tarr István
szobrász

M.D.K.

Tanácsköztársasági emlékműterve.

A gyűjtemények gyarapodása mureumainkban
Művészet, 1960. augusztus.

MDK

Asztalos S: Megjegyzések a képzőműv. vitához.
Magy.Nemz. 1952. máj. 25. 5 l.

MDK

Tar István szobrász

Megvédjük a békét, szobor

dm: Magyar katona a szabadságért. Kis Ujs.
1951. máj. 8. 4 l.

MDK

Tar István

Zrinyi, szob.

Képzőművészetünk 1o éve. Mücs. 1955. Kép.

Tar István MDK

Szül. Bp. 1910.

szobrász

1932-40 között Képz. Főiskolán Bory Jenő növendéke.
1941-ben állami ösztöndijas Rómában.
Munkácsy dijas.
Egerben a vár védőinek emlékére nagy dombormüvet készitett /1953/

"Zrinyi Miklós" Bp. Szt István kőrut. 1952.

49.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

MDK

Tar István

Zrinyi-portré, szob.

Tamás E: Magy. katona a ... Kis Ujság, 1951. okt. 2. 4 l.

K.D.K

TAR István szobrász

„Képzőművészetünk a felszabadulás után" c. kiállításon a Tanácsköztársaság 40. évfordulója alkalmából emlékérmei pályázat modelljével vett részt

(1960)

Dutka M: A M.N.Galéria ünnepi kiáll.
Magyar Nemzet, 1960. ápr. 4. 11.l.

Tar István MDK

szobrász

Repr.: / a mü végén lap- és sorszám nélkül/

"Zrinyi Miklós"

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Tar István, szobrász MDK

Tanácskoztársasági terv. Repr.

(Nőalak fáklyával, menet~~[illegible]~~ közben)

A VII. Magyar képzőművészeti kiállítás műveitől

Népszabadság, Bp. 1959. márc. 29. 7.l.

MDK

Tar István

Zrinyi, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug.

12 l.

yt 3. 5.83

Összesen 205.– 205.–

ber Zrén

Mőcsernyéj
műépítész

Tar István
nebrász
mit. 1910

l.
Újmagyrépz
96. l.

Annuel. Orat. Pier. Jazzi.

Tar István

szobrász

l.

Szabad Művészetek

1951. 48. l.

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Színkép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Tar István

nebrász

mil 1910

Életr.

Nymagyképz. 96 l.

(1950)

Tas István szobász

Reps: Tàmaszkodò nő /kùtkompozició a gellèrthegyi ajubilemni pasztan/

1966. àpr 15. Magyar Szitek

M.D.K.

Tar István

"Didergő asszony" c. szobrának repr.-ját hozza a lap a "Tücsök" c. Müvészeti Szöv. Rákóczi-uti helyiségeiben rendezett kiállitásról.

"Tücsök tárlat" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 jan. 1o-16
IV. évf. 2. sz.

Tar István
Kolozsvár

M.D.K.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének választmányi tagja lett.

—: A Magyar Képzőművészek Szövetségének választmánya
Művészet, 1966. június - 12 lap

M.D.K

Tar István

Mobrán

Réntvett a II. ker-i tárlaton

B. J.: Tavaszi tárlat a I. ker Radnóti-klubban

Művészet, 1966. június - 37 lap

MDK.

Tar István

Fővárosi vásárlások a művésztől

Esti Hirlap 1961 I.11.

MDK.

Tar István

Utalás brüsszeli szereplésére a
világkiállitáson

Magyarország 1965.52.lap 2o.

MDK.

Tarr István

Madách szoborpályázatáról

Somogymegyei Néplap 1965.dec.21.

Tar István

Új alkotását a Margit-
szigeten állítják fel.

Esti Hírlap 1966. jún. 22.

Tar István, nobrák MDL

Tereferélők c. nobrát Salgótarján ban állítják fel.

– : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. jún. 10.

MDK

Tar István

"Akt", terrakotta

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 10.l.

Tar István

Ferenczy Károly szobrát a Margitszigeten állítják fel.

Magyar Nemzet 1965. dec. 28.

Tar István, szobrász, sz. 1910.

Jogásznak készült, majd a Képzm. Főiskolára iratkozott be. 1941. ösztöndijjal Rómában járt. Kisplasztikáiban az érzelmi tulfütöttség kifejezésére azelőtt gyakran alkalmazott tulzó formákat. Ma már a valóság hü ábrázolására törekszik, legujabb munkái monumentális jellegüek. A MÉMOSZ homlokzati reliefjét készitette, a Földalatti Gyorsvasut Népstadion állomására egy kétalakos kompoziciót "Szocialista Tudomány" cimmel, az egri vár kapujára egy dombormüvet mintázott a vár ostromáról. A Népstadion utvonalára kerülő sport-kompozición dolgozik és a Lenin-pályázatra készül. A M.Képző-és Iparmüvészek Szövetségének titkára. Munkácsy-dijas.

Uj M.Képzm.III. 1953.

86.l. és kép

IV. 1954. 131.l. és kép

Tar István

szobrász

vod

Képzőművészetünk

tíz éve. Műcsarnok

Bp 1955. (Keppel.)

Tar István

nobrass

Imre J. I. Orsz.

Képzőmüv. Tanácskozás.

Szabad Művészet

1953. 61. l.

Tar István

nobrán

Pogány Ö. G.:

A III. M. Képzőmű-
vészeti Kiáll. plasz-
tikai anyaga.

Szabad Művészet

1953. 20. l. (Kép)
23. l. (Képpel), 26. l.

a templom, vagy szobrai esetleg ké
azt mernénk mondani, hogy az egyhá
modern müvészet pártján állott. Cs
volt lehetséges, hogy az Egyház ne
müvészet fejlődésének. Viszont a m
szempontjait és nem élt vissza azz
kapott. Jó példa erre a már emlite
uj stilus, különösen a reneszánsz
~~egyházi~~ oltárképeken születik meg.
mindig kissé maradibb, konzervati
a predellaképeken készül az uj sti
tik elő a korszerü, modern kifejez
~~xAzxEgyházxadtaxszabadsá~~
a szabadságért és a müvészek mindi
fejezni a kor szellemét és a kor

Az ókereszténységnek a
az ideálja. A Jó pásztor, aki egé
hiveivel. Amikor a keresztéhység
birodalomnak ~~xxcsászár~~ bizonyos v
feje és a vallás központja is vol
fenséges, szinte szigoru kifejezé

Tar István

Nobran

l.

Szabad Művészet

1948. 212. l.

Kedves Terinéni

Ha

ves megemlékést,

kívánunk az ujsz

dehét legen – m

kívánalmak daca

nem is mincs m

Küzdünk is má

Tar István

szobrász

l.

Szabadművészet

1948. 258. l.

260. l.

IR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

Urnak a Müemlékek Orsz. Bizottsága
ökének

Budapest.

r hó 30-án 22 sz. a. kelt b. átiratá-
méltóságodat tisztelettel értesíteni

Tar István

notar

l.

Pog Wien 1948

34. l.

—ó: Az esztergomi hercegprímási képt
Magyar Korona, III., 1879., 19. szám.
Maszlaghy II., 38. szám.

BIZÁNCI FESTŐ, XVI. század

*Föveges Krisztus a trónon, Sz Mária és Kereszt
Sz János*

Fa, tempera, 11·5×9·5 cm.
A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményb
Ramboux, 13. szám.

BIZÁNCI FESTŐ, XVI. század

Két apostol

Fa, tempera, 26×20·5 cm.
Egy Belgrád melletti görög templomból, a kö
Ramboux és az Ipolyi gyüjteményből.
Hátoldalán olasz felirat.
Ramboux, 15. szám. — Ipolyi, Biharv
megye, 10. szám.

BIZÁNCI FESTŐ, XVI. század

Krisztus bevonulása Jeruzsálembe

Fa, tempera, 37×28 cm.
A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményb
Ramboux, 1. szám. — Ipolyi, Biharvármeg
5. szám.

BIZÁNCI FESTŐ, XVI. század

Sz Mária ölében a halott Krisztussal

Fa, tempera, 12×8·5 cm.
Gubbióból. A kölni Ramboux és az Ipolyi gy
teményből.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1918.

Tar István.

l.

Szabad Minerva

1949. 6. l – 8. l.

vi m. kir. Minisztertől.

n d e l e t.
- - - - - -

alá tartozó hatóságnak,

.

nak 191[illegible]. évi 6.233/M. E. számú
ett, ide mellékelve, másolatban
ormányrendeletben foglaltakról
s hivatalokat és intézeteket
sitsa.-

usztus hó 22

Tar István

szód

Vargha Balázs:

Uj magyar szobrászat

Bp. 1948. 27. t.

Vázlatszerűség,

elnagyolt formák

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

190 8 évi 20498. számv. sz.

III. c. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

A müemlékek tek.orsz.bizott.

Folyó évi szep
átiratúra van szerencsém
értesiteni, hogy a müemlé

Tar István

szobrász

l.

Szabad Művészet

1949. 129. l.

Apr. 27

TELEPHONE : KLEBER 52-00 - TELEGR. : UNESCO PARIS

ML/153

., SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANISATION

L'ÉDUCATION, LA SCIENCE ET LA CULTURE

19, Avenue Kléber, PARIS 16e

PARIS, le 30 mars 1949

e connaissance que la troisième session
tenue à Beyrouth aux mois de novembre-
.on déjà adoptée, a chargé le Secrétariat
possédant des archives photographiques

liale, d'une liste de ce genre com-
es que possible sur l'emplacement, le
ces recueils de photographies, se
qui étudient et apprécient les arts et
utions analogues.

Tar István

nobrait

Szabad Művész

1949. 270 l.

Bp.IX.Hőgyes Endre-u.10.
Telefon: 186-556.

507/1949.szám.

Hivatkozással a Közgyűjtemények Or
től hozzánk áttett 3.420/1949.szám
ga megbizottai a minarettet megviz
biakat közlöm.
A minarett csigalépcsőinek kőorsói
szempontból nem jelent veszedelmet,
azonban megnehezíti és bizonytalan
kilátópárkány egyáltalában nincs é
helyreállitása közvetlen veszély s
nem kivánatos az, hogy ezeket a ve
nálja. Azt a nagyon helyes rendelk
szabad, változatlanul is fenn kell

Tar István

Szabad Művészet

1950. 9 sz. borítók

Tarr István

szobrász

Munkácy-díjas

Hegesztő ifjúmunkás

c. szobra

repr.

Fenti üzemi szabadiskolában tanító régi szobrászmúvész

Népszava. 1950. aug. 25. (Az I. Képző mű-vészeti Kiállítás kiemelkedő szobrász-alkotásaiból, képpel)

Tar István
izobrán.

l.

Szabad Művészet

1950. 70 l.

Tar István

Nobráz
mil. 1910. Ujpest

l.

Szabad Művészet

1950. 8. sz 301. l. Keppel

élet.

8. sz. 302. l.

izetlen_acták_száma: /11 darab/

annak/.

. Miklós Jelentése/ /159/947.csat./
alakitási tervei/Csemegi József/
i épületek jegyzéke.

lme tban.
3-nál.
zilika helyreállitása.

ique Francaise tagbelépésre szólitó
r ur részére.
- - - - - -

tézett, de_hiányzó_acták: /6 darab/

Tar István

l

Szabad Művészet

1950. 8. sz. 303. l.

| | | |

Tar István

szobrász

(1910–)

Szabad Művészet

1957. 198. l.

[illegible] elfalaszt részerek kitomése

átalány összeg ben - - -

átvizsgáltam

2 tétel Költségei a szomszédot fogják terh

Bpest 1907. Dec.

[illegible]

Telen keretet kimutatás omva kére

1000 azoc egy ezer koronát része

Tsámbék 1907. December 21én

Tar István

festőművész

Szabad Művészet
1957. 384. p.

…izottsága tekintetes
…égének

Budapest.

…i Károly kassai ügyvédnek, mint a
…ág ottani állandó helyettesének a Balla
…végzett eljárásaira vonatkozó költség-
…ág azzal a felkéréssel terzi át a tekintetes
…en 6 kor. 08 f-t kitevő költségjegyzék-
…

még ily szokatlanul hos

Budapest, 19

Szabad Művészet
1957: 382. C.

Tar Tolvaj
Nobrain

miniszteri tanácsos.

z o t t s á g á n a k ,

B u d a p e s t .

VI. Állatkerti-ut 1.

Tar István

Uobrais

Szabad Művészet

1951. 396-l.

Pár István

műve szerepel a Manszeti Galéria Ziállításán: „Lenin alakja a magyar szobrászatban"

Magyar Nemzet 1970 május 5
4. old.

Tor István

Született Ujpesten 1910. Tanulmányai: a bp.-i Képzőművészeti Főiskolán; tárlatai: Budapest, 1943, 1968. Ankara 1967. Munkácsy díj: 1949, 55.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest (c.n.) 1181

Tar István, szobrász

- Meditáció és Várakozás c. nagyméretű plasztikái a Kilencek veszprémi kiállításán.

(ujvári): A „Kilencek" - Veszprémben
Magyar Ifjúság, 1968. XII. 13. 9. l.

Tar István, képzőművész

– a Tizenévesek tagja

„Tizenévesek"
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 1. 15. l.

Tar István

Dinnyéje emlékére

Készült a zalaegerszegi Lenin-szobor
Zalai Hírlap, 1970. szep. 24.

Tar István

eddigi életútját bemutató gyűjteménye egészíti ki a „kilencek" csoportjának jelenlegi kiállítását (Műcsarnok)

A „kilencek" már tizenméggen (Szabó György)

(Kultura - Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 október 8. 9. l.

TAR ISTVÁN

Tavasszal kerül sor „Semmelweis"
című szobra avatására.

Déli hírlap, 1970. okt. 6.

Tak István

A csabai kapni rendelőintézet elé kerül (miskolc) Semmelweis szobra (eml.)

(makai) Szobrok a vázosban

Déli Hírlap 1970 VII. 2

Tar István

a Ziallitás Zörpontját Tar munkáinak retrospektív bemutatója alkotja

„A Kilencek Ziallitása a Műcsarnokban"
Magyar Nemzet 1968 okt. 15.

Tar István

neve emlitve

Megnyitottál a Kilencek Ziállitását

Meppes Nemzet 1968 okt. 6

MDK

Tar István, szobrász

Különleges díszkútját a Március 15. téren állítják fel.

—: Marx-Engels-emlékmű 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 23.

Tar István szobrász és Hollay György építész

első díjat nyertek a Mátyás

15. tér pályázaton.

Magyar Nemzet
1969 ápr. 4

TAR ISTVÁN

SZOBRÁSZMŰVÉSZ. A SZOMBATHELYI ZENEISKOLA ÁTRIUMÁBAN KERÜL FELÁLLITÁSRA „NÉPDAL" C. SZOBRA.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/4. 21. LAP.

Tar István

Nincs díjat kapott ezévben

Pentmeggel Hirlap 1969 IV. 15

Tar István
szobrán

Édemes művén.
Művei nevepettek a XI. mogyor kép-
zőművészeti kiállításon. /a Tisza"/

A XI. mogyor képzőművészeti kiállításon
Északmogyország 1968 ápr. 28. 7.

Tar István

Tekvő nő repr.

Magyar Művészet 1945–1969
Műcsarnok, 1969 sep-okt

Tar István novella

gyűjteményes kiadásáért

Nívó díjat kapott

MTI: Képző és iparművészeti Nívódíjak

Békéscsaba Népújság 1964 IV. 13

Takr István szobrász

Kitkomponicióját idén ovasják a

Március 15. téren (eml.)

F.R: Uj szobrok Budapest

és a. idén számára

Magyar Nemzet 1970 VII. 7. 4 old.

Tar István

4, Annamajor, 1963. br. 60 cm
5, Felvő nő br. 32 cm

Magyar Műveszet, 1945-1969
Műcsarnok, 1969 sep-okt

Tar István

1, Simulóban, 1947. br. 80 cm
2, Meditáció, 1968. terr. 130 cm
3, Tisza, 1964. br. 80 cm

Magyar Művészet, 1945–1969
Műcsarnok, 1969 sep–okt

Tar István

Leninről készitett müveit ismerteti, méltatja és reprodukcióban közli

Kontha Sándor: Lenin alakja a magyar képzőművészetben. Művtört.Ért. 1970.2.sz. 109-117. l.

Tar István
szobrász

Munkácsy díjas, érdemes művész

új művész díjasok
Dunántúli Napló 1968 IV 4. 9.

Tar István

Emlékre

Újemlékmúnek, szabnak, síremlékek
Pest megyei Hirlap, Pp. 1970. nov. 12.
4. l.

Tar István

Emlékre

Szabrakkal gazdagodik Budapest
Szolnok megyei Néplap, 1970. nov. 12.

Északmagyarország 1970

Tar István
szobrán

Réntoett a XI. magyar kiprőmű. kiáll. –

– da

+ XI. magyar kiprőmű. kiáll.
Dunántúli Napló 1968 IV. 21. 7.

Tar István

Diszkútját a bp-i Márc. 15. téren állítjuk fel

Budapesten: Marx-Engels emlékmű
Esti Hírlap, Bp. 1970. sep. 23.

Tar István,

Borsos Miklós, Ferenczy Béni, Medgyessy Ferenc, Pátzay Pál és Vilt Tibor szobrászművének nagyméretű domborművei díszítik a miskolci egyetemváros épületeit.

Látogatás Miskolc egyetemvárosban (Dr. Fónyad Erzsi)
(Hazai Körkép)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 11. 4. l

Tavar István

Szobrát körtéren állítják fel.

A „Pest-megyei ruhafacsaró lány"
a Városligetben
Pest-megyei Hírlap, Bp. 1970. máj. 21.

MDK

Tar István, kobrán

Diskutat készít. (Március 15. téren helyezik el.)

— : a Budapest-centenáriumra

3.

ESTI HIRLAP, B..., 1970. nov. 11.

Tar István
nobrán

Seregi József munkásságára
hatással volt.

Vadas József: Egy kor – két irlag
Művészet, 1969 november – 41 lap.

Tar István, szobrász

MDK

A egyik érme készítője.

-: Budapesti emlékérmek a felszabadulás
25. évfordulójára 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. febr. 6.

MDK

Tar István, szobrán

A Március 15 tér rendezésére kiírt pályázat nyertese.
(Hollay György „tervező"-vel közösen.)

– : Műcsarnok a Belvárosban 8.

Népszabadság Bp. 1970. március 17. [Vidéki]

MDK

Tar István, kobrin

Pro Arte aranyérmet kapott.

–: Pro Urbe, Pro Arte 5.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. febr. 13.

Tar István

A Kerényi Jenő nevével fémjelzett irány egyik legerőteljesebb képviselője. A 30-as évek végétől szerepel a tárlatokon robusztus kompozíciójú aktokkal és munkásfigurákkal, több szépen komponált szobra köztereken áll.

Nemzeti lapja: Modern magyar [illegible], Kossuth 1968

138. l.

Tar István

Új nobost kapott Salgótarján. Felavatták Tar István „Tereferélők" című alkotását. – Nógrád, 1966. márc. 9.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 264. l.

Tarr? István

Említve

A Petőfi szalon marad
(szántó):
Déli Hírlap 1970. feb. 12.

Tar István
Nekrász

Budapest felszabadulásának 25.
évfordulója alkalmából a fővárosi
tanács Pro Urbe aranyérme kitün-
tetésében részesült Tar István.

— : Kitüntetések.
Művészet, 1970. március - 24 lap.

Tar István

Gyűjteményes kiadásáért

Nívós díjat kapott

Délmagyarország 1969 IV. 12

Tarr István

(Linqvai): Szobrok találkozása (Tarr István: Láng galambbal.) - Kelet-Magyarország, 1967. máj. 14.

As 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

79. l.

Tarlitná

Szabro emlétre

Oelmacher Anna: Leim alakja
a magyar szabrászatban
Magyar Nemzet, Bp. 1970. máj. 5.

Tar István szobrászmüvész

Budapest közterületein felállitott szobraiért a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága "PRO ARTE" aranyérmet ajándékozott a müvésznek.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. febr. 14.
XIV. évf. 7. sz. 2. lap

Tarr? István

Szabva a Vánosligetben

Szabaspark a Vánosligetben

Tejér meg, ei Hírlap, Székesfehérvár

1970. ápr 29.

Tar Istvá

„Brouzlovos" repr.

Szolnoki a Városligetben
Magyar Hírek, Bp. 1970. jún. 13.

Tarr István szobrász

A háscius 15-térre készít egy bronzkutat (emlékmű)

Táncoló nők (szepró)

M.1: Tarr István műtermében

Gepel Irodalmi Melléklete 1970
VI.26

Tak István

Gyűjteményes kiállításáért

Nívó díjat kapot

MTI könyomatos 1964 IV. 12

Tar István

Említve

Akácz Lénló: Szegest mabrai
Délmagyarország, Szegest 1970. máj: 24

Tar István
szobrán

Szobra áll a lágymányosi lakóte-
lepen

T. Riha Margit: Új lakótelepünk élményei
Élet és Tud. XXIII. 1968. XI. 29. 48. n. 2278.

Tarr István
szobrász

Leány szobra Repr.

Műre szerepelt a kiáll. ön.

T. Riha Margit: Szabadtéri tárlat a sekét-
hegyi publikumi parkban
Élet és Tud. XXIII. 1968. V. 24. 91. sz. 983.

MDK

Tar István, szobrász

Dobi István mellszobrát
készítette el.

– : Emlékművet állítanak Dobi Istvánnak
Kőszegen 8.

Népszabadság, Bp. 1970. aug.

Tar István, nobrán

MDK

Pro Arte aranyérmet

Kapott.

–: Kisztolták a Jövárosi tanács aranyérmeit 2.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 13.

Tar István

Dombos műve van az E/6 n. épületen

a miskolci

Műszaki Egyetemen

dr. Terplán Zénó: Hiszéves az egyetem

Északmagyarország 1969 IX. 17

Tar Iván

Pro Arte arrangément Zapolt

Népszava, Bp. 1970. feb. 13. 2. l.

Tak István

Radnóti Miklós: szobrát jenki a harpitszigeten állítják fel

V.A.: Új szobrok történelmünk, irodalmunk nagyjaiszól

Nyszabadság 1969 X. 25

Tar István
szobrász

M.D.K.

Művei az első keremben
szerepelnek.

Mikliós Pál: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20-7 lap.

Tar István

MDK

Lenin, gipsz

Zrinyi, gipsz

Miesarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

Türkeve, dombormü, gipsz

Műcsarnok 1951.II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István

Turkeve, repr.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István, kobrán

MDG

Rént ven a Marx-Engels
nobor pályáraton.

— : Emlékmüvek

2

ESTI HIRLAP, bp. 1926. febr. 1.

MDK

Tar István

Akt, br.

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O. Muz.

Tar István szobrász M.D.K.

Résztvett a pályázaton

s.m.: Vilt Tibor nyerte a Madách-szobro pályázatot
Magyar Nemzet 1966. ápr. 21. 4.l.

Tar István, szobrász

M.D.K.

nevét (Kerényi, Somogyi, Mikus, és Pátzay éval együtt) azok közölt emliti a cikkiró, a sajtót elárasztó sok üres grafika elleni hirokanásában, akik még egyetlen rajzukat sem publikálták.

Szij Rezső: Hétköznapi grafikáinkról

ALFÖLD, Debrecen, 1966. 12.sz, XVII. évf. 77. old.

MDK

Tar István

Lány madárral, terr.

Felszabadulási emlékmü, br.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Műcs. 1962.

Tar István szobrász M.D.K.

Müve a kiállitáson

Tavaszi tárlat a Radnóti Klubban

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7. 7.1.

MDK

Tar István

Symbolum, br.

Győztes, br.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Mücs. 1962. 30.l.

MDK

Tar István

Akt, repr.

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.
Herman O.Múz.

M.D.K.

Tar István
szobrász

„Batyus asszony" (repro)

Kovács Gyula: Magyar szobrászat 1920-1945
Művészet, 1966. szeptember - 31 kep

Jur István
festő

Rézt vek a római Magyar Akadémia
kiállításán.

Magyarország 1942. V. 21.

Tar István
festő

Részt vett a római magyar
akadémia kiállításán.

Új M. 1942. V. 22

Tar István MDK

Kövező, gipsz

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

Tar István

MDK

Akt, terrakotta

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Tar István

Szerepelt a II. kerületi Radnóti Klubban rendezett kiállításon.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7.

Tarr István, [ ] MDK

Rézt vez a vasutas képzőművészeti kiállításon.

h.m.: Vasutas művének 2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1965. júl. 13.

MDK

Tar István

Álló paraszt, terr.

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

Tar István MDK

Halász, br.

Labdázó akt

Tornászó leány

7o művész kiáll. Ernst Múz. 1957. dec.

MDK

Tar István - Ungvári Lajos

Harcos béke II. bronz

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

-

uk. Olyan szép fényes volt, néz ránk,
jjedtünk, megfogtuk egymás kezit, sza-
rész épület. Hajts kifelé! Féltünk, ki
éreztük, hogy fölső lény, nem idevaló.
"Megint megmozdult az épület, megint
ő történetben szereplő huga és ő./ Én
nyolcadik. Valaki nagyot vág az ablak-
oda fölkapaszkodni se lehetett vol-
, röszkettünk. Hát egy gyönyörü szép
zárny azoknak /t.i. a fölső lényeknek/,
ablakon befelé. /Mi meg/ néztünk rá.
ra/ sem erre /balra/, se lefele nem
ogy fölső lénnyel állunk szemben, föl-
őtt megindult, visszanézett. Láttuk,
ó haja volt /térdig mutatja/ - olyan
ejezve, többet nem láttam. Ez /az
őalak/ barnás, gyönyörü ruha volt
le volt fátyolozva. Ezön a másik
ia/ /ruha volt/. ilyen cakkban volt

MDK

Tar István

Batyus asszony, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs.

1957.

MDK

Tar István

Parasztlány, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mücs. 1957.

MDK

Tar István

Korsós nő, fa

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mncs. 1957.

Tar István szobrász M.D.K.

Alkotása a tervezett művészsétányra kerül:

Vernczy Károly szobra

Csákváry Margit: Művészek ligete a Margitszigeten

Magyar Nemzet 1965. dec. 28. 5. l.

2.

Tar István, szobrász MDK

Tisza - szobra a negedi nyári
táclaton is finomon hat.

Rózsa Gyula: Hóry János nyomában 8

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. júl. 31.

MNK

Tar István

Gyümölcsös akt. terr.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Tar István, szobrász MDSZ

Keresztrejtvény ben szerepel

— : Kiállításon 12

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. okt. 24

Tar István
szobrász

M.D.K

1945 c. emlékmüfeve
szerepelt a tárlatos.

Szekeggyi Dezső: Kiállítás Sátoralja ujhelyen...
Művészet, 1966. szeptember - 47 lap.

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Népszabadság 1966 juli.31.lap 8.

MDK.

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1966 juli.21.

M.D.K.

Tar István
szobrai

Művészetét a szegedi találkozó
bemutatta.

Szalai Lóránt: A Szegedi Képtár új állandó kiállí-
tása

Művészet, 1966. szeptember - 32 lap

Tar István, szobrász MDH

Ferenczy Károlyról készült szobarportréja Szentendrét díszíti.

–: Az első magyar kertgaléria 1

ESTI HIRLAP, bp. 1965. szept. 3.

MDK

Tar István

Ferenczy Károly, repr.

Felszabadult Bp. művészete. N. Grafikai. 1960.

NDK

Tar István - Dávid Károly

Felszabadulási emlékmű, br.

Felszabadult Bp művészete N. Szab. 1960

MDK

Tar István

Ferenczy Károly, alum.

Bőség, kő

Gránátdobó katonák, alum.

Férfiakt, gipsz

Felszabadult Bp művészete H.Szal. 1960

MNG.

MDK.

Tar István

Tisza c.szobra

Keletmagyarország 1966 aug. 1o.

Tar István

szobrász

Ujpest

Csokonai u. 22

MKSz 1947

422. E. Kaps. (szül. Péchy
Működött a XIX sz. közepén (és több férjen nesnét)

~~422.~~ Gróf Lázár Józsefné és leánya

Körülöl a grófnő egész alakban van és ~~ülve~~ kezével leányát: Esztert öleli át, job gyürüt visel, annak balját fogja. ~~Fej~~ ékszer ~~lóg~~, ~~fekete haja oldalt fodrit~~ öt soros gyöngyfüzér puffasztott ujj karjra vetett zöld kendő ~~sellett~~ és ara barna hajú kisleány ruhája sárga sely támasztottak, ~~sárga~~ szalmakalap; balr ékszer és rózsaszinű kendő ~~van~~. A há hegyes vidéket feltüntető tájkép lóg. Jelzése balról, az asztal talpán: 1832.

nyakéket,

Vászon, méretei 39: 29.5 cm.
Festette: Kaps E.
Vétetett 1890: VII. 5-én Ru
Elszámoltatott 1891: I. 5-é

tünik szemünkbe

422

904:V.3.

Tar István

irod
z
Murányi Kovács Endre:
A magyar képzőmű-
vészet újabb irányai.
Szabad Művészet
1948. 2. sz. 50, 51. l.

Köppel

Tarr István

Semmelweis szobrát Miskolcon
állítják fel

N.N.: 380 uj szobrot helyez el a
Képző és Iparmův. Lektorátus

Magyar Nemzet 1969 II. 11

Tarr István

Semmelweis nobrot kénített
Miskolcsa

N.N.: Új nobrok a fővárosban és vidéken

Magyar Hírlap 1969 II. 11

Tar István

Parant hofa (1943) i. szobra (ebl.)
szerepel a „Kilencek" tárlatán

havas A „Kilencek" kiállítása

Nagyvaca 1968 X. 24

Tar István

„Meditáció" és „Várakozás"
c. műve (ennl.) nerepel a
Kilencek kiállításán

ajvári: A „Kilencek" Veszprémben

Magyar Ifjúság 1968 XII. 13

MDK

Tar István

Kiállitási hir

Kortárs 1968 szept.p.1498

Tar István.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon Zrínyi szobra szerepelt. (említve)

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 14.

Tar István.
szobrászművész

Új József Attila - szoborpályázatra kapott meghívást.

Kis Ujság, 1951. Jún. 21.

[illegible]

Tar István.

A földalatti gyorsvasút pályaudvari épület csarnokába kemény mészkőből kérnetendő szoborcsoportok tervezésére kapott meghívást.

Magyar Nemzet, 1951. aug. 9.

Tar István.

szobrászművész

Kossuth-emlékmű pályázatra
megbízást kapott.

Nyíregyháza, 1951. Júl. 15.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua.

Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Tar István

Szobrai kiállított

Wehrich Lajos: Gondolatok a X. Magy. Képzőm-i Kiállításról

Kritika 1965 11sz. 48. l.

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Népszabadság 1965 okt.17.1.9

MDK

Tar István

Fekvő akt, br.

Csirkés leány, br.

9o művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

MDK

Tar István

360.-Ft vásárlási előlegben részesült

9o művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

Tar István, szobrász

MDK

Meghiolták a Marx-Engels-szoborpályázatra.

-: Felállítják Kun Béla, Szamuelly Tibor és Landler Jenő közös emlékművét

5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. febr. 2.

Tar István szobrász M.D.M.

Zrínyi Miklós a költő mellszobrá a , repr.

Magyar H irek 1964. dec. 15.

Tar István, szobrász

MDK

Meghiúták újabb pályázatra.

—: Pályázatismétlés a Madách-szoborra

10.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. dec. 21.

M.D.L.

Tar István
szobrász

Négy munkáját mutatta be a tárlatos, a „Vetőző" és egy Petőfi szobra igenjel kielőr érté-kelést.

B.d.: II. kiszleti műviszek tárlata a ...
Művészet, 1967. november - 47 kap.

Tar István szobrász M.D.K.

Müvei a szegedi nyári tárlaton

Gábor István: Szegedi tárlatok

Magyar Nemzet 1963 augusztus 2. 4.l.

Tar István szobrász M.D.K.

Művei a kiállításon

Dütke Mária: Dolgozó emberek között

Kiállítás az Ernst-múzeumban

Magyar Nemzet 1964. május 16. 4.l.

Negativ

Petrás: 664-666

Kerényiné

Tar István: Egervár ostroma
dombormü

mdk,

Tar István

plasztikája („gyermekkez szoló")

Letocz Mária: A IX. Magy. Képzőm. Kiállítás rot
Jelenkor 1962, 4 sz 541. L

Fénykép

Magyar Fotó: Cs 1379/522 Hegedűsné

Tar István: Rákóczi

Gipsz

1953.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: Fé 21216/9 Hegedüsné

Tar Istvánné: Koreai nő

Gipsz

1952.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: FA 21216/47 Hegedűsné

Tar István: Socialista tudomány

Gipsz

1952. XII. 16.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: 7 Á 1027/4 Hegedűmé

Tar István: Lenin

Gipsz

1951. X. 27.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: FX 1102/7 Hegedűsné

Tar István: Zrínyi

Gipsz

1951. XI.

Neg. van

Palla

Fénykép

Képzőművészek Szövetsége

Tar István: Hegeschő /T. Magyar Képz. Kiállítás/

Siebor

Fotó: Petrás S.

Neg.: –

Fényhép Palla

Képzőművészek Szövetsége

Tar István: Zsinyi /II. Magy. Kép. Kiáll./

Szobor

Foló: Pelsi 1.

Neg. van

Fényhép Palli

Képzőművészek Szövetsége

Tar István: Egyi vár védelme /III. Magy. Kép. Kiáll./

Dombormű

Fotó: Petrás J.

Neg. van.

Ténykép Palla-

Képrőművészek Szövetsége

Tar István: Rákóczi /IV. Magy. Vegy. Kiáll./

Szabor

Felő: Petrás I.

Neg. van

Negativ

Petrás

Kerényiné

229 Tar-Ungvári: Munkás.
szobor.

Negativ

Kerényiné

Petrás: 452-453

Tar István: Szocialista mezőgazdaság.
szobor.

Tar István

Tereferélők i. nobovnopestját

Salgótarjánban állítottak fel

(repró)

Nagymaros 1966 március 13

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1967 szept.15.

MDK.

Tar István

Kiállitási meghivó

Veszprémi Egyetem 1967 aug.11.

Negativ

Petrás: 558-560 Kerényiné

Tar István: Eger ostroma.dombormü
Eger ostroma.részlet
Eger ostroma.részlet

Negativ

Petrás 334-335 Kerényiné

Tar István: Eger ostroma.
dombormü

MDK

Tar István

a domb lejtőjén lévő diszkut épitészeti részét Mester Árpád, adiszitőszobrot Tar István tervezte

--: A gellérthegyi jubileumi park uj szobrai.

MAGYAR NEMZET 1964 aug. 11.

TAR István szobrász M.D.K.

résztvett a kiállitáson
Ülő akt

Dutka Mária: Képzőművészeti utkeresések a miskolci kiállitáson
Magyar Nemzet 1962. november 18. 9.l.

MDK

Tar István szobrászművész

Failoni Sergiónak az Operaház nagynevű karnagyának siremlékét alkotta.

Kis Ujság, évszám ? december 15. 4.l.

Tar István
nobrán

M.D.K.

Méltatás

Vayer Lajos: Mikus Sándor halvaneves
Művészet, 1963. augusztus - 10 kop

Tarr István

Kisplasztikák

Sela a II magyar képzőművészeti kiállításon

Nők Lapja Budapest 1951 nov. 7

Tar István szobrász

Szocialista mezőgazdaság
Kétalakos kompozíció, a földalatti vasút
Népstadion állomása részére.

Tavaszi tárlat a műcsarnokban (Pagány Ö. Gábor)
Nők Lapja Budapest 1952 máj. 24.

MDK

Tar István

Gyümölcsös akt.Terrakotta.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.jún.1-ig. 35.1.

Tar István - Kerényi Jenő

Rákosi elvtárs látogatása Túrkevén

70 alakos dombormű

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
(Pogány Ö. Gábor)
Szabad Ifjuság, Budapest 1951. nov. 11.

M.D.K.

Tar István

Partizán c. szobrának repr.-ja Pogány Ö. Gábor "Száz magyar müvész" c. beszámolója mellett. A cikk beszél néhány müvészről a "Száz magyar müvész" kiállitásával kapcsolatban, de csak neveket emlit, müveket nem.

Pogány Ö. Gábor: Száz magyar müvész
Szinház és Mozi. Bp. 1948. nov. 3. I. évf. 12. sz. 10. l.

Tar István, szobrász

MDk

A 3 méter magas mészkőszobrok egyik Készítője.

-: Tizenhat új szoborral díszítik az Operaház homlokzatát 6.(

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. május 17.

mak.

Tar István szobrász

részt vett az Operaház lomlokzatát díszítő új szobrok megmintázásában.

Mozaik

Nepszava 90. évf 64. sz 1962 márc 17. i.

MDK

Tarr István

Munkácsy- díjas.

Szerepelt a kiállításon.

Majthényi Károly: A zsennyei művésztelep első szombathelyi kiállítása.
VAS MEGYE, Szombathely. 1956. máj. 18.

MDK

Tar István

6000.-ft. jutalmat kapott a Felszabadulás-térre szánt Marx-Engels szobrok pályázatán.

A Marx-Engels szoborpályázat folytatására ujabb feltételeket dolgoznak ki. Népszava 1960.márc.20.

Tar István szobrász

Batyus asszony

Bányászvidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948.

Tar István szobrász

Batyus asszony repr.

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

MDK.

Tar István

Artner T.: az V.M.Képzm.Kiáll.SzM, 1955. 55. l.

cca. D. K.

TAR István szobrász

(1910 -)

A 40-es években kezd el

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1952. 401. C

MDK

Tar István

"Akt", terrakotta

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.10.o.

MDK

Tarr István

K. Művészeti műhely... Kis Ujs. 1949.febr.6.

Tar István

A brüsszeli világkiállításon részt vett
és kitüntetett művész
/bronzérem/

Esti Hirlap 159 sz. 1958. jul. 9. 5 old.

Tar István

József Attila /Makó/

Értékes szobrokkal gazdagodnak vidéki városaink.
Sz.N. 1956. máj. 5.

MDK

Tar István

szobrász József Attila szobrán dolgozik, melyet a veszprémi Szabadság téren állítanak fel.

Esti Hirlap 118 sz. 1958. máj. 22 2 old.

MDK

Tar István

készíti el a kaposvári Latinka szobrot.

Esti Hirlap 139 sz. 1958. jun. 15 2 old.

M DK

Tarz Letecie
[illegible]

A [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

R.Zs. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], 1961 [illegible]. — 189

M.D.K.

Tarr István
szobrász

A Mémosz székház falára kiszett
domborműve.

R.Zs: Az építészet és társ művészetek viszonyáról.
Művészet, 1961. november. — 18 l.

Mdk

Tar István szobrászat.

Népstadion szobrai: a IV. M. Képzőművészeti Kiállításon

Gogolák Lajos: Kül Képzőművészeti Kiállítás

Népművelés, 1954. 1. évf. 1. sz 16-18 l.

Tar István, szobrász

MDk

szobrot készít az Operaházra.

—: Az Operaház tizenhat szobra

2.1.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. aug. 13.

Tar István, szobrász

Szimbolum és Madarat tartó leány

c. szobrai vitát váltanak ki.

Pogány G. Gábor: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrászati anyaga 8. l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 29.

Tar István
szobrán

M.D.K.

Nő madárral (repro)

Élet és Irodalom, 1962. június 16 - 1 lap.

M.D.K.

Tar István
szobrán

Szimbolum c. műve.

Láncz Sándor: Szobrok a IX. Képzőművészeti kiállitáson
Élet és Irodalom, 1962. junius 9 – 11 lap.

M.D.F

Tar István
szobrai

Hosszan elnyúló nőalakját
mutatta be a tárlaton

Szelesi Zoltán: A VII. Szegedi Tárlat.
Művészet 1967. március - 41 lap

Tar István MDK

Zrinyi, 1951. repr.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Tar István

Az egri vár védelme, 1951, gipsz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Tar István MDK

Parasztleány, bronz

Pásztor, gipsz

Mücsarnok 1955 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István

MDK

Tanácsköztársasági terv, repr.

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

Akt, bronz

Tanácsköztársasági terv, bronz

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

A Népstadion szoborterve /Gránátvetők/, bronz

Rákóczi, gipsz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István MDK

Gránátvető, gipsz

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar István

MDK

Zrinyi, 1951, terrakotta

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Tar István

MDK

Chopin, bronz, érem

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Tar István

MDK

Labdázó, 1952, bronz

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Tar István MDK

Gyümölcskosaras lány, gipsz

Berzsenyi Dániel, gipsz

Ferenczy Károly, bronz

Mücsarnok 1960. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Tar István

Parasztkofa, terr.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964. máj.

M.K.

Tar István

Az Operaház dekorációjáról

Ország Világ 1967 juli.5.

MDK.

Tar István

Az Operaház dekorációjáról

Ország Világ 1967 juli.5.

Tar István

M.D.Y

Monumentalitás jellemző
műveire

Pomeczky Géza: Csoportok és művészek
Élet és Irodalom, 1968. okt. 12 – 8 lap.

MDK

Tar István

Kiállitási kritika

Esti hirlap 1968 okt.14.

MDK

Tar István

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.21.

Tar István

– váth: Tizenhárom művész
tárlata Veszprémben.

Magyar Nemzet, 1967. IX. 15. 4. o.

MDK

Tar István, szobrá

Meghívásos pályázaton
dolgozik.

—: Új és restaurált szobrok..... 8

Népszabadság, Bp. 1968. nov. 13

Tar István

Eger vár ostroma, dombormű, 1952, bronz, 250 x 300 cm., Eger, fekete fehér reprodukció.

E. Gádor - G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Budapest, 1955. 112 l.

Tor István

A Lipesti Népstadion bejáratához vezető "Ifjúság útjának két oldalán felállítandó szobrászművek egyik alkotója.

E. Gádor – G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Budapest, 1955. 131.

Tar István

Ferenczy Károly, 1959,
fekete-fehér táblán reprodukció

~~t~~ fel szabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. kiállítás, katalógus,

Tar István

kiállított nohai:

Tornánlány, bronz, 30 cm

Horgánfiú, — " — , — " —

Halán, — " — , — " —

Tavaszi térlet. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Zsén. Bp. 1957. 19 1.

19-1.

Tar István

Lantot pengető nőalakja.

Horváth György: Tizenhárom uj szobor Budapesten.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 9. 9.0.

Tar István

h. gy: A II. Kerületi Képzőművészek
tárlata a Radnóti klubban.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 11. 4. o.

Tar István, szobrán

MDK

A Kilencek kiállításán retrospektív anyagot állít ki. (Műcsarnok.)

Harangozó Márta: Veret a grafika 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. okt. 14.

MDK

Tar István, nobrán

3

Sok ismerős nobra is szerepel majd a tárlaton: a Lukács-fürdő előtt elhelyezett ülő nőalak, a Gellértheggen, a Jubileumi Parkban levő Budapesti Cány stb.

(f.f.): A Kilencek 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 25.

MDK

Tar István, szobrász (2)

Évszám jelöli kiállításra kerülő
műveit: Parasztkofa, Vetkőző c. szob-
rait, Zsákos nő c. bronzfiguráját.
Mellettük a mai alkotások: a Salgótar-
-jánba kerülő kompozíció a Tereferélők,
a Keszthelyi egyet. kollégiumá elé kerülő
két nőalakos kompozíció.
(f.f.): A Kilencek ....,

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 szept. 25.

MDK

Tar István, szobrász 1.

A Kilencek készülő kiállításán

Központi helyet kapnak művei. Az ötven éven felüli szobrászművész nyilatkozott Thököly úti műtermében: első munkája, amit kiállít, még 1936-ban készült. Főiskolás korában. Bazaltból. Kendős nőt ábrázol.

(f.f.): A Kilencek 2

ESTI HIRLAP, B 1968. szept. 25.

Tar István, [nobrás]

MDK

Kiállít.

– : Tizennégy népszőnyvész tárlata a Műcsarnokban 9

Népszabadság, Bp. 1968. okt. 6.

M.D.K.

Tar István szobrász

Tisza,

Vázlat c.

müvét megvásárolta a Müvelödési Minisztérium 1967.

Müvelödési Minisztérium vásárlásai 1967. 11.1.

MDK

Tar István, szobrász

Retrospektív anyaggal szerepel.

Székely András: A „Kilencek" kiállításán a Műcsarnokban 7

Népszabadság, Bp. 1968. [illegible] l. 11

Tar István naplója

Készült a Veszprémi Vegyipari Egyetem „14 művész" c. kiállítására

Jasnádi Attila: Kiállítási jegyzetek

Kortárs 1967 X. 19 Bold.

MDK

Tar István

Érdemes művészi kitüntetést kapott

Magyar Nemzet 1968 ápr.4.

MDK

Tar István

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.12.

Jak István

Békét c. bronzszobra (eml.)

nezapel a

„Dolgozó emberek körött" c.

kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek körött

Kortárs 1968 VI. 992 old.

Tar István

„Zrinyi Miklósa" díszíti a Magyar Nemzeti Múzeum Tíz évszázad c. kiállításának bejárati helyiségét.

Magyar Nemzet, 1967. VI. 1.

Tar István

nobán. 1910-ben született Medgyesy nyomdokain halad.

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállitás, Székesfehérvár. Kat. bev.: Kovács Péter, K. Kovalovszky Márta. Székesfehérvár, 1966. 34 l., 7 t. / A huszadik század magyar müvészete./

P. l.

Tar István

kiállitott nobza:

Parantkány. Bronz.

Pécs-baranyai Országos képzőmüvészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

31. l.

Tar István

MDK

Békét, br.

Dolgozó emberek között. képzőm. kiáll.

Ernst Múz. 1968. jan.

Tak István

Szerepel a Szepedi Nyári Táklatón

Pogány Ö. Gábor: Nyári Táklat Szepeden

Tiszatáj 1965 XI. n. 858 old.

MDK

Tar István

Érdemes művészi kitüntetéséről

Művészet 1968 máj.p.13.

Tar István

kiállitott nokrai:

Halász, bronz, 35 cm
Labdáró akt, —"—
Tornázó lány, —"—

7o művész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

4. lev

MDK

Tar István, szobrász

Kiállított anyaga erőssége a táclatnak.

Parasztkofa c. szobor

Repr.

Tamás István: Tizennégy festő, szobrász és grafikus kiállítása Veszprémben 7.

Népszabadság. Bp, 1967, szep, 6.

MDK

Tar István

Petőfi, br.

Murányi-Kovács E.: Országos képzőművészeti kiáll. Szegeden. Népszabadság 1964. aug. 15. 8.l.

Tar István, szobrász MDG

A Csók Galériában megnyíló kisplasztikai kiállításon beszédet mond.

— : (szöveg — fényhép —) 2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1964. jan. 31.

MDK

Tar István

Parasztlány, br.

Tanácsköztársasági emlékmü terve, br.

Zrinyi Miklós, pat. gipsz

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 40-41 l.

Tak István szobrász

„Asmonyok" c. szobra mekapel
a 13-ak kiállításán Veszprém-
ben (emlitve)

Nagyvaca 1967 IX. 3 7 old.

Tar István
szobrai

MDK

Naggalakú, felnő férfi-
alakot ábrázoló szob-
rát közli a Napló.

Napló, 1964. febr. 12. 2. lap

Jak Istvan

Szoborval

nezeptel. a V. nagy. Kép.

mus. Liónitásra

Kartács 1965 XII. n. 200 Gold.

Tar István

Hidépitő munkás szobra a Margit-hid budai hidfő-
jéhez / repr./

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.
képjegyzék

MDK

Tar István

Szimbólum, br

20.sz. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móra F.Muz. Szeged 1966.

Tar István

Tanácsköztársasági emlékmü terve, br.

Emlékmüterv, br.

[illegible]. képzőművészek a fasizmus ellen.

[illegible].cat. 1965.

MDK

Tar István

Kiállitási kritika

Magyar "emzet 1968 jan.31.

MDK

Tar István

A Magyar Nemzeti Galéria 1965

MDK

Tar István

Kiállitási hir

Népszabadság .1967 nov.14.

MDK

Tar István, kohász

érdemes művész címet kapta.

– Új kiváló és érdemes művések

13

Népszabadság, Bp. 1968. ápr. 1.

Tar István, szobrász M.D.K.

Luráes parkban álló, kerében lírát tartó, karcsu nőt ott szobrát emliti:

Dutka Mária: Statues old and new

BUDAPEST, 1968. Bp. VI. évf. ápr. külön sz. 43-45 old.

Tar István
nohán

M.D.Ú

1968-ban a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címet nyerte el.

— 1968 kiváló és érdemes művészei
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 6 – 2 lap.

MAGYAR MADÁRTANI INTÉZET OTvH.
BUDAPEST, II., GARAS UTCA 14.
Telefon: 359—123

MDK

Tar István

Tisza c.szobráról

Délmagyarország 1968 márc.19.

Tar István
szobrász

M.D.K.

A Magyar Népköztársaság Érdemes
művésze címmel tüntették ki.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. képzőművészeti..
Művészet, 1968. magus – 16 lap

Ter István, grafikus

M.D.K.

Nevét említik

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII.évf. 10.sz. 85 old

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Népszava 1967 szept.3.

MDK.

Tar István

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 szept.6.

Tar István.

Szobrász.

Kiállítás 1948 június a Nemzeti Szalonban.

Említve:

Népművelés, 1965. 6. sz. 34. old.

Tar István szobrász M.D.K.

Diszkutja a Gellért hegyre a Jubileumi Parkba

Sárkári Márta: "szobrok gazdája
Dolgozik a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség
Magyar Nemzet 1965. március 24. 7. l.

Tar István

Tereferelők c. nobrát Salgó-
tarjánban állítják fel

Nagyoros, 1965, jun. 10, 20.

Tar Gábor.

szobrászművész,

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldött pályaművét.

Magyar Nemzet, 1971, 0 hét, 1 f.

Tar István.

Szobrászművész

Megbízást kapott az új József Attila-szoborpályázatra.

Szabad Nép. 1957. Jún. 21.

Tar István.

izolvázművész

Kossuth-emlékmű pályázatra meghívást kapott.

Magyar Nemzet, 1971. Jál. 15.

Tar István

szobrászművész,

Az új József Attila-szoborpályázatra meghívást kapott.

Magyar Nemzet, 1951. Jún. 21.

Tar István.

szobrászművész

A József Attila szobor-pályázat során zártkörű pályázatra hívják meg.

Világosság, 1951. Okt. 5

Tar István.

A földalatti vasút állomásépület csarnokába felállítandó szocialista tudományt ábrázoló szobor megmunkálásán dolgozik.

Világosság, 1951, Okt. 5.

Tar István.
szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton résztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 6.

Tar Ist ván szobrász M.D.K.

Munkácsy-dijas

Kőbe faragják " Utrabocsátó " c. szoborkompozi-
cióját, a záhonyi állomás elé kerül

Napló

Magyar Nemzet 1965. junius 16. 7.1.

Tar Sebián
szobrász

M.D.4

„A Tisza" (regre)

Műveszet, 1965. december - 22 kep

Tar István
rotrudi

M.DK

A kiállításon szép gyűjtemények
vesz részt.

D. Fehér Ismeza: A K. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Művészet, 1965. november - 28 kep

Tar István, szobrász MDk

Tisza c. alkotása sodró lírájával lenyűgöz.

A X. M. Képzőműv. K. állítás

Rózsa Gyula: Szobrászat, érem művészet 9.

NÉPSZABADSÁG, B 1965. okt. 17.

Tarr István

MDK

A kiállitás zsürijének tagja volt.

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-bihar megyei képzőművészek munkacsoportjának Őszi Tárlatáról.
HAJDU-BIHARI NAPLO. 1957. okt. 27.

M.D.K.

Tar István, szobrászművész

salgótarjáni emlékművét a tartalmilag meggyőző és hiteles ábrázolásu történelmi politikai emlékművek körött említi:

D.Fehér Zsuzsa: Mai (képző) művészetünk néhány problémájáról. Művészettörténeti Értesitő, 1962. XI.évf.1.sz.47.old.

Tar István MDK

A Lenin szobor megtervezésére pályázatát beadta.

Esti Hirlap 87 sz. 1958. ápr. 15 3 old.

M. D. K.

TAR István szobrász

Turkeve dombormű Kereinyi Jenó-
vel együtt

A M. N. Galéria állagjegyzéke I. /a r.
Bn. 1959. 258. l.

MDK

Tar István

Zrinyi Miklós, gipsz

Landler Jenő, " dombormü

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt.

1951. szept. 5 l.

Tar István MDK

1950. VIII.20-án a "Munkácsy Mihály-dij" harmadik fokozatát nyerte el /2000 frt/,

"Hegesztők" c. szobráért.

Szabad Nép. 1950. VIII. 20.

Tar István nobrán M.D.K.

II. Rákóczi Ferenc nobra a IV. képzőmüvészeti kiállitáson.

Redő F. IV. hagyar képzőmüvészeti kiállitás. Müv.tört. Ért. 1954 1 n. 166

Tar István nolrán M.D.K.

A Népstadion noborcsoportjának terve a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F.: IV. hagyar képzőművészeti kiállitás. Ünv. Tört. Ért. 1954 1 sz. 166

MDK

Tar István

Bányász, szob.

Magy.müvészet 1800-tól. Szépm.Muz. 1949. 15.1.

M.D.A.

TAR István szobrász

Rossini és Donizetti szobra az Opera párkányára

Gárdonyi Jenő: Megtiatalodik a 80 éves Operaház

Magyar Nemzet 1961. aug. 18. 4. l.

- 3.- M. D. K.

TAR István szobrász

1732. „Ülő nő" (1941.) Lsz.: 56.654-N.

1733. „Zrényi biklós" Lsz.: 56.655-N.

A M. N. Galéria ucaagjegyzéke T. 10. rész
Bu. 1959. 248.249. l.

-2.- M. D. L.

TAR István szobrász

1728. Korsós nő (1940) Usz.: 56.658-N.

1729. Labdázó Usz.: 56.487-N.

1730. Paraszt Usz.: 56.653-N.

1731. Parasztlány Usz.: 57.1-N.

./.

A M. N. Galéria ácsagjegyzete F. 10. rész

Bp. 1959. 247-248. l.

-1- M. D. U

TAR István szobrász

szül. 1910.

1724. Bátyus asszony (1941.) Ltsz.: 56.650-N

1725. „Fervó abt" (1943.) Ltsz.: 56.651-N.

1726. Fésülködő" (1943.) Ltsz.: 56.652-N.

1727. Horgászfiú Ltsz.: 57.24-N.

A M. N. Galéria állapjegyzéke T.16. rész

Bn. 1959. 245-247. l.

MDK

Tar István

"Hegesztő"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.
Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11.1.

MDK

Tar István

Kerényi Jenő és Tar István két-kétalakos kompozicióí a földalatti vasut Népstadion állomása számára a legpozitivabb eredménynek tekinthető.

Pogány Ö. Gábor: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállitás.
Irodalmi Ujság. 1953. I.1. 6.1.

Tar István

az egri várostromról készült dombormüve.

Pogány Ö. Gábor: A III. Magyar képzőművészeti Kiállitás.
Irodalmi Ujság. 1953. I. 1. 6. l.

M.D.K.

Tar István

Szobrászmüvész "Parasztlány" c.szobrával részt vett a Mücsarnokban rendezett VI.képzőmüvészet kiállitáson.

Noszlopi Gyö A VI.képzőmüvészeti kiállitás szobrairól.
Népszava 1956. I. 7. 6.szám. 6.old.

MDK

Tar István pályamester

Vasutas szabadisk.

Fütő, gipsz

Ifjusági Képzőm. és Iparm.kiáll. N.Szal. 1950. jun. 12.1.

MOK

Tarr István szobrászművész

Részt vett a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Sz. É.: Séta a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Nők Lapja, Bp. 1951. november 7. [10-11. l.]

Tarr István

Az egri vár ostroma,/relief/ gipsz
Labdázó, bronz
Koreai nő, gipsz
Szocialista tudomány, gipsz
A Földalatti állomás részére készült.

III.M.Képzőművészeti Kiállitás, 1952.dec.
1953.márc. katalogusa

Tar István MDK

szobrász

A Magyar képzőművészek és Iparművészek Szövetsége szobrászbizottságának tagja lett

Müterem 1958 I.évf. 11.sz. 9.o.

MDK

Tar István

Honvédelem c. szobrát a Népstadion tőbejáratához vezető diszfelvonulási út mentén állítják fel. A szobor három figurából áll.

G. J.: Van feltámadás! — a Népstadion előtt.

Érdekes Ujság, Bp. 1957. október 26. 17. l.

MDK

Tar István

Leninszobrának frontális nézete
hangsulyozott / Schall József épitész terve./
14.o.

Aradi Nóra: Két pályázatról
Müterem 1958 I. évf. 5. sz. 12.- 19.o.

Tar István MDK

szobrász

Leninszobra 14.o.

A tanácsköztársaság emlékművének terve

repr. 18.o.

Aradi Nóra: Két pályázatról.
Müterem 1958 I. évf. 5. sz. 12-19.o.

Tar István MDK

"Kakas" /készült a brüsszeli világkiállitásra/
Repr.

Müterem 1958 I. évf. 5. sz. a fedőlap hátán

MDK

Tar István

szobrászmüvész

A Munkácsy Mihály-dij I. fokozatát kapta József Attila szobráért, melyet 1957ében Makón állitottak fel.

Müterem 1958 I.évf. 5. sz. 45.o.

MDK

Tar István

Ifjumunkás, szobor

Tamás E: I.Magy.Képzm.kiáll. szobormüvei.
Kis Ujság, 195o. szept. 2. 4 l.

Tar István

Kövező, gipsz
Várakozás, "
Ülő asszony, bazalt
Nő korsóval, fa
Kofa, terrakotta
Akt, "

N. Szal. 98. csop. kiáll. 1943. nov. 8 1.

MDK

Tar István

Fekvő akt, terrakotta
Fésülködő, "
Béres, "
Guzsalyos, "
Szüretelő, "
Akt, "

N. Szal. 98. csop. kiáll. 1943. nov. 8 l.

Harvard

MDK

Tar István

Kovács László: A III. Képzm. Kiáll. SzN. 1953.
Jan. 9.

MDK

Tar István

Vető, terrakotta
Fej, gipsz
Vetkőző, terrakotta
Akt, "
Galambos leány, "

N. Szal. 98. csop. kiáll. 1943. nov. 8 l.

Tar István

-p-: Sót fiatal művész a N. Szalonban. Pest, 1943.

nov. 20.

ÉDK

Tar István

c.a: Két művész a N.Szalonban. Ujság 1945. nov. 26.

MDK

Tar István

szobra: Hegesztők - szerepel az I. magyar képzőművészeti kiállításon.

-ky-: I. magyar képzőművészeti kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1950. augusztus 31. [3.l.]

Tar István szobrász

1) felsorolásban
2) + relief
"hídépítő"
3) Március 15. tér szobor
szökőkút

→ Balint Endref.

Művészet 1985/4/14
15

Tar István szobrászművész

1951. József A. szobor
Veszprém
Mokó

→ Csorba Gézasz
Művészet 1985/3/5 l.)

Tar István, szobrászművész

Breznay József festőművész a zsennyei művésztelepre 25 éve jár nyaranta. Visszaemlékezik Komjátira, aki akkor még élt, Domanovszky Endrére, akit itt látott, Elekfy Jenőre, Tar Istvánra.

Kapcsolás a győri stúdióba.

1979. VIII. 16. Petőfi 12.54 (Kisné).

Tar István, szobrászművész

A Tanácsköztársaság a képzőművészetben c. kiállítást a ~~60~~ forradalom 60 évfordulójára a Magyar Nemzeti Galéria Móron, a Lamberg-kastélyban mutatta be. — Az évfordulók alkalmából országszerte számos közteri emlékmű készült. Németh Mihály, Tar István és még több művész munkáinak kisméretű tervei láthatók. /említve/

Á. Szabó János: Kiállítás Móron.
Fejér Megyei Hírlap, 1979. márc. 23.

Tar István, szobrászművész.

A Képzőművészeti Kivitelező Vall. évente, 80-100 szobor, térplasztikát helyez el és készít műhelyeiben az ország különböző részeibe; de van néhány alkotás, melyek esztendők óta raktáron vannak. Ilyen Tar István „Lovasszobor"-ja (emlétve), melynek megrendelője az Emlékmű Felügyelőség volt. E szobor 1968-ban készült el a Kivitelező Vall. szoborontó déjében. Helyszíni akadályok miatt nem kerülhetett végső felállítási helyére.

Nézőpont.

1978. X. 24. Televízió 21.20 (Gné)

Tar István, szobrászművész

Mór Városi Művelődési Központjában, a Zamberg-kastélyban nyílt meg a „35 év magyar művészete" című kiállítás. A művek a Magyar Nemzeti Galéria anyagából valók válogatva.

A művészi alkotás hagyományához kapcsolódó, de sajátos magabiztossággal formált emlékmű-terve szerepel a tárlaton. /említve/

A. Szabó János: Mór galéria. 35 év művészete.
Fejér Megyei Hírlap, 1980. dec. 20.

Tar István

Székely Aladár mesterei a Fő-
iskolán Tar István és Nagy
József voltak.

– : Romániai magyar képzőművészet.
Művészet, 1979. május – 40. lap.

Tarr István, nobrán

L; Szabó Iván

Grecsa F: Szabó Iván mál

138-142

Tiszatáj, Szeged, 1979. okt.

XXX III/10

Tar István

Megbízták a művészt, hogy a Kacsoh Pongrác úti lakótelep részére „Lovas" bronz kompozicióját készítse el.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1980. március – 47. lap.

Tar István, 120 b rán

megemlítve

Tüskés Tibor: „Mert ez itt egy divatos nyári fürdő" 297-306

Jelentőr, Pécs, 1980. ápr.

XXIII/4

Par István

Par István síremléket a Farkasréti temetőben Lessenyei Márta alkotta.

— Köztéri munkák

Művészet, 1977. október – 48. lap.

Tarr István szobrászművész

a Tisza és a város sorsa szorosan összefonódott. E sorsközösség ihlette Tarr István allegórikus figuráját, amelynek Ogyessza, Szeged új városrészre ad új építészeti keretet.

(emlitve)

Művészeti magazin

1977. máj. 26, TV. 21.50 V Gné.

Tar István

„A Tisza" 1965 Brony 100 an

MNG tul.

5 8. Zép.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Tar István

Tar István hét és félszeres nagy-
ságban alkotta Ferenczy Károly
szobrát.

Fehete Judit: Kerti őrzások.
Művészet, 1977. október - 38. lap.

Tar István

Diszkútja emlétve

"Szaborgyár" a Vánosligetben
Csongrád megyei Hírlap 1970. sep. 24.
5. l.

Tasr István

meghivást kapott az ujpesti új lakótelep felszabadulási emlékművének meghivásos pályázatára.

Budapest, 1969. 5. ma

42. 1.

Tar István

szül: 1910 Újpest. 1932-től a Képzőm. Főiskolán Borg Jenő növendéke. 1941: római ösztöndíj. 1943: Nemzeti Szalonban bemutatkozik. Kadifogsága után rendszeres kiállító, sok művét felállítottak. 1950 és 1966: Munkácsy-díj; 1968: Érdemes művész; 1969: SzOT-díj.
1967-től állít kia „Kilencek"-kel.

Kiállított művei:

Meditáció	terrakotta	1968	130 cm (repr.)
Nipdal	bronz	1969	25 cm
Folyó	-"-	1964	41 cm

„9"- Szombathely 69. Savaria Múz. Kiáll. kat. Bev.: Tasnádi Attila. Bp. 1969.

Tar István

78. p. „Lábfigura" (bronz, 180 cm) Budapest, Gellért hegy;

79. p. „Nő karddal" (bronz, 250 cm) Budapest, Lukács fürdő"; reprodukcióik.

Szobrászat Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1969. Élő és lapszám nélkül

MDK.

Tar István

Fekvő nőszobor

Kisiparos ujság 1965 szept.3o.1.5.

M. D. K.

TAR István szobrász

Meghívták a Marx Engels-szobor pályázatára

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 135. sz. 3. l.
(g. i.) új szobrok Budapesten

előbb olajfesték-hig
jük" a fát, azaz me
szívóképességét. An
már tönkrement
akarjuk felújítani, a
a régi, repedezett,
tékréteget kell el
Ezt kétféle módon
lánggal (pl. benzinlá
melegítjük a régi
és kaparókéssel lesz
bekenjük a Háztar
ban kapható Kromofággal és ha
meglazult az öreg festék, köny-
nyen lekaparhatjuk.

A következő munkafázis az előkészítés. A felületen található repedéseket, s más egyenetlenségeket kitöltjük faátvonó tapasszal, vagy Wallkyd-gittel (mindkettő készen vásárolható). Száradás után a felületet csiszolópapírral (kovapapírral) simára csiszoljuk és ecsettel leporoljuk. Ha még nem egészen sima a felület, a munkát megismételjük.

Az alapozáshoz 10 százalék lakkbenzinnel higított olajfestéket használunk. Szükség esetén rozsdátlanítani kell. A rozsda eltávolítására alkalmas a drótkefe, a csiszolópapír és a kaparókés. A rozsda lekaparása után lakkbenzines vagy terpentines ecsettel bekenjük a fémtárgyat, ezzel zsírtalanítjuk. Itt az alapozáshoz a rozsdásodást akadályozó miniumos olajfestéket használunk. Két réteget kenünk fel belőle. Ha a fémfelület egyenetlen, Fillingup-gittel töltjük ki a mélyedéseket. Száradás, csiszolás után 1—2 rétegben szintétikus zománcfestékkel mázoljuk be a felületet, majd szükség szerint lakkréteggel is bevonjuk.

Anya és gyermeke.

MÁRTÍR

Az asszony minden héten kétszer-háromszor, mint egy megriadt őzike osont fel a férfi lakására. A viszony már évek óta tart. A férfi elvált ember, szenvedélyesen szereti a nőt, ő pedig fogadja, eltűri a szeretetet, a gondoskodást. Fogadja? Talán nem is helyes ez a kifejezés. Eltűri, vagy az alattvalótól járó hódolat jeleként kötelezőnek tartja. A megriadt őzike ugyanis, amint becsönget a férfihez, mintha nem is ugyanaz lenne, mint néhány perccel azelőtt volt. Követelőzik, uralkodik és a másik pedig alázatosan a lába elé helyez mindent. A szó szoros értelmében mindent. Ruhákat, és divatos csecsebecséket, sőt még az otthoni háztartáshoz szükséges eszközöket is.

Az elmúlt hónapokban, mintha még taszítóbb és uralkodni-vágyóbb lenne, mint eddig volt. A férfi szenved és könyörög. És furcsa, mégcsak nem is azért, hogy változtasson a magatartásán, hanem igen tisztességesen azt kéri az asszonytól, számolja fel a rossz házasságát, s hozza a gyerekeit is, hogy ne kelljen ilyen méltatlanul kétféle életet élni. A válasz ilyenkor mindig egy taszító és gőgös *nem*. S aztán minden folytatódik előlről.

A férfi a legjobb barátjának szokta elmondani, hogy milyen kínzó körülmények között él. Saját vergődését próbálja csillapítani, amikor a következőket mondja.

— Tudom, hogy nekem meg kell őt értenem, mert ez az asszony *otthon csak cseléd*. Gürcöl és meghúzódik. Szegénynek valahol ki kell élnie magát. Nem, nem ez a természete, dehát le kell csapódnia a sok megaláztatásnak.

És otthon? Igen, otthon az asszony sok megaláztatásnak van kitéve. A *férje brutális ember*, aki megköveteli a feltétlen rendet, az elsőosztályú ellátást, még akkor is, ha a felesége beteg és soha nem kérdezi, hogy mi mibe kerül, tellett-e a jövedelmükből. S ha nem, akkor honnan vette.

Az asszony sokadrangú helyzete a családban, mint egy rezervátum úgy észlelhető. Több évtizeddel ezelőtt sem volt erkölcsös dolog, hogy az asszony csak áldozatokat hozó madonna legyen odahaza. De most felfoghatatlan, hogy ilyen is van. Dolgozik, robotol a családban, hivatalba is jár és időnként — legalábbis a gyerekek úgy tudják — elmegy valamelyik barátnőjéhez, hogy egy kicsit **kifújja magát.** Aztán kezdődik minden előlről. A férj kellemetlen megjegyzései, a kiszolgáltatottság és az asszony érzi, hogy a régi értelemben is rossz cselédet lát benne a férje. *S ebbe ő beletörődik, sőt igyekszik magának máshol olyan helyzetet teremteni, hogy ő uralkodjék.*

— Cseléd vagyok otthon, nem érted? — fakadt ki a férfinél néha és ilyenkor elvárja, hogy fokozottan kiszolgálják, hiszen *ő mártír.*

Vajon ezért a helyzetért kezdte a nő a viszonyt? Valóban ez volt az egyedüli menekvés számára? Lehet, hogy ezzel magyarázta meg saját magának a titkos viszonyt, amelyet egy kétgyermekes anya még önmaga előtt is meg akar magyarázni. Szóval lehetséges, de semmiesetre sem igazságos és egyáltalán nem itt kellene kezdeni a dolgok rendbehozását, vagy önön maga rehabilitálását. *Lealacsonyító és nem vall nemes, tiszta lélekre.*

Azt mondja az asszony, hogy küzd a megalázó helyzet ellen, amelyben otthon része van. És lényegében ugyanazt valósítja meg egy *„mellékutcában"*, hogy saját lelki egyensúlya helyreálljon.

Rossz házasság, sajnos, nem ez az egy van a világon. Abba sem lehet beleszólni, hogy valakinek viszonya van mással, bármennyire is elítélendő. Saját magának kell eljutnia mindenkinek arra a pontra, **hogy méltatlannak tartsa ezt az életet.** Az anya tisztasága és becsülete a gyerekek előtt is magasztosabb, még akkor is, ha elválnak és világosan megmondják, hogy nem tudnak együtt élni. Többször megpróbálták már újrakezdeni, de nem megy. Még mindig jobb, ha becsületesen jóbarátként elválnak, mintha a gyerekek életét is tönkreteszik az örökös veszekedéssel.

Az asszony elhibázta így az életét. Beleélte magát a mártíromságba, mert otthon azt mondták mindig, hogy *egy nőnek alkalmazkodnia kell.* Természetesnek tartotta, hogy a férje parancsolgasson és ne kérjen. Lassan a kezdeti rossz megnyilvánulások az évek során házi törvénnyé, *szokássá csontosodtak.* Ahelyett, hogy kitört volna, jó szóval, szeretettel az ilyen méltatlan életmódból, *„csendesen szenvedett"* és hagyta, hogy rajta is eluralkodjanak ezek a szokások. Később már tetszelgett a szerepében és amikor rádöbbent, hogy ez milyen megaláztatás, a felismerés idején kereste a lehetőséget, hogy ő is uralkodhasson. Így választotta ezt a titkos viszonyt.

Azt hiszem őt sem elítélni kellene elsősorban, hanem sajnálni és segíteni, hogy gondolkodása alapjában megváltozzon.

Az övé is és a férjéé is...

Lendvai Vera

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 AUG 15.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP

Tar István

KÉSZÜLŐ ÚJ SZOBRAINKRÓL

Városainkat mind több helyen díszítik a képzőművészeti alkotások. A számuk évről-évre gyarapodik. A magyar képzőművészek pályázati, vagy közvetlen megbízás alapján készülő alkotásait a Képző- és Iparművészeti Lektorátus bírálja el. Itt érdeklődtünk, milyen új jelentősebb szobrokon dolgoznak művészeink.

A készülő szobrok közül kiemelkedik Pátzay Pál Munkácsy Mihályról mintázott, két méternél magasabb bronzszobra, amelyet Kazincbarcikán helyeznek el a Munkácsy Mihály téren. Életnagyságú Petőfi portrén dolgozik Kovács Ferenc. A kőszobor a kalocsai szabadtéri színpadhoz kerül. Ugyancsak itt állítják fel Mikus Sándor Fésülködő nő című bronzszobrát, Kalló Viktor nagyméretű bányászfigurája Pécs nyugati városrészébe, az irodaház homlokzata elé kerül. A krómacél lemezből domborított, erőteljes plasztikájú szobor kifejező szimbóluma lesz a bányavárosnak. Borsos Miklós fekete bazaltból faragott, külföldi kiállításokon is sikert aratott halfiguráját a badacsonyi Hableány Étterem előtt helyezik el, magas oszlopszerű talapzatra. Az egyik legszebb szoborkompozíció Kisfaludy Stróbl Zsigmond új alkotása, amelyben a kalocsai kórház betegei gyönyörködhetnek majd. A két figurás szobor sztetoszkópos orvost, és egy kalocsai népviseletbe öltözött kislányt ábrázol beszélgetés közben. Kalló Viktor ruskicai márványból készít két méternél magasabb női szobrot a salgótarjáni kórház parkjának medencéjéhez.

Az egyik legszebb idei alkotás Tar István „Tisza" című négyméteres szobra lesz. A mű fekvő női alak formájában igen megkapóan a Tisza folyását fejezi ki, a figurából formált habokkal. A szép alkotást Szeged Ogyessza városrészében helyezik el. Négy méter magas Lenin bronzszobrán dolgozik Marton László. A hatalmas művet Gyulán, az Április 4. téren állítják fel. Ülő gyermeket ábrázoló két méteres haraszti mészkő szobor fogadja majd az Egri Gyermekváros lakóit és látogatóit a főbejárat előtti téren. Segesdi György alkotása Kékestetőn a TV-torony épülete előtti parkban Németh Mihály haraszti mészkőből készült, fekvő nőt ábrázoló szobrát helyezik el. Miskolc-Tapolca parkját Németh Mihály Anya gyermekkel című, haraszti mészkőből készülő, csaknem két és fél méter magas szoborkompozíciója díszíti majd. Igen hatásos látványt nyújt Dobóczi Mihály haraszti mészkőből készülő két méter húsz centiméteres ülő női szobra, amelyet a Nyírbéltelki Csontizületi TBC Intézet parkjában helyeznek el. Hasonló nagyságú lesz Farkas Aladár tanuló lányt ábrázoló szobra, amelyet az általános iskola kap Baktalórándházán. A beteg gyermekét féltően magához szorító anyát ábrázolja a miskolci MÁV szakorvosi rendelő épülete előtti térre kerülő szobor, Halmágyi István alkotása.

Makrisz Agamemnon csaknem három méter magas vörösrézlemez szoborkompozíciója, amelynek három alakja a munkás—paraszt—értelmiség összefogását jelképezi, a miskolci SZOT-szálkház főbejárata mellett, a parkosított téren kap majd helyet. Fémből kivitelezett női aktját vízmedencéhez tervezte Lessenyei Márta. A lírai hangulatú, ülő figura a soproni új idegenforgalmi szálló belső udvarára kerül. Segesdi György ólomból készülő csaknem két méteres női akt szobrát a jászberényi termálfürdő elé helyezik. Varga Miklós Miskolcon élő szobrász Gémek című finomvonalú, háromfigurás fém-szoborkompozícióját a kazincbarcikai óvoda kertjében állítják fel.

Mindez természetesen csak kis része az idén befejezésre kerülő képzőművészeti alkotásoknak, amelyeket a többivel együtt még a tél beállta előtt helyeznek el. **V. A.**

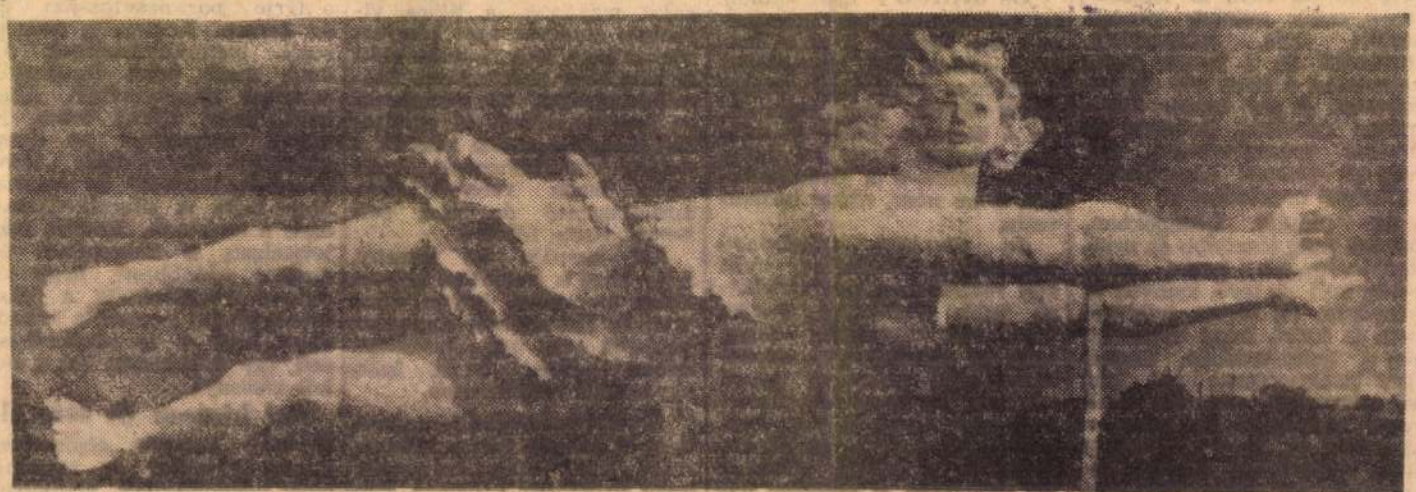

Tar István „Tisza" című alkotása. (Alapfy A. felvétele.)

915 **TI Elias (Illés) Tar,** e. 1640—1663. (Szilády Károly dr. főlevéltáros szíves közlése a városi levéltár adataiból. — *Gefl. Mitteilung des H. Archivars Dr. Szilády aus den Stadtarchivsurkunden.* — Lásd — *Siehe:* Arch. Értesítő 1912, 140.)

Jegy nélkül, vésett mesterjelzéssel — *Ohne Zeichen, m. grav. Signatur*

a) Fedeles kanna, teste középgyűrűje felett hengeres, alatta csonkakúpidomú, vésett feliratokkal. A fül alján pajzs mesterjelzéssel. — *Deckelkanne, der Leib ober dem Mittelring zylindrisch, unten stumpfkegelförmig, m. grav. Inschriften. Am unteren Ende d. Henkels Schildchen, daran graviert:* „A : D : 1642 Elias Aurifex." M—*H* 32
Ref. egyház — *Ref. Kirche*, Kecskemét. Arch. Értesítő, 1905, 45 (Mihalik J.). Expos. 1934 : VIII, 28, 15.

A fenti mesterjeggyel — *Mit obigem Meisterzeichen:*

b) Aranyozott pohár. — *Becher, verg.* — „1644." M—*H* 17,2
Ugyanott — *Daselbst.*

c) Kenyérosztó tányér. — *Hostienteller.* — „1645."
Ref. egyház — *Ref. Kirche*, Jászberény. Expos. 1934 : VIII, 28, 29.

d) Kenyérosztó tányér feliratokkal. — *Hostienteller m. Inschriften.* „... ab Michaele Sijgyarto et Elia Eöttvös Kecskemetiensibus A. Do. 1647."
Ref. egyház — *Ref. Kirche*, Kecskemét. Arch. Ért. 1905, 45 (Mihalik J.)

e) Csizmadia céhpohár. — *Zunftbecher der Tschismenmacher.* — „1661."
Ugyanott — *Daselbst.*

Tar Illés

ötvös Kecskemét

Kőmagyötv. 154. l.

alinyinban

Borisz Polevoj nem ismert rá az üzemre

Saját írója is van a vagongyárnak. *Borisz Polevoj* nevét hazánkban is jól ismerik az olvasók. Az egy igazi ember íróját szoros szálak fűzik a vagongyárhoz. Harminc évvel ezelőtt újságíróként három hónapot töltött itt, együtt dolgozott az egyik kovácsbrigáddal. Első komoly regényét, a *Forró műhelyt* az itteni élmények hatására írta. Polejov tavaly újra ellátogatott a gyárba — s nem ismert rá. Ahogy tréfásan megfogalmazta: csak annyira hasonlít a megszépült, korszerű üzem a régihez, mint a fiatal unoka az öreg nagyapára. Az akkori kovácsok mai utódai manipulátorokkal emelgetik magasba a megmunkálandó tengelyeket. Az egykori verejtékező munkából a korszerű technika révén játék lett.

Az Auróra új korszakot nyitott a gyár életében. S most az *Orosz Trojka*, a rakétavonat még hatalmasabb távlatokat nyit testvérvárosunk vagon-

Egy amatőr kutató bizonyítékai

KADARKÚT 830 ÉVES

Kadarkúttal nem először találkozunk a helytörténeti-honismereti mozgalom példájaként. Éveken át jelentős pénztörténeti, néprajzi, pásztortörténeti kiállításaival méltán hívta fel magára a megye, a közvélemény figyelmét. Nemrégen negyedik — helytörténeti — kiállításukat is megrendezték.

Megőrizni amit lehet

A művelődési ház klubjában régészeti leletek és fotodokumentumok vannak a tárlókban. A falakon középkori fegyverek, néprajzi tárgyak, rajzok, térképek és sok-sok fénykép. Valamennyi a község fejlődését, kulturális fölemelkedését szemlélteti.

Fábián Gáborné tanárnő vezeti a tizennyolc tanulóval működő honismereti szakkört. Óra közti szünetben váltunk néhány szót, miközben tanítványai a kiállítást nézegetik.

— Földrajz szakos vagyok, és régóta gyűjtök helyi néprajzi tárgyakat — »Megőrizni,

Általános iskolások a 830 éves község kiállításan.

a szűkebb haza, a szülőföld megismerése is... Ehhez szeretne hozzásegíteni a mostani kiállítás. Tulajdonképpen egyetlen fillér nélkül, néhány kölcsönkért üveggel, a saját anyagunkból — elsősorban *Répai Lajos* bácsi gyűjteményes anyagából — rendeztük meg. Velem ő szerettette meg igazán a honismereti munkát...

1600-ban „már község"

Répai Lajos, a község gyógyszerésze, a honismereti munka és az érmegyűjtés nesztora a megyében — régi ismerősünk. Ő rendezte a néhány évvel ezelőtti értékes pénztörténeti kiállítást meg az azt követőeket is. Régi kutatója, krónikása, ismerője a község múltjának. Ő mit tart fontosnak ezen a kiállításon?

— Történeti áttekintést akarunk adni és dokumentumokkal bizonyítani akarjuk, hogy Kadarkút — korábbi ismereteinkkel ellentétben — már 1137-ben lakott település volt.

Karonfog, az egyik tárlóhoz vezet. Az üveg alatt korabeli följegyzések fotókópiái, hiteles szövegfordításai és tárgyi adalékok a község csaknem nyolc és fél évszázados múltjához.

— Eddig csak Bél Mátyás történetíró följegyzéseit tarthattuk hitelesnek. Ezek szerint Kadarkút »már« az 1600-as években létezett. Erre támaszkodik, rá hivatkozik egy 1955-ben kiadott tudományos értekezés is. Pedig Kadarkút bizonyíthatóan éppen 830 éves...

Perdöntő dokumentum a „Capsa N. 13" alatt

Az üveg alatt egy birtokfelosztási okmány másolatára mutat. Ez azt bizonyítja, hogy *1389-ben már harmincöt jobbágycsalád lakott a községben.* Mellette a vatikáni levéltárból származó fotókópia tanúsága szerint Kadarkút 1333—37 között a pápai tizedet fizető községek listáján szerepelt. Ugyanitt két XII. századi dokumentum: II. Béla 1138-ból származó kisezüst dénárját a negyvenes években találta meg kertjében az egyik helyi lakos. A másik egy több száz éves pörös ügyirat szövegére hivatkozik. Ez valóban perdöntő lehet Kadarkút 830 éves múltjára vonatkozóan. Hogy miért?

A bánffyak és a pannonhalmi apátság közötti birtokpörben egy későbbi nádori döntés a bencés atyáknak ítéli a kadarkúti vám harmad- és tizedrészét, mivel az apátság 1137-ből és 1262-ből származó — és tulajdonát igazoló — oklevelét a tárgyaláson fölmutatta.

— Hogyan sikerült erre az adatra rájönni?

— A helyi plébános, *Mózner László* hívta föl a figyelmet egy könyvre: Sörös Pongrác »*A pannonhalmi szent Benedek rend története*« című művének II. kötetében olvashatni ezt a bizonyítékot. Azzal a megjegyzéssel, hogy a birtoklevélre vonatkozó peres ügyirat eredeti okmánya a pannonhalmi levéltárban található. »*Capsa 13. N.*« szám alatt. Most már csak ezt kellene lefotózni. Ha volna rá pénz...

Egy kicsit elszomorodik, majd újból karonfog, tovább vezet. A hatalmas, ívelt vonalú kard előtt a török megszállásról, odább a népélet, a szövés-fonás, a pásztorművészet eszközei előtt a régi Kadarkútról mesél. Irigylésre méltó hittel, szenvedéllyel. Több évtizedes kutató-gyűjtő munka tárgyi és ismeretanyaga szítja benne ezt a hitet: a múlt emlékei a jelennek, a jövőnek szólnak. Értékek. Nevelő erejük — avatott kézben — tudományos értéküknél is nagyobb, fontosabb. Ezért meg kell őrizni, el kell mondani őket...

Sok ilyen gyógyszerész, agronómus, tanár kellene sok, minél több helyen: követni a 830 éves Kadarkút nemes, önzetlen példáját a honismereti munkában.

Wallinger Endre

A VBKM 11. sz. Villamossági Gyára

betanított munkára női dolgozókat keres

azonnali fölvételre, teljesítménybéres területre. Jelentkezés a Kaposvári Városi Tanács V. B. Munkaerőgazdálkodásánál.

(6917)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Somogy megyei Néplap

1968 ÁPR 4

Művészeti dolgozók kitüntetése

Hazánk felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából szerdán az Országház delegációs termében művészeket tüntettek ki a Magyar Népköztársaság kiváló, illetve érdemes művésze címmel. Az ünnepségen megjelent *Fock Jenő*, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke és *Szirmai István*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter, a Politikai Bizottság póttagja és *Aczél György*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára.

A forradalmi munkás-paraszt kormány nevében *Ajtai Miklós*, a kormány elnökhelyettese, a Politikai Bizottság póttagja üdvözölte a művészeket, majd átnyújtotta a kitüntetéseket.

A magyar forradalmi munkás—paraszt kormány a szocialista kultúra terén elért eredményeik elismeréséül

a Magyar Népköztársaság kiváló művésze címmel tünteti ki

Ajtay Andort, a Madách Színház Kossuth-díjas színművészét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét több évtizedes színművészi tevékenységéért;

Benkő Gyulát, a Vígszínház Jászai Mari-díjas színművészét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét a Vígszínházban három évtized alatt megformált szerepeiért;

Hincz Gyula Kossuth-díjas festőművészt, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét festőművészi, grafikusi és illusztrátori munkásságáért;

Pécsi Sándort, a Madách Színház Kossuth-díjas színművészét, a Magyar Népköztársaság érdemes művészét számos színdarabban és filmben nyújtott alakításáért;

a Magyar Népköztársaság érdemes művésze címmel tünteti ki

Agárdy Gábort, a Nemzeti Színház Jászai Mari-díjas színművészét a Marat halála, Úri muri, Az Édent bezárták, A vágóhidak Szent Johannája című előadásokban megformált szerepeiért;

Elekfy Jenő Munkácsy-díjas festőművészt életművéért;

Fülöp Viktort, a Magyar Állami Operaház Kossuth-díjas magántáncosát a balettművészetben kifejtett tevékenységéért;

Házy Erzsébetet, a Magyar Állami Operaház Liszt-díjas magánénekesét a Manon, Anyegin, Bohémélet, Albert Herring, Nyugat lánya, az Együtt és egyedül című operákban nyújtott alakításáért;

Kun Zsuzsát, a Magyar Állami Operaház Kossuth-díjas magántáncosát a balettművészetben kifejtett tevékenységéért;

Konecsni György Kossuth-díjas festőművészt festőművészi és grafikusi tevékenységéért;

Lehel György Liszt-díjas karmestert, a Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának vezető karnagyát művészi munkásságáért, hazai és nemzetközi zenei sikereiért;

Ruttkai Máriát, a veszprémi Petőfi Színház színművészét több évtizedes színművészi tevékenységéért;

Szécsényi Ferenc Balázs Béla-díjas filmoperatőrt operatőri munkásságáért;

Tar István Munkácsy-díjas szobrászművészt szobrászművészi tevékenységéért;

Török Vidort, a Magyar Televízió operatőrét televíziós operatőri munkásságáért;

Váradi Hédit, a Nemzeti Színház Jászai-díjas színművészét Az ember tragédiája, Magadra kiálts, Marat halála, Czillei és a Hunyadiak, Bűnbeesés után című színművekben nyújtott alakításáért;

Zentai Annát, a Fővárosi Operettszínház Jászai Mari-díjas színművészét a Szabadszél, Luxemburg grófja, Szelistyei asszonyok, Marica grófnő című operettekben nyújtott énekesi és színészi teljesítményéért.

Hazánk felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából művészeti díjakat adtak át szerdán a Fészek Klubban. Az ünnepségen ott volt *Ilku Pál*, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, művelődésügyi miniszter, *Aczél György*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára és *Óvári Miklós*, a KB osztályvezetője. Ott volt művészeti életünk számos ismert személyisége.

Az ez évi **József Attila-**, Jászai Mari-, Balázs Béla-, Erkel Ferenc-, Liszt Ferenc- és Munkácsy Mihály-díjasokat *Orbán László*, a művelődésügyi miniszter első helyettese üdvözölte, majd átadta a megtisztelő kitüntetéseket.

A József Attila-díj

I. fokozatát

Benjámin László költő;
Gyurkó László író;
Kahána Mózes író;
Keresztury Dezső író;
Molnár Géza író;

II. fokozatát

Mocsár Gábor író;
Szécsi Margit költő;

III. fokozatát

Raffai Sarolta írónő kapta.

A Jászai Mari-díj

I. fokozatát

Kohut Magda, a Nemzeti Színház színművésze;
Somogyvári Rudolf, a Thália Színház színművésze;
Várady György, a Győri Kisfaludy Színház igazgató-főrendezője;
Zenthe Ferenc, a Madách Színház színművésze;

II. fokozatát

Galambos Erzsi, a Fővárosi Operettszínház színművésze;
Giricz Mátyás, a debreceni Csokonai Színház főrendezője;
Gyenge Árpád, a Madách Színház színművésze;
Koncz Gábor, a József Attila Színház színművésze;
Lóránt Lenke, a Vidám Színpad színművésze;

III. fokozatát

Demeter Hedvig, a kaposvári Csiky Gergely Színház színművésze;
Halász László, a szolnoki Szigligeti Színház színművésze;
Kovács Gyula, az Állami Bábszínház színművésze;
Marton Frigyes, a Magyar Rádió és Televízió főrendezője;
Szántó Margit, a Déryné Színház színművésze;
Zsudi József, a Vidám Színpad rendezője kapta.

A Balázs Béla-díj

I. fokozatát

Sára Sándor filmoperatőr;
Somló Tamás filmoperatőr;

II. fokozatát

Bacsó Péter filmrendező,
Bokor László filmrendező;
Kósa Ferenc filmrendező;

III. fokozatát

Dargay Attila rajzfilm-rendező;
György István filmrenrdező;
Katkics Ilona, az Iskolatelevízió rendezője,
Schöber Róbert, a Tv-híradó vezető operatőre kapta.

Az Erkel Ferenc-díj

I. fokozatát

az idén nem osztották ki;

II. fokozatát

Bozay Attila zeneszerző, a Magyar Rádió szerkesztője,
Durkó Zsolt zeneszerző,
Láng István zeneszerző, az Állami Bábszínház zenei vezetője;

III. fokozatát

Meixner Mihály, a Magyar Rádió zenei főosztályának szerkesztője kapta.

A Liszt Ferenc-díj

I. fokozatát

Ágay Karola, a Magyar Állami Operaház magánénekese;

II. fokozatát

Menyhárt Jacqueline, a Magyar Állami Operaház magántáncosa,
Mező László gordonkaművész,
Szirmay Márta, a Magyar Állami Operaház magánénekese,
Szőnyi Ferenc, a Magyar Állami Operaház magánénekese,
Tusa Erzsébet zongoraművésznő,
Vadas Kiss László, a Szegedi Nemzeti Színház magánénekese;

III. fokozatát

Sziklay Erika dalénekes, a Zeneművészeti Főiskola tanára,
Tréfás György, a debreceni Csokonai Színház operaénekese kapta.

A Munkácsy Mihály-díj

I. fokozatát

Blaski János festőművész,
Göllner Miklós festőművész;

II. fokozatát

Berényi Ferenc festőművész,
Kaján Kalász Tibor grafikusművész,
Kassowitz Félix grafikusművész,
Konfár Gyula festőművész,
Németh István belsőépítész,
Szűr-Szabó József grafikusművész;

III. fokozatát

Czinke Ferenc grafikusművész,
Heczendorfer László belsőépítész,
Juhász Árpád ötvösművész,
Patay László festőművész,
Pásztor Gábor grafikusművész,
Ifj. Szabó István szobrászművész,
Szuppán Irén textiltervező iparművész kapta.

TAR ISTVÁN
1971 OKT 5 -

MAGYAR HÍRLAP

SZABADALMI IRODA

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

évek elejétől alkalmazza, 13 államban védte szabadalomjogilag, a szabadalmi leírások egyébként könnyen hozzáférhetők.

Licencdíj haszon nélkül

... immont — an-

Meghalt Tar István szobrászművész

Vasárnap tragikus autóbaleset következtében 61 esztendős korában elhunyt Tar István Munkácsy-díjas szobrászművész. A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjának tekinti. Temetéséről később történik intézkedés.

*

Tar István 1910-ben Budapesten született. Tanulmányait Bory Jenő növendékeként a Képzőművészeti Főiskolán végezte. Először 1938-ban jelentkezett alkotásaival kiállításokon, ezt követően számos tárlata volt. Elsősorban igényes, magas színvonalú kisplasztikái tették ismertté nevét, nemcsak a műértők, hanem a képzőművészet iránt érdeklődő közönség körében is. Szobrai az ország legkülönbözőbb köztereit díszítik. Kiemelkedő alkotásai közé tartozik Zrínyi Miklós portréja, Eger vár védőinek domborműve, József Attila makói szobra — az 1919-es salgótarjáni és a kispesti Felszabadulási emlékmű.

A 19. bányásznap programja

Tatabánya

Ebben az esztendőben az eddiginél bensőségesebben, ünnepélyesebben rendezik meg megyénkben a bányásznapot. Az ez évi ünnepség egybeesik a tatabányai csendőrs.rtűz félévszázados évfordulójával. Szélesebb körű lesz az ünnepség. Az ötven évvel ezelőtti terror Tatabánya valamennyi dolgozóját érintette. Éppen ezért a város valamennyi üzeme együtt ünnepel a bányászokkal, s fellobogózza épületét. Szeptember 2—5-e között, pedig ugyancsak minden üzemben röpgyűlésen emlékeznek meg az 1919. szeptember 6-i csendőrsortűzről.

A Tatabányai Szénbányák új központi épülete előtt rendbehozzák a Mártírok terét. Szinte éjjel-nappal folyik itt a munka, hogy az ünnepi évfordulóra elkészüljön.

Szeptember hatodikán a Bányász KISZ-bizottság az évforduló tiszteletére felvonulást rendez, s bányász-parasztkatonafiatalok találkozója teszi teljessé a programot. Szombaton délután a temetőkben megkoszorúzzák a bányászsírokat, a központi ünnepségre pedig délután tizenhét órakor kerül sor a Mártírok terén. Az ünnepi beszédet Tolmácsi Ferenc, a megyei pártbizottság titkára tartja, majd Simon Antal, a Bányász Szakszervezet főtitkára leleplezi a bányász emlékművet: Tar István kétszeres Munkácsy-díjas szobrász munkáját. A központi ünnepség után, a Népházban kultúrműsor kezdődik 18,30 órakor, és a város valamennyi művelődési házában táncestet rendeznek.

Szeptember 7-én vasárnap zenés ébresztő köszönti a város lakosságát. A reggeli órákban minden bányaüzemben ünnepséget tartanak, s erre meghívják a munka veteránjait is. Méltatják az ünnep jelentőségét, kormánykitüntetéseket és miniszteri kitüntetéseket adnak át. A jubiláló bányászok is jutalomban, kitüntetésben részesülnek, és kifizetik a hűségpénzt. A város valamennyi művelődési házában és a szabadtéri színpadon műsort rendeznek, s egész nap színvonalas sportműsor várja a szórakozókat.

Dorog

Dorogon is folynak az előkészületek a 19. bányásznap megünneplésére. Szeptember 6-án reggel 8 órakor a Dorogi Szénbányák dorogi üzemeiben önálló ünnepi megemlékezések lesznek, majd ezt követően a központi iroda épülete előtti téren megkoszorúzzák a bányász-emlékművet. Délelőtt 10 órakor a Technika Házában, a központi ünnepségen nyújtják át a kormány- és a miniszteri kitüntetéseket, és Szél László, a dorogi járási pártbizottság első titkára mond emlékbeszédet. Az idei bányásznap alkalmával 13-an kapnak kormány- illetve miniszteri kitüntetést a dorogi szénmedence dolgozói közül. A vállalat igazgatósága a meghívott vendégek és az élenjáró dolgozók tiszteletére fogadást ad.

A szeptember 6-i és 7-i szórakoztató program ezúttal számos sportélményt ígér. 7-én csaknem egész napos „műszakot" bonyolít le a dorogi sporttelep. Térzene, bál, táncest szerepel még a kétnapos ünnep műsorában.

A környező falvakban lévő üzemekben 6-án délután tartják a megemlékező ünnepségeket. A bányásznapi hagyományos vásárra a kereskedelem is felkészült.

Oroszlány

Szeptember 5-én az Oroszlányi Szénbányák valamennyi üzemében ünnepi megemlékezést tartanak. Itt adják át a vállalatnál 10 évet eltöltött dolgozóknak a törzsgárda-jelvényt, és kiosztják a jubileumi jutalmakat és a bányász szolgálati érdemérmeket. 5-én és 6-án kapják meg a bányászok a hűségjutalmat. Szeptember 5-én 14 órakor koszorúzási ünnepséget rendeznek a XVI-os aknán,, a mártírok emlékművénél. A koszorúzási ünnepségen az egyes bányaüzemek 12—14 tagú csoporttal képviseltetik magukat.

Az előző évek hagyományaihoz híven, szeptember 7-én a bányász fúvószenekar zenés ébresztőt tart. 6-án este a Bokányi Művelődési Otthonban bányászbált rendeznek a budapesti Kárpátia zenekar közreműködésével. 7-én a kecskédi repülőtéren megrendezik a repülőmodellezők I. bányász bajnokságát. A bányászzenekar délelőtt a Haraszthegyen, délután pedig a sportpályán ad térzenét. Délután kerül sor az Oroszlányi Bányász — Pécsi Bányász NB I. B. bajnoki labdarúgómérkőzésre. Az ünnepség bállal ér véget a Bokányi Művelődési Házban, a fúvószenekar közreműködésével.

hatalmas mennyiség különös helyet foglal el Nyugat-Európa olajellátásában azóta, amióta a Szuezi-csatorna nem használható.

Washington aggodalmai

Washington számára a gazdasági és politikai szempontok természetesen szorosan összefonódnak. Nemcsak a profitról van szó, hanem a politikai befolyásról is. Nem

is aggodal
változás h
mány h
ugyanúgy
líbiai esem
tekinti, néh
ban jól tük
kormány
kormány —
bi között
hogy az ola
ben folytatódnak...."

Kommentárnak ehhez elég egyetlen adat: a Német Szövetségi Köztársaság Líbiából szerzi be olajszükségletének 38,5 százalékát.

kerül sor

Gromikót szerdán Belgrádban fogadja Ribicsics, a jugoszláv kormány elnöke, csütörtökön pedig Brioni szigetén kerül sor a szovjet külügyminiszter és Tito jugoszláv államfő találkozójára.

Az északi külügyminiszterek határozata

Reykjavikban kedden véget ért a svéd, a dán, a norvég, a finn és az izlandi külügyminiszterek kétnapos értekezlete.

A kiadott közlemény bejelenti, hogy az öt ország támogatja az európai biztonsági értekezlet összehívásának gondolatát, amelyet a szocialista országok és Finnország terjesztettek elő.

KOZMOSZ—297

A Szovjetunióban kedden Kozmosz 297 jelzéssel újabb mesterséges holdat bocsátottak Föld körüli pályára, amelynek fedélzetén berendezéseket helyeztek el a világűr-kutatás folytatása céljából, a korábban bejelentett programnak megfelelően.

Nixon „új federalizmusa"

Nixon amerikai elnök hétfőn este előre elkészített beszédet mondott az ötven amerikai kormányzó Colorado Springs-i évi értekezletén. Az elnök afféle programbeszédet tartott, ismertette bel- és külpolitikai elképzeléseit.

Külpolitikai kérdésekről szólva kijelentette, hogy „korlátozni kell külföldi kötelezettségeinket és csak azokat szabad fenntartanunk, amelyeket mindenképpen teljesíthetünk". Nyomban hozzáfűzte azonban, hogy „ez nem azt jelenti, hogy lemondunk veze-

dig befutott hitelkérelmek is túl nagy összeget tesznek ki. Éppen ezért nem szabad magunkat azzal áltatnunk, hogy a béke automatikusan megoldja nemzeti problémáinkat. A jövőben is meg kell határoznunk a fontossági sorrendet" —, jelentette ki.

Az elnök ezután elődeit, a demokratapárti kormányokat bírálta, méghozzá szokatlanul éles hangon. Kijelentette, hogy a demokrata adminisz ció tíz év alatt 58 milliárd dollár adósságot halmozott fel. A túl

Szőnyegtis
munkájába
az importál
szőnyeg
állítható ke
most kaphat
a Fővárosi Vas-
Vállalat boltjait
Ára: 248 Ft

1021

Tar István kétszeres Munkácsy Díjas érdemes művész életmüvét.

1972.IX.30.TV 19.30 /5/Z.

TV-Híradó

- - - - - -

- A Nemzeti Galériában a Budapesti Művészeti Hetek alkalmából ma megnyilt emlékkiállítás méltón tolmácsolja Tar István kétszeres Munkácsy Díjas érdemes művész életmüvét.A kitünő mester alkotó ereje teljében egy csztendeje autó-baleset áldozata lett.Ezen a nagyszabásu tárlaton csaknem 50 köztéri szobrának felnagyitott képe mellett a terveket és a kismérétü gipsz-modeleket is láthatjuk.

Emlékmü soroz tok,számos partszebrot,épület plasztikát is készitett,amelyek uj lakótelepeinket diszitik.A 132 kisplasztika Tar István realista ábrázolásmódjáról és szobrászi elképzeléseinek tömör,gyakran jelképszerü megfogalmazásáról tanuskodik.

Négy évtizedes művészi munkásságának gazdag terméséről ad hirt ez az egy hónapig látható bemutató.

Fővárosunk egyik legszebb részén a Március 15-e téren elhelyezett Harcosok c.szökökut is őrzi Tarr István emlékét.

1021

Tar István szobrászművész

1972.IX.3o.TV 19.3o /5/Z.

TV-Hiradó

- - - - - -

- A Nemzeti Galériában a Budapesti Müvészeti Hetek alkalmából ma megnyilt emlékkiállitás méltón tolmácsolja Tar István kétszeres Munkácsy Dijas érdemes müvész életmüvét.A kitünő mester alkotó ereje teljében egy esztendeje autó-baleset áldozata lett.Ezen a nagyszabásu tárlaton csaknem 5o köztéri szobrának felnagyitott képe mellett a terveket és a kisméretü gipsz-modeleket is láthatjuk.

Emlékmü sorozatok,számos parkszobrot,épület plasztikát is készitett,amelyek uj lakótelepeinket diszitik.A 132 kisplasztika Tar István realista ábrázolásmódjáról és szobrászi elképzeléseinek tömör,gyakran jelképszerü megfogalmazásáról tanuskodik.

Négy évtizedes müvészi munkásságának gazdag terméséről ad hirt ez az egy hónapig látható bemutató.

Fővárosunk egyik legszebb részén a Március 15-e téren elhelyezett Harcosok c.szökőkut is őrzi Tarr István emlékét.

Eisenhower elnök
érkezett Baltimoreb
mondott a baltim
Hopkins-egyetemen
gatóság között jel
senhower elnök.

»Az ellenőrzés k
igazán lényeges ké
kor majd mindkét

Rövid külföldi hírek

PÁRIZS

(MTI). A La Seyne városában vasárnap megrendezett atlétikai versenyen egy gerelyvető dobása félrecsúszott s a gerely a nézők sorai közé vágódott, ahol egy 21 éves fiatalember, Antoine Scaglia fejébe fúródott. Az éles gerely 12 centiméter mélyen hatolt a szerencsétlen fiatalember koponyájába. Scagliát nyomban kórházba szállították, de a beavatkozás már nem segített rajta, a műtőasztalon meghalt.

TAMPICO

(AP). A Tampicotól nem messze lévő papantlai börtön kétszáz fegyence hétfőn fellázadt és kitörést kísérelt meg. A lázadás elfojtására katonaságot vezényeltek ki. A heves harcokban a börtön igazgatója, egy börtönőr és három fegyenc meghalt, heten súlyosan megsebesültek.

DJAKARTA

(AP). A Közép-Celebeszen előrenyomuló kormánycsapatok elfoglalták a lázadóktól Ondai, Tombato és Tonato városokat. Észak-Celebeszen pedig elfoglalták Limboto és Batauk helységeket.

PÁRIZS

(Reuter). A Reuter jelentése szerint De Gaulle francia miniszterelnök kedden folytatta megbeszéléseit a szakszervezetek vezetőivel szociális és gazdasági problémákról.

UJ DELHI

(Reuter). 500 indiai fiatalember vérével aláírt tiltakozó emlékiratban kérte a hidrogénbomba-kísérletek betiltását Eisenhower elnöktől és Macmillan miniszterelnöktől.

RIO DE JANEIRO

(Reuter). Eisenhower elnök levelet írt Kubitschek braziliai elnöknek, amelyben elismeri, az Egyesült Államok hibákat követett el a délamerikai országokkal fenntartott kapcsolataiban és kifejezésre juttatja azt a szándékát, hogy kiküszöbölik ezeket a hibákat.

Időjárásjelentés

Eső, zivatar

Várható időjárás szerdán estig: felhős, több helyen eső, helyenként zivatar, mérsékelt szél. A nappali felmelegedés keleten gyengül, nyugaton alig változik.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán általában 20—23 fok között. Távolabbi kilátások: hüvös idő esőkkel.

»Mi
ta rends
dasági terü
magát« — mo
a területet választja csatatérnek.

»Ha a szabad világ azt akarja, hogy fennmaradjon és virágozzék, gazdasági szerveinknek ki kell egészíteniök egymást. Csak ezen a módon tudjuk majd megelőzni azt, hogy katonai védelmünk ellen átkaroló mozdulatot hajtsanak végre a gazdasági fronton«.

GEORGE MORRIS:

A

Tar István szobrászművészt bízták meg a Latinka-szobor megalkotásával

A város üzemeiből, hivatalaiból egyre jönnek a megörvendeztető hírek arról, hogy a dolgozók szinte egy emberként vállalnak áldozatot a tanácsköztársaság 40. évfordulójára felállítandó Latinka-emlékmű költségeiből. Bár a gyűjtés megkezdése óta még nem sok idő telt el, de már több olyan üzemről tudunk, ahol szinte senki sem akart kimaradni a gyűjtésből. A Baromfifeldolgozó, az Autóközlekedési Vállalat, a Belsped nagyszerű eredményei már ismeretesek, itt a dolgozók többsége szívet-lelket mélyen megindító módon fogadta a Latinka-szoborra indított gyűjtést.

Megható pillanatoknak lehetnek szemtanúi szinte nap mint nap a pártbizottság munkatársai, a gyűjtéssel megbízott elvtársak. A tanácsköztársaság és a mártírok emléke mélyen él a szívekben. Nem egyedüli példa, hogy magukra maradt, ráncos arcú, idős asszonyok, kevéske nyugdíjból élő öreg emberek személyesen hozzák el szíves adományaikat, mert nem akarnak kimaradni a gyűjtésből.

Most már biztos, nem volt hiábavaló a kezdeményezés: a nép pénzével és hálájával felállítja a jövő tavaszra annak a szobrát, aki ugyan életét adta a proletárokért, de akinek neve halhatatlanul él, és ragyogni fog a hálás utókor szemében.

Egyúttal örömmel számolhatunk be olvasóinknak arról, hogy az illetékes pártbizottság és tanács, illetve a művelődésügyi miniszter között teljes az egyetértés a szobor kivitelezését illetően. A Művelődésügyi Minisztérium Tar István budapesti szobrászművészt, a Veszprémben nemrég leleplezett József Attila-szobor alkotóját bízta meg a Latinka-szobor megalkotásával, aki a megbízást készséggel és örömmel vállalta. A szoborfelállítási bizottság képviselői már tárgyaltak a szobrászművésszel, s az megígérte, hogy rövidesen leutazik Kaposvárra, hogy itt, a helyszínen részletesen ismertesse a bizottság tagjaival elgondolását a szoborra vonatkozólag. A Latinka-szobor az eddigi tervek szerint két-, két és félméteres, bronzba öntött emlékmű lesz.

Postán is feladható az adomány

A városi pártbizottság és a tanács több levelet kapott vidékről, melyben arról érdeklődnek, hová juttassák el adományukat, mivel őket még senki sem kereste fel. A szíves érdeklődőkkel közöljük, hogy a gyűjtés technikai lebonyolítására a járási tanácsok is elvitték a gyűjtőíveket és emléklapokat, és a megbeszélések szerint a pártszervezetek minden faluban operatív bizottságot alakítanak, melyek a gyűjtést elvégzik. Azonban, akik közvetlenül a szoborfelállítási bizottsághoz akarják adományukat eljuttatni, azok a postán vásárolható bianco csekklapon is feladhatják az általuk szánt pénzösszeget nevük és pontos címük feltüntetésével a következő címre:

»Országos Takarékpénztár, Kaposvár, Latinka-szobor alap és ünnepség 195 823-as csekkszámlaszám«.

hérvári Köszörűgépgyár
gacsoló üzemében.

Szorgalmával, rate
segével két ízben érte
kiváló dolgozó kitüntet
módora, tapintata, különös-
keppen alkalmassa teszi rá,
hogy embereket irányítson

Szakmája iránti rajongása
kesztette arra, hogy elvegez-
ze a gépipari technikumot.
Ma is állandóan tanul, kis
könyvtárának java része
szakkönyvekből áll. Különös
ambíció és kíváncsiság fűti,
hogy utánajárjon minden
olyan kérdésnek, amely napi
munkája közben felmerül.
Véleménye szerint, egy jól
megírt szakmai tárgyu könyv
izgalmasabb lehet egy regény-
nél is annak, aki szereti a
foglalkozását és szeretne mi-
nél többet tudni.

Beosztásával elégedett, mert
nemcsak hivatását, de az em-
bereket is szereti. Mint cso-
portvezető sokat van együtt
társaival. Szívesen segít min-
denkinek, amiben csak tud.
A kiadott munkákat alapo-
san megbeszéli, az első le-
gyártott darabokat ellenőrzi
és tanácsot, útmutatást ad,
ha valahol hibát lát.

A MŰHELYBEN szeretik,
mert mindenkivel nyugodtan,
türelmesen foglalkozik, soha
nem ideges és a legmesszebb-
menőkig segítséget nyújt.
Felvételünkön a csoportjához
tartozó **Szabó Gyulával** (jobb
oldalon) egy hidraulika ház
marásának technológiáját be-
széli meg.

ELISMERIK, kissé irigylik
őket, és tartanak tőlük a
Nagymarosi Gépjavítóban. A
hét szakmunkás ugyanis ala-
posan megtréfálta már ne-
hányszor az aggályoskodókat.
Gyors, határidős munkára,
hajrára van szükség? Ha
egyesek kétségbeesnek, **Néder
János,** a Béke brigád vezető-
je ilyenkor csak ezt kérdezi:

**— Mikorra szól a határ-
idő?**

A többi már rájuk tartozik,
akármi jön közbe, ők naptári
pontossággal „szállítják" a
kész, javított masinákat.
Ezért ismerik el őket.

— És kik irigylik?

Kivillan a markáns, olajos
arcú brigádvezető fehér fog-
sora.

— Nem tudjuk pontosan,
lehet, hogy azok, akiknek
vékonyabb a fizetési boríték-
juk, a miénknél.

Ennyit mondott a „nagyfő-
nök", én azonban a helyi ve-
zetők jóvoltából többet is
tudtam már előzőleg a brigád
kulisszatitkaiból. Például azt,
hogy két másik brigád tag-
jaival vannak afféle félhiva-
talos házi versenyben a Gép-
javító legjobb brigádja cí-
mért. Pontosabban a Petőfi
és a Rákóczi brigáddal.

Gratzál Mihály azonban
óvatos, amikor az esélyekről
faggatom. Egészen belefeled-

---

eset

ásvédelmi őrség szerepe
got

A legnagyobb beruházást
igénylő feladat az [illegible]

A III. ciklus elköltözése bizo-
nyos mértékű javulást hozott,
de ez még nem végleges meg-
oldás.

A múlt év hasonló időszakához mérten, jelentősen csökkent a balesetek száma, 1968 első félévében a tavalyi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZERSZÁMGÉPIPAR

1968 OKT 23

1021

Tar István

Részlet a Műcsarnokban rendezett kiállításról.

9-ek tárlatán

SZABÁLYTALAN MŰVÉSZCSOPORT kiállítása látható a Műcsarnok termeiben. Szabálytalan, mert a kilencek nevet viseli és tizennégy tagja van, és szabálytalan, mert csoportot alkot anélkül, hogy valami sajátos, a magyar művészet jelenlegi, általános céljaitól eltérő mondanivalója lenne.

A 9-ek néven szereplő tizennégy művész egyetlen közös vonása, hogy műveiket egyszerre, együtt állították ki. Éppen ezért a tárlat semmivel sem mond többet, mint egy összefoglaló jellegű magyar képzőművészeti kiállítás szűkebb keresztmetszete.

A kiállítók zöme megbízható szellemi felkészültséggel rendelkező, ismert művész.

Tar István műveit kettősség: a klasszikus formák tisztelete és a modern vonalakkal való játék jellemzi. *Szüretelő, Magvető, Vetkőző* című munkáinak vaskossága már a komikum határát súrolja.

Kiss István Szúnyogok című műve a szobor és a dekoráció között ingadozik. *Növérek* című csoportja érdekes tömböt alkot.

A festők közül leginkább *Iván Szilárd* munkái tetszettek: *Napnyugta, Festő és modellje* stb.

Konfár Gyula vastag festékrétegből egymásba omló árnyalatai a teljes formai feloldódás határán járnak.

Ridovics László sötét színekkel, kemény kontrasztokkal ábrázolt csendéletei igen nagyhatásúak.

Ugyancsak hatásosak *Szabó Zoltán* nagyméretű, a kubizmus stílusára emlékeztető szénrajzai.

A grafikusok munkái közül *Raszler Károly* szépen formált, nagy technikai biztonsággal rajzolt, olaszországi útirajzai emelkednek ki.

Ugyancsak grafikus kvalitásokat mutatnak *Plesnivy Károly* ízléses szőnyeg és gobelin tervei.

(Gyuris)

Tarr István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-295, 188-307

Dunántúli Napló

1968 NOV 9

— **Pestre utazott a szobor.** Tarr István szobrászművésznek, a komlói Steinmetz Gimnázium épülete előtt álló Alkotás című szobrát Budapestre szállították, ahol a művész munkáiból kiállítás nyílott. A szobor körülbelül egy hónap múlva „utazik" vissza Komlóra.

— A JÖVŐ ÉVBEN Jánosban

● SILVANA MANGANO alakítja Thomas Mann „Halál Velencében" című kisregénye filmváltozatának főszerepét. A film, melyet Visconti rendezett, az idei cannes-i filmfesztiválon kerül első ízben a közönség és a zsüri elé.

● LATINOVITS ZOLTÁN — aki Debrecenben kezdte pályafutását, és egy évig Kecskeméten is játszott — az új szezonra ismét vidékre szerződött. A veszprémi Petőfi Színházban egy színdarab főszerepét játssza és egy új magyar színmű ősbemutatóját rendezi. — Mádi Szabó Gábor a József Atti-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

HÉTFŐI HÍREK
Budapest

1971 MÁJ 17

1021

Dobi-emlékmű

Vasárnap *Szőnyben* felavatták a falu szülöttének, *Dobi Istvánnak*, az Elnöki Tanács elhunyt elnökének *emlékművét*. Az ünnepségen megjelent Dobi István özvegye, *Havasi Ferenc*, az MSZMP KB tagja, a Komárom megyei Pártbizottság első titkára, *Baráti József*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára és *dr. Beresztóczi Miklós*, az Országgyűlés alelnöke. A Hősök terén felállított Dobi-emlékmű körül több mint ezren gyűltek össze, hogy meghallgassák az ünnepi beszédet. Ott voltak az Elnöki Tanács képviselői és eljöttek a környező községekből, sőt a távoli vidékekről is Dobi István egykori barátai, tisztelői. Az ünnepi beszédek után koszorúkkal, virágcsokrokkal borították be az életnagyságúnál nagyobb mellszobrot, *Tar István* szobrászművész alkotását.

Tar István

regyártott ... A borsodi épi-
reltek össze. A borsodi épi-
tők az év végéig Miskolcon,
Leninvárosban és Kazincbar-
cikán még csaknem ezerötszáz
lakást készítenek elő beköltö-
zésre.

— **A kerékpárosok tovább élnek** egy holland kutatóintézet szakemberei szerint, akik legszívesebben kötelező mozgást írnának elő mindenki számára. Az intézet statisztikája szerint azok, akik kerékpársportot úznek, legalább öt évvel tovább élnek.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 JUL 4

Tar István

Semmelweis-szoboravatás Miskolcon

Szombaton a miskolci Semmelweis-kórház bejárati parkjában felavatták az intézmény névadójának, a nagy magyar orvostudósnak szobrát. Az avatóünnepségen megjelent *dr. Bodnár* Ferenc, a Borsod megyei pártbizottság első titkára, *dr. Papp* Lajos államtitkár, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke, *dr. Havasi* Béla országgyűlési képviselő, a miskolci városi pártbizottság első titkára, valamint *dr. Ladányi* József, a Borsod megyei tanács elnöke.

Az ünnepi beszédet *dr. Galambos* László, a Semmelweis-kórház igazgató főorvosa tartotta.

A beszédek elhangzása után került sor Semmelweis életnagyságú, bronzba öntött szobrának, *Tar* István Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásának leleplezésére.

Felavatták Semmelweis Ignác szobrát Miskolcon

Szombaton a miskolci Semmelweis-kórház parkjában felavatták a nagy magyar orvostudós szobrát.

Az avatóünnepségen megjelent *dr. Bodnár Ferenc*, a Borsod megyei pártbizottság első titkára, *dr. Papp Lajos* államtitkár, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke, *dr. Havasi Béla* országgyűlési képviselő, a miskolci városi pártbizottság első titkára, *dr. Ladányi József*, a Borsod megyei Tanács elnöke.

Dr. Galambos Lászlónak, a Semmelweis-kórház igazgató főorvosának megnyitója után *dr. Bodnár Ferenc* mondott ünnepi beszédet. Méltatta Semmelweis emberi és orvosi nagyságát, az anyák életének megmentéséért vívott küzdelmét.

Ezután felavatták Semmelweis életnagyságú, bronzbaöntött szobrát, *Tar István* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

A szoboravatást követően a Szakszervezetek Borsod megyei Tanácsa székházában Semmelweis és kora címmel emlékkiállítás nyílt. A megnyitóünnepségen *dr. Zoltán Imre*, a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora mondott beszédet.

vezet tagjai két fog-
a március 30-án el-
ysses Pereira Rever-
emberről és Carlos
be volt mezőgazdasá-
zterről. A külföldi
ségek tudósítóihoz
nyilatkozatok ta-
erint mindketten jól
Mellékelték foglyaik
s, amelyeket fogsá-
aládjukhoz intéztek.

AK LETARTÓZTATÁSA

Reuter) Letartóztat-
o Imbert McGregor
a dominikai légierő

nokot, a legutóbbi jele
szerint Spanyolországba
űzték.

A KÖZÖS PIAC ÉS A K
EGYÜTTMŰKÖDÉS

(Reuter) Az Európai
sági Közösség kibővít
gyon nagy jelentőség
katonai együttműköd
tönzése szempontjából
lentette ki pénteken
Rippon, a Nagy-Brita
zös piaci belépési tá
vezető miniszter. —
gyon sürgető és for
sokak szerint" — mo

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR HÍRLAP
1971 JUL 4

Tar István

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 OKT 9 -

TAR ISTVÁNT, a tragikusan elhunyt kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművészt, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja képzőművész szakosztálya vezetőségének elnökét, a Képzőművész Szakszervezet elnökségének tagját, október 12-én délután 3 órakor temetik a Farkasréti temetőben, a főváros által adományozott díszsírhelyen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726
DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

védi a maftia minden

Hiva... ...nn sz...

Moszk... leményt... francia ... gatásáró...

A köz... Maurice... külügyn... tóber 1... francia ... konzult... delkezés...

szovjet kormány meghívására május 4-től 7-ig négynapos hivatalos látogatást tett a Szovjetunióban. Ennek során Leonyid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára, továbbá Alekszej Koszigin, a minisztertanács elnöke megbeszélést folytatott Schumann-nal. Tárgyalások folytak Gromiko szovjet és Schumann francia külügyminiszter között.

Az eszmecseréken megvitatták az alapvető nemzetközi problémákat.

A felek nagy figyelmet szenteltek az európai ügyeknek, köztük a Nyugat-Berlinnel kapcsolatos négyhatalmi tárgyalásokon felmerült problémáknak, az európai biztonsági értekezlet előkészületei-

...in-
...ték,
...az
...kez-
...ütt-
...óta
...ku-
...tott
...neg-
...rról
...ál-
...szé-
les körűen megegyezik és mindkét fél érdekelt a konfliktusok tárgyalások útján történő rendezésében, a békét fenyegető feszültség-gócok kiküszöbölésében. Ezzel a tárgyalások az európai feszültség enyhülését szolgálták.

Megállapodás jött létre, hogy a Francia Köztársaság elnöke és kormánya részéről korábban elhangzott meghívás alapján a szovjet vezetők franciaországi látogatására ez év október-novemberében kerül sor.

Schumann francia külügyminiszter meghívta franciaországi látogatásra Gromiko szovjet külügyminisztert. A meghívást elfogadták, időpontját később állapítják meg.

1971 MAJ 8

Tar Istvánné

A békehónapra készül megyénk lakossága

Az ünnepélyes megnyitó színhelye: Komárom Felavatják Dobi István emlékszobrát

Ebben az esztendőben különös jelentőséget kap hazánkban a békehónap. Az eseménysorozat május 9-én kezdődik és június 9-én fejeződik be. Ebben az időszakban Budapesten tartja közgyűlését a Béke-világtanács.

Ahogy az országban, úgy megyeszerte is a lakosság széles rétegei vesznek részt a békehónap rendezvényein. A megnyitó ünnepségre Komáromban a Csokonai klubban 10-én 17 órakor kerül sor. Megemlékeznek a többi között a hitleri fasizmus felett aratott győzelem jelentőségéről. Az ünnepi gyűlés szónoka Nagy Antal, a Hazafias Népfront megyei bizottságának elnöke, a tatai városi tanács végrehajtó bizottságának tagja.

Jelentős eseménynek ígérkezik az a békegyűlés, amelyet Sárisápon rendeznek. Úgy tervezik, a Béke-világtanács budapesti közgyűlésének néhány vendégét is meghívják erre az ünnepi eseményre.

A megye fiatalsága is részt vállalt a békehónap sikeres megrendezéséből. A gyarmati ifjúság napja alkalmából lezajló gyűléseken, rendezvényeken központi kérdésként szerepel majd a béke megőrzésének ügye. Az iskolákban osztályfőnöki órákon emlékeznek meg az emberiség létének, jelenének, és jövőjének nagy kérdéséről, a békéről.

Sok rendezvény közül kiemelkedik egy szőnyi esemény. Szobor készült Dobi Istvánról, a magyar munkásmozgalom kiemelkedő egyéniségéről. A szoboravató ünnepségre május 16-án Szőnyben, Dobi István szülőfalujában kerül sor. A mű alkotója Tarr István szobrászművész.

A békehónap során az MHSZ haditechnikai kiállítást rendez Tatabányán, a Május 1 parkban. A kisiparosok részvételével a KIOSZ hét helyen rendez békegyűlést a megyében.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 OKT 30
MAGYAR HÍREK

Tar István szobrászművész

1021

Új szobor a pesti Duna-parton. Részlet a Március 15. té
római kori romjai felett felállított történelmi tárgyú szob
nemrég tragikus autószerencsétlenség áldozatává lett szob

ren a „Contra-Aquincum"
orból, amely Tar István, a
rászművész utolsó alkotása
(Dr. M. J. P. felv.)

idézet más
vágott nyíl
Oxigén és
kít. 30. Ír
DS. 33. A
Szabolcs-S
(zárt betű
APR. 38.
40. Eme b
lálkoztak,
együtt vo
egyik bal
Szólítá. 52.
zárása aki
felszólaló.

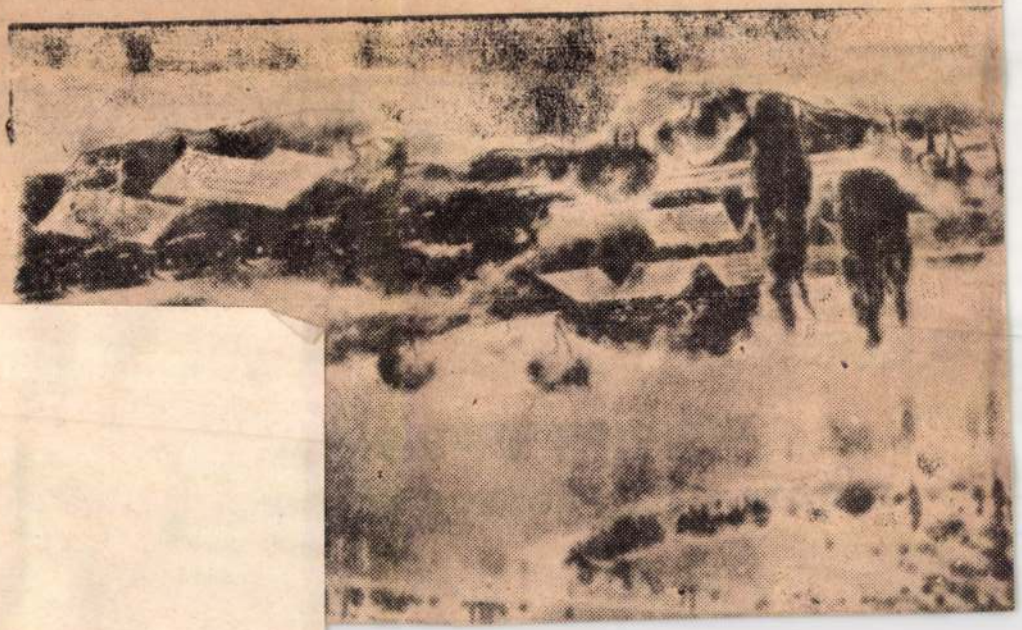

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 188-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ
Tar István szobrászművész
1971 OKT 16

1021

A veszprémi József Attila szobor alkotójának halálára

Ott áll Veszprémben, a város egyik legforgalmasabb pontján József Attila. — Dacosan, keményen, magabiztosan, amilyennek költeményeiből ismerjük. Talán sokan elmennek mellette és rá se tekintenek, pedig József Attila ezt igazán megérdemelné. — Nagyon jó szobornak tartom és most különös meghatottsággal megyek el mellette.

Hírül kaptuk, hogy a napokban autószerencsétlenség áldozata lett *Tar István* szobrászművész. Hatvanegy éves volt, s számtalan városban áll alkotása, hirdetve művészünk tehetségét. — Az újságok beszámolói megemlékeztek *a salgótarjáni 1919-es emlékműről*, ugyanonnan a *Tereferélők* szoborcsoportjáról, a *budapesti Zrínyi portréról*, az egri várban elhelyezett *Egervár védői* című domborműről, a *makói József Attila szoborról*, a *kispesti Felszabadulási emlékműről*, a *keszthelyi Éneklőkről*, a *komlói Szobrászatról*, de mintha *a veszprémi József Attiláról* megfeledkeztek volna. Az említett felsorolásban méltán helyet kaphatott volna a veszprémi József Attila.

Művészünk számtalan kitüntetésben részesült (Munkácsy-díj, SZOT-díj, Pro Arte díj, stb.)

A halál mindig megrendítő, különösen, ha ismert művészünket éri. De a művész alkotásai a halhatatlanságot is biztosítják, a mi szobrunknál nemcsak a költőét, József Attiláét, de alkotójáét a tragikusan elhunyt Tar István halhatatlanságát is.

Ha elmegyünk a szobor mellett, ne csak a költőre, de alkotójára is gondoljunk.

Dr. Vajkai Aurél

GYORS JAVÍTÁS HE

megbízott jön, levelek mennek

Tégla, pala, cserép • Panaszkodik a vásárló
Csak a neve Szimpla

Júliustól októberig négy százalékkal *kevesebb* bejelentés érkezett az Országos Kereskedelmi Főfelügyelőség panaszirodájához, mint a múlt év hasonló időszakában. A múlt

Tizenhat bejelentő ebben a negyedévben is hiába várta építkezéséhez az utánpótlást *téglából, kúppalából, kis cserépből.* A tüzelőszállítások ütemezése és a méréseknél tapasztalható szabálytalanságok miatt tizenegy vásárló emelt kifogást. Az OFK tapasztalatai szerint nem látszik megnyugtatónak a tüzelők minősége miatti panaszok intézése. Az át nem vett tüzelőt ugyanis visszaszállítják a TÜKER- és a TÜZÉP-telepre, ott elkülönítve tárolják, amíg a vevő, a vállalati ellenőr jelenlétében *ismét meg nem tekinti...*

Még mindig elég sok a panasz a bútorreklamációk hosszadalmas és bonyolult ügyintézése miatt. Többen szóvátesznek a különböző lábbelik gyors elhasználódását. A ruházati szakmát illető panaszok zöme minőségi gondokat jelez.

A vendéglátóipart érintő bejelentések fele a fogyasztói megkárosítás különféle fajtáival — minőségrontás, súlycsonkítás, hamis számolás — foglalkozik.

A harmadik negyedévben sok panasz érkezett az Utasellátó Vállalat *mozgóbüféire;* többen szóvá tették, hogy a VIII. kerületi Vendéglátóipari Vállalat több egységében, így például a *Szimpla* eszpresszóban is, megszüntették a szimpla fekete árusítását.

A vásárlók reklamálják a Porti cigaretta időszakonkénti eltűnését, panaszkodnak a Vegeta levespor és a konzervtej hiánya miatt.

(d. k.)

KÉT FORINT VOLT A TÉT

Fogadott a fiúval, aztán megütötte

EZDTE • AZ ÍTÉLET:
HÁROM ÉV

pott. Az együttesen elkövetett garázdaságért már egy esztendei *javító, nevelő munkára* ítélték *Magyar Sándor* betanított vízvezeték-szerelőt. Akkor még egy ingatlankezelő vállalatnál dolgozott, s arra kérte a bíróságot, engedélyezze, hogy a büntetést a Sütőipari Vállalatnál töltse le. A bíróság az engedélyt megadta. A *Hobbynak* becézett fiatalember azonban meg sem jelent új munkahelyén, állítólag megsértődött valamiért. Letartóztatásáig nem dolgozott, anyját, nővéreit pumpolta és napjait tereken, parkokban töltötte.

A rablás is először csak heccelődésnek tűnt. Egy fiúval két forintba fogadott: melyikük tud helyből messzebbre ugrani. állította, hogy ő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1971 NOV 10

Tar István
1021

EMLÉKMŰVEK, DÍSZKUTAK

Madách-szobor a Margitszigeten

Készülődés a centenáriumra

1972-ben több új szobrot és díszkutat állítanak fel Budapesten. A legfontosabb feladat *a centenáriumi évfordulóra készülő alkotások befejezése* — állapítja meg a Fővárosi Tanács népművelési főosztályának terve. Nagy gondot fordítanak a Budapest területén elhelyezett emlékművek megóvására és felújítására is.

Az idén sok emlékművel gazdagodott a főváros. A legjelentősebb Marx és Engels emlékműve a Jászai Mari téren. Felállították az újpesti partizán emlékművet is. A Március 15. téren elhelyezték *Tar István* díszkútját, a Szilágyi Erzsébet fasorban pedig *Lessenyei Márta* és *Iványi László* Szilágyi Erzsébet emlékkútját.

Új, díszes tábla örökíti meg *Derkovits Gyula*, *Kandó Kálmán* és *Szomori Dezső* emlékét. Az I. kerületben felállították az Árok utcai helytörténeti emlékművet.

Még az idén kívánják felállítani *Virág Benedek* emlékszobrát az Apród utcában és *Madách Imre* szobrát a Margitszigeten.

Elkészült *Karinthy Frigyes*, *Genthon István* és *Vedres Márk* síremléke, a Kerepesi temetőben pedig felújították *Jókai Mór* és *Mosonyi Mihály* síremlékét.

1972-re javasolják a Margitsziget déli részén, a szökőkút előtt *a centenáriumi emlékmű* felállítását. Elkészítésére *Kiss István* szobrászművész kapott megbízást. *Pátzay Pál* szobrászművész díszkútját 1973-ban helyezik el a Hunyadi János utcai telken épülő parkban. *Kerényi Jenő* és *Szabó István* díszkútja a Városligetbe kerül. A centenáriumi emlékérem pályázatán *Asszonyi Tamás* szobrászművész tervét fogadták el. A centenáriumi díszalbum fotóit *Koffán Károly* már elkészítette.

A Hazafias Népfront budapesti bizottsága kérésére a Vérmezőn Herman Ottó emlékkutat, a II. kerületi Mechwart téren a kerületi tanács javaslatára díszkutat állítanak fel. A III. kerületi Tanács *Somogyi József* Hárfás lány című szobrát kívánja elhelyezni a Hajógyár utca és a Laktanya utca kereszteződésében. A XII. kerületi Tanács kérte, hogy szoborral díszítsék a Libegő alsó és felső végállomását. A pályázatot az új évben írják ki. 1974-ben készül el az újpesti városkapuban a Váci út és az Árpád út között Újpest régi mestereségeit megörökítő díszkút.

Az új esztendőben a szigeti Művészsétányon elhelyezik *József Attila* és *Barabás Miklós* mellszobrát. Valószínűleg 1973-ra elkészül *Petőfi Sándor* mellszobra.

A VIII. kerületi Tanács javaslatára emlékkővel jelölik meg a régi Nemzeti Színház helyét. A Körönd domborműves emléktáblát helyeznek el Kodály Zoltán lakóházán. 1972-ben díszes tábla örökíti meg a Várban a fejérvári körbástyán Buda 1849-es visszafoglalásakor hősi halált halt magyar honvédek emlékét. Megjelölik azt a házat is, ahol az első pesti bölcsőde működött és emléktáblát kap Szalmás Piroska lakóháza.

A *Nereidák kútjának* felújítási munkálatai folyamatosan haladnak. Előkészítik a Millenniumi emlékmű, s több más, nagy képzőművészeti alkotás felújítását is.

At

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP 28

(Magyar Nemzet

Tar István

Szeptember 28

Tar István emlékkiállítását szeptember 30-án Somogyi József nyitja meg a Nemzeti Galériában.

♣

kell venni, megteremteni az

1972. július 29.

Sallai és Fürst

1931. szeptember 12-én felrobbantották a biatorbágyi vasúti hidat. Ezt felhasználva hét nappal később gróf Károlyi Gyula kormánya kihirdeti a statáriumot az illegális Kommunista Párt tevékenységének megbénítására. A kormány a vasútrobbantó fasiszta, Matuska Szilveszter beismerő vallomása után sem szünteti meg a statáriumot. A belügyminiszter nyíltan elismeri, nem annyira a biatorbágyi eset, mint inkább a kommunisták mozgolódása miatt.

1932. július 15-én letartóztatják Sallai Imrét és Fürst Sándort és a Kommunista Párt 32 más tagját. Sallait és Fürstöt röghönyítélő bíróság elé állítják és két hétig szüntelenül kínozzák. Az ellenforradalmi kormány a magyar kommunista mozgalom likvidálását tűzte célként maga elé. Ezt azonban nem érik el, mivel Budapesten, Európa és Amerika haladó köreiben tiltakozó kampány indul meg.

A Károlyi-kormány tisztában van azzal, hogy a jobboldali szociáldemokrata vezetők megakadályozzák a dolgozó tömegek egységes fellépését és a készülő kettős gyilkosság elleni tömegsztrájkot. Éppen ennek tudatában a munkásosztály megfélemlítésére elhatározzák a magyar munkásosztály két kimagasló személyiségének meggyilkolását.

Ma negyven esztendeje, 1932. július 29-én reggel kilenc órakor kezdték meg a bírósági tárgyalást és az ítéletet félötkor végre is hajtják.

A magyar uralkodó osztálynak még ekkor is az első proletárdiktatúrától való félelemtől remeg minden porcikája. Károlyi Gyula miniszterelnök a statáriális eljárást éppen azzal próbálja igazolni, hogy „nem akarja a proletárdiktatúra megismétlődését". A proletárdiktatúra 133 napja óta az addig eltelt 12–13 év nem teremtett olyan körülmé[illegible]

A szarvas… komp…

Dr. Dimény Imre n…

(Munkatársunk jelenti.)

A kormány csütörtöki ülésén … lex fejlesztéséről hozott határozat… ismertette tegnap az Országház G… tájékoztatóján dr. Dimény Imre, … miniszter. A sajtótájékoztatón … államtitkár, az Országos Anyag-

Veszteséges ágazat

A most megszületett kormányhatározat jelentőségét hangsúlyozva a miniszter rámutatott: a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztése gazdaságpolitikánk központi kérdése, mely hatásában túlnő a mezőgazdaság keretein. Ez az ágazat adja a mezőgazdasági termelés 13—14 százalékát, és az egész állattenyésztés termeléséből több mint 30 százalékkal részesedik. Jelentősége fogyasztói szempontból is igen nagy, hisz az egy főre eső állati eredetű fehérjefogyasztás 40 százalékát adják az ágazat termékei. A tőkés exportban 15—17 százalékkal részesedik az ágazat, s így nagy szerepe van a külkereskedelmi egyensúly megteremtésében.

Az utóbbi két évben a hazai fogyasztás és az exportigények felfutása mellett a termelés ez ágazatban csökkent — ma 40 ezerrel kisebb az állomány, mint 1966-ban volt — ezért évente jelentős vajimportra szorulunk. A termeléscsökkenés okait taglalva a miniszter mindenekelőtt a gazdaságossági tényezőt emelte ki. 1970. január 1-ig az ágazat veszteséges volt. Ma is főként a tsz-ekben csak a ráfordításokat fedezik az árbevételek és támogatások. E gondokon csak komplex fejlesztési program végrehajtásával lehet segíteni.

Kétféle típus

A kormány által elfogadott komplex fejlesztési program ket…

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-720

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Tarr István szobrászművész

1021

1972. július 29.

Körkép

Közoktatásunkról

A július–augusztusi kettős számának első helyén közli a Társadalmi Szemle *Aczél György* elvtárs előadói beszédét, amelyet az MSZMP Központi Bizottságának 1972. június 14-i ülésén mondott *az állami oktatás helyzetéről*. Beszédében kiemelten foglalkozott a magyar oktatásügy felszabadulás utáni fejlődésével, melynek legnagyobb vívmánya, hogy megszüntette a volt uralkodó osztályok műveltségi monopóliumát. *„Az oktatás fejlődésének felszabadulás utáni történelmi eredményei „szerény", de jogos büszkeséggel tölthetnek el minket"* – állapította meg Aczél elvtárs. Hangsúlyozta, hogy közoktatásunk továbbfejlesztése, a társadalom jelenlegi követelményeit és elvárásait figyelembe véve, újabb feladatokat jelent az irányító szervek és az állami oktatásban dolgozók számára. Főként a színvonal emelésére kell nagy gondot fordítani, mind a képzésben, mind a továbbképzésben. Több figyelmet kell fordítani a szakemberképzésre, melynek színvonala az ország gazdasági és tudati fejlődésére nagy hatást gyakorol. Csak a kor követelményeinek megfelelő ismerettel és műveltséggel rendelkező szakemberek képzésével és továbbképzésével biztosítható a korszerű technika alkalmazása, fejlesztése és ennek eredményeként a nemzeti jövedelem, az életszínvonal állandó emelése. Aczél György elvtárs előadói beszédének tanulmányozása mindazok számára, akik tevőleges résztvevői közoktatásunk további fejlesztésének, sok segítséget, útmutatást biztosít.

Új szobor Szekszárdon

A közelgő szekszárdi mezőgazdasági kiállítás alkalmából dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter *Tarr István* szobrászművész *Bőség* szobrát ajándékozta Szekszárd városának. A fején gyümölcskosarat tartó, női alakot ábrázoló szobor öt méter magas. A Tolna megyei *Népújság* a hét közepén számolt be arról, hogy a szobor megérkezett a városba, és azt a megyei pártbizottság és a megyei tanács között parkosított területen állították fel. Az avatási ünnepséget megelőzi még a betontalpazat műkő borítása, a szobor környezetének további rendezése.

Kialakították már a mezőgazdasági kiállításhoz kapcsolódó kulturális programokat is. Augusztus 12-én dunántúli képzőművészeti, valamint országos fotóművészeti kiállítás nyílik Szekszárdon. Megrendezik a két napon át tartó V. szekszárdi néptáncfesztivált. A szekszárdi Balogh Ádám Múzeumban megnyílik a Dél-Dunántúl madárvilágát kitömött madarakkal szemléltető, valamint a földművelés történetét felidéző, továbbá a paraszti életet ábrázoló festménykiállítás.

Képzőművésztábor Bonyhádon

Fiatal képzőművészek részére szerveztek tábort a közelmúltban Bonyhádon. A művésztelepnek jugoszláv vendégei is vannak. A harmincöt résztvevő az egykori Perczel-házban nyert kifogástalan elhelyezést. A napi kétszer kétórás kötött program mellett – akttanulmányok – ki-ki a maga elképzelése, érdeklődése és a kínálkozó témák szerint alkothat a táborban. Több előadás és vita is szerepel a programban. Ezek keretében a tábor résztvevői meghallgatták *Lantos Ferenc* festőművész: *Variációk a természetben és művészetben* című előadását, *Aknai Tamás* pécsi muzeológus pedig a XX. századi képzőművészet legjobb alkotásait mutatta be diafelvételekről. A résztvevők látogatást tettek a villányi szabadtéri szobrászműteremben is és előzetesen megtekintették a siklósi kerámiaszimpozion anyagát.

M. E.

1021
1972. VIII. 27. 17.50 D.
(12) Petőfi
Tárlatkalauz

Tarr István

A Nemzeti Galéria szeptember 3o-án nyiló kiállitása, a tavaly tragikus körülmények között elhunyt Tarr István életmüvét mutatja be. Tarr István kétszeres Munkácsy-dijas és érdemes müvész volt, számos köztéri szobor alkotója. A kiállitás 13o plasztikát, és egy sereg monumentális szoborról készült fényképet sorakoztat fel. Mig Tarr korai kisplasztikáit expressziv hevület hatja át, a köztéri szobrokra a higgadt, klasszikus arányu komponálás, és a sima mintázás a jellemző. Legkedveltebb ábrázolási formája a női test volt, amelyet a legalkalmasabbnak tartott szobrászi gondolatainak kifejezésére. Több költőnk portréját öntötte bronzba, felszabadulási emlékmüveket tervezett, bizonyos, hogya tárlat, amelynek rendezői arra törekedtek, hogy Tarr Istvánnak valamennyi szobrát felkutassák, és lehetőség szeint a teljes életmüvét gyüjtsék be, szép, és méltó megemlékezés

Lesz a művészről.

- - - - - - - -

lesz a müvészről.

- - - - - - - -

Szabadi Judit jegyzetét olvastuk fel.

Ημερομηνία φύλλου πανόραμα που Τσάρλι Μπράουν.

Κλαμπ Μπάσκετ Ερασιτεχνικός Ιστορία Ιδρύθηκε το 1958 από μαθητές του Λυκείου Αγίου Δημητρίου. Χρώματα ομάδας μπλε και κόκκινο.

Βασικοί παίκτες της δεκαετίας του '70 ήταν ο Νίκος Παπαδόπουλος, ο Γιάννης Κωνσταντίνου και ο Θανάσης Βλάχος.

Το γήπεδο χωρούσε περίπου 500 θεατές στις κερκίδες του.

Η ομάδα κατέβαινε στο πρωτάθλημα Β΄ Εθνικής κατηγορίας.

Ο προπονητής Δημήτρης Αλεξίου ήταν στο πάγκο για 12 χρόνια.

Το σύλλογο διαλύθηκε το 1985 λόγω οικονομικών προβλημάτων.

Σήμερα στο χώρο του γηπέδου υπάρχει πολυκατοικία.

Tar István szobrászmüvész

1021

DÉLI KRÓNIKA 71 X.11.

A fővárosban a XI.kerületben, a Budaőrsi ut 56-58-as számu ház előtt Zsömbör Árpád 42 éves budapesti lakos személygépkocsijával egy felsővezetéket tartó vasoszlopnak ütközött. A baleset következtében a gépkocsi utasai közül Tar István szobrász müvész olyan sulyos sérülést szenvedett, hogy a kórházban meghalt. A szobrász müvész feleségét és a gépkocsivezető feleségét a mentők sulyos sérülésekkel szállitották kórházba.

- A gépkocsi baleset áldozata Tar István Ujpesten született 1920-ban. A Képzőmüvészeti Főiskolán Bori Jenő növendéke volt. Alkotásaival 1938 óta jelentkezett kiállitásokon. Müvészi munkásságára eleinte a kisplasztika jellemzi, később nagyobb több nagyobb figuráju szobrokat is készitett.

Budapesten és a vidéki városokban megtalálhatók köztéri munkái. A fővárosban Vig Szinház előtt Zrinyi Miklós portréja Kispesten Felszabadulási emlékmü, Makón József Attila szobor, Salgótarjánban pedig 1919-es emlékmü őrzi egyebek között a Munkácsy dijas szobrász müvész Tar István keze nyomát.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

Tar István, Munkácsy-díjas szobrászművész

1971 OKT 5

1024

Tar István Munkácsy-díjas szobrászművész vasárnap tragikus hirtelenséggel, autóbaleset következtében elhunyt.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

MAGYAR HÍRLAP

Tar István, Munkácsy-díjas szobrászművész

TÁR ISTVÁN MUNKACSY-DIJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZT tegnap a Farkasréti temetőben a gyászolók százai kísérték utolsó útjára. Virágokkal borított ravatalánál pályatársai álltak díszőrséget. Jelen voltak a gyászszertartáson közéletünk képviselői, s a művészvilág kiválóságai

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 OKT 5

DÉL MAGYARORSZÁG

Tar István, Munkácsy-díjas szobrászművész

ELHUNYT TAR ISTVÁN MUNKÁCSY-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1091

Vasárnap tragikus hirtelenséggel — autóbaleset következtében — elhunyt Tar István Munkácsy-díjas szobrászművész.

Langfristiges H[illegible]
mit Österreich

Unter Mitwirkung der Ungarischen Handelskammer hat das *Donaueuropäische Institut* unlängst in Budapest einen großangelegten internationalen Kooperationskongreß veranstaltet, an dem rund 400 namhafte Repräsentanten der Geschäftswelt von Europa und Übersee teilnahmen. Der Kongreß, auf den wir nach einer Analyse der Referate und des Diskussionsmaterials noch zurückkommen werden, bezweckte die Förderung der Kooperationskontakte, die in der Erweiterung der Wirtschaftsbeziehungen zwischen Ost und West eine ständig wachsende Rolle spielen. Diese Kontakte trugen maßgeblich dazu bei, daß der Ost-West-Handel — im Gegensatz zu gewissen pessimistischen westlichen Prognosen — sein dynamisches Wachstum auch dieses Jahr fortsetzen konnte.

Kehrseite der EWG-Assoziierung

Es ist kein Zufall, daß die meisten Kongreßteilnehmer aus Österreich kamen, womit allerdings die Tatsache, daß das Donaueropäi- [illegible] Sitz in [illegible]

te, denen ja nun dort ebenfalls günstigere Bedingungen zustehen. Unter solchen Umständen ist das wachsende Interesse durchaus verständlich, das für die Aufrechter- [illegible]

zielt wurde. Von österreichischer Seite, meinte er, werden bis 1975 die Importkontingente der ungarischen Waren praktisch abgeschafft werden. Damit wurde im wesentlichen eine Liberalisierung im Handel mit Ungarn eintreten, wie sie mit jedem anderen GATT-Mitgliedstaat praktiziert wird. (Wodurch selbstverständlich die Tatsache nicht beeinträchtigt wird, daß die Exporteure der EWG- bzw. EFTA-Länder

Mehr Koopera

Als ein Faktor von noch größerer Bedeutung sei aber die erfreuliche Entwicklung

stellungssäle. Den Veranstaltern der Ausstellung gebührt Lob, da sie nicht nur die abgeschlossenen Arbeiten des verstorbenen Künstlers zeigen, sondern mit Skizzen, Vorstudien, kleinen Modellen und originalgroßen Gipsmodellen für den Bronzeguß auch einen Einblick in die Arbeitsweise des Künstlers vermitteln.

Im Ernst-Museum wird die erste Ausstellung der in Budapest als Lehrer arbeitenden bildenden Künstler gezeigt. Dazu müssen zwei Dinge bemerkt werden.

Zum einen besitzen in Ungarn die Zeichenlehrer das Abschlußdiplom der Hochschule für bildende Künste. Will jemand aber nicht Zeichenlehrer, sondern Künstler werden, so setzt er seine

bisher noch nicht gegeben.

Besonders auffallend ist die Vielschichtigkeit der Ausstellung. Malerei, Grafik, Bildhauerei und Kunstgewerbe sind vertreten, und innerhalb der einzelnen Gattungen die verschiedensten Stile.

Die Malerei ist anschaulich, zeigt hohes Niveau. Thematisch und gedanklich in die Tiefe gehende Werke in figurativen und nonfigurativen Ausführungen. Nicht wenige der ausgestellten Arbeiten können durchaus den Wettbewerb mit den Werken von Berufskünstlern aufnehmen, ja übertreffen sie sogar.

Das grafische Material ist thematisch, mehr aber noch technisch außergewöhnlich vielfältig. Wir sehen Lito-

liefs und Porträts zu sehen und vermitteln ein ausgeglichenes, niveauvolles Bild vom bildhauerischen Können der Lehrer.

Und schließlich das Kunsthandwerk, ausschließlich Wandteppiche, aber außergewöhnlich mannigfach. So gibt es bemalte Seide, Batiken, besticktes Sackleinen und Schaffell mit Näherei.

Wie bereits erwähnt: es ist das erstenmal, daß Budapester Zeichenlehrer ihre künstlerischen Arbeiten in einem größeren Rahmen ausstellen — und dieses Unterfangen ist sehr zu begrüßen, erlaubt es doch einen Einblick, einen Überblick. Es ist zu hoffen, daß dieser Ausstellung weitere folgen werden.

András Kenessei

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1972 NOV 27.

István Tar
1021

Die ungarische Nationalgalerie veranstaltet in ihren Sälen im Erdgeschoß eine Gedächtnisausstellung für den Bildhauer István Tar, der im vergangenen Jahr bei einem Autounfall ums Leben kam. István Tar ist 1910 in Újpest geboren, mit 22 Jahren wurde er Höher an der Hochschule für Bildende Künste, an der er acht Jahre studierte. Noch während seiner Hochschulzeit stellte er seine ersten Arbeiten in einer Sammelausstellung aus, 1943 trat er im Nationalsalon, der jeweils die bedeutendste zeitgenössische Kunst zeigte, mit einer eigenen Ausstellung vor die Öffentlichkeit.

Tars frühe Arbeiten waren vom Expressionismus beeinflußt, Ende der vierziger Jahre änderte sich sein Stil, der Künstler wurde abgeklärter, sein Stil objektiver, allgemeingültiger. Anfang der fünfziger Jahre erhielt er zahlreiche Aufträge für die bildhauerische Ausgestaltung öffentlicher Plätze. Aus dieser Zeit stammt die Büste Miklós Zrínyis, die heute in Budapest vor dem Lustspieltheater steht. Miklós Zrínyi, der Soldat und Politiker des 17. Jahrhunderts, eine der hervorragenden Persönlichkeiten im Kampf gegen die Türken, ist vom Künstler — mit seiner früheren romantischen Auffassung brechend — als kämpfender und denkender Mensch, als hervorragende Persönlichkeit der ungarischen Geschichte und Literatur dargestellt worden. Ein Jahr später schuf István Tar das Relief für die Mauer der Burg von Eger, zum Gedächtnis jener Helden, die dem Vormarsch der türkischen Eroberer 1522 zum erstenmal Einhalt geboten hatten. Auf dem in der Diagonale komponierten Relief drängen sich die Verteidiger der Burg auf den Basteien in barocker Fülle, unter ihnen die Frauen von Eger, die an der Seite ihrer Männer gegen die Türken kämpften.

Die in den verschiedenen ungarischen Städten aufgestellten Standbilder von István Tar füllen die Aus-

Der Hahn
Kleinplastik von István Tar

AUSSTELLUNGEN

Studien an der Hochschule in der Künstlerklasse fort. Natürlich kann jeder Zeichenlehrer eigene Arbeiten zu Gruppenausstellungen einreichen, ja sogar selbständige Ausstellungen veranstalten.

Zum anderen: Auch schon in früheren Jahren sind mehrfach Arbeiten von Zeichenlehrern in Gruppenausstellungen gezeigt worden. Allerdings beschränkten sie sich gewönlich auf den Bereich eines Stadtbezirkes oder eines Kulturhauses. Eine — an Bedeutung und Teilnehmerzahl — so umfassende Ausstellung hat es

graphien, Linolschnitte, Aquarelle, Kohle-, Tusch- und Filzstiftzeichnungen. Neben symbolischen Arbeiten verinnerlichte Porträts, Landschaften; die kleineren und größeren Ereignisse in der Familie, bei der Arbeit, im Leben überhaupt werden festgehalten. Im ganzen genommen aber sind die grafischen Arbeiten schwächer als die Malerei.

Die Bildhauerei ist — vermutlich aus Platzmangel — in der Ausstellung am wenigsten vertreten. So sind auch vor allem Kleinplastiken, Medaillen, Re-

1958. július 8, k

NÉPSZABADSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

A kamerun ... ak a franci

Beszé

Az Egyenlítő ... között terül el az ötmillió lakosú Kamerun. A múlt század végéig önálló állam volt. 1884-től német protektorátus, majd 1916-ban az angol és francia gyarmatosítók megosztoztak az országon. A Magyar Nők Országos Tanácsának meghívására most Magyarországra érkezett Martha Quandie asszony, a Kameruni Demokratikus Nőszövetség alelnöke. Megkértük, tájékoztassa olvasóinkat a kameruni nép életéről.

— Népem jogfosztottan él hazájában — mondotta. — Gyarmatosítóink ügyelnek arra, hogy ne fejlődhessék az ország gazdasága, ne hozhassunk létre nemzeti ipart. Nyomor, tudatlanság a nép osz-

... ála-szoltak. Kegyetlenségük az SS-legényekét is felülmúlja! Kis gyermekeket kínoznak, hogy kicsikarják belőlük, hol tartózkodik illegalitásban élő apjuk, anyjuk. De mindez megacélozza népünket. Kezdetben nem volt fegyverünk — szereztünk a franciáktól. Nem volt hadseregünk — ma már erős partizánmozgalmunk van. Katonáinkat foglyul ejtett francia tisztekkel képeztetjük ki. Igy válaszolunk a gyarmatosítóknak!

— Milyen szerepet visznek a nők az ellenállási mozgalomban?

— Minden erőnket a felszaba-

A magyar képzőművészet sikere a brüsszeli világkiállításon

A brüsszeli világkiállítás nemzetközi művészeti zsüriie a magyar pavilonban kiállított képzőművészeti alkotások díjazásánál egy-egy nagydíjat ítélt *Somogyi József* és *Kerényi Jenő* szobrászművésznek két női szoborkompozicióért. Második nemzetközi díjnak megfelelő díszoklevelet kaptak *Domanovszky Endre* és *Kádár György* festőművészek alumíniumfestményeikért. Aranyérmet kapott Bernáth Aurél alumíniumfestményéért, Ferenci Béni pedig kisplasztikájáért. Ezüstéremmel jutalmazták *Kass Jánost* grafikai munkájáért, bronzéremmel *Tar Istvánt* kiállított kerámiakakasáért. Aranyérmet kapott *a Budapesti Szépművészeti Múzeum* Csontváry Tivadar műveinek ismertetéséért, illetőleg bemutatásáért.

Az összes kiosztásra kerülő díjak nem ismeretesek, de egy biztos, hogy a magyar pavilonban kiállított művek díjazása előkelő helyet foglal el a többi kiállítókkal való összehasonlításban.

Balogh Lajos
...kával idéz-
papírok, ok-
azokat, ame-
e bátor férfi
...országi papír-
több levelet,
, amely arra
s szervezte a
...bb száz olda-
907-től vezette
...kákról a fel-
...írásainál buk-
em, nem lehe-
féi évszázadon
...i között. Meg-
...együtt — tisz-
...s „hagyatéka"
eddig ezekről
gyapa — szá-
...dtan nézett le
...

...sfai H. János

...sággal, az érle...
forradalom mű...
mások című reg...
és legeredmény...
mozgalom társa...
tatására.

Az első vil...
tékes publiciszt...
forradalom idej...
magát, s valóba...
nélkül, ha vívód...
zelebb jut a f...
világához. Ez a...
vábbi pályáját n...
nező élménnyé, ... szól közbe a halál,
1918. december elsején. Kaffka Margit életmű-
ve így is szerves egész. Érdemes a megemlé-
kezésre, s ami ennél is fontosabb: az olvasásra,
költészetének és regényvilágának megismeré-
sére.

d

1968 DEC 1
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

...ményem van.
...ket is vallat-
...llatásnak vet-
...érmotívum az
...rinti szakmát

...a gyermekek
...érlelődtek és
...lejtnek kerül-
...ságuk beálltá-
... Már tudják,
...téren megbe-
...kell a társa-

velőszülő is. De nem ők alkotják a többséget.

Sokan a gyermeket nemcsak a tartásdíjért, hanem főként azért fogadták be, hogy házkörüli vagy háztáji munkában dolgoztassák, ami nekik, a nevelőknek hasznos, de arra nem gondolnak ami a gyermeknek válik hasznára: az iskoláztatásra és a jövőjére. Egyébként a nevelőhálózat gyakorlata régóta fennáll, és ezzel a lehetőséggel a gyermek- és ifjúságvédelem bőven élt eddig is. Ezen a téren legfeljebb arról beszélhetnénk, miként javíthatnánk intézményeink e hálózaton.

De sokkal fontosabb és előbbrevaló feladata a szocializmusért és humanizmusért küzdő emberközösségnek az, hogy sürgősen és nyomatékosan szorgalmazza: lehetőleg minden állami nevelőotthonunkat olyan szel-

A Vas Népe *galériája*

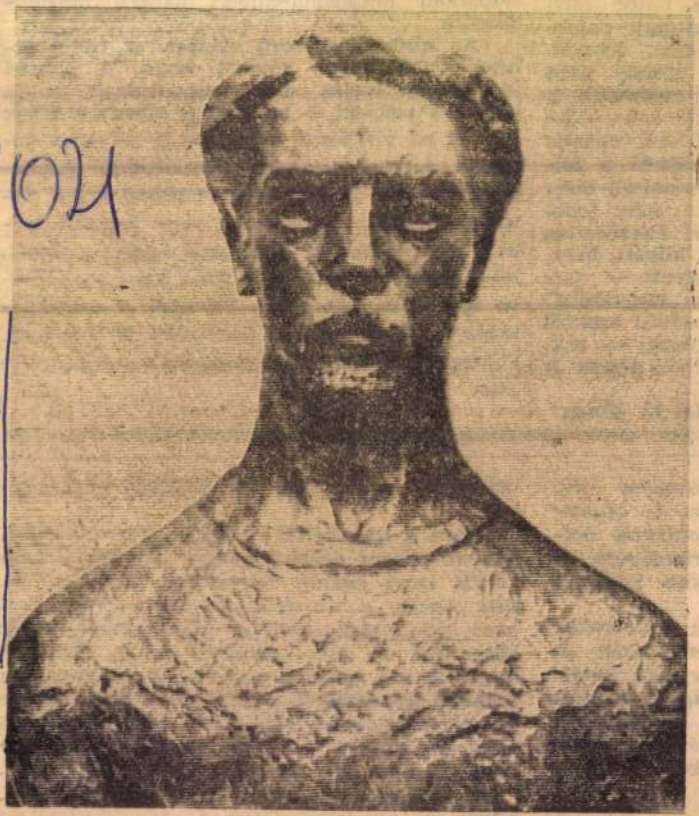

Tar István: Ferenczy Károly (gipsz). A „Kilencek" kiállításáról.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Tar István

Ujpesten született, munkáskörnyezetben nőtt fel. Harminc éve elmúlt, hogy rendszeresen kiállít, szobraival sikeres résztvevője nemzeti tárlatainknak és a különféle külföldi kiállításoknak. Legutóbb tavaly a Kilencek kiállításán szerepelt új műveivel. Egyike legtöbbet foglalkoztatott művészeinknek: a felszabadulás óta csupán a fővárosban 11 művét helyezték el, köztük a kispesti felszabadulási emlékművet. Munkássága jelentősen hozzájárul az új lakótelepek esztétikai arculatának kialakításához. Nagy aktivitással és felelősségel, odaadással végzi közéleti és pedagógiai tevékenységét; tagja a képzőművész-szövetség választmányának, a szakszervezet elnökségének. Munkácsy-díjas, érdemes művész.

Tar István

rendszeres munkájával lehet el-
b megértéséhez, hasznos láto-
erjesztés előkészítő munkájára

módszer, ha az évi előadások
tásakor — szemléltető anyag-
megfelelő kiállítást, múzeumlátó-
nnyebb az előadónak és a hall-

1972. X. 7. 17.44. Petőfi /11/ V.

Láttuk, hallottuk a Kiállitótermekben

- A hónap kiállitásairól Szabadi Judit tájékoztatja a hallgatóinkat.

- Az idei múzeumi hónapot, nem a megnyitók nagy száma, inkább

1021

Tar Gabriella

1972. X. 7. 17.44. Petőfi /11/ V.

Láttuk, hallottuk a Kiállitótermekben

- A hónap kiállitásairól Szabadi Judit tájékoztatja a hallgatóinkat.
- Az idei múzeumi hónapot, nem a megnyitók nagy száma, inkább

a kiállitások jelentősége teszi ~~xxx~~ izgalmassá, és emlékeze-
tessé. Igy többek között Tarr István emlékkiállitása a Nemzeti
Galériában, vagy a Szépmüvészeti Múzeum grafikai seregszemléje
a zene és a szinház a grafikában, amely 5 évszázad rajzaiból
és metszeteiből ad válogatást. Kétségtelen azonban, hogy a
hónap tárlata a " Chagall " kiállitás lesz, amely 14.-én nyilik
a Mücsarnokban. Ma Chagall müveivel találkozni Budapesten, csak-
ugyan szenzáció~~xxxxx~~ számba menő esemény. Nemcsak azért, mert
világhirü mesterről van szó, hanem azért is, mert Chagall müvé-
szete már évtizedek óta, összefonódott mindazzal, amit varázs-
latosnak, igézőnek, titkosnak ~~xxxxxx~~ sejtünk, mindazzal ami
gyönyörködtet, de bizarságával feszültséget is kelt bennünk.
Chagall, aki az oroszországi Vityevben született, már koraifju-
ságában bekapcsolódott a század eleji Párizs mozgalmas, müvésze-
ti életébe, kapcsolatba került Apollinerrel, Delonnével, Moti-
liánival, velük együtt állitott ki a Függetlenek, és a Salon
Dotom kiállitásain. A budapesti kiállitáson tehát Sagal külön-
leges ~~x~~ karakterü müvészetével ismerkedhetünk meg, már amennyi-
ben egy életmütöredékből következtetni lehet, több mint fél év-
százados, lenyügözően gazdag alkotói pályájára, és munkásságá-
ra. A kiállitás rendezői mindenesetre arra törekedtek, hogy ennek
a pályának minél szélesebb ivét tegyék szemléletessé a tár-
latlátogatók előtt. Izelitőt adnak Chagall festészetéből, szö-
nyegmüvészetéből és grafikai munkásságából. Grafikusmüvészetét
nagy számu litográfia, vas, plakát, sokszorositott grafika,
köztük hires bibliai illusztrációja képviselik. A Mücsarnok

a kiállitások jelentősége teszi ~~idő~~ izgalmassá, és emlékezetessé. Igy többek között Tarr István emlékkiállitása a Nemzeti Galériában, vagy a Szépmüvészeti Múzeum grafikai seregszemléje a zene és a szinház a grafikában, amely 5 évszázad rajzaiból és metszeteiből ad válogatást. Kétségtelen azonban, hogy a hónap tárlata a " ~~SAgal~~ Chagall " kiállitás lesz, amely 14.-én nyilik a Mücsarnokban. Ma ~~Sagal~~ Chagall müveivel találkozni Budapesten, csakugyan szenzáció számba menő esemény. Nemcsak azért, mert világhirü mesterről van szó, hanem azért is, mert ~~Sagall~~ Chagall művészete már évtizedek óta, összefonódott mindazzal, amit varázslatosnak, igézőnek, titkosnak sejtünk, mindazzal ami gyönyörködtet, de bizarságával feszültséget is kelt bennünk. ~~Sagal~~ Chagall, aki az oroszországi Vityevben született, már koraifjuságában bekapcsolódott a század eleji Párizs mozgalmas, müvészeti életébe, kapcsolatba került Apollinerrel, Delonnével, Motiliánival, velük együtt állitott ki a Függetlenek, és a Salon Dotom kiállitásain. A budapesti kiállitáson tehát Sagal különleges karakterü müvészetével ismerkedhetünk meg, már amennyiben egy életmütöredékből következtetni lehet, több mint fél évszázados, lenyügözően gazdag alkotói pályájára, és munkásságára. A kiállitás rendezői mindenesetre arra törekedtek, hogy ennek a pályának minél szélesebb ivét tegyék szemléletessé a tárlatlátogatók előtt. Izelitőt adnak ~~Sagal~~ Chagall festészetéből, szőnyegmüvészetéből és grafikai munkásságából. Grafikusmüvészetét nagy számu litográfia, vas, plakát, sokszorositott grafika, köztük hires bibliai illusztrációja képviselik. A Mücsarnok

Kamaratermében magyarázó szövet kiséretében 60 Sagal festmény-
ről készült diapozitivet vetitenek folyamatosan, és lepergetnek
a nézőknek, egy Sagal interjut megörökitő 8 perces filmet. A
különböző dokumentumok, a fényképek, a Sagal versek, valamint
a mester a most elsőizben kiállitott palettáj a vannak hivat-
va, hogy Sagalt az emberti személyes közelségbe hozzák a
közönséghez. Az október 8.-án nyiló vásárhelyi őszi tárlat
hagyományos, és évről évre ismétlődő kiállitás, amely az
Alföldi iskola legujabb termését mutatja be. A Tónyai
örökségét, ápoló, továbbfejlesztő, és bizonyos értelemben
alkotó közösség max is számos művésznek a dx impulzusokat. Az
alföldi festők csoportjához, melynek élén többek között olyan
tekintélyes mesterek állnak, mint Németh József, Szalay Ferenc,
vagy Kurucz Dezső István, egyre másra csatlakoznak a fiatalok,
akik városi létükre is az alföldi táj nyugodt szépségében, a
falusi életritmus természeti lüktetésében találnak önmagukra.
Vissza-vissza térő művészként állit ki a festők között Bazso-
nyi Arany, Koszta Rozália, Somos Miklós, Szurcsik János,
Vecsési István, a grafikusok között pedig Ágota Margit,
Csohány Kálmán, Rékási Csaba, Szenes Zsuzsa. Szákesfehérvárott

Kamaratermében magyarázó szöveg kiséretében 60 ~~Sagal~~ Chagall festményről készült diapozitivet vetitenek folyamatosan, és lepergetnek a nézőknek, egy ~~Sagal~~ Chagall interjut megörökitő 8 perces filmet. A különböző dokumentumok, a fényképek, a ~~Sagal~~ Chagall versek, valamint a mester a most elsőizben kiállitott palettáj a vannak hivatva , hogy ~~Sagallt~~ Chagallt az emberti személyes közelségbe hozzák a közönséghez. Az október 8.-án nyiló vásárhelyi őszi tárlat hagyományos, és évről évre ismétlődő kiállitás, amely az Alföldi iskola legujabb termését mutatja be. A Tónyai örökségét, ápoló, továbbfejlesztő, és bizonyos értelemben alkotó közösség max is számos müvésznek a dx impulzusokat. Az alföldi festők csoportjához, melynek élén többek között olyan tekintélyes mesterek állnak, mint Németh József, Szalay Ferenc, vagy Kurucz Dezső István, egyre másra csatlakoznak a fiatalok, akik városi létükre is az alföldi táj nyugodt szépségében, a falusi életritmus természeti lüktetésében találnak önmagukra. Vissza-vissza térő müvészként állit ki a festők között Bazsonyi Arany, Koszta Rozália, Somos Miklós, Szurcsik János, Vecsési István, a grafikusok között pedig Ágota Margit, Csohány Kálmán, Rékási Csaba , Szenes Zsuzsa. ~~Székesfehérvárott~~

— Emlékszel — kérdezte — a kenesei házikómra?

— Hogyne. — Azt se tudtam, van-e Kenesén házikója.

— Az ráment. Cakumpak. Azzal az elegáns diófasorral. A málnással. A házikó, amiért leéltem ötvenöt esztendőt. Az a terasz, kilátás a Balatonra! — Könnyes lett a hangja. Most már menekültem volna tőle. — Egy-egy nyári [illegible] nézni ahogy

ha annak a könyvszakértő-
nek mondaná el, ak
rinte Balaskóné sze
de látták egy eszpr
ban Pirikével is —
hányszor Pirikét em
gúnyosan hozzátette
aranyos" —, akinek
ler ingyen opera
szerzett egy vendégjá
Tehát annak a megv
getett szakértőnek. A
kosan, minden hor
hitelességre ügyelve
zonygatta, hogy a
ment a
minden
ben vol
ttesített
a belége
a köny
ő a B
adó fé
gban kii
nézte, ezalatt
Balaskóné, az
e és Künzler
a száztízezer
aztán szépen
arrták — „az
be dugták",
a —; felfüg-
róság elé állí-
ak felfüggesz-
ónapot, és az

1969 MAJ. 1

MAGYAR HIRLAP

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

arnyéka is lenne bennem a bűnözőnek, a társadalmi kártevőnek, hát akkor zsupsz! nem száztízezer, hanem egymillió csúszik a zsebembe!

Nem tudtam ellentállni. Rögtön megbántam, hogy megsértem:

— De csak száztízezer!

Nagyon szomorú lett. Nedves a két apró szeme.

Átadták a SZOT művészeti díjait

Szerdán a Szakszervezetek Országos Tanácsának székházában ünnepélyesen átadták *a SZOT 1969. évi művészeti díjait.* Ezúttal tizenkettedszer osztották ki május 1. alkalmából a díjat, amely a széles körű közönség, a munkások, üzemi és vállalati dolgozók elismerését fejezi ki a magas színvonalú, szocialista eszmeiségű írói, művészi munkáért — s az ezzel párhuzamosan folytatott társadalmi, népművelői tevékenységért. *Odaítélését több száz üzemre kiterjedő közvélemény-kutatás előzi meg,* s a fokozott megbecsülésre vall, hogy a díj összegét mostantól az eddiginek kétszeresére: *20 ezer forintra emelték.*

Az ünnepségen megjelent *Aczél György,* az MSZMP Központi Bizottságának titkára, *dr. Orbán László,* a Központi Bizottság tagja, a művelődésügyi miniszter első helyettese, *Brutyó János,* a párt Központi Ellenőrző Bizottságának elnöke, *Gáspár Sándor,* a Politikai Bizottság tagja, a SZOT főtitkára.

A kitüntetettek munkásságát *Virizlay Gyula,* a SZOT titkára méltatta, majd *Blaha Béla,* a SZOT elnöke nyújtotta át a díjakat. Az idei SZOT-díjasok — műfaji kategóriánként — a következők.

Irodalom: *Várnai Zseni* költő; *Gáll István* és *Kamjén István* írók; *Ákos Károly* tudományos szakíró. Filmművészet, tv., rádió: *Bokor Péter* és *György István* filmrendezők, *Szepesi György* rádió- és tv-riporter. Színházművészet: *Major Tamás* és *Szirtes Ádám* színművészek. Képzőművészet: *Tar István* szobrászművész, *Zala Tibor* grafikusművész. Zeneművészet: *Maróthy János* zeneesztéta és *Balázs Árpád* zeneszerző. Táncművészet: *Szigeti Károly* koreográfus.

A díjkiosztás után a SZOT elnöksége fogadást adott a kitüntetettek tiszteletére.

nél egyidőben szabadult az egyik barátja.

ÁRON: Prakovszky?

RAFFAEL: Nem volt az én védencem, de ma reggel beszéltem vele.

ÁRON: Engem persze elítél, és megvet.

RAFFAEL: Nem ítéli el, és nem is veti meg... Csak egyszerűen megérti, hogy így történt.

ÁRON: Mégis kegyetlen dolog lesz a szemébe nézni és megkövetni. De meg kell tennem.

IGAZGATÓ *(visszajön):* Ami kis pénze összegyűlt nálunk, azt elszámoltattam. *(Egy borítékot ad át Áronnak.)* Egy kis aláírás. *(Kedélyesen.)* Szabál az szabál. *(Majd újra hivatalosan)* És amire megeskettem, azt tartsa eszébe. Nem szeretném itt viszontlátni... Sok szerencsét!

(Sötétség.)

Klára szobája, mint a játék kezdetén.

KLÁRA: Mit felelsz a levélre, Áron?... Néztelek, ahogy olvasod... Harmadszor vetted a kezedbe. Hívnak, új feladatokat bíznak rád, rehabilitálnak...

ÁRON: Azt hiszed, hogy ezzel minden lezárult? Meg kell értened, Klára... Most nincs rólam szó, hanem valami merőben másról, ami több, mint én és mint te,

KORTÁRS
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

reztek az apá
KLÁRA: Szava
Áron... A sö
gődtél. Most
ÁRON: Mások
KLÁRA: Az é
Elég volt az
ból, a retteg
és féltések n
en, mint a t
ÁRON: Nem
Klára. Úgy be
rettél volna.
KLÁRA: Szerette
ennek most sem
Engedd, hogy e
ÁRON: Elmenni
KLÁRA: Nagyon
ÁRON: Hová, merre, kihez?

KLÁRA: Nem tudom folytatni ott, ahol hét éve abbahagytuk. Nem tudok most szerelmet adni neked, csak barátságot.

ÁRON: Ha valakinek mennie kell, az én vagyok... Itt minden a tiéd.

KLÁRA: Nem!... Így határoztam és így jó... Áthelyeztettem magam. Az internátusban lesz lakásom is.

ÁRON: Hát ennyire felkészültél erre...?!

1021

Tar István

TAR ISTVÁN szobra

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 SEP 7

TÁRLATON

Könyvespolc

Peter Weiss:

Vitairat Vietnamról
A Luzitán madárijesztő

Peter Weiss nevét jól ismerik a magyar olvasók és színházlátogatók. A Marat halála és a Vizsgálat Magyarországon is színre került, és mindkettő megjelent nyomtatásban is. Sokan hallhattak a vietnami háborúról szóló drámáról is. Most a Modern Könyvtár sorozatban meg is jelent ez a mű, az angolai felszabadító harcról szóló darabbal együtt.

A színpadi szerzők világszerte újabb és újabb formákkal kísérleteznek, hogy mondanivalójuk ezek segítségével minél hatásosabban érvényesüljön. Weiss az úttörők között is a legelsők közé tartozik. Alig titkolja, hogy a brecht-i színház nyomdokain jár — mint ahogy azt társai is teszik —, és a végletekig, már-már szinte a lehetetlenig fokozza a tanítómestertől elsajátítottakat.

A Marat halálához képest sok új elemet találhattunk a Vizsgálatban. A Luzitán madárijesztő, oratórikus felépítésével némiképp folytatása a Vizsgálatnak. De a pantomimra alapozott előadás feltételezése és a versbe szedett statisztikai adatok funkciójának megnövekedése ismét egy újabb formát teremt.

A Vietnam-drámát még hasonlítani sem lehet semmihez. A dráma „cselekménye" az időszámítás előtt 500-ban kezdődik és 1964. augusztus 5-vel fejeződik be. Egy színházi előadásnak húzások nélkül túlságosan hosszú, történelemkönyvnek pedig túlságosan rövid.

A különbségek ellenére sok közös vonás van a két dráma között. Angola a múlt századbeli rabszolgatartás utolsó bástyája. Weiss nemcsak felveti a kérdést: hogy létezhet manapság egy ilyen ország? Válaszol is rá. Az ok a gátlástalan hajsza a profit után

Mary McCarthy:

Vietnami jelentés

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1021

A bányászemlékmű alkotójánál

Ezt az emlékművet felesleges lenne bemutatni. Nem kell, mert szeptember 6-tól már Tatabányán az 1919-es sortűz színhelyén áll, naponta láthatjuk, részévé lesz a városnak, hozzánk nő majd és emlékeztet. A sziklatömbből kiemelkedő, a bányászlámpát magasra emelő alak — ha megformálásában első pillantásra nyersen és megbökkentően is hat — méltó emlék. A magasra tartott bányászlámpa beszédes szimbóluma annak, amit a csendőrtűz áldozatainak példája számunkra és majd a későbbi idők számára mond.

Az emlékmű alkotója, Tar István szobrászművész. Sokaknak bizonyára bemutatni sem kell, hiszen képzőművészeti életünk ismert személyisége, alkotásaival az ország minden részében, csaknem minden városban találkozhatunk.

Pályája az 1930-as években indult, de csak 1945 után terebélyesedhetett ki. A főiskola után mint ösztöndíjas Rómába ment, de a háború, majd a katonaévek és a fogság évei több mint egy évtizedet raboltak el tőle. 1948-ban pályázat révén kapta meg az első nagyobb megbízatást: a MÉMOSZ-székház nagy reliefjét készítette el, amelyet az Építők Rózsa Ferenc művelődési otthonának homlokzatán ma is láthatunk.

Az első megbízatást termékeny, munkás évek követték: egyik szoborcsoportját a Népstadionban találhatjuk. Ő készítette a salgótarjáni 1919-es emlékművet, a makói József Attila-szobrot, a kispesti felszabadulási emlékművet. Legtöbb alkotása a fővárosi és vidéki új lakótelepek tereit díszíti, oldja fel sok helyütt a panelházak ridegségét. A pesterzsébeti lakótelepen táncoló figurával, a komlói gimnázium előtt, a Lukács-fürdőben, a Gellért-hegyen szobraival, kútfiguráival találkozhatunk.

Thököly úti műtermében jelenleg is több nagy szoborkompozíció készül: a legnagyobb, a 14 figurából álló körkompozíció a népvándorlás időszakából meríti témáját, és Budapesten a Március 15. térre kerül majd. A miskolci kórház előtt felállítandó Semmelweis-szobor, a szombathelyi zenei gimnázium elé kerülő Guzsalyozó című szobor alakja ugyancsak látható már műtermében.

A művész az elmúlt évek során kétszer kapta meg a Munkácsy-díjat. 1968-ban „Érdemes művész" címmel, ez évben a SZOT-díjjal jutalmazták munkásságát.

A tatabányai emlékmű megalkotásához azzal a tisztelettel és áhítattal kezdett, amelyet nem csak az 1919-es sortűz áldozatai iránt, de egyben a bányászok és azok munkája iránt érez. 1948-ban egy Dorogon megrendezett képzőművészeti kiállítás kapcsán ismerkedett meg Komárom megyével, a bányászokkal, akkor többször járt lenn a bányában, és mostani alkotásába belesűrítette akkori élményeit is.

Amikor ez év tavaszán megbízást kapott az emlékmű elkészítésére, több alkalommal utazott Tatabányára, s Láng József építésszel együtt tanulmányozta, hogy az emlékmű felállításának helye, a tér most és a későbbi rendezés során milyen kompozíciót enged meg, milyenek a tér arányai, s milyen megoldású szobor illeszkedik a legjobban a tér képébe. Csak ezután született meg az emlékmű végleges formája, amely relief, ugyanakkor térplasztika is. A sziklatömb, amelyből a bányász alakja kiemelkedik, támasztékot és egyben mondanivalót is ad a figurának. A megoldás megnyerte a szakmai zsűri tagjainak tetszését, s találkozott a megrendelők elképzelésével is.

És ne lepjen meg senkit, hogy a most felállított emlékmű nem kő, hanem egyelőre csak gipsz. A kőszobor, amely majd teljesen megegyezik a mostani gipsz változattal, még nem készült el, de a következő évfordulóra már felcserélik a gipsz változatot, s ugyanezen a helyen áll majd maradandó emlékként és emlékeztetőként.

Nagy Tamás

hogy az aratás megkezdéséig a késői kitavaszodás ellenére a termelőszövetkezetek általában végeztek a kukorica második kapálásával és a többi kapások, a burgonya, cukorrépa erre az időszakra eső növényápolásával is. A kapásterületk megyeszerte szépek, gondozottak, gyommentesek, ami a termelőszövetkezetek tagságának jó, lelkiismeretes munkáját dicséri.

— Melyek a fő feladatok jelenleg a mezőgazdaságban? — hangzott a második kérdés.

— Ami a további teendőket illeti, most az a fontos, hogy a termelőszövetkezetek jó munkaszervezéssel az aratás, és általában a gabonabetakarítás mellett változatlanul nagy gondot fordítsanak a nyári növényápolásra, illetve a takarmánybázis további növelésére. Ezzel kapcsolatban

különösen a kukorica harmadik, úgynevezett gazoló kapálására és a burgonya második töltögetésére szeretnénk különösen felhívni a figyelmet.

Ennek elvégzése lényegében befolyásolja a terméseredményt annál is inkább, mivel a csapadékos időjárás a gyomnövényeknek is kedvez.

mindenütt bizo
lőszövetkezeti
az alapszabályt
betartását, va

Megtalá

— Bútorlap 10
az

Az Országos Széchenyi Könyvtár zirci Reguly Antal Tudományos Könyvtára nagy látogatottságnak örvend. A napokban várják a tízezredik látogatót. Az év végéig a tervek szerint 15 ezer vendéget várnak, ez a szám azonban — előreláthatólag — jóval magasabb lesz. A könyvtár épületét egyébként jelenleg kívül-belül tatarozzák, több millió forintos költséggel.

A könyvtár nagytermének egyik érdekessége, a legfiatalabb bútordarabok egyike, ez évben százéves. Az intarziás bútorlapot Wilde József zirci mester készítette az 1862-es londoni világkiállításra. Fő érdekessége eredeti motívumai mellett, hogy a Bakony összes fafajtáit, 100 fafajtát, épített bele a mester.

Megtalálták a nagyterem egyik értékes, óriás méretű gobelinjét.

A terem homlokzatát két vallás
tárgyú gobelin díszítette. A háb
rú alatt az egyik elveszett, úg
tudták külföldre került. A köze
múltban egy kiállításon készíte
rádióriport alkalmával jöttek r
hogy a gobelin a zirci képtárb
való. Jelenleg az Iparművésze
Múzeumban őrzik. A tárgyalás
kat megkezdték, hogy visszaho
zák eredeti helyére.

Milyen

Új utcaso
(Cikk

Öntözőberendezést vásárolt a pápai Egyetértés Termelőszövetkezet

A tavalyi aszály, az idei — nyáreleji — szárazság sok kárt, kellemetlenséget okozott a pápai Egyetértés Termelőszövetkezetben is. A nagyüzemi gazdaságnak azonban megvan arra a lehetősége, hogy öntözéssel küzdjön e természeti csapas ellen.

A pápai Egyetértés Termelőszövetkezet már korábban elhatározta, hogy öntözőberendezést vásárol és működtet. A berendezés — amely 242 000 forintba kerül — már meg is érkezett és rövidesen felszerelik. Egy hét múlva tartják műszaki átvételét. A berendezés 1300 atmoszférás, négy szórófejes. Az idén mintegy 39 holdat öntöznek vele, jövőre azonban már 100—120 holdra nő az öntözött szántóföld terület a termelőszövetkezetben.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Tarr Istvan
1962 JÚL 20

NAPLÓ (Veszprém)

1021

Vajda Péter új szobra előtt

A szobrot még nem állították föl. Még különválik talapzatától, Vanyola új, nem teljesen kész iskolájában. Elnézem Tarr István alkotását, a fehéren világló mellszobrot. Először csak az iránt érdeklődve: milyen is lehetett külsőleg? Noha láttam már egy róla készült portré reprodukcióját... És olvastam egy, a XIX. század közepe táján papírra vetett személyleírást róla, miszerint Vajda Péter alacsony, szikár, de izmos, olajszínű, barna férfi. Napsütötte arccal és kezekkel, göndör hajfürtökkel, lelkes homlokkal és szemekkel. Igen, a szobor ő, vitathatatlanul. Nem csak a külsejét, de a lelkét is belevésték a „kőbe". És hallani vélem Petőfi követelően figyelmeztető hangját: „Emlékezést, emlékezést neki!" A Vajda Péter halálára írt költemény szavai ezek, akkor is tisztán csengtek, amikor az „Ocsászári, Apostoli Király" kultuszkormányzat dicstelen rebellisként emlegette vagy hallgatott róla, mint a sír, olyan sötéten.

Hanem azért, minden kétséget kizáróan, vastagon befödték Vajda Pétert és tevékeny szellemét mocskos sárral és porral. Olyannyira, hogy a Vajda-család vanyolai leszármazottai — Vajda Kálmán kovácsmester, Vajda Dániel szövetkezeti paraszt, Vajda Ernőné, Ligmond Istvánné, született Vajda Ilona — az ősi házon kívül nem őrizhetnek semmi eredeti, írásos emléket Vajda Péterről, évtizedeken át alig emlegették, ha szóltak is róla, nem túlságosan nagy büszkeséggel.

Most „kiássák" Vajda Péter emlékét és hagyatékát. Minden esetre nagy szerencse, hogy ez az ébresztés nem nagyon nehéz. Ki volt Vajda Péter? Petőfi Sándor emlékezetes költeményében gyönyörűen válaszol erre a kérdésre is. A természet leghűségesebb fiának nevezi, a hon dalnokának, azt írja, hogy ő a függetlenség bajnokát siratja leginkább benne, de arról is szól, hogy megérdemli az emlékezés virágait és könnyeit, mert ő sok könnyet is felszárított. Íme ez ő, nagy vonalakban. Talán nem elegendő indíték és támpont a kutatáshoz és megismeréshez? Aztán a két világháború között is akadtak, akik Szarvason — ahol már síremléket is állítottak Vajda Péternek — és környékén apolgatták a dalnok, a nagy természetbarát és pedagógus hagyományait. Itt már 1931-ben kiadták Vajda Erkölcsi beszédeit, dr. Kemény Gábor szerkesztésében, a „Szarvasi Öreg Diákok Szövetsége" nevében. 1958-ban Hanzo Lajos írt róla egy kötetet, amely Békéscsabán jelent meg. Vajda Péter sokoldalúságáról is vall. Hasonlóképpen a Magvető Kiadó által nemrég megjelent kötet: „Vajda Péter: Költemények prózában".

Sem hivatottnak, sem elég „felnőtt"-nek nem tartom magam Vajda Péter valamiféle értékelésére. Én csak tisztelni tudom. Ilyenképpen állok szobra előtt, amely még különválik talapzatától.

Kezdetben Vajda Péter Erkölcsi beszédek című kötetével, amelyet átlapozgattam, csakúgy, mint a Költemények prózában című kötetet. És — itt különösképpen — rezonálódnak az emberben Vajda Péter remekül kifejezett eszméi, költeményei és tanításai. Hogy „keressük a legszebbet, merjük a legnagyobbat". Iskoláinkban „csak a valót tanítsuk... Aki megállapodott, az hátra megy... Kik a legjobbak? Kikben legnagyobb, legmunkásabb a haladási szellem... a nagy czél a köznép jóléte... rögtöni iparral ... Nem közboldogság félboldogság... Hol felvilágosodás és műveltség nincs, ott szabadság nem lehet... Szabad hazában jobb szeretek utolsó polgár lenni, mint első a rabszolgák között".

A szobrot az új iskola előtt helyezik majd el. Az iskola gyönyörű! Szép, nagy, világos termek, széles rakott-tűzhelyek, kényelmes padok. A tanulók az ablakokon át látják majd Vajda Pétert. Én meg azt láttam tegnapelőtt, hogy egy paraszt ment szekéren, s a ház előtt, amelyben a Vanyoláról elszállt, nagy szellem lakott, amely házon a márványtáblán az ő neve olvasható — a szövetkezeti paraszt ember kalapot emelt. Majd a szobor előtt is kalapot emelnek, ha gyalog, ha szekéren vagy traktoron mennek. És ha úgy érzik, hogy Vajda Péter visszaköszön, ez nem csalóka játék lesz. Mert ő is él újra, valamennyiükben. Bennünk ma is meg tud szólalni.

Akik korukkal és jövőjükkel élnek együtt, azok előtt ledőlnek mindazok, akik csak a múltban gyökereznek, a mának pedig csupán virágait tépdesik. Ez nem korszakos, hanem örök igazság. Vajda Péter alapeszméinek egyike. És ugyanez nekünk is.

Pozsgai Zoltán

...ban – Ma hatalmas ...nban

nációt a brit külügyminisztérium *cáfolja*. A cáfolat szerint a ciprusi és a libanoni események csak annyiban függnek össze egymással, hogy egyik is, másik is részét képezi a nyugtalan közép-keleti helyzetnek. *Az angol diplomaták úgy vélik, hogy ha az elkövetkező napokban sikerül elkerülni a súlyosabb összeütközéseket, akkor mind Cipruson, mind Libanonban javulhat a helyzet.*

Ma este a görög fővárosban nagy tüntetést terveznek a törökök ciprusi vandalizmusa ellen.

A tüntetést egyelőre a görög belügyminisztérium nem engedélyezi. *Nicosia* görög polgármestere felhívással fordult ciprusi honfitársaihoz, amelyben kijelenti: a görögöket ért barbár mészárlás ellenére, nyugalomra intek. *„Azt remé-*

Tar István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1958 JUN 15.

1610

□ A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM Tar István szobrászművészt bízta meg a kaposvári Latinka-szobor elkészítésével. Az eddigi elgondolás szerint, a szobor két és fél méter magas lesz. A Tanácsköztársaság negyvenedik évfordulóján állítják fel és leplezik le. Tar István a napokban Kaposvárra utazik, ahol a megyei és a városi tanáccsal tárgyal a szobor elhelyezése ügyében.

□ *MÁR EGYÜTT VAN a Műcsarnokban a szovjet képzőművészek e hó végén megnyíló csoportkiállításának anyaga. Megérkezett Muhina világhírű szobra, a „Munkás és kolhozparasztnő" is. Mint ismeretes, a szobor hatalmas méretű, alumíniumban kivitelezett első példánya a New York-i világkiállítás szovjet pavilonját díszítette. Muhina szobraiból egyébként valóságos kis gyűjtemény — mintegy húsz mű — érkezett Budapestre. A nagy művésznő korai korszakából való alkotásaival csak most ismerkedhet meg majd a képzőművészet iránt érdeklődő hazai közön-*

Tar [Theisz] István

TAR /THEISZ/ ISTVÁN :

221. Korsós nő. - Szobor, fa, mag.: 65 cm. Jelz. a talapz. "Tar 1940."

Kopp 1939/40. Herzen II.

Kovács Mária — Borbereczik

Boldogfai F. S. — Andrássy Kurta

Borros Miklós — Mettz

8

~~Jarsus~~ Kún István — Manajló

Büky — Mikoy Mihály

3 Meintz H — 2 Koutuly } VII.

" Miklós J — 1 Mere

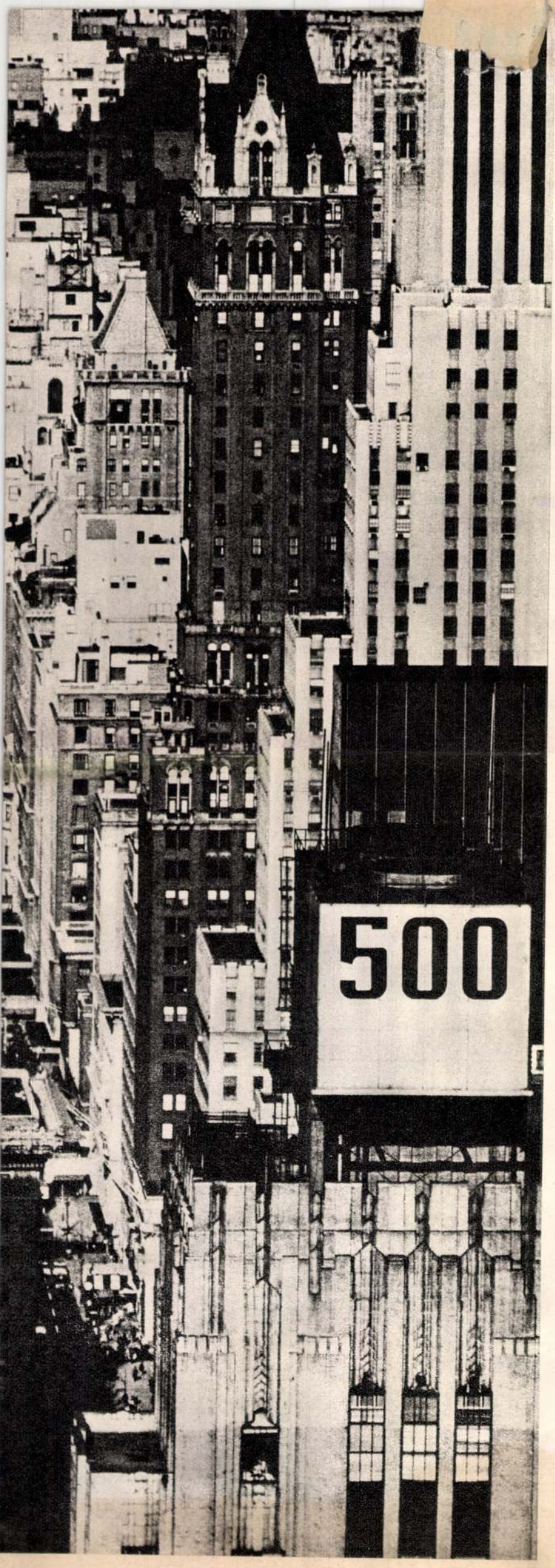

New York (Lőrinczy György felvétele)

Vincze Oszkár

Ember a metropolisban

Európa népeinek 60 százaléka városokban lakik; Angliában ez a szám már 80 százalék fölött mozog. Ausztrália és Óceánia népeinek mintegy 75 százaléka, az USA és a Szovjetunió lakosságának 55 százaléka él városokban. E nagysodrú népmozgás egyik legfőbb oka a mezőgazdaság felgyorsult fejlődése, gépesítése, amely a falu lakosságának éppen a legfiatalabb évjáratait az ipartelepülések irányába áramoltatja. E tendencia egyik rendkívül érdekes jellemzője, hogy a folyamat minden fejlett ipari országban — tőkés és szocialista talajon egyaránt — szinte azonos ütemben megy végbe.

A demográfia vészjelei szerint 2000-ben a Föld népességének négyötöde úgynevezett metropolisokban zsúfolódik össze és ha e tendencia az utóbbi esztendők ütemében tovább erősödik, például Kalkutta lélekszáma 35—60 millióra szökhet fel, Kairóé pedig könnyen elérheti a mai New York lélekszámát, a 14 milliót.

Nincs teljes hitelt érdemlő számítás róla, de elképzelhető Ázsia, Dél-Amerika vagy akár Párizs, Varsó és Európa gyors ütemben fejlődő más városainak hasonló riasztó felduzzadása, ha a Föld népessége — a demográfusok vagy az amerikai ENSZ szövetség jelzése szerint — 2000-ig a mai 3,48 milliárdról valóban 7,51 milliárdra szökik fel.

Nehezen mondhatunk újat: a világ nagyvárosai már napjainkban sem alkalmasak a közlekedés lebonyolítására és a heringes hordóra emlékeztető zsúfoltság miatt, mint életkeret egyre taszítóbbá válnak lakosaik számára. A nagy metropolisokat túlnyomórészt az automobilizmus, az emberi közösségek életritmusának felgyorsulása előtt építették és lélekszámuk, még 30—50 évvel ezelőtt is, csupán töredéke volt a mainak.

Lényegesen kisebb lakosság számára, az annak megfelelő forgalomra és egyéb szükségletekre tervezték — ha ugyan egyáltalán tervezték — e nagyvárosok létesítményeit, intézményeit. Ehhez méretezték az úthálózat teherbíró- és átbocsátóképességét, a víz- és szennyvízvezeték rendszerét, a gáz- és villanyvezetéket stb. Természetes, hogy olyan arányú előretartással semmit sem tervezhettek, ami a mai nagyságrendeknek is megfelelhetne. Ez magyarázza, hogy ma már a leggazdagabb országok metropolisaiban is alig akad közmű, amelynek kapacitása akár megközelítően is elegendő lehetne a tényleges szükséglet zökkenőmentes kielégítésére. A három vagy hatemeletes nagyvárosi lakóépület hovatovább valóságos vityillónak számít a mai felhőkarcolók árnyékában. A nagy koncentrálódás a telekárakat példátlan mértékben felverte. Ma már nemcsak New York, Chicago, Boston, Cleveland és San Francisco belvárosában építenek irdatlan felhőkarcolókat, de Dél-Amerika és Európa nagy városaiban is.

Megoldás-e a „kontrametropolis”?

Természetes, hogy a nagyváros emberének rossz közérzete előbb-utóbb nagy feszítő erővé növekszik, és kialakul benne a heves nosztalgia a csend, a zöldliget, a házikert, a tiszta víz, ér, vagy tó üde világa iránt. De a nagy városokból szabadulást kereső ember végül itt sem találja meg egyensúlyát. Az ilyen hétvégi telepek állandóan növekszenek, majd arányaiknál fogva valami „kontrametropolissá” duzzadnak. A munkahely általában olyan távolságra van az új lakóhelytől, hogy a termeszjárássá vált országúton jövet-menet nem ritkán naponta háromnégy órán át kell gurulnia. Így lesz az autó a kor embere számára valóságos gálya, amelyhez éppen életének legszebb évei lán-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI 1 61
Telefon: 138-068, 337-748 340-726
1970 MÁ
BUDAPEST
Budapest

Tar István szobrai

Ha valaki olyan munkát végezhet, amelynek látható és maradandó eredménye hozzájárul Budapest szépítéséhez, a munka örömén túl az otthon-díszítés örömét is érezheti. A szobrász az alkotómunka fáradsága s feszültsége közben fokozottan érzi ezt, különösen, ha maga is a város szülötte, s gyermekkora óta szemtanúja szomorú pusztítások utáni újjászületéseinek.

A Munkácsy-díjas, Érdemes Művész Tar Istvánnak már sok ilyenfajta örömben volt része. Számos műve áll a város különböző pontjain: a Lágymányosi úti, a Gubacsi úti és a József Attila lakótelepen; parkokban: a Lukács fürdő előtt, a Margitszigeten és a gellérthegyi Jubileumi Parkban. Az ő műve Kispest felszabadulási emlékműve, a MÉMOSZ székház homlokzatát díszítő dombormű és az Operaház mellvédjén álló Donizetti és Rossini szobor is. Mennyiféle feladat, milyen különböző igények!

A művek egyikét nézzük meg jobban, közelebbről: azt, amelyik az újabbak közé tartozik, de már közismertté vált: a gellérthegyi Jubileumi Park 1965-ben elkészült kútfiguráját.

Teraszosan kiképzett lejtőn áll a kút. Kőarchitektúráján bronz figura ül: leányalak. Póza egy korábbi nyugalmi helyzetből való elmozdulás. Ha váratlanul szólítanak, akkor figyelünk fel ilyen mozdulattal. Látjuk a figurában a megelőző nyugalmas mozdulatlanságot — szinte halljuk a hívó szót — s a kőkubusról lecsúszó láb már jelzi a következő nyugalmi helyzetet. A három fázist egyszerre érzékelteti a szobrász. A mozgást a legjellemzőbb ponton ragadta meg: még súlyosan támaszkodik a bal kar, még feszül a jobb lábszár izma a sarkán támaszkodó, lefeszített lábfej fölött, de a bal láb már lecsúszóban, s a jobb kar határozatlan-könnyeden mozdul a levegőben.

Szerencsésen megfogalmazott kontraposzt fordítja térbe a figura tagjait, így a szemlélődőnek, bármely irányból közeledik, teljesértékű látványban van része.

Tar István szobrai súlyos, nagytömegű, leegyszerűsített formák rendszerei, amelyek segítségével a lényegre koncentrálva fejezi ki plasztikai gondolatait. Legújabb művén, a Gubacsi úti lakótelep „Táncolók" című kompozícióján ezeket a nagy formákat hallatlan dinamikával lendíti térbe, kihasználva a bronz adta lehetőségeket. S még alig helyezték el a „Táncolók"-at, már öntésre kész a Kacsóh Pongrácz úti lakótelepre kerülő „Lovas figura".

A Fővárosi Tanács sokoldalú és termékeny művészt tüntetett ki a „Pro Arte" aranyéremmel.

Pálosi Judit

Kútfigura a Jubileumi Parkban (Koffán Károly felvétele)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ISZAK-MAGYARORSZÁG

Kellemes a fürdés
habfürdővel!

Nincs fekete kocka

Vízszintes sorok:

1. Százmilliók harca korunkban (8 betű)
2. Latin köszöntés (3) — Görög sziget (5)
3. Rendfokozat (4) — A legnagyobb atomsúlyú elem (4)
4. Dallam (4) — Gondolkozási „kaptafa" (4)
5. Közigazgatási szerveink (8)
6. Kereskedelmi rövidítés (2) — Az egyik Kisfaludy névjele (2) — Elmesport (4)
7. Bizonyította (pl. állítását) (8)
8. A Szovjetunióban a hadikommunizmus után bevezetett új gazdasági politika nevének rövidítése (3) — Esztendő (2) —Táncmulatság (3)
9. A bíborosok pápaválasztó tanácsa (8)

Függőleges sorok:

I. A szocialista országok népei (9)
II. Lehár operettje (3) — Börtönlakó (3) — Szóösszetételekben egy fogalomnak a földdel kapcsolatos voltát jelöli (3)
III. Mázol (3) — Peru egykori uralkodóinak címe (4) — A Nobel-díj francia rövidítése (2)
IV. A szív akciós áramának működéséről készült görbe nevének rövidítése (3) Egymást követő magánhangzók (2) — Ülő alkalmatosság (4)
V. Újévi üzenetében óriási hatóerejű békejavaslatokat tett (8) — Római ötven (1)
VI. Levegő görögül (3) — Kötőszó (2) — ... Regia — Székesfehérvár latin neve (4)
VII. Kereskedelmi rövidítés (2) — Ilyen „futó" is van (4) — Távolság (3)
VIII. Török kisváros (9)

Beküldési határidő: február 8. A megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1		A						
2	A	V	E					
3								
4	M	O	T	T	S	É	M	A
5								
6					S	Z	K	K
7								
8	N	E	P	F	V	B	Á	L
9								

IPARMŰVÉSZETI · VÁLLALAT

Farsangra

IPARMŰVÉSZEINK
LEGÚJABB NŐIRUHA
MODELLJEI KÖZÜL
VÁLOGASSON A

MINŐSÉGI NŐI RUHABOLTBAN
Bp., V., Kecskeméti utca 4.

Az

Emkében

VII, LENIN KRT 2

KOVÁCS ANDOR ES TÁNCZENEKARA

Non-stop műsor
Kitünő vacsora — TÁNC

Minden délután
5 órai tea

1964 FEB 1
1021

Képzőművészet

A szépség csodálói

Szobrok a köztereken

Ha visszahúz a sablon

Giccs és közízlés

A Szépművészeti Múzeum portáján 2328 kék és zöld színű, belépésre jogosító kis jegyet szakítottak le múlt vasárnap. A látogatók száma azonban több volt, hiszen a gondos őrök jó néhány előre váltott fehér bérletkártyát is átlyukasztottak a bejáratnál. Szerény helyi adalék ez.

A lezárult esztendőben körülbelül másfélmillió látogatója volt a magyarországi képzőművészeti kiállításoknak. Ez az örvendetesen magas számadat éppen úgy jelzi, hogy állandóan növekszik a képzőművészet iránt érdeklődők tábora, mint amiként ugyanezt mutatják a képcsarnoki eladások emelkedő forintösszegei, vagy azok a gyakori levelek, amelyek a televízió képzőművészeti előadásainak sűrűbb műsorra tűzését sürgetik.

Részletekbe menő „mennyiségi" vizsgálódás helyett emlékeztetni kell rá, hogy komplex viszonylatokat jelez ez a gyűjtőfogalom-pár: képzőművészet és közönsége, amely már egymás mellé állításában is rámutat a lényegbevágó kérdésre: kielégítő-e vajon az a folyamat, amelyet képzőművészetünk demokratizálódásának nevezhetnénk?

Mert ez nem csupán művészeink öntudatosságán és tehetségén, meggyőződésük elmélyedésén, alkotókészségük növekedésén, műhelyproblémáik szocialista-realista megoldásán múlik.

Találkozások a művészettel

A közönség nemcsak a kiállításokon találkozik a képzőművészet alkotásaival, meg amikor otthona díszítésére műtárgyat vásárolván, azt mindennapi élete meghittségébe vonta. Képzőművészeti alkotás az az illusztráció is, amelyet könyvében talál, jónéhány plakát is, amely az utcán — vagy kicsinyített formában —, a villamoson, az autóbuszon, a trolibuszon, az újságlapon hirtelen magára vonzza tekintetét. És főként a szobrok, az emlékművek: az új épülettömbök vagy a parkok díszítésére felállított szobrok, épületekre komponált domborművek, amelyek mind arra hivatottak, hogy mint új képzőművészeti alkotások szépítsék, mondanivalójukkal és formáikkal felemelővé vagy meghitté varázsolják a felszabadult dolgozó ember környezetét.

Ki gondolt még rá, hogy a hagyományostól eltérő, szokatlanabb, a merészebb, új kifejezési forma általában kevésbé talál visszautasításra egy grafikai lapnál vagy egy színeivel megragadó táblaképnél, mint egy szobornál, főként pedig valamelyik, mondanivalójával jelentősnek tudott emlékműnél? Vajon emiatt azt kell-e hinnünk, hogy a háromdimenziós műalkotásokat vizsgálva, a szem inkább ragaszkodik a megszokott formákhoz, mint ugyanez a szem festmények, rajzok, metszetek láttán? Nem lehetetlen, hogy a jövőben valamilyen ma még ismeretlen fiziológiai-pszichológiai vizsgálat kimutatja majd ezt. Ám az is lehetséges, hogy ilyfajta vizsgálat eredménytelen marad majd, sőt esetleg az említettel ellenkező eredményre jut. Felesleges azonban itt fantasztikus találgatásokba bocsátkozni! Másról van itt szó! A közönség közösségi szelleme, közösségi érdeklődése nyilvánul meg abban, hogy általában erősebben foglalkoztatja a nézőket egy emlékmű, egy köztéren felállított szobor szokatlan, újat kereső vagy újat találó formai megoldása, mint akármilyen más képzőművészeti alkotásé. Nyilvánvaló, hogy az érdeklődés a nép társadalmi tudatának fejlettségét árulja el.

E véleményünk jó néhány, az utóbbi években előfordult eset alapján alakulhatott ki. Közülük a legtöbb csak szakmai körökben vált ismeretessé. De nem egy nyilvános vitáról is hallhattunk. Mert a közönség nem csupán dicsér, nemcsak hálával és gyönyörködéssel fogadja az utcán, tereken eléje kerülő szépséges alkotásokat. Hanem olykor halkan — olykor hangosabban bírálja is a neki nem tetszőt. Tiltakozik is a vélt vagy valóságos torzítások ellen. A vélemények természetesen különbözőek, hiszen bennük nyilvánul meg a közönség rétegeződésének, műveltségbeli s ízlésbeli különbözőségének hatása is. Sőt olykor még a megdöntött társadalomban kialakult maradi ízlés, a régi visszahúzó hatása is.

Figyelembe kell venni azt is, hogy végső soron a tanácsok döntenek egy-egy emlékmű vagy szobor felállításáról. És ez helyes is, hiszen a tanácsok éppen a legszélesebb rétegeket képviselő testületek. Viszont célravezető volna, ha a tanácsok bevonnák — az eddigi gyakorlatnál még jobban — bíráló s döntő munkájukba a művészeket, a műbírálókat is. Így a hozzáértők fokozottabb segítségével küzdhetnék le az egyes személyekben a megszokás mögött lappangó maradiságot. Ahol ez sikerül, ott oly műalkotások kerülnek köztéri felállításra, amelyek szokatlanabb, merészebb kifejezési formájukkal és szocialista tartalmukkal arra hivatottak, hogy tovább fejlesszék a közízlést. Így kerül rövidesen, bronzbaöntése után, Salgótarjánban felállításra Tar István monumentális szoborcsoportja, a *Pletykázó asszonyok* — középső figuráját itt mutatjuk be.

A megszokás, tudjuk, gyakorta változik kispolgári igénytelenséggé. Ezt az igénytelenséget még korántsem tette lehetetlenné a következetesen — de talán nem kellő intenzitással folytatott — giccsellenes küzdelem. A szocialista fejlődés nagy eredményeket ért el a vizuális kultúra fejlesztése, s elterjesztése tekintetében is, de a közönség ízlését még nem alakította teljesen át, nem szüntette meg a maradi, elavult képzőművészeti sablonok visszahúzó hatását. A közízlés fejlesztése a kulturális felemelkedés állandó feladata s feltétele.

Nem tagadható, hogy a kiállítások közül az utóbbi években az emlékkiállításoknak volt a legnagyobb sikerük. Ez viszont nemcsak az ízlésfejlődés ritmusáról vall, hanem kétségtelenül hozzájárul ahhoz, hogy a kiállításokon bemutatott anyag rendkívül szuggesztív módon fejlesztheesse a közönség vizuális kultúráját is.

Kinek készül a szobor? — című cikkében legutóbb Mihályfi Ernő javasolta: jelöljék ki a Margitszigetet a szobrok nyilvános vitafórumának. Oly módon, hogy minden köztérre, nyilvánosság elé szánt szobrot felállítás előtt a Margitszigetre vigyenek és ott legyen megtekinthető.

Érdekes és csábító javaslat ez. Megvalósítása egy nagyszerű kiállítási parkot nyitna meg szobrászművészeink előtt, s a magyar közönségnek kétségkívül sok műélvezetet szerezne. Viszont megtévesztő is a javaslat. Az új vitafórum ugyanis nem szüntetné meg a méltán kifogásolt félreértéseket. Sőt, bizonyos tekintetben növelné is a félreértések lehetőségét. Elsősorban természetesen nem akkor, amikor egy parkban felállítandó szoborról lesz szó.

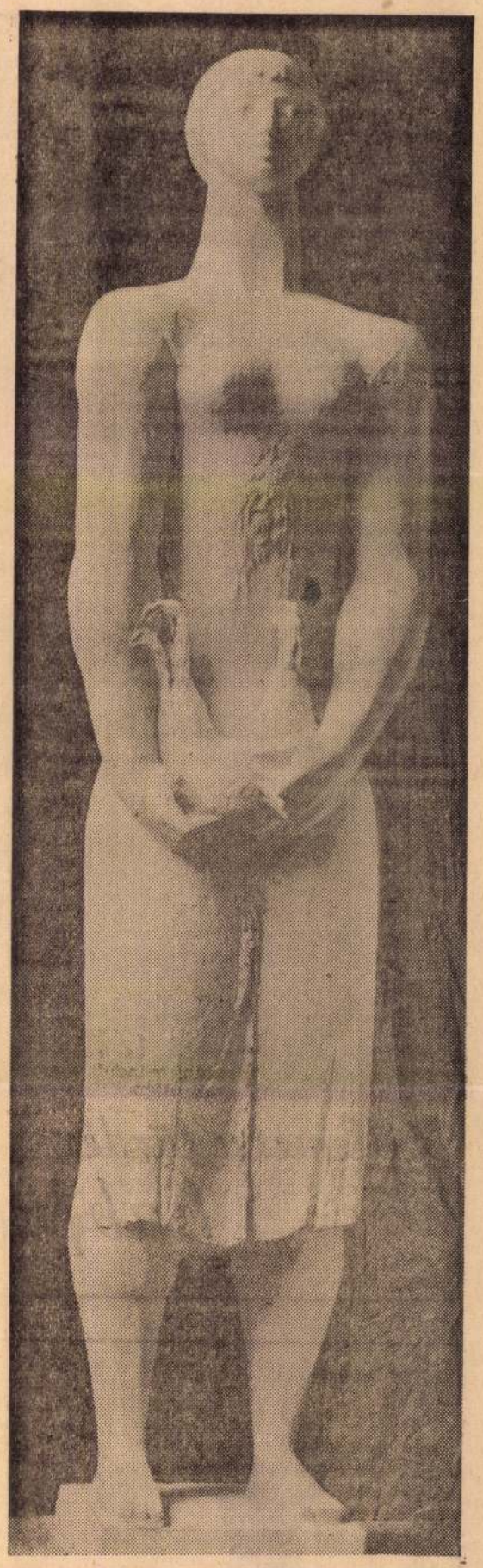

AZ EGYIK PLETYKÁZÓ ASSZONY
Szokatlan, merész, új kifejezési forma

A tér, a környezet — és a képzelet

Hanem új lakótelep, városrész, nagyobb épületek létesítésekor a szobrászművész — egyetértve a megrendelőkkel és az építészekkel — az épület vagy az épületek, egy meghatározott városrész vagy tér, a környezet tekintetbevételével tervezi meg szobrát. Képzeletét a meghatározott hely, az adott lehetőség szükségszerűen alakítja: lendíti is, szabályozza is. Végső soron a közönség is akkor formálhatja meg autentikusan a véleményét, amikor ott látja meg a szobrot, ahova a városrendező és a művész eredetileg tervezte és képzelte.

És csak itt valósulhat meg a szocialista esztétika szerinti célkitűzés is: „A művészetet nemcsak az fűzi össze az élettel, hogy ábrázolja azt, hanem, hogy a szépséggel gazdagítva behatol az életbe."

MURÁNYI-KOVÁCS ENDRE

lami nagy gondokat hurcolt volna kis betegsége mögött, gondokon kívül még fáradtságot is, mert néhány hétre a házban maradt ekkor, mint aki valami nagy csalódást akar kiheverni. Efféle dolgokat mi nők, könnyen észreveszünk. Miféle gondjai voltak, miféle csalódásai? — erről természetesen nem nyilatkozott, csakhát én ezt mégis észrevettem, mert ezt nagyon könnyen észrevesszük, mi asszonyok. Még mosolyogtam is magamban, és ha néha mégis szólt egy-egy szót, azt gondoltam magamban, hogy beszélj csak, Tóni, beszélj csak, nekem ugyan beszélhetsz, — még boldog is voltam magamban, hogy ha ilyen áron is, ilyen fájdalom és csalódás árán, de néhány hétre mellettem maradt.

— Így hát ezekben a hetekben otthon pihengetett, — mily boldog is voltam, Istenem, — úgy éreztem, hogy sok minden csúfságért kárpótol a sors. Történt, ami történt, csúfság, szégyen, veszteség és fájdalom, most mégis együtt vagyunk, — így gondoltam csendes mosollyal és boldogan. De boldogságom egy napon nyugtalansággá, majd gyanakvássá változott, — hisz észre kellett vennem, hogy valami rosszban sántikál. A szó legszorosabb értelmében sántikál, mert, — igen alamuszian — mindég Rebeca nyomában volt, ott telepedett le, ahol az éppen tettvett, vagy üldögélt. Mondhatom, még a vaknak is észre kellett volna vennie, — pedig szemlátomást mindent elkövetett, hogy fel ne tünjék a dolog. Még azon is rajtakaptam őket, hogy titokban sustorogtak, összedugva a fejüket. Bevallom, eleinte kissé ugyan nyugtalankodtam, de később elhessegettem magamtól a rémképeket, — hisz Rebeca maga volt a szerénység és a megbízhatóság. Amellett vallásos is volt, de már oly mértékben, hogy azt nem tudta szemlélni az ember meghatódás nélkül. Kora fiatalsága óta kerülte a hangos helyeket és a zajos szórakozásokat, olvasmányait is a legaprólékosabb gonddal és a legkörültekintőbb aggodalommal válogatta ki és még hozzá ő, sajátmaga. Komoly kis lány volt és tiszta, érintetlen lélek, akit még a hangos szó is kétségbeejtett, hisz csak vissza kell emlékezni rá, hogy zárkózott be házasságom első idejében a szobába, mint akinek semmi köze nincs ehhez az egész rémületes esethez. Egy külön kis sziget volt ő ebben a nyugtalan világban.

— Annál nagyobb volt kétségbeesésem, amikor egy napon elémállott Rebeca és bejelentette, hogy elhagyja a házat, mert ő már megelégelte ezt a savanyú életet. Savanyú életet? — nem értettem az első pillanatban. Igen, savanyú életet, — így mondotta, ahogy megismételte. Neki elege van ebből a savanyúságból, ebből a szomorúságból, ő más életre született, az ő akaratát nem lehet tovább visszatartani. „Hová mégy?“ — kérdeztem tőle szédülve, a kétségbeesés határán. Hogy ő színésznőnek megy, vagy ha az nem sikerül, énekesnőnek egy zenéskávéházba. Majd elájultam. Énekesnőnek, egy zenéskávéházba! Mert ő nem bolond itt besavanyodni, egyébként sem tudja útját állani tehetségének és hajlamainak. A megsemmisülés határán voltam, ahogy mindezt előadta természetesen és könyedén. És éppen ez a Rebeca, aki eddig még kettőig sem tudott olvasni, aki olyan volt, akár a megtestesült szendeség, akibe majdnem csak hálni járt a lélek, olyan finnyás volt égi és földi dolgok iránt. Akinek szelid hajlamait, a világ ügyei iránt érzett undorát mindenki láthatta, még talán a vak is. Akinek szigorú erkölcsei túlmentek a példaképi határain és aki, — legalább is így tünt előttünk eddig, — életét a világ hívságainak megvetésére áldozta türelmesen.

— Ettől kezdve, mintha végleg felbomlott volna körülöttem az élet szőttese és az erkölcs kívül-belül. Mintha valami gonosz lélek szállta volna meg

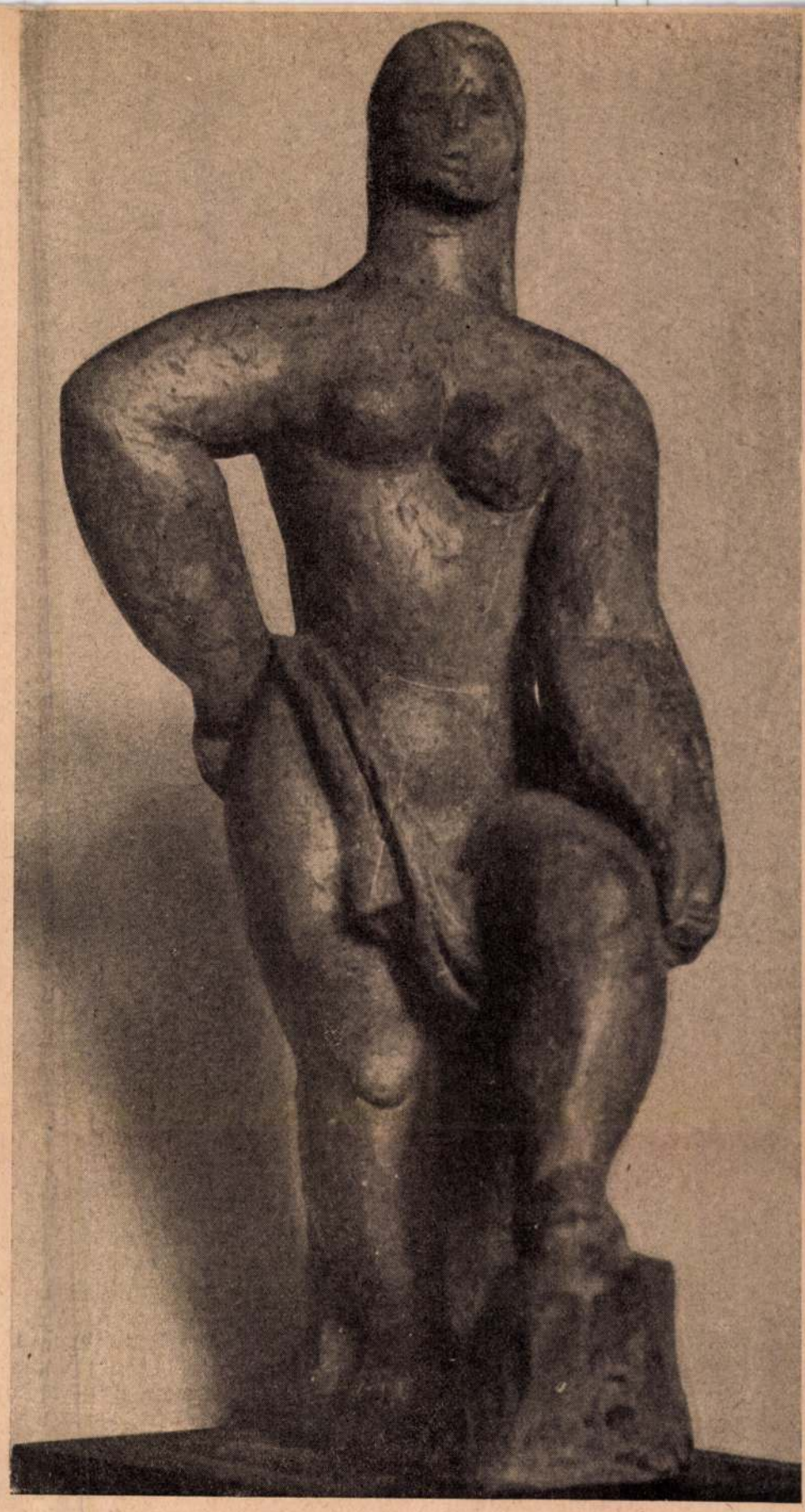

Tar István *Éva*

ezt a szerencsétlen kányt, reggeltől estig dalolt, könnyű és divatos nótákat, mint rosszhírű táncoshelyiségekben szokás. Még lábát is emelgette és még derekát is riszálta, még orrát is elfintorította és haját is felboglyozta, száját is csucsorította, egyszerűen elámult volna az ember e rémületes változáson, ha nem lett volna inkább kétségbeejtő. Majd egy szép napon fogta magát és az Isten sem tudta volna visszatartani. Megcsókolt, az igaz, de oly kevés szeretet és még kevesebb meggyőződés volt ebben a csókban, — inkább csak érintette a homlokomat és mintha kirepült volna a házból, láthatatlan szárnyakon. Később még jött hozzám hír, innen és onnan, hogy valami növendék-képzőbe iratkozott, ahol ezt a színész népséget nevelik, — le kellett hajtani a fejem és le kellett sütnöm pillantásomat, majd elsüllyedtem szégyenemben. Mert úgy gondolom, ez volt részemre a legnagyobb csapás. Voltak, akik látták is később, leg-

Korunk 1947/48. 8. 2

utóbb egy oslói énekeshelyen, ahol nagyban szórakoztatta az efféle ocsmányságra éhes vendégeket. De ez nem biztos, természetesen, — mert ezeket a híreket nem mindenben szavahihető egyének továbbították, — volt a hangjukban és pillantásukban rokonszenv mellett megvetés és káröröm, gúny és fölényesség, így hát még mindég van valami reményem. Hátha visszajön és rendbejön az egész!

— Most már tudom, hogy ez a Tóni tömte tele a fejét, ő volt az, aki a rossz útra biztatta, ellenállhatatlan befolyásával. Nincs is több mondanivalóm. Gondolják végig az egészet, amit elmondottam és a közjegyző úrra és erre az úrra itt, Bergen tanácsos úrra bízom, hogy megcsinálják helyettem a mérleget. Azt mondják, hogy jól ismerték Tónit, hogy barátjuk volt, így hát nem kell külön bocsánatot kérnem, hogy így kiteregettem mindent maguk előtt. Ez az igazság... Hát ilyen ember volt Tóni és ezt tette velem . . .

Amikor hazafelé mentem az autón, végig nyugodt, békés hollandi tájon, — csendesen vezettem a kocsit a néptelen országúton, keresztül az alvó falvakon, szememet olykor az égre emelve, ahol magasan állt a hold és remegtek a csillagok, pedig szerettem volna már otthon lenni, Haarlem és Amszterdam között, a csatornától csak egy kőhajításnyira épített kis házamban és leheverni, kipihenni szegény Heiberg Krisztina elbeszélése okozta fáradalmakat. Mert miután történetét befejezte, újra sírni kezdett, alig győztük vigasztalni és mondhatom, Barrat közjegyző úrnak össze kellett szedni minden erejét, hogy lelket öntsünk ebbe a megkínzott, kétségbeesett teremtésbe. De senki se higyje, hogy könnyű feladat volt megnyugtatni ezt a szerencsétlen próbáratett özvegyet. Ahogy csak zokogott, — anélkül azonban, hogy rossz szavakkal illette volna boldogtalan halott barátunk emlékét, — úgy tűnt előttem, mintha egy rombadőlt város törmelékei között siránkozott és turkált volna szegény, vigasztalan életének hasznavehetetlen romjai, lomjai között. Én ezután nem is vártam tovább, rábíztam a többit Barrat közjegyző úr gyakorlatára, csendesen elbúcsúztam és elmondottam az ilyenkor szokásosokat, — megadtam címemet és elkértem az ő címét és kocsimba ültem, hogy hazatérjek feleségemhez és apró gyermekeimhez.

Hajnali fél három volt, amikor hazaérkeztem. Beállítottam a garázsba a kocsit, — természetesen szép csendesen, nehogy megbolygassam a kertészt és a háziakat, számítva rá, hogy a legjobb álmukat alusszák és lassú léptekkel, vigyázva rá, nehogy zajt üssek, felmentem a házba és bementem a szobába. Még pipára gyujtottam és végignyujtózkodtam egy karosszékben, miután kinyitottam csendben az ablakot.

Ültem, pipázgatam és gondolkodtam. Hát ez a Tóni, ez az Anton van Buren, ez az ember, vagy minek nevezzem, ez az én barátom, ez a hajóskapitány! Felkeltem a székről, mert emlékeztem rá, hogy van is egy képem róla, talán több is, ifjúkorából és férfikorából. Előkerestem a képet és visszaültem a székbe megint, hosszan magam elé nyújtva lábamat. A kép, melyet kezemben tartottam, néhány éves volt csupán. Szélesvállú, nyugodttekintetű férfit ábrázolt ez a kép, az én Anton van Buren barátomat, akivel együtt töltöttem — sok megszakítással természetesen — egy hosszú életet. Hogy ez rombolta volna földig ennek a szegény Heiberg Krisztinának az életét, ez tört volna irgalmatlan módon az ő tiszta, nyugodt és békés északi világába? — szinte elképzelhetetlennek tünt az egész.

Hát így el tudta titkolni, így ki tudta forgatni magát ez a komédiás, az ő nagy megfontoltságával? Nem ment a fejembe sehogy. Hisz évtizedeken át ismertem, lehet mondani kora gyermekkorától és később is, ifjúkorában és férfikorában, még csak jelét sem adta eféle hajlandóságainak. Úgy látszik, — gondoltam, — az ember is olyan, mint a pénz, két képe van, két különböző, egymástól elütő vonalakkal és szinezettel, pecsétekkel és hiteles kézjegyekkel, satírozással és árnyékolással, csak a mindkét oldalon feltüntetett érték és a rejtett és titkos víznyomás közös. Így gondolkodtam, kezemben a képpel, számban a pipával és észre sem vettem, — talán a fáradtságtól és talán mert ennek a szegény Heiberg Krisztinának szomorúságából is rámragadt valami, — de az is lehet, hogy a nehéz, friss levegőtől, ami beáramlott az ablakon át a kert felől, elnyomott az álom.

*

Néhány hónap múlva hajón ültem és úsztam a csatornán dél felé.

Hogy mi minden történt a közbeeső néhány hónap alatt, arra most szíves engedelmükkel nem is vesztegetem a szót, — hisz kit érdekelnének saját ügyes-bajos dolgaim részletes ismertetései, elvégre nem saját magam történetét írom. Még Barrat közjegyző úr állandó és szűntelen okvetetlenkedéseiről is hallgatok, — nem térek ki részletesen erőszakos kísérletezéseire, amellyel munkámban, bajaimban és szórakozásaimban zavart, hisz még arra is kényszerített, hogy ismételt ajánlkozásait visszautasítsam, eléggé faragatlanul, amikor több ízben rám telefonált, hogy mikor teheti tiszteletét vidéki házamban, hogy erről a van Buren kapitányról elbeszélgessünk.

Nem állíthatom viszont, hogy engem, személy szerint és titokban nem foglalkoztatott tovább az ügy. Hisz eléggé felkavart, csodálatba ejtett és töprengésre késztetett, — hisz még most is úgy állok ez érthetetlen és nehezen magyarázható rejtély előtt, hogy alig tudom összefogni vele kapcsolatos mondanivalóimat. Nem mintha e világ és az emberi lélek rejtélyes őserdeje könnyen áttekinthető lenne egyáltalán, — arról nem is szólva, hogy kezdem végre belátni, hogy e világ és az emberi lélek megnyilvánulásai alig magyarázhatók, legjobb esetben csak csoportosíthatók és lajstromozhatók. Így hát titokban úgy gondoltam, hogy legközelebbi üzleti körutam alkalmából úgy rendezem utazásomat, hogy egy kalap alá véve a hasznosat a kellemessel, útbaejtem majd ezt a Helént Görögországban és ezt a Conchitát Spanyolországban. Ha már nem válaszoltak, jobban mondva, ha már oly röviden és hányavetien, mondhatnám oly sértően és semmibevevően válaszoltak, mint legalább is ez a Conchita Morales Barcelonából! — Mert a harmadik ez a Helén, ez még arra sem érdemesítette Barratt Hendrik közjegyző urat, hogy néhány sorban igazolja érdektelenségét, fájdalmát vagy elutasító magatartását. Így hát ennek a Helénnek külön még én is írtam, tőlem telhető személyi gyengédséggel kezelve ezt a valamennyiünk számára oly fájdalmas és szégyenletes ügyet. Hivatkozva Barrat közjegyző úr előbbi levelére, én is kértem, adjon módot rá, személyesen vagy írásban, hogy Tónival való kapcsolatát megismerhessem.

Ezzel a titkos szándékkal — és természetesen, hogy zilált spanyol- és görögországi üzleti kapcsolataimat kissé tisztába tegyem, — hajóra ültem hát és gyengéd szerelmemről, hitvesi hűségem megingathatatlan szilárdságáról biztosítva aggódó hitvesemet, jó tanácsokkal ellátva apósomat és anyósomat türelmes belátásra biztatva, — kisgyermekeimnek, Johannak és Emiliának csábító igéretet téve, hogy emlékezetes ajándékokkal lepem meg őket hazatérésem után, a nyár elején hajóra szálltam és úsztam a csatornán dél felé...

*

Nézeaesd csak — mondta a kisfiú és sarkon fordult. Futott hazáig.

Elalvás előtt a székre tet-

kukorékol a papám,
Nézzetek csak mind ide...
Itt csipog a kiscsibe.

Donászy Magda

Pindurka nagytakar

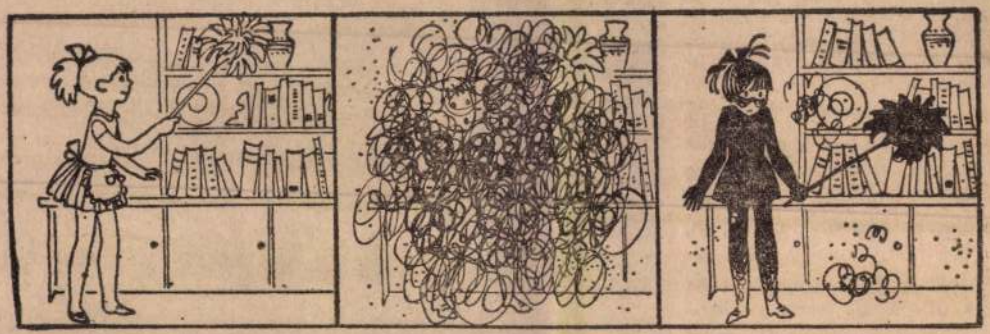

„Segítek édesanyának" — gondolta Pindurka, s nagy hévvel, tollseprővel porolta a könyvespolcot. A sok porszem nekirontott. Pindurka köhécselt, szipákolt. Mit tehetett édesanyja? Hogy tiszta, pormentes legyen Pindurka, belerakta a fürdőkádba.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET-MAGYARORSZÁG
1967 MÁJUS

Tarr Gyula

Szobrok Záhonyban

A záhonyi vasútállomás egyenruhás vasutasai között „szolgálatot teljesít" két civil is: egy-egy kőből formált női alak — az állomás szobrai. Az állomás előtt és mögött naponta gyönyörködtetik az utasokat, munkásokat.

A nő galambbal Tarr István alkotása — a sinek labirintusa előtt áll, hírdetve a béke gondolatát. A másik, Somogyi Árpád munkája, az ülő nő a község felől érkezőkre tekint. Modern realista alkotások ezek a záhonyi szobrok, olyanok, mint maga az állomás pezsdülő munkáshétköznapjai.

(Lingvai)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÜKÖR

1968 OKT 22

Tar István

MŰCSARNOK

1021

A „KILENCEK"

Két évvel ezelőtti első közös bemutatójuk óta a „Kilencek" ma már tizennégyen vannak, s ketten ki is váltak közülük, éppen legjelentékenyebb grafikusaik: Csohány Kálmán és Reich Károly. A tárlat így is figyelmet kelt — főként Tar István szobraival (képünk) —, de kétségtelenül kevésbé frappáns, mint az első bemutatkozás volt.

Tar István mobrász

20.000 ft-os I. díjat kapott (Halmy István-nal közös) pályatervére

h.gy.: Kilikdelték a hárcsins 15 tér pályázatának eredményét

Magyar Nemzet 1969 IV. 2

~~Tar Cia~~

Tar István

Szobrokkal szerepel az alábbi-
tárlaton a Radnóti Klubban

N.N.: A II. kez. képzőművészeinek
alkotásaiból

Művészet 1969 II. sz.

Tak István szobrász

Gyűjteményes kiállításáért
nívódíjat kapott

N.N.: Nívódíjat kapott
Kiemi művész

Magyar Nemzet 1969 IV. 13

Tak István szobrász

Gyűjteményes kiállításáért
nívódíjat kapott

N.N.: Képző és iparművészeti
nívódíjak

Magyar Hírlap 1969 IV. 13

Tar István szobrász

Beválautották a nagy. képző-
művének következő választmányába

Kovalista Művészetért 1969 I.

Tak István rovása

Szerepel a Kilencek tárlatán a műcsarnokban

Kolos Tamás: Idősek és fiatalok

Itju Kommunista 1968 X.

Tar István

1932-40-ig Bori Jenő ont. van a Fő-ist. 1941-42 római öntöndíjas. 1938-tól ~~ábit si ziáll~~ nevezel ziáll-ban. 1938-ban zénett Tóvaró mustás-a. 1943-ban a Nem. halom csoport ziáll. mulatja be művést. 1947-ben vális végleges stílusa.

(folt.)

D. Fehér Zsuzsa, Tar István, Művészet, 1968. sept.

28. l.

Pap István
szobrász

M.D.K.

A Marx-Engels pályázaton
harmadik díjjal jutalmazták és
zárthörű pályázatra hívták meg.

Pályázatok - 43 lap.
Művészet, 1960. szeptember.

MIK

Tarr István

ezüstérmet kapott

a brüsszeli Világkiállításon.

Műterem 1958 I. évf. 6. sz. 41.o.

Tarr István

szobrász

MAGYAR megszolgált művészetének
a Galériában való szerepeltetését.

•-•

Farkas Zoltán: Újkori magyar szobrok Galériája.

Műterem 1958.I.évf. 10.sz. 4-7.o.

Tar István

Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Miháltz Pál, Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Svábi Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, Szentgyörgyi Kornél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola.
A tárlatot ismertető részletes beszámolót, -Vadas József cikkét- lásd: Bernáth Aurél nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Tar István

Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár, Fejér Csaba, Ferenci Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc.
A további nevek a 3.-as cédulán következnek.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XX. évf. 52. sz. 7. lap.

Tar István

Vadas József: "Képek a várfalon" cimmel ir a Nemzeti Galéria által rendezett, "Képek és szobrok három évtized müvészetéből" c. kiállitásról, felsorolja az ott szereplő müvészeket és ismerteti munkáikat: Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudol Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál. A nevek folytatását lásd: a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Tar István, szobrászművész

A 25 éves művésztelepre állandóan visszatérő művészek egy része sajnos már csak műveivel tért vissza a jubileumi számadásra.
Tar István is lezárt életművekkel fémjelzi meg a helyét és rangját e művésztelep 25 évének.

Ratkai Ida: 25 éves a 4 sennyei művésztelep.

Vas Népe, 1976. jún. 20.

Tar István szobrász
a Margit-szigeti művészszálláson
áll szobra: Ferenczy Károlyról
alkotott műve. (repró)

Ifjúsági Magazin, Budapest, 1944. ápr.

Tar István szobrász

a Margitszigeti művészsétányon áll műve: Balassi Bálintról készült mellszobra. (repr.)

Ifjúsági Magazin, Budapest.
1974. ápr.

TAR ISTVÁN, szobrász

A nyiregyházi áruház freskóit Gáborjáni Szabó Kálmán festette. A helybeli művészek hajszát kezdek ellene. Az Alaptól Konecsni György, kétszeres Kossuth díjas, aki gyakorlója a murális művészetnek; Bencze László, Kossuth díjas és a szobrászat egyik kitűnő művelője, Tar István Munkácsy díjas művészek jöttek el a képek átvételére. 448. old.

DIENES O. ISTVÁN: Gáborjáni Szabó Kálman szabolcsi freskói freskói 439. old.

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

Tar Istvánné
nővérén

A Magyar Nemzeti Galériában
volt emlékkiállítása IX. 30-án.

– Kiállítási naptár
Műsorát, 1972. szeptember - 48 oldal

Tar István szobrászművész

A veszprémi egyetem aulájában rendezett „Kilencek" kiállításán, – amely 14 főre szaporodott művészcsaport lett, – szerepelnek alkotásai.

Gerhát József: A „Kilencek" második kiállítása Veszprémben.
Napló (Veszprém), 1968. dec. 3.

Tar István szobrász

Tasnádi Attila " A Kilencek és a Studió" c.
cikkében elemzi.

Kortárs 1969/4 666. old.

Tar István szobra

Kortárs 1969/6 92o. old.

Tar István

„Lovas" című alkotása a Kacsóh Pongrác úti lakónegyedben van felállítva.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc szb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

5128

Tar István

„Ülő"nő" című művét állitották fel a IX. József Attila lakónegyed ovodájában.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13350

5011

Tar István

1968-ban képítette a „Táncolók" című sobrot a XX Gubacsi lakótelep számára.

Mezza László, Mernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

392 l

Tar István

Harcosok" című bronz díszkútjál 1971-
"ben állitották fel az V. Március 15-e téren.
Építészeti része Hollai György. műve.

Berza László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 1335 l

4221

Tar István

„Rómával" – díszlút

(1971) V. Március 15 tér

– fotó

A nyáréves Budapest nyomtatott 68. Zip

Bp. 1972 Corvina

Tar István

„Ferenczy Károly" (1966)

XIII. Magyarsíjet

A vízséves Budapest szobrászból

Bp. 1972 Corvina

43. rép

Tar Istvánt
nohán

Művei láthatók a kiállításon.

Végvári hajas: A Miskolci Képtár.
Művészet, 1973. december – 28 oldal.

Tar István

Műve látható a városligeti szoborparkban.

Esztergomi László: Madárdalos tárlat a Városligetben; Magyar Hírlap, 1970. IV. 28. 9. l.

Tar István
Öt alkotásával részt vesz a Mücsarnok okt 16-iki kiállitásán

B.-án Képzőművészeti kiállitások.

Magyar Hirlap 1971/260 III old.

Par István
a most tragikus hirtelenséggel elhunyt
Par István is képviseli hazánkat a Mü-
csarnokban október 16-án megnyitó
I nemzetközi kisplasztikai biennálén

Nemzetközi ~~seregszemle~~ kisplasztikai sereg-
szemle.

Magyar Hirlap 1971/278 6 old.

Tar István

A nemzetközi kisplasztikai kiemelkedő alkotásai szerepelnek. A művészt a közönség már nem találta életben, – baleset következtében a napokban halt meg.

Bajor Iván: Kisplasztikáink nemzetközi hatter előtt.

Magyar Hírlap, 1941. okt. 19.

Tar István

Az I. nemzetközi kisplasztikai biennálén szerepeltek műrei.

Berkovits György: Az I. nemzetközi kisplasztikai biennálé a Műcsarnokban.

Pest Megyei Hírlap, 1971. okt. 22.

Tar István

Magábanéző, vörös mónvány

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
Őszi tárlata, Nyíregyháza, 1971. okt.

Pan István

neve [illegible]litve

Művészettörténeti Értesítő 1972

303.Cd

Tar István

Emlékkiállítása szeptember 30-án
nyílik meg a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1972 szeptember 28
4. old.

Tar István

13

„Tisza" (Szeged)

„Táncolók" c. szobrai emlitve

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

12

Tar István

„Madách portre"

„Terre" c. sobrai emlitve

Magyar Nemzet 1972 oktober 7

5. old.

Tar István

11

„Nő madárával"

„Marx-Engels portrét" c. szobrai emlitve

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

Tar. István

10

„Parasztkofa"
„Nyujtózkodó" c. szobrai emlitve

Magyar Nemzet 1972 október 7
S. old.

Tar István

9

1947-ben 37 éves fejjel éste meg előszőr, hogy a maga erejéből tehetségéből, szobrászatból meg tudott élni.

Magyar Nemzet 1972 október 7.

S. old.

Tar István

8

„Nyújtózkodó"

„Parasztt" c. csokrai emlékve

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

Tar István

7

„Szüretelő"

„Ülő nő" c. szobrai emlétve

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

Tar István

6

„Fészülködő"

„Magvető" c. szobrai említve

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

Tar István

J

„Kacsóh István portréja"

„Leányfej" c. szobrai emlékére

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

Tar István

4

„Apám"
„Baba" c. vsobrai emlékve

Magyar Nemzet 1972 október 7
5. old.

Tar István

„Szocialista mezőgazdaság"

„Harcosok" c. művei emlékére

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

2

Tar István

„Egen védői"

„Zrínyi fej" c. sobrai emlitve

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

Tar István szobrászművész

emlékkiállítása a Nemzeti

Galériában nyílt meg.

Magyar Nemzet 1972 október 7

5. old.

Tar István szobrászművész

Szabadtéri szoborkiállítás nyílt tegnap Galgótarjánban, a Tanácsköztársaság téren. Alkotását ideiglenesen állítatták talapzatra.

Magyar Hírlap, 1972. aug. 13.

Tar István

Az 1940-ben létesített városligeti szoborbemutató szabadtéri-tárlatán a létesítés óta még mindig itt lálható – az alapozási – talapzatkészítési munkák kézése miatt ittrekedt „Lovaszobor", c. műve, amely a Kacsóh Pongrác úti lakótelepnek készült. (említve)

Dolgozók Lapja, 1942. szept. 9.

Tar István szobrászművész

Szabadtéri szoborkiállítás nyílt szombaton salgótarjánban, melyen alkotását ideiglenes talapzatra állították.

Népszabadság, 1972. aug. 13.

Tar István szobrászművész

A salgótarjáni szabadtéri szoborkiállításon „1919-es emlékmű" – „Terefelrélők" c. szobrai, és „Vázlat" – „Népdal" c. kisplasztikái szerepelnek. (említve)

Tóth Elemér: Szabadtéri szoborkiállítás.

Nógrád, 1972. aug. 18.

Tarr Istvánról
szólván

Pál Mihály sírjánál Tarr Istvánról
mondott búcsúbeszédet.

Losonci Miklós: Pál Mihály emléke.
Művészet, 1972.május - 24.oldal

Tar István
nobrász

„1919-es emlékmű"
(repro)

Osvát: A fényes Tájan
Nők Lapja, 1971. ápr. – 14 nám

Meghívó

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

TAR ISTVÁN

A MŰVÉSZETI HETEK KERETÉBEN RENDEZETT

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972. SZEPTEMBER 30-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

SOMOGYI JÓZSEF
KOSSUTH-DÍJAS KIVÁLÓ MŰVÉSZ,
A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK ELNÖKE

MOND

---

72 9 fnyv 14 8139

Tar István

„Tereferélők". (rézk.)

(az 1971-ben elhunyt művész emlékkiállításán a Nemzeti Galériában)

Képzőművészet, 1972. nov. (?)

Tar István

Műve szerepelt az I. Nemzetközi
Kisplasztikai Biennalé magyar vál-
tásán

Pestmegyei Hírlap 1971 október 22
4. old.

Tar István

1970 óta a városligeti szoborbemutató parkban „Lovas szobor" c. műve vár a továbbindulásra, amely a Kacsóh Pongrác úti lakótelepnek készült, de alapozási-talapzatkészítési munkák kérése miatt ittrekedt. (emlétve).

É.H.: Országos szobortalálkozó a Városligetben. Magyar Hírlap, 1972. szept. 3.

Par István
A Belvárosban levő Március 15 térre
Par István szobrász diszkutat kés-
zit.

Emlékmű Pest-Buda egyesítésének 100..
évfordulójára.

Magyar Hírlap 1971/44 6 old.

Tar István
szobrász

Tisza (Szeged)
(repro)

Bojár Iván: Mecénás az ország.
Tükör, 1975. márc. 18 – 12 oldal

Tar Istóan
Szobrán

„Emlékmütero"
(repro)

A bontás.
Művészet, 1972. december.

Tar István

4

a felszabadulás után a Rabinovszky Mariusz Zöré csoportosuló művészet között emlékve

Nápszava 1972 október 20

Szold.

Par István

3

a 30-as ével közepétől
rendszeresen kiállító művész

Nápszava 1972 október 20
kold.

Par István

2

1910-ben született, a főiskola elvégzése után néhány évet öztöndíjasként Olaszországban töltött.

Nápszava 1972 október 20 2. old.

Tar István

1

Kiállítása nyílt a Nemzeti Galériában

Népszava 1972 október 20

2. old.

Tar István

emlékkiállítása nyílik

a Nemzeti Galériában

Nógrádsáva 1972 szeptember 20

2. old.

Tar Istvan

„Tereferélők"

(az 1971-ben elhúnyt művész emlékkiállításán a Nemzeti Galériában.)

Népművelés 1972/11 2 5 old.

Tar István szobrász

Nyíregyházán megnyílt a vasutas képzőművészeti kiállítás, melyen munkája szerepel, egy modern felfogású szobormüvel. (említve).

dr. Tóth Ervin: Vasutas képzőművészeti kiállítás Nyíregyházán.

Magyar Vasutas, 1974. jún. 17.

Tar István

1945

Népmüvelés 1971/12 borítólap 48 old.

Par István szobrász
Munkácsy díjas

október 12-én temettek

Nápszava 1971 október 13
2. old.

Tar István
szobrász

Részt vett a tárlaton.

Urbán Nagy Rozália: A nemzethiszi, hesplasztikai...
Művészet, 1972. január – 37 oldal

Tar István
rovása

Erdőről feruló bronz figurái
szerepelnek a táblaton.

Bauer Jenő: Kisplasztikai biennale a Műcsarnokban
Művészet, 1972. január - 34 oldal.

Tar István

Vetkőző 1943; terrakotta, 22 cm

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o

Tar István

Bekét bronz 59 cm

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Tar István

Solymász, br. 58×56 cm, repr.

Vadászati Világkiállítás – Képzőművészeti Kiállítás, Bp. 1971.

Tar István, szobrász

A Nemzeti Galériában nyílik meg emlékkiállítása.

—: A művészeti hetek nyitánya

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. szept. 4.

Tar István, szobrok

Emlékkiállítása megnyílt.

↓

—:□ A Nemzeti Galériában

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972 szept. 30.

Tar István

„1945", 1967. br. 51×27×14 (repr.)

Népdal, 1967. br. 30×14×20 (repr.)

I. Nemzetközi Kisplasztikai Bienmálé, 1971., Műcsarnok.

Tar István

Kürdelem, 1970., br. 50x20x8
Tánc, 1971. br. 45x30x25

I. Nemzetközi Kisplasztikai Biennále
1971., Műcsarnok.

Tar István

Nere emlitve.
Rózsa Gyula: József A. a szobrászatban c. cikkiben

Kritika 74/8 31.o.

Tar Istvan stobra

József Attila
(rakó)

Kritika 74/8 22.o.

TARR ISTVÁN

Művei kiállítva az I. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálén.

Tóth Sándor: Attrakció és művészet.

Dél-Magyarország, 1971. okt. 22.

Tarr István

6

„1919-es salgótarjáni emlékműve"
„Kispesti felszabadulási emlékműve" emlékve

Pestmegyei Hírlap 1971 október 5
4. old.

Tarr István 5

„Eger vár védőinek dombormüve"

„József Attila" makói sobra emlitve

Pestmegyei Hirlap 1971 oktober 5
4. old.

Farr Istvánnak

4

„Zrínyi Miklós" portréja emléke

Pestmegyei Hírlap 1971 október 5
4. old.

Tarr István

3

1938-ban jelentkezett
először Ziállításon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 5
4. old.

Tar István

1910-ben született Budapesten,
tanulmányait Borsy Jenő növendékeként
végezte a Képzőművészeti Főiskolán

Pestmegyei Hírlap 1971 október 5
4. old.

Farr István

Munkácsy díjas szobrászművész

október 3.-án autóbalesetet

követtetően elhunyt.

Pestmegyei Hírlap 1971 október 5

4. old.

TAR ISTVÁN

Művei kiállítva az I. Nemzetközi Kisplasztikai Biennálén.
„Tisza" (eml).

Kontha Sándor: Jegyzetek a biennáléról.

Társadalmi Szemle, 1971. dec.
103. lap.

TAR ISTVÁN

Egyik szoborművé a szentendrei szoborparkba került.

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP, 1971. máj. 5.

Tar István

„1945" c. Groppa szerepel a

„Kölcsey" dalasi társaság

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 5
4. old.

TAR ISTVÁN

Meghívó

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

TAR ISTVÁN

A MŰVÉSZETI HETEK KERETÉBEN RENDEZETT

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972. SZEPTEMBER 30-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

SOMOGYI JÓZSEF
KOSSUTH-DÍJAS KIVÁLÓ MŰVÉSZ,
A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK ELNÖKE

MOND

---

72 9 fnyv 14 8139

Tar István

rómaikatjelképező szobrát az V. Március 15 téren helyezték el.

Bjerza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335 l

7211

Tor István

1970-ben kapta a Pro Arte díjat.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

9701

Tar Zoltán, szobrász

Temetése okt. 12-én lesz
a Farkasréti temetőben.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 9.

Tar István, szobrász

Szerepel a Műcsarnokban.

↓

—: Október 16-án nyílik a Kisplasztikai biennale

9.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 6.

Tar István, nobrán

Meghalt hatvanegy éves korában.

A nekrológ megemlít több kortéri kompozícióját az utóbbi években felállítottak körül.

— : Elhúnyt Tar István 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 5.

Tar István, szobrász

okt. 12-én temették el a
Farkasréti temetőben.

— : Eltemették Tar István Munkácsy-díjas szobrászművészt 8.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 13.

Tar István

Életműve kiegyensulyozott, kulturált.

Székely András: A Kilencekről Kiállitás a Műcsarnokban; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 17.l.

Tar István, szobrász

Autóbaleset áldozata lett.

De műveivel ő is képviseli hazánkat

(Műcsarnok).

↓

–: A műcsarnoki hónap nemzetközi eseménye

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. okt. 11.

Tar István, művész

Temetése okt. 12-én a
farkasréti temetőben.

— : o Tar István

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. okt. 12.

Tar István, szobrász

Gépkocsi baleset történt a XI. ker. Budaörsi úton. „A baleset következtében Tar István 61 éves szobrászművész kórházba szállítás után meghalt."

– : Súlyos baleset

12.

ESTI HIRLAP Br. 1971. okt. 4

Tar István, szobrász

Dinkúlját a Március 15. téren helyezték el.

At.: Madách-szobor a Margitszigeten

3.

ESTI HIRLAP, Bn. 1971. nov. 10.

Tar István, nobrász

Soborkompozíciója a Március 15.
téren levő romkertben: címe:
rómaiak és barbárok csatája:
Repr.

Németh Ferenc: Castrum, quod dicitur Pesth
1118-1120.

Élet és Tudomány, Bp. 1971. jún. 11. XXVI/24.

Tar István, [nobrán]

Megrendezik emlékkiállítását.

... rendezik meg

a budapesti műrémeti hetehet

1.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 17.

Tar István, festőművész

A Nemzeti Galéria Tar István – emlékkiállítást rendez.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 4.

Tar István, kohász

Salgótarjánban szerepel.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 13.

Tar István szobrász

szeptember 30-án nyílik kiállítása

a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1972 szeptember 20

szoldi

Far István

Solymász

bronz, 58 x 56 cm

Vadászati Világkiállítás 1971.

Műcsarnok

Tar István, nobrém

A Nemzeti Galéria a Tar István-emlékkiállításon okt. 23-án ünnepi hangversenyt rendez.

— : Közlemények

8.

Népszabadság, Bp. 1972. okt. 21.

Tarr István

lovasszobra emlitve a

városligeti szoborparkban

Pestmegyei Hirlap 1970 április 29

5. old

Tar István

Nemzetközi szobrásztalálkozón, Budapesten-
művei szerepeltek a művész a kiállítás
megnyitásakor elhunyt, halálos baleset
érte.

Bajár Iván: Nemzetközi szobrásztalálkozó
Budapesten.

Dalgozók Lapja, Komárom, 1971. nov. 14.

Tar István.

A nemzetközi szobrásztalálkozón, mely fő városunk lesz, a már elhunyt művész munkái szerepelni fognak.

Bajár Iván: Nemzetközi szobrásztalálkozó Bpesten.

Kisalföld, 1971. nov. 14.

Tarlstván

Munkácsy díjas szobrász

Semmelweis szobrát Miskolcon

leplezték le.

Magyar Nemzet 1971 július 4

3. old.

Tarr István

Szabrai szerepelnek a Galéria új szerzeményei között.

Kádár Márta: Új szerzemények a múzeumokban;

Kelet Magyarország, 1971. júl. 25.

Tar István

Temetése október 17-én lesz

a Farkasréti Temetőben

Magyar Nemzet 1971 október 9

4. old.

Tar István szobrászművész

Halálos antiszerencsétlenség
érte a XI. Budaörsi úton.

Magyar Nemzet 1971 október 5
4. old.

Tar István

16.

1969-ben SZOT díjat kapott, s

1970-ben Pro Arte díjat.

Magyar Nemzet 1971 október 5

4.old.

15

Tar István

1968-ban „Érdemes Művész"
címmel tüntették ki.

Magyar Nemzet 1971 október 5
4.old.

Tar István

14

Komlón látható „Szobrászat" c.

műve analitve

Magyar Nemzet 1971 október 5

4.old.

13

Tar István

Kispesti „Felszabadulási emlékműve"

a Terzthelyi „Éneklők" c. kompozíciója

– emlékve

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

12

Tar István

makói „József Attila" szobra emlitve

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

11

Tar István

az egri vár főkapuja mellett
elhelyezett „Egervár védői" c.
domborműve emlője

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

10

Tar István

a Vígszínház előtt felállított

„Zrínyi portréja" emlékre

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

9

Tar István

1950-ben a Munkácsy díj III.-,
1958-ban a Munkácsy díj I. fokozatával
tüntették ki.

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

8

Tar István

1947-ben jutott el addig, hogy művészi munkájával meg tudott élni.

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

7

Tar István

1941-ben és 1942-ben Rómában volt ösztöndíjas, majd behívták katonának, azután súlyosan megbetegedett.

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

6

Tar István

1943-ban önálló kiállítása volt a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

5

Tar István

1938-ban a Főiskola befejezése

után mutatta be első művét

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

4

Tar István

A jogi egyetemnél iratkozott, át a képzőművészeti főiskolára.

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

Tar István

Munkáscsaládban született, apja előbb kovács, majd főművesető az Istvántelki Főműhelyben.

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

Tar István

a Március 15.-e téren felállított szoborcsoportja emlékére

Magyar Nemzet 1971 október 5 4.old.

Tar István

1

Salgótarjánban felállított

„1919-es emlékműve" és „Tereferélők" c.

szobra említve

Magyar Nemzet 1971 október 5

4. old.

Tar István szobrász

1968-ban Érdemes Művész kitüntetést kapott.

Képzőmův. Almanach 1; Corvina 1969, 74. l.

Tar István

Lovasszobra emlékre

Pestmegyei Hírlap 1970 május 21
4. old.

Tar István szobrász

diszkutat társzt a Március

15. térre - emlitve

Pestmegyei Hirlap 1970 november 12

4. old.

Tar István

készítette a Március 15. téren felállított, a népvándorlást jel képező nobrot.

dr. Radnai Lóránt: A Március 15. tér.
Budapest, 1971.8.sz.2o-22.1.

22.l.

Tak István

Rómaiak és barbárok csatája c. szobra a Március 15 téren áll (ennél)

B. B. M.: Romkert a Belvárosban

Magyar Hirlap 1971 J. 2

Tar István

Mūve

van a szentendrei

szobarpakban

N.N.: Hajabb alkotások a szentendrei szobarpakban

Nagyrabadság 1971 V. 23

Tarr István

Szobrai kerültek a Nemzeti Galériába

Kádár Márta: Kincsek, szobrok, képek

Dunántúli Napló 1974. VII. 4

Tar István

Szerepel a nemzetközi vadászati
Lép. mův. táslatok a műsorné)
ban

(h. m.) Diana és a nimfák

Esti Hírlap 1971 VIII. 26

Tar István

Népvándorlást jelképező szobrát a háromszám 15 téren állítottak fel (repró)

dr. Radnai Lóránt: A háromszám 15. tér

Budapest 1971 VIII.

Tar István
novrain

(1910) † 40-es években tűnt fel.

A magyarországi műv. tört. I. 504.
Corvina 1971.

Tar István

tizenegy társával együtt budapesti témájú emlékérmet alkotott a Fővárosi Tanács megbízásából, a fel szabadulás 25. évfordulója alkalmából. - Az érmek képével:

Tóth Antal: Budapest új emlékérmei.
Budapest, 1970. 2.sz. 18-19. l.

Tar István

1970-ben Pro Arte érmet kapott. – Pálosi-féle cikke: Tar István nobrai.

Budapest, 1970. 3 ss. 1,3,7. l.

Tar István szobrász

Szot díjat kapott.

„Szüretelő" c. szobrának fotója

a 9. oldalon

Nápszava 1969 május 1

Tar István

Szobrok, repr.

Kortárs, 1969/6.

Tar István, szobor

Szentendrén helyezik el egy szobrát.

– : Eredeti alkotások a szoborparkban

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. máj. 22.

Tar István

szobrász szerdán átvette a SZOT 1969. évi

művészeti díját.

Átadták a SZOT művészeti díjait.

Magyar Hírlap, 1969. május 1. 9. l.

Tar István

Istvánt gyűjteményes kiállításáért megtop-
ta a Művelődésügyi Minisztérium művédíját.

képző- és iparművészeti művédíjak

Magyar Hírlap, 1969. április 13. 8. l.

Tar István

szobrász és Hollay György építész közös terve nyerte meg a Március 15-e tér rendezésére, a Magyar Építőművészek Szövetsége által kiírt pályázat első díját.

Megvitatták a Március 15-e tér rendezésének pályaművéit

Magyar Hírlap, 1969. április 19. 8. l.

Tar István, szobrász

Természetes formáklól kiindulva: tömör, letisztult, egyszerű ábrázolásra törekszik.

Miklós Pál: A természet hűség a mai magyar képzőművészetben

18-24. v.

KRITIKA, Bp. 1970. november

VIII/11.

Tar István

MDK

Szerepelt a kiállitáson

"Petőfi

Marányi-Kovács Endre: Országos képzőművészeti kiállitás Szegeden

NÉPSZABADSÁG 1964 aug. 15.

Tar István

„Zrínyi Miklós emlékműve a Magyar Néphadsereg színháza előtt álló hét mellszobor egyike. A Honvédelmi Minisztérium közvetlen megbízása alapján készült.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955 49 l.

Tar István

„Zrínyi Miklós", XIII. ker. Szent István körút, 1952-ben állítottak fel, bronz, talapzata mészkő: 0.94 m magas, az alapzat 1,92 m. A talapzat tervezője Flach János.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 49 l.

Tar István

Egerben a vár védőinek emlékére
készült nagyméretű bronz dombor-
műve látható (1953)

Gádor E.: Budapest szobrai, Buda-
pest, 1955. 49 l.

Tar István

Budapesten született 1910-ben, a bpesti Képzőművészeti Főiskolán 1932-40 között Bory Jenő növendéke volt. 1941-ben állami ösztöndíjjal Rómában tartózkodott. Munkácsy díjas.

Gádoi E.: Budapest sobrai, Budapest, 1955. 491.

Tar István

„Zrínyi Miklós" egész tábla, fehete fehér fényképreprodukció.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955.

MDK

Tar István

Gránátvetők, szobor

Németh L: IV.Magy.Képzőm.kiáll. Szabad Nép, 1954. jan. 18.

MDK

Tar István

Hegesztő, ~~xxxxx~~ szobor

Pogány Ö.G: 1. Magy. Képzőmüv.kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

MDK

Tar István
Fej, terr.

Ripp-Rónai Társ. kiáll. N.Szal. 1948. dec.
lo 1.

MDK

Tar István

Csirkés leány, terr.

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat,
1947. máj. 8 1.

MDK.

Tar Istvan szobrász

"Parasztleany" /bronz/

"Pasztor" /gipsz/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mucsarnok, 1955. 47.l.

Tar István, szobrász

137. Fekvő akt. Bronz.

138. Csirkés leány. "

Nemz. Szalon. -Kilenceven művész kiállítása. 1918. jun. 12.-27. Kat.

Tar István
szobrász

Heves, Jánosi MSz MP Szekhár előtti
pack 230 cm. fig. m. hő (repro)

—: Vivódíjas művek.

Művészet, 1973. április – 35 oldal.

Tar István szobrászművész.

A II. kerületben élő képzőművészek 1948. ápr. 4.-én jelentkeztek első ízben közös kiállításon, a Magyar-Szovjet Társaság kezdeményezésére. A művész alkotásával részt vett e kiállításon.

-csolnoki-: Művek vendégségben.
Dalgozók Lapja, Komárom, 1973. szept. 25.

Tar István

Megnyílt Veszprémben a „Kilencek" nevű képzőművészeti csoport kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Napló /Veszprém/, 1968. dec. 1.

Tar Istvánról:

Nagy Tamás. A bányászemlékmű alkotójánál.
Dolgozók Lapja, 1969. IX. 7.

T. A.: Látogatóban Tar Istvánnál. - Korbász, 1969.
5. n. hátsó borító.

Az 1969.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. Művtört.Ért.1972.4.sz.295-328.l.

303. l.

Tar István szobrász

Részt vesz a "Kilencek" Műcsarnokban rendezett kiállításán 1968-ban.

Kortárs 1968/9 1498. old.

Tar István szobrász

Munkácsi-dijas érdemes müvész.

1932-ben kerül be a főiskolára, majd annak elvégzése után egy évig Rómában tanul.

1968-ban a Kilencek tárlatán retrospektiv munkáit mutatja be.

1949-ben Ő csinálja a MÉMOSZ székház kődombormüvét. Terefere c. kompozicioja Salgotarjánba került felállitásra.

Kortárs 1969/5 hátlap

Tar István

Részt vett a Kilencek szombathelyi tárlatán a Savária Múzeumban.

Kortárs 1970/5 857. old.

Tar István

Képítette a latinus polgár sobrát az esztergomi Rákóczi tér és Kossuth Lajos utca sarkán. /1950 körül/

Csoke László: Dunakonyar, Budapest, 1973. 139 l

78 l

Tar István

A kiállítás – a nemzetközi kisplasztikai biennalé – már nem találta életben – baleset következtében éppen a napakban halt meg. Nemcsak szervezőképességével állt a felszabadulás után nyomban a művészet élére, s lett kezdeményezője a Közösségi Művészetért kiállításnak, hanem művészetével is példát mutatott arra, hogy a realizmus miként lehet korszerű, közösséget szolgáló. Kisplasztikái is ebben a szellemben fogantak; művein jól megfér egymás mellett a méltóság csendje és az indulat ereje.

Bojár Iván: Kisplasztikáink nemzetközi háttér előtt.

Magyar Hírlap 1971/291 6 old.

Tar István 3

Elsősorban igényes, magas szinvonalú kis-
plasztikái tették ismertté nevét, nemcsak a mű-
értők, hanem a képzőművészet iránt érdeklődő
közönség körében is. Szobrai az ország leg-
különbözőbb köztereit díszítik. Kiemelkedő
alkotásai közé tartozik Krúnyi Miklós port-
réja, Eger vár védőinek dombormüve, József
Attila Elakói szobra – az 1919-es salgótar-
jáni és a kispesti Felszabadulási emlékmű.

Meghalt Tar István szobrászművész.

Magyar Hírlap 1971/277 Pold

Tar Ybrain

1910-ben Budapesten született. Tanulmányait Barry Jenő növendéke ként a Képzőművészeti Főiskolán végezte. Először 1938-ban jelentkezett alkalmi kiállításokon, ezt követően rendszeresen részt vett.

Meghalt Tar Ybrain szobrászművész.

Magyar Hirlap 1971/277 Pold.

Tar István 1.

Vasárnap tragikus autóbaleset következtében 61 esztendős korában elhunyt Tar István Munkácsy-díjas szobrászművész.

meghalt Tar István szobrászművész.

Magyar Hírlap 1971/277 8old.

Tar István

a fővárosban, a Fészek Művészklubban márc. 19.- én 14 szabolcsi képzőművész kiállítása nyílt meg, melyen művei szerepelnek.

(k): Együltes bemutatkozása fővárosban.

Keletmagyarország, 1969. márc. 20.

Tar István

műve:

„Ferenczy Károly", 1966. XIII. Margitsziget,

43. sz. reprodukció.

Székely András: A százéves Budapest

szobraiból, Budapest, 1972

291

Tor István

műve:

„Rómaiak" díjzhúr, 1971. V. Március tér.

68. sz. reprodukció.

Székely András: A százéves Budapest

szobrairól, Budapest, 1972.

30 l

Far István

Bemutatott művei:

„Asszonyok", bronz, 50 cm (reprodukció)

„Béhét", bronz, 59 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

141

Tar István
Rossini és Donizetti köszobrait
faragta, melyek az Opera homlok-
zatát díszítik.

Szüts István: Uj szobrok az Opera hom-
lokzatán.

Orszaig-Vilaig 1967/27 20 old.

Tar István, szobrász

Nagyon tetszettek művei.

S. P. Szobrászművészetünk sikere
Moszkvában 7.

Népszabadság, Bp 1973. március 13.

Tar István

Magábanéző vörösmárvány

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
őszi tárlata Nyíregyháza 1971.

Tar István

Béke, bronz, 59 cm

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst múzeum, 1968. jún.

Tar István

1910-ben született Újpesten. A Képzőművészeti Főiskolán 1940-ben fejezte be tanulmányait, majd 1941-42-ben Romában a Collegium Hungaricum ösztöndíjasa.

Baranyi Judit: I. nemzetközi kisplasztikai biennálé, Budapest, 1971

Tar István

1946-óta tevékenyen részt vesz a hazai képzőművészeti közéletben. Sok köztéri és építészettel kapcsolatos szobrászati munkája került felállításra.

Baranyi Judit: I. nemzetközi kisplasztikai biennálé, Budapest, 1971.

Tar István

Reprodukcióban részt vesz a hazai és külföldön rendezett magyar kiállításokon. 1968-ban Budapesten a Műcsarnokban volt egyéni tematikus kiállítása.

Bodonyi Judit: I. nemzetközi kisplasztikai biennálé, Budapest, 1971.

Tar István

Munkácsy díjas, Érdemes művész. Bemutatott művei: 119. p. „1945," 1967. bronz, 51 x 27 x 14 cm. 113 p. „Népdal," 1967, bronz, 30 x 14 x 20 cm.

Baranyi Judit: I. nemzetközi kisplasztikai biennálé, Budapest, 1971.

Tar István

114. sz. „Kuzdelem," 1970., bronz, 50 x 20 x 8 cm.

115. sz. „Tánc," 1971, bronz, 45 x 30 x 25 cm.

Baranyi Judit: I. nemzetközi kisplasztikai biennálé, Budapest, 1971.

Tar Istvan
az alig egy esztendeje elhunyt kivalo
szobrasz, kelleres Munkacsy-dijas kiemelkedo
muvesz emlekkiallitasait a Magyar Nemzeti
Galeriaban legutobb nyitotta meg Somogyi
Jozsef Kossuth-dijas szobrasz muvesz.

Magyar Hirlap 1972/272 13old.

Tar István

„Grónótvetők" szibor csoportja a XIV. Népstadionban.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 13351

859

Tar István

Ferenczy Károly sobra a margitszigeti
művészsétányon.

Berza László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.

13351

8141

Tar István

„Balassi Bálint" sobra a margitszigeti
„művésztényon.

Berza László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 1335 l

8141

Tar István

Küzdelem bronz 47 x 50

Népdal -"- 29 cm

IV. Debreceni Országos Nyári Tárlat 1974.

Tar István

szobrai szabadtéri kiállításon

szerepelnek Salgótarjánban

Magyar Nemzet 1972 augusztus 13

13. old.

Tar Istvan

Művei szerepeltek az I.Nemzetközi Kisplasztikai Biennálén a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet 1971 október 29
4.old.

Tar István szobrász

művével szerepel a XI.

Magyar Képzőművészeti Kiállításon

– említve

Pestmegyei Hírlap 1970 április 28

8. old.

Tar István

1945 u. műve (eml.)

Szerepel az alábbi távlatban

Pézeli gabriella: A Kilencek
Dabason

Pest megyei Hírlap 1971 IX. 5

TAR ISTVÁN

A most tragikus körülményeivel elhunyt szobrászművész művei szerepelnek a műcsarnokban, az 1. nemzetközi kisplasztikai biennálén.

Nemzetközi kisplasztikai szerepelnek.

Magyar Hírlap, 1971. okt. 6.

Tar István, szobrász

Szerepel a Vadászati VK-n.
(Műcsarnok.)

(h.m.): Diana és a nimfák #2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. aug. 26.

Tar István MDK

Szerepelt a kiállitáson

"Emlékmüterv"

Borbáth Sándor: Kisplasztikai és grafikai kiállitás a győri mücsarnokban.

KISALFÖLD 1963 nov. 13.

MIK

Tar István

szerepelt a kiállitáson.

Szelesi Zoltán: Szegedi Országos Képzőművészeti Kiállitás.
Tiszatáj 1964. szept.

Tar István

Az egri várostromról készült dombormüve szerepel a III. Magyar Képzőmüvészeti Kiállitáson, melyről Pogány Ö. Gábor ir.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. jan. 1.
IV. évf. 1. sz. 6. lap.

Tar István

Tar István metraival szerepel
a velencei Biennalon.

Balogh János: B. 76.
Tükör, 1976. okt. 17 – 38. oldal

Tar István

Velencében a 37-ik biennálén Salgótarján városképe keretében találkozunk a művész szobrával.

Balog János: B76, Szentendre és Salgótarján Velencében.

Tükör, Budapest, 1976. okt. 17.

Tar István festőművész

a Jubileumi Képzőművészeti Kiállítás megemlékezik néhány nemrég elhunyt művésztől, műveinek bemutatásával.

Horváth György: Jubileumi Képzőművészeti Kiállítás a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet, 1947. szept. 29.

Tar István szobrásznűvész

„Köztulajdon... 1945-1975" címmel nyílt meg a Műcsarnokban az a kiállítás, melyen ma élő művészek jobbára fényképeken összegyűjtött alkotásai láthatók. A Tiszát megjelenítő műve szerepel e tárlaton. (említve)

K. M.: Közös kincseink.
Chinoin, 1975. ápr. 16.

Tar Istvan
szobrasz

Méltatás

Rózsa Gyula: Szobrászatunk 30 esztendeje.
Művészet, 1975. április - 8. oldal

Tar István
szobrász

A képzőművészek Szabadszak-
szervezetében, 1948-ban rendezett
kiállításon részt vett a művész.

Rózsa Gyula: Szobrászatunk 30 esztendeje....
Művészet, 1975. április - 8.oldal

Tar István
Batyus asszony, repr.

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr.

Tar István

Felszabadulási emlékmű (Kispest 1960), Zene (Bp. Lurács Fürdőnél 1962), Kútfigura (Gellérthegy 1964), Éneklők (Keszthely 1966), Tisza (Szeged 1967).

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Bpest, 1969.

1-617 l

547 l

Tar István

Főbb művei: Az Építőipari Szakszervezet székházának reliefje (1949), Eger védőinek domborműve (1952); József Attila (Makó 1956), 1919-es emlékmű, (Salgótarján) 1959.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Budapest, 1969. 547 l

Tar István

1965-a budapesti Ipar művészeti Főiskola tanára. A „Kilencek" művészcsoport tagja. Munkácsy díjas (1958), Érdemes művész (1968). Szot-díjas (1969).

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Gypest 1969. 547 l.

Tar István

(1910) – szobrász művész. A Bpesti Képző-
művészeti Főiskolán tanul. 1938 – kiál-
lító művész. 1941–42 állami ösztöndíj-
jal Rómában. 1948 – Európa szerte sá-
mos tanulmányutat tett.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó
Györgyné, Kis Tamás/ Bpest, 1969. 547 l

Tar István

Kiállítása volt Nyíregyházán

N.N.: Befejeződtek a nyíregyházi
művészeti hetek

Keletmagyarország 1970 III. 29

Tar István
nobrán

A mérhe gyámtól dolgozó Tar
István is részt vett a tailaton.

Tóth Ervin: Szabolcs-szatmári képzőművészek....
Művészet, [illegible].november - 33lap

Tar István
szobrász

Rosit vett a tárlaton.

Telepy Katalin: Szabolcs-Szatmár megye...
dűvesszet, 1969. október - 45 lap.

Tar István szobrász

Szerepel az alábbi Tárlaton
Nyíregyházán

Dr. Telepy Katalin: Benczúr tól
napjainkig

Kelet Magyarország 1969 V. 9

Tak István nobrász

kezepel az alábbi táslaton

b. e.: szabolcsi képzőművészek
táslata a tészek klubban

Kelet Magyarország 1969 II. 16.

Tar István szobrász M.D.K.

Tanácsköztársasági -emlékmü -terve.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 159.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz.
Bp. 1963.

MDK.

Tar István

Szobor reprodukció

Hungarian Rewiew 1965 5.

MDK.

Tar István

Kiállitási hir

Neue Zeitung 1967 szept.1.

M.D.K.

Tar István, szobrász

nevét említi

Fehér, Zsuzsa: Malerei und Plastik

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/

Bp. 1966 363 l. 26 t. 288. old.

Tar István

nevét említi

Halász Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966.

2771.

Tar István

szobrász

l.

Szépmüvèszet

1942. 204. l.

Dr Procopius Béla

ny. rendk. követ és megh. Miniszter úrnak

Budapest,

IV., Kaas Ivor acca 9. I

Tar István

Jestő

l.

Szépmüvészet

1941. 20. l.

Theisz István

150 Női fej gipsz 200.— P

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon 1937

1626. Kiss György:

Tanulmány.

A mellig á
pisza és szakálla ri
lyája kissé fel va
Könyvről rózsafi
hol a mester jelzése

Szabor [illegible]
vétetett 189
~~[illegible]~~ 300 fr
Számalást Andorva
1898. Fav.
Sz. N. 6641

Riváló Sinteletel

Rén volgája

Delfingentladán

Közöltem, hogy a
kerétet 28 pengőt
fizettem, s hogy ugy
adtam el, de pénzt
még nem kaptam meg.

Tar

Thoisz István

szobrász

l.

A Pe Madách

ÓHÁZ
ORANGU
ZETŐ
ÁRKA

Tar István

~~festi~~ trebe

írod Részt vett az
2 alábbi kiállitáson

Esti Magyarország

1942. máj. 21.

(Az olasz uralkodó
megnyitotta a római
Magyar Akadémia
művészeinek kiállitását.)

Tak István

Szerepel az alábbi táslaton

N.N.: Szabolcsi képzőművészet
táslata lingvárom

Kelet magyarország 1970 IV. 4

Tar István

Lovas. bronz 1937

— repr. —

A.Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX - XX.
Moszkva 1961.
Képmelléklet. 151.

Tarnóstván
szolvász

MDK

1963-tól szerepel a művész
kiállításokon. Most retrospek-
tív anyaggal szerepel a tár-
laton.

Ujvári Béla: Szilenek
Műrészet, 1968. október - 21 kep.

Tar István

Szobrászművész az amerikai
grafikai és kisplasztikai
kiállításon.

Magyar Hírlap, 1967. XI. 11. 4. o.
Nanó

Thank you very much.

Mr. Chairman, members of the Committee.

I am pleased to appear before you today to discuss the Administration's proposal to amend the Federal Deposit Insurance Act to provide for the orderly resolution of troubled banks whose failure could have serious adverse effects on the economy.

Tar Istvan.

Szobrászművész.

A Berlinben megnyílt magyar képző-
művészeti kiállításon megjelent a magyar
művészek képviseletében.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 26.

Tar István

szobrász

Kerényi E.: Tar István

SZABAD MÜVÉSZET, 1956, 6.sz.

280-286.l. Képekkel

MDK

Tar István

Lovas, br.

Petőfi, "

Szegedi O. Képzőm. kiáll. 1964, Szeged

MDA

Tar István

Fej, terrakotta.

Rippl-Rónai Társaság kiáll.Nemzeti Szalon
Művészeti Egyesület 1948.dec.12.-dec.26.
Kat.

Tar István

MDK

Résztvett a magyar művészeti kiállitás"on Berlinben/ Die 9. Republikausstellung Ungarns./

A pécsi ovoda épitészeti disze

kht: Weiter geistiger Radius

Der Morgen, 11. Sept. 1962.

n

ját /un. horizontális paktum koncep-
etőségekhez képest jó kapcsolatokat
atalmakkal és a kisantant felé is
ug.-ban Horthy és Imrédy németo.-i
edben megegyezett a kisantant államok-
gyenjogusága elismerésének kérdésé-
kívánta a háborus készülődést. 1938.
iszterelnökkel Berchtesgadenbe repült
. területi igények támogatására. 1938.
a komáromi m.-csehszlovák tárgyalóso-
ónak. Miután az 1938. nov. 21-i né-
Kárpát-Ukrajna tervezett megrohanásá-
k is el kellett állnia, § lemondott.

MEK

Tar István

Petőfi, br.

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

Tar István MDK

Habarcskeverő, 1954, bronz

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Tar István 1910--

Labdázó nő, br.

Habarcskeverő lány, br.

Ernst Muz. M.Plasztikai és graf.kiáll. 1954. szept. 16 l.

MDK

Tar István szobrász

a zsűribizottság tagja

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1964. máj.

MDK

Tar István

Horgászfiu, br.

Lófürdető, br.

Labdázó, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 40-41 l.

Tak István szobrász

nezepel a

VII kepedi Nyári Tárlaton

Papp Lajos: Az emberi valósága

Tiszatáj 1966 IX. n. 747 old.

Tar István

a kiállítás bíráló bizottságának tagja volt

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957.
19 l.

6. l.

M.D.K.

Tar István szobrász

Ősszobrász c. szobor a komlói gimnáziumban. repr.

Magyar Építőművészet 1967/5. 35.1. 36.1.

MDK

Tar István

Kerámia kakasáért bronz érmet kapott a brüsszeli világkiállításon.
(A műről fényképp repr.)

Nagy magyar képzőművészeti siker a brüsszeli világkiállításon.
Ország-Világ, Bp. 1958. július 16. 15.l.

Tar Istrán Szobrász

József A., szobrát } (foto)
készíti }

NN: készül József A. új szobra.

Nyíszava 1956 május 19, 84 évf. 117 sz, 4 l.

Tar István

Szobrász

„Parasztlány" c. szobra szerepel a
II. képzőm. kiállitáson

Nonlogi: A II. m. képzőm. kiáll. szobrai

Népszava 1956 jan. 7. 84 évf. 6 n. 6 l.

MDK

Tar István szobrász

Gönczi-Szabó: Az 1956. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája Művárt 1957. VI. évf. 4. sz. 340. l.

MDK

Tar István szobrász

„Gránátvető"... Gyakorló katonát.
Dinamikai egyensúlyát méreszti.

Péter Imre: Monumentális szobrászatunk.

Művelt nép. 1955. jún. 23. VI. é. 4. sz. 5. l.

M.D.K.

TAR István szobrász

Hegesztő ifjúmunkás (Kunkacsy-díj

1952)

Művért. Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás 125. l.

125.

Elismerv

1000 K. azaz egyezer k
a Budavári Fiegyhá
a Miserulékek orsz. b
Kotelezettsége mellett
nélkül kézhez vett
Budapest 1908 febr. 28án

Tar István szobrász
Szocialista mezőgazdaság
Németh ~~Kiállitás a Müesarnokban~~ Lajos: Tavaszi tárlat
Szabad Nép, 1952, május 25. 8 l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
116-1908
Szamhoy

Tar István

N.Szal. 98. csop.kiáll. 1943. nov.

MDK

Tar Istvánról

A földalatti vasút Népstadion állomásához készült, Szocialista mezőgazdaság című kétalakos szoborkompozíciója szerepel a Tavaszi Tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban.

Nők Lapja, Bp. 1952. május 22. [10-11.l.]

MDK

Tar István - Kerényi Jenő

Turkeve, dombormü, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 13 l.

MDK

Tar István

Asszonyok, br. repr.x

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Tar István szobrász

Lány csirkével, br.

Szüretelő, terr.

Béres, terr.

Kilencek kiáll. Mücs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Kendős asszony, kő

Tánc, br.

Batyus asszony, br.

Kilencek kiáll. Mücs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Müvészetek, br.

Békét, br.

Várakozás, terr.

Kutfigura, gipsz

Kilencek kiáll. Mücs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Ülő, kő

Eneklők, gipsz

Tánc, br.

Eneklő, br.

Kilencek kiáll. Műcs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Szobrászat, br.

Tisza, br.

Meditáció, terr.

Lovas, gipsz

Kilencek kiáll. Műcs. 1966. okt.

MDK

Tar István szobrász

Madaras nő, terr.

Rossini, br.

Paraszt kofa, terr.

Budapesti lány, gipsz

Kilencek kiáll. Műcs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Győztes, br.

Asszonyok, br.

Tereferélők, gipsz

Zene, br.

Kilencek kiáll. Műcs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Vetkőző, terr.

Ferenczy Károly, gipsz

"1945", br.

Akt, terr.

Kilencek kiáll. Mücs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Halász, br.

Ünneplő, br.

Tornásznő, br.

Labdázó, br.

Kilensek kiáll. Müss. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Este, br.

Zrinyi, terr.

Hidépitő, br.

Kilencek kiáll. Győr. 1968. okt.

ADK

Tar István szobrász

Ülő akt, terr.

Tünődő, "

Szimbólum, br.

Kilencek kiáll. Műcs. 1968. okt.

MDK

Tar István szobrász

Parasztkofa, terr.

Magvető, terr.

Vetkőző, "

Kilencek kiáll. Műcs. 1968. okt.

Tar István

Art,
Munkás,
Béres,
Leány csirkével,

Ülő lány,
~~Tar István~~,
Anya,

D. Fehér zsuzsa, Tar István,
Művészet, 1968, szept.

32. l.

Tar István

J. V. Sztálin 1950-ös szobrpályázatra meghívott művész.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 421.

MDK

Tar István, szobrász

Meghíváros pályázaton dolgozik.

–: Régi tervek, új szobrok 3.

ESTI HIRLAP B.p. 1969 febr. 24.

Tar István

Az ujpesti felszabadulási emlékmű pányázatán dolgozik

N. N.: Régi tervek, uj szabrok

Esti Hirlap. 1969 II. 24

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Par István
Nobrán

M.D.K.

Gyűjteményes kiállításáért
nivó díjat kapott

—:—

Művészet, 1969. május — 47 lap.

Jaz István szobrász

Szot díjat lapott

N.N: Kiosztották a Szot
művészeti díjait

Magyar Nemzet 1969 V. 1

Jaz István szobrász

SZOT díjat kapott

N. N.: Átadták a SZOT 1969. évi szodalmi és művészeti díjait

Nagyvarad 1969 V. 1

Tar István

Bérét c. bronzfigurája szerepel az Ernst Múzeumban a Dolgozó emberek képein c. kiállításon

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek képein
Magyar Nemzet 1968. jan. 30. 4. o.

Takz István szobrász

Résztvett a Március 15-tér tempályázatán

N.N.: Hegyen nyilvános vita a Március 15-tér rendezéséről

Magyar Nemzet 1969 III. 15

Tar István

Gyűjteményes kiállításáért

Nívó díjat kapott

N.N.: Nívó díjak

Csongrád megyei Hírlap 1969 V. 2

Tak István szobrász

I. díjat nyert a Március 15 tér rendezési pályázatán / Hollay György építésszel közösen /

N. N.: Megvitatták a Március 15 tér rendezésének pályaműveit

Magyar Hírlap 1969 IV. 19

Tarr István

Balassi Bálint bronzmelenobrát felállítják a harpitszigeti hűvösvétányon (eml.)

N. N.: Gardagodik a hűvösvétány

Esti Hírlap 1969 V. 7.

Tarr István

Balassi Bálint mellszobrát a harg-tengeti hűvész-étányon állítják fel

Kapyar Nemzet 1969 V. 8.

Tarr István rajzai

Két mű
szerepel a Radnóti Klub nov. 7-i
kiállításán

N. N.: Tarr István kiállítása a Radnóti
Klubban

Nappal Nemzet 1968 XI. [illegible]. 6

MDK

Tar István szobrász

Művészeti díjat kapott.

– : SZOT-díjasok 2.

ESTI HIRLAP, B[illegible] 1969. ápr. 30.

MDK

Tar István, nobrán

Balassi Bálint bronz-mellnobrát

Kéníti el.

Margitsziget

Gazdagodik a Művész-sétány 12

ESTI HIRLAP, 1 Bp. 1969 máj. 7.

Tar István

Mohács

M.D.K

A Magyar Képzőművészek Szövetsége-
nek közgyűlése a Mohácsi Szak-
osztály választmányi tagjává vá-
lasztotta.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése
Művészet, 1969. március - 18 lap.

Tar István szobrász

Retrospektív anyaggal szerepel a kilencek tárlatán a Műcsarnokban

Tasnádi Attila: A kilencek és a Studió

Korfárs 1969 IV. sz. 666 old.

Tar István

40 nobis szerepel a „Kilencek"
tárlatán

Székely András: A „Kilencek"
Szálkitása a hűsaznekban

Négyszabadság 1968 X. 11

Tar István szobrász

Hahay György építésszel közös terve I. díjat kapott a Március 15. tér rendezésének pályázatán

N.N.: Bemutatták a Március 15 tér rendezésére készített pályaműveket

Nyugat badság 1969 IV. 19

Tar István szobrász művész.

A SZOT 1969 évi művészeti díjat kapta

N.N.: Áhadták a SZOT 1969 évi szokalmi és művészeti díjait

Somogyi Nyilap 1969 V.1.

Tar István rozbrás

Szot díjat kapott 1969-ben

N.N.: Szot díjat

Komárom megyei Népujság 1969 V.1

Tak István

Balassi Bálint szobrát a hazgitszigeti művésztányon fogják felállítani.

Nyomva 1969 V. 8.

Tar István

Balassi Bálint bronzmelinobrát
Lézníti a harpitszigeti művész-
sétányra (cml.)

N.N.: Kodály és Radnóti mellszobra
a harpitszigeten

Nyugabadság 1969 V. 8.

Tarr István

Részt vesz az ujpesti lakótelep felszabadulási emlékmű pályázatán

N. N.: A főváros életéből

Budapest 1969 42 old.

Tar István

szobrászművén érdemes művénlett.
Egy nép plantikai munkája a
gellérthegyi szoborparkban is van.

(p.g.): Képzőművészet
Magyar Nemzet 1968. ápr. 4. 11.o.

Tar István

Munkácsy díjas szobrászművészt szobrászi tevékenységéért a Magyar Népköztársaság érdemes művésze címmel tüntették ki.

Új kiváló és érdemes művészek
Magyar Nemzet 1968. ápr. 4. 10. o.

MDK

Tar István, sokszín

Díjat kapott.

–: Átadták az idei SZOT-díjakat
10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 máj. 1.

MDK

Tar István, szobrász

Balassi Bálint bronz mellszob-
rát készíti. (A Margitnépetre.)

—: Kodály és Radnóti mellszobra a
Margitnépeten 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. máj. 8.

Tar István

szobrászművén két művét, a Táncolok c. kompozícióját a pesterzsébeti, Lovasát pedig a Kacsóh Pongrác úti lakótelepeken állítják fel.

Magyar Nemzet 1968. febr. 20. 4. o.

MDK

Tar István, nobrán

Gyűjteménys kiállításáért
nívódíjat kapott.

—: Képző- és iparművészeti nívódíjak

12.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 13.

MDK

Tar István, nobrák

Radnóti Miklós nobrát
készíti el.

V.A.: Mi nobrák történelmünk, irodalmunk nagyjairól 6.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 25.

M.D.K

Tar István
nobrán

Nem vett részt a tárlaton.

O.Á: Biennale Pécsett
Délmagyarország, 1969. okt. 7.

Tar István

szobrász

M.D.K.

Revit vett a tárlaton.

Losonczi Miklós: Tárlat a II. henilet ...

Művészet, 1969. február - 41 lap

Tar István

Szobrokkal

szerepel a „Kilencek" kiállításán

Szabó György: A „Kilencek" új kiállítása a Műcsarnokban

Társadalmi Szemle 1968 XII. n.

Tar István

szobrán, érdemes művén, szerepel a XI. magyar képzőművészeti kiállításon.

(2-a) kiváló művének – érdemes alkotások

Pest megyei Hirlap, 1968. ápr. 28. 8. o.

Tar István

nobrán

Kövező munkás,

Kőnobor

Repr.

Nagyjmagy 136. l.

HEREND 100 EVES

Tar István

nyomtás

koll. kiáll. 1943. nov.

lásd

Nemzeti Szalon

98. csop. kiáll.

katalogusa könyvtáramban

Sajtószemle, 1945 júli

BUDAPEST
1975
Telefon: 138-068, 337-148, 340-126
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21.
SAJTÓFIGYELŐ

Mindazokat a gyárakat és nagyobb ipari üzemeket, amelyeket eddig a Vörös Hadsereg vett igénybe, július 1-én visszaadják a helyi hatóságoknak. Ezzel az intézkedéssel — mint *Bán Antal* iparügyi miniszter nyilatkozta a *Szabad Nép*ben — körülbelül 350—360 gyárat kapunk vissza. Csupán 12 olyan gyár van, amelyet most még nem adnak át. Egyben július 1-én megszűnik az orosz katonai gyárparancsnokság is.

A Beszkárt július 2-án reggel megindítja a fővárosban az első rendszeres autóbuszjáratot. Ebbe a járatba három kocsit állítanak be. A kocsik az Apponyi tértől a Gellért térig közlekednek rendszeres forgalomban, reggel 7 órától este 10 óráig. Ezzel a pesti és a budai villamosközlekedés között létrejön az összeköttetés. A viteldíj 3 pengő.

A posta vezetősége közölte, hogy a postai csomagforgalmat július 2-án megnyitja.

A miniszterelnök, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, *Dr. Szent-Györgyi Albertet*, a szegedi Tudományegyetem rendes tanárát a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem orvosvegytani tanszékére egyetemi nyilvános rendes tanárrá kinevezte.

Július 3-án megjelent az *Új Magyarország*, a világpolitika és a magyar szellemi élet hetilapja. Felelős szerkesztője: *Boldizsár Iván*.

Vas Zoltán polgármester utasítást adott, hogy a régi Sváb-hegy elnevezés azonnal szűnjék meg. A hegy neve, július 4-től kezdve: *Szabadság-hegy*.

A Beszkárt helyreállítási és újjáépítési munkájára féléves munkatervet készített, mely magánál a Beszkártnál 204 milliós és a HÉV-nél 32 milliós anyagi fedezetet igényel.

A Szociáldemokrata Párt nagy múltú lapja, a Népszava mellett július 7-én délutáni lapot is indított, *Világosság* címmel. A lap főszerkesztője *dr. Révész Mihály*.

A Képzőművészek Szabad Szervezete a Műcsarnok épületében megrendezte az *Első Szabad Nemzeti Kiállítást*. Budapest polgármestere, Oltványi Imrével, a Nemzeti Bank elnökével, megjelent a Nemzeti Kiállításon és a főváros részére 400 000 pengőért képeket vásárolt.

A francia Goncourt irodalmi díjat első ízben női írónak ítélték oda: *Elsa Triolet* novellistának, *Aragon* feleségének.

Nyolcévi kényszerszünet után az Operaház színre hozta Goldmark legnépszerűbb művét, a Sába királynőjét, Fleischer Antal vezényletével.

A Beszkárt napi bevétele, a tarifaemelés következtében, eléri a két és fél millió pengőt, ami egy hónapban 75 millió pengőt tesz ki.

A főváros július havi költségvetése háromszáz millió pengő. Ebből 100 millió pengőt személyi kiadásokra fordítanak, 100 milliót tesz ki a rendes dologi kiadások összege, míg újjáépítési célokra szintén 100 millió pengőt fordítanak.

A Magyar Nemzeti Bank, egyetértve a kereskedelmi minisztériummal, 25 millió pengő újjáépítési kölcsönt nyújt a kereskedelemnek. A kölcsönt a Kereskedők Országos Központi Szövetsége fogja szakosztályai útján szétosztani.

A közellátási miniszter értesítette a bányákat, hogy május 1-től visszamenőleg a szén árát három és félszeresére emelik fel.

Az idei tanévben a budapesti iskolákba összesen 39 387 tanuló iratkozott be, 44 521-gyel kevesebb, mint az elmúlt évben.

A főváros közlekedési szakbizottsága ülésén közölték, hogy a vonalak 73 százalékán közlekednek már villamosok.

Bán Antal iparügyi miniszter a tanoncok üdülőszabadságát 28 napra emelte fel, továbbá 30 000 pengő segélyt utalt ki a Szakszervezeti Tanács sárszentmiklósi tanoncüdülőjének felszerelésére.

A fővárosban az utcaseprők 1500—2000 pengőt, míg a szemétszállítók 2200—2700 pengőt keresnek hetenként — értesülünk a *Világosság*ból, majd a cikk írója megjegyzi: „Megérdemlik ezt a magas fizetést, mert sokszor 14—18 óra a munkaidő, olykor reggel 6 órától — egy óra fizetett munkaidővel — este 8 óráig is dolgoznak."

A moszkvai premierrel egyidejűleg mutatták be a New York-i Metropolitan Operában *Prokofjev* monumentális operáját, a *Háború és Béké*-t. Az opera Tolsztoj azonos című regényéből készült.

A Magyar Gazdaságkutató Intézet július elsejei kimutatása szerint ez év márciusa óta az élelmiszerárak általánosságban 41%-kal csökkentek. A márciusi ínségárak után bekövetkező javulás április 15-én volt a legnagyobb, amikor hat hét alatt az árak — melyek azóta ismét emelkedtek — 65%-ot estek.

A Magyar—Szovjet Művelődési Társaság ünnepélyes külsőségek között tartotta meg első díszelőadását az Operaházban.

A pénzügyi kormányzat, az újjáépítési kormánybiztos útján, 3 millió pengőt ad egy-egy fővárosi kerületnek a tetőfedési munkálatokra.

Július 12., 13. és 14-én megrendezték Budapesten az első *Szabad Magyar Könyvnapot*. A Könyvnapra megjelent *Kovai Lőrinc* „Igazság" és „Föld, Kenyér, Szabadság" c. könyve, továbbá *Darvas József* „Város az ingoványon", *Rákosi Mátyás* „A magyar jövőért", *Molnár Erik* „A magyar társadalom története az őskortól az Árpádokig", *Révai József* „Ady", *Sándor Pál* „Engels, mint filozófus", *G. Fazekas Erzsébet* „A felszabadulás útján", *Barabás Tibor* Martinovicsról szóló írása, *Boldizsár Iván* „Ne higgy magyar a németnek", *Gergely Sándor* „1514" c. történelmi trilógiájának első kötete, az „Üriszék".

Berlinben, a Brandenburgi kapu alatt rendezett ünnepségen nyújtotta át *Montgomery* tábornagy *Zsukov* marsallnak a legmagasabb angol kitüntetést: a Bath-rend parancsnoki keresztjét. *Rokosovszky* marsall a Bath-rend lovagkeresztjét kapta meg, míg *Sokolovszkij* és *Malinin* vezérkari főnököket a brit birodalmi rendjellel tüntették ki.

Július 16-án forgalomba kerültek az új ezerpengős bankjegyek.

A Romániai Magyar Írók Szövetsége legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy „*Utunk*" címmel magyar folyóiratot adnak ki. A lap szerkesztői: *Balog Edgár* és *Nagy István*.

Rendkívül szívélyes légkörben kezdődtek meg július 17-én délután a potsdami tárgyalások *Sztálin*, *Truman* és *Churchill* között.

A felszabadulás után néhány hónappal nagy esemény volt az első telefonkönyv megjelenése. A májusi telefonkönyv még csak 14 oldalon sorolta fel az előfizetőket a júliusi már 38 oldalas.

Kállai Gyula, miniszterelnökségi politikai államtitkár, átvette a sajtóügyek intézését is.

A szovjet hatóságok újabb nagylelkű gesztusa: 250 tonna rotációspapírt juttattak a papírhiánnyal küzdő demokratikus sajtónak.

Az angol nép — történelmében először — abszolút szocialista többséget küldött az alsóházba. *Churchill* miniszterelnök átnyújtotta a királynak kormánya lemondását. A király a lemondást elfogadta és öt perccel Churchill távozása után a Buckingham-palotába érkező *Attlee*-t bízta meg az új angol kormány megalakításával.

A posta július 23-án, az európai háború befejezésének megemlékezésére, 250 000 sorozatban „Béke-bélyeget" bocsátott ki. A sorozat 25 pengő névértékben és 75 pengő felárral, tehát 100 pengő árban került kiadásra. A felárból befolyt összeget népfőiskolák céljaira fordítják.

A magyar képzőművészetet súlyos gyász érte: elhunyt *Petrovics Elek*, a Szépművészeti Múzeum ny. főigazg[atója], vezetője, f[ő]akarta lehe[tővé tenni], alatt nyílt [meg a] Magyar Képtár, a régi és modern szobrászat két fontos gyűjteménye.

Július 27-én a *Szabad Nép* megemlékezik *Ságvári Endré*ről, akit egy évvel ezelőtt a magyar Gestapo pribékjei meggyilkoltak.

A Parlament mellett épülő cölöphíd egyes építési szakaszait a nehéz körülmények közt dolgozó munkások a kitűzött határidő előtt készítették el. Budapest polgármestere korábban 50 000 pengő jutalmat ajánlott fel az építőknek, de július 28-án rögtönzött kis ünnepség során a jutalmat 100 000 pengőre emelte fel. „Ez a 100 000 pengő a főváros hálájának első és nem utolsó megnyilvánulása!" — jelentette ki *Vas Zoltán* polgármester. Ezen kívül minden hídépítő munkás 3 kg kenyérlisztet és 7 kg nullás lisztet kapott hatósági áron.

A Goldberger textilgyár naponta már tizenötezer méter árut gyárt.

Az írók érdekképviselete eddig mint az Írók Szabad Szervezete működött. Az írók most kimondták, hogy az írók egyetlen hivatalos testületének neve ezentúl *Magyar Írók Szövetsége* lesz. A háromtagú elnökség tagjai: *Gergely Sándor*, *Illyés Gyula* és *Kárpáti Aurél*. A tizenhat tagú elnöki tanácsban *Balázs Béla*, *Csathó Kálmán*, *Darvas József*, *Fodor József*, *Füst Milán*, *Gábor Andor*, *Gellért Oszkár*, *Háy Gyula*, *Heltai Jenő*, *Kassák Lajos*, *Márai Sándor*, *Nagy Lajos*, *Ortutay Gyula*, *Tamási Áron*, *Veres Péter* és *Zilahy Lajos* foglalnak helyet. Ügyvezető főtitkár: *Boros Elemér*.

*Dr. Révész Mihály*t, a *Világosság* főszerkesztőjét beiktatták az *MTI* főszerkesztői tisztébe és *Barcs Sándor*ral, az MTI felelős szerkesztőjével együtt átvette munkakörét.

Tizenhatezer nyilvántartott bányász ruhát kap az iparügyi minisztériumtól.

A kánikula ellenére, színházaink folytatják makacs küzdelmüket a közönségért és a sikerért. Egyetlen júliusi napon három színház tart premiert. A *Vígszínház* felújítja Molnár Ferenc „Hattyú"-ját, a *Kamara Varieté* megnyitja kapuit „Pesti Híradó" műsorával és a *Madách Színház*ban Shakespeare „Tévedések vígjáték"-t mutatják be.

„*Út a remekműhöz*" gyűjtőcímmel rendezi a Székesfővárosi Zenekar nyári sorozatának hangversenyeit a Fővárosi Képtár kertjében.

Pesterzsébeten, a Szondy utcában, tizenhat leány és asszony hat méter hosszú kocsi- és gyalogközlekedésre alkalmas hidat épített a nagy vízlevezető árok fölé. Amikor a környékbeliek látták a nők munkáját, hét férfi önként csatlakozott hozzájuk a nehéz anyagok hordására és beállítására.

A budapesti bölcsészhallgatók felterjesztéssel fordultak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, melyben közlik, hogy a jövő tanév elejétől kezdve a tanárszakos hallgatók esti munkás-középiskolát akarnak fenntartani azoknak az ipari munkásoknak, akik egész napi munkájuk mellett középiskolai tanulmányokat akarnak folytatni.

A *Hungária Hírlapnyomda* tankönyv nyomóversenyre hívta ki az ország összes nyomdáit, a *Pedagógus Szakszervezet* pedig vállalta a demokratikus tankönyvek megírását — adja hírül a *Szabad Nép*.

A főváros illetékes hivatalának jelentéséből kitűnik, hogy a tuberkulotikus megbetegedések az elmúlt évinek a négyszeresére emelkedtek. A nemi betegek száma 250 000, az elmúlt évek 50 000 átlagával szemben. A főváros vezetősége két és fél millió pengőt ajánlott fel egészségvédelmi célokra.

Szekeres István

Ismeri-e Budapestet? 7

E havi rejtvényünk — Siklós Péter felvétele — nevezetes műemlék részlete. Kérdésünk: hol található ez az épületrészlet?

Megfejtésükhöz, kérjük, mellékeljék az oldalon levő 7-es számot.

E havi rejtvényünk megfejtését szíveskedjék augusztus 10-ig beküldeni.

1975. 4. sz. rejtvényünk helyes megfejtése:

V., Március 15. tér
A kútszobor alkotója: Tar István

A helyes megfejtést beküldők közül sorshúzással az alábbiak nyertek jutalomkönyvet:

Dr. Bene Miklós
1214 Budapest, Kossuth Lajos u. 68.
Guthy Miklós
1015 Budapest, Hattyú u. 1. II. 6.
Kulifai Ferenc
1097 Budapest, Vágóhíd u. 32. I. 87.
Nagy György
1091 Budapest, Üllői út 167.
Solti Ferenc
1016 Budapest, Czakó u. 7.
Szedlák Károly
1055 Budapest, Szt. István krt. 17. II. 11.
Szentkuti Jánosné
1098 Budapest, Epreserdő u. 36.
Szocsi Józsefné
1082 Budapest, Tömő u. 16. II. 2.
Tóth Árpád
1064 Budapest, Izabella u. 43.
Barsy Béláné
1111 Budapest, Irinyi József u. 47.

Kedves előfizető!

Értesítjük, hogy a BUDAPEST c. folyóirat 1975. VII. hó 1-től a Posta Központi Hírlap Iroda közvetlen kezelésébe kerül. A lap az említett időponttól kezdődően burkolva, címszalaggal ellátva, a postai kézbesítő útján kerül előfizetőinkhez.
A II. félévre esedékes előfizetési díjról a Posta Központi Hírlap Iroda június hóban hírlapdíjnyugtát küld az egyéni előfizetőknek, amelynek ellenértékét — bemutatáskor — a postai kézbesítőknek szíveskedjenek kifizetni.
A közületi előfizetőknek a második félévre esedékes előfizetési díjról szóló számla kiküldésére ugyancsak június hóban kerül sor.

TAR ISTVÁN ILLÉS GYULA IVÁN SZILÁRD
KISS ISTVÁN KISS SÁNDOR KONFÁR GYULA
PLESNIVY KÁROLY RASZLER KÁROLY
RIDOVICS LÁSZLÓ SARKANTYU SIMON
STETTNER BÉLA
SZABÓ ZOLTÁN VATI JÓZSEF ZALA TIBOR

BUDAPEST FŐVÁROS TANÁCSA VB. ÉS A
KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT A

kilencek

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1968 OKTÓBER 5-ÉN, SZOMBATON DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
HANTOS JÁNOS
A FŐVÁROSI TANÁCS VB. ELNÖKHELYETTESE

MŰCSARNOK, HŐSÖK TERE

Tar István

10404 fővárosi ny. I. telep

Tar István
nobrász

Koll. kiáll.
a Nemzeti
Szalonban

Tar István

szobrászművész tömörerejű kompozíciói egészítik ki a derék együttest. A szobrászművészet ősi forrásaihoz tér vissza alakjainak, elsősorban aktjainak felépítésénél. Ez az elhajlás a naturalizmustól egészséges reakció a modern szobrászatban a külsőségekben immár teljesen ájulttá lett, az emberit nem kereső, attól, úgylátszik, irtózó szemlélettel szemben, amely pózokkal pótolja a belső ürességet, mellébeszél a hazugságoknak, emberi vonásokkal álcáz embertelenséget. Vissza az érző, a mozgásaiban örömét lelő, az erőben felépülő emberhez, olyan program ez, amely nem elrugaszkodás a társadalomtól valamely naiv természetlátás felé, hanem az ember keresése egy egészséges társadalom számára. Egyszerűség, kifejező- és mozgáserő jellemzi ezt a fejlődő művészt, aki nem egyszer találja meg a munkaritmus dallamos zenéjét is. („Kövező", „Ülő asszony", „Nő korsóval", „Kofa", „Több „Akt", „Vető", „Fej", „Galambos leány".)

sz. s.

*

A kiállítás (V. Erzsébet tér) *november 28-ig* naponta 10-től 4-ig, vasárnap 10-től 2-ig tekinthető meg.

...nak a ra-
...ltából?

...a virág-
...olyan nagy
...gy virág-
...az apró
...ig apróbb
..., istenem,
...G. Malvin
...megnyitni
...th László)

Népszava. 1943.
nov. 25. (sz. s.: Hat
festő és egy nobrász.)

355

gyakorló elemi iskola igazgatója.

A játszótereken pedig a **Nemzeti Gyermekhét** időtartama alatt a Népművelési Bizottság gondoskodott a gyermekek szórakoztatásáról és játékaikról. A főváros pedig 10.000 játszó gyermeket uzsonnáztatott meg.

A m. kir. Operaházban és a Nemzeti Szinházban gyermekelőadásokat rendeztek, amelyen a legkiválóbb felnőtt művészeink működtek közre. Ezeken az előadásokon tényleg szórakoztak a kicsinyek, mert a felnőtt művészek beszédét, énekét és játékát inkább megértik, mint a gyermekszinházakban közreműködő csodagyermekek játékait, **amelyek gyakran sajnos nélkülözik az irodalmi, művészi és a pedagógiai nivót.**

Miután igy dióhéjban elmondottuk a **Nemzeti Gyarmekhét** eseményeit, minden elismerésünk mellett meg kell mondanunk, hogy az elkövetkezendő gyermekhét műsorát újabb programmal kell kibőviteni, mert a mostani már kezd a gyermekvilág előtt is eljesen sablonossá válni.

A **Nemzeti Gyermekhétnek**, mint ismeretes, az a rendeltetése, hogy a társadalom, a közvélemény és sajtó figyelmét reá terelje az aktuális, tehát **megoldásra váró gyermekproblémákra.** Tudjuk, jótékonysággal a gyermeknyomort sem lehet megszüntetni. Talán újabb áldozatokkal a szenvedő szegény gyermek keserves sorsán enyhithetünk. A főváros gondoskodik az iskolába járó szegény gyermekek

részvételével. Ezeknek a munkáknak szervezésével párhuzamosan pedig már készül a művelődési otthon új munkaterve, amelynek — az elmúlt évek tapasztalatait felhasználva —

értékes nevelő, ismeretterjesztő és szórakoztató funkciója lesz majd.

A múlt évben az egyik probléma az volt, hogy a művelődési ház célkitűzései nem tükrözték a község gaz-

egyes problémáival, e
ségügyi, balesetvédelmi
désekkel, és sorolhat
még tovább. Az előadás
zatot a TIT-tagok ta
majd. Indul még kerté
tanfolyam: az ezen részt
vő termelőszövetkezeti t
a tanfolyam végeztéve
mely előreláthatólag n
hónapos lesz —, szakké
tést kapnak.

A szerzett ismereteket jól fel tudják majd használni munkájukon belül és természetesen anyagi előnyöket is élvezhetnek a szakképesítés folytán.

Ifjúsági akadémia szintén szerepel a tervben. Ezt főleg a községben vagy hozzá közel lakó fiatalok részére tartják. Az ennek keretében tartott előadásokon ismereteket szerezhetnek a fiatalok a szocializmusban elfoglalt helyükről, s általános tudnivalókról. Ilyen jellegű előadás az elmúlt évben is volt, sokan látogatták, ezért tervezték ismét. A szülők iskolája gyermeknevelés
sel járó tudnivalókat és pedagógiai ismereteket szerezhetnek majd a résztvevők. A művelődési otthon művészeti szakkörei is bemutatják tudásukat, eredményeiket, pl. a mindszenti kulturális seregszemlén aranyérmet nyert énekkar és az ezüstérmes tánccsoport. Ezenkívül különböző témájú vándorkiállítás és könyvkiállítás lesz.

A művelődési otthon 500 férőhelyes nagytermében

ezután is szerepelnek a Szegedi Nemzeti Színház és a Békés megyei Jókai Színház művészei.

s nagy érdeklődésre tartanak számot az ezután is jelentkező ORI-rendezvények.

A munkatervből kitűnik, hogy a székkutasi József Attila Művelődési Otthon valóraváltja kultúrpolitikánk célkitűzéseit. Egyike azoknak a művelődési házaknak, melyek befolyásolni tudják az emberek szellemi életét. Hiszen nem véletlen az, hogy a 360 kötetes könyvtár majdnem szűknek bizonyul a látogatottsághoz képest...

G. I.

szolgáltatások biztosítása. Nem hunyhatunk szemet az elutasító vagy a szolgáltatást, mint kegyet gyakorló magatartás felett, a túl magas árkialakítás felett és ezen belül a „tévedések" felett, amikor utólag azzal mentik magukat: ha nem megfelelő az ár, szólni kell, majd *megállapodnak*. S pláne nem akkor, ha esetenként azt nézik: *ki* a reklamáló, mintha a ktsz-eknek nem *egyformán* kellene kielégíteniük minden kuncsaftot.

Úgy véljük, a KISZÖV fokozottabb ellenőrzést gyakorolhatna ezen a téren, s a jövőben ezt számon is kívánjuk kérni. Hiszen megfelelő, magas létszáma lehetőséget nyújt erre. Az adminisztrációs munkának a KISZÖV irányító-ellenőrző szerepe szerint éppen ez lenne a *legfontosabb* területe. Semmiképpen sem elégedhetünk meg tehát a *formális* ellenőrzéssel, a ktsz-ek írásbeli magyarázatának tudomásul vételével, amiről kis munka árán kiderül olykor, hogy nem felel meg a valóságnak. S ha megfelel — akkor is fennmarad egy kétség. Nem egyéni nyerészkedés miatt fordul elő mondjuk egy tévedés, a vásárló rovására — hanem „közös" érdekből: a ktsz bevételét, nyereségét gyarapítja? Így sem fogadható el, mert az *igazi közösség*, a lakosság érdekét súlyosan sérti, holott a ktsz-ek feladata éppen a lakosság érdekeinek szolgálata!

Erről sem a ktsz-ekben, se a KISZÖV-nél nem feledkezhetnek meg!

NÉMETH FERENC

---

olnak egy félórát. Egyszer
inyleg jön a Sárkány, és lám,
t rácsöppent a csizmájára né-
csepp mész. A kislány csak
tt, és otthagyta. Elhitte, hogy
ısót meszelte.
ülye vicceid vannak — jegyez-
g valaki.
erem sarkában Lábas honvéd
se nézve munkájáról — egy
tásdobozt politúrozott verejté-
nddal. Faragóék eddig a be-
ést hallgatták, de most az
ülten dolgozó Lábas mögé
álltak.

Faragó odaszólt szomszédjának:

— Menj, és készítsd elő a labort. Az elindult az ajtó felé, de még visszafordul.

— Most szólhatsz neki a pénzről — figyelmeztette suttogva.

agó indulat nélkül megje-
:

Remélem, ha ezt piacra dobod,
lod a két Kossuthot, meg a
zit.
as hirtelen elvörösödött, és fel-
Faragóra.
Kétszázat — mondta — csak
zat adtál.
Is a Rákóczi?! — csattan fel
. Egy hónap — egy ötvenes!
ezt igérted?
as hallgatott. A többiek meg-
e nézték őket.
Nem, apuskám — folytatta gú-
Faragó. — Nem szeretem, ha
k tetteted magad. Nehezen-
, és hamar felejtesz. Az em-
edet is politúrozhatnád egy

as felemelkedett és Faragó elé
amint megszólalt, sörszagú
e a másik arcába csapott.
Piszok vagy te, Faragó. Tudod,
gazember vagy!
n csattant. A távolabb álló ka-
felfigyeltek.

(Folytatása következik.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Tar István
CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1985 AUG 1 1
1021

Városainkat mint ékszerek díszítik a szebbnél-szebb képzőművészeti alkotások. A számuk évről évre gyarapodik. A magyar képzőművészek pályázati, vagy közvetlen megbízás alapján készülő alkotásait a Képző- és Iparművészeti Lektorátus bírálja el.

Az egyik legszebb idei alkotás Tar István „Tisza" című négyméteres szobra lesz. A mű fekvő női alak formájában igen megkapóan a Tisza folyását fejezi ki, a figurából formált habokkal. A szép alkotást Szeged Ogyessza városrészében helyezik el.

KÉT KISZ-SZERVEZET UBORKAFÖLDJE

A csongrádi Vörös Csillag Tsz-ben évekkel ezelőtt is gyakran segítettek a csongrádi helyőrség KISZ-esei a sürgős mezőgazdasági munkákat befejezni. Ez a kapcsolat az idén szorosabbá vált. A tsz és a helyőrség KISZ-fiataljai 10 hold földön uborkát ültettek közösen. Ennek gondozását a katonafiatalok a kiképzési időn túl, és a tsz-ben levő fiatalok munkaidőn felül látják el. Immár három hete szedik a bőséges termést. A közös bevételt a „szüret" végén testvériesen elosztják. A tsz-fiatalok külföldre mennek — a legjobb „munkások" meg is érdemlik! — és klubjuk felszerelésének korszerűsítésére. Képünkön Csősz Sándor látható, a Vörös Csillag Tsz főkertésze, aki irányítja az uborkaszedést, Palotai Károly és Divéki Mihály, a két legszorgalmasabb uborkaszedő honvéd.

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP, a Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei bizottsága és a a szerkesztő bizottság: Főszerkesztő: Rácz Lajos. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársas fonszáma: 35-06. Hódmezővásárhelyi szerkesztőség: Ady Endre utca 2. szám Telefon: 305. Makói Telefon: 470. Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Kovács László. Kiadóh ban és előfizetésben a Csongrád megyei postahivatalok terjesztik. Előfizetési díj egy hóra 1 nyomja, Szeged, Kárász utca 8. Telefon: 35-06. Beküldött kéziratot a

THEISZ ISTVÁN (Budapest, VII., Bajza-u. 41.)

75. Gerelyvető. Gipsz. Ára bronzban 800.– P

VKM Sportdíj kiállí
1940.

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TAR ISTVÁN

ESTI HÍRLAP

1971 OKT 4

1021

Súlyos baleset

A XI., Budaörsi úton, *Zsömbör Árpád* 42 éves szabász személygépkocsijával a felsővezetéket tartó vasoszlopnak ütközött. A baleset következtében *Tar István* 61 éves szobrászművész kórházba szállítás után meghalt, *Tar Istvánné* és *Zsömbör Árpádné* súlyos sérüléseket szenvedett. A vizsgálat megállapította: a balesetet Zsömbör gyorshajtása és figyelmetlen vezetése okozta. Eljárás indult ellene.

Elektrotech

EXPORT-IMP

VOLKSEIGENER AUSSENHANDELSE
DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN

1021

KÉT SEMMELWEIS-SZOBOR

Tar István

Régi adósságot törlesztett Miskolc városa, amikor szobrot állított a Semmelweis Kórház bejárati parkjában az intézmény névadójának, a nagy magyar orvosnak. Semmelweis életnagyságú bronzszobra Tar István Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása. Az avatóünnepségen megjelent dr. Bodnár Ferenc, a Borsod megyei Pártbizottság első titkára, dr. Papp Lajos államtitkár, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke, dr. Havasi Béla országgyűlési képviselő, a miskolci városi pártbizottság első titkára, valamint dr. Ladányi József megyei tanácselnök. Az ünnepi beszédet dr. Galambos László, a Semmelweis Kórház igazgató főorvosa tartotta.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK LAPJA
Budapest

1971 AUG 1

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Tar István

szobrászművész

Érdemes Művész, kétszeres Munkácsy-díjas, a Pro Arte és a SZOT-díj tulajdonosa, a Magyar Képzőművészek Szövetsége Választmányának tagja, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja Képzőművész Szakosztálya vezetőségének elnöke, a Képzőművészek Szakszervezete elnökségének tagja és az Iparművészeti Főiskola Ötvös Szakának volt tanszékvezető tanára,

61 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Az elhunyt nagy művészt a **Farkasréti temető** ravatalozójából kísérjük utolsó útjára, a Főváros által adományozott díszsírhelyre, **1971. október hó 12-én, délután 3 órakor.**

Emberi és művészi példamutatását, áldozatos, következetes, a művészeti közéletért végzett önzetlen munkásságának emlékét tisztelettel őrizzük.

A gyászoló család

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja **A Magyar Képzőművészek Szövetsége**

fnyv 13

Tak Gitrán

ök iskolája

bárányok

kek nevében

II. Békekölcsön
ásáról

FEJER ME

HIRL

AZ MSZMP MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEG

KÖFÉM

„Négyszeres" év vége után

A székesfehérvári Könnyűfémműben az idén már négyszer is véget ért az esztendő, holott a naptárban még mindig három nap van hátra 1973-ból. Elsőként a Hengermű Gyárrészleg teljesítette idei termelési tervét, nekik novem-

dei kollektíva tett legtöbbet az idei munkasikerekért.

A Présmű december negyedikén teljesítette 1973. évi 21 500 tonnás tervét. Az üzemrész eddig 130 tonnával teljesített túl, ez elsősorban

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 28
Fejérmegyei Hírlap

Tar István szobrász-művész

1021

HÍRLAP Pé

Dobi István emlékére

Dobi Istvánról valaki egyszer azt mondta, olyan egyszerű és jó, mint egy népdal. Valóban így van. Dobi István, aki tizenöt évig volt az Elnöki Tanács Elnöke, évtizedeken át küzdött a szegényparasztság érdekeiért, az ellenforradalom legsötétebb esztendeiben, a Szociáldemokrata Párt, majd a Kisgazdapárt balszárnyán, ő volt az, aki a felszabadulás után, a Kisgazdapárt jobboldali vezetőinek leleplezése után a párt elnöke lett és megtisztította a reakciós elemektől. Életrajza sűrű az eseményektől és ő mégis azt mondta, mikor 1939 őszén felvételét kérte a Magyar Szocialista Munkáspártba: „hazaérkeztem. Ott vagyok, abban a pártban, amelynek célja és programja a munkáshatalom, a munkás—paraszt törekvés. Szövetség, a szocializmus és kommunizmus megvalósítása Magyarországon." Többféle miniszteri tárcát is viselt és 1948-tól a Minisztertanács Elnöke, majd 1952-től haláláig az Elnöki Tanács elnöke volt. Az Országos Szövetkezeti Tanácsban, a Termelőszövetkezeti Tanácsban, a Népfrontban dolgozott és mindig megtalálta azt a munkát, és hozzá az időt, a lehetőséget, hogy tegyen valamit a népért. 1962-ben a Lenin nemzetközi békedíjjal is kitüntették.

E sorok írása közben, az az esemény játszódott le előttem, amelynek szemtanúja voltam, 1957-ben, közvetlenül a véres ellenforradalom után. Az országban minden vasárnap a kommunisták politikai összejövetelt tartottak. Egyszer, úgy Fenyár végén, Münnich-kel a Fejér megyei Seregélyes községben rendeztek politikai vasárnapot, ahova összegyűlt a környék népe.

A hallgatói megértették a szavát, kérdéseiket is őszintén tették fel, s a válasz ugyanolyan egyenes volt; nem hallgatta el a nehézségeket, de teljesen egyértelműen vázolta fel a jövőt, a biztos életet. Ő magáról akkor így szólt: „1956 őszén, mint embert és mint politikust, rendkívül súlyos próbatétel elé állított az ellenforradalom. Igyekeztem becsületesen helytállni és végtelen öröm volt számomra, hogy a parasztság nagy tömegében nem csalódtunk abban a veszélyes helyzetben... És éppen ezért merem most ajánlani a szövetkezést, mint a felemelkedés biztos útját a parasztság számára, mert a becsületes helytállásért becsületes, szép jövőt szeretnék számukra kívánni."

1970-ben Dobi István szülőfalujában, Szőnyben, emlékművet állítottak. Az életnagyságúnál nagyobb mellszobrot Tar István szobrászművész készítette. Megható, hogy a szülőfalu, amely elindította őt, örökké emlékezni kíván fiára. De az igazi emlékművet ő maga állította, saját szerény munkájával, egész életén keresztül végzett áldozatos tevékenységével. Így emlékezünk rá, munkájára, tetteire, születésének 75. évfordulóján.

Lendvai Vera

FONTOS KÉRDÉSEKRŐL — RÖVIDEN. És még tegyük hozzá: találóan. Némely, a kora délutáni időszakban sugárzott, vagy két „főadás" közé beszorított riportnak szándékát s egyszersmind ars poeticáját a fenti mottóban sűríthetnénk. A követelményeket elég nehéz teljesíteni. Mert a *fontos* kérdések rendszerint *bonyolultak* is. Például egy visszás gazdasági jelenség eredendő okához eljutni a legtöbbször hosszú oknyomozást kíván; behatóan tájékoztatni róla, kivált kritikus éllel, csak olyan részletes érveléssel lehetséges, melyre csak kevés rádióműsor nyújt időt s alkalmat. Hogyan informálja akkor az éberen fürkésző riporter a részletekbe belemélyedni *nem is kívánó*, a tárgykörben többé-kevésbé laikus hallgatót? Hiszen ez a hallgató — a többség — mint *fogyasztó* időnként kíváncsi rá, hogy vajon miért húzódnak el a beruházások és hogy kevésbé vagy jobban szorít-e a cipő, amit szolgáltatásnak ismerünk?

Bán János műsorában célratörő kis eszmecserék után arra a következtetésre jut, hogy az új gazdaságirányítás egyelőre még nem ösztönöz s nem is büntet eléggé a beruházások területén. Ez nyilván csak *egy* — de nagyon lényeges — ok a sok közül, de éppen az a jó, hogy a riport döntően *egy* okkal foglalkozik s nem forgácsolódik szét.

Forgács Katalin a józan észre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tarr Istvan

NÉPSZABADSÁG

1971 ÁPR 18

1021

NÉPSZABADSÁG

Emlékművet állítottak szülőfalujában Dobi Istvánnak

Szőny lakossága vasárnap *Dobi Istvánra*, az Elnöki Tanács elhunyt elnökére emlékezett. A tanácsházzal szembeni Hősök terén bensőséges ünnepségen felavatták a falu szülöttének, Dobi Istvánnak emlékművét. Ott volt az ünnepségen Dobi István özvegye, *Havasi Ferenc*, az MSZMP KB tagja, a Komárom megyei Pártbizottság első titkára, *dr. Beresztóczy Miklós*, az országgyűlés alelnöke, az Elnöki Tanács, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa képviselői, a megye párt-, állami életének, tömegszervezeteinek vezetői. Eljöttek a környező községekből, sőt távoli vidékekről is Dobi István egykori barátai, tisztelői.

Több mint ezren gyűltek összesze az új emlékmű körül. *Izsáki Mihály*, a Hazafias Népfront Komárom megyei bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet, majd *Barati József*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára méltatta az Elnöki Tanács volt elnökének páratlanul gazdag életútját és leleplezte az emlékművet. Az életnagyságúnál nagyobb mellszobor *Tarr István* szobrászművész alkotása; a szobor parkszerű környezetét *Mester Árpád* építésztervező alakította ki.

Az ünnepi beszédek után koszorúkkal, virágcsokrokkal borították be a szobor talapzatát.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tarr Mihály

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok
1971 MÁJ 18

Ünnepség Szőnyben

Szőny lakossága vasárnap Dobi Istvánra, az Elnöki Tanács elhunyt elnökére emlékezett. A tanácsházzal szembeni Hősök terén bensőséges ünnepség közepette felavatták a falu szülöttének Dobi Istvánnak emlékművét. Ott volt az ünnepségen Dobi István özvegye, Havasi Ferenc, az MSZMP KB tagja, a Komárom megyei pártbizottság első titkára, Barati József, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés alelnöke, Kroszner László, a Komárom megyei tanács elnöke, valamint az Elnöki Tanács képviselői, a megye párt-, állami életének, tömegszervezeteinek más vezetői. Eljöttek a környező községekből, sőt távoli vidékekről is Dobi István egykori barátai, tisztelői. Meghívták az avatóünnepségre mindazokat az intézményeket, szerveket, brigádokat is, amelyek az Elnöki Tanács volt elnökének a nevét viselik.

Több mint ezren gyűltek össze a Hősök terén felállított Dobi-emlékmű körül. Vasvári Pál, a községi pártszervezetek csúcsvezetőségének titkára, az általános iskola igazgatója nyitotta meg az ünnepséget, majd Izsáki Mihály, a Hazafias Népfront Komárom megyei Bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet.

Ezt követően Barati József, a Népfront Országos Tanácsának titkára méltatta az Elnöki Tanács volt elnökének páratlanul gazdag életútját, majd leleplezte az emlékművet. Az életnagyságúnál nagyobb mellszobor Tarr István szobrászművész alkotása. A szobor parkszerű környezetét Mester Árpád építésztervező alakította ki.

Az ünnepi beszédek után koszorúkkal, virágcsokrokkal borították be a szobor talapzatát.

Maher Hass
nevezett fő
sen irányítja
Az Al Ah
gálatot in
olyan parla
ellen, akinek
gát felfügg
közül többe
ban vannak.
Szombaton
folytatódtak
köt támogató
tetések az elnöki palota kö-
rül, s tüntetőket szállító te-
herautók járták Kairó ut-
cáit. Az EAK állami szervei,
társadalmi szervezetei távira-
tokban, nyilatkozatokban,
újsághirdetésekben foglalnak

szerint az egyiptomi szemé-
lyi változások során körül-
belül 300 kormánytisztviselőt
váltottak le. Ügyükben egy
20 tagú kairói bíróság folyt-
tat vizsgálatot.

Folytatódnak Kairóban és
más egyiptomi városokban
az elnök melletti rokonszenv-
tüntetések.

Mohamed Szadek tábor-
nok, az új kormány hadügy-
minisztere vasárnap este a
fegyveres erőkhöz intézett
beszédében elkerülhetetlen-
nek minősítette a közel-ke-
leti fegyveres harcok felúju-
lását.

el isztambuli
uljáť

Elrom déltájban érkezett
eg. Az emberrablók rávé-
tték magukat, megkötöz-
k, majd egy nagy lepelbe
rkolva vitték magukkal.
rábban a török tábornok
esége előtt a „török fel-
badítási front" harcosai-
k vallották magukat. —
yanez a csoport rabolt el
rcius elején négy ameri-
katonát Ankara közelé-
, majd néhány nap múl-
követeléseik visszautasí-
ellenére, szabadon bo-
ották őket.

C

Tar István

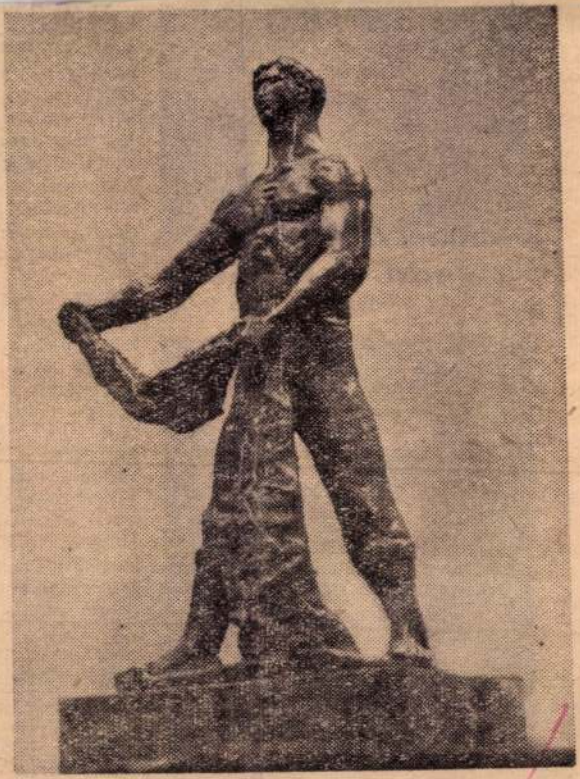

Tar István:
Halász.

Népszabadság 1957 ápr. 21

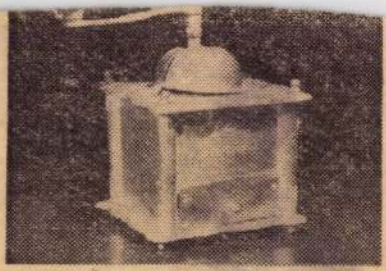

Kávédaráló a formatervezés előtt...

...és után

— Az Audio a közelmúltban e határozta, hogy egy modern, típus kialakításával felszámolja hazai *lemezjátszó-gyártás* elmara dottságát — mondja Bozzay D zső. — Az új típust három, ese leg négy sebességre tervezik, egy szerűen működő sebességváltóva automatikus tűemelő irányítóva A tűemelő karját a kezelőne csak a lemez széle fölé kell maj helyeznie, s a kar a készülék job sarkán levő gombjának elmozd tására automatikusan ereszkedi a lemezre. A lejátszás után kar ismét automatikusan lendü vissza alaphelyzetébe. E mego dás nehéz feladatot rótt a ter vezőre, akinek a karcsú kar ban sok alkatrészt kellett e helyeznie. A technikus és mű vész-tervező összehangolt munka jának eredményét képünk melle az is tanusítja, hogy az Audio típussal már megnyert egy ver senytárgyalást, s az üzem 12 00 lemezjátszó gyártására kapo rendelést.

A tervező hosszú, nehéz mun kával adta meg az új gyártmán harmonikus, egyszerű és célszer formáját, figyelembe véve a anyag és a funkció követelmé nyeit, s nem utolsósorban az hogy a gyártmányt a tervezés o

Diplomakiosztás a Zrínyi Akadémián

Fock Jenő és Czinege Lajos az ünnepségen

Fock Jenő és Czinege Lajos ellép a Zrínyi Akadémia tisztelgő egysége előtt.

(MTI foto — Vigovszki felv.)

katonai tanintézet parancsnoka mondott beszédet és átadta a diplomákat. Az új diplomások nevében a parancsnok szavaira *Szabó Árpád* őrnagy válaszolt.

Az ünnepségen ezután *Fock Jenő*, a Minisztertanács elnöke mondott beszédet. (MTI)

---

elek-akció
vezetben

ten, ideális horgászó környezetben. A négyszögölenkénti ár ezeken a helyeken átlagosan *400 forint.*

— A parcellázott területek közművesítése, az ivóvíz és a villany bevezetése, az útépítés januárban kezdődik és augusztusra várhatóan befejeződik. *A telekárban a közművesítés költsége is benne van.*

Az akció lebonyolításával a végrehajtó bizottság a FIK-et bízta meg. Éppen ezért felhívják a figyelmet, hogy akik már korábban a tanácshoz vagy az OTP-hez telekvásárlási igénylést benyújtottak, s azok is, akik most kívánnak majd vásárolni, írásban jelentsék be szándékukat a vállalat központjában.

ÉNEK 46 SZÁZALÉKA:

t sem alkalmas

kifogást, ha az katonailag megengedhető.

A nagygyűlésen — amelyen ezrek vettek részt — **Nixon azt állította, hogy**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

ESTI HÍRLAP

1968 SEP 25

A Kilencek tizennégyen vannak

VÁLLALJÁK EGYMÁST • KÖZÉPPONTBAN: TAR ISTVÁN
KÖZÖS KIÁLLÍTÁS A MŰCSARNOKBAN

Harmadik közös kiállításukra készülnek a Műcsarnokban, a Kilencek, akik az évek során tizennégyre szaporodtak. Mi köti össze ezeket a festőket, szobrászokat, grafikusokat? A nagyjából azonos életkor? A felszabadulás utáni évekre eső pályaindulás? A népi származás? A baráti szolidaritás? A közös világnézet? Egységes stílustörekvés?

— Voltaképp ennyi: *szeretjük, becsüljük egymás művészetét, munkáinkat hajlandók vagyunk egymás mellé, egyazon falra odatenni. Vállaljuk egymást, hibáinkkal, erényeinkkel együtt: megbízunk egymásban* — fogalmazza meg *Konfár Gyula* festőművész a választ.

— Mind azt tartjuk — teszi hozzá —, hogy ami Magyarországon zajlik a művészetben, az éppúgy szerves része az európai művészetnek, mint más európai országoké. Nem kell feltétlenül kívülről hozni az újat: megterem itthon is. Nem lépést tartani kell tehát, hanem együtt lépni. A csoport egységes stílustörekvései? Tán csak annyi, hogy egyikünk sem nonfiguratív művész, bár ezúttal díszítő jellegű munkákat is kiállítunk.

DINAMIZMUS

Eddigi kiállításaikon a művészek egyike mindig kiemeltebb, nagyobb kollekcióval jelentkezett. Akinek idén a kiállítás középpontjában lesznek a munkái: *Tar István* szobrászművész.

Tar István idősebb a többieknél: ötvenes éveiben jár. De ahogy munkában levő és kész szobrai közt nézelődünk Thököly úti műtermében, fiatal, kíváncsian újat kereső művészt ismerünk meg.

— Az első munkám, amit kiállítok — mondja —, 1936-ban készült. Még főiskolás koromban. Bazaltból faragtam meg ezt a kendős nőt ábrázoló kisplasztikát, a kő eredeti kockaformáját alig bontottam meg. Most, hogy a kiállításra felkutatom, rendezgetem régi, fiatalkori munkáimat, szigorúan nézve is őket, sok olyat találok, amit ma is szívesen vállalok. Az ember az idők során a lényeges dolgokban azonos marad önmagával, a vele született karakter nem vész el. Nagyjából ugyanazok a problémák foglalkoztattak akkor is, amelyek ma. Túlhangsúlyozott formákkal igyekeztem erősebb indulati, érzelmi töltést adni figuráimnak.

TEREFERÉLŐK

Ma már ismert és becsült formavilág ez, de amikor ilyen megfogalmazásához hozzáfogott, nem voltak elfogadottak. A kiállításon a készítési évszám jelöli a *Parasztkofa* vagy a *Vetkőző* című szobrait, a *Zsákos nő* című bronzfigurát, a pályakezdés szobrait, és mellettük a maiakat: a salgótarjáni új lakótelep *Tereferélők* című új kompozícióját, vagy a keszthelyi agráregyetemi kollégium elé komponált két, megnyerően szép ülő nőalakot. A közönség ugyanazokat a nagyvonalúan leegyszerűsített, tömör formákat figyelheti meg rajtuk.

BUDAPESTI LÁNY

Sok ismerős szobrával találkozunk majd a kiállításon: a Lukács-fürdő előtt elhelyezett ülő nőalakja, vagy a gellérthegyi Jubileumi Parkban levő *Budapesti lány* szobra mellett például gyakran megyünk el, anélkül, hogy tudnánk, ő csinálta. Nyúlánk lábakkal, felszegett fejjel, lapos hátú lovacska tartja lovasát: a Kacsóh Pongrác úti lakótelep medencéje mellé készül. Két *táncos nőfigurát* rögzíti a mozdulat egy röpülő pillanatát; könnyedségük mélyén gonddal felépített kompozíció, karjaik, lobogó ruháik játékos összhangban kapaszkodnak a levegőbe, bontják a sík teret. A műteremben még csak a kis méretű agyagvázlatot forgatja állványán a művész. De képzelete már valódi méretében, bronzba öntve és a térbe állítva látja már leendő helyén, egy pesterzsébeti téren.

Addig is, míg végleg odakerül, Tar István gazdag gyűjteményének többi darabjával és tizenhárom művésztársával — *Vati József, Sarkantyú Simon, Konfár Gyula, Ridovics László, Szabó Zoltán, Iván Szilárd* festőművésszel, *Kis Sándor, Kiss István, Illés Gyula* szobrászművésszel, *Rassler Károly, Stettner Béla, Zala Tibor* grafikussal és *Plesnivy Károly* iparművésszel — együtt láthatjuk majd *október 5-től a Műcsarnokban.*

(f. f.)

iskolai nevelés v
ista építés biztos
elengedhetetlenül
az oktatók nevelőn
éges eszmeiség, a
építésébe vetett hit
vagyok győződve ró
lotta —, hogy enélkü csak ala-

Köszönöm Guttmann úr, igaza
van. Talán ráérünk még a vit-
innel, majd akkor, ha a kép ára
elfogyott.

sá-
k-
u-
é-
u-
zi

tevékenységében tükröződik mindaz, ami a pedagógusok életét jellemzi, ami a pedagógusoknak problémát jelent. Ami az anyagi érdekvédelmet illeti, az idén a forradalmi munkás-paraszt kormány 240 millió forinttal emelte a pedagógusok

Tarr István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1957 DEC 22

Hetven művész kiállítása az Ernst Múzeumban

Szombaton az újjáépített Ernst Múzeumban hetven művész alkotásaiból kiállítás nyílt.

A kiállítók között vannak a *Csók István alkotóközösség* tagjai: Szőnyi István, Elekfy Jenő, Vass Elemér, Salter Erick, Breznai József, Konok Tamás, Iván Szilárd, Czobel Béla festőművészek; Varga Nándor, Molnár C. Pál, Barta László grafikusok, valamint Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Ferenczy Béni, Somogyi József, Antal Károly, Tarr István, Győri Dezső szobrászművészek.

Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria igazgatója megnyitójában ismertette a kiállítás anyagát, amelyben tájképek, figurális képek, akvarellek, csendéletek és szobrok csaknem 200 alkotásban mutatják be a Csók István alkotóközösség tagjainak művészetét. (MTI)

Diákotthonainkért

Katolikus diákotthon mozgalomra ujabban a következő adományok érkeztek be: *5000 P-t* Lábatlani cementgyár munkásainak adománya, *2.000 P-t* báró Piret de Bihain Victor, 1500 P-t Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége, *1.450 P-t* Katolikus Nőszövetség Hatvan, *1327 P-t* Nagy Mihály templombiró Jászladány, Községháza, *1042.36 P-t* Mezőkövesdi Szent László gimn. ifj adománya, *1000 P-t* dr. Thassy Kristóf, Takarékpénztár Rt. Szombathely, dr. Kállay Tibor, gróf Sennyey Ferenc, *950 P-t* Rk. népiskola Jászjákóhalma, 753 P-t Tisztviselők adománya Hatvan, *600 P-t* Bencés apátság Celldömölk, Hirlin család, *500 P-t dr.* Veréb Lajos, Lázár Jenő, Montagh Ákos, báró Inkey István, Lévay Mihály, dr. Ilniczky Sándor, *400 Pt* Mattyasovszky Zsoltné, *300 P-t* dr. Nyárády Mihályné, R. T. Villamossági és közlekedési vállalata Miskolc, báró Waldbott Frigyes és neje, Vágó Testvérek Sportárugyára. 285 pengőt Fekete Béla, 265 pengőt Folyamőri hivatal tisztviselői Nyiregyháza, 255.90 pengőt Kereskedelmi iskola Pestujhely, 250 pengőt Isteni Megváltó Leányai leánypolgári Csorna, 200 pengőt dr. Hedry Aladár, Bátor Gáspár, Varga János, vitéz Kiss Lajosné, Munkáskör Polgár, Grendorf Gábor, Kreutzer Ágoston, Merényi Ferenc, Vörös Elek, Dobránszky Sándor, Tóth Endre, Tóth János, vitéz Szücs István, dr. Bozóky Géza, *194 P-t* Ezüstgazda Kalásztanfolyam Hatvan, *162 P-t* Faller Gusztáv, *160 P-t* Varga Sándor, Elemi iskolások Kálló, *150 P-t* Kerekes L. Fiai, Községi Előljáróság Zalatárnok, Felsővárosi KALOT egylet Gyöngyös, Tanay Ferenc, Pál József, *142.20 P-t* Elemi iskola tanulói Felsőpaty, *142 P-t* Rk. tantestület Polgár, Hitelbank Rt. Polgár, Hitelszövetkezet Polgár, Gazdakör, 102 pengőt Scherer Endre, 100 pengőt Tóth-Gyula, Grappel Róbert, Gazdakör Mezőkövesd, 120 pengőt Vámosi Bertalan, Tanulók adománya Eszteregnye, Jászjákóhalma, Főző Mihály, dr. Bajna Bálint, Futura Szöv. Polgár, özv. Poynár Gézáné, Kat. Legényegylet Sárvár, Lengyel Antál, sipeki Balás László, Bódy Ödön, özv. Farkas Jánosné, Fürpass József, Kristóf Károly, Műselyemgyár rt. Sárvár, Kováts Béla, Balogh János, Szemerzsay János, Pendli István, Káthné Szémán Mária, Benes Endre, Barsmegyei Népbank Rt. fiókja Zseliz, Orlás Nándor, özv. dr. Péterdy Miklósné, Rózsafüzér Társulat Ujkér, gróf Károlyi György, Bene Erzsébet, özv. gróf Benyovszky Móricné, Bojsza József, Urge József, Simaczius László, özv. gróf Wenckheim Dénesné, dr. Deutsch Jenő, Bazsó János, dr. Varga Mihály, Kóbor István, Tempfli Gyula, Antalóczy Albert, Maczky Pál, *80 P-t* Somssich Eszter grófnő gazdasági cselédei helyett Bara-puszta, *75 P-t* Csanyó Sándor, *60 P-t* Simon Lajos, Lorena Anna, Katolikus Iparos és Munkás Ifjuság Budapest, *52 P-t* Magyar Királyi Rendőrség vezetősége Sátoraljaujhely, *50 P-t* Spiegelholter István, Leány szivgárda Szil, Rákóczy Lajos, dr. Földesi Antal, Czuczor Pál, Tejszövetkezet Nagyberki, Agrárifjuság Kótaj, Szilágyi János, dr. Szedenik József, Budai Szabadság Dalkör Budapest, dr. Batha Béla, Rab József, Cseri István, rédei gróf Esterházy Pál, dr. Gáll Barnabás, Turák Gábor, Belvárosi Takarékpénztár Sátoraljaujhely, Magyar Általános Hitelbank Sátoraljaujhely, Martey László, Barna Szögyén Bertalan, vitéz Vitányi Dezsőné, Katolikus Legényegylet. Egyek, Marek László, özv. Zalkodi Baiusz Emőd, parnói Molnár János, dr. Váró Sudár, vitéz Lehoczky Lajos, dr. Pázmány János. Fái István, Bornemissza Miklós, Máriás Emil. Gaz Dakör Zalatárnok, Levelegyesület Zalatárnok Turi Sándor, Takarékpénztár Sümeg, Reményi Aladár, Hitelszövetkezet Sümeg Bucz Emil, Hering Ernő, Buday Kálmán, Horváth Teréz, Somssich Eszter grófnő. Első Magyar Általános Biztosító Társulat Nagykanizsa, Rakita Árpád, dr. Pethő István, Dunántuli Leszámitoló Bank Rt. Szombathely, Takarékpénztár Rt. Szombathely, Molvay Ferenc, Tóth Zoltán, Fekete Kálmán, Gál Gyula, Sándor István, Marton Kálmán, Szalka László és társa, Junny Ferenc, Büchler József, Höfle Károly, Magyar Általános Hitelbank Rt. Szombathely, V. Gombos Sándor, Fodor Péter, Hitelszövetkezet Komáromszentpéter, vitéz Veres Mihály, Pázmány Lajos, Kiss László, özv. Kovács Miklósné, gróf Blankenstein Lajosné, Leszámitoló Bank Rt. Sárvár, dr. Hajnóczy Béla, vitéz dr. Bakonyi Imre, Schiller Jenő, Községi Hitelszövetkezet Tápiószentmárton.

Kobona

Gond, idegesség és kimerültség csökkenti a munkaerőt. Kobona biztosan legyőzi a kimerültséget és kedélydepressziót. Patikában kapható

A Kamara Varieté zsufolásig megtelt ház mellett pénteken mutatta be kacagtató uj műsorát *„Női kiszolgálás“* címmel. Az uj burleszk-revüt *Kővári* Gyula és *Pártos* Jenő irták. A revü tele van vidámnál vidámabb helyzetekkel és jelenetekkel, ötletes kis darabokkal és magánszámokkal. Közülük harsogó derüt keltett a *Citromkereskedelmi Kft.* és a *Miről álmodik a VI/B* cimü bohózat. Mint mindig, ezen a premieren is pompásan szerepeltek a kis szinház régi kipróbált erői: *Kővári* Gyula és *Kökény* Ilona, *Raffay* Blanka, aztán a pompásan táncoló *Kardos* Magda, valamint a bemutatón a Kamara Varieté szinpadán először szereplő *Medgyánszky* Ági és *Feleki* Kamill. Igen tetszett *Feller—Dubán* jazzkvartettben bemutatott uj hangszer, az *elektromos mandolin*, aztán *Jimmy* és *Alfonso* groteszk boxviadala, meg a *Tarnai* növérek akrobataszáma. Igen jó volt *Perényi* József is. (e. d.)

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Filharmóniai hangverseny vendégkarmesterrel

Kiváló vendégkarnagyot üdvözöltünk filharmónikusaink élén pénteken este dr. *Böhm* Karl, a bécsi állami operaház igazgatójának személyében. Dr. Böhm elsőizben vezényelte a Filharmónjai Társaság zenekarát, de rokonszenves zenészegyénisége egy csapásra megnyerte a finom izlésü zenei közönség tetszését.

Vezénylése elsősorban a mély kulturáju muzsikus ismertetőjeleit tárta fel. Alapos tudásu, széles látókörü zenekarművész a gráci születésü muzsikus. Ezen nem is csodálkozunk, hiszen pályájának egyes állomásain, Grácban, Münchenben, Hamburgban, Drezdában ugyancsak gazdag terület nyilt számára, hogy képességeit kifejlessze. Az elmult év januárjában lett a bécsi állami operaház igazgatója, folyton emelkedő pályafutás után. Kulturája hozza magával kifinomult izlését. Minden tulzástól óvakodik, sohasem hagyja, hogy szertelenségbe ragadja az önfeledtség. Természeténél fogva hajlamos a józan látásra, boncolgató elme, analitikus módszerrel épit. Értelmezése világossággal tölti meg a zenei épitményeket, amelyeknek minden részlete kivésett és kicsiszolt. Különös érzéke van a *lassu* tempók iránt, bár ezuttal igazi adagiot nem volt módiában bemutatni. Zenekarának nyelvét általában halkra hangolja. Zenekari tónusa leszürt, ragyogó, zengő.

Mindezeket a tulajdonságokat teljes mértékben *Brahms* II. szimfóniájának vezénylésénél ismertük meg. Az északnémet zeneköltőnek ezt a derüs, üde alkotását annyi bájjal s olyan *széphangzással* szólaltatta meg filharmonikus zenekarunk, hogy legőszintébb elismerésünket nyilvánithatjuk érte a karnagynak s a kitünő hangszeregyüttesnek. A vonósok teltfényü hangzása mellett meg kell dicsérnünk a melegtónusu fafuvókat és főleg *a ritkán tapasztalt dispozicióban játszó rezeket*. Az utolsó tétel ragyogó fényét ezek a sugárzó hangu rézfuvók teljesitették ki. Legfeljebb *az alig hallott nagybőgőszólam ellen emelheltünk kifogást.*

Műsoron állt még a Bűvös vadász nyitánya és *Strauss* Richard: Halál és megdicsőülés cimü szimfónikus költeménye. Az előbbiben néhol szokatlanul lassunak tüntek fel a karmester tempóvételei, de ez nem volt a mű kárára. Finom megfogalmazásban kaptuk a Strauss-művet is bár a vezénylés kevésbbé hangsulyozta a drámaiságot, mint inkább a hangszerek megszólalásának *szépségét*. Az Operaház igényes közönsége elismeréssel fogadta a bemutatkozó kiváló karnagyot és melegen ünnepelte a remek teljesitményt nyujtó zenekarral együtt. *(Sz. I.)*

Útközőn a kiállitásra

Egy fiatal, alig ismert művész a közelmultban gyüjteményes kiállitást rendezett. Pár nap választja el még mindössze első bemutatkozásától. Régebbi beszélgetéseinkre emlékezem, meg arra, amit irásban közölt velem. Az interjú forma azt kivánná, hogy kellemesen meleg, hangulatos kávéházba vezessem az olvasót, ahol két korty illatos fekete között faggatom a mestert, vagy festői, félig nyomor-, félig bohémtanyára, ahol halhatatlan titánokká éheznek és fáznak a tehetséges művészek. Én hivebb szeretnék maradni a szobrászhoz és az egész magyar művészethez. *Párbeszédeinknek nem közismert és divatos egyénisége ad sulyt, hanem most induló tehetsége és mindaz, amiről éppen beszélünk.* Annak az uj magyar szobrásznemzedéknek a tagja, melyet gyakran állitanak fiatal festőink mellé, hogy a jövő fejlődését tapogassák körül. Az ő egyénisége egyike a legjobb példáknak. A párbeszéd majdnem oly időszerütlen, mintha *Sokratest* és *Phatont* bonyolitanám vitába. A lezajlott gyüjteményes kiállitáson kivül nem kapaszkodik semmi napi eseményhez. Időszerüségén nem segithet az sem, hogy egy művész személyén keresztül állandó és meg nem oldott problémákról beszél. Olyan mint egy viszájára forditott kömondás: akadjon már végre valaki, akinek inge, aki magára huzza, aki ért a jó szóból!

Egyszer a szobrok monumentalitásáról beszéltem *Tar* Istvánnal. Az uj, nagyvonaluság felé vezető hajlandóságról. Arról a vágyról, mely az ujmódi szobrászokat a nagy méretek szeretetére serkenti. Arról, hogy az uj zárt, tömör, sulyosabb gondokról mesélő stilus és az alkotás mérete között belső logikai kapcsolat is van. Kiállitási készülődései között ezt mondta akkor:

— Az utolsó két év terméséből csak kis terakottálmat mutathatom be, nagyobb szobrot csupán egyetlen egyet, ezt is az utolsó időkben csináltam. Rómában mintázott dolgaimat nem hozhattam magammal, az év tizenkét hónapjából meg nyolcat ágyban töltöttem. Most meg nincs megfelelő helyiségem és még kevésbé pénzem, hogy helyet varázsoljak születendő nagyobb szobraimnak. Igy továbbra is kis terrakottákat mintázok.

— Eddig tart a magyarázat, utána a tanulság következik. A kis méretben való munkának is megvannak az előnyei. *Könnyebben és rövidebb idő alatt oldhatók meg a problémák, mozgékonyabbá lesz a szobor és könnyebben áttekinthető az eredmény.* Nem a fejlődés szempontjából káros, csupán a nagyobb művek iránti vágyat kell legyürnie a művésznek. A jó kritikus ezek között is tisztán itél.

— Ebből a régi expresszív hajlandóságból máig őrzök valamit. Ez már rég természetes sajátom volt és ma is az. Ahol nem vetted észre, ott a hiányát éreztem magam is s ha éppen nyugalmat akarok ábrázolni, azt tehetem ugy — magyarázza *Tar* István —, hogy *a nyugalom sulyosságától majd szét robban a szobor*. De nem csak az előbb fogant terv és a szándék határozza meg a szobor sorsát, hanem a derü és a feszültség között változó idegállapot. Nem gondolok arra; mit kell tennem, hogy következetes maradjak a ha terveim és hangulataim szavát követem, hü leszek mindig önmagamhoz. *Csak ilyen szellemi szabdságban fejlődésképes akár az egyén, akár a társadalom.*

— A tökéletes szellemi szabadság nálunk ritkább a fehér hollónál. *Sokakat a pénz, másokat a lelki kényelem állit meg a fejlődés utján — pedig több önmegtartóztatással még messzebb juthatnának.* A mi művészi életünk mozdulatlanabb a külföldinél, meg kellene teremteni nálunk is a mozgás lehetőségét.

Egyszer azt kérdeztem tőle, hogy kik hatottak művészetére.

— Az őskori Vénusz-szobortól és falfestményektől kezdve a szumir—asszir—egyiptomi—indiai — kinai — mexikó — azték — görög—római—európai művészet. Elég? Azt mondják, ez eklekticizmus. Én meg azt mondom: a jót ezer oldalról lehet és kell felfogni. *A mű nem lehet csak érzelmi vagy csak értelmi, hanem a kettőnek harmonikus kapcsolata.* Oly sok zavaros elv járta az utóbbi időkben, hogy belőlük tökéletesen elég. A tökéletes függetlenséget az élvezi, aki ismeri az élet határtalanságát s aki azt képes kifejezni, amit éppen kifejezni akar.

Még mondott sok mindent — én csak ugy ötletszerüen jegyeztem fel egyes gondolatait. Majd megforditva a szokásos rendet, fiatalabb éveiről tett vallomására emlékezem. Nem következtetni igyekszem, hanem magyarázni az élettörténettel. Függelékként csatolni az elvekhez, mert másról alig lehet szó. Nem a tehetségéről beszéltem vele, hanem arról, ami tehetségéből következik; ha művészetére vagyok kiváncsi, ugy szobrai elé állok és azokat ingerlem vitára. Igy beszél fiatal koráról:

— Gyermekkorom Ujpest és környéke. A városban a nyomortól a polgári jólétig minden látható volt. Rákospalotán a falusi élet maradványai, az uradalom, a mező, az erdő, a Duna. Néha az ütközőn cimboráimmal Pestre tettük át a csavargások színhelyét. Közben iskola, később gimnázium, majd egyetem, azután a Képzőművészeti Főiskola. Rajzolni persze szerettem, mert kitöltötte az iskolai órákat. Mozgékony és szabad ifjukor. Erre a szabadságra vágytam mindig. Még nem tudtam, hogy művészpályára lépek, azután később a festészet járt eszemben s igy lettem végül is szobrász. Kaptam egyéves ösztöndijat Olaszországba, katonáskodtam többször; igy érkeztem el a, mához. — A jövőt tudakoló kérdésemre két rövid mondattal válaszolt: — Hogy mit fogok dolgozni, azt még nem tudom. Inkább azt szeretném tudni, hogy hol fogok dolgozni, mert nincs műtermem és hogy miből, mert nincs pénzem.

Igy ér véget az interju. Régi emlékeim között kutattam és megkértem, hogy levélben emlékeztessen az elmondott dolgokra. Biztatni szeretném a munkára, de biztatásom szerénytelenség lenne. Inkább a közvetitő szerepét vállalom és igyekszem bemutatni őt ott is, ahol nem ismernék meg tehetségét. Őt szolgálom és szerénytelenül a magyar művészetet szeretném szolgálni.

R. D.

Madách Szinház
Pénteken, január 14-én, esta fél 7 órakor először
SZELECZKY ZITA és VÁRKONYI ZOLTÁN
fellépte tével
Első Anna és Harmadik Károly
Manfrie Rössner vigjátéka

Basilides Mária énekkari hangversenyen

Január 9-én, vasárnap este fél hét órakor lesz a Fővárosi Népmüvelés és a Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetsége együttes rendezésében inditott hangversenysorozat második estje a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A január 6-án tartott első bérleti énekkari hangverseny sikere biztositék rá, hogy a most soronkövetkező is a nagyközönség érdeklődésével találkozik. A hangversenyen a nagyhirü *Budai Dalárdát* fogjuk hallani uj karmestere, *Lisznyai Szabó* Gábor vezetésével, valamint a Székesfővárosi Elektromos-, Gáz- és Vizművek ének- és zenekarát, amelyet *Kovách* Andor vezényel. Két kiváló közreműködője lesz az estnek: *Basilides* Mária, a m. kir. Operaház örökös tagja és *Hir* Sári zongoraművésznő.

Mándy Iván: Don Quixote-ja

A búsképü lovag ujra utnak indul rozzant paripáján és rozoga fegyvereivel, hogy ismét s ki tudja, hányadszor, megharcolja a maga „szélmalomharcát“ az ügyefogyottak védelmében. Lovagi jelvényein a szines mesevarázst hozza, a nyügös valóságon tuli ábrándok birodalmának igéretét, a bűvös sziget illuzióját, ahová gyermekkorunk óta vágyódunk. A fiatal, nagyon tehetséges *Mándy* Iván, akit a Nemzeti Ujság olvasói is ismernek, ezt a régi jó Don Quixjote-t hozza el, ujszerü, ötletes átdolgozásában a mai ifjuság számára. Az átköltésben hibátlanul megőrzi Cervantes világhirü művének nemcsak szerkezeti egységét, hanem örökérvényü belső mondanivalóinak igazságát is. A Győry Vilmos-féle első ifjusági átdolgozás óta valóban szükség volt erre az uj ábrázolásra. Könnyiteni kellett a már kissé avas prózán és szinte arra volt szükség, hogy a barokk-nehézkességet, a zsufoltság megannyi tirádáját egy fiatal szellem virtuóz lendülete eltakaritsa. A manchai lovag örök arca igy mutatkozik meg tisztán és lényege szerint ebben a sikerült átdolgozásban is ami legfontosabb: igy szerez uj hiveket a humor és a fenség ez örök lovagjának. Az egyszerü nyelvezet és művészi előadás, amelyen műgond és választékos izlés érzik, egyenlő értékü társra talált a mű illusztrátorában: *Győry* Miklósban. A könyv a Vigilia kiadásában jelent meg, *Szalontay* József szép cimlapjával. *(k. b.)*

HARMÓNIA
MA, JAN. 9. BACH MAGNIFICAT
BARTÓK: Cantata profana, vez.: LASKÓ. Szöv. Zenekar V. 4.
HOLNAP SVANHOLM SET
ária- és dalestje. Kisér FERENCSIK. Dec. 19-re váltott jegyek érvényben. V. fél 7. (Harm. bérl. IV.)
MUSZORGSZKIJ—KODÁLY
est. Közr. KORÉH, BÖSZÖRMENYI, BUDAI DALÁRDA vez. LISZNYAY. I. 14. V. 3/4. (Mestermüv. bérl. IV.)
KARAJAN
vez. a budapesti Filharmónikusokat I. 11. V. 3/4. (Harm. bérl. V.)
HÁROM ZENEKARI-EST
bérletben. SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR, PASLONI, FRICSAY, FISCHER EDWIN, HALPER LEPÉE GJURGJA, WEHNER, BHÉV KÓRUS. Bérletek 8—10.— P-ig. Prospektus.
KONCERT RENDEZÉSEI:
FARAGÓ MATINÉ MA Z. 11.
Jegyek pénztárnál.
VÉGH SÁNDOR HEGEDŰ-EST HOLNAP
közr.: VERESS Sándor. Zeneak. 3/4.
BASILIDES Schubert-est 12-én. Z. 3/4.
CSIPKAY ÉVA zongora-est 13. V. 3/4.
SOLYMOS PÉTER zongora-est 18.
FUVÓS KAMARAZENE-EST 19-ÉN
Veress Sándor, Takács Jenő, Kazacsay, Szatmári Géza, Farkas Ferenc fuvós- és Kodály vonóshármast bemutatják: v. Hartay, Brunovszky, Lengyel Gabriella, Jancsin, Tátray, Gáti, Saupe, Franck, Eyssen Irén, Füzessy, Sz. Molnár Anna.
HAENDEL: JEFTA oratorium jan. 26.
Warga, Basilides, Pataky, Tibor. Vez.: Lichtenberg.
ROZSAVÖLGYI HANGVERSENYEK:
SCHMIDTHAUER LAJOS orgonaestje KEDDEN, Z. fél 7. Közr.: S. ROBONYI ILONA (ének).
WALDBAUEREK FARAGÓVAL 13-ÁN.
RÁCZ ALADÁR CIMBALOM-ESTJE 14.
HAMBURGI MÜVÉSZEGYÜTTES
16. és 23-án G. GÜTZ: Ingeborg a. 3 felv. komédiájával Zk. fél 7.
WEHNER BEETHOVEN-EST 17-ÉN
MONDSCHEIN, WALDSTEIN, Op. 101, 78, 57 és 2. szonáták. Zongorabérlet III.
CSAJKOVSZKIJ IV. — BRAHMS:
Doppelkonzert (ZATHURECZKY, KERPELY).
Weber, 18-án. Z. fél 7.
CSELENYI: Jubiláris est. 22-én.

ISTVÁN LENT MARADT

MTA
ORMOS GERŐ

Estenkint, mikor feketén fütyült odakint a jeges szél s elaludtak a gyerekek, erősebbre csavarta Roza a lámpa nyelvét s készült az ünnepekre. Kis ingeket varrt, bolti cukrot csavart szakállas papirba s cérnát kötözött a nyakára. Maga volt, özvegyasszony, három apró gyerekkel, urát a nyáron temette s rászakadt a nagy gond gyenge vállára. Más esztendőkben István is itt ült a szobaasztalnál, nézte, hogyan piszmog az asszony, segitett is egyet-mást s örült, hogy ragyogó boldogsággal készülődött a gyerekek örömére ez a fiatal teremtés.

A tüzet megrakta még, mert erősen fagyott odakint s huzta a szél a kéményt.

Szent este előtt való éjtszaka elkészült mindennel. Csak a kis fát kellett már feldiszitenie s jöhet a kicsi Jézus.

Reggelre bokáig érő hó esett. Nagy pelyhekben s lecsillapodott a szél.

Felkapkodták csizmájukat a gyerekek s futkostak a puha hóban.

Deltájában aztán beleütött értelmükbe, hogy uton van már Jézuska s hozza nekik a sok csodálatos mennyei ajándékot.

Bekotródtak, odaállottak Roza mellé, fölnéztek rá s faggatták csipogó szóval:

— Édesanyám, mit hoz minekünk?

Mosolygott az asszony, kalácstölteléket kevert a tüzön, érzett a cukros, tejes illata.

Azt mondta:

— Majd meglássátok, no!

Kicsi István kipirult a melegségtől:

— Ustor lesz benne?

— Lesz, ha megérdemled.

— Hát kalap a fejemre?

— Majd tudja a kicsi Jézus, köll-e már az teneked.

Akkor Rozika csipogott fel az anyjának:

— Hát édesapánkat nem hozza el?

Egyszerre könnyet kellett nyelnie az asszonynak. Honnan veszi ez a kis kócos, hogy apját hozza fel a sirból a Jézuska?

Megsimogatta a fejét.

Azt motyogta:

— Édesapád ott marad nála.

— Mér marad?

— Mer odament. Angyalok vitték. Nem jöhet az le onnan.

Zsámolykára ült a kislány s bámészkodott.

Hiába mondja most neki édesanyja, hogy nem jöhet apja, hallotta ő Boris nennétől, hogy eljön az sokszor a gyerekekhez, csak sohase látják, mert éjtszaka érkezik.

Azt pötyögte hosszu hallgatás után:

— Meglássa, hogy eljön.

Nem felelt erre az asszony. Ott érezte már maga mellett elköltözött urát, látta a fáradt szemét, amint mosolygott a fal mellett s azt mondta rekedten:

— Igaza van a kicsi leánynak: eljöttem hozzátok.

S ott maradt a fehér falon, egész hosszában, sápadt ábrázattal.

Nehezebben dolgozott az asszony s keveset beszélt.

Ebédre tejet s mákoskalácsot adott a gyerekeknek.

Ugy gondolta akkor, hogy tán a templomba kéne elmennie délután s imádkozni boldogult Istvánért, hogy megnyugodjék a szent estén s ne bolygassa földi ünnepüket.

Ment is a templomba, szépen, nagykendősen, de mikor befordult a hidra, ugy érezte, megfogta karját elköltözött István s azt mondja bánatosan:

— Hát azt akarod talán, hogy elfeledjenek a gyermekeim?

Megtorpant akkor s vacogva felelt:

— Nem én, István... Igaz hitemre mondom... De félek, hogy rinak majd a csöppök.

S felelt az ember.

— Nem rinak azok, mert eljádzók majd vélek szépen.

— Akkor jó lesz, István.

S remegett a térde, amint kapaszkodott fölfelé a templomdombra. Mellette maradt az ember, de ugy rémlett, roppant hosszura nyulott a dereka s feje tulért a havas fákon.

Azt hajtogatta, amint gyurták a csipogó havat:

— Ejnye Roza, ejnye! Köll az ilyen apró gyereknek az apja, nagyon köll!

S az asszony ráhagyta fujtatva:

— Tudom én, István, tudom.

Mikor megfogta a templom jeges vaskilincsét, ugy érezte, István nyomja le azt helyette, mert hogy nagyon nehezen járt kenetlen csuklója.

Sötét volt odabent, csak az örökmécs piros lángja riadt meg az ajtó szelétől. Félt is Roza, hogy tán valaki más is járhat itt ilyenkor s nem jó hirtelen embert találni a vastag sötétségben.

De István megállitotta aszenteltviztartó előtt:

— Ne menj tovább Roza.

Hát maradt s imádkozott.

Kimenet durrant az ajtó, mintha a szél kapta volna el az asszony kezéből.

Megállott kis időre a köves téren s várt, vajjon mit kiván most az ember.

De néma nyugalom ült a templom körül. Odalent szürke füstöt fujtak a kémények s erősen kékült a hó.

Hát indult az asszony. Összefogta mellén a bolyhos kendőt, felkapta olykor a fejét, mintha Istvánt keresné maga mellett, de csak annyit látott, hogy messze a hegyek sötétedő gerince felett fehér árnyék uszik nesztelenül.

Keresztet vetett s hazament, hogy felaggassa a csillogó ékességet a kicsi fára.

Melegvizben mosdatta meg a gyerekeket s ünneplőruhát adott rájuk.

Akkor már világot kellett gyujtani, annyira besötétedett. A magasságban fölkeltek a csillagok s megszentelt diszt öltött az este.

Bévül a házban meleg kalácsok illata ült a falak között s erősen érzett a fenyő szaga. Pedig a kamrában rejtegette még Roza.

Mig a tüz körül dolgozott, piros rózsa gyulladt az arcán, most elfehéredett a bőre. Uram, Teremtőm, első karácsonyuk ember, apa nélkül.

Hát vidámkodni kell, nehogy elrija magát az aprógyerek.

Dalolni kezdett, mikor fésülte a leányka hosszu haját, máskor is megtette, hogy el terelje eszét a fájdalomtól. De most érellenül kinozta torkát az ének. Vajjon hogyan venné István, ha meghallaná?

De nem szólt bele ebbe az ember.

Mikor tisztán állottak a gyerekek, azt mondta Roza:

— Most aztán a konyhában maradtok, bogaraim, mert jöhet már lassan a kicsi Jézus!

Sarokba huzódtak a tüz mellé s vacogtak izgalmukban.

Öreg szüléiket várta Roza, hogy együtt legyenek és segitsen neki valaki a fenyőt behozni a szobába.

Mig azok megérkeztek, lekuporodott az aprók közé s nagy csodákról mesélt nekik.

Kivül még a kutyák sem ugattak.

Fél hatot mért az óra, mikor öregapa megkoccantotta az ajtót.

Ugy rezzentek a gyerekek, mintha a betlehemi Jézuska készülne rájuk nyitni.

Hideget hoztak be az öregek s ünneplőruhák dohos szagát.

Az ember odaült Róza helyett unokái közé, öreganya meg kiment a menyével.

Akkor már egészen elkábultak az aprók.

•

A két asszony gyertyát gyujtott a kis fenyőn s Róza feltárta az ajtót:

— Bejöhettek gyerekek!

Torkát tapogatta mind a három, amikor megállott a küszöbön.

Aztán felcsattant torkukon a féktelen öröm s nekiestek a mennyei ajándékoknak.

Csak azt harsogták, hogy nicsak kicsi ustor! Meg kalap is van! Ehun a babám-e!

S apját egyik se találta a drágaságok között.

Akkor ugy érezte az asszony, megsimogatja valaki a homlokát. Hideg futkosott a hátán, felnyult, mintha pókhálót kellene eltörülnie a bőréről. Akkor meg a kézfején érzett valami húvös tapintást.

S egyszerre értelmébe futott, hogy István jár itt, az kivánkozik közéjük.

Mondta a forró lelkével:

— Édes uram, apjuk...,

S az ember belesugta a fülébe:

— Hadd most őköt, ne bolygasd az örömüket.

De Roza lekuporodott a gyerekei közé, karjába ölelte mind a hármat, amint gyönyörködtek a kincseikben.

Azt mondta meleg sírással:

— Apátok is itt van mostand, kicsiny madaraim.

Elhallgattak az aprók s valóságos embert kerestek maguk felett.

Roza csókolta a forró arcukat s tovább beszélt:

— Eztet küldi tinektek s veletek marad, hogy lássa, mennyire örültök.

István gyerek megkérdezte:

— Hol van, édesanyám?!

Csendesen felelt az asszony:

— Itt-e. Elküldte a Jézuska, hogy velünk legyen.

Öreg szüliék könnyeztek, jaj bizony, szegény István valóban itt van most a bánatos lelkükben.

S akkor a legapróbb gyerek feltaszitotta a csillogó fenyő irányába faragott bábuját és teletorokkal rikoltott:

— Nézze édesapám, mit kaptam én!

Karjára vette Roza s felállott vele.

Nevettek gyöngyös szemmel.

Fent, valahol a barna gerendákon is tul, boldogult István könnyezett, megbékélt örömmel, hogy ennyire lent maradt a gyerekei között.

Január 9. Vasárnap

Élelmiszerpiac

Az élelmiszerpiacon szombaton a forgalom lanyha volt. A zöldség- és főzelékfélék felhozatala kielégitő volt. A gyümölcsfélék piacán almából elegendő áru érkezett. A kötözött szőlő ára az előrehaladott idénnyel kapcsolatosan emelkedett.

Az élelmiszerpiacon a következő cikkekben történt jegyzés: (Nagykereskedelmi árak.)

Zöldség- és főzelékfélék: Gülbaba- és nyári rózsaburgonya 30.55, őszi rózsa 29.50, Ella- és sárgaburgonya 26.35, étkezési Woltmann 24.80, étkezési Krüger 23.75, vöröshagyma 30.35—36.07, fokhagyma 79.84—101.44 pengő métermázsánként. Fejeskáposzta Ia 50, IIa 34, kelkáposzta Ia 60, IIa 40, vörőskáposzta 200—400, kalarábé 90—140, fejessaláta 40—100, karfiol levélzettel 180—300, karfiol tisztitott 400—500, sóska 600, paraj 250—360, sárgarépa Ia 35, IIa 25, petrezselyemgyökér Ia 70, IIa 50, csiperkegomba 1200—1700, céklarépa 50—100, sütőtök 30—70 fillér.

Gyümölcs: Nemesalma 240—590, közönséges 160—380, körte 300—750, héjas mandula 750—800, dió 800—950, szőlő 1000—1100, gesztenye 300—350 fillér.

Színházak műsora:

OPERAHÁZ. Vasárnap d. e.: Tosca (11). Este: Az álarcosbál (6). Hétfő: Nincs előadás. Kedd. Walkür (Wagner A-sor. — Svanholm Set vj. — 5). Szerda: A nyugat lánya (az Operabarátok előadása — fél 6). Csütörtök: Tannhäuser (Svanholm Set vj. — fél 6). Péntek: Aida (Népm. Biz. V—4. előadása a Magyar Művelődés Házában — fél 6). Szombat: Lohengrin (Svanholm Set vj. — 5). Vasárnap d. e.: Bohémélet (11). Este: Az arany meg az asszony, Bajazzók (Népm. Biz. V—2. a Magyar Művelődés Házában — 6).

NEMZETI SZINHÁZ. Minden este: A kaméliás hölgy. Vasárnap d. u.: Tartuffe (pén. X.X. — 3, 6).

NEMZETI KAMARA SZINHÁZ. Minden este, és vasárnap délután is: Fatornyok (3, fél 7).

MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA. Vasárnap d. e.: Déryné ifiasszony (F. — 10). Délután: Pastor Angelicus (film — 3). Este: Táncoló tündérek (fél 7). Hétfő, kedd, szerda este: Krüger adó (film — 4, fél 7). Szerda délután: Bánk bán (ifj. — fél 3). Csütörtök: IV. Nyilvános rádióhangverseny (7). Péntek: Aida (az Operaház vj. — V—4. — fél 6). Szombat d. u.: Kisfilharmóniai hangverseny (H. — fél 4). Este: Vidám farsangi est (fél 7). Vasárnap d. e.: A székesfővárosi üzemek matinéja (fél 11). Délután: Pastor Angelicus (film — fél 3). Este: Az arany meg az asszony, Bajazzók (Operaház vj. — V—2. — 6).

VIGSZINHÁZ. Vasárnap d. u. és köv. vas. este: Két boldog hét. Vasárnap este, hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat és vasárnap délután: Warrenné mestersége (3, fél 7).

PESTI SZINHÁZ. Minden este, szombat és vasárnap délután is: Fecske és denevér (3, fél 7).

UJ MAGYAR SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Az első (3, fél 7).

ANDRASSY SZINHÁZ. Vasárnap d. u. és este, hétfő, szerda, péntek, szombat és vasárnap d. u.: Josephine. Kedd, csütörtök, vasárnap este: Vidám kabaré (kedd C, csüt. E, vas. A, bérl. — 3, fél 7).

MADÁCH SZINHÁZ. Vasárnap este: Homokpad. Hétfő, kedd, szerda, csütörtök: Nincs előadás. Péntektől minden este és vas. d. u. is: Első Anna és Harmadik Károly (pén. premier bérl., szom. A—1, vas. B—1. bérl. — fél 4, fél 7).

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ. Minden este, vas. és ün délután is: A királyné csókja. Vas. és ün délelőtt: Latyi Matyi mint Robinson (11, 2, 6).

VIDÁM SZINHÁZ. Minden este, vas. és ün délután is: Ballépés jobbra (fél 4, fél 7).

REVÜPALOTA. Minden este, vas. és ün. délután is: Ofelsége a pénz (fél 4, fél 7).

KAMARA VARIETÉ. Mindennap: Női kiszolgálás. (kedd, szer., csüt., pén. fél 7, hétfő, szomat fél 4, fél 7, vasárnap 2, fél 5, 7).

KOMÉDIA ORFEUM. Tilos a lógás (fél 7, szom., vas., hétf. és ün. fél 4 kor is).

ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Eleven ördög (fél 5, 7, vasárnap fél 3, fél 5, 7).

JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Debrecenbe kéne menni (fél 5, 7, vasárnap fél 3, fél 5, 7).

KISFALUDY SZINHÁZ. Csütörtökig: János vitéz (fél 5, 7, vasárnap fél 3, fél 5, 7).

NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK. Minden este hétfő péntek kivételével: Panoptikum. Hétfő, péntek: Toldi. Csütörtök, szombat, vas. és ün. délután is: Mesejáték (fél 4, fél 7).

Napirend:

VASÁRNAP:

Róm. kat.: Cl. Sz. csal. — Gör. kat.: Cl. Vnk. u. — Prot.: Marcell. — Középeurópai időszámitás szerint Budapesten a Nap kel 7 óra 31 perckor, nyugszik 16 óra 12 perckor, a Hold kel 15 óra 34 perckor, nyugszik 8 óra 28 perckor.

HETFŐ:

Róm. kat.: Vilmos. — Prot.: Melánia. — Középeurópai időszámitás szerint Budapesten a Nap kel 7 óra 31 perckor, nyugszik 16 óra 13 perckor, a Hold kel 16 óra 26 perckor, nyugszik 7 óra 19 perckor.

Rádióműsor:

A VATIKÁNI RÁDIÓ JANUÁRI HIRSZOLGÁLATA

Vasárnap 11 óra: Francianyelvű krónika 49.96 m hullámhossz.

Hétfő 20 óra: Holland hirszolgálat 49.96 m. hullámhossz. 20.30 óra: Olasz hirszolgálat 49.96 m. hullámhossz.

VASÁRNAP, JANUÁR 9.

7.30: Szózat, reggeli zene. — 8.15: Hirek. — 8.30: Őszinte beszéd. — 8.55: Anyák öt perce. — 9: Szórakoztató művészlemezek. — 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — 11: Egyházi ének és szentbeszéd a várplebániatemplomból. — 12.15: Levente-müsor. — 12.55: Budapesti Hangversenyzenekar. — 13.45: Időjelzés, vizállás. — 14: Művészlemezek — 14.55: Anyák öt perce. — 15: Mezőgazdasági előadások. — 15.45: Wagner: Siegfried rajnai utja, részletek az „Istenek alkonya" c. dalműből. — 16: Balázs Árpád és Fráter Loránd nőtálból. (Közvetités a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.) — 16.55: Hirek. — 17: Tessék választani. — 18.20: Irodalmi dijak. (Csevegés.) — 18.50: Hirek. — 19: Hanglemezek. — 19.30: Négyszemközt Gulácsy Irénnel a könyvtárszobában. — 19.40: Zöldy Sándor hegedül. — 20: Szabó Zoltán beszél a vitorlázásról. — 20.20: Részletek Lehár: Luxemburg grófja c. operettjéből. — 21.40: Hirek, sporteredmények. — 22.10: Hirek német, angol és francia nyelven. — 22.40: Hanglemezek. — 23.45: Hirek. — **BUDAPEST II.** 8.30: Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. — 10: Hanglemezek. — 12.15: Budapesti Hangversenyzenekar. — 15.30: Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. — 16: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. Közvetités a Vigadóból. — 18: Az Operaház „Álarcosbál" c. előadásának közvetitése. — Az I. felv. után kb. 19: Hires emberek a vendégfogadóban. (Anekdoták.) — A II. felv. után kb. 19.50: Goethe-epigrammák. — 21.10: Csáktornyától Uzonig. — 22.05: Szalonötös. — 22.40: Hirek.

HETFŐ, JANUÁR 10.

6: Üzen az otthon. — 6.25: Ébresztő, torna. — 6.45: Reggeli zene. — Közben 7: Hirek, — 8: Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. — 8.35: Folyamerők fuvószenekara. — 9: Délelőtti muzsika. — 10: Hirek. — 10.15: Postászenekar. — 11.10: Vizállás. — 11.15: Szalonötös. — 11.40: Előadás a magyar turistakultura fejlődéséről. — 12: Harangszó, Himnusz. — 12.10: Rádiózenekar. — Közben 12.40: Hirek. — 13.20: Időjelzés, vizállás. — 13.30: Honvédeink üzennek. — 14: Hanglemezek. — 14.30: Hirek, müsorismertetés. — 15: Melles Béla zenekar. — Közben 15.30: Lakodalom Nagykunságon. (Felolvasás.) — 16.20: Haydn: Esz-dur vonósnégyes. — 16.45: Időjelzés, hirek. — 17: Fiatalság. (Előadás.) — 17.20: Rádiózenekar. — 18.10: Előadás Flaubertről. — 18.30: Beethoven: C-moll szonáta. — 18.50: Hirek. — 19: Set Svanholm ária- és dalestje a Vigadóból. — 19.50: Előadás Villonról. — 20.10: Operaházi zenekar. — 21.15: A debreceni diákok régen és most. (Közvetités az ősi kollégiumból.) — 21.40: Hirek. — 22.10: Hirek német, angol és francia nyelven. — 22.40: Hanglemezek — 23.45: Hirek. — **BUDAPEST II** 17: Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. — 18: német nyelvoktatás. — 19.30: Cigányzene. — 20.10: Set Svanholm ária- és dalestje. — 21: Zenei anekdoták. — 21.10: Mosolygó nóták, mosolygó versek. — 21.45: Hanglemezek. — 22.40: Hirek.

Mozik műsora:

ADRIA. (T.: 353—707.) Éjféli gyors. 1/4, 1/6, 1/8, vas., ün. és hétfőn 11, 1, 3, 1/6, 1/8. — Hétfőtől: Zoro—Huru, régi szép idők.

ALKOTÁS. (T.: 355—544.) Rózsafabot. 1/4, 1/6, 1/8, szom. 1/2-kor, vas. és ün. 11 és 1/2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: Rózsafabot. — Hétfőtől: Első randevu.

ÁTRIUM. (T.: 153—034, 154—024.) Fény és árnyék (Ajtay, Bulla, Nagykovácsy.) 1/4, 1/6, 1/8, szom., vas. és ün. 1/2-kor is.

BARLANG. (T.: 422—722.) Kerek Ferkó Mindennap: 1/2, 1/4, 1/6, 1/8. Első előadás mindennap mérsékelt áru. — Vas. d. e. 11-kor: Csalódás.

BELEZNAY. (T.: 225—276.) Negyedik hétre prolongálva! Férfisors. — Szines Walt Disney-film Mindennap: 10, 1/12, 1/2, 1/4, 1/6, 1/8.

BELVÁROSI HIRADÓ. (T.: 181—244.) Egerek a csapdában (kulturfilm). — Rügen (szines kulturfilm). — Magyar, Ufa és Európa Hiradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—21 óráig.

BETHLEN. (T.: 225—003.) Megálmodtalak (Murátí, Hajmássy.) 1/4, 1/6, 1/8, ün. 1/2-kor, vas. 11 és 1/2-kor is.

BUDAI APOLLO. (T.: 351—500.) Egy bolond százat csinál. 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. 1/2-kor is. —Vas. d. e. 11-kor: Szerelem, bosszu, halál.

CORVIN. (T.: 138—933, 329—584.) Sári biró. 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. 1/2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: Erényecsősz.

CSABA. (T.: 146—040.) Megálmodtalak. 1/4, 1/6, 1/8, szom., vas. és ün. 1/2-kor is. vas. d. e. 11-kor is.

DAMJANICH. (T.: 425—644.) Zoro—Huru, régi szép idők. 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. 11 és 1/2-kor is.

DEÁK (T.: 121—343, 125—952.) Ágrólszakadt urilány 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. d. e. 11-kor is.

DUNA. (T.: 111—994.) Katja. 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. 1/2-kor is.

FORUM. (T.: 189—707, 189—543. Harmadik hétre prolongálva! Mesél az élet 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. 1/2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: Lovasok, lovak világa.

GLÓRIA. (T.: 427—521.) Éjféli gyors. + Premier Ufa hiradó. 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. 1/2-kor is.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ. (T.: 222—499.) Portofino (kulturfilm). — Tarka-barka filmmuzsika. — Magyar, Ufa és Európa Hiradók. Folytatólagos egyórás előadások 9—21 óráig.

HOMEROS. (T.: 496—178.) Münchhausen. — Világhiradók. 2, 1/5, 7, vas. és ün. d. e. 11-kor is.

JÓZSEFVÁROSI. (T.: 131—316.) Éjféli gyors. 1/4, 1/6, 1/8, vas. és ün. 1/2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: Bercsényi huszárok.

KAMARA. (T.: 423—991.) Negyedik hétre prolongálva! Sziámi macska. Mindennap: 1/12, 1/2, 1/4, 1/6, 1/8.

KASZINÓ. (T.: 185—329, 383—102.) Sári biró. (Lázár Mária, Mály Gerő.) 1/4, 1/6, 1/8, szom. 1/2-kor is, vas. és ün. d. e. 11 és d. u. 1/4, 1/6, 1/8.

KORZÓ (T.: 182—818.) Gróf Monte Cristo II. rész: A bosszu 1/4, 1/6, 1/8, szom. 1/2-kor is, vas. és ün. d. e. 11, d. u. 1/4, 1/6, 1/8.

MESEVÁR. (T.: 114—502.) Megálmodtalak. 1/4, 1/6, 1/8, vas. 1/2-kor is.

NEMZETI APOLLO. (T.: 222—002.) Harmadik hétre prolongálva! Fény és árnyék. 1/4, 1/6, 1/8, szom. 1/2-kor, vas. és ün. 11 és 1/2-kor is.

OMNIA. (T.: 130—125.) Kilencedik hétre prolongálva! A zenélő malom. 1/4, 1/6 1/8, szom 1/2-kor, vas. és ün 11 és 1/2-kor is.

OTTHON. (T.: 146—447.) Régi szép idők (Zoro—Huru). 1/4, 1/6, 1/8, vas. 11 és 1/2-kor is. — Hétfőtől: Rettegés.

PÁTRIA. (T.: 154—673.) Harmadik hétre prolongálva! Alomkeringő 10, 1/12, 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, vas. 11, 1/2, 1/4, 1/6, 1/8.

PEST (T.: 221—222.) Féltékenység. Mindennap: 1/12, 1/2, 1/4, 1/6, 1/8.

RADIUS. (T.: 120—864, 122—098.) Harmadik hétre prolongálva! Makacs Kata. (Buttykai Emmi, Hajmássy Miklós.) — Hiradó. — Rohanó vizeken. 1/4, 1/6, 1/8, szom 1/2-kor is, vas. és ün. d. e. 11, d. u. 1/4, 1/6, 1/8.

SCALA (T. 114—411.) Zenélő malom. (Szeleczky, Szilassy, Dayka, Latabár.) — Tavaszi álom (Sárdy) zenés filmnovella — Magyar Hiradó. 1/4, 1/6, 1/8, szom., vas és ün 1/2-kor is.

SZÉKELY. (T.: 226—425.) Har hétre prolongálva! Rajongás. Mindennap: 1/12, 1/2, 1/4, 1/6, 1/8.

TISZTIKASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. Jan. 9-én: Megálmodtalak. — 11-én: A forradalom grófja. Előadások kezdete: 1/5 és 1/7 órakor.

UGOCSA. (T.: 154—422.) Késő. 1/4, 1/6, 1/8, vas. 1/2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: Hulló bilincsek.

UJBUDA. (T.: 263—099.) Megálmodtalak. 1/4, 1/6, 1/8, szom. 1/2-kor, vas. és ün. 11 és 1/2-kor is.

URÁNIA. (T.: 146—046.) Harmadik hétre prolongálva! Akkor... 3, 5, 1/8, vas. és ün. 11-kor is.

XXVI. ÉVF. 6. SZÁM. **NEMZETI UJSÁG** 1944 jan. 9. VASÁRNAP

Főmunkatárs: TÚRI BÉLA † 1919—1936.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Honvéd-utca 10. Telefon: 119-660, 119-668 és 119-669
Budapesti és környéki cimváltozások és reklamációk 113-006.
Előfizetési pénztár: Báthory-utca 5. Hivatalos órák 8—4-ig. Telefon: 116-935.
Belvárosi kiadóhivatal: IV., Kossuth Lajos-utca 5. Telefon: 189-533 és Christophoros utazási és menetjegyiroda. Telefon: 187-502
Szinházjegyiroda a Cristophorosban. Telefon: 189-533 és 187-502.
Fiókkiadóhivatalok: (Vidéki előfizetési és árusitási osztály) V., Báthory-utca 8. Telefon 119-680 és a Pázmány könyvkereskedésben, Baross-utca 82. Telefon 135-479.
Előfizetési ára egy hóra 5.60 P, negyedévre 16.— P,
A Nemzeti Ujság postatakarékpénztári csekkszámlája 2090
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Nyomatott a PALLAS IROD. és NYOMDAI R.-T. körforgógépein, Budapest, V., Honvéd-utca 10. sz. (Felelős: Győry Aladár igazgató.)

Kondor György: Hajnal a vonaton. 1941.

Kondor György: Vasúti felüljáró. 1940.

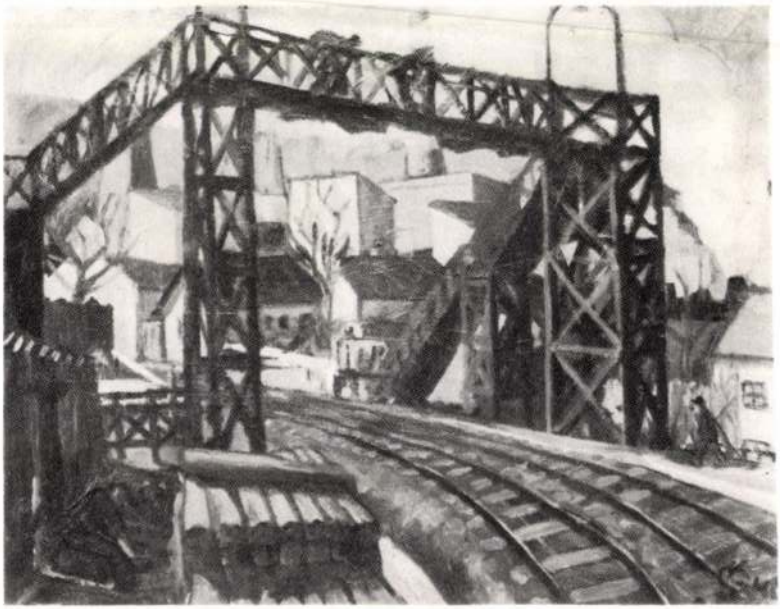

Tar István

Tar István: Batyus asszony. 1941.

Oelmacher Anna
A szocialista lépzőművészet nyomában
Bp. Kossuth 1975

Tar István

1021

Művészet, Budapest, 1972. 12.

Tar István: Népdal – Chanson populaire – Народная песня

Tar Istvánnak a Magyar Nemzeti Galériában megrendezett emlékkiállításán Pogány Ö. Gábor dr. főigazgató üdvözlő szavai után Somogyi József Kossuth-díjas Kiváló Művész mondott megnyitó beszédet. Az elhangzott megnyitót egészében közöljük.

Mélyen tisztelt Vendégek!

Azt hiszem érzik, hogy ugyanolyan megilletődötten állok itt most, mint alig egy éve – illetve néhány nap híján egy éve – kint a Farkasréti temetőben. Tulajdonképpen máig hihetetlen az, ami történt, valahogy az ember egy ilyen szörnyű vak véletlent vagy csapást oly nehezen tud felfogni értelmével, érzékelni tudatával – hiszen a hosszú évek alatt annyi minden kedves, annyi minden nagy és szeretetre méltó élmény raktározódott el bennünk ezzel a kedves kollégával, kedves emberrel, kitűnő művésszel kapcsolatban, amilyen Tar István volt! Én azt hiszem azonban, hogy a fájdalmon, és a megrendülésnek a felidézésén túl ma ez az évforduló a szomorúság és az emlékezés mellett azért telítve van valami mással, valami nagyon nehezen kimondhatóval, nagyon nehezen körülírhatóval is. Mert nem meri az ember azt mondani, hogy ez a kiállításmegnyitás egy örömteli, egy nagyszerű dolog. Azok a termek, amelyek itt ma még csak szobrokkal várják Önöket, tulajdonképpen félig még üresek, mert a művek, a kiállítótermek mitől is teljesednek ki? Attól, hogy Önök közéjük mennek, megállnak előttük és magukba fogadják mindazt, amit az alkotások mondani akarnak, vagy – talán, kevésbé nagy szólamokkal – egy picit boldogabbak lesznek, egy kicsit mások lesznek, egy csöppet másként mennek el, mint ahogyan beléptek. Tehát örüljünk most – akármilyen furcsán hangzik – annak, amit itt a kiállítótermek során láthatunk, mert egy örömteli és boldog valami, hogy ez a nép ismét kitermelt valakit, akinek – úgy érzem – rendeltetése volt . . .

A temetésen elmondott beszédek nagyon gyakran hajlamosak valami maximális túlértékelésre, valami „túldicséretre", ami talán

Tar István 1021

Művészet, Budapest, 1972. 12.

Tar István: Guzsalyos – Quenouille – За прялкой

erőteljesen felfokozott tömegű alakjain széles gesztussal hullám zik végig az ellentétbe állított formák gyakran szenvedélyes hangu ritmusa („Szüretelő", 1942, „Magvető", 1943, „Vetkőző", 1943) Szinte túláradó öröm hangján szól az életről. Más munkáin, h azt a téma, vagy a látvány úgy kívánja – szikár formákkal, keményer csengő ritmussal komponál. A valóság objektív jegyei azonbar ezeken a műveken is csak halványan jelentkeznek („Ülő nő" 1941). Az „Ülő nő" témája hosszú időn át foglalkoztatta. Akár csak más témáját is, ismételten újra fogalmazta. Második változatá ban az ellentétek elmélyítésével tovább élénkítette kompozícióját a ritmus ütemét, még jobban csökkentette a tárgyias vonásoka („Paraszt kofa", 1943–63). A hatvanas években mintázott utolsó változaton úgyszólván teljesen lemondott róluk, csupán a benyo más keltette forma- és tömegritmus egyik tételének szobrászi meg fogalmazására törekedett.

A második világháború alatt az ismételt katonai szolgálat, majd hadifogsága részben akadályozta, részben lehetetlenné tette mű vészi tevékenységét.

A felszabadulás után azonban újult erővel dolgozott. Az ötvene évek követelményeinek megfelelően munkáiban a tárgyi jegyek növekedtek. Több emlékművet („Gránát dobó katonák" 1953) szimbolikus jelentésű munkát („Szocialista mezőgazdaság", 1952) köztéren álló portrét („Zrínyi Miklós", 1952, „Rákóczi Ferenc" 1954) komponált. Ezeken a munkáin – talán a „Lőrinc kapitány" (1955) kivételével – művészi egyéniségének sajátos vonásai csak mérsékelten jelentkeznek.

Művészetének utolsó szakaszában művein, tervein, vázlatain a leíró, az ábrázoló jegyek jelentősen megcsappannak, csak a leglényegesebbeket emeli ki, azokat is erősen egyszerűsíti, átírja, stilizálja („Lovas szobor", 1967, „Pegazus", 1969–70). Az alapvető mértani formáikhoz: a forgástestekhez („Asszonyok", 1962, „Tereferélők", 1962 és 1963), vagy a szögletes mértani testekhez köze-

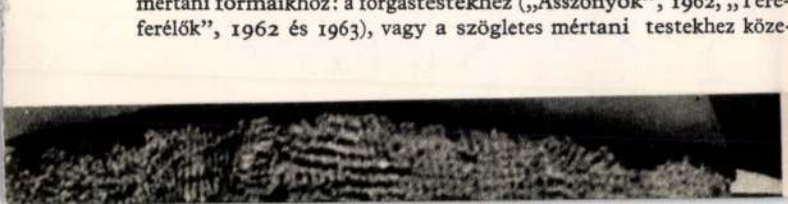

Tar István: Kendős asszony. 1936 Tar István

Femme coiffée d'un mouchoir – Женщина в платке

Művészet, Budapest, 1972. 12. 1021

A 70 ÉVES KOVÁCS

Vannak olyan ritka, szerencsés alkotók, akiket szüntelen me
becsülés, elismerés övez, akik már életükben klasszikussá válna
s azzal a bizonyossággal dolgozhatnak, hogy amit létrehoznak, a
a múló idő ki nem kezdheti, művészetük értékeit stílusváltáso
divatos irányzatok el nem homályosíthatják.

A hetvenéves Kovács Margit, Kossuth-díjas keramikus, érd
mes és kiváló művész is olyan töretlen ívelésű pályát, hazai
nemzetközi sikereket mondhat magáénak, ami csak nagyon kev
seknek jut osztályrészül. S hadd tegyük mindjárt hozzá, ho
méltán nyerte el a hazai és külföldi babérokat, legmagasabb mű
vészeti kitüntetéseket. A népies-naiv kerámiaszobrászatot olya
szintre emelte, hogy szinte példa sincs rá. Ez a törékeny alkat
gazdag életű nő maga is olyan, mint a népmesei hősök. Csodál
tos világot varázsolt maga köré.

Mennyi leleményesség, játékos báj, szelídség és tragikum, csipk
lődő, csúfondáros kedv, megmerevítő fájdalom, elesettség, fiatal
pajkosság, megkapó emberi pillanatok s a témával való mély azon
sulás sugárzik edényeiről, kerámia-figuráiról, cseréptábláiról!

Akik félesztendeje a televízió műsorából ismerték meg Kov
Margit ízes, sodró lendületű szavait, színes egyéniségét, szugge
tív erejű vallomását a művészetről, s kiváltképp akik személyes
is ismerik friss érdeklődését, fiatalos temperamentumát, mél
lepődnek meg az évfordulón, mert a művésznő a munkásságáv
rajongó életszeretetével rácáfol hetven évére. Fiatalos érdek
déssel figyeli mai életünk jelenségeit, s minden lényeges dologh
van szava. Azt hiszem, ez a titka, hogy Kovács Margit ma s
önmagát ismétli, hanem képes a szüntelen megújulásra, műv
szetének továbbfejlesztésére, témavilágának gazdagítására. Az alk
tói összegezés gazdag korszakát éli, s éppen ezért korai lenne
még pályájának kontúrjait meghúzni. Ezúttal is csak arra váll

Kovács Margit: Halász asszonyok
Pêcheuses – Рыбачки

Tar István

Művészet, Budapest, 1942, ... 12, 1021

Tar István: Budapesti lány
Jeune Budapestoise – Будапештская девушка

szükséglete. S bár az embernek munkájával kapcsolatban viszonylag kis számú a szükséglete, mégis ami van, az univerzális, valamiképpen mindenkire vonatkozik. Ezek velünk születtek. Szükségleteink két csoportra oszthatók: fizikai-biológiaira és pszichológiaira. Fizikai-biológiai szükségleteink többékevésbé kielégítettek — építészeti tevékenységünkkel mi építészek is — napról-napra — e szükségletek kielégítésén fáradozunk.

Felvetődik a kérdés, melyek pszichológiai szükségleteink? Kielégítésén vajon fáradozunk-e? S bár ezek a szükségletek hierarchikusak, a fizikai-biológiaiaknak elsődlegessége van a pszichológiaiakkal szemben, az utóbbi magasabb társadalmi igényekhez, lehetőségekhez vezet. A munka természetét tehát olyanná kell tenni, hogy az az ember alapvető pszichologiai szükségleteit is kielégítse. Az ilyesfajta elégedettség összhangba hozható az eredményesség és haszon közös céljaival. Az ehhez szükséges anyagi ráfordítás bőséges teljesítménynövekedést hoz, ez pedig kielégíti a mindenféle vezetés érdekeit.

Melyek ezek a pszichológiai szükségletek?

a) A szeretet-szükséglet,
b) a környezethez való sikeres alkalmazkodás szükséglete,
c) a valakihez, valahová tartozás szükséglete,
d) a valamihez, valakihez való elkötelezettség szükséglete (talán úgy is fogalmazhatnám: a cél iránti igény szükséglete),
e) a változatosság szükséglete,
f) a biztonságérzet szükséglete.

A pszichológiaiak közé sorolják újabban azt a szükségletet, hogy a munkavégző munkája motivált, tehát kellőképpen indokolt legyen (a cél iránti igény szükséglete). Az elkötelezettség szükségleténél már érintettük ezt. Melyek azok a tényezők, amelyek a munkavégzés legfőbb motivációs célirányos tényezői:

1. az eredményesség; talán ez a legfőbb motivátor (ellentéte a kudarc, az elégedetlenség fő forrása);
2. az elismerés (de elégedetlenséget szül, ha a jót nem veszik tudomásul);
3. a fizetség (csak harmadik helyen, mert a pszichológusok szerint önmagában nem túlzottan hatásos motivátor);
4. munkatársi elismerés (ez sem elsődleges);
5. helyes ellenőrzés (a rossz ellenőrzés elégedetlenséget szül).

A pszichológusok még egy megfigyelést tettek. Nevezetesen, hogy a fentebb említett motivátorok mindenképpen hatnak a munkavégzőkre, és munkájukat alapvetően befolyásolja. Azonban a motivátorok hatásukat mégsem tudják kellőképpen kifejteni abban az esetben, ha a munkavégző személy nemcsak extra erőfeszítéseket, extra teljesítőképességet, vagy bármilyen más, nem rutinszerű teljesítményt motiváljon. Igen érdekes megállapítás, melyet mi építészek semmiképpen sem szabad, hogy szem elől tévesszünk.

Tehát nem mindegy, hogy milyen a munkavégzés környezete, a terület, ahol az épület fekszik, a tér, amiben dolgozik, a tér kapcsolata a szomszédos területekhez. Természetesen itt is hierarchikus a dolgok rendje, elsődleges, hogy legyen tér, legyen a területek között kapcsolat. De, hogy milyen az a tér és milyen kapcsolat áll a terek között, már ismételten nem közömbös. Amit minden építész tud, a funkcióhoz kapcsolódó forma jeletőséggel bír. És itt kell rámutatnunk arra, hogy pl. *a környezethez való sikeres alkalmazkodás szükségletének* kielégítéséhez van szavuk az építészeknek, ha a tér logikus, humánus kerete a munkának, akkor az alkalmazkodás kellemesebb és könnyebb. A sajátos mondanivalót tartalmazó épülethez való ragaszkodás egyben *a valahová tartozás szükségletét erősíti:* egy funkcionálisan helyesen kialakított épület és az épületben levő terek *a cél iránti igény szükségletének* pszichológiai kielégítését is jelentik. Egy épület *képes biztonságérzetet is adni* szerkezeti felépítésével, logikus rendszerével.

Az elmondottak miatt keres az építész módot arra, hogy pihenő szobákat alakítson ki, hogy megfelelő kantinblokk álljon rendelkezésre a munkavégzőnek, hogy ne tegye az üzemi konyhát és dolgozók ezeket a megnyilvánulásokat meg fogják érteni, még akkor is, ha laikusok. Így fog megvalósulni utoljára, de nem utolsósorban az a korábban említett elsődleges pszichológiai szükséglet is, amit a pszichológusok úgy neveztek: *a munkavégzők szeretet-igény szükséglete.*

Véleményem szerint valahol itt rejtőzik az építész igazi hivatása. Ez munkánk valódi, humánus értelme, mondanivalója egy ipari épülettel kapcsolatosan. Mint ahogy valljuk, hogy a technikai civilizáció elsajátításában nem öncél a termék előállítása mindenek felett és minden mennyiségben, úgy „házainknak" is pusztán terméket előállító buroknál, kubusnál több a szerepe.

Dennis Gábor hazánk fia, a londoni egyetem elektrofizikai tanszékének vezetője mondotta egy alkalommal:

„A technikai haladás veszélyei nem kisebbek, mint a hátramaradásé." Ezt a keserű kitörést házainkra is alkalmazhatjuk mint analógiát: egy csupán funkcióban megoldott, célszerű és érzelemmentes épületnek a benndolgozókra vonatkozó veszélyei épp oly nagyok, mint a technikailag elmaradottaké. Az épület érzelmi jegyeinek hiánya az ipari építészetet az építészet nagy családjából kiemeli és nem lesz több, mint a gépek halmazának burkolata.

E gondolatok jegyében kívántam hozzászólni a munkahelyek építészete munkacsoport nevében a kongresszus témájához.

Arnóth Lajos

Tar István szobrászművész 1972. évi emlékkiállítása a Nemzeti Galériában

1910-ben született az akkori fővárosnak alföldi tájából ipari peremvárossá torzuló *Újpest*-jében Tar István, és *1971 őszén* pusztult el az M7-es országút torkolatánál a zaklatott, még a végzetesen megoldatlan „közlekedési betegség" tragikus áldozataként.

Csap Erzsébet méltó rendbe rakta ezt a kiállítást, amelyben így szélesen kitárulkozhatott az a következetes, harcos menet és út, amit művészünk folyton fokozódó tömörségű élete folyamán, épp a kor kiegyensúlyozása irányában és érdekében megtett.

Képzőművészeti főiskolás korában, *1932—1940*-es évek között készültek mestere, Bory Jenő befolyásolta klasszicista, zárt, korának vészes, mindinkább bontakozó nyugtalanságát tudomásul még nem vevő kezdeti művei: „*Apám*" (1936), „*Leányfej*" és a többiek. Később már a tudatos tevőlegesség feszültségétől mozgatott alakjai következtek: a „*Tánc*", „*Batyus asszony*", „*Lány csirkével*", a „*Szüretelő*", „*Magvető*" és *1940* körül megjelenik vaskosodó, valahonnan-valahova tartó, de leláncolt lendülettel, szétvetett lábakkal a „*Partizán*" figurája. Az *1947-ben* készült „*Halász*" vállcsontozata már művészünk jellegzetes korszakát képviseli. Ezekre a valóságos, földön álló, ahhoz tartozó, sohasem öncélúan, „kultikusan" eltúlzott súlypontokra volt az eltorzulni hajlamos nehéz években szükség.

Az ötvenes években készült „*Labdázó*" és „*Fésülködő*" kis meztelen nőalakjai természetes, földből serkent életörömet hirdetnek.

Műveiben nagy, távlati összefüggéseket érzékel és érzékeltet. Ezért olyan döntően fontos és jelentős a mintegy *ötven köztéri szobra*. Térbeli, valamint szellemi egységet teremt meg a celldömölki gimnázium egyszerű „szocreál" épülete és a néhány alacsony fenyőfa elé és közé helyezett „*Berzsenyi*" finom, léptékhelyes talpazattal szerkesztett mellszobra *(1958—1961)*. Az *1958*-as „*Tanácsköztársasági emlékmű*"-terv nőalakja mozgalmas tudatossággal lép a jövő felé — és ezt a határozott, erős hajnalhasadást rikoltja körbe szét a brüsszeli világkiállítás — szintén az évi — forradalmas „*Kakas*"-a.

Mondanivalója bronzba öntve, teremtő erővel összpontosul „*Szimbólum*" féltérdre ereszkedésből felpattanni induló férfi alakjában *(1962)*. A „*Tereferélők*", — a salgótarjáni Derkovits lakótelep lankáin viszont a környezet, a táj, a föld és az odavalósiak összefonódottságát ötvözi egybe *(1963)*. A három — a gyereket, vizes korsót, kakast kézben tartó nőfigura kifejezés — szövevényét, az egészséges és szilárd közösségi élet jövő-képességét művészünk megint jellegzetes, váll-, fej-, ponthangsúlyokkal rögzíti le.

Bodros hajzat és ruhajelzésekkel nyúlik el viszont ellenállhatatlan hömpölygéssel Szegeden, az alsó kikötősoron, a „*Tisza*" női alakzata, szinte a Petőfi költemény féktelen és végtelen forradalmas felidézése, sőt folytatásaként *(1964)*.

Ugyanebben az évben került sor a még az ötvenes években épült Üllői úti lakótelep képzőművészeti kiegészítésére. Mert itt ez csak „kiegészítés"-nek fogható fel. Az életterek, a kert és játszóterületek autóforgalmi utakkal szétszabdalt részeit eszmeileg összefoglalni az „*Ülő nő*" szobra minden tömött, szervesen tagolt monumentalitása ellenére nem lehetett képes. A környező épületek belső és külső kialakítása és egymáshoz való sorakoztatása sem adott támpontokat ennek az összefüggésnek megteremtésére. A szobrászat a várost építő összművészet egyik társművészete. Az *épületeket*, a *forgalmi* vonulatokat, a biológiai, élő és éltető „kert"-tereket szervesen egybekapcsoltan megoldó, egymással egyenrangúnak lenni hivatott társaival együtt kell az ember összhangzatos környezetét létrehozni.

Ilyen óriási, eszmei egybekovásoló sikeres kísérletnek tekinthető egyik legutolsó műve, a Budapest, Március 15. téren az Erzsébet-híd tövében felállított „*Harcosok*" öt szilárd lábon álló, így az öt világrész felé irányuló és iránymutató zömök alacsonyságban tartott, háborgó csillag hangsúlya is *(1970)*. Az impériumi végvár legionáriusainak küzdelmét megjelenítő szőkőkút a Gellérthegyet a római tábor rommaradványaival összekötő egyenes és a Magyar Tudományos Akadémia — a Lánchídfő kiképzés — a Pesti Vigadó — a Belvárosi templom — a történelmi Duna-parti vonulat metszéspontját képezi.

Vidos Zoltán

1. Kakas, 1958. Brüsszel, Világkiállítás
2. Felszabadulási emlékmű, 1961. Budapest XIX., Lenin tér
3. Budapesti leány, 1964. Budapest, Gellérthegy, Jubileumi park
4. Tereferélők, 1964. Salgótarján, Derkovits lakótelep
5. Éneklők, 1965. Keszthely, Mezőgazdasági Akadémia kollégiuma

MŰTEREMBEN

TAR ISTVÁN

Kerényi Erzsébet

TAR ISTVÁN: Halász. 1956.

Tar István azok közé a művészek közé tartozik, akiket szűkebb szakmai körökben „középgeneráció" néven szoktak számontartani. Gazdag munkásságának egyszeri áttekintése is meggyőz arról, hogy kitűnő plasztikai felkészültségű, erőteljes szobrászegyéniség, jelentős képviselője ennek a korosztálynak.

Eddig készült művei változatos képet rajzolnak művészi pályájának alakulásáról. A kifejezés eszközeit tekintve szobrai eltéréseket mutatnak, tartalmi szempontból azonban határozott egység és egyirányú fejlődés kapcsolja össze őket. Elsősorban a dolgozó ember, az aktivitás érdekli. Még azokból a szobraiból is, amelyek témájuknál fogva cselekménytelenek, valamiféle feszültség, belső mozgalmasság sugárzik, és ez a mozgalmasság, aktivitás adja meg művészetének uralkodó alaphangját. Kifejezési eszközeinek változatai nem nagy történelmi stílusok külsőségei után igazodnak, hanem kísérletező, új utakat kereső, korszerű törekvéseiből eredtek. A keresés és az ebből következő változatosság nem egyedül az ő művészetét jellemezte abban a korban, amikor művészpályája indult, hanem legtöbb társáét is. Azok a körülmények, amelyek között ennek a generációnak a művészete kialakult és fejlődött, nem is teremthettek mást, mint ellentmondásoktól fűtött és néha szélsőségekbe hajló nyugtalan alkotásokat.

Tar István Újpesten született. A Főiskolára 1932-ben iratkozott be, ifjúságát a fővárosban töltötte. A Főiskolán nagyobbrészt csak a szobrászat mesterségbeli elsajátításával törődött, mert képzeletére — számos kortársával együtt — a Főiskola konzervatív szelleme nem hatott. Az akkori hivatalos művészetpolitika által erőteljesebben támogatott akadémikus irránnyal szemben annak a generációnak tehetséges tagjai, amelyhez Tar István is tartozott, határozottan elutasító magatartást tanúsítottak. Gondolataikat a különböző európai és hazai koszerű művészi törekvések foglalkoztatták, ezekről gyakran hajnalig tartó heves viták folytak egy-egy műteremben.

Kétségtelen, hogy azok a különféle művészi próbálkozások, amelyek gyakran e viták gyújtópontjai voltak, nem hatottak mindig jó irányban rájuk. Az értékes és előrevivő törekvések mellett sok felszínes szenzációkeltés, érdekességhajhászás is meglapult, virtouz formai megnyilatkozásaik mögött gyakran üresség húzódott meg. Nem egy tévút fenyegette tehát a művész-ifjúság fejlődését. Ilymódon eszmeileg magukra maradva, ellenőrizhetetlen és zavaros áramlatok hatásaival kellett birkózniok. Sokat vitatkoztak céljaik megvalósításának lehetőségeiről és módjairól, egymás munkáinak szigorú bírálói voltak, a közös vitákból leszürt tapasztalatok érlelték, formálták e nemzedéket.

Művészetelvi problémáik mellett súlyosan nehezedtek rájuk az élet anyagi gondjai is. A 30-as évek végén és a 40-es évek elején gyér támogatás jutott a művészet számára. A kevésből is, amit a hivatalos körök művészi célokra fordítottak, minimális rész esett a fiatalokra. A főiskoláról kikerülő, jóképességű művészifjúság nem részesült jelentős állami támogatásban, mint napjaink-

ugyanakkor egyéni műalkotási értékének megtartásával iparkodik a nagy egységbe beilleszkedni.

6. Úgy vélem, világosan látják az építészek és a képzőművészek egy épület „feldíszítése" és a fentiekben körvonalazott, a társművészetekkel szerves ötvözetet alkotó építőművészi együttes közötti különbséget. Ha nem az egész együttest létrehozó alapvető művészi igény hozza létre a díszítést, akkor az elkülönül az épülettől, legfeljebb csak rátelepszik arra s az épület csak állványzataként szerepel. Ez utóbbira nézve legérzékelhetőbb példa az ideiglenes jellegű alkalmi díszítés, pl. a nagy társadalmi, politikai tömegmegmozdulások alkalmával létesülő utcadíszítések, amikor is a díszítés és az épület között csak formai, nempedig szerves és tartalmi kapcsolat keletkezik, aminek következményeképpen a díszítés eltávolításával az épület nem veszít semmit, sőt legtöbbször nyer vele. Belsőtér esetében hasonló helyzet akkor keletkezett, ha a képzőművészeti műalkotások tárolási célját elégíti ki az épület.

7. Tisztázottnak vehetjük a felvetett problematikában azt a kérdést is, hogy mind építőművészetünk, mind képzőművészetünknek a ma igényeit kell kielégíteni, mai életünket kell tükröznie, de a holnap részére kell nevelnie és lelkesítenie. A képzőművészet, még ha a múltból is veszi tárgyát — példa az 1919-es forradalom kommunista vértanuinak emlékműve, vagy a Dózsa-lázadás — a ma emberéhez a ma nyelvén szól, de a holnap küzdelmeire is lelkesít. Így a művészet, ha vissza is tekint a múltba, ezt azért teszi, hogy a jövőbe mutathasson. A tartalomnak és a célnak e haladó jellege mellett mind az építőművészet, mind a képzőművészet formai kialakításában a konvenció, a megszokás és egyéb — ma már bőven felderített — körülmények okoznak éles küzdelmet és bizonyos fázis-eltolódást. Ezért beszélünk építészetünk elmúlt pár éves gyakorlatával kapcsolatban archaizálásról, maradiságról, eklektikáról. Ezen a ponton válnak szét élesebben a vélemények az építészek, képzőművészeti vonatkozásokban a festők és szobrászok, de a kritikusok és ideológusok között is. A művészi formaalakítás közérthetősége, haladó hagyományokhoz való kapcsolata, a realizmus értelmezése, a szocialista társadalom mikénti tükrözése azok a kérdések, amelyek az előző hat pontban összefoglalt alapelvekben való egyetértés után az építészet és társművészet kérdésében is fejlődésünk jelen szakaszát jellemzik és további fejlődésünk irányára sorsdöntőek. Bár felszólalásomnak nem célja sem építészetünk, sem képzőművészetünk jövő fejlődési irányára vonatkozó részletes fejtegetést adni, mégis az építő- és képzőművészi együttes egységének szempontjából megállapíthatónak vélem azt, hogy építészetünkből az elmúlt években elkövetett hibákat, az archaizálást, az eklektikát, a szerkezet és a forma közötti fáziseltolódás nagy mértékét, egyszóval a korszerűtlen maradiság különböző fokú megnyilvánulásait ki akarjuk irtani. Ha pedig ez így van, akkor ezt a tényt a társművészeteknek is figyelembe kell venniök jövendő együttműködésük során.

Építészetünk megformálását parancsolóan követelik: új társadalmunk új életformája, új ideológiája: az ebből születő új építési anyagnak kielégítése; az új építési technika, technológia, az előgyártás, a nagyüzemi szerelő módszer, az építésgépesítés formaképző ereje. Mindezek új lüktetést, új ritmust, új tartalmat és természetesen új formát követelnek.

Domanovszky Endre:

Kedves Elvtársak! Engedjék meg, hogy mint vendég szigorúan vett elvi és szakmai kérdésekhez szóljak hozzá. Felszólalásom rövid lesz,

A képzőművészetek három nagy ága: az építészet, a szobrászat és a festészet közül az építészet az a műfaj, amelynek a legelvontabb a nyelvezete, és így a három ág közül az ember szellemi fejlődésének nem a legelején jut el annak érzékeléséhez és megértéséhez. Ha most észrevételeimet szeretném a tanácskozáshoz hozzáfűzni, ezt teszem azért, mert az építőművészet kiváló alkotásai számomra a legnagyobb műélvezetet jelentik és én azok közé a „konzervatív" felfogásúak közé számítom magamat, akik az építészetet a képzőművészetek egyik ágának ismerik. Soha nem tudtam elfogadni semmiféle konstruktív funkcionalista vagy egyéb hasonló elméleti vagy olyan takarékossági elvet, amely megfosztja az építészetet művészi hivatásától és kötelességétől. Embertelenséggel vádoljuk — joggal a képzőművészeti formalizmust és ha egy épületet látunk, nem az embert keressük benne?

A kitűnő elnöki referátum hallatán tíz év óta először érzem, hogy a képzőművészetek három nagy ága újból képes lesz a nagy korok művészi gyakorlatához hasonló összeműködésre. Az összeműködés alatt az eddigi gyakorlattal ellentétben a három képzőművészeti ág szervesen fogja kiegészíteni egymást. A szobrászat és a festészet épületeinken nemcsak a hézagpótlás szerepét kapja, hanem az architektúra elvont formanyelvének kifejezését a szobrászat és a festészet ábrázoló formanyelve fogja teljessé tenni.

A Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége az újból való találkozás lehetőségét elragadtatással fogadja, és biztos vagyok abban, hogy egy sikeres összeműködés szerencsés kölcsönhatásokat fog eredményezni. Az eddigi gyakorlatban csak néhány személy kapcsolatát jelentette az építészek, festők és szobrászok közötti érintkezés, viszont semmiféle szervezeti vagy egyéb kapcsolat mindezideig nem segítette közös célkitűzéseinket, holott ezt megoldani a két szövetség elsőrendű feladata. Valóraváltásához elképzelésem szerint, elsősorban a két szövetségnek egy székházban kellene működnie és az Építőművészek Szövetsége, mint az építőművészek társadalmi fóruma és a Képzőművészeti Szövetség feltétlenül egy közös gazda hatáskörébe tartozzék.

Javasolni szeretném, hogy a kétezrelékes beruházási munka felosztásánál az Építőművészek Szövetsége által delegált zsüri, viszont az építkezési pályázatok zsürijében is vegyenek részt a festők és szobrászok. Ha majd egy helyen és egy közös gazdával a közös cél érdekében együtt dolgozhatunk, hiszem, hogy alkotómunkánk teljesebb lesz.

MESÉLNEK A FALAK A VAJDASÁGBAN

Harminc évvel ezelőtt temették el a palicsi temetőben Farkas Béla festőművészt. Rövid életének tetteiről, érzéseiről, gondjairól és fájdalmairól csodás dolgokat mesélnek a falak Vajdaság nagyobb városaiban, különösen Szabadkán, Újvidéken és Zomborban.

A falak már elsötétültek a sűrűn egymás mellé rakott képek hátterében. Csak néhol törik meg az összhang, világosabb négyszögek tűnnek elő a képek között: el kellett adni a képeket, egyet, kettőt ... talán többet is, az emlékek megszámlálhatatlan sorát.

Mesélnek a falak!

Csak jól meg kell figyelni őket.

Előtűnnek a nagy nevek hamisított művei, amelyek egy kor kikényszerített színvonaláról tesznek tanúságot; a kíváncsi, világjáró vajdaságiak egy rétegének széles körű érdeklődése; a mecénások fejlettebb ízlése; a provinciális tespedtségben, az avantgarde-ot gátló konzervatív korlátok; az időszak, amikor a nemesi ismertetőjelek hordozói mellett újságírók, orvosok, kereskedők, kocsmárosok, tisztviselők és szabók voltak a művészet fejlesztésének szenvedélyes élharcosai – jóindulatú, csalódott és nehézkes „eladott lelkei" voltak ezek a vajdasági képzőművészeti élet valóságának.

Mesélnek a falak.

A patinás értékek, fekete lakkrámákban, vagy az értéktelen tarkaságok, amelyet az egymásba fonódó, aranyozott gipszlevelek bizatottak megfelelő színvonalra emelni, sárga, zöld tónusok, és a szerény aláírás: Farkas B.

És ezeken a falakon Farkas Béla (1894–1941) még mindig nem foglalja el az őt megillető helyet. A kiállítások, anekdoták, ellentmondások és a tragédia ellenére is, ez a művész még mindig csak a szóbeli hagyományokban él valóságosan – nem pedig a két világháború közötti évtizedek képzőművészeti örökségében. Nemcsak a nem eléggé hangzatos név és az emberek felejtőkészsége az oka ennek, hanem a tény is, hogy a pasztell, mint képzőművészeti technika nagyon is igénytelen. A rosszul választott keretek is sokat ártanak Farkas Béla képeinek. Valahogy úgy tűnik, mintha a művész a maga szerény nagyméretű rajzlapjait már a rajztömbből elcserélte, elajándékozta vagy fillérekért elszórta volna. A keretezés viszont nyilvánvalóan csak terhet jelentett a nincstelenségben, a pénztelenségben, ami egyébként is kiábrándította, elbátortalanította és következetesen gátolta a villamos sínekhez vezető életútján.

Nem egyszerű, sima, megszokott életet élt végig a művész, a tragikus, döbbenetes, erőszakos halálig. Az örökké rémeket látó alkotómunka hihetetlenül sok „kezdetre" volt képes. Az első, az európai művészet avantgardista újjászületésében villant fel, a második a háborúból fakadt, a harmadik kezdést az 1923-ban alakult Vajdasági Képzőművészek Egyesületének önsegélyző aktott kéz, nincs lehetőség ... semmi ... semmi ... csak visszautasítás és további lökések lefelé. Minden erkölcsi erőmre szükség van, hogy ne akasszam fel magam ...

Most talán indul valami az egyesületünkkel én is megint indulni próbálok ... Még nem látom magam. A jövő?

Ezeket a szavakat olvasva tökéletesen megérthetjük Farkas művészetét. Mert mindezt az alkotó keserűsége, idegessége és kiúttalansága íratta le.

Farkas Béla – mint a Pesten is jól ismert operaénekesnő fia – csak kiformált ízléssel, cizellált érzésekkel indulhatott az életnek. A fiatal művészt mindebben csak tökéletesíthette a budapesti akadémia, és így érhette el azt, hogy sosem a provincia megszokott képzőművészeti értékeiben kereste a tökéletességet. Az őt megillető helyért már rég harcrakész művészet új világa áll hozzá legközelebb. A Huszadik Század és a Nyugat ideje ez, Szabó Erviné, Diener Dénesé, Bartóké, Kodályé, Fülep Lajosé, Lukács Györgyé, amely – ellentétben Benczur akademizmusával – elfogadja az újat, Van Gogh-ot, Gauguint, Cézanne-t és a fauvistákat. Vajdaság fiataljainak egy része is csatlakozik az avantgardistákhoz, Pechán József, Oláh Sándor, és ugyanakkor Farkas is így dicsekszik: „hosszú stagnálás után néhány erősebb kép, amellyel alapító tagja lettem a Budapesti Nemzeti Szalonnak ..."

Tehát *erjedt* a művészet Európában, amikor Farkas az iskoláit végezte. Képzőművészetet Pesten, Bécs[illegible]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MŰVÉSZET

1979 FEB

Tar István

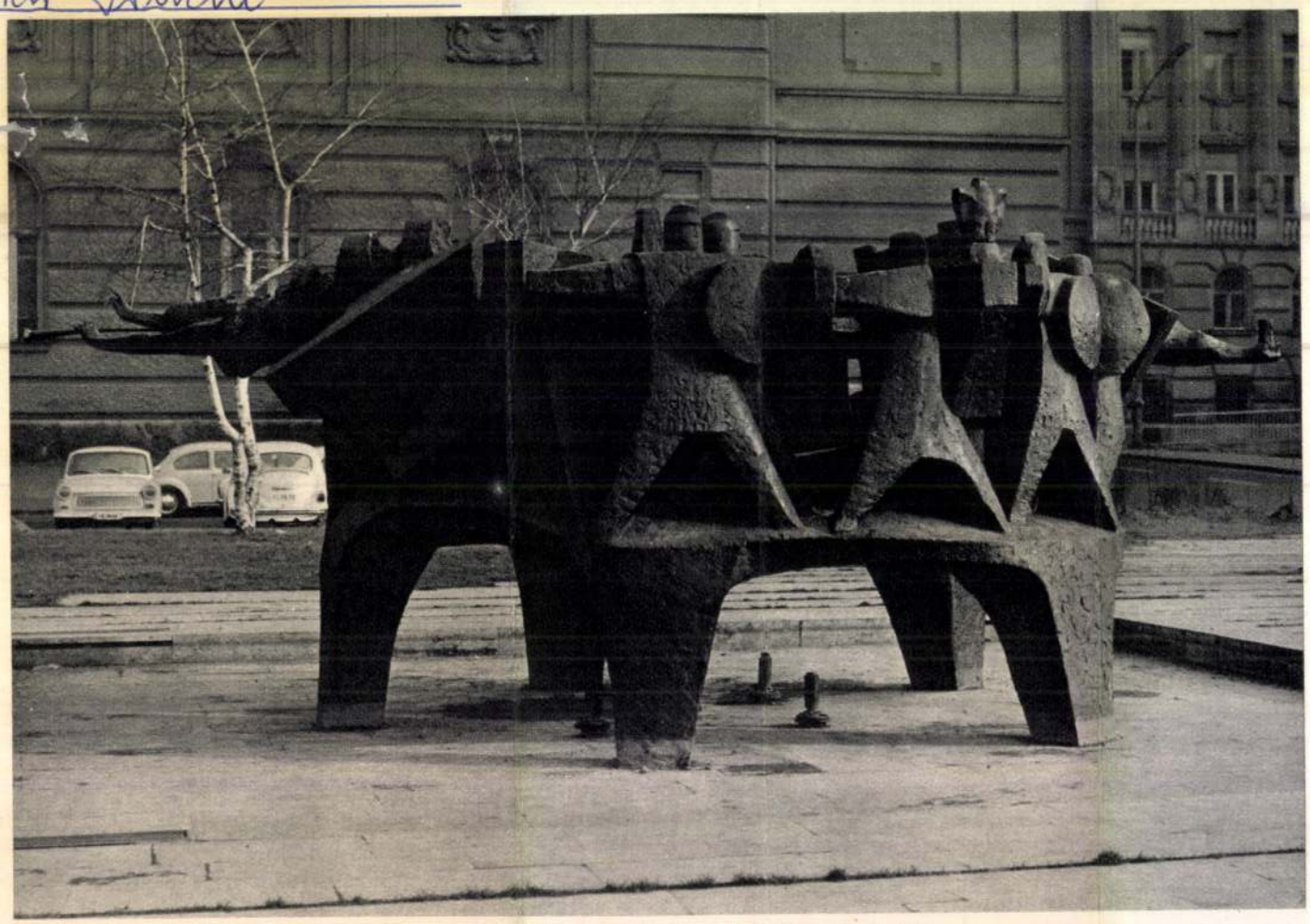

Tar István: Március 15 téri kút – Fontaine – Фонтан

. marc

K

KOSSU

8.27: Március
ni kerestetik.
ven-művek. 10
versei. 10.15: P
nám szolgáló. Kétfelvonásos víg-
opera. 11.07: Rácz Aladár cím-
balmon játszik. 11.40: Don Se-
undo Sombra, Ricardo Güiral-
es argentin író regénye. VIII.
2.35: Melódiakoktél. Közben:
3.10: Törvénykönyv. 13.50:
gyütt — egymásért! 14.50:
neklő Ifjúság. 15.10: A magyar
zabadságharc dalaiból. 15.30:
Iező László gordonkázik. 15.44:
Iagyarán szólva... 16.05: Már-
iusi szél. 17.07: Magyar muzsi-
a. 18.00: A Szabó család. 19.15:
Iindenki zeneiskolája. 20.05:
Visszapillantás 1947—1977. 20.35:
rany János dalai. 20.57: Húszas
túdió. (Ism.) 22.20: Esti hang-
erseny. 23.20: Daljátékokból.
.10: Madrigálok.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: A boldogságfelelős. Rész-
tek. 8.20: Tíz perc külpolitika.
sm.) 8.33: Nótacsokor. 9.25: Or-
osi tanácsok. 9.33: Derűre is de-
i. 10.00: A zene hullámhosz-
án. 11.55: Látószög. 12.00: Az
ő népdal. 12.10: Kocsár Miklós
vősműveiből. 12.33: Arcképek
: orosz irodalomból. 12.50: Men-
elssohn: Esz-dúr vonósnégyes.
.25: Bélyeggyűjtők ötperce.
.33: A Magyar Rádió és Tele-
zió énekkara énekel. 14.00:
ettőtől hatig.. 18.00: Harminc
erc rock. 18.33: Sanzonok. 19.00:
Budapesti Koncert-fúvószene-
ar 48-as indulókat játszik. 19.16:
politikai irodalom új köny-
eiről. 19.30: Csak fiataloknak!
.33: Fiatalok Stúdiója. 22.00:
rágai dzsesszfelvételekből. 22.33:
z perc külpolitika. 22.43: Vin-
e Ottó szerzeményeiből. 23.20:
ndré Watts és Jascha Heifetz
mezeiből.

III. MŰSOR

14.05: Szabó Ferenc: Emlékez-
tő — szimfónia. 14.50: Magyar
odalmi Arcképcsarnok. 15.19:
orica Cortez és Franco Corelli
iekel. 16.03: Arturo Benedetti
ichelangeli zongorázik. 16.34:
udapesti beszélgetés Benny
oodmannal. 17.30: Harminc perc
att a Föld körül. 18.05: Nem-
tközi könyvtárunk legrégibb
edeti kéziratos partitúrája.
31: Vivaldi-művek. 19.33: Er-
l operáiból. 20.15: Zongoramu-

programból. 18.45: Csevegés a
zenéről. 20.00: Középpontban
20.50: Akciók. 21.00: Filmfeszti-
vál '77: Gyilkosság könyörület-
ből. — Nyugatnémet film.

II. MŰSOR

18.45: Természetfilmek. 19.00:
Mary Tiller Moor szórakoztatja
önöket. 20.00: A Szerb Fejede-
lemség parlamentjének ülése.
1876. — Dokumentumdráma. 21.00:
Huszonnégy óra. 21.20: Külföldi
szórakoztató műsor. 21.10: Tudo-
mányos műsor.

Szerda

KOSSUTH RÁDIÓ

8.27: Szocialista brigádok aka-
démiája. 8.57: A tavaszhozó kis-
lány. Részletek. 9.12: Schunert:
Esz-drú trió. 10.05: „Nyitnikék".
— Kisiskolások műsora. 10.40:
Versenyművek. Közben: 11.10:
Válaszolunk hallgatóinknak.
11.25: A Versenyművek című
műsor folytatása. 12.35: Tánczenei koktél. 13.20: Béládi Miklós
könyvszemléje. 13.30: Népdalok,
néptáncok. 14.08: Ezeregy dél-
után. 14.38: Beethoven műveltségi verseny. 15.10: Messziről —
messzire. 15.50: Filmzene. 16.10:
Vonószenekari muzsika. 16.39:
Olvastam valahol... 17.07: Népi
zene. 17.20: Hangverseny a
Mindenki zeneiskolája hallgatói-
nak. 19.15: Gondolat. 20.00: Vu-
jicsics Tihamér népzenei feldol-
gozásaiból. 20.19: A főszerepben:
Giulietta Simionato. 21.18: Kis
magyar néprajz. 21.32: Az opera-
közvetítés folytatása. 22.20: Tíz
perc külpolitika. 22.30: Az opera-
közvetítés folytatása. 23.45: A
Morva Tanítók Énekkara éne-
kel. 0.10: Dobsa Sándor táncda-
laiból.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Dixielandfesztivál felvéte-
leiből. I. 8.33: Tánczene. 9.33:
Népszerű fúvósátiratok. 10.00: A
zene hullámhosszán. 11.33: A
Szabó család. 12.00: Népi zene.
12.33: Fejezetek a Metropolitan

Tar István: Bőségkosár

Fotó: Bakó Jenő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 MÁR 12

TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

Tar István

1021

Szekszárdi szobrok

r Alexandrovics Szaccal ülünk – *Turgenyev palotája*

az első emeleti szalon, ahol ugyanennél az asztalnál
– a beszédet sokszor megzavaró indulatszavakkal! –
koztak az orosz kultúráról.

Igor Alexandrovics Szac ibolyás-zöld, patakvízben fürdetett szeme most azt szikrázza ránk: – *No, ennyi elég? Vagy még szóltonszóljak?*

S újra nevet és újra nevet. Mintha kacagásával jelezné: a téma közös szeretete, a kérdések és válaszok egyre jobban egymástlendítő tematikus egyvonala adja az egész, szinte régi rokonra találó eszmecsere *„szüzséjét"*! A fülének-lelkének ismerős magyar szavak, fogalmi fogózkodók segítségével sokszor már a tolmács előtt fölfogja tapogatózásom magvát. A Lukács Györgynétől, Hidas Antaltól, Ék Sándortól kapott magyar diskurzív próza és irodalmi közös fordítás szellemileg egybeötvöző régi szép pillanatai újra átéletik vele az októberi forradalom magyar partnereinek magukkal hozott eszmei sajátosságait, a világforradalom közösen feltárt és egybeolvasztott értékeinek forradalmi nagyságát.

Sokszor elébevág a tolmácsnak – noha Sorbán Antal a két nyelv eredeti fogalomalkotási módját szinte filozofikus síkról is ismeri és roppant árnyalatos fordítással közelít bennünket egymáshoz. Lukács Györgyné annakidején a magyar nyelvórák ürügyén lenyúlt egyes magyar szavaknak a honfoglalás előtti időkbe elérő szláv gyökeréig. „Lengyel" – ezt a szót még a kijevi Rusz ősorosz földjén vettük fel. Az elvontabban érzett és elgondolt világgal szemben a „munka" világának támpontjait és fogózó szavait már akkor vettük át, amikor őseink a történelem óceánjának hullámain a Kárpátok közé kerültek. Ott a kellő precizitással, szorgalommal, a pontos munka iránt tanúsított készséggel élő szláv népek szavai búvópatakszerű rejtező-felbukkanó szívósággal telepedtek nyelvkincsünkbe: *„puszta"*, *„ugar"*, *„asztag"*, *„kazal"* – no és a Toldi Miklósék mezején honos *„petrence"* szavai a munkaszeretet érzelmeinek gazdag skáláját fejezték ki – de nem *„gorombán"*, hanem *„deák"* iparkodással, a *„galamb"* szelídségével, a *„munka"* *„néma"* szeretetével: az emberi lét nagy-nagy dosztojevszkijes tiszteletével, a munka értelmébe vetett hit – a közös munka hitének belső szilárdságával.

*

De Turgenyev egykori moszkvai palotájában nem üres „szópelyvák"-kal dobálózunk.

Moszkva ősi helyén a jövő életét újraalapozó pompás szóidomok, forradalmi fogalomképzésekből kialakult művészi látomások születtek meg az orosz megújulás Kazinczyje, Lomonoszov s az orosz forradalom igehirdetője, Lunacsarszkij idején egyaránt. Lenin Marx fogalmait itt öntötte a forradalom öntőkanalában olyanná, hogy azokkal a legmélyebb, legellentállóbb anyagot – az embert alakította át és tette erőssé az újkori történelem hordozására, minden keletiesítés, orientalizálás nélkül, általános emberi érvénnyel.

A szellem fénye ragyogja be azóta is a képzőművészet fő ábrázolási területén márványba vésett, ércbeöntött, vászonra festett emlékeit azoknak, akik a századok óta előretörő, az októberi forradalomban diadalmat arató népuralom létrejöttéért az emberiség egész előtörténetében harcoltak. Ismétlem: a képzőművészet fő ábrázolási területén elért alkotások tereket töltenek be, díszítenek ki azóta is csodás szuggesztivitással az utódok előtt is.

De van egy *belsőbb tér – az emberi elme:* ott nem térbeli plaszticitással, hanem elvont fogalmakkal, kellő precízitással és árnyaltsággal a szavak és a fogalmak megalkotói, az emberiségnek talán legszívósabb oktatói – az írók adnak népeket, korokat, világokat összekapcsoló nevelést.

Mivel Lunacsarszkij példája óta a szovjet műfordítói gárda nemcsak Petőfit, hanem annyi más magyar szellemet, a jövendő nagyságát megalapozó írót szólaltatott meg negyvenkilenc esztendőn át orosz nyelven – Vörösmarty Mihály szavával köszönjük meg a magyar tanácsköztársasági forradalmárok egykori kedvelt „Igorjának" jeles, nagyszerű, újraátélt művészi információját, életének summázását:

– Köszönjük, élet, áldomásidat,
Ez jó mulatság, férfi munka volt!

– Za ugoscsenie szpaszibo, zsiznj! Vot eto bilo dobroje veszelja
I szamij nasztojaszcsij trud muzsszkoj!

Erdős Jenő

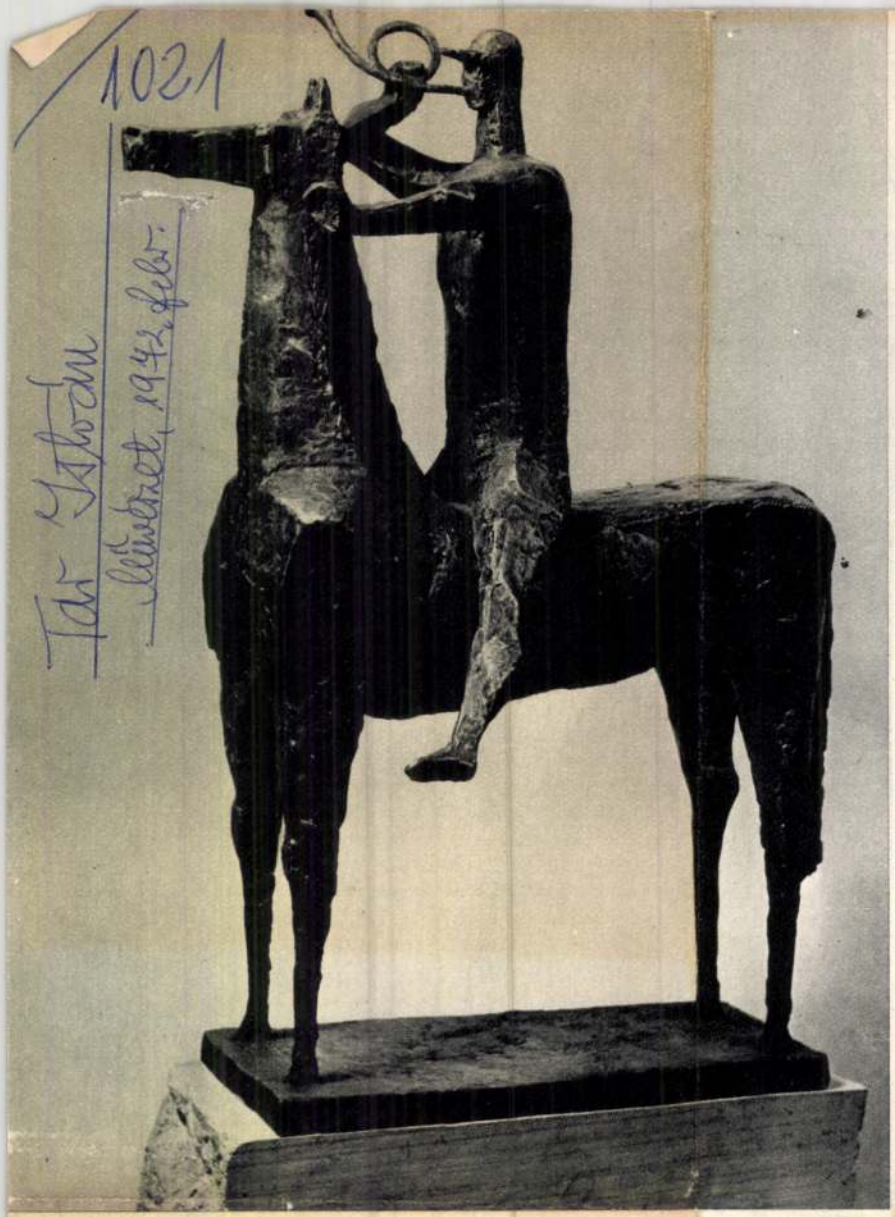

mászt, a Művelődésügyi Miniszterium vette meg.

Tar István: Kürtös – Corniste – Трубач
Tánz (Pesterzsébet)
Danse (Pesterzsébet) – Танец (Пештэржебет)

meghatóan kedves azonosulásnak véleményem szerint a legszebb példája szobrászatunkban.

Mindezt redukált arányokkal teremti meg, alakjai földközeliek, erősen tövesek, több a gyökerük, mint a koronájuk. Az őserő eredetét megmutató népi romantika ez? Lehet. De az is lehet, hogy a magas termetű Tar István, a nagy erős ember filantrópiája a kibadulási emlékmű, a salgótarjáni 1919-es emlékmű, vagy mint a makói József Attila-szobor, amelynek megmintázásáért Munkácsy-díjat kapott, vagy akár az esztergomi Lőrinc-szobor és még több az átlagos szakmai termésből kiemelkedő alkotás. És ezek a művek értékes tapasztalati adatokkal járultak hozzá az életműben is megmutatkozó rend és mérték tökéletesedéséhez.

Tar István: Terelőrelők. Részlet – Bavardage. Détail – Болтовня. Фрагмент

csinyek iránt fejeződött ki ezekben a majdnem groteszk arányválasztású kisplasztikákban. A negyvenes évek elején alkotott kisplasztikáit e kedves emberi pozíció, az őszinte érzelmek teszik maradandóvá.

Ezekhez kapcsolódnak újabb munkái is. Nem mintha az azóta eltelt időben Tar István nem alkotott volna oly jelentős műveket, mint például a MÉMOSZ székház kődomborműve, vagy az egri vár bejáratánál levő bronz dombormű, a kispesti Felszabadulási emlékmű, a salgótarjáni 1919-es emlékmű, vagy mint a makói József Attila-szobor, amelynek megmintázásáért Munkácsy-díjat kapott, vagy akár az esztergomi Lőrinc-szobor és még több az átlagos szakmai termésből kiemelkedő alkotás. És ezek a művek értékes tapasztalati adatokkal járultak hozzá az életműben is megmutatkozó rend és mérték tökéletesedéséhez.

Újabb alkotásai — amelyekben immár egy határozott tektonikus rend és mérték is megmutatkozik — azonban inkább a negyvenes években készített kisplasztikákkal közelibb rokonságúak. Pedig ez újabb figurák arányai amazokkal szinte ellentétessé váltak, megnyúltak, s így a testiségük is aszkétikusabb lett. Mégis mint azok szubjektívek, személyesek úgy, hogy egyben kollektívek is, mert az élet mélyebb, konstruktívabb építő mozgását tükrözik, azt a mozgást, amelyben Tar István magatartása, szelektáló humánuma is az anyaggal való bensőséges kapcsolata felé fordul és ezek a művek már ezt a gesztust, ezt a gondolati mozgást is magukban őrzik, — mint egy megtalált igazibb rendet, a teljességet megközelítő mértéket. Az első ilyen műve a szegedi Építőipari Otthon előtt álló Építő fiú című szobra, s e zárt, summázott formákból szervezett alkotására a megépítettség a jellemző. A másik hasonló törekvésű művének a megvalósítását pályázaton kisléptékű tervek alapján nyerte el, és a szegedi Ládagyár elé került volna, ám a megrendelő az elkészült, három női alakot ábrázoló, Tereferélők című művet nem fogadta el. Felállítását végül a salgótarjániak szívesen vállalták. Pedig ebben a szoboregyüttesben a három különböző mozgású és foglalatosságú női alaknak a kompozíciós viszonyba állítása, a kollektív lét pozitív értékeit bizonyító tartalmisága valószerű. A kompozíció egységének szellemisége életerőt, tisztaságot, optimizmust sugároz, s oly egyértelmű határozottsággal és közérthetően, a jelenvalóságnak azzal a bizonyosságával, amit önmagánál jobban a szó nem igazolhat.

Az alakok belső formáiban ez a szoborkompozíció pedig bizonyos visszaigazolásokat, hagyományösszegezéseket is tartalmaz. Tar István valóságrendező és mérő törekvése ez esetben nagyobb szerepet hagyott régebbi érzelmi szemléletének is. Tehette, hiszen a kompozíció megépítettsége, jó tektonikája a világ rendjével jól harmonizál, s ezen belül joggal vélhette megengedhetőnek a formai hangzások tónusaiban ott maradt érzékelhető líraiságot. A legszebb ilyen megmutatkozások a kompozícióban az ülő — kezével és térdével egy bokály-formát tartó — női alak belső formáiban érzékelhetők, ahol a plasztika, a forma a nagy méretben is oly lágyan, érzelmesen tölti be, foglalja el a teret, mint az ifjú korban mintázott kisplasztikáké.

A Lukácsfürdő és a Duna közötti zöld parkba kerül majd újabb

1964 MÁR

Művészet 1964 márc

Tar István

REND — MÉRTÉK

TAR ISTVÁN MŰVÉSZETE

A szobrokban megmutatkozó rend és mérték követése vezet bennünket az eredethez, Tar István szobrászművészünk embersége sajátos rendjének és mértékének a felismerésére is. E szorosan összetartozó, sőt a szoborban egységként jelentkező, de a produkáló és a produktum különválasztásában mégis csak létező kettősség összefüggéseinek megtalálása az előttünk levő szoboralkotásban ad számunkra jó utat Tar István művészetéhez.

Azért ez a leszűkített direkt módszer, csak az alkotó és mű kapcsolatára, mert Tar István művészete előzményeként felesleges lenne művek, alkotók neveit felsorakoztatni, akik esetleg hatottak rá, vagy akiknek célkitűzése, munkássága a történelem során az övéhez hasonló volt. Sok mű, sok név jelentkezne és mégis ott maradna az a plusz, amit ő maga ad szobrainak. Ez utóbbi szavak jelentése persze közhely, ami minden eredetien alkotó művész munkásságára ugyanígy igaz. De Tar István művészetében az előzmények, hatások alig megfoghatóak, mert nem kész formaeredmények tanulságaival találkozunk műveiben, hanem egy-egy stílustendencia lényegének, szellemének a megértésével. És ennek a megértésnek a foka, módja az az érték, az a novum, ami bennünket is új ismeretekkel ajándékoz meg, mert ő a jelenségek lényegének konstruktív totálisan alkalmazható emberi jellegét, szoborba építhető igazságát keresi, s amit így megtalál, az az ő formát mutató taristváni rendje.

A jelenségek fontosságának rendezője és mérője tehát önmaga, vagyis az ember, de nem valamilyen általános, hanem a szoborcsináló ember, aki mintha évezredekkel ezelőtti munkamegosztásból vállalt feladatokat teljesítene, amikor az anyaghoz nyúl. Viszonya az anyaggal a középkori templomfaragó mesterekéhez hasonlóan bensőséges. Ez a meghitt kapcsolata a mozdulatlan nyugalmasságú anyaggal, alkotó tevékenységének egyik határozott pozíciója. A másik: a látható mozgású életben teremtett magatartása, szelektáló humánuma. E két pozíció adott relációiból mindig újként születik Tar István mértéke. Ez a taristváni rend és mérték az elhatározó hivatásválasztás vagy inkább a hivatásfelismerés óta az egész életműben folyton tökéletesedik, mind az anyaggal való egyre mélyebb kapcsolataival, mind alakuló, formálódó életünk szép törvényeinek e sajátos viszonyú formákba zárt summázatával. Ezen új viszonylatú formákból valójában az egyén szól az egyénhez. Tar István felismerte, hogy a ma emberére nem hathat a művészettörténeti konvenciók összegezéséből teremtett valamilyen formavilág, mert a képzőművészeti kultúra nemcsak a formai ismereteket jelenti, hanem a kifejezés, önkifejezés igényességét főleg. Minden eddigi ismert formaeredményt valójában az önkifejezés igénye hozott létre. Ma sem foszthatjuk meg magunkat ettől a lehetőségtől, s főleg nem zárkózhatunk el e kötelesség elől.

Tar István — pályakezdése korszakában — más lehetőségek hiján kisplasztikákat alkotott. Ezek a kisplasztikák a fiatal férfi egészséges érzelmességéről tanúskodnak, ám a telt idomú női alakok lágyan ömlő, hullámzó, megfeszülő, dús formáit nem csupán az érzékiség, érzelmesség inspirálja, hanem a formaalakítás öröme, mint a létezés megismerésének derűje. Ez feszül az alkotóban s ez feszül, mint a tavaszi fűben, a pezsgő növekvés e korszakában készített kisplasztikáiban. Ilyen a Vető nő alakja, vagy a Tűnődő, mely kisméretű szobor az irónia lírává váltásának, majd az ebből következő

Tar István: Tűnődő – Rêveuse – Задумчивость

MŰVÉSZET
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hírdető
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

természetesen megváltoznak. Legtöbbször felfelé szárnyaló mozgásukkal jelképezik a békét, szabadságot, vagy őrzik a hősök emlékét, — és közvetve a kisszobrok felfedezéseit érvényesítik.

Csak a legutóbbi évek monumentális munkáit felsorolva szeretnénk igazolni ezt a tételt. A Lukács-fürdő előtti parkban, a Nő lanttal, a Gellért-hegyi kút-figura szokatlan, izgalmas testtartású lányalakja, a salgótarjáni Tere-ferélők hármas ritmusban komponált etruszk méltóságú és statikájú kompozíciója, a szegedi lakótelepen a Tiszát szimbolizáló fekvő, vagy inkább levegőben úszó, csupa mozgás, fodrozás, hullámzás figurája, a keszthelyi Mezőgazdasági Akadémia előtt ülő két nő, láthatatlan kerek formában összekapcsolva. A nyugodt, tömbös felületek, vonagló drapériáktól nyugtalan, áttört formákkal váltakoznak, némelyik a külső levegőt is beszippantja a negatív formába, másik viszont optikailag növeli meg a téri megjelenést az egyszerű, tömör összefoglalással. A Gubacsi úti lakótelepre készülő Táncoló lányokban a kisplasztikák felfokozott mozgalmasságának megőrzését kísérli meg sikerrel. A két hatalmas leányfigura teljes mozgásban tartja a teret, forgásuk, perdülő ruhájuk szédítő kavargásban egyesül. Más tartalommal telítődnek nőalakjai a történelmi emlékművekben. A kispesti felszabadulási monument a szabadság istenasszonyának s egy munkában izmossá vált parasztasszonynak egyéniségét ötvözi, komolyságával ünnepélyes sorsfordulót hirdet. A záhonyi pályaudvar Galambos figurája kőre van komponálva s itt a béke szimbóluma egybeépült a testtel, míg a kispesti bronzfigurán a kézben tartott galamb hangsúlyos jelentést kap. A 19-es forradalmat egy harcos jeleníti meg a salg[illegible] morban lendíti magasba fe[illegible] zett munkája a szobrászatot[illegible] kat ébresztő fekvő férfiakt új arányokat mutat. Testének lomha tömege, mozdulatlan arca, s az egész alak síremlék-nyugalma nehezen illeszthető eddigi munkái sorába. Hasonlóan idegen Tar István szenvedélyes egyéniségétől a szegedi Építőipari Munkásszállás előtt álló férfifigura, mely mozdulatlan építészeti elemmé szimplifikálja az embert. Mindkét munka átmeneti lépcsőfoknak tekinthető az új architektonikus rend megteremtésében. Ez a rend legtöbb szobrában meleg tartalmi kifejezéssel párosul, a formatisztaság jól megfér az érzelemmel.

Szólnom illenék még portréiról: Ferenczy Károly, Berzsenyi és Zrínyi arcmásáról. Mindhárom az irodalmat és történelmet jól ismerő ember tapasztalatait összegezi s e nagy emberek arcvonásain túl kultúrtörténeti szerepüket, humánus vagy hősi magatartásukat is szobrászi igazsággá emeli.

Tar István ez idén 58 éves. A felszabadulás óta első ízben gyűjti össze munkáit a műcsarnoki kiállításon, ahol csaknem valamennyi szobra nemes anyagban kerül bemutatásra. Ez a gyűjtemény nyugtalan alkotót s a formát többféle variációban csiszoló, elmélyedő hajlandóságú mestert állít elénk. Az Iparművészeti Főiskolán a plasztikai formák sokoldalú alkalmazását tanítja, a Szövetségben részt kér a közösség gondjaiból. Két ízben kapott Munkácsy-díjat, s 1968-ban az Érdemes Művész címmel jutalmazták munkásságát.

D. Fehér Zsuzsa

Hincz Gyula: Faliszőnyeg. Fészek klub — Tapisserie — Гобелен

Tar István:
Anya — Mère — Mamь

élmények szintéziseként kap formát. S ha már említettem műveinek szellemi kisugárzását, hadd mondjam meg azt is, hogy az 1947—48-as szobrokban az elsők között sikerült hiteles történelmet sűrítenie egy figurába. A forradalmi változást munkás-paraszt alakjaiban az uralkodásra is képes értelem képviseli és a fizikai erő a szellemivel harmonikus egységben nyer megfogalmazást. Még határozottabb ez a tartalom a József Attila tervpályázat ruhátlan férfialakjában (1948). A félig térdelő, másik lábával már felemelkedő, kiegyenesedni készülő atléta magasba dobott ökleivel a munkásosztály nagy költőjének életművét szimbolizálja. Az eszmeiség eleven mintázással, mozgalmas felülettel, a megfeszített izmok vibrálásával jut kifejezésre, forradalmi indulat cselekvéssé érik a plasztikai fokozásban. Közel 10 év múlva kerül sor a József Attila emlékmű elkészítésére, melyre ugyancsak Tar István kap megbízást. A két helyen is felállított emlékszobor (Makó, Veszprém), hagyományos portrészerű ábrázolást kívánt a művésztől, s így a régi pályázat eredményei csak áttételesen kerülhettek bele. E nagyszerű költészet megértése, embert és társadalmat formáló hatása szolídabban munkál a költő testi megjelenítésében, el is rejtőzködik a karakteres, ám kissé tanáros mozdulatokban.

Tar István képességei szinte predesztinálták a monumentális művészetre. A háború előtt ilyen irányú vágyait kisplasztikákban élte ki, meg kellett elégednie a téri dinamizmus kisebb léptékű megjelenítésével. A klasszikus arányok lerombolásával, egyes részletek torzításig menő kiemelésével, monumentális hangsúlyokkal a kis méreten belül feszülő energiákat érzékeltetett. Régi szobrainak egy része nem is sorolható a hagyományos kisplasztikák közé. A formaátírást eleven közegre, a térre gondolva végezte el. A viszonylag kis fej, lapos koponya, más nagy mesterünk munkásságát is végigkíséri. A test egységes tömbhatását nem szívesen veszélyeztetik szobrászaink a valóságos arányú és részletezően kidolgozott fejjel. Az egyéniséget jobban kifejezi a jól megfigyelt mozdulat. S néha egy-egy részlet kiemelése határozottabban karakterizál, mint az arcra redukált jellemzés. Ez természetesen a humánum újfajta kifejezését igényelte, olyan összefoglalást, amely az emberi testet a komplex emberség hordozójává teszi. Értelem és erő, környezetbe simulás és ellenszegülés megnyugtató egyensúlyi helyzetét keresi a kifejezésben. Az élmény plasztikává lényegül át, s ebben minden részlet egyenrangú.

A szobrainak sora ennek a törvénynek a kimunkálását mutatja. Ez az elv szenved kárt az 50-es években Tar István szobrászatában is. A „Hegesztő" című nagyméretű szobra, a Szocialista tudomány című munkája a címben foglalt tartalmat nem alakítja át jelentéssé. A figurák csak elmondják, elmesélik életüket, s mindazt, aminek szobor-létüket köszönhetik. A pózzá merevedett mozdulatok mélyén persze érezni lehet a plasztikai tudást, s ezért szobrai e korszakban is jobbak az átlagosnál. Az egri vár bejáratát díszítő domborműve térbeliséget hangsúlyoz, egyre kisebbedő alakjaival festészeti perspektívát teremt. Ennek ellenére vonzó és eleven a legenda és történelem összefonódása ebben a metszetek gondosságával készült dombormű-illusztrációban. Egészen más jellegű a MÉMOSZ Székház homlokzatára készült reliefje. Ezen régi munkásfigurái támadnak fel, bár inkább csak modorukra ismerünk rá. A határozott vonalak az ősművészet alázatos épületbe simulását, az architekturális szubordinációt célozzák. A kőbe rajzolt kompozíció határozottságával, mozgalmas ritmusával mégis uralja a homlokzatot. A miskolci Egyetemi Diákotthon bányász-domborműve tartozik még e szakaszba, s aztán vége szakad az uniformizálódásnak Tar István művészetében is. Egymás után kapja a köztéri feladatokat, s ezekben kísérletező kedvét kiélheti. Elképzelhető, milyen szenvedéllyel látott hozzá a Mezőgazdasági Kiállítás hatalmas nőalakjának mintázásához, hogy négy méterben szólhasson a bőségről, a termékenységről, megteremtve gyümölcsös kosarat tartó szimbolikus figuráját. Az alkotói öröm végigkíséri a szoborhoz készült terveket s viszonylag töretlenül érvényesül a végleges kompozícióban. A termékenyen hullámzó csípők, a felfelé feszülő fiatal test hamis pátosz nélkül hordozza az életörömet, az asszonyiság megtartó energiáját. Másik kőszobra a lágymányosi lakótelepen álló Halász egy témának (a korábban két ízben is megfogalmazott hasonló figuráknak) monumentális összegzése. Itt a halász háta mögött feltartott kézzel feszíti ki életének eleven díszletét. Teste vaskos, tömbös, súlyos, s mégis felfelé viszi a háló mozgása.

Úgyszólván minden technikában készített már szobrokat. Kő-, bronz-, és terrakotta kompozíciói mellett nem szabad megfeledkeznünk lemezdomborításairól. A pécsi óvoda mesealakjairól, s a brüsszeli kiállítás kakasáról sem. Ezekben játékos kedve nyilvánul meg, s az anyag tulajdonságait kutatja. A nagy megbízások szünetében készült kisplasztikái egy-egy mozdulat módszeres csiszolását mutatják: labdázó, meditáló, kuporgó nőalakjaiban természetes szobrász-gesztus kér formát. De a gesztusban a megfigyelt jelenségnél több rejtezik. Az életet hordozó és adó nő alakja a hangulat és érzelem-változásnak és minden egyéb mondanivalónak is alkalmas kerete. E sorozat darabjai érzékeny szeizmográfként jelzik a tartalmi változásokat, az indulat hőfokát és az új téri felfedezéseket. A közterekre kerülő, s parkokat díszítő nagy figurák kiállásukban, a teret magukba záró, vagy környezetet minősítő létükben

pesztett ujjai. Világosan felfedezhetők a formai feszítettség pontjainak, s a hirtelen görcsössé váló, a belső energiától összehúzódó felületeknek ellentéte. A vaskos, rövid láb általában jellemzi Tar István munkás-figuráit. A földet támasztó, mintegy annak erejét szívó masszív lábak mértani szerkezethez hasonlóan tartják a felső testet, ez az építmény néha kiszélesedik felfelé, a mozdulatok a levegőbe tárulkoznak, de legtöbbször inkább felfelé tömörülnek az arányok, a hangsúlyt nem a méretbeli, hanem a téri növekedés hordozza. A fej, a test tömegét éppen csak befejező elemmé módosul. A plasztikai egyensúlyt az erőteljes statika őrzi, bármilyen légiessé is könnyebbedik a szobor a formák felfelé törése során. 1943-ban készült Béres címen szereplő terrakottája többi munkájának ellenmondani látszik. Ezen a szobron monumentálissá növeli a mezítlábas, gatyás figura karjának-lábának arányait. A néző előbb csak az ormótlan lábfejeket, izmos karokat veszi észre, s azok vonalát követve kapcsolja hozzá a test tömegeit. A dölyfös kiállás, a karikatúra élességű arckifejezés egyértelművé teszi jelentését: egy nehéz, brutális életforma kritikáját. A friss agyagba karcolt vonalak, s a ráaggatott drapériák sem térnek vissza más szobrokon. Ezzel egy időben készült, hasonlóan dinamikus aktjai nélkülözik a groteszk anekdotizmust, expresszivitásuk belülről kifelé érvényesül. Tömbös részletformák, hegyvonulatok módjára emelkedő csípők és combok, az egymással váltakozó, görcsös, puha és gránit keménységű testfelületek egy másfajta formai igazság felfedezését jelentik. A 40-es évek elején készült terrakottáiban elemezhető már a csillapíthatatlan érdeklődése a látható és láthatatlan mozgások iránt, vonzódása a testet átalakító robusztus indulatokhoz. 1940-es évek végefelé már ez a törekvése élményével adekvát formaépítő biztonságot kap. Nem véletlen, hogy napjainkban is gyakran visszanyúl a korai kisszobrok tanulságaihoz, régi terveit nagy méretben dolgozza ki. A madarat kebléhez szorító lány és a Kofa legemlékezetesebbek ebből a sorozatból. Kisméretű elődjeikben is volt annyi fűtöttség, feszítő erő, hogy a korábbi formáláson alig kellett változtatnia. A Kofa ülő alakjának éles metsző pontjai, a kihegyezett térdek és vállak, a felkiáltójel módjára magasodó kendős fej, a kissé gunyoros arckifejezés, a különös s a humoros iránti fogékonyságát mutatja meg. A szikár figura kissé kihívó magatartása, nyelvének élességét, típusának általános tulajdonságait juttatja eszünkbe. Asszonyalakjainak ritmusos, mozgalmas ábrázolásában a gyöngédség is kifejezésre jut és az egészséges fiatal testek szépségének, erejének, tisztelete. — Férfialakjai, atlétái és munkásai, erőteljes fizikai felépítésük mellett is megőrzik a szellem és értelem sugárzását egyéniségükben. Sokunk számára emlékezetes az 1948-ban, a Közösségi Művészet felé c. kiállításon látott, gerendát cipelő munkásszobrának modellje, amelynek fényképét az elképzelt téri elhelyezésében, a Margit-híd feljárója melletti térbe kopírozták be. Ennek párdarabja az Álló munkás, mely egy magaslatra hágva, fegyvernek is beillő dorongot támaszt térdére, s másik szoborhoz hasonlóan köztérre kívánkozik, a győztes munkásosztály szimbólumaként. Kár, hogy egyik sem került kivitelezésre eredeti formájában, nagy méretben. Ezek a tervek azonban közvetve valamenynyi hasonló témájú munkájára hatottak. A két kis szobor is „rövidlábú" sorozat darabja, a horizontálisan és vertikálisan hordozott tárgyak pedig a kétféle plasztikai építkezés, erőkibontás példái. Az új téri harmóniát, a környezetet megmozgató részletformákat, s az ellentétek kiegyensúlyozódásának törvényeit lehet elemezni rajtuk. S közben elsősorban a tartalom szuggesztív átalakulását, a társadalom változását, az ember és munka viszonylatának új értelmezését. A Tar István-féle szenvedélyes plasztikai nyelvezet elképzelhetetlen érzelmi emóció s a tárggyal történő azonosulás nélkül. Az épülő új világ atmoszférájában a szobrász szinte ujjongva hozza felszínre társadalmi felfedezését, amely különböző

Tar István: Akt — Nu — Обнаженная фигура

Tar István: Ülő leány. Jubileumi Park
Jeune fille assise. Parc jubilaire
Сидящая девушка. Юбилейный парк

28 l.

Kép

TAR ISTVÁN MŰVÉSZETE

Pályakezdése művészetünk egyik izgalmas, átalakulással és változással teli periódusára esik. A második világháború előtti esztendők ezek az „Európa vigyázz!" évei. A hivatalosan engedélyezett konformista művészet már alig tudja tartani silány bástyáit, egyre gyakrabban söpri el az avantgarde humanizmusa. A demokratikus eszmék a sokfelől indult művész-ifjúságot lassan kibontakozó közös szellemiségbe kapcsolják. A szocialista művészcsoport harcai és a polgári ellenállás mozzanatai minden valamire való művészt gondolkodásra késztetnek. A Rómából visszajött ösztöndíjasok közül néhányan friss áramot hoznak a művészeti közéletbe, és neoklasszicizmus helyett a magyar hagyományok sajátos felhasználásának hagyományait állítják a közönség elé. Vihar előtti feszültség jellemzi ezeknek az éveknek az atmoszféráját. Mintha ez a generáció előre pótolni igyekezett volna a háború miatt kihulló esztendőket, már tanulmányai idején kész alkotói elvekkel, szilárd hitvallással jelentkezik. A főiskolások együtt állítanak ki a beérkezett mesterekkel, s a hivatalos oktatást kiegészítve, egy-egy haladó szellemű szobrász vagy festő mellett fejlesztik tudásukat, hozzájuk igazítják etikai magatartásukat.

Szélesre húzódnak a tanulással töltött esztendők a mai ötvenegynéhány évesek életrajzában, kisebb-nagyobb megszakításokkal közel egy évtizedet töltenek el az alma-máterben. Tar István tanulóideje is 1932—40-ig tart, Bory Jenő osztályán. 1941—42-ben Rómában ösztöndíjasként dolgozik. Munkáival 1938-tól kezdve találkozhattunk tárlatokon. Az első gyakorlatlan alkotások is érzékeltetik a határozott szobrászi elképzelést. A tiszta, egyszerűségre törő formaképzést, a hétköznapi mozdulatok elemzését, s egy új, a megszokottnál puritánabb szépség-eszményt. A sima felületek, valóságos mozgások, a portrék belülről fénylő nyugalma évtizedek alatt természetesen módosult. A bátortalan szobor-építés, s a mesterségesen visszafogott plasztikai nyelv helyébe az anyag szabad formálása lép, fokozatosan bontakozik ki az a képessége, amelynek birtokában a szobor funkciója alapján válogat az ábrázoló eszközökben. A három évtizedes pálya állomásait nehezen lehet dátumokban megtalálni, illetve egy-egy művet csak erőszakoltan lehetne e változás jellemző darabjaként kiemelni. A változás csírái egy-egy szakasz műveiben fokozatosan jelentkeznek. A mozdulatlan testek, az archaikus szigorúságú arcok felszínén előbb csak alig észrevehetően hullámzik végig a belső mozgás nyoma, karok emelkednek a fejek fölé, a hűvös nyugalmú aktok klasszikus kontraposztója megvonaglik egy-egy hirtelen kiemelkedő részletforma nyomán. Korszakonként más a formaélmény lüktetése. A kezdetek finom nőalakjai lassan elvesztik szilárd oszloptámaszukat, fölöslegessé válik a kezükbe adott tárgyak magyarázó szerepe. XX. századi létük az ős anya-eszmény atavisztikus örökségével gazdagodik. 1938-ban készült Kövező munkása a továbbiakban levetkezi kimért, szolíd testtartását, s az alig néhány évvel későbbi ülő, álló, görnyedő, gyermeket szorító figurái eleven, új létbe vándorolnak át. Az első szakasz öt esztendeig tart, 1943-ban mutatja be eredményeit a Nemzeti Szalon csoportkiállításán. Egyéniségének kibontott szárnyait a háború nyírbálja le, s csaknem újabb öt év a háború miatti kiesés, amely az élet tapasztalatai mellett az alkotói elvek tisztázását is magával hozta. A második szakasz kezdete 1947, ez időtől kezdve véglegessé válik a fiatal művész stílusa. Feltűnő a két szakasz szerves egymásba ötvöződése. Tulajdonképpen az 1940-es dátumú Lány csirkével című terrakotta határozta meg szobrászi nyelvét. Egy évvel későbbi a Batyus asszony. Mindkettő egy életforma megjelenítésére vállalkozik, de alkalmas arra is, hogy a korábbi művek mesterséges harmóniáját megbontsa. A klasszicizáló tanulmányok és a tömbös terrakották sorából lép ki ez a két szobor. Ezekben a legerősebb a tartalmi izgalom. A művész felelősségérzete, a nehéz munkát végzők iránti szolidaritás elsöpri a finom testhelyzeteket, új értelmet nyernek a részletformák is. Egy emberben, egy osztályban, vagy általában a társadalomban élő ellentétes indulatok zavarják meg a korábbi higgadt komponálást. A csirkét tartó lány elfordított felsőteste, az előre ugró jobb váll, a mellre leomló kibontott hajsátor nyugtalanná teszi az atmoszférát, a karok elhelyezése, s a kötényében tartott, testével szinte egybeolvadó állat, az alig jelzett drapéria, a tétova lépésmotívum, — sokszor látott jelenség összegezése, monumentális summázása. Ezen a szobron még nem mozdul meg a teljes felület. A Tar István művészetére annyira jellemző vulkanikus gyűrődések, a körvonalakat robbanásig kész feszültséggel telítő plazma csak valahol mélyen bújik meg a tiszta arányú, feszesen tartott szoborban. A Batyus asszony már évezredek terheit hordja zsákjában és arcának maszkká merevedő, fáradt vonásaiban. Karját, lábát kidolgozott izmok mozgatják, térde és magasra pocolt ballába az alsó testtel egy ritmusban él, s ugyanezt a ritmust felfelé folytatják kiter-

Tar István: Akt — Nu — Обнаженная фигура
Munkás — Ouvrier — Рабочий
Béres — Paysan — Крестьянин
Leány csirkével — Jeune fille avec poulet — Девушка с цыпленком

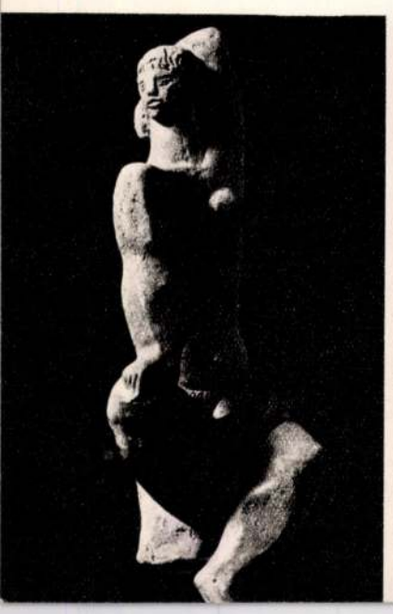

lányt ábrázol egy szobában, székek között. Ez az érem még nem igazi jelkép, kompozíciója sem szerencsés. Annál sikerültebb a következő: „Barátnőm, mint a pitypang". — Hosszan benyúló móló végén pitypang-lány táncol, repül, haja szélesen szétterül — kifut a világból. És innen már csak egy lépés a „Holdkisasszonyok" varázsos lebegése az égi erővonalak között. Ugyanilyen ötletességgel és kíváncsisággal használ fel minden kezeügyébe akadó tárgyat, ha felkelti érdeklődését. Kavicsok, hajtogatott sztaniolpapír, ceruzavég, megkövesült tengeri sün lenyomatai adják érmeinek szellemes és hangulatteremtő faktúráit. Kipróbálja, hogy milyen felületet ad az öntésből visszamaradt cinkmorzsalék, és megszületik az „Új bolyongó", a különös, ismeretlen csillagrendszerek közt suhanó kis figurával. A lecseppentett gipszen csak keveset kell alakítania, és érzékletesen megjelenik „A szél", a „Február" hidege, vagy a „Felhők" gomolygása.

Az eszközök azonban mellékesek. Indítást, invenciót adhatnak, de nem magyarázzák meg a „Város" monumentális hatását, vagy a „Régi idők mozija" múltat idéző, mozgást, zenét, légkört teremtő hangulatát. Érmeinek felületi finomságai, leheletnyi rezdülések, szfumátó-szerű átmenetek, vagy a pozitív-negatív foltok hangsúlyos elosztása felkelthetik a szomorúság és melankólia érzését („Mint édes illat a szellővel, száll ez az élet"), vagy a „Mese" tiszta, naiv báját. Az elvont formák felületjátéka, ritmikus elosztása lesz a kifejezője a „Zene húroshangszerekre, ütőkre és cselesztára" éremnek. Az eget-földet ölelő pantheisztikus pátosz itt letisztul, az ember és univerzum racionális kapcsolata a felismert törvény örömét adja.

Érmei mellett méltatlanul kevés szó esik szobrairól. Kétségtelen, hogy aránylag kevés szobra van, de portréi vagy kisplasztikái, minden kiállításon feltűnést keltenek. Még főiskolás volt, amikor 1955-ben a Nemzeti Tárlaton szerepelt egy portréja, a „Süket Jancsi". A kicsit félrebillenő fej szomorú mozdulata, a fájdalmas szemek, az érzékenyen mintázott arc már jelzik azt a belülről induló, érzelmi hozzáállást, mellyel modelljeit kiválasztja. Hasonló a Co-gü-jan fej, melyben nemcsak az európaitól eltérő arcberendezés, hanem az ábrázolt személy gyermeki, félszeg lénye is megragadta. Akárcsak érmein, a portrékban is fogékony a humoros, groteszk vonások iránt. A szó köznapi értelmében vett szép fejek nem érdeklik. Egy szabálytalan orr, vagy feltűnően nagy fülek láttán azonban rögtön megindul fantáziája, és egy számunkra kevésbé érdekes arcból is kibontja a belső szépséget (B.J., K. J. portréja). Ugyanígy megragadja a külső megjelenés és az életforma ellentéte, a szerepjátszás komikuma. (Sz. L. portréja). Kitűnő karakterérzéke önmagát sem kíméli. Tanú erre nagyszerű „Önarckép"-e, mely nemcsak ironikus túlzás, hanem megindítóan őszinte vallomás is.

Kisplasztikái közül nagyrészt faszobrai ismertek. 1960—61 táján kezdett el faragni. A fa keskenysége, hajlékonysága, szépsége minden munkájában benne van. Gyermekfiguráinak sutasága (Ülő kislány), vagy az „Álló fiú" kamaszos félszegsége báj és groteszkség együttese. Az „Ikrek"-ben is a humor érdekli, az ismétlődés komikuma. A „Pulóveres"-ben azt fejezi ki, hogy milyen élményt és milyen egyéni jelleget adhat egy ruhadarab viselése. Az anyag nemcsak az eltérő faktúrák változatosságára, hanem a kompozíció dekoratív szépségére is lehetőséget ad. Ennek kipróbálása vezeti el a régi kultúrák tanulságaihoz. A feltartott karok, a haj, a copfok ritmusa áttörtté teszi a zárt körvonalakat, a „Fésülködő", a „Guggoló", de különösen a „Kígyós nő" az egyiptomi kisplasztikákra, használati tárgyakra emlékeztet. A dekorativitás néha a magyar népművészet ízét kölcsönzi szobrainak („Flórika", „Eszterke"), sőt a „Kis lovas" a mézeskalácsformákat idézi. A „Sidribusz", ez a kedves kölyök-kísértet a néger plasztikától kapott ihletet, akárcsak az a néhány kis fej, melyben az élesen metszett síkokkal, nagy felületekkel keresi a fafaragás másfajta hatásait.

Érdeklődése újabban a fémek, elsősorban az ólom felé fordult. Úgy érzi, hogy pillanatnyilag kimerítette azokat lehetőségeket, melyeket a fa adott.

Ezen az úton csak szaporítani lehet a szobrokat, de gazdagítani nem. A „Dolgozó király" ólomfigurája, mely egyszerre bohóc és donátor-ábrázolás, „Niko Pirosmanisvili" grúz naiv festő, az ötletes „Bizsutéria", és a plasztikailag különösen szellemes „Hintázó" tartoznak legújabb munkái közé.

Nagy Ildikó

Szabó Iván: Érem — Médaille — Медаль

Ligeti Erika: Önarckép — Autoportrait — Автопортрет

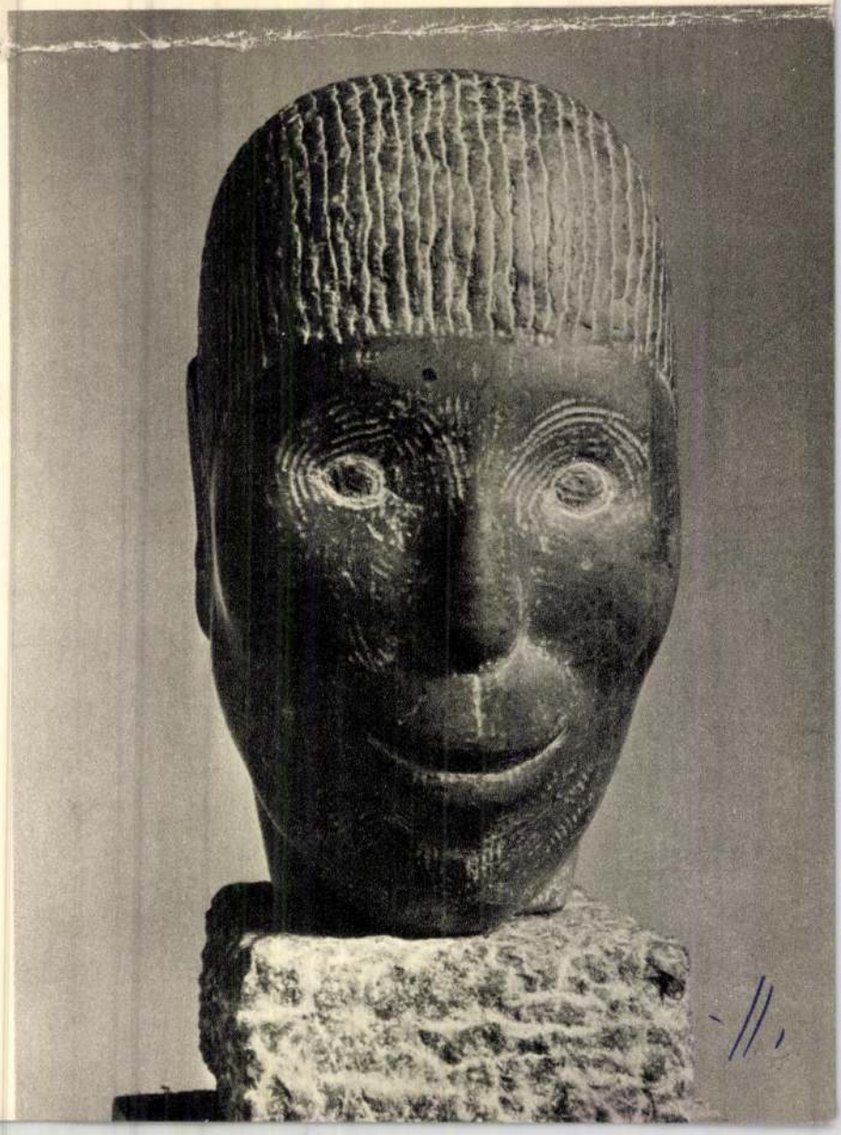

Magyar Épitőművészet, 1974. 1

2

3

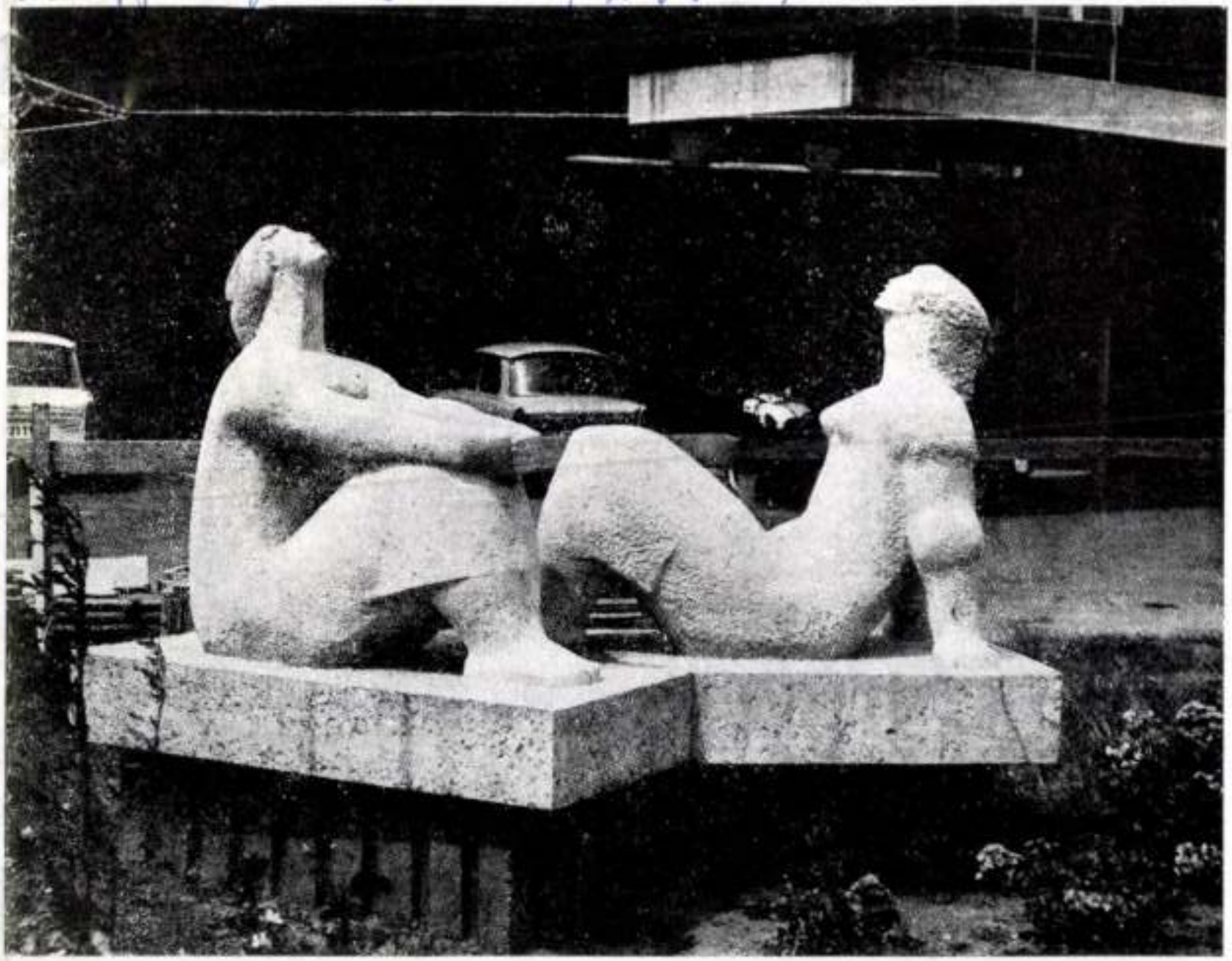

5

Tar István: „Emberlők" 1965. Kerthely, mezőgazdasági Akadémia Kollégiuma.

Magyar Ejtőművészet, 1974. 1.

Tar Istvan: „Tevéferéléb", 1964. Sulgolyfu, Darbirtg lakótelep.

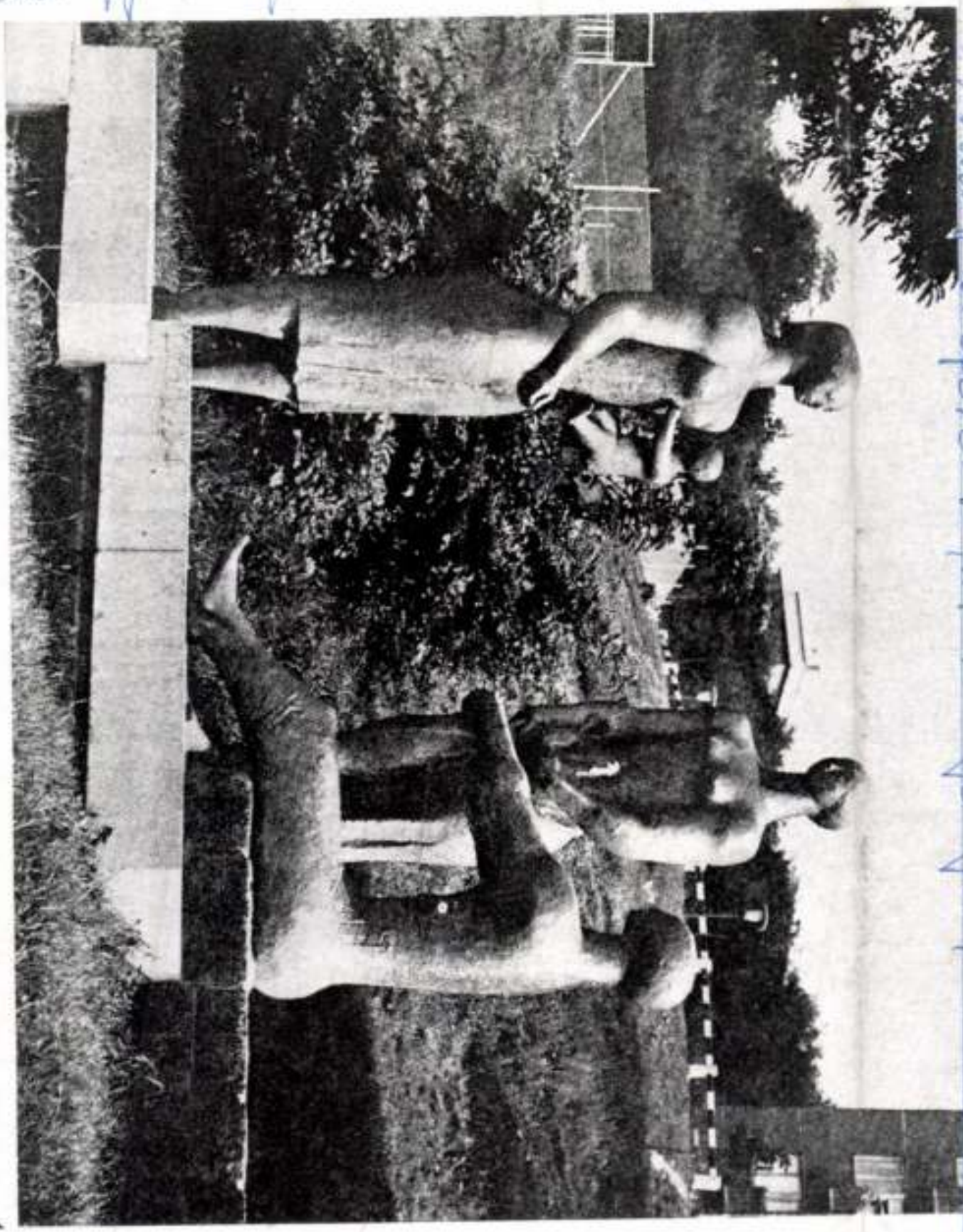

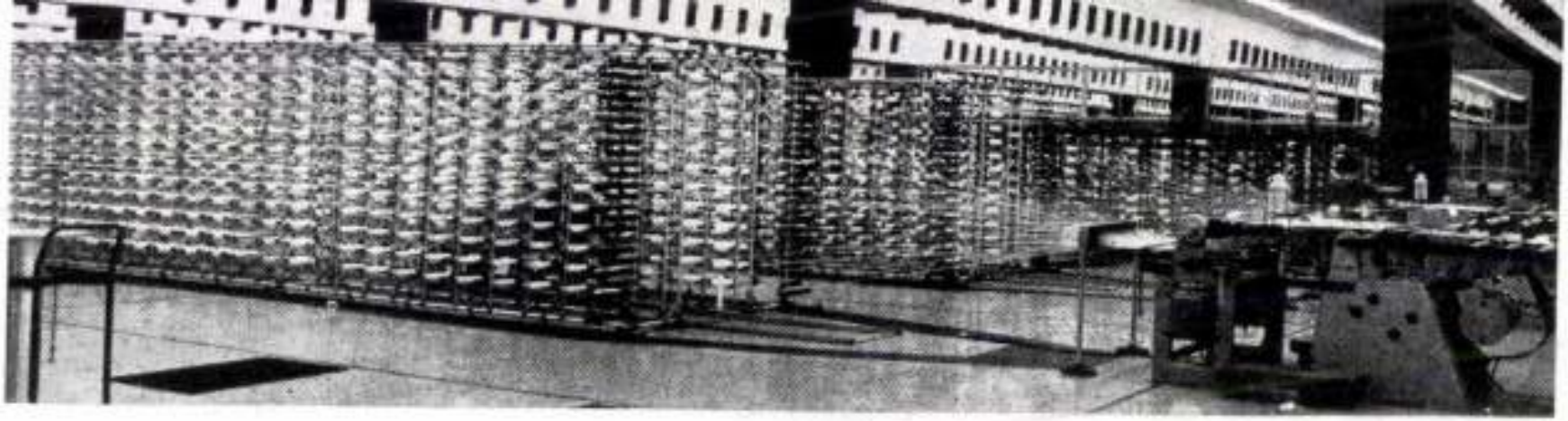

8

motivációt kereső, tehát nemcsak célcentrikus, hanem higiéne kereső, tehát környezet-centrikus.

Az utóbbiak miatt a környezeti feltételek a munkavégzők zömét alapvetően befolyásolják és *a rájuk bízott munkát is eszerint értékelik*. A higiénés szükségletek intézményes kielégítése révén lehetséges az egyéb motivációs, tágabban fogalmazva pszichológiai szükségletek kielégítése is. A megfelelő környezet hiánya az alapvetőbb pszichológiai szükségletek kialakulását megakadályozza. A jó környezet pedig az embereket magasabb teljesítményre sarkallja. Egy megfelelő fizetség, mely megfelel a munka értékelésének is, ugyan motiváló tényező, de a több pénz általában nem lehet elég sok ahhoz, hogy

éttermet a munkahelyi épülettel mindenáron azonos tömegbe, hogy legyen a gyárnak, irodának valamiféle zöldkörnyezete, hogy biztosítson pszichológiai kitekintést, amikor nincs is szükség ablakra, hogy adjon lehetőséget sportpályák, klubok kialakítására a munkahelyen, hogy az öltözők, zuhanyozók az egészségtől és higiénétől sugározzanak, hogy a munkahely kifejezetten a munkavégzés célját és értelmét szuggerálja.

Mindezt az építésznek tudnia, ismernie és éreznie kell, a maga nyelvén választ kell adnia hatásosan, kifejezően, érdekesen és igényesen.

Összefoglalva: szeretnie kell munkáját; — ennek a szeretetnek meg kell nyilvánulnia az épületben, s a benne

Tar István: „Budapesti lány", 1964.
Bpest, Gellérthegy, Jubileumi park.

Magyar Építőművészet, 1974. 1.

kamrákban a berendezések különböző éghajlati viszonyokat teremtenek, a vizsgálati feladatoknak megfelelően. Az előtérben a „tavasz-ősz" kamrák láthatók. A csarnok alapklímával rendelkezik. (Emberi és technológiai igények miatt.) A csarnokban levő 44 db kamra ebből az alapklímából készíti a kísérleti programnak megfelelő egyedi kondíciókat.

5—6. Borsodi Sör- és Malátagyár főzőterme és homlokzati részlete.
Építészek: Mészöly András és Farkas Dezsőné (IPARTERV)
1300 m^2-es belső tér, természetes szellőzésű és természetes bevilágítású. A képen látható vörösréz üstökben 1 300 000 liter sört főznek évente. Ez a technológiai eljárás a sörfőzés klasszikus megoldása és az elrendezés is követi

a hagyon
zénylőpul
A két vé
kék mett
megoldás
padlóval j
Az álmen
tett és p
panelbord
lyosó felé
betekintő

7. Egyesült I
Építész: M
A csarno
gyártanak
típus-szer
nyeknek

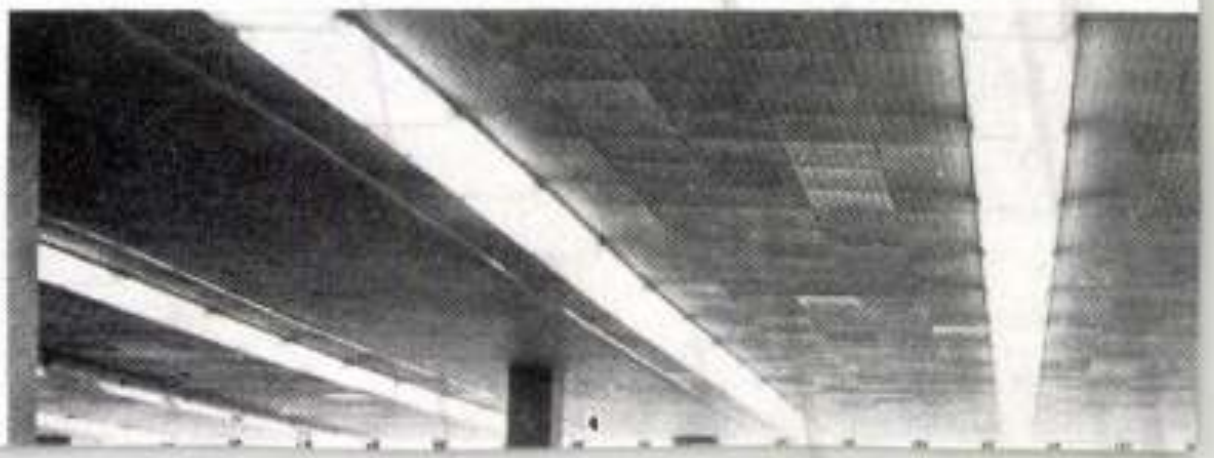

Tar István: „Elizabadulási emlékmű, 1961." Bpest, XIX., Lenin tér

Magyar Építőművészet, 1974. 1.

1021

ányos sörfőzési technológiát. A ve-
ról irányítják a gyártási folyamatot.
gfal színes csempeburkolatú, a padló
achi burkolatú, az üstök alja hasonló
kapott mint a végfal. A kék színű
ől harmonizál az üstök vörösréz színe.
nyezet fehér, a megvilágítás süllyesz-
ontszerű. Homlokzati fala függőleges
ákkal árnyékolt (nyugati oldal), a fo-
nyíló hosszfalon idomüveg található,
ablakokkal.

zzó Félvezetőgyára, Gyöngyös
Magyar Péter (IPARTERV)
kban különböző típusú félvezetőket
. A gyártócsarnok 9×9 m pillérhálójú
kezetből készült, a technológiai igé-
megfelelően bizonyos módosítással.

A tetőpanelek alá Fémmunkás t
zet került. A csarnok mestersé
tett, de a helyiségben levő, s
ovális ablakokkal ellátott manip
helyi klimatizálással működnek.
talokban kristálycsiszolás és -s
mechanikus és elektromos úto
kialakításával az MTA Munkaps
zetének Egyesült Izzóbeli munk
koztak.

8. Magyar Viscosa Gyár Danulon S
Építész: Almstaier Ottó (IPART
A kép a textilüzem belső képé
m^2-es a csarnok, természetes
nem is lehetséges, mivel a gyár
klimatikus belső légállapot szü
65% rel. nedvességtartalom). A

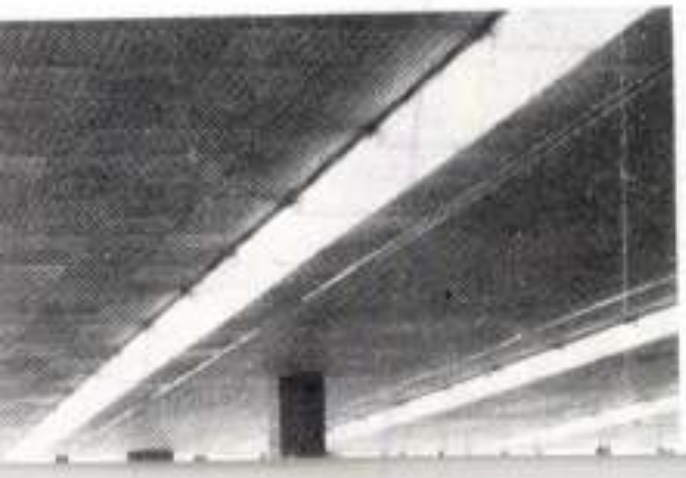

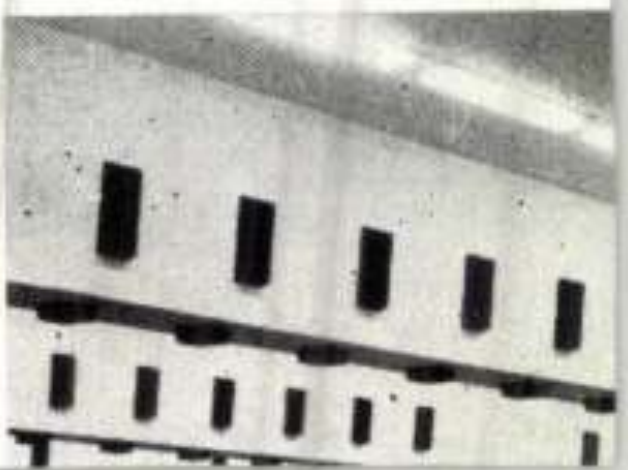

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 — 1

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET

Tar Sztván szobrászművész:

„Kakas" 1958
Brüssel, Világkiállítás

1021

KAKAS, 1958.
Brüssel, Világkiállítás
COG.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

p
g
u
E

atársai is foglal-

elyemüzeme.
ERV)
mutatja. 8000
világítása nincs,
ási folyamathoz
tséges (+22 °C
kép előterében

Tipikus gépgyári csarnok [illegible] fesztávú típus rácsos tartókra egyszerű WE-MA bordás felülvilágító került. A panelek alsó síkján Hungarocell álmennyezet található, mely akusztikus célokat szolgál. A csarnokban folyó technológia hangossága eléri a 85 decibelt mely az ott tartózkodók egészségére káros. Egyszerű és olcsó eszközökkel megoldott hangelnyelés megakadályozza, hogy fiziológiai fájdalomérzet a zaj miatt kialakuljon.

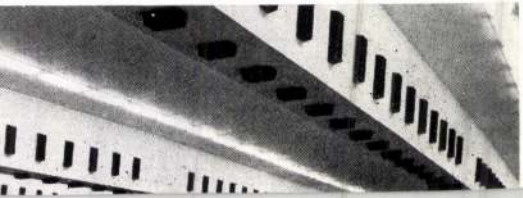

Villamos motorok a filmszínhá

A villamos motorok feladata általában: a villamos nikai energiává átalakítani. Céljuk éppen ellentétes a mechanikai energiából termelő generátorokéval. A gene rok szerkezetükben megegyezők, csak üzemi kapcsolá dési módjukban különböznek egymástól. A villamos mos áram dinamikai hatásának elvén működnek: áram (forgórész tekercsrendszere) mágneses térben elmozdul tól átjárt vezető körül mágneses tér létesül (mágneses ményben két mágneses tér kölcsönhatása érvényesül. E értheljük a néma filmek idején használt egyenáramú ros) motor elvi kapcsolásából (1. ábra).

A motor pólustekercsei sorba és ellentétes menetirá gerjesztik az É és D sarkú elektromágneseket, melyek ségű erővonalai képezik az egyik mágneses mezőt. E jesztőtekercsek sorba vannak kapcsolva a forgórész szorított szénkefékhez, s ezek útján a gerjesztőárami áram átjárja a hornyokba elhelyezett vezetékeket is. sodik mágneses mező. A fő mágneses tér erővonalai indulnak a „D" felé, de az áramtól átjárt vezető ko kel ábrázolt erővonalai bal oldalon gyengítik, jobb old kat. A vezető, amelyben az áram iránya a papír s arra dobódik ki, hol ritkábbak az erővonalak, tehát nyában elfordul, s egy félfordulat után ellentétes p folyamatos körforgásnak indul.

Ezt a motort a néma filmek idején olyan értel használták, hogy egy soros szabályozó ellenállással a 1

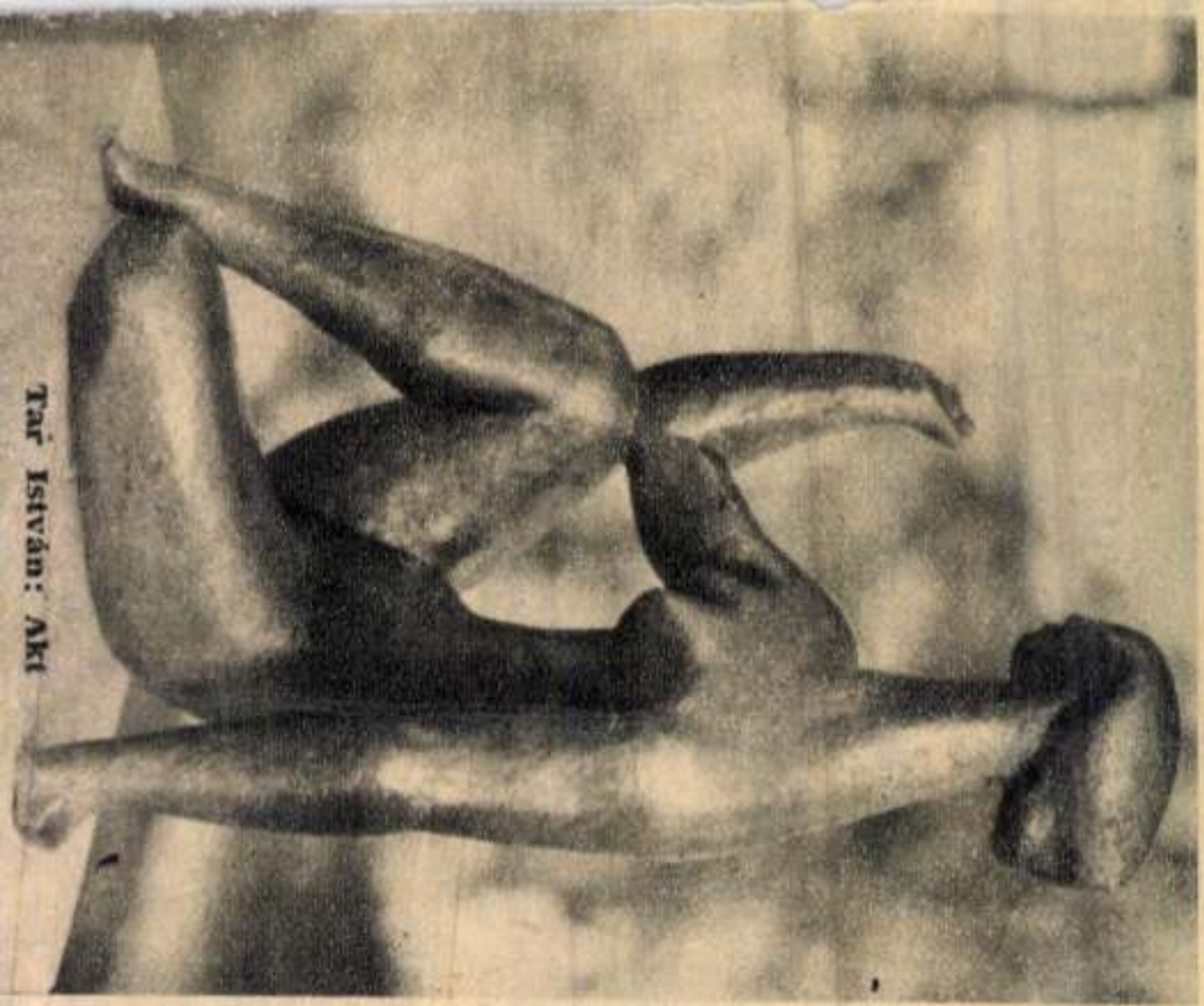

Tar István: Akt

Tar István

Socialista Művészetért
1963 jan

5.

an hivatva arra is, hogy ne csak anyagi-
ársadalmi javakat termeljen ki magából,
anem önmagát alakítva formáló elveit is
egfogalmazza vezérelni képes eszmékként.
ez az eszméket védő, továbbépítő maga-
rtás jellemzi ennek a könyvnek pátoszát
a részletkérdésekben és a politikai-
ılturálispolitikai alapproblémákban egy-
ránt. A mozgalom, a szocialista társadalom
ismeretének, önformálásának korszerű
zméinek kialakítása. A hatni, formálni ké-
s ideálok kicsiholása a hétköznapok ter-
észetéből — és ezeknek az így megszülető
zméknek visszatáplálása abba a talajba,
onnan kinőttek: a tömegekbe.

Ez a gondolati magatartás határozza meg
obek között a *közművelődési program* és
művészetek egymáshoz való viszonyának
fogását is. Manapság, mikor oly sokat vi-
zunk a közművelődés színvonalának, tö-
gbefolyásának lehetőségeiről, gyakran
m elől tévesztjük, hogy ez a munka egy-
al a művészetek lehetőségének tágulását,
alkotói szabadság kiterjesztését is jelenti.
zél György így nyilatkozik az alkotói
badságról szólva: „Az alkotó művészek-
t, értelmiségnek nem szánjuk az udva-
bohóc szabadságát; bármit mondhat —
sem számít. Mi az alkotókra mint a
túra, a szocialista életforma bensőleg el-
elezett tevékeny formálóira tekintünk.
anakkor a művészetek szabadságát sem
elmezzük egyoldalúan az alkotás oldalá-
A művészet akkor szabad igazán, ha hat.
ezért a kulturális forradalom szerves ré-
a tömegek kulturális-művészeti befoga-
képességének javítása." (317. o.)

Ha eddig azt az összefüggést vizsgáltuk,
hogy miként hat a közművelődés az
életforma minőségének átalakulása, a
ialista kibontakozás irányába, úgy most
ek a munkának másik összetevőjét lát-
uk, ami mellékesen egy történelmi „be-
ég" gyógyítását is jelenti. Hiszen majd-

nemcsak az
nem elsőso
erősebben
mint bármi

Az ideoló
pét hangsúl
tását találj
olyan könn
nyolult összefüggésben kell megfogalmazni
ezt a programot, melyet fentebb már idéz-
tünk — a változatlan és változó mozzanatok
egységében. Így van ez az internacionalizmus
és szocialista hazafiság problémakörének
elemzésében is, mely jelentős súlyt kapott
ebben a kötetben. A kiemelt szerepet azok
a pozitív változások határozzák meg, melyet
a nemzetközi helyzetben bekövetkezett fej-
lemények, a Szovjetunió békediplomáciájá-
nak sikerei, a békés egymás mellett élés fel-
tételeinek javulása jelentettek. A békés egy-
más mellett élés szellemi konfrontációt jelent,
nem véletlenül kerülnek napirendre a mai
nyugati lapokban az „eszmék szabad áram-
lásáról" szóló fejtegetések, a liberalizálás le-
hetőségeit elemző írások, vagy a szocialista
építést, marxista gondolatot belülről „meg-
értő" — azaz bomlasztó — kísérletek. De
megjelentek — a tőke egyre fokozódó in-
ternacionalizálásával, a multinacionális kon-
szernek kialakulásával párhuzamosan — a
nemzetek elhalását hirdető gondolatokkal
párhuzamosan a nacionalista szenvedélyeket
felszítő törekvések is. Az új helyzet tehát
nemcsak a régi gondolatok meghosszabbítá-
sát követeli, hanem új orientációt is, és a
könyv ezért foglalkozik részletesebben e
kérdéssel. A pozitív programot Aczél így
fogalmazza: „A nemzetinek és nemzetközi-
nek az egysége mindennapi tudatunkban,
művészetünkben, kultúránkban egyaránt
meg kell hogy nyilatkozzék... Lehetetlen,
hogy az ember saját népét úgy szeresse,
hogy annak érdekeit ne kapcsolja a prole-

KAMIKA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 8
Kritika
Tar István

1021

JÓZSEF ATTILA A SZOBRÁSZATBAN

Makó (Tar István, 1956.)

KRITIKA

gének magas fokát. Első nagyszabású és összefüggő esztétikai rendszerezéseként tartjuk számon a Pozitív esztétika alapjait, a századelő éveiben kifejtett elméleti munkássága ellentmondásosságának egyik legtöbb bizonyítékát szolgáltató prezentánsaként.

Alapvető tévedése az esztétika egyoldalú besorolása a biológia közvetett, a pszichológia közvetlen függvényeként. Ezt a biológiai szemléletet viszi ad abszurdum a capri „istenkereső" korszakában mintegy 1907–1911-ig, amikor az „emberben rejtőző magas fokú potenciák istenítése" egy sajátos, úgynevezett „szocialista vallás" megteremtésének a gondolatát sugallja számára. Műve, melyet majdnem három évig ír – 1906-ban kezd hozzá és 1909-ben fejezi be – a Vallás és szocializmus, valamint a Maxim Gorkij Gyónás című regényének elragadtatott fogadtatását tükröző esszéje: méltán vonja magára a materialista Plehánov éles, szarkazmust sem nélkülöző kritikáját. Az „istenkeresés" idealista gyökereit V. I. Lenin hozza felszínre a Materializmus és empiriokriticizmusban. A tudományos érvényű bírálat, a marxista világnézetnek ez a kimagasló alkotása kétségtelen nagy hatással volt Lunacsarszkij további fejlődésére. Felismerte, hogy az idealizmus szellemi fegyvereivel kilátástalan küzdelmet folytat az idealizmus ellen.

Minden erejével a konkrét műelemzésnek szenteli tevékenységét. A Vallás és szocializmus írásával párhuzamosan már olyan munkái jelennek meg, amelyek az egyetemes emberi művészettörténet egyes mozzanataiból, kora művészetének jelenségeiből szűri le következtetéseit. Ekkor próbálja megfogalmazni első ízben a szociáldemokrácia művészetének krédóját is: az új művészet „megrendelője", – ellentétben az összes eddigi osztálytársadalommal – maguk a tömegek, maga a nép lesz. De a nép fogalma itt már konkrétizálódik: a munkásosztály, a proletariátus az egyetemes haladást hordozó osztály fogalmává változik.

Kivételesen nagy jelentőségű ebben a munkában a következő tétel is. Lunacsarszkij, ellentétben számos marxista kortársával, hirdeti, hogy az új művészet csakis a megelőző korok művészetének talaján, azok ismeretében, azok kontinuációjaként születhet meg. Azonosan elsőrendű az a megállapítása is, hogy a proletariátus művészetének alkotója nem feltétlenül csak proletár származású művész lehet. Történelmi példákkal igazolja – mennyire hamis az elképzelés –, amelyet a húszas években, majd a Proletkult teoretikusai, majd azok követői *egyedüli helyes* alapállásként akartak elfogadtatni – hogy más osztályok és rétegek képviselői képtelenek a munkásosztály érzéseinek átélésére, ergo, még kevésbé képesek adekvát tükrözésére, még ha *tudatosan* vállalják is a proletariátus ideológiáját és hirdetni óhajtják azt.

Döntő politikai, kultúrpolitikai aspektusok ütközési pontja mindhárom most említett tézise.

Már a tízes években a mensevik Potraszov által az illegális sajtóban elindított viták kulcskérdése, de még inkább azzá válik Október után, amikor az elméleti tételből a gyakorlati megvalósulás problematikájává nőnek fel.

Az „istenkereső" korszak éveiben V. I. Lenin leveleiben többször találunk említést arról, hogy Lunacsarszkijt az „esztétika területén" lehetne a legkönnyebben ráébreszteni szemléletének idealista voltára. Az ismétlődő lenini gondolat felkeltője valószínűleg Lunacsarszkij számos, hasonló megnyilatkozása.

Ebben a periódusban főleg az értelmiség sorsa az, aminek számos, értékes tanulmányt szentel. Etikai fogantatású elmélkedések ezek. Megkeresik és rámutatnak a társadalmi mobilitás következtében állandóan változó struktúrára és azon belül az értelmiség magatartás-modelljeire.

Ez a társadalmilag determinált értelmiség, ennek helye és szerepe a polgári társadalomban, esetleges lehetőségei a proletariátus ideológiájának megértéséig, majd azok sokoldalú, agitatív hirdetéséig több kiváló, nem mindennapi ismertekről valló munkájának témáját szolgáltatja Párizsban a Gyeny, a Kijevszkaja miszl és más orosz lapok tudósítójaként.

Cikkei, ismertetései, szabad asszociációs esszéi az első világháborúra készülő Európa, különösen Franciaország kulturális életének minden jelentős mozzanatáról információt nyújtanak az orosz olvasóknak. Elemző, értő, összegező anyagok ezek, melyekből kicseng a kultúra sorsáért aggódó hang, a közeli katasztrófa érzése. Kiváló érzékkel talál rá a vezető művészeti áramlatok szociális mozgatóira, analitikus elmével kutatja a gyorsan változó „izmusok"-ban a társadalmi tartalmiságot.

Egyre erőteljesebben bontakozik ki analitikus készsége. A századelőn még tapogatózva alkalmazott művész-mű-befogadó triászának elemző vizsgálata egyre újabb elemekkel gazdagodik. Keresi az összefüggést az egyszeri, megismételhetetlen tehetség és a műben jelentkező társadalmi mondanivaló, a társadalmi tartalom és a művészi eszközök milyensége között. Rátalál a művészet társadalmiságának kettős szintjére is – jelzi a művészet társadalmi indikációjának és a mű társadalmi hatni tudásának bonyolult, áttételes kohézióját.

Konkrét műemelzései közben kettős nézőszöget alkalmaz. Ennek eredményeként a műalkotás így egyidőben jelentkezik az *egységes kultúrtörténeti, művészettörténeti folyamat egyik elemeként, valamint saját keletkezése korának egyedi jelenségeként.* Ily módon, minden előzetes elméleti előkészítés nélkül, mintegy ösztönösnek ható módszer következményeként talál rá a művészetelmélet *állandó és változó* kategóriáinak létezésére. Ez segíti tovább abban, hogy felismerje a stílusokat, iskolákat, irányzatokat, hogy ráérezzen szociális determináltságukra.

Nagy érdeme, hogy nem csupán felismeri az egymást váltó, gyakran egymás tagadásából létrejövő új „izmusok" lényegi összetartozását, de kivétel nélkül minden egyes új művészi irányzatot a *maga* sajátos fejlődési folyamatában szemlél, észrevételezi születési, fejlődési jegyeiket, majd életképtelenségük megkülönböztethető elemeit is. Minden „izmuson" belül elismeri a „csúcsra jutás" lehetőségét, de tagadja, hogy az adott „izmus" talaján felnövő iskola képviselői megismételhetnék ugyanannak az „izmusnak" a tökélyre vivését. Az úgynevezett utánzók is érhetnek el eredményeket, de *művészi* sikerük korántsem mérhető a reveláció erejével ható *újító*, megismételhetetlen művészi erejével. Az *újítók* és *utánzók* problematikájához majdnem egy évtized múlva tér vissza, hogy elméletileg is kidolgozza azt, amire ráérzett ebben az időben.

Az első világháború kitörése után néhány hónappal otthagyja Párizst és Svájcba utazott: Lenin harcostársa lett. Az áruló szociáldemokrácia ellen vívott létfontosságú küzdelemben háborúellenes publicisztikája mellett egyre többet ír; újra és újra kutatja a megvalósulás lehetőségeit az eljövendő, új, a szocialista társadalom művészetéről. Egyértelműen úgy véli, hogy számos olyan műalkotást lehet találni a polgári társadalomban született művek között, amelyek *már magukban hordozzák, mintegy előrevetítik ennek az új, osztály nélküli társadalomnak az elkötelezett művészetét. Természetesen csak elemeiben.* Nem hagyja magát megtéveszteni a különböző „izmusok" *elméleti*, kiáltványszerű önmagyarázatával. Ragyogóan bizonyítja – hányszor művelik az ellenkezőjét annak, amit ezek a kiáltványok hangsúlyoznak.

Sokat foglalkozik a „polgári művészet" fogalmának tisztázásával is.

Mert ki is a polgári művészet mívelője? *Ki az a művész*, akit alkotónak nevezünk a tízes évek Európájában – fejti ki a kérdést. Szinte kivétel nélkül minden esetben az *értelmiségi*, a társadalmi struktúra permanens változásának egyik legaktívabb alanya. Műveltsége, intelligenciája, képzettségi szintje messze meghaladja más osztályok és rétegek hasonló szintjét. Ez a pallérozott agyú értelmiségi-művész nem fogadja el, nem fogadhatja el a polgárságot művészete megrendelőjeként. De a polgárság sem minden esetben fogadja el a maga művészeként ezt az őt megtagadó értelmiségit, aki alkotásaiban a *saját* világnézetét óhajtja tükrözni és tükrözi, *saját* tendenciáit juttatja érvényre.

A művész érzi saját kiszolgáltatottságát, hiszen pusztulásra ítélik, ha megtagadja a polgárság által rámért kiszolgáló szerepet. Lázad ez ellen a kiszolgáltatottság ellen, amely nem egyedül őt sújtja, de az ő egyéni sorsában is tárgyiasul.

Individualista világérzete egyéni lázadásra készteti, nem ismerve fel a társadalmi törvényszerűségek hatásának irányait és vetületeit, a leggyakrabban elemi csapásként apercipiálja, tehetetlennek érzi magát vele szemben. Ilyen értelemben általában a *lázadó tagadásig* jut el, ez diktálja anarchikus, militáns műveiben kifejezésre jutó, vagy kiáltványainak akcióprogramra buzdító magatartását.

Ettől csak abban az esetben szabadulhat meg, ha a számtalan variációs lehetőség valamelyikét elérve, csatlakozik a társadalommal szemben álló *szervezett* erőhöz.

Urbán Nagy Rozália

1021

Művészet, Budapest, 1972. 12.

1021

Tar István szobrászművész

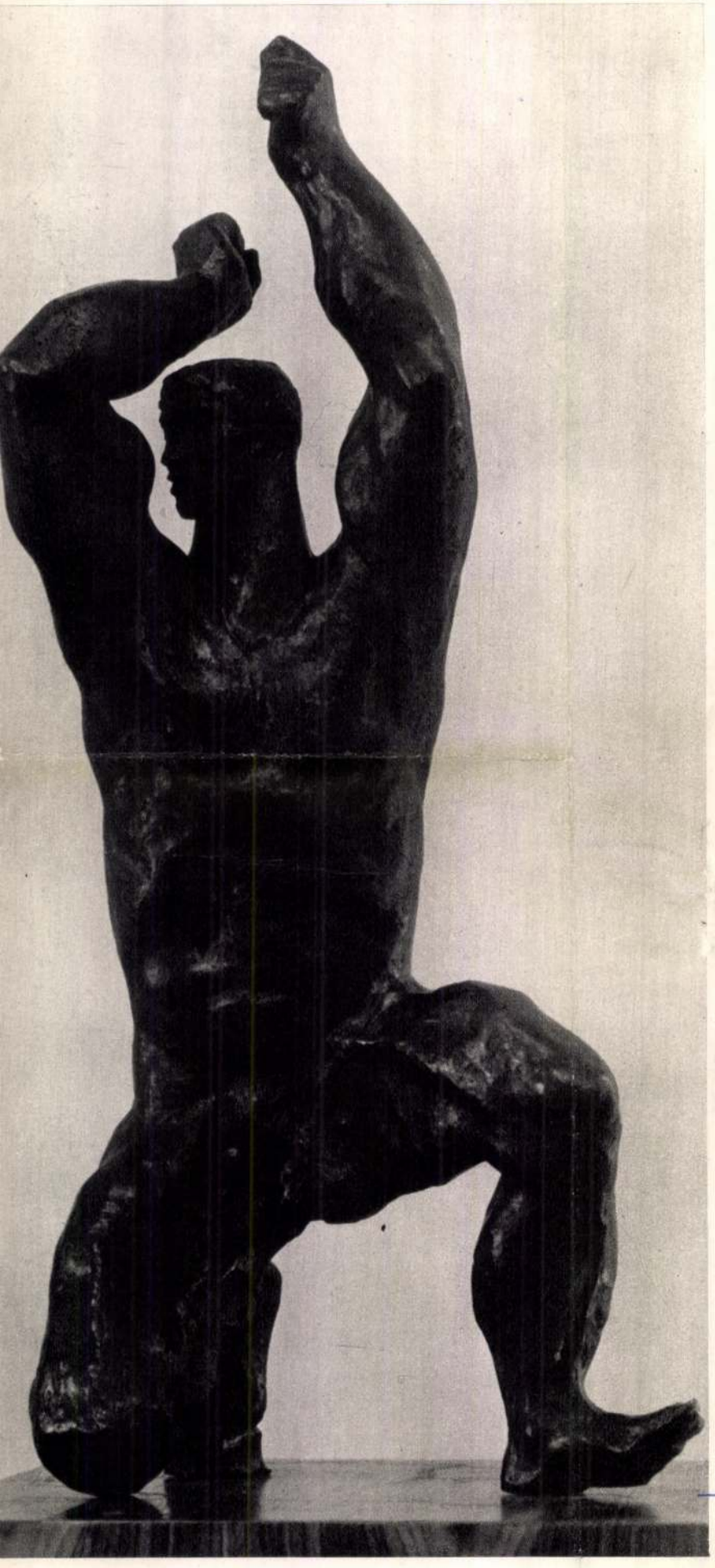

TAR ISTVÁN SZOBRÁSZMŰVÉSZ EMLÉKKIÁLLÍTÁSA A NEMZETI GALÉRIÁBAN

A múlt évben elhunyt Tar István szobrászművész emlékkiállítása több mint három évtizedes munkásságának gazdag eredményeit, tragikus halála következtében befejezetlen életművét tárja elénk. A gondosan, szeretettel összegyűjtött munkái, szinte az első lépésétől kezdve, reálisan mutatják be a megtett utat. Rávilágítanak azokra a küzdelmeire, amelyeket művészi élményeinek árnyalt kifejezése érdekében folytatott, ismertetik különböző irányú tájékozódásait és kidomborítják a művészetére jellemző vonásokat.

Tar István emberi és művészi magatartásának egyik – talán legjellemzőbb – vonása az, hogy szerette a tevékeny életet, ebben egyszersmind benne rejlik művészetének másik jellemző vonása, a reális élményeken alapuló emberies magatartása. Fokozott fogékonysággal rendelkezett az aktivitásnak mind fizikai, mind szellemi megnyilvánulásai iránt. Életszemléletéből eredő feszültség járja át különböző időszakokból származó munkáit, ez adja meg a különböző témakörökbe sorolható munkáinak alaphangját, és talán a munkáin jelentkező változatos kifejezésmód is ezzel magyarázható. Szenvedélyesen kereste egyrészt a mozgás, másrészt a belső feszültség szobrászi kifejezésének eszközeit. Kifejezésmódját a téma és érzelmeinek hullámzása módosította. Munkáin érzelmei hol fojtottan jelentkeznek, hol felszabadultan, hol indulattá fokozódva expresszív formában törnek elő.

Helytelen lenne azonban, ha csak a jelenségeket említenénk meg és az azokat előidéző okra nem utalnánk. A művészetében beállott változást a szemlélet-módjában beállott változás idézte elő. Korai munkáit – rövid ideig – az akadémikus művészetszemlélet egyes jegyei jellemezték, ezeket azonban az egyre intenzívebben jelentkező dialektikus szemléletmód fokozatosan elhalványította. Munkásságának második szakaszában dialektikus szemléletmódja munkáinak alapvető vonásává válik.

Művészetének jellemző vonásai már főiskolás korában (1932–40) keletkezett munkáin megfigyelhetők. Édesapjának szeretettel, gazdag részletformákkal mintázott arcképén (1936), valamint a részletformákat összevontan ábrázoló „Baba" című arcképén (1938) csak a formák nyugodt ritmusa, a szimmetrikus kompozíció, a mérsékelt plasztika őrzik meg az akadémikus jegyeket, modelljei belső személyi jegyeinek hangsúlyos kifejezése már túl mutat azon. Változatos témakörű kisplasztikáin, domborművű, nagyobb méretű munkáin felbomlik a szimmetria, a nyugodt ütemű ritmust az egymással ellentétbe állított formák és tömegek élénk ütemű ritmusa váltja fel („Ülő asszony", 1938, „Férfi akt" 1940 előtt, „Korsós nő", 1940, „Fürdőző nők", 1939 előtt). Ezt egyes művein még a formák tömegének növelésével is fokozza („Fekvő akt", 1939, „Könyöklő", 1940). Főiskolai tanulmányainak befejezése után felszabadultabban dolgozik. Egyes munkáin még megtartja az emberi alakra általában jellemző arány és tömeg viszonyokat („Tánc", 1941, „Férfi hátizsákkal", negyvenes évek), munkái zömén azonban szakít velük, művészi élményei kifejezésének rendeli alá azokat. Közvetlenebbül fejezi ki élményeit,

Tar István:
Szimbólum
Symbole
Символ

hirtelen megmondani, de azt hiszem legalább hét helyen a várne gyedben van elhelyezve az ásatásokból előkerült kőtári emlék, amelyekből hát természetesen a legértékesebbek szerepelnek a ki állitáson, de ez maximum 10-vagy 15 %-a ez az anyag, ami a ki állitáson szerepel az egésznek. Hát ennek a kérdése is ma még megoldatlan.

- Az Erzsébet hid pesti hidfőjénél a Március 15-ike téri római romkertben áll a nemrégiben tragikusan elhunyt Tar István szob rászművésznek, a város népvándorláskori múltját felidéző nagyszerü alkotása. Ennek a korsak és az ezt megelőző évezredeknek a kutatása szintén a Budapesti Történeti Múzeum feladatai közé tartozik. Gábori Miklós, az ős és ókortörténeti osztály vezető je foglalja össze, amit erről a munkáról tudnunk kell.

- A múzeum régészeti osztálya az ősember korától egészen a hon foglaláskorig terjedő korszakkal, hatalmas korszakkal foglalko zik. A kutató-feltáró munkák száma az elmult 10 évben olyan nagy, hogy ha akárcsak 2-3 évre tekintünk vissza, akkor felso rolni sem lehet. Csak néhányat emlitek.

A Mária-Remete-i barlang kutatása rendkivül fontos, nemzetkö zileg is fontos. 40-50 ezer éves leleteket eredményezett az ősember korából.

Itt Budapesten a Visakna utcában csak a mult évben bronzkori települést tártunk fel.

Több mint 10 éve folyik a békésmegyeri bronzkori-vaskori teme tő feltárása, ahol rendkivül értékes, szinte páratlan leletek tömege kerül elő.

- A Fehérvári út környékén avar temetőt tártunk fel.

-

a feltárásból eredt. Ha ez azért egyuttal azt is jelentette, hogy mi több éven keresztül készültünk időnőjelben- erre az átkültözésre. Egyrészt a kiállitások elkészitése, másrészt a gyüjteményeknek az áttelepitése, átrendezése, ami hát igy szerencsére mondható, hogy csak egy félóves csuszást jelentett, mert 1966 végére jelezte az épitővállalat, hogy elkészült a mi részünk. 1967 május 1-re már át is adták, mi átköltöztünk, ami természetesen azt jelentette, hogy ilyen történeti kiállitásokat, hát azért másról-holnapra nem lehet elkészíteni. Az elsőt egy évvel később 68 tavaszán nyitottuk meg, egyik legértékesebb ilyenfajta kiállitásunkat, a középkori királyi palotát bemutató kiállitást, majd az év őszén, a Fővárosunk ezer éve" cimü történeti kiállitást és még az év decemberében, tehát az mind 1968-ban, a legujabb régészeti feltárásainkat bemutató kiállitást.

Amit még azonban el kell itt mondanunk, hogy maga a Budapesti Történeti Múzeum, több ilyen intézményből jött létre, és ezeknek az alapitási problémáit azóta magával cipeli. Nevezetesen pl. a régészeti osztályunk elég súlyos raktározási problémában szenved, azelőtt, az átköltözésünk előtt lényegében ez volt a helyzet a középkori osztályunknál is, többé-kevésbé a legujabbkori osztálynál is, bár ott egy és más elképzelések is vannak, helytörténeti gyüjteményünk stb., hogy hogyan lehet esetleg segiteni ezeken a gondokon.

Magának a középkori osztályunknak a problémája elsősorban a kis-leletanyagra vonatkozóan megoldódott. De még a középkori osztálynak sem megoldott pl. a kőtár problémája. Nem is tudom

1972. V.6. /Petőfi/ 21.Pu. Sz. /11/

Belső megvilágításban.

- Magyarh Szecsbet riportja a budapesti Történelmi Múzeumban.
- Nyolcvacstödik éve gyűjti ezt és dolgozza fel a főváros és a területén élt népek történetét a Budapesti Történeti Múzeum. A több ezer éves váras alakulására, fejlődésére, a régé zeti, művészettörténeti, történelmi emlékanyagot, irott for rások kutatása derit fényt. Az ember, ha felné szivesen emlékenik gyermekkorára, születtése (helyére, cerdülő kora környéteére. Ugyanígy érdekel mindenkyiunkat, ha a sövárosunk Budapest történetéről, múltjáról a mindenkel foglalkozó tudomá nyos kutatásokról hallhatunk.
- Budapesti Történeti Múzeum igazgatója Marjóni Zándor, az és az ékertörténeti csoply vezetője Gábori Mikiós
- és a középkori csoply vezetője Rubinyi András segítségével ismerkedünk most a múzeummal, csakájával és eredményivel. Mélté és jogos, hogy a múzeum a budai vár elsőnek újjéépült déli szárnyában kapott helyet, most úgy tekinthetjük, mint az ondságunk nemcsak legújabb, de legszebb múzeumi épületét.
- Tulajdonképpen ilyen jussa volt a múzeumnak a palotához. Mintán a második világháboru végén a budai várpalota teljesen tönkrement, ez közismert, viszont ennek a nagy romboláznak mégis a tudomány valami hasznát látta, mert a 40-es évek végén lehetőség nyilt az addig is ismert középkori királyi palota feltárására. Bet az előtöm Gerevich László irányítása és hát a mi munkatársaink, a középkori csoply munkatársai is részt vettek ebben és ennek köszönhető, hogy az a sok szép emlékanyag, amelyet hát itt a kiállításon lehet látni, az cobb

1021

Tar István Anológszűnőben

1972. V.6. /Petőfi/ 21.2o. Ka. /11/

Belső megvilágitásban.

- Magyari Erzsébet riportja a budapesti Történeti Múzeumban.
- Nyolcvanötödik éve gyüjti őrzi és dolgozza fel a főváros és a területén élt népek történetét a Budapesti Történeti Múzeum. A több ezer éves város alakulására, fejlődésére, a régészeti, művészettörténeti, történelmi emlékanyagok, irott források kutatása derit fényt. Az ember, ha felnő szivesen emlékezik gyermekkorára, születési helyére, serdülő kora környezetére. Ugyanigy érdekel mindannyiunkat, ha a aővárosunk Budapest történetéről, múltjáról a mindezzel foglalkozó tudományos kutatásokról hallhatunk.

A Budapesti Történeti Múzeum főigazgatója Tarjáni Sándor, az ős és ókortörténeti osztály vezetője Gábori Miklós - és a középkori osztály vezetője Kubinyi András segitségével ismerkedünk most a múzeummal, munkájával és eredményeivel. Méltó és jogos, hogy a múzeum a budai vár elsőnek újjáépült déli szárnyában kapott helyet, most úgy tekinthetjük, mint az országnak nemcsak legújabb, de legszebb múzeumi épületét.

- Tulajdonképpen ilyen jussa volt a múzeumnak a palotához. Miután a második világháboru végén a budai várpalota teljesen tönkrement, ez közismert, viszont ennek a nagy rombolásnak mégis a tudomány valami hasznát látta, mert a 40-es évek végén lehetőség nyilt az addig is ismert középkori királyi palota feltárására. Ezt az elődöm Gerevich László irányitotta és hát a mi munkatársaink, a középkori osztály munkatársai is részt vettek ebben és ennek köszönhető, hogy az a sok szép emlékanyyag, amelyet hát itt a kiállitáson lehet látni, az ebbő

1972. XI. 2. T. V. 19.40 (11) Kn.
Kompetíció 1972.

munkáinak formai variációi és eredeti méretű modeljei is.
A szobrászi gondolat kibontakoccsét követhetjük nyomon a
kiállított műveken az erőteljes komponálást, a monumentá-
lis formálást. Érdeklődése középpontjában az ember áll.
Munkásai, asszonyai, stlétéi és szimbolikus jelentésű szob-
rai a tömör plasztikai meg erejét a felületek játékos rit-
mussával egészíti ki. A tartalom igazságát a plasztikai nyelv
igazságával párosítja, kifejezési módja sokrétű. A tömör for-
ma alakítástól a bonpolult módozatok egyensulyának megte-
rentéséig, a formák ütköztetésétől a formák megbékéléséig
fokozódik a kifejezés skálája. Kis szobrai is monumentáli-
sak. A nagy szobrok a szabadtér törvényei szerint termatik
meg a formai feszültséget.

1942. XI.2. TV. 17.40 (11/K.v.
Kompozíció 142.

Tar István szobrászművész

munkáinak formai variációi és eredeti méretü modeljei is. A szobrászi gondolat kibontakozását követhetjük nyomon a kiállitott müveken az erőteljes komponálást, a monumentális formálást. Érdeklődése középpontjában az ember áll. Munkásai, asszonyai, atlétái és szimbolikus jelentésü szobrai a tömör plasztikai nag erejét a felületek játékos ritmusával egésziti ki. A tartalom igazságát a plasztikai nyelv igazságával párositja, kifejezési módja sokrétü. A tömör forma alakitástól a bonyolult módozatok egyensulyának megteremtéséig, a formák ütköztetésétől a formák megbékéléséig fokozódik a kifejezés skálája. Kis szobrai is monumentálisak. A nagy szobrok a szabadtér törvényei szerint termatik meg a formai feszültséget.

1021
Láttuk, hallottuk
1942 okt. 14. Pétofi
16.05 / 11/M.

Tar István szobrászművész

- Két kiállitást láttunk a Magyar Nemezti Galériában. Magyari Erzsébet beszámolóját hallják.

- A Magyar Nemzeti Galéria földszinti teremsorában rendezték meg az egy évvel ezelőtt tragikusan elhunyt Tar István szobrászművész emlék kiállitását. A jelentőségében nagy, méreteiben impozáns kiállitás a mester életművét reprezentálja. 132 kis plasztikát már kivitelezett köztéri szobrok kis és nagy méretü mintáját és olyan művek terveit is láthatjuk, amelyek megvalósitását megakadályozta hirtelen jött, tragikus véletlen okozta halála.

Alkata szerint is monumentális szobrász, aki számára az igazi fórumot a szabadtér jelentette. Mintegy 50 köztéri szobra áll országszerte. Sok park-szobrot, épület plasztikai kompozicióit mintázott, mindig azzal az igénnyel, hogy a környezetbe szervesen illeszkedve teremtsék meg nézőikben a műalkotás keltette emóciót. Azok közé tartozott, akik hittek az épitészet stilust meghatározó szerepében, állandó megujulásában és abban hogy a szobrászatnak együtt kell változnia x fejlődnie a korral, a kor épitészetével. Igy és csakis igy alakithatta ki azt a minden kifjezésre képes plasztikai formanyelvet, amely gazdag változataival úgy követte nyomon a társ-művészetek fejlődését, hogy minden megnyilvánulásában egéyéni hangon szólalt meg. Akár robusztus tömör, akár nyulánk, karcsú formákkal fejezte ki mondanivalóját, a hang és a hangsuly összetéveszthetetlenül sajátja volt. Az emlékkiállitást fájdalmasan indokolja, hogy Tar István emberi jelleméről is szóljak. Emberségében is olyan volt, mint művészetében. Nagyvonalú artisztikus és humánus, soha sem kinálte magát, ha a közjóért kellett tenni. Negyed századon át a művészeti szervezetek választott funkcióinak egész sorát viselte, igazán nobile officium-ként mindig a többiek, az összesség hasznára. Szeretetre méltó emberi tulajdonságai fáradhatatlan cselekvő készsége tette a művésztársadalom és a közélet egyik legszeretetreméltóbb egyéniségévé. Most a fájdalmas hirtelenséggel bevégzett életmi mélységes hitelü művészi és emberi dokumentumait szemlélve látjuk milyen sokat vesztettünk Tar István váratlan eltávozásával. A

Kelet-
Magyaror

AZ MSZMP SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS

XL. évfolyam, 276. szám ÁRA: 1,40 FORINT 198

Pályázat!

A MÉM a szakirányítása alá tartozó gazdálkodási szervezeteknek pályázatot írt ki: lehetőséget biztosítanak arra, hogy a legfejlettebb szervezési tapasztalatokkal rendelkező tőkés országbeli szervező vállalatok közreműködését és szakértőik segítségét vegyék igénybe. Egy-egy szervezési feladat megoldásával, vagy átfogó helyzetelemzésével bízhatják meg őket.

A szakértői költség devizafedezetéről a MÉM gondoskodik. Pályázhat mezőgazdasági, élelmiszer-ipari, erdő- és fagazdasági üzem. A pályázatot 1983. november 30-ig kell a MÉM szövetkezeti és üzemgazdasági főosztályhoz beküldeni.

Figyelemre méltó kezdeményezés ez annak ellenére, hogy a magyar mezőgazdasági és élelmiszer-ipari üzemek ma már a termelés élvonalához tartoznak, számos olyan korszerű technológiát, szervezési eljárást alkalmaznak, amelyek külföldön is terjedőben vannak. Ettől függetlenül — az élet már számtalan-

1988-ig újabb ren

Leszerelés közgyűlé

Az ENSZ közgyűlése legkésőbb 1988-ig újabb rendkívüli ülésszakon foglalkozzék a leszerelés kérdéseivel — javasolta a közgyűlés 1. számú (politikai és leszerelési) bizottsága hétfőn New Yorkban. Ezt még a közgyűlésnek jóvá kell hagynia. A közgyűlés 1978-ban rendezte meg az első rendkívüli ülésszakot, a másodikat pedig tavaly nyá ron.

A harmadik ilyen jellegű tanácskozás összehívásáról szóló döntés rávilágít a rend

KISZ a műszaki

Ifjúsági aktívaérte

olyasféle klubjuk, ahol öszszejöhettek volna, nem volt ilyen feltételek mellett így lesz kötelező.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tar János, grafikus.

KELET-MAGYARORSZÁG

1021

1983. november 23.

Bontakozó képzőművészeti élet

Alkotóház Mátészalkán?

Bemutatkozónak: Tar János rajza a régi és az új mátészalkai találkozásáról.

Ha valaki statisztikát vezetett volna arról, hogy hányféle képzőművészeti kiállítást rendeztek Mátészalkán 1983-ban, akkor kiderülne, hogy az év minden hónapjára jutott egy-egy rangos esemény. Élénkebbé, lüktetőbbé lett a város képzőművészeti élete, és ezt nemcsak elismert művészek kiállításai jelezték, hanem az amatőr képzőművészek ismételt jelentkezései is.

Két szélsőség: Csikszentmihályi Róbert szabadtéri szoborkiállítása az országos művészeti életnek is eseménye volt. A mátészalkai amatőr képzőművészek, a városi tanácson bemutatott kiállítása színvonalával lett városi eseménnyé. Ezrek és ezrek látták ezeket a kiállításokat, ezrek és ezrek ítélhették meg, hogy az élet e területén is városabb lett a város.

Mindezt egy hír bevezetőjeként írtuk. A városban élő, alkotó festőknek, faszobrászoknak eddig nem volt egy közös műhelyük, ahol egymást, a művészetek ősi törvénye szerint segíthették volna. Most, a városi tanács elnökhelyettese mondotta el, ha alkotók kérik, lehetőség van arra, hogy egy városi alkotóházat alakítsanak ki.

Nem egy örök időkre szóló végleges megoldásról van szó, pusztán arról, hogy az alkotók egy átmenetileg üresen álló házban berendezhetik közös műhelyüket. Ha a házra a tanácsnak szüksége lesz, új helyet jelölnek ki számukra. Az alkotóház tehát nem lesz végleges otthon, de otthona lesz a művészeteknek.

A hír friss még. Előzetes információink vannak arról, hogy a helyi ÁFÉSZ segít az alkotóház berendezésében, működtetésében.

Reméljük mindez így lesz, és akkor elmondhatjuk, hogy mindaz ami a város képzőművészeti életében 1983-ban előrelépést jelentett, nem maradt észrevétlen. Az újabb

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar Zoltán

Hajdú-Bihar megyei Napló

1966 JAN 14.

1021

Tar Zoltán: A Görbe utca télen

Harminc emelet a Moszkva folyó partján

1021 Tar József

Júliusra elkészül a KGST-székház

Moszkva, 1969 május.

A fölfelé is erősen terjeszkedő szovjet főváros egyik legmagasabb épülete, a Moszkva parti harminc emeletes, vasbetonvázas, csupaüveg KGST-palota, *voltaképpen készen áll.* A telefonhálózat szerelése, a bútorozás, márványfényezés és néhány más simítás van még hátra. Már működik az egyik ebédlő és járnak a liftek; felhordták az 1550 íróasztalt is.

Az épületóriás berendezése *a közös munkát reprezentálja.* Már az előcsarnokban magyar beszédet hallani; *Burián Sándor,* a Fémmunkás Vállalat szerelője dolgozik itt.

— *Az ülésterem álmennyezetét, tükröket, oszlopburkolatokat szereltünk* — mondja.

Hatvanhárom mérnökből, technikusból, szakmunkásból álló kolónia képviseli itt a magyar ipart. Vezetőim, *Szilágyi Béla,* a Kiállítás Kivitelező Vállalat mérnöke, majd *Tar József* grafikusművész. Az előcsarnok kényelmes műbőrfoteleibe telepszünk. (Készítette a *Stylbútor Ktsz.)* Mögöttünk pompás — kilenc ország harminchétféle márványkőzetéből készített díszfal (az *ÉM Kőfaragó Vállalat* munkája). Mellettünk a korszerű ruhatár, süllyeszthető háttérborítással (a *KÖZTI* terve, amelyet a *Kiállítás Kivitelező Vállalat* valósított meg).

— *Ugye csak látszat, hogy itt minden magyar munka?*

— Természetesen — mosolyog Szilágyi Béla. — Az alapozást és a betonvázat a *szovjet* partner készítette, ők szerelik a telefonokat is. Az üvegezés és az alumíniumszerelés a *lengyelek* munkája, az automata lift *csehszlovák* gyártmány. Járunk majd a *bolgárok* márványpadlózatán; a szőnyegeket, a moziberendezést *német* barátaink készítették. De a magyar munkák sem korlátozódnak arra, amit itt láthatunk. Mi szállítottuk például *a televíziós berendezést,* amely közvetlenül a tv-adótoronyhoz kapcsolható.

Szemléletes magyarázatot kapok a KGST-székház beosztásáról. Az úgynevezett magas rész harminc emeletes. A D-zónában helyezkedik el a tanácskozóterem, az elnöki társalgó, az étterem. A székházhoz simul a KGST-dolgozók számára épített ultramodern Mir-szálló.

Pillantás a városra *a 27. emeletről.* Alattunk a Moszkva folyó egyik hídja csúcsforgalomban. Körös-körül *minden épül.*

Sebesen repít a földszintre az automata lift, s *a világ egyik legmodernebb ülésterembe lépünk.* A 270 személy befogadóképességű terem tizenöt nyelvű tolmácsberendezését is magyar szakemberek készítették.

— *Mikor fejezik be a munkát?*

— Reméljük, *júliusra.* S akkor az építkezés kooperációja intézőinek helyébe a népgazdaságok együttműködésének intézői költöznek.

N. Sándor László

et tanácsi delegáció

lentős tényező a társadalmi szervek tevőleges közreműködése, mozgósító tevékenysége a tanácsok feladatainak, gondjainak megoldásában.

Vasútvillamosítási ankét Miskolcon

Kétnapos országos vasútvillamosítási ankét kezdődött pénteken Miskolcon a *borsodi műszaki hetek* rendezvénysorozatában. A tanácskozáson *Oroszvári László*, a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium osztályvezetője — a többi között — rámutatott, hogy *1970-ben befejeződik a Budapest—Nyíregyháza vasútvonal villamosítása.* A Szajolig terjedő szakaszán már *az idén elkészülnek a felső vezetékek.*

Több előadó foglalkozott a villamosvontatáshoz szükséges *alállomások* egyenletes energiaellátásának problémáival.

osztályának vezetője elmondotta az MTI

MAGYAR HÍRLAP
1969 MÁJ 17
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

pártmunkaküldöttség

Elutazott az a bolgár pártmunkásküldöttség, amely *Szava Dilbokovnak*, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjának, a KB osztályvezetőjének vezetésével a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága meghívása alapján tartózkodott Budapesten. A küldöttséget itt-tartózkodása során fogadta *Nyers Rezső*, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára. A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren *Bálint József*, az MSZMP KB osztályvezetője búcsúztatta, jelen volt *Vaszil Bogdanov*, a Bolgár Népköztársaság budapesti nagykövete is.

harckészültsége

g politikai nevelőmunkájáról

mus—leninizmus ismeretanyagát. A fiatal katonák egyre biztosabban igazodnak el a nemzetközi politika bonyolult kérdései között, s számottevő ismereteket szereznek belpolitikánkról, gazdaságpolitikánkról.

A politikai nevelőmunka nem választható el a fiatal katonák kulturális életétől. A hadsereg könyvállományának értéke meghaladja a 16 millió forintot, az új könyvek beszerzésére évente mintegy nyolcszázezer forintot fordítanak. (A könyvtári statisztikák szerint évente mintegy négyszázezer kötet fordul meg a katonák kezén.) A szabad idő hasznosabb eltöltésére számos lehetőség kínálkozik a hadseregben.

Szó esett a sajtótájékoztatón arról is, hogy a magas követelmények teljesítésé-

Soroksár ünnepe

Vidám családi hétvége helyszíne lesz ma a százesztendős Millenniumtelep. A Soroksári-Duna-ág közelében elterülő, Dunaharasztival határos, 1000 lelket számláló kertvárosrész helyén egykor bolgárkertészkedés folyt, de a terület ma is annyira csendes és békés része zsúfolt, szennyezett fővárosunknak, hogy lakói egyszerre érezhetik pesti és vidéki polgároknak is magukat. Az eseményt – melyet Soroksár önkormányzata szervez és támogat – két évforduló is indokolja: száz esztendeje épült fel a Millenniumtelep első háza, és tavaly lett önálló (XXIII.) kerület az 1950-es városrendezés óta Pestszenterzsébettel közös közigazgatás alatt álló Soroksár-Milleniumtelep. A függetlenné válás ünnepe érthető, hiszen a negyvenöt éves együttműködés számos vitára adott okot a két városrész között. A rendezvény tehát több egy egyszerű karneválnál: annak a bizonyítéka, hogy – az egyébként jelentős sváb etnikumnak otthont adó – település képes „megállni a saját lábán".

Mint azt *Arany Dénesnétől*, a programsorozat egyik szervezőjétől megtudtuk, a rendezvény délelőtt 10 órakor egy biciklis emléktúrával kezdődik. A kerékpárkörút a Török Flóris Általános iskolától indul, majd a környék nevezetességeinek, emlékeinek érintése után a Millenniumtelepen ér célba, ahol 11 órakor emléktáblát avatnak a városrész elöljárói. A táblaavatást fél tizenkettőkor ünnepi gyermekrajzverseny követi, amelyen az ünneppel kapcsolatos gondolataikat krétával vagy festékspray-vel kell a gyerekeknek a Lórév utca aszfaltján megjeleníteni. Délután pedig malacsütést és egyéb mulatságokat tartanak.

Amennyiben a kezdeményezés sikeres lesz, az önkormányzat évente szeretne hasonló eseményt szervezni.

(cso)

Közös örökségünk

Az európai kultúrák védelmében

Az Európa Tanács tagállamai kulturális örökségért felelős miniszтereinek Helsinkiben rendezett konferenciája, melyen Magyarországot *Inkei Péter*, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára képviselte, nyilatkozatot adott ki a kulturális értékek megóvásáról – jelentette az MTI. Eszerint az európai kulturális örökség védelmét és megőrzését jobban részévé kell tenni az egyes tagállamok kulturális-gazdasági vérkeringésének. A műemlékvédelmet etikai-politikai kérdésként is kell kezelni egyebek mellett annak érdekében, hogy Európa országai akkor is óvják a területükön található műemlékeket, ha azok történetesen nem a többségi nemzet kultúrájához tartoznak.

A helsinki konferencia határozatba foglalta a kulturális örökség megőrzésének alapelveit: a műemlékekhez való hozzáférhetőség biztosítása, az egység és különbözőség tiszteletben tartása, a műemlék gazdasági tényezőként való kezelése, a kulturális turizmus fejlesztése, a magánszektor és a non-profit szféra bevonása a műemlékvédelem finanszírozásába – nem elhanyagolva az állam és az önkormányzatok ez irányú kötelezettségeit. A konferencia egyhangú határozatot hozott arról, hogy az európai országok polgárainak közös felelőssége azon javak megóvása, amelyek egy adott terület kulturális örökségét képezik – függetlenül az ország politikai berendezkedésétől és a lakosok etnikai megoszlásától. A konferencia ajánlást készített az Európa Tanács számára az Európai Kulturális Örökség Figyelőhálózata (European Heritage Watch Network) létesítésére.

A tanácskozók leszögezték, hogy a régi épületek rehabilitálásával új munkahelyek is teremtődnek, valamint, hogy a kulturális turizmusból származó bevételeket vissza kell forgatni a műemlékvédelembe, s hogy a kulturális örökség védelmének megkülönböztetett gazdasági és jogi környezetet kell biztosítani.

A velencei dózse Borsalino-kalapban – Nyíregyházaiak Pesten

Mennyire tiszteljük a szerzőt?

Három előadással vendégszerepelt Budapesten a József Attila Színházban a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház.

Fodor László (1896–1978) már huszonegy évesen sikeres szerző volt, *Navarrai Margit* című játékával, ügyesen bonyolító, kitűnő színpadi érzékű, jó dialógusokat író fiatalembernek mutatkozott – mint példaképpen az akkor már nagymenő *Molnár Ferenc*.

Az évek során tucatnyi vígjáték került színre – így, 1935-ben, az *Érettségi* című. A budai leánygimnázium érettségi előtt álló osztályának egyik tanulója, bizonyos Horváth Kató, egy iskolai kiránduláson kétes helyzetbe keveredik. Az ezt az eseményt taglaló szerelmes levelét az osztály szemétkosarából kibányássza a vénkisasszony tanárnő, és ezzel elindul a lavina. A feltűnően csinos úrilányt (a papa magas rangú minisztériumi tisztviselő) végül is nem csapják ki.

Semmi különös tehát – de ezt Fodor nagyon jól írja meg. Élőek, jól körvonalazottak a figurái, fordulatosan pergeti a cselekményt, szellemesek a párbeszédei, van humora, s még ebben a habkönnyű játékban is elrejt egy kis drámát.

A vendégrendező *Tasnádi Csaba* nem akart többet és mást, mint megfelelő stílusban eljátszatni egy jó kis darabot. *Székely László* korhű és légkört teremtő tanári szoba díszletében, *Torday Hajnal* szintén a 30-as éveket gondosan felidéző jelmezeiben jól érzik magukat a színészek – különösen a vénkisasszony Klotild tanárnőt játszó *Csoma Judit*, az igazgatót megszemélyesítő *Kerekes László*, a csöppnyi drámát is elegánsan megmutató osztályfőnöknő, *Varjú Olga*, a rideg, szívtelen matematikus, *Gazsó György*, az aranyos öreg filozófiatanár, *Kocsis Antal*, és a már kész ifjú hölgy gimnazistát, Katót kedves durcássággal alakító *Gosztola Adél*.

A velencei kalmár ma az egyik legnehezebben játszható *Shakespeare*-darab, különösen a zsidó Shylock és a keresztény Antonio kényes konfliktusa miatt. *Telihay Péter*, a vendégrendező, erre is koncentrálhatta volna rendezését. Ezzel szemben azt találta ki, hogy ez a XVI. századi Velence *ma* van, hónuk alatt pisztollyal rohangászó maffiózókkal, s főnökükkel, Antonióval, akik időnként telefont használnak, időnként körbefutnak a díszlet lépcsőin és pallóin ahelyett, hogy egyenesen oda mennének, ahová akarnak, s időnként mintha az azonos nemet kedvelők lennének. Portia első megjelenésekor a *canale* vizéből kél ki, mint Vénusz a habokból (bár felöltözöttebben). Az őt megkérő aragóniai herceg lánykérés és ládikapróba közben berúg, mint az aragóniai szamár. A híres tárgyalási jelenetben (egy bayreuthi hosszúságú színpadátrendezési szünet után) vörös neoncsövek keretezik a termet, ahol a dózse olyan öltözékben jelenik meg, mintha most jött volna a *Volt egyszer egy Vadnyugat* hollywoodi eleganciájú változatából, földig érő hófehér cowboykabátban, remek Stetson- (bár lehet, hogy Borsalino) kalapban. Antonio, a fajgyűlölő, gőgös kalmár pedig az előadás végén felmagasztosul, miután a rendező egy, a semmibe vezető lépcsősor tetejére helyezi, spotfényben, mintegy önmaga szobrát alkotva meg. Satöbbi, satöbbi. A darabot, a gondolatokat felemésztik az öncélú és egymással sem összefüggő rendezői kitalációk, melyeknek egyetlen magyarázata a *„csak"*. És mivel alapvetően fontos szerepekben vagy képzetlen előkészítős lányok, vagy alkalmatlan színészek jelennek meg, egyedül Gazsó Györgynek van mersze eljátszani egy olyan Shylockot, aki a legvadabb megaláztatásokat, embersége és vallása megszégyenítését is méltósággal viseli, és még akkor sem rebben a szeme sem, amikor a tárgyalási jelenetben kétszer is ráló (!) az egyik maffiózó.

Johanna (Varjú Olga) és a pokolból kimenőt kapott angol katona (Róbert Gábor) FOTÓ: ARCHÍV

A *Szent Johanna* bemutatásának elegendő indoka lett volna az is, hogy *Varjú Olga* ideális Johanna. *Verebes István* rendezése, ez a fehér díszletleplek között fehér jelmezekben zajló, gondosan felépített, megtervezett játék, ki is használja ezt a lehetőséget. Ez a Johanna sem nem bumfordi parasztlány, aki maga sem tudja, mit is visz végbe, sem nem romantikus hősnő. *Ez a hegyeket megmozgató hit és a rendíthetetlen elhivatosságtudat Johannája, végtelenül tiszta és végtelenül tisztességes – és pontosan ezért kell vesznie.* Varjú Olga játékának fő erénye az egyszerűség, a tisztaság, és valami lenyűgöző belső tűz, amelyet ki tud árasztani a környezetére is. Az előadás legszebb jelenetei ezek. Verebes mer élni a sűrű csend eszközével. Meri rábízni a színészre, hogy ezeket töltse meg feszültséggel, gondolatokkal. S erre nemcsak Varjú Olga, hanem *Bede-Fazekas Csaba* (Dauphin), *Bárány Frigyes* (Cauchon) vagy *Megyeri Zoltán* (Dunois) is képes. Szellemes a sokszor elhagyott XX. századi utójáték megoldása is – amelyből félreérthetetlenül kiderül: egy mai Johannát éppúgy megégetnének, mint a Szüzet, 1431. május 30-án Rheimsben, aztán esetleg szentté avatnák, mint őt, egy kicsit (?) később, 1920-ban. Ha így lenne, mondja Verebes *G. B. Shaw*-val és az előadással, csak ismétlődne a tanulságok nélküli történelem...

Takács István

● Orgonahangversenyt rendeznek június 10-én, hétfőn Békéscsabán az Evangélikus Nagytemplomban. A viharsarki hangversenyen Kovács Endre orgonaművész, Kincses Veronika operaénekes és Vajda Gergely klarinétművész lép közönség elé. Egyebek közt Bach-, Mendelssohn-, Schubert-, Franck- és Donizetti-műveket hangzanak el.

Megkötve és kötetlenül

Tar József kiállítása a Budapest Kongresszusi Központban

„Tervező-grafikus" – így határozza meg magát *Tar József*. Hogy ez a szerény megjelölés mit jelent, azt igazán csak akkor érthetjük meg, ha végignézzük kiállítását a Budapest Kongresszusi Központ kiállítótermében.

A tablókon, a tárlókban: sok-sok terv. Cégek, vállalatok, intézmények, szállodák, éttermek emblémái, étlap-, borosüvegcímke-, csomagolás-, plakát- és naptártervek, italos- és illatszeresüvegek, flakonok, tégelyek tervei, sportesemények, világversenyek oklevelei, nagy cégek nemzetközi kiállítási pavilonjainak és standjainak tervei, csomagolástervek – maguk a hol bélyegnagyságú, hol fél falat betöltő tervek felsorolhatatlanok, legfeljebb annyi említhető, hogy a megrendelők sora az Artexttől a Vegytek/Polichemig terjed, s mind a huszonnyolcan mást és mást kértek, óhajtottak vagy parancsoltak a tervezőtől.

Itt ugyanis semmi nincsen, ami nem konkrét megbízatás alapján készült volna. Ezek a munkák, melyeket az alkalmazott grafika címkéjével is illethetnének, azért születtek, mert – s ez nem szégyen – el akarnak adni valamit. Terméket – ami lehet szellemi éppúgy, mint kuliná ris, ipari éppúgy, mint kozmetikai. Ez, ha úgy tetszik, a tervező-alkotó grafikus kezének a megkötése. És mégsem igazán az. Hiszen az ő munkája ott kezdődik, ahol a megbízatás, a szerződés végére odakerül a pont. Az ő fantáziája, kulturáltsága, képzőművészeti, szakmai-technikai ismeretei és tehetsége – és, igen, az életismerete – kell ahhoz, hogy a kérésből mű legyen, akár csak egyetlen címke, vagy szállodák, éttermek, vállalatok teljes arculatterve, amelyekben minden kis részletet egységes elképzelés, fantázia, rajzi kifejezés határoz meg. Tar József ezt tudja; és nagyon tudja. Kiállítása, így együtt mutatva meg tevékenysége sokoldalúságát, arra figyelmeztet mennyi rajztudás és tárgyismeret rejtőzik akár egy *„sima"* díszdobozban – ha az Tar József rajzasztalán születe.

(t. i.)

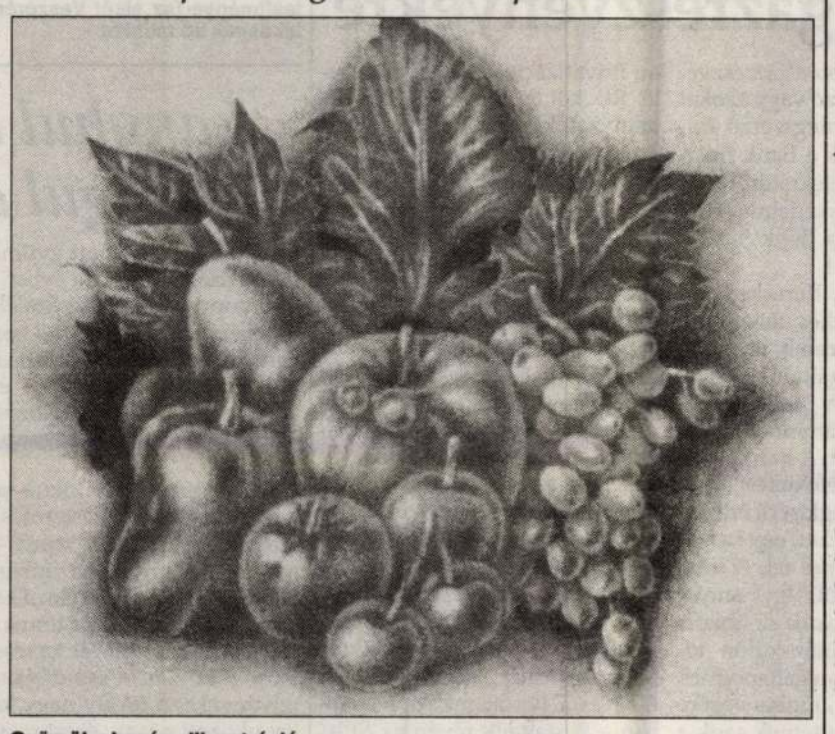

Gyümölcskosár – illusztráció

Halotti beszéd

HALOTTI BESZÉD a hulló leveleknek? Üzenet haza. Estefelé. Magyarok, mindenütt... Nehéz homályba... A menekülő hontalanság hitvallása: Erdély. Mindhalálig! (Szabó Dezső éneke.)

Félnek a poroszlók! Új szövetség!! (Ahogy lehet.) Nem nyugszunk bele!!! Egy a sorsunk!

Ez a faj: magyarok? Mindenütt?? A menekülő? Nem nyugszunk bele! Az út: hontalanság hitvallása?

Új szövetség! Egy a sorsunk! Nehéz homályba... Estefelé. Gátak.

Üzenet haza: nem nyugszunk bele! Ez a faj: a menekülő?

Hitvallás hontalansága? Mindenütt magyarok? Halál mindig? A sorsunk egy? Ez a faj? Az út? Halotti beszéd, nehéz, homályba...

❄

Az ember olvassa, olvassa a szívbemarkolóan igaz, keserűen maradandó Reményik Sándor-, Szabó Dezső- és Wass Albert-verseket kötetekben, újságokban. Aztán Balogh Sándor, aki édesapja halála után immár a Szabó Dezső-életmű egyik legavatottabb hazai szellemi-lelki gondozója... Szóval, Balogh Sándor kedvet kap, szükségét érzi, hogy a millecentenárium évében szerkesszen egy összeállítást mindezekből, fölkeresse vele Leányfalun barátját, Dörner Györgyöt, és Waszlavik László közreműködésével létrehozzanak kétszer 20 percet egy kazettán, amit aztán a Püski-könyvesboltban – esetleg Gondos Bélánál is – megkaphat az olvasó, hogy hallgató is váljon belőle. (Legalábbis így képzelem, ez a nem mindennapi, igen jelentős kazetta valahogy – mint minden nagy tett – ilyen egyszerűen születhetett...)

S aztán az újságíró – inkább újságba író – hallgatja, hallgatja, hallgatja a Dörner által csodásan beleérezve-trafálva... nem is szavalt, csak egyedülállóan-felülmúlhatatlanul mondott csoda-magyar-verssorokat, azzal a kifejezhetetlen benső borzongással le-le-állítja magnóját minduntalan, jegyzi szorgosan az elhangzó, a korábban egy-egy versben egyben már leírt, nyomtatásban megjelent sorokat, és nem tud dönteni, mit tartson fontosnak, mindenáron újra írásban közölnivalónak, egy újabb nyomtatásban.

Barbárnak érezne bármit is összefüggéseiből kiragadni, okot adni félreértésekre, az amúgy is ugrásra kész támadóknak-támadásoknak kitenni a méltatlanul, megalázóan, igaztalanul befeketített, agyonhallgatott szerzőket.

Marad tehát az ajánlat: hallgassa meg az olvasó a zseniálisan teljes összeállítást, az összes verset 40 percen át, hogy a könnyei után aztán kedvet kapjon a versek elolvasásához is, hogy azután majd azokat meghallgassa kazettán is, hogy ennek hatására keresse a verseket könyvalakban, s olvasás közben Dörner katarzist teremtő hangját is belehallja, hogy azután eljutva az iskolákba, m i n d e n iskolába!, hogy azután... ha nem is a „közszolgálatin", de egy kalózrádión legalább és a Duna Televízión keresztül a köz kincse közkinccsé váljon, mint legutoljára 56 máig erőt-tartást adó, egyedi, kitörölhetetlen élménye, és így megszívlelhessük-meghallgathassuk újra együtt:

❄

a Halotti beszéd-et a hulló faleveleknek. Az Üzenetet haza, Estefelé. Mert kell, hogy meghallják-meghallhassák a Magyarok, mindenütt... Nehéz homályba... A menekülő Hontalanság hitvallása-i ezek a versek, a kiadatlan Reményik Erdély-versétől, az 1920-ban írt Mindhalálig.

S hogy idemásoljam a kazetta B-oldalát is, a tartalmat-verscímeket sorrendben, ragozottan: Szabó Dezső énekével kezdődik a II. rész, 1943-ból. Félnek a poroszlók (1919-től...) Új szövetség (Ahogy lehet.)

Nem nyugszunk bele (természetesen felkiáltójellel), mert nem Gátak, ROMON VIRÁG: AZ ÚT!

Lejegyezte: Sándor György

Új MAGYARORSZÁG
1085 Budapest VIII., Üllői út 32.
Levélcím: 1410 Budapest, Pf. 199.

Kiadja a **Nemzeti Média Kft.** ● Ügyvezető igazgató, megbízott főszerkesztő: **Franka Tibor** ● A szerkesztőség telefonszámai: 210-2975, 210-2976, 210-2988 ● Titkárság: 210-3782 ● Telefax: 210-3047, 210-2564 ● Hirdetésfelvétel: 1085 Budapest VIII., Üllői út 32. Telefon: 210-3786 ● Fax: bármelyik szerkesztőségi szám/2428-as mellék ● Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt., árusításban megvásárolható az alábbi terjesztők hírlapárusainál: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a regionális részvénytársaságok. ● Kiadói Lapterjesztő Kft. ● Előfizethető a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (Budapest XIII., Lehel út 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900) ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban, közvetlenül vagy postautalványon, illetve átutalással a Postabank Rt. 219-98636/021-02809 pénzforgalmi jelzőszámra. ● Előfizetési díj egy hónapra 650 Ft, negyedévre 1950 Ft, fél évre 3900 Ft, egy évre 7800 Ft. Külföldön terjeszti a Kultúra Kereskedelmi Vállalat, H–1339 Budapest, Postafiók 149. Nyomtatás: Vörösmarty Nyomda Rt., Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6. Telefon: (22) 312-550. Felelős vezető: **Papp Károly** elnök-igazgató ● ISSN 1215-0185 Bp. – ISSN 1215-1386 vidék

Egyre riasztóbb terhek sújtják a gazdálkodókat és a vállalkozókat

Bizonytalanságban a társadalom

A Magyar Iparszövetség (OKISZ) Gondolatok és tézisek a gazdaságpolitikai koncepcióváltáshoz címmel szakmai anyagot készített a gazdasági irányváltás miként jéről. A munkaadói érdekképviselet a pályamódosítás elveit és a kilábalás általa helyesnek vélt irányait fogalmazta meg: képet adva a jelenleg folytatott hibás gazdaságpolitika következményeiről is. Sümeghy Csabával, az Iparszövetség elnökével, az Országgyűlés fideszes képviselőjével egyebek közt a szakmai anyagban foglalt javaslataikról és ezek várható fogadtatásáról beszélgettünk.

– A Magyar Iparszövetség mind ez idáig nem bombázta önálló gazdaságpolitikai koncepciókkal a döntéshozókat. Most miért látták szükségét, hogy saját téziseket dolgozzanak ki?

– Úgy véljük, az államháztartási reform előkészületei, a gazdaság mai helyzete, de mindenekelőtt a kiútkeresés kényszere mindenképpen indokolttá teszi, hogy mint munkaadói érdekképviselet, mi is letegyük javaslatainkat az asztalra. A koncepció komoly szakmai munka alapján állt össze, s természetesen tartalmazza mindazon elvárásokat a gazdaságpolitikával szemben, amelyeket az érdekképviseleti körünkbe tartozó tagszervezetek megfogalmaztak.

– Mire számítanak? Gondolják, hogy a kormány éppen az önök javaslataira várt?

– Természetesen nem vagyunk olyan naivak, hogy azt higgyük, valamennyi gondolatunk fogadókészségre talál – ez egy Fidesz-es kormány esetében lenne reális óhaj. Abban azonban bízunk, hogy legalább részeredményeket, azaz koncepciónk bizonyos elemeinek hasznosítását elérhetjük.

– Munkájukhoz mennyiben adott bátorítást, hogy Bokros Lajos pénzügyminiszter helyébe Medgyessy Péter lépett?

– Az új pénzügyminiszterrel valóban jobb a kapcsolatunk, mint elődjével volt. *Medgyessy Péter* kommunikatívabb alkat, nyitottabb, és hajlik a különféle vélemények meghallgatására. A korábbi időszakokban valóban semmi értelmét nem láttuk, hogy koncepciókon dolgozzunk, hiszen más érdekképviseletek munkái is kárbavesztek – ráadásul igen sok pénzt feleslegesen felemésztő – erőfeszítésnek bizonyultak. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az adott lehetőségeket elmulasztottuk volna. Valamennyi fórumon felvetettük észrevételeinket, személy szerint pedig egyéni képviselői indítványt is benyújtottam a parlamenthez, s készülök újabbak benyújtására.

– Az OKISZ körébe tartozó gazdálkodóknak mi „fáj" a legjobban?

– A teljesen kiszámíthatatlan viszonyok. A jogbizonytalanság egyszerűen riasztó, nemcsak a működő vállalkozásokat teszi tönkre, hanem még a befektetési szándékot is visszaveti. A jogállandóságba beletartozó kalkulálhatóság, a kézenfekvő követelmények hiányát kiválóan jelzi, hogy az év végi menetrendszerű "adóreformot" hovatovább már normális eseményként kezeljük. Holott ez a helyzet – amely teljes bizonytalanságban tartja a társadalmat – abszolút egészségtelen. Nagyon jól tudjuk, a vállalkozás még kiszámítható környezetben is kockázattal jár. Ha azonban a jövő bizonytalan, a tulajdonosok végképp nem mernek kockáztatni, s már a bénultságig óvatosak lesznek a vállalkozók.

– Mi a lenne a recept?

– Létfontosságúnak tartanánk, és ezt fogalmaztuk meg koncepciónkban, hogy az adószabályok folyamatos változtatásának megakadályozására az adótörvényeket – alkotmányos szinten – a kétharmados, minősített parlamenti többséget igénylő tárgykörök közé iktassák be. Ugyancsak kétharmados parlamenti határozatot igénylő témává kellene sorolni bárminemű bank- és adóskonszolidációról szóló döntés lehetőségét. Hiszen ez utóbbi – hatását tekintve – a költségvetésnél is jelentősebb úgy lehet, miután a forrását a vállalkozásoktól való elvonás teremti meg.

– Szakértők állítják: a hazai adórendszer torz. Mi erről a Magyar Iparszövetség véleménye?

– Téziseinkben mi is kimondjuk ezt. És ennek okát abban látjuk, hogy az adórendszer évenkénti módosítása elsődlegesen az állami költségvetés rövid távú céljainak van alárendelve. Mindebből következően rendkívül magasak az adóterhek, ám a kívánt célt, a költségvetési hiány mérséklését mégsem sikerült ezáltal elérni. Rendkívüli mértékben megnőtt viszont a feketegazdaság aránya, hiszen az élőmunka nemzetközi összehasonlításban is kirívó terhei kiváló táptalajt adnak erre.

Sümeghy Csaba: Ha a jövő bizonytalan, a tulajdonosok végképp nem mernek kockáztatni, s a bénultságig óvatosak lesznek a vállalkozók

– A nálunk fejlettebb országok miként küzdenek a feketegazdaság ellen?

– A nemzetközi tapasztalatok azt jelzik, hogy azok az országok járnak élen, és érnek el eredményeket, ahol megnőtt az áfa és a fogyasztási tipúsú adók szerepe, s csökkent a személyi jövedelemadó és társasági adó jelentősége. A magyar gyakorlat ettől teljesen eltérő. Nálunk a személyi jövedelemadó aránya – a többi adónemmel szemben – folyamatosan és rendkívüli módon nő. Mindez jelentősen gerjeszti a feketegazdaságot. Ráadásul az adónem jellegéből következően a bevallás, az adózás és az ellenőrzés is eltolódik időben, s elszakad a mindenkori reálfolyamatoktól.

– Gondolják, hogy az adóterhek csökkentésével felszámolható a feketegazdaság?

– Mi azt mondjuk, hogy alacsonyabb adóterhelés mellett azok is beterelődnének a legális gazdaságba, akik korábban – éppen a magas adószint miatt – a feketegazdaság szereplői voltak. Meggyőződésünk, hogy az adómértékek mérséklése feltehetően nem csökkentené drasztikusan az adóbevételt, mivel az alacsonyabb adók ösztönzően hatnak a növekedésre. Mindazonáltal téziseinkben azt fogalmaztuk meg, hogy az adószabályozás rendszerszemléletű átalakítása nem késhet tovább, mivel önmagában az adórendszer – bármilyen modellről legyen is szó – nem képes ellensúlyozni a bér- és szociális rendszer rossz elosztáspolitikáját. Az adórendszer átalakítása tehát szerves részét kell képezze az államháztartás és a nagy elosztó rendszerek reformjának.

– Az államháztartási reform a szakmai körökben vitát, az állampolgárokban félelmet kelt. Megítélésük szerint milyen elveket kellene követni az átalakítás során?

– Úgy véljük, az adózási mértékeket, illetve jogszabályokat össze kell hangolni, beleértve a társadalombiztosítási elvonásokat és a helyi adókat is. Az alapok kezelőinek, az Egészségbiztosítási és Nyugdíjbiztosítási Önkormányzatoknak alapvető feladata a munkáltatói járulékterhek csökkentése. A tb-járulék mérséklésének egyik módja lehet, ha a fedezetet részben a működő vagyon termeli ki.

– Mit gondol, a mai elvonások, az adóterhek és a bizonytalan gazdasági környezet mekkora gazdálkodói kör ellehetetlenüléséhez vezetett az OKISZ tagszervezetei között?

– Elsődlegesen azt a kört sújtotta, amelynek helyzete eleve megingott a piacváltással. Ezek a gazdálkodók, köztük a könnyűipari cégek, s ezen belül is a bérmunkát végzők alig képesek a megkapaszkodásra. Mi tehát alapvetőnek tekintjük, hogy az államháztartási reform első lépései a gazdasági folyamatok reális értékeléséből induljanak ki, s mellőzzék a fiskális érdekeket. Illetve csupán annyira tekintsék prioritásnak, amennyire óhatatlanul szükséges. Az államháztartási reformnak mindenképpen a közgazdasági környezettel harmonizálva kell végbemennie.

Vasvári Éva

Minden szerződést felül kell vizsgálni

Kisgazda vélemény a koncessziókról

A Független Kisgazdapárt azt javasolja, hogy a közlekedés és a hírközlés területén kötött koncessziós szerződéseket a kormányzat vizsgálja felül. Ezzel jelentős mértékben csökkenthetné a szolgáltatások árát, ami szintén jótékonyan hatna az infláció mérséklésére – jelentette ki *Szabadi Béla*, az FKGP gazdasági kabinetjének vezetője tegnapi sajtótájékoztatóján. Javaslatuk indoklásául hozzátette, hogy a Győr–Hegyeshalom közötti M1-es autópálya-szakasz kihasználtsága nagyon csekély a rendkívül magas igénybevételi díj miatt. Ugyanakkor a magas használati díjat azért szedi a társaság, mert az állam különböző adók formájában komoly összeget hasít ki a bevételből. Az államnak erről az ölébe pottyanó többletbevételről le kellene mondania, így elérhető lenne a díj mérséklése is.

A kabinetvezető elutasítóan szólt a tb-járulékok tervezett növeléséről. Úgy látszik, mondta, a legmagasabb adókulcs csökkentése miatt keletkező bevételkiesést a tb-járulékok emelésével kívánja kompenzálni a kormány. Ez a megoldás azonban ismételten a feketegazdaságba való menekülést váltja ki a vállalkozásból élőkből, ugyanis a megnövekedett terheket már nem tudják megfizetni. Emlékeztetett rá, hogy a Független Kisgazdapárt az adók és a járulékok átalakítását csak egységes rendszerben tartja elképzelhetőnek, a jogszabályok módosítgatása nem hoz érdemi változást. Negatív példaként említette, hogy egy ilyen szabálymódosítás következtében az egyéni vállalkozókkal fizetendő tb-járulék júniustól máris megemelkedett.

Jól látható ma már, hogy a társadalombiztosítási önkormányzat gazdálkodását nem lehet a többletbevételek kivetésével rendbehozni. A hiány folyamatosan növekszik, amire a kormányzat válasza pusztán annyi, hogy a gazdaság legális szféráját tovább kívánja terhelni.

Szabadi Béla arról is szólt: a kisgazdák változatlanul követelik, hogy a kormány hasson oda: a Mol Rt. csökkentse a benzinárakat. Mint mondta, már az áremelés bejelentésekor felhívták a figyelmet: a Mol nem idulhat ki a nemzetközi tőzsdei árakból, hiszen nem onnan vásárolja a kőolajtermékeket. Ugyanakkor mint monopolszervezet, az áraival az összes forgalmazót sakkban tartja. Állami feladat tehát, érvelt a szakértő, hogy arra késztessék az rt.-t: a gázolaj árának csökkentése után a benzin következzék a sorban.

N. Zs.

Gyáravatás Bugyin

Az LB Knauf Kft. új nemesvakolatgyárát adták át június 7-én a Pest megyei Bugyi községben. Az osztrák cég második magyarországi létesítménye (az elsőt Veszprémben avatták öt évvel ezelőtt) 25 helyi lakosnak ad munkát FOTÓ: KEREKES TAMÁS

● Csökkenti a vállalatok és magánszemélyek forintszámlájának kamatait a CIB Hungária Bank Rt. Június 10-től átlagosan 0,5 és 2 százalékkal. A jövő hétfőtől változik a Kincsem kötvény kamata is: a 3 hónaposé 22,5, a 6 hónapos és az 1 éves kötvényé 23 százalék lesz. A magánszemélyek 500 ezer forint feletti folyószámla-betétjének kamata 1 hetes lekötés esetén 19 százalékról 17 százalékra, 2-3 hetes lekötésnél 20-ról 19-re, 1-5 hónaposnál 21,5-ről 21-re és féléves lekötésnél 23-ról 22 százalékra mérséklődik.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai

Pénznem	Vételi	Közép	Eladási
	Árfolyam 1 egységre, forintban		
Angol font	233,25	235,47	237,69
Ausztrál dollár	119,02	120,12	121,22
Belga frank (100)	480,86	485,65	490,44
Dán korona	25,58	25,84	26,10
Finn márka	32,18	32,50	32,82
Francia frank	29,15	29,44	29,73
Holland forint	88,27	89,15	90,03
Ír font	239,14	241,42	243,70
Japán jen (100)	138,93	140,31	141,69
Kanadai dollár	110,66	111,71	112,76
Kuvaiti dinár	503,87	508,71	513,55
Német márka	98,80	99,78	100,76
Norvég korona	23,10	23,33	23,56
Olasz líra (1000)	97,66	98,59	99,52
Osztrák schilling	14,04	14,18	14,32
Portugál escudo (100)	95,59	96,54	97,49
Spanyol peseta (100)	116,73	117,90	119,07
Svájci frank	120,11	121,32	122,53
Svéd korona	22,43	22,65	22,87
USA-dollár	151,01	152,46	153,91
ECU (Közös Piac)	186,85	188,67	190,49

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai

Devizanem	Árfolyam 1 egységre, forintban
Angol font	236,22
Ausztrál dollár	120,37
Belga frank (100)	485,11
Dán korona	25,84
Finn márka	32,48
Francia frank	29,44
Holland forint	89,16
Ír font	241,94
Japán jen (100)	140,25
Kanadai dollár	111,75
Kuvaiti dinár	508,91
Német márka	99,77
Norvég korona	23,33
Olasz líra (1000)	98,61
Osztrák schilling	14,18
Portugál escudo (100)	96,65
Spanyol peseta (100)	118,10
Svájci frank	121,02
Svéd korona	22,67
USA-dollár	152,52
ECU (Közös Piac)	188,64

Hitel gázrészvényekre

Közös ajánlatot tesz a gázrészvényekkel rendelkező vagy azokat a közeljövőben megszerző önkormányzatoknak a Bank Austria–GiroCredit Befektetési Rt. és az Európai Kereskedelmi Bank Rt. – tájékoztatta a Bank Austria illetékese az MTI-t.

Az Európai Kereskedelmi Bank Rt. kész a teljes névértékre hitelt nyújtani bármely hazai regionális gázszolgáltató részvényei esetében. A hitelt maximum kétéves futamidőre folyósítja a pénzintézet. A Bank Austria–GiroCredit Befektetési Rt. a futamidő alatt megkísérli értékesíteni a részvényeket, egy százalék jutalékot számol fel. A hitel egyéb feltételeiről, így annak költségeiről is a bank az önkormányzatokkal külön-külön kíván tárgyalni és megállapodni.

Mint ismeretes, június végére várhatóan megszületnek azok a szerződések, amelyeket az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. köt a települési önkormányzatokkal az átadandó gázszolgáltatói részvényekről. Ezt követően kaphatják meg az önkormányzatok a mintegy 18,6 milliárd forint össznévértékű részvénycsomag őket megillető részét. A törvény szerint több mint ezer települési önkormányzatnak jár részvény a regionális gázszolgáltató társaságokból. A cégek jegyzett tőkéjéből 50 százalék plusz egy szavazatnyi pakettet értékesítettek tavaly év végéig olasz, francia és német befektetőknek. Már előzetesen is több önkormányzat jelezte, hogy a részvényeket átvételük után azonnal értékesíteni szeretnék. Erre több befektetői csoport is ajánlattal fordult az önkormányzatokhoz. Köztük van az OTP és a Postabank, pontosabban a Postabank révén az EPIC osztrák tanácsadócég.

Lanyhul a termesztés, drágul a gyümölcs

Az országban termett gyümölcs mennyisége az elmúlt évben 684 ezer tonna volt, 36 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. Ez 58 százalékkal alatta maradt az 1986–1990 közötti évek átlagának – közölte a Központi Statisztikai Hivatal tegnap az MTI-vel.

Az adatokból kitűnik: a tavalyi összes gyümölcstermés 52 százaléka – 353 ezer tonna – alma, ez a mennyiség azonban az előző évinél 46 százalékkal kevesebb. Körtéből 41 ezer tonna termett, 2 ezer tonnával kevesebb, mint 1994-ben. A csonthéjas ültetvényekben tavaly nagy károkat okozott a fagy, ezért meggyből például 34, kajszibarackból 33, cseresznyéből 17, őszibarackból 16, szilvából pedig 9 százalékkal kevesebb termett, mint egy évvel korábban. Az elmúlt évben 331 hektár új gyümölcsöst telepítettek országszerte, viszont 680 hektárnyi gyümölcsfát vágtak ki. A kevés termés áruhiányt okozott, és így a fogyasztói árak az előző évinek csaknem kétszeresére növekedtek.

A szőlősgazdák az elmúlt esztendőben 544 ezer tonna gyümölcsöt szüreteltek, ez 20 százalékkal kevesebb, mint 1994-ben. A szőlőtelepítés tovább csökkent: a gazdálkodószervezetek alig 56 hektáron ültettek új tőkéket az elmúlt esztendőben.

VASÁRNAPI HÍREK

VASÁRNAP A LEGNAGYOBB!

Azoknak, akik vasárnap is tudni szeretnék mi újság!

EZEN A HÉTEN:

Interjú Szinetár Miklóssal – az Operaház új igazgatójával – terveiről ● Több sikert várnak az autólopások csökkentése terén a most megalakuló új nyomozó egység működésétől ● Vajon honnan indul és hová érkezik az új budapesti metróvonal? Riport: földalatti munkák orosz államadósság fejében?

SZÍNES KÉPEKKEL!

TAR László

„TISZTELET A MESTERNEK"

Szeretettel meghívjuk Önt

TAR LÁSZLÓ

festőművész (New York)

kiállítására

1991. július 20 - aug. 30-ig

a ZEBEGÉNYI
SZŐNYI ISTVÁN EMLÉKMÚZEUMBA

A tárlatot megnyitja:
Dr. BÖZSÖNY FERENC
a Magyar Rádió főmunkatársa
július 20-án 15 órakor

DR. MAROSI ERNŐ
MTA MŰVTÖRT. KUT. CSOP.

BUDAPEST 1.
Pf. 27.
1250.

Tar Mihály, szabó

Divatcsarnok, 1857. juli 15.7. boritéknak
Müller Gyula....

...iak hat, a serdülők 11 csúcsot állítottak fel

...ük" súlyemelő-bajnokságán

A „hajdúk" súlyemelő-bajnokságán az utánpótlás alaposan „ráijesztett" a felnőttekre. Ezen a versenyen három korcsoportban indultak a súlyemelők, s a felnőtteknél nem született új csúcs. Ezzel szemben az ifjúságiaknál hat, a serdülő korcsoportban pedig 11, összesen 17 új megyei ifjúsági, illetve serdülő csúcs született. Örvendetes a fiatalok előretörése.

A versenybíróságnak tehát volt munkája, egymásután kellett hitelesíteni a csúcsokat. Az ifjúságiaknál *Kubinyi Miklós* (DVSC) a légsúlyú nyomásban 75 kg-ra javította a megyei ifjúsági csúcsot. A nehézsúlyban a tehetséges *László Imre* (D. Építők) egymaga öt új megyei ifjúsági csúcsot állított fel. Nyomásban 120, szakításban 100, lökésben 135 kg-ot ért el, mindhárom új csúcs. Az összetettben előbb 350, majd 355 kg-ra javította a megyei ifjúsági csúcsot. A serdülőknél *Polgári Imre* (D. Honvéd) a pehelysúlyú lökésben 95, az összetettben 245 kg-ra javította a megyei serdülő csúcsot, míg a nyomásban 80, a szakításban pedig 70 kg-os teljesítményével megyei serdülő csúcsbeállítást ért el. A kisváltósúlyban *Tikász László* (DVSC) három új csúcsot állított fel. A nyomásban 77,5, a lökésben 97,5, az összetettben pedig 242,5 kg-ot ért el Tikász László. *Kalló János* (D. Honvéd) a szakításban 80 kg, a lökésben 105 kg és az összetettben 260 kg — állított fel új megyei serdülő csúcsot. A félnehézsúlyú *Békéssi Lajos* (D. Honvéd) a nyomásban 82,5, a lökésben 105, az összetettben pedig 265 kg-os teljesítményével állított fel három új megyei serdülő csúcsot.

E verseny keretében bonyolították le a járások közti béke-kupa pontverseny második fordulóját. Ebben a küzdelemben a Berettyóújfalui MEDOSZ és a Hajdúsági Iparművek Vasas csapata versenyzett. A két csapat küzdelméből a Berettyóújfalui MEDOSZ került ki győztesként, amely 79:62 arányban legyőzte a Hajdúsági Iparművek Vasas együttesét.

A „hajdúk" súlyemelő-bajnokságának eredményei.

FELNŐTTEK.

Légsúly: 1. Gerda (Hajdúsági Iparművek Vasas) 242,5 kg (80, 70, 92,5), 2. Kracsony (Berettyóújfalu) 230 kg. — *Pehelysúly:* 1. Bakó (D. Honvéd) 225 kg (70, 67,5, 87,5), 2. Tollas (Berettyóújfalu) 205 kg. — *Könnyűsúly:* 1. Máté (Hajdúsági Iparművek Vasas) 290 kg (90, 85, 115), 2. Nagy M. (Berettyóújfalu) 180 kg. — *Váltósúly:* 1. Bartha (D. Honvéd) 300 kg (97,5, 90, 112,5), 2. Nagy J. (D. Honvéd) 287,5 kg, 3. Ötvös (D. Építők) 280 kg. — *Középsúly:* 1. Kovács (Hajdúsági Iparművek Vasas) 300 kg (90, 90, 120), 2. Nagy L. (Berettyóújfalu) 187,5 kg. — *Félnehézsúly:* 1. Csontos (D. Építők) 350 kg (105, 110, 135), 2. Kiss (Hajdúsági Iparművek Vasas) 222 kg. — *Nehézsúly:* 1. Csősz (D. Építők) 280 kg (90, 80, 110).

IFJÚSÁGIAK.

Légsúly: 1. Kubinyi (DVSC) 225 kg (75, 65, 85), 2. Bányai [illegible]

ÚGÓJA

Law

ted és a skót válogatott csatára nyerte el 61 ponttal. 18 ponttal előzte meg az 1960. évi győztest, a spanyol Luis Suarezt, aki jelenleg az Internazionale játékosa. A magyar játékosok közül Bene Ferenc, az olimpiai torna gólkirálya kapta a 11—12. helyet, megosztva Heinz Schnellingerrel, az AS Roma nyugatnémet hátvédjével. A rangsor: 1. Denis Law (Manchester United) 61 pont, 2. Luis Suarez (Internazionale) 43 pont, 3. Amaro Amancio (Real Madrid) 38 pont, 4. Eusebio (Benfica) 31 pont, 5. Paul van Himst (Anderlecht) 28 pont, 6. Jimmy Greaves (Tottenham Hotspurs) 19 pont, 7. Mario Corso (Internazionale) 17 pont, 8. Lev Jasin (Moszkvai Dinamo) 15 pont, 9. Gianni Rivera (Milan) 14 pont, 10. Voronyin (Moszkvai Torpedó) 11 pont, 11—12.

...tárgynyereményei

A lottóigazgatóság december 28-án megtartott jutalomsorsolást rendezett, amelyen az 51. heti szelvények vettek részt. A nyertes számok a következők:

342 022 utalvány, 347 798 mosógép, 348 279 motorkerékpár, 367 339 csemege ajándékcsomag, 369 692 villanytűzhely, 380 807 rádió, 405 316 éléskamra utalvány, 1 204 304 utalvány, 1 212 651 utalvány, 1 213 328 kerékpár, 1 219 265 háztartási kisgépesítés, 1 226 532 hangulatsarok, 2 201 174 mosógép, 2 209 105 magnetofon, 2 232 414 étkészlet, 2 241 987 utalvány, 2 246 607 rádió, 9 427 051 élelmiszerutalvány, 9 464 970 ágyneműkészlet, 9 478 393 rádió, 9 492 446 rádió, 9 501 957 rádió, 9 541 787 utalvány, 9 544 632 evőeszközkészlet, 9 545 205 utalvány, 9 561 413 tv, 9 566 405 magnetofon, 9 573 051 villanytűzhely, 9 574 361 rádió, 9 592 381 háztartási kisgépesítés, 9 595 273 tv, 9 618 624 utalvány, 9 618 710 zeneszekrény, 9 620 031 tv, 9 620 622 rádió, 9 629 992 tv, 9 639 129 rádió, 9 644 496 utalvány, 9 646 099 kerékpár, 9 651 455 óra, 9 688 892 villanytűzhely, 9 696 411 óra, 9 706 115 éléskamra utalvány, 9 708 516 háztartási kisgépesítés, 9 721 509 utalvány, 9 723 766 hűtőgép, 9 730 088 óra és utalvány, 9 745 338 rádió, 9 742 781 utalvány, 9 758 796 rádió, 9 772 741 tv, 9 776 161 zeneszekrény, 9 787 906 utalvány, 9 805 634 hangulatsarok, 9 806 711 háztartási kisgépesítés, 9 807 824 hangulatsarok, 9 807 860 fényképezőgép, 9 827 335 bútor, 9 837 260 rádió, 9 839 475 bútor, 9 849 436 rádió, 9 852 132 rádió.

A gyorslista közvetlenül a húzás után készült, az esetleges számhibákért az MTI nem vállal felelősséget. A nyertesseknek az igazoló szelvényrészt 1965. január 20-ig kell a Sportfogadási és Lottóigazgatóság lebonyolítási osztályára (Budapest, V., Nádor utca 15. sz.) eljuttatniuk.

Nyolc új szovjet találmány

Moszkva (MTI) A Szovjetunió Állami Találmányi és Felfedezésügyi Bizottsága hétfőn nyolc új szovjet tudományos felfedezésre adott oklevelet. A Szovjetunióban jelenleg mintegy 170 ezer bejegyzett találmány van. Az új felfedezések között van az az úgynevezett elektronikus termomágneses hatás, N. Sz. Hajkinnak, a fizikai és matematikai tudományok doktorának az a felfedezése, hogy igen nagy frekvenciájú áram esetén a fémek ellenállása számottevő mértékben változik gyenge mágneses tér hatására.

B. N. Kazanszkij értékes halfajták szaporodásának befolyására dolgozott ki új módszert. Oklevelet kap egy emésztésfiziológiai felfedezés, amely A. M. Ugolevnek, az orvostudományok doktorának nevéhez fűződik. A bélsejtek külső falán végbemenő úgynevezett kompakt emésztés folyamata fényt derít a fehérjék, szénhidrátok és más tápanyagok bomlásának befejező szakaszára, lehetővé teszi számos gyomor- és bélbetegség pontosabb diagnózisának megállapítását, valamint az űrhajósok táplálkozásának ésszerűbbé tételét.

Önfeláldozó életmentés

Moszkva (MTI) „A Szovjetunió Legfelső Tanácsának elnöksége Vörös Csillagrenddel tüntette ki életmentéskor tanúsított önfeláldozó bátorságáért *Ivan Dobrogorszkijt*, a milicia őrmesterét" — ennyi volt a hivatalos közlemény szövege, amihez hozzá kell tenni, hogy Ivan Dobrogorszkij ez év július 27-e óta nincs az élők sorában.

Azon a nyári estén az ügyeletes milicista a vasúti pályatest mellett haladva közelgő vonat dübörgését hallotta. Visszapillantva észrevette, hogy egy idős asszony egy hároméves kisfiút vezet át botorkálva a töltésen. Gondolkozásra nem volt idő. Dobrogorszkij őrmester odarohant és éppen hogy eltaszította az idős asszonyt és a gyermeket a sínekről, amikor irtózatos ütést érzett: nem tudott elugrani már a mozdony elől, s az halálra gázolta.

Ivan Dobrogorszkij 25 éve szolgált a szovjet miliciában, bátorságáért többször kitüntették.

K : K

...MBÓL KIRÁLYINDIAI TÁMADÁS

12. . . .fe4:, 13.de4: d4, 14.e5 h6, 15.Fe7:Ve7:, 16.Hh2 Bb8, 17.f4 b5, 18. Bad1 Fb6 (Gyalogáldozat a centrumáttörésért). 19. Vb5:?! (Valószínűleg jobb lett volna elhárítani az áldozatot, bár sötét gyalogcentruma ez esetben is erősnek tűnik. A most következő bonyodalmak sötétre kedvezőek, a d-gyalog előrenyomulása s a megnyíló átlók sötét figurái számára nyitnak teret.) 19. . .Hb4, 20.Vc4 a6!, 21.Fh3 Kh8, 22. Hd2 Fb5, 23.Vb3 c4, 24. Hc4: Fc4:, 25.Vc4: d3+, 26.Khl dc2:, 27.Be1 Ff2, 28.Bf1 Fg3:, 29.a3 Hd5, 30. Bc2: He3 (Sötét áttört a centrumban, s tisztjeivel behatolt világos állásába, minőséget nyert.) 31.Vd3 Hf1:, 32.Hf1:Ff4:, 33.h5 Fe5:, 34.Be2 Vb7+, 35.Kg1 Vb6+, 36.Khl Vc6+, 37. Kg1 Bf3, 38. Be3 Be3:, 39. Ve3:, Vd6, 40. Khl Bb2: és világos feladta.

Tar Zoltán
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 DEC 29.
Hajdubiharmegyei Népujság

1021

Tar Zoltán kiállítása a TIT-klubban

A TIT-klub hovatovább állandó vitafórum lesz Debrecenben, ahol a tudományok és művészetek művelői és az érdeklődők rendszeres eszmecserét folytatnak társadalmunk tudományos és művészeti életének aktuális kérdéseiről. Ez a felismerés vezeti a TIT Hajdú-Bihar megyei titkárságát, amikor egymást követően rendezi a debreceni és vidéki festőművészek kiállításait, e sorozat egyik láncszeme Tar Zoltán festőművész kiállítása is. A művész — bár nem a legfiatalabb festő generáció tagja — nem tartozik a legismertebbek közé. Bár a festményeit szerető emberek és a művész kollégák egy része értékelte Tar Zoltán művészetét, s a TIT által rendezett vidéki tárlatokon is elismerést szerzett képeivel.

Egyszerűség és emberség jellemzi a művészt emberi magatartásában és alkotásaiban egyaránt.

Tar Zoltán alföldi festő. Izig-vérig az, s nem is lehet más. Ehhez a tájhoz köti őt minden. E táj levegőjét szívta magába előző tanári munkahelyén Szeghalmon, ugyan-

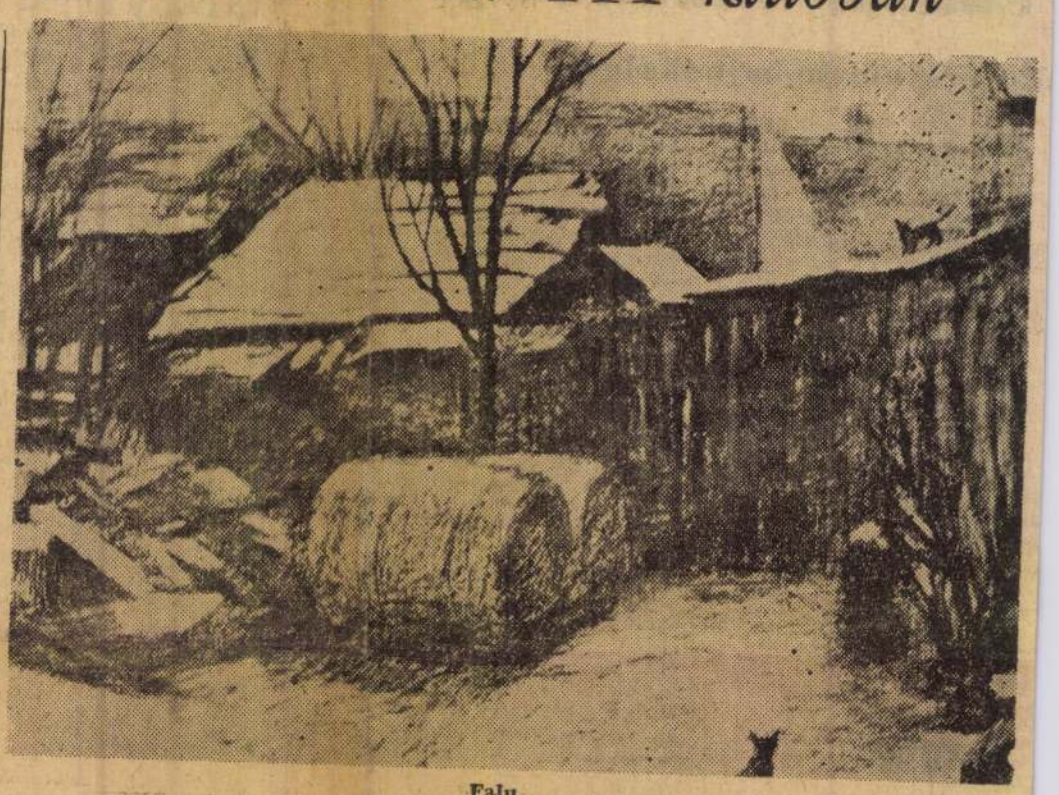

Falu

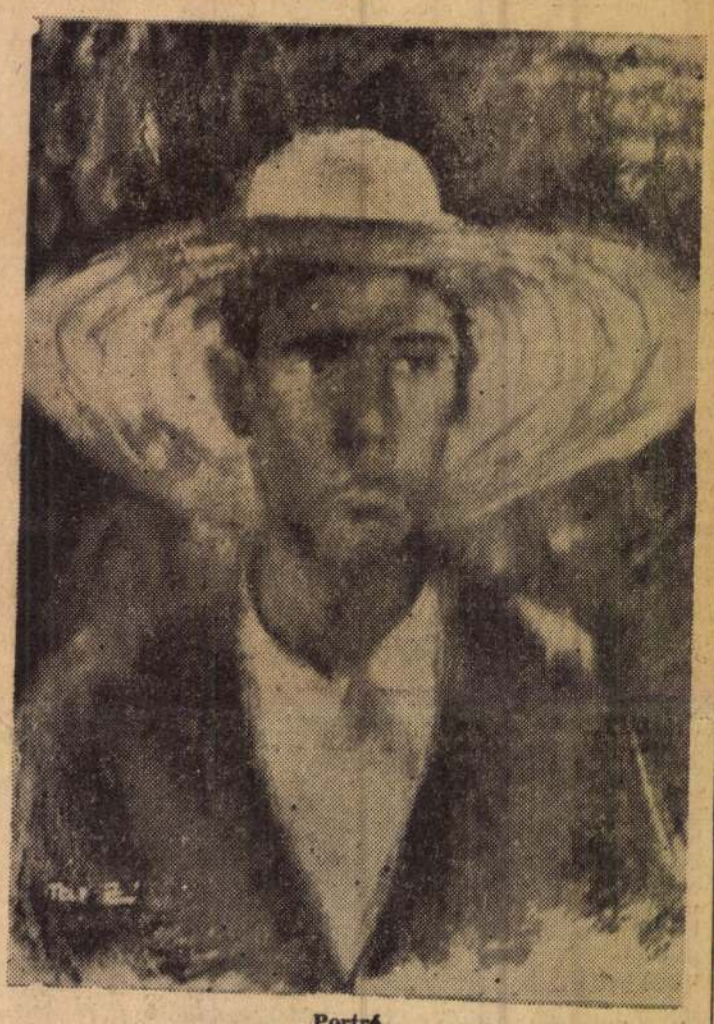

Portré

úgy, mintha ma rokonok látogatására, s vidéki élményekre vágyva az Alföld nagyközségeibe utazik. De ugyanez a vágy és élmény fűti akkor is, amikor az Alföld nagy városa, Debrecen embereinek, utcáinak, házainak, fáinak varázsa alá kerül.

A Rudnay-tanítvány munkáját, aki 1936/37-ben szerzett gimnáziumi, majd tanítóképző intézeti rajztanári oklevelet, már első munkahelyén a poros, jellegzetes alföldi nagyfaluban, Szeghalmon lázas tevékenység jellemzi. E korból származó akvarelljei érdekes festő egyéniség indulását jelzi.

Debrecenben, 1940-től tagja a Képzőművészek és Műpártolók Egyesületének. Ez egyesület által rendezett kiállításon vett részt először Debrecenben, s anyagából több képét kiemeli a helyi lap, különösen a pasztellképeket. E dátum óta Tar Zoltán — állandó elégedetlenségben és harcban önmagával — szünet nélkül alkot. S ha művészi pályáján nem is következett be kirobbanó siker, jogos elismerésben elég gyakran volt része.

A legnagyobb izgalommal előkészített első nagy eseményt, önálló tárlatának megrendezését szinte a megvalósulás pillanatában hiúsította meg annak idején a II. világháború. A háború után az 1954. év jelentett munkájában helyi és budapesti elismerést, s azt követően a lelkes pedagógiai és művészi munkásságban eltelt évek eredményét folyóiratok cikkei s azokban megjelent képek bizonyítják.

1962. márciusában önálló kiállításon mutatta be alkotásait a debreceni Medgyessy-terem.

Tar Zoltán festészete egyszerű, hivalkodásnélküli, mint alkotója. Fő témája az alföldi falusi táj, az utcák, házak, jellegzetes akácfáikkal, finoman árnyalható fényjátékaikkal, melyek újra és újra ihletik a művészt. Ennek a szinte pillanatonként változó hangulatnak átszűrt, egyéníttett kifejezései Tar Zoltán képei. Ahogyan ő maga megfogalmazta: „a napfény mindent átható ereje és megejtő tüneménye izgat és késztet szüntelenül új munkára."

Ha a TIT klubban kiállított képeket figyeljük, valóban ezek a rabul ejtő pillanatok izgatják őt. Fény és árny, derű és sötétség váltakoznak a képeken, s ha falusi utcáit, házait nézzük, szinte éreznünk kell a poros hangulatú utcák levegőjét. Ha legújabb olajfestményeit vesszük szemre, fel-felvillódzik bennük ez a színek erejével ható drámaiság, izzás, amely egyre inkább segíti a számára is izgalmas élmény kifejezését.

Ha előbb azt mondtuk, Tar Zoltán nem a legfiatalabb festőgeneráció tagja, képeit figyelve, nyugodtan állíthatjuk, munkásságától még várhatunk meglepetést. Kísérlet és izgalom jellemzi legújabb képeit, s ez a legbiztosabb záloga további festői munkásságának, művészi fejlődésének. A jellegzetes régi debreceni udvarokról vagy kis házak színpompás nyári vagy havas csillogásban feszülő képeiről egy állandó feszültségben élő művész lelki világa tárul elénk.

Tar Zoltán másik legkedveltebb témája az ember. A dolgozó, újat alkotó ember. A mezőn vagy kertben tavaszi napfényben, a városi utcákon fülledt melegben vagy a gyárak izzó vastömegei mellett dolgozó ember. S e képein is ugyanaz az izzás, ugyanazok az izgalmas színek, melyek az embert és munkát egyaránt izgalmassá teszik.

Ez Tar Zoltán festői világa, s a TIT-klub helyes szolgálatot tett, amikor sort kerített a művész alkotásainak bemutatására.

Dr. Kurucz Albert

Tar Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

— **A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat** Hajdú-Bihar megyei szervezetének művészeti szakosztálya újabb kiállítást rendez a debreceni Csokonai értelmiségi klubban. Tar Zoltán debreceni festőművész 14 képet állít ki legújabb anyagából. A kiállítást ma este 18 órakor nyitják meg.

MDK

Tar István Mester Árpád

szobrász - építész pár

résztvett a tervpályázaton.

--: 14 szobrász és építész elkészitette
a budapesti Lenin-szobor tervét.

MAGYAR NEMZET 1964. jul.3.

Tar István, Munkácsy díjas szobrászművész

Emlékművel gyarapodott most Szombathely városa. Az Iziszszentély bejáratánál áll Majthényi Károly emlékműve, bronz fenségében. A művész a XX. sz. szellemében dolgozott, meghagyta a szoboralkotás folyamatának nyomait a munkán és még ezen kívül, ami művét beleszövi a kortárs magyar művészetbe: a csapott vállak és a messze felmagasodó fej. Ha csak egykori barátjának, Tar Istvánnak műveire gondolunk, mindjárt megtaláljuk a szellemi rokonságot.

László Gyula: Majthényi Károly szoborcsoportjának leleplezéséhez.
Életünk, 1981. 1. 53-54.-old.

Tart István, Munkácsy-díjas szobrászművész
P. Szabó Ernő: Utcák, terek a régi Budavárban.

Az Erzsébet híd, Tart István szobrával.

|repr.|

Budapest folyóirat, 1944., 4., 31-old.

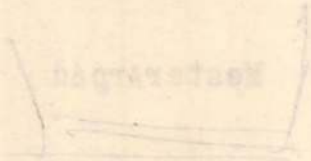

MDK

Tar István Mester Árpád

szobrász - épitész pár

résztvett a tervpályázaton.

--: 14 szobrász és épitész elkészitette
a budapesti Lenin-szobor tervét.

MAGYAR NEMZET 1964. jul.3.

MDK

Tar István, szobrász

Diszkutat készít a Március 15.-tézre

—: Emlékmű készül Pest-Buda egyesítésének 100. évfordulójára 8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 13.

MDK

Tar István, nobrán

Diskutat tervez a
Március 15. térre.

— : Emlékmű
Pest-Buda egyesítésének 100. évfordulójára 12.

ESTI HIRLAP, Br. 1971. febr. 12.

Tar István szobrászművész.

A tragikus körülmények között elhúnyt művész „Tisza" c. kompozíciója a végleges helyre került Szegeden.

Kompozíció '72.

1972. aug. 9. Televízió 14.55/11/KGYné

Tar István

A Magyar Nemzeti Galériában rendezett emlékkiállitásának megnyitóját szeptember 3o.-án tartják,-közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 3o.
XVI. évf. 4o. sz. 2. lap.

Tar István

Kiállítás nyílt okt. 21.-én Mai Magyar Kisplasztikai Kiállítás címmel Debrecenben. Láthatunk művet az I. biennálén szerepelt művésztől.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. okt. 22.

Tarr István, szobrászművész

Szegeden látható a művész alkotása „Tisza szimbólum"-a, egy meglehetősen elduggott helyen. (emlitve)

Tandi Lajos: Szobrok 100 év mérlegén
Dél-Magyarország, 1976. dec. 10.

Tar István

Egyik terve egy olyan domboszni, amely-saját háttér nélkül – csupán két erőteljes munkásalakot szerkesztt egybe. Másik terve, a hídépítő szobra, érfelmes vonatkozásban áll a hiddal, amely felé a fije fordul.

Rabinovszky Máriusz:Közösségi müvészet felé
/Uj épitészet 1949.I./

Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976.

105.old

Tar István vonatkozó

Müve szerepel a 14 müvész kiállitásán

a Képzőmüvészek Szabad Szakszervezetében/1948/

Közösségi müvészet felé

Kritikák és képek 1976 Bp.Corvina
1945-75

101.old.

Tarr István, festő

● TARR ISTVÁN festőművész kiállítása ma délelőtt nyílt meg a Debreceni Agrártudományi Egyetemen.

8

0-: Tarr István ...
Esti Hírlap, Bp. 1977. máj. 2-

Tar István szobrászművész

Még ez évben felállítják az autóbal-
eset következtében elhúnyt művész sír-
jára kerülő brownplasztikát, mely
saját művének adaptációja lesz.
(emlétve)

Csapó György: Új szobrok, emlékművek a fővárosban.
Budapest, 1976. szept.

Tar István szobrászművész
„Tisza" jelképének művét
Szegeden állították fel. (említve)

Felszabadult művészet II.
1975. X. 12. 17·10 TV. |11| – Vné –

Tar István /1910/1971/

A Március 15 téren látható alkotása a római kut. A kut római katonák alakjából védőgyürüt fog össze.

Rajztanitás 1976/2/24

DrMaksay: Müemléki séták

Tar István A szobrászművész

a Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon az elhunyt művész alkotásai szerepel.

D. J.: Jubileumi Kiállítás a Műcsarnokban.

Vigilia, Budapest, 1945. 4. 494. old.

Tar István

Március 15 tér Római kut

Rajztanitás 1976/2/24

Tar István szobrászművész

a Nemzeti Galéria Művészeti Klub-
ja megalakult, a jelen adásban a
vendégek a művész „Szimbálum" c. műve
előtt állnak és tanulmányozzák.

Művészeti Magazin.

1975. II 15. 17.50 TV.

Tar István

A 30. éves jubileumi kiállításon szerepelnek a művész hátrahagyott művei.

Molnár Zsolt: Jubileumi tárlat a Műcsarnokban.

Magyar Ifjúság, 1975. máj. 16.

Tar István szobrász

József Attila – szobornüme Makón áll. (ezelőtte)

Tandi Lajos: A költő arcai.
Kincskereső, 1975. ápr. 4.

Tar István

Március 15. téri kut

Rajztanitás 1975/1/2

Tar István

Táncolók/Budapest/

Népművelés 1975/3/25

Tar István szobrászművész

Tanácsköztársasági emlékmű Salgó-tarjánban van felállítva. A mű harsogóan győzedelmes, lábszártekercses, puskás katonát ábrázol. (említve)

Pál József: Emlékművek, történelmi emlékszobrok.
Palócföld, 1975. 5. 6. old.

Tar István, szobrász

Zenélő c. művét a belső udvaron helyezték el.

↓

–: Megnyitották a szombathelyi Bartók hangversenytermet 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. ápr. 7.

Tas István

készitette az Operaház oromzati szobrai közül /a Dalszinház utca felőli sorrendben számozva/ a következőket:

6. Rossini, 7. Donizetti.

Válasz Eglegh László olvasó levelére. Budapest, 1969. 10.sz. 45. l.

Tar István
nobrás

M.D.K.

Leány csirkével
Ülő leány
Akt
Anya

} rajzo

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

M.D.Y.

Tar István
szobrász

A művész az Iparművészeti Főiskolán
a plasztikai formák soholdalú alkal-
mazását tanítja, a Szövetségben részt
vér a közösség gondjaibol.

D. Fehér Ilmsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
szobrász

M.D.K

Tanulóidje 1932–1940 ig
tartott Borsy Jenő osztályán.
Munkával 1938-tól talál-
kozhatunk várlátokon.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
szobrász

M.D.K

Akt'
"Munkás"
"Béres"
"

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap

M.D.K.

Tar István
szobrai

Az ő művéhez fűződik a kispesti
felszabadulási emlékmű, valamint
a zánkonyi pályaudvar Galambos
figurája is.

D. Fehér Ymre: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap.

Tar István
szobrász

M.D.K.

A Gubacsi úti lakótelepre készül
„Táncoló lányok" című műve ame-
lyikben a hisplasztikák mozgalmas-
ságát kísérli megőrizni.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

M.D.K.

Tar István
szobrász

A művész alkotta a keszthelyi Mezőgazdasági Akadémia előtt ülő két nőt láthatatlan herek formában összekapcsolva.

D. Tekér Zsuzsa: Tar István művészete
művészet, 1968. szeptember - 28 lap.

M.D.K.

Tar István
szobrán

Az utóbbi évek monumentális munkájai közé tartozik a salgótarjáni Tereferélők, a szegedi lakótelepen a Tiszát szimbolizáló figurája.

D. Tehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap.

M.D.K.

Tar István
szobrán

Az utóbbi évek monumentális
munkái a Lukács fürdő előtti
parkban a „Nő lanttal", a gellért
hegyi két figura

D. Fehér Ibuzsa: Tar István műrészete
Műrészet, 1968. szeptember – 28 kap.

M.D.K.

Tar István
szobrász

Az idén 58-éves művész a felszabadulás óta első ízben gyűjti össze munkáit a műcsarnoki kiállítás sorozatok valamennyi szobra nemes anyagban kerül bemutatásra.

D. Fehér Ismsa: Tar István műrészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap

MDK

Tar István
arcképei

Ismert portrék készültek Ferenczy
Károlyról, Benczúrról és Lotzi-
ról.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap

Tar István
szobrai

M.D.K.

Idegen Tar István személyes
egyéniségétől a szegedi Építőipari
Munkásszálló előtt álló munkás
figura

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap

M.DK.

Tar István
szobrász

A homlói iskola előtt elhelyezett
műve a szobrászatot fejeri ki. Ez
a mű, az egész arak nehezen
illeszthető-eddigi munkái sorába.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap

Tar István
szobrász

M.D.K.

A 19-es forradalmat egy hanos
jelenítí meg a salgótarjáni em-
lék műrön. Forradalmi mámorban
lendíti magasba feggyeiret.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
művészet, 1968. szeptember – 28 lap

Tar István
szobrász

M.D.K

1938-ban készült „Szöverő munkása" levetheti az eddigi kiment testtartását. S az alig zeháng lével későbbi figurái új létbe rándorolnak.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
festmény

MDK

1941 - 1942 - ben mint ösztön-
díjas dolgozott Rómában, 1943-ban
mutatja be eredményét a Nemzeti
Galéria csoportkiállításán.

D. Fehér Erzsébet: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 kép.

MDK

Tar István
szobrász

Munkásságának második szakasza
1947 ben kudódik ez időtől véglegesíte
válik a művész stílusa.

D. Fehér Ilmesa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
prohász

M.D.K.

1940-ben készült a „Lang csirkével" limi műve kotárocza meg a művész stilusát. 1941-ben készült a „Bátyus asszony"-a.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete.
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap -

Tar István
szobrász

M.D.K.

A 40-es évek tanulságait
elemzi a madarat hibbelen
szorító lány és a „Kopa"
című művei.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap.

Tar Istvánn
nobrán

M.D.Y

1943-ban készült a „Béres" ámú terrahottája. Az 1940-es években készült terrahottáiban elemeztető a vágy a robusztus indulatok iránt.

D. Fehér Ismeza: Tar Istvánn műviszete.
Műviszet, 1968 szeptember – 28 lap.

MDK

Tar István
szobrán

Asszony alakjai gyöngédséget
árulnak el. Férfi alakjai, atlé-
tái és munkásai erőteljesek és
szellemi értelem sugárzik egyéni-
ségükből.

D. Fehér Ilmesa: Tar István művészete.
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
szobrán

M.D. 4/1

Az 1948-as Kőrösskegi Művészet
felé c. kiállításon részt vett egy
gerendát cipelő munkás szobrá-
nak modellja.

D. Fehér Ysursa: Tar István művészete.
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

M.D.

Tar István
szobrász

„Álló munkás" alakja még nem
„került kivitelezésre eredeti formá-
jában vagy méretben.

D. Fehér Ilonka: Tar István művészete.
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
szobrász

M.D.4

1947-48-as szobrokban az elsők
között sikerült történelmet sűri-
teni figuráiba. 1948-ban a József
Attila terepályázat alakja határo-
zott megfogalmazás.

D. Fehér Ilmsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 lap.

Tar István
nohás

MDV

Mahóm és Veszprémben állitottak
fel 1958-ban Tar István által
kisrített József Attila emlékművet.

D. Fehér Imrsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember - 28 kep.

Tar István
szobrász

M.D.Y.

Az 1950 es években készült a „Hegesztő" című szobra, a Szocialista tudomány címben foglalt tartalmat kem alakítjá át jelentéssé.

D. Fehér Ysuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

MDK

Tar István
szobrász

Ugyszolván minden technikában
készített már szobrokat. Kő, bronz,
és terrakotta kompozíciói mellett
emez domborításokat is csinál.

D. Fehér Ksuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

M.D.K

Tar István
szobrász

A művén készítette a pécsi
ovoda mesealakjait. A
brüsszeli kiállításon brahasával
szerepelt.

D. Fehér Ilsursa: Tar István művészete,
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap

M.D.Y

Tar István
szobrász

A lágymányosi lakótelepen van elhelyezve „Kalász" című kőszobra.

D. Fehér Ilsursa: Tar István művészete, Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
nobrán

M.D.K.

Az egri vár bejáratát díszíti
domborműve. A MÉMOSZ
Szikhúr ~~et~~ hombokrotára le-
rült reliefje.

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István
szobász

M.D.Y.

A művészkészítette a mishola
Egyetemi Diákotthon bányász-
dombormüzét is. A Merőgazdasá-
gi Kiállítás nőalakját is ő mintázta

D. Fehér Zsuzsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 lap.

Tar István

Batyusasszony, bronz
Korsós nő, fa

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ~~nmg~~ ápr. 18 l.

T. 787.

lsó partján das Türckisch le-
apatokkal, az előtérben pedig
s elhelyezése szemlélhető pa-
Felirata:

so zwischen der Kayl: vnd Reichs Armeen

n velt marschallens Graffens Monte-
eichs
Wilh: Margraff von Baaden Furst: Gna:

hoohenlohe, auch der frantzö: Gene:

ind den 1. Aug: 1664. vnweit bey S.
r gangen vnd
Christl: Waffen nach sibenstundigen
n hatt.

20.6 cm.

Theisz Tokaj

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

140. 1.

M.D.K.

Tar István
szobász

Két ízben kapott Munkácsy díjat a művész és 1968-ban az Érdemes Művész címmel jutalmazták munkásságát.

D. Fehér Imrsa: Tar István művészete
Művészet, 1968. szeptember – 28 kap.

Tar István szobrászművész

A Gellért-hegyen látható kútfigurája. (emlitve)

Felszabadult művészet

1947. X. 25. 11.05 TV. – Vué.

Tar István

Diszkutat készít

Áprilisra elkészül a Marx-Engels
emlékmű
Népszava, Tp. 1970. nov. 12.

New York Public Library

Theisz István

IV. évés szobrászati szakos hallg.

Ferkép zomfoiskévk

1936/37. 75 l

Igen tisztel

Amint tudni méltóztatsz, i
Istituto di Studi Romani Magyarors
tározta, hogy folyóiratot fog kiadni
szerkesztésével alulirottat bizta m

A folyóirat tartalmát el
natkozásu kutatás rendszeres áttek
az egyes fontosabb kutatási terüle
ajánlatomra a közgyülés csekély sz
szakembereinket kérte fel szakrefe

I.

II.

Amint látni méltóztatsz, l
számitunk és ünnepélyesen fel is k
dományos termelését, valamint a mag
rodalmat összefoglalni és f.év okt
ni kegyeskedjél.

A terjedelem szükség sze
Mivel a magyar kutatás által elért
a polémiát teljesen kikapcsoljuk é
megjegyzésekkel óhajtjuk érinteni.

Szives közremüködésedet

és előre is k

Al

Theisz István

Részt vett a Bpesti
Madách-nobor első
pályázatán
1938 febr.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Theisz István

1937/38. V. évés
nobrászati nak,
rendes hallg.
I–II. félév

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39. 152. l.

Tar István 6. fott.

Monumentális plasztikák (fott): Selgóbarjáni emlékmű. Fekvő férfiakt (Komlói ist. előtt) Álló férfifig. (Szegedi Építőipari kiszámállás) Portréi: Ferencz Károly, Berzsenyi, Zrinyi. Tar István 58 éves. Az Iparm. Főisk. tanára. Jobb-irben rangott kiszámy díjat, 1968-ban. Erdem és hűvén címet! VÉGE 1968 nagyt.

D. Fehér Zsuzsa, Tar István, hűvénel, 32.-

Jan Istoan

5. folt.

~~Kisplanti~~ Monumentálisplanti folt: Jinát nimbo-
liáló figura (negedi ladó telep)
Két ülő nő (Kenthegi Mező). Akad
előtt) – ~~Ga~~ Táncoló lányok
(Gubacsi ladó telep); Felnabadu-
lási monument (Kispest) Galambos
figura (Zákony) folt.

1968 nyár

D. Fehér Ibrahim, Miverial,
Jan Istoan.

32

Tar István 4. folt.

Pecsi óvodaba mesealakokat domborit, a brüsszeli kiáll. zárast. ~~Monumentalis pl.~~ ~~Kisplontizai~~ Kisplontizai: labdázó, medikáló, kupogó, kiemelik még ugyabb monumentalis szobrai. Tárul a „Nő lanttal" (hazás fürdőben) Gellért hegyi kút figura, salgótarjáni Jere-jerélő — ~~st~~ folt.

D. Fehér Ísurra Tar István
Művészet, 1968, szept

32

Tar István

3/. Gt.

Igen sok köztéri feladatot kap.
A kerőjard. kiáll. hatalmas nőalakot
mintázott gyümölcsös korással. A lány-
majosi lakótelepen „Halász" c. könyvtár.
Úgyszólván minden technikában. Zé-
nitett szobrokat. Kő, bronz, terr.
mellett lemezdomborítást.

Jott.

D. Fehér Ismeria, Tar István
Művészet, 1968, szept

32/.

Tar István
szobrász

M.D.K

„Tisza" című fehvő figurájának
„várlata mellett bemutatta „Parast-
kofáját" és „Vethőző"-jet.

Heitler László 14 művész bi állítása Veszprémben.
Művészet, 1968. február - 37 lap.

MDK

Tar István

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

MDK

Tar István

Szimbólum, br.

20. sz.i m. festészet és szobrászat M.Gal. és Móra F. Muz. Szeged 1966.

MDK

Tarz István, szobrász

Ülő nő c. szobrát az Üllői úti lakótelepen helyezték el.

— : Új szobrok Budapesten 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 11.

Tar István
szobrász

M.D.K.

„Halász" c. szobra + repro
"

Rozványi hárta: Képzőművészet a Lágymányos lakótelepen
Művészet, 1961. március. — 19 l.

Tar István
Debrecen

M.D.K.

Tordas községben avatták
fel Petőfi szobrát.

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április – 40 l.

Tar István 2 folt

Kiemelik 1948-ban Zémult József
szkiba szobát. 10 év mulva kap zé
megbízást. (Mató, Vesprém)
Az 50-es években gyengül művészi
erege. (Hegesztő, Szocialista tudomány)
Mémon hétkés kombolyzatása
zénit dombormüvet. Miskolcz
Eszetei Diárokkal bányasdomorsmű.

D. Fehér Ilkusse Tar István
Művészet, 1968, szept.

31

Tar István. 1. folt.

A „Lány csirkével" (1940) c. nobra
hatásosra meg nyelvét. Ez évvel
később a Balyas asszony, 1943. „Béres"-
A madarat kebléhez horitó lány,
és a kofa zorai kisszobrai-bezveit
valónitja meg. Kiemelik 1948-ban
kiállitok gerendét cipelő munkás-
nobrát folt.

D. Fehér Ivanova, Tar István
Művészet, 1968, szept.

30

Tar István

Lovas /lemezdombormü/ repr.
Pécs, déli városrész, ovoda.

Rajztanitás 1966. III. hátsó lap.

Tar István

Donizetti és Rossini nobrát kénítette el az Operahán komlokratára.

Népszava 1967. aug. 13.

M.D.K.

Tar Sándor
nekrológ

November 6-án avatták fel
Kispesten felszabadulási
emlékművét.

Feladatok, eredmények. — 44 l.
Művészet, 1961. január. — 1 szám

MDK

Tar István

Zrinyi Miklós, repr.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt.
1951. szept. 15 l.

Tar István

MÉMOSZ dombormüterv, aluminium

I. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1950. aug. 16 i.

MDK

Tar István

Asszonyok /kétfigurás/, br.
Békét, br.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Tar István

Lenin, gipsz

Zrinyi, "

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 14 l.

MDK

Tar István

Zrinyi, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 12 l.

MDK

Tar István

A III. magyar képzőművészeti kiállításon szereplő koreai nő című szobormű-
re repr.

(Szurdi Márta: A III. magyar képzőművé-
szeti kiállítás.)

Nők lapja, Bp. 1952. december 25. [10-11.l.]

Orsz. Szépművészeti Múzeum Könyvtára

Kérőlap

Jelzet	Szerző	Cím

Kéri:

Név: .....

ÍRJUNK NYOMTATOTT BETŰVEL!

65 B Csepeli nyomda

M.O.K.

TAR ISTVÁN

Az egri vár ostroma. Bronz. Eger.
Zsinnyi kiklós. Gipsz. Szépmüv. Múzeum.

GÁDOR E. – POGÁNY Ö.G.: Magyar Szobrászat.
Budapest, 1953. 20.0 és 57-58. kép.

MDK

Tar István

Korsós nő, fa
Fekvő akt, terr.
Paraszt, "

Fiatal magyar képzőműv. Főv. Képtár 29.
kiáll. 1946. dec. 15 l.

M.D.K.

TAR István szobrász

Habarcskeverő lány

1952

Müvért. Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőmüvészeti Kiállitás 126. e

126.

TAR ISTVÁN /

Építőmunkásnő bronz 34 cm

Zsennyei művésztelep kiállitása. Szombathely, 1956.

Tarr István

Kiplasztikái rèntvesznek a Torinóban április közepén nyíló magyar kiállításon.

Magyar Nemzet 1968. márc. 19. 4.o.

Tarr István szobrász

Szerepel az alábbi tárlaton
Nyíregyházán

Korokmay Gyula: 1 XIV. őszi tárlat

Keletmagyarország 1969 XI. 16

Tar István szobrásza

-r-: Csoportkiállítás a N.Szalonban. Esti Magyarország 1943. nov. 19.

Tar István

Csipkés leány, bronz
Ülő akt, bronz
Partizán, gipsz
Fekvő akt, bronz

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 12 1.

MDK

Tar István szobrász

Halászlegény

Parasztmenyecske

Genthon I: A Római M.Akad. kiáll. Szépművészet, 1942. 2o3-2o4 l.

Tar István

A következő nemzedék... Borsos Miklós, Karényi Jenő, Tar István ... szemegében foglalta... az újítást és megteremtette korunk realizmusát a szobrászatban.

Pogány Ö. Gábor, A Magyar Nemzeti Galéria (vezető) 41. l.
Budapest 1965

Tar István

Batyus asszony, repr.

Uj magyar képzőművészet. Főv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 36 l.

Tar István, szobrász MDh

E

A pályázaton 3. díjat nyert, és meghívták szűkebb körű pályázatra.

–: Kiosztották a Marx és Engels szoborpályázat díjait

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 10. 12. l

Tar István

A Közösségi müvészet felé c. kiállitáson bemutatva a hidépitő munkás szoborterv és két munkást ábrázoló szobra a bányászszékház elé.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965. 145

Tar István M.D.K.

Művei a kiállításon

" Győztes"

/M.Gy./ Nyári tárlat Szegeden

Magyar Nemzet 1965. júl. 22. 4. o

Tar István

MDK

Munkásnő, szob.

Magy.művészet 1800-tól. Szépm.Muz. 1949.

15. 1.

Tar István

~~[illegible]~~zobrász

M.D.K.

Ferenczy Károlyról készített műve
(repro)

Csap Erzsébet: A felszabadult Budapest művészetének kiállításáról.
Művészet, 1961. jannár, 1 szám, 9 l.

M.D.K.

Tar István szobrász

Jelentősebb müvei vidéken vannak.

Kerényi müvészetének rokona

Németh Lajos: Korunk szobrászati alkotásai és ma élő szobrászok fővárosunkban , Bp. 1967. 73.l.

Tok István

(1910) Ferenczy károly, alum., 100 cm,
Győző, kő, 200 cm, Megyei gazdasági
Kiállítás,
Gránátalakú katonák, 1952, alum., 300 cm.
Népstadion, Ifjúsági útja,
Férfiakt, Nagymányosi lakótelep.-

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest 1960 241
Kiállítási katalógus.

Tar István

2.5 x 3 méter nagyságu Eger vár ostromát ábrázoló dombormű szerzője; 1952 helyezték el művét az egri vár egyik falán.

E. Gádor - G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Apesl, 1955. 13 l.

Tor István

és Dávid Károly

Felszabadulási emlékmű, 1960. bronz, Lőpest

cf felszabadult Budapest művészete. kiállítás, katalogus, Budapest, 1960. 24 l.

Jar István (nál. 1910)

Parantlány.

Grosz, 23 cm. M.N.6. Ltn.: 57. 1-N.

Mezőgazdaság a Répromüvénetben.
A Kat. bev. Matolcsi János.
Bp. 1959

34.

Tar István

Parasztleány. (repr.)

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. at. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

Tar István (1910 -)

kiállított műve:

Batyus asszony, 1941. Bronz, 38 cm

MNG. Ltsz.: 56.650-V.

Magyar szobrászat 1920-1947. Kiállítás, Székesfehérvár. Kat. bev.: Rajvács Péter, K. Kovalovszky Márta. Székesfehérvár, 1966. 34 l., 7 t. / A huszadik század magyar művészete./

20. l.

MDK

Tarr István

f.j: Fiatal művészek csop.kiáll. a N.Szal.ban.

Pesti Hirlap 1943. nov. 27.

Tar István

Született Újpesten 1910-ben. Szobrász. Tanulmányai: a budapesti Képzőművészeti Főiskolán (Borsy J.) és a Róma-i Művészeti Akadémián (1941-1942, állami ösztöndíjjal)

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 290 l.

Tar István

Később Németországban és Bulgáriában tett utazást. 1950: Munkácsy díjas.

Főbb adatai: 1943, Nemzeti szalonban.

Művei: bronz domborművek, az Egri Vár, Zrínyi Emlékmű, Petőfi, Tordai, Ferenczy stb.

Fehér Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 290 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Tar István

Jornászlány, bronz, 30
Horgán/ice " 30 cm
Helán " 30

Budapest Mucsarnok kiállítása 1957.
Kat. vert. kirdéjiné Kirimi Irén.

19

MDK

Tar István

Alkotásaival szerepelt a Tücsök irodalmi és művészeti szövetkezet 1941.dec.21.-én megnyitott állandó jellegű kiállitásan.

Szépművészet, 1941. 20.1.

MDK

Tar István

Fej

Budai Képzőmüv. Csop. MMM. kiáll. 1949. febr.

Tar István, szobrász MDK

Megjelenik fukarálon a magyar grafikai és kisplasztikai kiállítás megnyitóján.

– : Magyar kiállítások külföldön 9

Népszabadság, Bp. 1967. nov. 14.

Tar István

1967-ben szerepelt a csoport veszprémi tárlatán, mint uj tag.

Székely András; A Kilencekről Kiállitás a Műcsarnokban; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 1970, 17.l.

TAR ISTVÁN zabrán

163.213

Oltványi 1991

TAR btvair

PÓTÓ János: Emlékművek, politika, közgondolkodás. Bp. : MTA Törttud.Int., 1990

57-58.p

Steinmetz szabar pályázat

6. XXVIII.1. 1979 46 - 48.

II. **LUXOVÁ**, Viera: Archívné zázna
my o bratislavských umelcoch
remeselníkoch. = Ars, II. 1.
1968 177 - 181.

III. **MALIKOVÁ**, Mária: Údaje z mat
o bratislavských sochároch a
kamenároch 18. storočia. = A
2. 1983 89 - 95.

IV. **PETROVÁ-PLESKOTOVÁ**, Anna: Bra
tislavskí výtvarní umelci a
umeleckí remeselníci 18. sto-
ročia. = Ars, IV. 1/2. 1970
209 - 241.

V. **PETROVÁ-PLESKOTOVÁ**, Anna: Bra
tislavskí výtvarní umelci a
umeleckí remeselníci 18. sto-
ročia. = Ars, VI/VIII. 1/6.
1972/1974 286 - 299.

TAR bibliográfiai adatlap

PÓTÓ János: Emlékmű, politika, közgondolkodás.
Bp. : MTA Törttud.Int., 1990 71 - 87.p. és ill.

Részvétele a Sztálin szoborpályázaton, s annak
részletes - forrásfeltáró - története

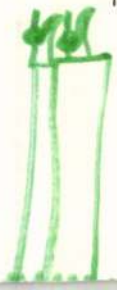

TAR btvár

KOVÁCS Péter: Fejezetek a magyar szobrászat közelmultjából. = Életünk, XXVIII. évf. 1990

774, 1098

mercial viewpoints trudges benea
star of dread.

This is beautiful enough, so I
here."

(Fragment from the heritage of S
Altorjai).

(Székesfehérvár, István király M
Oct. 27–Dec. 31, 1990).

Gábor

TAR István

Wagner István

75 éve mületek Tar István

Magyar Hírlap 1985. aug. 24. 7.

MDK

Tar István, festön.

a kiállitáson szereplö festök egyike.

Az elasz uralkodó a római magyar akadémia kiállitásán.
Falconieri paleta.
Uj Magyarság. 1942. máj. 22. 8.1.

Tar István

Említve

Tasnádi Attila: A Kilencek harcban helyen
Korunk, 1970/5. 837. l

Tar István

Említve

Tasnádi Attila: A Kilencelî és a Studió
Korfârs 1969/4. 667-668.

Tar István

Emlitve

Tasnádi Attila: A „Kilencek" kiállítása elé

Korfáns, 1968./9. 1498. l.

Tar István

Müve szerepel az I. Ter.

Bem rakparti Művelődési Ház

Kiállításán

Népszava 1970 február 27

2. old.

25.

Magyar Iparmüvészeti Főiskola
rtási ideje alatt látogathassa
ályok betartása mellett igénybe

.nap.

Farkas Domonkos sk.
őigazgatóhelyettes

Tar István

13 társával (eredetileg „Kilencek") a veszprémi Vegyipari Egyetem aulájában kiállítása volt (1968. VIII. 11 – IX. 10.).

Kiállítási krónika 1967–68; Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 68. l.

Tar István 4.

De, hogy mennyire Tar credendő humánizmusának volt igaza, az nyilvánvalóan elárulják művei, amikor például Zrínyi Miklós vagy Rákóczi Ferenc merev portréját Berda József vagy Dobi István élettel teli, belső erőtől sugárzó arcmásaival vetjük egybe. (Magyar Nemzeti Galéria).

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Ifvlap 1972/275 6old.

Tar István 3

Szamara ebben a véges lényben testesedett ki a végtelen, szamara ő volt a kozmosz gyrytópontja; diadalában és bukásában egyaránt. S hogy mennyvie- a fogalom igaz értelmében – volt realista, az éppen ezen a kiállitáson mérhetjük le. Életének – mint másokénak is – egy nehéz korszakában a valóság részletes mimelésére kényszerült.

Bojár Iván: Kiállitásról kiállitásra.

Magyar Hirlap 1972/275 6 old.

Tar István 2

Magától értelődően volt realista, nem azért nem szakadt el a valóság organikus formáitól a geometria kedvéért, mert nem volt képes erre, hanem mert nem akart: számára az élet egész drámája, lírája minden öröme és szenvedése az ember figurájában sűrűsödött.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/275 6 old.

Tar István 1.

halának hire éppencsak egy esztendeje csapott le közénk. S máris egy impozáns kiállítás keretében áll módunkban visszamenőleg felmérni, hogy tulajdonképen ki is volt ez a mester, akinek a művei országszerte meghalálhatók ugyan a közterekben, akinek oly felelős, önként vállalt szerepe volt a romokból felhámadó ország művészeti ujjászervezésében.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/275 6 old.

Tar István

köztéri szobra a Március 15 téri kut 1971-ben került felállitásra, ugyanebben az évben a müvész autóbaleset áldozata lett.

Rajztanitás 1975/1/2

Dr Maksay: Képzőművészetünk 30 éve

Tar István

A Március 15 téri kutat expressziv formák jellemzik. A római katonák alak jaiból védőgyürüt komponált. Az embergyürü a római castrum szimboluma.

Rajztanitás 1975/1/3

Tar István
szobász

"Kürtös"
"Táwe" (Pesterzsébet)
Március 15 tér hút

} repro

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972. február – 20 oldal.

Tar István
szobrász

61 éves korában tragikus hirtelen-
séggel halt meg. Nem tartozott
a fiatal generáció közé, de szellemé
alkotó lendülete fiatalosan lobogott.

Maksay László: In memoriam Tar István.
Művészet, 1972. február - 20 oldal.

Tar István
szobrász

Kispesten szuldett 1910-ben munkás
családból, apja kovács majd főmüvere-
tő volt az Istvántelki Főmühelyben
István fiát a jogi pályára igyekezett irányi-
tani.

Maksay László: In memoriam Tar István.
Művészet, 1972 február - 20 oldal.

Tar István
szobrász

Édesapja okajára a jogi pályára
ment, ahonnan 1932-ben átirat-
hozott a képzőművészeti Főiskolára,
Bory Jenő osztályára

Maksay László: In memoriam Tar István.
Művészet, 1972 február - 20 oldal

Tar István
szobrász

Első művét a művész 1938-ban mutatta be. 1941-ben elnyerte a római ösztöndíjat. 1942-ben a római Collegium Hungaricumban volt kiállítása.

Maksay László: In memoriam Tar István. Művészet, 1972 február - 20 oldal

Tar István
szobrász

Rómából hazatérve 1943-ban a Nemzeti Szalonban volt önálló tárlata. Művészi pályáját a kálosi megakasztotta és 1947-ben folytatta szépe művészi munkáit.

Maksay László: In memoriam Tar István. Művészet, 1972. február - 10 oldal

Tar István
szobrász

Tar István kisplasztikával is foglalkozott, de mind több a monumentális köztéri szobor munkája. A Vígszínház előtt áll a Zrínyi portréja.

Maksay László: In memoriam Tar István
Műveszet, 1972. február - 20 oldal

Tar István
szobrász

1948-ban tölben kialletást rendezteh a képzőművészet és építészet kapcsolatainak a dokumentálására. Ilyen jellegű munkája az 1949-es Meinosz szökhár kő domborműve.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972. február - 20 oldal.

Tar István

szobrász

1953-ban készült el, az egri vár főkapuja mellett elhelyezett Egervár védői ismeretlen nagyméretű dombor-műve.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1971 február - 20 oldal.

Tar István

nobrás

A Szív utcai iskola halljában látható az Egerben elhelyezett Egervár védői cenni dombormú gipsz kedetije.

Maksay László: In memoriam Tar István
Műnészet, 1971. február – 20 oldal.

Tar István
szobrász

Tar István nevéhez fűződik a salgó-
tarjáni 19-es emlékmű Mugalhotiása,
Ugyanott kapott felállítást a „Tereferé-
lők" című kompozíció is.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972. február - 20 oldal

Tar István
szobrász

Mahón van József Attila szobra elhelyezve, Keszthelyen az érchlő-komlón a Szobrászat fekvő fé-gurája.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972. február - 20 oldal.

Tar István
szobrász

Budapesten tölb szobra is látható:
Nő lanttal, a Gellért hegyen egy szép
kút figurája, a Lukács-fürdő előtt
egy fekvő aktja.

Maksay László: In memoriam Tar István
Mérészet, 1972. február – 20 oldal.

Tar István
szobrász

Egyik legendületesebb, expressziv erejű alkotása a kispesti Felszabadulási Emlékmű. Pesterzsébetén a Tánc c. kompozíciója mutatja egyéni stílusát.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972 február – 20 oldal.

Tar István
szobrász

1967-ben mintarta a szegedi
Tisza szobrát. 1971-ben állítottak
fel a Március 15-e téri kutat +
sajátos monumentalis alkotás.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972 felmár - 20 oldal.

Tar Istvan
festmeny

1950-ben a Munkácsy-díj III. fokozatát
nyerte el, 1958-ban pedig az I. fokoza-
tával tüntették ki. 1968-ban Érdemes
Művészi címet kapta.

Makovecz László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972. február – 20 oldal.

Tar István
szobrász

1969-ben a SzOT-díjjal tüntették
ki, 1970-ben a Főváros díszítő,
népítő szobrászért a Pro Arte díjjal
jutalmazták.

Maksay László: In memoriam Tar István.
Művészet, 1972-február - 20 oldal

Par István
szobrász

A Magyar Képzőművészek Szövetsége
alapító tagjai közé tartozott, sőt
több, éven át főtitkára is volt a Szövet-
ségnek. Egy ideig az Iparművészeti
Főiskolán is tanított.

Maksay László: In memoriam Par István.
Művészet, 1972. február – 20 oldal

Tar István
nobrán

Sohszor apró részletformáhat elhagyó nagybőnior formáhal dolgozik. Ez a saját karaktereinek kivetülése.

Maksay László: In memoriam Tar István, Művészet, 1972 február - 20 oldal

Tar István
szobrász

Ő a formák megnyujtásával,
felfokozásával kívánta szobrai hi-
fejezőerejét fokozni. Különösen tapasz-
talható ez a kuhácsfürdő előtti
aktjánál, a pesterzsébeti „Tánc"-ánál.

Maksay László: In memoriam Tar István.
Művészet, 1972. február - 20 oldal

Tar István
szobrász

Forma nyelvére jellemző, hogy figurámak dinamikus sikett-hatására épít és nem az aro-nifycésre.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972 február - 20 oldal.

Tar István
szobrai

A Március 15-e tere monumentalis kiéthompozíciója utal az egyhorni római erődre, a népvándorlás népeinek a tanúdás aira.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972. február – 20 oldal

Tar István
nobrán

1967-ből a Kilencek csoport tagjaival
állított ki. Legutolsó művét a Kisplan-
tikai Biennalen mutatta be.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972 február - 20 oldal

Tar István
szobrász

Legutolsó alkotását a Solymászt,
a Művelődésügyi Minisztérium
vette meg.

Maksay László: In memoriam Tar István
Művészet, 1972 február - 20 oldal.

Tar István
nobrán

„Petőfi"
„Kendős asszony"
„Budapesti lány"
} repro

Somogyi József: Megnyitó beszéde a Tar István emlékkiál-
lításán

Művészet, 1972. december – 8 oldal

Tar István
nekrológ

Tar István munkáinak a Magyar Nemzeti Galériában rendezett emlékkiállítására Pogány Ö. Gábor főigazgató megnyitó szavai után Somogyi József mondott beszédet.

Somogyi József: Megnyitó beszéde a Tar István emlékkiállításon.

MŰVÉSZET, 1972.december - 8.oldal

Tar István
nobrán

Miltalás

Somogyi József: Megnyitó beszéde a Tar István emlékkiállitáson.

MÜVÉSZET, 1972.december - 8.oldal

Tar István
szobrász

"Szimbólum"
"Guzsalyos"
"Népdal"
} repro

Ugvári Béla: Tar István szobrász művészemlékkiállítása
Művészet, 1972. december, 6 oldal

Tar István
szobrász

A mult évben elhunyt Tar István szobrászművész emlékkiállítása több mint háromévtizedes munkásságát és halála következtében befejezetlen emlékművét tárja elénk.

Ujvári Béla: Tar István szobrászmüvész emlékkiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István szobrán

Tar István emlékkiállítását a Magyar Nemzeti Galériában rendezték.

Ujvári Béla: Tar István szobrászmüvész emlékkiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrán

Tar István művein nevedélyesen
kereste a mozgást és a belső feszült-
ség szobrászi kifejezésének eszközeit.

Ujvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállitása.
MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrai

Édesapja arcképét Tar István
1936-ban mintázta, a „Baba"
című arcképet 1938-ban készí-
tette a Műben.

Ujvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállítása

MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

Tar István 1938-ban készítette
az „Ülő asszony"-t, a „Férfé
cekt 1940 előtti mű, a „Korsás
nő 1940 es évszámot visel

Ujvári Béla: Tar István szobrászmüvész emlékkiállitása

MÜVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

Tar István 1939-ben készítette
a „Fürdőző nők" et, a „Fekvő
akt" 1939-beli alkotás míg a
„Könyöklő" 1940-ben született.

Ujvári Béla: Tar István szobrászmüvész emlékkiállitása

MÜVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

Tar István 1941-ben mintáita
a „Tánc"-ot, a negyvenes évek-
ben a „Férfi mártírokkal" című
kompozícióját.

Újvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállítása

MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrán

Tar István 1942-beli műve
a „Sütkérező", 1943-as alkotás
a „Magvető" valamint a „Vet-
kőző"

Ujvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállítása

MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

Tar István 1941-ben készítette
az „Ülő nő" című művet, En-
nek a műnek a témája hosszú
időn át foglalkoztatta a mű-
vészt, úgy hogy ismételten újra
fogalmatta.

Ujvári Béla: Tar István szobrászmüvész emlékkiállitása
MÜVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

Tar István több emlékművet alkotott. A „Fiainat dobó katonák" 1953-ban készültek, a „Szocialista munkásasszonyság" 1951-ben.

Ujvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállitása
MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

Tar István köztéri szobrai közül
„Zrínyi Miklós" 1952-es mű, „Rá-
kóczi Ferenc" 1954-es kompozi-
ció, „Lőrinc kapitány" 1955-ös

Ujvári Béla: Tar István szobrászmüvész emlékkiállitása
MÜVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

1969-1970-ben a „Hancosok" című művét frészetette, a „Tisza"-t 1964-ben, valamint a „Budapesti lány"-t, az „Ülő nő" 1968, a „Táncolók" 1970-ben készültek.

Ujvári Béla: Tar István szobrászmüvész emlékkiállitása
MÜVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

1964-ből való a „Lovas szobor",
a „Pegazus" 1964-1970-ben készült,
az „Asszonyok" 1962-ben a „Tere-
ferék" 1962-1963-ban 1968-as
alkotása a „Népdal"

Ujvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállítása
MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrász

Tar István szerepet vállalt a művészeti közéletünkben: a Képző művészeti Szövetségben, a Képző művészeti Alapnál.

Ujvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállitása
MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrai

Tar István szerepet vállalt a művészeti közéletünkben: a Szűrei és Munkaelosztó Bizottságok ülésein. Az Iparművészeti Főiskolán négy évre át tanított.

Ujvári Béla: Tar István szobrászművész emlékkiállítása
MŰVÉSZET, 1972.december - 6.oldal

Tar István
szobrai

Zene, 1963

Repr.

Magyar művészet. 10. 28. k.
Képzőművész. kiadó. 1971.

Tar István

Álló férfiszobra a bágymányosi lakótelepen áll

J. Riha hadgi.: Új lakótelepeink élességei

Élet és Tudomány 1968 XI. 29

TAR ISTVÁN, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei, 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
51. Miskolci Nehézipari Müszaki Egyet. II. ker. Egyetemváros
6.-Két bányász térdelve, dombormü.-E/1. Koll, előcsarnok.
Tar István müve.-202.old. 4.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.ol

A Herman Ottó Muz. Évkönyve. XI. Miskolc, 1872

Tar István, szobrász M.D.K.

„Ferenczy Károly" (portré)
felállítási helye: Budapest
Művészpálya

A Szentendrei Parkmuzeumban lévő gipszmásolatok felsorolása közben említik:

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. old.

Tar Istvánné

Lenin mellszobor 1967
gipsz 70 cm

Lenin alakja a magyar
szobrászatban

Tak István

Ferenczy Károly .. mure (emb.)

a szentendrei szobor pakkban van

N.N.: Új szobrok

Pestmegyei Hirlap 1971 J. 18

Tar István
szobrai

(1910)

Zene - 1963, Bp., Lukács park

Magyar művészet. 10. 38.
Művészet. Kiad. 1971.

MDK

Tar Jeno, szobrász

és Aerenyi Jeno szobrász Turkeve c. dombormüve igen mozgalmas alkotás, de a részletszépségek mellett a munka egészét modorosság jellemzi.

Végvári Lajos: A II. Magyar Képzömüvészeti kiállitás szobrai és grafikái. Sz.Nép.1951 nov.6. 6.l.

MDK

Tar László

Gránátvetők

Dutka ~: 4. Nagy. Képzőműv. kiáll. szobrai. Nagy. Nemzet, 1954. jan. 10. 7 l.
1954

TAR Lankó

Szíj Rezső: Tar Lankó lepei a Szőnyi István Múzeumban. = M. Fórum, III. évf. 38. sz. 1991 szept. 19. 9. p.

Lebegény 1991

...

oror 329.v.

lni, a fordító másutt

l Phoebust.

en ez a szóbiányzik.

ak kommentáriát for-

is.

tyéli jidö

v.

etii Tanátsbéli szemé-

mque senatum 426.v.

.v.

neve áll.

k =amici 486.v.

ommentária/ a VI.509.v.

gyanis Deiphobus ba-

neast.

MDK

Tar László

A Szépmüvészeti Akadémia tanulója.

Szül. 1922. Székely.

Középiskoláinak elvégzése után beiratkozott a budapesti Szépmüvészeti Akadémiára., 1946-tól külföldi tanulmány uton. előbb Virgilio Guidi tanitványa a Bolognai Szépmüvészeti Akadémián, majd a római Akadémiát látogatja. Jelenleg a római Magyar Akadémia vendége.

Catalogo della Mostra Artistica dell'Accademia d'Ungheria in Roma - Roma 24 Maggio - 7 Giugno 1947.

AR TAR László

EIGEL istván: Amíg lehetséges. = Uj Irás, XXXI. évf. 6.sz. 1991 113 - 128. p. ill.

(Önéletrajzi visszaemlékezésa)

Tar /László/ MDK

A Ä római Magyar Akadémián 1947 máj 24- jun 7-ig tartó kiállitást méltatva megemliti

Sálvio Marini: Monstre d'arte.
A római napilap kivágott cikkéből csak annyi állapitható meg hogy valószinüleg jun 5- 8.

MDK

Tar László

Mezei virágok, v.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll. 1943.

MDK

Tar László graf.

B.Abonyi A: Fiatal képzőm. kiáll. Népszava, 1945. máj. 31. 6.l.

MDK.

Tar László festö

"Vihar" /olaj/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok ,1935. 22. l.

Tar László, festő

M.D.K.

A római Magyar Akadémia 1947-e
római kiállításán szereplő képeinek fel-
sorolása:

Egy kocsmában (akvarell)
Bolognai melletti táj (akvarell)
Sárga virágok (akvarell)
Tíz kis ceruza- és tollrajz

Catalogo della Mostra artistica dell'Accademia
d'Ungheria in Roma. Roma, 1947. 22.old.

Tar László

MDK

Képzőművészeti

Képzőművészeti Főiskola Ifjusági Köre 1945. karácsonyi kiállitásán állami vásárlás:

"Anyám"

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945. utáni művészeti életre vonatkozó adatok.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.
234.l.

Tar László

MDK

Képzőművészeti Főiskola Ifjusági Köre 1945 Karácsonyi Kiállitása:

"Este"

"Anyám"

"Ló"

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945. utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.

233.l.

MDK

Tar László

Páli bácsi, vf.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 9 l.

Tar László

festő ?

l.

Szabad Művészet

1947. 124. l.

TOLSVA

kohány-kastély

kp: Gömörmegyei vázlatok I. k.
1866, 361. l.

Tar László MDK

Vihar, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tar László festőm.

Noszlopi: 3 kiállítás; Nagy-Balogh csoport

Népszava 1955 nov. 23, 83 évf. 275 n. 2 l.

TAR László

K. 94: Kiállítások, Négy fiatal festő
Nagy-Balogh csop.

Művelt Nép, 1955 VI ért. 29 sz. julius 17,
7. l.

Tar László festőm

Péter J.: Az októberi kiállítók... (Nagy-Balogh holl.)

Irodalmi Újság 1955 11 ért. 44 n. okt. 29. 8 l.

MDK

Tar László

Wellisch J: Tájképek a VI. M.Képzm.Kiállitáson.
Szabad Mivészet. 1956. 4.sz. 186 l, kép, 189 l.

MDK

Tar László

Pali bácsi, vizf.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 9 l.

Tar László

Külföldre szakadt.
Szerepel az alábbi tárlaton
Nyíregyházán

Dr. Telepy Katalin: Benczúr-tól napjainkig

Kelet Magyarország 1969 V-9

MDK

Tar László

Vihar.Olajf.50x60

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 22.1.

Tar László, festöm.. MDK

Mezei virágok. Vf.

Az OMK.Képzöm. Föisk. Ifj.Körének karácsonyi kiáll. 1943. Kat.

Tar László

MDK

A római Magyar Akadémián 1947 máj 24--jun 7-ig rendzet tárlaton kiállitott müvei/ a katalogus számozása szerint./

96.-108.

96. In un osteria,/Egy kocsmában/. akv.
97. Bologna környéki táj. /akv./
98. Sárga virág. /akv./
99-108. Tiz kis rajz tollal ceruzával.

Catalogo della Mostra Artistica dell'Academia d'Ungheria in Roma. 24.Maggio-7 Giugno . 1947.

Tar László, festő

M.D.K.

sz. Székely-en, 1922-ben. Középiskolai elvégzése után beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára. 1946-ban külföldi tanulmányútra ment. Először Virgilio Guidi tanítványa Bolognában, majd a római Accadémiát látogatja; Jelenleg a római Magyar Akadémia vendége

Catalogo della Mostra artistica dell'Accademia d'Ungheria in Roma. Roma, 1947. 22.old.

22

Tar László MDK

festő

A Képzőm.Főiskola karácsonyi kiállitása
Szabadság 1945. nov. 25.

Tar /László/

MDK

Az 1947 máj 24- jun. 7-g a római Magyar Akadémián rendezett kiállitást méltatva megemliti

Carlo Tridentini: Prime Mostre delle Accademie Straniere.
IL NUOVO GIORNALE D'ITALIA. 1947.....

Tar László

1945 tavaszától kisö ösug
Tiszaladányban látták ven-
dégül a művészt.

Győri Sándor: Visszamelékezések.
Müvészet, 1977. szeptember - 26. oldal.

Tar László

Székelyben, 1921-ben született Tar László festő művész, Szőnyi tanársegédje volt, jelenleg Philadelphiában él.

Koroknay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.
Művészet, 1977. szeptember - 18. oldal.

TAR LASZLÓ, festo

Sok helybeli művész maradtaaa

TAR LÁSZLÓ, festő

A háború után sokan elhagyták Nyíregyházát. 1955 körül közben Tar László Besenyődön lakott. Családi okból távozott később Szerencsi Zoltán feltűnés nélkül, mint ahogy élt. Az idősebb generációból 1973-ban utolsóként egyedül maradva, Szalay Pál költözött Pestre családjához.

63. old

KOROKNAY GYULA: Számadás a megyei képzőművészetről

61. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. l.sz.

TAR LÁSZLÓ, festő

Sok ma országoshirü festő került ki a Nyiregyházi Képző
művészeti Szabadiskolaról,de emlitsük néhány nem szabad
iskolás kortársukat is:Batári László,Csisztu Mihaly,
Csizmadia Zoltan,Tar László,s még korábbi Fiedler Ferenc
Vincze Lajos,akik Nyiregyházaról indultak el. t63.old

KOROKNAY GYULA: Számadás a megyei képzőművészetről
61.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 1.sz.

TAR Lankó

Szíj Rezső: Tar Lankó lepei a Szőnyi István
Múzeumban. : M. Pirum, III. évf. 38. sz. 1991
szept. 19. 9. p.

Lebegény 1991

TAR LÁSZLÓ, festő

Gáborjáni Szabó Kálmán festőnek növendéke volt. Szabó
a nyiregyházi áruház "Lacikonyhát" festette de beteg
lett. Tart kérte fel segitőtársnak. De meglepetésre ki-
derült, hogy derült, hogy a rajzolás Tarnak gyenge oldala
a rövidülésekkel nem tudott mit kezdeniés kifejezéstele
sematikus figurákat alkotott. Abba hagyta a festést. 444.

DIENES O. ISTVÁN: Gáborjáni Szabó Kálmán szabolcsi freskói 439. old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971 Debrecen 1972

Tar László, szabrász

Március 15.-i ünnepségek keretében leplezték le Bem József mellszobrát Egléden, melyet Tar László készített.

Magyar Nemzet, 1976. márc. 16.

Tar Lőrinc

pokoljáró

l.

Szimonidesz Sagós

Jezus és Mária

erekly[illegible]. Bp.

1933. II. 245 l.

PÉCS

~~Líceum~~
~~Szeminárium~~
Irgalmas kórház
Irgalmasnők kórháza
Tébolyda
~~Megyeház~~
Városház, toronnyal

? Régiek ?

B. V: Pécs és vidéke VV 1866, 165 l.

Tar Mihály

Szt. Anna ábrázoló oltárképe (1681)
az ujteleki (Neustift an der Rosalia) Rozália
kápolna baloldali mellékoltárában.

Juhász László: Burgenland, történelmi utikalauz
München, 1976. 146.o.

Tar Mihály, a Csepeli Galéria vezetője.

A Csepeli Galériában megnyílt a tizenegyedik képzőművészeti kiállítás. – Tar Mihályt kérte meg Szatmári Ilona a tárlatvezetésre.

Esti Magazin

1981. II. 3. Kossuth 11.30 /Gy. Emő/

Tar Mihály

ält. tanf.

Ferk pzomfoisk vk
1939-41. 147 l

Tar Miklós

Megbízták Tar Miklóst, hogy vörös-réz-domborításával díszítse a baresi Leveiskolát.

---Köztéri munkák.

Művészet, 1977. szeptember - 48. oldal.

Tar Miklós

Megbízták Tar Miklóst, hogy a Nyíregyházi Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat könyvesboltja részére Váci Mihály portrédomborművét készítse el.

----:Köztéri munkák.

Művészet, 1977. augusztus - 48.oldal.

Tar Miklós

Megbízták Tar Miklóst, hogy a VIII. Rezső téri templom, részére, a 12 db. álló Stációt lásítse el.

— Köztéri munkák.

Művészet, 1978 április – 45 lap.

Tar Rezső

rajztanár

Brassó áll. polg. isk.

1904-ben tagja

a Rajztanárok Egye-

sületének.

MDK

Tar Sándor

A herendi porcelángyár művészházában dolgozik.

A ~~bruxellas~~ brüsszeli kiállitás rendeléseit tervezi.

Radics Elemér: Herend.
KISALFÖLD, Győr, 1957. jun. 16.

Tar Sándor, porcelánfestő MDK

25 éve dolgozik a Herendi Porcelángyárban.

Havas Ervin: Herend márkája 4-5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. júl. 2.

3) Tar Sándor 160. l.
Tóth János 160. l.
Várdeák Ildikó 160. l
Varga Ilona 160. l.
Vastagh Éva 159. l

Weiner Mihályné:

Herendi porcellán.

SzM, 1954.

Tar Zoltán V.é

Debrecen város
koronázási alapít-
ványából 174 P
osztöndíjat kapott

Ferkèpzomfoiskèvk
1935/36. 55. l.

Tar Zoltán

Két képe

szerepel az alábbi tárlatokon

Magyar Vilmos: Tavaszi Tárlat
1969

Hajdú Bihari Nemzeti Népiség
1969 V. 11.

Tar Zoltán festő

Szerepel a tavaszi tárlatona
debreceni Déry Múzeumban

N.N.: megvilt a tavaszi tárlat

Hajdu Bihar megyei Népujság 1969 IV. 29

MDK

Tar Zoltán

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei népujság 1968 ápr.27.

Tar Zoltán
Jerlő

M.D.Y.

Teli képe jó nevességbek
tudásról tanúskodik.

Tóth Béla: A debreceni és Hajdu-Bihar megyei ...
Művészet, 1967. szeptember - 39 lap

MDK.

Tar Zoltán

Utalások Debrecen képzőművészet életével kapcsolatban.

Alföld 1965 4. 131-142.

mdk

Tar Zoltán

művei a Tárlatról /reális iskola/

Tóth Béla: A II. Tavaszi Tárlatról

Alföld, 1963, 6. sz., 76. l.

MDK

Tar Zoltán

Faluvége.

Debrecen festőművészetének 200 éve.
Kiállitás a Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

Tarr Zoltán MDK

szerepelt a tárlaton.

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról.
Alföld. 1963. jun. 76-78.l.

Tar Zoltán (Balmazújváros, 1913-)

Néhány grafikai művet kénít

A képzőművészetek Debrecenben
1961

84 oldal

Tor Zoltán

permetező (festmény repro)

A képzőművészeti Debrecen, 1961

84 oldal

Tar Zoltán

Mosó asszony (szepro)

A képrőművészetek
Debrecenben 1961

116 kép

Tar Zoltán (1913-)

Részvétel a Képzőművészek Szabadszervezete Debreceni Csoportjának kiállításán 1946-ban

A Képzőművészetek Debrecenben. 1961.

5 oldal

MDK

Tar Zoltán, Debrecen, Hajdú m.

Külvárosi este grafika

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20. - dec.4-ig.Ernst Múzeum. 14.1.

Tar Zoltán

1931/32 - 1932/33

Ferképzőmfoiskévk
139. l.

Szobotist.

A hegyes vidék középter
megerősitett vár foglalja el,
az előtérben pedig a lovára f
Felirata a lebegő mondatszala
van:

SOBOTIS.

fölül jobbra: 214.
alól balra: nnnnn.
a lap hátán S echzehende Aufg

Rm., mér. a rl. 17

44-93-

Tar Zoltán

VI. éves tanári marx
hallg.

Ferk pzomfoiskévk

1936/37. 771

Tanítóképzőintézeti
tanári oklevelet
kapott.

Gyertyatartó, öntött réz, három madárlábon áll. Mag. 36 cm XV. század.

Tar Zoltán

Debrecen koronázási jubileumi alapítvány-ából 174 P. - 1 Eapott

Képzőm. Fősk. Évk

1936/37. 561.

Tar Zoltán

VI. éves, tanársegéd
95 P. áll. önsöndig
Képrámatörsk. Évk.
1936/37. 53. l.

Az összeiró küldöttség azt, akire nézve az irni és olvasni tudás bizonyitását szükségesnek tartja, a helyi szokásnak megfelelő hirdetménnyel, ezenkivül esetleg egyénenkénti meghivók utján maga elé idézi azzal a figyelmeztetéssel, hogyha igazolatlanul elmarad, olyannak fogja tekinteni, mint aki irni és olvasni nem tud. (50. §.)

Az elemi népiskolai hatodik osztály sikeres elvégzésének és *az irni és olvasni tudásnak bizonyitását mellőzni kell* azokra nézve, *akiknek olyan állásuk vagy foglalkozásuk* van, vagy volt, mely a *törvény által iskolai képzettséghez* van kötve, vagy volt kötve akkor, amidön az illető az állást betöltötte, vagy a foglalkozást folytatta. Az irni és olvasni tudás bizonyitását *mellőzni kell megbizottja utján* az összeiró küldöttség által meghatározott napon betekintés végett bemutatni.

Az, aki az elöbb emlitett jegyzéket az összeiró küldöttségnek rendelkezésre nem bocsátja, vagy a munkakönyveket be nem mutatja, annyiszor, amennyiszer 10—100 K-ig terjedhető birsággal sujtható. A birság kiszabása Budapesten a ker. elöljáró hatáskörébe tartozik. (55. §.)

Névjegyzék tervezete. A névjegyzék kiigazitása alkalmával az ujonnan történt felvételt a névjegyzék tervezetének jegyzet rovatában fel kell tüntetni. Egyuttal fel kell tüntetni az érvényben lévő névjegyzék rovatában azoknak a kihagyását, kik az uj névjegyzék tervezetbe nem vétettek fel.

Tar Zoltán

l.

Evidenci 1941

64. l.

Tar Zoltán

V. c.

tanári nak

Ferképzomfoiskévk

1935-36. 73. l.

Nagyr. Dr. Szentiványi G.

Tisztelettel értesítelek, hog
melyekben értesítől Vasárna
Vasárnap várfalak, mert
magad személyesen inté
ügyet, és egyébként szere
halani az edigi elkészült
nem jöhetél, mert tudom
most kérlek az ács az
a költségvetést melékele
a számlát a ta Pens

TAR ZOLTÁN
Pusztai út (1978), olaj, 70 × 90 cm, DM II. 81.5.1.

Délibábok hazája, IV. Debrecen, Déri Muzeum, 1992

M. D. K.

Jarocz András ács.

Szabó András 1540-1559 kö-
zött épült mármarosi kúriá-
jának későbbi bővítésénél dol-
gozik

Voit gyar. 75. l.

Taracz András

ács

1553. Máramaros Bizet

Bal Hel 122. l.

25. l.

Tört. Tár

1902. 463-4. l.

Tar Zoltán

1946.jun.22-30. "Debreceni Napok" kapcsán rendezett kollektiv kiállitáson szerepelt

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen 58.l.

Tak Zoltán

Szerepel a megyei táslatou

N.N.: Az őszi társlat debreceni
bemutatója

Hajdu Bihari Napló 1970 XII. 19

Tar Zoltán

Szerepel a megyei Őszi Tárlatom

Magyari Vilmos: Őszi Tárlat 1970

Hajdu Bihari Napló 1970 XII. 16

Tar Zoltán, Debrecen
Tavaszi borulás, temp.

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll.
Ernst Múz. 1947. jul. 9 l.

Tar Zoltán, Debrecen
Patak partján, vizf.

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll.
Ernst Múz. 1947. jul. 5 1.

Tar Zoltán, Görbe-u. 9/b

Őszi sugarak, paszt.
Erdei tisztás, "
Erdő tavasszal, "
Kalapos férfi, kréta

Magy. Képzőművészek Szebedszervezete debreceni csop. kiáll. 1946. jun. Déri Muz.

MDK

Tar Zoltan

Résztvett a vidéki művészek I. kiállításan.

Rabinovszky Mariusz: Vidéki művészeink.

Szabad Művészet, 1947. 8.sz. 154.lap

Tar Zoltán
/1913 - -/

Debrecenben működő művész.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen 61.l

Tar Zoltán

1913. Bajmazújváros

Liraiság, szociális érzület jellemzi. Festmények mellett grafikákat is készített kis számban.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/

1961. Debrecen 84. l.

Tarr Zoltán

MDK

szerepelt a megyei müvészek őszi tárlatán.
/Debrecen/

Koroknay Gyula: Megragadó müvek, bosszantó hibák.
Hajdu-Bihar megyei Napló. 1962. dec. 2.

Tar Zoltán

Művei a debreceni és Hajdú megyei képzőművészek III. tanarzi tárlatán.

említve.

Alföld, 1964 6. sz. 567. l.

MDK

Tar Zoltán (festő)

Részt vett a Hajdú-Bihar megyei Képzőművészeti Munkacsoport 1957 őszén a Déri Múzeumban rendezett kiállításán. Fő területe a tájkép és a csendélet.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 106. l.

MDK

Tar Zoltán (festő)

Szénrajzokkal és vízfestményekkel szerepelt a decemberben (1957) megrendezett grafikai és kisplasztikai kiállításon.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 107. l.

Tar Zoltán, grafikus 7 04

Kis Tamás: „Hajnal hasad" c. könyvé=
nek záródíszeit rajzolta.

Aradi Nóra: A Könyvillusztrációkról
408-11. l.

A Könyv,

[Könyvbarát], bp. 1955. szeptember V/9.

M.D.K.

Tar Zoltán, festő

„Őszi alkony" c. akvarelljével szerepelt a XXI. debreceni őszi tárlaton.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 1.sz.

70. old.

Tar Zoltán

Kiállít Debrecenben

Képzőművészeti kiállítások
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. jún. 23.

Tar Zoltán

Szerepel a 24. megyei Őszi
táslatan Hajdúnánáson

N.N: ha nyílik a megyei
Őszi táslat

Hajdu Bihari Napló 1969 XI. 30

Taraba Sándor

mernök

Lásd. Virágh Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar István

NÉPSZAVA
1965 JUN 10

1071

Horizont

— A Magyar Nemzeti Galériában hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára rendezett Derkovits Gyula-emlékkiállítás folyó hó 13-án, vasárnap este 7 órakor zárul.

— Tokajban az idén tizenharmadszor rendeznek »művésztelepet« az üzemi, tanácsi, szakszervezeti képzőművészeti szakkörök vezetői részére. A szakkörvezetők után a Diósgyőri Lenin Kohászati Művek és több más szakkör legkiválóbb tagjai is tölthetnek két hetet a művésztelepen.

— Salgótarjánban július elején új szobrot állítanak fel az új városrészben: Tar István »Tereferélők« című modern, háromalakos kompozícióját.

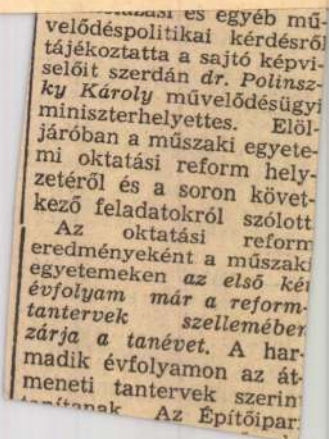

…velődéspolitikai kérdésről tájékoztatta a sajtó képviselőit szerdán *dr. Polinszky Károly* művelődésügyi miniszterhelyettes. Előljáróban a műszaki egyetemi oktatási reform helyzetéről és a soron következő feladatokról szólott.

Az oktatási reform eredményeként a műszaki egyetemeken *az első két évfolyam már a reform-tantervek szellemében zárja a tanévet.* A harmadik évfolyamon az átmeneti tantervek szerint tanítanak. Az Építőipar-

Tar Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

1970 JÚN 20.

TAR ZOLTÁN festőművész műveiből nyílik kiállítás június 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a TIT Csokonai klubjában. A kiállítást dr. Kurucz Albert, a debreceni Tanítóképző Intézet igazgatóhelyettese nyitja meg.

ZAMAT KEKSZ- ÉS OSTYAGYÁR

africana

PÖRKÖLTKÁVÉ

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

SAJTÓHIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

kereseti lehetőség

Munkaruhát, védőruhát, ingyenes munk
lást és az összes MÁV utazási kedvezmé
biztosítjuk. A dolgozó és családtagjai rész
földi és külföldi vasutakra szabadjegy, díj
áruszállítás.

Jelentkezés levélben a személyzeti csop
Budapest, Kőbánya-Felső pu.

DOL

A Debreceni Konzervgyár gyorsgépírót és kézi villanyfúrógép kezeléséhez nyugdíjas lakatost alkalmaz.

Fiatal kőműves szakmunkást azonnali felvételre keres az Ingatlankezelő Vállalat szerelő részlege. Jelentkezés Péterfia u. 25., délelőtt 7—9 óra között.

Ablaktisztító takarítónőket, rakodókat, autószerelőket, úttisztítókat, lakatosokat és udvari segédmunkást alkalmaz a Köztisztasági Hivatal. Jelentkezés: István u. 122. Szoboszlói út végén.

Debreceni Orvostudományi Egyetem élelmezési raktárába vezetőraktárost felvesz. Bérezés az egészségügyi dolgozók bérezése szerint. Jelentkezés az élelmezési osztályon.

A Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium időszaki munkára fűtőt keres. Jelentkezni lehet a gimnázium 29-es szobájában.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat hajdúszoboszlói, ebesi, debreceni munkahelyeire állandó és nyugdíjas éjjeliőröket keres felvételre. Jelentkezés a rendészeti csoportnál. Debrecen, Kálvin tér 11.

Takarítónőt felvesz a Alföldi Vendéglátó Vállalat. Debrecen, Ságvári Endre u. 4.

Plakátragasztót napi 8 órai állandó munkára felveszünk, vidékieket is. Jelentkezés a Magyar Hirdetőben, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 43.

Nyugdíjast harangozó templomtakarítónak felvesz a Kistemplomi Református Egyházközség lelkészi hivatal. Révész tér 2.

Szék- és Kárpitosipari Vállalat keres lakatos, villanyszerelő férfi segédmunkásokat és éjjeliőrt. Jelentkezés Debrecen, Salétrom u. 5., munkaügy.

Húsipari szakmunkást, konyhamészárosi munkakörbe alkalmaz a Hajdú-Bihar megyei Vendéglátó Vállalat. Jelentkezés a munkaügyi osztályon. Debrecen, Vörös Hadsereg útja 54.

Általános gépismerettel rendelkező (lehetőleg technikumot végzett) kirendeltségvezető · becsüst felvételre keresünk. Írásbeli jelentkezést kérünk fizetési igény megjelöléssel. Leveleket „Jó szakember 105" jeligére a Hirdetőbe.

A 6. sz. Autóközlekedési Vállalat autószerelő, autó elektromosszerelő, kocsimosó, autóbusz takarítónő, betanított segédmunkás, akkumulátoros, valamint TMK-munkák ellátásához lakatos, villanyszerelő, víz-gázvezeték-szerelő és segédmunkás munkakörökbe felvételt hirdet. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés Salétrom u. 1.

Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz ív- és lánghegesztőket, lakatosokat, betanított munkásokat, segédmunkásokat. Jelentkezés Debrecen, Szoboszlói út 50.

A Debreceni
lat felvesz asz
tergályos, lak
kőműves, vízve
roműszerész, m
szakmunkások
ház- és könnyű
rendelkező gé
tartó szak-
kat, pályamu
jogosítvánnyal
mos-járművezé
napi 8, illetve
állandó debrec
kezőket kalau
fonőr és váltó
kocsi-vezetőke
né u. 2. alatt.

A Vakok Á
recen, Nagyer
tanárt alkalma
lem szakos
kulcsszámnak
mint nevelői
pótlék. Felves
gépelni tudó a

Gázkazán
rendelkező ka
Kísérleti Fizik
zés Bem tér 1

Dömpervezet
gyakorlattal re
tert azonnali b
Poklain viz
előnyben. Kele
ügyi Építő Vá
góhíd u. 18.

Leíró könyve
latokat „Gyak
Hirdetőbe kérü

Mosónőt felv
tem bölcsődé
Nagyerdei krt.
takarítónőket é
vesz a Kossuth
zés a gondnoks

Karbantartó
munkásokat, ta
talkorúakat fel
a Vasipari Vál
zér u. 4.

Számlagépelés
írót felveszünk.
ker. Váll. Debr
ca 7. B.

A SAJTÓHIRDETÉS A LEGHASZNOSABB REKLÁMFORMA. AZ ÚJSÁGOKBAN KÖZZÉTETT HIRDETÉSEK A LEGELTERJEDTEBB ÉS LEGFONTOSABB REKLÁMESZKÖZÖK. JELENTŐSÉGÜK ÉS HATÁSUK EGYMAGÁBAN NAGYOBB, MINT A TÖBBI REKLÁMESZKÖZÉ EGYÜTTVÉVE.

EXPORT CSOMAGOLÁSHOZ JÓ KERESETI LEHETŐSÉGGEL NŐI MUNKAERŐT, VALAMINT SEGÉDMUNKÁSOKAT FELVE-

Minden típusú olajkályha javítását, valamint minden típusú háztartási és hűtőgépek javítását vállalja a MÉK javítóüzeme.

Mély fájda
hogy szerétett

GÁ
levélt

életének 69.
viselt betegség
elhunyt. Drág
se október 12
kor a Közten
zójából lesz,

1021

A képzőművészeti élet

Válaszok a Napló körkérdésére IV.

Mai számunkban befejezzük a képzőművészek nyilatkozatainak közlését, amelyet alábbi kérdéseinkre adtak:
Mi jellemezte az utóbbi években megyénk és Debrecen képzőművészeti életét, mit tart a legnagyobb eredménynek e területen?
Van-e jelenleg képzőművészeti alkotóműhely, megfelelő alkotói légkör? Milyen javaslatai vannak a megye és város művészeti, szellemi életének javítása érdekében?

Tar Zoltán festőművész

Az utóbbi években megyénk és Debrecen képzőművészeti életét örvendetes felfelé ívelés jellemzi. Gondolok a kiállítási alkalmak megnövekedésére. A korábban csupán évenként egyszer megrendezett őszi tárlat mellett a tavaszi, nyári tárlatra, egyéni kiállításokra, a mind több helyen, tehát vidéken is nyíló tárlatlehetőségekre, továbbá a vidéki nyári művésztelepekre.

A legnagyobb eredménynek tekintem a megvalósuló debreceni művésztelepet.

Hogy van-e jelenleg képzőművészeti alkotóműhely? Erre a kérdésre nehéz válaszolnom, mert hiszen ván ugyan egy úgynevezett közös műterem, ahol egy-két művész tudtommal felváltva dolgozik, s talán gondolatait is kicseréli olykor, de alapjában véve olyan igazi debreceni, vagy Debrecen környéki jelleget és szint tükröző alkotóműhelyről véleményem szerint még nemigen beszélhetünk. Talán a helybeli művésztelepen fog majd ez megvalósulni, ahol hat-nyolc művész együtt lakik, egymás mellett él és dolgozik, művészi kérdésekben cseréli véleményét, vitatkozik, egyszóval megmondva: magvát képezheti az ún. műhelynek.

A megye és a város művészeti, szellemi életének javítása érdekében azt tudnám javasolni, hogy legyen egy személy vagy szerv, aki, vagy amely bizonyos időközökben összehívja a művészeket s tájékoztatja a mindig adódó ügyekről, kiállításokról, a zsürizés lefolyásáról, a kiállító művésztársak sikeréről, azok bel- és külföldi útjáról. Egyszóval mindarról, amit a pergő élet hoz magával művészi vonatkozásban. Ne csak annyit tudjon egymásról a debreceni vagy környékbeli művészcsoporttag, hogy mikor lesz az őszi vagy a tavaszi tárlat és mikor jön a Képzőművészeti Alap zsüri bizottsága (hacsak nem intéző bizottsági tag az illető művész, most ennyit tud).

Természetesen alkotóműhelyt, vagyis lendülettel dolgozó, tájjelleget kifejező, egymást segítő együttest (kollektívát) adminisztratív eszközökkel nem lehet létrehozni, ehhez egyéni, jó emberi, emelkedett magatartásbeli feltételek is szükségesek.

Tilles Béla festőművész

Debrecen és a megye képzőművészeti élete sokkal összetettebb és ellentmondásosabb, semhogy egy mondattal jellemezni lehessen. Három fő problémát vizsgálhatunk meg: 1. A szakmán belül, 2. A társadalmi szervek viszonylatában, 3. A képzőművészet és a közönség.

1. Mi van a szakmán belül? Nagy általánosságban elkedvetlenedés és passzivitás tapasztalható. A többség egyre inkább hiányolja a közös munkát és a világos szót. E légkör ellenére egy-két embernek sikerült a továbblépés, sőt, országos viszonylatban mérhető művek születtek. Ugyanakkor szinte észrevétlenül növekvő sarlatánzseni kultusz és kisstílű belterjesség alakult ki, az igazán tehetséges fiatalokkal szemben pedig kontraszelekció. Az új vezetés arra törekszik, hogy ezeket megszüntesse és olyan légkört teremtsen, ahol mindenki tevékenyen dolgozhat.

2. A társadalmi szervek és a képzőművészek kapcsolatát kettősség jellemzi. A szervek évről évre fokozódó érdeklődést mutattak az itt folyó munka iránt. A vásárlások és egy-két — bár túlságosan alkalomszerű — megbízás elsősorban javuló anyagi alapot jelentettek. Legjelentősebb hozzájárulás az új művésztelep, amely már létével képes a belterjesség megszüntetésére, az idekerülő művészekkel pedig sokszínűbb és gazdagabb lesz Debrecen képzőművészeti élete. A képzőművészek első szervezeti hiányosságai miatt a szervekkel való kapcsolat nem volt intenzív, javarészt a szervek kezdeményezésével ki is merült.

3. A közönség érdeklődése azonban rohamosan növekszik. Ez talán főleg a televízió érdeme, hiszen a közönségnevelés itteni lehetőségeit szinte csak minimálisan használták ki. Az érdeklődés legfrappánsabb bizonyítéka, hogy a Tot-kiállítást tízezren nézték meg. A kiállítások összehangolására csak a legutóbbi időben történtek kísérletek. A kiállítások iránt egyébként mind a rajztanárok, mind a gyakorló népművelők majdnem teljesen passzívak. A közönségnek és a művészeknek egyaránt hiányzik a képzőművészeti kritika. Tisztelet a kivételnek, de a Napló „kritikái" csakúgy nem kritikák, mint az Alföldé, legfeljebb reklámszövegek, vagy felsorolások.

Javaslatok:

A belső problémák megoldása elsősorban a képzőművészek feladata. Erre a jelenlegi helyzet minden lehetőséget megad.

A belterjesség megszüntetésének egyik formája lehetne a különböző művésztelepekkel illetve területekkel egyéni és csoportos cserekiállítások folyamatos megszervezése. Ezt Debrecen testvérvárosaira is ki kellene terjeszteni.

A közönség és a művészek számára egyaránt hasznos lehet, ha a megye és a város területén levő középületek monumentális feladatainak egy részét helyi művészekre bíznák. Ennek következetes alkalmazása óriási fejlődési lehetőséget adna.

A művészeti nevelés és a helyi művészek kapcsolatát meg kell teremteni. Ennek egyik része a rajztanárokkal, másik része a népművelőkkel való kapcsolat lenne. Mindenképpen meg kell szüntetni azt a gyakorlatot, amely a rossz amatőrizmust a hivatásosokkal szemben kijátssza.

A kritika javításának egyik lehetősége, hogy mind a Napló, mind az Alföld egy állandó és szakértői kritikust bízna meg. Még külön hasznos lenne, ha a szemléletük különböző lenne, mert az ütköző vélemények a közönségre és a művészekre is serkentően hatnak. Természetesen csak akkor, ha megalapozottak és elemzők.

TAR ZOLTÁN

Tar Zoltán

1970 JUN 2 1

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Ma nyílik Tar Zoltán kiá

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csokonai klubjában ma, június 21-én délelőtt 11 órakor nyílik meg Tar Zoltán művész-tanár festményeiből rendezett kiállítás. A Debrecenben élő mester 21, jobbára újabban lesz látható, ola szén technikáva A kiállítást dr. debreceni Taníte gatóhelyettese n

Je- | sági osztályvezetőt alkalmaz

A kelet-magyarországi képzőművészek I. tavaszi tárlata

1.

Debrecen múzeumában állították ki, együtt először a keleti országrész legfrissebb képzőművészeti alkotásainak javát. Több mint nyolcvan alkotás ad számot huszonnyolc művész munkásságáról. Egyúttal, a kiemelkedő művek révén, mai képzőművészetünk maradandó eredményeinek egy részéről is.

Oly sok szervezési kísérlet után ez a megoldás szerencsésnek bizonyult. Orvosolta a régi gondot, bajt. Szóhoz juttatta a vidéken élő művészeket anélkül, hogy a vidékiség bélyegét kényszerítené rájuk. A vidékiség: színvonal dolga és kérdése. És egy országrésznyi műhely alkotásai már elbírják a szigorú mércét. Kiküszöbölvén a megalkuvást ott, ahol az ilyesmi csak kárt okozhat az eszmei és esztétikai értékek világában.

Nagy alkalom, felszabadulásunk huszadik évfordulója képezte a kiállítás keretét. Ez és új képzőművészetünk egyre növekvő lendülete, teljesítményeinek komoly rangja eleve magas igényt támasztott. Végül is azt, hogy a művek magvas és eredeti tartalmat sugározzanak, s olyan nyelven beszéljenek, amely nem idegen, nem távoli a ma emberétől; hogy a tárlat valóban gazdagítsa új, haladó művészetünket.

Nem kétséges: próbára tevő igény ez. Mégis, vele és hozzá mérten, sikeresnek mondhatjuk a tárlatot. Eleven, sajátos és színvonalas. Ebben az érdem oroszlánrésze természetesen az alkotóké. Örvendetes, hogy együtt szerepelhetett s szerepelt itt *Baranyó Sándor, Berényi Ferenc, Berky Nándor, Bíró Lajos, Chiovini Ferenc, Félegyházi László, Göldner Tibor, Holló László, Józsa János, Madarász Gyula, Maghy Zoltán, Marostordai Anna, Meggyes László, Menyhárt József, Mészáros Lajos, B. Mikli Ferenc, Nagy István, Palicz József, Palkó József, Simon Ferenc, Szabó László, Tóth Menyhért, Weitntrager Adolf* — kitűnő, emlékezetes művek alkotói.

Viszont némi törést jelentett egy-két keveset mondó, megérleletlen munka. Elsősorban *Fazakas Magda* grafikáira gondolok. Ezeket s a többi, nem eléggé elmélyült, nem eléggé friss szemléletű alkotást talán az első, efajta kiállítást kísérő bizonytalanság engedte a nézők elé.

Igaz, a tárlat látogatóinak összbenyomását ez vajmi kevésbé zavarhatta meg. Sokkal inkább az egység uralkodott itt, mintsem a töredezettség.

2.

Közelebbről háromfajta szemlélet és stílus jellemzi a tárlatot. Az új alföldi festészet a konstruktivizmusnak több-kevesebb költőiséggel átfűtött, sajátos változata és az impresszionista jellegű oldottság.

Éppen ez a tárlat bizonyította véglegesen, hogy az új alföldi festészet a hódmezővásárhelyi meg a szolnoki—debreceni központ körül gyökerezett le, s hogy — minden azonosság mellett is — a két műhely szemmelláthatóan különbözik. Míg Vásárhelyen inkább a drámai, zsúfoltabb, feszültebb festésmódé a vezető szerep, a szolnoki—debreceni művészeknél nagyobb fokú a szemléleti és stílális eltérés, megszokottság. Most, az első közös szereplés alkalmával, eme belső árnyalatokat legmarkánsabban *Baranyó Sándor, Bíró Lajos, Chiovini Ferenc, Holló László, Maghy Zoltán, Tóth Menyhért* képviseli. Megannyi jellegzetes, érdekes alkat.

Baranyó szenvedélyes, lüktető, parázsló színekből építi fel a képeit. Mondandói szinte maguktól asszociálják a színeket, a tónusokat. Semmi keresettség sem érzik művein. Nyíltan, természetesen beszélnek. Megtalálható bennük az annyira rokonszenves bensőség és energikusság; nyelvük egyesíti a drámai izzást és izgalmat, a szemlélődés nyugalmát, az elbeszélés bőségét és humorát. És ezekből a képekből a tömörség sem hiányzik. Zárt világot képeznek. Ebben rokonok a *Chiovini* festészetével. *Chiovini* is egynemű elemekkel dolgozik. Színeit mértéktartóan tompítja; így még mozgalmas kompozíciói is bizonyos finomságot, leszűrtséget sugároznak. Talán ő áll legközelebb a harmónikus szemlélethez. Némi tartózkodás és feszültség is vibrál azonban a vásznain. Egészen más fölfogásból ered, bár szintén egynemű és körülhatárolt a Maghy dekorativitása. A népművészet motívumaiból teremt kellemes színhatású, artisztikus felületeket. Egyszerre naívan és kifinomult tudatossággal. Meglepő látni, hogy ez a törekvés nem egyedülálló. Mintha az új alföldi festészet kedvet kapna a népi motívumkincs föleleventésére. *Tóth Menyhért* is ide fordul ihletért. Ragyogóan világos vásznaira kakast, virágot, indákat pingál; megragadó és lefegyverző frisseséggel, játékossággal, modernséggel. Témáinak és motívumainak ama veszélyét, hogy a közhely felé terelnek, teljes mértékben ellensúlyozza a játékosság, az irónia, a groteszkség, az őszinte gyönyörködés és a határok megtartása révén. *Holló* új műveit a derű, a közvetlenség teszi érdekessé. Pályájának ebben a szakaszában, úgy látszik, föloldja elzárkózását, s szinte túlzott akarással beszél a nézőihez. Ennek érdekében, festészetét átvezeti a látványosabb, könnyebb, esetlegesebb megoldások felé. Ami az alföldi festészet jövőjének problémája lehet, az, itt, *Bíró Lajos* műveihez kapcsolódik. *Bíró*, megtartva a táj- és a tárgymotívumok kiemelésének hagyományát, ezt összeköti a tér, a forma és a színek végleges leegyszerűsítésével. Képeinek tükrében olyan egyéniségnek mutatkozik, aki ezer szállal kötődik az alföldi tájélményhez, s aki mohón magába szívta a modern élet levegőjét. Ez jellegzetes: összefogott, sőt összeszorított, mégis dús és érzéki hatású kompozíciókban fogalmazódik meg.

Mivel a kiállításon a művek sorrendje nem igazodik csoportbeli együvétartozáshoz, az lehet a benyomásunk, hogy az érzelmeknek ez az áradása hatott a szomszédos alkotásokra is. Átlelkesítette őket. Annál is inkább, mert a határozottan konstruktivista szemléletű vásznak és grafikák között egy sem akad, amely, a maga módján, ne érdemelné ki a „lírai" jelzőt. Kezdve a *Józsa* műveivel. *Józsa* kedvezően egységes anyagot állított ki. Arcképein az élesen tagolt, elválasztott és szilárd egyensúllyal fölépített formák, illetve a sávosan és elmosatlanul fölvitt színek: élnek, mozognak, sugároznak. Kompozícióinak ritmusa és vonalvezetése egyesíti a lehántott és a síkban kiterített stilizálást, a finom, bensőséges, hangulatot idéző megoldásokkal. *Józsa* még avval is illeszkedett a tárlat alaptónusához, amit nem szólaltatott meg: ezúttal hiányoztak markáns illusztrációi. *Göldner*, aki egyedül vállalkozott munkaábrázolásra, ötletesen forrósította föl, laza színfoltokkal, a zsúfolt és energikus építésű formákat. Színnek, formának és térnek effajta, kiegészítő egymáshoz rendelése ad határozottságot, némi keménységet, drámai izzást *Berényi Ferenc* műveinek. Nyelve kiforrott, kompozíciói levegősek, zártak. *Marostordai Anna* tömény, tartózkodóan letompított hangulattal dúsítja meg a mértani felületek szigorú rendjét. *Palkó József* pedig, miközben nagy síkokban, darabos, szögletes foltokban komponál, a monotypia természetes lazaságát emeli a szerkezeti elemek rangjára: vele áttörtté, finomította, közvetlenebbé teszi a felületeket. Végül is, a konstruktivista szemlélet jegyében alkotott művek azt a típust képviselik, amely — szemben a hideg, kilúgozott, merev építkezéssel — az érzelmi és hangulati tartalmak befogadása felé tágítja a kompozíciót.

Debrecen két ismert mestere, *Félegyházi* és *Menyhárt*, most is néhány igen szép, fölényes tudással megoldott művet mutatott be. Félegyházi képein szinte a muzsikára emlékeztetve csendülnek és zengenek a színek. Hegedűs csendélete ritka tökéletességű alkotás. Bársonyos zöldjei és barnái ugyanazt a színhatást keltik, mint amely hanghatást a hegedű húrjai ébresztenek. Ez a rendkívül kulturált művész, az ismét és ismét előbukkanó leányarcképekben, mintha önmagával versenyezne: tudatosságát elérendő és túlszárnyalandó, színek önfeledt, naív, gyönyörködő teremtésével. Ez emberi példázatként is külön érték. *Menyhárt* egységes sugárzású tónusokba ágyazza egyszerű tárgyait. Ezek a tárgyak azután külön szépségeket tárnak elő; s meghitt, finom, gyöngéd hangulatokba burkolóznak. Van Menyhárt képeiben valami rejtett, diszkrét, fakó fényesség. Áthatja a bútorokat, szobabelsőket, faágakat gyümölcsöket, s mintegy áttetszővé változtatja őket. Könnyűvé, súlytalanná, az artisztikum anyagtalan anyagává. *Félegyházi*nak és *Menyhárt*nak az impresszionizmushoz közeli modorában dolgozik a fiatal *Madarász Gyula*. Tájképei meleg, gazdag színeket ragyogtatnak. Olykor a túlfűtöttség sem hiányzik belőlük.

3.

Sajnos, kevés, nagyon kevés a szobor! Úgy látszik, ez minden vidéki tárlatnak fölpanaszolt, ám, egyelőre, megoldatlan gyöngéje. És az itt szereplő alkotások is inkább kísérletek. Legtöbből hiányzik az eredetiséggel párosult kiforrottság. *Berky* monumentálisan elképzelt csoportja elcsúszott a zsúfoltság felé. Így a fejek, a vállak, a törzsek ritmusa veszített kifejezőerejéből. Ha pusztán vázlatnak készült — ami valószínű —, ezen javíthat a művész. Mert: érdemes. Az összeláncolt alakok motívuma nem mindennapi szoborcsoport lehetőségét sejtet. *Nagy István* kísérlete is sikerrel kecsegtet. Leegyszerűsített, aprócska ólomfiguráiba máris tud monumentális vonásokat vinni. De mintha a kelleténél jobban ragaszkodna a zsánerszerű alakításhoz, a lélektani, a tipizálási elmélyülés rovására. *Simon Ferenc* és *Szabó László* legjobb portréi a hagyományos megfogalmazással élnek ugyan, értékük azonban vitathatatlan. *Simon* kiváló jellemző tehetséggel rendelkezik. Egy-egy portréja arra vall, hogy vannak eszközei az érzéki szépség, meg a szellemi arculat kifejezésére egyaránt. Valamiért mégis visszalép attól, hogy ezeket az eszközöket, önön logikájuk csapásán, még egyénibbé és tömörebbé tegye. *Szabó* meleg mosolyú, tiszta mintázású márványportréja elismerést érdemel. Nagyvonalú, szimmetrikus lezártsága, megmunkálásának anyagszerűsége révén, a maga nemében számottevő alkotás, komoly mesterségbeli teljesítmény.

4.

Szerénytelenség lenne ugyan a különösen jelentős művészeti események közé sorolni a kiállítást, egyszersmind érvek szólnak amellett, hogy akad mondanivalója és tanulsága, hoz nyereséget egész képzőművészetünk számára is. Épp azáltal, hogy jó és kiemelkedő darabjai erős, mély, fölszabadult érzelmeket árasztanak.

S új képzőművészetünk — mégcsak alapvonalaiban áttekinthető — története ennek az erénynek megbecsülésére int. Nem mintha híjával lenne az érzelmeknek. De, szerteágazó és nyomós okok miatt, ezekbe az érzelmekbe sok zavaró, riasztó, föloldatlanul ellentétes elem vegyül. Másrészt pedig, a képi kifejezés, megfogalmazás találja szembe magát olykor kudarcot is előidéző buktatókkal, akadályokkal. Hiszen, művészi értékességre törekedve, el kell hagyni az ömlengést. De ki kellett, azaz, ki kell szakadni az ellenőrizhetetlenül káotikus, a jegesen és fojtogatóan gyászos, a végzettel terhes belső rianások vonzásából is. Túl kellett lépni a még oly csiszolt művességgel párosult érzelgősségen. Túl a harsány, az erőt fitogtató, a hatásvadászó rusztikumon. Ki győzné felsorolni a sorompókat, a veszélyeket, a komoly igényesség és ízlés támasztotta követelményeket?

Igen, a követelményeket, amelyek kiben-kiben a legszemélyesebb módon kristályosodtak ki. Általában a hitelesség, az eredetiség, a korszerűség, a mesterségbeli biztonság ez a követelmény. Emeljük ki a hitelességet és a korszerűséget; ikerpárjai egymásnak. Korszerűen megfesteni, megmintázni hiteles érzelmeket: ez igazában csak az utóbbi néhány év során vált széleskörű törekvéssé. Elsősorban az idősebb nemzedék műhelyében. Itt voltaképp a korábbi munkásság mostmár akadálytalan felújításáról, megfrissítéséről van szó. Érdekes, hogy a fiatalabb művészek közül kevés vállalkozik az érzelmek közvetlen, nyílt kifejezésére.

Képzőművészetünkben az epikus, a dekoratív, a gondolatiságra alapozott, a merő artisztikumot hangsúlyozó áramlatok jutottak túlsúlyra. S e folyamat még a terebélyesedés első szakaszánál tart. További és mind gyorsabb kibontakozása várható.

Érthető hát, hogy a keletmagyarországi tárlatban az érzelmek következetes, árnyalt, korszerűségre törekvő ábrázolását kiemelésre méltónak tartjuk.

Székelyhidi Ágoston

Az új Prometheuszok

mert azok is Prometheuszok
akiket kilőnek a világűrbe
és nekünk lelopják a titáni messzeséget
mert a súlyos semmiségben röpülve
nem érezhetik hogy ott a földi világ vége
mert azok is hősök
gépüket az érdektelenség hajtja
s nem sátor-verő diadal vagy pörös határok
s egy nemzetnek sorsa sem múlik rajta
de csak ezt kísérik Földön szolidaritások
mert mégiscsak ők mindnyájunk Prometheuszai

Lévay Botond

A BOLOND LÁNY

Bemutató a Hungária Kamaraszínházban

Marcel Achard, *A bolond lány* című színjáték francia szerzője kitűnő vígjátékíró. Darabjában nincs egyetlen perc üresjárat, egyetlen mellékes vagy elhanyagolható mozzanat, a jó detektívregény logikájával és a biztoskezű színpadi mesterember rutinjával építi fel a történetet, amelynek tulajdonképpeni értékét is csak az adja, hogy kiváló színpadi szerző állította színpadra. Klasszikus mércével mérni nem ajánlatos és nem is helyes. Önként vállalt szándéka a szórakoztatás, és ezt igen hasznosan s nagyon ügyesen véghez is viszi.

A színhely egy francia vizsgálóbíró kissé kopottas, az igazságszolgáltatás súlyától megroggyant irodája (*Fehér Miklós* első pillanatra kissé jelentéktelen, valójában nagyon kifejező, szellemes díszlete). Sévigné, a vizsgálóbíró csak most került Párizsba, s az első ügy, amit rábíznak, egy egészen simának tűnő gyilkosság. Megöltek egy férfit, s mellette megtalálták ájultan, revolverrel a kezében a szeretőjét. A gyanú természetszerűleg terelődött a lányra, az ügyészhelyettes és a többi „fejes" szerint csak 5 lehetett a gyilkos.

Sévigné vizsgálóbíró azonban — nemhiába kezdő a párizsi törvényszéken — makacs ember. S ezen a makacsságán egy cseppet sem csodálkozunk, miután megismerkedünk a vádlottal, Josefa Lantenayval. Ez a lány romlott és ártatlan, naiv és meghökkentően okos, bájos és szemtelen egyszerre. Míg az előbbiekért megszeretjük, az utóbbiakat megbocsátjuk neki, úgyhogy teljes együttérzésünk és rokonszenvünk kíséri végig a három felvonáson. A kamaszos báj, a szókimondó ravaszság persze a vizsgálóbírót sem marad hatástalanul, s akármilyen hevesen csókolta is korábban hitvesét, egy-két pillanatra túlságosan is nyitva felejti a szemét a lány bájainak láttán.

Egyszóval attól a perctől kezdve, hogy Josefa Lantenay megjelenik a színpadon, az egész gyilkossági ügy másodlagossá válik. A gyilkos kiléte persze izgalmas, de szinte csak azért, mert Josefa ártatlanságát csak az igazi gyilkos megtalálása bizonyítaná meggyőzően. Sévigné tehát őrangyali szorgalommal és vaslogikával gyűjti az érveket és bizonyítékokat, még arról is lemond, hogy feleségének új bundát vehessen. A bizonyítékok gyűlnek, Josefa egyre biztosabban halad az erkölcsi magasztosulás felé.

Nem távolról sem a francia vígjáték legjobbjai közé tartozik a darab, de a szerző ügyesen vállalja a hangsúly eltolódását is.

Mondhatnánk, hogy szellemes szatírát kapunk egyúttal a francia felső tízezer erkölcsi életéről is, azonban ez a szatíra bizony elég halvány, már csak azért is, mert az író ezt mellékes körülménynek szánta. A francia felső tízezer itt csak ürügy, mintegy ellenpontja Josefa nagyszerű alakjának. Persze, amit közben Achard például a törvényszék „osztályhelyzetéről" elmond, figyelemre méltó és érdekes. De nem is a gyilkosság, nem is a társadalmi bírálat élteti ezt a művet, hanem egyetlen igazi szerep, egyetlen figura: Josefa.

Mellette persze a sikerdarabok receptje szerint a többi figurák is határozottan körvonalazott, úgynevezett jó szerepek; ezenkívül jó szituációk és szóviccek sorozata kelti fel a nézőben az érdeklődést; együtt van tehát minden, ami a nem túlságosan fajsúlyos sikerdarabokat jellemzi. S a siker nem is marad el. Mintegy bizonyítva, hogy a drámaíráshoz nem elég az írói kvalitás, valami más is kell hozzá, valami különös színpadszerűség, az a szellem és ötletesség, ami például Molnár Ferenc drámáit is jellemzi. Mesteremberek? Azok, de kiváló mesteremberek. S mire a nézőnek eszébe jutna a klasszikus esztétika mérlegén mérlegelni a művet, már vége is a varázslatnak, s mit tehet mást, jóleső érzéssel mosolyog.

A szellemes vígjátékot

a Csokonai Színház művészei hatásosan, ötletesen állították színpadra. A egész előadást valami tiszta báj uralja, könnyed természetesség, játékosság. A színpadra termett szituációkban, a színpadra termett figurák láthatóan jól érzik magukat. *Pós Sándor* rendező tudatosan hangolta az előadást ilyen fiatalosra. Az ő érdeme elsősorban az a közvetlenség, ami a színpadról árad. Különös rendezői ötletek nincsenek az előadásban, annyira természetesnek érezzük az egészet, hogy ez az alaphangvétel válik meghatározóvá. Nem kétséges, a közvetlenség, a természetesség néhol a színpadi feszültségnek, az előadás dinamikájának rovására megy, az első felvonásban különösen éreztünk bizonyos döccenőket, akadozást. A második, harmadik felvonás azonban eléggé egyenes ívű volt, szinte jelenetről jelenetre vált hangulatosabbá, szellemesebbé az előadás.

Kitűnő volt *Kovács Gyula* is Beaurevers szerepében. Különösen a megjelenését követő percekben volt ellenállhatatlanul mulatságos, a milliomos fölény percek alatt foszlott le róla, s végül így vált teljesen nevetségessé, az erkölcsi fölény nélkül üres váz, póz maradt az ember. Tetszett *Zakariás Klári* és *Sárady Zoltán* alakítása is, *Téby Katalin* játékát viszont túlságosan is visszafogottnak, ezért szürkének éreztem. *Iván Pál* epizódalakítása gyengébb volt a szerep lehetőségénél.

Bényei József

A NAPLÓ TÁRLATA

Tar Zoltán (1913-)

1936-ban végezte a főiskolát, ahol Rudnay Gyulánál tanult. A következő évben Varga Nándornál grafikát, Baransky E. Lászlónál akvarell festést tanul. Szorgalmas, kitartó munkával továbbképzi magát, sokat dolgozik pasztellel és akvarellel. Szeghalmon majd Debrecenben vállal tanári állást.

1941-ben már kiállításon szerepel, a Debreceni Képzőművészek és Műpártolók Egyesületének 40 éves jubileumi kiállításán. A következő években rendszeresen kiállít a Déri Múzeumban, több grafikai munkáját meg is vásárolja a múzeum. 1944-ben megbízást kap egy önálló tárlat rendezésére.

A felszabadulás óta rendszeres kiállítója a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége debreceni munkacsoportjának. Sokat fest a Bocskaikertben, szőlőket, erdőket, tájakat, keresi a témát, saját magát, mindig nyugtalan, halad előre. Debreceni udvarok, kertek, fényben ragyogó házfalak, havasi tájban elő villogó fekete bokrok, színek, árnyékok, — alkotásai — tanúskodnak erről.

1949-ben sikeresen szerepel a Debrecen város freskópályázatán. 1954-ben a Műcsarnokban, *Az Alföld a magyar képzőművészetben* című kiállításon nagyméretű grafikai munkával, fekete krétarajzzal szerepel, majd részt vesz több alföldi kiállításon. Legutóbb 1964 decemberében önálló tárlata volt Debrecenben, a Csokonai értelmiségi klubban.

Szereti a festői kifejezés minden eszközét, néha gazdag, erős, lobogó színekkel, kontrasztokkal, máskor pasztelles elomló lágysággal, majd rajzos pontossággal keresi a valóság kifejezését. Formalista problémái nincsenek, ezek csak mint felvillanások jelennek meg képein.

Utóbbi festményein több a lendület, felszabadultság, a festői eszközök biztosabb, összefogottabb alkalmazása. Tar Zoltán Debrecen festői között „a derékhadban" halad, belső ereje kibontakozásában még sok örömet, sok szépséget hoz az alkotásaiban gyönyörködők számára.

M. Á.

Tar Zoltán: **„Katika"**

75 új kiadvány az ünnepi könyvhéten

A hagyományos ünnepi könyvhetet az idén május 29. és június 6. között rendezik meg — közölték az MTI tudósítójával a könyvkiadók és terjesztők tájékoztató központjában.

Az országos kulturális rendezvény idején 75 féle új könyv lát napvilágot, összesen 1 100 000 példányszámban. Az újdonságoknak több mint a fele a mai magyar irodalom termése, közülük is kiemelkednek az idei Kossuth, illetve József Attila díjjal kitüntetett írók, költők alkotásai.

Szovjetségi Köztársaságban is.

Gábor Viktor felvétele

bevonni a felsőbb évfolya hallgatókat, s mozgós kell a diák-közvéleményt.

Eljutyin miniszter a to biakban kifejtette, hog szakemberképzésben *fo szerepet játszanak a társ lomtudományi tanszékek*, emellett a hallgatók kom nista nevelését mindenütt *az egész főiskola* ügyének kell tekinteni. A mélyen átgondolt tudományos nevelési rendszernek a főiskolai tanulmányok egész ideje alatt érvényesülnie kell.

Népgazdasági feladatok érdekében

A felsőoktatásban gazdag hagyományai vannak az el-

rózása számos felsőoktatási intézmény közt, az e téren mutatkozó párhuzamosság és a szakok szétaprózottsága számottevő nehézségeket okoz. Mindebből rengeteg feladat hárul a felsőoktatás irányítóira, szervezőire, tanszékeire. Az elkövetkezőkben azonban nem lehet a feladatok elől kitérni, ha a követelményekkel lépést akarunk tartani — fejezte be tájékoztatóját a miniszter.

Sz.

Káromkodva, büntetlen

pusztításunkat, és mérgezést emleget. Életben maradunk. Ha már az eddigieket kibírtuk, akkor ez játszva megy. Béna balkarunkat tífuszoltás után napokon át felkötve féltjük minden mozdulattól. Rám segítik a kabátot az iskolában, s örülök, mert szeretnek.

De amikor titokban megettem az avas szalonna kemény héját, akkor csakugyan beteg lettem. Az egyik padban találtam, és aztán nem mehettem iskolába. Pedig első énekes voltam a harmónium mellett:

»Isten hozott fecskemadár,
Jaj de régen vártunk,
Ide építsd a fészkedet,
Ez itt a mi házunk...«

Buta kis dal, de akkor szép volt. Mi voltunk a tavasszal hazatért fecskék.

A szalonna hajától a gyomrom egy tonna kő lett. És diétáztam. Prósza, melaszos teával. És egyszer — tejberizs csokoládéval. Többé nem láttam az édesanyám legszebb, kékbabos ruháját. Mert azt faltam én fel a tejberizsben.

Meggyógyulok, és most már a melaszos süteményt is felszedem a sarokból. Odavágta az édesanyám, mert a ragacsos kenyérliszt akaratoskodott a tepsiben. Odavágta és sírt. Én azért megettem.

Egy karéj, egy nagy karéj kenyér, szép, fehér disznózsírral, sóval, pirospaprikával — ez minden álmom. De honnan? Miből?

És most, életemben először elfog a káromkodás keserűség. Cubbasztok a küszöbön. Nincs kedvem leckét írni. Nagyon éhes vagyok, de a prószától undorodom, a földszagú kenyértől megcsömörlöttem, a melasz úgy csöpög róla, mint a szívén alvóra a lassú lidércnyomás. Ej, hát megtanultam én ez alatt a háború alatt, mi az a rosseb, mikor kell azt mondani, felugrom hát, fogom, szorítom az éhes hasam, nem látok a könnyeimtől, azaz hogy látok, nyomnak a lidércek, szuronyos prószák masíroznak felém, s egy géppuskából melaszgolyókkal tüzel rám a hullafoltos tyúkunk, rájuk meredek némán, kétségbeesetten és dühösen, de akkor már elönt a könny, megvakulok, vaktában védekezem csak egyetlen fegyveremmel, s kétségbeesetten, vadul káromkodom: »Rosseb egye meg ezt a világot, hogy még zsíros kenyeret sem lehet enni...!«

Aztán saját merészségemtől megriadva behúzom a nyakam, várom a pofont, hiszen káromkodtam, életemben először, édesanyám színe előtt!

Jaj, már hallom is csendes lépteit, már közeledik, itt érzem leheletét a tarkómon. Biztosan most zúdul a nyakleves. De nem, csoda történt, édesanyám osztozik a bűnömben, velem érez, igazat ad, s ahogy leguggol hozzám, átölel. Érzem, hogy legszívesebben utánam mondaná a káromló szavakat, de nem képes rá, mert rázza a tehetetlen zokogás. Később már nincs kedve vétkezni, hát csak annyit mond:

— Majd lesz, kisfiam, majd lesz, várj türelemmel.

*

Megállok, és felveszem az elhajított kenyeret. Amíg a közeli halladékgyűjtőhöz érek vele, elnézem rajta az unott harapás hosszúkás, rendetlen barázdáit. A gyerek, aki eldobta, talán a kakaó hiányát kifogásolta? Vagy szalámit akar azzonnázni?

A szemétgyűjtő előtt pillanatra megáll a kezem a levegőben. Bedobjam? Ne dobjam? Az ősi ösztönök bilincsét a körülmények józansága tépi le rólam. Hová vinném hosszúra tervezett sétámon? Még kinevetnének érte. Kutyám sincs. Eldobták, piszkos, szemétben a helye.

De azért mégsem bezzeg!

Viszont az emlékeimet csak szabad elmondanom?

Rácz Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tar Zoltán
PEDAGÓGUSOK LAPJA

1963 MÁR 30

Fényforrás

Sokfelől jöhet a fény.

Itt a tanteremben két oldalról is jön: először a nagy ablakon át, aztán szemben, a fal fölött az üveg közvetít. S a táblára tűzött tárgyakon táncolnak a sugarak. A táblán sál és sapka. Az egyik oldalon piros sál és kék sapka, a másik oldalon zöldessárga sál és kék sapka.

A harmadik osztály csendben van. A tanár felál az asztaltól, s hátrasétál.

— Egyforma a sapka és a sál, gyerekek?

— Nem — hangzik kórusban.

— Mi a különbség közöttük?

— Az egyik kövér, a másik sovány — fogalmazza meg egy kerek arcú kisfiú.

— Igaz bizony. És a sál hossza és szélessége egyforma?

Megint a kórus:

— Nem.

— Most aztán játszani fogunk. Kiküldjük a szemünket a táblához, és megmérjük, körülbelül hányszor nagyobb a hosszúsága, mint a szélessége.

A gyerekek felemelik a ceruzát, s »kiküldik a szemüket a táblához«. És mondják: körülbelül háromszor akkora a sál hosszában, mint széltében.

A gyerekek még nem érintik ceruzájukkal a papírt, csak odaképzelik a formákat a rajzlapra. De aztán megrajzolják, majd festik is. Nem egyformán.

A tanár odamegy a sálakhoz, s megmutatja, hogy miképpen esik rájuk a fény. A táblán Csók István Amalfijának reprodukciója. S a képen a terítő példa lett a harmadikosoknak, miként kell textilt festeni úgy, hogy a fény is rajta legyen.

Az óra csupa frisseség, csupa vidámság, a gyerekek úgy dolgoznak, mintha játszanának. Először nem veszik észre a beözönlő fénysugarak útját, de a tanár úr szavára már a papíron is érzékeltetni tudják. A nap ott van a piros sálon, a kék sapkákon, a fényt odafestették.

Azt szerettem volna megleskedni, hogy miképpen ismeri fel a gyermek a tárgyak formáját, színét, és miképpen tudja visszaadni a látottakat. Ezért fordultam Tar Zoltán festőművészhez, a debreceni tanítóképző gyakorló iskolájának rajztanárához, s ezért látogattam meg az óráját.

Nézem a tanáriban a korábbi gyermekrajzokat, Tar tanár úr tanítványainak munkáit. Kirakatot néző emberek, útjavítók a színház mellett, a Kossuth utca, az otthon. Tavasz ragyog a képeken.

— Mit rajzoljon a gyerek kicsi korában?

— Mindegy. Csak ne másoljon.

— Nagy baj-e, ha az óvodás gyerek nem tud egyenes vonalat húzni?

— Egyáltalában nem perdöntő. Majd megtanulja az iskolában.

Aztán a műterem. Kinézek az ablakán, s a kert, a kiterített ruhák, a halomba rakott fa, minden ragyog a napfényben.

A debreceni Görbe utca sokunk emlékezetében úgy él, úgy fog élni, ahogyan Tar Zoltán akvarellek, pasztellek sokaságán megörökítette. Öreg házak, udvarok, kicsi fák, egyszerű emberek világa ez. Egyszerű ember a művész is. Képeiről művészi alázat, emberi tisztaság árad.

Most éppen velencei képein dolgozik. Vázlatokat készített odakinn a nyáron. Ült a tengerparton, az utcákon, Capri szigetén, és rajzolt, festett.

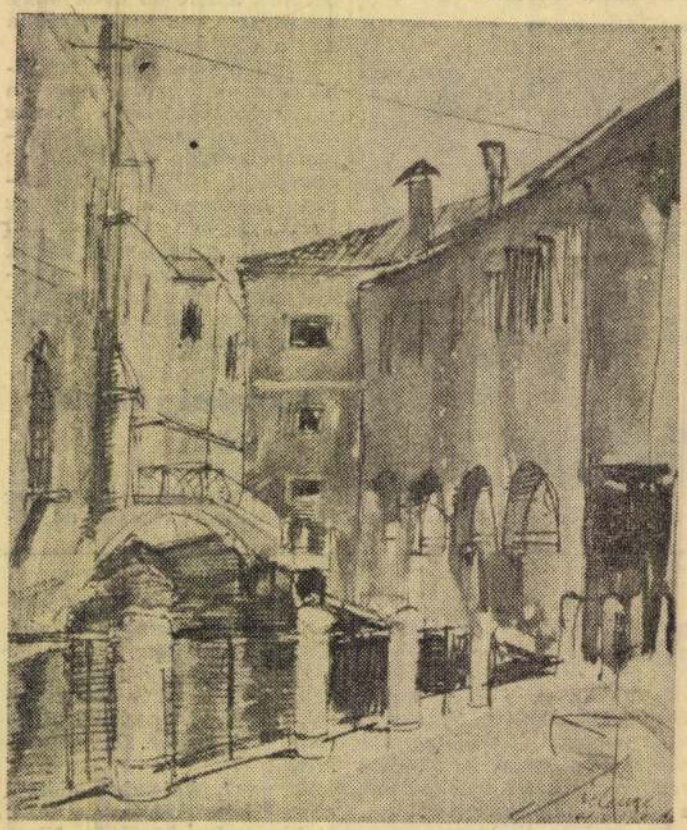

Tar Zoltán: Velencei utca

Tulajdonképpen az életútját is be kellene mutatnom. Íme, a legfontosabb adatok: 1913-ban született, Rudnay és Varga Nándor Lajos tanítványa volt a főiskolán, 1937 óta tanár, 1940 óta tanít Debrecenben, ugyanitt 1941 óta állít ki rendszeresen, s két önálló tárlata volt 1962-ben és 1964-ben. Az életút gazdag, az életpálya azonban nem lezárt.

Nézem a képeket, s közben róla is gondolkodom. Délben hazajön az iskolából, ahol a gyerekeket megismerteti a formák és színek világával, aztán kezébe veszi az ecsetet.

Művésztanár. Rajongással keresi, gyűjti a napfényt. Egyszer csak észre sem veszi, már maga is fényforrássá válik. Gyerekek és felnőttek figyelnek rá, s elhiszik neki a varázslatot.

Az ember odaküldi szemét a tárgyakhoz, hogy megmérhesse őket.

Bényei József

Tar Zoltán

debrecem festő

1947. febr. részt vett a Sies, Adj. Segítsakció keretében rendezett kiállításon és 1947. jun-jul. az Arató ünnevéllyel kapcsolatban rendezett kiállításon. E két kiállításnak katalogusa nem volt

ntérett kőrésében nem az
lagos fizetés kedvezményét,
nem – hiratkozva a vállal-
ás kulturális és nemzeti
atására, valamint önzet-
voltára – a vigalmi adó
ugedését kérte. Az annak
jén ~~[illegible]~~ bemutatott és
ozt újból idemellékelt pro-
ammra való tekintettel,
gondolom, fölösleges
mulla volna az előadás-
rozat kulturális és nem-
ti hiratását részletesen
magyarázni. Ami pedig
előadások rendezésének
gy mértékben önzetlen
etát ileti, ~~[illegible]~~ közölhetem
Tek. Tanácsot ~~[illegible]~~ csak Bi-
ztság már ellre azzal a
dattal fogott hozzá vállal-
zásához, hogy minden

Tar Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMONDÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

1971 APR 17

Kiállítások

1971

„Távol a művészeti élet villongásaitól és belső harcaitól, de nagyon közel az emberekhez, a fákhoz, virágokhoz, napfényhez, éltető levegőhöz él és dolgozik Görbe utcai műtermében évtizedek óta Tar Zoltán művész tanár. Falusi utcák, beszélgető asszonyok, ágak között surranó fények, sárga és kék villódzások, hófehér házfalak, az életet na-

gyon szerető ember rácsodálkozásai az észrevett szépségekre. Nem tőrekszik arra, hogy új és új áramlatok hatásai alatt mindig új utat keressen. Megtalálta már sajátját, ezt a csöndes szemlélődést, belső tisztaságot" — Bényei József szavait idézi a meghívó Tar Zoltán festőművész kiállítására. Ezúttal a mevégyénkben alkotó művész a balmazújvárosi Veres Péter Művelődési Központban állítja ki műveit. A megnyitóra vasárnap délután 5 órakor a kiállítóteremben kerül sor. Megtekinthető április 30-ig.

***

Ismét a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarára hívja híveit a képzőművészet. A lengyel plakát- és emblémakiállítás után az Egyetem Galéria második bemutatóját egy szobrászművésznek, Berczeller Rudolfnak és műveinek szenteli. Berczeller Rudolf szobrászművész kiállítása ma, szombaton délelőtt 11 órakor nyílik a Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán. A kiállítást a Debreceni városi Tanács, a Kiállítási Intézmények és a Kossuth Lajos Tudományegyetem rendezi.

tő hetek

kg tiszta színes vagy
egyes háztartási rongy
lül a

is ad.

utó, IBUSZ külföldi
s, ezernél több
ény.

Műszaki vizsgázott Tátrán motor eladó, bútort beszámítok. Kossuth u. 54.

csönzése nagy választékban. Viola u. 4. Honvéd utcából, kilencemeletesben.

eladó. M
dennap
tály u.

Ezúton mondunk köszönetet minden kedves rokonunknak, az Egyetemi Könytár vezetőségének és dolgozóinak, jó barátoknak a Könyvkötő Ktsz vezetőségének és dolgozóinak, szaktársaknak, szomszédoknak, ismerősöknek és mindazoknak, akik

BOZSÓ ALBERT
könyvkötő mester

temetésén megjelentek, ravatalára, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély gyászunkban részvétükkel velünk éreztek.

Fia és a gyászoló család

Mély, soha el
ládját és munká
tett férjem, dr
rokon és igaz b

a VI. tü

ápr. 30-án, rövi
metése május 7-
tő I. o. ravatalo

Minden külön
Lakás: Debrec

lékozzon

VET!

Gazdag választékot

ÁLLAMI KÖNY

könyvesboltjaiban

US 5.

Tar Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1971 MÁJ 5

1021

Tar Zoltán kiállítása Leninvárosban

Sikeres balmazújvárosi gyűjteményes kiállítása után ma, május 5-én este 18 órakor újra kiállítása nyílik *Tar Zoltán* debreceni festőművésznek. Ez alkalommal a leninvárosi Derkovits Gyula művelődési központ ad helyet a gyűjteményes anyagnak, amelyben olajképek, gouache, akvarell és pasztell technikával készült alkotások szerepelnek. A tárlatot ma este Leninvárosban *dr. Kurucz Albert*, a Debreceni Tanítóképző Intézet igazgatóhelyettese nyitja meg.

Képünkön a kiállítás egyik alkotása: FALUSI ESTE.

HAJ

ást, parkett--lakkozást, ó-, műanyagtást, gaKeller, 12-261.
).

ítfonatot, racsibedrótfoien méretben, készítek. Díjaszállítva. Al-Monostorpályi el szemben.)

ást, csiszotást, pvc- és dió-készítést, vállalok. on: 10-917.

m hosszú, gas, 200 mm vasból ké-. Érdeklődők simosó" jelóba kérem.

mély gyerádó. „Kétre a kiadó-

al eladó. ló, Luther

st, parket--lakkozást, Pálóczi, ostorpályi út

-én a 28-as ettem barna érem a betalálót, hogy Kiss Margit Csap u. 25.

Kerítésdrótfonat minden méretben kapható árengedménnyel, díjtalan házhoz szállítás. Cecília u. 6., Szeremlei utcából.

Síremlék-felújítást, fedlap- és sírszegélykészítést, valamint sírszegély üvegezést színes üvegből vállalok. Czibere kisiparos, Debrecen, Bethlen u. 41. X. 64.

Tetőjavítást és tetőszigetelést rövid határidővel vállalok. Czibere kisiparos, Debrecen, Bethlen u. 41. X. 64.

Táska javítása, patentfelütés, ringlizés, orkán-, mű- és bőrkabátba cippzárcsere, szőnyegszegés nagyon rövid határidőre. Marx Károly u. 100. sz., Meteor mozi mellett.

Kerítésdrótfonatot, rabichálót, csibedrótfonatot, minden méretben, áron alul készítek. Díjtalanul hazaszállítva. Almos u. 8. (Monostorpályi úti temetővel szemben.)

Kisiparos, üzlethelyiségben bérlőtársi viszonyt létesítene csak centrumban. „Kis területi igény" jeligére a kiadóba.

Új cserépkályha építését, átrakást, garanciával, vidékre is. Losonczy, Cserepes u. 4. sz.

alkalmaznak

Felveszünk hegesztő szakvizsgával rendelkező karbantartó lakatosokat, MÁV Szertárfőnökség, Debrecen, Petőfi tér 12.

Lakatosokat, műszerészeket, nyugdíjas gázkazánkezelőket, kompresszorkezelőket felvesz a Tejüzem. Egészségügyi törzslap szükséges. Jelentkezés Postakert u. 2., tmk-főmechanikusnál.

Tejtermék készáruraktárba raktárosokat, üzembe férfi és női segédmunkásokat felvesz a Tejüzem. Raktárosi munkakörben tiszta erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezés: Tejüzem, Postakert u. 2. Egészségügyi törzslap szükséges.

Karbantartási munkára motorszerelőket, raktári segédmunkást keres felvételre a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat karbantartó üzeme, Debrecen, Böszörményi út 1. sz.

A ZÖLDÉRT egresfelvásárlókat keres. Lehetnek nyugdíjasok is. Erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezés: Mikepércsi út 10.

A Tisza Cipőgyár debreceni gyára azonnali belépéssel gyors- és gépírót felvesz. Jelentkezni lehet: Debrecen, Hét vezér u. 16.

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Gyógyszertári Központja gyógyszerraktára szakképzetlen női raktári dolgozókat, takarítónőket, segédmunkásokat alkalmaz. Jelentkezés személyesen: Debrecen, Dóczi J. u. 36. szám.

Villanyszerelő és szakipari művezetőket legalább 5 éves gyakorlattal, a munkakör betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel alkalmazunk. Jelentkezéseket „Szolgáltatás" jeligére a kiadóba kérjük leadni.

Az ebesi Vörös Csillag Mgtsz felvételre keres: ács, kőműves, tetőfedő-bádogos, festő, burkoló szak- és segédmunkásokat. Jelentkezés az ágazatvezetőnél munkanapokon 7—10 óráig a szövekezet központi telepén.

Férfi és női segédmunkásokat felvesz a H.-B. m.-i Tanács Temetkezési Vállalata. Jelentkezés: a Köztemetőben.

A Debreceni MEZŐGÉP Vállalat központja szerkesztő, lakatos, marós, esztergályos munkakörök betöltésére dolgozókat alkalmaz. Jelentkezés: Debrecen, Híd u. 4—6., általános műszaki fejlesztési osztály.

Bérelszámolót, takarítónőt, nyugdíjas őrportást és férfi segédmunkást keres felvételre a TANÉRT, Debrecen, Hámán Kató út 76.

ssel alkalmazunk

orlattal rendelkező gépész- vezetői beosztásba, gépész- -előkészítői, művezetői akörbe, i képesítéssel tmk-vezetőt, amint dasági érettségivel.

ÖNÉLETRAJZZAL 21" JELIGÉRE A HIRDETŐBE.

PATYOLAT
DEBRECEN

Értesítjük kedves megrendelőinket, hogy az

ÚJKERTBEN

Lehel u. 10. sz. alatti új

PATYOLAT

felvevőhelyünket megnyitottuk!

SZOLGÁLTATÁSAINK:

kilós fehérneműmosás, piperemosás és vegytisztítás 3 napra is, valamint bérágynemű-kölcsönzés, munkaruhamosás, velúr- és nappabőrtisztítás, szőnyegtisztítás, kelmefestés.

Várjuk megrendeléseiket!

DEBRECENI PATYOLAT VÁLLALAT

Szerszámkiadót alkalmaz az ÉPGÉP, Debrecen, Ispotály u. 10.

A Szabolcs megyei Háziipari Szövetkezet furtai részlege felvesz riselni tudó bedolgozókat. Jelentkezni lehet a furtai részleg vezetőjénél: Furta, Táncsics u. 2. szám.

A Hajdú-Bihar megyei Víz- és Csatornamű Vállalat központi telepére lakatos, hegesztő szakmunkásokat és buszvezetői jogosítvánnyal rendelkező gépkocsivezetőt alkalmaz. Jelentkezés Debrecen, Hét vezér u. 19—21.

Debrecen megyei városi Tanács V. B. Testnevelési és Sportfelügyelősége pályázatot hirdet egy városi sportiskolai igazgatói állásra. Jelentkezhetnek testnevelőtanári képesítésű, legalább 5 éves tanítási gyakorlattal rendelkező testnevelő tanárok. Bérezés a MüM 17/1977. (XII. 1.) MüM rendeletben szabályozott 1001/C kulcsszám alapján. A testnevelési sportfelügyelőség 1979. augusztus 15-ig fogad el pályázatot írásban, részletes önéletrajzzal, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 45—47. sz. címre.

A Felnőttvédelmi Egészségügyi Szolgálat Igazgatósága gyors- és gépírni tudó, ügyviteli munkában jártas, szakképzett dolgozót alkalmaz. Fizetés: megállapodás szerint. Jelentkezni lehet: kedd és pénteki napokon 8—11 óra között az igazgatóságon (Debrecen, Beloiannisz u. 2. sz. I. 131.).

Éjjeliőröket azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Szövetkezet, Hatvan u. 43., rendész.

A TANÉRT 1. sz. mechanikai gyáregysége mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkező belső ellenőrt keres felvételre. Jelentkezés személyesen a személyzeti vezetőnél, Debrecen, Hámán Kató út 76.

lakatos, asztalos szakmunkást, női és férfi betanított és segédmunkást azonnal felveszünk.

DEBRECEN, KISHEGYESI ÚT 13.

A Debreceni Ruhagyár felvételre keres külkereskedelmi főiskolát végzett, német nyelvtudással rendelkező dolgozót, gyors- és gépírót, telexkezelőt, fiatalkorú 4 órás és 8 órás konyhai kisegítőt, óvodai technikai kisegítőt, takarítónőket, varrónőket, betanuló varrónőket. Jelentkezés a munkaügyi csoportnál.

A VASVILL Kereskedelmi Vállalat 21. sz. szakboltjába azonnali belépéssel alkalmazunk érettségizett, gépírni tudó bolti adminisztrátort. Jelentkezés a szakbolt vezetőjénél, Hatvan u. 49.

Maróst, esztergályost, villanyszerelőt, horizontesztergályost, lakatost, segédmunkást alkalmaz az ÉPGÉP, Debrecen, Ispotály u. 10.

Lakatost, betanított lakatost, segédmunkást alkalmaz az ÉPGÉP balmazújvárosi gyáregysége, Balmazújváros, Debreceni út 1.

Meghatározott időre közgazdasági végzettségű előadót alkalmaz az ÉPGÉP 13-488.

Gyakorlott gyors- és gépírót, tervezésben és kivitelezésben jártas nyugdíjas építészt és épületgépészt, titkárságra fiatal női kisegítőt alkalmaz az ÉPGÉP. Telefon: 13-488.

Belvárosi egyházközség harangozót keres: lehet nyugdíjas is. Jelentkezés „Harangszó" jeligére a kiadóba.

A Debreceni Építőipari Vállalat alkalmaz: 5 éves anyagkönyvelési gyakorlattal rendelkező, közgazdasági szakközépiskolát végzett anyagkönyvelőt. Jelentkezés Darabos u. 9—11.

A Debreceni Építőipari Vállalat felvételre keres vasszerkezeti lakatos és épületasztalos szakmunkásokat, egy műszakos munkaidőben. Jelentkezés: Monostorpályi út 9—11.

A Debreceni Építőipari Vállalat felvételre keres gépkocsirakodókat, asztalos, lakatos és üveges szakmunkásokat. Jelentkezés Monostorpályi út 9—11.

A Debreceni Építőipari Vállalat alkalmaz mezőtáblás vezérlések huzalozásában jártas villanyszerelőket, kőműves ácsállványozó, tetőfedő, festő, bádogos és hidegburkoló szakmunkásokat. Jelentkezés: Darabos u. 9—11.

Három műszakra felveszünk betanított gépmunkásokat, segédmunkásokat, egy műszakra szerszámkészítő lakatost, esztergályost, női dolgozókat játék-összeszerelésre és -csomagolásra, valamint férfi segédmunkást. Műanyag Ipari Szövetkezet, Debrecen, Böszörményi út 57.

GYÁSZHÍR

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
BENEDEK SÁNDOR
temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak akik
SZÉKERES ISTVÁN
temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
ÖZV. ROMÁSZ JÁNOSNÉ
temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik férjem,
FEKETE LAJOS
temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és fájdalmunkban osztoztak. Özv. Fekete Lajosné.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
ÖZV. POMPOLA FERENCNÉ
temetésén megjelentek, sírjára virágot hoztak

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, testvérünk, sógorunk és rokonunk,
DERDÁK ISTVÁN
tbc klinikai nyugdíjas portás, tragikus körülmények között, április 2-án, 70 éves korában elhunyt. Temetése április hó 20-án, pénteken du. 1 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó teréből a római katolikus egyház szertartása szerint. Minden külön értesítés helyett. A gyászoló család. Lakás: Nyíl u. 17. sz.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó feleségem, drága édesanyánk, anyósunk gyermekem, testvérünk, sógornőnk és jó rokonunk,
ANDIRKÓ SÁNDORNÉ
Gargya Sára
47 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. Szeretett, kedves halottunktól április hó 20-án, péntek délelőtt 10 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. ravatalozójában és a református egyház szertartása szerint helyezzük örök nyugalomra. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Gyepű sor 50.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy drága jó feleségem, szeretett testvérem, sógornőnk és jó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Tar Zoltán festőművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1979 ÁPR 18

1021

Az élmények hitelével

Tar Zoltán kiállításáról

A balmazújvárosi Veres Péter művelődési otthonban április 8-án nyílt meg *Tar Zoltán* festőművész (sz. 1913.) 17. egyéni kiállítása. A Székely Bertalan emlékéremmel kitüntetett alkotó már 1941 óta szerepel kollektív tárlatokon, de művészetét közelebbről a hetvenes évektől ismerjük, főleg a pedagógus, továbbá az országos tavaszi, nyári és őszi tárlatok kollektív bemutatkozásairól. Mint szeghalmi, majd debreceni rajztanárnak sok éven át kevés ideje jutott arra, hogy rendszeresen hódolhasson művészi hivatottságának, nagyrészt ennek tulajdoníthatjuk, hogy 50 éves koráig alig hallatott magáról.

„Tükröződés naplementekor"

A képzőművészeti főiskolát Rudnay Gyula és Varga Nándor Lajos tanítványaként végezte. Mestereitől valóban csak a mesterséget tanulta, mert mindkettő a művészet dolgait tanítványaik tehetségére bízta.

A 25 műből álló kollekció betekintést nyújt a művész problémáiba, vívódásaiba. Szerkesztése áttekinthető, s a lényegre tömörítve mutatja halk szavú líraiságát. Nem merül el a részletek aprólékos megfigyelésében, ami kötné az ábrázolás elevenségét, vagy lefokozná a látvány hitelét. Vannak képei, amelyeken csak egyszerű leíró módszerekkel dolgozik, amelyekhez a többletet az élmény adja. Mert Tar Zoltán mindig azt festette, amire ereje kötelezte, s ami adottságaihoz a legközelebb állt. A téma nála nem elszigetelten jelentkezik, hanem a környezettel összefüggésben, a felületek széles ecsetvonásokkal megmunkált kidolgozásában.

Festői útján mindinkább az atmoszferikus színjelenségek felé fordul. Vannak színei, amelyekről úgy érezzük, még tovább kellene érlelnie, mélyítenie, hogy tovább léphessen. Bár képein egyensúlyra és nyugalomra törekszik, a sárga és vörös kolorit izzítása arról árulkodik, hogy Tar Zoltán napjainkban is kísérletezik új festői lehetőségekkel, a színek fojtott hangulatának kiaknázásával. Érezzük, hogy szemlélete évről évre gazdagodik, s lírai felfogású élményeit minél több változatban igyekszik kibontani Formai vonatkozásban a tartalom nagyobb hitelét próbálja biztosítani. A bátran alkalmazott, felforrósított színvilág több művén követhető *(Tükröződés naplementekor, Nagy meleg a Hortobágyon)*, amelyek variánsait műtermében is fellelhetjük, szinte tettenérve az érlelődés fokozatait. Balmazújváros öreg házai, utcái a napszakok különböző megvilágításában jelzik erős kötődését nemcsak szülőotthonához, hanem a közelben elterülő pusztaság jelenlétét is, mind olajban *(Alkonyatkor falun, Hortobágyi pusztán)*, mind gouacheaiban. *(Kiszikkadt árok a Hortobágyon)*. Bár legtöbb művén találkozunk staffage szereplőkkel, portretírozó készségét mégis a *Babfosztók* akvarelljében s három, fekete krétával megoldott vázlatával bizonyította.

Naplemente

(Fotó: Vencsellei István)

Munkásságának legfőbb értékét az átélt élmények igazsága s természetközelsége adja, mellőzve minden szélsőséges és merevebb fogalmazást. Képein kerüli a mélység, a három dimenzió érzeztetését, sokkal inkább megragadják a fényjelenségek, elsősorban a széles horizonton dinamikusan eluralkodó felhőzet, az ég reflexeinek, s a légköri jelenségeknek erőteljes kibontása, amit a sík földön élő emberek maradéktalanul megfigyelhetnek. Egyéni módon fejezi ki az atmoszféra térfelbontó hatását, megküzdve a mindent betöltő fény vagy a tárgyakról vetődő árnyék nem mindig következetes visszaadásával.

Tar Zoltánt műveinek gazdagodó eszmei tartalma mind igényesebb feladatok megoldására kötelezi. Sohasem hajszolt új stílust, saját útját igyekezett járni, távol mindenáron való egyénieskedéstől, meghökkentő szándéktól s öncélú újat akarástól.

Dr. Tóth Ervin

Idős személy gondozását vállalnánk lakásért. „Családi békesség" jeligére a kiadóba.

Parkettacsiszolást, lakkozást vállalok. Csapó u. 84. X. em. 29., Deák.

Vennék beépített szekrényeket, eladó alig használt NDK mélykocsi. Ajánlatokat este 17-400-as telefonon.

Élő- és művirágkoszorúk, menyasszonyi és temetői csokrok, többféle vágott virág, alkalmi csokrokat és kosarakat házhoz szállítással is vállaljuk. Megrendelhető a hajdúböszörményi mozinál levő virágpavilonban és lakásomon. Hajdúböszörmény, Újvárosi u. 63. szám alatt.

Dunyha, párna, használt toll felvásárlása. Bajcsy-Zs. u. 42., udvarban.

Tollat, dunyhát, párnát veszek. Béke útja 64.

Jó állapotban levő gyermek sportkocsi eladó. Damjanich u. 32. II. em. 4.

Trágya elszállítva eladó. Tömös utca 23., Diószegi útból nyílik, Tóthék.

Gáztűzhely palackkal együtt eladó. Hősök útja 2.

Fiatal házaspár idős néni eltartását lakásért vállalja. Mindenféle megoldás érdekel. „Békesség" jeligére a kiadóba.

NDK piros-fehér, mély gyermekkocsi eladó. Vörösmarty u. 1/A, Vassék.

...zókat alkalmaznak

...tézilányokat, fel... konyhalányokat, ...segédmunkásokat ...e a Fővárosi Ta... Római-parti, vi... ...etői és balatoni ...munkára (május... . Nyugdíjasok is ...eljes foglalkozta... ...korlátozása nél... ...ovábbá az egész ...rályrétj üdülőnk... ...nyhalányt, takarí... ...ót (kizárólag nő... ...ikára. Jelentkezés ...ztályon levélben ...n: Fővárosi Ta... ...est V., Városház ...szoba.

Állami Gazdaság ...lanyszerelő szak... ...fel. Fizetés a kol... ...szerint. Jelentke... ...őjénél, Hortobágy

...ecenj kirendeltsé... ...munkakörbe rész... ...gázdíjbeszedőt al... ...zés: TIGÁZ debre... ...e, Mikepércsi út ...ort.

...agy gyakorlattal ...villanyszerelőt, Je... ...reskedelmi Szállí... Debrecen, Diószeg...

...zakismerettel ren... ...dókat felveszünk. ...JTÓKER Vállalat, ...1 u. 35. szám alatt,

...ónyvelői vagy ma... ...égű személyeket ...izori munkakörbe. ...ban, vagy szemé... ...7 revizori iroda, ...nyi u. 8.

...alkalmazunk gya... ...T 1. sz. mechani... Debrecen, Hámán ...

...nkást felvesz a ...lmi Vállalat, Deb... ...adsereg útja 41. ...szabad.

...felveszünk a Deb... ...másra. Jelentke... ...tér 14.

...lmi Szállítási Vál... ...zervizmunkásokat. Debrecen, Diószeg...

...ebrecenj lakosokat ...brecenj Építőipari

Műanyag-feldolgozásban jártas gépész- vagy vegyésztechnikust művezetőnek három műszakra, valamint esztergályost és nődolgozókat egy műszakra azonnal felveszünk. Műanyag Iparj Szövetkezet, Debrecen, Böszörményi út 57.

Forgácsoló, műszeripari, csomagolástechnikai, valamint faipari szakképesítéssel és gyakorlattal rendelkező minőségi ellenőröket keres felvételre a TANÉRT 1. sz. gyáregysége, Debrecen, Hámán Kató út 76.

A Hajdú-Bihar megyei Tanácsi Építőipari Vállalat berettyóújfalui kirendeltségéhez felvesz elektrotechnikust, építőipari technikust, anyagkezelőt, felveszünk továbbá vizsgázott hegesztőket, lakatos szakmunkásokat, kőműveseket, kubikosbrigádokat, segédmunkásokat, vb-szerelőket, gépkocsivezetőket, gépkezelőket, általános adminisztrátorokat, gyors- és gépírókat. Jelentkezés: Debrecen, Simonffy u. 34—36., munkaügyi osztály.

A TIGÁZ debreceni üzemegysége azonnali belépéssel felvesz pébécseretelepi árukiadót és takarítókat. Jelentkezés: Mikepércsi út 2., üzemgazdasági osztály.

A Debreceni Vízmű- és Gyógyfürdő Vállalat alábbi munkakörökbe keres azonnali belépéssel munkavállalókat állandó munkahelyre. Gépész munkakörbe szakközépiskolát végzetteket, illetve gyakorlattal rendelkező villamosgépészeket, több éves gyakorlattal lakatos, villanyszerelő, kőműves, víz-, gázszerelő szakmunkásokat, „D" kategóriás gépkocsivezetőt, tehergépkocsi-rakodókat, úszómestereket, női és férfimasszőröket, ruhatárost, mosodába női dolgozót, nem nyugdíjas telepőrt és női portást, vízhordókat és egyéb segédmunkásokat. Fürdőtelepre idénymunkára nem nyugdíjas női és férfi kabinosokat, jegyellenőröket, takarítókat, víz- és parkőröket, csónakkezelőt és kerti segédmunkásokat. Fizetés kollektív szerződés szerint. Jelentkezni lehet: Hatvan u. 12—14. I. emelet 112. szoba.

A VOLÁN 6. sz. Vállalat központi üzeme felvesz autószerelő, bognár szakmunkásokat, betanított szerelőket és nyugdíjas fűtőket. Jelentkezés a központi üzem vezetőjénél, Debrecen, Szoboszlói út 4—6. szám.

Felveszünk esztergályos, lakatos, villanyszerelő, asztalos, hegesztő szakmunkásokat, betanított munkásokat a fenti szakmákba és segéd-

A MÉH megkezdte a

tavaszi hörcsögbőr

felvásárlását

ÁTVÉTELI ÁRAK

Extra	25,— Ft/db
I. o.	19,— Ft/db
II. o.	10,— Ft/db
III. o.	4,— Ft/db

ÁTVEVŐHELYEK

Szentpétergszeg, Rákóczi u. 12. (szerda)
Létavértes, Bajcsy-Zs. u. 10. (szerda)
Pocsaj, Rákóczi u. 17. (csütörtök)
Derecske, Temető u. 22. (péntek)
Debrecen, Kishegyesi út 57. (mindennap)

MINŐSÍTÉS A HELYSZÍNEN!

A felvásárlás május 15-ig tart.

Felvilágosítást ad:
Balaton Tamás, 14-367, Debrecen, Külső vásártér 3.

MÉH

KELET-MAGYARORSZÁGI MÉH
NYERSANYAG-HASZNOSÍTÓ VÁLLALAT

Felveszünk lakáskarbantartó részlegünkbe női és férfi munkavállalókat takarító munkakörbe, vidéki dolgozóknak szállásköltség térítése megegyezés alapján lehetséges. Jelentkezés: DÉSZ lakáskarbantartó részlege, Debrecen, Péterfia u. 38., hátul az udvarban.

Tehergépkocsi-vezetőt — 10 év feletti gyakorlattal —, injekciógyártáshoz 2 és 3 műszakba nődolgozókat, gyógyszergyártó munkásokat, vegyipari technikusokat, csőszerelőket, takarítónőt, 16 évet betöltött lányokat — 6 órai munkaidőben foglalkoztatva — 3 műszakos, 6 munkanap után 2 szabadnappal járó — munkaidő-beosztású gyógyszeralapanyag-gyártó üzemeinkbe betanított és segédmunkásokat azonnali belépéssel alkalmazunk. BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi út 13.

A Belkereskedelmi Szállítási Vállalat 1 fő érettségizett fiatal férfi munkaerőt forgalomirányítói munkakörbe felvesz. Jelentkezés Belkereskedelmi Szállítási Vállalat 1.

Gyors- és gépírókat, kazánkovácsokat alkalmaz a MÁV Járműjavító Üzem.

GYÁSZHÍREK

Fájdalommal tudatjuk, hogy ÖZV. GULYÁS GÁBORNÉ 84 éves korában elhunyt. Temetése 1977. március 23-án, de. 10 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Gyászolják: unokája, dédunokája és a gyászoló család. Lakás: Debrecen, Hatvan u. 63.

Megtört szívvel tudatjuk, hogy ÖZV. NAGY JÓZSEFNÉ 76 éves korában elhunyt. Temetése március 23-án, délben 12 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Debrecen, Sinai Miklós u. 1. VIII. em. 26. Előző lakás: Vendég u. 24.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 MÁR 2 2

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Tar Zoltán, festőművész

1021

Tar Zoltán festőművész kiállítása

Üzemi tárlat az Alföldi Nyomdában

Március 14-én, hétfőn délután 3 órakor nyitotta meg az Alföldi Nyomda kultúrbizottsága az Üzemi tárlatok sorozatában *Tar Zoltán* festőművész kiállítását. A vállalat kultúrtermében rendezett megnyitóünnepségen szokatlanul nagyszámú érdeklődő közönség vett részt.

Szabó Lajos szakszervezeti übtitkár üdvözlő szavai után *dr. Kurucz Albert*, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója nyitotta meg a kiállítást.

Tar Zoltán festőművész nem ismeretlen a város közönsége előtt, hiszen 36 év alatt városunkban már számos kiállítást mutatott be. Balmazújvárosban született 1913-ban. 1937-ben fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Rudnay Gyula, Varga Nándor Lajos és Baranszky László tanítványa volt. Előbb a szeghalmi gimnáziumban tanított de 1940-től kezdve már Debrecenben rajztanár. A Debreceni Tanítóképző Intézetből ment nyugdíjba 1975 szeptemberében, és azóta teljesen a művészetnek szenteli életét. Először 1941-ben vett részt Debrecenben a Debreceni Képzőművészek és Műpártolók Egyesületének jubiláris kiállításán. Önálló tárlata volt 1962-ben, 1964-ben és 1970-ben Debrecenben. 1971-ben Balmazújvárosban, Leninvárosban és Mezőcsáton, 1972-ben ismét Debrecenben a Medgyessy Teremben. 1976. nov. 16-án az Agrártudományi Egyetemen, majd ebben az évben a Vízügyi Igazgatóság kultúrtermében mutatta be utóbbi éveinek legszebb akvarelljeit és gouache képeit.

Tar Zoltán lírikus festő. Festés közben a látottak hatására lelke mélyén érzelmek, gondolatok, hangulatok keletkeznek, amelyek a szemlélőben is ugyanazokat a hangulatokat keltik, amelyeket őbenne. A nézőt akarva, nem akarva az a hangulat ejti rabul, amelyet a festmény áraszt magából: szeretne leülni az árnyékban levő padra, végigsétálni a romantikus kis utcán vagy szeretne belépni a Balatonon ringatózó csónakba. Tájképeinek finom, lírikus hatása letagadhatatlan. Színei ragyogóak, elevenek, frissek és melegek. Olyan áttetszőek, mintha színes, hátulról megvilágított üvegfestmények volnának. Festékeit ő maga készíti, s talán azért tud velük olyan művészi módon bánni. Néha finom, vékony ecsetvonalakkal dolgozik, olykor a foltokat energikusan, bravúrosan, nagyvonalúan veti fel a papírra. Nem pepecsel a részletekkel, hanem gyorsan, nagy lendülettel dolgozik, mint aki mestere az ecsetkezelésnek. Nem konzervatív, nem maradi, de nem is rohan a kor divatos művészetének modern áradatával.

„Aki nem ismeri Tar Zoltánt — mondja róla Kurucz Albert megnyitó beszédében —, képei alapján fiatal, lendületes, változatos, színekben villódzó, optimista, életszerető, gazdag lelkivilágú művésznek ítélheti őt. S valóban az is.

Ha vannak festők — folytatja —, akiket uralkodó színeik fémjeleznek, Tar Zoltánt a színek utánozhatatlan gazdagsága, optimista összhangja jelzi, legyen az őszi vagy tavaszi, hasadóban vagy haldoklásban levő táj. Finomság és robusztusság egyaránt jellemző erre a festészetre. S mindez olyan egységben, amelyet csak kiváló felkészültség, fegyelmezett alkotó kedv képes így egységbe foglalni. Ez tartja őt vissza a szélsőséges kilengésektől, az öncélú formai kísérletezésektől, s ez teszi művészetét maradandóvá."

A megnyitóban Kurucz Albert szerint „joggal hihetné valaki: Tar Zoltán a könnyen alkotó művészek közé tartozik. Pedig kevés alkotó vajúdik, gyötrődik annyit, míg képpé formálja az élményt, mint ő; egyszerűen azért, mert hihetetlenül nagyra becsüli azokat, akik számára, akik gyönyörködtetésére alkot. A művészt a napfény mindent átható ereje és megejtő tüneménye izgatja és készteti szüntelenül új munkára. Sajátos, generációjának sorsát cipelő művész Tar Zoltán. A háború félretétetvén vele az ecsetet, őszülő fejjel kellett vállalnia azt az útkeresést, amely elől egyetlen becsületes szándékú művész sem tudott kitérni az elmúlt 30 esztendő alatt. Vállalta ő is, de a saját festői világán belül, nem utánozva senkit".

Ez a kiállítás az Üzemi tárlatok sorozatában nyílt meg. Ezek a tárlatok lassan hagyományossá válnak. Szükség van rájuk, mivel céljuk a közönség, illetve a munkásság művészeti nevelése, a közönség és a művészet egymáshoz való közelítése, a művészet megszerettetése. Ilyen képekkel lehet megszerettetni a művészetet. Ez a kiállítás legközelebb a Járműjavító kultúrtermében kerül bemutatásra.

Nagy Dezső

Tar Zoltán: Októberi délelőtt

is örülünk egy-egy ház, lakótelep va
egy gyár felépülésének, lényegébe
nagyon lelkesedni. Inkább vagyunk
ra, hogy természetesnek vesszük,
mintha mindig is így lett volna. Ez
szetesség" azonban éppen annyira n
mint a viselkedési alapállásunktól i
zés sem az.

Ezek alapján kell elmondanunk és
a hely, ahol most modern gyár áll,
dővel ezelőtt a berettyóújfalui föld
nyebb része volt. Sovány, rossz, repedezett föld, mely még megművelni sem érdemes. Ezen az „isten háta mögötti helyen" – ahogyan Darin Sándor, a gyár főmérnöke jellemezte – ma gyár van, s a gyárban munkások, akik dolgoznak, termelnek.

Már szóltunk arról, hogy ez a tény mindenekelőtt pártunk és kormányunk ipartelepítési határozatának köszönhető. Emellett az első és egyben legfontosabb tényező mellett azonban közvetlenül ott állnak azok, akik hozzáláttak a határozat megvalósításához. Ismeretes, hogy a gyár építkezésének kivitelezője a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat, amelynek debreceni székházában Vékássy István termelési igazgatóhelyettes és Györgyösi Mihály, az új gyár építésvezetője arra emlékeztettek, hogy az eredmény lényegében egy szocialista szerződésnek köszönhető.

Arról van szó, hogy négy vállalat: az ELZETT Fémlemezipari Művek, mint építtető, a Hajdú-Bihat megyei Tanácsi Tervező Vállalat, a Megyei Beruházási Vállalat és a Hajdú megyei ÁÉV együttműködési szocialista szerződést kötöttek. Ebben a szerződésben vállalták, hogy a munka első ütemét képező acélárugyár építését a tervezett időpont – 1973. december 31. – előtt két hónappal befejezik. De még ezt a vállalást is sikerült túlteljesíteni: e ves üzemrészek átadása már májusban megkez-

de aligha lehet kétséges, hogy
feljegyezni, mi minden készült
gyártó csarnok. Aztán: szociális
méregtelenítő, garázs, elektromos
kutöltővel, hulladéktárolóval. Te
van már 1 porta és a kerékpárt
rem, konyha és irodaépület, trafó
tyúház s hozzá tartály, valamint
víztároló, ipari vízellátást biztosí
bekötő út és parkolóhely száz g

Mindezt felsorolni sem kevés,
szében még nem beszéltünk a
energiaellátásról és a térvilágít
épülő II-es és III-as ütemhez tar
ről, amelyek a gyár kiszolgálásá
amelyek jelentős része szintén e

***

Berettyóújfalu új, nagyszerű
ELZETT-ről igyekszünk képet
előtt arról, ami már van, és ez
ezen a helyen talán érdemes m
kedvéért, akik még nem tudják
mit is jelentenek ezek az „ütem
kezés ütemeiről van szó, amelye
elkészül. Tudni kell, hogy az E
rom gyára települ Budapestről
acélárugyár (ez az a bizonyos e
készülékek gyára és a sodronyá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 DEC 2

Hajdúbihari Napló
Tar Zoltán

/1021

TAR ZOLTÁN: FIRENZE

játék után a szalkaiak lőtték, de ezután alapvető védekezési hibákat követtek el. s így a BEAC 5:1-re is vezetett már. Később feljavult a

Tar Zoltán

1977 JUN 23

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

DEBRECENBEN VASÁRNAP KÉT KIÁLLÍTÁST NYITOTTAK. A Csokonai értelmiségi klubban Tar Zoltán debreceni festőművész tárlatán 21 alkotást mutattak be, a Hortobágyon és hajdú-bihari községekben készített akvarelleket, továbbá Capriszigetén alkotott pasztelleket. Évadzáró kiállításra került sor a Medgyessy Ferencről elnevezett debreceni képzőművészeti körben, amelyben a képzőművészeti kör tagjai legjobb alkotásaikat mutatták be.

10

Örmény kulturális napok

Május 14 és 24 között rendezik meg hazánkban az örmény kulturális napokat, amelynek célja, hogy a magyar közönséget megismertesse az örmény nép művészetével. Szerdán érkezik Debrecenbe ez alkalomból az Örmény Állami Népi Együttes egyik ének- és táncsoportja, amely 16-án este Hajdúszoboszlón a Béke Gyógyüdülőben is bemutatja műsorát.

A képen: a népi együttes táncosai a „Sáláho" című táncot adják elő.

munkahét

Országszerte nagy visszhangot váltott ki kormányunknak az az intézkedése, hogy 1968-tól az üzemek, vállalatok áttérhetnek a 44 órás munkahétre. Természetesen a fenti dátum csak a kezdetet jelenti, hiszen hosszú idő kell ahhoz, amíg egy gyár megteremti magának az átállás feltételeit. Vannak speciális jellegű intézmények, mint például a MÁV, ahol az átállás csak szakaszosan képzelhető el. Itt sokrétű gazdaságossági számítás, alapos szervező munka szükséges a 44 órás munkahét bevezetéséig.

A határozat megjelenése után számos üzem, vállalat azonnal hozzákezdett az áttérés alapfeltételeinek megteremtéséhez. Melyek is ezek a feltételek? Mindenekelőtt az, hogy 44 óra alatt is ugyanolyan termelési értéket tudjanak felmutatni, mintha 48 órán keresztül dolgoztak volna. Lényeges, hogy a dolgozók fizetése ne csökkenjen. S ezekkel párhuzamosan szükséges a technikai adottságok megteremtése is.

Mindebből kitűnik, hogy a csökkentett munkaidő bevezetése nem — helyesebben nemcsak — a vállalat vezetőségén múlik. A gazdaságossági számítások, a szervezés kétségen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1983 MAJ 1 5.

Tar Zoltán

1021

Kisgaléria

A tavaszi tárlat anyagából

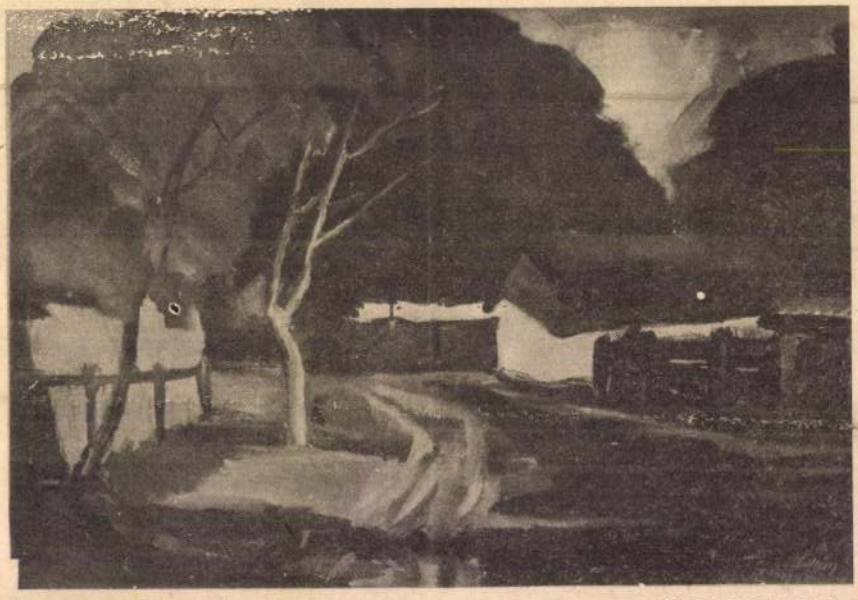

TAR ZOLTÁN FÖLDESI UTCA

KÉZIKÖNYV A MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVE ALKALMAZÁSÁHOZ — MIT VÁRHATUNK AZ ÚJ GAZDASÁGI MECHANIZMUSTÓL? — ÚTMUTATÓ A VERSENY SZERVEZÉSÉHEZ

elektrotechnikust
:
en:
z.

vagy közgazdasági
séggel rendelkező
ít keresünk,
ermelőszövetkezetbe,
yvezető-helyettesi
körbe
önéletrajzzal
Csillag Mgtsz-nél

Javító Kis
lamb u. 2

A Hajdú
ört keres
lepvezetőné

A Debre
lalat 1. sz
üvegezési
delkező do
is jelentke
u. 1. szá

A Debr
Vállalat a
téséhez ke
zettséggel
pésznek,
kat, szobaasszonyt, férfi szekrénykezelőket, idegen nyelvtudással portásokat. Jelentkezni lehet: Hatvan u. 12—14. I. emelet 112. szoba.

Vízkutató és Fúró Vállalat, Debrecen, Monostorpályi út 29. felvesz telepi munkahelyre teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozó nőt, szociális épületek takarítására és ebédkiosztónak, valamint nyugdíjast éjjeliőrnek. Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyén.

A Debreceni Építőipari és Tervező Vállalat bér- és normaellenőrzésben jártas szakképzett belsőellenőrt keres felvételre. Jelentkezés a vállalat személyzeti osztályán részletes önéletrajzzal

ri Vállalat. Jelentkezés
személyzeti vezetőnél. Debrecen, monffy u. 34—36.

Autóvillamossági műszerészt és a szerelőt felvesz debreceni munkahel egy műszakos foglalkoztatásra a H m.-i Tanácsi Építőipari Vállalat. lentkezés: Debrecen, Vágóhíd u. gépészeti osztályvezetőnél.

A Debrecen megyei városi Ta Egészségügyi Intézménye takarítónő vegyes tüzelésű kazán fűtéséhez n díjas fűtőt, valamint a Csecsem honba szakképzett gondozónőt és sónőt vesz fel. Jelentkezés: Debr Erzsébet u. 24/A szám alatt a mu ügyi osztályon.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MOKÉP
1051 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tar Zoltán
festő

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1983 DEC 29

1021

Tar Zoltán: Száraz tél a Hortobágyon

A Hajdú-Bihar megyei Víz- és Csatornamű Vállalat építési osztálya változó vidéki munkahelyeire kútfúró szak- és segédmunkásokat, kubikosbrigádokat keres felvételre. A munkásszállítás megoldva. Jelentkezés a vállalat építési osztályán, Debrecen, Hét vezér u. 21. sz.

Vidéki fiókhoz ellenőri és a hajdúszoboszlói üzletbe üzletvezető-helyettesi munkakörbe munkaerőt, a felvételi irodába adminisztrátort, valamint kertészeti üzemmérnöki képesítésű férfi munkaerőt vesz fel a H.-B. m.-i Tanács Temetkezési Vállalata. Jelentkezés: Arany J. u. 40.

A RICO Kötszerművek hajdúböszörményi gyára felvételre keres érettségivel rendelkező férfi dolgozót raktárvezető-helyettesi munkakörbe. Jelentkezés: Hajdúböszörmény, Kinizsi tér 7. Munkaügyi csoport.

A TIGÁZ-központ felvételre keres felsőfokú végzettségű villamos és automatizálási szakon végzett dolgozókat biztonságtechnikai munkakörök ellátására. Jelentkezni lehet: személyesen Hajdúszoboszló, Rákóczi út 184. sz., TIGÁZ személyzeti és oktatási osztály.

BEMUTATKOZIK

DEBRECENI
Centrum Áruház

cen, Tanácsköztársaság
A Hajdúsági Bőrgyár
női dolgozókat, anyagism
delkező raktári kiadót.
Debrecen, Vágóhíd u. 3.
Azonnali belépéssel
munkásokat, férfi és
munkásokat felveszünk. D
recen, Galamb u. 1. sz.

A KE

felhívja vásárlói figyelmét,

hogy közeledik a III. negyedévi tüzelőutalványok beváltásának határideje.

A hitelakciós utalványokat szeptember 30-ig váltják be telepeink a napi készletnek megfelelő ütemben.

Tájékoztatjuk a közületeket, hogy október 1-től a hazai szén- és brikettvásárlásoknál 10 százalékos szezonális felárat számolunk fel.

Jelenleg megfelelő árukészletekkel és választékkal rendelkeznek telepeink, ezért a torlódások elkerülése végett most vásárolják meg téli tüzelőjüket!

KELET-MAGYARORSZÁGI TÜZÉP VÁLLALAT NYÍREGYHÁZA

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tar Zoltán
festő.m.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1983 SEP 1 51

ÜZEMI TÁRLATOK '83

TAR ZOLTÁN: FORRÓSÁG

1021

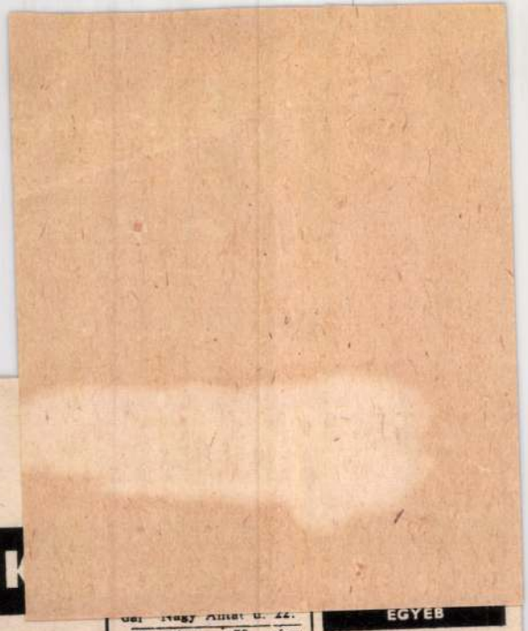

APRÓHIRDETÉSEK

LAKÁS

Eladó kétszobás szövetkezeti lakás, kp. + 80 ezer OTP-átvállalással. Érdeklődni 17 óra után, Debrecen, Hajdú u. u. 16. VII. 58.

Lakáscseréjének lebonyolításával keresse meg a Nyár Lakásfenntartó Szövetkezet lakáscsere szakcsoportját.

Tevékenysége az állami és személyi tulajdonú lakások cseréjével kapcsolatos teendők végzése.

Ügyfélfogadás:

kedden, csütörtökön

16.30-tól 18.30-ig.

Cím:

Hunyadi u. 12.

(A Napsugár Áruház mögött.)

Kettő + kettes, étke-

Hajdúszoboszló, Vörös Hadsereg u. 20/B III. em. 7. 84 négyzetméteres 2 + 2 fél szobás, összkomfortos OTP-öröklakás a fürdőtől 3 percre magas OTP-vel eladó. Érdeklődni az esti órákban.

Szobaszlói központban levő tanácsi 1,5 szobás lakást cserélek debreceni 1+2 fél vagy 2 + 1 fél szobás tanácsi lakásra. „Ráfizetek 111 121" jeligére a Hirdetőbe.

Egyszobás, összkomfortos szövetkezeti lakás eladó, esetleg igényes, intelligens házaspárnak 1 évre kiadó október 1-től. Érdeklődni Április 4. útja 33. I. em 5. 16 órától.

Kétszintes, építés alatt levő lakás a Kardos utcán eladó. Érdeklődni: Debrecen, Dicsőfi u. 6/A fszt. 1. 17

Nagyerdőn 2+fél szobás, garázsos társaslakás 85. júniusi költözéssel eladó. Érdeklődni Debrecen, Dicsőfi u. 6/A fszt. 1., munkanapokon 17 órától.

Elcserélem tanácsi 2 szobás, 53 négyzetméteres, loggiás lakásomat hasonló adottságú másfél szobásra a környéken. Érdeklődni: Viola u. 1. II. em. 6., szombat, vasárnap egész nap.

62 négyzetméteres OTP-lakás hitelátvállalással, fizetéskönnyítéssel, 1985. tavaszi beköltözéssel eladó. Érdeklődni 18 óra után, hét végén egész nap. Vargakert u. 1. I. 27.

Első emeleti, 2+2-es szövetkezeti lakásomat 40—50 négyzetméteresre cserélném. Garázs van. Vénkert, Újkert környékére. Érdeklődni a 25-494-es telefonon.

Görgey utcai, VI. emeleti 2 + étkezős szövetkezeti lakásom, az épület alatt garázzsal elcserélem központi fűtéses, több szobás, kis telkű, lehetőleg kétszintes családi házra megegyezéssel, 1985. évi költözéssel. „Lehet félkész állapotban is" jeligére a kiadóba.

Elcserélem újkerti tanácsi, 2 + étkező, lakásom + 200 négyszögöl kert lakóházzal (kút, villany van), 2,5 szobás szövetkezeti vagy OTP-s lakásra. „Kert GÖCS-közelben" jeligére a kiadóba.

Budapest XXIII. kerületben 140 négyszögöles telken régen épült kis ház beköltözhetően olcsón eladó. Érdeklődni: Debrecen, Ságvári u. 3/A, Hain Ferenc. 18 óra után.

INGATLAN

Bérbe adó 120 négyzetméteres önálló raktárépület, újonnan tatarozott állapotban, kitűnő, közvetlen vasúti és közúti rakodási lehetőséggel. „Debrecen belterületén 111 211" jeligére a Magyar Hirdetőbe.

Júliatelepen 200 négyszögöl telek eladó. Érdeklődni lehet: Budai Nagy Antal u. 105.

Eladó kétszobás, fürdőszobás, komfortos, különálló kertes házrész garázzsal. Érdeklődni 16 órától vagy a 14-727-es telefonon. Monostorpályi út 58/B.

Sürgősen eladó zöldövezetben kétszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni mindennap 17 óra után, szombaton, vasárnap egész nap. Debrecen, Bekecs u. 4. sz. fszt. 1.

Mátyás király u. 15. számú ház 480 négyszögöl telekkel eladó vagy elcserélem. Jelenleg nem beépíthető.

Etázsfűtéses háromszobás ház eladó. Balmazújváros, Bocskai köz 4.

Eladó kétszobás, nyárikonyhás családi ház a Gyulai út 11. sz. alatt. Nagy-Sándor-telep.

407 négyzetméter telkibányai üdülőtelek eladó. Érdeklődni a 12-242-es telefonon 17 óra után.

Harsteinkertben 300 négyszögöles vegyes gyümölcsös, alápincézett tégla épülettel, kúttal, villannyal eladó. Érdeklődni a 25-494-es telefonon.

Gal Nagy Antal u. 22.

Tokajban 78 négyszögöl víkendtelek építési engedéllyel, lealapozva, körülkerítve eladó. Villany a telekre be van vezetve. Érdeklődni: Debrecen, Dobó u. 36. vagy a 20-214-es telefonon, Bagoly József.

300 négyszögöl szakszövetkezeti pöszmétés átadó. Választ „Kertszerető" jeligére a kiadóba.

ALBÉRLET

Központi fűtéssel szoba kiadó egyetemista lánynak. Homok u. 111.

Főbérlő nélküli lakásban két egyetemista vagy főiskolás lánynak szoba kiadó. Érdeklődni a 20-800-as telefonszámon 17—20-ig.

Diáklányt albérlőnek felveszek külön szobába. Dorottya u. 21. Bartók kórházzal szemben.

Idős nyugdíjas asszony saját otthonába albérletbe felvesz idősebb vagy dolgozó nőt. Nyíl u. 97.

ÁLLÁS

Gépírástanulás tízujjas vakírással szaktanároknál szeptemberben megkezdhető. Sallai utca 5.

Értelmiségi asszony ellátná idős egyén háztartását. Tulajdonjoggal garázst veszek. „Bizalom 111 281" jeligére a Hirdetőbe.

Felvételire előkészítést, korrepetálást vállalok. „Magyar—orosz 111 275" jeligére a Hirdetőbe.

JÁRMŰ

MB 1000-es Skoda eladó. Mikszáth Kálmán u. 83. fszt. 12. 17 óra után.

Trabant, átírható, sürgősen eladó. „Special" jeligére a kiadóba.

ZO frsz. 1200-as Lada 1986. májusig érvényes műszakival eladó. Szőllősi Sándor, Derecske, Bihari tér 10. Telefon: 321.

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Modern bútorok eladása. Hatvan u. 27., Sebestyén. Ajánlatokat vételre: 23-673-as telefonon.

Szép bútorok vétele, eladása. Külső vásártér 12. Telefon: 11-308.

EGYÉB

Nagyméretű fűtött garázs sürgősen eladó. Dienes I. u. 25. alatt. Érdeklődni a 16-260-as telefonon.

Sharp QT—77 új sztereó, 2 kazettás rádiómagnó, Saratov 120 literes hűtő, nagy gyermekágy betéttel, Klacc 2 M táskavarrógép és Barkas torziók féltengellyel eladók. Rákóczi u. 38., Ale.

Mindenféle csernyőjavítást vállalok. Fehértói János, Mester utca 3—5. V. emelet 26.

Gépjárműszerelés tevékenységre alkalmas műhelyt bérelnénk 20 fő részére. Raktár és szociális helyiség szükséges. „Sürgős 84" jeligére a kiadóba.

Ablaktisztítást, takarítást vállalok, festés után is, másodállásban. Választ „Precíz munka" jeligére a kiadóba.

Sóder, cement, mész és egyéb építőanyag szállítása. István út 93. fszt. 4. Telefon: 14-847.

Parkettázást raktáron levő száraz anyagból, csiszolást, lakkozást vállalok garanciával, vidékre is. Szendi, Luther u. 46. Telefon: 14-753.

Szerelőaknás garázs eladó a Kossuth u. 55. alatt. Telefon: 23-530.

Két helyiség, mely lakásnak vagy műhelynek is használható, eladó. Királyné, Kígyó u. 32.

Eladó gáztűzhely palackkal. Kolónia u. 57. délután 2-től.

Eladó 4 db nagyméretű hullámpala, 2 db 3 m-es gerenda, ablak, deszka, fémtalicska és fa garázsajtó. Érdeklődni 5 óra után, Debrecen, Görgey u. 14. II. 16.

Garázs eladó a Dobozi-lakótelep közelében. Érdeklődni: Csapó u. 78. VIII. 22.

Szovátl és kétmakkos cserép eladó, 35 négyzetméteres helyiség raktárnak kiadó. Két malom u. 8., Kovács.

Garázs eladó, igényesnek 48-as új női bőrkabát és irhabunda. Érdeklődni a 20-360-as telefonon.

Eladó 3 éves törzskönyvezett kuvasz kan kutya és üzemképes 120 l-es Lehel hűtő. Érdeklődni: Teleki utca 79. sz., virágüzlet.

Új ETI—25 gázkazánt cserélek olajkazánra. „Megegyezünk" jeligére a kiadóba.

Dolgozókat alkalmaznak

Az Alföldi Nyomda felvételre keres takarító-öltözőőrt, délutános udvarost, valamint hétvégi éjszakás őr-portást. Jelentkezés: Böszörményi út 6.

A detoxikáló állomás szakképzett ápolót vagy segédápolót vesz fel. Jelentkezés: Debrecen, Varga utca 1. Ideggondozó intézet igazgató főorvosánál.

A Debreceni Universitas Sportegyesület labdarúgó szertárába szertárost keres. Lehet nyugdíjas is. Érdeklődni lehet: Debrecen, Dóczi J. u. 9—11., sportelep.

Gázkazán kezeléséhez érvényes vizsgával rendelkező és elektromos targoncák kezeléséhez értő karbantartó szakmunkást felvesznek. Jelentkezés: AUTÓKER Vállalat, Debrecen, István út 85—87.

Az ebesi Vörös Csillag Mgtsz asztalosüzemébe felvesz asztalosokat, faipari gépmunkásokat. Személyszállítást,

A Debrecen 1. sz. Megyei Postahivatal (Hatvan u. 5—9.) érettségizett női dolgozókat alkalmaz távbeszélő-kezelői, távgépíró-kezelői munkakörbe (közgazdasági érettségivel rendelkezők előnyben). Bérezés a kollektív szerződés szerint. Jelentkezés a hivatal munkaügyi előadójánál.

A H.-B. m.-i Vegyesipari Vállalat központi telepe felvételre keres szerkezeti lakatost, villanyszerelőt, segédmunkást, autószerelőt, autóelektromos-szerelőt, karosszérialakatost, vill.-targonca-vezetőt, szerszámmarást, szerszámlakatost, esztergályost, portást, takarítónőt. Jelentkezés: Debrecen, Határ út 3., az üzemvezetőnél.

A Kossuth Lajos Tudományegyetem kazánháza felvesz fűtésszerelő szakmunkást, lakatos szakmunkást és betanított munkást. Előnyben részesülnek a gázkazán-kezelői vizsgával rendelkezők. Jelentkezni lehet a műsza-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1051 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 237-748, 340-726
Tar Zoltán festőművész
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1984 SEP 20
1021

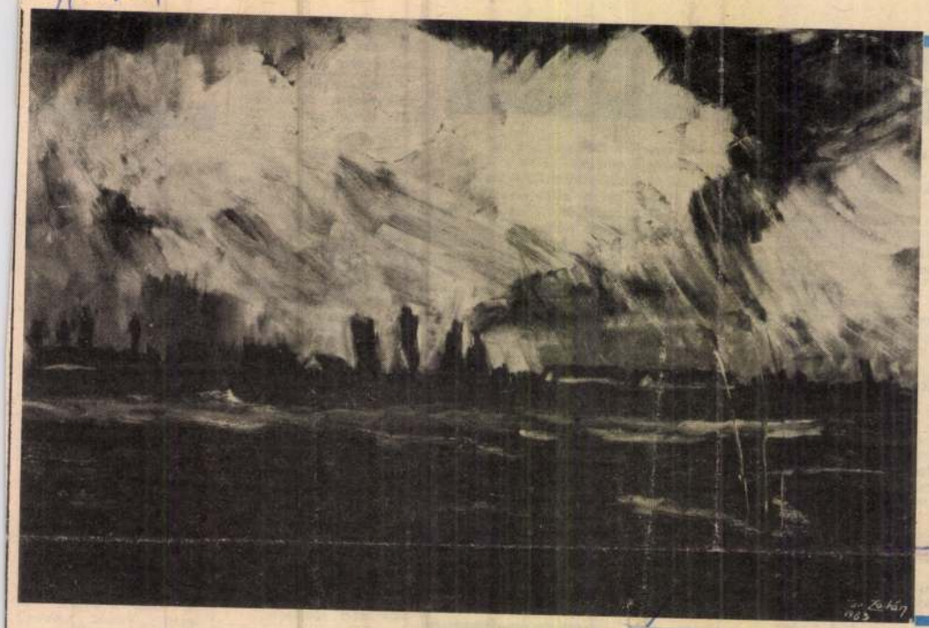

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÜZEMI TÁRLATOK '84

TAR ZOLTÁN: ZÚZMARÁS IDŐ

A szemléletformálás műhelye

Huszonöt éves a hajdúböszörményi képzőművészeti kör

Hajdúböszörményben kiállítással emlékeztek a megye egyik legrégibb, 1959-ben alakult képzőművészeti köre működésének negyedszázados évfordulójára. Az a tizennyolc kiállító a több százból, akik táblaképekkel, grafikákkal és plasztikai munkákkal reprezentálják a kört, jórészt még az alapító, szervező Bíró Ferenc festőművésztől, rajzpedagógustól tanulták a rajzolás, a festés, a szobrászkodás alapvetéseit, de a szakmai tisztességet, a művészi igényt s alázatot is. Mert igaz, hogy a kör tagjainak többsége nem táplált művészi ambíciókat, de megvolt a tanulási szándéka, s számukra valóban a látás, az ábrázolás, a megjelenítés és kifejezés ábécéje megtanulásának lehetőségét jelentették azok az alkalmak, amikor megjelenhettek a szakköri foglalkozásokon. Jelentőségét tekintve az azonban nagyon is fontos: az olvasás, az íráskészség megszerzéséhez mérhető. Arról nem is szólva, hogy korunk művészetében is csak megfelelő ismeretek birtokában képes eligazodni az érdeklődő. Önteltség vagy naiv hiszékenység kell ahhoz, hogy valaki azt állítsa: ennek híján is képes érvényes véleményt formálni. Ismerni kell az alkotás törvényeit, a művészettörténetet, az ábrázoló és kifejező eszközöket, anyagokat stb. Csak az elemi szakmai, esztétikai ismeretek birtokában levők előtt tárulnak fel bizonyos „titkok", összefüggések, ábrázolásmódok, mondandók stb.

Ez a kör is, mint minden képzőművészeti kör, mindenekelőtt arra alkalmas, hogy a rajzolás, festés mesterségének tanulása közben szemléletet formáljon a szó szűkebb és tágabb értelmében egyaránt. Így valóban e mostani tárlat kifejezője is és jelképe is mindannak, ami itt történik. Nem művészképző tehát, hanem nagyon is gyakorlati jelentőségű teendőket vállal föl. Közművelődési feladatot teljesít, meglehetősen széles körben.

Így érthető, ha a kiállított munkákat is a sokféleség, az értékkülönbségek széles skálája jellemzi. A tanulmányok, a tényleges manuális műhelymunkák, kísérletek mellett valóban esztétikai értékekkel bíró képek, plasztikák is ott vannak a tárlaton. Rácz Imre, Molnár Gábor, Fekete János, Lovas Tibor, Horváth Tibor és még néhány kiállító munkái jelzik, hogy itt a Bíró Ferenc-tanítványok nemcsak szakmát tanultak mesterüktől, de azt is, hogy munkánkban, egyéniségüket, gondolkodásukat, másságukat is bele kell írni. A törekvés, a szándék persze önmagában kevés. De e körnek sok olyan tagja volt, akik maguk is rajztanárok lettek. Hivatásul választották a látáskultúra fejlesztését s mint kitetszik, művészi ambíciókat is dédelgetnek, vagy éppen megvalósítani törekszenek. E tárlat tehát így mutat egyszerre valós képet és jelez többletet.

Az eltelt két és fél évtized munkája nem volt hiábavaló. Érdeklődő s érzékelhetően értő közönség nőtt fel. Ebben a figyelmező közegben szerveződnek a böszörményi tárlatok, és a hajdúsági nemzetközi művésztelep is. Az immár harmadik esztendeje Fekete János által irányított körben ma is sokan dolgoznak. **Lázár Imre**

fejlődése törvényszerűen magával
sakkjáték elszürkülését. Felvetődö
a gondolata is, hogy meg kellene
bítani a táblát, s új figurákat is
bekapcsolni a játékba. Capablanca
kozás egykori világbajnoka is le
tartotta a sakkjáték „halálát". Ma
azt látjuk, hogy a sakkelmélet
újabb és újabb megnyitási változat
létre. Talán sohasem vetődött fel
ötlet a megnyitásokban, mint ép
utóbbi években. A spanyol megnyit
változatáról például néhány évve
az volt a vélemény, hogy nem a
világosnak. Ma, mint a következő
is mutatja, veszélyes fegyverré vál
gos kezében.

Adorján—Timman
Hastings, 1976
Spanyol megnyitás

1. e4, e5; 2. Hf3, Hc6; 3. Fb5, a6
dc6; 5. 0—0, Vd6!? (A spanyol m
nak ezt a változatát évtizedekig d
re vezető változatnak tartották, s
tősen ritkán fordult elő a verseny
utóbbi időben azonban az elemző
nyították, hogy világosnak jobbak
lyei, mert a királyszárnyon gyalog
hozhat létre, míg sötét vezérszárny
túlsúlya nem érvényesíthető.) *6. d*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1977 APR 17

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Tar Zoltán

Szentendrei utca — Tar Zoltán filctoli és aquarell rajza

1021.

divatosak a nyári idényre. A Clara Divatszalon bemutatójára készült ruhák — amelyeket rajzainkon láthatnak, ellentétes stílust képviselnek, mégis az új divatot jellemzik. A nap különböző szakaszaira szólnak de akármelyik hordható irodába, amellett, hogy kimondottan elegáns hatásúak. A ruhák mindegyike a derék karcsúságát hangsúlyozza, a szoknyarész leginkább a bővebb megoldásokat kínálja. Az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 MÁJ 29
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Tar Zoltán
1021

Tar Zoltán — Szappanfőzők

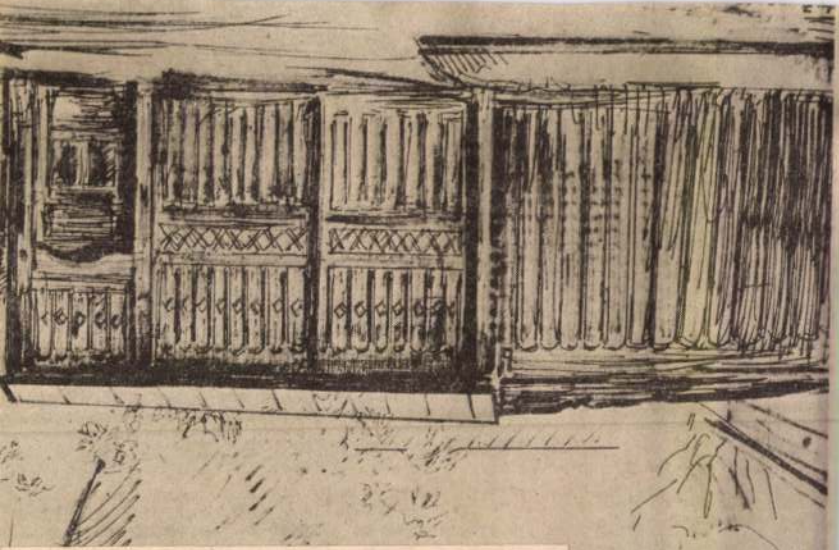

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1976 FEB 29
Tar Zoltán

1021 **TAR ZOLTÁN: TÉLI NAPSÜTÉS**

– Hát igen. De főleg azért izgulok, illetve attól félek, hogy anyu véletlenül betéved ide, és akkor jaj nekem. Ő ugyanis nem tudja, hogy sztriptizgörl lettem, azt hiszi felszolgá-

– Úgy látom, politikailag is képzik. Egyébként ki a példaképe?

– Jóljárt Maca, aki a budapesti Erotika Hatért elnevezésű bárban lép fel. Ő már mindent tud, amit gyar sztriptizgörlök száma. S a riporter sem tehetett mást, minthogy levonja a végső következtetést: vannak még nálunk visszahúzó erők.

Vattai Miklós

MOTORVERSENYEN

RESZTREJTVÉNY

11., 79., valamint függőleges 1., 67. számú soraiban.

Vízszintes: 1. Rimszkij-Korszakov első operája. 11. A zeneszerző egyik dala. 12. Kettőzve: cukorka. 13. Érzékeli. 14. Burgonyafajta. 15. Rangjelző. 16. Útravaló. 17. Spanyolul szent. 19. A máj választja ki. 21. Síkság. 23. Járom névelővel. 25. Való. 27. Jugoszláv község a Tisza partján. 28. Személyes névmás. 29. Római 501. 31. Fizikai mértékegysége a din (ék. hiba). 32. A nátrium vegyjele. 33. Régi görög materialista filozófus. 37. Az argon vegyjele. 38. Régi hosszmérték. 39. Massenet-opera (ford.). 40. Tagadás. 42. Sivatagi utascsoport. 44. Szerzetesek. 46. Férfinév. 47. Indítéka. 49. Finn város svéd neve. 50. Kérdőnévmás. 52.

7	8	9	10		11	

Debrecen, Csapó u. 25. sz.
Információt az 56-45-ös telefonon kérjen.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat

felvételre keres

kőműves, ács-állványozó, víz-, gáz-, központifűtés-szerelő, villanyszerelő, hidegburkoló, szigetelő, hegesztő, lakatos, asztalos, faipari gépmunkás, építőgép-javító, szerelő és TMK-lakatos szakmunkásokat, valamint építőiparban jártas kubikosokat és segédmunkásokat. Főétkezés és munkásszállás biztosítva.

Jelentkezés a vállalat munka-

Tar Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 MÁR 16

1021

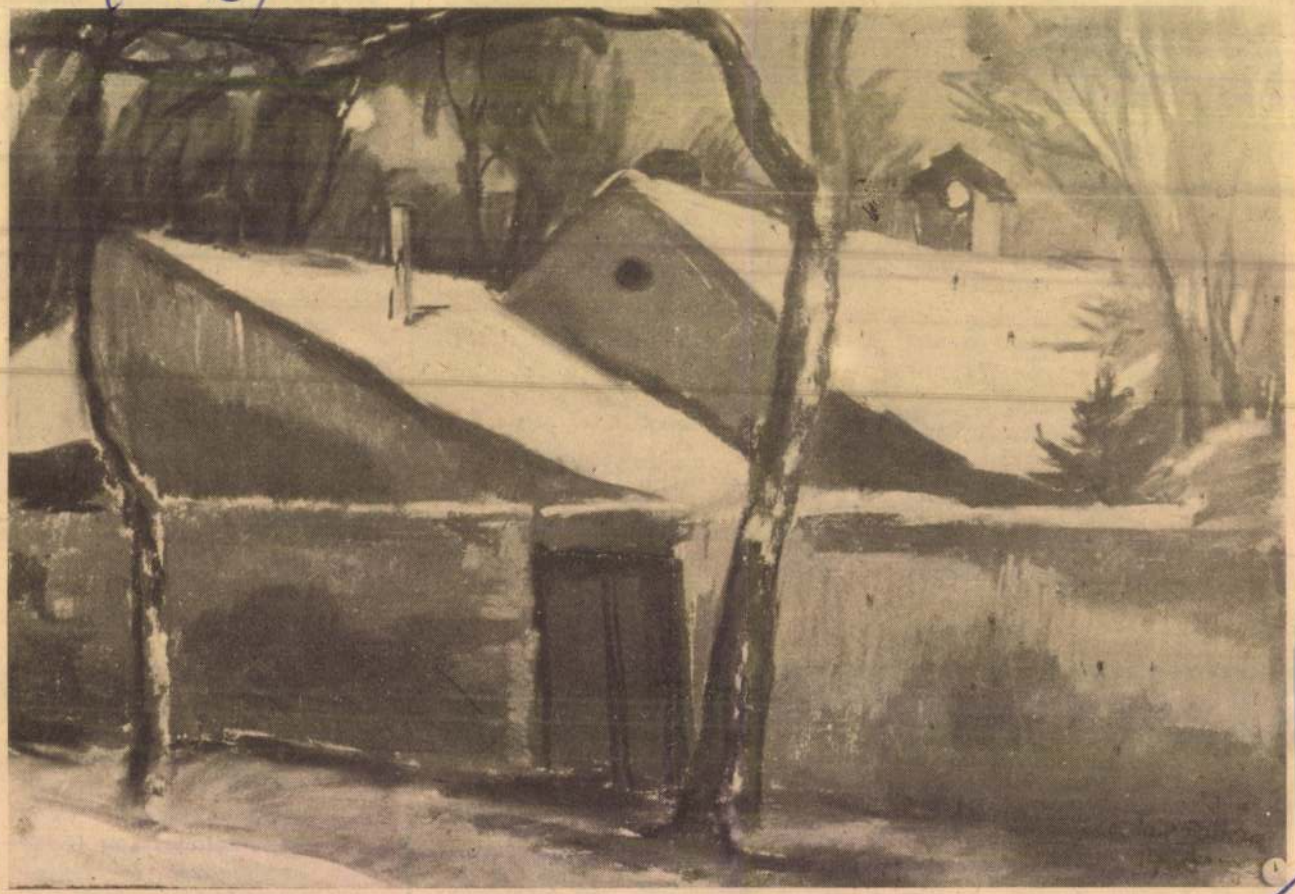

TAR ZOLTÁN ● TÉLI DÉLUTÁN (PASZTELL)

ros lélegzete

nyozta a város lakónegyed szintű zöldterület létesítését.

Szemünk előtt zajlik le az a folyamat, ahogyan gyarapodnak az utcai, lakótelepi fák, s nem kis csemetéket ültetnek, hanem nagy, már lombosodó fákat. Igaz, sajnáljuk azokat, amelyeket kivágtak s a korszerűsítések miatt a továbbiakban is sor kerül arra, hogy fákat vágjanak ki. Pótlásukról a város gondoskodik, a Debreceni Kertészet kora tavasztól késő őszig virágözönbe borítja a várost. Büszkén mondhatjuk: talán egyetlen más városban nincs annyi virág az utcákon, mint Debrecenben.

Csakhogy ezt védeni és gondozni dőt. Új létesítményeket itt létesíteni nem szabad, legfeljebb a kiránduló, szórakozó, pihenésre vágyó embert szolgáló létesítményeket. De ezeket is csak módjával. Hiszen az erdőre a városnak szüksége van. Ezért kell minden fáját, bokrát, minden útját megvédeni. Pedig úgy tűnik, a rendezési terv ellenére fokozatosan szűkül az a terület, ahol az ember a csöndet megtalálhatja, ahol pihenhet.

Nagyszerű elképzelés, hogy a város keleti részén fekvő nagy kiterjedésű erdőségeket is jóléti erdőként kezeli a város. Bánk, Haláp, Nagycsere erdőségei új lehetőségeket ígérnek. Ki kell ezeket használni, hogy 300 ezer ember [illegible] város

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR — 4.

Hajdúbihari Napló

Tar Zoltán

1021

TAR ZOLTÁN ※ ELBA-PARTI KIKÖTŐ

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

szellemi termékek adásvé
játszik az ilyen adottságú
(Jó példa erre Japán, aho
anyag, s amely rövid idő
lődött részben szellemi kül
vén).

Mi a kezdeteknél járun
port-import terén. Vállalat
élnek azzal a lehetőségge
kat, technológiákat vásárol
nan érdemes, és szellemi termékekkel export-
táljanak oda, ahol erre szükség van.

TERVEK AZ NDK-NAK

KÉSZÜL A MAKET

A kórházépítésben két
Az egyik a pavilonos ren
amelynél az egyes épületek
nyos távolságra vannak el
sen ott alkalmazzák ezt
erre elegendő hely van. El
levegős, s kihasználható a
nyezet gyógyhatása is. Ilye
szert követ a Debreceni

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1972 MAR 19

Tar Zoltán

1021

TAR ZOLTÁN ● ALKONY FALUN (GONACHE)

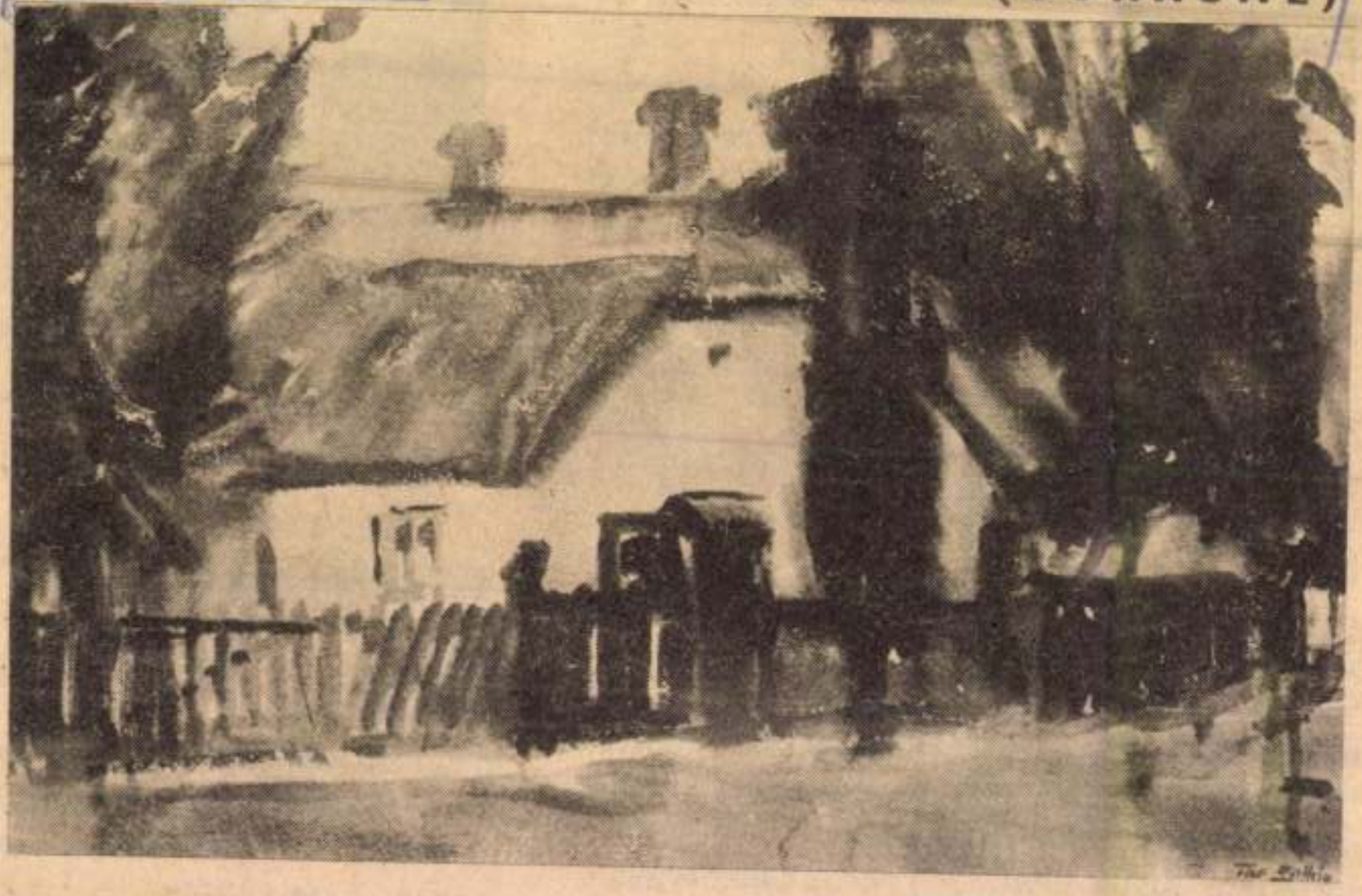

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

...len ezt tételezte fel —
...lten, hazai pályán ki-

ráskodása mellett, 400 érdeklődő előtt játszották le a BKV Előre—DEAC bajnoki találkozót, amelyen a debreceniek Palchuber — Puskás, Bene, Csapó, Fóhn, Kiss S., Kiss L., Bencze, Gottdiener, Tóth, Szabó, ...

újból több löv...
Előre kapusa, ...
percben Kiss L. ...
ről az üres kap...
83. percben for...
madás végén d...
méterről a hál...

1972 APR 11

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Tar Zoltán festőművész

1021

említett cikkek kiküldését mell
zék. (MTI)

Tar Zoltán festőművész kiállítása nyílik a debreceni Medgyessy teremben, április 14-én. A kiállításon, amely két hétig áll a látogatók rendelkezésére, a művész az elmúlt két év alkotásait mutatja be. Képünk: „A kiskapuban" című olajfestménye Tar Zoltán festőművésznek.

a jószagú levegőt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Tar Zoltán

1972 APR 23

1021

Tar Zoltán: VELENCE

elmélete.

A különleges módszerek alkalmazása azonban önn
zeti szocializmus győzelméhez. Ehhez különleges
amelyek csak az 1930-as évek legelején teremtődt
párt a bajor politikai helyzet ügyes kihasználása, a
puccs, s a húszas évek közepén mutatkozó újbóli
német monopoltőke vezető politikai erejévé. A fo
1929 folyamán kezdődött meg. Az ekkor már Hu
Nemzeti Néppárt ugyanis ekkor kötött először akci
újabb módosítását előíró Young-terv elleni harcra
Ez a szövetség, amely a későbbiekben – kisebb-n
szilárdabb lett, jelezte a kispolgári nemzeti szociá
poltőke „legreakciósabb, legsovinisztább, legimpe
lását, s ez a szövetség képezte az 1933-as fasiszta
politikai feltételét.

E2 — 2972

ALFÖLD

MAGYAR HELIKON
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-736

SAJTÓIGYELŐ

FŐBB IRODALOM

1. *Hans Beyer:* Von der Novemberrevolution zur Räterepublik in München, Berlin 1957.
2. *Karl Dietrich Bracher:* Die Deutsche Diktatur. Köln–Berlin 1969.
3. *Martin Broszat:* Der Nationalsozialismus. Stuttgart 1964.
4. *G. Dimitrov:* Válogatott cikkek és beszédek. Budapest, 1952.
5. *Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung.* 3. k. Berlin 1966.
6. *Friedrich Glum:* Der Nationalsozialismus. München 1962.
7. *Adolf Hitler:* Mein Kampf. München 1939.
8. *Lackó Miklós:* A fasizmus Kelet-Közép-Európában. Új Írás 1970 december.
9. *Werner Maser:* Die Frühgeschichte der NSDAP. Frankfurt–Bonn 1965.
10. *Allan Mitchell:* Revolution in Bayern 1918/1919. München 1967.
11. *Walter Mohrmann:* Die Rolle des Antisemitismus in der Politik der deutschen Reaktion (1871–1923) Phil. Diss. Berlin 1970.
12. *Ernst Nolte:* Der Faschismus in seiner Epoche. München 1963.

Tar Zoltán
1021

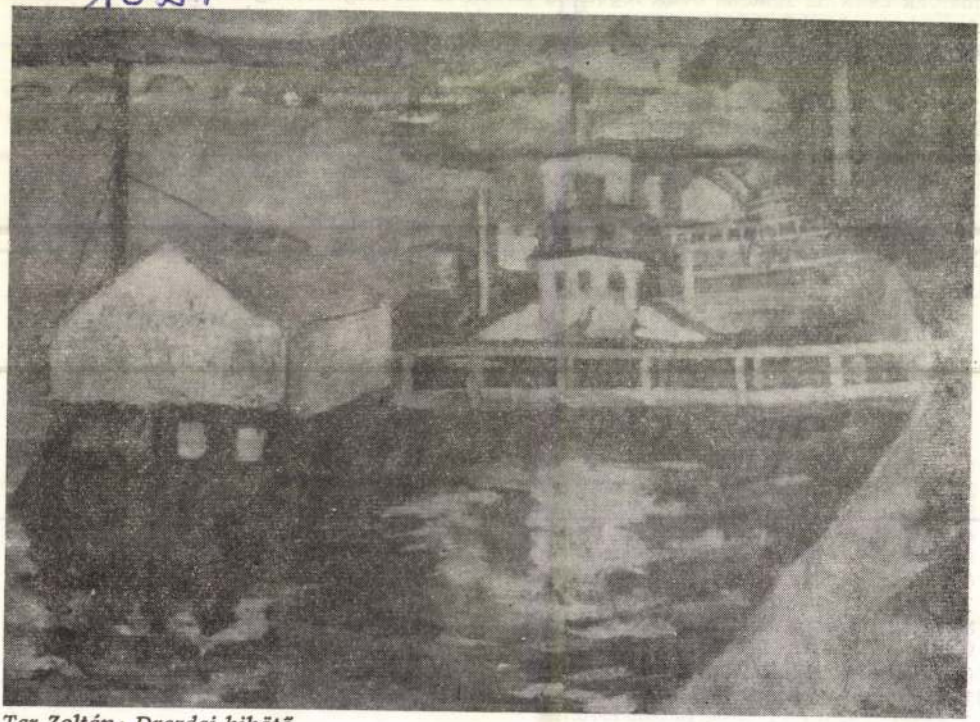

62

Tar Zoltán: Drezdai kikötő

zték rajtam: kívül állok az
. Meg aztán nagyon nehéz
nek, ha agrármérnök. Falun
em vették be a női egyen-
ágot. Nem tudtam tekintélyt
ni.
zt csak munkával lehet!

(Szabó Miklós felvétele)

azonban, hogy cs
szökni a pályáról
megy, s a férje n
ni? Mert megszó
rek agrármérnök
közül csak a fé
feleség háztartásb
kell egyetem.

— S a kiképzésre fordított tízezrek?

— Ráfizetés. Vegye úgy, hogy most vendéglátó főiskolát végzett dolgozót pótlok. Miért, a kulturált vendéglátás talán alacsonyabb rendű dolog?

Hamisan cseng a hangja.

— Tanul valamit?

— Beiratkoznék egy üzletvezetői tanfolyamra, ha indítanának.

Ez aztán nem kötelező. S a feltételes mód azt mondja, nem kell komolyan venni az ajánlkozást.

A beszélgetés kezd ellaposodni. Jobb, ha befejezzük, mielőtt derék, jóravaló gebineseket sértenénk közléseinkkel. A gebinre szükség van: adott esetben gazdaságosabb, mint más kereskedelmi forma. De mindehhez nincs szükség agrárdiplomára. S olyanra sem, aki diplomával gebinbe megy.

G. J.

gondolatban végre
sérletét. De jó leni
kek révén részesül

— A tanítóképző
tudományos, szerv
A végzés után az
körülmények közö
munka végzésére a

— Akiben ambíc
pezheti magát a ta
felső tagozat tantá
ne foglalkozni a p
gógia szakot. Én a
A kísérletezést mé
ehhez viszont a jel
nítóképző intézetb
kialakult harmóni
és vizsgaszabadság
a gyerekektől, mer
órákba, hat a gyere
érezhetően jelzik
gyült keserűséggel.

Nem zavarjuk
kívánunk neki is,

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Hajdúbihari Napló

1974 NOV 10

Tar Zoltán

1021

TAR ZOLTÁN: DREZDAI HAJÓKIKÖTŐ

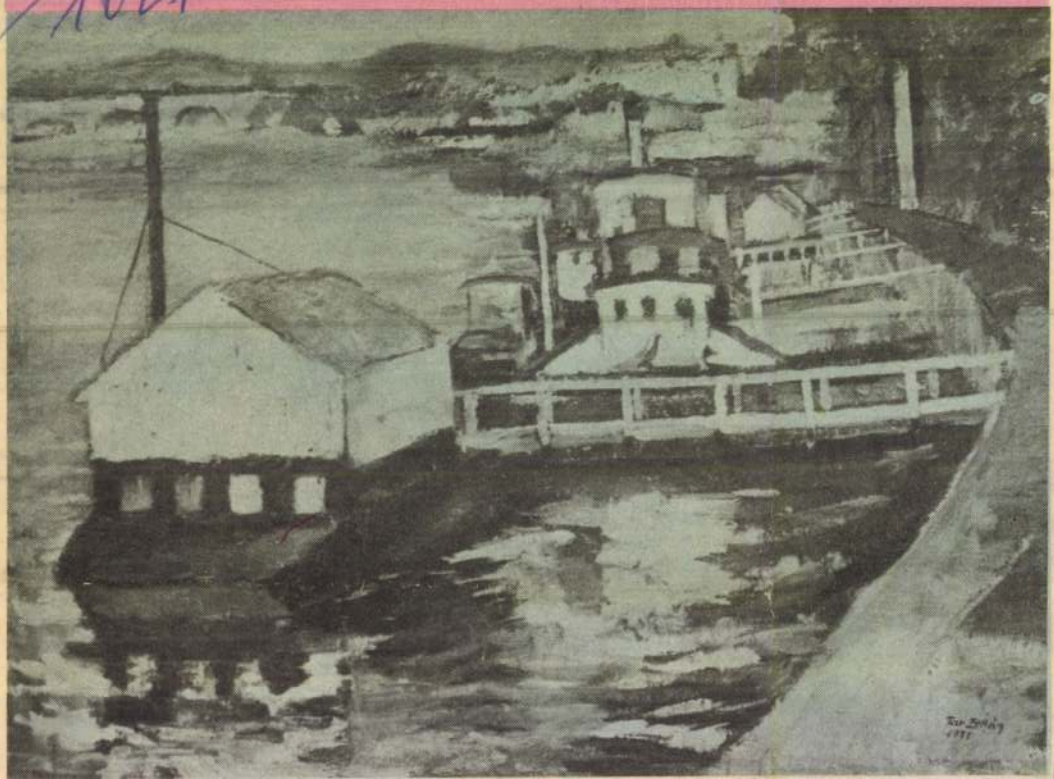

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 MÁJ 5

Tar Zoltán

MA NYÍLÓ KIÁLLÍTÁS

102

Ma, szerdán kiállítás nyílik Leninvárosban, a művelődési hetek keretében. Az érdeklődők május 13-ig tekinthetik meg Tar Zoltán festőművész alkotásait.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Tar Zoltán

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 ÁPR 23.

KIÁLLÍTÁS LENINVÁROSBAN

A művelődési hetek egyik programjaként május 5-én Leninvárosban kiállítás nyílik. A tárlat látogatói Tar Zoltán festőművész alkotásait tekinthetik meg.

1074

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1971 APR 23

1021

Tar Zoltán: Velence

A debreceni festőművésznek vasárnap nyílt gyűjteményes kiállítása Balmazújvároson. Képünk a kiállítás egyik szép darabja.

Tar Zoltán

ttetők figyelem!

A nagymérvű megrendelésekre va
tettel tetőfedési igényét (pala, cse
most jelentse be.
Víz-, gázvezeték-szerelési munk
konvektorok beszerelését rövid ha
vállalja

ipari és Kislakásépítő

Debrecen, Pásti u. 5. sz.

Csö
száma
csakn
növek ... azt jelenti,
hogy a többlet — sőt, nem is csak a többlet — forrása teljes egészében a megnövekedett termelékenység volt. Találmányok bevezetése, műszaki és szervezési intézkedések egész sora segített növelni a munka termelékenységét, fokozni a gazdálkodás egészének hatékonyságát.

Az eredmény nem maradt el: 1970-ben 52 millió forint volt a vállalat nyeresége, majd kétszer annyi, mint a nem túlságosan jól sikerült 1969-es esztendőben. Ebből a nyereségből a dolgozók számára is szépen jutott. 6,5

...nyen
hogy
...ség-

Épül az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 MÁI 6 -

Tar Zoltán

Művelődési hetek Leninvárosban

1021

A leninvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ az idén újra megrendezi az elmúlt négy évben mindig nagy sikert aratott művelődési heteket.

A heteket Tar Zoltán debreceni festőművész tárlatával nyitották meg. A kiállítás május 13-ig lesz nyitva. Május 10-től 15-ig tekinthető meg Az őskorszak és az antik művészetek címmel a Központi Múzeumi Igazgatóság kiállítása. Május 17-én a vegyipari amatőr fotókörök I. országos kiállítása, 27-én pedig a kazincbarcikai Egressy Béni Művelődési Központ Izsó Miklós képzőművész körének kiállítása nyílik meg. A művelődési hetek záró eseményeként a XIX. és a XX. század festőművészeinek reprodukciós kiállítását rendezik meg május 29-től június 5-ig.

lövészteknő

tiszt, közben remegett a szája széle.

A költő magabiztosan rávágta.

— Igenis.

A tiszt elvörösödött, elüvöltötte magát:

— Ez magának lövészteknő?

Mire a líra jövendőbeli mestere fölényes, oktató nyugalommal megszólalt:

— Főhadnagy elvtárs, jelentem, nem lövészteknő, lövészlavor.

A század a lövészteknőben fetrengett a visszafojtott röhögéstől, s nem is tudom, mi történik, ha a jovális tizedes meg nem menti a helyzetet. Szerencsére azonban megszólalt:

— Ide figyeljen, kiskatona! Aztán nehogy nekem legközelebb lövészszappanytartót csináljon!

Apropo szappany! Így nyövel! Középiskolás koromban volt egy vájtfülű, a nyelvhelyességre rendkívül érzékeny magyartanárom. Egyik esztendőben D-re került érettségi elnöknek. A névsor vége felé tartottak már, a vizsgáló bizottság is unta egy kicsit a ceremóniát. A delikvens éppen József Attiláról felelt közepeskén.

Ipari ta

otthoni elhelyezéssel és teljes ellátással Budapestre a következő szakmákban:

ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ,
KŐMŰVES,
ÉPÜLETASZTALOS
ÉS
SZERKEZETI LAKATOS

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban, a

21. sz. Állami Építőipari Vállalat

MUNKAÜGYI OSZTÁLYÁN.

BUDAPEST V.,

Apáczai Csere János utca 7. szám.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tar Zoltán

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1971 SEP. 5.

1021

TAR ZOLTÁN: VELENCE

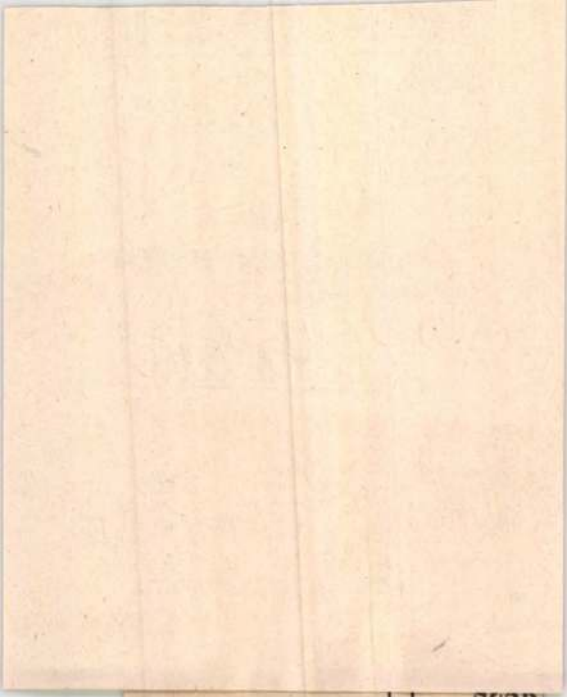

ÁROSI

t dolgozókat, 3

zakmunkásokat,
i tudó dolgozókat,
érnököket,
gusokat,
pességű dolgozókat is.

. sz. alatt
s. Böszörményi út.

E

nított munkásokat,
mint csökkent
ali belépéssel felvesz.
iz, Földi u. 12.

SZAK
M

XIII.

G

bérel
csop

alkalm

Jele
„Ipar 1
a Mag
kér

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 MÁR 13

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Tar Zoltán

[illegible] munkásaival), olvasóink 5'

1021

TAR ZOLTÁN RAJZA

vékenységi formákra is, ame
fiatal munkások szakmai,
kai képzettségének fokozásá
tik elő.

Feladataink között szerep
vábbá az ifjúsági klubok há
nak bővítése, a klubok tartalmi
munkájának további javítása, a
klubvezetők sokirányú felkészítése.
Egyre jobban akarunk élni azokkal a lehetőségekkel is, melyeket a kormány biztosít a fiatalok szabadidős programjainak biztosításában. (pl. OIOT kedvezményes színház-, hangversenyakciók; ifjúságpolitikai alapokon levő összegek felhasználása klubok, ifjúsági parkok építésére).

A feladatok végrehajtásának biztosítéka megyénk ifjúkommunistáiban rejlik, akik értik, felmérik annak az erőfeszítésnek a nagyságát, melyet a párt a közművelődés ügyének továbbfejlesztéséért tesz.

Czakó Zsuzsanna
a KISZ MB titkára

HAJ

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 7
Hajdúbihari Napló

Tar Zoltán

Tar Zoltán: Velence 1021

US 7.

SZAKMUNKÁSOKAT
ÉS
GÉPKOCSIVEZETŐT,
AUTÓDARU-KEZELŐKET,
TMK-MŰHELYBE
LÁNGHEGESZTŐ
VIZSGÁVAL RENDELKEZŐ
CSŐSZERELŐSBEN
JÁRTAS LAKATOST,
BETANÍTOTT
ÉS
SEGÉDMUNKÁSOKAT.
PORTÁSOKAT
és
ÉJJELIŐRÖKET
ALKALMAZ AZ

ÉFÉ
XIII. SZ.
AUTÓJAVÍTÓ
VÁLLALAT
3. SZ. ÜZEMEGYSÉGE

TV VÁSÁROLNI

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-718, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Tar Zoltán

1971 DEC 1 1

1021

TAR ZOLTÁN: UDVAR TÉLEN
(pasztell)

...nden nyelven olvashatók néltatások Zalkáról az író-ól, s cikkek, melyek az ok-óberi forradalmat követő polgárháborúban részt vevő magyar hadifogoly tiszt, később a spanyolországi fasiszta reakció ellen küzdő Lukács tábornok tetteiről szólnak. Hatalmas munka vár még a kutatókra, akik rászánják magukat ez anyag rendezésére és kiadására.

Vera Ivanovna és szovjet segítőtársa jelenleg a Zalkáról szóló visszaemlékezések kiadásán dolgoznak. Csak néhányat említek meg közülük: Iszakovszkij verse az íróhoz, alatta Zalka rögtönzött fordításával, a volt bajtársak levele a feleséghez, egy titkos, antifasiszta találkozóról, barátok első reagálása a váratlan halálhírre...

Aztán fényképek kerülnek elő, köztük sárgult szélű unikális fotográfiák: Zalka magyar emigránsok között, Zalka a polgárháborúban, Zalka spanyolországban — megfalt, neves emberek és ma s élő, ismert közéleti szemé-...

...ják: *vész, pusztulás.* Többek közt a következő példákat találjuk: Bezzeg kár ez nagy épület *veszedelme.* Az vigyázatlanság, nem az erőtlenség tette *veszedelmét* (= okozta vesztét). *Veszedelmére* hanyatlott nemzetünk (a *nemzet* itt még „nemzetség, család" értelemben). Maga *veszedelmére* siet (a vesztébe rohan). A hajótörés (latin naufragium, német Schiffsbruch) neve a XVII. században *hajó-vesze-*

...főnévben, mint a *fájdul* és *fájdít* igék igazolják). Mint ahogy az *aggodalom* rokonértelmű szava az *aggódás*, a *késedelemé* a *késés*, a *köpedelemé* a *köpés*, a *forradalomé* a *forrongás*, a *veszedelem* eredeti jelentése is: *vész, elveszés, pusztulás.* Igy hát az *Obsidio Sigethiana* eredeti jelentése: „Sziget ostroma" a *Szigeti veszedelemé* pedig *Sziget eleste, Sziget pusztulása.*

K. B.

Iskolai énekkarok hangversenyei

Két egymást követő szombaton zárt sorokban felvonultak a debreceni általános iskolai kórusok a Bartók-teremben. Igy mintegy a közönség előtt is bemutatták tudásuk javát. Nem a díjért való versengés hozta össze őket, hanem a zene szeretete: Nem pályáztak jelvényre, mégis valamennyiük nyert: a dicső trófeánál maradandóbb kitüntetést, s ez az igazi ze-

dály, Prokofjev művészetéig. Ez a vitamindús zenei „táplálék" serkenti tovább az énekkarosokat a zene mezőin való további útra, mert az énekesek előtt megnyílik a zene gyönyörű birodalma, ők lesznek a jövő zenéjének hallgatói és lelkes megértői.

Az énekpedagógusok nagy gonddal ügyeltek a tiszta intonálásra, a jó szövegkiejtésre, egyik-másiknak sikerült

Tar Zoltán

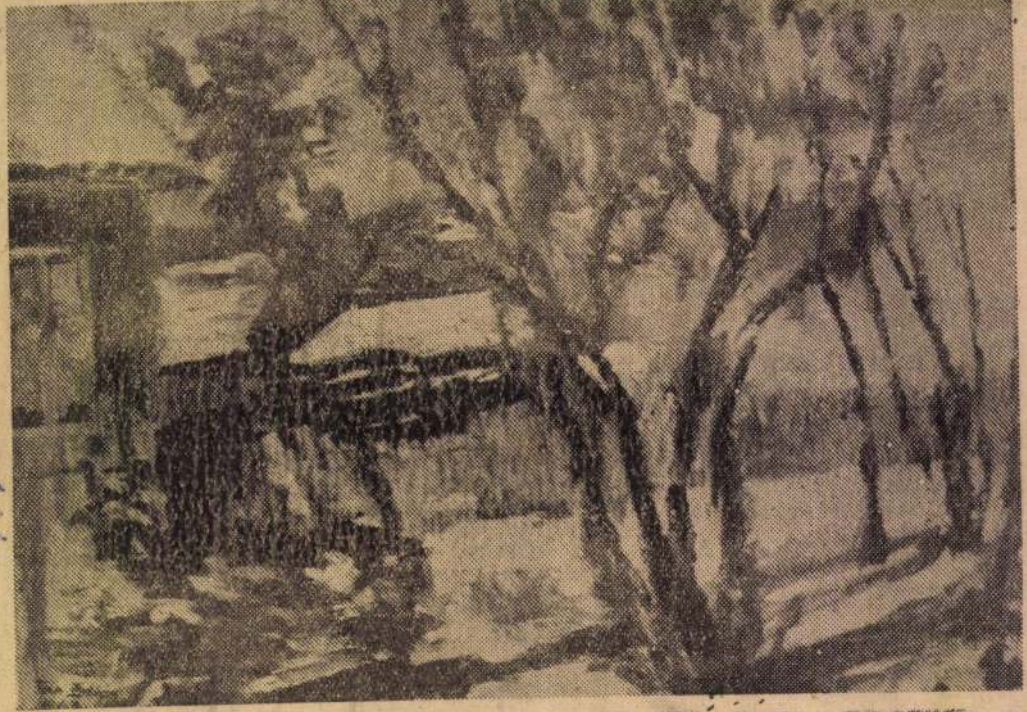

Tar Zoltán: **RAGYOGÓ NOVEMBER**

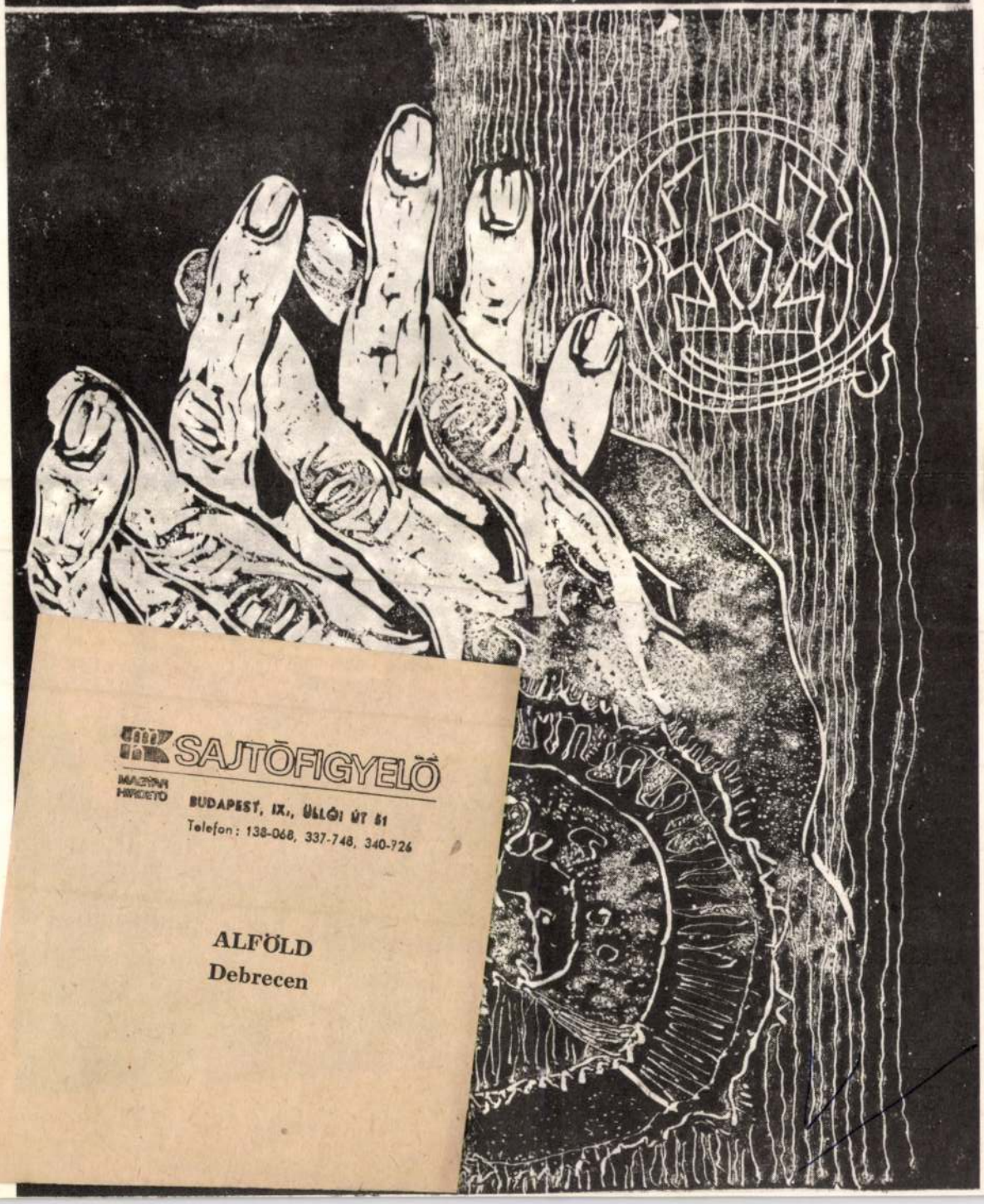

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD
Debrecen

6 forint

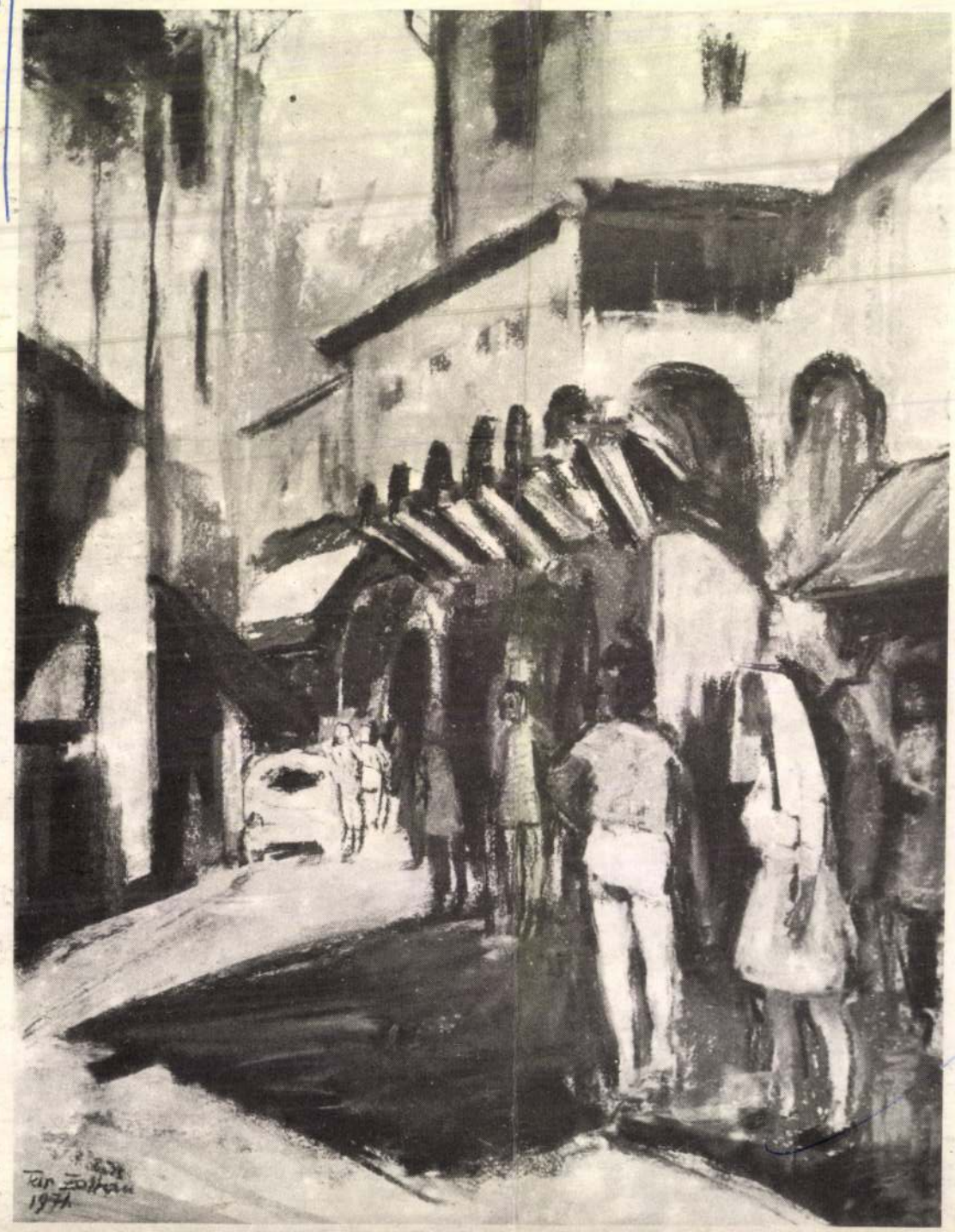

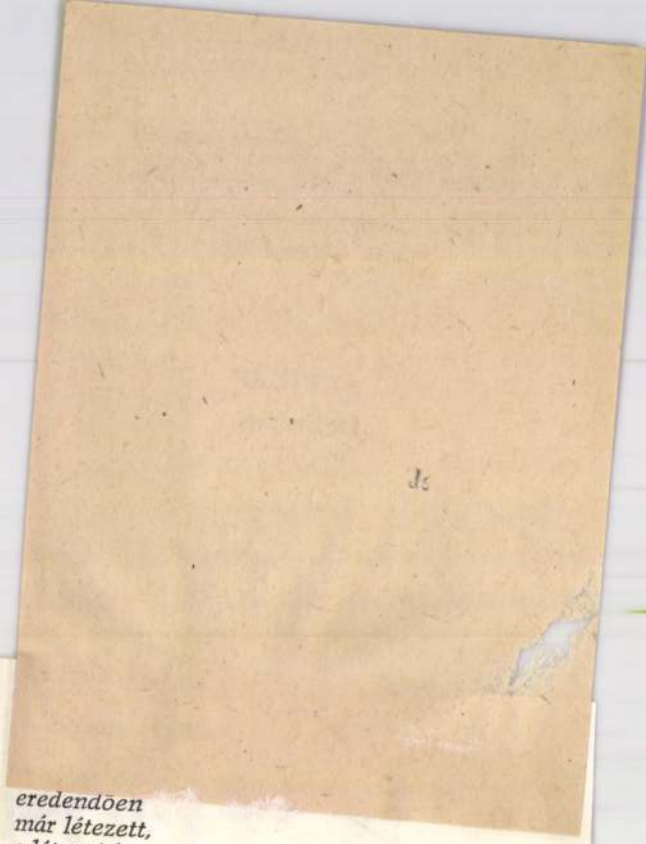

anyatejet szívni tanul!

2. Vita profana

Evilági voltom,
miként sorsosaim élete,
sok kitörésem,
bekeríttetésem
hiteles története.
Kevesebb, mintha
fegyver fénylene
örökül arra, aki
még birhatna vele –
a zsoldos napok kardélére hányt
atyámfiai azt mondanák:
veszett fejsze nyele.

eredendöen
már létezett,
s létezni fog
– előttem.
De csak
általam megérhetően,
honalapító sejtjeim
rohamaiba döbbenően,
győzelmesen,
kifosztva és
időtlen!

Nyomtalanságok és némaságok

1.

Az égre fehér pernyét
csap föl a fagy tüze, lángot
fújnak a tél kemencéi.
Életedet akárhogy
formáznád meg a sárból –
ez a tél égetné ki.

2.

A csend kihagyásai körben:
hirtelen magasba-torlott
szobrok, hangkövületek –
pattinthatatlan
merednek a hasító fagyban,
nem csengik föl már eredetüket.

3.

Hóvihar zúg; a malom
kerekei hóból, a malom
karórát őröl, vekkert, toronyórát,
fémforgáccsal elegy
üveg robban sziszegve,
drótjukat lógatják a villanypóznák.

4.

Eljön az emlékek felezési
ideje, vakít a sugárzás,
s halmozódik ólma.
Jelet írva cikázik az éjben,
vagy hallgat mind, amit éltem.
Elemek sírnak bomolva.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD
Debrecen

1971 — 17

1021

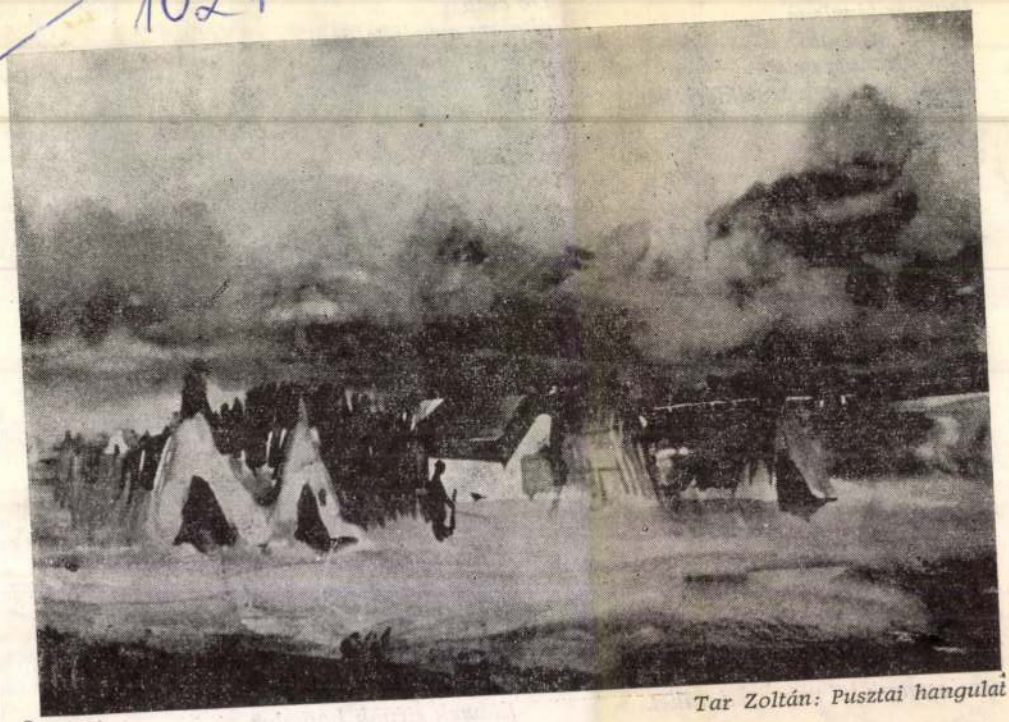

Tar Zoltán: Pusztai hangulat

Tar Zoltán

g, baj. 10. ismert dal
a. 12. Lakomája. 13. A
igéje. 16. Olasz fizikus
. 19. A jelenlegi napot.
agy névutó?) a Tihanyi
lből. 22. Vénasszo-
5. Fosztóképző. 27. Ve-
Petőfi ismert költemé-
me. 34. A masszőr ma-
36. Község Pest megyé-
osztolányi-költemény cí-
Minta, mutatvány. 44.
. 46. Nincs a helyiségben
48. Sikáló. 50. Kalap kö-
A ló csemegéje. 53. Be-
ző. 54. Gyűlölet. 58. Az
r különböző hangjegyei.
félhang. 63. Ara betűi
ve. 66. Kettős betű. 67.
A Balaton.
ENDŐ július 14-ig a víz-
26., függőleges 10. és 29.
ok megfejtése.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SAJTÓFIGYELŐ

N MAR

ÁG LEGKISEBB KÖZ

molyan operett-köz-
De a San Marinó-iak
molyan veszik de-

Mih[illegible] jegyet váltunk, be-
bocsátást nyerünk a Governo
Palotába. Széles korlátú már-
ványlépcső vezet a nagy ta-

és bélyeget. San Mari
vételi forrása a bélye
tás és a turistaforgalo
kézműves, a kereskedő

TAR ZOLTÁN: TÉLI IDŐ
(pasztell)

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

mondta egy ismerősöm, akivel elbeszélgettem az állandó műsoridők kérdéséről, egy másik meg ezt mondta: ,,A színházban is mindig hétkor kezdődik az előadás, s attól még nem lesz unalmas a darab!'' A néző nem borzong az állandó időponttól, sőt igényli a rendszeresen visszatérő adásidő nyújtotta ünnepélyes ráhangoltságot. Az a véleményem tehát, hogy itt kissé helytelenül jártak el az elmélet-kovácsokra hallgató műsorszerkesztők, s ha nem is követtek el túlságosan nagy hibát, mulasztást, bizonyos értelemben mégiscsak csorbították a Petőfi-évet köszöntő műsor-sorozat pszichológiai hatásfokát.

Sejtvén, hogy miként vélekednek a műsorszerkesztők a közvetítési időpontok kérdésében, már előre némi aggodalommal lestem, hogy vajon találnak-e állandó időpontot a négyrészes dokumentum-filmnek, a ,,Keressük Petőfit'' c. sorozatnak. Hát nem találtak! Az első rész lement november 30-án, csütörtökön este nyolc órakor, a második részre a következő szerdán fél tízkor került sor. Miért? Az egyik héten a fő műsoridő, csütörtök nyolc óra, megilleti a műsort, amely jó háromnegyed órával későbbre szorítja a francia krimit, hát akkor miért nem teheti ugyanezt a következő héten a művészi színvonal dolgában aligha értékesebb jugoszláv háborús kalandfilmmel? Miért?

A lapzárta olykor kegyetlenül meg tudja tréfálni a kritikust: elindul egy sorozat, s ha a kritikus nincs abban a szerencsés helyzet-

országn
Sándort,
népben,
hiszem,
náltak f
kezdett
Petőfi-k
reng, fé
ködöseb
szabású
kínálkoz
hogy –
ismernü
mint ed

Ami a szándék és a szóban így megfogalmazott tanulság között van, az tulajdonképpen a ,,Keressük Petőfit'' riportfilm-sorozat. A riportfilm, a dokumentumfilm önmagában is különös műfaj: felesleges itt a kommentár, a magyarázat, itt minden filmkocka, minden hang, minden zörej önmagában vall, hitelesen és félreérthetetlenül. Mérhetetlen a jó riportfilmben villódzó intellektuális izgalom, óriási lehet a nézőben keltett reakciók hőfoka, hiszen a riport- vagy dokumentumfilm – divatos szóval élve – valósággal ,,sokkolja'' a nézőt, s rögtön állásfoglalásra, az igen-nem kimondására, áttételekben, hosszabb távon, gondolkodásra, töprengésre készteti. Mindezekkel a tulajdonságokkal messzemenően rendelkezik a Petőfi riportfilm. Vitatkozhatnánk azon, hogy Berek Kati kifejezetten eszköztelen versmondása, meg egészében véve keresetlenül ,,amatőr riporteri'' tevékenysé-

1973 JAN
ALFÖLD

Tar Zoltán

1021

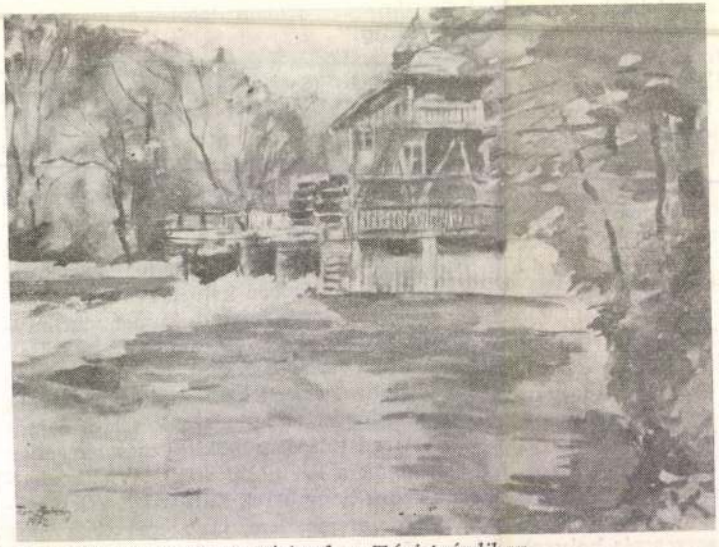

Tar Zoltán festménye: Vízimalom Túristvándiban

Tor Zoltán

Tavasz repr.

Kelet-Magyarországi képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Tes Zeilen.

Tarra Tage.

Welt – Burgsdorfs, Leopoldsfeld
Wiesbaden M. N. C. 1915.

al azonnalra vállal
er. Telefon: 14-134.

enyasszonyi ruha köl-
zés nagy választékból.
a u. 4. Honvéd utcá-

rkettázást, csiszolást,
ozást garanciával vál-
. Sopronyi, Szoboszlói
0. Telefon: 15-486.

artási szerződést köt-
idős, egyedülálló né-
„Debreceni 418 234"
ire hirdetőbe.

idő fikusz, 90 levelű.
án u. 9.

rág csendélet intarzia
igényesnek eladó. Fé-
udvar 9. VI. 21.

met mély gyermek-
i sport részével, alig
nált, eladó. Gázvezeték
.

ÉSZ
DET
zetésére:
nd, Tépe
Γ,
ZÓ.
eltételeiről
ztatást.

VÁLLALAT,
Debrecen, Rigó u. 1.
titkárságon.

Szabadság útja 113.
Munkaerőgazdálkodási
Csoportnál.

8 általánost végzett, 18. életévet betöltött .

fiatalokat

három műszakos kötő munkakörbe

betanítunk

Betanulási idő három hónap.

A betanulási időre 8 Ft órabért biztosítunk.

A betanulási idő után az alkalmas dolgozókat mint kötőket foglalkoztatjuk.

Darabbérben 100 %-os teljesítmény esetén keresetük

2500 FT

plusz éjszakai műszakban éjszakánként 40 Ft éjszakai pótlék, ezen felül havonta 100 Ft speciális pótlék illeti meg a dolgozókat.

Jelentkezés a munkaügyi osztály vezetőjénél.

BFK DEBRECENI GYÁRA

Debrecen, Nyugati u. 5—7.

NÉ temetés
dalmunkbar
tak. A gyá

Köszönete
nak, akik
nyugd. tem
mély fájda
osztoztak.

Köszönete
nak, akik
NÉ búcsúz
fájdalmunk
toztak. Gor

Mély fájd
id. FEKETI
Gazdaság
rában elhu
én, csütör
lesz a Közt
jából, egy
Gyászolják:
menyei, ve
Lakás: De

ké

építői

AZ ÜZEMI TÁRLAT 1975 ANYAGÁBÓL

Tar Zoltán

TAR ZOLTÁN:

FALUSI VASÁRNAP DÉLUTÁN

Hajdú-Bihari Napló, 1975. szept. 23.

HA

I

BES

1972-ben jelent meg az Akadémiai Kiadónál a Kortársaink című sorozat első kötete, Kovács Sándor Iván *Váci Mihály*ról szóló kismonográfiája. Azóta még tíz követte az elsőt ebben a magyar könyvkiadásban jószerint példa nélkül álló sorozatban. A Kortársaink történetéről, tervéről, koncepciójáról beszélgetünk *Juhász Béla*val, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Irodalomtörténeti Intézetének adjunktusával, az Alföld című folyóirat főszerkesztő-helyettesével, aki *Béládi Miklós*nak, a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete osztályvezetőjének társaságában a sorozat szerkesztője.

— Mikor, hol, milyen körülmények között vetődött fel a sorozat indítása? Hogyan jutott el az ötlet a megvalósulásig?

gosbol vagy j

ja ki magának a megkülönböz
figyelmet. A gyakorlatban
olyan nehéz a kiválasztás. Te
szetesen a kritika eredményei
tekintettel vagyunk. Persze sze
kap az az egyszerű szempont
körülmény is, hogy mely tém
kapunk elfogadható határi
szerzőt. Hogy így aztán kik k
nek be a sorozatba? Arra t
szünk, hogy benne legyen a f
badulás előtt indult, de 1945
is alkotó nemzedék legjava, a
szabadulás után indultak kö
legjelentékenyebb alkotó egyé
gek, s nagyjából az ötvenes
közepén zárjuk a pályakez
szempontjából a sort. Az ezutá
dult fiatalokra most még nem
dolunk, hiszen életművük mé
bontakozott, nem is bontakoz
ki olyan mértékben, hogy in
lenne a monográfikus felmé

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1975 DEC 2 5

102/Tar Zoltán

TAR ZOLTÁN: NAPSÜTÉSES TÉLI DÉLUTÁN

...kokat egész délután...
az öregember, hogy lel-
harag helyét a bűntudat
l. Érezte, hogy az a sze-
ı betegség, ami évtize-
zelőtt, szép ifjúságában,
e a szervezetét, ami mi-
nc évesen nyugdíjba kel-
ıie, el Pestről, ide a he-
é, az anyósa házába, jó
gyümölcskúrára, az a be-
ır az életét meghagyta, a
értelmét ennek az élet-
tte, visszovonhatatlanul.
az emlékek, a kitünte-
falubeliek tisztelete, az
egyedikei, május elsejei
ek a kultúrházban, ami-
egember hangjába visz-
régi zengés és énekelt
torkaszakadtából.
hűvös lett. Érezte az
, hogy borzong a háta,
ıba. Békés, csillagos es-
látta, hogy pipál a Zen-
sni fog. Lesz gomba hol-
ı ismét.
öl a konyhába, szomorú
mal a szívében. Elhúzta
szony keze alól a barna,
izet, vitte az udvarra,
sztát, csomózta a zöldsé-
ette őket szép sorjában,
székre tett kosárba.

Cs. Nagy Ibolya

Minden este
festő. Végignézt
rú volt:

— A vörös sz
te.

Azontúl nem

Minden este
gignézte a képeket. Szigorú volt:

— A zöld színt már Z. is alkalmazta.

Azontúl nem festett zöldet.

5

Minden este eljött önmagához önmaga. Végignézte a képeket. Szigorú volt:

— A fehér szín megtalálható S.-nél is!

Azontúl nem festett fehéret.

6

Egy este, amikor már csak a fekete maradt, meglátogatta Periklész:

— Sok rosszat hallottam rólad mester, gondoltam... — elállt a

munkája. Két méter mag
centi széles. Súlya csupán
ló. A festést nézzétek! A
kos figurák mintha élné
se látszik, hogy kétezer

A csoport tovább ment.
Váza előtt. Szemeztek. K

— A feketét nem
mondta a mester.

— A fekete az enyém!
a Váza.

— Nem csodálhatlak,
nyájtömeg, nekem alkot
— kiáltotta a festő.

— Le fogsz borulni elé

— Giccs vagy! — ordít

Másnap újra kezdődött

8

A napok évekbe fordul
nem festett. Reggeltől es

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1975 DEC 2 5

Tar Zoltán

1021

pu ajtaját. Átmentek a kerten, az almatak

TAR ZOLTÁN: BEHAVAZOTT HÁZAK (IFJ. HAPÁK JÓZSEF FELVÉTELE)

— Vetkezzen le Ta
szejevna, és kerülj
Vovocska készíts teá
nek.

Amikor megitták a
vát kitessékelték a sz
nítónő a szülőkhöz fo

— Kezdjük! És a
vágjunk rögtön a dol
be... Vova az iskola
jobb tanulója. Az ön
módszerét feltétlenül
mertetni valamennyi szülővel. Elhatároztam, hogy a legközelebbi szülői értekezleten önök részletesen ismertetni fogják a nevelési módszerüket.

A szülők összenéztek:

— De hiszen nekünk nincs semmiféle különleges nevelési módszerünk, — szabadkozott szinte meggyőzően az apa.

mennyit vásároljunk. Tudja, erősíti benne a pénznek a tiszt letét, meg a takarékosságot.

— Én pedig bevittem az üze be, ahol dolgozom, hogy lássa munkámat. Ez szintén... aho mondani szokták... serkentől hat.

— Ez mind természetes hasznos, — Tatjána Alekszeje

AJDÚ-BIHARI NAPLÓ — A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei B
-193 — Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Posta
20 forint — Előfizethető a helyi postahivatalokba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 NOV 23
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Tar Zoltán
1021

Tar Zoltán: Iskolából hazajövet (olaj)

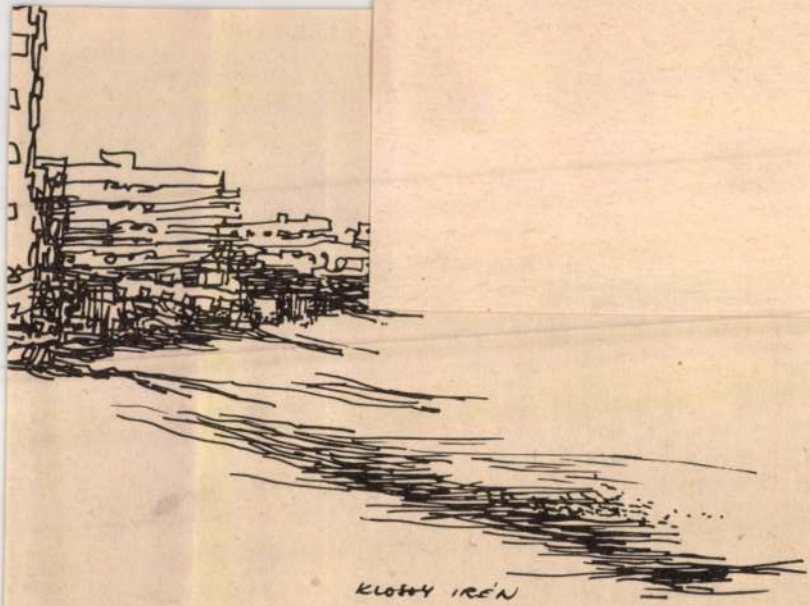
KLOSS IRÉN

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Tar Zoltán
1975 NOV 2
Hajdúbihari Napló

TAR ZOLTÁN • A HORTOBÁGYI CSÁRDÁNÁL

1021

Tar Zoltán

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 SEP 71
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1021

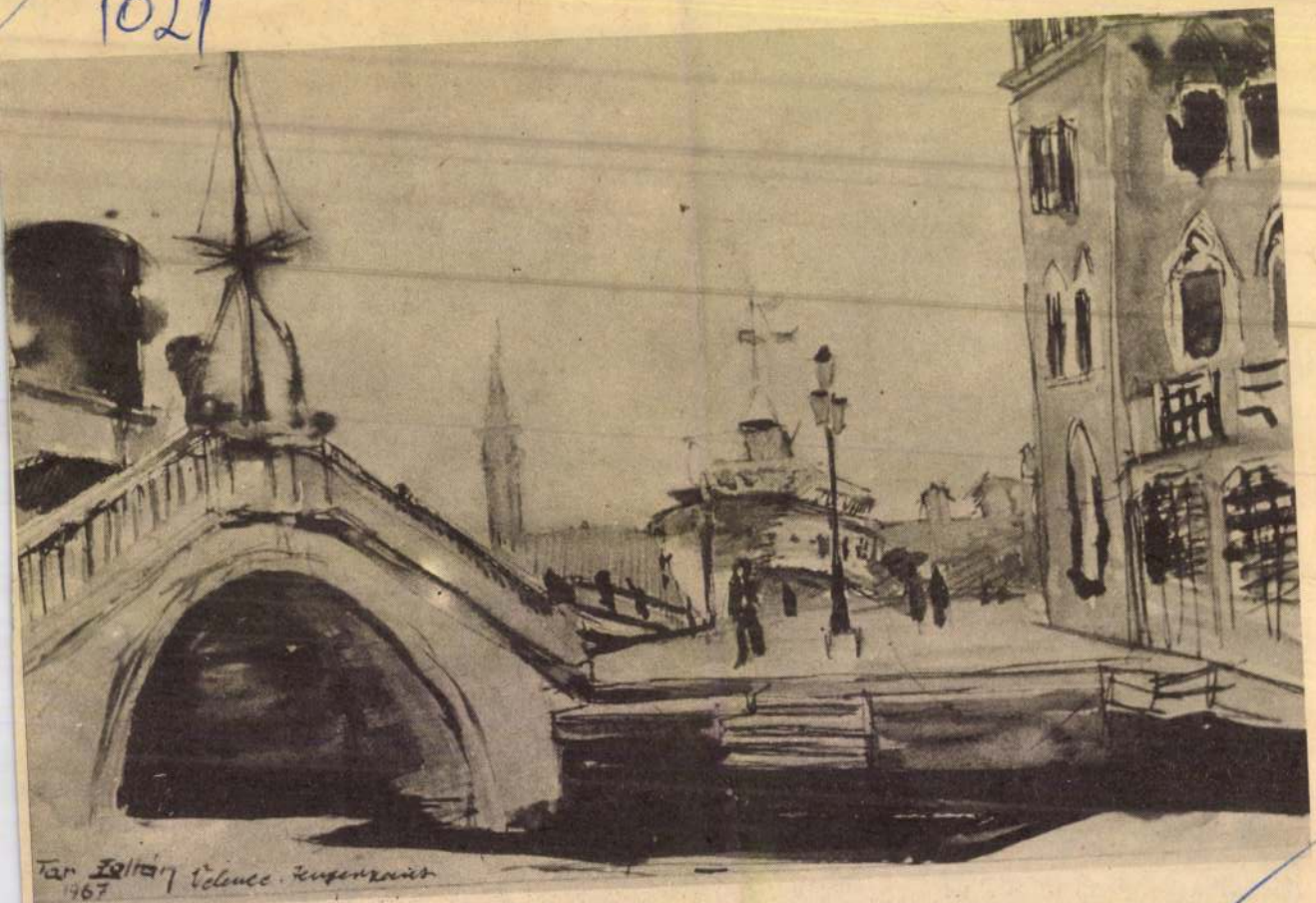

TAR ZOLTÁN • VELENCE.

Rácz Károly

Együtt a kettőt

A diák elmúlt tizenhét éves. Már rég férfinak érezte magát. Ösztöne hajtotta a nő után, de kezdeni egyikkel sem mert. Nem tudta a kellő pillanatot kifogni. Esténként sokat csatangolt. Sosem jött ki a lépés. Azt gondolta, neki ebben nem lesz szerencséje.

Egy este kiment az állomásra.

Valakitől azt hallotta egyszer, az utazó nő jobban kapható mindenre. Jónak tartotta, hogy olyan nővel kezdjen, aki azután elutazik.

A váróteremben kevesen voltak utasok. Sorra megnézte a nőket. Többnyire parasztnők voltak. Mindegyik beszélgetett valakivel.

Kiment a váróteremből. Csüggedten sétált a peronon. (Végleg nincs szerencsém. Nem tudok a helyzetemen változtatni; diák vagyok. A nők semmibe veszik a diákot.)

Odament egy ajtóhoz, benézett a restibe az ajtó üvegén keresztül.

Többen ültek a restiben. A diák csak a lányt látta közülük. Pohár ital mellett ült. A diák zsebébe nyúlt. Két darab kétforintost érzett a kezében. (Ha negyven forintom volna, nem négy, akkor más volna.)

Bement a restibe. Odabenn nem tudta, mit csináljon. Kezét zsebében tartva csörgette a négy forintot.

A pincér várta, hogy a diák leüljön. Látta, nem mer leülni. Gondolta, ez ritka vendég még ilyen helyen. Odament a diák elé. – Tessék helyet foglalni.

A diák alulról felfele nézett a pincérre, sapkája ellenzője alól. Látszott rajta, el sem tudja képzelni, hogy ő itt leüljön.

A pincér mutatott egy asztalt.

– Tessék helyet foglalni – mondta újra. A diák leült. – Mivel szolgálhatok? – kérdezte a pincér, mikor már ült a diák.

A diák legszívesebben azt mondta volna: semmit nem kérek. Ki is ment volna a restiből. Sajnálta a pénzét italra költeni. Kinn a peronon erre nem gondolt, hogy sajnálni fogja a pénzét.

– Sört kérek – mondta, s egyre szorongatta a pénzt.

– Korsóval vagy pohárral?

– Kétdecis pohárral.

– Tehát egy füttyöt.

A diáknak elvörösödött az arca. Ezt lekicsinylésnek vette.

A pincér úgy rendelte a sört a csaposnál, hogy mindenki hallhatta a teremben. – Egy füttyöt kérek a vendégnek. – A diák úgy érezte, a pincér nyilvánosan kigúnyolta ezzel.

Oda nézett, ahol a lány ült. A lány mosolygott. Azt hitte, a lány azon mosolyog, hogy a pincér neki füttyöt rendelt, s őt nyilvánosan vendégnek nevezte.

Vastag, kerek papírlapra tette a pincér a sört. A diák rögtön kifizette. Hátrább fészkelte magát a széken, azután bámulta a lányt. (Klassz nő ez. Az a baj, túl klassz. Ez nem fog velem szóbaállni.)

Mikor a lány visszanézett rá, elkapta róla tekintetét. A sört nézte, melyről sercegve elapadt a hab. Úgy nézett ki a sör, mintha már ivott volna belőle.

Felvette poharát, ivott egy kortyot a sörből. (Jó volna egy cigaretta. Ha egy cigarettám volna, most rágyújtanék. A füstön át tudnám nézni a lányt. De miért kell ahhoz füst, hogy őt nézni tudjam? Vége annak, hogy meghátráljak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Tar Zoltán
ALFÖLD

1962

2

1021

Tar Zoltán: Beszélgető parasztasszonyok Szadán (gonaeka)

Tar Zsuzsanna, festő

□ TAR ZSUZSANNA munkáiból nyílik kiállítás augusztus 5-én, szerdán, este fél hatkor a Stúdió Galériában. (V., Bajcsy-Zsilinszky út 52.) A Dunaújvárosban 1953-ban született képzőművész a főiskolán Kokas Ignác és Z. Gács György növendéke volt, húszéves kora óta szerepel műveivel kiállításokon.

2

–: □ Tar Zsuzsanna

Esti Hírlap B. 1981 aug. 1.

Tar Zsuzsanna: Fríz

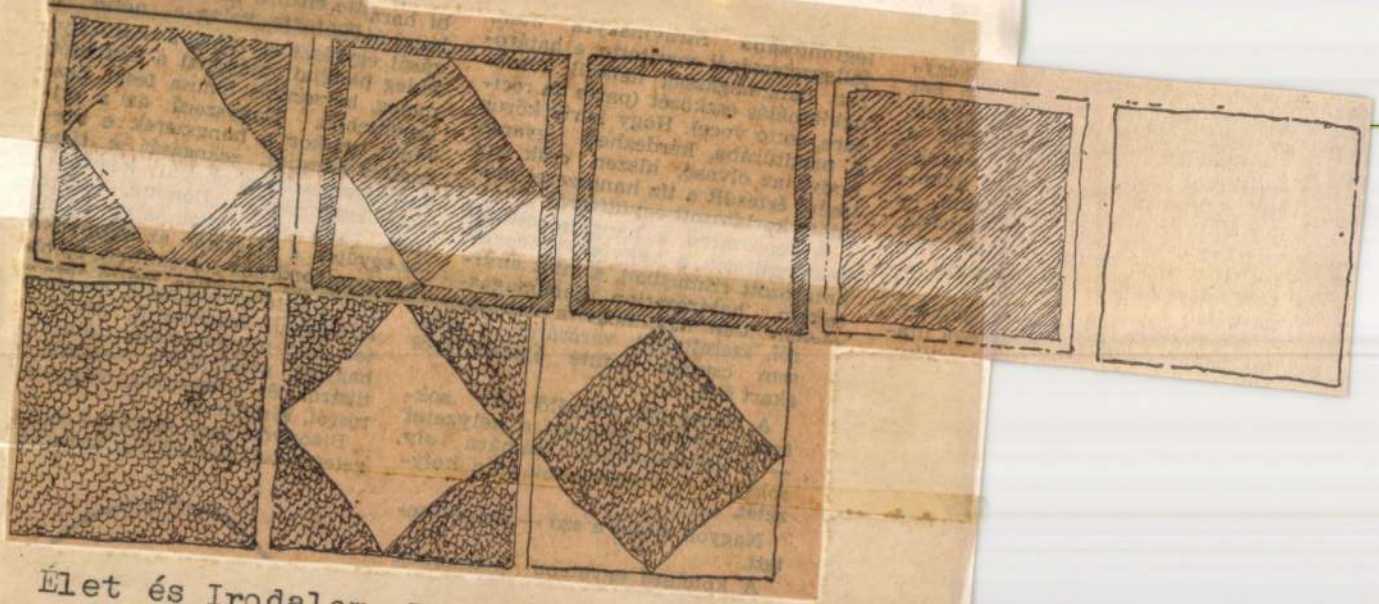

Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 6. XXIII.évf.
1.sz. 14. lap.

da- leghátsó sorban ültem. Iga
l, a szögnek azon az oldalán
útul sor volt — a legelső meg a
ott- Sinkovits Imre nem t
oli- rendkívül hálátlan körü
vá- kel. A mintegy másfél ór
lóg alatt — szöveghiba
en- élte, szenvedte, köhögte,
Fi- suttogta, sírta Dante Alig
róti Lajos által megfogal
naszát.

Az előadás folyamán n
tak a darab arányai. A sz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VITA

Még egy szó a debreceni irodalmi élet gondjairól folyó vitához

Mielőtt a Napló szerkesztősége lezárná ezt a vitát, mint a vitaindító cikk írója, néhány kérdéshez volna hozzátenni valóm. Személyes indítékom alig van, hiszen a vita bevezető gondolatait, megállapításait a hozzászólók elfogadták. Felmerültek azonban problémák, amelyek további tisztázást kívánnak, ezek közül ragadnék ki egyetkettőt. A vita eredményeinek számbavétele, a „mérleg" elkészítése nem az én feladatom, talán nem is mai feladat még. Az azonban megállapítható, hogy az eszmecsere aktuálisnak bizonyult, széles közvélemény kísérte érdeklődéssel. Bizonyára azért, mert a problémakezelés nem volt valamiféle szűk szakmai körre zsugorítva, ha néha kísértett is ilyen látszat. Lényegében történelmi körülmények között érdemes beszélni, és országos szinten, akkor sem elsőrendű kategóriaként. Mert amikor a „nemzedék" jelentéses fogalommá válik, akkor is az a fontos, hogy milyen világnézeti és eszmei, művészi vagy politikai tartalmat, törekvést hordoz. Némi fiktív játékkal azt is mondhatnám, hogy jó lenne, ha ott tartana Debrecen irodalmi élete, hogy tényleges „nemzedéki" problémái volnának. Ez ugyanis jelentős számú kiemelkedő íróegyéniséget tételezne fel. No de ne éljünk vissza a fogalommal semmilyen szándéktól vezettetve! — inkább a problémák lényegével nézzünk szembe.

Az egyik hozzászóló kifogásolta, hogy vitánk túlságosan Debrecen-centrikussá vált, legfeljebb országrésznyi a hatókörön belül személyeknek vagy folyóiratoknak, városoknak vagy országrészeknek a lehetséges legnagyobb hányadot kell magukra vállalni. Nem tűzhetünk persze magunk elé irreális célokat, tárgyilagosan kell megítélni alkotó erőinket. Ebből a szempontból egyáltalán nem vagyunk előnyös helyzetben, de a nagy feladatok növelik az embert, az elfogadott másodrendűség viszont megöli a kibontakozás csíráját is.

Debrecen csakúgy, mint Pécs, Szeged vagy más város igenis lehet központ, a maga tájegységének olyan irodalmi-művészeti központja, amely jelentőssé válik *országos szempontból* is. A főváros vezető szerepét akkor sem lehet elvitatni, ha kialakulnak ezek a vidéki szellemi vonzáskörök. Pontosabban szólva, nem kell ezeknek kialakulniuk, hiszen jórészt megvannak, csak meg kell erősödniök. Nem a főváros ellenében, hanem mellette. Ez a kulturális decentralizáció célkitűzése is.

Hogy az Alföld képes lesz-e tartani jelentős színvonalat, ezen fölösleges vitázni. Nem vita, hanem művek dolga. Majd elválik. Lehet valaki ...ben a kérdésben pesszimis..., joga van hozzá. Én nem ...gyok az. Attól sem tartok, ...gy a „tábornok" vagy a ...sztikar" esetleg hadsereg ...kül marad. Aki részt vesz a ...kesztésben, az tudja, hogy je...nleg nem az a gondunk, hogy mivel töltsük meg havonként a hat ív terjedelmet, hanem újabb és újabb doszszié telnek meg *elfogadott* kéziratokkal, és két-három hónap telik el, amíg sor kerülhet olyan közlésekre, amelyeket magunk is szeretnénk mielőbb nyomtatva látni. Máris az a gondunk, hogy növelni kellene a terjedelmet! Van persze más gondunk is. Sok az elfogadható kéziratunk, de kevés a kiemelkedő írás, a korszerű, nagy mondanivalót kifejező mű. Ám rajtunk is múlik, hogy ilyen művek születnek. Íróink egyre jobban szán...

Milyen legyen a ...

A Literarni Novotny cikke

AZNAP, amikor a Rudé Právóban megjelent annak a beszédnek a fordítása, amelyet Ny. Sz. Hruscsov elvtárs az SZKP vezető képviselőinek az irodalom és a művészet dolgozóival való találkozásán mondott, az egyik elvtárs felhívott telefonon és azután érdeklődött, hogy nálunk is betiltjuk az olyan képeket, amelyek reprodukcióit olykor közli a Literarni Novotny? (Irodalmi Újság — a ford. megjegyzése). A telefonbeszélgetés zsákutcában végződött. A telefonáló érezhetően csalódott volt és a kérdezett még sokáig elgondolkozott az egyik olyan fontos dolog felett, amellyel még a mai napig is találkozunk, s amelynek már a múlt emlékének kellene lennie. Mi az oka annak, hogy mind a mai napig a probléma lényegéből olykor csupán bizonyos tényeket ragadnak ki éspedig úgy, hogy a probléma lényege elvész? S hogy fontos és bonyolult problémák megoldását olykor még mindig nem a lenini gondolkodás szellemében, hanem régi módon értelmezik? Hogy még nem minden világos, hogy az anyagi és kulturális értékek fejlődéséhez távolról sem elegendő csupán az adminisztratív intézkedés, hanem a munkások, parasztok vagy az értelmiség öntudatos munkája által megvalósított kollektív szándék szükséges?

A MÉLYÜLŐ szocialista demokrácia nagy hangsúlyt helyez a dolgozók öntudatos részvételére a szocialista és kommunista építés feladatainak teljesítésében. Ez nem jelenti a marxista—leninista elvek és a pártpolitika gyengítését, hanem a mindennapi politikai gyakorlatban olyan formák keresését, amelyek a legjobbnak bizonyulnak, és biztosítják ezen elvek leghatásosabb érvényesülését a társadalom életében. S méghozzá mind a gazdaság, mind pedig a szellemi munka területén. Ez azt jelenti, hogy a művészetben is. Lenin ezeket a formákat a tömegek állandó meggyőződésében, a párt politikájának ismertetésében vélte fölfedezni. És sem időt, sem energiát nem sajnált annak érdekében, hogy a művészekből, tudósokból és a kulturális dolgozókból a munkásosztály szövetségesei váljanak és megnyerje őket a forradalom és a kommunizmus ügyének. Semmit elő nem írt, meg nem tiltott és el nem rendelt, de nem is kereste a művészek kegyeit, viszont kitűzte számukra a párt előtt álló feladatokat, megszabadította őket az abszolút alkotói szabadsággal kapcsolatos illúziókról, beavatta őket a pártos alkotó munka elveibe. Lenin hangsúlyozta, hogy az irodalmi alkotás területén azok számára, akik a pártosság álláspontjából kiindulva alkotnak, elengedhetetlenül szükséges nagyobb teret biztosítani a gondolatok és a fantázia, a tartalom és a forma számára. S nem kétséges, hogy ezzel az általános művészeti területre gondolt. Sztálin ezt a területet leszűkítette és szigorú, megcsontosodott dogmákba szorította. Ez mind a filmre, építészetre, irodalomra, mind pedig a színházra egyaránt vonatkozott.

Az a figyelemreméltó folyamat, amely a Szovjetunióban az SZKP XX. és XXII. kongresszusa után megy végbe, pozitív eredményeket hoz magával a tudomány, kultúra és a művészet területén is. Ennek kétségkívül megvan a jelentősége ránk nézve is és érthető, hogy az az út, amely ma a Szovjetuniót jellemzi, irodalmi, filmművészeti, zenei és színművészeti sikerei — mindez együttvéve rendkívül érdekel bennünket. A szovjet művészek alkotó munkájának eredményeit összehasonlítjuk azzal, amit nálunk elértünk, s a legjobból tanulunk.

Ebből a szempontból például úgy gondolom, hogy a absztrakt művészet az a művészet, amely mesterséges úton arról a talajról, ahol keletkezett más talajra kerül, ahol nincsenek meg a feltételek az élethez, ahol szükségszerűen idegenül és nem heterogén módon hat s éppen ezért képtelen teljesíteni társadalmi funkcióját vagy képtelen az alkotó lelkesedés tüzében úgy elégni, hogy hamujából valamilyen alkotó erő keletkezzék, amely a világról új, szükséges és társadalmi jelentőségű dolgokat mond ki. Ebben rejlik a művészi alkotás titka.

EZEKET a dolgokat Hruscsov elvtárs beszédével kapcsolatban nem azért hoztam fel, mintha egyiket szembe akarnám állítani a másikkal, hanem azért, mivel látom, hogy a beszédben a szocialista művészet és a szocialista ideológiáról kimondott minden elvi kérdés elválaszthatatlan összefüggésben van a művészeti alkotás sokoldalú problematikájával, amely művészi egyéniségek és tehetségek révén keletkezik, akik nem vonhatják ki magukat a kettős felelősség: a társadalom és a saját maguk iránti felelősség alól. Az igazi művész nem lehet közömbös sem az egyikkel, sem a másikkal szemben.

Hruscsov elvtárs beszédében szóba kerültek azok az elvek, amelyeket egyetlen szocialista művésznek sem szabad szem elől tévesztenie. S fontos gondolatok is vannak benne, amelyek egyformán vonatkoznak mind a szovjet művészekre, mind pedig ránk. Olyan szavak ezek, amelyek a kommunista művészeket a párt iránti kötelességükre emlékeztetik, amelyek ismételten felhívják a figyelmet a párt félreérthetetlen negatív álláspontjára az ideológia területén való békés egymás mellett élést illetően, amelyek figyelmeztetnek az irodalomban érvényesülő bizonyos egyoldalúság veszélyére, amelyek a sztálini kultusz időszaka szinte minden eseményének sötét ábrázolására irányulnak, amelyek ismételten emlékeztetnek a művészet társadalmi és nevelő funkciójára és a kommunizmus építésével kapcsolatos segítségére.

S természetesen, hogy ezenkívül felvetődnek olyan problémák is, amelyek elválaszthatatlanul összefüggnek a szovjet művészet munkájával és az ottani problematikával, amely eltérő fejlődésből és feltételekből fakad. Azt hiszem a leghelytelenebb dolog lenne, ha ennek alapján bizonyos analógiát keresnénk nálunk. Ez nem vezetne semmihez, mivel a marxista művészet képtelen elképzelésekből kiindulni, s minden esetben reális tényekből és tapasztalatokból indul ki. Saját kulturális és művészeti problematikánkkal kapcsolatban a döntő szót a XXII. kongresszus mondta ki. A kongresszus határozatai jelentik a fő irányvonalat munkánk számára.

A SZOVJET elvtársak beszédeiben, amelyeket az őszinteség és nyíltság jellemez, nemegyszer éles szavak is elhangzottak, amelyek mint mondani szokás, olykor az egyes művészek húsába vágnak. Ez azért van így, mivel a pártnak joga van megmondani azt, amit gondol, egyik vagy másik dologról. De ezzel még senkit nem ítél el. Ha vitáz a művészekkel ezt azért teszi, mert bízik bennük és segítséget vár tőlük. Nem szavakban, hanem művészi alkotásokban.

Ez pedig ránk nézve is következtetés.

Josef Rybak

(Ford: Szabó László)

SZERELEM

...olok szemedben,
... múltak és jövők,
...golás az ég.

..., mint a szél,

...rohan feléd.

...ban —
...natot:
...létnek.

... fények,
... vágyó madarak.
... tavasz,
...z,

...g a tél...

...appalok,
...ató, tágítható;

...zuk mi is

... sejtjeinkbe,
...junk az éjben,
... csillagok,

...lyén párzó állatok.

...dből

...ínek
... körülöttünk.

Kopiás Sándor

A KÉK FÜZET

RÉSZLET E. KAZAKEVICS KISREGÉNYÉBŐL

Az erdőből most előbukkant Kolja egy teli vödör gombával. Zinovjev hallotta messziről, amint Lenin élénken beszélget Koljával. Valószínűleg válogatták a gombákat és Lenin közben hangosan örült a nagyszerű zsákmánynak és így beszélt:

— Milyen gyönyörűek! Holnap eső után még több lesz belőlük.

Kolja kissé bánatosan felelte:

— Holnap a városba megyek.

— Csak nem?... Irigyellek.

— Könyveket és füzeteket vásárolok ott.

— Aztán mikor jössz vissza?

— Három nap múlva. Marfa néném ruhát fog varrni nekem.

— Remek. Duplán irigyellek... De nézd csak ezt a tinorut. Ugy-e, hogy ez tinoru? Legalább egy fél fontot nyom. Hát ez meg miféle gomba?

Az eső megeredt és Lenin Koljával együtt futni kezdett a kunyhóhoz. Bebújtak, egymás mellé feküdtek és megint a gombákról kezdtek beszélgetni és Zinovjevnek úgy tűnt, hogy Lenin az ő bosszantására beszél a gombákról. Különben rövidesen elcsendesedtek. Kolja elaludt. Lenin mozdulatlanul feküdt, lehet, hogy szintén elszunnyadt.

De Lenin nem aludt. Lelke nyugtalan volt és nehéz. Zinovjevvel való beszélgetése megdöbbentette. Zinovjevet pártbeli elvtársának tartotta, aki teljes mérékben osztotta az ő nézetét a legfontosabb politikai kérdésekben. Zinovjev művelt, rendkívül kitartó, nagyszerű emlékezőtehetségű ember volt, aki alaposan ismerte a marxista irodalmat. Az élet minden esetére tudott megfelelő idézetet mondani. Irodalmi munkához az ilyesmi alkalmas, de a politikai harcban, ahol gyorsan és önállóan kell dönteni semmi sem oly ellentmondásos és alattomos, mint az, ha az idézgető képtelen számításba venni azon idők változékonyságát, amikor ez vagy az az „idézet" napvilágot látott. Például semmi sem könnyebb, mint támadáskor egy igen meggyőző idézetet találni a szervezett visszavonulás fontosságáról, a mozgalom hanyatlásakor pedig az ellenkező végletbe esni és a hetvenkedést a támadáskor hangoztatott remek idézetek tűzijátékával bizonyítani. Idézgetés! Mennyi bajt tudsz okozni a dogmatikus észjárás fegyvereként!

Lenin emlékezetébe idézve az egész beszélgetést egyre jobban bosszankodott és haragudott önmagára, mert nem vette észre elvtársának ingadozását és kételkedését, nem próbált hatni rá, túlságosan hitt neki. De bosszankodott és haragudott Zinovjevre is, mert elhallgatta a dolgot, nem volt őszinte és úgy látszik oly keveset értett meg a jelen pillanat lényegéből.

Mennyi veszteség e húsz év alatt! A régi „Iszkra"-beli harcostársak: a ragyogó Plehanov, a tehetséges Martov, a tevékeny Akszelrod, a kedves

1963 APR 21

1021

A NAPLÓ KULTURÁLIS MELLÉKLETE

Gondolatok a tavaszi tárlat nyitásakor

Egy kiállítás mindig eseményt jelent, alkotások, emberek, gondolatok találkozását. Egyre több s több ilyen találkozó történik Debrecenben. Mind gyakrabban találkozunk véleménycserével. Kettős, közös ügy ez, alkotó és néző találkozása. Szókimondó vita színtere mindig a kiállítás. Az alkotó törekszik, hogy megközelítően teljes, hű képet adjon azokról az élményekről és gondolatokról, melyek az életben illetve életében felmerülnek. Így természetszerűen merülnek fel szubjektív indítékok a szűkebb környezetből az egészet olykor torzan tükröző vélemények, képek vagy képi gondolatok. De a probléma felvetések nemcsak egyéni problémák, hanem széles optikával társadalmi szinten jelentkeznek.

MEGVANNAK AZ ALKOTÁS FELTÉTELEI

Így tehát nemcsak egyszerűen jelenségeket regisztrálnak, hanem a tendenciákra, konvenciókra, a fejlődést gátló, illetve előrelendítő tényezőkre irányítják a figyelmet. Felvetik, érintik, értelmezik azokat az egyedi, de szubjektív problémákat, melyek nemcsak egyediek, hanem általános emberi, politikai, világnézeti társadalomelmeleti nevelési vonatkozásúak. Ez azt jelenti, hogy az alkotás, az alkotó munka értelmiségiek, munkások, parasztok a népünk, életünk együttes munkássága, közös ügye. Úgy gondolom, egy-egy kiállításon együtt vagyunk mindannyian, nemcsak egy csoport. És ez lényeges dolog. Mást jelent, ha egy művész egyedül, mást, ha egy alkotó csoport egyedül, és mást ha minden alkotó művész egyedül, mást, ha egy mű- Nyilvánvaló és eldöntött — népi hatalom lényegéből fakad —, hogy nálunk nemcsak elv és cél, hogy alkotva érvényesülhet mindenki, tehetségéhez mérten, hanem gyakorlat is. Az, hogy ki-ki mit ért az érvényesülésen nemcsak az egyén felfogásától, hanem mindenekelőtt a társadalmi rendszertől függ. Valaha és a meglevő kapitalista társadalmi rendben karrieren rendszerint nem a tehetséggel, tudással, hanem a vagyonnal, a társadalmi hierarchiával, kíméletlen törtetéssel ál-művészi „bukfencekkel", hóbortokkal, kíméletlen, embertelen törtetéssel, mások legázolásával járó érvényesülést értettek. Úgy gondolom, hogy mi egészen mást értünk az igazi művészi érvényesülésen. Csoportunk tagjai nagyon különböző művészi és emberi élményeket éltek át. Voltak olyanok, akik őszintén végigcsinálták 1950—52-őt, majd 1957-re szinte teljes némaságba vagy vegetációba merültek. Mások viszont éppen 1957-ben vagy 1957-től léptek merészen porondra. Azt hiszem minden alkotó társamról, hogy mindannyian a szocializmus emberei vagyunk, de más-más lelki folyamatokat éltünk át (vagy át kellett élnünk). Ez a különbözőség megvan, de úgy látom, hogy az egymásra találás is elkezdődött. Megvan hozzá a feltétel is. A társadalmunkban kialakuló szocialista, nemzeti egység megadja a feltételeket a művészeknek, hogy ebben az egységben közösen teremtsenek műveket mindarról, amiről akarnak vallani, természetesen ki-ki a maga módján. Erre meg kell, hogy legyen az igény mindannyiónkban s tudom, hogy meg is van. Bár talán eddig sem együttesen, sem külön-külön nem mindig feleltünk meg a kor követelményeinek. Hozzá kell tehát tenni, soha ilyen lehetőség még nem volt.

A FŐVÁROS ÉS A VIDÉK FURA VISZONYA

Együtt voltunk eddig is, szinte teljes számban alkotókész állapotban, de nem mondhatnánk, hogy olyan sokat tettünk. Több probléma mérgezte vagy mérgezi még ma is körülöttünk a levegőt. Gyakori dolog, hogy fiatal vagy tehetséges öreg művész úgy érzi, hogy nem kap tudásának megfelelő munkát. Több tekintetben nem kapunk megfelelő lehetőségeket, hogy bebizonyítsuk tehetségünket, tudásunkat vagy, hogy úgymondjam felnőjjünk a nagy feladatokhoz. Merész, nagy „világot megváltó" tervekkel lépett ki nem egy művésztársam vagy magam is a főiskola kapuján a kiállító helységek termeibe s igyekezete, lelkesedése megfeneklett, vagy megfeneklik a közömbösség, az értetlenség zátonyán. Sajnos jogos e panasz. Nincs tervszerű gondoskodás foglalkoztatásunkról, vagy éppen gátolják az előbbrejutás körülményeit. Gondolok konkréten Debrecenben és a megyében történő hatalmas méretű építkezésekre, illetve az úgynevezett 2 ezrelékre. Felszabadulásunk óta eltelt idő óta ebből mi, Hajdú-Bihar megyei művészek szinte semmit sem kaptunk, csak morzsákat.

Figyelembe kellene venni, hogy csoportunkban nem egy idősebb művész rendelkezik kellő művészi tudással párosult tapasztalattal s rendszerint nem kap többet egy kezdő pesti fiatalnál. (Tsz-üdülő megbízatást 3 fiatal pesti kapta, hogy csak egy példát említsek).

Nem értek egyet az effajta jelenségekkel. Hiszen ellentmondanak ennek az elismerő kitüntetések (egy Kossuth-díj, és négy Munkácsy-díjas a 19-es létszámú csoportból, hogy csak egyebeket ne említsek). Az effajta pesti protekcionizmus erősen bénítja csoportunk művészi alkotó életét. A múlt társadalom termelte ki e kóros jelenséget, a főváros és vidék fura viszonyát, mely sajnos változatlanul tovább él és ez vitathatatlan. Történtek események, amikor bebizonyítottuk, hogy versenyképesek vagyunk a fővárosiakkal (a 15 éves felszabadulási évforduló rézkarcalbuma vagy a 600 éves Debrecen sorozat). Teszünk és tettünk, s tett a megyei, a városi pártbizottság, a megyei és városi tanács végrehajtó bizottsága ilyen irányú kezdeményezéseket. Tudom, hogy máról holnapra rendeletekkel ezt megváltoztatni nem lehet. Tegyük közüggyé, vegye mindenki kezébe a gyomirtó kapát és irtsa mindenki ott, ahol alkalma és módja van rá. Ebben a munkában biztosan hiszem, hogy mindenkire lehet számítani, akinek társadalmi igazságérzetét sérti, ha egy gyommal találkozik.

SZÜKSÉG VAN KORSZERŰSÉGRE

Sok vita folyt és folyik napjainkban a modernizmusról. Én a magam módján nem is nevezném ezt modernizmusnak, hiszen minden kornak modern volt a művészete, a saját életében. Inkább korszerűségről beszélnék. Néhány olyan gondolatot szeretnék itt elmondani, aminek analízise részletes tanulmányt igényelne, s e cikk keretei ezt nem engedik, de magát mégsem tartom haszontalannak elmondani. Az általam úgynevezett korszerű törekvéseket sok vád éri, hogy szabadabban és gyakrabban élnek a valóságtól eltérő formai ábrázolással, az absztrahálás, a stilizálás, a modellírozás, a valóságot meghamisító sűrítés, sőt a valóság elemei helyett bizonyos korrekt behelyettesítések technikájával. De kérdés, minek az érdekében?

A művészetnek mindig a valóság szuggesztiójával kell hatni, így a valóság felidézése érdekében használja és használta ezeket a technikai ismereteket. Ahhoz, hogy a művészi intuíció önmagát közös élménnyé tehesse, kétségtelen, hogy szüksége van a legkorszerűbb megfogalmazásra, a dolgok és folyamatok lényegére is s közvetve arra is, amire vonatkoztatva a kor vagy a korszak a maga elveit levonja. Itt van valahol a koordináta tengely, itt a probléma, amiről viszonylag kevés szó esik, a művészet és az emberi fejlődés kapcsolata. A fejlődés a természettudományos korunkban olyan határokhoz kezd elérkezni, amelyek mind több és több filozófiai és érzelmi evindenciát helyezett új megvilágításba; ezért szükségszerű, hogy a létezés, élmény, a tudományos világkép függvénye is. Korunkban a természettudomány sokkal nagyobbat fejlődött vagy ugrott, mint amennyire valaha is volt vagy lehetett az emberi fejlődés folyamán. A tudomány mindig szűrő volt és az is marad, nem zárhatjuk ki, mert akkor hiányérzetünk támad a korszerű érzésektől. Természetesen a művészet soha nem volt és nem is lehet tudomány és ez döntő. A tudomány mindig az értelem pályáján mozog és fog is mozogni: a művészet pedig ha megelégszik az aktuálisan bizonyítható helyességgel, öncsonkítást végez. Miért?

A művészet számtalan remekműve igazolja, hogy a reálisnak és a csodálatosnak, tényszerűnek és illúziónak egyformán megvan a képessége ahhoz, hogy valami szépet hozzon létre. A szép kikezdhetetlen: mellőzni lehet, de cáfolni nem. A korszerű művészi ábrázolás tehát nem lehet más, mint a kor tipikus jegyeit gyűjtő fókusz. Így a szép nem táplálkozhat másból, mint a valóság újabb és mélyebb értelmezéséből. Ez az újabb és mélyebb értelmezés viszont elválaszthatatlan a forma kérdésétől. Csakhogy ha a formai-technikai korszerűséget vulgáris módon kezeljük, ellentmondásba kerülünk. Az élet új korszerű tárgyi adottságait, ha azok ésszerűek — a gőzgéptől a szputnyikig azonnal elfogadjuk — bár eddig ismeretlen formateremtésekkel találkozunk. Természetesnek tartjuk, hogy mással a világűrbe nem juthatunk, csak a szputnyikkal, de ha már a művészetben találkozunk új formajegyekkel vagy megfogalmazásokkal, megállunk és ellentmondunk az új szemléleti módnak. Miért? Arról van szó, hogy amiket a tudománytól, a tervező asztaloktól megszoktunk, elfogadjuk — míg idegenül fogadjuk a művészet világában. Ám ha a művészet és a művész nem hinne a múltnál fejlettebb, a mainál magasabbrendű holnapban, és egyben belenyugodna a pillanatnyi ízlésbe, mi lenne belőle holnap, vagy hogyan állna ma?

NINCS BÉKÉS EGYÜTTÉLÉS AZ IDEOLÓGIÁBAN

Az objektív fejlődés megköveteli az ideológiai aktivitást, a nézetek harcos szembeállítását, de a kritikákban még mindig sok az óvatoskodás, sok a várakozó álláspont. Ezért sok fontos elvi kérdés maradt megoldatlan és lehetőség nyílt ahhoz, hogy felhalmozódjanak különféle helytelen nézetek, félreértések, tévedések. Így gondolok a művészet társadalmi funkciójának merev, dogmatikus értelmezésére (nevelő feladatainak vulgáris értelmezésére), bizonyos liberális szubjektivista nézetek érvényesülésére, lehetőségére. A nyugati kultúrával való találkozásaink sok esetben csökkentik eszmei és elméleti biztonságunkat. Kapcsolatot kell tartanunk a világ művészetével, de képesnek kell lennünk kritikai elemzésükre is. Hiszem és tudom, hogy nincs békés együttélés az ideológiában. A művészet

Tar Zoltán: **KAZÁNSZEGECSELŐK** (Krétarajz)

Móré Mihály,
festőművész

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZOLGÁLÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1999 DEC 7

DEBRECENI ÉPÍTŐ KTSZ

11 MILLIÓS STABIL SZÖVETKEZE

1021

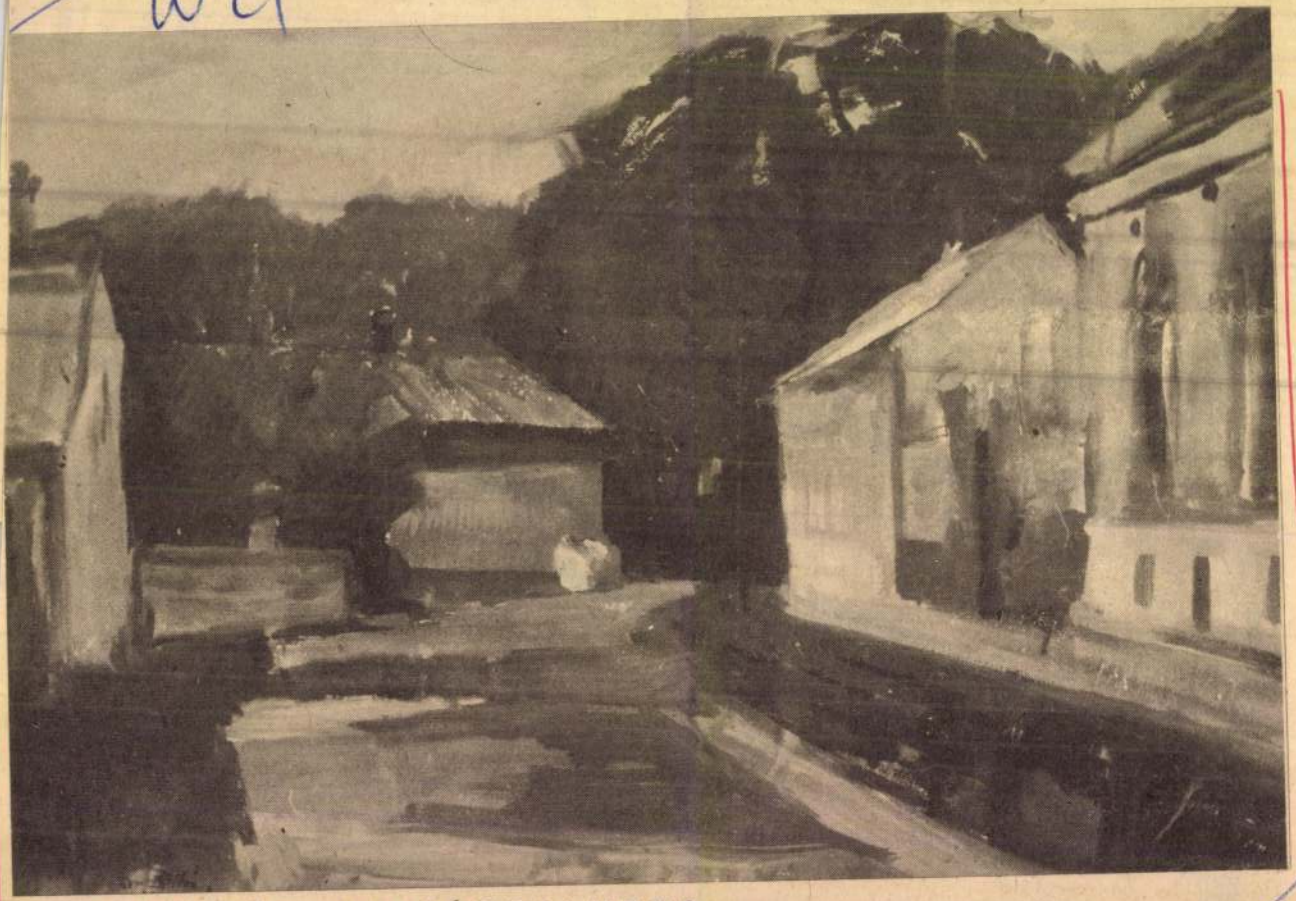

Tar Zoltán

TAR ZOLTÁN: KISVÁROSI UTCA

okat és betonozó kubikos kat. Munkába álláskor szer- lehet kötni, jutalmazás elle- Munkásszállót és étkezést — ellenében — biztosítunk. A ivezetőség felvesz továbbá ari érettségivel rendelkező ust a nyírgelsei és hejőcsa- mkahelyre. Bérezés meg- s szerint. Jelentkezni lehet: e, 31. sz. Állami Építőipari t 18. sz. fő-építésvezetősége, ügyi és bércsoportnál.

ajdú megyei Állami Építőipa- lalat felvételre keres kőmű- sbetonszerelő, könnyűgépke- egesztő szakmunkásokat, va- kubikosokat, továbbá a t házgyára felvesz elektri- at, vízfűtés szerelő, gázka- zelő, vízlágyító kezelő, kar- tó villanyszerelő szakmun- at, valamint betonozókat, fér- női segédmunkásokat. Jelent- lehet a munkaerő-gazdálko- : Debrecen, Kálvin tér 11., va- t a házgyárban, a Balmaz- osi úton.

veszünk egy fő perfekt gyors- ót, 1 fő építőipari teljesít- elszámolót. Jelentkezés: Köz- és Mélyépítő Vállalat, Debre- Vágóhíd u. 12. C.

ors-gépírót felvesz ünk. Sütő- Vállalat, Debrecen, Nyíl ut- —79.

ri munkára felvételre keres a Debreceni Ruhagyár. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán.

Villanyszerelő, hegesztő, lakatos fényező szakmunkásokat és segédmunkásokat alkalmaz a MÁV Járműjavító Üzem.

Garázsmestert azonnali belépéssel felvesznek. Debreceni Építő ipari Ktsz, Pásti u. 2., főmérnök.

Perfekt gyors-gépírónőt nagy gyakorlattal azonnal alkalmazunk Érdeklődni 11-610-es telefonon munkaidőben.

munkaügyi osztály.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett halottunk,

KECSKÉS FERENCNÉ
Újvári Mária

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes fájdalmunkban osztoztak.

A gyászoló család

A debreceni TÜZÉP telepen osztályos tégla korlátlan mennyiségben kapható.

Közület magáno

1200X690X HULLÁM fedi épüle

Ezúton mondunk hálás köszö- et mindazoknak, akik szere- t halottunk,

ÖZV. MUSZA FERENCNÉ

etésén megjelentek, ravatalára zorút, virágot helyeztek, és y fájdalmunkban résztvevő vel osztoztak.

A gyászoló család

Fájó szívvel tudatjuk, hogy szeretett testvérünk, sógornőnk, rokonunk,

KÁROLYI IRÉN

f. hó 17-én, hosszú szenvedés után, 66. évében elhunyt. Temetése f. hó 26-án, csütörtökön du. 2 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó teréből, a ref. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Homok u. 136.

Előbbi Csapó u. 40/A.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk,

FEHÉR GYULA
nyugdíjas tanító

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes fájdalmunkban osztoztak.

A gyászoló család

AGROKER

MBER 24.

Tar Zoltán

MAGYAR HÍRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1021 TAR ZOLTÁN • ŐSZI MUNKA ERDŐ SZÉLÉN

HAJDÚ-BI

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SOKAKTÓL MEGKÉRD
SZEMÉLYRE ÉS KORRA JELLEMZŐ VÁLASZOKKAL FELELTEK:
— KAPOK SOK CSOKIT MEG CUKROT.
— LOCSOLKODOK, ÉS EGY-KÉT SZÁZAST MEGKERESEK.
— ÖNTÖZZÜK A LÁNYOKAT MEG A GIGÁNKAT.
— SEMMIT, ELMEGYEK OTTHONRÓL EGÉSZ NAPRA.
— SÜTÉS, FŐZÉS, TAKARÍTÁS.

Húsvét vasárnapjának idejét nem a földi naptárkészítés logikája határozza meg. Az égi mechanika törvényei szerint, a tavaszi napéjegyenlőséggel jön el az ideje. A tél tavaszba fordulása a mindenség újraéledését is jelenti. S az új életet tisztán kell kezdeni. Talán ennek ősi, misztikus mozzanata volt a mezopotámiaiak emberáldozata, majd a bárányáldozat. A keresztény vallásban, a bibliai mitoszban Jézus meghalt, majd fel-

démonokat űzték a faluból, a világból, hogy lidércek nélkül, jó közérzettel kezdjék újra a tavaszi munkát, s úgy is legyen egész esztendőben.

Nem nosztalgikusan, tényszerűen mondom, ez a világ a múltba süllyedt el. Még egy-egy zártabb faluközösségben élnek szokások, hagyományok, de napról napra felejtődnek, hisz az öregek elmentével, a fiatalok nem vállalják az

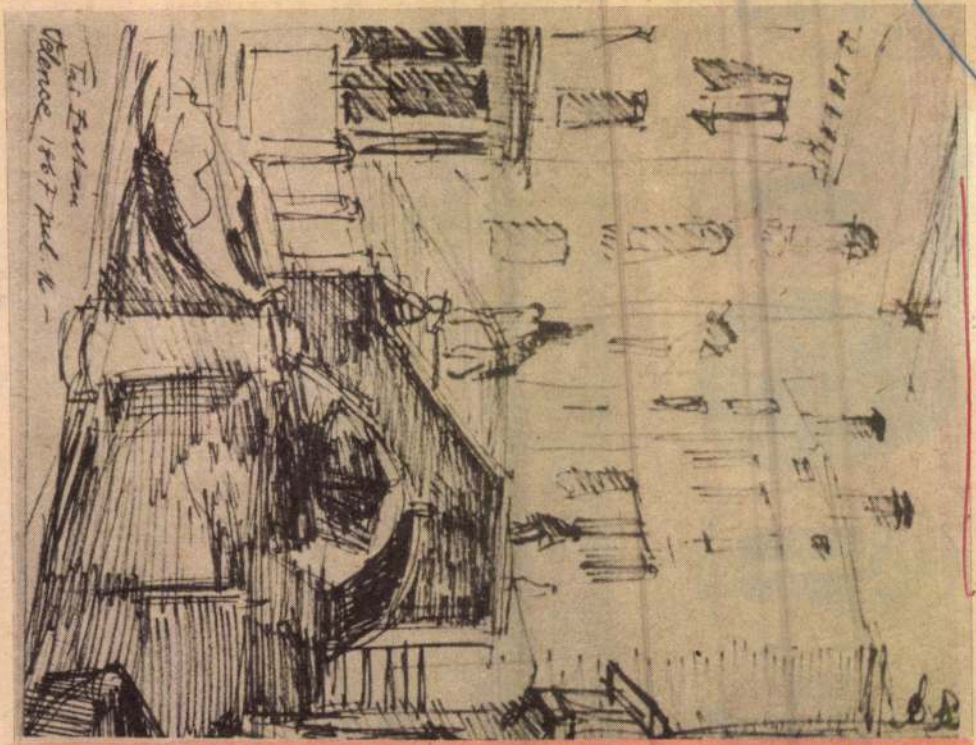

TAR ZOLTÁN • VELENCEI VÁROSKÉP

Tar 1021 Zoltán

„Re

VENDÉGLÁTÁS DEBI

„A sztár a töltött káposzta"

— Úgy tudom: először vannak itt...

— Igen, de reméljük, nem utoljára... Voltunk már az ország számtalan üdülőjében, hiszen nem vagyunk éppen fiatalok. Üdültünk Pécsen, Sopronban, de sehol sem éreztük még magunkat ilyen jól. Nem mintha a többi üdülőben nem lenne meg a kényelem, a megfelelő kiszolgálás, de valami mindig hiányzott

külözhetetlen a jó étkezés. A vá laszték elég bő: ebédre például két fajta leves és négyfajta utóétel kö zött válogathatnak a kedves üdülő vendégek. Legkedveltebb ételünk a alföldi módra készített töltött ká poszta; vannak olyan vendégek akik akár mindennap megennék. A levesek sztárja a scsi.

— Receptje?

— Burgonya, vegyes

Tar Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 15

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1024

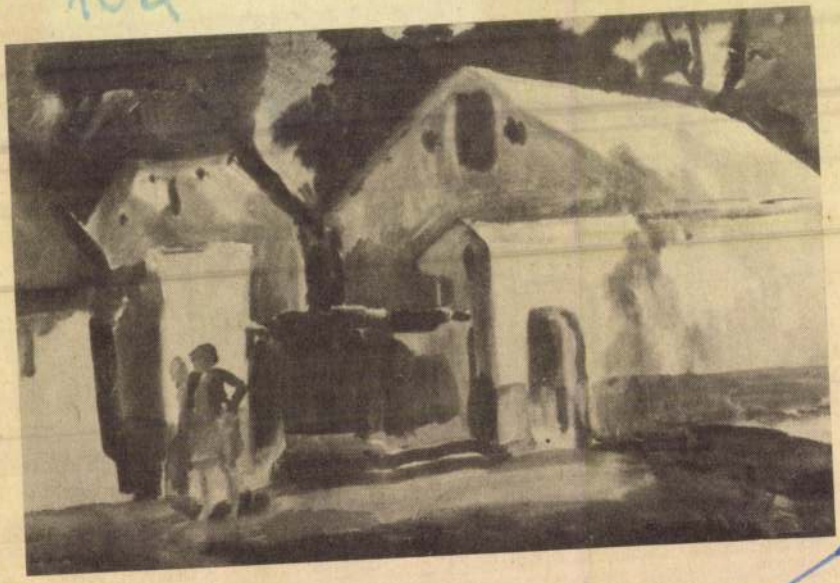

TAR ZOLTÁN: FÖLDESI HÁZAK

ANTENNA

Kiállítás nyílik a debreceni Déri Múzeumban Holló László Kossuth-díjas, érdemes művész munkáiból. A tárlatot január 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Béres András megyei múzeumigazgató nyitja meg.

*

„Zeneművészeink reflektorfényben" címmel új sorozatot indít február hónapban a Magyar Rádió. A műsor a magyar zenei élet kimagasló érdekességű eseményeivel, eredményeivel foglalkozik.

*

Dzsesszverseny. A Magyar Rádió zenei osztálya az idén is versenyt rendez a legjobb dzsesszegyüttesek számára. Jelentkezni 1968. február 1-ig lehet a Magyar Rádió címén (Bp. VIII., Bródy Sándor utca 5—7.).

*

„A picassói látásmód" címmel készített dokumentumfilmet a nagy festőművész munkásságáról Nelly Kaplan amerikai rendező és operatőr. Picasso megtekintve az alkotásait új szempontból megvilágító filmet, így nyilatkozott: „Most már sokkal jobban megértem a képeimet."

*

Húsz fiókkönyvtára és könyvkölcsönzője működik a hajdúböszörményi városi

Szinész

Ül velem szemben, az asztal másik oldalán, szemében némi riadtság és várakozás. Nekem most ellenfelem. Kérdezni kell, de úgy, hogy a válasza érdekesek legyenek, meg kell nyernem, meg kell ismernem, közel kell férkőznöm hozzá, hogy megnyilatkozzon, hogy beszéljen magáról, az életéről, a színházról, mindenről. Ki kell fosztanom. Első pillanatban éreztem, hogy nem lesz könnyű feladat. Nagyon kedves, közvetlen, szinte feszt lenül természetes, de valahol lelke mélyén zárkózott. Vagy talán szemérmes. Vannak dolgok természetesen, amikr nagyon nehéz beszélni. És nem is akar. Érzem, hogy ne is fog.

— Kérdezzen!

Ekkor vonult végképp ha állásba. Beleszív a cigarettába, és várja a kérdést. Ez a legnehezebb pillanat. Ő úgy érzi, hogy kiszolgáltatja magá nekem, én úgy érzem, hogy k vagyok szolgáltatva neki. Az után közel három órán át b szélgettünk. Vésely Margit, a debreceni Csokonai Színhá művésze tavaly ment nyugdíj ba. 1950 óta tagja a színhá nak, a debreceni közönség na gyon megszerette ez idő alatt

— Nem sokra vittem — mondja rezignáltan. — Eg színész számára az jelenti karriert, ha végleg pesti szí házhoz kerül. Ez nem jöhet szóba, mert az én szerepk römre Pesten mindig volt színésznők. Jobbak vagy le alábbis mások. Mezey Mári val és Gobbi Hildával egy id

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN 21

Hajdú-Bihar megyei Napló

Tar Zoltán
1021

Erdő széle

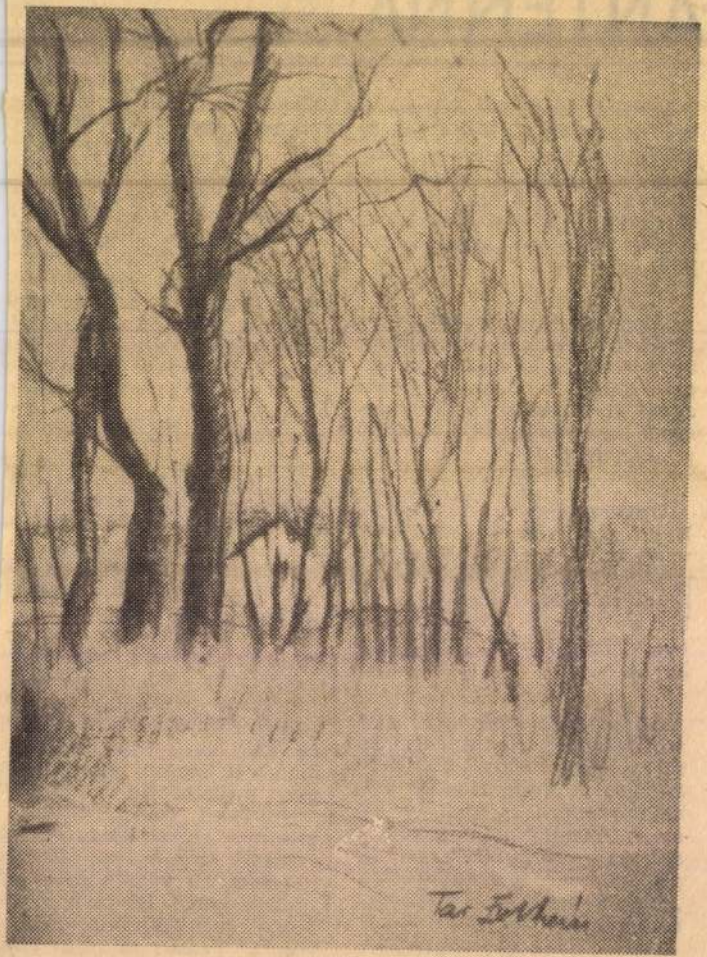

TAR ZOLTÁN (pasztell)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-7

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1971 ÁPR 1 -

1021

TAR ZOLTÁN:
CSENDÉLET
SZABADBAN

Beeth

.ALAT

.ÓINAK

kek, par-
ékok, ba-
eg-, por-
műáruk.
kek v á-

OSZLÓI, HAJ-
LGÁRI SZAK-

Olcsón eladó szép kombináltszekrény, négyszemélyes rekamié, könyvszekrény, szelon, asztal, szék, fotel, heverő, rádió, hangulatlámpa. Kigyó u. 57.

Eladó világos, keményfa hálók, darabonként is, négyszemélyes rekamié zöld huzattal, négy kárpitozott szék és két méter magas fikusz. Csigekert u. 9.

Eladó konyhabútor, sod-
személyes, egysze-
fotel

AZ ASZTAL ALATT IS ELFÉR

hangosan azt mondom: „Ugyan, nem tesz semmit".

Leülünk, a nejem tévedésből éppen a macskára, amely ott kuporog a széken. „A felesége mindig trampli volt, és az is marad" — suttogja a házigazda felesége a sógornője fülébe. Majd hangosan folytatja: „Ó, az a bestia! Kergesd el a macskát, Karl-Heinz!" A megkergetett macska felugrik az ebédlőasztalra, pontosan a krumplisalátás tálba.

— Nem tesz semmit — mondja a házigazda —, az a kis krumplisaláta . . .

Így a vacsora minden civódás és viszály nélkül megkezdődhet.

Először behozzák a levest. Kissé odakozmált és elsózták.

— Ah, milyen pompás

leugri
— A
kolta
kantja
— A
— jeg
a kisa
A v
get é
állunk
tanom
tónk
rágta
száran
egy n
támlál
— go
bosszú
ben
átmas
getősa
pontos
vetkez
odaszó
— H
kosüve
„Ar
vissza
üvegg
— A
gazda,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
Tar Zoltán
1968 MÁR 24

1021

Tar Zoltán:

VELENCEI HÍD

és képesítéssel felveszünk. J
kezéseket írásban, eddigi mű
rövid leírásával „Nagykeres
lem" jeligére a Debreceni Hi
be kérjük.

A Mester utcai Ref. Egyh
ség harangozói állás betöl
nyugdíjas férfi vagy nő jel
zését várja minden nap 9-től
ig Széchenyi u. 4. sz. alatti l
hivatalban.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat Házgyárában működő

minőségvizsgáló laboratórium felvételre keres

laborvezető helyettesi, valamint laboránsi munkakörbe középiskolai végzettséggel rendelkező dolgozókat.

Mindkét beosztásnál a férfi és női dolgozók közül is az építőipari technikumi végzettséggel rendelkezők előnyben.

Jelentkezés személyesen: Debrecen, Kálvin

a kiadóba kerer

Eladó 220 né
kerített pöszmét
nek alkalmas,
Leveleket „K
jeligére a kiad

Hajdúszoboszló
mellett víkend
Érdeklődni Ha
Gábor Áron u.

LAKÁ

Külön bejárat
komfortos lakás
két különálló
Szoboszlói út 2.
vács.

Másfél szobás
fortos főbérletet
re cserélnénk.
„Dobozy" jeligér
kérem.

Keresek megv
szoba-összkomfort
másfél szobás
lakást vagy O
kást. Makszim,
42. Telefon: 13-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1971 [illegible]

1021

TAR ZOLTÁN: VELENCE

Tar Zsuzsanna

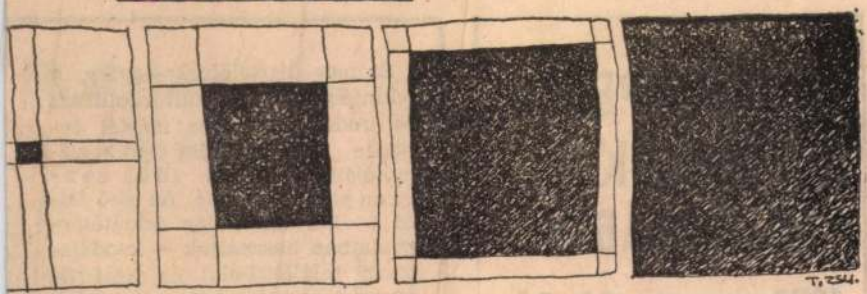

Tar Zsuzsanna rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. aug. 26. XXII. évf.
34.sz. 7. lap.

AMI KI VAN TALÁLVA

A BUDAPESTI MOZIK MŰSORÁBÓL

1978. augusztus 20—30.

VÖRÖSMARTY KERT:
Keoma (ol) f8.

BUDAI KERT:
Száguldás gyilkosságokkal (mb. am) n8.

CSEPEL PARKMOZI:
A csavargólány (argentin) 24—25. és 28—30. f8.
26-án **Wastaps** és a **Tűzkerék együttes** táncestje + a szünetben **Paradicsomi mese** (rövidfilm összeállítás) Műsorkezdés: 7.
27-én **Scampoló** és a **Start együttes** táncestje + a szünetben **Paradicsomi mese** (rövidfilm összeállítás). Műsorkezdés: 7.

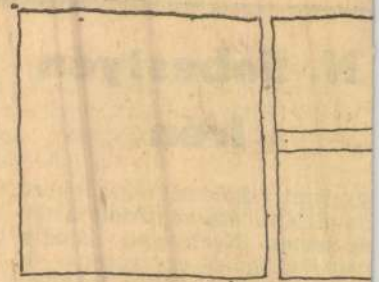

A BUDAPESTI MOZIK MŰSORÁBÓL

1978. augusztus 20—30.

Irén

Számos tisztelőinek tekintélyes finn kulti és irodalomtörténész [illegible] évtizede magyarországi útibeszámolójában finom idős asszonynak nevezte. Az első jelző — bár számtalan jelentésárnyalatban használjuk — csodálatosan találó. Lelki és testi finomság egyesült benne. Szeretet, tisztelet az ember, az élet iránt, szerény alázat, senkit sem bán-

egyetemi diplomát hazánkban. Fiatal kora óta vonzódott a természethez. Nyelvészeti stúdiumain túl talán ez vezette el Finnországba is. A finn irodalom értője, ismerője, barátja lett. Hosszú évtizedeken át ő fordí-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Tar Zsuzsanna

1978 AUG 26

1021

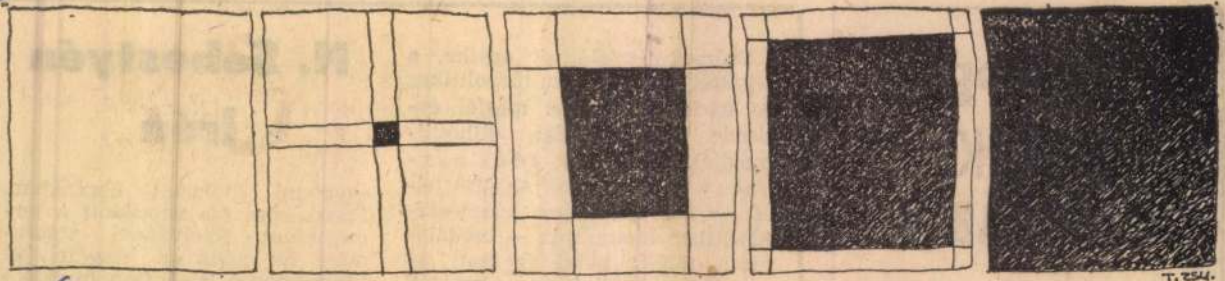

T. Zs.

Tar Zsuzsanna rajza

tapogatózik, mel
terében a keres
az egyetlen bizo

A fájó hiátusok
ten csendje" Ber
jeiben — az 1
— még *téma* és
Az újabb művek
egy *Suttogások*,
lével — már csa
tathatatlan *alapf*
lenyomatok" ez
ahogy Bergman
filmjét, A csend
magáramaradt en

számára. Eddigi életének ke

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 NOV 18

ÉLET ÉS IRODALOM

Tar Zsuzsanna

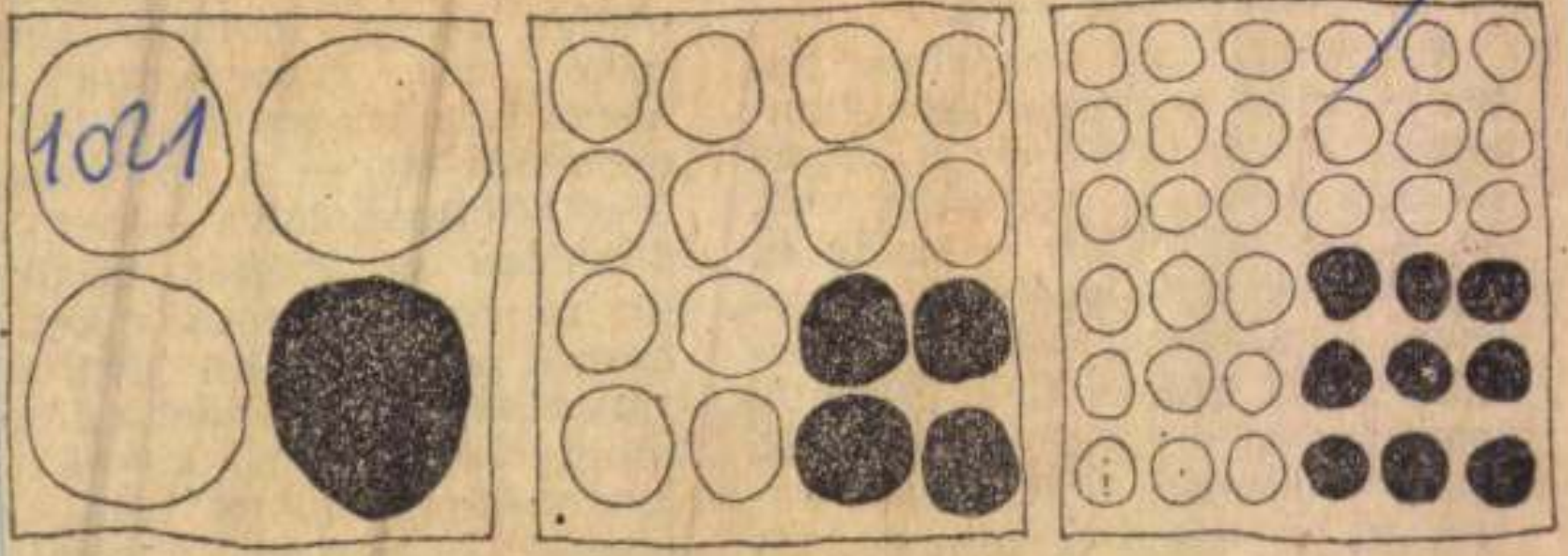

Tar Zsuzsanna rajza

Tar Zsuzsanna: Hajtogatás

Szél

ogság — mikor
ilahová?
utazni innen.
n között
odom
zótlanabb leszek

zonettek zá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Idt Zsuzsanna

1978 SEP 16

1021

Szeky János

majd — különösen a s

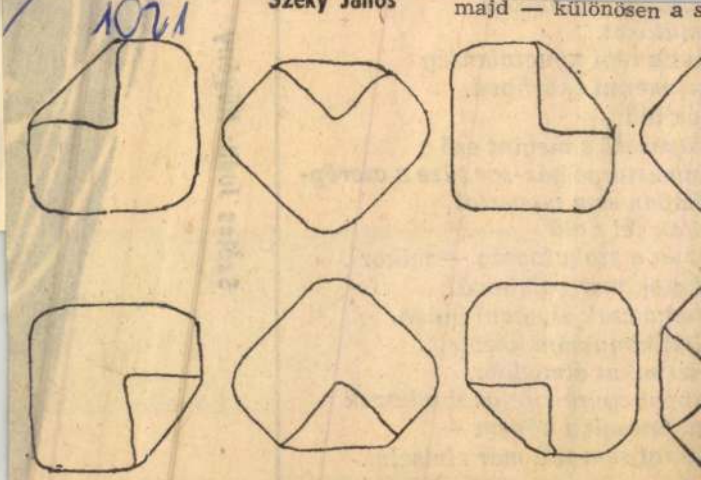

molás is elveszti pátoszát. Az *Állókép* hősei már jóval túl vannak az államvizsgán, noha mindenáron a mesék ködébe vesző diákéveket akarják elnyújtani, amíg lehet. Vagyis éppen egy mítoszt akarnak újraélni, s így ütköznek össze minduntalan a kemény valósággal. Az ütközéseket azonban csak a beavatott veszi észre.

Miért? Az életforma maga is a valóság fölött lebeg. Lebegve pedig nem lehet nagyot koccanni. A másik ok a hősnő, Simon Margit személye. Hol talpraesett, hol ügyefogyott, hol kékharisnya, hol józan fejű külkereskedelmi levelező. Minden következetlensége ellenére állandóan óvakodik attól hogy saját felsüléseit és mások látszatsikereit túl komolyan vegye. A hiedelmeket és nosztalgiákat romboló krónikás nem is választhatott volna megfelelőbb bizalmast. Mert elbeszélő és központi szereplője között igen bensőséges a viszony.

Ugyanaz a női okosság jellemzi mindkettőt: tavolságtartás, engedékenység, ironikus önszemlélet együttese. Hiányzik belőlük a vonzalom az érdektelen hétköznapi apróságok iránt (ezt a hajlamot gáláns kritikusok úgy tüntetik föl, mint nőíróink egyik fő erényét). Hiányzik belőlük, örvendetes módon, a gáttalan érzelmesség.

Ami mégis megkülönbözteti a szereplőt a narrátortól: Simon Margit sznobizmusa. Nem egyszerű in-

tott ennekek tesznek csak fengmeddig valóságossá. A szereplők a múltból bukkannak elő, a hősnő mindnyájukat ismeri, meglepetések már nem érik. Mégis szerét ejti, hogy e zárt körben vég nélkül bolyonghasson. Mindez elég is volna ahhoz, hogy *Kiss Irén* első regényéből pletykagyűjtemény legyen. Szerencsére a tárgyilagosság, a nőies elmeél, a rezignáció és a biztos humorérzék megmenti a könyvet ettől a sorstól.

[redacted]

Tar Zsuzsanna

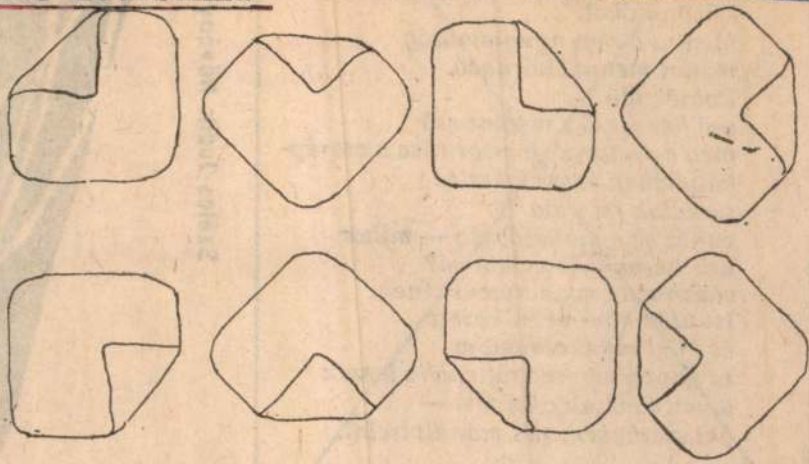

Tar Zsuzsanna: Hajtogatás

Élet és Irodalom, Bp. 1978. szept. 16.

1978. SZEPTEMBER 16.

XXII. évf. 37. sz.11. lap.

A tuloldalon lásd: Széles Judit: "Növény" c. rajzát.

mindhárman makacsul és önerejeben csinálják a magukét. Nekünk, a közönségnek is ez a jó.

a hangháttér misztikus susogása is. S minden ódon és ódon és

Széles Judit

HAJNAL GÁBOR:

Nyugtalanság

Megint a régi nyugtalanság
menni menni akárhová
hetek óta vonatokat lesek
és irigylem az ablakon ..
kibámulókat.
Megint a régi nyugtalanság
menni menni akárhová.
Pocsék idő
eső havaseső s megint eső
még a sustorgó gáz-sor tüze a cserép-
kályhában sem vigasztal
járkálok fel s alá
nehéz ez a szobafogság — mikor
utazhatok már valahová?
akárhová csak elutazni innen.
Itt ülök könyveim között
és éjjel sokat álmodom
és nappal egyre szótlanabb leszek
olyan fancsali a képem —
aki szeret sem tud már elviselni.

Megint a régi nyugtalanság
menni menni akárhová.

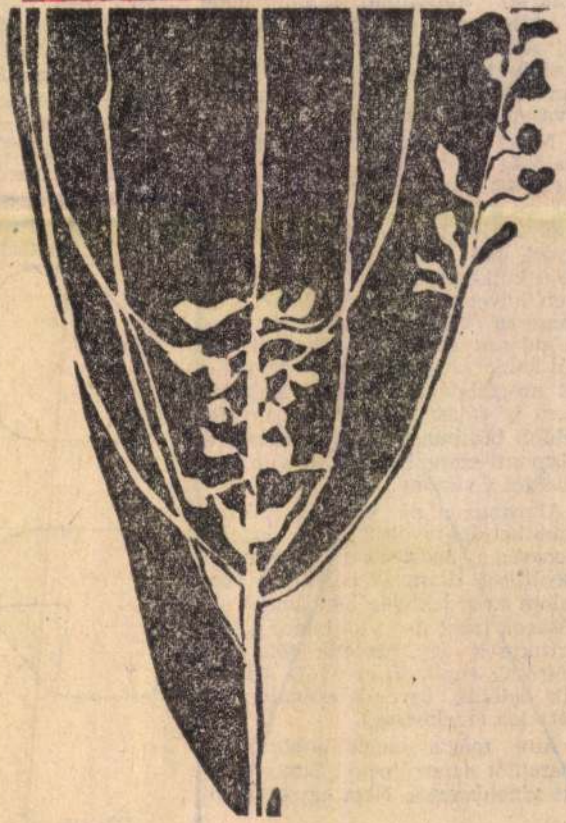

Széles Judit: Növény

Élet és Irodalom, Bp.
1978. SZEPTEMBER 16.
XXII. évf. 37. sz. 12. lap.

Tar Zsuzsanna

Tar Zsuzsanna: Tükörrendszer

RAJK

Ki volt Rajk László?

Ha születésének hetvenedik évfordulóján számot adunk arról, hogy mit tudunk és mit tudhatunk személyiségéről, szégyenkeznünk nem kell. Nemcsak azért, mert monográfia méltatja tevékenységét, s a tudományos elemzés pártos objektivitása az utókor tiszteletadásának egyik legfontosabb formája. Ám a kortársak és az utódok emlékezete manapság is

múltunkat. Az árnyalatok között azonban lássuk meg és sohase felejtsük el a domináns színt. Ez pedig Rajk volt, ezek a kommunisták voltak.

És látjuk Rajkot a felszabadult ország egyik legnépszerűbb politikusaként. A párt egyik irányítója, belügyminiszter volt. *„Talán azt hiszed, én szívesen lettem belügyminiszter?"* — ezt mondotta egyszer Marosán Györgynek, s a

Élet és Irodalom, Bp. 1979. márc. 10. XXIII. évf. 10. sz. 3. lap.

rra, hogy
gyarázha-
tjuk el az
es versek
szemű ku-
költemény
egállapítá-
s"-ként —
erű derű,
nt az öre-
/ érzelmes
pes dörgö-
r haláláig
agyunk. Ő
kabátom-
sszeszőröz-
neki. / Néz
jét."
zokni-kor-
vekkel je-
teljesítmé-

ő Ferenc

ménytelenség városának" szorításában szinte monomán öntudattal mutatta fel a létezés valódi értékeit, a sorsa ellenében kiküzdött harmóniát. Az őszinte emberi kapcsolatok igénye, a hazatalálás szomjúsága mai líránk-

Tar Zsuzsanna

tológiában, s gesztusnak is felfogható, hogy az ő költeményéből kölcsönzött címet a második kötet — a *Közelítések*.

Hiányához küszködve szoktatjuk magunkat.

Aczél Géza

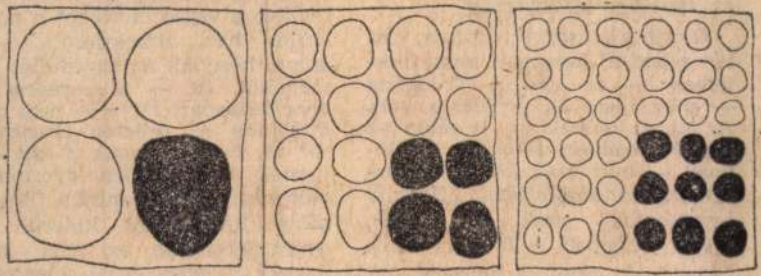

Tar Zsuzsanna rajza

ÉLET ÉS IRODALOM Bp.
1978. nov. 11.
XXII. évf. 46. sz. 11. lap.

miatt kibillen nyugalmi helyzetéből, elveszítjük biztonságunkat, visszaigazolásaink köznapi módszereit, s a külvilág csalóka tükre helyett *befelé* fordulunk a *magyarázatért*. Bergman a köznapi fecsegéstől a kitörésig, a kitöréstől pedig a végső *csöndig* tapogatózik, melynek ritka légterében a keresés, a kételkedés az egyetlen bizonyosság.

A fájó hiátusok birodalma, „Isten csendje" Bergman korai filmjeiben — az 1962-es Trilógiáig — még *téma* és *probléma* volt. Az újabb művekben — talán az egy *Suttogások, sikolyok* kivételével — már csak *közeg*, változtathatatlan *alapfeltétel*. „Negatív lenyomatok" ezek a filmek, ahogy Bergman a Trilógia zárófilmjét, A csend-et nevezte. A magáramaradt ember époszai, aki álom-jelenetében láthatjuk — újabb, véres és meggyötört arc bukkan elő. Jenny látszólag sziklaszilárd biztonságának megingásához nem elég csupán ez a magány-helyzet. Jónéhány kisebb esemény — egy megerőszakolási kísérlet, egy furcsán kezdődő barátság, s egy másik nő élet-eszményével történő szembesülés — mellett a végső indítékot a nagyszülői ház atmoszférája adja, ahová hősnőnk az egyedüllét elől menekül. Itt — a szerencsétlen öreg házaspárt látva — nem csak *általában* az öregség tragikuma tör rá, hanem annak a két embernek a tehetetlen gyermekké változása, akik — mint a film későbbi képsoraiból kiderül — gyermekkorában az igen nyomasztó „felettes én"-t jelentették számára. Eddigi életének kétféle

ról és ne
denekelőt
mindent
dekli. E
kárhoztat
olyan má
den film
nikációs
lis konfli
minden t
pontba fu
tárképek
nalai: eg
amely m
(vagy a
egyetlen,
metszéspo
genstein
ható, de

Ebből
man nem
bé-kevés
szűkülő

közli *Önmagunk — út — munka* címmel, amelyben az alkotómunka örömérőll, nehézségeiről — lényegéről vall a két szerző.

A július 27-i szám költője a mai lett költészetnek nálunk legismertebb alakja — Radnóti fordítója: *Maris Caklais;* a következőé pedig a számunkra nem kevésbé kedves *Ojars Vacietis*, aki József Attila líráját oltotta a lett költészetbe.

Az egyes számok világirodalmi kitekintései, műfordítói produkciói hasonlóképpen méltók a figyelemre. *Rainis Remass* Pablo Neruda-fordításai vagy *Leons Briedis* Petrarca-szonettjei világosan mutatják a lett költői nyelv, a sajátos, de szükség szerint plasztikusan kezelhető versritmika szinte korlátlan lehetőségeit. A lap utolsó oldalát a „könnyű műfaj" témáinak szentelik a szerkesztők — az év elején *Agatha Crhistie* életrajzát közölték folytatásokban — és most a rockzene történetét ismertetik. Elmondhatjuk: mindenki lapja ez; és így talán a hetvenötezres példányszám nem is annyira meghökkentő.

Lothár László

A LÉPCSŐ NÉLKÜL. Színes lengyel film, J. Hoffmann rendezésében; országos bemutató

Hangversenyek

GERGELY FERENC orgonaestje a Mátyás-templomban, augusztus 31-én

Kiállítások

IV. SZABOLCSI TÁRLAT a nyíregyházi Jósa András Múzeumban

NIGÉRIA MŰVÉSZETE. Kiállítás a Néprajzi Múzeumban. Megtekinthető: augusztus 24-től

ERDŐS JÚLIA textiltervező kiállítása a soproni Lábasházban. Megtekinthető: augusztus 31-ig

A MANUAL iparművészcsoport kiállítása a Műcsarnokban. Megtekinthető: augusztus 31-től

VÁCI NYÁRI TÁRLAT a váci Görög templomban. Megtekinthető: szeptember 2-ig

CSUTOROS SÁNDOR grafikai kiállítása a hajdúszoboszlói Délibáb Szállóban. Megtekinthető: szeptember 2-ig

DIENES GÁBOR kiállítása a Csók István Galériában. Megtekinthető: szeptember 6-ig

KALMÁR ISTVÁN kiállítása a Stúdió Galériában. Megtekinthető: szeptember 8-ig

PAPI LAJOS kiállítása a mezőtúri Művelődési Központban. Megtekinthető: szeptember 9-ig

BÁLINT ENDRE kiállítása a szombathelyi Berzsenyi Könyvtárban. Megtekinthető: szeptember 15-ig

JOHN HEARTFIELD FOTÓMONTÁZSAI. Kiállítás a Kassák Múzeumban. Megtekinthető: szeptember 16-ig

FÜLÖP ERZSÉBET kiállítása a Helikon Galériában. Megtekinthető: szeptember 16-ig

XI. GYULAI NYÁRI MŰVÉSZTELEP vázlatkiállítása a gyulai Erkel Művelődési Központban. Megtekinthető: szeptember 20-ig

Tar Zsuzsanna

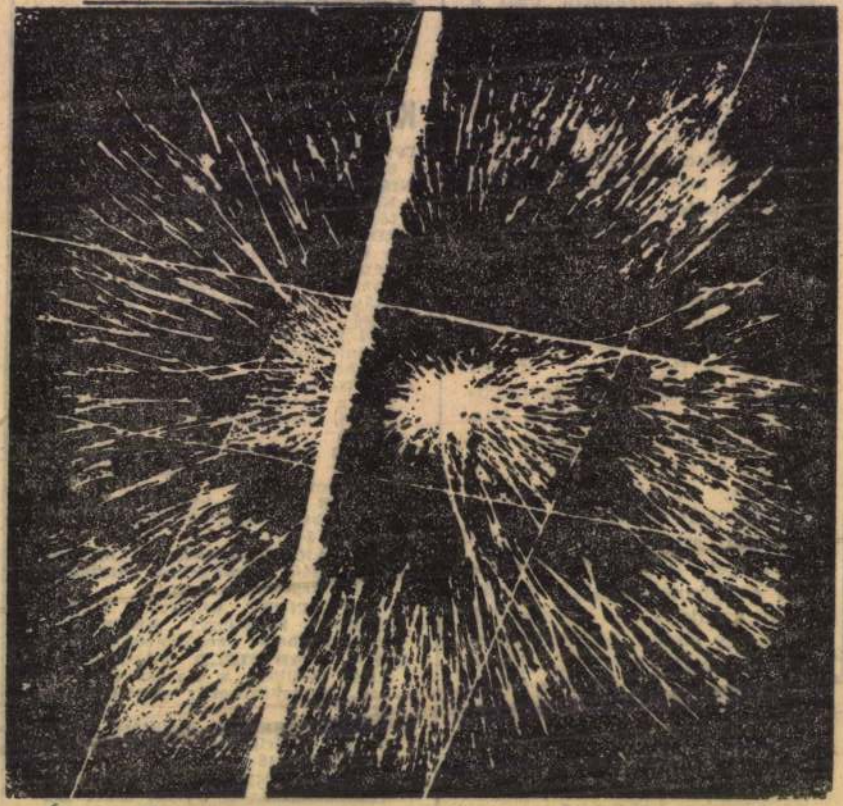

Élet és Irodalom, Bp. 1979. aug. 25.

Tar Zsuzsanna: Üvegterv

XXIII.évf. 34. sz. 7. lap.

1979. AUGUSZTUS 25.

Tar Zsuzsanna

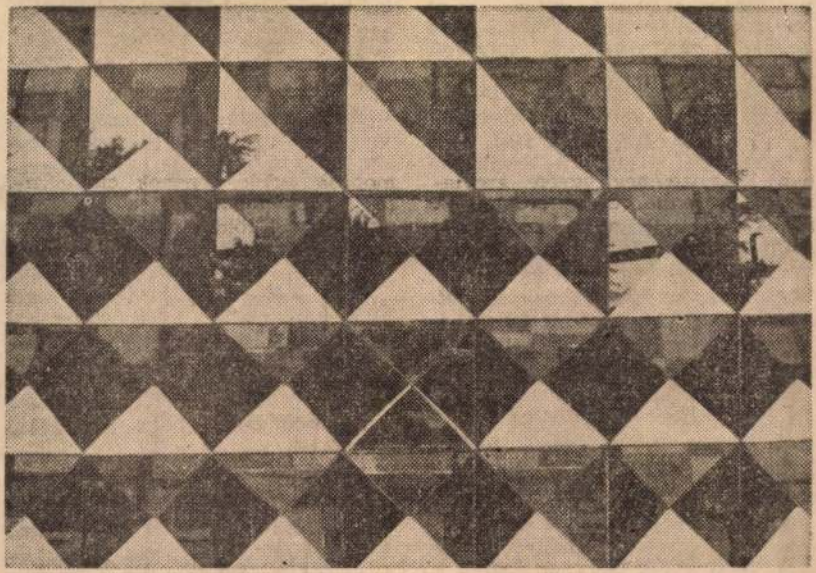

Tar Zsuzsanna: Tükrök

Élet és Budapest, 1980. jan. 12.
XXIV. évf. 2. sz. 12. lap.

A gyerekeknek játszó gyermek-

a költőnek 1947-ben *Bujtassatok el engem* című versét? Választ erre abból a tanulmányból kapunk, amelyet egy antológia elé írt (*Amíg szívünk dobog*, 1975). Ebből ismerhetjük meg a „munkásírók" tragikus irodalomtörténeti sorsát, azét a nemzedékét, mely a harmincas

kortárs irodalmat kiskorúsította, hanem annak kibontakozását, sokszínű- és sokhangúságát lehetetlenítette. Öncsonkító korlátoltsággal meg- és letagadta a magyar irodalom szocialista hagyományait... Ismeretlenségre ítélte a szocialista írók három nemzedékének felszabadulás előtti munkásságát..." Ennek a feledésre és ismeretlenségre ítélt vonulatnak része Benjámin költészete is, amelyet — legalábbis a fordulat éve előtt — ugyanerre a sorsra szánt az akkor érvényesülő irodalompolitika.

— írja dr Fábián Dániel —: Vissza a tömegekhez! A népben élni, a népben gondolkozni. Az alkotó értelmiség viselje a nép gondját úgy, hogy mindenki érezze: bajával vagy vágyaival nincsen egyedül... A régi keresztény erényeben feltétlenül hiszek, hogy a közösségi életre nevelődni kell, s ezt csak közösségben lehet. Ezért hiszem azt is, hogy a közösségi művelődési formák feltámaszthatók, illetve újjáéleszthetők."

Különös talán, hogy egy költő könyvéről szólva nem írok verselemzéseiről (*Ismeretlen költő verse, Jóvátétel, A proletárköltő világa*), sem szeretettel megrajzolt költőportréiról (*Az öröm jogáért* — Zelk Zoltán; *Korszerű-e a harmónia* — Simon István; *Csanádi Im-*

— vágta az rá ingerülten —, mindannyian itt ülünk. Ha az igazgatónő lát innen, akkor te is látsz.

Halda Alíz

Felvidéki András rajza (Részlet)

Tar Zsuzsanna

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 FEB 10

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

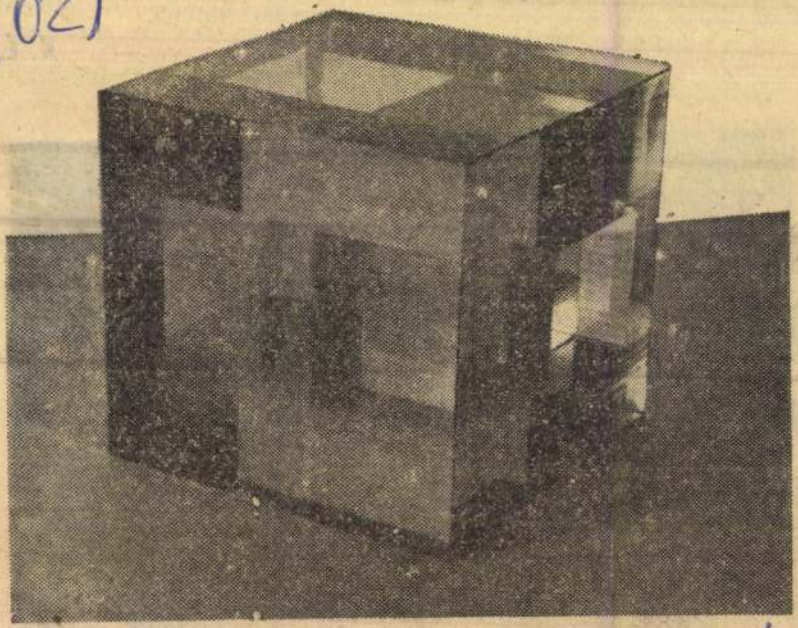

Tar Zsuzsanna: Üvegkocka

megérteni és [illegible]
és a lélek lényeges mozzanatait — ezt érzem a közösségi költő dolgának..."

Miféle életérzés, kétségbeesés és menekülni akarás sugallta hát a költőnek 1947-ben *Bújtassatok el engem* című versét? Választ erre abból a tanulmányból kapunk, amelyet egy antológia elé írt (*Amig szivünk dobog*, 1975). Ebből ismerhetjük meg a „munkásírók" tragikus irodalomtörténeti sorsát, azét a nemzedékét, mely a harmincas években lépett fel, s melyhez ő maga is tartozott. „A felszabadulást követő évtized irodalompolitikája — írja Benjámin — nemcsak a kortárs irodalmat kiskorúsította, hanem annak kibontakozását, sokszínű- és sokhangúságát lehetetlenítette. Öncsonkító korlátoltsággal meg- és letagadta a magyar irodalom szocialista hagyományait... Ismeretlenségre ítélte a szocialista írók három nemzedékének felszabadulás előtti munkásságát..." Ennek a feledésre és ismeretlenségre ítélt vonulatnak része Benjámin költészete is, amelyet — legalábbis a fordulat éve előtt — ugyanerre a sorsra szánt az akkor

sza a tömegekhez! A népben élni, a népben gondolkozni. Az alkotó értelmiség viselje a nép gondját úgy, hogy mindenki érezze: bajával vagy vágyaival nincsen egyedül... A régi keresztény erényeket idézem — írja —: az alázatot és a szolgálatot..." S ez Benjámin könyvének végkicsengése is: „Abban feltétlenül hiszek, hogy a közösségi életre nevelődni kell, s ezt csak közösségben lehet. Ezért hiszem azt is, hogy a közösségi művelődési formák feltámaszthatók, illetve újjáéleszthetők."

Különös talán, hogy egy költő könyvéről szólva nem írok verselemzéseiről (*Ismeretlen költő verse*, *Jóvátétel*, *A proletárköltő világa*), sem szeretettel megrajzolt költőportréiról (*Az öröm jogáért* — Zelk Zoltán; *Korszerű-e a harmónia* — Simon István; *Csanádi Im-*

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tar Zsuzsanna

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 JAN 12

ameddig engeded.

1021

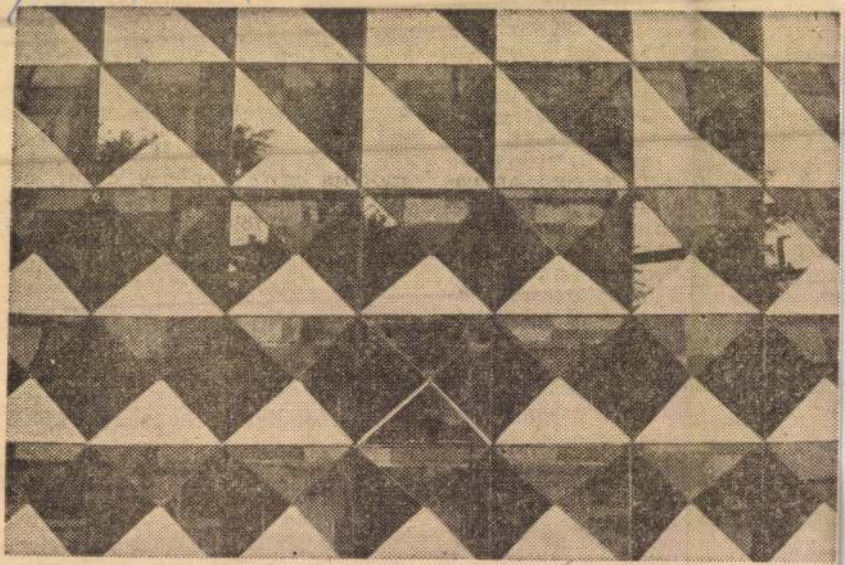

Tar Zsuzsanna: Tükrök

TAR
ZSUZSANNA

Tar Zsuzsanna munkái a Stúdió Galériában

Nehéz lehet *Tar* Zsuzsanna dolga látogatóival, akiknek zöme még Naum Gabo és Antoine Pevsner immár ötvenéves alkotásait sem ismeri, nem látott spárgaplasztikát, fonalszobrot... Márpedig a *Stúdió Galériában* ilyesfajta drótstruktúrák láthatók, ha nem is a maguk valóságában, hanem rajzba áttéve. Az áttétel pontos, megbízható; a rajzoló nem fogy ki türelméből s akár egy rajzfilmes, rögzíti tárgya — talán két hálószerkezetű tüdőlebeny...? — minden lebbenését. A maguk nemében artisztikusak is ezek a *filctollrajzok*, de készakart lefokozottságukhoz még hozzá kell szoknia a hazai közönségnek. Még alig szokta meg, hogy az újfajta kiállított tárgyakhoz nyúlni szabad, most hiába próbálná mozgásba lendíteni azt a kör alakú üveglapokból készült *szobrot*, mely a tüdőlebeny (maradjunk ennél) mozgásait, e mozgás fázisait, az üvegtől idegennek vélhető filctollrajzokon viseli magán; de mire belejönnénk a játékba s úgy vélnénk, ezek a körlapok egészen érdekes hálómintákat adhatnak ki, ha elkezdenek forogni — kezünket lefogja az alkotó, aki szilárd fa rámába ültette be üveglapjait, mert *csak jelezni kívánja*, mi lenne, ha lehetne... Mert csak az érdeklődés, a vágy, az emóció felkeltése a célja, gondolataink elindítása.

Ember Mária

A színházak szerdai műsora

Zenélőudvar: Emer Buckley hangversenye (Régi korok zenéje 5. 8) — **Május 9. park — Sátor Színház:** Sztárcsinálók (fél 9) — **Fővárosi Nagycirkusz:** Cirkusz '81 (fél 8).

Magyar Nemzet
1981. VIII. 19.

RAJK

Ki volt Rajk László?

Ha születésének hetvenedik évfordulóján számot adunk arról, hogy mit tudunk és mit tudhatunk személyiségéről, szégyenkeznünk nem kell. Nemcsak azért, mert monográfia méltatja tevékenységét, s a tudományos elemzés pártos objektivitása az utókor tiszteletadásának egyik legfontosabb formája. Ám a kortársak és az utódok emlékezete manapság is frissen őrzi tragédiájának tanulságait, életútjának jellegzetes tényeivel *együtt*. Az a történelem, amely ennyire *emberközelben* él, formálóan hathat — és kívánatos, hogy hasson — napjaink eseményei közepette is.

★

Látjuk Rajkot a harmincas évek elejének kommunista fiatal értelmiségei között. Ez már az a nemzedék volt, amely nem élte meg tudatosan a Tanácsköztársaságot, legfeljebb, ha gyermekkori emlémúltunkat. Az árnyalatok között azonban lássuk meg és sohase felejtsük el a domináns színt. Ez pedig Rajk volt, ezek a kommunisták voltak.

És látjuk Rajkot a felszabadult ország egyik legnépszerűbb politikusaként. A párt egyik irányítója, belügyminiszter volt. *„Talán azt hiszed, én szívesen lettem belügyminiszter?"* — ezt mondotta egyszer Marosán Györgynek, s a kérdésre maga adta meg a választ: — *„A párt idetett és teljesítem a kötelességemet..."* Kulcsmondatok ezek, Rajk politikus személyiségének indítékaihoz vezethetnek el.

Rajk világosan látó ember, tudatos kommunista volt, aki a politikai-társadalmi szükségszerűségeket pontosan felismerte. Ezért lett kommunista, ezért vállalta a hatalmas kockázatokat. Mindabban, amit 1945 után tett, ez a felismerés irányítja cselekvéseit, s ekkor összegeződnek „iskoláinak" hatásai. Az Eötvös Kollégiumtól

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 MÁR 10

ÉLET ÉS IRODALOM

Tar Zsuzsanna

1021

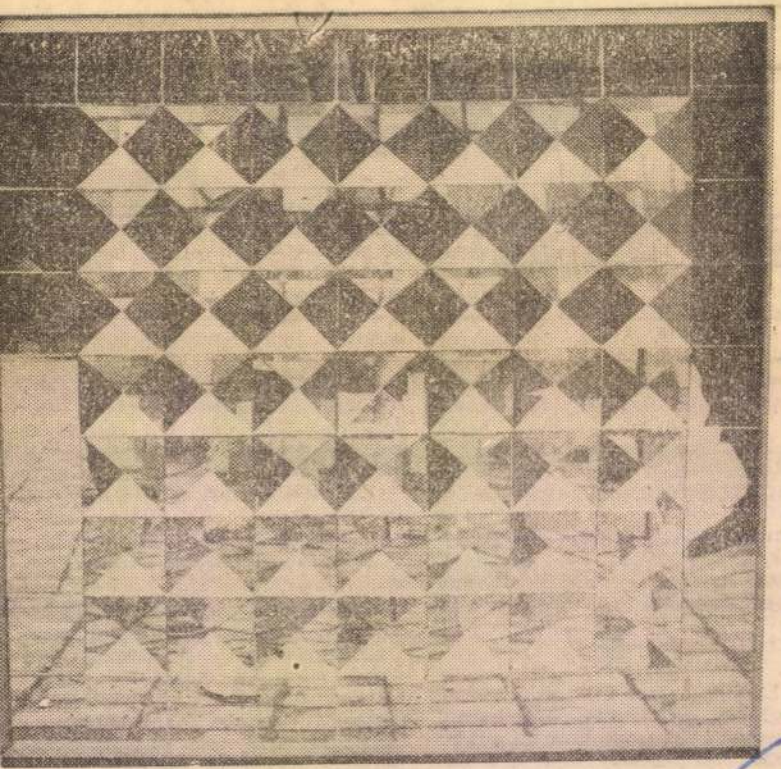

Tar Zsuzsanna: Tükörrendszer

szivárványtalan

A romániai fiatal magyar líráról

A valóban fiatal (ám sajnos javarészt kötet nélküli) hazai líra változatos színvonalú, de nagyjában folyamatos teljesítményeiről kialakult képe lehet a szorgalmas olvasónak. Mégsem könnyű rálátnia a legújabb magyar líra sokszínű törekvéseire, mert a hazai utánpótlás produktumainak visszhangja mellől hiányzik a határainkon túli fiatal magyar líra jelenségeinek akár vázlatos fölmérése is, holott az új vajdasági vagy romániai magyar költészet törekvéseinek rokonsága egyes magyarországi folyamatokkal nyilvánvaló. Az összegező számbavétel lappangó igénye tehát joggal fordulhat feléjük – ez alkalommal –, a romániai magyar líra új nemzedéke felé, amelynek mostani irodalmi pillanataiban egy sajátos, változatos irányultságú, formailag sokoldalú csoportosulás körvonalazódik. Vitakérdés lehet (s volt is marosvásárhelyi találkozóikon), hogy a folyóiratokban, antológiák együttes jelentkezéseivel és a hetvenes évek közepének-végének Forrás-köteteivel föltűnő fiatalok mennyiben tekinthetők *nemzedéknek* – természetesen a második Forrás-nemzedékhez képest. A második Forrás-generáció egykori nemzedék volta nem kétséges – enyyiben és így azonban az új rajzás joggal kerüli önmaga nemzedéki meghatározását. Ám a műfajaiban, irányaiban változatos új korosztálynál a nemzedékesdit mellőzve is észre kell vennünk valami közösen sajátost, az előzményekkel folytonos jellemzőt: *ethosz* és *elmélet* kettős jelenlétét. Lírájuk alakulásának hiányai és többletei egyaránt vannak – korai még a mérlegelő megítélés.

A hetvenes évek első felében kezdődő készülődés a romániai magyar irodalom második – 1944 utáni – korszakában már a líra negyedik indulását jelezte. Az elsőt, a Kányádi Sándorék költőnemzedékének jelentkezését 1957–58-ban követte a második megújulás, amikortól a leendő első Forrás-nemzedék hangadó egyéniségei egyre sűrűbben hallatták hangjukat a folyóiratokban, irodalmi vitákban. A tájékozódáshoz nevét kínáló, azóta is valódi rangot jelentő *Forrás* vállalkozása 1961-ben indult a bukaresti Irodalmi Könyvkiadó gondozásában, amelynek első verseskönyve Lászlóffy Aladár *Hangok a tereken* c. kötete volt (1962). A lírában Szilágyi Domokos lezárult, Hervay Gizella, Páskándi Géza napjainkban is gazdagodó életműve, a prózában Veress Zoltán és Bálint Tibor munkássága indult ekkor. A sorozat, amelyet ma a Kriterion ad ki, 1967-ig évenként két-három fiatal költő bemutatásával segítette az újító generáció sorjázását, mellettük Kántor Lajossal kritikust is indítva. Szőcs Kálmán és Palocsay Zsigmond jelentkezése után, 1967-ben állt össze a mostani fiatalok közvetlen elődeiről először hírt hozó antológia, a *Vitorla-ének*, amely azóta irodalomtörténeti viszonyítóponttá vált. Benne vonultak föl először a második Forrás-nemzedék legerősebb egyéniségei, akik röviddel ezután adták ki első könyveiket is: Király László a *Vadásztánc*ot (1967), Farkas Árpád a *Másnapos éneket*, Csiki László az *Esőt kaszálót* és Kenéz Ferenc a *Fekete hanglemezeket* 1968-ban, Magyari Lajos a *Hétarcú balladát* 1969-ben, Czegő Zoltán pedig a *Pogány liturgiát* és Páll Lajos a *Fényimádókat* 1970-ben. A velük és köteteikkel jelzett nemzedék az, amely után a legfiatalabb csoportosulás „. . . az elkötelezettségen túl a kultúra problémáira úgy kérdez rá, hogy a világ analóg problémáit is beépítve, az elmélet fontosságát végleg fölismerve alakítja ki a maga integrált magatartását" (Boér Géza). A Vitorla-ének huszonnyolc fiatal lírikusának csapatindulását az antológiák sorában csak három év múlva követte a *Kapuállító*, a sepsiszentgyörgyi írók, az újonnan alakult Megyei Tükör újságíróinak vegyes műfajú, közös könyve. Benne Farkas Árpád és Csiki László, Czegő és Magyari mellett már ott van a kötetben először jelentkező *Markó Béla* – a Forrás „harmadik" generációjából. Korai verseiben, amelyek Farkas költészetéhez való kötődéséről tanúskodnak, már jelen van Markó lírájának egyik jellemző vonása: a kamaszos kiábrándultságélmény mellett a gyermekkornosztalgiák és a stilizált természet. Az utóbbi tíz esztendő második együttjelentkezésében, a hangsúlyozottan nemzedéki jellegű *Varázslatainkban* (1974) Egyed Péter kivételével a huszonéves fiatalok legjobbjai is ott sorakoznak: *Adonyi Nagy Mária, Gagyi József, Gittai*

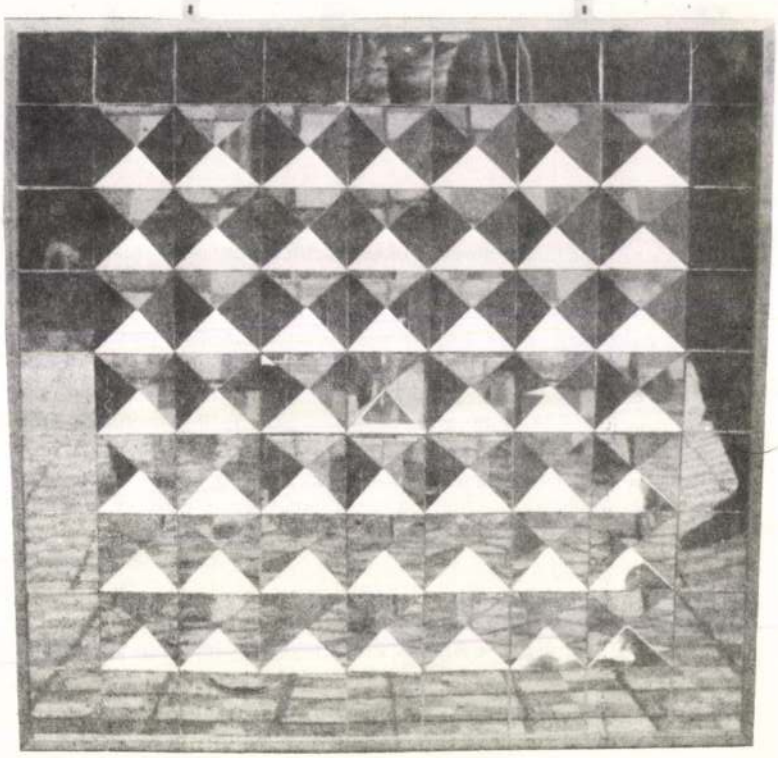

kör, a tükröt tartás a dolgokkal való szembenézést, a dolgok igazi arcának felfedését, illetve a saját magunkkal való szembenézést szimbolizálja. Saját magunkat csak másban, egy más tárgy segítségével, egy rajtunk kívül álló dolog, a tükör segítségével láthatjuk meg: azaz saját magunk teljes megismeréséhez egy tőlünk idegen dologra vagyunk utalva. A tükör Tar Zsuzsa munkáin passzív visszatükröző eszközből meditációs objektummá válik. A tükörfal, mely az első pillanatban a végtelenbe nyíló égbolt és a végtelenbe vesző táj megduplázódását nyújtja – s így maga is részévé válik a „természetnek", részévé válik, passzívan beleolvad környezetébe, mivel teljesen hasonul hozzá, látszatra elválaszthatatlanul eggyé válik vele –, a következő pillanatban elmozdul, sok, különböző szögben elferdülő tükröző felületű négyzetté esik szét, s a tükröző felületek közötti réseken a fal mögötti valóság tárul fel: szép és szellemes megfogalmazásaként a tükör összetett jelentésének. Mi a tükörkép és mi a valóság? Valóság-e a tükörkép, valóság-e a tükrözött tárgyhalmaz, valóság-e a tükör? Lehet-e a végtelennek tükröt tartani? Lehet-e a tükörnek tükröt tartani? Mi van a tükör előtt és mi van mögötte, ha a tükörkép és a mögötte lévő valóságdarab azonos, vagy azonosnak tűnik, mint az égbolt? Tar Zsuzsa tárgyai, tárgyhalmazai kérdéseket intéznek hozzánk, konvekciókra kérdeznek rá, vagy megválaszolatlan kérdésekre figyelmeztetnek.

Hegyi Loránd

Képjegyzék:

Kockában, 1978

Vonzások, (drótüveg) 1978

Tükör a látás hitelességéhez, 1978

A kocka bontja önmagát, 1977

tisztikus jelleg" és az anyagdemonstráció az alapképlete ezeknek a kollázsoknak. Olyan sajátos szemléleti mozzanatok ezek, melyek mind az ötvenes évek action painting művészetének – a reflektálatlanságot, a primer szubjektív önkifejezést, mint szimbolikus önmegváltást középpontba állító – szemléletétől, mind pedig a hatvanas évek „post-painterly-abstraction" művészetétől, a konkrét-strukturális művészet rendszerszemléletétől megkülönböztetik a hetvenes években művésszé váló fiatal generáció munkáit.

Éppen a potenciális fejleszthetőség, a mennyiségi növekedés érvényesülésének, illetve a strukturálatlanság vagy mennyiségi strukturálódás elvéhez, valamint a tárgyi-dologi világ nyitottságának, véletlenszerűségének, képlékenységének elvéhez kapcsolódik a tükrözés problémája, mely Tar Zsuzsa legutóbbi munkáin kerül előtérbe. Míg a hatvanas években kibontakozó „IPARTERV"-generáció művészete, metaforikusan fogalmazva, a véletlenszerűség megszüntetésének jegyében, a struktúraszervezés jegyében, zárt plasztikai erőterek, imaginárius mozgásterek szervezésének jegyében, a vizuális-plasztikai rendszerszervező eszközök purizmusára alapítva formálódott, addig a hetvenes évek fiatal művészei, így Tar Zsuzsa is a véletlenszerűség bevonására, a nyitottság esztétikai érvényesítésére, a képlékenység, változékonyság, szelektálatlanság bevonására tesz kísérletet. A tükrözés megőrzi a véletlenszerűséget, a változékonyságot, mivel a tükör válogatás nélkül, szelektálás, értékelés, beavatkozás, átrendezés, alá- és fölérendelés nélkül tükrözi vissza a végtelen tárgyhalmaz elé került darabját; s ugyanakkor a tükör a teljes nyitottság és beavatkozás nélküliség minőségi meghaladásának lehetőségét is hordozza: amennyiben a tü-

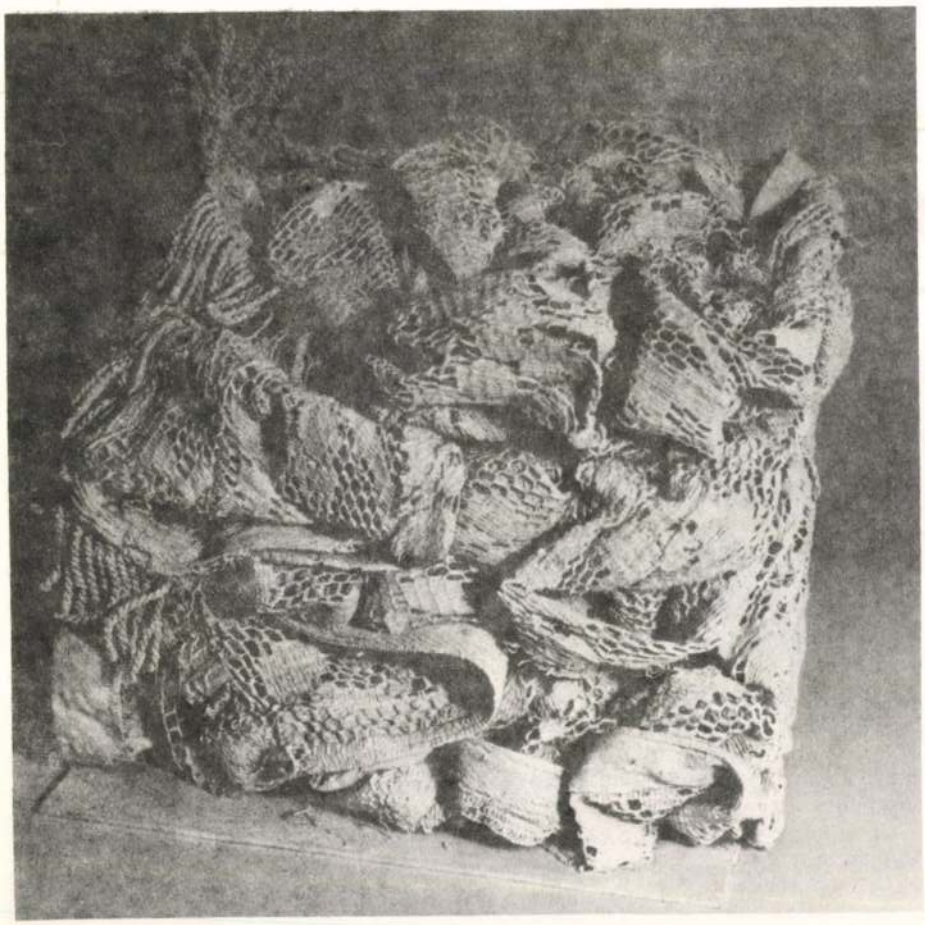

ró, egymástól alig eltérő részekből összeállított „statisztikus" rendszerek nem szigorú logikával következetesen kidolgozott, egy sajátos, matematikailag megragadható, mennyiségileg pontosan mérhető és előre meghatározott folyamat előrehaladását dokumentáló variációsorozatok – mint Maurer Dóra, Nádler István, Mengyán András, Türk Péter sorozatművei –, hanem a „statisztikai", mennyiségi demonstráción alapuló tárgyhalmazok. A halmazjelleg megfelel a tárgyi összefüggésekről kialakított képzetnek, melyben nincsenek hieratikus, kiemelt „rendezőelvek", nincsenek döntő fontosságú „alapelvek", „alaptörvények" – melyek nevében a tárgyi, dologi halmazok osztályozhatók, értékelhetők, rendszerezhetők és komponálhatók –, hanem az egymással állandóan új és új összefüggésbe kerülő, a korábbi viszonylatokat állandóan revideáló és felszámoló, kiismerhetetlen tárgykapcsolatok véletlenszerűsége, ismételhetetlensége ölt testet. Ugyanígy az üveglemezek közé helyezett, maguk körül szabálytalan alakú, a természeti mozgások amorf jellegét idéző, sajátos színhatású gázbuborékokat fejlesztő fémforgácsokkal képzett sorozatok – melyek alapvetően a primer anyagdemonstráción alapulnak – megőrzik a dolgok és tárgyak töredékességét; az emberi beavatkozás, a mesterséges anyagmanipuláció ellenére megmarad a véletlenszerűség, a kiszámíthatatlanság mozzanata, megmarad az egymás mellé került, ismeretlen vagy szokatlan dolgok, egymás mellé került szokatlan anyagok kapcsolatának primer jellege. Bár a spontaneitás, úgy tűnik, fontos mozzanata ezeknek a struktúráknak, s a véletlenszerűség, a – látszatra – kiszámítatlanság mozzanatából adódó primeritás háttérbe szorítani látszik minden előzetes kompozíciós elemet, mégis, mesterségesen előidézett szituációkról van szó. Éppen ezért nem beszélhetünk a szubjektív alakítás primeritásáról, reflektálatlanságáról, mivel Tar Zsuzsa munkáin az előzetes rendszerszervező elgondolások helyettesítése az anyagdemonstráció primer, véletlenszerűséget is megőrző nyitottságával nem vezet a szubjektum reflektálatlan önkifejezéséhez. A szubjektivitás nem a művészindividuum direkt önkifejezésében, a szubjektum pszichikai önfeltárulkozásában ölt testet; az action painting korszakának reflektálatlan, az individuum önfeltárulkozását önfelszabadításként átélő, heroikus szubjektivizmusa távol áll Tar Zsuzsa szemléletétől. Nála a szubjektivitás mintegy a – látszatra spontán, valójában mesterségesen előidézett – anyagdemonstráció nyitottságában, véletlenszerűségében, potenciális fejleszthetőségében, szigorú határokat feloldó elaszticitásában, úgymond „rendszerellenességében" – indirekte – jelenik meg. Sorozatai nem szigorúan meghatározott logikai alapelvek alapján felépített struktúrák, hanem – a végtelenségig fejleszthető, mennyiségileg növelhető – anyagdemonstrációk, melyben a mesterségesen létrehozott változtatások (mennyiségi változtatások) mintegy lenyomatai az emberi beavatkozásnak, lenyomatai a művész személyes akciójának, a tárggyal szemben gyakorolt akciójának. Míg az action painting „klasszikus" korszakában, azaz az ötvenes években, a művész személyes gesztusait követő, az érzelmi-indulati-pszichikai önfeltárás folyamatát képileg rögzítő informel vizuális kifejezőmód heroikus individualizmusa nem experimentumként, nem kísérleti-analitikus jelleggel „vizsgálta" a szubjektív beavatkozások, a művész által az anyagon végrehajtott agresszió hatásait, hanem csakis a minél mélyebb, minél elementárisabb önkifejezés érdekében, addig a mai legfiatalabb művészgeneráció tagjainak, így pl. Záborszky Gábornak, El Kazovszkijnak és Tar Zsuzsának a munkáin felbukkanó informel elemek nem hordozzák a primer indulati önkifejezés heroizmusát, önmegváltó esztétikai, vagy esztétikán túlmutató energiáit. Záborszky Gábornál és Tar Zsuzsánál egyaránt mesterségesen létrehozott „kísérleti" helyzetek jelennek meg, melyekben az anyagon végrehajtott agresszió a variációk egymás mellé sorakoztatásával, a mennyiségi mozzanatok kiemelésével mindenfajta direkt, reflektálatlan, spontán, indulati önkifejezést nélkülöz; s így nélkülözi a reflektálatlan önkifejezésbe, mint – esztétikai elvont szinten történő – szimbolikus önmegváltásba vetett hitet is. Tar Zsuzsa montázsainak, kollázsainak nagyobb része sem a hagyományos szürrealista-asszociatív montázstechnikával készült, hanem a mennyiségi egymás mellé helyezésen és felhalmozáson alapul, mely megtartja a tárgyi-dologi világ nyitottságát, töredékességét, változékonyságát, képlékenységét, „rendszertelenségét"; csakis a művész és a tárgy, az individuum és az anyag közötti személyes viszony, személyes akció által jön létre bizonyos strukturálódás, melynek azonban nincs „expresszív" karaktere. Az ismétlődés, a szabálytalan felsorakoztatás, a „pontatlan sta-

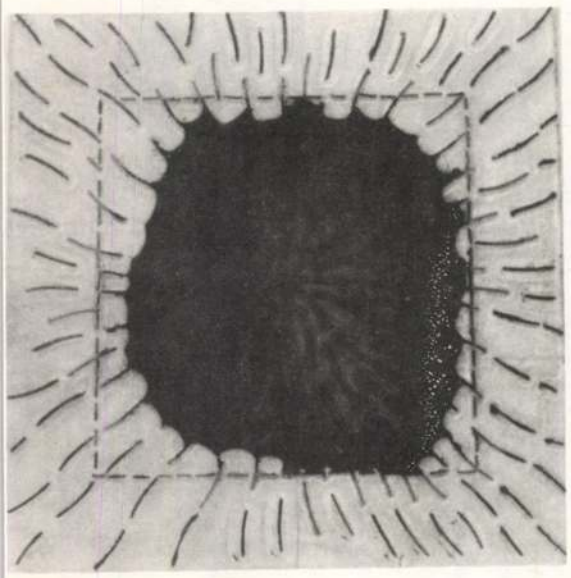

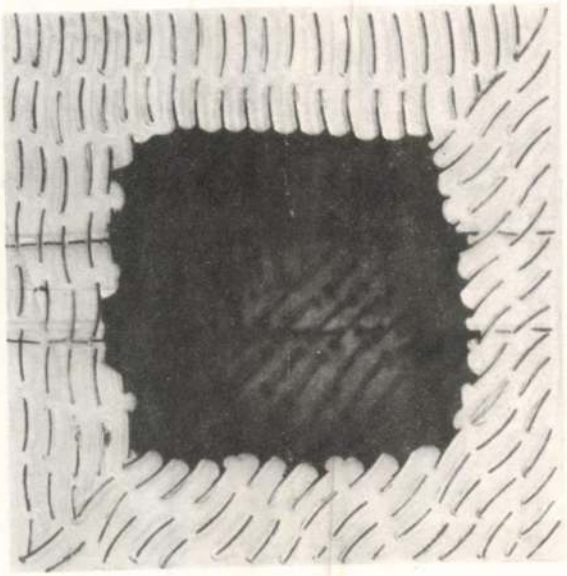

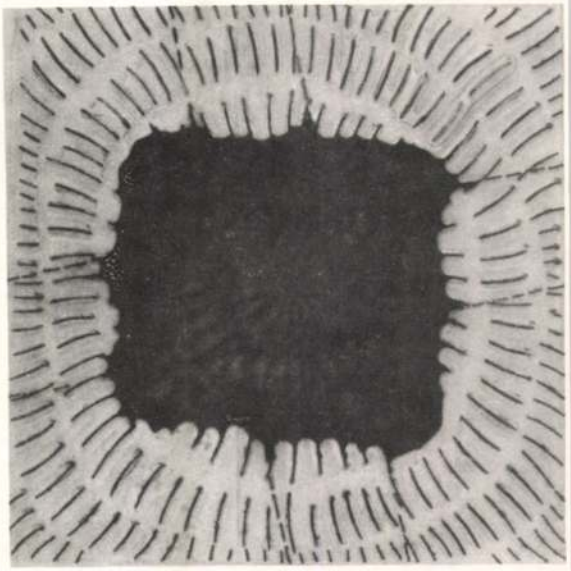

látás és gondolkodás leleplezését és ironikus kritikáját – s mindezen keresztül egyetemesen érvényes rendszerek, imaginárius mozgástereket képező konkrét plasztikai struktúrák teremtését.

A mai magyar művészet legfiatalabb generációjának néhány éve jelentkező tagjai, El Kazovszkij, Záborszky Gábor, Károlyi Zsigmond, Tóth Péter, Albert Zsuzsa, Barabás Márton – és Tar Zsuzsa, úgy tűnik, nem kívánják folytatni az „IPARTERV"-generáció – stabil értékrenden alapuló – purista alkotói útját, mely dinamikus erőtereket magukba foglaló zárt plasztikai struktúrák teremtésére irányul. Számukra a tiszta plasztikai érzékenységen, a vizuális-plasztikai eszközök végsőkig letisztult, homogén rendszerén alapuló, leszűrt, letisztult, redukált viszonylatrendszerekre törekvő művészi teremtés helyett a rendszerek egymásba áramlása, nyitottsága, elasztikus jellege, a határok tisztázatlansága vagy teljes feloldása, e rendszerek heterogenitása, reagálóképessége, aktivizálhatósága, a praktikum, a szociologikum és az aktivitás felé való elmozdulása válik lényegesebbé; és magának a művészindividuumnak személyes jelenléte, személyes valósága, személyes magatartása, a konkrét szituációra való személyes reagálása – azaz a művész személyes létének és a dolgokkal létesített kapcsolatának – számunkra kimerithetetlennek tetsző – jelentésgazdagsága válik központi mozzanattá. A zárt plasztikai határok feloldódnak; minden képlékennyé, minden mindennel kapcsolhatóvá, egyesíthetővé és feldarabolhatóvá válik. A struktúra helyett a halmaz, a plasztikai-vizuális tárgy helyett a viselkedés válik fontossá. A vizuális-plasztikai tárgyformálás, a meghatározott értékszemléletet manifesztáló esztétikai struktúraszervezés helyett fontosabb számukra maga a személyes jelenlét, személyes cselekvés, passzív reagálás, kísérleti vizsgálódás vagy aktív részvétel egyaránt. A művész személyisége éppúgy a művészeti aktivitás tárgyává válik, mint a művész teste az experimentális vizsgálódás tárgyává. A művész számára a saját teste a legmegbízhatóbb; saját személyisége az egyetlen, melyre érvényes lehet saját gondolata. Talán nem elhamarkodott ez a megállapítás, hiszen a különböző, egymástól meglehetősen eltérő karakterű, eltérő érdeklődésű alkotóknál fedezhetjük fel ezeket a lényegében hasonló szemléleti sajátosságokat.

Tar Zsuzsa legújabb munkái sem a megelőző generáció tárgyalakítási szemléletének felelnek meg; még ha bizonyos technikai mozzanatokban kapcsolódnak is ahhoz. A kis, ap-

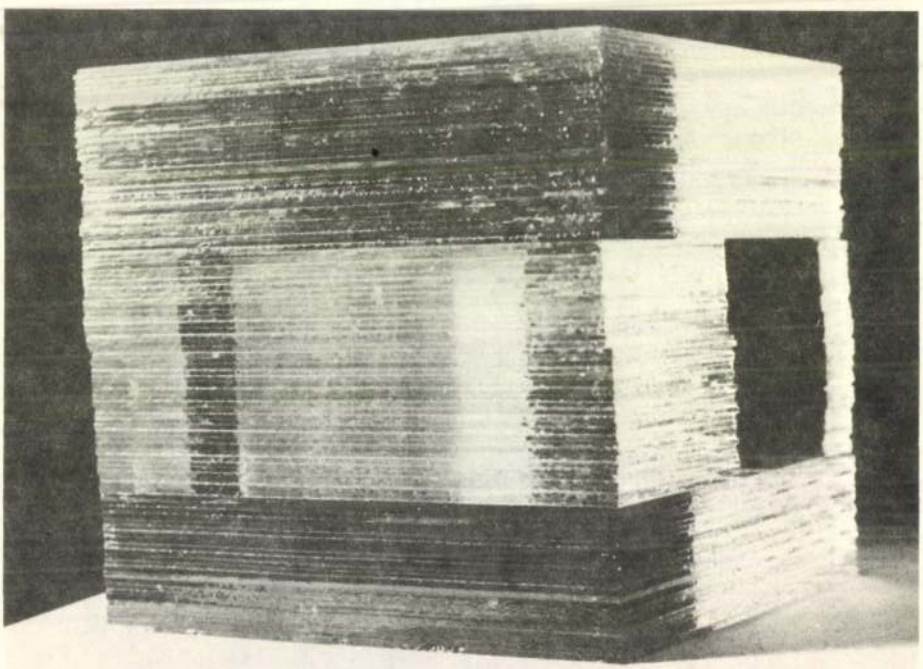

alapnak mindig kéznél lévő Kormos Istvánból, vagy az eredeti látomásosságú, de érzelmi lírájával mindig mély gondolatokat sodrató Nagy Lászlóból a magatartás példáját vették csak át csupán, másrészt a magyar költészet minden variációs lehetőségét ismerő, éppen ezért oly magabiztosan teremtő és romboló Tandori Dezsőtől csupán a szójáték lehetőségeit. Egyfelől tehát a magatartás és tragikus sors modellként való alkalmazása nehezíti meg azt, hogy megtalálja költői hangját és ráébredjen lehetőségeire a nemzedék, másfelől az viszi tévutakra, hogy a misztifikált módszereknek nem ismeri gyökereit, nem érti lényegét.

4. Nemcsak a valóság transzformálásakor, hanem irodalmi és műveltségbeli tájékozódásakor is jellemző a most induló költőkre, hogy nem primer, hanem szekunder élményekből merítenek, átadják magukat a közvetlen hatásnak, amely az előttük járóktól éri őket. Költői vagyonukból és fegyvertárukból is kimarad mindaz, amit az előző századok halmoztak föl, ugyanakkor telezsúfolódnak köteteik a különböző mítoszokkal és ellenmítoszokkal.

5. Mindez azért rendkívül furcsa, mert az utóbbi négy év új költőire inkább a tudatosság, mintsem az ösztönösség a jellemző. A tudatosság azonban igen sokszor tudatlanságot leplez, az ösztönösséget mímelő vallomás pedig tanácstalanságot. Kevés kivételtől eltekintve, meglepően nagy különbséget mutatnak a megfogalmazott költői programok és maguk a versek, amiből arra kell következtetni, hogy az alkotók nagy részét nem valamiféle költői cél, hanem a versírás maga vezette az irodalomba.

6. A legújabb magyar költészet, amelyet szemügyre vehettünk, semmiképp sem elszigetelt jelenség. Mindaz a kórtünet, amivel kritikus és költő egyaránt tisztában van, csupán durvábban és elkülöníthetőbben válik láthatóvá. Amikor ezt bíráljuk, nem egyes költők tehetségében kételkedünk, csupán annak a kívánságunknak próbálunk hangot adni, hogy éppen az induló nemzedékeknek kellene megtisztítani és nem gyarapítani a költészet szeméttelepét.

7. Tanulmányomat egy, a fiatal lírikusok által érzékelhetően mellőzött, mondhatni, nem olvasott nagy költő versével kezdtem. Hadd fejezzem be a kritikus Babits megjegyzésével, amely szívem szerinti tanácsot ad minden induló költőnek:

„Másik közkeletű babonája (ez első az eredetiségé volt! megjegyzés tőlem, V. M.) mai költészetünknek a retorikától való irtózás. Aki azt hiszi, hogy a meleg és eleven szó a mindennapi beszéddel jelent egyet, aki elvileg lemond a dikció emelkedettségéről, az a költészet szárnyait nyírja meg. Mit ér a madár, ha a földön marad? Arra a csiga is jó. Bizonyos, hogy a retorika iránti ellenszenv a hamis és elcsépelt retorika elleni jogos reakcióból született meg: s ez igazat látszik adni az eredetiség babonájának. De hát más a sas, és más a papírsárkány. Sasnak nem hányjuk szemére, ha úgy röpül, mint más sasok. De a rossz vers igazi papírmadár; akár köti földhöz a Próza zsinege, akár nem. Minden szél játéka az, s mennél magasabbra száll, annál jobban zörög."

Papírmadarat röptetni, ez tény, reálisabb és szórakoztatóbb, mint arról álmodozni, hogy röpülni is megtanulhat az ember. A zörgés – mindenesetre – egyre hangosabb.

Veress Miklós

TAR ZSUZSA

Mi van a tükör mögött

Tar Zsuzsa művészete

Tíz évvel ezelőtt, 1968 őszén nyílt meg Budapesten az IPARTERV kiállítótermében a magyar avantgarde művészet ötödik generációjának döntő jelentőségű, első nagy csoportkiállítása. A résztvevők, Bak Imre, Erdély Miklós, Frey Krisztián, Hencze Tamás, Jovánovics György, Keserü Ilona, Konkoly Gyula, Lakner László, Méhes László, Nádler István és Tót Endre műveikkel azt a lépést reprezentálták a hatvanas évek magyar művészeti életében, ami az aktuális európai, illetve egyetemes művészeti eredményekhez, elsősorban a pop art, post-pop art és a post-painterly-abstraction („festőiség utáni absztrakció") problémaköréhez való felzárkózást, e problémakör átgondolását, a magyar provinciális-természetelvű látványfestészettel és a manipulált álrealista illuzionizmussal való végleges szakítást jelentette. Ez a lépés ugyanakkor a hazai avantgarde-tradíció – elsősorban Kassák, Korniss, Martyn, valamint Kondor és Csernus művészetének – átértékelését, e művészek által megkezdett út folytatását is jelentette; azaz a vizuális-plasztikai tradíció átértékelését. Természetesen nem beszélhetünk egyenes vonalú folytatásról vagy szigorúan vett problémakontinuitásról, még Korniss és Tót, Hencze kalligrafikus absztrakciója esetében sem; sokkal inkább egy etikai-művészetszemléleti kapcsolódásról, illetve egy nonkonformista magatartás vállalásáról. Döntő jelentőségű volt ez a kiállítás azért is, mert fontos művekkel bizonyította, hogy a különböző, nagyon is sokirányú művészeti kutatás és tájékozódás ellenére visszavonhatatlanul jelen van a magyar művészeti struktúrában egy lényegében egységes szellemiséget képviselő generáció, mely az új tér-, idő- és mozgásfelfogás alapján, illetve a művészetnek fokozottabban szociológiai jelenségként, aktív, önteremtő rendszerként való felfogása alapján új művészetet teremt: egy olyan művészetet, mely érzékenyebben reagál a szociológiai jelenségekre, illetve érzékenyebben dolgozza fel a jelen valóságát, s monumentális tárgyformálásában megkísérli az elidegenedett tárgyi világ humanizálását, a technikai civilizáció teremtette fétisek defetisizálását, a sztereotip

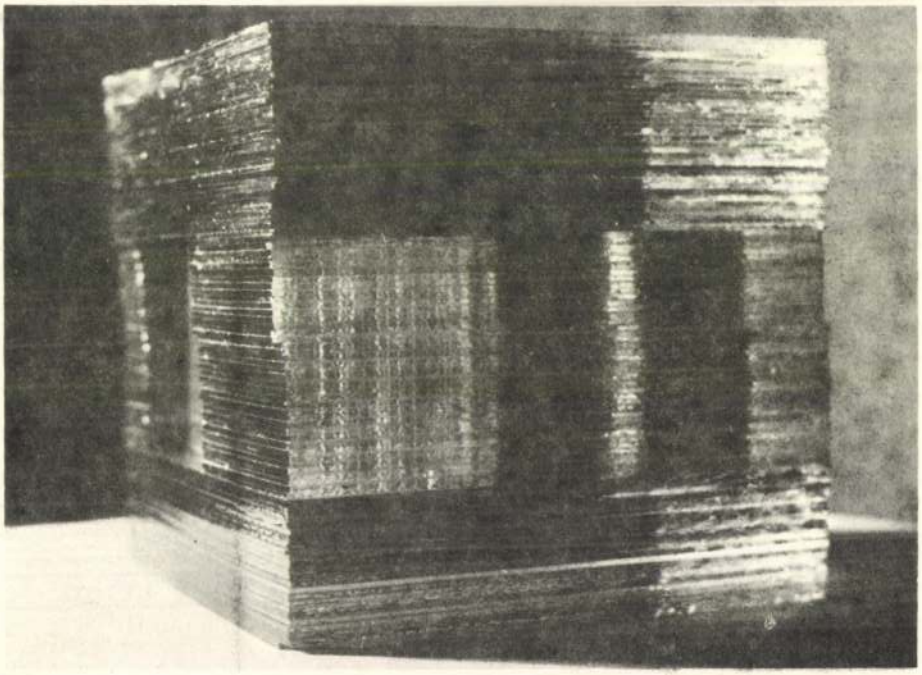

Mozgó Világ 1979 június

TAR ZSUZSANNA

Született 1953. június 19.-én, Dunaújvárosban

ISKOLÁI

– Képzőművészeti Gimnázium
– Színművészeti Főiskola – Leningrád
– Képzőművészeti Főiskola

MESTEREI

Kokas Ignác és Z. Gács György

KIÁLLÍTÁSOK

1973	Leningrád	Kollégium
1977	Makó	Galéria
	Budapest	Kertészeti Egyetem
1978	Budapest	Fiatal Művészek Klubja
	Budaőrs	Jókai Kultúrház
1979	Budapest	Kertészeti Egyetem
	Budapest	Bercsényi Kollégium
	Budapest	Iparművészeti Múzeum
	Pécs	Kisplasztikai Biennálé
1980	Budapest	Fiatal Művészek Klubja
	Győr	Kultúrház
	Budapest	Stúdiókiállítás Műcsarnok
1981	Párizs	Grand et jeunes d'aujourd'hui
	Budapest	Stúdió Galéria

MŰVÉSZTELEPEK

1979	Vence (F)	Károlyi alapítvány
1980	Győr	Mezőgépgyár
1981	Boston (USA)	Mac Donald alapítvány

TAR SUZANNA

née le 19 juin 1953 à Dunaújváros – Hongrie

DIPLOMÉE

– du lycée des Arts decoratifs de Budapest
– de l'Université des Arts théatraux de Leningrad (URSS)
– de l'École des Beaux Arts de Budapest

EXPOSITIONS – SALONS

1973	Leningrad (URSS)	Residence des Étudiants
1977	Budapest	Université d'architecture du paysage
1978	Budapest	Club des Jeunes Artistes
	Budaőrs	"Jókai" Maison de la Culture
1979	Budapest	Université d'architecture du paysage
	Budapest	Residence des Étudiants
	Budapest	Centre de Création Industrielle
	Pécs	Biénale des Arts Plastiques
1980	Budapest	Club des Jeunes Artistes
	Győr	Maison de la Culture
	Budapest	Musée National Hongrois d'Arts Contemporain
1981	Paris (F)	Grands et jeunes d'aujourd'hui
	Budapest	Galerie "Studió"

FONDATIONS – CONCOURS

1979	Vence (F)	Foundation Károlyi
1980	Győr	Equipe pluridisciplinaire d'une centre ville restructuration
	Boston (USA)	Mac Donald Fondation

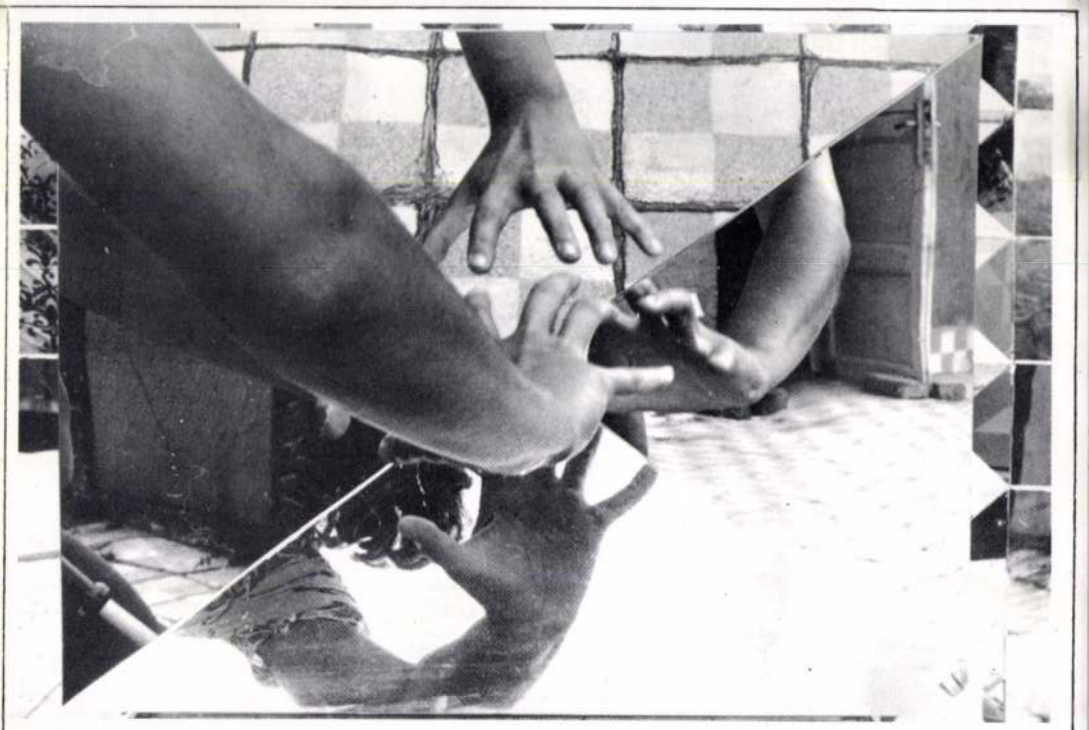

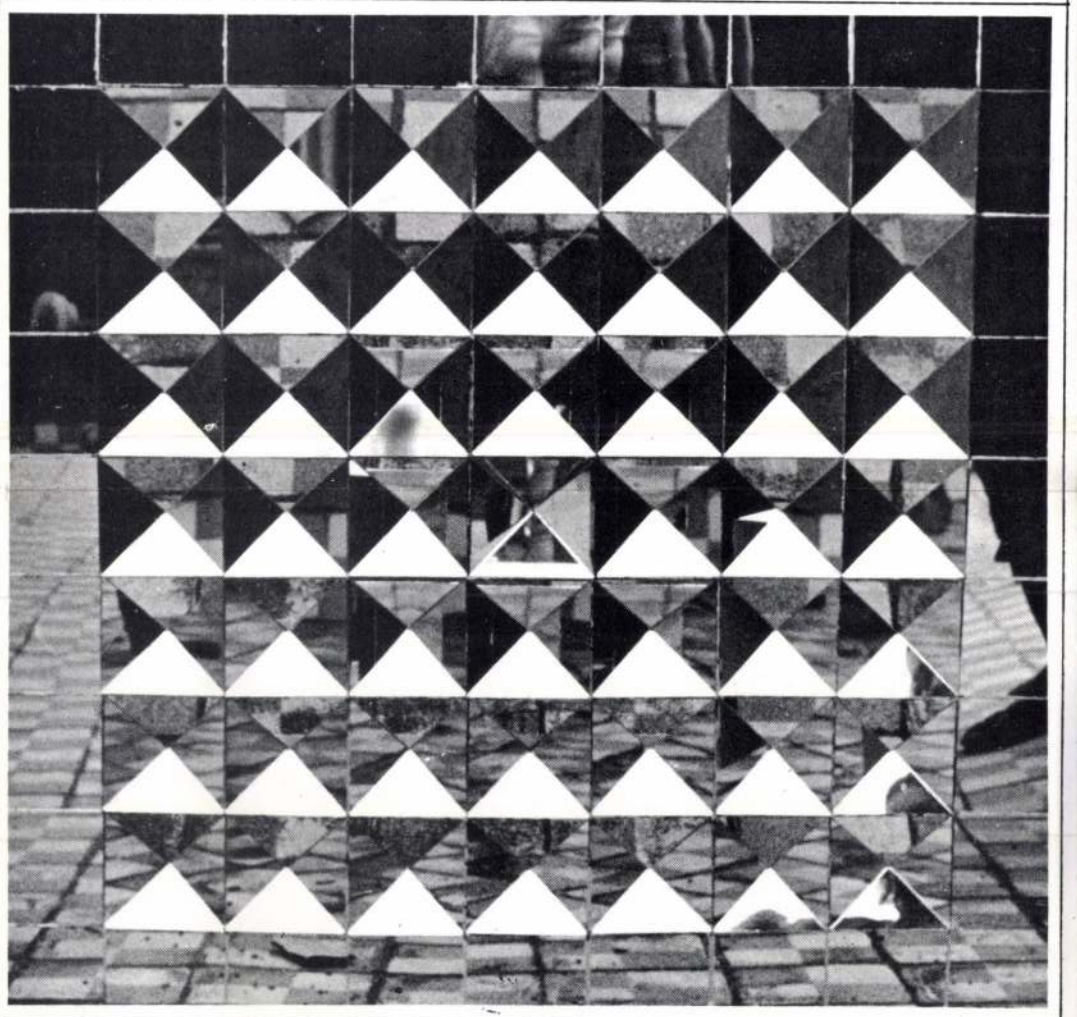

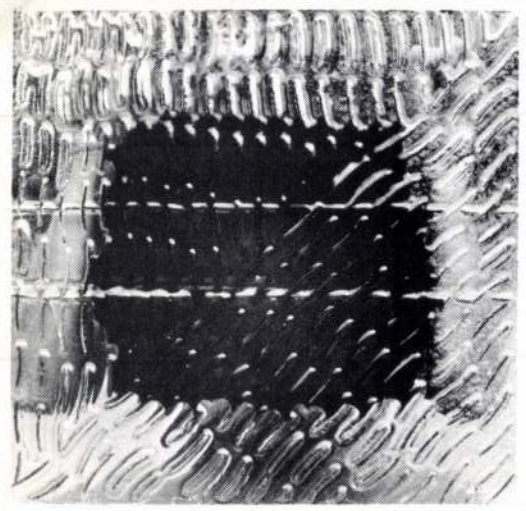

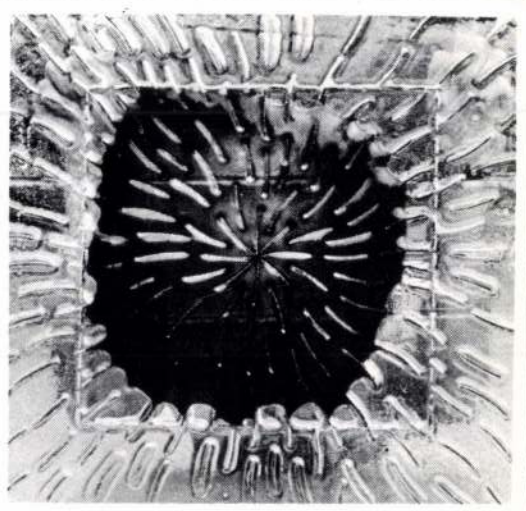

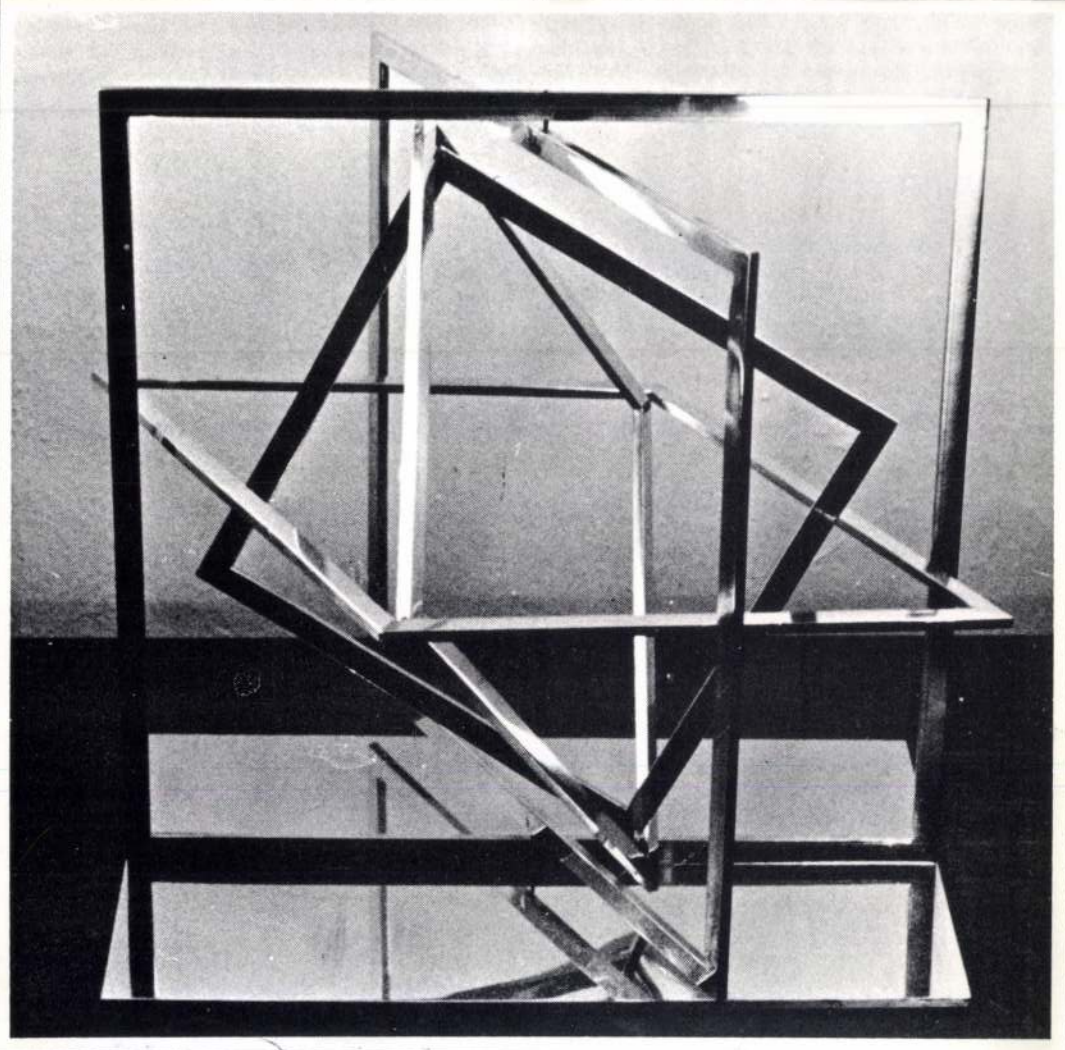

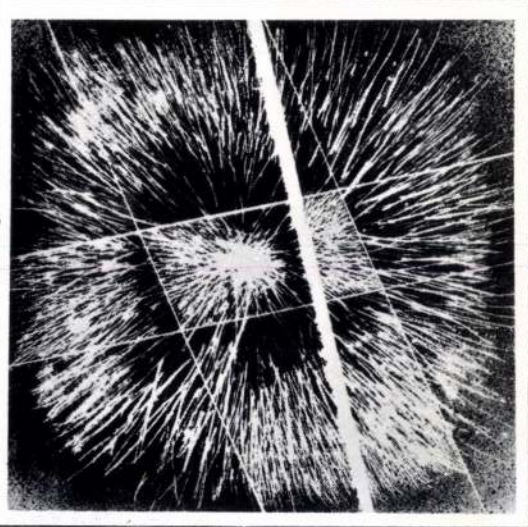

		Szélmobil Mobil a vent
1–2		Ajtós csapda Piège d'entrée
3–5		Drótüvegek Module de vitrail
6		Festett üveg Module de vitrail
7		Zenélő szélmobil Mobil a vent-sylophone
8		Térfordító tükör Recomposition d'espace (miroir acier)
9		Tükörrendszer Structure de miroir
10		Acélhullámok Vague; (lacier et bois)

SZÁMOK Repró 81/162

A kiállítás megtekinthető
1981. augusztus 5–22-ig
Hétköznap: 9,30–18,00
Szombaton: 9,00–14,00 óráig

A Stúdió Galéria meghívja Önt
Tar Zsuzsanna kiállítására
Megnyitó: 1981. augusztus 5-én 17 óra 30-kor
Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 52.

Tar Zsuzsanna kiállítása

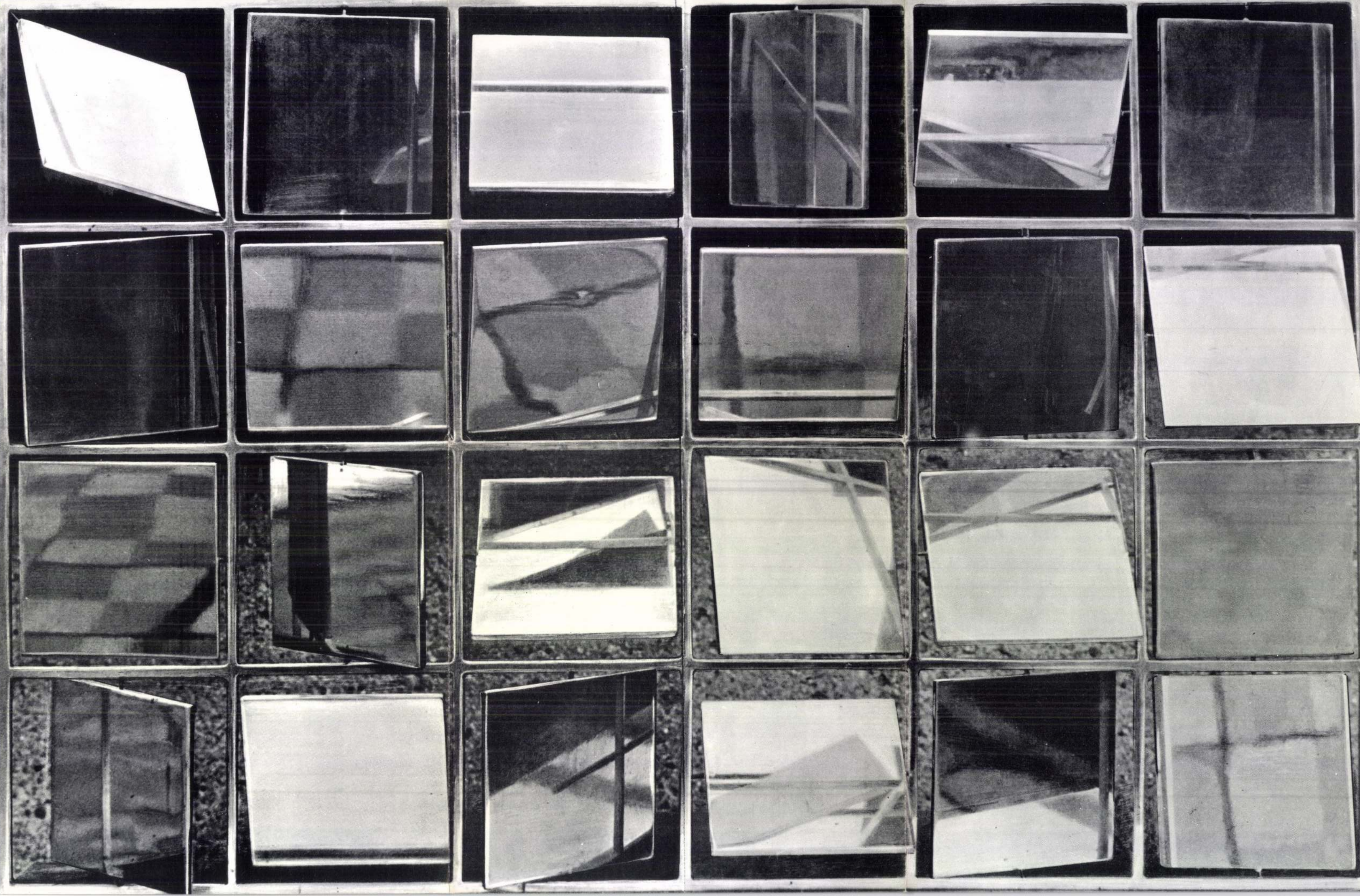

[illegible] címmel, amelyben az alkotómunka örömeiről, nehézségeiről — lényegéről vall a két szerző.

A július 27-i szám költője a mai lett költészetnek nálunk legismertebb alakja — Radnóti fordítója: *Maris Caklais;* a következőé pedig a számunkra nem kevésbé kedves *Ojars Vacietis*, aki József Attila líráját oltotta a lett költészetbe.

Az egyes számok világirodalmi kitekintései, műfordítói produkciói hasonlóképpen méltók a figyelemre. *Rainis Remass* Pablo Neruda-fordításai vagy *Leons Briedis* Petrarca-szonettjei világosan mutatják a lett költői nyelv, a sajátos, de szükség szerint plasztikusan kezelhető versritmika szinte korlátlan lehetőségeit. A lap utolsó oldalát a „könnyű műfaj" témáinak szentelik a szerkesztők — az év elején *Agatha Crhistie* életrajzát közölték folytatásokban — és most a rockzene történetét ismertetik. Elmondhatjuk: mindenki lapja ez; és így talán a hetvenötezres példányszám nem is annyira meghökkentő.

Lothár László

Kiállítások

IV. SZABOLCSI TÁRLAT a nyíregyházi Jósa András Múzeumban

NIGÉRIA MŰVÉSZETE. Kiállítás a Néprajzi Múzeumban. Megtekinthető: augusztus 24-től

ERDŐS JÚLIA textiltervező kiállítása a soproni Lábasházban. Megtekinthető: augusztus 31-ig

A MANUAL iparművészcsoport kiállítása a Műcsarnokban. Megtekinthető: augusztus 31-től

VÁCI NYÁRI TÁRLAT a váci Görög templomban. Megtekinthető: szeptember 2-ig

CSUTOROS SÁNDOR grafikai kiállítása a hajdúszoboszlói Délibáb Szállóban. Megtekinthető: szeptember 2-ig

DIENES GÁBOR kiállítása a Csók István Galériában. Megtekinthető: szeptember 6-ig

KALMÁR ISTVÁN kiállítása a Stúdió Galériában. Megtekinthető: szeptember 8-ig

PAPI LAJOS kiállítása a mezőtúri Művelődési Központban. Megtekinthető: szeptember 9-ig

BALINT ENDRE kiállítása a szombathelyi Berzsenyi Könyvtárban. Megtekinthető: szeptember 15-ig

JOHN HEARTFIELD FOTÓMONTÁZSAI. Kiállítás a Kassák Múzeumban. Megtekinthető: szeptember 16-ig

FÜLÖP ERZSÉBET kiállítása a Helikon Galériában. Megtekinthető: szeptember 16-ig

XI. GYULAI NYÁRI MŰVÉSZTELEP vázlatkiállítása a gyulai Erkel Művelődési Központban. Megtekinthető: szeptember 20-ig

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Tar Zsuzsanna

1979 AUG 25

1021

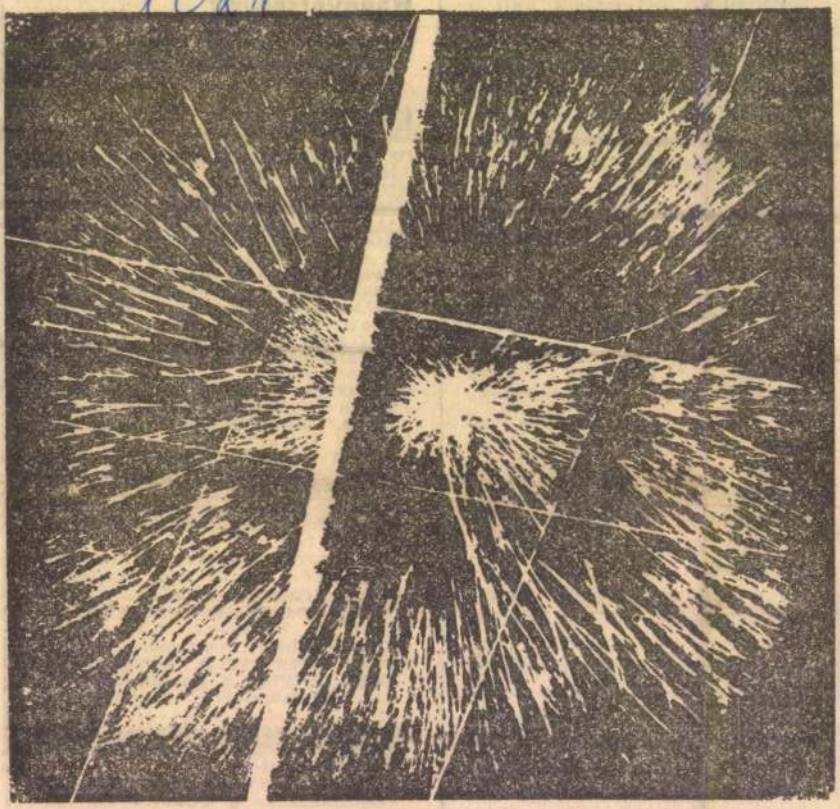

Tar Zsuzsanna: Üvegterv

1979. AUGUSZTUS 25.

abb munkásszálláso
tedhetünk.

Az olvasó dolga a
'eménykedés. Még
Az állásfoglalás anná
hát: jár-e a „felelős
szolgálati gépkocsihoz és a szolgálati sofőrhöz a leányszállás bármely lakója? Mi ez? Az első éjszaka joga? Igaza van-e az igazgatónak, mikor megundorodik a lánytól, aki testéért egy „icipici lakást" kér cserébe? Nem magának. Kettejüknek. A fiú és ő nem pénzt, nem pozíciót akarnak — családot. Közös életet. De nem sikerül. Az igazgató egészséges felháborodással tagadja meg a kérést. Íme a perdita-romantika — mai viszonyok között. És akik a „mai lányok" könnyűvérűségéről fecsegnek, gondolkodjanak néha el azon, milyen kiszolgáltatottak. És az olvasó egy pillanatra, csak egy röpke pillanatra érezzen részvétet a kihívóan könnyed viselkedésű lányok iránt, mintha csak elfogulatlan volna. Tudjuk, nem az. Vagy ő ül a szolgálati kocsiban vagy a volánnál, vagy ő áll a kilométerkőnél, vagy ő csinálja közben a nagytakarítást otthon, vagy..., vagy... Csalók és megcsaltak, vétkesek és áldozatok vagyunk egyszemélyben.

Változtathatunk ezen? A valóság kegyetlenebb írónál és olvasónál

za szintézisteremtésre törekvő leg utóbbi kötetei).

Mindebből talán kitetszik, hog Mészöly munkásságát újabbkor prózánk egyik vonulata leghatéko nyabb impulzusának hiszem, bá nem az olvasók garantálta közkedveltség miatt, hanem az író-mes terség „belsőbb" köreibe vitt mód szereiért. Ezek a módszerek pedi aligha választhatók el szemléleté től, működése egészét meghatáro zó attitüdjétől.

Szellemi beállítottsága nem böl cseleti meggondolások invokációjá révén született, hanem valóságos tapasztalatokból. Még életrajzá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 AUG 19

ÉLET ÉS IRODALOM

Tar Zsuzsanna

grafikusművés

...gat, a szinnaz pedig (Lukács sza-
...aival) „mulatság volt csupán".
Mennyire érvényes mindez a tí-
...es-húszas-harmincas évek magyar

szabálytalanabb, bozontosabb, ny...
tottabb, és e pillanatban talán a...
kalmasabbnak látszik a végső, nag...

1021

Tar Zsuzsanna: Fotogram

TAR ZSUZSANNA

kiállítása

A Fiatal Művészek Klubjában. Bp. VI. Népköztársaság u. 112.

1978. IX. 27.–X. 19.

Megnyitja: Hegyi Lóránd IX. 27. 18h.

Zsuzsanna! Úgy fogalmazhat: láradásaid dokumentumainak tekinted ezt a kiállítást. Valóban, lázítónak tartom, hogy a XX. századi vizualitás elsajátítása, begyakorlása, ma itt láradást jelenthet.
Az általam megismert, plasztikus grafikus és konceptuális tanulmányaidat ugyanis én ennek tartom: tanulmányoknak. Variációk egy-egy aktualisan adott feladat megoldására. Mint művek, egyedi művek – lehet változó szinvonalon – érdekesek; ami számomra érdekesebb volt; kiderült, hogy hallatlanul érzékeny vagy arra, hogy a jelenségekben felismerd a rendet, sőt tovább, jelenséggé transzponáld a fölismert rendet. Lázítónak tartom, mondom, hogy ez a képesség az általános társadalmi, illetve a konkrét főiskolai nevelési gyakorlat ellenére kell érvényesüljön. A rend leírásának eszköze, a szabály amannak fölébe kerekedve kényszerít arra, hogy többet akaró természetes elégedetlenségedet tárgyalkotásra vágyó rezisztenciába öltöztesd; ez kompromisszum. Örömed leled a felismert gondolat formába öntésében, mégis tekintsd ezt ritka ajándéknak, s magával a kozmikusan egy rend megismerésével törődj inkább, úgy vélem. Az fontosabb elégedetlenség

Örülök a kiállításodnak

Bán András

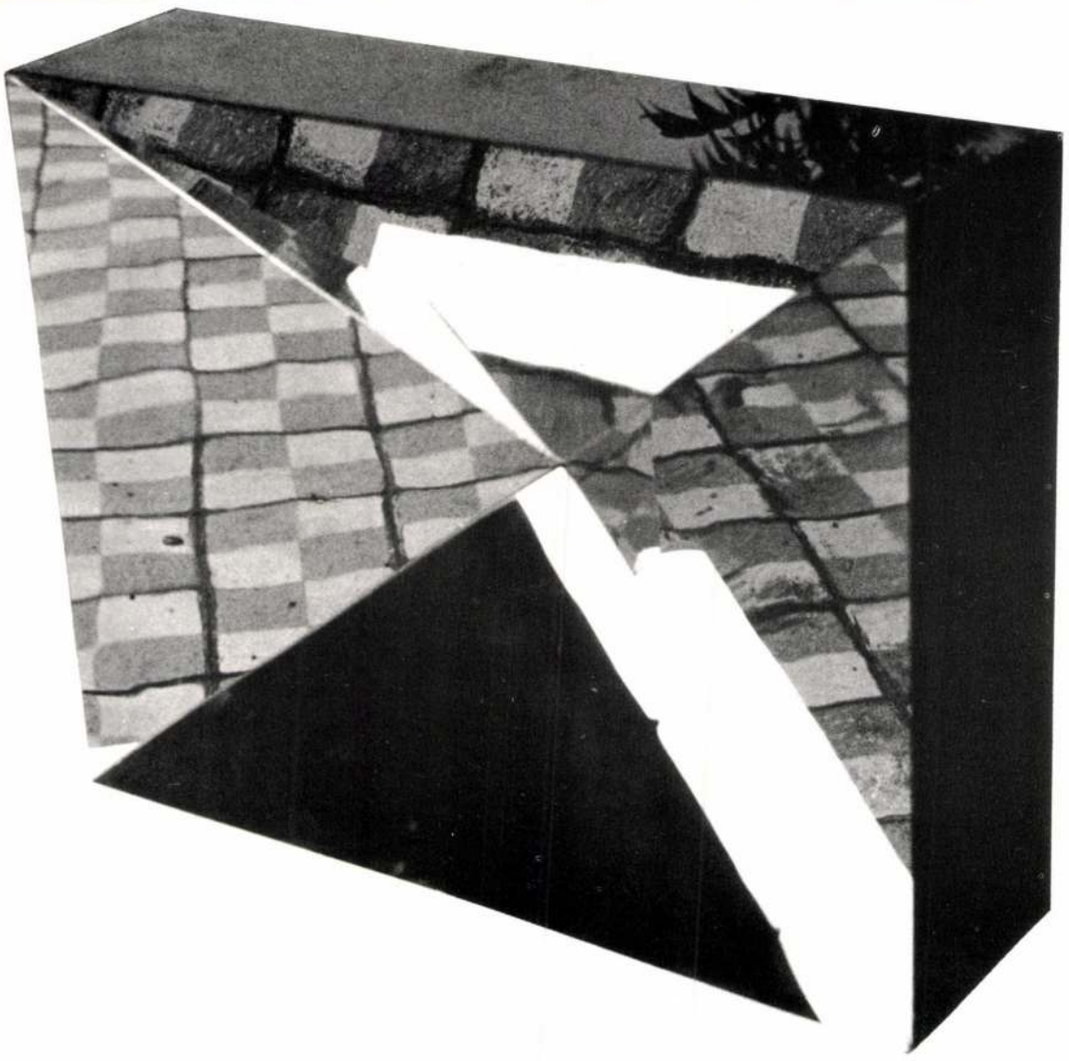

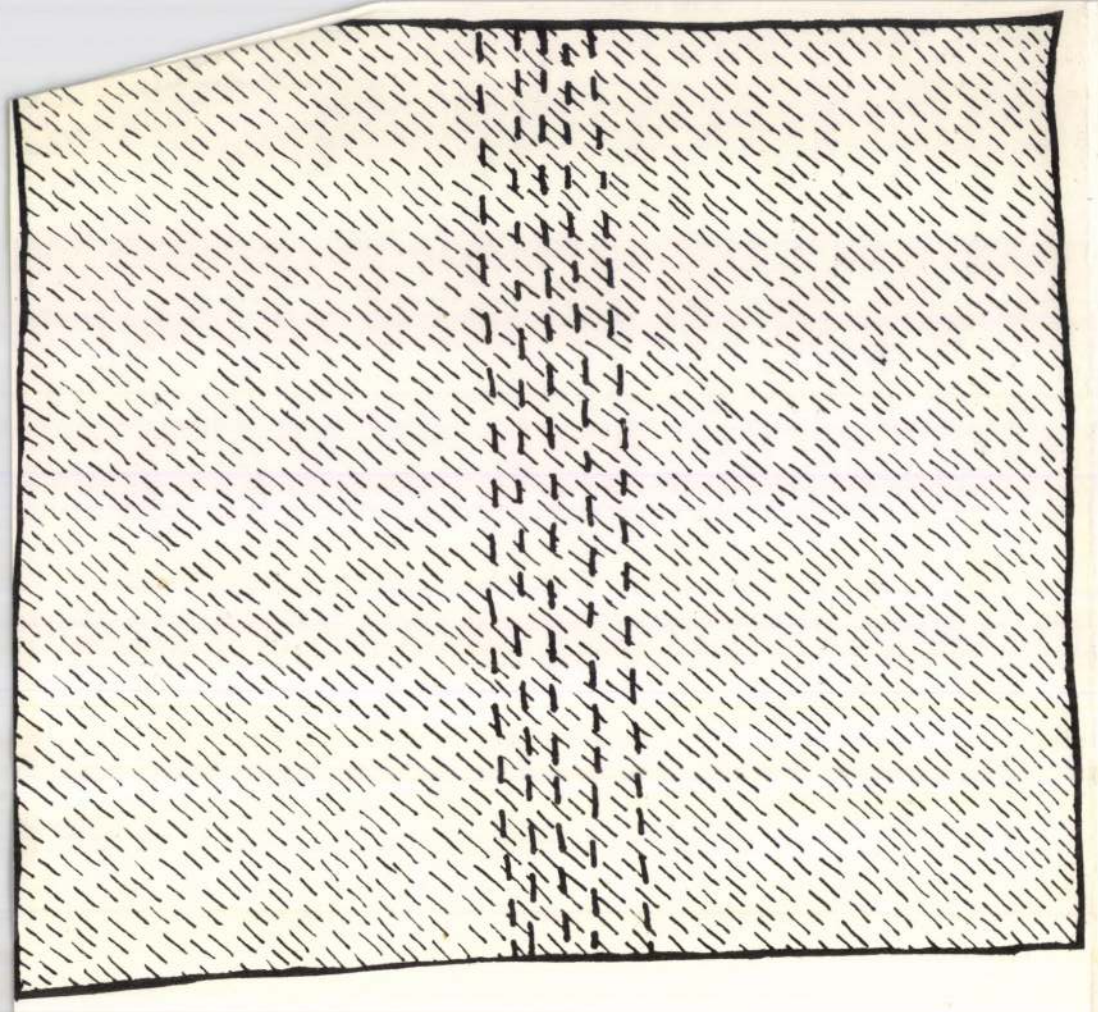

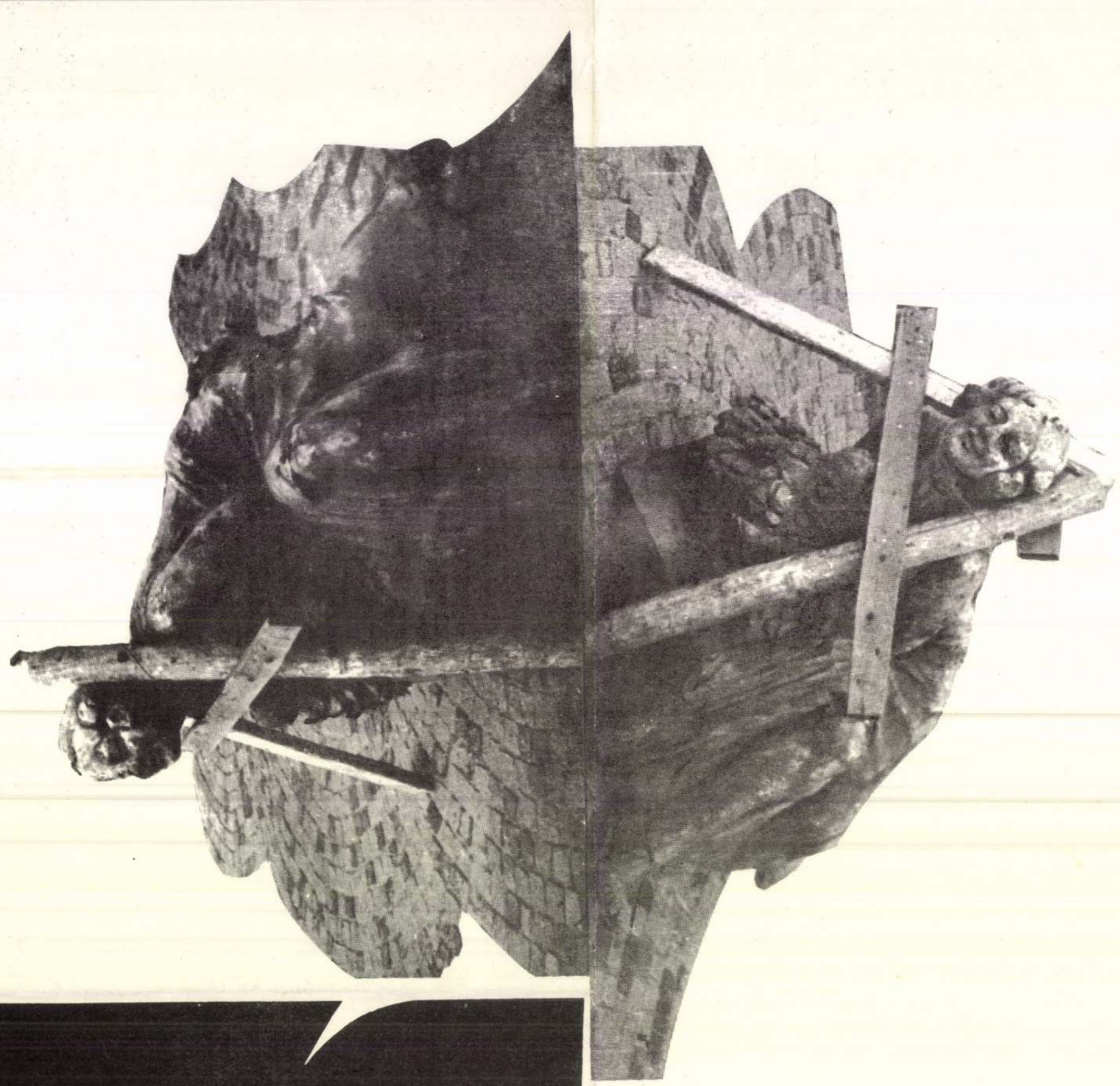

TAR ZSUZSANNA
kiállítása

A budaörsi JÓKAI Művelődési Házban
Budaörs, Szabadság út 26.
1978. XII.10 - 1979. I. 10-ig.
NYITVA: szerda és szombat kivételével 15^{h}-19^{h}-ig.

MEGNYITJA: LUGOSSY MÁRIA XII.10 17^{h}-kor.

Modern Művészetért Közalapítvány
Kortárs Művészeti Intézet - Dunaújváros
Vasmű út 12.
2400 Dunaújváros, Hungary
Tel/Fax: + 36 25 412 220
Tel: + 36 25 404 690
e-mail: ica-d@dunanet.hu

SAJTÓKÖZLEMÉNY / PRESS RELEASE

IGOR KUDUZ kiállítása

megnyitó 1999.04.16. 18.00

nyitva 1999.04.16 – 1999.05.22.

naponta 10.00 - 18.00-ig

hétfőn zárva

Ingyenes busz indul a Műegyetem főépülete előtti parkolóból

16.00-kor Vissza Budapestre: 22.00-kor

Igor Kuduz 1967-ben született Zágrábban.
A Képző és Iparművészeti Gimnázium, majd a zágrábi Képzőművészeti Akadémia hallgatója, ahol 1995-ben végzett.
1992-től szerepel horvát és nemzetközi kiállításokon, fesztiválokon.
Igor Kuduz ahhoz a 90-es évek elején indult generációhoz tartozik, amelynek tagjai munkáik középpontjába a medializált világot és a realitás/virtualitás minőségeinek vizsgálatát állítják.
Az Intézetben két videófilmje: **Perpetuum Mobile**, 1993 és a **Welcome to the Peak of Intelligence**, 1995 lesz látható, valamint egy válogatás az 1992 és 1998 között készített fotó, és digitális print munkáiból.

DISPLACE

8 építészeti terv

Boór András * Klobusovszki Péter * Kühn Péter * Lévay Jenő * Marián Balázs * Sagát Ágnes * Szabó Zoltán * Taraczky Dániel * Zombor Gábor kiállítása

TARACZKY DÁNIEL

megnyitó 1999.04.16., 18.00
nyitva 1999.04.16-1999.05.22. naponta 10.00-18.00 hétfőn zárva
megnyitja Janesch Péter, építész
kurátorok Klobusovszki Péter és Páldi Lívia

Az építészet világméretekben bekövetkezett kommercializálódása, a "hagyományos" építészet halálát bejelentő teóriák az építészeket új munkahipotézisek kidolgozására ösztönözte. A felmerülő problémákra mindig a legfiatalabb, még félig az iskolapadokban ülő építészek reagáltak legérzékenyebben. A dunaújvárosi Kortárs Művészeti Intézetben bemutatásra kerülő munkák 1994 és 1997 között keletkezett egyetemi tervek, diplomák, pályázatok. Nem épületekről van szó, hanem tervekről, virtuális építészetről, elméleti alapvetésekről, az erősen individuális kísérleti útkeresések igényéről, amelyek elválaszthatatlanok a hozzájuk kapcsolt interpretációtól. A tervek központi kérdése a fordítás nehézsége, lehetősége: a konceptuális felvetések a valóságba, jövőbe, vagy egy elképzelt világba való átültetése.

Boór András és Kühn Péter HO-TEL terve műfaját tekintve ellenterv, anti - utópia. A Jövő szállodája (Hotel of the Future) nemzetközi hallgatói tervpályázatra készült munka, mely arra keresi a választ, hogy mit fog jelenteni a hotel szó a jövőben. A pályázat optimista felvetésével ellentétben a hotel mint hely és intézmény megváltozását prognosztizálja, a turizmust, mint lehetőséget, mely a kiíró multinacionális vállalatnak prosperitást biztosít elveti, helyette a virtuális valóság pótszerét vetíti előre.
Taraczky Dániel terve egy elképzelt ideális világba való utazás, HAMAJDIÁBA az elveszett, vagy az eljövendő paradicsomba, az ártatlanság korába, a gyermeki lét felelőtlen könnyedségébe, egy elsüllyedő világba. A HAMAJD-élet mitológiája és hétköznapjai elevenednek meg "egy olyan mitológiáé, ami több milliárd ember álmából szövődik és olyan hétköznapok melyekben az álom és a valóság, az alvás és az ébrenlét egy lesz." A tervben megjelenő mitikus gondolkodás szoros összefüggésben van annak plasztikus vizuális és narratív megjelenésével.
Sagát Ágnes terve egy gondolatfolyam, egy "absztrakt geológia", az "eredet és a lerakódás" metaforájának költői felfejtése. Ez tárgyát és szerkezetét is képezi a munkának. A végeredmény egy közösségi esemény, egy elhagyott ipari vágányon minden évben megjelenő VÁNDORCIRKUSZ dramaturgiája, mely periódusos rendszerbe foglalja a cselekvés talaját, a tervet felépítő folyamatok interakcióit.
Marián Balázs munkájának témája a METAMORFOS, a lift, mint tér, az épületekbe beépített mobil bútordarab áll. A mozgás, a fény, a tükröződés, a látvány keltette ingerekben, a kívül és a belül viszonyában rejlő lehetőségek pszichikai és fizikai vonatkozásait igyekszik feltárni. A lift téri szerkezetéből következő sajátosságok (doboz a dobozban) kihasználásával tervezi meg azokat a vizuális élményeket, melyek átalakíthatják a felvonóról bennünk élő képet. "A felvonó a térről, a totális vizuális élményről szól, ami a mai világnak ad helyet: benne utazunk." A terv egy liftmúzeumra tett javaslat a Bem rakparton hosszú évtizedek óta beépítetlen telken.
Klobusovszki Péter sajátos metafizikai rendszert hoz létre, melynek vezérfonalát a valamiből valamivé alakulás, a valahonnét valahová jutás anyagi és szellemi folyamata jelenti. A tervet gondolati rétegek egymásra rakódása építi föl. A gondolatfolyam válik építkezéssé. Ennek következménye és nem kiindulópontja a rendeltetés (ravatalozó) és a hely (szikla). A gondolati rendszer működésében fellépő ellentmondások részei a felépítménynek, és a modell összeomlását jósolják (katasztrófa).
Lévay Jenő és Szabó Zoltán közös munkája a Szigettőzsde, konceptuális és leendő fizikai építménye mely "egy a hétköznapi valóságon túli ország eszméinek-rögeszméinek, álmainak-ábrándjainak, vágyainak-reményeinek, szenvedéseinek-gyönyörűségeinek szabadpiaca." A Dunai Kötélpálya Rakodó, - melynek egykori valós működése modellül szolgált - a "Szigettőzsde" épülete a Duna medrében, Esztergom felett az 1721. és az 1722. folyamkilométer között, az országhatáron található.
Zombor Gábor gondolkodásának középpontjában a rítus áll. Az egymással szoros összefüggésben lévő munkák sorozatának első állomása egy műhelygyakorlat volt, ahol adott elemek (fal, plató, medence) segítségével kellett megfogalmazni a rítus terét. "A plató ferdén áll a medencében, melybe vékony sugárban víz csurog. Az átnedvesedett falak oszlopok idővel egyensúlyukat vesztik és a medence aljára roskadnak."

Taraczk János, ötvös, 1598–1600.,
Debrecen.

Tört. Tár
1887., 594–607.
Révész: Debreceni ötvösech
rendszabályai.

Tarack Tamás

ötvös

A debreceni ötvösek 1598-ban kelt artikulusainak végén mint debreceni ötvös említve

Révész Kálmán. A debreceni ötvösek rendszabályai. 1598–1600. TörTár, 1887. 607 l.

Kath. F. 4. Lactare
Prot. F. 4. Olimp.

HÉTFŐ

11

Kath. Szilárd
Prot. Aladár

KEDD

12

Kath. I. Gergely p.
Prot. Gergely

Izr. 30. Ros Khodes

SZERDA

13

...669./1940

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

Budapest.

IX. Högyes Endre utca 10

Tarack János

otvös Debrecen XVII. 4

1608

c.

Poltoto Debr. nil

TARAINÉ, CSUCSNER MARGIT

Ifjú. Pasztell.

Művészeti Hotek Pécs

1941

Tarack, Eötvös Johannes ötvös Nr. 15

Die erneuerte Zunftregel von Debrezin aus dem Jahr 1598 nennt ihn unter den Meistern. 1608 und 1610 amtierte er als Richter. 1613 kaufte die Stadt einen Pokal von ihm. Zum letzten Mal erwähnen die Zunftschriften 1629, daß er tätig war.

Schütze 1991

Taracz, Andreas

Mármarossziget, ács, 1540

Tört. Tár, 1902, 461

Táray Ferenc

színész

rádióelőadása szerint

szabadidejében fest.

Budapest I. 1943 márc. 13

Táray Ferenc

a kassai színház élén

Kassa, március 13. Kassa városának közönsége nagy érdeklődéssel várja a színügyi bizottság közeljövőben megtörténő döntését és biztosra veszi, hogy a város közóhajának eleget téve. *Táray* Ferencet választják meg a kassai Nemzeti Színház igazgatójává. Az elmúlt év színházi szükségmegoldása után alakult ki Kassa közvéleményében az a határozott óhaj, hogy a Nemzeti Színház igazgatását komoly, érett művészre és egyéni súlyú színházi szakemberre bízza, akinek személye is biztosítékot nyujt arra, hogy a kassai Nemzeti Színház ősi magyar színházi hagyományai tovább is virulni fognak. Kassán, főként az ifjúság és a város vezetői köreiben, biztosra veszik, hogy *Táray* Ferenc elfogadja majd a város színügyi bizottságának meghívását a kassai Nemzeti Színház igazgatói székébe.

Táray Ferenc

Pest 1943. márc. 13.

Film Színház Irodalom 1943. 18. 7.

Tapadóképessége
ÉS FINOM SZINE
révén a HUDNUT-puder nagyszerűen alkalmazkodik arcbőréhez. Tökéletesen fed és kellemesen illatos. A HUDNUT-puder 14-féle szinárnyalatban kapható.

three flowers
HUDNUT
Készül Magyarországon

Tavaszi versek

(Folytatólagosan közöljük azok neveit, akik tavaszi verspályázatunkra verseket küldtek be.)

Wallantiny Irén (Gödöllő), Tóth Jánosné (Bpest), B. Endre Lajos (Bpest), Schwarz Miklós (Tiszaroff), Bárány János (Pitvaros), Bakarchich Gréte (Bpest), Kormos István (Pestszenterzsébet), Hévér András (Kassa), Czerovszky Margit (Bpest), Hegyaljai Kiss Géza (Debrecen), Zsoldos Géza (Szentes), Petrikovich József (Pestszenterzsébet), Győző Vilmos (Izsák), Ehrenfeld Rózsa (Makó), Ehrenreich Ágnes (Nyíregyháza), dr. Abonyi Rezső (Szeged), Csetényi Erzsi (Bpest), Szokol Tibor (Érsekújvár), Szilágyi Sándor (Nagyvárad), Csernus Jolán (Cegléd), Ság Gabriella (Ipolyság), dr. Cseh Mihályné (Bpest), Koss Imre (Sárszentmiklós), Bab Zsuzsanna (Pápa), Faragó Imre (Bpest), dr. Frey Vilmos (Bpest), Rábely László (Bpest), »Négy kötale jelige, ifj. Polgár György (Bpest), Friedles Ottó Pál (Bpest), Trenesik Mihály (Bpest), Kopácsy Lajos (Balassagyarmat), H. Szánthó István (Bpest).

Bibó Lajos új darabot írt a Nemzeti Színháznak

Bibó Lajos nem rég fejezte be darabját, amit ismét a Nemzeti Színház mutat be még ebben az évadban, vagy legkésőbb ősszel. Bibó eddig a magyar föld problémáival foglalkozott a legszívesebben. Ez a darabja azonban *a színház világában játszik*, és ezen keresztül mutat be mélyenszántó lelki válságokat. A történet a következő: Vidéki színházban vagyunk a premier előtt. A társulat idegesen várja a fővárosi színész-író érkezését, akinek darabját akarják bemutatni. A közönség együtt van, mikor megérkezik a hír, hogy a színész-író — *nem jön*. A tanácstalan társulat egyik tagja felveti a gondolatot, hogy játsszanak mást, hiszen senki sem ismeri a nézők közül a darabot, amit be kell mutatni. Az egyik színész azt indítványozza, hogy *játszák el saját sorsukat*, ez van olyan izgalmas, mint a legfeszültebb írói alkotás. Igy is történik. Megindul az előadás, kialakul a történet, mely arról szól, hogy a társulat primadonnája — akinek férje régen eltűnt — férjhezmegy az igazgatóhoz. A holtnak hitt férj-színész azonban visszatér és a primadonnának választania kell. *A történetről kiderül a színpadon, hogy nem is játék, hanem valóság.* Az igazgató nem talál más kiutat, elhatározza, hogy főbelövi magát. Az első férj elveszi a kellékestől a pisztolyt és élesre cseréli a vaktöltést. Az igazgató azonban megmásítja elhatározását és nem maga ellen fordítja a fegyvert, *hanem a visszatért férjre fogja rá.*

Megkérdeztük Bibó Lajost, hogy mi az oka annak, hogy eltért a föld és a föld népének problémáitól?

— *Nem tértem el,* — mondja — *mert ha akár a földről, akár a parasztról írtam, mindig általános emberi témák érdekeltek* és nem a dzsentri, vagy bármelyik más társadalmi osztály. *Az ember érdekelt*, a tértől és időtől független ember. Sohasem fognak érdekelni olyan részletproblémák, melyek a pillanatoknak és időszerűségeknek szólnak.

— Más színháznak nem ír darabot, csak a Nemzetinek?

— Csak a Nemzetinek.

— Miért?

— Ez már irodalompolitika, tehát nem válaszolok. Én nem irodalompolitikából élek, hanem írásból.

B.

Gyors párbeszéd a „visszatért" Táray Ferenccel

Amint két hatalmas szökéssel kiugrik a színpadról és beront öltözőjébe, arcán még ott vibrál a »Taeskó« Giulio Bernijének széles harsogó kacagása. Benne él még a szerep hangulatában, valóságos felhőként gomolyog körülötte a színpadi levegő, s így mi másról is szólhatna első kérdésünk *Táray* Ferenchez, mint — szerepekről?

— Idei fellépései?

— Az évad első felében a kolozsvári Nemzeti Színházhoz kötött szerződésem; az »Ember tragédiája«, a »Tűzvész«, a »Bánk bán« és a »Koncert« főszerepeit játszottam. Március vége felé mutattuk be Pirandello »A becsület gyönyöre« című darabját. Ezt azonban időelőtt le kellett venni a műsorról, mert engem szerződésem Pestre szólított. A »Taeskó« bemutatójának sikere után ítélve ebben az évadban nem is lesz szükség több fellépésre.

— Véleménye szerint mi a legnagyobb különbség a budapesti és vidéki közönség között?

— A különbséget nem annyira a közönségben, hanem talán inkább a színházban kell keresnünk. Ne felejtsük el, hogy a *budapesti színházi publikumnak jóformán egyharmada vidékiekből rekrutálódik.* Aki ugyanis vidékről bármilyen céllal Pestre utazik, — még ha szülővárosának színházát nem is ismeri belülről — akkor is kötelezőnek tartja lehetőleg minél több fővárosi előadást megnézni, mert hazaérkezésekor rokonai és barátai a színpadon megismert színészek számáról ítélik meg világlátottságát és Pesten való jártasságát.

— Mi a kassai pályázat hiteles története?

— Megpályáztam a kassai színház igazgatói állását és ezzel kapcsolatban az a hír kelt szárnyra, hogy művészi szempontból helytelennek tartom a jelenlegi igazgató programját. Ezennel kijelentem, hogy *akkora anyagi támogatással, amekkorát ő élvez, én sem tudnék többet nyujtani!* A társulat tizezer pengő szubvenciót kapott az évad elején s megérkezése után három nappal már játszania kellett, természetes, hogy a hihetetlenül rövid előkészület és főleg a deficit elkerülése miatt kénytelen könnyű, szórakoztató darabokat előadni.

— S ez mindenütt így van?

— A szubvenció nélküli vidéki színházakban majdnem mindenütt. Ez a provinciális színjátszás ráknyeleje: *három-négy próba után premier, három-négy előadás után próba.* Egy budapesti vezető színész évenként 3-4 szerepet vállal. *Vidéken 30-40 szerep egy évadban meg sem kolutyan!*

Az ügyelő pápaszeme már másodszor tünik fel az öltöző ajtajában figyelmeztető villanással.

— A vidéki közönség — kérdjük még gyorsan — többet érdemel tehát, mint amennyit valójában kap?

Dodonai választ kapunk a vidéket meg ismert kiváló művésztől:

— Szerintem *minden városnak olyan színháza van, amilyet megérdemel ...*

Sz. A.

TARKA-BARKA

Színházi körökben sokat beszélnek most arról, hogy a Színművészeti Kamara lépést tett a belügyminiszternél a budapesti varietészínházak helyiségeinek igénybevételéről. Az Artista Egyesület vezetősége ülést tartott (május 9-én lesz a közgyülésük) és elhatározta, hogy az artista munkamenet megtartása érdekében minden törvényes eszközt a legerélyesebben fog igénybe venni.

*

Gróf Kinskyné Pálmay Ilka május elsején ismét szerepelni fog. Egykor híres darabjában, a Nebántsvirág-ban lép fel — mikrofón előtt.

*

A karintiai hegyek között most folynak Vaszary János »Álmaim asszonya« című filmjének német külső felvételei. Rökk Marika játssza a főszerepet, akiről a héten megírták a magyar lapok, hogy balesetet szenvedett. Ez a második hasonló hír. Először a halálhírét költötték, most pedig azt, hogy a szemén szenvedett súlyos sérülést. Annál érdekesebb ez a karintiai filmhír, mely mindkettőnek a cáfolata.

*

Ha a Budai Színkör ma is fennállna a Horváth-kertben, éppen most ünnepelné századik születésnapját. A nagymultú színház sok sikernek volt a színhelye. Ragyogó névsort lehetne összeállítani azokról a prominens művészekről, akik egykor ott vendégszerepeltek. Nem tudta megélni centenáriumát.. 1937 november 23-án csákányos napszámosok megkezdték a bontását.

*

Titkos Ilonát láttuk a mult héten a Svábhegyen olajbarnára lesülve. A lebontott villájának telkén három kis malac túrja a földet. Már egész szépen gömbölyödnek...

*

Női kalapok Friedmannál, VI., Király-utca 10. Fiók nincs.

*

A Rádió zenei osztálya új vezetőt kapott dr. Laczkovich János személyében. Laczkovich kitűnő orgonista, mindössze harminc esztendős, jogi doktor és a Kívánsághangverseny zenei összeállításának névtelen vezetője. Az itt elért kiváló eredményért kapta új állását.

*

Az Esterházy utcai Festetich-palotában zenedélután volt kedden, Molnár Antal és Dániel Ernő közreműködésével az Országos Liszt Ferenc Társaság rendezésében. A hangverseny után tea volt.

*

Uram, kitaláljuk, hogy mivel kedveskedett húsvétkor a feleségének: Hormocith B.-krémmel és Hormocith-púderrel.

*

A tragikus sorsú Vera Ilonának, az Operaház fiatalon elhúnyt balerinájának férje: Harangozó Gyula közreműködött volna a »Dorottya« című táncjáték bemutatóján. A táncjáték előadása a jövő szezonra marad. Vera Ilona élete utolsó napjaiban nagyon örült annak, hogy nemsokára beköltözik a komoly munkával megszerzett Harangozó-villába...

*

Az olasz filmlapokban láttuk Simor Erzsi és Kovách Károly »Két szív« című filmjének képeit. Olaszországban készült filmjüknek alcíme a következő: A fiúmei ház.

*

Szörényi Éva, aki még néhány hónapig nem fog szerepelni a nyilvánosság előtt, szerdán a mikrofon elé lép. Szerelmesverseket mond el a rádióban »Lilla, Laura, Ilona« címmel.

*

A Wu 2. hajifjító cream a legszebb, legünnepeltebb nők állandó varázs-szere.

*

Lehár Ferenc április harmincadikán ünnepli születésnapját.

*

Tolnay Klári és férje: Ráthonyi Ákos a Balatonon töltötték a húsvéti ünnepeket és meghívták a Goll-Takács házaspárt is.

HOLGY-VEZETŐK! ÚR-VEZETŐK!

Elhádé F. gépjárművezető tanfolyamán tanulnak a legmodernebb autókon, kettőskormányú motorkerékpáron.

VI., Teréz-körút 7. Telefon: 224—862

Ungár Imre négy évi külföldi tartózkodás után visszaérkezett Budapestre. Első önálló hangversenyét május 13-án tartja a Vigadó nagytermében.

*

Multheti számunkban már hírt adtunk Juhász József vallásos színjátékáról, amelyet a nyári szabadtéri játékok alkalmával szándékoztak bemutatni. Most azonban az eredeti tervektől eltérően már húsvétra kihozták a darabot Szegeden, Kecskeméten és több vidéki városban egyidőben. A misztériumnak, amelyet Végh Gyula ötletéből Juhász József dramatizált, illetve szedett rigmusokba, »Köztünk járt...« a címe.

*

Mindenki elragadtatással beszél a *Várkonyi Studió* különleges tavaszi felvételeiről.

*

Lubinszky Tibor, a Nemzeti Színház főügyelője 57 éves korában a harctéren szerzett betegsége következtében elhúnyt. A kedves, tehetséges színházi ember érdekes pályát futott be. Egy kis kabaréból, a Terézkörúti Színpadról került az ország első színházába.

*

Szemalatti ránctalanítás Vera Kozmetika, Népszínház-utca 22.

*

Kevesen tudták Kovácsházy Vilmos városházi tanácsnokról, hogy üres óráiban írással is foglalkozik. Mégpedig eredményesen. Nemrég jelent meg »Horgászbottal« című könyve, amelyben az éleslátású horgászember élményeit, kalandjait írta meg színesen, sokhelyütt költői lendülettel. A népszerű tanácsnok könyve sok új hívet szerzett a horgászsportnak.

*

Érdekes irodalmi délutánt rendeznek május 8-án délután a Vigadóban, címe: »Molière és kortársai«.

*

Húsvétkor a Magyar Művelődés Házában tartott estélyen feltűnt Kardos Magda, a Kamara Varieté táncos szárja. A Polgár Tibor által vezényelt szimfónikus zenekar kíséretére Faustból a tűztáncot adta elő nagy tehetséggel, tökéletes tánckultúrával.

*

A Royal Revüszínházban most adták elő 50-edszer a »Férfiak nélkül« című mulatságos revűt. A közönség sokat tapsol Déry Sárinak, Fodor Artúrnak és a kitűnő többi szereplőknek. A Royal máris készül a májusi új revűre, melynek címe: »Romeók és Júliák«.

*

Velosa pezsgő fenyőfürdő üdít, frissít.

*

Ember Nándor, a kiváló zongoraművész május 4-én a Zeneakadémia nagytermében önálló hangversenyt ad az Ujságírók Nyugdíjintézete javára. Érdekes műsorán Bethoven Appassionata szonátája mellett régen nem hallott Dohnányi-művek és spanyol kompozíciók szerepelnek.

*

Ripl-Rónai József és Vaszary János rajzainak és vízfestményeinek gyüjteményes kiállítása a héten nyilt meg a »Műbarát«-ban. Az érdekes kiállítást május 14-ig tekintheti meg a közönség.

*

Böszörményi-Nagy Béla, a kiváló zongoraművész, aki egyben a Zeneakadémia legfiatalabb tanára, a napokban érkezett meg Rómából, ahol óriási sikerrel hangversenyezett.

*

Ki tud róla? Keresem Szücs Ferenc Szabadhidvégen 1881 évben született hentest, valamint feleségét Bleha Máriát. Házasságot kötöttek Budapesten, 1903. aug. 9-én. Cím: Dr. Bedőházy Budapest, VII., Lövöldetér 2.

Szappan fölösleges!

A test és az arcbőr tiszta, egészséges, üde és fiatalos lesz. Pattanások, mitesszerek és egyéb tisztátlanságok is eltűnnek. Eredmény már az első használat után. Eredeti doboz. Postai pipere gyöngypor szaküzletekben. P 6.09. Szétküldi: »Kemikália« Ujvidék 144

Érről nem lehet eleget irni... Ezt meg kell egyszer próbálnia Asszonyom!

...és utána Ön fogja megmondani, hogy mit jelent minden száraz arcbőrű nőnek a HORMOCITH púder!

NAGY DOBOZ 5.12.

TAKARÉKDOBOZ 8.53.

SZINHÁZ

AZ ÉJSZAKA LÁNYA

Uránia, Nemzeti Apolló

Nehéz témához nyult Barabás Pál, amikor *Az éjszaka lánya* című film forgatókönyvét megírta és nem csoda, ha maradéktalanul megbirkózni nem tudott vele. Elzüllött úrilány áll a filmdráma középpontjában az alvilág „grófnője", akit hipnózis segítségével gyógyítanak és emelnek fel és akiben tovább küzd a jó és a rossz. Betörőbandával résztvesz egy gazdag festőművész villájának kifosztásában és a büntársai által összekötözött festőt kiszabadítja. Ezért a betörők mindkettőjüket leütik. A festő állapota súlyosabb. Öreg barátja, egy ideggyógyász professzor veszi ápolás alá.

A professzor az elzüllött leányt hipnózis segítségével akarja visszahozni a társadalomba. Sikerül is elérnie, hogy elfelejti multját és támogatásával új életet kezd. A festő és a lány közt szerelem szövődik. A leány ketté hasadt énje azonban további komplikációkat idéz fel. A jó szinte reménytelenül küzd benne a rosszal, amely mindannyiszor felülkerekedik, amikor gyengül a hipnózis ereje. Különösen éles lesz ez a belső küzdelem akkor, amikor a professzor meghal és a leány felszabadul hatása alól.

Visszaesik és újra felkeresi a dunai teherhajón tanyázó régi bűntársait és jaszlegény barátját, aki változatlanul szereti az alvilág közben eltűnt „grófnőjét" és most, amikor visszatér, ismét érvényesíteni akarja régi jogait. Váratlan és indokolatlan megoldásként aztán az uszályon lezajló verekedés után kijelenti a festőhöz visszamenekülő leány, hogy most már végleg elfeledte multját.

A nehéz témájú filmdráma, amely rendkívüli írói feladat, s Ibsen vagy Hauptmann tollát kívánná, a kifejlődésnél törést szenved, belső felépítésében szétlazul és a meseszövés is nélkülözi azt az érdekességet, amelyet a közönség az indulás után várt. Lélektani alapon sem kielégítő minden részlete. Helyenként az erőltetettséget és az őszinteség hiányát érezzük. A dunai hajósok se veszik jónéven, hogy uszályon berendezett bűntanyát szerepeltetnek, ami a gyakorlatban képtelenség.

A javító tendenciát mindenesetre előnyére írjuk. Bán Frigyes rendezéséről, a film kiállításáról és a színészi teljesítményről, már több jót mondtunk. A címszerepben, — bár az ilyen természetű romantikus és lélektani tárgyú darabnál részére szélesebb lehetőséget is nyujthattak volna. — Muráti Lili drámai tehetsége jól érvényesül. A kettőséletű leány alakját érdekesen rajzolja és belső küzdelmét finom eszközökkel érzékelteti. A professzort Ajtay Andor alakítja igen szimpatikusan. A festő szerepében Perényi László a szívesen éneklő társaságbeli hölgy szerepében Rácz Vali jó és az alvilág jellegzetes figuráit Greguss Zoltán, Szép Ilonka és Turán Endre keltik életre. A kisérőzene de Fries Károly érdemes munkája.

S. I.

A budapesti szinigazgatók helyükön maradnak

A színészkamara választmánya foglalkozott a budapesti szinigazgatói engedélyek ügyével. Az engedélyek hatálya ugyanis az idény befejeztével lejár. A színházakra az eddigi engedélyes igazgatók pályáznak, csak az Uj Magyar Színházra akadt más pályázó is Bubik Árpád személyében. A választmány úgy határozott, hogy úgy ennek a színháznak, mint a többinek engedélyét az eddigi igazgatóknak javasolja kiadni még pedig, nem mint eddig egy évre, hanem három évre. A szigetszínpad engedélyét ezidén Fényes Szabolcsnak, a Fővárosi Operettszínház igazgatójának javasolja kiadni a kamara.

Bemutatóra készül a Vigszinház

A Vígszínház, amely a mult héten tartott bemutatót, máris újabb darab premierjére készül. A jövő héten, március 26-án mutatja be Hertelendy István „Jákyak" című darabját. A fiatal író, aki tavaly „Bolond szerelmesek" című első vígjátékával sikert ért el, most a magyar középbirtokosság kérdéseiről irt darabot. Lehotay Árpád, a Nemzeti Színház művésze lesz a darab egyik főszereplője, akinek vendégjátékát engedélyezték. Szakáts Miklós, Zsilley Margit, Fényes Alice, Mezey Lajos, Bihary József, Boray Lajos játsszák a többi szerepet.

A TIGRISEK URA

Artista körökben feltűnést keltettek azok az újszerű kísérletek, amiket a Sarrasani-cirkusz Budapesten is járt világhirű tigris-csoportjával folytatott egy Péter Stoll nevű idomító. A kísérletek célja annak megállapitása volt, vajjon a szabályosan végzett hintázó mozgás mennyiben befolyásolja a tigrisek idegzetét. Az érdekes kisérlet eredményét izgalmas mutatvány keretében nemsokára Budapest közönsége is megismeri „A tigrisek ura" című Tobis-filmben, melynek főszerepeit Rudolf Prack, Leny Marenbach, Paul Kemp, Fritz Kampers és Charlott Daudert játsszák.

Vigszinház Pénteken, március 26-án először

JÁKYAK

Szinjáték 3 felvonásban. Irta **Hertelendy István.**

Lehotay Arpád, Fényes Alice, Zsilley Margit, Ladomerszky Margit, Bihary, Boray, Gonda, Hidassy, Károlyi, Mezey, Szakáts.

Kassa közgyűlése nem vette figyelembe Táray Ferenc pályázatát

Kassa város közgyűlése 5000 pengő anyagi támogatást szavazott meg az Országos Iparművészeti Társulat által Kassán április 25-étől május 9-éig megrendezendő első vidéki „Országos Magyar Iparművészeti Tárlat" támogatására. A közgyűlés tárgyalta ezután Kőrössy Zoltán szinigazgatónak megbizási szerződése meghosszabbitási kérelmét. Czigler Lajos tanácsnok ismertette a szinügyi bizottságnak a kisgyűlés által elfogadott azt a javaslatát, hogy a közgyűlés Kőrössy Zoltánnak április végén lejáró megbizását a kultuszminiszter által kiadandó szinigazgatói engedély meghosszabbitásától feltételezetten 1944. május 31-éig hosszabbitsa meg. A közgyűlés előirja prózai társulat megszervezését és öttagú műsorellenőrző bizottságot küld ki. Közölte a tanácsnok, hogy Táray Ferenc március 13-án táviratilag pályázott, a részletes pályázat 17-én érkezett meg. Vitéz Ujváry Lajos tankerületi főigazgató rámutatott arra, hogy Kőrössy Zoltán milyen nehéz körülmények között vette át a kassai Nemzeti Színház vezetését és milyen áldozatos munkát végzett. Pohl Sándor polgármester hangoztatta, hogy a városnak erkölcsi kötelessége megadni a lehetőséget Kőrössy Zoltánnak arra, hogy kellő időben megszervezett társulatával mutassa meg, mennyire képes a közönség igényeit kielégiteni. Kijelentette, hogy mivel pályázatot nem hirdettek, a beérkezett pályázatot nem vehették figyelembe. A közgyűlés ezután elfogadta a szinügyi bizottság, illetve a kisgyűlés javaslatát.

Férfiak nélkül — a Royal Revűszinházban

A Royal Revűszinház most mutatta be „Férfiak nélkül" című új műsorát. A műsor tárcás, zenei és artista része jó s ezúttal is sikerrel szerepel Déry Sári, Rév Erzsi, Evelin Künnecke, Óváry Tibor, Temesvári Szabó László és néhány artista, a revű kiállitása fényűző, — ellenben a revű szövegrésze annál nivótlanabb. A diszkréten elhallgatott zsidó szerző a betiltott ponyvát támasztotta fel a színház szinpadán. A „Férfiak nélkül" nevű hajón cél nélkül hajókázó amerikai hölgytársaság a férfiak gyülöletét hirdeti, mihelyt azonban banditáknak hitt francia milliomosfiúk kerülnek a hajóra, valamennyien felfüggesztik elveiket. Eközben a rosszemlékü, betiltott ponyvaregények összes hirhedt detektiv és gengszter „hősei" teritékre kerülnek. A nivótlan irásművet helyenként izléstelenségek sulyosbitják a zsidó szereplők pedig kiélezik ezeket az izléstelenségeket. Zsidó vonatkozásban a revű színház ismételt figyelmeztetések ellenére nem javult. Sőt! teljesen rendbe jött, ezúttal kifogástalanul, pompásan énekelt. Hatalmas terjedelmű, tömör hangja nagyszerűen szárnyalt s a közönség lelkesen ünnepelte. Ezúttal *Maleczky Oszkár* énekelt rekedten. A harmadik felvonás előtt aztán belentették, hogy elnézést kér rekedtségéért.

Perglund a Mesterdalnokokban

Berglung stockholmi operaénekes második budapesti vendégszereplésére az operában a Mesterdalnokokban került sor. A kitünő énekes, aki meggyógyult hülésből, s akinek hangja az első szereplés óta

NEVESSEN VELÜNK! MA

vasárnap ½7-kor a Magyar Művelődés Házában, legnépszerűbb mulattató művésznőink és művészeink közreműködésével.

NÓTASZERZŐ CIGÁNYPRIMÁSOK

100 tagú cigányzenekarral

csütörtökön, 25-én d. u. ½4-kor a **Zeneakadémián** Közr.: **Fazekas** Mária, **Karácsonyi** M., **Népessy** Lucia, **Csík** Sári, **Tölgyessy** Júlia, **Cselényi** József, **László** Imre, **Orbán** Sándor, **Szigeti** Sándor, **Horthy** Lajos, **Básthy** Gyula, **Kazal** László. Konferál: **tiszaújhelyi dr. Keönch** István.

Jegyek 1.50 p.-től **Toborzónál** Kossuth L. u. 12. félem. Tel: 189-554, a **Zeneakadémia portásánál** és **jegyirodákban.**

MARNITZ JUBILÁRIS EST

28-án vasárnap este Művelődés Háza.

Tánc! Dal! Humor! Tangóharmonika! 20 sztár! 4 zenekar! 200 szereplő!

Jegyek 1 pengőtől **Marnitznál** József körút 37.

SZINHÁZ—MOZIMUSOR

Operaház: Vasárnap, márc. 21-én d. e. 11: A háromszögletű kalap, Álomjáték, Sylvia (o. h.); este 6: Figaro házassága (Rk. vendégbérlet B.). Hétfőn nincs előadás. Kedd: A nürnbergi mesterdalnokok (A. ½5). Szerda: Az álarcosbál (E. 6). Csütörtök: Carmen (bsz. ½6). Péntek: Északiak (C. 6). Szombat d. u. 4: Turandot (Ijúsági előadás). Vasárnap, márc. 28-án d. u. 2-kor a Magyar Művelődés Házában: Traviata (V. II.); este: Garabonciás (bsz. 6).

Nemzeti Színház: Vasárnap délután ½3: A bolond Ásvayné, vasárnap este ½7: Oedipus király. Oedipusz Kolonoszban (VIII.) Hétfő: Oedipusz király. Oedipusz Kolonoszban (XVI.); kedd: Oedipusz király. Oedipusz Kolonoszban (X.); szerda: Oedipusz király. Oedipusz Kolonoszban (K. 2.); csütörtök d. u. A kassai polgárok; este: A vén gazember (XII.); péntek: A vén gazember (N); szombat: A vén gazember (XVII.); vas. d. e. 10: A bolond Ásvayné; vas. d. u.: Hatalom; vas. este: A vén gazember (VIII.)

Nemzeti Kamaraszínház: Egész héten minden este (½7) és vas. d. u. (3): Bolero.

Vigszínház: Ves. d. u. 3: A Manderley-ház asszonya; este ½7: Az atyai ház (V. bérl.); hétfő este ½7: Az atyai ház (F. bérlet); kedd este ½7: Az atyai ház; szerda este ½7 Az atyai ház (S. bérlet); csütörtök ½7: Az atyai ház (D. bérlet); péntek este ½7: Jákyak (L. bérlet); szombat d. u. 3: Az atyai ház (szomb. d. u bérlet I. sorozat); este ½7: Jákyak (szombat esti bérlet); Vas. d. u. 3: A Manderley-ház asszonya; este ½7: Az atyai ház (T. bérlet).

Pesti Színház: Egész héten minden este (½7) szomb. és vas. d. u. (3): Méreg.

Madách Színház: Minden este (½7), vas. d. u. (3): Képzelt beteg.

Fővárosi Operettszínház: Egész héten minden este (6): Mária főhadnagy.

Uj Magyar Színház: Egész héten minden este (½7): és vas. d. u. (3): Udvarolni felesleges.

Andrássy Színház: Egész héten minden este (½7) és vas. d. u. (3): Egy nap a világ.

Vidám Színház: Egész héten minden este (½7) és vas. d. u. (¼4: Patyolatkisasszony.

Royal Revüszinház: Egész héten minden este (½7): Férfiak nélkül. Csüt., szomb. és vas. d. u. ¼4-kor is.

Magyar Művelődés Háza: Vas. d. e. 10: Vén gazember (F.); d. u. 3: Szent József ünnepség. Kath. Dolgozó Lányok rendezése; este ¼7: „Nevessen velünk". Toborzó rendezés; hétfő d. u. 2: Árva László király. Ifjúsági előadás; este ½7: Mindenből a legjobbat. Novara rendezés; kedd d. u. 2: Árva László király. Ifjúsági előadás; szerda d. u. 2: Árva László király. Ifjúsági előadás; csüt. d. u. ½3: Gyermekdélután; este 6: A maglódi leventék estje; péntek d. u. 2: Árva László király. Ifjúsági előadás; szombat este 6: Magyar dal- és nótaest. GyOSz rendezés; vas. d. u. 2: Verdi: Traviata. M. kir. Operaház vendégj. (V. II.) 4. előadás; este 6: Marnitz jubiláris est.

Nemzeti Bábszinjáték. Hétfő, péntek: Az ember nincsen fából; Kedd: Toldi; Szerda, csüt., szombat, vasárnap: Az ügyvéd és a férje. Csüt. d. e. 11-kor: A rókacsinálta király; Szombat d. u. ¼4-kor: A rókacsinálta király; Vasárnap d. u. ¼4-kor: A rókacsinálta király.

Erzsébetvárosi Színház: ¾5, ¼8. V. és Ü. ¾3, 5, ¼8. Vedd le a kalapod a honvéd előtt.

Józsefvárosi: ¾5, ¼8. V. és Ü. ¾3, 5, ¼8. Egy csók és más semmi.

Kisfaludy: ¾5, ¼8. V. és Ü. ¾3, 5, ¼8-kor: Egy bolond százat csinál.

BEMUTATÓ FILMSZINHÁZAK:

Átrium (153-034, 154-024). H.: ¼4, ½6, ½8. Sz., V. és Ü. ½2-kor is: **A láp virága. (Jávor Pál és Fényes Alice.) — Magyar híradó.**

Corvin (138-988 és 339-584). Előad. kezd.. H.: ½3, ¾5, 7. **Legényvásár. — Híradó.** — 3-ik hétre prolongálva!!!

Deák—Décsi (121-343. 125-952). ½2, ¼4, ½6, 1/28: **Fehér emberek.** (Tasnády M., Jávor P.). — **Híradó.**

Fórum (189-707.) H.: ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. 11-kor is: **Lezárt ajkak. — Híradó.** — 3-ik hétre porolongálva!!!

Kaszinó (185-329). H.: 1/44, ¼6 ½8. Szomb. ½2-kor is, vasár- és ünnepnap 11-kor is: **A Láp virága.** (Jávor, Fényes Aliz.)

Korzó (182-818). H.: ¼4, ½6, ½8, V. és Ü. d. e 11-kor is: **Szerelmes asszonyok.** (Francoise Rosay, Gaby Morlay.) — **Híradó.**

Nemzeti Apolló (Royal Apolló) (222-002). H: ¼4, ½6, ½8. Sz. ½2. V. és Ü. 11 és 1/2-kor is: **A éjszaka leánya. — Híradó.**

Omnia (130-125). H.: ¼4, ½6, ½8. Sz. ½2-kor is. V. és Ü. 11, ½2-kor is: **Anna Mária Híradók.** Prolongálva 5-ik hétre.

Rádius (122-098, 120-564.) ¼4, ¼6, ¼8. Sz. ½2, V. és Ü. 11-kor is: **Négyarcú asszony** (Főszerep. Francoise Rosay). — **Híradók.** — 3-ik hétre prolongálva!

Scala (11-44-11). (1/24, ½6, 1/28. Sz., V és Ü. ½2-kor is: **Családunk szégyene.** (Goll, Turay).

Szittya (City) (111-140.) ¼4, ½6, ½8. **A láp virága.** (Jávor, Fényes Aliz) — **Magyar híradó.**

Uránia (146-046.) H.: 3, 5 és ¼8. V. és Ü. 1-kor is: **Az éjszaka leánya. — Híradó.**

UTÁNJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

Barlang (422-722). ½2, ¼4, ½6, ½8. Első mérsékelt. **Szélvész kisasszony.** (Lilia Silvi, Amádeo Názzári). — **Magyar híradó.**

Beleznay-Studió (225-276). 10, ¾12, ½2, ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. 11, ½2, ¼4, ½6, ½8. **Csipkerózsika.** (Grimm meséje filmen.) — **Híradó.**

Capitol (134-337) H.: ½2, ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. 11-kor is: **Bajtársak. — Híradó.** 2-ik hétre prolongálva.

Csaba—Savoy (146-040). H.: ¼4, ½6. ½8. Sz. és V. ½2-kor is: **A nőnek mindig igaza van. — Híradók.** — Vas. d. e. matiné: **9 agglegény.**

Duna-Lloyd (111-994). H.: ¼4, ½6, ½8. V. és Ü ½2-kor is: **A nőnek mindig igaza van. Híradó.**

Kamara (423-901) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8. Első 2 előadás olcsó, a 3-ik mérsékelt helyárakkal! **Katyi.** (Tolnay Klári). — 3-ik hétre prolong.

Mesevár (Elit). H.: ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. ½2-kor is: **Bengázi. — Híradók.**

Pátria: D. e. 10-től 1-ig folyt. előadások, mérsékelt árak. ½2, ¼4, ½6, ½8. V. 11-kor is: **Dzsarabub.** Prolongálva II-ik hétre. — **Premier híradók.**

Pest-Palace (221-222). 11, ½2, ¼4, ½6, ½8. Első két olcsó, harmadik mérs. **Egy szív megáll. (Karády Katalin.) — Híradó.**

Tiszti Kaszinó: ¼5, 3/47. Márc. 18. és 21-én: **A nőnek mindig igaza van.** Márc. 23-án: **Rombadőlt álmok.** Márc. 25-én: **Keresztúton.** Márc. 28-án: **A barátnőm.** Márc. 30-án: **Utolsó pillanat.**

Ujbuda-Simplon (268-999). H.: ¼4, ½6, ½8. V. Ü. 11 és ½2-kor is: **A nőnek mindig igaza van. Híradó.**

TOVÁBBJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

Adria-Admiral (353-707). H.: ¼4, ¼6, ¼8. V. és Ü. 11, ½2-kor is: **Nagy király.**

Alkotás (355-374). H.: ¼4, ¼6, 1/28. Sz. 1/22-kor. V. és Ü. 11 és ½2-kor is: **Szirtusz. — Híradó.**

Anna (T.: 225-238.) H.: ¼4, ½6, ½8. Szombat, V és Ü. ½2-kor is: **Sok hühó Emmiért. — Híradó.**

Budai Apolló (351-500). H.: ¼4, ½6, ½8. V. ½2-kor is: **Halálos csók.** — Vas. d. e. matiné: **Angyalvár börtöne.**

Glória. (427-521). H.: ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. ½2-kor is: **Éjfélre kiderül. — Híradó.**

Körönd-Orient. (114-926). H.: 3, 5, 7. Sz., V. és Ü. 1-kor is: **Éjfélre kiderül. — Valahol Oroszországban. — Híradó.** — Vas. d. e. 11-kor: **A kolostor liliома.**

Kultur (188-120). H.: ¼4, ¼6, ¼8. V. és Ü. ½2-kor is: **A király bolondja.**

Otthon (146-447). H.: ¼4, ¼6, ¼8. V. és Ü. ½2-kor is: **Éjfélre kiderül. — Híradók.** — Vas. d. e. matiné: **Magyar feltámadás.**

Ősbuda (363-165). H.: ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. ½2-kor is: **Pofon az éjszakában.** — Hétfőtől: **Rettegés.**

Petőfi-Odeon (428-478). H.: ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. ½2-kor is: **Fekete Liliom. — Híradó.**

Tinódi-Tivoli. H.: ¼4, ¼6, ¼8, szomb. ½2-kor és V. és Ü. 11-kor is: **A nagy király.**

Tisza-Eldorádo (133-171). H.: ¼4, ½6, ½8. V. és Ü. ½2-kor is: **Egy éjszaka Erdélyben. Híradó.**

Toldi-Rialtó (224-443.) 10, ¾12, ½2, ¼4, ¼6, ¼8. V. 11, 1, 3, 5, ¼8: **Éjfélre kiderül. — Híradók.**

Turán (Tel.: 120-003). 11, ½2, ¼4, ¼6 és ¼8-kor: **Éjfélre kiderül. — Híradó.**

Ugocsa-Astra (154-422). H.: ¼4, ¼6, ¼8. Szombat ½2. V. és Ü. 11-kor is: **Negyedizigien. — Kulturfilm. — Híradó.** — Vas. d. e. 11-kor matiné: **Madridi kém.**

Zuglói (297-093.) ½2, ¼4, ¼6, ¼8. V. és Ü. ¼12-kor is: **Éjfélre kiderül. — Híradó.**

Belvárosi Híradó Filmszínház (T.: 181-244.) **Havasok postása** (Kulturfilm). — **Esik eső karikára** (Színes rajzfilm). — **Rajzos híradó Liechtensteinről. — Magyar, UFA és Luce híradók.** — Folytatólagos egyórás előadások 10—21 óráig.

Híradó Filmszínház (Erzsébet-krt. 13. T.: 222-499.) **Palócvirág** (Tolnay Klári). — **Megmentett műkincsek** (Kultúrfilm). — **Rajzos híradó Liechtensteinről. — Magyar, UFA és Luce híradók.** — Folytatólagos egyórás előadások 9—21 óráig.

BÁGYONI VÁRÓ ANDOR BERLINI LEVELE:

Hogyan lesz valóság a lehetetlenből?

Nem utópia többé a láthatatlan ember és az utazás a holdba — Megelevenednek Münchhausen báró hihetetlen kalandjai

(A Magyarság berlini szerkesztőségétől.)

Cagliostro gróf, a nagyhirű varázsló örök ifjúsággal ajándékozta meg *Münchhausent*, aki mögött nyomtalanul suhannak el korok és századok: a varázslat ifjan és vidáman mentette át a villany és autó korszakába. Hála Cagliostro bűvészhatalmának: a világ legnagyobb hazugja, fáradhatatlan nőhóditója, a hihetetlen kalandok lovagja, a mesebeli kalandor addig maradhat fiatal, ameddig akar. Ifjúsága csak akkor válik semmivé, ha megunta a legénykedést, s maga kéri a sorsot: köszönöm, s elég volt... meg akarok nősülni, mint minden halandó, s meg akarok halni, ha jön az óra, ugyanugy, mint minden ember, aki porból lett és porrá lesz.

Münchhausen — miután megélte a huszadik századot és ebben a században találta meg azt a szerető, szelid asszonyt, aki többet jelent számára, mint *Katalin* cárnő vagy *Isabella d'Este* hercegnő — még egyszer visszaálmodja tarka-bolond életét, még egyszer elmondja hajmeresztően valószinűtlen kalandjait, s azután... maga óhajtja emberi sorsának illő beteljesülését. Fehér hajjal és hajlott háttal búcsúzik tőlünk imádott asszonya oldalán a Hazugságok Lovagja, az Élet Királya.

Goebbels dr. a német film művészi eredményeiről

Ez a teljesen új és valóban költői mozzanat a magyar *Baky József* Münchausen-filmjében, amelyet valóban „költséget és áldozatot" — de szivet és szellemet — sem kimélve készitették el az UFA huszonötéves jubileumára. A legnagyobb európai szinesfilm diszbemutatóját Goebbels dr. propagandaminiszter beszéde vezette be. A birodalmi miniszter többek között hangsúlyozta, hogy *ma már senki sem kételkedik a német film művészi eredményeiben.* Egyetlen művészet sem olyan élő és annyira időszerű, mint a film. Korunk tükre és a nagy események megörökitője, amely már az első világháborúban, de különösen ma *történelemrögzitő hivatást* tölt be.

Az elmult évben több mint egy milliárd látogatója volt a német moziknak! Szinte elképzelhetetlen és elérhetetlennek hitt szám. Az UFA-filmgyárat *háborúban alapitották* és háborúban élte meg negyedszázados évfordulóját.

Tudjuk, hogy a német filmgyártás — Goebbels dr. legfelsőbb irányitásával — éppen a mai világégés közepette ért el olyan eredményeket, amelyek békében is feltünést keltettek volna. A beláthatatlan jövőjü szinesfilm, ez a forradalmian új német eljárás a háború harmadik évében indult hóditó útjára. S a német filmgyártás a *háború negyedik évében* olyan filmmel lépett a közönség elé, amely műszakilag és művészetileg *első és eddig egyetlen* a maga nemében. Ez a film a *Münchhausen*, amely teljes joggal érdemli meg a „filmek filmje" jelzőt.

A legnagyobb berlini moziban bemutatott film sikerére — közel *harminc nyiltszini taps* hangzott fel vetítés közben, amire eddig még aligha volt moziban példa — mi, *magyarok* különösen büszkék lehetünk, hiszen rendezője és alkotója honfitársunk: Baky József.

A szin, szépség és szellem zuhatagával elkápráztatott néző a Münchausen 3662 méterének vetítése közben valóban elfelejti, el kell, hogy felejtse a háborút, mert nem is érti, el sem tudja képzelni: hogyan lehetett a mai időkben ilyen pompás, ilyen gyönyörű, ennyi szinben égő filmcsokrot kötni?

Nincs a világon ország Németországon kivül, amely a háború negyedik évében az alkotóművészet hazai arcvonalán ilyen káprázatos eredményt tudna felmutatni.

Katalin cárnő kegyence

Olyan igaz, mint hogy hazudok — ez a hires münchhausani mondás vezeti be az arab paripáról szóló mesét. Az arab mén beszélni is tudott, de nem értett csak arabosul. A báró megtanult a kedvéért arabul. A paripa azonban „lóvá" tette, mert a végén kiderült, hogy — németül is tud. Németül jelentette ki, hogy nem hajlandó senki emberfiával társalogni.

Sok ló van, amelyik nem tud beszélni. De csak ezzel az egy lóval találkoztam, amelyik tudott ugyan beszélni, csak éppen *nem volt kedve hozzá*...

Münchhausen *(Hans Albers)* első remek kalandja Oroszországba visz bennünket. Szines vásár a hófehér piacon: lenyügöző kép, élő népművészeti festmény. A báró itt találkozik Katyával, a csinos parasztlánnyal *(Brigitte Horney)*, akiről csak másnap este tudja meg az udvari vacsorán, hogy — maga *Katalin cárnő* volt. Végeláthatatlan asztalnál folyik a fényüző vacsora, amelynek utolsó fogása: az inasok drágakövekkel megrakott tálakat hordanak körül, hogy kiki vegyen belőle, amennyi jólesik. A cárnő magánlakosztályába vonul vissza a báróval — Potemkin herceg *(Andrews Engelmann)* és Orlov Grigoriy herceg, az egykori és a mostani kegyenc dúl-ful a féltékenységtől. De hiába minden: Katalin Orlovot, Potemkint is elfelejti a daliás Münchhausen oldalán...

Münchhausen oroszországi útján találkozik először Cagliostroval, *(Ferdinand Marian, a Jud Süss hőse)*, aki bort varázsol az üres kancsóba és a zenét a néma kocsmába. Cagliostro a világ leghatalmasabb emberévé, korlátlan hatalmú zsarnokká akarja tenni Münchhausent.

Nem érdekel a hatalom — nevet a báró, — inkább élni akarom az életet! A szépség és szerelem az egyetlen világ, amelynek királya szeretnék lenni!

S második találkozásukkor Cagliostro *örök ifjúsággal* ajándékozza meg vidám barátját. Barátságuk emlékére gyürüt is ad neki: ez a gyürű láthatatlanná teszi azt, aki az ujjára húzza.

Münchhausent kalandvágyó vére nem engedi sokáig pihenni a cárnő hálószobája közelében. Harcolni akar a török ellen: Potemkin táborába megy.

Az ágyugolyó lovasa

A kegyenc-vetélytárs megjelenését Potemkin természetesen alig leplezhető örömmel fogadja. Na, megállj, most a kezembe kerültél, német báró! Mig Münchhausen az egyik hatalmas ágyun lovagolva látcsőjén szemléin török tábort, Potemkin pipájával meggyújtja a kanócot... óriásit dörren az ágyú, s *Münchhausen repül* a végtelen levegőben a golyóbissal együtt. Az ágyúgolyó a nagy sietségben néha kicsúszik alóla, de Münchhausen szerencsésen újból megragadja: igy érkezik a hasas török basa elé.

A basa annak rendje és módja szerint Konstantinápolyba szállittatja az előkelő vendéget, Abdul-Hamid szultán *(Leo Slezák)* legmagasabb szine elé.

A szultán udvarában a szinesfilm a szó szoros értelmében — kitombolhatja magát. Az udvari élet keleti tarkaságban pompázó fogataga és a *hárem virágos élete* valóban csemege a szinesfilm számára. Látjuk a hárembe érkező, frissen zsákmányolt vagy vásárolt félmeztelen hölgyeket, amint lemérik őket; a hárem óriási medencéiben csinosabbnál csinosabb „aranyhalak", fehér- és csokoládébőrű szépségek úszkálnak. A szultáni hárem fülledt levegőjében raboskodik Isabella d'Este, a világszép hercegkisasszony is *(Ilse Werner)*, akit Münchhausen a láthatatlanná tévő gyűrű segitségével szöktet meg. Előbb azonban a világ legyorsabb futójával elhozatja Bécsből, *Mária Terézia udvaráról* Abdul-Hamidnak a legfinomabb *tokajit*, amely valaha csak magyar földön termett. A szultán nem is tudja, min ámuljon inkább: azon-e, hogy Münchhausen csodafutárja egy óra alatt járja meg az utat Bécs és Konstantinápoly között, vagy pedig azon, hogy milyen felséges íze van a császári és királyi tokajinak...

Utazás a holdba

A báró a tündérszép Isabellával Velencébe, az álmok városába vitorlázik. Itt találkozik elsőizben Casanovával *(Gustav Waldau)*. A nagy hóditó öreg legény már ekkor: összetörödött és kihullottak a fogai.

— Az én időm lejárt már — sóhajtja *Casanova*, — de Ön, Münchhausen báró ugyanolyan fiatal, mint húsz évvel ezelőtt volt! Nem értem...

— Uram, Ön talán jobban tudott udvarolni a *nőnek* — én jobban az *időnek!*

A hercegkisasszony megirigyli huga és Münchhausen farsangi boldogságát. Rájuk tör brávóival az egyik holdas, boldog éjjelen. Münchhausen hősiesen és szerencsésen viv még a támadókkal, közben azonban elrabolják Isabellát és kolostorba zárják. Münchhausennek *a jó öreg Casanova* siet segítségére: kölcsönadja jelmezét és álarcát, hogy Münchhausen lopózzék be a kolostorba, ahová a derék apácák mindig szivesen engedik be a ma már olyan ártalmatlan Casanovát...

A szivettépő búcsú után menekülnie kell Casanovának a lagunák városából. Hű csatlósa, Christian Kuchenreutter *(Hermann Speelmans)* társaságában a csellel elfoglalt léghajóba száll. S a léghajó száll, száll, száll, egyre magasabbra — meg sem áll a *holdig.*

A holdon különös világ tárul Münchhausen elé. A számtalan hegykatlan ezüst égitestjén *egy nap felel meg egy földi évnek.* Reggel tavasz van, délben nyár, este ősz, éjjel tél. A fákról siró tökök hullanak: *a holdban fákon nőnek a gyerekek.* S a holdbéli ember sétájára magával viszi *felesége fejét*, mig a derék asszony szorgos teste otthon a háztartás teendőit végzi. Münchhausen a szó szoros értelmében „elcsavarja" a holdasszony testelen fejét. Mielőtt azonban elcsattanna a hűtlen csók, megjelenik a holdember és idejében hóna alá csapja és magával viszi asszonykája fejét.

Az örökifjú Münchhausen közben megdöbbenve veszi észre, hogy csatlósa veszedelmesen kezd öregedni. Nem csoda, hiszen a holdban minden nap egy év... A derék Kushenreutter keresetlen, megható szavakkal búcsúzik gazdájától, majd — ez a halál a holdban! — füstté változik.

Münchhausen egyedül tér vissza a földre.

A kis társaság — Münchhausen felesége *(Käthe Haack)*, az állami szinházak művésznője, von Hartenfeld lovag *(Hans Brausewetter)* és menyasszonya *(Marina von Ditmár)* — csódálkozó-szelid mosollyal hallgatta végig a hihetetlen, de annál szebb és igézőbb mesét, amely talán ezúttal hangzott el *utoljára*. A vendégek elmennek... az inas leoltja a kerti lámpákat... szeliden világit a hold, ahol az előbb még Münchhausen társaságában magunk is ottjártunk... és Münchhausen elbúcsúzik eddigi életétől, örökifjúságától...

A lehetetlenség megvalósitása

Baky József filmje nemcsak rendkivüli siker, hanem minden várakozást felülmúló meglepetés. A magyar rendező ezzel az alkotásával a film legnagyobb mesterei közé emelkedett. A *Münchhausen* soha nem látott szines pompájához rengeteg finom ötlet, művészi elgondolás, szellemes és valóban irodalmi megoldás csatlakozik. A pétervári vásári forgatag, Katalin cári kastélya és lakomája, Cagliostro-tündérkertje, a hold álombirodalma szikrázó szivárványkerete a könnyedén, elbűvölően gördülő, friss és új művészi utakon járó rendelkezésnek.

A csodálatraméltó és nehéz munkában a rendező leghübb munkatársa talán a festőien szép felvételeket készitő *Werner Krien* és a trükkfelvételeket mesterien megoldó *Constantin Irmen-Tschet*. Az ágyúgolyón lovagló és a holdba repülő Münchhausen, a hétmérföldes csizmában vágtató csodafutó, a testnélküli holdasszony, a láthatatlan Münchhausen hercegnő-szöktetése a szerályból: csupa furcsa csoda. Millió és millió mozilátogató törheti majd a fejét azon, hogyan is oldották meg a lehetetlent: *hogyan készültek ezek a mesebeli felvételek?*

Az UFA aligha ünnepelhette volna méltóbban negyedszázados filmmunkájának évfordulóját, mint ezzel a filmmel. S ha a jubileum alkalmából gratulálni akarunk *Ludwig Klitzsch dr.* vezérigazgatónak — akit a *Führer* a *Goethe-éremmel* tüntett ki a huszonötéves ünnep alkalmából, — nemcsak a német filmgyártás fejlesztése és *minden amerikai befolyástól való felszabadítása az*, amiért a legnagyobb elismerést érdemli meg Európa egyik legelső szakembere, hanem őszinte szerencsekivánat illeti a Münchhausen-film életrekeltéséért, s azért, hogy a rendezés nagy és felelősségteljes munkáját éppen rendkivül tehetséges honfitársunkra, Baky Józsefre bizta.

Mind fenyegetőbb méreteket ölt az amerikai munkáshiány

A közelmultban az amerikai napi és szaksajtón kivül a legilletékesebb szakférfiak is rendkivül sokat foglalkoztak az északemerikai Egyesült Államokban mind fenyegetőb mértéket öltő munkaerőhiánnyal. A kérdéssel foglalkozó cikkek és beszédek nemcsak magát a bajt konstatálták, hanem kifejtették *azokat az okokat is*, amelyek at előidézték. Igy a Baltimore Sun nemrég ankétet rendezett, amelyben megszólaltatta az amerikai ipar vezető férfiait. Rendkivül érdekesek azok a megjegyzések, amelyeket a kérdéssel kapcsolatban az amerikai hadiipar legtekintélyesebb képviselői tettek. A tengerészeti és hajóépitő ipari szervezetek elnöke *John Green* azt a kijelentést tette, hogy a nagyközönség ne üljön tel a napilapok kiabáló cimeinek, amelyek az amerikai hajóipar óriási teljesitményeiről szólanak. *A hajóipar ugyanis még most is a legelmaradottab része az amerikai hadiiparnak.* Azok a hirközlések, amelyek az amerikai hajógyárak csúcsteljesitményeiről szólnak, teljesen *hamis képet tárnak a közönség elé.* A saitóban közölt kimutatásoknál a hajóépitésének idejét az összeszereléstől a vizrebocsájtásig számitják, holott a hajótörzs előállitásáig a munkálatoknak egy egészen hosszú sorozatára van szükség. John Green, aki egyébként tagja a hadimunkaerő igénybevételére alakult bizottságnak, nyilatkozatában bevallja azt is, hogy *az amerikai hajóépitő iparban mindinkább fokozódik a munkaerők hiánya.* Ebben nagy szerepe van annak a körülménynek, hogy a hajóipari központokban rendkívül nyomoruságos lakásviszonyok uralkodnak.

Az amerikai hadiipar nehézségeit azonban — mondják más szakértők — nemcsak az ipari városokban uralkodó munkáshiány okozza, hanem nagyrészt az is, hogy *hiányzik a rendelkezésre álló munkaerők célszerű elosztását irányitó szerv, továbbá, hogy a nyersanyag előállitása és szétosztása sem úgy történik, ahogy kellene.* Erre vonatkozólag az acélipari szövetség helyettes elnöke *R. Ritter* azt a kijelentést tette, hogy az acélipar a legjobb példa arra, mennyire hiányzik az amerikai hadiiparból az egységes irányitás. Az általános munkahiány ellenére megtörténik ugyanis az, hogy egyes kerületekben az acélmunkások csak 2—3 órát dolgoznak naponként. Egészen *aránytalan* az acél előállitására szolgáló ipari vállalatok nagysága és száma is. A kész acél készitésére 25-ször akkora berendezések állnak rendelkezésre, mint amennyi nyers vasat és más az acélgyártáshoz szükséges nyersanyagot elő tudnak állitani az Egyesült Államok területén. Az előbb említett Baltimore Sun szerint aggasztó mélyponton áll az amerikai autóipar is. A lap szerint: „Az autóiparnak, hogy megfeleljen a vele szemben támasztott követelményeknek, 1943 juliusáig 50 százalékkal több munkásra volna szüksége, mint amennyit az előbbi év juliusában foglalkoztatott. Erre azonban semmi *kilátás sincsen.*

A munkáskéz hiányának súlyos betegsége sorvasztja az amerikai telegráf és telefonipart is, amelynek gyártmányai pedig a hadbanálló nemzet idegszálait képviselik. Ezekben az iparágakban a munkások igénybevétele terén *szinte tökéletes kaosz uralkodik.*

A réz,- ólom-, és cinbányászat terén a lapjelentés szerint már eddig is riasztó munkahiány mutatkozik, de a helyzet folytonosan rosszabbodik, mert a szakértők *2000-re becsülik azoknak a munkásoknak a számát, akik ezeket az iparágakat otthagyva más munkaterületeken keresnek elhelyezkedést.*

De bármilyen riasztók ezek az illetékes helyekről elhangzó nyilatkozatok, amelyek egyébként a mezőgazdasági termelésre is vonatkoznak, az amerikai vezetőköröknek eddig még *nem sikerült a tarthatatlan állapotok komoly orvoslása.*

(O.)

HANG A RÁDIÓBÓL

„Hogy hogyan lehet a kardot kihúzni azt elmondom a jövő héten".

(Die Post.)

Kamarai döntés a fővárosi színháznyitási engedélyekről

A színművészeti kamara választmánya *Cziffra* András dr. miniszteri biztos elnöklésével ülést tartott, amelynek tárgysorozatán *a jövő évi színháznyitási engedélyek* kérdése szerepelt. A választmány úgy határozott, hogy a fővárosi színházakra vonatkozóan a székesfőváros polgármesteréhez intézendő felterjesztésében *a jelenlegi igazgatók engedélyének meghosszabbítását javasolja.* Ezek szerint a jövő évadban a budapesti színigazgatók körében *személyi változás nem várható.* Egyetlen budapesti magánszínház igazgatói tisztségére sem akadt új pályázó, kivéve az Uj Magyar színházat, amelyre *Bubik* Árpád is pályázott. A választmány azonban vitéz *Bánky* Róbert további megbízását javasolta. Kimondotta a kamara választmánya, hogy a színháznyitási engedélyeket nem egy évre, mint eddig, hanem *három évre javasolja kiadni.*

Tamás Ilonka meghalt

Csütörtökön délelőtt a főváros művészköreiben futótűzként terjedt el a megdöbbentő hír: *Tamás* Ilonka, az Operaház tündöklőhangú, ifjú művésznője meghalt. Aligha volt még operaénekesnő, aki pályája elején annyira egykettőre a szakemberek és a közönség kegyeibe férkőzött volna, mint a most olyan fiatalon tragikus hirtelenséggel elhunyt Tamás Ilonka. Egyéniségéből csak úgy sugárzott a rokonszenv, az elragadó kedvesség; gyönyörű csengésű szopránhangja, átlelkesített éneke szívből jött és szívhez szólott; alakításait pedig mindig a kiválasztottak mély átélése hevítette. Faustbeli eszményi Margitja, megragadó Traviata-alakítása, a Falstaff bűbájos Annuskája, a Farsangi lakodalom költői Zsuzsikája, Cigánybáróbeli remek Saffi-ja és még jónéhány alakítása kitörölhetetlenül élnek az emlékezetünkben.

Legszebb reményekre jogosító pályájának szinte még a kezdetén, az elmult év elején támadta meg a betegség. Akkor súlyos műtéten esett keresztül és csak hosszú hónapok, gondos orvosi kezelése tudta talpraállítani. Az esztendő elejére végre annyira javult az állapota, hogy bejárhatott a színházba, sőt új szerepre is készült: a Turandot lelkes kis rabszolgaleányának, a tragikus végű Liu-nak szólamát tanulta. Napról-napra növekvő kedvvel, szinte túláradó örömmel várta a fellépését. Legyengült szervezete azonban úgylátszik még mindig nem birta a rendszeres munkát és ismét kórházba kellett vonulnia. Barátai akkor már sejtették, hogy az Operaház mindenki által szeretett „Tomija" ezzel elindult azon az úton, ahonnan nincs többé visszatérés...

Temetése előreláthatólag szombaton délután lesz a Kerepesi-úti temetőben, a főváros által adományozott díszsírhelyre.

*** A „Bűvös szekrény" kolozsvári bemutatója.** A kolozsvári nemzeti színház bemutatta Farkas Ferenc és Kunszery Gyula „Bűvös szekrény" című vígoperáját, amely egy évvel ezelőtt emlékezetes sikert aratott a budapesti Operaházban. A kolozsvári rendezést Nádasdy Kálmán és a díszlettervezést Oláh Gusztáv vállalták, a kórus betanításáról és a zenekar vezényléséről maga a zeneszerző, Farkas Ferenc gondoskodott. A főszereplő Hidy Franciska, Zulejka szerepében mind játékban, mind hanganyagban teljesen egyénit tudott nyujtani, Angyal-Nagy Gyula, Mélykuti Horváth József, Szanati József, Fehérpataky Ervin, Sikolya István, Végh Kató, Turján Vilma és Lőrintz Zsuzsa művészetük legjavát adták. A szereplőket, a rendezőt és a szerzőket többször hívta a vasfüggöny elé a lelkes nézősereg.

*** Zrinyi Ilona-emlékünnep a vitézi rendházban.** A főváros vitézi társadalmi bizottsága a Zrinyi-csoporttal karöltve szombaton délután 6 órakor a vitézi rendházban Zrinyi Ilona-emlékünnepet rendez. Közreműködnek: vitéz Horváth Gyula Mihály nyug. vezérőrnagy, elnök, vitéz Kéreyné Kubás Margit dr., Várady Erzsébet dr., Groh Klára, Kálmán Etelka, Kály Mária, Gilyán Pál, Farkas László, Mihály Géza és a Zrinyi-csoport énekegyüttese.

Ma: Angelica Morales

Chopin-estje, Vigadó 7. (Harmónia rendezés.)

*

Ma: Réthy Eszter dalestje

Z. ¾7. Jegy Rózsavölgyinél.

Vasárnap: Muzsikáló Tavasz

V. ¼7. **Losonczy** vidám zenés revüje. **Tolnay Klárival** az élen **10 sztár**, óriási műsor. Jegy **Rózsavölgyinél**, jegyirodákban.

Szinház, Film, Müvészet

Őrjárat a hajdani nagyságát felejtett kassai nemzeti szinház körül

Schell Péter báró főispán nyilatkozata a szinházkérdés rendezéséről

Kassa, március 18.

A sugaras tavaszi égre tárt homlokával ott áll egymással szemközt a kassai Főutcán a dóm és a nagy időkre emlékező nemzeti színház. Két csodálatosan szép, nemesvonalú épület, *a kassai kultúröntudat két ékes pillére*... Hit sugárzik az egyikből, megtartó makacs magyar hit és száztízesztendős nagy hagyományokat revellál a másik, Kassa úttörő színháztörténeti jellegét, a magyar színjátszás hőskorát, Dérynét, az első Bánk-előadást, *az innen útra kelt első pestbudai nemzetiszínházi törzstársulatot, amely az idegen hatásból vetkezni indult szabad magyar színpadi szó kultuszát lobogtatta meg a fővárosban.*

Csodálható-e, hogy a színház lényeges alkateleme a kassai kultúrfogalom-körnek, hiszen tudják, hogy Kolozsváron és Kassán előbb volt magyar színjátszás, mint Pesten, s ebben a városban az auktorok nemes művészete az idegen kultúrák besugárzásával szemben minden időben *nyomatékkal kihangsúlyozta Kassa kizárólagos magyar voltát*, mert a színpadi deszkákon magasabbrendű művészet adott életet és hitelt a nyelvpallérozás és ízlésnevelés apostoli munkájának.

A kassai színház ügye most ismét foglalkoztatja a nagy nyilvánosságot annak a kérdésnek a felszínrekerülésével, hogy ebben a kulturális fellegvárban *jövőre ki legyen az igazgató?* E kérdés kielégítő megoldása Kassa visszatérése óta nem nyert elintézést, bár több jóindulatú próbálkozás történt. Az itt megfordult slaggione-társulatok általában inkább gyökértelen vándor kereseti intézményszámba mentek és a most folyó évad, mikoris elsőízben élvez állandó színházat Kassa, ugyancsak *mélyen alatta maradt az itt feltétlenül megkövetelhető színvonalnak és speciális helyi kívánalmaknak.*

Ma már országosan ismert a kassai színház egyoldalú *eloperettesített irányzata*, amely ha nem is menthető, de némileg érthető: a színház vezetésébe vitéz Tolnay visszavonulásával nagyhirtelen becsöppent *Körössy* Zoltán igazgató, a pestperifériai és különböző vidéki színházak táncoskomikusa ebben a műfajban járatos, s a maga módján igyekszik derekasan kiszolgálni az olcsóbb élvezetekre számottartó réteget, sokszor hétszámra állandóan kétes értékű operetteket tartva műsoron. A mai nehéz időkben vitathatatlan a könnyű műfaj nagyobb térhez juttatásának jelentősége, *egy címében „nemzeti színház" fogalmat viselő intézményhez mégis méltatlan ez az egyoldalúság.* Az igazgatói irodában kifüggesztett plakátok ékesen beszélnek. Joggal feltehető a kérdés, hogy az „Égből pottyant vőlegény", „Lány a talpán", az „Esküvődön én is ott leszek"„ Sárgapitykés közlegény" s hasonló című és szellemiségű színpadi tákolmányok túltengése jelent-e valami nemzetnevelő, ízlésfejlesztő kultúrértéket és jelent-e különösen a néhány kilométernyire lévő határszélen túlra *demonstratív magyar kultúrszínvonalat?*

Egyik nagytekintélyű kassai kultúrtényező így nyilatkozott:

— Tarthatatlan az az álláspont, hogy Kassán nem kell a nívósabb színdarab. Kell! *Csak nem olyan előadásban, aminek tanui vagyunk.* Jó prózát csak hittel, a drámairodalom ismeretével és szeretetével lehet előadni. Igaz, hogy a társulat hézagos, mert későn szervezkedett, az viszont menthetetlen hiba, hogy *az előadó sok fésületlenek*, nincsenek betanulva, szereplők akadoznak, céltalanul lézengnek, majd mindig ugyanazon rossz és slustalan díszletek közt. *Kassán m Shakespearet is lefejezéssel fenyegeti nívótlanság.* Egy fiatal színész erről a kdésről így beszélt: „Ne csodálja professzúr, nincs prózai rendező és nincs e próba, főként színpadi próba, mert többnyire az operett próbál. Mi a zeterembe szorítva, vagy akárhányszállodánkban összegyülve próbálunk, az első összeolvasás után a *harmadik pr már maga a premier.* Igy csak elvérezni het. Az ilyesmi összetöri egy fiatal szín ambícióját megmutáltatja vele szentnek zett hivatását"...

— Pedig Kassa megérdemelné — mon egy másik nyilatkozó —, hogy országviszonylatban is élenjáró színháza legy *A városvezetőségnek szívügye a szính* Pohl Sándor dr. polgármester személy rint is nagy hive. *Évi 65.000 pengő tá gatást biztosit különböző juttatásokban készpénzben,* s azon van, hogy minden

— Kassa kultúrális tradiciói és helyzeti adottságai feltétlenül megkívánják, hogy mindenképpen biztosított alapokon nyugvó, *nívós nemzetnevelő programot megvalósító* színháza legyen, elsőrangú színészgárdával, *élén széleslátókörű, nagyműveltségű, komoly személyi súlyú igazgatóval,* aki arra a színvonalra tudja felemelni színházát, amelyen hajdan állott, amikor az egyetemes magyar színjátszás egyik bölcsője volt. Ezt a célt én *egy állami jellegű színház égisze alatt látnám tökéletesen megvalósíthatónak* és ennek érdekében fáradhatatlanul kell dolgoznunk.

— Az utóbbi napokban hivatalos úton Pesten tartózkodtam, s átmenetileg nem tarthattam lépést a kassai eseményekkel. A *Táray* Ferenc személyével kapcsolatban felmerülő kombinációról a lapokból értesültem, pontosabban még nem tájékozódhattam, nem akarok tehát az események elébe vágni. Az azonban vitathatatlan, hogy Táray Ferenc közbecsült, nagyvonalú művészegyénisége és szaktudása bármely színházunk élén komoly nyereséget jelentene.

A kassai színház igazgatói székének betöltése kérdésében egyébként a mult hét végén ülésezett a kassai színügyi bizottság. Táray Ferenc jelzett pályázata eddig az időpontig nem futott be, s a 12 tagú bizottságból megjelent 6 tag javaslatba hozta Kőrössy Zoltánt újabb egyesztendei *próbaidőre*, többek között olyan kikötéssel, hogy a direktor egy városi kultúrtényezőkből összeállított *ellenőrző és irányító bizottság felügyelete alatt, s annak mindenben alávetve* fog tevékenykedni, ha valójában megkapja jövőre is a színház vezetését. Végleges fórumként a város törvényhatósági bizottságának plénuma hoz döntést ebben a kérdésben, tehát még sok érdekes fejlemény várható. Időközben befutott *Táray* Ferenc pályázata s ez merőben új fordulatot ad az eseményeknek.

*** A „Figaro házassága" vasárnap kerül előadásra.** Reining Mária betegsége miatt rövid idővel ezelőtt elhalasztották a „Figaro házassága" című Mozart-opera előadását. A dalmű vasárnap kerül színre a rendkívüli vendégbérlet B-sorozatában. A vendégszereplők Reining Mária, Réthy Eszter és Schöffler Pál lesznek. A február 28-ára váltott jegyek érvényesek.

*** Honvédmatiné.** Március 21-én délelőtt 11 órakor a zeneművészeti főiskola nagytermében Kürthy György, a Nemzeti Színház tagja rendezésében jótékonycélú honvédmatinét tart a Lakos és Székely speciális gépgyár és a Magyar Elekthermax rt. A műsoron fellépnek: vitéz Benkő Gyula, Bilicsi Tivadar, Cselényi József, Hámory Imre, Dalmady Erzsi, Földváry Klári, Kazal László, Kőváry Gyula, Lánczy Margit, Muráti Lili, Pethes Ferenc, Rékai Vilmos és még sokan mások. Közre-

a vasárnap délelőtt 11 órakor a Színház tagja rendezésében jótékonycélú honvédmatinét tart a Lakos és Székely speciális gépgyár és a Magyar Elekthermax rt. A műsoron fellépnek: vitéz Benkő Gyula, Bilicsi Tivadar, Cselényi József, Hámory Imre, Dalmady Erzsi, Földváry Klári, Kazal László, Kőváry Gyula, Lánczy Margit, Muráti Lili, Pethes Ferenc, Rékai Vilmos és még sokan mások. Közre-

Fleseh Károly hegedüestje

Flesch Károly hosszú évtizedeken át a berlini zeneművészeti főiskola hegedütanszakát vezette. Elismert, nagyhírű pedagógus, akihez messze földről seregleltek a tanítványok. A Flesch-iskola csakúgy fogalomszámba ment, mint a *Hubay-iskola.* A 70 éves mester Magyarországon született és *15 évi távollét után jelent meg újból a budapesti hangversenydobogón.* Főleg hegedüsök jelentek meg nagy számmal a Vigadó zsúfolásig telt nagytermében, mert úgyszólván mindenki, akinek a hegedühöz valami köze van, eljött, hogy meghallgassa a *szokatlanul magas korban még mindig játszó hegedüst.*

Az első vonóhúzásnál **megállapíthattuk,** hogy *Flesch Károly mestere a hegedülésnek. Művészete egy tapasztalatokban gazdag, eredményes tanári multnak a bőséges termése.* A hegedürodalom két leghíresebb, nagy hegedüversenyét szólaltatta meg, a *Beethovenét* és a *Brahmsét.* Minden egyes hangja a tökéletesen kiérlelt, egyedül helyesnek talált legjobb és legszebb értelmezésről tanuskodott. Nagyon tanulságos, érdekes játék volt. *Nem az egyéniség, az önálló, égető mondanivaló izgalma* hatott a hallgatóra, mialatt Flesch Károly — a filharmóniai zenekar tagjaiból alakult kamarazenekar közreműködésével — előadott, hanem *az éberen megőrzött és helyesen alkalmazott, roppant tudás,* a remeklő kidolgozottság, a művészi hegedülés hagyományainak nevelő irányú ápolása ejtette elismerő bámulatba a közönséget. A fegyelmezettségnek, a szívós, felfrissülést jelentő, kedvvel üzött gyakorlásnak szép példáját mutatta Flesch Károly, aki 70 éves korában is meglepő tehnikai könnyedséggel, szinte *világfias beállítottsággal* hegedül. Ez a világfias vonás: szemfényvesztő önvigasztalás *a hiányzó öseredetiségért.* **(H. G.)**

Uj müsor a Royal-revüszinházban

Pénteken este fél 7 órai kezdettel mutatja be a Royal-revüszinház a „Férfiak nélkül" című új revüjét, amelynek muzsikáját *Heinemann* Sándor szerezte. Az előadás díszleteit *Bercsényi* Tibor tervezte, a rendezés munkáját *Podmaniczky* Félix báró vállalta. A revü primadonnaszereplője *Déry* Sári, aki a férfigyülölő női liga elnöknőjét alakítja; kibérel egy nagy tengeri hajót, ahova csak nők tehetik be a lábukat. Ő a hajó parancsnoka s a személyzet, a tisztikartól kezdve a fütőkig, nőkből áll. *Rév* Erzsi *Óváry* Tiborral táncol, nagyobb szerep jut *Békéssy* Magdának, a miskolci színház volt primadonnájának, *Vay* Ilusnak és *Szalontay* Irénnek is. *Heinemann* Sándor új zenekari képének a címe „Gálaest a hajón". Ebben a számban szerepel Evelyne *Künecke*, a híres sztepptáncosnő. Partnere Guy *Chevreau*, aki Mistinguette-nek volt partnere. Fodor Artúr, Temesváry Sz. László, Tamás Benő, Lugosi György és Alföldi László szerepelnek még az új műsorban, amelyet artistaszámok egészítenek ki.

*** A „Szeptember végén" sikere Debrecenben és Pécsen.** A Kárpát-filmvállalat, Budapestet megelőzve, a márciusi szabadságünnepekre tekintettel, Debrecenben és Pécsen mutatta be a „Szeptember végén" című filmjét, amely Petőfi Sándor fiának, Zoltánnak életregénye. A közönség mindkét városban nagy lelkesedéssel és melegséggel fogadta az ujdonságot.

*** Zenekari hangverseny.** A székesfővárosi zenekar hangversenysorozatában legutóbb Csilléry Béla állott a zenekar élén. A dolgában mind fölényesebb biztonságú, fiatal karmester átgondolt, értelmes vezénylése, elmélyedt felfogása, a műsor alapos kidolgozása jólpergő hangversenyt eredményezett. Händel F-dur Concerto grossoja és Beethoven VII. szimfóniája mellett két bemutató szerepelt a hangversenyen. Az első Csizik Béla dr. harmincegy esztendővel ezelőtt készült d-moll zongoraversenye volt. A romantikus hagyományok szellemében fogant, őszinte hangú háromtételes kompozíciója igen szép sikert aratott. (Váczi Károly dicséretes odaadással, jó lendülettel adta elő a magánszólamot.) A másik ujdonság Theodor Berger „Prinz Eugen legendája" ügyesen hangszerelt, mutatós, de meg-

PRO PATRIA

Tasnády József dr. tartalékos hadnagy, a belföldi burgonyakereskedelmi egyesülés tisztviselője, a donmenti harcokban szerzett súlyos sebesülése következtében szerdán Budapesten hősi halált halt. Március 22-én hétfőn délután félhárom órakor helyezik örök nyugalomra a hősök rákoskeresztúri temetőjében.

Napi hirek

— **Vay László báró a magyar helytállásról.** Debrecenből jelentik: A tiszántúli református egyházkerület a debreceni kollégiumban rendkívüli közgyűlést és évnegyedes tanácsülést tartott. Révész Imre püspök bibliaolvasása és imája vezette be a gyűlést, majd Vay László báró főgondnok mondott beszédet. A háborúról szólva megállapította, hogy a magyar nemzet nem érdektelen ebben a küzdelemben, egész léte, jelene és jövője van kockára téve. Örök magyar sors áldozatokat hozni a jövőnkért és fennmaradásunkért küzdeni. Ez a helytállás áldozatot követel minden jó magyar embertől. Csak egyet nem szabad feláldoznunk, a magyar becsületet, az adott szó szentségét és sérthetetlenségét. Sokan mérgezik ma a magyar közéletet és gyáván meglapulva csábítják a magyarságot az adott szó körüli ingadozásra és alattomos kétszínű szerepben való kéjelgésre. Ezek ellen fel kell vennünk a harcot.

— **Elmarad a marosvásárhelyi országos fürdőügyi kongresszus.** Marosvásárhelyről jelentik: A keletmagyarországi és erdélyrészi fürdők szövetsége által március 21 és 24 között tervezett országos idegenforgalmi és fürdőügyi kongresszus elmarad. A szövetség vezetősége, figyelembe véve azt, hogy a mai idők nem kedveznek a nagyobb tömegeket megmozgató utazásoknak, úgy határozott, hogy a kongresszust bizonytalan időre elhalasztja. A részvételi díjat vagy más címen történt befizetéseket a szövetség a befizetőknek visszautalja.

— **Nyilatkozat.** „Népi válság, népi Magyarország" című cikksorozatunkban legutóbb idéztük Erdélyi József feljegyzéseiből azt a fejezetet, amelyben a bihari nagy uradalmak és nagybérletek világáról és kisebb-nagyobb zsidó birtokos családokról emlékezett meg. Ebben a felsorolásban szerepelt a talpasi Kabdebó-család is. Mint most velünk közölték, a talpasi Kabdebó-család őskeresztény nemesi család, amelynek neve tévesen került a felsorolásba. Amikor ezt megállapítjuk, őszinte sajnálkozásunkat fejezzük ki a tévedés miatt.

— **Uj orvosi mikroszkop.** *Helsinkiből jelentik: Wilska dr. finn egyetemi magántanár Helsinkiben szakemberek előtt nemrég mutatta be találmányát, a sztereomikroszkópot. Ez a készülék lehetővé teszi a polarizációs fény segítségével, hogy egyrészt a tárgyakat kétezerszeres nagyításban lássák, másrészt, hogy betekinthessenek vele az emberi test belsejébe, amit a tudomány eddig lehetetlennek tartott. A készülék értékes kiegészítése a sztereoröntgen készüléknek, amit ugyancsak Wilska dr. talált fel egy évvel ezelőtt.*

— **Esterházy János 42 éves.** Esterházy János gróf, a szlovákiai magyar párt elnöke most ünnepelte negyvenkettedik születésnapját, mely alkalomból a szlovákiai magyarok nagy számban keresték fel jókívánságaikkal. A pozsonyi pártközpontban Neumann Tibor dr. köszöntötte a pártelnököt. Esterházy János válaszában megköszönte a jókívánságokat és munkatársaitól továbbra is törhetetlen hitet, fegyelmezett magatartást és lelkes munkát kért.

— **Nyári időszámítás Németországban.** Mint berlini illetékes helyen közlik, március 29-én ismét életbelép a nyári időszámítás a német birodalom területén és

— **München bombázásának áldozatai.** Münchenből jelentik: Nemrég közölték a város ellen intézett legutóbbi angol légitámadás 89 halálos áldozatának névsorát. Most a körzetvezető és a főpolgármester újabb 77 halálos áldozat nevét közölte. Ezek között 45 asszony és 5 gyermek volt.

— **Hitler SS testőrgárdájának jubileumi ünnepe.** Berlinből jelentik: Az SS páncélos-gránátos hadosztály, Hitler Adolf SS testőrgárdája szerdán ünnepelte felállításának 10-ik évfordulóját. Amikor a hatalom átvétele után pontosan hét héttel, 1933 március 17-én különparancsban elrendelték a gárda felállítását, 120 emberből állt a gárda, 1933 szeptemberében, a győzelmi pártnapon már 800 ember vonult fel soraiban. A Hitler Adolf SS testőrgárda a lengyelországi, a nyugati, a délkeleti és a bolsevizmus ellen folyó háborúban egyedülálló fegyvertényekkel tűnt ki.

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Ladik Gusztáv dr. nyug. államtitkárnak a közigazgatási tisztviselők továbbképzése és a közigazgatási szakirodalom terén kifejtett rendkívül értékes munkásságáért teljes elismerését fejezte ki.

— **Nem hívják vissza a svájci állampolgárokat Bulgáriából.** Bernből jelentik: Illetékes berni helyen meglepetéssel fogadták a külföldi sajtónak azt a hírét, amely a svájci állampolgároknak Bulgáriából való visszahívásáról vélt tudni. Megállapítják, hogy semmiféle ilyenirányú intézkedés nem történt.

— **Angol-olasz fogolycsere.** Ankarai jelentés szerint a Gradisco olasz gőzös március 19-én érkezik Mersinbe, fedélzetén a kicserélésre szánt angol foglyokkal. Rákövetkező nap érkezik oda a Talma angol gőzös. Ezzel a hajóval jön 42 tényleges olasz tiszt, 116 tartalékos tiszt, 640 legénységi személy és 49 polgári internált, köztük Saudi Arábiából 25 német internált.

— **Lakodalommegváltás a honvédek javára.** Szolnokról jelentik: Faragó János jászárokszállási Hangya-körzeti ellenőr lakodalommegváltás címén 100 pengőt juttatott el a bajtársi szolgálathoz a honvédek hozzátartozóinak támogatására.

— **Ujabb sziámi ikrek.** *Newyorkból jelentik: Az északamerikai Jova államban egy vidéki gazda feleségének összenőtt ikrei születtek. Az ikrek lányok. Együttes súlyuk közel öt kiló.*

— **Titkos textilüzletet leplezték le Budapesten.** A közellátási hivatal rendőri kirendeltsége Budapesten a Vasváry Pál-utca 3. szám alatti bérház egyik lakásában nagymennyiségű áruval tömött titkos textilüzletet és textilárukkal láncoló árdrágító társaságot leplezett le. A detektivek tettenérték Krammer Manó és Weisz Simon foglalkozásnélküli zsidókat, akik iparengedély nélkül különböző textilárukat a rögzített áron felül 200—300 százalékos ártúllépéssel árusítottak. A lakásban 20.000 pengő értékű elrejtett textilárut találtak, amit Krammer és Weisz zugban szereztek be Blum Ignác Bank-utca 6 szám alatti, Brüll Márton Dohány-utca 26 szám alatti és Vida Weisz Lajos zsidó textilkereskedősegédektől, valamint Lax Sámuel Szív-utca 11 szám alatti zsidó textilkereskedőktől. A detektivek éppen akkor értek a lakásba, amikor Weisz és Krammer kiszolgálták a felhajtott fogyasztóközönséget. A zsidók beismerték az árdrágító visszaélést. A zugüzletben talált 20.000 pengő értékű textilárut, valamint a többezer pengő készpénzt lefoglalták. Az árdrágító bűnszövetkezet mind a hat tagját átadták az ügyészségnek.

— **Felmentették az utast, aki a Keleti-pályaudvaron halálra sebezte Kral Ferenc Máv-intézőt.** A budapesti büntetőtörvényszék Ferenc féllábú gyárimunkás ügyét, akit az ügyészség szándékos emberölés és hatóság elleni erőszak büntettével vádolta meg. Lindtner Ferenc, akit a Keleti-pályaudvaron igazolta-

— **Szurokkal kenték be Churchill képét Lisszabonban.** Lisszabonból jelentik: A portugál fővárosban az angolok „A hadviselő Oroszország" címmel kiállítást rendeztek. Az egyik legnagyobb csarnokban Churchill életnagyságúnál nagyobb képe áll. A keddre virradó éjszaka a képet ismeretlen tettes szurokkal mázolta be. A rendőrség erélyes vizsgálatot indított.

— **Rendelet a nyári időszámításról.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az időszámítás szabályozása tárgyában kiadott 6150/1942. M. E. számú rendelet 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli: Az ország területén jelenleg fennálló középeurópai időszámítás 1943 március 29-ik napján 2 órakor megszűnik és helyébe ismét a nyári időszámítás lép. Ehhez képest az említett időpont 1943 március 29-ik napjának 3 órája lesz. A jelen rendelet a kihirdetésének napján lép hatályba, ezzel a 6150/1942. M. E. számú rendelet 1. §-a hatályát veszti.

— **Németországban felemelték a közszolgálatban a legkisebb munkaidőt.** Berlinből jelentik: Göring birodalmi tábornagy, a birodalmi védelmi minisztertanács elnöke, a háború tartamára rendeletileg felemelte a közszolgálatban a legkisebb munkaidőt. Ez a rendelet a közszolgálati alkalmazottak számára 56 órás legkisebb munkaidőt léptet azonnali hatállyal életbe ...ynémet birodalom területén mind...an a hivatalokban, ahol eddig heti 53 megszakításnélküli munkaidő volt. A ...let alapján a közszolgálati alkalma...nak szombat délután és vasárnap ...ideig kell dolgozniok, amíg azt a ...ontosságú feladatok megkövetelik. A ...lmi véderő főparancsnoka a véderő ...azgatási és parancsnoki szerveinek ...lelő rendszabályt adott ki a lehető ...gyobb személyi megtakarítás céljá... birodalmi védelmi biztosokat ezért ...ják arra, hogy különleges figyel... egyen a munkaerők felszabadítására.

Házasság

...-felsőruttkai és nedecei *Ruttkay* Olga ...gitai Gusztáv m. kir. főhadnagy március ... szombaton délután ½6 órakor tartják ...jüket a rákosligeti római katolikus ...mban.

...áky Mártát március 20-án, szombaután 5 órakor vezeti oltár elé a budai ...sek margitkörúti plébániatemplomában ...ászló, a budapesti kisipari hitelintézet ...lője. (Minden külön értesítés helyett.)

Német partraszállástól fél az USA népe

Newyork, március 18.

Az Egyesült Államok titkos rendőrségének jelentése szerint *Amerika népén egyre jobban urrá lesz a német támadástól való félelem.* Az utolsó tíz hónap folyamán nem kevesebb mint *174 esetben értesítették a rendőrséget, hogy az Egyesült Államok különböző részein német ejtőernyősök szálltak földre.* Jelentése végén a titkos rendőrség igazgatója kijelenti, hogy „gondos vizsgálat után" mind a 174 bejelentés *alaptalannak* bizonyult.

— **A kormányzó adománya a cserkészeknek.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó úr Ofőméltósága a tiszteletére az Operaházban rendezett cserkészdíszelőadás alkalmából az országos főcserkészhez 1000 pengőt juttatott. A cserkészmozgalom a kormányzó úr adományát a hadiárva cserkészek nyári táborozására használja majd fel.

— **Philipp német őrnagy 203-ik légigyőzelme.** Berlinből jelentik: Mint a német távirati iroda értesül, Hans Philipp őrnagy, a kardokkal díszített tölgylombos lovagkereszt tulajdonosa, szerdán az Ilmen.-tótól délre heves légiharcokban négy ellenséges gépet lőtt le s ezzel 203-ik légigyőzelmét aratta. Most Philipp őrnagy vezet légigyőzelmeivel a német vadászrepülők között.

— **A katolikus püspöki kar tavaszi konferenciájának határozatai.** A magyarországi latin és keleti szertartású római katolikus püspöki karnak Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás elnöklésével tartott tavaszi konferenciájáról a következő hivatalos jelentést adták ki: A püspöki kar tanácskozása során Scheffler János szatmári püspök személyében kibővítette a katolikus iskolai főhatóságot. Tárgyalta a papság és a hívek időközben felmerült ügyeit, köztük a hitbuzgalmi lapok tömörítésének kérdését, a kegyuri kérdéssel összefüggő problémákat és a bajtársi szolgálat egyházmegyei megszervezését. A hívek közösen mondott imádságainak egységes szövegezésére bizottságot küldött ki. Lehetővé tette a népiskolai III. és IV. osztályos új katekizmus fokozatos bevezetését és felkérte a hittanárok és hitoktatók egyesülete által benyujtott munka szerzőjét, hogy az I. és II. osztály számára is készítse elő a hittankönyvet. A katolikus iskolák és ifjúság sok kérdése is napirendre került, köztük a gyakorlati irányú katolikus középiskolák kérdése, a leventék valláserkölcsi oktatása és a leánylevente mozgalom ügye. A katolikus polgáriskolákat a püspöki kar bekapcsolta a katolikus iskolai főhatóság jogkörébe, majd foglalkozott a katolikus tanítóegyesületek országos szövetségének a népiskolákat és tanítókat érdeklő közjavaslatával és Boldog Margit szenttéavatása ügyének helyzetével.

— **Lenyelte a karórát.** *Párisból jelentik: Kihallgatás céljából egy lakáskiadással foglalkozó párisi asszonyt bekísértek a rendőrségre, mert gyanúba vették, hogy az ő kezén tünt el az egyik albérlő hölgynek az aranykarórája. Az órát, szijáról lefűzve, csakugyan magánál rejtegette és egy őrizetlen pillanatban lenyelte. Azonnal kórházba szállították, ahol műtét útján szedték ki a gyomrából az órát.*

Csillárt METEOR
csillárgyárnál vásároljon
Podmaniczky-utca 27. József-körut 44.

— **Az igazságügyi segédhivatali tisztviselők országos egyesülete** közgyűlést tartott. Kaszás Gyula elnöki megnyitójában a kar hősi halottairól emlékezett meg, majd Berki Géza, Murányi Mihály, Darkó Sándor (Kolozsvár), Rónai Béla (Marosvásárhely) szólaltak fel. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos a honvédek hősi harcairól beszélt, ismertette a helyzetet, a kívánságokat és további áldozatos munkára hívta fel a tagokat. Hollanda Ödön főtitkár évi jelentésének elfogadása után a közgyűlés elhatározta, hogy emlékirattal fordul a kormányhoz.

— **Magyar diáknap Genfben.** Genfből jelentik: A Hungária magyar diákegyesület vitéz Rényey Viktor magyar főkonzulnak, az egyesület elnökének védnöksége alatt az Athénée-teremben magyar ünnepi estet rendezett a nemzetközi vöröskereszt javára. A esten nagyszámú és előkelő közönség jelent meg és adott kifejezést tetszésének. Baranyai Zoltán követségi tanácsos tartalmas és eleven előadást tartott a magyar tájról, elsősorban az Alföldről és annak lakóiról, valamint a magyar zene sajátosságairól. A továbbiakban három filmet is lepergettek, amely a magyar házipart, a magyar kenyeret és a magyar falut szemléltette. A filmelőadás közben a Hungária-egyesület énekkara magyar dalokat adott elő. A felolvasó és előadóest után az Athénée egyik szobájában egy pohár tokaji mellett fogadóest volt.

Tarai Teri 1931-ben született Pécsett. Művészeti tanulmányait Gebauer Ernő szabadiskolájában kezdte 1945-ben, majd 1951-től Rudnay Gyula tanítványaként folytatta azon a „Népi Festőakadémián", amelyet a mester 1947-ben alapított Baján.1954-től rendszeresen szerepelt pécsi és országos kiállításokon.
A monumentális és murális technikák mindig vonzották, ezekkel a pécsi Székesegyház restaurálásán nyílt alkalma közelebbről megismerkedni. Ezután még több Baranya megyei templom falképeit és oltárképeit restaurálta. 1968 óta a Janus Pannonius Múzeum restaurátora.
Mozaikkal 1972-ben kezdett foglalkozni, melyben megtalálta legmegfelelőbb kifejezési eszközét. A sokféle anyag alkalmazása lehetőséget nyújt a felületek változatos és játékosan gazdag kialakítására, a stilizálásra, a dekoratív összhatásokra és a sokoldalú technikai leleményesség kibontakoztatására is.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK:

1960 Pécs, Bartók Klub
1979 Pécs, BÉV Könyvtár
1980 Szigetvár, Dzsámi
1982 Mánfa, Árpádkori Templom
1985 Harkány, Bolgár Múzeum

TARAI TERI képeinek jegyzéke:

1.	Lánykafej	kerámia, műkő	34x26	1974
2.	Virág	kő, üveg	46x23	1975
3.	Páva	kő, kerámia, üveg	63x62	1975
4.	Gerle =	kő	38x45	1976
5.	Lófej	kő, kerámia	53x35	1976
6.	Kishercegnő	kő, kerámia	72x38	1976
7.	Mese I.	kő, kerámia	99x160	1976
8.	Kis templom	kő, kerámia, műkő	55x39	1977
9.	Mese II.	kő, kerámia, üveg	103x116	1977
10.	Tabernákulum ajtó	kerámia, kő	50x37	1977
11.	Felröppenő vadkacsa	kő, kerámia, üveg	69x56	1978
12.	Gerle II.	kő	44x41	1979
13.	Bárányos	üveg, kerámia, kő	100x85	1979
14.	Feszület	kerámia	50x37	1979
15.	Pelikán	üveg, kő, kerámia	76x55	1979
16.	Varjú	kő, üveg	76x55	1979
17.	A forrás I.	kő	80x60	1980
18.	A forrás II.	kő, üveg	80x60	1980
19.	Repülő vadkacsák	kő, üveg	130x60	1980
20.	Táltos I.	üveg, kő, kerámia	60x70	1980
21.	Tavasz	üveg, kő	80x60	1981
22.	Rohanó lovak	üveg, kő	70x110	1981
23.	Kis menyasszony	kerámia, kő	55x48	1981
24.	Mese III. (Hercegi pár lovon)	kerámia, kő, üveg	100x80	1982
25.	Régi templom	üveg, kő, kerámia	80x60	1982
26.	Táltos II.	kő, üveg	60x90	1982
27.	Torony	kő, üveg	31x19	1983
28.	Kis virág	kő, üveg	23x18	1983
29.	Kis Madonna	kő, kerámia, üveg	30,5x25,5	1983
30.	Madonna	kő, kerámia, üveg	46x34,5	1984
31.	Fiú lovakkal	kő, üveg	80x100	1984
32.	Szarvas	kő, üveg	60x90	1984
33.	Szürke bika	kő, üveg, kerámia	60x80	1986
34.	Zene, tánc	kő, üveg, kerámia		198

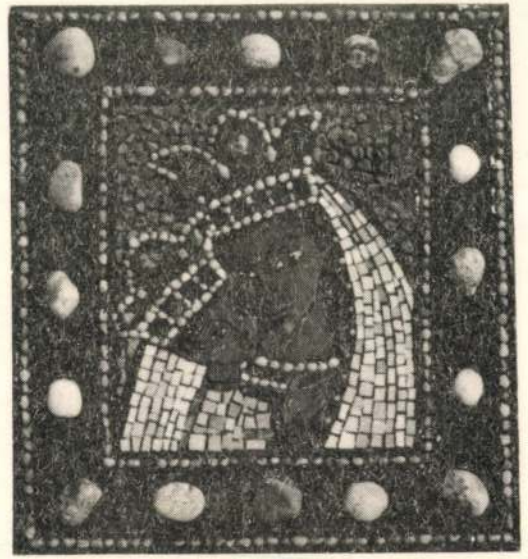

Tarainé Csusner Margit festőművész 1905-ben született. Művészeti tanulmányait Pécsett a Gebauer festőiskolában kezdte, majd Budapesten a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula tanítványaként folytatta. 1923-tól rendszeresen szerepelt a pécsi képzőművészeti kiállításokon. A természethez való vonzódását, a monumentális kifejezésmódra törekvését a természetes kő és kavics sokkal jobban szolgálta, mint a festék, ezért 1975-ben műfajt váltott. Azóta mozaikokat készít. Ezek anyaga főként a környéken gyűjtött nyers, megmunkálatlan kő és kavics, olykor azonban felhasznál színes és aranyozott üveget és kerámiát is. A jelen kiállításon ezekkel a mozaikképeivel mutatkozik be.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK:

1945 Pécs, Múzeum,
1980. Szigetvár, Dzsámi,
1988. Esztergom, Balassa Múzeum

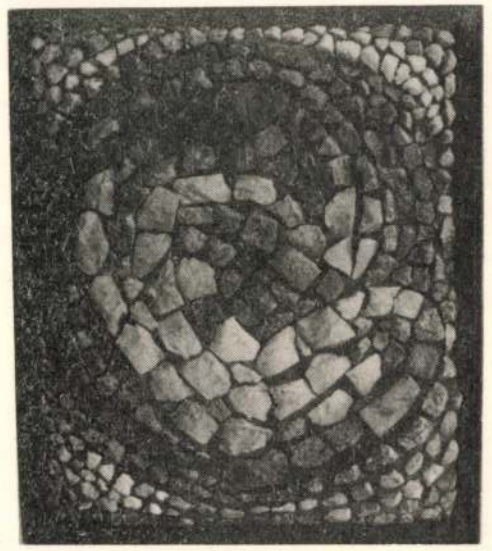

TARAINÉ CSUSNER MARGIT képeinek jegyzéke:

1.	Páva	kő, kavics, üveg	34,5x31	1975
2.	Halak	kő, kavics, üveg	42x29	1975
3.	Három hal	kő, kavics	34,5x78,5	1975
4.	Két szürke gém	kő, kavics	42,5x107,5	1976
5.	Bivalyok és emberek	kő	27x55	1976
6.	Tánc holdfénynél	kő, kerámia	58x42,5	1977
7.	Páva	kő	63,5x34	1977
8.	Baktató gémek	kő	44x76	1978
9.	Két madár	kő, kerámia	74x40	1978
10.	Három keringő madár	kő, kerámia, üveg	56x63,5	1979
11.	Akvárium	kő, kerámia	29x47	1979
12.	Hullám I.	kő	52x74	1979
13.	Akvárium II.	kő, kerámia, üveg	56x33	1979
14.	Hullámok és nap	kő	100x53	1979
15.	Kócsagok	kő	43x44	1980
16.	Hajnal I.	kő	63x35	1980
17.	Hajnal II.	kő, kerámia	63,5x32,5	1981
18.	Kormorán	kő	64x72	1981
19.	Őszi tánc	kő	55x61	1982
20.	Anya	kő	39,5x27	1982
21.	Fahordók	kő	38x45	1983
22.	Tánc	kő	40x46,5	1983
23.	Kócsagok	kő, üveg	32x20,5	1984
24.	Gólyák	kő	38x18,2	1984
25.	Szántás	kő	16x26,2	1983
26.	Vetés	kő	17x25,3	1983
27.	Aratás	kő	16,5x22,5	1983
28.	Tánc	kő	20,5x34,1	1984
29.	Kócsagok	kő	15x28	1984
30.	Szitakötő	kő, üveg	25x31	1985
31.	Forrásnál	kő	68,5x35,5	1985
32.	Tavaszi tánc	kő	39,5x72	1985
33.	Téli álom	kő	26,5x22	1986
34.	Tánc	kő	41,5x66	1986
35.	Éjszaka	kő	36x34	1986
36.	Tánc	kő	45x36,5	1986
37.	Tánc	kő	47x31,5	1985
38.	Tánc	kő	45,5x54	1986
39.	Tánc	kő	45x37	1986
40.	Sirályok	kő	35,5x40	1987
41.	Jó pásztor	kő, üveg	65x39,8	1988
42.	Akvárium	kő, kerámia	40,5x43	1979
43.	Három repülő gém	kő	85x129	1977

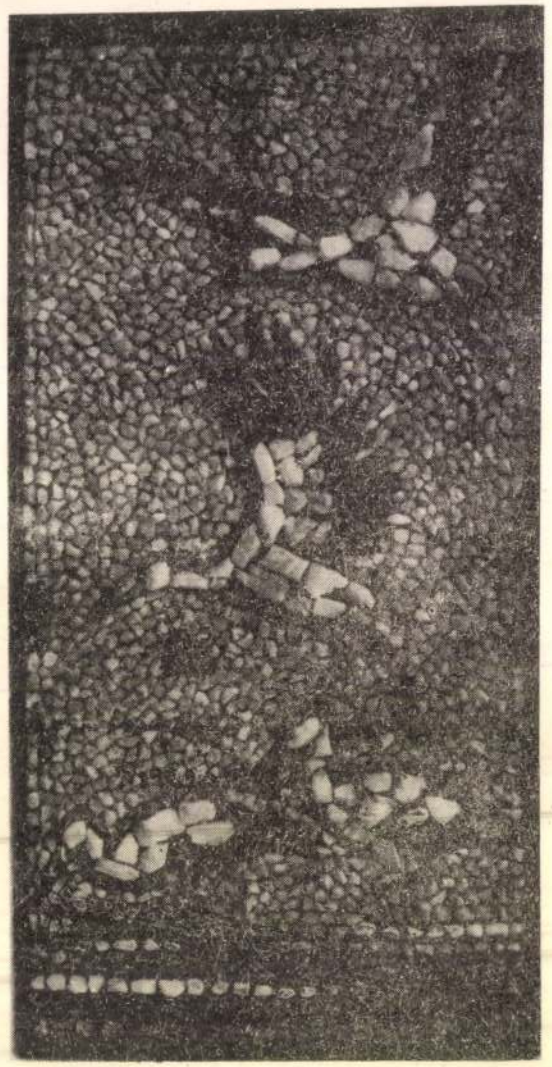

TARAINÉ
CSUSNER MARGIT

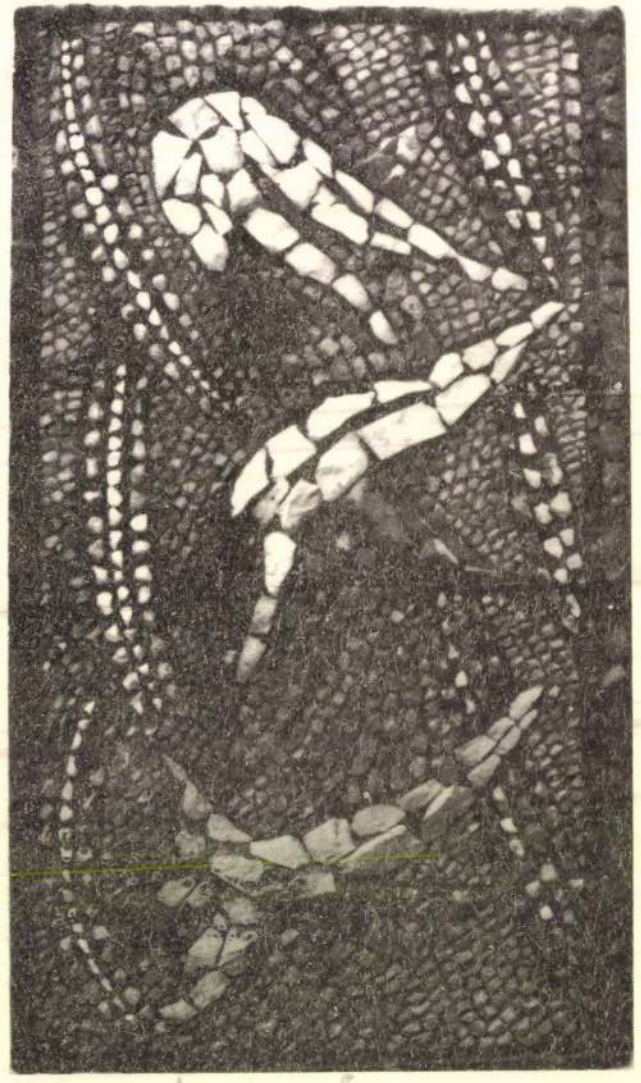

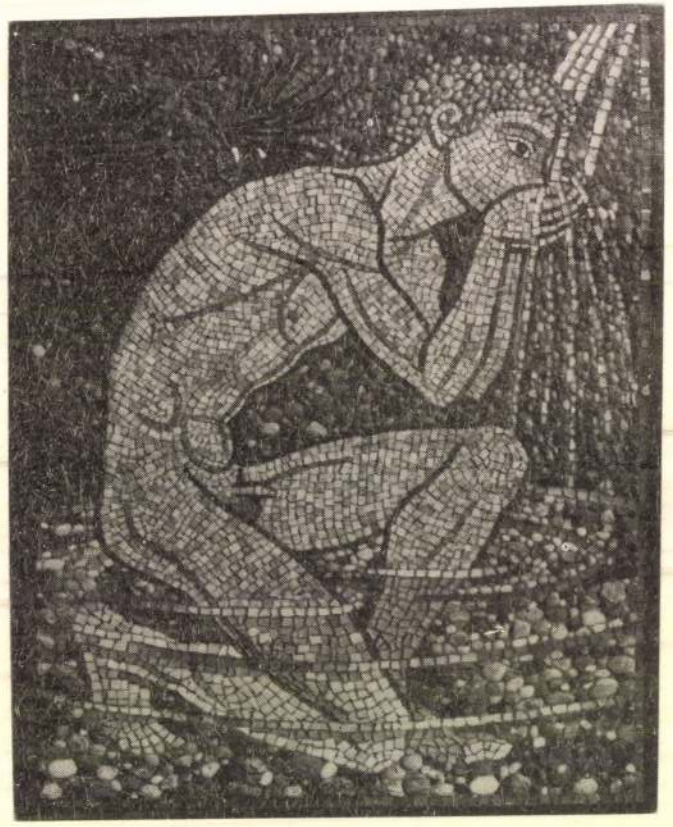

Fk.: Gamus Árpád

TARAI TERI

Daindolok c. vászna nyerte el.

A díjnyertes művek reprodukciói az illusztrációk között láthatók.

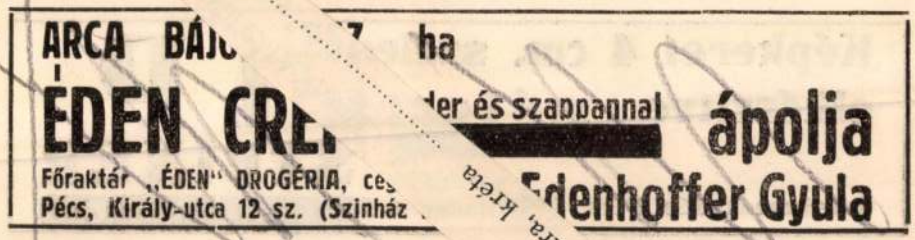

TARAI LAJOS
181. Temető architektura, Kréta

ból való. A tárgy lehet a város valamely történeti jelenetének, a város egy részének, a városhoz tartozó nevezetes környéki részletnek a feldolgozása vagy a várossal szemben érdemeket szerzett személy portréja stb. A határozatot a város polgármestere hajtja végre.

Ide kívánkozik a határozat indokolása is, mely nem más, mint a társaság eddigi működésének a rögzítése. A határozat megokolása így hangzik: „ A Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága tagjai köré tömörítette a Pécsett dolgozó, továbbá a várossal vonat-

Képkeret 4 cm. széles elkészítve méterje 1 P

STEINER

üvegkereskedés Pécs, Irgalmasok-u. 2

— **A pécsi legényegylet** jan. 25-én vasárnap este tartja ez évi szokásos nagybálját. A meghivókat ma küldték szét. Aki meghivóra igényt tart, de még nem kapott, forduljon idejében az elnökhöz. A vezetőség a rendezőbizottsági tagság elfogadására fölkérte az egyesület összes választmányi és pártoló tagjait, szóval a pécsi iparostársadalom szine-javát. Ez a tény már magában véve is biztositja az estély erkölcsi és anyagi sikerét. Az elnökség, bár tudatában van annak, hogy a mai sulyos idők nem alkalmasak a zajos és fényes mulatozások rendezésére, nem térhet ki az elől, hogy tagjainak a farsang alatt legalább egy kedves és családias estét biztositson. A legényegylet mulatságait különben mindig az egyszerüség és közvetlenség jellemezte és igy az iparoscsaládoknak igazán minimáliis anyagi megterhelést jelent a legényegyleti nagybál. A fő az egyszerüség és közvetlenség. A legényegylet ez alkalommal is meg fogja mutatni, hogy meg tudja és meg akarja becsülni a tisztes ipar legegyszerübb munkását csakugy, mint az iparosság vezető egyéniségeit és előkelőségeit.

— **Uj tervezési és épitési vállalat.** Ha a nagy lakáshiányra gondolunk és a tatarozásra váró házaink sokaságát nézzük, ugy szives örömmel üdvözöljük *Čačinović* Lajos müépitész és *Kaszánovits* János kép. kömüvesmester e napon létrejött társulását, mert előbbi mint jeles tervező, utóbbi pedig mint közismert pécsi szakiparos bizonyára nagy igyekezettel lesznek azon, hogy jó, szép és a lehetőségig olcsó munkájukkal épitési bajainkon segitsenek. Čačinović Lajos nevét családi lakóház, templom és más épület tervei messze vidéken ismertté és becsültté tették, ezért történt meghivása a Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.-hoz is, ahol a kazáritelep hatalmas épület tömegének épitkezését vezette. Ez a két éves munka most fejeződött be és Čačinović visszatérhetett Pécsre, ahol figyelemmel az állandóan napirenden levő tisztviselői és egyéb épitkezési tervekre szivesen fogadta Kaszánovits János okl. kömüvesmester társulási ajánlatát és mint a nekünk is megküldött körlevél hirül adja, megalapitották a *Čačinović okl. épitész és Kaszánovits kép. kömüvesmester tervezési és épitési vállalata Pécsett* cimü uj céget, mely irodáját Ágoston-utca 28. sz. a. megnyitva működését már meg is kezdte. Az uj cég, melynek telefonszáma 7-35, ugy magánosoknak, mint mestereknek nemcsak helyben, hanem vidéken is tervezéseket készit s végez tatarozási és épitési munkákat olcsón, szépen és jól. Ezek egyedül is elégségesek, hogy a céget a közönségnél beajánljuk.

— **Az urileányok kongregációja** jan. 21-én diszgyülést tart, melynek keretében fölavatja uj tagjait, beiktatja uj tisztviselőit. A diszgyülés kivételesen 5 órakor kezdődik. A kongregáció kéri az énekeseket, a fölveendő és beiktatandó tagokat, hogy hétfőn 6 órakor próbára megjelenni sziveskedjenek.

— **Koszorumegváltás.** Özv. Végh Jánosné Kontra Kálmánné ravatalára szánt koszoru megváltásaként a Dunántúl utján 150,000 koronát adományozott a tüdőbetegeknek.

— **James Cruze** (a Covered Waggon rendezője) Griffith mellett volt segédrendező rájött arra, hogy a siker nem a regényességben van, hanem ott, ahol a valóságot megközeliti. Minnél keresetlenebbek az eszközök, — annál nagyobb a hatás! Láttuk ezt az „Ut a boldogság felé" c. Griffith-filmnél. Ha Cruze legujabb müvét látjuk, okvetlen párhuzamot kell vonnunk a két film között, mert bár tartalmilag eljesen elüt az „Édes otthon" Griffith nagy filmjétől — a befejezésben a tanitvány felülmulja a mestert. Takarékoskodik a hatásokkal, mig a végén dinamikus erővel fogja meg a közönség lelkét, a szenvedélyek összes skáláin fortissimo korbácsolja fel az érzelmeket, hogy egy harmonikus finálével elégitse ki azt a várakozást, mellyel a közönség érdeklődését felkeltette. A szereplők ujak, nevük még nincs — de lesz! Nem is fontos. Mindegyik a helyén van. Valamennyi kabinet-alak! A Parkmozi vasárnap és hétfőn mutatja be a Paramount ezen legujabb mesteri alkotását.

— **Lópokrócot a Béka-boltban** vegyen, mert sok pénzt takarit meg.

— **A Megértés jótékony asztaltársaság** folyó hó 19-én este 7 órakor tartja rendes havi választmányi ülését, melyre a vezetőség kéri az összes választmányi tagok feltétlen megjelenését.

— **A jótékony nőegylet mai teadélutánja** pontosan 5 órakor kezdődik. Mint már emlitettük programm ez alkalommal nem lesz, e helyett több szép képet és festményt amerikai árverés utján juttatnak a közönségnek. Táncos jegy 15,000 K-ért kapható.

— **A vásárlás müvészete.** Sohasem volt olyan fontos, mint most — a sulyos gazdasági krizis ideje alatt, — hogy mindenki tanuljon meg vásárolni. Bebizonyosodott tény ugyanis, hogy pénzt csak azok takaritathatnak meg, akik jó vásárt tudnak csinálni. A vásárlás müvészetét nem nehéz elsajátitani annak, aki elfogadja utbaigazitásunkat. 1. Csak megbizható cégnél vásároljunk, aki nem él vissza ismereteink hiányával. 2. Közvetlen forrásnál vásároljunk, hogy a közvetités költségeit megtakaritsuk. Például hozhatjuk fel a világhirü *Semler* J. céget, mely 1850 óta vagyis 75 esztendeje a legmegbizhatóbban elégiti ki óriási választéku eredeti angol divat kelmékkel a vásárlók ezreit. Minthogy a londoni Semler J. cég (London 14. Golden Square) közvetlenül és elsőnek küldi be férfi és női szövet különlegességeit a cég Budapesten, Bécsi-utca 7. szám alatti fő és Koronaherceg-utca 9. szám alatti fiók lerakataiba, természetes, hogy az árak ezért rendkivül mérsékeltek. Egyuttal felhivjuk a közönség figyelmét a cégnél jelenleg folyó leltár occasió eladásra, melynek keretein belül a legjobb minőségü férfi és női szövetek, nemkülönben minden méretü maradékok kerülnek a legolcsóbb alkalmi áron való eladásra.

— **Ujra megérkeztek** az 1925. évre szóló felállitható **előjegyzési naptárak.** Kaphatók a **Dunántúl R. T. Egyetemi könyvkereskedésében** Széchenyi-tér 9. Telefon 5150.

— **A pósta müszaki személyzetének táncmulatsága.** A pécsi postaigazgatósági kerületi kezelési és müszaki személyzet jótékony egyesülete saját otthonának alapja javára január 31-én este 8 órai kezdettel a pécsi jótékony nőegylet összes termeiben egy nagyszabásu zártkörü táncvigalmat rendez. Az agilis rendezőség már hetek óta azon fáradozik, hogy vendégeinek kellemes és emlékezetes estélyt szerezzenek. A zenét a bpesti hirneves postás zenekar szolgáltatja. Táncrendező Kovács József okleveles tánctanár lesz. Ha valaki tévedésből meghivót nem kapna, ugy cimét adja le a főpósta portásánál. Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség.

— **A takarékosság könnyü és biztos módját választja** az, aki a Pécsi Kölcsönös Segélyző Egylet, Pécs e régi pénzintézetének 1925. évi január hó 1-én kezdődő, négy évre terjedő uj évtársulatának tagjai sorába lép s annyi üzletrészt jegyez és négy éven át hetenkint portosan annyit fizet be, amennyit keresete és anyagi viszonyai megengednek. Pécs és a megye polgárságának sok ezrei, munkások, iparosok, kereskedők, tisztviselők és családok köszönhetik anyagi boldogulásukot ezen 60 év óta áldásosan működő intézménynek, melyet 1865-ben Zsolnay Vilmos és a város más neves polgárai alapitottak. Az 1925. évtársulatban egy üzletrész után heti 10,000 korona fizetendő. Az egylet hivatalos helyisége Király-utca 23. sz. a. van. A befizetések egy hóra, félévre vagy egész évre előre is elfogadtatnak. A tagok pénzét a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T. gyümölcsözteti és ezen intézet az egylet tagjainak — akik bármikor kilépnek és befizetett tőkéjüket kivehetik — befizetési kötése, valamint váltó, jelzálog vagy más fedezet ellenében kölcsönt is nyujt. Az évtársulat jövedelme a négy év elteltével üzletrészeik arányában a tagok között kerül kiosztásra. A tagok sorába belépni már most lehet. Jelentkezéskor tekintet nélkül az üzletrészek számára, minden tag részéről beirási dij és a tagsági könyvecske fejében 20,000 K fizetendő. A befizetések 1925. január 2-án kezdődtek és uj tagok belépése az első 8 héten át mulasztási pótdij nélkül történhetik. Mindenki saját, gyermekei, családja és üzlete érdekében cselekszik, ha a Pécsi Kölcsönös Segélyző egylet tagja lesz. (4162)

— **Megbüntetett tejhamisitók.** A városi I. foku közigazgatási bizottság Balla Gyuláné somogyi lakost vizezett tej forgalomba hozásáért másfél millió korona fő, fél millió korona mellékbüntetésre és 420,000 korona eljárási költség megtérítésére; Schweitzer Lajosné nagykozári lakost ugyanezért egy millió korona fő, fél millió korona mellékbüntetésre és 400,000 kor. eljárási költség megtérítésére. Schweitzer Lajosné az eljárás során hamis nevet mondott be, amiért majd a rendőrség fogja megbüntetni. Keszler Györgyné hirdi lakost, mert lefölözött tejet hozott forgalomba, 400 ezer, Fehérváry Ferenc kovácszénájai lakost pedig vizezett tej forgalomba hozataláért 600,000 korona pénzbüntetésre itélték.

— **Chiffon, vászon,** batiszt különlegességek a legmegbizhatóbb gyártmányok a legolcsóbban a **Béka-boltban** kaphatók. (4088)

— **Megérkezett** a Petrovics Szvetiszláv által Pécsett énekelt **Ha elér hozzád néha egy dalom . . .** cimü zenemü, melynek szövegét Farkas Imre irta, zenéjét pedig Kurucz János szerzette. **Kapható 31500** K-ért a **Dunántúl R. T. Egyetemi könyvkereskedésében** Széchenyi-tér 9. Telefon 5-50.

— **Leesett a villamosról.** Sajnálatos szerencsétlenség érte ma este Benkő Istvánné 45 éves pécsi lakost. Amint a Magyar Ház előtt le akart szállni a villamosról, megcsuszott és oly szerencsétlenül esett a földre, hogy agyrázkódást szenvedett. A mentők beszállitották a sebészeti klinikára. Kihallgatni nem lehetett, mert eszméletlen állapotban van.

— **Elveszett** f. hó 16-án este a Sánc-utcában egy barna női télikabát fekete prémmel, miután tudják, hogy ki vette fel, kérik adja le e lap kiadóhivatalában. (113)

— **Argamen,** Axmüster, futószőnyeg, átvetők és függönyök legnagyobb választékban **Hirsch és Pollák** rőfös és divatáruházában. (4172)

— **Mindenkinek fontos,** hogy bevásárlásait olcsón eszközölje! Ezt csakugy éri el, ha a **Baranyai Kisgazdák nál** vásárol. 1 liter garantált 40%-os rumot 36,000 K-ért. Forgalmi adót nem számit. 4149)

— **Ma délután** 5 órakor teadélután a Nádor télikertjében. (4173)

— **Kovács tánctanár** délutáni tánciskolája január 21-én délután fél 6 órakor nyilik meg a nőegyletben. Ugyanott 23-án este 8 órakor kezdődik a harmadik estélyi tánciskola. Lakás: Tábor-u. 16. Telefon 766. (4134.)

— **Butorszövetek,** caracül, moquette és caramani divánátvetők óriási választékban kaphatók a **Béka-boltban.**

— **Vérszegénység, sápadtság, bőrkiütések és furunkulusok** esetén a a rég bevált **Ferenc József** keserüvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. (9157)

— **Ma egész nap szőnyeg kiállitás Hirsch és Pollák** rőfös és divatáruházában, Irgalmas-u. 4. (4170)

— **Anyakönyvi hirek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Hajdu Mihályné sz. Szalai Regina r. k. 58 éves, Soós Józsefné sz. Márton Anna r. k. 25 éves.

A hét folyamán házasságot kötöttek: Baán József magánzó és Lengyel Juliánna, Dittrich András bádogossegéd és Putnoki Mária, Vényi István gépészmérnök és Mátyus Edit, Schmidt Ferenc téglagyári munkás és Trebezsany (Trevisan) Alojzia, Tóth Mihály kovácssegéd és Gombos Erzsébet, Várdai József kömüvessegéd és Nagy Juliánna.

— **Füszer és gyarmatáru** legolcsóbban beszerezhető ugy nagyban, mint kicsinyben **Glöckner** Gyula cégnél Pécs, Deák-utca 4. Telefon 10-92.

— **Heteukéut Bécsből** érkező bársony-, bőr- és filckalapmodelleket bárki megtekintheti Kertész Ferenc raktárában Pécs, Király-u. 41. Női kalapok átalakitási modernül berendezett saját üzemében a legujabb bécsi és párisi formák szerint készülnek. Tel. 965. — Üzem Munkácsy Mihály-u. 27. (8223)

— **Kész női ruhák és felöltők** kedvezményes beszerzése Löwy Testvéreknél, Ferenciek-u. 1. A vételár egy része azonnal, a hátralék megegyezés szerint fizethető. Olcsó szabott árak, áremelés nélkül. (6992)

— **Glöckner cégnek** nem kell reklám, mert mindenki tudja, hogy a legjobb festék, lack-árukat Deák-utca 4. az alatt lehet beszerezni.

HIREK

— A polgármester Budapesten. Nendtvich Andor polgármester hétfőn délelőtt a gyorsvonattal Budapestre utazik, ahol részt vesz a városok kongresszusa állandó bizottságának ülésén és eljár több a várost érdeklő ügyben az illetékes miniszteriumoknál.

— A református egyház köréből. Sorozatos prédikációk tartatnak mától kezdve a pécsi ref. templomban vasárnap délelőttönként. A beszédek főcime Jézus és az emberek. Az első prédikáció alcime ez Jézus és a vallásos emberek. A templom fűtéséről gondoskodik az egyház. A pécsi református nők Regnum Christianum szövetsége kedden, január 20-án délután fél 5 órakor a gyülekezeti teremben felolvasó ülést tart, melyre a szövetség tagjai ezuton meghivatnak. A református anyák délutánját jövő vasárnap, tehát január 25-én délután 4 órakor tartják meg, melyen a szokott, lelkinövekedést célzó evangéliumi programm mellett. Gobbi Gyula dr. gyermekmenhelyi igazgató főorvos tart előadást a fertőző gyermekbetegségekről. Legutóbbi délutánon Kenessey Aladár dr. tartott értékes szép előadást az ujszülöttek és gyermekek szembetegségeiről, Sallay Istvánné felolvasott, Nyáry Pálné pedig szentirást magyarázott. Az anyák délutánja iránti érdeklődés növekedőben van.

— A pécsi katolikus népszövetség gyülése. A pécsi katolikus népszövetség az itteni kat. legényegyletben január 18-án délután 5 órakor gyülést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket meghivja a helyi igazgatóság. A gyülésen Akos Ferenc dr. szentszéki jegyző, pápai káplán vetitett képekkel Rómáról fog előadást tartani. Belépődij nem lesz, csupán fütés és világitásra kérnek tetszés szerinti adományt.

— Az állami, megyei altisztek önmüvelődési körének közgyülése. Gosztonyi Gyula nyug. kuriai biró fővédnöksége és Kaffka József nyug. posta és tárvirda főnök diszelnöksége alatt álló pécsi állami, megyei, városi közintézeti altisztek önmüvelődési köre folyó hó 25-én délután 2 órakor a városházán a gazdasági tanácsteremben 25 éves jubiláris közgyülést tart. Felkérik a tagokat, hogy minél számosabban megjelenjenek, annál is inkább, mert határozat képtelenség esetén a közgyülést 8 nappal később a tagok számára való tekintet nélkül megtartják.

— Halálozás. Idősb Mézes Ferencné szül. Tamás Mária január 17-én este fél 10 órakor rövid szenvedés után 75 éves korában meghalt Pécsett. Temetése hétfőn délután lesz a ref. egyház szertartásai szerint a központi temetőből.

— Nagymérvü olcsóbbodásról fog meggyőződni, ha férfi, fiu és gyermekruha, posztó vagy béléskáru szükségletét Páll Ödönnél Széchenyi-tér 18. fedezi (7583)

— A pécsi és baranyai orvosok figyelmébe. A kórbonctani intézetnek az orvosok részére január 19-re hétfőre hirdetett előadását 21-én, szerdán délután fél 6 órakor fogják megtartani.

PÉCSI URANIA
Széchenyi tér 16 (Művészház.)
Egész héten A Vatikán
Gyermekeknek 4000, felnőtteknek 6000 K

— A Foederatio Emericana táncestélye. A Foederatio Emericana pécsi corporatiójába tömörült katolikus egyetemi ifjuság hetek óta lázas szorgalommal dolgozik táncestélyének előkészitésén. A táncestély rendezését vezető bizottság a táncestélyt február 11-ére tervezi a pécs-belvárosi kat. kör összes helyiségeiben. A táncestély szigoruan zártkörü és ennek elérésére számozott meghivókat bocsát ki a rendező bizottság. A meghivókat a jegyváltó pénztárnál fel kell mutatni. Családjegy 80,000 K, személyjegy 30 ezer K, bajtársi jegy 10,000 K. A táncestélyen a katonai zenekar vonóskara szolgáltatja a zenét.

— Orvosi tudományos ülés. Az Országos Orvosszövetség pécsi fiókjának tudományos szakosztálya január 24-én szombaton délután 6 órakor az egyetem központi épületének aulájában (Rákóczi-ut 80. szám, I. emelet) ülést tart, melyen *Angyán* János dr., a pécsi Erzsébet-egyetem ny. r. belgyógyász tanára „A szénsavas fürdők hatásáról" és utána *Schmidt* Ferenc dr., a budapesti egyetem magántanára, egészségügyi főtanácsos, a balatonfüredi gyógyfürdő igazgatófőorvosa „A Balaton-tó vidékének fürdői" cimmel fog előadni. Schmidt dr. a magyar fürdőügyi kongresszus megbizásából vállalkozott ezen előadásának megtartására, amelynek célja a magyar gyógyfürdők ügyének népszerüsitése és előbbrevitele. Ezen előadásokon *Tóth* Lajos dr., a vallás- és közoktatásügyi minisztérium államtitkára is jelen lesz. Kivánatos tehát, hogy ezen tanulságos és érdekes ülésre a Pécs városban, Baranyában és a szomszédos vármegyékben müködő orvosok minél nagyobb számban eljöjjenek.

— Optálók figyelmébe. Az alább felsoroltakat felhivja a város népjóléti ügyosztálya III. em. 85. sz. ajtó, hogy opciós igazolványukat magukkal hozva jelenjenek meg január 19-én d. e. 9 órakor: Szili István nős Marsal Évával, Utcai Szilveszter Temerin, Gergicvics Kamp Mihály, Stefán Gyula, Lengyel Géza Viktor máv., Kőszegi Lajos máv., Cserepy Attila főellenőr. Január 19-én d. e. ½11 órakor: Farkas József Karancs, András Frigyes, Hyross Valéria, Rahner István, Hyros Kálmán, Krivanek Vilmos nős Rosprin Franciskával. Január 20-án d. e. 9 órakor: Mikolás Janó, Löschich Mária, Bornemisza József dr., Rosenzveig Dávid, Molnár Antal Irig, Kusnyér Károly, özv. Hyros Ödönné, Hyros Tibor, Müller Mária. Január 20-án d. e. ½11 órakor: Ernst Károly Dálya, Kalmár Dezső, Schmiermund Ernő, Fodor Sándor Székelyudvarhely, Radák Vladimir. Január 21-én d. e. 9 órakor: Boskó Lajos, Kresz Imre, Dányi Gyula Ipolyszakálos, Mészáros Lajos, Mandzsul Vazul, Kvassay Árpád, Kerényi Dezső. Január 21-én d. e. ½11 órakor: Csizek Viktor Muraszombat, Gruber Gizella, Gálisz Magda, Sugár József nős Tory Erzsébettel, Szigeti Lajos, Schlagetter Jakab, Mököly Lajos. Január 22-én d. e. 9 órakor: Seyfried Ernő, Seyfried Károly, Seyfried Elza, Menedek Sándor, Hack Ottó, Pintér Sándor, Csacsinovich Lajos Moslavina. Január 22-én d. e. ½11 órakor: Szimics Anna, Bleszics Lajos, Nagy Perge Dezső, Vermesi Gyula, Halas Gyula István. Január 23-án d. e. 9 órakor: Vexler Antal, Joszt Béla, Marton Nándor, Éltető Sándor, Schlögl Fiala Adolf, Turányi Károly, Fink József. Január 23-án d. e. ½11 órakor: Mesnerics Ferenc, Wagner Ágnes, Müller Lajos, özv. Buzás Antalné, Kelemen Rezső Székelyudvarhely, Dragoly Vazul. Január 24-én d. e. 9 órakor: Veszprémy Sándor dr., Tivadar György, Kertész Károly, Pályi János, Schopp Nándor, Bohuniczky Karolin, Csesznek Emerencia, Werner Ferenc. Január 24-én d. e. ½11 órakor: Molnár Ferencné, Vajda József nős Gathár Máriával, Drach Jakab, Klamár Vilmos, Ispaics György, özv. Hóry Farkasné. Január 26-án d. e. 9 órakor: Harth Henrik, Pap Béla Őszenttamás, Juhász Antal Topolya, Romanov János, Szabó István nős Havelka Máriával, László Ferenc.

— Dus raktár divatlapokban és a legujabb szabászati és kézimunkakönyvekben. Mindig a legujabb számok kaphatók a Dunántúl könyvkereskedésében, Pécs Széchenyi-tér 9.

— A pálosok kérelme. Bár a nagyböjt még nem kezdődött meg, a pálosok azzal a kérelemmel fordulnak Pécs vallásos lelkü áldozatrakész katolikus közönségéhez, nyujtsanak módot nekik ahhoz, hogy ez évben Nagypéntekre a Mindenszentek ősi templomában ők is felállithassák Krisztus sirját. Ehvégből azoktól, akik tehetik, lehetőleg természetben kérnek adományokat, deszkákat és vásznakat, lepedőket vagy egyéb ruhadarabokat, ugyszintén szőnyeget, amit máskor is használhatnának az oltár előtt. Szükségük volna még egy faállványra, amelyből könyvespolcot készithetnek. Akiknek természetben nincs módjuk őket megsegiteni, azokat arra kérik, hogy a Mindenszentek templomának sekrestyéjében pénzadományokkal járuljanak hozzá templomuk diszitéséhez. A jólelkü pálosok valóban megérdemlik a közönség támogatását annál is inkább, mert sohasem maguknak, hanem templomuk áhitatosabbá tételére gyüjtenek.

— Müsoros szülői értekezlet a szigeti külv. elemi iskolában. A szigeti külv. állami elemi iskola tantestülete szülői értekezletet tart. Egyben a szigeti városi állami elemi iskola növendékei és Szív-gárdistái szinielőadást rendeznek január 18-án délután fél 3 órakor a legényegyletben. Müsor: 1. A csonka honvéd. Szinjáték 3 felvonásban. Irta Szombath Ernő. 2. A hazafias nevelésről. Előadja Kovács Mária áll. tan. 3. Angyalszivek karácsonya. Karácsonyi kép. Irta Erdősi K. Adományokat az iskola felszerelésére és a Szivgárda céljára köszönettel fogadnak.

— Az Evangélikus Társaság kulturestélye. A nyilvános jellegü kulturestély, melyet a pécsi Evangélikus Társaság vasárnap, január 18-án este 8 órakor a Pannónia nagytermében rendez, müvészi tekintetben a szezon egyik kimagasló eseménye lesz. A vendégként fellépő Dortsák László operaénekes tenorista, aki Rómában, Velencében, Berlinben, Newyorkban, Filadelfiában és Budapesten nagy sikereket aratott és Pécs város müértő közönsége előtt ez lesz első bemutatkozása. Az ugyancsak Pécsett előnyösen ismert zongoramüvésznő Lukács Nóra fellépése pedig a müvészi nivót csak emelni fogja, melynek keretében Winkler Szilárdnak társadalmi kérdésekről tartandó előadása a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. Müsoron szerepelnek Dienzl, Lavotta, Puccini, Gastaldon, Kacsóh és Farkas müdalai és árjái, továbbá Beethoven hirneves F-dur variatiói. Belépti dij nincs, müsor és ruhatár 15,000 korona.

— Az akadémikus urak kongregációja hétfőn, jan. 19-én a belvárosi kat. körben, az urak kongregációja kedden, jan. 20-án a szemináriumban tart vitagyülést este 6 órakor.

— A leányklub ezuton értesiti összes tagjait, hogy január 19-én hétfőn délután 5 órakor a kötelező teadélutánon feltétlenül megjelenjenek.

— Crepdechinek minden szinben a legjoban a Béka-boltban vásárolhatók. (4088)

— Stabil gőzkazán fütői tanfolyam. A fémipari szakiskola igazgatósága közli, hogy e tanfolyamon, mely f. hó 14-én megalakult, az oktatás 19-én hétfőn este 6 órakor veszi kezdetét. Az utána tartandó gépkezelői tanfolyamra csak azok vehetők fel, kik ezen fütői tanfolyamot sikerrel elvégezték illetve az előirt vizsgát letették. Az oktatás megkezdése után jelentkezők már nem vehetők fel.

— Református szeretetvendégség lesz február 2-én délután 5 órakor a Pannónia nagytermében. A szeretetvendégséget az egyházközség belmissziói bizottsága rendezi. A vendégségen tea és sütemény felszolgálása mellett gazdag müsor számai fogják a résztvevőket a komoly müvészettel és az evangélium bizonyságtételeivel lelkileg épiteni. A részletes programmot lapunk jövő számában közöljük. Most csak annyit, hogy lesz gongorajáték, gordonkaszóló, lesz zongorán és két hegedün előadott trió, szólóének, szavalat és irásmagyarázat. Az előadók sorában Uray Sándor debreceni református lelkész, az ismert nevü egyházi iró, Nagy Akos siklósnagyfalui lelkész, továbbá Kémery Matild, Bede Ödön főhadnagy, Lukács Nóra, Baán János stb. nevei szerepelnek. A református egyház szeretetvendégségei iránt mindenkor nagy érdeklődés nyilvánult. Mivel csak korlátolt számban ülhetnek a megjelenők az asztalok körül, a rendezőség felkéri a résztvenni szándékozókat, hogy számozott jegyeiket mielőbb váltsák meg, mert a jegyek elfogyta után senkinek sem igérhetik meg a vendégségben való résztvehetését. Belépőjegyek kétfélék lesznek. Egyik 15,000 K, mely a belépésre, másik 10,000 K, mely a vendégségben való részvételre jogositt. Jegyek kaphatók holnaptól kezdve Wéber gyógytárban, Caflisch cukrászdában és Krausze Ignác fehérnemü üzletében. A szeretetvendégség teljes programmját jövő vasárnapi számunkban közöljük. A rendezőség felkéri azokat, kik a vendégségre süteményt, cukrot, teát, rumot felajánlani hajlandók, ebbeli készségüket esetleg telefon utján is (4-28), mielőbb jelentsék be. A szeretetvendégség tiszta jövedelme az egyház missziói munkájának támogatását szolgálja.

— Adóbevallási iv mellett készpénzben fizetők felhivása. Pécs sz. kir. város forg. adóosztálya felhivja az adóbevallási iv mellett készpénzben fizető adózókat, hogy *f. hó 21-ig* a már megtett bejelentések értelmében a január havi előleget a legpontosabban fizessék be. A forgalomnak meg nem felelő összeg esetén minden hónapra 10 százalék adópótlék számitandó. A kibocsájtott min. rendelet értelmében az adópótlék elengedésének, méltányosságból való leszállitásnak helye nincs.

— Futószőnyegeket, ebédlőszőnyegeket a Béka-boltban vegyen, mert itt szerezheti be legelőnyösebben.

— A pécsi izr. nőegylet teadélutánja. A pécsi izr. nőegylet január hó 25-iki teadélutánján Kóbor Jancsi a budapesti Beketov cirkusz Párist megjárt népszerü müvésze fogja a közönséget szórakoztatni. Pompás humoros és szatirikus dalai, melyeket müvészi gitárkisérettel ad elő, a közönséget állandó derültségben fogják tartani. Saját szerzeményü irredenta dalai pedig mély hatást keltők. A teadélutánon Jónás Bandi jóhirnevü zenekara muzsikálja a legujabb és legszebb táncdarabokat. Lesz tombola is mely szebbnél szebb nyereményeket nyujt. Minden remény meg van tehát arra, hogy a nőegylet intim termeiben — mindvégig a legkitünőbb hangulat fog uralkodni.

ALTESSE
CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY

resgélés mellett mégis csak talál magának megfelelő földszintes, többé kevésbbé családias jellegü bérlakást. Ha azonban a telekspekuláció, a nagy ház és telek adók s egy hirtelen gazdasági föllendülés a kisvárost, legalább is belső kerületében rákényszerítik az emeletes és zártsorú bérházrendszerre, a vidékies igényü lakó, vagy beletörödik a viszonyokba s tipikus igényü bérházlakó lesz ő is, s ha van pénze öröklakást vesz, hogy legalább költözködnie ne kelljen, — vagy a külvárosba szorul, ahol még találhat földszintes lakást, esetleg nagyobb udvart is. Ha anyagi helyzete megengedi, a külvárosban vesz, vagy építtet magának kis családi lakóházat. Ő már könnyebben hoz áldozatokat azért, hogy otthonában, vidékies kényelemben, idilli környezetben élhessen, mint a nagyvárosi benszülött. Neki megfizethetetlen érték a szabadság, függetlenség, saját kert és udvar; — míg a nagyvárosi embernek mindez nem éri meg: mert nem pótolja, megszokott kedvteléseit és szenvedélyeit. Neki a csönd, békesség és magány szörnyű unalmat, halotti ürességet jelent. A nagyváros lüktető zaja és sürgés forgása kedvére való zsongás, amit alig észlel, csak a hiánya, a csönd különös, szokatlan és nem tetsző neki. Ezért történik meg az, hogy kertváros létesítése esetén, a nagyvárosi benszülött, nem igen töri magát azon, hogy családi lakóházat építtessen magának. A kertváros lakóssága a külvárosok középosztálybeli tagjaiból alakul, akik amúgy is már messze esnek minden fontos intézménytől, továbbá azokból, akik, vagy gyermekkorukat, vagy ifjuságukat, esetleg életük delét is kisvárosban, vagy vidéken töltötték s nyugdijazottságuk idejét ismét meghitt családi otthonban akarják tölteni. Ezek belvárosi örök lakás helyett inkább külvárosi, vagy telepi családi lakóházat vesznek megtakarított pénzükön. Ha valamely házépitési rendszer, még vagy már életképtelen egy bizonyos helyen, mindenféle propaganda éppoly hiábavaló akár családi lakóház, akár társas vagy bérház gyüléséről van szó. Ahol az egyik természetes és jogosult, ott propaganda nélkül is az fog fölépülni, mert arra van szükség, míg az idöelőtti, vagy idejét mult tipus, mint életképtelen valami, vagy senkinek sem kell, vagy senki nem építtetheti meg. Budapest legforgalmasabb kerületeiben hiába határozná el valaki, hogy kis földszintes házacskát épitett magának, szép nagy kerttel és tágas udvarral.

A budapesti Stáció-utcában Jókainak legszebb férfi korában olyan vidékies háza volt, akkora udvarral, amilyen ma már Pécsett is nagyon ritka. Ma pedig a mai Baross-utcában csak azért nem építenek 5. és 6. emeleteket a negyedik emeletre, mert hiányzik a hozzávaló pénz. Vajjon ki kényszeriti ilyen esetben a családi ház tulajdonosát arra, hogy szép, vagy megfelelő családi házától megváljék? A fejlődésből előálló viszonyok. Azon a bizonyos helyen, ahol családi háza van annyit ér a viskója, hogy ha eladja, másutt nemcsak kényelmesebbet és teljesen egyéni izlése szerintit építtethet, de ezenfelül még marad is pénze a jó eladási árból. Házát tehát eladja, — vagy ha van elegendő tőkéje, lebontatja és jövedelmező bérházat építtet helyébe. — Tehát az üzlet a jövedelmezőség, a spekuláció, — igazi okában pedig a nagy keresletből előálló szükséglet az, amely a feljődő városok belterületéről a családi házakat kiszoritja. — Ha egy család több nemzedéken át szegényedik, folyvást kifelébb szorul a külterületekre, — mig a nemzedékeiben gyarapodó család mindinkább befelé, a külvárosokból az előkelő drága negyedekbe avanzsál.

Csacsinovich Lajos.

SZERETNÉK A JÖVŐBE LÁTNI...

Szeretnék a jövendődbe látni,...
Boldogság vár-e ott, — avagy fájdalom?!?
Az örőm dala zendül e szivedből, —
— Vagy a könnyed hull egy szomorú dalon?

Szeretnék a jövendődbe látni,...
Szép, kék szemed sir-e, — vagy nevet?
Sorsod terhét bátran hordozod-e? —
— Vagy panasz lesz a napi kenyered?

Szeretnék a jövendődbe látni,...
Kiséröd lesz-e Isten és a hit? —
Vagy kisérted a vak szerencse fényét
És járod léhán csalfa útjait?

Szeretnék a jövendődbe látni,...
Tisztán örzöd-e a leiked havát —
— Kincse számodra nincs a nagy világnak,
Csak szegénységet hagy rád az apád,

Szeretnék a jövendődbe látni,...
Hogy szegényen árván leszel-e dús?
Vagy gazdagságban is csak szegény maradsz,
— — Arany kastélyban — — — zokogó koldus?

Szeretnék a jövendődbe látni,...
— — — — — — — — — — — — —
De minek! — Hisz az Úr keze takar;
Én áldva bocsátlak amerre vezet, —
Légy olyan, — milyennek leike akar!

ifj. Sturza Károly.

A legfőbb érdem

DIALOG

Irta: Nikelszky Géza.

A NÉNI:

— Nos, kis leányom, mondd el: mint mulattál!
Tudom, hogy jól! — Hiszen nagyocska vagy már...
Valamikor — ebben a te korodban —
Én is mulattam... én is boldog voltam.

A LEÁNY:

— Igen, néni!... Gyönyörü volt az estély —
Csak azt sajnálom, hogy ott nem lehettél.
A boldogságból semmi sem hiányzott...
És szépek voltak a felolvasások.

A NÉNI:

— Azt elhiszem... Ezt mondani nem is kell:
Híres szerzök — a saját müveikkel...
Szép lehetett. — S a haza büszkesége
—Persze, hogy tetszett! — mondd: ünnepelték-e?

A NÉNI:

— Igen, néni! S hogy több sikert arasson:
Neje is ott volt... Olyan csunya asszony.
Alig hihetné bárki is felőle,
Hogy ő volt a költö angyala, öre.

A NÉNI:

— A szép lelkeknek súlyosabb az élet,
S maguktól sokszor semmit el nem érnek...
— Na és az „Asszonyok" híres trója,
Kinek ma is — legtöbb az olvasója?

A LEÁNY:

— Ó nénikém! Benne nagyot csalódtam!
Gyürött öreg már, feje búbján hold van,
— S mondják — a „fiaskóknak" tette a szépet
Addig is míg a dobogóra lépett,

A NÉNI:

— Istenem! — Persze: nagy ideje annak!
Az évek most már lefelé rohannak — —
Na, és a kis Pál?... Be szépen is játszott,
Mikor utolszor nálunk zongorázott!..,

A LEÁNY:

— Páika!... A kis Pál!... Zenitüjét van éppen,
Delén túl jár — a papa idejében.
A mily nagy müvész, épp oly drága, kedves,
S én még sem lennék — öbelé szerelmes.

A NÉNI:

— Ejnye, kis lányom! Micsoda beszéd ez?
Valami tán férközött szivecskédhez?...
Történt valami?... Tán a fess „tenor" volt,
Aki az én kis húgomnak behódolt?...

A LEÁNY:

— Dehogy! Mit gondolsz, nénikém! Valóban
Kacagnom kell! — Ó, eddig nem jutottam.
A „fess" tenor, — szivemnek hőstenorja —:
Kártyához ült, hogy véget ért a dolga!

A NÉNI (félre):

(— Mi történt ezzel? Csak most veszem észre,
Hogy ez a kis lány csipked egyre-másra,
Egy-egy megjegyzést tesz minden müvészre,
S igy az egész estélyt — kiligurázza.)

A LEÁNY (ugyanúgy):

(— Repes a szivem: elmondjam-e néki?
Vagy, — mig jön Ő, — a holnapot bevárjam?
De úgy is ki fog faggatni a néni —
Ez nem lehet — jaj! hogyan is csináljam?...)

A NÉNI:

(— Tünödik. Lám: nyomot hagyott az estély —
Valami titka van a kis leánynak,
De megtudom mindjárt, honnét e rejtély,
A kis pillangók mely virágra szállnak?)

A művész

Szürkült. A szegényesen berendezett kis szobában fázósan összehúzódva dolgozott a mester. Már nem volt messze a finálétól, mellyel befejezheti munkáját, tehát megkettőzött energiával haladt előre, mert még a teljes sötétség beállta előtt kész akart lenni.

Végre letette tollát. Mégegyszer gépiesen áttutotta művét s önelégülten, kissé fáradtan hátradölt karosszékében.

Agya még mindig lázasan dolgozott. Nem tudott visszazökkenni abba a rendes közérzetébe, mely máskor minden különös átmenet nélkül, szinte magától megjött. A hangjegyek összezavarodtak fejében s valami pokoli sületlen melódiát vélt hallani, mely az ő finom művész lelkét impertinens módon sértette.

Erős férfias akaraterejét próbálta alkalmazni, mellyel más esetekben nagy eredményeket tudott elérni. Most minden hasztalan volt. Valami különös tehetetlenség vett rajta erőt.

Átengedte tehát magát ennek a tehetetlen állapotnak. Megvolt az oka rá? A sok csalódás és keserűség, melyek egész életén keresztül kisérték, ez okozta ezt a különös lelki depressziót. Igy tartott ez az állapot egy jó darabig, míg annyi eredményt el tudott érni, hogy lámpát gyujtva a zongorához ült.

Szinte önkéntelenül is szerzeményének, kezdő, halk akkordjait kezdte játszani, mint sokat igérő, tikos sejtelmekkel teli ifjuságának bohó napjait — később midőn az élet rideg és visszataszitó valóságban megjelent előtte a zsenge megriadt tapasztalatlan ifjut, — majd a boldog szerelemtől megedződött bátorságot s aztán a lemondással teli csalódást.

Mindez ismét elvonult lelki szemei előtt. Gyermekkora, mikor önfeldten futkározott a szülői ház udvarán, később mint iskolás gyermek, mikor különféle csínyek foglalkoztatták s aztán a komoly diák. Igen mert különös, komoly természet volt, müvelte önmagát, történtett előre. Ekkor következett az első sorscsapás, szülei halála. Ettől kezdve a nyomor, hánvattatás volt osztály része.

Üres, örömtelen, minden szeretet nélküli életét, bár rövid időre is, de megváltotta egy valaki, aki hivatva lett volna arra, hogy sivár szeretetre sóvárgó lelkét kitöltse. Ez a valaki egy szőszke, kékszemü leányka volt. Egy darabig boldog volt, de minden mulandó. A szőke elhagyta.

Borzasztó napok álmatlan éjszakák következtek rá. S azóta beteg lelke nem nyerte vissza a régi szökellő víg hangulatát.

Mindez gyönyörüen ki volt fejezve muzsikájában.

Már rég elhangzottak a befejező akkordok, de ő még mindig ott ült mozdulatlanul a semmiségbe merengve. Sápadt s a szenvedéstől beesett arcán egy néma mindent megmagyarázó könnycsepp pergett alá sietve, mintha attól félne, hogy valaki ezt is meg irigyeli, az enyhülésnek ezt a csekélységét.

Az óra ütése riasztotta fel. Megrázkódott. Kötelessége szólitotta. Az operának volt karmestere s csak egy rövid félórája volt az előadás kezdetétől...

Pillanatnyilag ismét elfogta az előbbi érzése, mint egy hosszú betegség káros utótünete. Hallucinált. Mi lenne, ha nem jelenne meg, ha nem teljesitené kötelességét; a zenekar, a direktor, a főrendező, a szinészek mind...

Gúnyosan felkacagott. De mi az bolond vagyok?

Aztán megnyugodott, lassan magára vette elnyütt köpenyét, előkereste a szükséges kottát, sietve, gyorsléptekkel távozott.

Magas, szikár alakját elnyelte a téli köd.

Fölébredt benne ismét a kötelességtudó férfi és néhány órára ismét elszendergett benne a hullámzó hangulatu, örökké forrongó, nyugtalan müvész.

Lőrinczi Sándor.

A DUNÁNTÚL VASÁRNAPJA

Himzett szövetruhák

A himzés mindig igen előnyös a szövetruhákon, különösen olyan modelleken, amelyeket nem mindennap használnak.

Látogatás céljára a himzett szövetruha nagyon kedvelt és a selyemruhával egyenértékü. A mai kedvezőtlen fizetési viszonyok következtében pedig színház és koncert látogatásra kiválóan alkalmas. De az ilyen ruháknak a mindennapitól szinben, szabásban himzésben elütőnek kell lennie.

Ami a ruha formáját illeti, az idei divat szerint igen változatos. Az egyenes szabás, a harangalaku, a hohlberakás, a jumperszabás, mind látható.

A ruha szine nagyon fontos. Ne legyen feltünő, mert hiszen az ilyen ruhát sokat kell hordani, de ne legyen matt, és hatásnélküli. Vannak úgynevezett középszinek, melyek az idén igen divatosak és amelyek a célnak teljesen megfelelnek. Borvörös, lila, viola, heliotrop, almazöld, és intenziv buzavirágkék szin, mind alkalmas.

A szép himzésre különös figyelemmel kell lennünk. Ha a szövet sötétebb, úgy géphimzést alkalmazhatunk, ha azonban világos szinü, akkor a ruha szinével igen

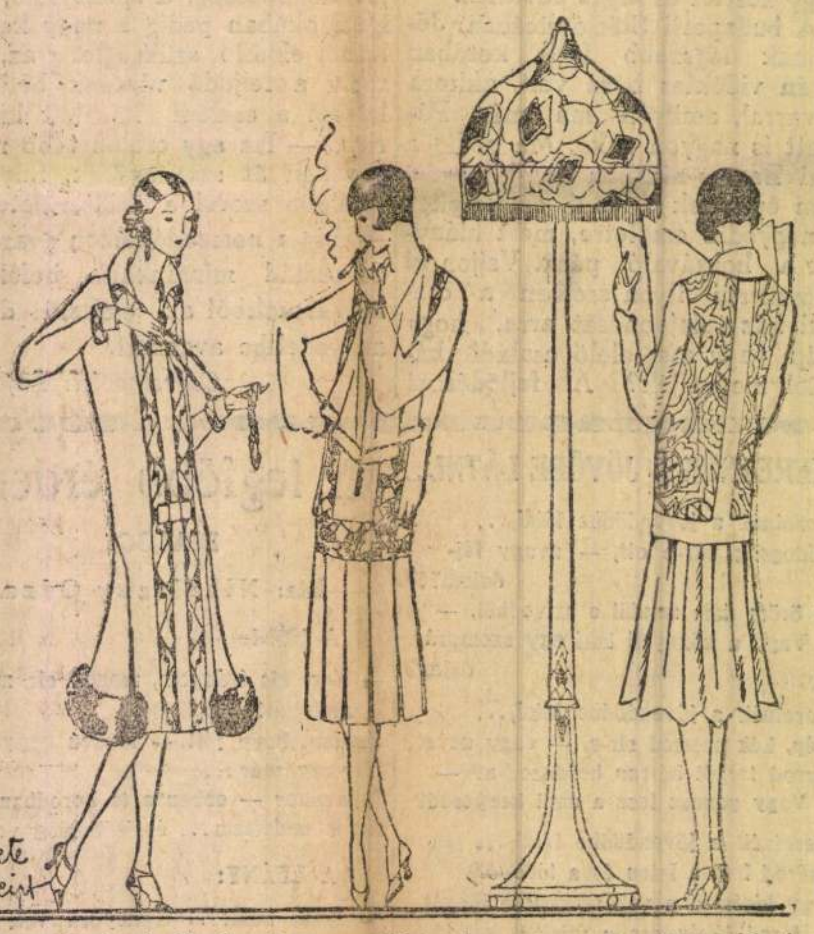

egybevágónak kell lennie, mert csak akkor kelt igazán előkelő hatást. A középső ábránál a ruhának az anyagja sötétzöld ripsz, az alj hohlberakás, amely tavasszal már feltétlenül uralkodóvá lesz. A bluz hasonszinü selyemből van hozzá kombinálva, még pedig úgy, hogy a szövetrészek színes himzéssel szegélyezve vannak, míg a selyemrészek díszítésnélküliek. Igen szép a selyemgallér, amely barna vagy szürke prémmel van díszítve.

Első helyen áll egy igen elegáns ruha, amely minden alkalomra alkalmas. A ruha szabása egyenes, a harangszerü rész csak rá van dolgozva s azért igen könnyen alakítható. A ruha kabátszerü, mert elől nem záródik teljesen s alsó ruhát láttat, amely a himzéssel hasonló szinü selyemből készül. Aránylag kevés anyag szükséges hozzá. A harangrészek prémdísze pedig nagyon emeli a ruhát.

Fiatal hölgy ruhája az utolsó model. Jumperszerü a szabása, annak dacára, hogy bluz és szoknya egybe van. A bluz iparművészileg van himezve, s csak a háton levő csik, bluzszegély s ujjak maradnak simán. Egész sajátos a harangszabásü szoknya, amely sugárszerüen van levasalva. Legszebb heliotrop, borvörös, vagy acélkék szinben.

Szép öv

minden ruhához kedvelt. Estélyi ruháknál gyakran strass, vagy gyöngy, délutáni ruháknál bőr öv, egyszerü straparuháknál pedig gyakran szarvasbőrből készült bőrövek a ruha szinével összhangban különös érdekes csattal. Ezt az eredeti csattot mutatjuk be. Tövisszerü tü, esztergályozott fagombbal záródik a szöveten és a két csattrészen keresztül, s ez a ruhának igen szép díszt ad. A sportöltözékeken is alkalmazzák.

A tress-rojt.

A rojtos divat mindig valami újat kiván. A legujabb a tress-rojt. Alkalmazzák ripszsálokon, s ruhákon is, s a rojt által igen könnyen modernizálhatjuk régi ruháinkat, harangszerüvé alakithatjuk, ha mindjárt egyenes szabású is. Éppen ilyen praktikus rojtozást mutat be a modellünk. A ruha alja és gallérja a fennt említett módon van díszitve.

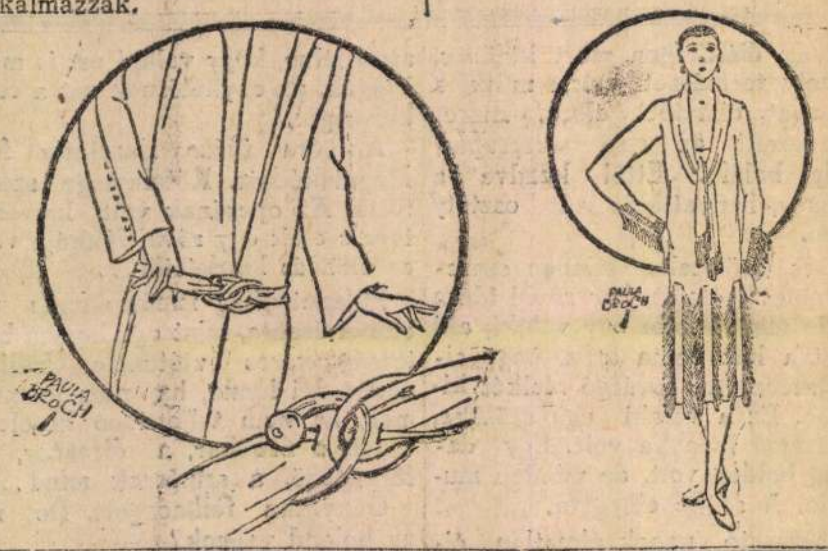

Számlap és mutató nélküli óra

A modern ipari élet és a közlekedés különösen a nagyobb központokban, állomásokon pontos és könnyen észlelhető időjelzést követel. Az órák számlapjai, bármily praktikus jelzésekkel is igyekeztek a leolvasást megkönnyiteni, sohasem lehetnek elég egyszerüek és feltünőek s különösen az esti órákban megerőltető ráfekintést és figyelmet követelnek. Az angol pályaudvarokon most a következő jól bevált rendszerrel tettek kisérletet: az órát két fehér táblával helyettesitik, melyeknek egyikén az órát, másikán a percet jelző számok jelennek meg egymásután nagy, messziről észrevehető alakban. A számok cseréjét villamos óraszerkezet eszközli.

A családi lakóházakról

A társas házban éppúgy sok a szomszéd s ezek túlközel vannak hozzám, akárcsak a bérházban. Alattam, fölöttem, tőlem jobbra is, balra is egy-egy lakótárs. Még hozzá „örök lakótárs!

A vidéki emberek nagy többsége pedig túlságosan nagy igényü a vidékies kényelem tekintetében. Minél vidékibb, annál követelőbb. Nem igen tud megbarátkozni a közös használati helyiségek gondolatával. (Mosókonyha, vasaló.) Nem türi a rendszabályozottságot, az engedélyhez kötött ruhaszáritást, sem az időhöz kötött szőnyegporolást. Nem azért vásárol tulajdont, hogy folyton figyelmeztessék a házi rendre. A vidéki ember még túlságosan független, nincs még átgyúrva rendszabályozott, dresszirozott lénnyé. A mi nem hátrány, a született albérlakó szemében, az a kisvárosi, vagy faluról beköltözött ember szemében türhetetlen béklyó és fojtogató kényszer. És általában túlzottan idegenkedik a lépcsőjárástól s ez annál fokozottabb, minél kisebb, minél elmaradtabb helységből származik! Még a kisebb lejtésü utcáktól is félve fél a pusztáról, vagy falúról beköltözött középosztálybeli ember. Pld. már a Makár-utca, vagy a Papnövelde-utca az ő személyében nagyon dombos, ezek már hegyen vannak, nehéz oda jutni, nagy a kapaszkodójuk, ezt ő már nem győzi szusszal, nem birják a lábai stb. A Kálvária-utcába még az iskolás fiát sem igen meri kosztba adni: hátha megárt neki a meredek hegy. Már első emeleti lakásról sem akar hallani. Ha véletlenül kimagasló alagsora van az egyébként mindenben megfelelő lakásnak, már sok a lépcső! 5—6 lépcsőt u. i. a falusi ember nagyon sokall.

Ha pedig túlközeli szomszédságról van szó, mint a milyen a bérháznál elkerülhetetlen, — rengeteg aggályai vannak! Hátha a lakása alatti lakásba valami zene, vagy énektanár költözik s ő kénytelen az örökös zenélést, vagy éneklést hallgatni! És hátha olyan lakó költözik föléje, aki vidám társas életet él, s gyakran táncra is kerekedik vendégeivel! Pont, a mikor ő nyugodni szeretne. A közvetlen szomszéd is ki tudja, milyen haragos családi életet él, — és vajjon elég tisztán tartja e lakását, — mert különben ő maga bizony hiába tartja tisztán a saját magáét, — a különféle férgek átrándulnak ő hozzá. E mellett, a házfelügyelői intézmény sem a kedvére való.

Az ilyen vidékies igényü ember természetesen csak a legvégső szükség esetén költözik emeletes bérházba, — és akkor is csak lehetőleg a magas földszintre. Ha első emeletre kell mennie, ez már csapás, amiben nem nyugszik meg. A második emelet pedig egyszerüen rémkép előtte.

Amig a fejlődés nem kényszeriti a kisvárost lassankint a nagyvárosias bérházrendszerre való áttérésre, az ilyen igényü lakó előbb-utóbb, nagy kitartás és ke

s miután a neki nyujtott pohár tartalmát is megizlelte, a királyi lakba vonult, mely a többieknél magasabb volt és emelt helyen feküdt."

Jellemző a szittya öltözködésre a következő epizód: „Amint járkálgattam a szállás keritése előtt, egyszerre csak közeledik valaki, — akit szkita ruházatáról barbárnak gondoltam, — és hellénül üdvözöl, „Isten hozottat" kiáltva felém. Csodálkoztam. Hát hellénül beszél ez a szkita? Nem könnyü u. i. közülük olyat találni, aki hellén nyelven beszél, azokat kivéve, akiket hadifoglyokul hoztak Thrákiából és a tengermelléki Illyriából.

Hanem ezeket akárki megismerheti szakadozott ruháikról és borzas fejükről (hiszen balsorsra jutottak), de ez szép öltözetével és körőskörül megnyirt fejével jómódu szkitához hasonlitott." Később elmondta, hogy „barbár feleséget vett, már gyermekei is vannak; Onegeziosszal közös asztalt tart s jelenlegi életét jobbnak tartja az előbbinél."

De tekintsünk meg egy előkelő hún lakást is: „Másnap Attila udvarába mentem s ajándékokat vittem a nejének; ezt Krekának (Réka) hivták s tőle három fia született. Közülük a legidősebb a kazárok s azon többi népek fölött uralkodott, akik a szkiták földjének a Pontusz Euxeniosz mellé eső részén laktak. Az ajtónál levő barbároktól kieszközöltem a bemenetelt s a nőt puha szőnyegen fekve találtam; a padló ugyanis gyapju-szőnyegekkel volt boritva s azokon kellett járni.

Egy csapat szolga vette körül, vele szemközt a földön szolgálóleányok ültek, akik lepleket himeztek szines fonalakkal, melyeket barbár ruhák diszéül szántak."

Most pedig menjünk a görögökkel Attila lakomájára: „Midőn pedig a kijelölt időt megvártuk és megjelentünk ebédre ugy mi, mint a nyugat-római birodalom követei, megálltunk a küszöbön, szemközt Attilával. A pohárnokok ottani szokás szerint kelyheket nyujtottak át, hogy köszöntsük Attilára, mielőtt leülnénk.

Miután ez megtörtént és megizleltük a kelyhet, a székekhez mentünk, melyeken ülnünk kellett ebéd közben. A szoba falai mellett voltak az összes székek két oldalról. Középütt, kereveten Attila ült, mögötte pedig egy másik kerevet volt, mely mögött lépcsők vittek ágyához ez diszes fátyolakkal és tarka függönyökkel volt letakarva, amilyeneket a hellének és rómaiak szoktak menyegzőre készíteni.

Onegezios a király kerevetétől jobbra ült, vele átellenben pedig Attila két fia foglalt helyet. A legidősebbik u. i. atyja kerevetén ült, de bizonyos távolságra tőle, a szélén, — atyja iránt való tiszteletből lesütve szemét. Midőn mindnyájan rendben voltunk, jött a pohárnok és borral telt serleget nyujtott Attilának.

Mindenkinek egy-egy pohárnok állt a szolgálatára és ezeknek sorjában kellett előállniok.

Attila sor szerint az elsőt felköszöntötte, aki a köszöntéstől megtisztelve fölállott s nem ülhetett le addig, mig megizlelvén, vagy kiüritvén, a pohárnoknak a serleget vissza nem adta. Ugyanily módon köszöntötték az ülő Attilát a többi jelenlevők, elfogadván és köszöntés után megizlelvén a serlegeket. És miután a másodikat és sorban a többieket is megtisztelte Attila és igy reánk került a sor, bennünket is köszöntött.

Mikor már mindnyájunkat megtisztelt köszöntésével, félrevonultak a pohárnokok. Most mások asztalokat raktak, előbb Attila elé, aztán elébünk, 3—4 vagy esetleg több emberre is számitva egyet-egyet. Mindenki vehetett az ő asztalára rakott eledelekből, de a székek rendjét nem volt szabad felforgatni. Először Attila szolgája jött be hussal telt tállal; utána azok, kik minket szolgáltak ki kenyeret és étket tettek asztalomra. A többi barbárnak és nekünk ezüst tálcákra raktak finom ételeket, Attilának azonban csak húst hoztak fatálon, semmi egyebet.

Mértékletes volt minden egyéb tekintetben is; a vendégeknek ugyanis arany vagy ezüst serlegeket adtak, mig az ő ivóedénye fából volt. Egyszerü volt a ruhája is, csupán csak tisztaságban volt különb a többiekénél; sem az oldalán levő kard, sem barbárias sarujának szijjai, sem lovának zablája nem volt olyan, mint a többi szkitáé: arannyal, drágakővel, vagy bármi más drágasággal ékes."

Rékánál még egy izben tettek látogatást. Ez „ügyvivője, Adamis által lakomára hivott meg bennünket. Elmentünk hozzá, hol néhány főrangú szkita vendéggel együtt szives vendéglátásban részesültünk. Kedves szavakkal fogadott, és nagy ebéddel várt bennünket; a jelenvoltak közül mindegyik szkita módon üdvözölt minket: serleget nyujtott s miután kiittuk, megölelt, megcsókolt s csak aztán vette át tőlünk."

Voltak Buda özvegyénél is, ki más faluban lakott. Hadd beszélje el ezt is maga Priszkosz: „A faluban uralkodó nő pedig, aki Buda özvegyei közül való volt, élelmiszereket küldött hozzánk. Elmentünk a fejedelmi nőhöz és üdvözölvén őt, és viszonozván ajándékait három ezüst csészével, vörös bőrrel, indiai borssal, datolyával és egyéb csemegével, amelyek, mivel náluk nem honosak, nagy becsben állanak a barbárok előtt, sok jót kivántunk neki szeretetéért és eltávoztunk."

Ezek után azt hiszem, hogy Gárdonyi hún szerelmeseinek a rózsája nem idézheti föl az anachronizmus vádját.

Attilának már apai nagybátyja, Ruas, évi 350 font aranyat húzott II. Theodoziusztól „zsold" rímén Kr. u. a 435. előtti évektől kezdve. Attila 447-ben véres és győzelmes háború után békét kötött II. Theodoziusszal, a mellett, hogy rögtön 6000 fontot kellett lefizetnie és meg kellett igérnie, hogy ezentúl nem fogad be hún embert birodalmába. Attila hatalmas birodalom és sokféle nép ura volt s a „zsoldot", mint a „keletrómai birodalom tábornagya" kapta.

Csacsinovich Lajos,
műépitész.

— Fiam, ha ily korán füstölsz, nem nősz meg.

— Dehogynem, a kémény is milyen nagy, pedig mindig füstöl.

A szakál viszontagságai

A múlt század ötvenes éveiben az egyik kisebb német állam kormánya megtiltotta hivatalnokainak a szakállviselést, illetve nagyon megszorította. Némelyeknek egyáltalán semmi pofaszőrt nem volt szabad viselniök, másoknak pedig csakis bizonyos meghatározott szabályok szerint, s csak igen csekély volt azoknak a boldog embereknek a száma, kik tetszésük szerint viselhették ezt a díszt, melylyel a jó Isten arcukat megajándékozta. De régebbi időkben még gyakoribbak és még különösebbek voltak az ilyen intézkedések.

Általában a szakállnak és a bajusznak az ótestmentomi parancsoktól elkezdve, melyek a zsidókat a szakáll megnövesztésére kényszerítették, egész korunkig igen változatos és viszontagságos története volt. Hogy csak egy esetet említsünk: Nagy Péter orosz cár is kibocsájtott egy rendeletet, mely a bozontos muszkák közt forradalmat idézett elő. Ma persze alig is tudunk muszkát szakáll és pálinka nélkül elképzelni, de akkoriban az előbbiről kénytelenek voltak lemondani s csak az utóbbiban kereshettek vigasztalást, mert Nagy Péter kimondotta: Boroda lichnaja tiagoza, — a szakáll haszontalan kényelmetlenség. S ő maga simára beretváltatta magát s az oroszoknak ugyanezt parancsolta. Emiatt nagy ribillió keletkezett. A kozákok kijelentették, hogy inkább életüktől válnak meg, mint az állukon növő ősereidőtől. Izrael fiai pedig kétségbeesetten jajveszékeltek. De a császári parancs kérlelhetetlen volt és csakis az tarthatta meg szakállát, aki ezért bizonyos taksát lefizetett. A nagyuraknak és a gazdag kereskedőknek évenkint 100 rubelt, kiskereskedőknek és más polgároknak 60 rubelt, Moszkva férfiainak 30-at, a parasztoknak pedig 3 garast kellett fizetniük. Nyugtaképen egy rézjelvényt kaptak, melynek egyik felén egy orr volt nagy bajusszal és hosszu szakállal s körülötte ez a felirás: Boroda lichnaja tiagoza, — másik oldalán pedig ez a szöveg: — A szakálltaksát lefizette.

A következménye pedig az lett a dolognak, hogy a gazdagok fizettek szakállukért, de a parasztok többé felé sem mentek Moszkvának, Szentpétervárnak s igy a két főváros lakói panaszkodni kezdtek, hogy a piacon semmit sem kaphatnak, mert a parasztok nem hoznak be semmit. Utoljára meg kellett engedni a föld népének a szakáll viselést. Ezek a rendelkezések a nagy cár utódai alatt is sokáig érvényben voltak s csak II. Katalin szüntette meg őket.

A földön egyes számitások szerint 3642 nyelvet beszélnek, vallás pedig 980 féle van. Évenkint meghal 33⅓ millió ember, tehát minden másodpercre esik egy halál. Az átlagos életkor 33 év. Száz évet 100.000 közül csak egy ember ér meg. Legtovább élnek a papok, legrövidebb ideig az orvosok.

A régi kedélyes Amerika. Ez előtt 60 évvel egy jowai (amerikai) lapszerkesztő értesitette olvasóközönségét, hogy washingtoni postáját ezuttal jóval korábban kapta meg, mint máskor, amit egy farkasnak köszönhet, amely négy mérföldön át kergette a postakocsit. Végül felszólitotta a kormányt, hogy a kérdéses utvonalon legyen szives alkalmazni egy ügybuzgó farkascsapatot, mely siettesse a postajárást.

Végül is rám került a sor. Amikor hősies gesztussal az ajtó felé tartottam, egy hölgy, aki a mütőajtóban ült, megszólalt:

— Szegény kicsike...

Hát igen. Én is nagyon sajnáltam magamat. Mert bent aztán tényleg lejátszódott a tragédia. Iszonyuan féltem, amikor a székbe ültetett, de elgondoltam, hogy ősanyáim Dobó Katicák és Zrinyi Ilonák voltak, azok a töröktől sem féltek, én pedig remegek egy rongyos foghúzástól.

— Szivikém, szivikém, — zengte a doktor a megszokott lirai költeményeket, — csak nem fél?... azonnal megleszünk. Egy perc az egész, annál is inkább, mert el fogom altatni.

Püff neki. Erre aztán igazán megadtam magam az elkerülhetetlen sorsnak. Hátrahajtottam a fejem és vártam. Lesz ami lesz. Hát lett is. Szépen elaludtam. Számoltam négyig aztán egyszerre csak a szivem a torkomba ugrott és ugy ért ott, mint egy vaskalapács. Elsibbadt minden tagom és egy pillanatra a boldog semmitérzésbe merültem. Eltünt előlem a világ. Nem tudom, egy pillanat mulva vagy később éreztem, amikor megragadták a fájós fogamat. Aztán már igazán nem tudtam semmiről. Később hallottam az orvos kedves, vidám hangját.

— Szivikém... csak nem sir... áh!... bizonyára rosszat álmodott.

Felnéztem. A kék ég derüsen benevetett az ablakon és a fogorvos előttem állt a kihuzott fogammal. Szép nagy, erős fog volt. Diszpéldány. A fájdalomtól és megerőltetéstől ujra kibuggyantak a könnyeim. Ugy sirtam, mint egy óvodás gyerek. Persze a drága jó fogorvos ur viccelt melléje.

— Biztosan a vőlegényéről álmodott... elesett a harctéren... mi?... És nevetett hozzá nagyot, vidámat, olyant, amilyent én nevettem volna, ha nem lettem volna ugy elcsigázva, kifáradva a fájdalomtól és félelemtől és főleg — ha én lettem volna az ő helyében.

Mió.

— Üss ide, ha mersz!

— Merek én, csak igérd meg, hogy nem ütsz vissza.

A DUNÁNTÚL VASÁRNAPJA

A redős ruha divat

Most, amikor a közelgő tavaszi szezonra való tekintettel a vezető divattermek kihozták ujdonságaikat, kétségtelen, hogy a harangdivatot a redős vonalak fogják követni s talán ki is szoritják.

Az új forma nagyszerűen egyesiti magában a jelenlegi sportszerű női divatot és a redős vonalakat azonkivül nyulánkká teszi az alakot is, amellett pedig változatos.

Ha redős divatról beszélünk, tévedés volna azt hinni, hogy ez is, mint a harangvonalu ruhák, rövid idő alatt annyira elterjed, hogy szinte egyenruhaszerű jellege lesz. Ugyanis éppen itt van a legtöbb lehetősége a gazdag változatosságnak. Az utolsó hónapok minden divatnyitása nagyszerűen érvényesül a redős vonalú ruháknál s ebből az következtethető, hogy az új divat az átmeneti idő sok variációját figyelembe fogja venni.

Az egyszerű szövetruhától a diszes estélyi öltözékig az új formát mindenkor meg fogjuk találni ép ugy a szép tavaszi kosztümöknél és kabátoknál, amelyek a formát kétségtelenül a redős divattól fogják átvenni. Az új divat azért is érdemes a figyelemre, mert minden anyagból elkészithető és a szövetből készült ruhák éppen olyan hatásosak lesznek, mint a selyemből vagy bársonyból készitettek.

Egész különös figyelmet érdemel a Kasha-szövet és ennek sima változata a zibli-kasha, amely prémes téliköpeny készitésre is alkalmas, s amelyről a prémet tavaszkor leveszik. A kép utolsó modellje ilyen köpenyt mutat be. Legtöbbször vöröses barna, fa-barna vagy üvegzöld Kashából készitik. A redők a csipő alatt szétnyilnak, a csipőig azonban csak jelezve, illetve be vannak varrva. A tél utolsó napjaira a gallér, az alsószegély és az ujjak prémmel diszithetők. Erre a célra sötét szinü szőrme ajánlatos.

Elsőranguan érvényesül a redős forma a köpenyszerüen elkészitett ruhán. Figyeljük meg, milyen hatásos a kép első modellje. Éppen ugy, mint a fentebb emlitett kabátnál, csak a csipő alatt nyilnak szét a redők, azonban a szoknya alsó szegélyénél divatos himzés a disz. Ugyanez a disze a ruhának az egész elülső részen. Az ilyen ruha szövetből is és selyemből is készithető. El sem képzelhető a fiatal lányok részére szebb estélyi öltözék, mint a redős aljjal készült dzsemper, ha megfelelő anyagot használnak hozzá. A legalkalmasabb a velour-chiffonból készült

alj, hozzá brokátból készült dzsemper. Igen izléses a szilvakék velour-chiffon alj, hozzá ezüstbrokát dzsemper, amelyeket kékes szürke szőrme diszit. Más kombinációk: lila alj, arany dzsemper, vagy borvörös selyemalj és ugyanilyen brokát dzsemper, végül narancspiros bársony alj és rézszinü broché dzsemper.

Ebből a néhány modellből látható, hogy az új divat milyen sokféle változatot hoz és milyen sok várható még ebből.

Pécs szépitése

Hosszu ut után megérkeztünk a hún birodalom szivébe. Néhány folyón átkelvén, megérkeztünk a legnagyobb faluba, ahol — mint mondották —Attilának valamennyi közül a leghiresebb szállása volt, fából és gyalult deszkából összeillesztve és fakeritéssel körülvéve, amely nem biztonság végett, hanem csak disznek volt ott. A királyé után Onegeziosé váli ki, amely szintén fakeritéssel volt ellátva, de nem tornyokkal is diszitve, mint az Attiláé. Nem messze a keritéstől fürdő volt, amelyet az Attila után szkiták közt leghatalmasabb Onegezios épittetett, a pannonok földjéről hozatván a követ, mert semmijök, sem kövük, sem fájuk nincs az e tájon lakó barbároknak, hanem éppen azért máshonnan szállitott fát használnak. A fürdő épitője, aki Sirmiumból hadifogolyként került ide, találmányának dijául szabadságot remélt, azonban még több fáradsággal járó foglalkozásba csöppent, amennyivel a szkita szolgaság jár; fürdősévé tette ugyanis Onegezios s a fürdésnél segédkeznie kell neki és a hozzátartozóknak.

Midőn e faluba bevonult Attila, lányok mentek elébe sorban, finom és jó hosszura nyuló fehér fátylak alatt, ugy, hogy minden egyes fátyol alatt, melyet kétfelől nők tartottak föl kezükkel, hét vagy még több leány haladt (ilyen fátyolsor pedig sok volt) — szkita dalok éneklése közben. Amint Onegezios házának közelébe érkezett, — közöttük vitt ugyanis az ut a királyi palota felé, — kijött Onegezios felesége egy csapat szolgával, akik részint ételeket, részint pedig bort hoztak. Ez üdvözölte Attilát s kinálta, vegyen abból, amit jó szivvel elébe hozott. Ezek elfogadása a szkitáknál igen nagy megtiszteltetés számba megy.

Attila, meghitt embere iránti udvariasságból, evett is lóháton, mialatt a körülötte levő barbárok az ezüst tálat fölemelve tartották;

A fogorvosnál

Ott kezdem, hogy négy nap óta iszonyuan fájt a fogam. Szép, erős, nagyszerü fog volt. Egyetlen hibája volt csupán, t. i. a belső oldalán egy szép, szabályos lyuk éktelenkedett. Ez a lyuk, hosszas hallgatás után, meggondolta a dolgot és kegyetlenül elkezdett fájni. Eleinte pianissimóban zenélt, később azonban a fortissimó őrjitő ütemeitől majd szétrobbant a fejem. Éjszakánkint nem aludtam, hanem nyögve forgolódtam az ágyamban, lólábu szörnyetegekről vizionálva, akik az agyvelőmben dobognak. Kirázott a hideg és kivert a láz. Rémségesen szenvedtem. Fogorvosra azonban nem mertem gondolni. Még soha nem voltam ilyen szörnyü helyen, szükségem soha nem volt rá. Igy is eltökéltem magamban, lesz ami lesz, a fogamat kihuzatni nem engedem, inkább kibőjtölöm valhogy a fájdalmakat. Irott, azaz hogy elgondolt malaszt volt ez. Egy reggel képtelen voltam tovább hurcolni a szenvedések keresztjét. Megadtam magam az elkerülhetetlen végzetnek és elindultam a fogorvoshoz. Utközben azonban mentő gondolatom támadt és én belekapaszkodtam, mint vizbefuló a szalmaszálba. Hopp, egy patika! Hát ez mirevaló! Ott adnak valami csillapitót és igy talán sikerül elvergődnöm még egy darabig. Addig talán a fogam is meggondolja a dolgot és békében hagy. Betértem az elsőbe. A patikus, hogy megnézte, vállvonogatva kijelentette: legjobb, ha azonnal elmegy a fogorvoshoz. Ezen a bajon ő tud csak segiteni. Kitámolyogtam és mentem a fogorvoshoz. Magam sem tudom, hogyan vergődtem el a Rákóczi-utig, ott aztán az első, ami szemembe ötlött, egy hatalmas tábla, X. Y. fogorvos. Hát bementem. Amint már emlitettem, még nem jártam fogorvosi rendelőbe, de csudák csudája, most se voltam rá kiváncsi. Megálltam a küszöbön és végignéztem az ott egybegyült közönségen. Szép volt, impozáns, nagyszerü tömeg. Épen tizenketten. Erre elállt a szivverésem. Én itt ugyan nem maradok. Kárörvendő és fájdalmas pillantások fogadtak engem, a tizenharmadikat. De hát abból aztán semmi sem lesz. Én itt tizenharmadik nem leszek. Mentem az ajtó felé. Csak mielőbb kijussak a szabad levegőre. Csakhogy az ádáz sorsot, mely elfenem esküdött, kihagytam a számitásból. Abban a percben megnyilt a mütőszoba ajtaja és kilépett rajta a fogorvos. Mögötte az éppen elkezelt áldozat. Sápadtan ugyan, de lényegesen megkönnyebbült arccal, mint sorsüldözött társaim, kik körülöttem üldögéltek.

A fogorvos aztán mosolygó s jókedvü arccal felém tartott. Mi még ismeretlenek voltunk egymásnak. Amikor kezet fogtunk, tudtam, hogy a menekülés lehetősége már ki van zárva. Mégis megpróbáltam megállitani a végzetet.

— Kérem doktor ur... én nem várhatok meg ennyi embert... — szepegtem.

— Nem tesz semmit, hamar végzünk, — mondta ő és megnyugtatólag nevetett rám. Azzal az egyik fiatalember felé fordult, aki ott kuporgott a tükör alatt. — A kolléga ur lesz olyan kegyes és holnap ilyenkor fog eljönni, mert ő már csak kezelésre jár. A „kolléga ur" boldog mosollya ugrott fel: — Oh kérem, nagyon szivesen, — mondta örömrepesve és azzal már ki is ugrott az ajtón. Hát ez szerencsésen megmenekült, de én ott maradtam. Gyorsan változtak az emberek. Látszott, hogy a fogorvosnak roppant ügyes keze van. És mindenik sugárzó arccal jelent meg „utánna" a mütőajtóban. Én még mindig a „menni vagy nem menni" problémán törtem a fejem. Megszöktem volna bizonyosan, ha nem fáj oly kegyetlenül a fogam. De nem lehetett. A doktor mintha csak sejtette volna, hogy mi dúl bennem, minden öt percben kidugta a fejét az ajtón és vigan tréfált velem. Persze, neki volt hozzá kedve. Nekem nem.

63 vármegyénkben. Majdnem valamennyi Rugosa raktáron volt nála. Hogy most is fordít-e akkora gondot a rózsatenyésztésre, nem tudom.

Nincs olyan rózsatenyésztő, a ki valamennyi rózsafajt tenyésztené. A nagy német rózsaspeciálisták összeköttetésben állnak egymással s bármit rendelünk náluk, rövíden megkapjuk bármelyiküktől. Ilyen az említett Lambert cég is.

Érdemes kertészete van Károlyi Imre grófnak, kastélykertészet, Nagymágocs (Békés megye). Növénymagvak is kaphatók. Bokor- és magastörzsű rózsák az említett magyar kertészeti cégeken kivül kaphatók még ifj. Zsiga András faiskola kertészetében is, Ujszegeden. Czegléden Unghváry László mellett Unghváry József nálnál is.

A futó rózsákat és más kiváló parkrózsafajokat a legközelebbi közleményben ismertetem.

Csacsinovich Lajos,
építészmérnök.

— Miért vág olyan barátságtalan arcot erre a fára?

— Na hallja, hát milyen arcot vágjak az ilyen barátságtalanul levágott fára?!

Van-e meghülés?

Amióta az ember az egészségével törödni kezdett, iparkodott a betegségek okait kifürkészni. Az orvosi tudomány több évezredre terjedő múltjában a betegeken tett megfigyelések alapján kereste ezekre a kérdésekre a megoldást. Persze ma nem egy megállapítása az akkori orvosoknak kelt bennünk mosolyt. A modern orvostudomány céltudatos kutatásai, egészséges és beteg embereken és állatokon végzett kisérletek, melyekben a természettudományok ezernyi segítőeszközét és a legfinomabb műszereket veszi igénybe, ma már sok olyan egészségi problémát oldottak meg, amit addig mély homály takart.

A betegségek előidéző okai közt különösen a meghülést szerepeltették a régiek. A köztudatban még ma is igen sok betegség, mint „meghüléses betegség" szerepel. Igy pl. a náthát, torokfájást, a köhögéssel járó légzőszervi hurutokat, a tüdőgyulladást, az influenzát, a csuzos (rheumás) betegségeket ma is a legtöbb ember meghüléses eredetünek tartja. Amióta a baktériumokat megismerte és tanulmányozni kezdte az orvosi tudomány, egyre több és több betegségről derült ki, hogy azokat a testbe hatolt bakériumok vagy bacillusok okozzák. Kiderült az is, hogy ezek a parányi élősködő gombák, melyek nagysága sokszor az ezredrész millimétert is alig haladja meg, ott tanyáznak sokszor a legegészségesebb ember orrában, torkában, tüdejében, beleiben vagy a bőr felületén és csak a kedvező alkalmat lesik, hogy, amint valami káros behatás éri a gazdájukat, amely az egészséges emberi szervezet természetes ellenálló képességét megtöri, vagy csak meg is gyengíti, a test belsejébe behatolva, a fertőzést létrehozzák s a gazdájukat beteggé tegyék.

Azok között az egészségre káros behatások között, melyek az embert a fertőzésre hajlamossá teszik s igy a betegség kifejlődésére az alkalmat megteremtik, a meghülés kétségtelenül nagy szerepet játszik. Ezt nemcsak betegeken tett számos megfigyelés, de exakt tudományos kisérletek is kétségtelenül bizonyítják.

Ma már pontos vizsgálatok alapján ismerjük azokat a változásokat, amelyek a testet ért hideg behatására a bőrben s a belső szervekben végbe mennek. De ismerjük azt a csudálatos védekező mechanizmust is, amely a legfinomabb idegrendszeri működések és reflexek igénybevételével a meghülés okozta veszedelmet elhárítani igyekszik. Ennek az u. n. „melegszabályozásnak" a precizitásától függ, vajjon a test lehülése betegséget vált-e ki, vagy sem. Ennek a csudálatosan tökéletes melegszabályozó mechanizmusnak köszöni az ember, hogy a forró földöv alatt s a sarkvidékek rettentő hidegében is megtartja az emberi test állandó, 37 fokos hőmérsékletét. Ez a melegszabályozó működés válik tökéletlenné lázas betegségekben is. Az u. n. edzett emberek azért nem hülnek meg egykönnyen, mert a hideg elviseléséhez szokott testük azonnal és precizen reagál minden ujabb hidegbehatásra, ugy hogy a beteges elváltozások az átfázás dacára sem fejlődhetnek ki. A meghülés ellen azért a test edzése friss levegővel és hideg vízzel a legbiztosabb védelem. De az edzést okosan kell végezni, lassan, fokozatosan kifejteni és legjobb a nyár elején kezdeni.

A különböző divatos edző „kurák", különösen, ha az orvos megkérdezése nélkül használják és oktalan túlzásba viszik, könnyen ártanak az egészségnek. Ovakodnunk kell lehetőleg az átázástól és átfázástól is. Az időjárásnak és a foglalkozásnak megfelelő ruházat, de különösen a láb szárazontartása sokszor megóv a meghüléstől. Aki pedig átázott, annak a nedves ruhán végbemenő párolgás különösen szeles, hideg időben annyira lehütheti a testét, hogy ha nem még edzett, könnyen megbetegszik. Ilyenkor erős mozgással kell a test melegveszteségét pótolni; amint pedig hazaért az ember, vesse le átázott ruháját, dörzsölje testét szárazra, öltsön száraz ruhát. Legjobb ilyenkor meleg fürdőt venni s utána ágyba feküdni. A forró tea, mint jól ismert és kitünő háziszer sok átfázott embert mentett már meg a meghülés okozta betegségektől.

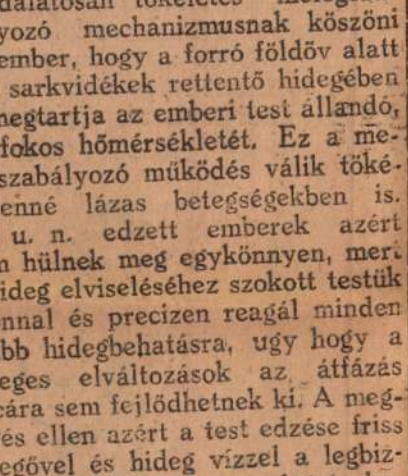

— No Pista, ha van öt almád, és abból megeszel hármat, mennyi marad?

— Nem hagyok én egyet se.

Autóhirek

Az autóadó kivetése. A főváros automobilistái és motorosai, akiknek még nem volt szerencséjük az automobil adóhoz, most részesülnek azon örömben, hogy nekik az adóelőírás kézbesíttessék. Sajnálattal kell megállapitani, hogy ez az előírás igen sok esetben téves. A tévedések mindenekelőtt a lóerőmegállapításoknál kezdődtek s úgy látszik, a fővárosnak olyan számolóművészei vannak, akik mindig a főváros javára tévednek. A második igen gyakori hiba az, hogy az adóhivatal nem veszi tekintetbe azt, hogy a motoros jármü magyar gyártmány-e, vagy sem. — Nehogy az adóhivatalok túlságosan elbizzák magukat, közüljük a jelenleg érvényben levő adótételeket:

10 lóerőig	lóerőnként	15	ar. kor.
20 „	„	20	„
30 „	„	25	„
30 lóerőn felül		30	„

Motorkerékpárok lóerőnként 4 aranykoronát fizetnek. — Az egészben hazai gyártmányú gépjárművek után a megállapított adótételek 50 %-ával, a részben hazai gyártmányuak után pedig 25 %-ával alacsonyabb tételek fizetendők.

Svájci Közlekedési Liga. E néven új egyesület alakult Svájcban, melynek célja a gépjármü és kerékpár-közlekedés fejlesztése. Egyik legfőbb törekvése a ligának az útközlekedés szervezetének egységesítése s a technika haladásának megfelelő újjászervezése. Ebben a munkában nemcsak a gépjárműveknek, hanem a gyalogjáróknak is szerepet kell juttatni s főleg a tanulóifjuság célszerü nevelését akarja előmozditani megfelelő felvilágositó és oktató propagandával.

Svájci autókiviteli statisztika. Svájc 1925. évben motoros járművet 69,314.263 frank értékben importált. Ez az 1924. évi import értékét 13,479.108 frankkal haladja meg. A kivitel 1925-ben 5,865.628 frankra rugott, ami 575,672 frankkal több az előző évi exportnál.

Garázsok üzletteleknek. Boston 90 automobilüzlete, melyeknek tulajdonosai a bostoni kereskedelmi kamara kiskereskedelmi osztályának tagjai központi fekvésü helyeken garazsokat rendeztek be s mindenki, aki igazolja, hogy kocsiját a 90 cég valamelyikénél vásárolta, naponta a reggeli órákban 9—12 között dijtalanul beállithatja oda. Ha valaki ez időn túl is ott akarja hagyni kocsiját, igen csekély dijért megteheti.

A kinai levélhordó vizsgája

Annak a kinai embernek, aki élethivatásul azt tüzte ki, hogy a mennyei birodalom fiaihoz eljuttassa leveleiket és aki ott a postahivatalnok előkelőbben hangzó címébe bujtatja levélhordói minőségét, egész sor megfeszítő és veszedelmes próbát kell tennie, mielőtt szerény javadalmú hivatalára méltónak találják. Az egyik francia lap leírja ezt a szigorú vizsgát.

Mindenekelőtt bizonyságot kell tennie a jelöltnek bátorságáról és szivósságáról. E célból nagy gyalogló turákra küldik; nagy útat kell gyalog megtennie, magányos sziklahasadékokon, sivár pusztaságokon keresztül, zuhogó hegyipatakokon kell átgázolnia, veszedelmes hirü sötét erdőkön áttörtetnie és eme próbatételek után kiindulási helyére visszatérnie. Ha útját a megkivánt rövidre szabott időn belül tette meg, ha minden ráváró akadályon győzött az élelmessége, ereje, vagy ellenálló képessége, akkor reménye lehet az állás elnyerésére.

De csak reménye, mert a vizsga legfogósabb része csak még ezután következik. Éjjel, mikor a szellemek sötét órája elérkezett, a jelöltet elhagyatott helyre küldik, amely a démonok és rossz szellemek garázdálkodásáról hirhedt. Ha itt sem lesz urrá rajta a félsz, akkor fölveszik postásnak, ámbátor az utóbbi próbát a legtöbben annyira rémesnek és nehéznek tartják, hogy inkább visszalépnek.

Üzemredukció folytán

használt, üzemképes

gyalupadok, esztergapadok, fúrógépek

valamint egyéb

szerszámgépek

feltünő olcsó áron kerülnek eladásra.

Ugyanott uj

famegmunkáló- és fürésztelepi gépek

előállitási áron alul

kaphatók.

HERKULESMÜVEK R.

Budapest, VI., Figyelő-utca 1.

Telefon: Lipót 908-20, 908-..

is szigorú kötelessége végre nemcsak a hóbortig menő, hónaponkint változó ostoba divatot figyelemmel kisérni, idejét annak szentelni, bohóc stilusát utánozni, hanem komoly erélyel megakadályozni akár a család vagy társadalomban, akár a politikában küzdő övéi minden fékevesztett kitörését és intrikáit egyaránt.

Talán akkor helyrebillen újra magyar közéletünk etikája, komolysága és nem kell félnünk attól, hogy közállapotunk a politikai fejlemények miatt fölborulást szenved.

Lauber Viktorné.

Pécs szépitése

A japán, vagy rugóza rózsák egyik legszebbike:

1. A Conrad Ferd. Meyer (1900). Ez 2—3½ m. magasságot elérő rózsafajta. Erőteljes növésű, fénylő, azaz inkább sima, szilárdlevélzetű, nagyon ellenállóképes, dúsan elágazott. Gyönyörű alkatu, nagy, telt virágjai finom centifolia illatúak, kissé citromszerű árnyalattal. La france rózsaszinű. A legkorábban nyiló rózsafaj. Némely évben május elsején már nyilik. Legtöbbször május havában. Rengeteg virágot hoz, százszámra. Junius végén, julius elején már csak elvétve, itt-ott jelennek meg másodszor virágai. — Ha virágaitól nem fosztjuk meg, ősszel tömve van nagy, élénkpiros bogyókkal. Ilyenkor is igen megkapó, dekorativ jelenség. Levélzetét enyhe tél idején csak január, február hóban hullatja le. Alkalmas szabadon állóan, kertben, parkban, ház előtt, udvarokban, sövénynek, állénak, lugasnak. A pécsi kis zárt udvarkákban is nagyszerüen diszlik. Kerítések mellé sövénynek is nagyon alkalmas, vagy „spalirnak" lécfalhoz kötözve. Kapható Mühle Árpádnál Temesvárt. A rugozák békében majdnem mind kaphatók voltak e cégnél.

2. Fürstin Pless. A mad. Caroline Testout és az előbbinek keresztezéséből. Szép alakú, nemes formájú, fehér, könyed rózsaszínü, sárgás középpel. Ujabb fajta. Ez már tea hybrid, tehát télen át tövét föl kell töltögetni. Illatos, römontáló. Rendes körülmények között teljesen fagyálló. Erőteljes, tüskés, de nem oly nagy termetű, mint az előbbi.

A Kött-féle pécsi kertészeti cég jövő évben szintén forgalomba hoz majd egy többször nyiló rugoza fajtát.

A Fürstin Pless németországi kertéseknél szerezhető be.

3. Belle Poitevine. (1894). Teljes, nagy virágú, jó illatú, gyönyörü rózsaszínü. Dúsan elágazott bokor. Hajtásai virágernyőkben végződnek.

4. Roseraie de l' Hay. (1902). Nagyon korán virágzó, igen erőteljes növésü, majdnem teljes virágú, s a mi szintén elsőrendüen fontos, jóillatú és ismételten nyiló, azaz römontáló. Gyümölcse körtealakú.

5. Mad. Charles Frédéric Worth. (1890). Jóillatú, kárminpiros, telt és nagyvirágú. Ez is erőteljes bokor.

6. Mad. Georges Bruant. (1887). Szakadatlanul virágzik. A 13. számú mellett az egyedüli ezzel a tulajdonsággal fajtársai között. Bimbói gyönyörü szépek, rendkivül elegánsak, hosszúra nyújtottak, tiszta hófehér színüek. Páratlanul szép bokor. Erőteljes, dúsan elágazott, zöld lombozatú. Ágai sajátságos fehérzöld színüek. Nagy, korállszinü bogyói vannak. Befőttnek igen alkalmas. Virágai szimplák. Nemcsak a szimpla dáliák, liliomok, tulipánok és nárciszok, mályvák és hibiszkuszok, szépek, elegánsak, de a szimpla rózsák is. Ma már a tea hybrid rózsáknak is van néhány gyönyörü szimpla válfaja, melyeket ismertetni fogok.

7. Rugosa rubra simplex. (1784). Szimla, középnagy, violás biborszínü virágokkal. Jóillatuak. Ősszel vörös bogyókkal dúsan megrakott. Sövény rózsának is kiválóan alkalmas, mert kitünően ollózható. Kétszer nyilik.

8. Fimbriata. Félig telt virágjai középnagyok, halvány rózsaszínüek. Sziromleveléi a széleken cafrangosak. Igen erős növésü.

9. Irisch Beauty. (1903). Szimpla virágú, öt sziromlevéből álló vadrózsavirág. Virágai meglehetősen nagyok, tiszta fehérek s virágzásuk idején a bokrot teljesen ellepik.

10. Irisch Glory. (1303). Mint előbbi, csak rózsaszínben. Nagyobb bokrok virágzás idején festői szépek. Parkokban 3—4 bokor elég szorosan egymáshoz is ültethető.

11. New Century. Rendkivül jóillatú, kármin rózsaszín.

12. Atropurpurea. (G. Paul-féle). Világító piros, gesztenye barnával.

13. Schneezwerg. Félig telt, hófehér, középnagy, laposvirágú. Tartósan, egész fagyig virágzik. Tehát méltó társa a m. G. Bruantnak. Minden hajtásán 3—10 szál virág diszlik.

14. Schneelicht. Futóválfajta. Tiszta fehér.

A legtöbb ezek közül újfajta rózsa. A régebbi nemesitéseknél, azaz újfajták kitenyésztésénél a melegebb éghajlat alatt diszlő rózsafajokat választották szülőknek. Ma már a rugózákat, a hidegebb Ázsia ezen edzett, életerős rózsabarbárjait igyekeznek nem túlkényes nemes fajokkal keresztezni, hogy minél életerősebb, s e mellett nagy szépségü, kiváló és edzett fajokat tudjanak létrehozni. A fölsorolt fajták is mind szépek, de az emberi törekvés, igyekezet, kielégithetetlenség és lelemény folyton ujabb és ujabb szépségeket keres minden téren. Ha máskép nem tudja elérni, régi, feledésbe merült szépségeket kelt új életre.

Az emberben azonban mindamellett élénken él az a vágy, hogy ami igazán kiváló szépségü, az lehetőleg tartós és hosszú életü is legyen. Az Ázsiából származó parkrózsa fajták s az Ázsia és Amerikából hozott futórózsák azok, melyekben végre birjuk ezeket a rég áhitozott igazán életrevaló, edzett rózsafajokat. Ma még nagyon, nagyon kevés ezek között a sokszor römontáló fajta. A közel jövő azonban majdnem évenkint termel egy-egy ismételt virágzásban jeleskedő féleséget.

A különféle szimplavirágú park és sövényrózsák magról is termeszthetők. Nagyon megbizható magtenyésztők az erfurti német cégek: PC. F. C. Heinemann, Erfurt 386. Hofliferant. Tessék. tőle Samen u. Pflanzen Katalog-ot kérni. Vagy Weigelt & Co. Samenzucht u. Handlung. Erfurt Hofliferant Ha nincs is talán a katalogusában a kivánt magfajta, beszerzi.

Ezzel a japán rózsák, a rugózák féleségeit meglehetősen kimerítettem. A jövő rózsatenyésztésében nagyfontosságú fajták ezek. A mai demokratikus társadalmi fejlődés s az ideges korral, a gyorsütemü száguldó élettel vele jár az, hogy a tömegek részére, melyek virágokkal nem érnek rá sokat bajlódni-bibelődni, olyan virágfajokat tenyésszünk ki, melyek gondozatlanság, nemtörődömség és közöny mellett is szépen diszlenek és fáradhatatlanul gyönyörködtetnek. — A rugózák a legtermetesebb rózsa bokrok és egyúttal a legellentállóbbak is, melyek virágzásukkor valóságos látványosságok.

A fölsorolt nagyszámú fajta között bizony nehéz a választás. Legcélszerűbb, ha ismerősök összeállnak s együtt rendelnek. Ezzel a szállítási költség is csökkenthető, sok fajta szerezhető be s a rendelő társak megfigyelhetik, ki milyen fajtát szerzett be s később 1—2 év múlva bujtatás útján, helybeli kertészek is szaporíthatják.

Békében Mühle Árpádnak volt a legnagyobb rózsatelepe mind a

— Nem vállalom el az ügyét, mert annyit hazudott benne, hogy ha én is hozzáhazudom a magamét, a biró menten észreveszi.

kus. Isten szolgája légy. Mert jegyezd meg magadnak azt, hogy nem csak a pap Istennek szolgája, hanem ti is, akik világi egyéneknek mondjátok magatokat, szolgái vagytok Istennek. De persze a gög, a büszkeség, a rideg szív, az alvó lelketek, páváskodó testetek nem akar tudni arról, hogy szolgák vagytok. Csak parancsolni és uralkodni akartok. Közben nem gondoltok arra, hogy ennek az életnek vége is szakad egyszer. Ha nem harminc, akkor hát nyolcvan, száz év mulva.

— De gyerekesen beszélsz, hallod — szólt vállrángatással Ernő —, azt nagyon jól tudja minden ember anélkül, hogy te mondanád, hogy egyszer meg kell halnia. És épen ezért, mivel tudatában van rövid életének, ostobául cselekszik, ha még ezt a keveset sem élvezi ki.

— Nem félsz, Ernő? — kérdé gyengéd hangon Zoárd.

— Kitől félnék? — volt a fagyos viszontkérdés.

— A jó Istentől, Ernő.

— Nem félek! Nem az a természetem. Még senkitől nem hátráltam meg és nem is félek senkitől — mondta ridegen a félvilági ember.

A szerzetes nem felelt. Ketten voltak csak a fülkében. A pap az ablakon át nézte a tovarohanó gyönyörü tájakat. A vonat most egy kanyarulathoz ért, ahonnan már látni lehetett a hatalmas ivelésü viaduktot, amely egy mély völgy felett lebegett, szinte a levegőben lógva. A vonat lassitott s dübörögve lépett rá az emberalkotta hídra. Közepe táján döcögtetett a vonat, midőn a szerzetes borzalmas kiáltása szakította meg a nehéz csöndet.

— Jaj, kisiklott a vonat!

Ernő, aki unalmában talán gondolat nélkül jártatta körül szemeit a fülkében, a vészes kiáltásra hirtelen az ablaknál termett s amint a tátongó mélységet meglátta, az agyán átvillant a rettenetes vég és eszméletét vesztve zuhant végig a fülkében... Érezte, mint esik lefelé s teste önkivületi állapotban remegett és homlokára kiültek azok a bizonyos gyöngyök. Valami fényt látott onnan távolról ijesztő gyorsasággal közeledni. A karját védőleg a szemei elé akarta emelni, de azok nem mozdultak. És ő, az ember, tehetetlenül fetrengett ott és türnie kellett azt a rettenetes félelmet, amely elfogta őt, midőn az alvilági lángokat feléje rohanni látta. Most! — jaj!

— Hála a jó Istennek, Ernő! — szólalt meg egy lágyan csengő hang, — csakhogy megmozdultál már.

A férfi szemei felnyiltak és csodálkozva tekintettek a föléjük hajló aggodalmas arcra.

— Hol vagyok? — szólalt meg erőtlen hangon.

— Itt vagy a robogó vonaton, kedves barátom — nyugtatta meg őt a szerzetes.

Kis idő mulva magához tért és még kissé remegő hangon odaszólt Zoárdnak:

— Borzasztó volt, amit most átéltem. Miért ijesztettél meg engem oly nagyon?

— Igazán nem akartalak ennyire megijeszteni — felelte a páter. — Én csak próbára akartalak tenni, vajjon tényleg nem félsz-e senkitől és semmitől. Lám, nem mondtál igazat.

— Hazudtam! Most már beismerem, hogy féltem ezelőtt is, csak nem akartam soha mutatni a félelmet. De azt mondhatom, ilyen félelmet még nem álltam ki.

— Látod Ernő, nem a haláltól féltél most, hanem a büntetéstől, amely reád vár ott túl a másik hazában. A test soha nem fél, mert tudja, mi a végzet, az elmulás. A lélek ellenben folytonos rettegésben él, mert tudatában van annak, hogy amikor a burkolata porrá válik, csak azután fog kezdődni az ő számára az igazi élet: vagy az örök igaz boldogság, vagy ennek ellentéte, az örök szenvedés. És ez kedves barátom az igazi félelem, amely minden embert elfog, bármennyire is el akarja azt titkolni.

A mozdony lassított. A páter kitekintett és sietve szedte kevés holmiját és elbúcsúzott.

— Isten veled, Ernő! én itthon vagyok. Remélem, fogunk még találkozni!

A másik kezét nyujtotta, valamit mormogott s elmélázó szemekkel nézett távozó barátja után.

Künn a bőjti szelek hasitották a vonat oldalát. Ernő elgondolkodva bámult ki az ablakon s keze önkénytelen kereste vigasztaló barátjáét.

A DUNÁNTÚL VASÁRNAPJA

Alkalmi fiú- és leányka-ruhák

Az első szent áldozáshoz járulás és a bérmálás szentségének felvétele olyan kiemelkedő események az ifjúság életében, hogy azoknak külsőségekben is meg kell nyilvánulniok. Bár e szép ünnepségek eljövetelétől még hosszabb idő választ el bennünket, mégis minden családban már jóval korábban kezdődnek az előkészületek. Ezek közé tartozik az új ruha is, amelyek formáira a divat úgy szabás mint díszítés tekintetében csinos újdonságokat hoz.

Fehér charmelaineből készül a MK 25193. képen bemutatott ruhácska. A bluszerű mellényke baloldalt gombolható. Hosszú ujjai megfelelnek a vallási szertartás komolyságának. A szoknyácskát egymással szembehajló ráncok díszítik. Szükséges anyag 2 m. hosszú 120 cm. széles szövet. Beyer-szabásminta 9—11—13 éveseknek.

Fekete ripszpapillon és fényes műselyemből van összeállítva a K 25141. sz. bérmálási ruha, amelyet később színes selyemmel lehet szegélyezni, vagy díszíteni. A kabátka bolero szabású, az alj pedig plisszébe van szedve. Szükséges anyag 2.50 m. hosszú 130 cm. széles kelme és 75 cm. hosszú 100 cm. széles selyem. Beyer-szabásminta 84 és 88 cm. felsőbőséghez.

Fekete colienneből készül a flott és modern díszítésű ruha a 25151. képen. Az alj oldalt ráncolt. Szükséges anyag 3.45 m. hosszú, 100 cm. széles kelme. Beyer-szabásminta 84 és 88 cm. felsőbőséghez.

A HK 27149. kép fekete-szürke csikos seviotból készült fiúruhát mutat. A hosszú nadrágnak széles felhajtása van, a zakkó kétsoros. Szükséges anyag 2.90 m. hosszú, 150 cm. széles szövet. Beyer-szabásminta 14 és 16 éves fiúknak.

Nr. 225

Ugyanilyen alkalomra való a finom fekete ripszgyapjuból való ruha a K 25135. képen, elől-hátul plisszéberakással. Szükséges anyag 2.90 m. hosszú, 130 cm. széles kelme. Beyer-szabásminta a 84 és 92 cm. felsőbőséghez.

Keskeny előreálló szegély és elegáns sálgallér díszíti a K 25112 képen a fekete kinaselyemből készült blúzruhát, amelyet műselyemből vagy popelineből is előállíthatunk. A hosszú ujjakat keskeny szalagok tartják össze. Szükséges anyag 3.75 m. hosszú, 100 cm. széles kelme. Beyer-szabásminta 84 és 92 cm. felsőbőséghez.

Kisebb fiúknak való a sötétkék seviotból készült rövid nadrágos nyitott kabátos ruha a KK 45278. képen. Szükséges anyaga 2.35 m. hosszú, 110 cm. széles szövet. Beyer-szabásminta 10-12-14 éves fiúknak.

Kis galléros fehér betét adja meg a GW 6444. képen látható fekete selyemruha díszét, amelyet keskeny vállszalag, hosszú ujjak, rátűzött zsebek és saját szövetéből készült öv vesz körül. Szükséges anyag 3.25 m. hosszú, 90 cm. széles kelme. Beyer-szabásminta 92 és 100 cm. felsőbőséghez.

A Beyer-szabásminták kaphatók és megrendelhetők a Dunántúl könyvkereskedésében Széchenyi-tér 9. szám.

Pécs szépitése

A Mecsek Egyesületnek, mely évtizedes munkásságával szépséges Mecsekünk Pécs környéki részét kitünően karbantartott sétautakkal hálózta be, nemcsak az a célja, hogy turisztikai szempontból könnyen hozzáférhetővé tegyen minden *kiesebb* részletet, romantikus természeti tájat és vidék alakulatot, vagy pompás kilátást nyujtó magaslati pontot, — hanem programmjában van az is, hogy a mennyire szerény eszközei engedik, az utak menti tájrészletek, erdős, csalitos területek, vagy tisztások szépségét is fokozza. Olykép gondolja ezt megoldhatónak, ha a katonáéknál szokásos eljárást követi, ahol ugyanis a díszszázadba, díszőrségbe, vagy katonai parádék alkalmával az első sorokba a legjobban megtermett, legszebb szál legényeket állítják, azaz kiválogatják a rendelkezésre álló „anyagból" a legmutatósabbakat. Ami szebb az átlagnál, az kerül elsősorban szem elé. Ezt az eljárást követve, elérhetjük azt, hogy turista útjaink mentén oly mecseki növények gyönyörködtetik majd a kiránduló közönséget, melyek szép megjelenésükkel, feltűnő virágzatukkal vagy termésükkel erre leginkább alkalmasak. És nem kell okvetlenül a Mecseken található bokorfélékkel megelégedni, hanem a mezőről, vagy más hazai hegyvidékünkről is hozhatunk néhány oly jeles és mutatós növényfajtát, mely ide telepítve, Mecsekünkön egész otthonosan érezné magát, A fontos az ennél a tudatos válogatási rendszernél, hogy a növények ültetése ne legyen mesterkélt, a mecseki tájak ne váljanak kertrészletté, mesterséges parkokká, hanem a természeti jelleg továbbra is, sérelem nélkül megmaradjon.

Néhány oly növényfajtát — bokorféléket és cserjéket — ismertetek az alábbiakban, melyek hatásos megjelenésük, virágzatuk, vagy gyümölcstermésük mellett igénytelenségükkel, vadóc életrevalóságukkal a Mecsek és a falu szépítésére kiválóan alkalmasak. Részben mezei, közismert, de elégé nem méltányolt bokrok ezek, részben pedig mezei „vadvirágok"-nak igen megkapó, pompázatos, nemesített fajtái, melyek azonban nemességükkel nem váltak egyúttal kékvérűekké, kényeskedőkké, hanem viharedzett mezei őseiknek életrevalóságban méltó leszármazottjai maradtak s mint ilyenek, a leghasználhatatlanabb parlag területeken is vígan tenyésznek.

Ilyen mellőzött, szépséges hamupipőke a kecskerágó, népiesen papsapkának is nevezett bokor, mely őszi, tompa-bíborszínű gyümölcstermésével igen megkapó, gyönyörködtető jelenség. Előfordul ugyan a Mecseken is, de annyira elvétve oly félreeső, erdei tisztásokon és völgyi utak mentén, melyek alig látogatottak és igen messze esnek a kiránduló közönség által leginkább használt utaktól, úgy, hogy a sétálók alig találkoznak vele s csak félig-meddig, homályosan ismerik. Külföldön, mint hatásos parkbokor is, jobban fölkarolt. Nálunk, eltekintve attól, hogy a békeszerződés előtti Magyar birodalom városai is parkokban szegények, — nem igen alkalmazzák dísznek. Pedig ha gondozott talajba kerül, 4—5 méter magasságot ér el, s ősszel gyümölcsökkel gazdagon borított ágaival páratlan a maga nemében. A salgótarjáni parkban van egy fejlett példány, mely csak úgy roskadozik szept. októberben gyümölcssokasága terhétől. Egész lombkoronája merő gyümölcssokadalom, mely vetekszik a legszebb virágpompával. Legtöbb hazai nagy kertészetünkben is beszerezhető, de a mezőről, erdőről is könnyen hozzájuthatunk. A Mecsek-Egyesület által karbantartott sétautak mentén elterülő tisztásokon, erdőszéleken, cserjések előtt nagyon beválna, mint mesterkéltség nélküli, a természeti környezetbe tökéletesen beilleszkedő, mégis tudatosan alkalmazott díszítő bokor.

Ezen hazai evonymusnak nemesebb rokonai a jól ismert, örökzöld japán evonymusféleségek. Ezek azonban szabadabb helyeken nem eléggé fagyállók.

Az élénk, szépszínű gyümölcsökkel dúsan megrakott bokrok általában fontos tényezői az őszi szépségeket kiaknázó tájkertművészetnek. Ilyenek a különféle vadrózsák is, melyek fajok és fajták szerint nem egy időpontban, hanem két-három havi idényben gyönyörködtetik a szemlélőt. Némely fajtái kétszer is virágzanak. Ősszel pedig hatásos, élénkpiros bogyóikkal az ősz szépségét fokozzák. Mecseki tájak, sziklás, köves részeletek, útmenti pihenők, emlékoszlopok szépítésére különösen alkalmasak. Virágjaik tüzes színpompája oly változatos, annyira élénk és harsogó, hogy ilyesmit más, ennyire igénytelen növénynél nem tapasztalhatunk. Végül a csipkerózsa e mellett még annyira poétikus bokor is egyúttal, hogy e tekintetben is páratlanul, versenytársak nélkül áll. Oly növény, mely a késő tavasznak, a kora nyárnak és a hosszú ősznek egyaránt pregnáns díszе. Bizonyára lesznek, akik azt vetik föl ellene, hogy tüzelő, sokszor rikító, hallatlanul élénk színeivel túlságosan ingerli a kiránduló közönséget s arra készteti, hogy bimbós, virágos, vagy duzzadó bogyókkal ellepett fűzérszerű ágait letördelje, s hazavigye szobadísznek s ezzel a bokrot tönkresilányítja. Kellő tudatossággal végrehajtott előzetes óvóintézményekkel ez ellen lehet védekezni. Nagyobb tisztásokra kell ültetni, de úgy, hogy tüskés, tövises járhatatlan bozótból oly védő övezetet, sövényt, cserjést alkalmaznók közéje, mely megközelítését nagyon megnehezíti. Ilyen védelmi növények, melyekről még lesz szó: a mi közönséges vadrózsánk, a kökény, a szedernye (fekete földi eper, mint bokor), a szederinda (hamvas mezei szeder), a különféle, hatásos megjelenésű bojtorjánok és bogáncsok, a boróka bokrok, galagonya, stb. A szedernye bokornak igen alacsony, kúszó fajtái is vannak.

Ha magaslati tetőpontra ültetünk valamely hatásos bokrot, védő, sövényzeti övezete is magasabb lehet. Igen alkalmas erre a maclura is. Mindezt teljes mesterkéltség nélkül meg lehet tenni. Nehezen hozzáférhető, meredek hegy- vagy domboldalak, partok, szakadékok stb., ha a hozzá vezető utat tüskés növényzettel elzárjuk, nagyon alkalmasak feltűnő virágokkal vagy díszes gyümölcsökkel pompázó bokrok ültetésére. Jól érvényesülnek ezek úgy fölül, mint alulról való nézetben.

FULAMIN
az egyedüli szer, mely a poloskát, svábot, molyt biztosan kiirtja.
— Ara: 15.000 korona. —
Kapható minden Patikában és Drogeriában.

Hatásos, piros bogyós őszi gyümölcsű bokor a galagonya, mely egészséges, fényes levélzetével, buja és kecses lombozatával, formás alakjával, egyaránt egyik legszebb dísze a hazai mezőségnek és hegyvidékeinknek. Erősen tövises bokor és éppúgy, mint az előbb említettek, a fészkelő madaraknak kedvenc tanyája. Igen sok értékes válfaja van, melyek a közismert galagonyánkkal (Weiszdorn, crataegus), egyformán jeles tájkertészeti vagy parkbokrok.

A közönséges erdei vagy mezei galagonya arról is nevezetes, hogy magról tenyésztve, egy-három éves példányokban sűrűn, váltakozó sorban ültetve, igen értékes, hosszú életű, szabályosan nyeshető sövényzet alakítására is kiválóan alkalmas. Sok vidéken gyümölcsét eszi az egyszerű nép, másutt meg befőzik. Ez is előfordul a Mecseken, de ritkán. Pedig szintén oly növény, mely megérdemli, hogy gyakran kerüljön a kiránduló közönség szemei elé. Egyedülállóan is hatásos, korállgyöngyökhöz hasonló apró bogyótermésével. Egyszerű fehér virágja csokrokban lepi el a gallyakat.

Valamennyi eddig említett s az alábbiakban még fölsorolt bokorfajta kiválóan alkalmas útszéli keresztek, falusi sirok, temetők, elhagyott emlékkövek, kápolnák környezeti díszítésére. Sokkal inkább, mint az ápolást igénlő kertészeti bokrok, melyek gondozás hiányában csakhamar elpusztulnak, s legtöbbször nem akad kegyeletes kéz, mely újabbat vagy mást ültessen az elhalt, kiélt bokor helyébe.

A közönség nagy része általában azt hiszi, hogy csak az a szép és gondozásra érdemes növény, mely drágán szerezhető be. Pedig ami igazán szép, független a napi, vagy piaici árfolyam értékétől. S ha speciálisan a Mecsek, vagy a vidék szépítése a célunk, vagy törekvésünk épp a mezei, vagy ezekkel nagyon rokon, ezekhez közel álló, edzett, igénytelen növényfajok jöhetnek első sorban figyelembe. A legszebb magnolia vagy legpompázóbb nemes pünkösdi rózsafajták, vagy a legritkább pálmák pl. a Mecseken, vagy a mezőn kissé visszatetsző jelenségek lennének, mert nem oda valók. Stilustalanok mezei környezetben.

A galagonyának érdemes fajtái még a következők:

1. Crataegus monogyna stricta. Szép, szigorúan piramidális fa. Hat méter magasra nő.

2. A Crataegus oxcaeanthe stricta, szintén piramus növésű, mégis inkább oszlopdad alakú. Park ágyasokban is igen jól alkalmazható. És általában ott, ahol a jegenye nyárfa vagy piramidális tölgy túlnagy. Erőteljes, mereven fölfelé törekvő ágai buja, sötétzöld lombozatúak.

3. Crataegus Korolkovi. Oszlopszerűen nő. Sűrű, tömött, de alacsonyabb, törpébb koronával, mint az előbbiek. Nagyon szép lombozatú és igénytelen.

Valamennyi fajta fehér virágú.

4. Crataegus Oxyaeanthe fl. karmesino pleno. Németül Rotdorn. A piros virágú, teljes galagonya. Piramis alakú törpébb bokor, mely magastörzsű fácskává nevelhető, akár gömb, akár kúp alakú koronával. Egy-két kertben Pécsett is látható. Budapesten a Széchenyi-fürdő előtti parkban. Messzebbről úgy hat, mint magas törzsű, gömbkoronára nyesett babérfácska. Rózsapiros, telt virágocskái csokrokban jelennek meg s hasonlók az egész apró babarózsákhoz vagy a pirosra föstött kis immortellákra is emlékeztetnek. Az ültetést nem igen bírja el, nagyon nehezen ered. Ez már gondozottabb kertekbe való fácska.

A galagonyabokrok madárvédelmi szempontból is nagyobb fölkarolást érdemelnek. Mert nemcsak szívesen fészkelnek tövises lombjai között apró énekeseink, hanem, mert bogyós gyümölcse némely madárfajnak kedvelt téli eledele. Ha a dér megcsípi, elég édes a bogyója.

Legközelebb folytatom.

Csácsinovits Lajos
építész mérnök.

— Annak az ostobának akar a felesége lenni, hisz' az csak a pénzéért akarja elvenni?!

— Téved, azt mondta elvesz hozomány nélkül is.

— No akkor még sokkal ostobább, mintahogy gondoltam.

Arca bájos lesz! Szeplője, májfoltja nem lesz ha ÉDEN-crémmel ápolja. — Főraktár „Éden" drogéria Pécs, Király-u. 18. kapható Mohács Meltzer drogériában, Siklós Hangya Szövetkezetben, Szigetvár Szendy János illatszertár. Vajszló Kiss Lajosnál, Sellye Makovics István illatszertárban Szabolcsbányatelep Rosenfeld Sámuel. Siklós, Vitéz Fejér S. Ede-hofier &v.

A DUNÁNTÚL VASÁRNAPJA

Uj stilruhák

Az estélyi ruhák során az új stilruha hóditott. Ezt a hódítást azzal éri el, hogy fiatalos termetet, kecsességet ad. A stilruhát hosszú éveken át mellőzték. A két utolsó szezon alatt azonban új életre kelt és olyan gazdag változatot hozott, amilyet nem is reméltek. Ez a változatosság nem mindig volt izléses és ezért a divat is alábbhagyott. Az idén a stilruhának finom és választékos formát kereestek, amely tényleg széppé teszi ezt a ma kedvelt estélyi öltözéket.

A stilruhához válogatott anyagot használnak. Ezzel olyan hatásokat értek el, amely a figyelmet a stilruha felé fordította. Természetesen annak a hölgynek, aki stilruhát választ, ismerni kell önmagát, mert ez a ruha csak fiatalos, magas termetüeknek való. Erős termetü hölgyek mondjanak le a stilruháról, mert annak dacára, hogy az anyag értékes és szép volna, mégis ennek a modellje finom vonalu felsőtestet kiván.

Az új stilruhák abban különböznek az eddigiektől, hogy nem akarnak régi, antik ruhák utánzatai lenni, ami ezelőtt két évvel cél volt, hanem modern tervezések ezek, amelyeknek iparművészeti jellegük is van. Az elkészítéshez könnyü légies anyagot használnak. Taft vagy papillon, kina krep, zsorzsett, krep-géz, mindennemü csipkeváltozat, azonban sohasem brokát vagy ehhez hasonló, mert ezeket az alsóruhánál alkalmazzák. A stilruhák a szabásművészetben nem lépnek fel tulságos magas követeléssel, mert a sima felső részt éppen olyan könnyü elkészíteni, mint a csípő körül húzott bő szoknyát, ezáltal elérik azt, hogy a szoknya drót nélkül is szépen omlik alá.

Néhány igen csinos stilruhát mutatunk be képünkön, amelyeknek előállítása nem okoz nagyobb nehézségeket és mégis olyan könnyüek, hogy a közelgő tavasz és nyár estélyeire is alkalmasak. A legkomplikáltabb a három modell közül az első, amelynek azonban az előnye az, hogy a csipkék kivételével maradék anyagból is elkészíthetők. Mint alapanyag a taft kivételével minden selyem alkalmas. A felső része egyenes vonalú s hátbetétül egy hosszú háromszögü csipke szolgál. A húzott szoknya sugaras csipkebetétekkel van

díszítve, amely alul négyszögekben végződik.

Roppant egyszerü és hatásos a középső modell, amelyhez mindenféle csipkét lehet használni. Egyetlen dísze a művirág-girland a csípőn és a szoknya alsó részén és egyetlen virág a vállon.

A harmadik stilruha főhatása a szoknyán érvényesül. Ez a ruha alulról felfelé világosodó zsorzsettből készül. A felső rész egészen halvány lilaszinü, a nyakon két keskeny ovális alakú gallér van elhelyezve. Halvány lilaszinü tüll vagy géz rendkivül alkalmas úgy a háli ruhákhoz, mint nyári estélyekre. A vállat itt is virág díszíti.

Az estélyi cipők kimélése

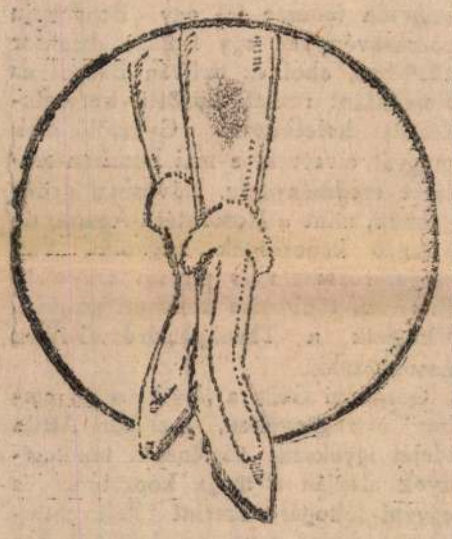

Az estélyi cipőkre nem kis cipőt húznak, hanem lakkbőrből készült cipőt, amelynek az az előnye, hogy kendővel áttörölve mindig tiszta és fényes marad. Ezt a cipőt a köpeny vagy kabát prémjének megfelelő szőrmecsík díszíti.

Napló részlet

Febr. 2. — Gyertyaszentelő Boldog asszony napján könnytől elboruló szemmel némán, szomorún lépem át szent házad kapuját.

Mit is kérjünk tőled nagy Isten először, mit? Oh Atyám, oly sok a kérésem, oly sok a vágyam, hogy nem tudom hol kezdjem.

Hálát kéne adnom jóságodért, példádat követni Istenember, ki békén viselted, türted a rágalmakat és gyülöletet. Nehéz szivünkben leküzdeni gyarló indulatunk; szeretni szándékosan oly érzéssel, mely önként nem fakadó virágot növel illat nélkül; nagyot ne kérj öh gyarló embertől.

Szegény népünk látod mint nyomorog. Jót, rosszat egyformán bántják a gazok. Tehetünk bármit, a fizetés egy; elszörnyedve csapjuk össze kezünket! Ha találkozunk egymással, egyik arcáról guny, a másikról harag vagy irigység, lenézés, káröröm tükröződik; a lelkek sötétek, a lelkek nyugtalanok.

Milyen diszharmonia az élet, mint töri le az alkotó erőnek minden szárnyalását az anyagi nincstelenség. A türelem fogytán van. Oh Atyám, az emberben nincs már isteni, az anyag fölszabadult benne, az indulatok orgiákat ülnek; kéjjel kacagnak mások bukásán, romlásán. Nincs könyörület, nincs kegyelet, nincs megértés és szeretet. Nem érzitek, kacagok, hogy ti sem menekültök meg? Együtt támadunk fel vagy együtt bukunk meg!

A visszafojtott életösztön is kiált: elég volt, élni akarunk! Táncolni, vigadni, inkább elveszni, de elég volt a kínból, bajból, mit bánom én, ha nincs is tovább! Mindenható Isten, hol itt a kibontakozás?!

Oh jöjj közelebb hozzánk, ne hagyj el minket, szeresd kicsiny néped, ha meg is tévedett.

A jókért bocsáss meg a rossznak és ne fordítsd el tőlünk áldó újjadat. Ha a könny megtisztít s lemosta bününket, jutalmul meglátunk Nagy Isten tégedet.

Hozz közelebb egymáshoz minden embert, kapcsold össze szivünk-lelkünket. Keljen újra mosoly, derü az arcokon; a megdicsőült testvéri szeretetben forrjon össze érzés, gondolat és zengje örökké diadallal nagyságodat!

Lauber Viktorné.

Tigris szőrme az estélyi ruhán

A tigris szőrmedivat már mulóban van, még pedig azért, mert sok a rossz utánzat. Minthogy a tigrisszőrme nagyon drága, nem is igen lehet teljes köpenybélést készíteni, hanem erre a célra az utánzatokat használják fel. Valódi tigris- és leopárdprémet látható nyakszegélyként alkalmaznak az estélyi ruhákon, amelyeken rendkívül előnyösen érvényesül.

Apró érdekességek

A tizenkét terítékes asztal.

Ha tizenkét ember, aki mindennap együtt ebédel, elhatározná, hogy mindennap más-más sorrendben ül asztalhoz, egy és egyharmad millió esztendeig cserebenélhetné helyét a nélkül, hogy csak egyszer is az volna a sorrendjük, mint előző nap. Két ember csak kétféleképp változtathatja helyét, három már hatféleképp, négy 24-féleképp, öt 120-féleképp, hat 720-féleképp, hét 5040-féleképp, nyolc 40.320-féleképp, kilenc 362.880, tíz 3,628.000, tizenegy 39,908.000 és tizenkettő 478,896.000-féleképpen.

Az afrikai benszülöttek konyhája.

Az afrikai klima gyermekei mindenevők. Épúgy szeretik a növényi táplálékot, mint a húst. Fölhasználják a háziállatok tejét is, ámbár vannak néptörzsek, pl. a kongónégerek, kik a világért meg nem innának egy csöpp tejet. Másutt azonban az ifju harcosoknak nincs is más táplálékuk, mint a marhahús és a tej. A tojást sem mindegyik afrikai nép észi, mások pedig főkép az izletes teknősbéka-tojást szeretik nagyon. A szudáni négerek főcsemegéje az amara nevű étel, mely nem más, mint sóval, borssal, köménymaggal és hagymával erősen meghintett nyers máj. Az elefánt és a zebra lába is kedvelt csemege náluk. A nyam-nyam négerek szeretik a kutya húsát is. Nagyra becsülik a leopárd és az oroszlán húsát, míg a hiénáét ők is élvezhetetlennek tartják. A vadhúst nyárson vagy forró kövek közé szorítva sütik. Az Afrikában élő európaiak nem igen tudnak megbarátkozni a bennszülöttek életmódjával, azért többnyire csak háziszárnyast esznek. Egy misszionárius beszéli, hogy afrikai tartózkodása alatt háromezer tyúkot fogyasztott el. Sok afrikai utazó nem veti meg a majom, a sündisznó és a papagály húsát sem. Ennek főoka alighanem, hogy az éhség a legjobb szakács.

A pezsgő történetéből.

A történetirók felemlítik, hogy a pezsgőbor csak a XI. században kezdett ismeretessé válni. Akkor II. Orbán ült a pápai széken, akinek asztaláról ritkán hiányzott a pezsgő s aki a biborosokkal is megkedveltette ezt az italt. Megjegyzendő, hogy a pezsgő akkor még nem habzott úgy, mint most.

A mai értelemben vett pezsgő készitési módját 1714-ben találták fel. Állitólag dom Perichon bencésrendi szerzetest illeti a feltalálás dicsősége, aki a hautvillers-i monaszteriumban volt főpohárnok. Szerinte a pezsgő akkor válik habzóvá, ha szüret után azonnal palackba zárják s körülbelül a következő év májusáig úgy hagyják. A később palackozott bor nem habzik. Voltaire is nagyon szerette a pezsgőt és gróf Artagnan, ki szintén barátja volt, emlékirataiban azt irja, hogy akkoriban senkiről sem beszéltek annyit az emberek, mint Perichonról, a pezsgő feltalálójáról.

A leghosszabb szakállú ember.

A leghosszabb szakállú ember az egész világon valószinüleg az az ember volt, akiről a The British Journal of Dermatology-ban S. W. orvos cikket irt. A 64 éves korában meghalt férfi szakálla 130 hüvelyk, vagyis három és fél méter hosszú volt. Szakállát egy kis párnára csavarva hordta a ruhája alatt, hogy ezzel védje tüdejét és gégéjét. És mily furcsa a sors szeszélye: mégis mellbetegségben és gégetuberkulózisban halt meg.

Divatos
kalap és kabátgallér

Pécs szépitése

Ugy a görögök, mint a rómaiak pazarul alkalmazták a rózsát, nemcsak saját maguk diszitésére, hanem nagy szerepet juttattak e virágnak termeik, terítékeik, előcsarnokok és oltárok diszitésénél is. Bizonyos tehát, hogy nemcsak a közönséges, szimpla vadrózsafajtákat ismerték, hanem voltak nemes rózsáik is. Valószinüleg a centifolia, a dámászkuszi és bizonyára más, általunk ma nem ismert, vagy talán általunk ma már újra kitenyésztett rózsafajták. Ezek a nemesitett, gondozást igénylő, fagy iránt kényes rózsafajok a népvándorláskori összeomlás és gyakori barbár betörések, megszállások és letelepedések zavaros századaiban kivesztek. Ezért nem maradtak reánk, mai, frissebb, barbár eredetü európai népekre.

Heliogabalusz római császár oly rengeteg mennyiségü rózsát hintett lakmározó és dőzsölő vendégei fölé, hogy sokan közülük elaléltak, a virágoktól eltemetve. Persze, a szőlő nedve is hozzájárulhatott a totális aléltsághoz, lévén a kései római sok mindenben mértéktelen nép.

A rómaiak télen Egyiptom fájumi rózsáit gályákon szállitották hazájukba, hogy tél idején — mely náluk esős évszak volt, melyben a fák leveleiket lehullatják, mint a mai Itáliában — se kelljen nélkülözniök a rózsát. Nero egyik ünnepélyére békebeli aranykorona értékben százezer korona értékü rózsát pazarolt el.

Érdekes, hogy külön, gépszerü készülékeik voltak, melyekkel a virágokat az amúgy is virágokkal diszitett terítékekre és dőzsölőkre hintették. Pamlagjaikat, nyugágyaikat szerették rózsazsirmokkal és rózsalevelekkel telehinteni. Kedvenc és várvavárt ünnepeik voltak a floráliák.

Őshazája a rózsának Középázsia bércei között keresendő. Vannak, a kik Rhodus szigetét tartják a rózsa őshazájának, mert e rózsa jelentésü sziget egyúttal középpontja is az ó-világ rózsaövének.

Legvalószinübb, hogy a Földközi tenger vidékén, e sziget őskori virágkedvelő népe kezdte, legelőbb kultiválni a vadon előforduló rózsát s a legszebb eredményeket mutathatta föl. Az is lehet, hogy keletről, esetleg Kinából vagy Indiából igen korán szerezhetett valami, náluk addig ismeretlen nemes fajt vagy fajokat s legelsőnek honositotta meg s egyúttal tovább is fejlesztette azokat.

E pompás virágfaj Ausztráliát és az egyenlitői zónákat leszámitva, mindenütt honos, föl egészen a hideg, majdnem zord északig, ahol már a fenyő is eltörpül.

De nemcsak, hogy vadon előfordul egész Európában, hanem mint nemes rózsa kedvence már a legkoraibb középkori népeknek, melyek a 4—10. században települtek le. Annyira rózsakedvelőkké váltak egyesek Európa egykori babérjai közül, hogy a rómaiak pazar rózsakedvelése majdnem megismétlődött. Lovagok, harcosok rózsabokrétákkal diszitették magukat s a várkerteknek is főékessége lett a rózsa. A kolostorkertekben is helyet kapott. Lovagi pajzsokon, mint cimer motivum is föltünik. Albion népe a rózsát választotta pártjelvényül az áldatlan fehér és piros rózsa harc idején, midőn a piros rózsás Lancaster és a fehér rózsás Yorktábor pártharcai fogyasztották életerejét.

Velence, a „tengerek királynéja", pazar fényü rózsaünnepélyeket rendezett gondoláin már a középkorban is. A tornákon viaskodó lovagok küzdelmi, bajnoki pályabére akárhányszor egy szál rózsa volt.

Hamlet anyja rózsákat szór Ofélia sírjára: „Kedvest a kedvesnek"...

Török virágkedvelők nálunk sem tudnak meglenni rózsák nélkül. A budai basa, Gül baba Dzsülbaba), a rózsák atyja.

A rózsaolaj készitése és használata ősrégi és keleti eredetü. Az olajrózsák tenyésztését a Balkánon valószinüleg ők honositják meg. Ma a bolgárok termesztik. Ujabban a chémia nagy előrehaladása és az iparban való alkalmazása idején mesterségesen is gyártják.

Ismeretes az olasz renaissance szállóigéje: „Ráffáel élethiven festette a rózsát, Correggio odafestette még az illatát is." Korredzsó művészetében tehát több volt a lyra, telitve volt poézissel. Ami a művészet világában a „költészet", az a rózsánál az illat. A legpompásabb, de illatnélküli rózsával sikerrel versenyez az egyszerübb, de illatos rózsa.

A kertművészetet legjobban a barokk épitő- és kertművészek fejlesztették ki fejedelmi kivánságra. Nagyszabású kertmegoldások maradtak fönn e korból. A rózsát ebben az időben is kultiválták, de még kevés faját ismerték.

Napoleon sokat adott arra, hogy császári udvarát korának legelső művészei szépitsék. Amennyire pénztára megengedte, áldozott a művészetre. Volt érzéke a virágok iránt is. Első neje, Josefin, nagyon kedvelte a virágokat s gyüjtője volt a legritkább növényeknek. Mikor a nagy császár elhagyta — a málmezóni birtokra vonult vissza. A waterlói csatavesztés után a francia parlament többségi szavazattal elpártolt Napolcontól, — mint a szerencséje. 1815-ben Malmaisonban már őrizet és ellenőrzés alatt tartják. Josefin ekkor már nem élt. S az emlékek bizony egész valóját hatalmukba kerítették. A napoleoni idők egyik legjelesebb francia történettudósa irja: „Egy kerti sétán Hortense-zal megállt egy teljes virágzásában ragyogó rózsabokor előtt és mintegy önmagához beszélve igy szólt: „Szegény Josefin! Nem tudok hozzászokni ahhoz, hogy nélküle lakjam itt! Mindig úgy tetszik nekem, mintha látnám föltünni és felém jönni a fasorból és leszakitani egy-egy szál a virágokból, melyeket annyira szeretett. Igazán ő volt a legbájosabb, leghálásabb nő, akit valaha láttam!" — Bizony „szegény" Josefin.

Emlékükre egy kedves, fehéres rózsaszín virágú, finom illatú, dúsan nyiló rózsafajtát Szuvönir dö lá Málmezón-nak neveztek el 1844-ben. Ez a rózsa a Bourbon-rózsacsaládhoz tartozik. E család legelsejét Bourbon szigetén fedezte föl egy Bengálfaju rózsasövényben egy francia direktor 1819-ben, ahol ez nyilván Bengál és Remontánt rózsák közötti keresztezésből keletkezett. Gyümölcsének magvát elvetvén, a mai Bourbon-osztályt eredményezte. Növésben gyöngébbek, mint a Remontánt-rózsák, de virágzó képességük nagyobb. Van sárga, rózsaszín és pirosas árnyalatu B. rózsa, többnyire átmeneti színüek. Virágjaik a Theahybridrózsákéihoz hasonlitanak.

Gárdonyi Géza a „Láthatatlan ember" c. regényében, melyben Attila idejét igyekszik történelmi tanulmányok alapján a maga képzelete és egyéni fölfogása szerint fölelevenitení, a vérpiros rózsa szerelmi vallomás jelképe és eszköze. Vajjon anachronizmus-e ez vagy nem? Teremhetett-e Attila táborában, azaz székvárosában vérpiros rózsa? Erre igazán nehéz akár igennel, akár nemmel felelni. Kiváló irónak, költőnek teljes szabadságában áll részletdolgokban, apróbb körülményekben anachronizmusokat elkövetni. Fontos, hogy jól szerkesztett történetet épitsen föl. igazi em-

— Hallottad, az Irén egyetemi hallgató lett.
— No azt nem hiszem.
— Miért?
— Mert ő nem tud hallgatni.

— Igaz az, doktor úr, hogy uborkaevéstől elpusztul a szeplő?
— Igaz, de csak akkor, ha a szeplő az uborkán van.

berekkel s az események és egyéni küzdelmek, elhatározások, célkitüzések, tettek stb. a kor világfelfogásából fakadjanak. Teljes joggal tételezhetjük föl hogy a hun férfiak, a harcosok nem kultiválták a rózsát. De tudjuk, hogy náluk, mint a legtöbb akkori keleti és sok európai egykori népnél is úgy a nőrablás, mint a kényszerítő vagy kicsikaró és érdekházasság is egyaránt divott. Egy-egy előkelő hun harcosnak sok felesége volt, kiket mind a három módon szerezhetett meg.

Tacitus, a nagy római történetiró (sz. Kr. u. 55—56-ban, megh. 117 után) a germánokról többek között ezt mondja: ... „majdnem ők az egyedüliek a barbárok között, akik egy feleséggel megelégszenek. Csak nagyon kevesen tesznek kivételt, akik nem szenvedélyből, hanem előkelőségük folytán több házasságot kötnek."

Föltételezhetjük, hogy az ókor müvelt népeivel való kereskedelmi és politikai kapcsolatok folytán a centifolia és annak rokon két-három félesége, melyek a mai legelmaradottabb európai népek falvaiban is egy-két példánnyal, paraszti kertekben is képviselve vannak — Attila korabeli, európai és ázsiai előkelőségek kertjeiben is, elvétve előfordulhatott. Az teljesen mellékes, hogy a bizánti görögök vagy az itáliai rómaiak ezeket „barbároknak" tartották-e vagy sem. A legprimitivebb népeknél is a „hatalmasok" saját fogalmaik szerinti jólétben élnek és kincsek urai. Hatalom, jólét és pénz vagy egyéb birtok a maga körében minden korban előkelőséget jelentett, különösen, ha ezt több nemzedék fönn tudta tartani. Ezzel a hatalom még különösebb tekintélyt és patinát is kapott. Az ilyen előkelő vagy tekintélyes családból származó hun feleségnek, ha kedvenc volt urának, épúgy jogában állhatott egy-két centifolia-bokrot müvelni, ápolgatni vagy azt rabszolganőjével müveltetni, mint ahogy szivesen elnézte a szerelmes férj, ha a hazulról hozott nyakékkel, fülbevaló vagy egyéb dísszel elszórakozott. S miért ne lehetne teljes joggal föltételezni azt is, hogy bizony maga a férj is tudott gyönyörködni úgy a rózsa alakjában, színében, mint fölséges illatában? Épúgy feltételezhető az is, hogy egyik-másik hun harcos maga kért ismerőseitől egy-két rózsabokrot, hogy valamelyik kedvencének kedveskedjék.

Chachinovich Lajos,
épitész.

A whisky hazája.

1231 üveg whisky az évi szükséglete minden jónevü átlagos angolnak. Ezt a számot egy angol statisztikus állapította meg abból az alkalomból, hogy állami bizottságot szándékoznak Angliában szervezni annak ellenőrzésére, hogy csak valódi whisky kerüljön forgalomba és nehogy poroszországi burgonyaléből készült mesterséges italt adjanak Albion fiainak valódi whisky gyanánt. A legutolsó hivatalos adatok szerint Nagy-Britanniában és Irországban egy év alatt 32,486.958 gallon (egy gallon 3.8 liter) whiskyt fogyasztottak el, míg a lakosság száma a legutóbbi népszámlálás szerint 43,661.092 lélek volt.

A gyermekek és asszonyok, bár az utóbbiak közül nem egy van, aki nem veti meg a jóféle whiskyt, úgyszintén az absztinensek leszámításával fennmarad az illető statisztikus számítása szerint 3,165.153 férfi, akik az említett szeszmennyiséget elfogyasztották.

KABAKOVICS NÓTÁK

Danúhati akárki, de néem hoangosan

Kis kutya, noagy kutya
Néem ugat hijába,
Villany lámpa van már
Oa Kossuth utcába!
Ide nézzen Páris,
Hoagy hoaladtunk már is,
Két hájzlit csinyáltunk,
Még maradt dollár is.

Kis kutya, noagy kutya
Néem ugat hijába,
Paprikás vót noagyon
Oa szakértők számláia!
Ide nézzen Páris,
Hoagy tortyogunk már is!
Uszunk mi, déc úszik
Oa kölcsön dollár is.

Kis kutya, noagy kutya
Néem ugat hijába,
Két ember elsiledt
Oa Pacsirta utcába!
Ide nézzen Páris,
Voan itt nyakig sár is,
Válogbú voan nálunk
Még a trotuál is!

Kis kutya, noagy kutya
Néem ugat hijába,
Eelégte pá minden
Oaz Alaga bótjába!
Ide nézzen Páris,
Hoagy hoaladtunk máris,
Víz nélkül megy nálunk
Még oa tüz oaltás is!

Kis kutya, noagy kutya
Néem ugat hijába,
Vigyázni kéeli máma
Minden noagy kutyára!
Ide nézzen Páris,
Hoagy hoaladtunk máris
Téeli voan frankóva'
Kuffer, bugyeláris!

Az orvos gyógyitó eszközei

A legkönnyebb és leggyorsabb hatású a tüneti kezelés, midőn azokat a panaszokat enyhíti az orvos, amelyek miatt hivták. Ez sokszor meglepően gyors hatású, a beteg hálás és az orvos örül, hogy van olyan szere, amely rögtön használ. Csakhogy amilyen kedvezően kezeljük a különféle tüneteket eleinte, épúgy cserben hagynak szereink, ha a beteg azokat megszokta, mert az a káros ok, amely a tüneteket előidézte, még fennáll. E káros ok eltávolítása képezi az oki gyógyítás feladatát. A kórmegelőzés feladata még nemesebb, mert a megbetegedés előtt még elhárítja a megbetegitő okokat. (A malommunkások például a lisztportól azelőtt tüdőbajt szereztek, de a porszivó alkalmazása óta nem.)

Ha a csecsemők emésztési zavarait tünetileg kezeljük és okszerü táplálkozásról nem gondoskodunk, kifejlödik a legveszedelmesebb betegség, a bélhurut. A csecsemövédelemben a Stefánia Szövetség feladata a kórmegelőzés. Ez elősegíti az oki gyógyitást, ami nélkül az orvos fáradtsága hiábavaló lenne. A tüneti kezelés a csecsemőhalálozást csak kis mértékben csökkenthet, pedig ez a cél.

A szanatoriumok feladata kitanítani a betegeket, hogy már legyen fogalmuk a tüdők ápolásáról, a bőr edzéséről és a napfény gyógyító erejéről. Ezt a kórmegelőzést már az iskolában kell kezdeni, ez az oki gyógyítás segítségére lesz. Mivel a tüdővész ellen csak relativ mentesség van, ebben a tanításban mindenkinek részesülnie kell, mert mindenki tüdővészessé válhatik épúgy, mint mindenkit érhet baleset. Az iskolai mellkas- és tüdővizsgálatok által fel lehetne ismerni a hajlamot és törekedni annak eltüntetésére, még az iskolai évek alatt.

— Látod, az az ember egy nagy képmutató.

— Lehetetlen.

— Pedig igaz, ő mutogatja a táralton a nagy körképet.

Az anyagcsere betegségek oki gyógyítása sem lesz kivihető addig, míg meg nem valósul a felnőttek időszakos vizsgálata.

A megelőzés helyett ma gyógykezelünk. Nem tanítjuk a megelőzést, nem törődünk az iskola-egészségügygyel, jóllehet, ha a gyermekeket például fogaik öblögetésére, rendszeres testápolásra tanítjuk, ha megelőző vizsgálatokkal testi állapotukat ellenőrizzük, akkor megelőzhetjük a betegség kifejlödését. Ezt pedig hatásosan kell csinálni, mert vajjon ki törődik a fogával, míg nem fáj, a tüdejével, míg nem köhög, vért nem köp, nem lázas és nem fogy? Másik példa: Diftériában még ma is száz és száz gyermek hal meg évente, jóllehet már harminc éve ismerjük a gyógyító szérumát. Csakhogy sokszor elkésve oltunk, mert a kezdődő torok-tünetek nem jutnak az orvos tudomására. Ha az iskolások rendszeres torokvizsgálata átmenne a köztudatba, talán egy gyermek sem halna meg diftériában.

Az lehet az ellenvetés, hogy az oki gyógyítás drága, nem igaz, mert ezek a kiadások hasznot hozók, míg ellenben a tüneti kezelésre fordított pénzek elvesztek.

A tüneti kezelés fuiságosan foglalkozik a testi panaszokkal, sőt a lelkieket is gyógyszerrel akarja kezelni. Már pedig az agy kóros ingereit, képzeteit inkább csak lelki gyógyítással lehet befolyásolni és elhárítani.

Combes meg akarván szüntetni a lourdesi zarándoklást, a francia akadémiához fordult tanácsért. A válasz az volt, hogy amíg Lourdesban az orvosok által meg nem gyógyított betegek bármilyen csekély része is meggyógyul, csak zarándokoljanak oda az emberek ... Hogy mi és hogyan gyógyítja meg a beteget: nem lényeges, de nagy hiba, felesleges és csak látszat eredményeket adó kurákra pénzt költeni.

Sárkányok harca a levegőben.

Ez egy a kinaiaknál divatos játék. Tarka szinü, harcoló katonák alakjára szabott sárkányokat bocsájtanak föl a levegőben, melyeknek sarkai hegyes üvegdarabokkal vannak ellátva. A szél egymáshoz verdesi a sárkányokat s ezek a levegőben tépik, szaggatják egymást; a győztes közöttük az, amelyik a legtovább marad fenn, míg a többi széttépve vagy egymásba akadva lezuhan.

Az állomáson

Megállt a II. osztályú váróterem előtt és benézett az üvegajtón. Kutató, kiváncsi volt a tekintete, olyan bizakodó, csodálkozó a nézése, amilyen csak egy fiatal gyereklányé lehet, aki mindenhol, mindenben szépet, újat keres. Végigfutott szeme a bentülő utasok unalmasan, szürkén várakozó alakjain, majd a falon függő órára nézett és hátraszólt:

— Húsz perc van még az indulásig apuskám!

— Igen, húsz perc — bólintott rá a háta mögött álló apus —, tiz perc mulva indul a gyors s azután még tiz perc... Gyerünk az étterembe.

A terem tágas, világos hangulata fogadta őket s a kellemes meleg jóleső érzést váltott ki belőlük. Leültek egy sarokasztal mögé, forró teát rendeltek. Apuska beletemetkezett egy nagy ujságba, Lili pedig szétnézett az asztalok között. Az asztalok körül elegáns hölgyek, urak ültek, félhangos egyveleggé lett a sok csendes beszéd, a pincérek szaladgáltak, sietö alakjukat gyorsan követte hosszú árnyékuk. Jól érezte itt magát, szerette elnézni a jövő-menő embereket, a változatosságot, a forgalmat, a várost. Hirtelen úgy érezte, hogy meghalna, ha a csendes, egyhangú falusi estéket nem élénkítenék meg néha a városban töltött napok, ha örökké ott kellene ülni a besötétedő szobában és elnézni a kályhában ugráló lángokat. Gondolataiból közeli beszélgetés zavarta fel: a szomszéd asztalnál egy fiatal pár ült. A férfi csinos, magas ember, szürke utiruhában, a hölgy érdekes, szép leány. Határozottan nagyon szép, ő még nem is látott talán még soha ilyen szépet. A mélyen arcába huzott kalap alól, a fehér finom arcából két nevető, beszédes fekete szem csillogott elő, szája ivelt volt és kicsi, de ez nem mosolygott, hanem dacosan, talán szomorúan csukódott össze. Olyan különös, olyan gyerekesen kedves és titokzatosan szomorú volt az arca, amint, úgy látszik, vőlegényét hallgatta, hogy Lili szinte babonás várakozással leste a szavakat.

— Negyedóra még csak s akkor indulunk...

— Negyedóra, még negyedóra — mondta utána a hölgy. A hangja lágy volt és simogató, majd halkabban suttogtak s csak az arcukról sejtette Lili, hogy kellemes dolgokról beszélhetnek. Azután a leány egyszerre ijedten nézett körül, mint aki valamit keres s félhangon mondta:

— A ridikülöm otthon felejtettem!

Egy-egy eltévedt szó jutott csak el a kis leány füléhez, de kivette, amint a vőlegény felelt:

— Még negyed óránk van vissza. Ha kocsin megyek, vissza tudok érni. Vissza fogok érni — szólt határozottan.

A férfi felállt. A szájához emelte a leány finom, fehér kis kezét s összenéztek. A leány tekintete követte vőlegénye alakját, aki akkor csukta be maga mögött az étterem ajtaját.

— Ezek nagyon boldogok lehetnek, nagyon szerethetik egymást — gondolta magában s azon tünödött, menynyire rossz lehet most a menyasszonynak egyedül. S gyereklelkével sajnálni kezdte a szép szomszédnőjét. De ekkor, mintegy megadott jelre, az egyik távoli asztalnál magánosan ülő férfi felállt s határozott, gyors léptekkel a szomszédasztalhoz ment. Udvariasan meghajtotta magát és halk fojtott hangon megszólalt:

— A gyorsvonat két perc mulva indul, minden rendben van, holnap

reggelre Bécsben leszünk, ha úgy tetszik, beszállhatunk.

Lili dermedten nézett a leányra. Az nyugodt volt, a meglepetés legkisebb árnyalata sem látszott rajta. El se pirult, le sem sütötte a szemét, hanem lassan valami csodálatos változás ment át rajta. A szája, az eddig bánatosan dacos, kedves mosolyra nyílt, a szeméből ellenben eltünt egyszerre az eddigi nevetés. Felállt és megindultak egymás mellett a kijárat felé, s amint elhaladtak mellette, a kis lány még hallotta a menyasszony szavát, amely izgalomtól, elfojtott örömtől csengett:

— Otthon szüleimnél meg fogja találni a levelet, melyben megirtam, hogy nem szeretem s hogy nem leszek a felesége...

Lili tágranyitott, csodálkozó szemmel nézett utánuk. Még látta az ablakon keresztül, amint az elegáns úr felsegitette a leányt a gyorsvonat lépcsőjén, azután eltünt a szép karcsú alak a vonatajtóban. Kuszált össze-vissza ságban zsongtak agyában a friss benyomások, a hallott szavak. Nem tudta összefüggő egésszé képezni azokat, de annyit látott, értett, hogy a menyasszony itthagyta vőlegényét bucsú nélkül. Elment mással, csendben, kerülve minden feltünést. Mosolyogva szállt fel a vonatra s mintha a zürzavaros lármán keresztül az ő csengő, kacagó hangját hallaná. Nem tudta egészen megérteni a tény komolyságát, de azért összeszorult a kis szive.

— Hideg van — szólalt meg vacogva —, nagyon fázom. — S közelebb húzódott az édesapjához, aki összehajtotta az ujságot és aggódva, csodálkozva nézett bele a kis leánya sápadt arcába.

— Megfáztál, Lilikém — mondta halkan és megcsóválta a fejét.

Lili lecsukta a szemét s egyszerre tágondolt a falusi csendes kis szobákra; türelmetlenül vágyódott az egyhangú esték után, amiket nem zavar meg semmi esemény, s amikor elüldögélhet órák hosszat a nyitott kályhaajtó előtt. B—i.

Akik vérüket áldozzák embertársaikért.

Az újabb orvosi praxisban mind gyakrabban előfordul, hogy sulyos betegeken bizonyos esetekben vérátömlesztési operációt kell végezni. Az orvosoknak azonban nem mindig áll rendelkezésre olyan valaki, aki egészséges voltánál fogva alkalmas lenne arra, hogy vére egy részének a beteg ereibe való átömlesztésével visszaadja az illető egészségét és aki azonkívül hajlandó is lenne ilyen áldozatra.

A londoni orvosok e tekintetben nincsenek zavarban, mert mintegy háromszáz cserkész, mind 18—20 éves fiatalember, önként felajánlotta a kórházaknak, hogy akár egyszerü telefoni felszólitásra is hajlandó rendelkezésre állani a vérátömlesztési operációknál. A londoni öregcserkészek igy a szó legszorosabb értelmében a vérüket áldozzák embertársaikért s már eddig is számot beteget mentettek meg az életnek.

A cserkészet nem jótékonysági intézmény, mely nyaranta gyermeknyaraltatási akciókat rendez.

A cserkészet nem iskola, mely száraz tudományokat ver a gyermekek fejébe.

A cserkészet nem katonai alakulat, mely káplár-fegyelmet nevel a jövő nemzedékbe.

A cserkészet a jó honpolgárság iskolája. (Baden-Powell)

A Dunántul kertje

A mák termesztése

Azért kell a mák termesztéséről már most említést tennünk, mert általánosan elterjedt hir, hogy a mákot februárban kell vetni, pedig ilyenkor a talaj még többnyire igen nedves s nem is lehet azt kellően előkészíteni. A talaj nagyon hideg ilyenkor s ez okozza, hogy a februárban vetett mák 1 hónap alatt sem kel ki, amely idő alatt a talaj összetömörül felette, megcserepesedik s ezért, ha csirázásnak indul, se tud előbujni. A mákot legjobb március közepén túl, legkésőbb április közepéig elvetni s ezt a talajt előzőleg igen apróra elömunkálni. Olyan talajba kell vetni, amely előző évben lett istállótrágyával ellátva s még az ősz folyamán felszántva, most tavasszal pedig csak eztirpátorral, kultivátorral, gruberrel vagy mindezeknek hiányában hosszúfogú boronával kell a talajt megjáratni és egészen apróra elmüvelni. A mák élhetetlen növény, csak akkor tud elegendő táplálékot felvenni a talajból és ennek folytán nagy termést adni, ha ebből sok van a talajban. Ezért nagyon meghálálja a műtrágyákat s 125—200 kg szuperfoszfátnak kat. holdankénti kiszórása igen nagy terméstöbbletet ad még akkor is, ha röviddel előzőleg kapott istállótrágyát. Humuszban szegény talajoknak a szuperfoszfáton kívül 50—60 kg csilisalétromot is kell adni, utóbbit közvetlenül a vetés előtt.

Hazánkban leginkább a zárttokú kék mákot termesztik, amely legkeresettebb. A vetőmagnak 99 százalék tisztasággal és 90% csiraképességgel kell birnia, amelyből kat. holdanként 1—2 kg szükségeltetik. Bármilyen sorbavető-géppel vethetünk, vetés előtt azonban hengerezni kell, a csoroszlyákról pedig minden sulyt le kell szedni, hogy a mák ne kerüljön ½—1 cm.-nél mélyebbre. Magtakarásra borona használandó, de az sem nagy baj, ha takaratlanul marad a mag, mert az első szél betakarja azt annyira, amennyire szükséges.

Kovácsy Béla,
kv. gazd. akadémiai igazgató.

Butorok! Saját keszitményü háló és ebédlő berendezések, valamint egyes butordarabok állandóan készen kaphatók igen jutányos áron.
Géczy József műbutorasztalos, butorraktár; Dr. Várady Antal utca 9. szám. (volt Gyár utca 6) 68.

Autóhirek

Ujabb vivmány az autófényezés terén. Az autótulajdonosok régi panasza, hogy az új korában tükörfényü kocsilakkozás néhány hónap alatt elveszti ragyogását, amely az autó megvételénél sok esetben nem csekély befolyást gyakorol a vásárlóra. Magyarázata ennek az, hogy az eddigi lakkok az időjárás viszontagságainak nem tudnak kellőképen ellenállni. Ez ösztökélte az amerikai gyárosokat arra, hogy e téren megfelelőbb anyagokat keressenek és igy fejlődött ki a legutóbbi 1—2 év alatt a Du Pont de Nemours perli-i cég által készitett Duco-lakkok gyártása. A vállalat készitményével oly sikert aratott, hogy Amerikában már a kocsik 80%-a Ducoval van fényezve. A zománcfényü lakkozással elérték azt, hogy — bármily különösen hangozzék is — a fényezés nemhogy veszitett volna hatásából, hanem a használatban kellő gondozás mellett egyre szebb lett. Igen fontos az a körülmény is, hogy ez anyagnak oly nagy tapadó képessége van, hogy még a karambolok okozta behorpadásoknál sem pattog le s igy a kocsitulajdonosok az igen hosszadalmas és költséges javitási munkákat is megtakaritják.

Ford dolgozik. Míg az európai, különösen pedig a német autógyárak válságokkal küzdenek, addig Ford kiterjeszti üzemét: eddig naponta 9000 kocsit gyártott, most 10.000 kocsit akar piacra dobni. Ez 300 munkanapot számitva évi hárommillió kocsit jelentene.

Egymilliónyolcszázezer hajtási engedélyt adtak ki Angliában az 1925. évben. Nem nehéz ebből a motorsportok népszerüségére következtetni. Igaz, hogy Angliában olyannak is van hajtási engedélye, aki gyalog jár, nálunk pedig a motorosoknak nincsen.

Az oxigén és a menetsebesség. A nagy külföldi versenyek megmutatták, hogy azok a versenygépek, melyek Brooklandon világrekordokat futnak, Monthléryben még jobb időket képesek kifutni, mig távolabb keletre a legjobb pályán sem tudják eredményeiket megismételni. Ezt az érdekes tüneményt az angolok avval magyarázzák, hogy a tengeri levegő az oka a formaváltozásnak. Az olyan helyeken, ahol száraz, oxigénben szegényebb a levegő, a motor nem tudja teljes erejét kifejteni. Az angolok magyarázata érthetetlen, hiszen a levegő oxigéntartalma nincs összefüggésben a tengerrel, még kevésbbé a nedvességgel.

Beyer havi folyóirata a
Handarbeit u. Wasche
Ingyenes mellékletei:
„Die schöne Wohnung“ 2. száma
kézimunka mintaivek — varaló minták — szabás minták
ára csak 14.000 korona
Kapható a Dunántúl könyvkereskedésében Pécs, Széchenyi-tér 9-10. Telefon 5—50

Kis Brehm
AZ ÁLLATOK VILÁGA
Egy kötetben
szerző arcképével, 10 szines mümellékletével, 24 egész oldalas és 120 szövegközti képpel diszes egész vászonkötésben
megjelenik
ez év májusában
Légrádi-Génius kiadás
A természetbarátok
gazdálkodók, erdészek, vadászok, tanárok, diákok
bibliája
a nagy német tudósnak ez a csodálatos szépségü müve
siessen
megrendelésével
megtakarit
20 pengőt, ha már most előfizet rá, 65 pengő (812.500) bolti ár helyett
45 pengő (562 500)
kedvezménye
előfizetési árért öt
havi
törlesztésre
bármely könyvesboltban vagy a kiadónál:
Budapest VII, Ilka-utca 31
GENIUS R. T.
Előfizetéseket elfogad
a Dunántúl
Egyetemi könyvkereskedés
Pécs, Széchenyi-tér 9.

XVI. évfolyam, 261. szám. Ára 2000 korona. Pécs, 1926. november 17. Szerda.

Előfizetési ár házhoz szállítva vagy poste

DUNÁNTÚL

Szerkesztőség Lyceum-utca 4. szám
Szerkesztőség telefonja 650. szám.
Kiadóhivatal Lyceum-utca 4. szám
Kiadóhivatal telefonja 222. szám

Hirdetés díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza

DUNÁNTÚL
18 Nagys.
Dr. Szönyi Ottó urnak
V., Állatkert-u. 1. Szépm muzeum
Budapest

Feloszlatták a nemzetgyülést

Január 25-re hivták össze az országgyülést és a felsőházat

Budapest, nov. 16. — A nemzetgyülés mai ülését háromnegyed 12 órakor nyitotta meg Zsitvay Tibor elnök. A képviselők majdnem teljes számban jelentek meg az ülésen. Az előterjesztések után az elnök bejelenti, hogy Farkas István napirend előtti felszólalásra kért engedélyt, amelyet azonban ő nem adott meg. Az elnök kijelentésére nagy zaj támad a baloldalon. A közbeszólások özöne zúdul a kormánypárt felé.

Az elnök felteszi a kérdést a nemzetgyülés tagjaihoz, hogy megadják-e az engedélyt Farkas Istvánnak a felszólalásra. A

nemzetgyülés többsége nem adja meg az engedélyt.

Erre ismét nagy vihar támad a baloldalon. Közben elolvassák a MFTR-rel kötendő szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet a nemzetgyülés többsége harmadszori olvasásban is elfogad. Ugyancsak elfogadja ezután a Ház harmadszori olvasásban a leányközépiskolákról és leánykollégiumokról szóló törvényjavaslatot. Ezután az elnök kijelenti, hogy a miniszterelnök kiván szólani.

Bethlen István gróf miniszterelnök bejelenti, hogy Magyarország kormányzójától leirat érkezett a nemzetgyüléshez, kéri annak felolvasását.

Perlaky György jegyző átveszi a kéziratot és állva olvassa:

„Magyarország nemzetgyülésének kormányzói üdvözletemet! Tisztelt Nemzetgyülés! A m. kir. miniszterium előterjesztésére az 1920:XVII. t. c. 1. §-ában gyökerező jogomnál fogva az 1922: junius 16. napjára Budapesten egybehivott

nemzetgyülést ezennel feloszlatom és berekesztettnek nyilvánitom.

Minthogy pedig a nemzetgyülés az ősi alkotmányosság szellemében a felsőházról szóló 1926: XXII. t. c.-ben az országgyülés ősi kéttáblás rendszerét felujitotta és az országgyülés képviselőháza mellé felsőházat szervezett, az idézett t. c. rendelkezései alapján és az 1926:XXII. t. c. 44. §-ában foglalt rendelkezésekhez képest ugyancsak a m. kir. miniszterium előterjesztésére az

országgyülés mindkét házának tagjait 1927. évi január 25. napjára Budapest fővárosában egybehivom."

Amikor a jegyző idáig ér az átirat felolvasásában a kormánypárt tagjai felállnak és percekig tüntetnek a kormányzó mellett. Ezzel szemben a baloldalon, főleg a szociáldemokratáknál kórusban kiáltják:

— Éljen az általános titkos választójog.

Az elnök csak nagynehezen tudja helyreállitani a rendet, mire a jegyző folytatja az átirat felolvasását:

„— Most, hogy a nemzetgyülés működése véglegesen befejezést nyert, őszinte köszönettel és hálával emlékezem még az ország érdekében kifejtett hazafias és eredményes munkásságáról. Budapest, 1926. november 16.-án. Horthy s. k."

A kormánypárt tagjai ujból felállanak és lelkesen éljenzik a kormányzót.

Az elnök kijelenti ezután, hogy a nemzetgyülés a kéziratot tudomásul veszi és megőrzés végett átküldi az Országos Levéltárba. Majd igy folytatja enunciációját:

— Tisztelt Nemzetgyülés! A Kormányzó Ur Őfőméltósága az imént kihirdetett magas kéziratával a magyar törvényhozás élete történelmi fordulóponthoz ért. Mai ülésünk befejezésével megszünik a szuverenitás kizárólagos letéteményeseként működő nemzetgyülés intézménye.

Alig állott valaha törvényhozás súlyosabb és sorsdöntő jelentőségükben mérhetetlen feladatok előtt, mint amelyek erre a közel 7 évvel ezelőtt megnyilt nemzetgyülési érára vártak.

Bár katasztrofális sorsfordulatokban olyan gazdag történelmünk nem egy példával tanitott rá, hogy őseink vérével szerzett Hazánkat időről-időre romjaiból kell ujjáépitenünk, arra még nem volt eset megpróbáltatásaink hosszú sorozatában, hogy életjogunk védelmében ránk kényszerített küzdelem összeomlása után a civilizáció élén haladó nemzetek aeropágja által reánk mért véritéletet kelljen önmagunkon végrehajtanunk és egyharmadra csonkított, legfőbb erőforrásaitól megfosztott Haza romjain kelljen az ujjáépitő munkát elkezdenünk, sőt egyszerre két irányban folytatnunk.

— Egyfelől helyreállitani a háboru és a felfordulás pusztitásai által gyökeréig feldult rendet állami és gazdasági életünk egész vonalán és egyidejüleg a hatalmi viszonyok által parancsolt önmegtagadással teljesitve a világtörténelem legkegyetlenebb és legigazságtalanabb békéjével ránk háramló kötelezettségeket, minden téren továbbra is lépést tartani az idők követelményeivel, annak a kulturmunkának folytatásában, amelytől kalandos kockáztatások nélkül egyedül remélhetjük a világ közvéleményében elnyomott igazságunk megértésére kedvező atmoszféra kialakulását.

— Hogy mily sikerrel tett eleget a ma lezajló nemzetgyülési éra ennek a kettős hivatásnak, milyen mértékben volt áthatva a kizárólagos törvényhozói jognak megfelelő kizárólagos felelősségi érzettől, mennyi még megmaradt értéket tudott a nagy összeomlásból átmenteni a jövő számára és mennyire volt képes a katasztrófális sorsra jutott nemzet őserőinek e célra való egyesitését elérni, annak megállapitása nem e helyre, nem e pillanatra és nem miránk tartozó feladat.

A nemzetet és a történelmet illeti a mérlegelés és az igazságosztás tiszte.

A nemzetgyülés mai nappal megszünő intézménye akkor keletkezett ugyan, amikor a nemzetalkotó tényezői elemeikre bomlása után a társadalmi és gazdasági erők hullámverése még el nem csitult. Még sem forradalmi gondolat szülötte. (Nagy zaj a bal és szélső baloldalon, felkiáltások: Az ellenforradalomé.)

A nemzetgyülést a joghoz és rendhez való visszatérés vágya, a nemzet élniakarása hivta egybe.

Hogy valóban az ősi szuverenitás méhéből született, hogy valóban a nemzet testéből és véréből való volt, mindennél jobban bizonyitja az a cselekedet, amellyel kizárólagos szuveren jogainak feláldozása árán helyreállitotta az ezeréves jogfejlődés erőszakosan megzavarta menetét és ma, amidőn a régi országgyülés alkotmányellenes elnémitásának éppen 8. évfordulóján a nemzet alkotmányosan feloszlik, hogy a nemzet itélet alá bocsátván működését, helyt adjon az ujból életre hivott törvényes országgyülésnek., valamennyi tagja egyesül abban a fő óhajtásban; Vajha az ősi intézménnyel együtt feltámadna a nemzeti alkotóerők termékeny szent harmoniája is. Adja a magyarok Istene, hogy igy legyen!

Végül fogadja a nemzetgyülés minden tagja magam és elnöktársaim hálás köszönetét azért a jóindulatu és hazafias támogatásért, amelyben bennünket tisztünk ellátása folyamán részesitettek. Ezzel elérkeztünk alkotmányos működésünk utolsó pontjához, záróülésünk jegyzőkönyvének hitelesitéséhez. (Taps és éljenzés a jobboldalon és középen).

Perlaky György jegyző felolvassa ezután a jegyzőkönyvet, amelyet az elnök hitelesitettnek jelent ki és azzal a kivánsággal, hogy „a Mindenható áldása kisérje hazánk jövő fejlődését és a kormányzó további működését" a nemzetgyülés utolsó ülését berekeszti.

Az elnök a jobboldal és közép éljenzése közben hagyja el az elnöki emelvényt. A nemzetgyülés tagjai is a kijárat felé indulnak. A jobboldal Bethlen István gróf miniszterelnököt, mig a baloldal a titkos választójogot élteti.

Ezzel a nemzetgyülés utolsó ülése véget ért.

Még novemberben forgalomba kerülnek az uj pénzek

Budapest, nov. 16. — A Nemzeti Bank főtanácsa november 24-iki ülésén hozza meg döntését arról, hogy mikor hozzák forgalomba az uj pengőpénzeket. Eredeti terv szerint december 15-én akarták forgalomba hozni a pengőt, azonban a kereskedők részéről az az aggodalom merült fel, hogy ha közvetlenül karácsony előtt bocsátanák forgalomba az uj pénzt, ez esetleg zavarná a karácsonyi forgalmat. Ezt az aggodalmat méltányolta is a pénzügyminisztérium és a Nemzeti Bank **még december 1-e előtt forgalomba hozza a pengőt, hogy a közönség karácsonyig hozzászokhasson az uj pénzhez.**

—

Az összes erdélyi magánvasut a román államé

Bukarest, nov. 16. — (Orient Rádió). A közlekedési minisztériumban ma irták alá azt a megállapodást, amelynek értelmében az erdélyi magánvasutak végleg átszállnak a román állam tulajdonába.

Nagy tüzvész Tokióban

Tokió, nov. — Vasárnapról hétfőre virradó éjjel borzalmas tüzvész pusztitott a városban. A szél elősegitette a tüz továbbterjedését, ugyhogy **körülbelül 300 ház állott lángokban. Tegnap estig a házak romjai alól 26 holttestet huztak ki.**

A szebb és jobb jövőért

A népjóléti minisztérium munkája

Pécs, nov. 16. — A szociális biztositás terén a népjóléti és munkaügyi miniszternek figyelme egyfelől arra irányul, hogy a betegségi és baleseti biztositás mind szolgáltatásainak mértéke, mind pedig az intézmények teherbiróképessége szempontjából szinvonalon maradjon és megussza a nehéz gazdasági viszonyok időszakát, másfelől pedig gondoskodott arról, hogy a gazdasági viszonyok jobbrafordulásáig a szociális biztositás kiépitésére szolgáló további reformok előkészittessenek.

A pénz értékének csökkenésével lépést tartva a népjóléti miniszterium több izben módositotta a bérhatárokat. A baleset vizsgálatoknál uj rendet állapitott meg, a kórházak és a munkásbiztositó pénztárak közti jogviszonyt ujra megszabályozta, uj egészségügyi intézményeket állitott, amelyek közül a legfontosabbak a zalaegerszegi tüdőbeteg szanatórium 250 ággyal, a budapesti Hidegkutiuton levő üdülőhely enyhetüdőbetegek részére 80 ággyal, a budapesti Ilka-utcai munkáskórház 400 ággyal. Uj létesitmény még a budapesti Kereskedelmi betegsegélyző pénztár törökbálinti tüdőbeteg szanatóriuma 140 ággyal és a posta által kibérelt budapesti Erzsébet kórház 240 ággyal.

A népjóléti miniszter könnyitett a járulékok befizetése dolgában, s leszállitotta a késedelmi kamatot is. Adminisztrációs egyszerüsitéseket is rendelt el, melyek közül a legfontosabb a budapesti kerületi munkásbiztositó pénztárnak az országos munkásbiztositóba való beolvasztása. A szociális biztositás jelentős fejlődését jelenti a posta részére állitott külön betegségi biztositóintézet s a nagyvasutak betegsegélyző pénztárainak kiemelése az országos munkásbiztositó pénztár köréből. Rendezte a miniszter a pénztári tisztviselői státust s jelentősen javitotta az orvosi kar anyagi helyzetét.

A szocialis biztositás terén különösen kiemelkedik a bányamunkások nyugbérbiztositásáról szóló 1925. évi XXXIV. t. c. megalkotása.

A jövőre vonatkozó tervek közül különösen ki kell emelni a munkahiány esetére szóló biztositás ügyét, amelyre vonatkozó törvényjavaslat tervezete már elkészült s amely előreláthatólag a betegségi és baleseti biztositás tárgyában a nemzetgyülés előtt fekvő törvényjavaslattal együtt rövidesen tárgyalásra kerül. Vass József népjóléti miniszter foglalkozik az aggkori és rokkantsági biztositás, ugyszintén az önálló iparosok nyugdijbiztositásának előkészitésével is és ismerve a miniszter energiáját, remélhető, hogy ezek a kérdések is mihamarabb megoldásra kerülnek.

A jövő generáció szempontjából oly annyira fontos gyermekvédelem a népjóléti miniszterium egyik legnagyobb gondja volt. Sok és célravezető intézkedés történt e téren. A miniszter alkalmas intézkedésekkel megszüntette a gyermekmenhelyek zsufoltságát azzal, hogy megengedte a gyermekeknek szüleihez, illetve vérszerinti hozzátartozóihoz való kihelyezését, a gondozási dijakat békenivóra emelte fel, a gyermekek pedig pontosan megkapják a jóminőségü anyagból készült ruha és cipőjárandóságaikat. A nevelőszülők ambiciójának fokozása céljából a miniszter felujitotta az elismerő okirattal való megtüntetés régi szokását.

A testi törődöttségben szenvedő gyermekek részére a miniszter megnyitotta a székesfehérvári ipari irányu hadiárvaintézetet, a hadiárvák váci bőripari szakiskoláját, az ikervári és váci hadiárvaintézetek kertgazdaságát s helyet biztositott részükre a nyomorékgyermekek országos otthonában, mig a szellemileg, vagy gyakorlatilag képezhető gyenge elméjü gyermekek részére Gyulán 60 férőhelyes gyógypedagógiai intézetet létesitett és Budapest gyógypedagógiai intézeteiben is 20 férőhelyet kötött le.

A gyermekvédelem keretén belül az anya- és csecsemővédelem érdekében hathatós intézkedések történtek s az országos Stefánia Szövetség védőintézeteinek száma már eléri a százat.

A züllés veszélyének kitett gyermekek védelmére a patronázs otthonokat támogatta a miniszter, a gyönge szervezetü gyermekek nyári üdültetésére pedig egészséges vidékeken üdülőtelepeket állitott.

A jövőre vonatkozó tervek közül kiemeljük a Miskolcon tervezett nagy gyermekmenhely tervét, továbbá hasonló intézmény létesitését Győrött. A miniszterium állandóan szaporitotta és szaporitani fogja a hadiárvák és egyéb árvák elhelyezésére szolgáló férőhelyeket s az ezek elhelyezésére szolgáló épületeket fokozatosan modernizálja.

Nyomozás a gyermekgyilkos anya után

A csecsemőt a harkányi vonat ablakából dobták ki

Pécs, nov. 16. — A harkányi vonal mentén, Pécstől körülbelül 2—3 kilométer távolságra, — mint arról ma beszámoltunk — fiu csecsemő holttestére akadt egy Pécs felé igyekvő munkás. A csecsemő holtteste egy bokorban feküdt gummilepedőbe csavarva. Az államrendőrség pécsi kapitánysága széleskörü nyomozást tett folyamatba, a lelketlen anya kilétének megállapitására. A holt testet, — mint arról beszámoltunk, beszállitották az egyetem kórbonctani intézetébe, ahol ma délelőtt boncolta fel Entz Béla dr. orvosprofesszor, Peitler Imre vizsgálóbiró jelenlétében. A boncolás külsérelmi nyomokat nem állapitott meg, mert a test lágy részei már teljesen feloszlottak. A holttest körülbelül 8 napja feküdt a bokorban, ahol rátaláltak. A csecsemő körülbelül 10—14 napos lehet a szülés után.

A nyomozás eddigi adatai szerint a csecsemőt minden valószinüség szerint a vonat ablakából dobták ki. A csecsemő szabályos alaku gummilepedőbe, flanelkendőbe volt betakarva és a csöpp testen ing is volt, amelyen számot találtak. Ez a körülmény olyan fontos adatot szolgáltatott az államrendőrség kezébe, hogy minden remény megvan a gyermekgyilkos anya mihamarabb való kézrekeritésére. Az igazságszolgáltatás méltó szigorral fogja sújtani a minden emberi mivoltából kivetközött anyát, aki ily kegyetlenül pusztította el ártatlan gyermekét.

Egy pécsi szőlő rejtelmei

Pécs, nov. 16. — A napokban bizalmas uton arról értesült az államrendőrség pécsi kapitánysága, hogy az egyik pécsi szőlőben, a présház mellett levő öreg diófa alatt, emberi csontváz van, amely 50—60 cm. mélyen fekszik a föld szinétől. A bizalmas értesités az estéli órákban érkezett az államrendőrségre, amikor a sötétben már nem látszott célszerünek megejteni a helyszini nyomozást. A rendőrség tehát ugy határozott, hogy a helyszini vizsgálatot másnap reggel tartja meg. A rendőrség emberei arra gondoltak, hogy valamiféle bűntény történt és az áldozatot oda ásták el a diófa alá.

Másnap reggel a detektivek kimentek a kérdéses szőlőbe és ott ásni kezdtek a megjelölt helyen. Csakhamar megis találták a csontvázat, amelyről azonban az első pillanatra megállapitották, hogy állati csontváz. Természetesen a tragikusnak gondolt esetből komédia lett és a szőlő tulajdonosa megkönnyebbülten sóhajtott fel. Pedig már már attól félt, hogy az ő tudtán kivül csakugyan emberi holttestet ásott el valaki a diófa alá.

A környéken is hamarosan hire szaladt az esetnek és amikor kiderült, hogy emberi csontok helyett, állati csontokat találtak, természetesen megindult az élcelődés. A szőlőtulajdonos most csak arra kiváncsi, ki lehet az a jó akarója, aki a szenzációs hirrel az államrendőrségre szaladt.

Óriási érdeklődés! Tomboló siker!
ZORO ÉS HURU
A hágai oroszlán
ma, szerdán utoljára! Mindkét szinházban. Előadások:
APOLLO: ½-5, 6, ½-8 és 9
PARKMOZI: ¾-5, ¼-7, ¾-8 és ¼-10

Magyar stilustörekvések az épitőművészetben

Csacsinovich Lajos előadása a szabadliceumban

Pécs, nov. 16. — A szabadliceum mai előadását Csacsinovich Lajos épitészmérnök tartotta „Magyar stilustörekvések az épitőművészetben" cimen. Az értékes és vetitett képekkel illusztrált előadáson szépszámu hallgatóság vett részt.

Az előadó ismertette az épitészeti stilusok fejlődését és rámutat a nemzeti kultúrában az irodalom mellett a nemzeti képzőművészet nagy fontosságára.

A művészetben a nemzeti gondolatot a romanticizmus mozgalma veti fel. Nálunk az épitészetben a szabadságharc lezajlása után veszi át az uralmat a romantikus eszmeáramlat. Eleinte a gótikus és román formákat válogatják épitészeink kifejezési eszközül, majd Feszl Frigyes, e kor legkiemelkedőbb egyénisége egész szabadon, meriti az izlám és a mór formák kincseiből is. Egyik legszebb alkotása a Vigadó épülete 1865-ből.

Nagyobb sikerü Lechner Ödön, ki észreveszi a magyar ornamentika és a keleti művészetek, főleg az indus és perzsa művészet közötti rokonságot. Az iparművészeti iskola tervét az indus és a magyar népies diszitőművészetből vett motivumokkal alkotja meg. (1906.)

Ezután tért hódit a szecessió, mely a maga szertelenségében elszakadást hirdet minden eddigi stilustól. Lechner Ödönnek ezidőben épült alkotásai, a póstatakarékpénztár és a földtani intézet palotája ennek az iránynak erős hatását mutatják. Néhány ifju követője utóbb függetleniti magát és önállóan fejleszti tovább a magyaros irányt. Ezek közül Lajta Béla, Kozma Lajos, Árkay Aladár, Málnay Béla a jelesebbek.

Ebben az időben angol hatás alatt a németek, svédek, norvégek, különösen azonban a finnek az ősi népművészetből nemzeti épitészetet teremtenek. 1906. körül ennek nyomán néhány tehetséges kezdő épitész, Kós Károly és csoportja: Györgyi Dénes, Mende Valér, Zrumeczky Dezső, s velük párhuzamosan Toroczkai Vigand Ede az erdélyi székelység ősi népművészetét kezdik tanulmányozni s a magyaros szerkezet elveit leszűrni.

Most a közönségen mulik, hogy ad-e alkalmat a felkészült épitészgárdának arra, hogy a megkezdett magyar épitőművészetet gazdagabbá, fejlettebbé tegyék.

Végül hangsúlyozza, hogy az ujabb nemzetközi kiállitások beigazolták a nemzeti épitőművészet értékes voltát.

A szabadliceum legközelebbi előadását november 19.-én, pénteken fél 6 órakor Linder Ernőné polg. isk. tanárnő Heineről tartja. Ugyanezen a napon negyed 7 órai kezdettel pedig Hang Dániel dr. ciszt. r. reálgimn. tanár megismétli vetitettképes előadását azok számára, kik a mult alkalommal nem tudtak azon résztvenni. Előadása cime: Jachtkirándulás Anglia és Skótország körül.

lak mentén, épületek között szaga is túlságosan intenziv virágzása idején, különösen tikkasztó melegben. Ilyenkor szinte kellemetlen. De csak közvetlen közelében, a lombjai között.

Kis udvarkákban bokor alakban is alkalmazható. Mint fa, megfelelő porhanyós talajban elég hatalmasra nő és sűrű árnyékot vet. Gyümölcse érés idején lepotyog és járás-kelésnél igen alkalmatlan. Nem utak és közlekedési területek beárnyékolására való.

Pécsett a régi tornacsarnok udvarán volt egy öreg bodzafa és a Papnövelde-utcában a kisszeminárium udvarán. Utóbbi helyen talán ma is megvan, mert néhány év előtt még gyönyörűen fejlett, javakorát élő példány volt. Virágzásakor csodaszép volt.

Jelenleg látható még egy fejlett, de középnagyságú bodzafa a sétatéren, a püspöki palota délkeleti sarkán, a kerítés mellett, de sétatéri területen. Május végén, június hó folyamán bárki megfigyelheti, mennyire szép fa. Ősszel is, fekete bogyógyümölcsével megrakva hatásos.

Faluhelyen még találkozhatunk vele. A seregélyek nagyon szeretik gyümölcsét. Érése idején, augusztusban egész rajokban lepik el. Parkokban, mint egyedül álló fa, vagy bokor, lehetőleg tövig lombosan, levelesen hagyva, a zöld gyöpön, különösen, mikor a hatalmas virágtányérjai ellepik, elsőrangú látvány.

Van egy világoszöld levélzetű, élénkpiros (korállszínű) bogyós vállfaja, bokoralakban. Még korábban érik, már júliusban, s bogyószemei galagonya szemnagyságúak. Tányérfürtjei azonban jóval kisebbek. Bogyói fehéres, kásás belűek, ezért nem olyan szennyező hatásúak. Bár nagyon szép díszbokor, nem szebb a közönséges bodzánál. Neve Sambucus racemosa. — Van sárgatarka levelű bodza is.

Mint bokor, a sambucus nigra a Malom-utca és a városi bérházak közti országút-szakasz (Rákóczi-út) mentén, az u. n. Günsberger-féle telep kerítésfalán belül látható, amint koronájával túlnőtt a kerítésfalon. A nagy, poros szürkeségben, az elhagyott, gondozatlan kerítésfal mentén, életerős elpusztíthatatlanságával jóleső látvány nyáron át, különösen kánikula idején, amikor az országútnak ez a része túlságosan kietlen. Kár, hogy nem végig van ültetve. — A saroktoronyka mögött egy nagyobb, kimagasló bodzafa háttérnek nagyon helyénvaló lenne. Egyúttal sarokhangsúlyozó tömeg is lehetne.

Faluvégi, útszéli kereszteknek is jó háttere és nagyon dekoratív környezete a bodza, akár mint bokor, akár mint fa. Sokkal megfelelőbb, mint valami gyöngéd, elaprózott levelű, kecses bokor vagy faféle. A bodza éppen sűrű, feketezöld, hatalmas és szép levélzete, dús lombja miatt, egységesebb, zártabb folthatású a legtöbb hazai bokornál, ezért háttérnek nagyon alkalmas; van benne bizonyos lapidáris monumentalitás. Emlékművet jól kiemel.

Mezőkön, szélesebb dűlőutak mentén, néhol két oldalt is látható szép folytonosságban a bodza, hamvas mezei szeder és kökény, papsapka és egyéb bokrok társaságában. Különösen júniusban az ilyen dekoratíven szegélyezett utaknak elragadó szépségük van.

Csacsinovich Lajos.

A törékeny ember.

A londoni kórházak egyikében van egy ember, aki nehogy életét minden pillanatban halálos veszedelemnek tegye ki, egy nagy üvegszekrényben tölti napjait. A szerencsétlen embert, ki az orvosok által „myositis ostificans"-nak nevezett izomelcsontosodásban szenved, a legnagyobb óvatossággal kezelik, mert a legcsekélyebb ügyetlen mozdulat halálát okozhatja. Rushcook — igy hivják a beteget — a szó szoros értelmében törékeny testü és hasonlit a porcellán figurákhoz, mert izmai lassankint hét év óta majdnem teljesen elcsontosodtak. Éppen ezért nem is végezhet olyan mozgásokat mint a közönséges ember, hanem csupán járni szabad neki. Nem szabad leülnie, fejét jobbra vagy balra forditania, hajolnia, vagy egyáltalán olyan mozdulatot tennie, ami a rendes izomzatu embernél hajlással jár. A nap legnagyobb részét emiatt ágyban tölti, ha pedig fel akar kelni, csak úgy teheti, ha az ágyból a földre csusztatják. Járni csak nagyon nehezen képes, akkor is bottal és nagy óvatosság mellett. E ritkán előforduló betegségben szenvedő embernek az orvosok is csodájára járnak és az egyetemeken valóságos kurzusokat tartanak róla a hallgatók számára.

— Hát ön kit sirat?
— Az anyósomat.
— Meghalt szegény?
— Dehogy kérem, hiszen azért sirok.

— Ha mégegyszer eltűröd, hogy a szomszéd papucshősnek nevezzen, hát ugy váglak pofon, hogy egész életedre megemlegeted.

Apróságok

A világ legnagyobb vizesései

A Niagara vizesései azok közé a dolgok közé tartozik, melyek érdemetlenül viselik a „legnagyobb" melléknevet. Számos vizesést ismerünk, mely a Niagaránál nagyobb, sőt Kaliforniában vagy egy vidék, melynek vizesései az ismert világ legnevezetesebb zuhatagainak összes magasságát 1888 lábbal haladják meg. (1 láb kb. 30 cm.) Általában a hiresebb vizesések a következők: a Potomac zuhatag magassága 40 láb, a schaffhauseni 60, a cohoesi 70, a Niagara 162, a Montmorency 246, a Velino 300, a Cato kill 310, a Staubach 900, a Tequendama 801. Ellenben a So-Semity-völgyben egymagában a következő vizesések vannak: a Neck-Falls 50, a Savagés-Falls 300, a So-Semity 400, a Nevada 600, az Echo Creck 928, a Melissa pedig 2500 láb magas. E szerint a So-Semityt joggal lehetne a vizesések völgyének nevezni, ahol a Melissa több mint háromszorta magasabb a Niagaránál.

Medve mint kanász

Régi ujsághir ez is, az iró lelke rajta, ha igaz-e: — Kassán az úgynevezett Halászkertben a korcsmáros éjjel kutyáit ugatni hallván kiment s emberi nyomokat fedezett fel, melyek óljához vezettek. Ez arra a gondolatra birta, hogy megszelidített fiatal medvéjére bizza a disznók őrzését, vagyis megteszi kanásznak. Csakugyan bezárta éjjelre az ólba s nem is számított rosszul. Négy nap múlva a kutyák ismét nagy lármát csaktak s a korcsmáros reggel a mackót egy új subán hortyogva találta. A tolvaj odább állt, de a vérnyomok mutatták, hogy csak küzdelem és subája otthagyása árán menekülhetett a medve karmaitól.

— Mondja pincér, ebben a városban kinek van a legnagyobb ismeretsége?
— Kovács urnak.
— Mi ő ujságiró vagy kereskedő?
— Nem kérem, végrehajtó.

látásával és józan itéletével és tovább is támogatta gyermeke érzelmeit.

Amikor Pál szülei megismerték Erzsikét, ők is figyelmeztették fiukat a menyasszony beteg voltára és ellenezték a házasságot, de Pál felsorolta a leány egyéni értékét és azon előnyöket, amelyeket ezen összeköttetés által élvezni fog. Hiszen a leendő após a vidék egyik legtekintélyesebb, leggazdagabb embere és barátai irigylik ezt a „jó pártit" tőle. Ami pedig a betegséget illeti, eddig is az apa gondoskodott a kezelés és gyógyitásáról, azt a jövőben is megteheti és ő, a szegény tisztviselő fia, aki eddig a létért küzdött, nyomorgott, nélkülözött, végre nagy, előkelő, gazdag lesz.

Engem is megdöbbentett ezen Hymenhir. Mikor a szokásos szerencsekivánataimmal felkerestem a családot, az öreg ur a következőket mondta:

— Nekem ne gratuláljon, mindez a hátam mögött történt, én sohasem fogok beleegyezni, hogy leányom férjhez menjen.

Milyen megrenditő szavak az apa ajkairól. Mindezek után a hölgyek mégis boldogan készitették a kelengyét, amelyhez az anya a megfelelő anyagiakat férjétől kierőszakolta és a fiataloknak Pesten egy kényelmes, elegáns otthont rendezett be.

Ilyen boldog izgalmak között elkövetkezett az esküvő napja is. Mikor egyetlen gyermeke mirtuszdiszben az apa áldását kérte nagy életutjára, ismételten figyelmeztette őt, hogy még most sincs elkésve, mondjon le és ne rohanjon vesztébe, de az apai tanács hatástalan maradt.

Előkelő nászmenet, elegáns toálettek, a kis város közönsége részben mint meghivott vendég, részben mint nézőközönség, a tömeg, hogy kiváncsiságát kielégitse, mindnyájan jelen voltak és látszólag örvendtek a nagy eseménynek. Csak az édes apa állt ott borus arccal, szomoru, fájdalmas kifejezéssel, mert szeme a jövőbe pillantott.

A fiatalok bevonultak az uj otthonukba, amely, sajnos, csak rövid ideig volt a boldogság tanyája. A fiatal asszony állapota, aki már betegen lépett az oltárhoz, mindig sulyosabb lett. Hetekre, hónapokra ágynak dőlt és legjobb esetben betegszékben ült, semmiféle kötelességet nem teljesithetett, a személyzet saját javára gazdálkodott. A férjet hivatása az iróasztalhoz kötötte, tehát szabad idejében szervezete mozgást, levegőt igényelt. Kezdetben gyengédségből otthon maradt beteg élettársánál, később felesége azt már követelte és féltékenységi jelenetek voltak, ha néha egy kissé elkésve ért haza, ahol lelke tényleg nem tudott felvidulni.

Villongások támadtak, a nézeteltérések mindinkább kiélesedtek, a családi béke fel volt dulva, a följajdulás az egész házban visszhangzott. Ez az életmód, a házifogság aláásta az addig egészséges, erőteljes férfi egészségét is. Nyomasztó gondok nehezedtek vállaira. A szerény fizetése még gyógyszerre sem volt elég. Erzsike állandóan orvosi kezelés alatt állott, utja egyik szanatóriumból a másikba vezetett. Természetesen a szülei fedezték a kiadásokat. A férje pedig Pesten kezeltette szivbaját és nagyfoku idegessége miatt csakhamar nyugdijba küldték. Allásától felmentve, szomoru jövő elé nézett. Hogy a nyomor teljes legyen, Erzsike apja is sulyos beteg lett, sokáig szenvedett, amig a jótékony halál meg nem váltotta földi kinjaitól.

A vagyont felemésztette a sok betegség. A kényelmes uriház, a jól jövedelmező birtok és szőlő, mind idegen kézre került, az értékpapirok elértéktelenedtek és az özvegy édes anya mindenéből kifosztva, gyermekénél keresett menedéket. A fiataloknak annyi gonddal bebutorozott, értékes szép otthonukból egyre vitték a tárgyakat a vagyonmentőbe. Végre lakásukat megfelelő lelépési dij ellenében másoknak átengedték, ők hárman pedig a volt jólétnek ez utolsó foszlányával falun egy kis szoba-konyhából álló lakásban huzódtak meg s most egymás szemére lobbantják, hogy „te" vagy oka szerencsétlenségemnek.

Mi pedig elmélkedhetünk azon a kérdésen, ki volt ennél a házasságnál a csalódott fél. A hozomány vadászó férfi-e, vagy a szerelmes asszony, kinek esze a szivének nem tudott parancsolni?

S. A.

Delhi

A mai Delhi ujabban India fővárosa, a külföldi illusztrált lapokból és a moziból eléggé ismeretes az olvasó közönség előtt. 1877-ben itt volt a nagyszabásu Durbar, amelyen lord Lytton Victoria angol királynőt India császárnőjévé kiáltotta ki. 1902-ben ujra egy fényes Durbar alkalmával VII. Eduárd angol királyt koronázták India császárjává, majd 1911-ben a mostani angol királyt, V. Györgyöt. Ez volt tán a legfényesebb valamennyi között. Ekkor lett Delhi az indiai angol császárság fővárosa Kalkutta helyett.

A mai város modern, széles utcákból áll s kbl. egy negyed millió lakóst számlál, akiknek legnagyobb része hindu és mohamedán. Egy szép, nagy folyam partján kereskedelme virágzó. Van benne 4 keresztény templom is, muzeum, könyvtár, archeologiai intézet. De ez mind eltörpül a régi 7 (a mai már a 8!) Delti romjai mellett, amelyek az uj várostól délre 126 km. területü sikságon találhatók.

A keleti kényur szédületes hatalmától egyik eklatáns megnyilatkozása, hogy egy szép napon ott hagyja a régi fővárost, rabszolga erővel ujjat épittet, és természetesen az udvar fényében óhajt sütkérezni egy egész csomó ember hiuság- és érdekből, a régi főváros pedig lassankint muzeális jelleget ölt fel.

Ennek a körülménynek köszönhetik a turisták és az archeologusok, hogy Delhi mellett a földteke legnagyobb és legérdekesebb romjait élvezhetik. Igaz ugyan, hogy a turisták meg a katonák nagyon sok aranyat és drágakövet leszedtek már a márványpaloták falairól, de azért még mindég ezen a helyen található a világ legnagyobb és legérdekesebb romterülete. Itt találhatók olyan siremlékek és paloták, mint aminőket a Hindu Siremlékben bámult meg a moziban a nagyközönség, vagy amit még ma is természetben lehet csodálni Agoa mellett (Tands-Mahel), amelyet a világ legszebb épületei közé számitanak.

A régi Delhi 3½ évezreden át a világ legelső, legértékesebb fővárosa volt. Ebből érthető, hogy a szakadatlan csatározások tárgyát képezte, mert minden kényur hiuságát és kincsszomját izgatták tevezetességei és kincsei. Hiszen az egész világ láthatta, hogy mennyi az arany és a drágakő a trónuson és a paloták falain.

A világhires trónus aranyból volt készitve 2 m. szélességben, pazarul diszitve gyöngy- és drágakövekkel. Hátsó részén két életnagyságu páva volt látható kiterjesztet farkokkal, amelyek India legdrágább ékköveiből voltak összeállitva. A két páva között egy papagály egyetlen smaragdból kifaragva szintén életnagyságban.

Egy másik mágnes volt a lázitókra nézve a régi nagy-mogul palota. Ha Delhi nyolcadszor is elpusztulna, még mindig nagy csomó ember járna e vidéket, csakhogy ezt a palotát megbámulhassa.

Kelet felé, a folyó partján, egy négyszög kilométer területet foglal el ez a csodálatos palota. Kolosszális és mégis könnyed épület, amely falaival és tanyáival a Kremlt, kapuival az angyalvárt juttatja emlékezetünkbe. Erről az épületről mondják, hogy felülmulja pompában és nagyszerüségben mindent, amit évezredek lefolyása alatt pápák, császárok és kurtizánok számára Kelet és Nyugat művészei létrehoztak. A méretek, az arányok, a márvány, a drágakövek mind igazolják, hogy a mesés Indiában vagyunk. Szinte vakitó fehér márvány mindenütt, az oszlopok szobrsázati diszitése drága, féldrága kövekkel kirakva, s platoni aranylemezekkel ékesitve. És itt nem leszünk lehangolva a kopottság érzése által mint pl. az Alhambrában, itt minden ragyogó tiszta uj és ép, mintha csak tegnap rakták volna le a művészek szerszámaikat.

És aki győzi pénz — meg erővel, bejárhatja az egész 126. km. iesületet, és lépten-nyomon emelkednek ki bokrok körül vagy a vetésekből a világ legnagyobbszerü, legérdekesebb romemlékei...

És talán nincs is nagyon messze az időpont, mikor a nyolcadik Delhi is pusztulásnak indul, mert a szovjet, a hindu nacionalizmus meg a mohamedán fanatizmus mintha készülne megdönteni az angol világhatalmat Angliában...

Dr. Veterán.

A walesi herceg ruhatára

Buenos-Ayresből irják, hogy az angol trónörökös aki világkörüli utazása alkalmával legutóbb ott tartózkodott, nemcsak természetes és rokonszenves lénye, hanem kifogástalanul előkelő megjelenése által is hódította meg az argentiniai főváros közönségét.

Az egyik buenosayres-i napilap tudósítója részletesen beszámol a walesi herceg szokásairól, életmódjáról és többek között arra utal, hogy Edward trónörökös az öltözködés terén kitünő izlése révén ma már ép olyan mérvadó, mint annakidején nagyatyja, VII. Edward király.

Igy többek között ő tette ismét népszerüvé a háború óta divatjamult „cilinder" viselését és előszeretettel viseli az alacsony kemény inggallérokat, amelyek divatja azóta szintén általánossá vált. Amig a fiatal herceg a londoni királyi palotában lakott, nem rendelkezett izlésének megfelelő ruhatárral, mert V. György király nem szereti a fényüzést és határozott ellensége a divathóbortnak. 1920. óta azonban, amióta a trónörökös saját palotájában lakik és önálló udvartartással rendelkezik, a walesi herceg — „általános megelégedésre" — ismét irányithatja az előkelő férfidivatot.

Ezen a téren pedig Edward herceg Brummel, Sagen herceg, Ragian lord és nagyatyja méltó utódjának bizonyult. St. James-i palotájában egy négyszobából álló ruhatárat rendeztetett be és udvari szabójának vezetése mellett négy komornyik ügyel fel az egyes szobákban elhelyezett egyenruhákra, diszruhákra, öltönyökre, kabátokra, bundákra és sportöltözetekre, amely kifogástalan rendben tartását, tisztitását és vasalását, valamint a ruhatár állandó kiegészitését a trónörökös személyesen ellenörzi.

A cikkiró még azt is megjegyzi tudósitása végén, hogy egy nagyszabásu ruhatár fényüzését sok európai uralkodó és keleti fejedelem engedte már meg magának anélkül, hogy a walesi herceghez hasonlóan irányithatta volna a divat kialakulását.

Szmoking gallér

Az idei téli női divatban a szmoking gallér is szerepet játszik. Ezzel igen egyszerü ruhát is diszessé lehet tenni. A gallér rendesen a ruhaanyagából van hamis hajtókával. A selyem nyakkendő a szmoking nyakkendőt utánozza. Igen eredeti a fekete ruha, amelynek magas szmoking gallérja bibor színü béléssel, a nyakkendő pedig arany laméből készül.

Estélyi belépők

A mai belépők sokszor fantasztikus formát vesznek fel. Csincsillával, hermelinnel diszitett köpenyek és keppek mellett nagyon alkalmas a nemes szörmékkel, csipkékkel és tollakkal kombinált belépők is. Rendkivül elegáns a képünkön bemutatott belépő, amelyet legutóbb egy bécsi operettszinpadon láttunk. Felső része hermelinnel, alul pedig csipkével van diszitve. A csipke varrását is hermelin takarja. Az alsó szegélye structollakkal van körülvéve.

— Kérem uram ez a pénz hamis.
— No hallja, azért a hamis levesért csak nem fogok jó pénzzel fizetni.

Ki beszél többet a férfi vagy a nő

A nők alkalmasint szobrot fognak állitani egy férfiúnak, aki akkora érdemeket szerzett magának velük szemben, mint előtte bizonyára csak nagyon kevesen. Ez a férfi, akire a világ valamennyi nőjének szobra vár. *Dubouton* belga pszichológus, aki elméjének minden élességét, azonfelül sok évi tudományos tapasztalatait latba veti, hogy a férfiakat meggyőzze arról, milyen szégyenletes tévedésben voltak évszázadokon, sőt évezredeken keresztül, amikor egyre azt hajtogatták, hogy a nő többet beszél, mint a férfi. Pedig ez a megcsontosodott állitás, jelenti ki határozottan Dubouton, egyáltalán nem felel meg a valóságnak. A kiváló tudós évek hosszú során át tartó tanulmány révén az elelnkező véleményre jutott. Matematikai alapon mutatja ki ugyanis, hogy a férfi percenként 4 szóval többet beszél mint a nő: Dubouton gondolatmenete a következő:

A férfi életének óriási részét a kenyérkereset és a politika tölti ki. A kenyérkereset és politika két olyan tárgykör, amellyel a nő nem törődik. Van ugyan két tárgykör, amelyről a nő többet beszél, mint a férfi, tudniillik a cselédkérdés és a toalett, ez azonban Dobuton állitása szerint nem játszik a nők életében olyan lényeges szerepet, mint a férfiakéban a kenyérkereset és a politika. Van ezenfelül még egy tárgykör, amelyről mindkét részen sokat beszélnek: *a szerelem*. De ezen a téren is alapvető tévedésben szenved az emberiség. A belga tudós meggyőződése és pontos matematikai számadatai szerint ugyanis a férfi sokkal többet beszél a szerelemről, mint a nő, már csak azért is, mert a nő ebben a tekintetben sokkal diszkrétebb. A nő ugyanis a belga tudós véleménye szerint csak akkor kezd a szerelemről beszéini, amikor már a szerelemnek nincs aktuális jelentősége. Hogy mi ez az aktuális jelentőség, arra vonatkozólag Dubouton egyelőre nem nyilatkozik. A tudós végső következtetése ez: Teliesen meg kell szabaditani a nőket egy meg nem érdemelt szemrehányástól.

Dubouton úr kijelenti, hogy tanulmányait ezen a téren folytatni fogja. Az epés belga nyelvek kisütötték, hogy ha Dubouton úr hosszú életü lesz és tanulmányait élete végéig folytatja, halálos ágyán esetleg ezekkel a szavakkal fog belőle a lélek elszállni: A nők egyáltalán nem beszéltek világéletükben soha semmit.

A szakállas hölgy halála.

Talán kevesen tudják, hogy Miss Pastrana, a múlt század közepén nagy hirességre jutott szakállas hölgy hogyan halt meg. Aligha hinnők: szerelmi bánatában. Szebasztopolban ugyanis halálosan beleszeretett egy angolba. Tudta, hogy ijesztően rút s szebbé akarván magát tenni, leberetválta dús szakállát. De nagyon rosszul járt szegény, mert impresszáriója folyton bántalmazta emiatt, az angol pedig úgy találta, hogy Julia kisasszony szakáll nélkül még csunyább, mint azelőtt volt. Erre mérget vett be, de öngyilkos kisérlete nem sikerült, hanem melankóliába esett s az vitte a sirba.

A DUNÁNTÚL VASÁRNAPJA

Kiváncsiságok

Az emberi gyengeséghez tartozik a kiváncsiság. Azt tartják ugyan, hogy az női erény, mert már a biblia szerint is szigoruan bünhödött a Kánaánból Szodoma városába telepedett Loth felesége, kit midőn a város gonoszsága miatt elpusztitásra itéltetett, őt különös kegyelemből egy angyal a városbóli menekülésre figyelmeztetett azzal a kikötéssel azonban, hogy visszanézni nem szabad. De hát az asszony akkor is már asszony volt, a kiváncsiság legyőzte benne a tilalmat, visszanézett és menten sóbálvánnyá változott. Jaj! Mi lenne ma, ha minden kiváncsi nő és férfi sóvá változnék?! Milyen olcsó lenne a só!

Pedig ez alkalommal én is kiváncsi vagyok és azt kérdezem, miről jó az, hogy a kopasz emberek leborotváltatják fejeiket? Különösen most télen? Az már régibb idő óta divat a férfiaknál, hogy egész rövidre nyiratják hajukat, ezzel mintegy eltüntetni akarván a kopaszságot. Jól van, hadd higyjék, hogy akkor nem látszik annyira a kopaszság. A tükör is tud néha hizelegni és nem igazat mondani.

A nap- és esőernyő használatba vétele óta, szerényen foglalt helyet a kulturvilág közszükségleti tárgyai között. Közszükségleti tárgynak neveztem, mert eddig még a nap- és esőernyők nem lettek sem a ruházati cikkek, sem a házi berendezések osztályába sorozva, tehát olyan átmeneti szükséges rossz hivatását töltötték be. Nőknél föleg olyan volt, mint a retikül, hogy legyen valami a kézben, mint a somogyi atyafinál, kinek üres vászon tarisznya lógott a nyakában, kit midőn kérdeztek, mire való az üres tarisznya? Hát azt felelte, hát akkor mibe tegye a kis bicskát, mert a nagy a csizmaszárban volt.

Szóval az ernyő eddig nem sok vizet zavart az ő karcsu, különféle alaku, legtöbbször hajlitott végü nyelével, sőt még bot helyett is használható volt. A mindent felforgató divat e téren is ujitást kezdett. Az eddigi hosszu-vékony nyeleket átalakitotta rövid-vastagokká oly annyira, hogy egyikmásik női kézben valóságos dorongokat látunk. Itt is bánt a kiváncsiság, miért kell az ernyőnyélnek most olyan otromba vastagnak lennie?

Talán megbocsájtható az a kiváncsiságom is, hogy miért kellett a nők nagy részének szép barna vagy gesztenyeszinü hajfürtjeit mesterségesen kesévé, azaz pardon, aranyszőkévé varázsolnia? Teljesen tisztességes nők sem tudtak ellentállni ezen bolond divatnak és váltak máról-holnapra kaméleonokká. Jó, hogy ezen divathóbort, mint a többi is, lealkonyult, sőt a mult évben lábra kapott, eléggé el nem itélhető bubifrizura őrület is kezd megunt lenni, ugy, hogy a hajhóhér Figarók, most a lenyirási munkadijért majdnem cserébe adott selymes hajfürtökből készitett parókákat drága pénzen kezdik visszaadni a könnyelmü divatbábok fejeire.

Mert hiába, a bubifrizura sem tett csodákat azokkal, akik minden mesterséges fiatalosságot mutatni akarás dacára sem lettek még egyszer tizenhat évesek, sem pedig olyanokat, kik iránt a vénusi bájakat osztogató sors mostohább volt, nem változtatta át a bubifrizura szépségverseny győztesekké. Sőt némely nő a hátul kiborotvált nyakkal, az arcokon szigoru mértani vonalakkal, hegyes szögben előre nyirt és fésült hajtincsekkel, a valóságnál is rokonszenvetlenebb arcot mutat.

Végül, ha sóbálvánnyá változom én is, de arra mégis kiváncsi vagyok, hogy mikor jelennek meg a kifestett száju, a bubi és etonfrizurákkal elformátlanitott, női szendeséget és szerénységet levetkőzött, de a női „kimondhatatlanból" izléstelen férfi alsónadrág alakuvá előléptetett u. n. „pizsamába" bujtatott, lehetőleg minden természetes női testdomborulatot lenevelt, elfiusitott és az eddigi férfi és női nemen kivül kitermelt, harmadik „sem fü, sem fa", vagyis nemtelen nemü nők?

Cse-Cse.

A gyermekbál jelmezei

A gyermekbálok jelmezeiben alig van változás. A régi jelmezek formája, stilusa csaknem változatlan, ami abban találja magyarázatát, hogy a gyermekbálok manapság nagyon ritkák.

A középső modell egy ifju pár. A pásztornő a kéményseprővel, amely Andersen meséjét illusztrálja. A két hölgy kétszárnyú szoknyácskát visel, amely felül sima, az alsó rész pedig sürün berakott. Virágminták selyemből alkotják a felsőrészt, rokokó stilust adva a ruhának. Sima selyem kendő középen rózsával nyugszik a vállon. Pásztorsapka egészíti ki a jelmezt.

Egész olcsó fekete fényes klottból magas gallérral készül a kéményseprő jelmeze. Ez elől a csipőig gombsoros, vékony fekete vadbör-öv öleli

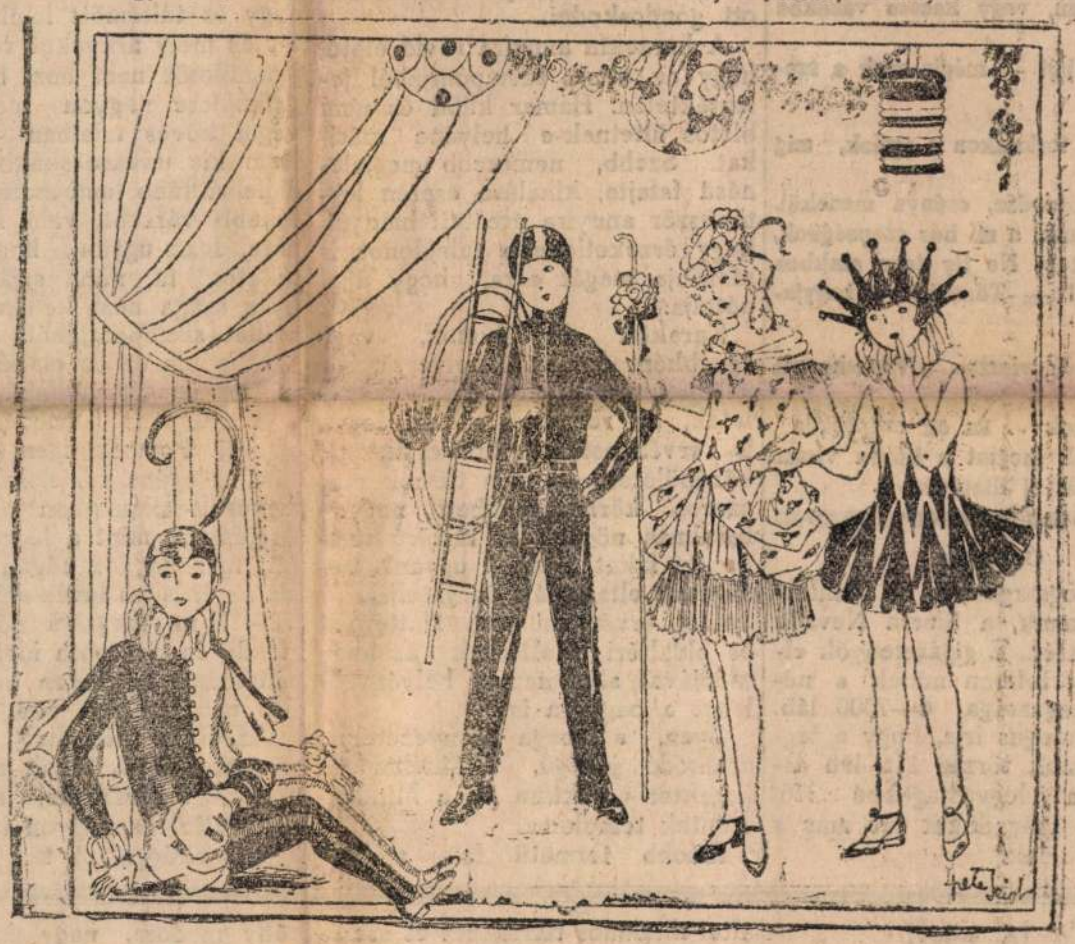

át a derekat. Nélkülözhetetlen kellék a seprő és a létra, éppen úgy, mint a fekete kéményseprő-sapka. A bál után, egy kis átalakitással, fehér gallérral ezt háziruhának lehet használni.

Igen csinos az első ábra kosztümje, amelyet fiúk ép úgy használhatnak, mint leányok. Kétféle anyagból készül, piros és fekete selyemből. A két szín tűzpiros gombokkal van összeillesztve, jól állanak hozzá a fácántollas Dante-sapka és fekete lakk szandálcipők piros diszitéssel.

A negyedik ábrát ép úgy lehet Pierettenek, mint Satanellának használni, csupán a szövet szine adja meg a karaktert. Fekete és piros szinü szövetből készült ruha és a Dante-sapka rendkivül bájos Ördögzsokét elevenit meg. Kék és sárga, kék és zöld, sárga és lila és piros és kék szövetből készült ruha és a nyakon gallérdisz, a fejen pedig a Pierrette csörgősapka adják a teljes jelmezt.

Sokkal könnyebb az itt bemutatottaknál a gyümölcs- és virágkosztümök előállitása. Ezekhez az illető gyümölcsnek vagy virágnak megfelelő szinü, világos selyemruhácskát kell használni és a virág vagy gyümölcs formáját kell a ruhának megadni. Természetesen a virágnak vagy gyümölcsnek a megfelelő fejdisz itt is szükséges.

Divatos gyöngy sapka

Az estéli toaletteknek egyik legkeresettebb disze a gyöngysapka, miként a kép mutatja. Krep zsorzsettre, krep gézre vagy tüllre szines üveggyöngyöket varrunk és pedig a ruha színéhez alkalmazva.

VIRÁGCSOKROK SIRÁSA

— Egy csendélet alá —

Irta: Nikelszky Géza.

Ma vége-hossza nincs dicséretőknek,
Hogy tündérkerité tették a szobát!..
A könnyek mégis a szemükbe szökmek —
Könnyeiken a szívük dobog át...

— Hazudnak mind, kik azt mondják:
„Szeretnek!"
Képmutatók!... Kegyetlen Juditok!
Fejünk veszik, mint Holofernesznek,
A kert, a rét törzsünkkel borított!

Ó jaj! Testünktől messze, szétta-golva,
Díszül, szobákban vért hullajt fejünk —
Ki úgy szeret, hogy életünk kioltja,
Ó jaj! — körében sírni sem merünk.

Míg illatunkat kéjesen beszívják
Ellenünk már is gyilkot rejtenek,
Levágnak s bő vízben szemünk kinyítják,
Lassúbbra fogják az enyészetet.

— Ó illat: kinjaink halálverése!
Boldog halál: szép női kebleken,
Gomblyukban, vagy kecses vázákba téve,
Végünk — jaj! — mégis csak a szemeten!

— Mindig torkunkon a gyilok, míg élünk,
Csak a csenevész, csúnya menekül.
A mi halálunk: a mi bús szépségünk,
Ó jaj, Juditok! Ne ily torz alakban
Szeressetek! — Törzsünkön hagyjatok!...

...De jönnek vissza... Vége-hossza nincs ma
Dicséretöknek... És ők szeptevőn
Mosolyognak megint a bókra vissza
Halálverésük új illatözön...

Óriásfák

A föld legmagasabb fái Kaliforniában vannak, a Sierra Nevada nyugati részén. E gigászfenyők elszórt csoportokban nőnek s némelyik magassága 6—7000 láb. Brewer geologus irja, hogy a legvékonyabbnak törzse 116 láb átmérőjü, a legvastagabbé 276. Mindegyik századokat ért már s dusan zöldelnek.

Pécs szépitése

A szépségesen szabálytalan ágazatú, remek virágú s színbenformában egyaránt nagyon szép gyümölcsü almafától is sok városi ember azért idegenkedik, mert a hernyó nagyon szereti. E mellett a vértetü is könnyen megtámadja.

Ezen ugyan egy kis hozzáértéssel, igyekezettel és szorgalommal könnyü védekezni. Legtöbbször úgyis csak egyetlen példányról van szó. De hát részben túlságosan kényelmesek vagyunk, részben meg időnk sem jut ilyesmire s nem is értünk hozzá. Alkalmazzuk hát a mandulafát. Teljes fejlettsége idején ez ugyan nagyobb valamivel a középtermetü fáknál, de nem sürü lombú és nem sötét levélzetü, úgyhogy egész bátran pótolhatja a közepes termetü gyümölcsfát. Nagyon szép csavarodott növésü, romantikus ágazatú fa és hosszú életü is. E mellett nem kényes. Sziklás talajban csak középtermetü marad.

A Havi-hegyi mandulafák már lassan-lassan kivénülőben vannak. Most lenne ideje pótlásukról ittott gondoskodni.

A barackfa annyira rövid életü, hogy az utca szempontjából jelentéktelen. Hamar kihal és nem biztos ültetnek-e helyébe másikat. Szebb, nemesebb megjelenésü fafajta, kihalása esetén legtöbbször annyira érezteti hiányát, hogy érzéketlenebb tulajdonos is rászánja magát arra, hogy újjal pótolja.

Karakter objektumok, vagy egyébként domináló helyzetü, bár jellegtelen, azaz nem sikerült épületek, ha rendeltetésüknél fogva is érvényesülést kívánnak, pl. középületek, — nem türnek meg szoros környezetükben nagyon hatalmas növésü és túlsürü lombozatú fákat. Ilyenek ugyanis túlságosan eltakarják és gátolják az épület érvényesülését. Háttérnek és oldaltéri kitöltésnek azonban módjával alkalmazva, helyénvaló lehet a nagy fa is.

Ilyen, a maga környezetében uralkodó jellegü, történelmi és karakter objektum pl. a Mindenszentek temploma.

Kisebb termetü fák, melyek lombja a keritésfalon kissé túlnő, nagyon helyénvalók lennének e templomkörüli kis temetőcskében. A féltörpe kajszifák, vagy a keritésfalra kissé rákönyöklő és kihajló ciprusok (tamarix) erre nem alkalmasak. Vagy az ősszel gyönyörü, tompa piros gyümölcsével csodaszép kecskerágó vagy papsapka. Vagy az ugyancsak ősszel piros bogyókkal borított galagonya vagy vadrózsa (pl. a később ismertetett japán rózsák) egy-két példánya, végül a téli zöldek közül a piramis tuja és a tiszafa. A kistermetü díszalma szintén.

Valószínü, hogy közvetlen környékének északnyugati oldalán a pálosok házikója közelében, vagy esetleg ennek udvarán egy piramidális fa nagyon megfelelő lenne. Megkisérleni lehetne. Nincs könnyebb dolog, mint egy fát kivágatni, ha látjuk, hogy nincs szerencsés helyen, mert hisz piaci, kereskedelmi értékével a kivágatás költsége megtérül.

A jó illatú fák közül első helyen áll a hárs. Ez azonban túlnagy és túltömött lombozatú, sötét és mély árnyékot vet, értékes gyümölcsöt nem hoz, bár teának gyümölcse nagyon megfelelő és végül köves talajban lassan nő. Nem kis udvarocskákba való. A diófa ritkább lombozatával sokkal inkább városba való fa, mint a hárs. Igaz ugyan, hogy ez nem „illatos" fa, noha sajátos keserny és szaga nem kellemetlen.

Illat szempontjából értékes fa a tulipánfa és az olajfának egyik, nálunk ismert vállfaja.

A tulipánfa (Liriodendron tulipifera). Pompás, igen díszitő hatású, elegáns fa. Észak-Amerika Egyesült-Államaiban otthonos. Angliában, mint a legszebb parkfát, már nagyon régen becsülik. Ez az érdekes levélzetü fa nálunk 12—15 m. magasra nő, teljesen télálló és virágzása idején nagy, a tulipánhoz feltünően hasonló zöldes narancssziníi virágokat hord.

Az olajfa (Eleagnus). Igen szép, magasra növő, fának minősíthető bokor, fehérszürke, nemezszerü levélzettel és nagyon finom illatú sárgás virággal. A tájkertészetben fehérszürkés színezete miatt ellentétül jól alkalmazható. Van egy középtermetü, fának mondható válfajta is, mely nálunk ugyancsak előfordul. Ilyen olajfa a kisszeminárium udvarán látható, amint lombjaival a kerítésfal mentén kihajlik az utcán. Itt elég jó hatású, mert több, sötétzöld fa társaságában áll. Csupán épületek között, különösen unalmas, szürke színü falak között savószínével kissé élettelen jellegü. Ügyesen alkalmazva, helyénvaló lehet. A ferenciek terén kis gömbalakú fákat láthatunk. Bágyadt, vérszegény hatásúak ezen a helyen. A gömbakác ott jobb lenne, vagy a gömbalakú szil.

Szép, nagy olajfa példány állt ezelőtt kb. 20—30 évvel a mai egyetemi könyvtár (Szepessy-u.) udvarán. Ez is kihajlott kissé az utcára. Gyümölcse november elején és közepén, ha már dér és fagy érte élvezhető, kellemes, édes izü, porhanyós, édesen lisztes belü. Az élénk sárga szinü falak és sötét lombú háttér mellett jól érvényesült. A nebulók nagyon lesték a hulló gyümölcsét és mannának, — a fát mannafának hívták.

A nagyon dekoratív hatású, nagyon szép fák közé tartozik a bodzafa. (Sambucus nigra.) A régiek különösen szerették. A germán fajú népek bogyós gyümölcsét befőzték, mert azt tartották róla, hogy jó vértisztító (nem a csetéről van szó). Germán országok városkáiban és falvaiban ma is kegyelettel ragaszkodnak hozzá. Parkokban mint fát és mint bokrot páratlan szépsége és díszitő hatása miatt egyaránt szeretettel alkalmazzák. Rendkívül dekoratív, nagy, tányérszerü, kissé sárgásba hajló fehér virágjait izzasztó teának használják, sok helyen pedig tészta betétnek alkalmazva kisütik.

Magát a fát is, haragoszöld színével, szabályozott, bőrszerü, nagy levélzetével, gazdag, tömeges koronájával elsőrangú fanemmé avatják, — szépségi szempontból. Kereskedelmi értéke fájának nincs. Sokan nem szeretik, mivel a dongók nagyon kedvelik és túlságosan ellepik virágjait. Zárt helyen, fa-

A jó párti

Van egy ismerősöm, aki ha egy Hymen hirről értesül, minden alkalommal ezt mondja:

— Vajjon a kettő közül melyik lesz a csalódott fél? Vajjon melyik szeméről hull előbb le a hályog? Vajjon melyik siratja előbb ezen életre döntő elhatározását?

Egy házasság történetét mondom itt el.

Pogány Erzsi egy vidéki város patricius családjának egyetlen gyermeke volt. Édes apja előkelő, vagyonos, vezető állásban levő férfi, édes anyja, habár a betegségek egész sorozata rágta-marta gyenge szervezetét, izig-vérig társadalmi lény volt, kifogyhatatlan humorával mindig derüt keltett s ezáltal mindenhol szivesen látták. Ő az anyai, hitvesi és háziasszonyi kötelességek rovására már reggel kezdte a vizitelést és estig vagy tiz-tizenöt családnál bekopogott hozta-vitte a híreket.

Férje hivatalában a szorgalom és pontos kötelességteljesitésnek példaképe volt. Korrekt gondolkodása és kiváló egyéni kvalitásai által általános tiszteletet és szeretetet vivott ki magának.

Erzsike a bölcsőtől kezdve egy gyenge szervezetü, beteg gyermek volt, kinek gondozása édes anyjának — sokoldalu elfoglaltsága miatt — a személyzetre volt bizva. Ez meg is boszulta magát, meg lett a szomoru következménye. Egy őrizetlen pillanatban a kis baba az asztalról leesett, lábát annyira megsértette, hogy dacára a leggondosabb orvosi kezelésnek, mindvégig sánta maradt. Betegsége az ágyhoz, vagy legalább is a szobához kötötte. Mint magántanuló minden szép és nemes dolog iránt érdeklődött. Azt az időt, amelyet társnői játszva, a szabadban ugrálva, vigadva töltöttek el, szegényke az alatt csak otthon gubbasztott. Nézte képeskönyveit, olvasgatott, rajzolt, festett, később nyelveket tanult, művelődött.

Az évek multak, a gyenge gyermek egy csinos hajadonná fejlődött és hiuságát nagyon bántotta testi fogyatékossága. Azon időben egészségi állapota azonban annyira javult, hogy habár az orvosi tilalom ellenére, de ő is táncolt és mulatott. Báios megjelenése, szerény modora, nagy képzettsége, édes apja állása a legünnepeltebb leánnyá avatta. A zsurok csillaga lett, de a sors irigy volt, nem sokáig élvezhette szegényke a boldogságot. A betegség felülkerekedett és a kis mártir járta a kálváriát egyik szanatóriumtól és fürdőteleptől a másikig. Egyik szanatóriumi tartózkodása végzetessé is vált. Volt ott egy öreg nénike, akit az unokaöccse meglátogatott, mely alkalommal megismerkedett Erzsikével is és a következő látogatások már kevésbbé a nénikét, mint Erzsikét illették. És Amor űzte a játékát, fonta a rózsaláncot.

Erzsike titkába beavatta az édes anyját, kinek jóváhagyásával Pálnak egy ujabb szerelmi ostrománál Erzsike a boldogitó „igent" elrebegte.

Mindez a családfő, az atya hátamögött, az ő tudta és beleegyezése nélkül történt, csak hazaérkezve, tudatták vele, hogy Erzsike eljegyezte magát Vargha Pál fővárosi magántisztviselővel, ki vasárnap eljön, hogy a kézfogót ünnepeljék. Az apa hiuságát szörnyen sértette ez az eljárás, bántotta, hogy ily életre döntő kérdésben az ő személyét és véleményét teljesen mellőzték. Beleegyezését a nyilvános eljegyzéshez kereken megtagadta és gyermekét óva intette, hogy beteg állapota mellett egyáltalán házasságot kössön, mert a hitvesi és háziasszonyi kötelességnek nem tudna megfelelni, ami idővel a legrettenetesebb következményeket vonná maga után.

Erzsi kétségbe volt esve. Tépő fájdalom marta szerelmes szivét. Sirt, kért, könyörgött az apai beleegyezésért, de az öreg ur hajthatatlan maradt. Ő higgadtan, nyugodtan átgondolva mérlegelte a helyzetet. Talán az életiskoláját járt bölcsnek tapasztalata, talán a szerető apai szivnek a megsejtése volt, amely ellenezte, mert ugy mondta, nem akar hozzájárulni, hogy gyermeke szerencsétlenségbe döntse magát. Erzsinek lelkére beszélt, de hiába, mert a leány váltig hangoztatta, ha édes atyja megakadályozza, ő inkább a halálban keres menedéket, de Pálról, szerelméről soha sem fog lemondani.

Erzsi könnyei az anyját megpuhitották, ő nem birt a férfi ál-

Tarai Teri 1931-ben született Pécsett. Képzőművészeti tanulmányait 1951-53 közt azon a bajai művésztelepen végezte, melyet Rudnay Gyula alapított 1947-ben "Népi festőakadémia" néven a környék fiatal tehetségeinek felkutatására és képzésére. Mint a tanítványok nagy része, Tarai Teri is festőművésznek készült, de különös érdeklődéssel fordult a monumentális festészet és a murális technikák felé. 1965-ben a pécsi Székesegyház restaurálása folytán nyílt lehetősége a falfestészettel való közelebbi megismerkedésre. Ezt több Baranya megyei templom restaurálása követte. 1986 óta a pécsi Janus Pannonius Múzeum restaurátora.

Mozaikkal 1972-ben kezdett foglalkozni. A mozaik, mely a képzőművészet minden más műfaja közt a legközelebb áll a festészethez, nemcsak ragyogó szín- és fényhatásaival bűvölte el, hanem lehetőséget nyújtott biztos rajztudásának és sokoldalú technikai leleményességének kibontakoztatására is. Ez a hosszú évszázadokon keresztül mostohán kezelt műfaj a századforduló szecessziójában új formai és technikai lehetőségekkel gazdagodva másodvirágzását élte. Tarai Teri - aki a hagyományos márvány- és üveglapok mellett felhasználja a Bizáncból ismert aranylapot valamint a kerámiát is - megkísérli e monumentális műfajt a táblaképfestészethez közelíteni, kihasználva a műfaj stilizálásra és dekoratív összhatásokra alkalmas lehetőségeit. A zúzott kő, márvány és kavicsszemek alkotta durva felületből, ragyogó színekben pompázó kerámia- és üveglapokból alkotott virágok, középkori hangulatot idéző templomok naivan kedves sziluettjei bukkannak elő. Lényegretörő kompozícióinak frissessége, finom dekorativitása méltán tarthat számot az esztergomi közönség tetszésére.

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁS

AZ ESZTERGOMI BALASSA BÁLINT MÚZEUMBAN

1988. augusztus 5 - október 23.

TARAI TERI művei

Lánykafej 1974
Virág 1975
Páva 1975
Gerle I. 1976
Lófej 1976
Kis hercegnő 1976
Mese I. 1976
Öreg templom 1977
Mese II. 1977
Tabernákulum ajtó 1977
Felröppenő vadkacsák 1979
Bárányos 1979
Feszület 1979
Varjú 1980
Forrás 1980
Repülő vadkacsák 1980
Táltos I. 1980
Tavasz 1981
Rohanó lovak 1981
Kis menyasszony 1981
Mese III. 1982
Régi templom 1982
Táltos 1982
Torony 1983
Kis virág 1983
Kis Madonna 1983
Madonna 1984
Fiú lovakkal 1984
Szarvas 1984
Szürke bika 1986

T. CSUSNER MARGIT művei

Két páva 1974
Páva 1975
Halak 1976
Bivalyos 1976
Repülő gémek 1977
Tánc holdfénynél 1977
Páva 1977
Baktató gémek 1978
Hullámok 1978
A nagy hal 1979
Kerengő madarak 1979
Aquárium I. 1979
Aquárium II. 1979
Aquárium III. 1979
Hullám 1979
Kormorán 1981
Szántás 1983
Vetés 1983
Aratás 1983
Szitakötő 1984
Gólyák 1984
Fahordók 1986
Szürke gémek 1986
Őszi tánc 1986
Forrásnál 1987
Három kolcsag

T. Csusner Margit festőművész 1905-ben született. Művészeti tanulmányait Pécsett a Gebauer festőiskolában kezdte, majd 1922-től Budapesten a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula tanítványaként folytatta. Szülővárosába visszatérve több mint öt évtizeden át volt a város képzőművészeti életének tevékeny tagja.

A tizenöt éve visszavonultságban élő művésznő most rendhagyó kiállítással mutatkozik be Esztergomban, bizonyítva, hogy ahhoz a generációhoz tartozik, akik idős koruk és hosszú művészeti pályafutásuk ellenére még mindig képesek a megújulásra, művészi mondandójuk átfogalmazására. Az elmúlt évek termékeny hallgatásnak bizonyultak. A művésznő nemcsak stílust, hanem műfajt is váltott. A vásznat és az ecsetet a mozaikkal, a nőiesen finom aquarellt és olajat a megmunkálatlan nyers kővel és kaviccsal cserélte fel. Ezek az első pillantásra közönségesnek tűnő durva anyagok lehetőséget nyújtottak számára a tiszta formákhoz való visszatéréshez. A festészet színvilágát a sötét alapból előbukkanó tompa fényű világos kövek fény-árnyék kontrasztja helyettesíti. Az érdes felület egyenlőtlensége által diktált ritmust a hajladozó, hullámzó vonalak fűzik dallammá. A hajdani Rudnay tanítvány a műterem félhomályában nemcsak anyagában, hanem témaválasztásában is megőrizte a természettel való szoros kapcsolatát, de annak nem lemásolására törekszik, hanem a természeti formák valószerűségét megtartva azt saját érzés- és ízlésvilágának megfelelően alakítja át. Az alapanyag durvaságának, nyerseségének mintegy ellenpólusát képezik a játékosan hajladozó finom vonalak, a könnyedén felvázolt lényegretörő formák. Ellentétekre épülő műveinek kompozíciós egységét a kövek apró taktusai és a vonalak muzikalitásának harmóniája adja.

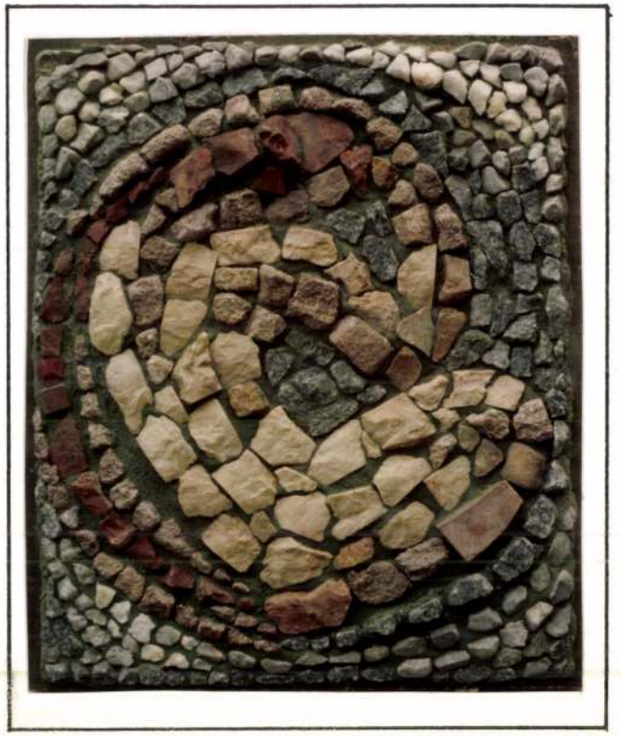

T. CSUSNER MARGIT

TARAI TERI

őrzi Sarmizegethusa neve.

Ez a szarmatákkal jellemzett mozgalom,

jelent 295 lapra terjedő könyve
fel.

okozott eddig meghatározása szempontjából.

több száz darabból áll.

umot igazgató felügyelő-bizottság
a városi általános tisztujítás követ-
az esztendő végén az a változás
gy a nyugdíjba vonult közművelő-
nácsnok, dr. Könyves *Tóth* Mihály
aki hivatalból elnöke a múzeumi
ak, dr. *Csűrös* Ferencz kollegiumi
sztották meg, a nemzeti kulturá-
ddig is igen tevékeny s tettvágytól
unkását.

a múzeum és a közművelődési ház
előmenetelét a háború megakasz-
építési czélra folyósított állami
dékes kilenczedik részlete sem lett
va, a múzeum építési alapja mind-
96.211·48 K-ról, az időközi kama-
·539·80 K-ra emelkedett. A hatvan-
sz. ház bérjövedelméből gyarapodó
ődési ház alapja» pedig 1914 végén
K-ból, a Csokonai-Kör közművelő-
lapja 2704·70 K-ból állott.

umnak még 1913 végén elhatáro-

művelési eszközök budapesti kiállításának retrospektiv csoportjában. A sárospataki tanároknak fontos bizonyítékokat kölcsönzött ahhoz az élénk érdeklődést keltett irodalmi vitához, a mely a Riedl Frigyes által kétségbe vont némely kuruczkori balladák hitelessége felett támadt.

A háború által okozott izgalmas időket arra használták fel, hogy a hortobágyi halmos temetőknek 1911 óta folytatott feltárásáról a Főfelügyelőség és a publikáczió számára részletes leírást dolgoztak ki és azt a leletek túlnyomó részéről készített rajzokkal, a halmos temetők térképeivel felszerelték.

Zoltai Lajosnak a Főfelügyelőséghez beterjesztett eme dolgozatát Pósta Béla szakfelügyelő a Főfelügyelőség előtt a következőképp méltatja:

«A hortobágyi halmos temetőkről, a hortobágyi hidi őstelepről és népvándorláskori temetőről küldött jelentések lelkes örömmel tölthetnek el mindenkit, aki hazai régészetünknek sorsa iránt komolyan érdeklődik.

ula elvtárs

t
u. 16.

Cusner Margit

Közlendő

Taray Lajosné

alatt

Tarai Lajosné

alatt közlöm

Csusner Margit
festő

TARAINÉ CSUSNER MARGIT

15. Kalauz, olajf.	.....	100 P
16. Ifjú, pasztell	.....	85 "
17. Leányfej, pasztell	.....	85 "
18. Kislányfej, pasztell	.....	85 "
19. Önarckép, olajf.	.....	mgf.

Pécsi kiáll. 1933.

TARCSÁNYI OTTILIA

TARCSÁNYI OTTILIA

Cserhátszentiványban született. Magasépítő képesítést szerzett. A festészet mesterségére Farkas András és Réti Zoltán tanította. Az impresszionisták különös hatással vannak rá Nyaranta alkotótáborokban is megfordul. Gyakori kiállító. Pesthidegkúton él.

Művészet határ 2003 kiállítás a Pataky Galériában

2003. OKT. 20 – NOV. 15.

```
blk= b2
3001= 40174858,T,5
3100= Fazekas, Lajos (1834)
3140= m
3162= Töpfer
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3270= 1834
3330= 1910
3420= Nádudvar
9990= xxx0
```

Tarchj

11591.

II. József.

Derékig, kissé jobbrafordultan és koronás kétfejű sassal diszitett talapzatra helyezett tojásdad medaillonban van ábrázolva. Öltözete: hermelines palást és nehéz vért. Ez utóbbi felett az aranygyapjas rend jelvényét és egy másik rendjel szalagját viseli. Körirata:

IMPERAT. CAES. IOSEPH II. PIUS FELIX AUGUS. AD
UIUUM EXPRES.

jelzése pedig alól balra: Vincenzi Tarchj ad Viuum del.
et sculpt Flor.

Rézkarcz, méretei 34.2:22.8 cm.

Sz. n. 22-913
793-913-15
Át. lelt. 10022.

17

végzettség
- tárgyalóképes németnyelv-tudás
- dinamikus, határozott személyiség.

Feltételek:
- felsőfokú műszaki végzettség
- üzemgazdasági kontrolling-ismeretek, szakmai tapasztalat előnyt jelent,
- tárgyalóképes németnyelv-tudás.

Amit kínálunk:
- versenyképes fizetés, modern munkakörülmények, első osztályú képzési lehetőség, letelepedési támogatás (vállalati kölcsön vagy albérleti hozzájárulás formájában).

DIAMOND DESIGN • 1998 • 74991377

Audi • Világszínvonalon, magyar

GYŰJ
...októb
kivágot
Címünk

TARCZAI BÉLA - fotóművész

Világok és virágok. Tarczai Béla fotóművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap a Miskolci Fotógalériában (Győri kapu 27.). Az alkotásokat Szádeczki Zoltán, Miskolc jegyzője ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. A művész 13 éves korában vett először fényképezőgépet a kezébe. Azóta „világokat fedezett fel a masinával". A felfedező utakon gyűjtött virágokból nyújt át most csokrot Tarczai Béla a fotó barátainak. Fotó: F.M.

Észak-Magyarország
1998 09.05.

TARCZAI BÉLA - fotóművész

● **Tarczai Béla** fotóművész alkotásaiból nyílik kiállítás – Visszanéző címmel – szeptember 4-én, pénteken délután 5 órakor a Miskolci Fotógalériában (Győri kapu 27.). Az alkotásokat Szádeczki Zoltán, Miskolc jegyzője ajánlja az érdeklődők figyelmébe.

Észak-Magyarország
1998.09.03.

TARCZAI BÉLA

1998.09.14.

Észak-Magyarország

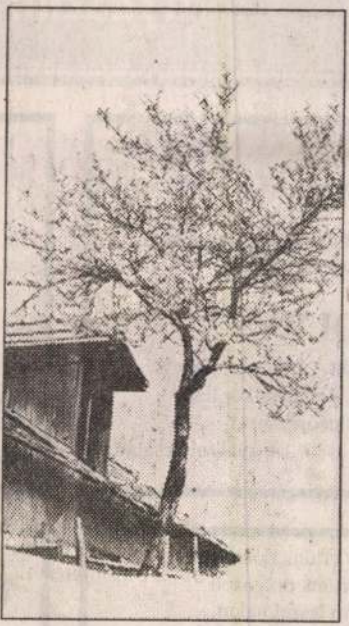

Tarczai Béla Visszatekintő című tárlatát a Miskolci Fotógalériában (Győri kapu 27.) tekinthetik meg az érdeklődők.

ő

Gyászhíre

nyugalom,
ünkben örökké megmarad."

vel tudatjuk mindazokkal,
s szerették, hogy

ZOLTÁN

özött, váratlanul elhunyt.
én, 11.30 órakor lesz
atalozójában.

A gyászoló család.

63 é
csú

"159343/

ely értünk dobogott,
értünk dolgozott,
sem leszel halott,
mint a csillagok."
juk, hogy a drága édesanya,
stvér és jó rokon

TVÁNNÉ

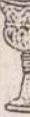

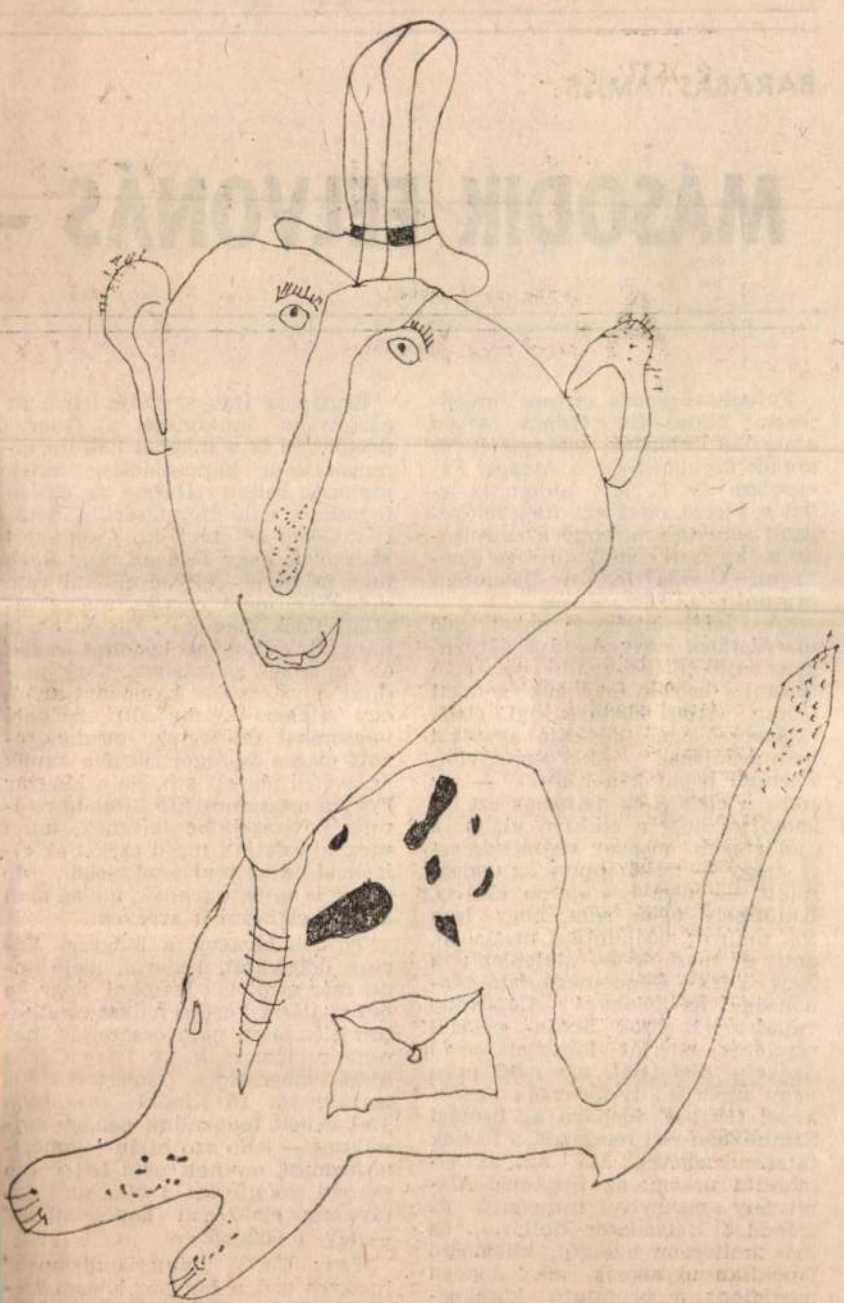

Tarczy Péter rajza

TARCZY Péter

ÉS 1990. január 17.

BARABÁS TAMÁS:

MÁSODIK FELVONÁS –

Felvonás-levonás címmel erőteljesen kifogásolja *Göncz Árpád* amerikai drámairói szereplését és annak körülményeit a *Magyar Fórumban* Cs. I. Nem tudom, ki lehet a szerző, mert azt még feltételezni sem merem, hogy azonos lenne a lap szerkesztőbizottsága elnökével, *Csurka István* konkurens drámaíróval.

„A jóértesültségére sokat adó marxistából maxvellistává lett magyar sajtó érdekes módon jóformán semmi betekintést nem adott Göncz Árpád köztársasági elnök »Rácsok« című darabja amerikai bemutatójának körülményeibe. Ezennel pótoljuk a hiányt" — így indít a cikk. S ez nemcsak azt bizonyítja, hogy a cikkíró utálja a „jólértesült" magyar sajtót, de azt is, hogy — talán éppen az undora miatt — nem is nagyon olvassa. Különben tudna róla, hogy igen sok magyar médiumban megjelent, amit ő most kvázi „leleplez": a New York-i Göncz-bemutató védnökségét az *Emanuel Alapítvány* vállalta. E sorok írója például részletes interjút készített erről *Székely Andrással*, az ABC nevű nagy amerikai tv-társaság alelnökével (1957-ig idehaza az Ifjúsági Színházban volt rendező), a Rácsok társrendezőjével, aki azt is elmondta nekem: az Emanuel Alapítvány mennyivel támogatja az előadást. Hatvanezer dollárral. És más kollégáim tollából, különböző lapokban ugyancsak sok minden megjelent a bemutató körülményeiről, sőt — meglehet, ez fáj Cs. I.-nek — annak *sikeres visszhangjáról* is a New York-i sajtóban.

Mi ebben a leleplezni[illegible]

Ezután az írás szerzője leírja az alapítvány működését a Göncz-premierrel és a magyar kultúra támogatásával kapcsolatban: kinek mennyit kellett fizetnie az elnöki fogadásra való bejutásért, a dedikált Göncz-kötetért, stb. Csak azért szurkolok, hogy *Reagan* vagy *Bush* meg ne tudja, milyen elítélni való dolog ez, mert esetleg utólag elszégyellnék magukat. Hiszen ők is hányszor és hogyan hódoltak annak az amerikai szokásnak, hogy például a választási kampányt (nem egy színházi bemutatót) szolgáló vacsorákat rendeztek, meghatározott magas összegért árulva annak részvételi jegyeit stb. Ha a Magyar Fórum megsemmisítő bírálata nyomán önvizsgálatot tartanak, talán megváltoztatják majd ezeket az elítélendő amerikai szokásokat, de addig is kútba ugranak, utólag nem bírván elviselni a szégyent.

Tovább olvasva a Magyar Fórum dolgozatát, kiderül, ideje lenne már arról is leszokni, hogy a bemutatásra kerülő művet és alkotóit előzetesen nem ócsárolják, hanem reklámozzák. A *Tony Curtis* által kibocsátott, ismertetést is tartalmazó fővédnöki meghívón „fel kellett fedeznünk néhány sajnálatos — jobb szó híján — amerikanizmust, aminek nem lett volna szabad előfordulni a Magyar Köztársaság elnökével kapcsolatban" — így a cikkíró.

Tony Curtis „amerikanizmusa" imigyen szól, a Magyar Fórum szerint: „Göncz elnök nemcsak Magyarország politikai reformjának egyik vezetője (Miért? Nem az? — B. T.) de a nemzet egyik jelentő

Vas. Ujs. 1859.

Fáradt lovag a várkapun
Késő éjjel ott dörömböl:
„Nevében a fejdelemnek
Bocsássatok be! A kaput nyissátok fel!“

Hallja Csáky a kiáltást . . . .
„Bánfi Dénes, térdepelj le! —
Vágj bakó! . . . vágj, csak hamar vágj . . .
Nincs szüksége a halottnak kegyelemre!“

Villog a bárd holdvilágnál . . .
Elsápadnak a csillagok haloványon;
Mi lengeti a fák lombját?
Bánfi lelke száll a mennybe szellő-szárnyon . . . .

Nyithatjátok a várkaput! . . .
Kegyelemnek többé immár semmi haszna;
S a hü szolga Bánfi testét
Sötét bársony szemfödővel betakarja.

S eltemették, lobogót sem
Tüzve gyászos sirhalmára . . .
A sziklavár fájdalmában
Megingott, és csakhogy le nem roskadt rája.

* * *

Ott a sirja, ottan alszik
A nagy honfi bús homályban;
Véle szunnyadt Erdélyország
Dicsősége, szomoru, mély hallgatásban.

És a hont, ha vészek érik:
— Régi krónikában irva —
Szép piros vért buzog fel az
Álmodó hős, koszorútlan puszta sírja.

Thali Kálmán.

Halálos küzdelem a niagarai zuhatagnál.

Alig hogy pitymallani kedett — irja egy amerikai utazó, — midön álmomból hirtelen szokatlan zaj riasztott fel. A sietö léptek, az érthetlen, vésztsejtetö kiabálások azon gondolatot ébresztették bennem, hogy valami szerencsétlenségnek kellett történnie, midön épen ablakom alatt egy harsány hang ezt kiáltotta: „a man in the rapids!“ (egy ember a folyam sodrában.)

Villámgyorsan teremtem ki ágyamból, s ruhámat imigy-amugy magamra hányva, siettem ki az utczára, hol a rendetlenül szaladgáló embertömeg magával ragadott, s akarva nem akarva, futottam én is másokkal az esemény szinhelye felé.

Nehány száz lépésnyire a Niagara esésétől, ennek rohanva tova ömlö viztömegét egy sziget két ágra osztja, mellyeknek egyike az amerikai partot mossa. Itt vannak a félelmes rohamok. Nincs szó, melylyel ez örvényekkel telt zuhatag természetét csak megközelitöleg is jelelni lehetne. Vad hánykolódással rohan a szárazföld és sziget közé szorult folyam, nagy szirttömegeken keresztül le a mélységbe, mintha örökké csak rombolás után szomjuhoznék, s az ösrengetegek ezredes törzseit gyenge nádszálakkint ragadja magával a féneketlen örvénybe.

Midön a szigetre (Goat-Island) értem, a hid, melly ezt az amerikai parttal összeköti, s a zuhatag partja, ezer meg ezer embertöl volt ellepve, kik szorongva csüggtek egy szivrázó látványon. Alig husz lépésnyire a függélyes zuhatag felett, a folyammeder közepette egy köszirten egy fiatal ember kapaszkodott, ki a legnagyobb kétségbeesés közt látszott segély után esengni. Kérdezösködésem folytán megtudtam, hogy három jó barát a megelözö este azon vakmerö gondolatra vetemedett, hogy a zuhatagon fölül a folyamon egy kis sétahajózást tegyenek.

Alig hogy a parttól eltávoztak, a vadul rohanó ár, daczára az evezök minden eröködésének, a kis csónakot megragadta s nehány pillanat alatt a hajókázók kettejével együtt a dühösen tájékzó örvénybe temette; a harmadik (Avery nevezetü,) miután a hullámok a függélyes zuhatag közelébe ragadták, egy uszó fatörzsbe kapaszkodva tartotta fönn magát. Ez volt az, kinek halálos küzdelmeit szemlélni jöttünk.

A legmerészebb képzelem sem képes csak távolról is fogalmat szerezni azon rettentö halálos szorongásról, melly a szerencsétlent tizenegy órán át, a folyam közepén, alig husz lépésnyire a minden pillanatban elnyeléssel fenyegetö zuhatagtól, folytonosan gyötörte. Egész éjen át szakadatlanul ismételt segélykiáltásai a zuhatag mennydörgésszerü vad morajában vesztek el, s csak a kelö nap szánakozó világa fedezte föl a szerencsétlennek borzasztó helyzetét, mellynek hire villámgyorsan futotta át az egész tájt, s föllármázta a szétszórt házak lakóit, kik azon hö vágygyal szaladtak a rémes látvány szinhelyére, hogy vajha megmenthetnék a boldogtalant. De milly iszonyu mélység választotta öt el szabaditóitól!

Mindenki hideg borzalommal, s szorongó szivvel függesztette szemét a habokkal küszködöre. Egyszercsak a nézök egyike, Porter ur, harsány hangon ezt kiáltja: „Ezer dollárt annak, ki öt megmenti!“

És mint viszhang, felelt rá egy másik kiáltás: „Én is ezer dollárt tüzök ki jutalmul a szabaditónak!“

Ez utóbbinak kiléte felül tudakozódván, ezt nyertem válaszul: „egy férfiu délről;“ többet senki sem tudott róla mondani.

A nagylelkü ajánlat a szánakozást egész a lelkesültségig fokozta, s egyszerre mintegy huszan kiáltottak föl a jelenlevök közöl: „Csak még egy óráig tartsa fönn magát, s mi megszabaditjuk!“

De mikép lehetne értesiteni a szerencsétlent e vigasztalásról, hogy erejét megfeszitve, még egy óráig el birja viselni iszonyu helyzetét? ez volt most a kérdések kérdése; mert daczára annak, hogy alig volt tölünk husz lépésnyire, a zuhatag szörnyü zugása miatt lehetlen volt kiáltásainkat megértenie. — Utitársam, Ulke ur, egy fiatal, jeles tehetségü müvész állt mellettem, ki ugyan nem tüzhetett ki ezer dollár jutalmat, de olly eszme villant agyában, melly ezuttal tán a jutalom kitüzésénél is nagyobb volt kivivandó e szerencsétlennek javára. Ö t. i. hirtelen ecsetet ragadott, és a következö angol szókat festette egy ház falára óriási betükkel: „We will save you!“ A szerencsétlen, ki sejteni látszott, hogy e fölirás öt illeti, az ecset minden vonását nagy figyelemmel kisérte szemeivel, s fájdalmasan rázta fejét, midön a festö mázolását bevégezte. Nem értette az angol nyelvet.

Most Ulke ur hasonmódon e szókat irta fel: „Wir retten dich!“ — E fölirat olvasására hirtelen öröm villanyozta föl a kétségbeesett ifjut, arcza láthatólag földerült, s mintha ezt akarta volna mondani: „Nagy Isten, németek vannak itt?! ugy én meg vagyok mentve!“

E pillanatban egy gözmozdony robog felénk, mit félórával elöbb Buffalóba küldöttek mentösajkáért.

Most a kis járművet erös kötelekkel ellátva legnagyobb vigyázattal vizre bocsátják. A nézök lélekzetüket is elfojtva, legnagyobb feszültséggel, remény és szorongás közt lesik az eredményt. A hullámok dühösen csapkodják a sajkát mindenfelül, majd labdakint a magasba vetik, majd leragadják magukkal a mélységbe. A sajka küzd a habokkal, végre irányt veszt, s öt percznyi hánykodás után megszünik uszni. A kötelek egy szirtre tekeröztek, a sajka nem mozdulhat.

A szerencsétlen ifju kétségbeesett tekintettel csügg a sajkán bágyadt szemeivel; — átlátja, hogy ezuttal le kell mondani a reményről.

Minden pillanat drága. Az idöt nem lehet hasztalan kisérletekre vesztegetni. A jelenlevök egyhangulag egy tutaj (talp) rögtönzését inditványozzák, ezer kéz jö mozgásba, férfiak, nök és gyermekek, ifjak és öregek, szegények és gazdagok egyenlö buzgalommal sürögnek a munka körül.

De egy tutaj épitése idöt kiván, s ki tudja, nem hagyja-e el ereje ezalatt a szenvedöt, ki az egész éjet étel és ital nélkül vizben töltötte, körülzugva a vizesés menydörgésszerü robaja által, mellyhez képest a Charybdis orditása csak gyenge zugás volna.

Ez aggodalom egy uj eszmének lett teremtöje. Most egy hordót töltenek meg eleséggel, s azt a hullámokra bizzák. Mintegy láthatlan kéztöl vezetve, uszik e hordó a szerencsétlen ifju felé, ki azt a legbensöbb hála kifejezésével várja, mig közelébe jut; ekkor kiterjeszti felé karját, és sikerül megragadnia. E perczben a hullámok kisodorják a hordót gyenge ujjai közöl, mire az csakhamar a mélységbe merül s végkép eltünik.

Leirhatlan azon fájdalom, melly Avery arczán ez uj csalódásra visztükröződött.

E közben a tutajépités gyorsan halad, a szerencsétlen sovárgó szemekkel kiséri a munka folyását, még erösebben kapaszkodik egyetlen reményhorgonyához, és vár.

A munka be van fejezve, a rögtönzött tutaj hatalmas kötelekkel ellátva, uszik a vizen. Pillanat alatt elcsendesül a zaj, minden szem a hullámokkal küzdö ifju felé van irányozva, minden

sziv hangosan dobog a szorongástól, ezrek kebléből fohász emelkedik az Istenhez a vállalat szerencsés kimenetele végett.

A tutaj gyorsan közeledik a fatörzs felé; Avery kezd reményleni, bátorságot önt belé szabaditói nagylelküsége.

A sokaság visszafojtja lélekzetét, a mint a tutajt az ifjuhoz érni látja. Ez reá akar ugrani, de visszaesik; ujra megkisérti az ugrást, — ugy látszik, meg van mentve. — E perczben a sokaság örömkiáltása rázza meg a levegőt, mi pillanatra elnyomja a hullámok ijesztő zugását. — A szegény szenvedő érzelmei sulya alatt térdre hull, kezét az égre emeli, s szemében a végtelen hála érzete tükröződik. De alighogy a tutaj mozogni kezd, ez is megakad a végzetes szirtben, mellyre előbb a csónak kötelei tekeröztek. Hiába minden erőködés, a tutaj nem mozdul. Most két lovat fognak be, azután négyet, tizet, végre huszat — a szirt megmozdul, ingadozni kezd, eldül.

A megszabadult tutaj akadály nélkül uszik fölfelé, 5—6 perczig küzd a hullámokkal, s nét megdördül a sokaság harsány örömrivalgása, melly az emberi észnek a durva természeti erők fölötti diadalát hirdeti.

Azonban egy legyőzhetlen akadály hirtelen elnémitja az örömrivalgó ajkakat; ez akadály egy négyláb magas vizesés, mit a tutaj, daczára a huzók legnagyobb erőfeszitésének, s Avery kétségbeesett kisérleteinek, sehogy sem bir átuszni.

A legnagyobb aggodalom e pillanatában ismételve hangzik e kiáltás: „Még ezer dollárt a szabaditás jutalmaul!“

Ismét elrobog a gőzmozdony Buffalóba, s hoz magával egy második mentősajkát. Most vagy soha! Pillanatot sem lehet veszíteni: az ifju ereje láthatólag lankad.

Az egész nap sikeretlen kisérletek közt folyt le. Már esti hat óra van, az ég szeme utolszor pillant szerte a világon, megaranyozván a láthatárt bucsuzó sugaraival. Avery 32 óra óta lebeg élet és halál közt.

Az ujon érkezett jármü lassan s biztosan kezd uszni, a tutaj irányát követve. Még egy pillanat, s a sajka mellette van.

Mozdulatlanul, mint azelőtt, csügg a népség az ifjun, ki mohó vágygyal terjeszti ki gyengeségtől remegö karjait a szabaditó sajka felé. E pillanatban a tutaj elörésze, mintegy titkos erőtöl mozgatva, hirtelen fölemelkedik, Avery elveszti az egyensulyt, tántorogni kezd, s az örvénybe bukik. Rémület szállta meg a csak kevéssel előbb remény s örömtől dagadó sziveket. — A bátorság ama maradványával, melly az embert a halállal szemben élete megmentése végetti kisérletekre nógatja, kezd most Avery a folyam ellen uszni kétségbeesett erőködéssel. De a végküzdelem nem soká tartott. — Az örvény megragadta a szerencsétlent, a hullámok keresztülcsapkodnak rajta, s ellenállhatlanul sodorják a mélység felé. A halál nyilt torka előtt még egyszer fölküzdi magát a viz szinére, még egyszer s utolszor pillant a folyam balpartjára, még egy kétségbeesett mozdulata az Istenhozzádnak — s aztán a halálharcznak vége — eltünik örökre!

Most minden tekintet azon oldal felé fordul, merre az elbukott Istenhozzádot intett, s merre figyelni eddig senkinek sem jutott eszébe. Ott térdelt egy nő némán, észrevétlenül, s azon pillanatban, midön a szerencsétlen ifju elmerült, mintha villám sujtotta volna le, élettelenül rogyott a földre. A nő, ki reggel óta e szivrázó pillanatig merev, könytelen szemeit égre emelve, térden állva imádkozott, a szerencsétlen ifju — anyja volt.

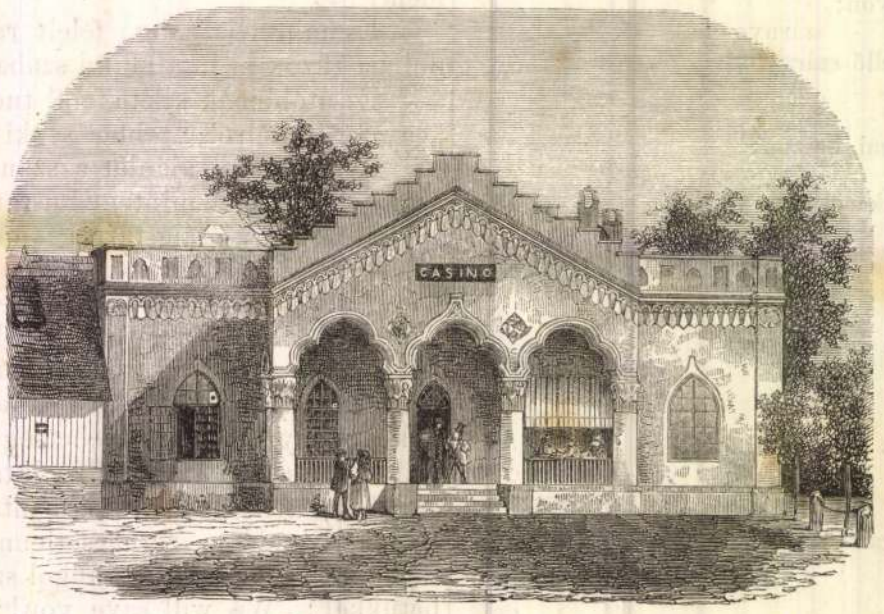

A bajai casino.

A bajai casino.

Egyre hangoztatjuk, s a ki a dolgok mélyébe lát, nem kételkedik rajta többé, hogy a magyart, mellynek lételét eddig, önerején kivül ösi intézmények biztositották, a jelen időben csupán miveltsége tarthatja fenn, csupán az, ha a szellemi téren kiküzdi magának az egyenranguságot más nemzetekkel.

Ezen szellemi mivelödésnek száz meg száz ága van a tudomány, müvészet, ipar, kereskedés stb. külön mezején, mellyeknek folytonos figyelemmel kisérését s lehetőleg tovább fejtését kezdettől fogva czélul tüztük. — A társadalmi téren a miveltségnek hathatós emeltyüi lehetnek a nemesebb élveknek, találkozásnak és eszmecserének azon gyülhelyei, mellyeknek szaporodását napjainkban örömmel tapasztaljuk, — a *casinók*. Ezek szelleme, iránya annyival inkább figyelmet érdemel, mert ezek lehetnek, ha jól vannak szervezve, minden egyéb szellemi mozgalmainknak kiindulópontjai. — Jelenleg Baja város casinójáról szólunk, mellynek csinos épületét rajzban is bemutatjuk.

„Körülbelől 30 éve, hogy a most is fennálló casinó alakult — irja egy bajai levelezönk — későbben, nehány évvel utána alakult az „olvasó egyesület,“ a mit fáradhatlan buzgalmu Jovanovits Pál ur, és nehány társai közremüködésének köszönhettünk, (később „olvasókör“ czimet nyert). — Ez utóbbi volt az elsönek kinövése, mert ez polgári, amaz pedig nagyrészint aristokratai elemekből állott, és mind a két társulat külön fentartotta magát egész 1856-ik évig, ekkor egyesültek. — De vessünk vissza egy pillanatot, és vázoljuk az olvasó-kör viszonyait az egyesülésig, és a két társulatot egyesülten, hogy milly fokon haladt, vagy esett vissza, szellemi tekintetben. — Az olvasóköri társulat 1847-ben a várostól olly feltétel mellett kapott egy telket helyiség épitésére, hogy a szükséges téglaés mészanyagokat a város fogja adni, és a felépitendö helyiséget a társulat tiz évig ingyen fogja használni, tiz év után pedig a város tulajdonává válik. A tégla- és mészanyagon kivül az épület felállitásához szükséges pénzerőt a társulat két pftos részvény utján hitte legczélszerübben kivihetönek, a mit a társulat tagjai készségteljesen fel is karoltak, és csakhamar szép összeget adtak össze, olly feltétel mellett azonban, hogy idövel a társulat pénztá-

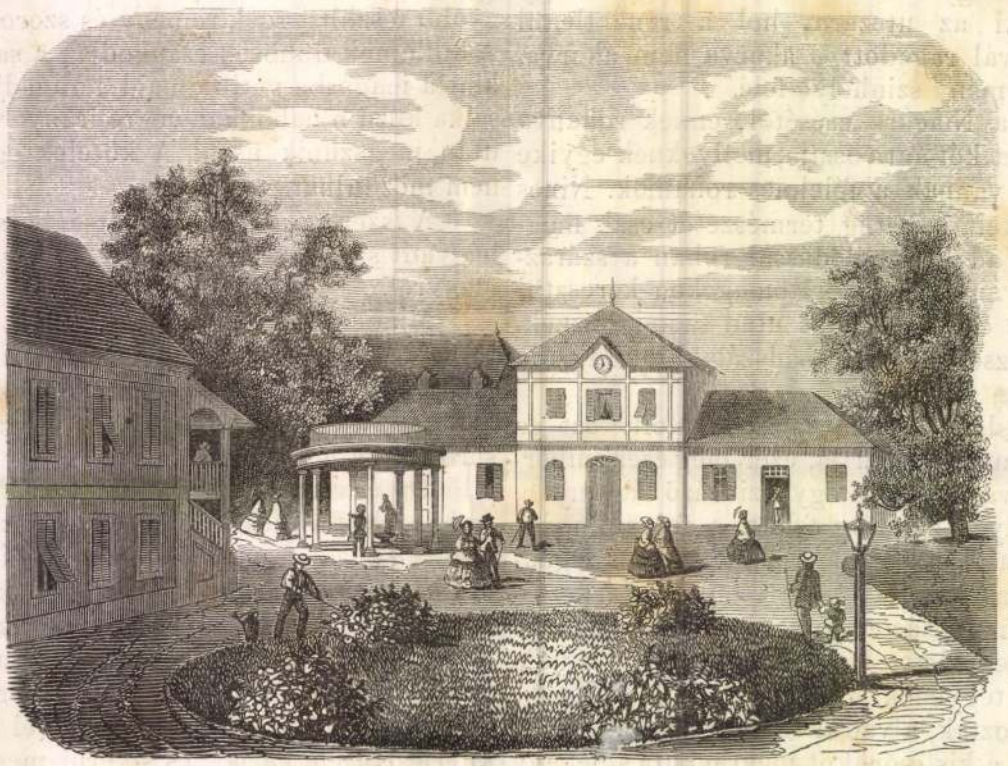

Felső-vasmegyei képek: IV. A tarcsai fürdő.

rából fognak a részvények visszafizettetni. Az épület 1847-ben elis készült, de a forradalom bekövetkezvén, a társulat pénzügyi kezelésére kevés gond fordittatott, annak megszüntével pedig az akkori elnök a társulatnak összegyüjtött szép összegét a már törvénytelenné vált magyar pénzben adta be; ekkor az alapitó-részvényes tagoknak csak az üres pénztár maradt fenn. Azonban $185^4/_5$-dik években a társulat ismét jólábra kezdett vergődni, megszerzett magának egypár száz darab könyvet, azonkivül a takarékpénztárnál letett szintén könyvekre szánt 80 pftot. Ez idő tájban történt, hogy az első helyen emlitett „casinó“ ügye a helyiség tekintetéből nem a legjobban állhatott, s minthogy a tagok a két társulatnál egy részben vegyesen is meg voltak oszolva, megpendittetett a két társulatnak egyesitése. Ez eszme annyival inkább pártolókra talált, minthogy ez által a két társulat közt évek óta tartott surlódás megszünvén, különben is a társulat jövője biztosabb karba helyeztetése szükségessé vált. Az akkori olvasó-köri elnök Kardos Dániel a casinó részéről könnyen megnyeretett, s rövid tanácskozás után az egyesülés határozatba ment. Az egyesités után a társulat megtartotta a casinó nevet, és legelső teendője volt, a tisztek megválasztása. Elnökül választatott V. B. ur, volt casinói tag, ki az egyesités óta folytonosan elnöke a társulatnak, s azzá lőn választva az idei jan. 1-én tartott közgyülésen is.“

Végül még csak azon ohajtásunkat fejezzük ki, hogy a bajai casino, melly egyike a legrégibeknek hazánkban, minél nagyobb virágzásnak induljon. A város mivelt lakosságától méltán várhatjuk azt. Baja mezőváros Felső-Bácsmegyében mintegy 18,000 lakossal bir, kik magyarul, szerbül és németül beszélnek, de mindig jó magyar érzelmüek valának. A hazai kereskedésnek egyik legnevezetesb piacza.

Halálos küzdelem a niagarai zuhatagnál. — (Lásd a szöveget 63. oldalon.)

Felső-vasmegyei képek.

(Folytatás.)

IV. A tarcsai fürdő.

Borostyánkőhöz délnek egy órányira fekszik „*Tarcsa*“-fürdő, csinos, tiszta épületeivel, szép parkjával s gyönyörü, régényes vidékével. Évekkel ezelőtt a tarcsai parkban voltak felállitva a Klauzál Imre által épitett 25 öl hosszuságu üvegházak egész sorai, mellyekben talán az egész világ flórájának minden faja diszelgett. De mint mindennek széles e világon, úgy e maga nemében Magyarhonban tán páratlan virággyüjteménynek át kelle esni a sors változandóságán... Üvegházaknak s virágoknak el kelle adatniok, mint mondják 50,000 pftért .... Azóta e fürdő sokat vesztett ugyan ékességéből, de e veszteséget minden áron iparkodik pótolni a jelenlegi derék bérlő, Márton mérnök ur, ki tudományos szakavatottságánál fogva, mind a források tisztitása s javitása, mind a fürdői épületek s azok környezete rendezése s tisztán tartása körül sokat tön már eddig, s mint tőle hitelesen értesültünk, ezután még többet szándéka tenni, mik után bizton hiszszük, hogy Tarcsa felső Magyarhon fürdőinek legjelesbjei közé tartozand.

A gyógyforrások erős vastartalmuak s mind férfi-, mind pedig (s főleg) *női gyengeségekben* eddig nagy sükerrel müködtek. Kitehát neje gyengeségét gyöngéd szeretetreméltósággá akarja átvarázsolni, az küldje a tarcsai fürdőbe, s bámulni fogja a hatást, mit e fürdő eredményezni képes.

(Folytatása következik.)

Magyar táncz Párisban.

(Február 9-én 1829. *)

„Azon fényes négy bál közül, mellyekkel nagymélt. gróf *Apponyi Antal* császári és királyi követ Párisban a főrangu társaságot e folyó 1829. farsangján megtisztelte, egyikében számos vendégeit valami uj s Franciaország fővárosában mindeddig ismeretlen tüneménynyel akarta meglepni, ugymint hogy magyar házhoz illendőleg az estéli mulatságnak egy része magyar tánczból álljon, a mi annál könnyebben látszott végbe vihetőnek, mivel herczeg Odescalchi László és két gróf Apponyi Rudolf, mint honi tánczunkban tökéletesen jártas urak személyesen jelenvalának; s ennélfogva segitségükkel még három más derék gavallér és tizenkét szép dáma a magyar tánczba derekasan belétanulván, egy igen válogatott és hatszáz személynél számosabb gyülekezet előtt, mellyhez a követ ő excellenciájának a legelőkelőbb tisztviselők és sok főuraságok között szerencséje volt két királyi herczeget, ugymint az Orleansit **) és a Würtembergit, nem különben a Badeni markgrófot is számlálni, február 9-kén magyar öltözetben e következő hat gavallér és tizenkét dáma a magyar tánczra nagy diszszel állott ki, ugy mint :

1. Gróf *Gersdorf*, szászországi gavallér; zöld mentében, viola-szinü féldolmányban és nadrágban ezüstre, a kinek dámái herczeg *Rauzan*-né és gróf *Labourdonnaye*-né, szinte olly szinben és fényben valának.

2. Gróf *Chorinszki*, csehországi gavallér; fehér mentében, kék dolmány és nadrágban aranyra, a kinek dámái két testvér s helvécziai eredetü *Pourtalès* gróf kisasszonyok kék szinben aranyra.

3. Herczeg *Odescalchi László*, setétzöld mentében, megyszinü dolmány és nadrágban aranyra, a két dámái pedig gróf *Meffray*-né és *St. Priest*-né, hasonló szinben és fényben.

4. Gróf *Apponyi Rudolf*, a követ idősebb fia; fehér mentében, megyszinü dolmány és nadrágban ezüstre, s ennek is dámái *Caraman* marquise és *Foucault* grófné megyszinben ezüstre.

5. Sir *Drummond*, skócziai kapitány; setétviola-szinü mentében, méz-

*) Megjelent e czikk a „Tudományos Gyüjtemény“ czimü, legtovább élt s a maga idejében feladtának dicséretesen megfelelt folyóiratunk 1829. évi II. kötetében. A folyóirat szerkesztője akkor Vörösmarty volt. — E közlemény, melly megjelenésekor, mint idősebb olvasóink emlékeznek, igen örvendetes hatást gerjesztett, most sem vesztette el érdekét, midőn annak épen 30-ik évfordulóját értük. Illy csekélységeknek látszó dolgoknak is meg van a magok jelentősége s jó néha reájok visszapillantani. Az akkori s mostani stylistika közti összehasonlitás is igen tanulságos és biztató hatásu lehet. — Szerk.

**) Az Orleansi herczeg egy évvel később, a juliusi forradalom után, mint Lajos Fülöp a franczia királyi trónt foglalá el. — Szerk.

szinü dolmány és nadrágban ezüstre, a kinek dámái *Acton*, angol kisasszony, és gróf *Laroche-Lambert*-né, mézszinü ruhában ezüstre.

6. Gróf *Apponyi Rudolf*, a követ attyafia; biborszinü mentében, világos-kék dolmány és nadrágban ezüstre, a két dámái ugymint *Laroche-Jacquelin* grófné és *Werther* báró kisasszony, burkus követ leánya, világos-kék szinben ezüstre. —

„Mind a két rész öltözetének szabása régi időkből, s a magyar zsebkönyvekből szedett példányok szerint volt igen jó izléssel elintézve, s az urak dolmányának alsó része czifrán kivarrott posztóból, a felseje pedig pánczélból állott. A muzsika Biharinak és a Veszprémi gyüjteménynek nótáiból volt választva, mellyeket ügyes franczia müvészek hathatósan játszottak.

„Hogy pedig a magyar táncznak hőseit és hősnéit, a jelenvaló nagy társaság, e végre emelt magos ülésekről jól láthassa, két-két dáma gavallérjától karon fogva vezettetvén, több szálákon, mellyek remekül voltak felvilágositva keresztül a tánczoló palota felé lassudad lépéssel muzsika szó alatt haladott, egyszersmind is, hogy ezen jelenés annál ünneplőbb, és mind a ritka fényességü vendégek, mind pedig a honi tánczunkat járó uri személyeknek önnön diszéhez lenne alkalmaztatva, báró Koller követségbeli ur, Magyarország czimerével hímezett ruhában és heroldi képviselésben, ugy öltözve mint felséges királynénknak 1825-beli koronáztatásakor Pozsonyban az ország heroldja, előlépő hirdetője és a tánczoló palotába való vezetője volt, nem különben minden gavallér előtt egy urfi, banderista gyanánt, képzelt lovag urának csinos kis fehér selyem zászlócskán festett czimerét kezében tartva lépdegélt, és az urával hasonló szinü és fényü magyar öltözetü volt. — Az egésznek elnézése valóban minden szemet és szivet meghóditott, ugyhogy az egész uri társaság a szép magyar öltözetnek deli szabását és eredetiségét nem győzte csudálni, mert az urak kitünő fehér kócsagtolla és kisded fénylő koronával ékesitett prémes, igen finom izlésü süvege s igen gyönyörüen állott s termetükhez jól illett a palástra felvett czifra hosszu mente, kinek-kinek gyémántos világban sugárzott villogó kardja, és mindeniknek gazdagon kivarrott topánkáján kellemes összehangzásban magyar taréjos sarkantyu pengett, vitézi szint vervén vissza egyszersmind mellükről a pánczélos könlös; a dámák bájoló viselete, a fejeken legdrágább kövekkel ragyogó párta, legfinomabb fátyol melléje tüzve, a csinos magyar vállba szoritott karcsu derekuk s az egész lényükön elterjedt kellem a bejövetelt legpompássabbá tették. —

„Ennekutána a nevezett kar vig kedvvel táncznak eredvén, azt valóban igen jól járta, mind a lassut eleinte hősi komolysággal ejtvén, mind pedig annak idejében a fris magyart remek tökéletességgel czifrázván. Az uraknak férfias és eredeti tánczban való jártasságuk, könnyü és mivelt mozgásaik elragadtatásig tetszettek, képzelhető, hogy a becsület szerető dámák is magukért derekasan kitenni hasonló vetekedéssel iparkodtak, s a természettől nekik bőven osztott kellemet, bájt, elevenséget, igéző könnyüséget tündöklőkké tenni el nem mulasztották; s a nézők, hogy valának meglepve, elragadtatva. Már magában ez a szokatlan tánez, itten, egyszerre különös vala, s hogy azt nagyobb részint, hamar beletanult idegenek járák és — milly kényes könnyüséggel járák! Mind ez, mind a magyar férfi és asszonyi fényes öltözet, a párisi uraságokat a táncz végeztével többszöri tapsolásokra inditotta. Hogy folyt a legpirosabb ajakakról a számtalan sok : c'est charmant; c'est superbe; cela allait à merveille, il y a du caractère dans cela! — — — Je n'ai jamais vu quelque chose de si beau stb. (Gyönyörü! felséges! bámulatosan jól ment, jellemteljes egy táncz! Soha sem láttam illy szépet!) — Virágzó képében tünék elé távolából a magyar haza, azon a napon a követ ő excellenciájának vendégszerető házában.

„De ehhez még egy tudósitást kell csatolnom. A mint előre összetanulták a nevezett párok szükségesképen a tánczot, annak nemcsak egész Párisban hire futamodott, hanem, hihetőleg levél vagy hirtelen utazó által Angliába is át reppent. Meghallja ezt ott gróf Sándor Móricz ur, épen vadászatok létében s ezen tudósitásra hazafiui örömmel telvén el, azonnal lóra ült, s villámsebességgel vágtatva harminczkét óra alatt, ide értvén ama négy vagy öt órát is, a mellyet a vámokon, lóváltás közt, s főképen Dovertől Calaisig a hajón mulasztott, szerencsésen s legjobb egészségben Párisba érkezett, s ugyanazon este a követ és követné ő excellenciájoknak különös örömére a magyar quadrille nézésében részt vett.

„Továbbá, hogy tisztelt olvasóim a magyar quadrille (négyes vagy hatos) rendkivül való elfogadásáról meggyőződjenek, azt is hitelesen tudtokra adhatom, hogy az Orleansi királyi herczeg a magyar négyest tánczoló uri társaságot ő excellenciája gróf Apponyi által tisztességesen megkérette, hogy még e folyó hónapban ő herczegségének pompás házában a Palais royalban „cette danse charmante", a mint tulajdon kezével maga irá, ismételjék.

„Elfog engemet magamat ezen előadás után egy bizonyos érzés, melly örömem közé fájdalmat vegyit. Otthon tulajdon hazájában mikép van ez a táncz! Harmadfél esztendővel ezelőtt egy Mádi nyilván-bálban szinte megvettetését tapasztaltam, az azt járni kivánt férfiak olly bajosan kaptak tánczosnékra. Csokonai rendjei lebegnek előttem s azokkal végzem :

Nemes magyar tánczom! ki ősi nyelvünkkel
S ruhánkkal jöttél ki dicső nemzetünkkel,
Ki európai finnyás lakhelyeden
Máig sem szenvedtél mocskot szépségeden,
Ázsiai szinben fénylik nemességed
S még a módi nem tett alacsonynyá téged,
Im a külső népek bámulják diszedet,
S tulajdon nemzeted nem becsül tégedet.

„Párisban, böjtelő havának, 14-én 1829.

Fekete Gáspár, gróf Apponyi urfiak nevelője."

Tudósitás megjelenése után nem sokára a Tudományos Gyüjtemény a párisi magyar tánczvigalomban használt jelmez-rajzot, egy sikerült divatkép alakjában is közlé. Ezek ruháit a közlő Kostyál Ádám (a most is élő pesti derék szabómester) igy irta le, mellyet, ámbár nem vagyunk divatlap, olvasóink engedelméből, ezuttal szintén a divattudósitások szokott hangján irunk utána :

„A dáma aranynyal vagy ezüsttel gazdagon hímzett finom fehér atlaszból való slep-ruhában, fehér franczia petinet szinte aranynyal vagy ezüsttel ékesitett s köröskörül felcsipkézett kötény, megyszinü bársony magyar váll aranynyal vagy ezüsttel kivarrva; a ruha felső része mellén körül két sor arany vagy ezüst csipkével fénylik, rövid, bő, újja közepén gazdag karkötője alatt szinte abból a csipkéből fodrozás; — öt rőf hosszu és másfél rőf széles franczia petinet fátyola, köténnyéhez hasonló módon aranynyal vagy ezüsttel hímezve; a pártáján, főékességén, avagy főkötőjén alól bokrosan tüzve lefügg, s bájoló termetét kitünteti, nyakát drága kövekkel kirakott arany láncz, mellyen egy kereszt függ, karját arany pereczek ékesitik, fehér atlasz-czipője, hosszu fehér keztyüje.

„A gavallér mentéje, mellynek gallérja párducz-bőr, biborszinü dolmánya, nadrágja égszinkék posztóból aranyra vagy ezüstre; a mente, dolmány körülete és a nadrág sujtás helyett kivarrva, a mente ujja, a régi magyar öltözet szabása szerint, hosszában a posztó két felől egymásra hajtva három egymástól egy távolságban három-három hurokkal van lefoglalva, a topányon körül aranyrojt, a kalpag nyest bőrből veres bársonyból arany vagy ezüst vitézkötéssel, három szál arany vesszővel és kócsagtollal ékesitve, öve a ruhához képest valamint a kard is és ennek láncza arany vagy ezüst."

A nap és fénye.

Laplace, franczia természettudós szerint a bolygók is napok voltak egykor, mielőtt fölületükön megmerevültek; és a ma tündöklő napok is kialszanak egykor. De ha a napfény a világtestek változékony tulajdonaival összefügg; ha a világanyag (Weltstoff) előrehaladó sürüdése következtében, a ködtömegekből napok, a napokból bolygók vagy sötét világtestek lesznek; ha e szerint a napok a világanyag sürüdésének egy állapotát mutatják, mellyben az legtöbb meleget s fényt fejt ki, s mellyben egyszersmind világrendi lételének (életének) legmagasb pontját érte el : akkor könnyen azon gondolatra jöhetünk, hogy a napfényt ha nem is égés eredményének, de mégis egy még egészen tűzfolyó állapotban levő világtest hatásának tartsuk.

A napban fekete foltokat pillantottak meg, s ez ellenkezőleg azon elméletre vezetett, hogy a nap sötét, merev, kihült gömbölyü test s e vélemenyüek nem sokat foglalkoznak a napfény eredetének megfejtésével.

Általánosan elfogadott vélemény volt, miszerint napfoltok az által támadnak, hogy a naptestet környező fényburkon nyilások támadnak, mellyeken a naptest kisötétlik.

De még nem volt egészen megfejtve a napfoltok tüneménye; mert a támadt nyilások széle rendesen félárnyékkal van beszegve s e félárnyékot meg fényfoltok veszik körül, mellyeket, mivel a többi részeknél világosabbak, napfáklyáknak (Sonnenfackeln) nevezték el. — A félárnyékon belől levő teljes sötét helyet, a napfolt magjának nevezik.

A napfolt néha nem bir félárnyékkal. Néha magja hiányzik, ugy hogy csak félárnyék látható mag nélkül. Gyakran elválik a mag s az elválásnál, már előre kis nyilások vehetők észre, mellyeken a félárnyék benyomulni látszik, és mellyeken át, ujabb észleletek szerint, a napfényt egész belterjességében (intensitas) láthatni.

Senhi szerint a félárnyék nem más, mint egy folt, mellyen a napfény minden irányban keresztül huzódik.

A nagy foltok és fényfoltok csak a nap egyenlitőjének táján fordulnak elő; ezeken kivül az egész naptányér mintegy sötét és világos pontokkal vagy pásztákkal (Streifen) van behintve, mellyek gyorsan mozogni látszanak; a nagy foltok és fényfoltok is igen gyakran változnak.

Lássuk mint magyarázták Herschel és követői e tüneményeket.

A napot, mintegy köd vagy felhő fényburok övedzi. Ha e fényburok valahol kifoszlik, szélein a felhő fényanyaga mint fal feltornyosul és ebből támad a fényfolt vagy napfáklya. A fénylő falakból a sugarak a támadt nyiláson keresztül nyomulnak, s ott egy átlátszó, de saját fénynyel nem biró légrétegen hatnak át, mellyen tul egy átláthatlan felhőrétegre akadnak, mi által a félárnyék képződik. Ha e felhőréteg is átszakad, akkor a naptest fölületét láthatni, melly aztán, mint fekete folt tünik föl. Ez a napfolt magja.

Ezen, a mai észleletekkel többé össze nem hangzó vélet képezi alapját a mai tudósok nézetének a nap természeti mivoltjáról. A mult században minden égitestet egyátalán szerves, eszes lények lakául akartak tekinteni. Az öregebb Littrow még az üstökösöket is lakhatóknak állitotta. E föltevés vezérlete alatt s szemüvegén át néztek minden tüneményt. Igy támadott a fönebbi vélet is.

A napfoltokat 1610 körül Fabricius János frisiai csillagász fedezte fel, ki ebből egyszersmind azt is következteté, hogy a nap saját tengelye körül forog.

A napfoltok igen változékonyak. Néha a nap több fordulása alatt megtartják alakjukat, néha majd minden órában változnak : megkisebbülnek, nagyobbodnak, eltünnek s más helyen ismét előtünnek uj alakban. E foltok olly számosak, hogy a napfény mintegy sötét alapon számtalan igen apró pontokból látszik összetéve, mellyek folytonos mozgásban vannak s nem rit-

TARCSÁNYI OTTILIA festő

Nógrád m.-i kirlap

MEGYEI KÖRKÉP '97. máj. 14. BÁTONYTERENYE

Cserhátszentiván – Pesthidegkút – Salgótarján – A kis nógrádi faluból származó, jelenleg a fővárosban élő Tarcsányi Ottilia tárlatát tegnap a Balassi könyvtárban nyitotta meg dr. Csongrády Béla, lapunk felelős szerkesztője.

FOTÓ: GYURIÁN TIBOR

...Salgótarjáni Üveggyapot Rt.-t, a megye első vegyes ...

Tokodi László
tűzifa-fűrészelő és
-értékesítő
2660 Balassagyarmat,
Fáy András u.
Telephely
Telefon:
06/35/315-671
2
(34827)

GURIGRILL KFT.
Mélyhűtött baromfitermékek:
- csirke
- liba
- kacsa
- pulyka
- félkész termékek

nagy választékban, reklámáron.
4
(34828)
Balassagyarmat, Szügyi út 65.
Telefon: 35/300-356.

GLS
ÉKSZER, ÓRA,
AJÁNDÉK

BALASSA
ÜZLETI-SZO
TÉR

Szlovákia

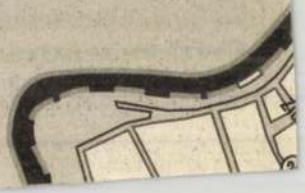

Műkereskedelmi törvény készül

A turkált ruhavásár és az antik asztal most...

A műkereskedelemről annak ellenére alig tudni bármi biztosat, hogy a nyitott szemmel járó polgár számára az utolsó tíz év sikersztorijának tűnik a gazdaságnak ez az ága. Több évtizedes pangás után a nyolcvanas évek közepén vett lendületet a régiségek és a kortárs művészet alkotásainak adásvétele, mára a fővárosban egész műkereskedőnegyed formálódik a Falk Miksa utca környékén. A hozzáértők tudni vélik, hogy a piacnak ezen a fertályán évről évre több milliárd forint értékben cserélnek gazdát a különféle régiségek, műtárgyak. A tényleges forgalomról azonban szinte lehetetlen, hiteles információkhoz jutni, nem utolsósorban azért, mert önálló jogszabály híján a műkereskedők és a galériások egyelőre összehangolatlan törvények között lavíroznak.

– A műkereskedelem presztízsének növelése, a vásárlók érdekeinek képviselete, valamint a kortárs művészet helyzetének javítása érdekében elengedhetetlenül fontos egy műkereskedelmi törvény meghozatala – véli *Éri Gyöngyi*, a Magyar Művészeti Galériák Országos Egyesületének elnöke. Az egyesület – egyetértésben a szakma másik szervezetének, a Magyar Műtárgy- és Régiségkereskedők Országos Szövetségének vezetőivel – törvényjavaslatot készített elő, amelyről most folynak a tárgyalások a művelődési minisztériumban.

A kívülálló számára talán meglepő lehet, de a majdani törvénynek többek között arról is rendelkeznie kell, ki lehet a jövőben műkereskedő. Ma ugyanis bárki foglalkozhat a műtárgyak adásvételével, sőt sokan még most is használtcikk-kereskedői engedéllyel működnek. A nyolcvanas években ugyanis ez az egy besorolás létezett, a törvény nem tett különbséget a turkált ruha és az antik íróasztal között.

– Azt javasoljuk, hogy a törvény hatálybalépése után megfelelő iskolai végzettséghez és szakmai képzéshez kössék, ki kaphat műkereskedői engedélyt – mondja Éri Gyöngyi, aki szerint nemcsak a vevőket, hanem a műkereskedőket is védené ez az előírás, hiszen nagy kockázatot vállal, és a hamisítók prédája lehet a szakmailag felkészületlen galériás.

A bóviárusokat, giccskereskedőket természetesen lehetetlen – és nem is cél – kizárni a piacról. A világon mindenütt erősek a pozícióik és komoly részesedésük van a kereskedelemben. A törvény megszületése után azonban kevésbé lesz kiszolgáltatott a vevő, a jogszabály tervezete ugyanis arról is szól, hogy a jövőben az eladónak igazolnia kell a tárgy valódiságát. A most érvényes, a műkereskedelemre nézve meglehetősen hátrányos adójogszabályok megváltoztatásával ugyanakkor azt is el lehetne érni, hogy érdeke legyen a műgyűjtőnek megbízható, kvalitásos helyen, számla ellenében vásárolni. A vevőnek adott esetleges adókedvezmény, valamint a galériások közterheinek csökkenése pedig többi között a kortárs művek piacának kiszélesedéséhez is vezethetne.

– Az a tény, hogy sokan ma is műkincskereskedelmet emlegetnek, tájékozatlanságukra utal. A valóságban a kincsek zöme ma a múzeumokban van, a kivitelük és a behozataluk szigorú korlátozása csak arra jó, hogy kerékkötője legyen a tárgyak természetes piaci áramlásának – mondja Éri Gyöngyi, aki szerint ma a galériások tehetnek a legtöbbet a kortárs magyar művészet külföldi megismertetéséért. Minderre azonban kevés az esély, amíg a hazai kereskedők jogszabályi háttér nélkül, zavaros viszonyok között dolgoznak.

N. K. J.

Cseh folyóirat a szlovákkérdésről

A szlovákkérdés a XX. században címmel a pozsonyi Kalligram kiadásában és Rudolf Chmel professzor szerkesztésében, illetve bevezető tanulmányával megjelent könyvről már beszámolt lapunk is. Most a prágai tekintélyes tudományos folyóirat, a Stredni Evropa oldalain Petr Pithart, volt cseh miniszterelnök 16 oldalas tanulmányban méltatja ezt az esszégyűjteményt, amely cseh nyelven ugyancsak napvilágot látott. Pithart esszéjének lényege: ez a kötet a cseheket is arra ösztönzi, hogy illúziók nélkül szemléljék a szlovákokkal volt és leendő kapcsolataikat.

Kifejti: illúzió lenne arra gondolni, hogy a csehek és a szlovákok egykor volt közös állama belátható időn belül újra létrejön, ugyanakkor a cseh és szlovák érdekek realista felmérése egyértelművé teszi, hogy nem csupán a múlt közös, hanem – egészen más, mint az állami kapcsolatok – az értelmes és a különböző nemzetek között szokásos együttműködésnél szorosabb az összetartozás tudata.

„Mindkét nemzeti érzésnek, amelyek persze nem azonosak, paradoxonja az, hogy a szlovákok ennek révén kaptak esélyt, hogy önálló politikai nemzet legyenek, a csehek pedig végre csehek maradhatnak saját hazájukban..." – összegzi mondandóját Pithart.

Tanulmányának záró részében pedig külön méltatja a Kalligram kiadó Visegrád-sorozatának jelentőségét. Mint ismeretes, ez a sorozat magyarul, csehül, lengyelül és szlovákul jelentet meg a térség történetének és szellemiségének megértéséhez nélkülözhetetlen munkákat.

Csak emlékeztetőül: eddig e sorozatban Jan Patocka Mi a cseh?, Bohumil Hrabal Skrizofén evangélium ás Adam Michnik Gondban a bohóc című munkája látott napvilágot.

E. F. P.

A kártya a mulandóságról szól

Kiállítás a Néprajzi Múzeumban

A kártya közismerten komoly játék. Hogy mennyit lehet belőle megtudni a jövőről, az titok, de hogy a múltról ékesen szól, az biztos. Például a múlt századról, amikor a kecskeméti Szórakaténusz Játékmúzeum pesti kiállításának tizenhat köz- és magángyűjteményből összeszedett lapjait festették és nyomtatták. Van ugyan köztük egy kis korábbi és későbbi is, a kártyavonatkozású, viccesnek szánt képeslapok közt még „szocreál" is akad, de a zöm múlt századi. A '48 előtti táblabíróvilágnak és *Mikszáth* kortársainak százada. Amikor a kártyaszoba határozta meg a politika és a kultúra egy részét is. Lásd a választási csíny pompás történetét, amit a mai tévéseknek és egyéb kommunikátoroknak minden évben újra kellene olvasniuk. A színlelt fürdőorvosság látszatával végül is csak képzelt hozományt kerítő *Katánghy Menyhértet* egy végtelen vidéki kártyacsata szivarfüstjében és borpárájában teszi képviselővé a ravasz rokon. Mikszáth végül maga is abba bukott bele, hogy túlértékelte népszerűségét. Pedig bizonyára nagyon jól ismerte az akkori pártpolitika lélektani játékait, amelynek stratégiája tarokk- és egyéb csaták közben is formálódott.

A korunkra maradt kartonlapocskák inkább a világ mulandóságáról szólnak. Ki lehetett az a báró *Horváth*, aki csak így, keresztnév nélkül bukkan fel százhúsz évvel ezelőtt egy debreceni arcképes kártyasorozaton? *Tarcsay Lajos* rajzain a kor híressége *Hollán Ernő* (ő ma is utcanévadó), gróf *Mikó Imre* (őt is sokan számon tartjuk), *Gorove István* miniszter volt akkoriban, *Ghyczy Kálmán* pláne pénzügyminiszter, de ki volt doktor *Szubotits*? És ki az a merész *piármenedzser*, azaz mai *kortes*, akinek eszébe jutna kártyapaklit rajzoltatni eleven politikusokról? Pedig biztos hatásos lenne néhány híres figura mint tök filkó, adu ász, Jolly Joker vagy Fekete Péter! Igaz, a hajdani társasági életből nem sok maradt, de az ország számítógépes tevékenységében igazán tisztes százalékot tehet ki a pasziánsz... Ügyes vállalkozók holnapra akár le is védhetik a múlt századi „magyar arczképek" kártyasorozat nyomtatott és szoftverváltozatát. Ügyetlenek talán inkább a művelődéstörténeti jelentőségű tájképes-épületes változatot kedvelnék. Amelyen fölfelé-lefelé egy-egy híres pest-budai épületet vagy festői tájat népszerűsített az 1860 táján élt rajzoló: Mehádiát, Fraknót, Árvát, Orsovát vagy a Gellért-hegyi csillagvizsgáldát, az egykori pesti Városházát, Lövöldeházat, Újépületet, Nyári Színházat, Német Színházat, Nemzeti Színházat... Egyedül a Lánchídról és a Nemzeti Múzeumról mondható el, hogy ma is megvan, és ma is hídnak meg múzeumnak használtatik.

A '48-as idők előszelét megérző *Chwalkovsky Ödön* naiv és délceg „nemzeti jellegű" figuráival az ügyes vállalkozó tiszteletre méltó előképe lehetne. Akár az iparkodást és boldogulást (Industrie und Glück) hirdető tarokkgyártó, *Groszmann Lajos* vagy a kiterjedt *Giergl* család tagjai. Sok kártya kétnyelvű, készítőinek eleinte még jobban ment a német, de – iparkodtak és alighanem boldogultak is. Az egész országot behálózták a kártyakészítő műhelyek, mígnem a bécsi Piatnik pesti leányvállalata... Mit tegyünk, akkor ő volt a „külföldi tőke". És bejött. Giergl Istvánnak és társainak Első Magyar Kártyagyár Rt.-je a XX. századi kártyakészítés nyilván nem rossz üzletét már kénytelen volt átadni Piatnik Nándornak és fiainak. Pedig Giergl Istvánnak köszönhetjük a legújabb „zsugászati szakirodalom" szerint a legszebb magyar lapokat. Giergl Károly 1835 körüli állatos tarokkjának viszont a legbájosabbakat. A kétszáz éves vágújhegyi sorozat pedig a XVIII. századi népi fametszés stílusának igazi remeke, egy magyar „lubok" – ezt az orosz technikát a német expresszionisták az üvegikonokkal egyenértékű hagyományként tartották számon. Én a soproni *Mehrlein Kristóf* vidám biedermeier tarokkját vagy a szecessziós *Tichy Gyula* száz évvel későbbi kártyáját is szívesen venném kézbe.

Mármint, ha még mindig kézbe venném „az ördög bibliájának" lapjait. E lapokat valaha pecséttel meg zárjeggyel védték. Ilyenek is szerepelnek a Talon Alapítvány és a Szórakaténusz Játékmúzeum rendezte kiállításon. De hogy nem hamisak-e?

Sz. A.

Tarczay Lajos

Halálozás

A Középületépítő Részvénytársaság mély fájdalommal tudatja, hogy

TURÓS EMIL

vállalatunk projektvezetője 1996. október 31-én, életének 50. évében elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása 1996. november 14-én 15 órakor lesz a Szent Gellért plébánia urnatemetőjének ravatalozójában. (Bp. XI. ker., Bartók Béla út 149.) Turós Emilt a Középületépítő Részvénytársaság saját halottjának tekinti.

(361206/1K)

Ezúton tudatjuk, hogy

PÁLOS ISTVÁN,

a Medicor volt dolgozója, 1996. október 31-én elhunyt. A temetés, az elhunyt kérésének megfelelően, szűk családi körben zajlott le 1996. november 8-án.

A gyászoló család.

(361248/1K)

Fájdalommal tudatjuk, hogy

DR. KUBINYI MIHÁLYNÉ

Nyitó Magdolna 1996. november 2-án elhunyt. Temetése 1996. november 15-én 13 órakor a Gödöllői temetőben lesz.

(361254/1K)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy

TURÓS EMIL

életének 50. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Hamvait 1996. november 14-én 15 órakor helyezzük örök nyugalomra a Szent Gellért plébánia altemplomában (Bp. XI., Bartók Béla út 149.). Emlékét szeretettel megőrizzük.

A gyászoló család.

(361207/1K)

☎ **Brókercég** befektetési területre tárgyalóképes munkatársakat keres. 06 (20) 391-514, 250-1840. (A058630)

☎ **Budapesti** székhelyű kft. híradástechnikusi végzettségű fiatalembert keres hangtechnikusi munkákra. Gépkocsi-vezetői jogosítvány szükséges. Vállalkozói igazolvánnyal és angolnyelv-tudással rendelkezők előnyben. Jelentkezni lehet munkaidőben, hétfőtől csütörtökig 8–16, pénteken 8–14 óráig: 140-3366-os telefonszámon. (A058420)

Magyar Épületszerelő-ipari Rt. keres vezérigazgató közvetlen irányítása alá tartozó, jó felkészültségű, gyakorlott

FŐKÖNYVELŐT

Feladata:
a társaság gazdasági, pénzügyi, számviteli és adózási tevékenységének irányítása.

Követelmények:
közgazdasági egyetemi vagy szakirányú főiskolai végzettség, gazdasági feladatkörben betöltött vezetői gyakorlat, felhasználói szintű számítógépes ismeretek.

Tehetségének kibontakoztatását elősegítjük, és teljesítményhez igazodó jövedelmet biztosítunk.

Jelentkezni lehet írásban, a szakmai önéletrajz és a végzettséget tanúsító okiratok másolatainak sürgős megküldésével.
Cím: MASZER Rt., 1097 Bp., Koppány u. 13–15.

☎ **Budapest** minden kerületéből és Pest megyéből otthoni telefonos, tárgyalóképes munkatársakat keresünk reklámkampány szervezésére. Jó kereset mellett betanítjuk, valamint kreatív munkatárs részére reklámszervező kft. működtetése átadó. Jelentkezés munkanapokon 7–10 óráig a 169-6602-es telefonszámon. (A058483)

☎ **Budapest** Főváros IV. kerület, Újpest Önkormányzat Gazdasági Intézménye, 1042 Budapest, Viola u. 3–5. felvételre keres felsőfokú képesítéssel rendelkező, költségvetésben jártas, bér- és munkaügyi ismeretekkel rendelkező belső ellenőrt. Szakmai önéletrajzokat, bizonyítványok másolatait a fenti címre kérjük 1996. november 30-áig eljuttatni. (A058001)

IPARI TAKARÍTÓGÉPEK, TISZTÍTÓSZEREK kereskedelmével foglalkozó kft. keres

ÉRTÉKESÍTÉSI VEZETŐT.

KÖVETELMÉNYEK:
*** jó kommunikációs készség,**
*** kreatív, agilis személy,**
*** kft.-s gyakorlat,**
*** angol- vagy németnyelv-tudás,**
*** gépjármű-vezetői engedély.**

FELADATOK:
*** a cég értékesítési és marketing tevékenységének irányítása,**
*** viszonteladói hálózat bővítése.**

Jelentkezni lehet: SANITARI KFT., telefon: 252-5138.
(A057790)

☎ **Csepeli** általános iskola testnevelőt és felsős napközis tanárt keres. 276-6067. (A058567)

DIPLOMÁS [illegible] gyakor-

Keresünk raktári adminisztrációban, gépi számlázásban jártas, leinformálható munkatársat, újpesti munkahelyre. Targoncavezetői képesítés előny. Hétköznap: 169-1147, 8–15 óra között.

☎ **Lakáskassza-hálózatba** szervezőket keresek. 203-5977. (A058526)

Magángimnázium matematika–fizika szakos tanárt keres. Érdeklődni 18–20 óra között: 200-6990.

☎ **Maglódi** telephelyünkre, lakatosmunka végzésére munkatársat keresünk felvételre. Bérezés teljesítmény alapján. Jelentkezni személyesen: Első Fémipari Kft., Maglód, Ady Endre út 25. (A058115)

☎ **Mellékállásban** is kezdhető szellemi munka budapestieknek, 45 éves korig. Tel.: 272-0670, 9–16 óráig. (A058145)

Nagy tanácsadó cég külföldi kliensekkel, számítógépes ismerettel (Winword, Excel) és angolnyelv-tudással rendelkező, megbízható, készséges, jó megjelenésű

titkárnőt

keres.

Jelentkezni lehet önéletrajzzal, fizetési igény megjelölésével. Levélcím: 1443 Bp., Pf. 228. Fax: 363-5079. (F)

MELLÉKFOGLALKOZÁS: 18 000–36 000 Ft. 282-3403.

☎ **Németországi** család gyermekszerető nevelőnőt keres. Fizetés: évi nettó 1 000 000 Ft. Nyelvi főiskola, ellátás, vízum biztosított. 06 (30) 576-803, (A053700)

Nemzetközi üzleti információs és kommunikációs rendszer szolgáltatásainak értékesítésére területi képviselőket és munkatársakat keresünk. Magas szintű szakmai képzést biztosítunk. Bővebb felvilágosítás: (76) 492-295.

☎ **Pánd** Község Önkormányzata háziorvos jelentkezését várja helyettesítésre (lehet nyugdíjas is), december 1-jétől, 6-7 hónapra. Bér megegyezés szerint. Lakás megoldható. Érdeklődni: 06 (29) 430-240, Polgármesteri Hivatal, 2214 Pánd, Fő út 84. (A057403)

Rendkívüli lehetőség! Egészségügyi világprogram terjesztésére keresünk jelentkezőket, másodállásban is. Tájékoztató: november 12-én 18 órakor Budapesten, a Petőfi Irodalmi Múzeumban. (64450/1K)

Vezető márkájú TARGONCAAKKUMULÁTOROK ÉRTÉKESÍTÉSÉNEK BEINDÍTÁSÁHOZ, szerviztevékenység megszervezéséhez, nagy tapasztalatokkal, műszaki és piacismerettel, nyelvtudással rendelkező SZAKEMBERT KERESÜNK az elvárásokhoz igazodó díjazással. Küldje részletes szakmai önéletrajzát „Perpetuum mobile" jeligére a kiadóba.
(A058422)

☎ **Részvénytársaság** igazgatója mellé titkárnőt keresünk. Tel.: 383-1174. (A058122)

SPORTRENDEZVÉNYEK szervezéséhez ambiciózus területi képviselőket keresünk az ország vidéki városaiból. Érdeklődni a 118-4934-es telefonon. Sport Line Bt. (361277/1K)

☎ **Újpesti** magángyógyszertár hálózati gyakorlattal rendelkező asszisztenst foglalkoztatna, 6 órás munkaidőben. Telefon: 169-

Mosógépszerelés: 370-1282.

NÉMETORSZÁGI munkavállalók figyelmébe! Adóiroda Münchenben! Magyarul beszélünk! Az 1994–95–96-os évre, valamint a következő évekre intézztesse adó-visszatérítését nálunk! 15 százalék levonással, azonnali készpénzfelvétel! Az ügyintézési díj utólag is fizethető. Schulstr. 1. 80634 München (Rotkreuzplatz). Tel.: 00-49-89-162033, fax: 00-49-89-133375. (360956/1K)

POINT SECURITY LTD.
több mint 3 éve biztos pont a *személy- és vagyonvédelemben.*
Ismerje meg szolgáltatásainkat! Legyen az ügyfelünk!
Címünk:
Budapest II., Lövőház u. 11., telefon: 135-5257. (A057445)

PARKETTÁSMUNKÁK, parkettával is! 153-1586. (361237/1K)

PARKETTÁSMESTER! 201-4442. (359181/1K)

☎ **PARKETTÁSMUNKÁK.** 173-2386. (A054789)

REDŐNY, reluxa, szalagfüggöny. 06 (30) 490-846. (360651/1K)

TAKARÍTÁS cégeknek is! 370-1282.

☎ **Tapétázás,** szobafestés garanciával. 285-2882. (A058619)

Televíziójavítás garanciával! 248-0454.

TELEVÍZIÓ-, videogyorsszerviz: 294-3824. (360496/45K)

VÁNDOR Teher vállal teherfuvarozást 1–24 tonnáig, költöztetés, gépszállítás, kézi, gépi rakodás, sitt-, söder-, homokszállítás, darus autók és kézi-gépi földmunka. Tel./fax: 280-6564. (360837/1K)

☎ **VILLANYSZERELÉS,** bojlerszerviz. 227-0744. (A058624)

☎ **Víz-,** gáz-, fűtésszerelés. 06 (30) 508-316. (A054824)

Értékpapír

☎ **ÉDÁSZ-,** TITÁSZ-, DÉMÁSZ-, ÉMÁSZ- és más részvényeket vásárolunk. 220-1434, 06 (30) 248-070. (A056684)

KÁRPÓTLÁSI jegyet, részvényeket napi árfolyamon, készpénzért vásárolok. V., Kálvin tér 4. I. 6., 138-3834, 117-9525. (360647/1K)

CB BRÓKER KFT.

Hogyan lehet inflációt meghaladó hozamot elérni?

Személyre szóló értékpapír-piaci befektetésekkel!

„A RICHTER részvény értéke 1996 első félévében 190%-kal emelkedett!"

- Ingyenes befektetési tanácsadás!
- Részvények, kötvények, kárpótlási jegyek adásvétele!
- Határidős tőzsdeindex és devizaügyletek!

CB BRÓKER Kft.

Baja, Jelky tér 3. Tel.: (79) 325-992. **Pécs,** Tímár u. 4. Tel.: (72) 210-974. **Győr,** Czuczor G. u. 26. Tel.: (96) 317-527. **Debrecen,** Csapó u. 2. Tel.: (52) 429-696. **Szolnok,** [illegible]

Közlemények, információk

Elveszett

☎ **Szakács** Józsefné, Ostffyasszonyfa, Hegyalja u. 2. sz. alatti lakosnak a 42/1991. sz. vállalkozói igazolványa, bélyegzője elveszett, helyette másodlag lett kiadva. (A058494)

Tanfolyam

A Katedra Nyelviskolában (minősített nyelviskola) november 18-án indulnak angol, német, olasz, francia, spanyol, orosz, magyar tanfolyamok. Budapest 10 pontján már 4990 forinttól. Beiratkozás: november 12-ig 12–18 óráig, V., Fővám tér 2–3. Információ: 118-2023, 118-2051.

☎ **Regisztrált** munkanélküliek, pályakezdők részére: gyógypedagógiai asszisztens (felsőfokú), gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző, lakberendező, dajkatanfolyam. 342-7305, 351-2389. (A058116)

Egyéb

A Károlyi István Gyermekközpont igazgatósága a gyermekközpont alapításának 39. évfordulóján, 1996. november 15-én 9-től 18 óráig az intézet valamennyi volt növendékét baráti találkozóra szeretettel várja. (F)

☎ **A Municipal** Önkormányzati Kárpótlási Jegy Befektető Részvénytársaság (1051 Budapest, Arany János u. 16.) igazgatósága értesíti tisztelt részvényeseit, hogy **1996. december 16-án 11 órai kezdettel** KÖZGYŰLÉST TART, melynek helyszíne: **BM Duna Palota** (1051 Budapest, Zrínyi u. 5.). Határozatképtelenség esetén a közgyűlés változatlan helyszínnel és napirenddel 1996. december 16-án 11.30 órakor kerül megtartásra. Az ismételten összehívott közgyűlés a megjelentek számától függetlenül határozatképes. **A közgyűlés napirendje:** 1. Beszámoló a társaság 1996. évi gazdálkodásáról. 2. A felügyelőbizottság működési rendjének jóváhagyása. 3. A társaság könyvvizsgálójának megválasztása. 4. Egyebek. A közgyűlésen minden részvényes személyesen vagy meghatalmazott útján vehet részt. **MUNICIPAL RT. IGAZGATÓSÁGA.** (A058232)

☎ **A Vektor** Bróker Befektetési és Értékpapír Forgalmazási Részvénytársaság (1051 Budapest, Arany János utca 16.) értesíti a társaság részvényeseit, hogy 1996. december 16-án 8 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Helyszíne: Budapest, Arany János u. 16. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés változatlan helyszínnel és napirenddel 1996. december 18-án 9 órakor kerül megrendezésre. Az ismételten összehívott közgyűlés a megjelentek számától függetlenül határozatképes. A közgyűlés napirendje: 1. Az alapszabály módosítása. 2. Egyéb kérdések. A közgyűlésen minden részvényes személyesen, vagy meghatalmazottja útján vehet részt. A szavazati jogosultságot a részvényesek a helyszínen, a részvények bemutatásával igazolhatják. Vektor Bróker Rt. igazgatósága. (A058236)

☎ **A Genius** Tehetséggondozó Iskola (1213 Budapest, Szent István út 170.) felvételt hirdet az 1997/98-as tanévre, az általános és a középiskola első évfolyamaira, valamint a januárban induló iskola-előkészítő foglalkozásokra. Érdeklődni lehet a 277-0059-es telefonszámon. (A058446)

A VIENNA CONSULT KFT., mint a Profi Kedar Kft. f. a. felszámolója nyilvánosan értékesíti a cég kétes kinnlévőségeit. Érdeklődni: Bajor Tamás, tel.: 205-5812.

☎ **A GORDIUS** AUDIT Nemzetközi Könyvvizsgáló és Szolgáltató Rt. (1016 Budapest, Gellérthegy u. 8.) **1996. december 11-én, 10 órakor KÖZGYŰLÉST TART. A közgyűlés helyszíne:** 1016 Budapest, Gellérthegy u. 8. **Napirendi pontok:** 1. Igazgatósági tagok visszahívása, új igazgatósági tagok megválasztása. 2. Felügyelőbizottsági tagok visszahívása, új felügyelőbizottsági tagok megválasztása. 3. Székhelyváltozás. 4. Az 1996. I–III. negyedév üzleti tervének ismertetése. 5. Az igazgatóság 1997. évi üzleti tervének előterjesztése. 6. Egyebek. A közgyűlésen való részvétel – szavazás – előfeltétele, hogy a részvényes az ideiglenes részvényeit a közgyűlés előtt – a közgyűlés helyszínén – letétbe helyezze, vagy másutt letétben lévő ideiglenes részvényei letéti igazolását átadja. Az igazgatóság ennek alapján adja ki a közgyűlést megelőzően a szavazójegyeket, amelyek egyben a közgyűlésen való részvételi jogot is igazolják. A részvényesek a közgyűlésen jogaikat személyesen, vagy meghatalmazott útján gyakorolhatják. GORDIUS AUDIT Rt. igazgatósága. (A058479)

KÖZGYŰLÉSI MEGHÍVÓ. A TISZA CIPŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (cégjegyzékszáma: 16 10 001335; székhelye: 5435 Martfű, Lenin út 1.) igazgatósága tájékoztatja tisztelt részvényeseit, hogy **1996. december 13-án 10 órakor RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉST** tart a részvénytársaság székhelyén, amelyre a részvényeseket tisztelettel meghívja. Napirend: 1. A társaság alaptőkéjének – az rt. reorganizációjának folytatása érdekében – 999 684 000 forintról legfeljebb 1 349 684 000 forintra történő felemelése, az átváltoztatható kötvény átalakításával. 2. Az rt. alapszabálya 6.3. pontjának módosítása, a közgyűlés hatáskörének bővítése. 3. Igazgatósági tag visszahívása, új igazgatósági tag megválasztása. 4. Könyvvizsgáló visszahívása, új könyvvizsgáló megválasztása. 5. Egyéb kérdések. A közgyűlésen minden részvényes személyesen, illetve törvényes képviselője vagy meghatalmazottja útján vehet részt. A résztvevők regisztrálása és a szavazójegyek átadása – a közgyűlés napján 9 órától – a helyszínen történik. A bemutatóra szóló részvények tulajdonosai részvételének és szavazásának feltétele, hogy a részvényeik letétét bizonyító letéti igazolást a közgyűlés megkezdése előtt a regisztrálás során leadják. A névre szóló részvények tulajdonosai közül azok jogosultak a részvételre és a szavazásra, akiknek neve három nappal a közgyűlés időpontját megelőzően már szerepel a részvénykönyvben. Határozatképtelenség esetén az újabb közgyűlés 1996. december 13-án 11 órakor az ezen hirdetményben megjelölt helyen lesz megtartva, változatlan napirenddel. Az rt. igazgatósága.

☎ **1983-as,** 1000 köbcentis, Nyssan Micra, friss vizsgáztatva, eladó. Érdeklődni: 06 (20) 268-354. (A058396)

☎ **1994-es,** megkímélt Mitsubishi Lancer 1,6 GLXi, extrákkal eladó! Tel.: 306-4535. (A058249)

2 éves, 5 ajtós, 1500-as Samara első tulajdonostól eladó. Tel.: 283-3083.

☎ **Lada** Samara 1990-es, 5 ajtós, 30 000 km-rel, megkímélt állapotban eladó. Telefon: 137-4520. (A058628)

LADÁT, Samarát vennék. 06 (30) 534-361. (360871/1K)

LADÁT, Samarát, Nivát veszek készpénzért 12 évesig. 06 (60) 304-292. (359603/1K)

OPEL COMBO 1,4 i 1994 [illegible]

szakban lehullott víz a vízáteresztő fedőkőzet és a vízzáró tömör dolomit találkozásában bukik elő.

Kevésbé eredményes az a mód, amelyben az ember a felszínről lefolyó vizeket kísérleti meg összeterelni és ciszternákban tárolni. Mindez csak azokon a vidékeken tehető meg, ahol a csapadék – mégha kevés is az – nagy biztonsággal várható. A Szahara északi részén ez elterjedt vízszerzési mód volt valamikor. 2. képünkön egy római korból való ciszternát látunk a líbiai Szahara északi részéről. Az alacsony kősáncok az enyhén lejtős felszínen terelik a vizet a fedett vízgyűjtő felé.

Napjainkra azonban egyre bizonytalanabbá vált a csapadék időbeli és térbeli megoszlása. Hosszú évek átlagát tekintve nem változik az eső mennyisége, de akadnak olyan évek, amikor katasztrofális a szárazság, s ezt az időszakot egy viszonylag nedves időszak követi. Egy teljes év csapadékkimaradása ilyen körülmények között már nem vészelhető át.

A nagy biztonsággal működő sivatagi kutak főként az oázisokban vannak. Ott olyan magas a talajvíz szintje és olyan nagy a vízbőség, hogy még öntözni is lehet. A sivatagokban azonban igen száraz helyeken is többször találhatunk ásott kutakat; ezek a talajvízre települtek. Mélységük gyakran eléri a 100 métert! Általában egy nagyobb vádi (időszakos vízfolyás) medrében találhatjuk őket. Ott ugyanis eleve „nedvesebb" a környezet, s közelebb van a talajvíz szintje. A vádik a sivatagnak természettől kijelölt „országútjai", s épp ezért a kutakat egyszerű fölkeresni. A Szaharában gyakran találkozhatunk emberemlékezet óta ismert kutakkal – senki sem tudja, kik és mikor ásták ki őket. 3. képünkön egy erózió kivájta sivatagi kutat látunk. Ennek a Líbiában, Bir al Ghanamban élő kútnak a kávája eredetileg a vádi felszínén volt, de a talajt az erózió elmosta. Mivel a kút falát belülről sárral kitapasztották, most ez a szilárd cső tartja a kávát. Egyetlen zápor is képes ilyen pusztításra!

A sivatag életét tehát továbbra is a víz szabja meg. Modern korunk a sivatag „megcsapolására" valószínűleg már nem fog új formákat találni, hanem csak az eddig ismerteket fogja tökéletesíteni és eredményesebben használni.

Dr. Major István

egcsapolt sivatag

Szerkeszti: Grétsy László

MINDIG CSAK ÍROZUNK?

Őszintén megvallom: engem irritál, ha túlontúl gyakran „íroznak". A *radírozás* még csak hagyján, bár ha nem jó céllal művelik, a dolog bizony *zseniroz*.

Máris „a témánál vagyunk" — ahogy mondani szokták.

A *zseniroz* ige hallatán nem csupán az ingerel, hogy a szó idegen eredetű. Az is zavar, hogy betolakodott nyelvünkbe a német főnévi igenév végződése, az *-ieren*. Ez valószínűleg a több évszázados osztrák, német katonai és hivatali hatás következménye. A magyar persze módosított rajta: az *-en* helyett *-oz* végződéssel látta el. (Például: *parkieren* → *parkíroz*.)

Előfordul, hogy az *-íroz* jól helyettesíthető magyar képzővel. Például: nem *parkírozunk*, hanem *parkolunk*. Avagy: nem *attakírozunk*, hanem *attakolunk*. Még jobb persze, ha *támadunk* — legalábbis a sakkban vagy más sportmérkőzésen.

A *frappíroz*, a *gardíroz*, a *flambíroz*, a *paníroz*, a *montíroz*, a *szortíroz* pedig már eleve úgy „radírozható" ki a köznapi nyelvhasználatból, hogy magyar igével váltjuk, nos, nem ki, hanem fel: *meghökkent, kísérget, megpirít, bundáz, összeállít, szétválogat* . . .

Van azonban egy *-íroz* típusú szó, amelyet én nem szívesen ebrudalnék ki nyelvünkből. Az *ugatozik* mellett békésen megfér a tréfás hangulatú *ugatéroz(ik)*. Ez a két ige egyenlő értékű. Igaz, nem valami roppant értékről van szó. Némi rosszmájúsággal azt is mondhatnánk: *egyik kutya, másik eb*. Ez a népies-tréfás *ugatéroz* azonban számomra sokkal inkább magyar, mint a *balanszíroz*, a *blamíroz* és egyéb finomkodó társai.

Gyárfás Endre

történelem játék-kártyákon

A forgalomban lévő magyar játékkártyákon a svájci történelem hőseit, például Tell Vilmost láthatjuk, esetleg kitalált alakok szerepelnek rajtuk. Kevesen tudják, hogy valaha magyar történelmi személyeket vagy jellegzetes magyar figurákat ábrázoló kártyáink is voltak.

Ismereteink szerint a legrégibb ilyen kártya 1460 táján készült a bécsi udvarban. A *magyar címer*rel ékesített tizenkét lapjáról a kor főfő alakjai tekintenek ránk: király, királyné, marsall, kancellár, szakács, kisasszony, íjász, trombitás, halász, pék, bolondnő.

A törökkel vívott háború idején, 1683-ban, rézmetszetről készült kártyalapok örökítették meg Európa uralkodóit és jelvényeit. A piros tízesen a magyar királyság címerét találjuk, a piros nyolcason Apafi Mihályt („Abaffi in Siebebürg"), Erdély fejedelmét, a tök hetesen Thököly Imrét („Teckely").

Közép-Európában a XIX. század derekától vált népszerűvé a történelmi személyek és tárgyak megjelenítése a játékkártyákon. Egy *bécsi* kártyagyáros, Josef Glanz 1860-ban egy „Ungarnspiel"-lel lepte meg a játékosokat. E kártya képeinek összeállítása ugyan némi bizalmatlanságot ébresztett a tervező történelmi ismeretei iránt: Béla, Árpád, Alapy Gáspár horvát bán, Zrínyi, Mátyás és Szapolyai János mellett megjelenik Attila, Kara Musztafa, Szkander bég, továbbá két személy, akiket nem sikerült azonosítani: Puranitsch és Kadicha.

A kiegyezés (1867) után Tarcsay Lajos *debreceni* kártyagyáros *„Magyar arczképek"* címmel olyan játékkártyával jelentkezett, amelynek lapjain a rövid életű Szlávy—Andrássy-kormány tagjainak portréit rajzolt meg. (E kártya egyetlen általam ismert példányát az Iparművészeti Múzeum őrzi.)

Az első világháború alatt, *1917-ben, a budapesti* Piatnik cég *„hadsegélyző kártyát"* adott ki. (A hátlap felirata szerint: „Az elesett hősök özvegyei és árvái javára készült a M. Kir. Honvédelmi Minisztérium Hadsegélyző Hivatalának megbízásából Kober Leó népf. főhadnagy rajzai után.") E kártya számozott lapjai háborús képeket ábrázoltak. A figurás lapok közül a királyokon IV. Károly magyar király, Ferdinánd bolgár uralkodó, II. Vilmos német császár, Mehmed szultán, a felsőkön Arz tábornok, József herceg, Konrád, az Osztrák—Magyar Monarchia vezérkari főnöke és Jenő főherceg, az alsókon Szvetozár Boroevics báró, Kövess Hermann báró, Szurmai honvédelmi miniszter és Rohr tábornok, a háború hadvezérei láthatók.

Hazánkban utoljára *1930-ban* került forgalomba történelmi ábrázolású — a gyűjtők által „történelmi képes"-nek nevezett — játékkártya: egy ötvenkét lapból és jokerekből álló francia kártya. Az ászokon történelmi tájakról készített rajzok (Tihany, Esztergom, Budapest) láthatók. A királyok Árpádot, Istvánt, I. Lajost és Corvin Mátyást ábrázolják.

Csaknem hatvan éve immár csupán „kommersz" játékkártyákhoz jutnak a hazai játékosok, de a gyűjtők is. Ellenben a lengyel, a spanyol, az olasz, a német és az osztrák kártyagyárak — újabban a japánok is — szinte páratlan ötletességgel ontják a különféle sport-, zenei, irodalmi, történelmi, politikai karikatúra stb. tárgyakat feldolgozó kártyákat. S egymás után jelennek meg évszázados ritkaságok reprint* kiadásai is. Remélem, előbb-utóbb a magyar ipar is „veszi a lapot".

Jánoska Antal

TARCSAY Lajos kártyakészítő Élet és Tudomány 1988.42.sz

Hullámőzőn az éterben

Az „elektronikus köd"

Napjainkban a környezetszennyezésnek egy merőben új fajtája önti el a világot. S jóllehet ez mindenütt jelen van, mi közvetlenül érzékelni – látni, hallani vagy szagolni, megérinteni – nem tudjuk. Annál inkább zavart okozhat az érzékeny elektronikus eszközökben: a számítógépekben, tévékben, rádiótávcsövekben stb. Ez az új „köd", új „szennyhullám" a különféle villamos eszközökből árad, amelyek kisebb-nagyobb mértékben valamennyien elektromágneses hullámokat bocsátanak ki magukból. Ezek sűrűsége (főképp a fejlett ipari országokban) hovatovább olyan méreteket ölt, hogy már valóságos „elektronikus köd"-ről – magyarán" szmogról – beszélhetünk.

Működése közben minden villamos berendezés — legyen az infrasütő, televízió vagy számítógép — óhatatlanul *elektromágneses hullámokat bocsát ki magából*, mégpedig főként rádióhullámok formájában. Ezek a rádióhullámok, a különféle fémes tárgyakban — amelyek mintegy akaratlan „antennaként" felfogják őket — *feszültséget*, illetőleg (zárt áramkörben) áramokat indukálnak. Az így keletkezett áramok aztán — jellegüktől és erősségüktől függően — különféle villamos *zavarok*at idézhetnek elő a „felfogó" berendezés áramköreiben. Az efféle zavarokra, persze, a különféle eszközök nem egyformán érzékenyek, sőt — a különösen érzékeny berendezésekben — azt is megfigyelték, hogy az ilyen zavarok hatása nagy mértékben függ attól, hogy az eszköz éppen milyen üzemmódban működik, vagy hogy működésének mely szakaszában tart. (Ez különösen a számítógépeken követhető jól nyomon; ott a kísérletek tanúbizonysága szerint egyáltalán nem mindegy, hogy a zavar — a „köd", a „szennyezés" — a programozás, az adatbevitel vagy valamely művelet elvégzése közben érte-e a készüléket.) Ez a körülmény pedig különösen nehézzé teszi annak a határnak a megállapítását, amely fölött az ilyen zavarok már biztosan károsak, hiszen bizonyos esetekben egy adott frekvenciájú és erősségű hullám is csak észrevehetetlenül kis hatást fejt ki, máskor ellenben megtörténhet — például egy számítógéppel —, hogy az betáplálás közben megváltoztatja az adatokat, vagy éppen kitörli a programot stb.

Kalitkába zárni?

Bárki, akinek van egy személyi számítógépe meg egy hordozható rádió- vagy tévékészüléke, az megfigyelheti, hogy működése közben a számítógép zavaró elektromágneses hullámokat bocsát ki magából, s azok a vevőberendezésben zúgásként, sercegésként jelentkeznek. És ez csupán egyetlen, aprócska zavar, olyan, amelynek a hatása viszonylag kis távolságra terjed.

Lehet-e védekezni — és ha lehet, miként? — *az efféle zavarok ellen?*

Nos, a védekezésnek egyik módja már elég régóta ismeretes. A múlt századnak talán legzseniálisabb kísérletező fizikusa, az angol Michael *Faraday* fedezte föl azt, hogy fémdobozok, illetőleg sűrű dróthálóval határolt térrészek belsejébe az elektromágneses tér nem tud behatolni. (S ugyanígy kijutni sem tud onnan.) Az ilyen árnyékoló berendezéseket *Faraday-kalitká*nak nevezik, s bizonyos — az elektromágneses zavarokra érzékeny — kísérleteit a kiváló tudós maga is ilyen kalickába zártan végezte el.

A Faraday-kalitka elvileg tökéletes védelmet kínál az elektromágneses zavarhullámok ellen. Ez az eljárás azonban többnyire nagyon költséges, amellett meglehetősen kényelmetlen is lenne. (Viszonylag nagy térrészt kellene lehatárolni — például a számítógéppel együtt annak kezelőjét és a környezetet is, hiszen ha csak magát a gépet tennék fémdobozba, a saját maga keltette hullámok elleni védelemről szintén gondoskodni kellene.) Ráadásul napjainkban a különféle otthoni és irodai célokat szolgáló berendezések tervezői (és valószínűleg maguk a felhasználók is) szívesebben alkalmaznak műanyag dobozokat fémburkolat helyett — ennek azonban megvan az a hátránya, hogy a műanyag teljesen átlátszó az elektromágneses hullámok számára.

Esetek és tanulságok

Természeténél fogva az „elektronikus szennyezés" és az ellene való védekezés elsősorban azokban az országokban okoz máris komoly gondokat, ahol az elektronikus eszközök nagy mennyiségben vannak jelen — tehát elsősorban az iparilag fejlett országokban. És ott is főképp azokban a készülékekben számolhatnak nagyobb üzemzavarokkal, amelyek érzékenyebbek a külső zavarokra. Ami egy villanytűzhely vagy grillsütő működésében csupán észrevehetetlen változást okoz, az „megbolondíthat" egy számítógépet, vagy „megsüketíthet" egy csillagászati rádiótávcsövet.

Az elektronikus számítógépeknél — s közülük is főképp azoknál, amelyek fontos ipari, kereskedelmi, nemzetvédelmi vagy hadászati adatokkal dolgoznak — a gond kétszeres súlyú. Esetükben nemcsak az a baj, hogy a külső zavarok megzavarhatják működésüket (pedig ez önmagában is felbecsülhetetlen következményekkel járhat!), hanem az is, hogy mivel óhatatlanul maguk is kibocsátanak elektromágneses hullámokat, ha ezeket megfigyelik, „elcsípik", akkor titkaikat kikémlelhetik, azokhoz avatatlanok is hozzáférhetnek. Különösen kiszolgáltatottak ilyen szempontból a kijelzőre jutó video-jelek, amelyek több tíz — sőt, ha semmiféle védőintézkedés nincs, akár több száz — méter távolságra is eljuthatnak. S egy jól képzett elektronikus szakembernek nem különösebb gond az ilyen jelek „elcsípése" (ha kell: kiegészítése), és ezáltal egy viszonylag távoli számítógép lehallgatása, titkainak kilesése. Ezekben az esetekben tehát a számítógépet nemcsak a külső zavaroktól kell megvédeni, de saját magától is.

Más jellegű gondok adódnak a különösen erős elektromágneses sugárzásokat kibocsátó berendezések — *rádióadók*, *radarok*, stb. — közelében. Több — erősen automatizált — repülőgép lezuhanását például efféle zavaroknak tulajdonítják. Elsősorban a legfejlettebb technológiával, a legérzékenyebb és a „legtöbbet tudó" fedélzeti számítógépekkel felszerelt harci gépek tragédiáit írják a számlájukra. Például 1984-ben egy Tornado típusú gép a figyelmeztetések ellenére túl közel repült bizonyos igen nagy intenzitással sugárzó müncheni rádióadókhoz. Emiatt számítógépeiben zavar keletkezett, és a repülőgép kétfőnyi személyzetével együtt lezuhant. A példa nem egyedülálló. Ma, amikor a polgári repülésben is egy-

Apafi Mihályt, Erdély fejedelmét ábrázoló kártyalap (XVII. század)

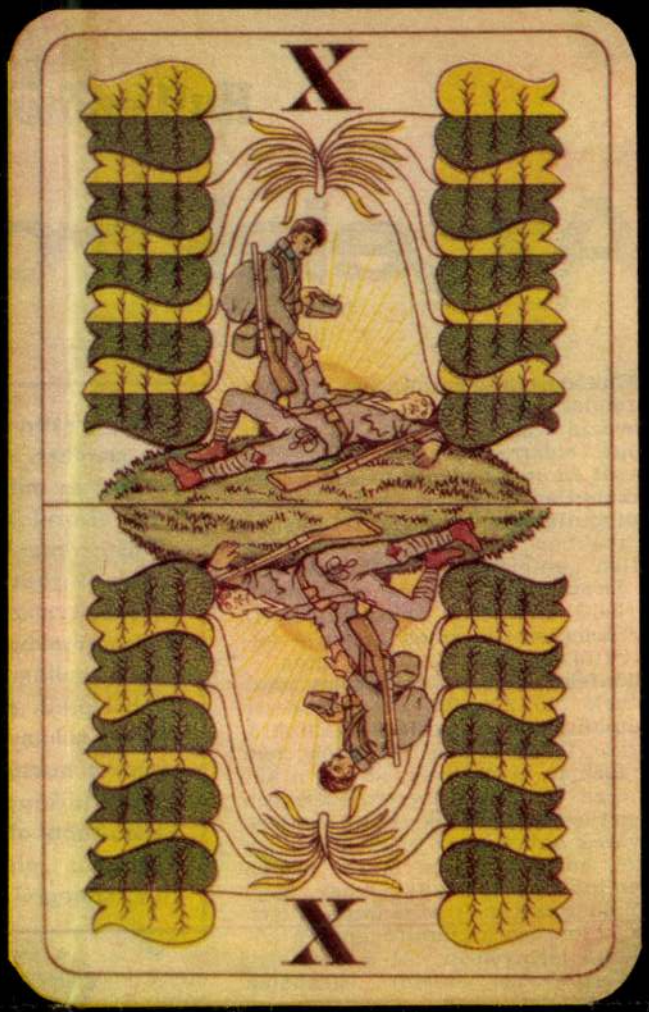

„Hadsegélyző kártya" 1917-ből

Szent Istvánt ábrázoló kártyalap 1930-ból

Jenő főherceg a „hadsegélyző kártyán"

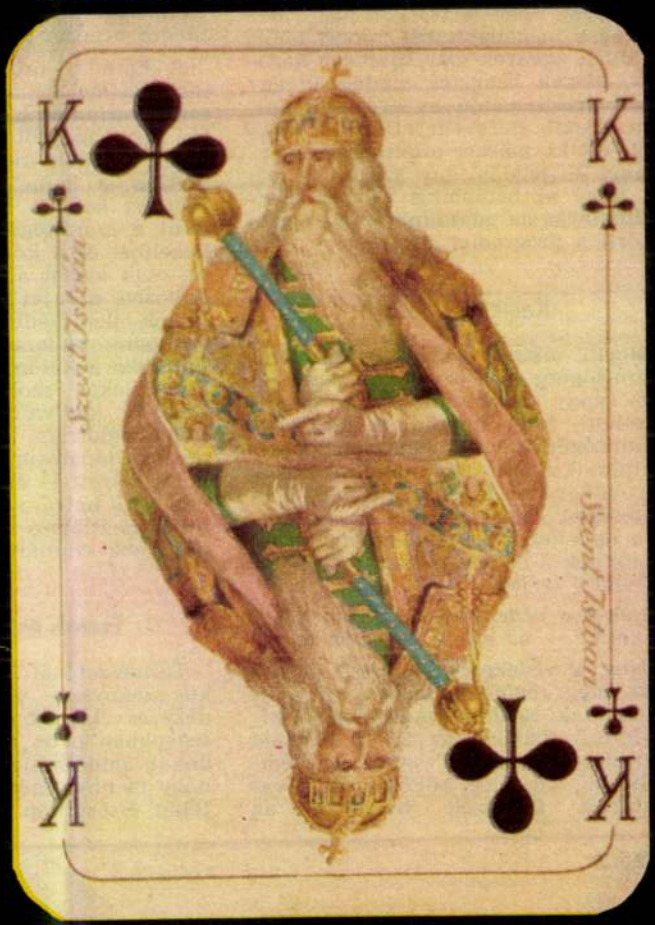

A DEBRECENI RUHAGYAR NŐI IFJÚSÁGI TORNASZCSAPATA ORSZÁGOS EGYESÜLETI BAJNOKSÁGOT NYERT

A Vörös Lobogó SE országos egyesületi tornászbajnokságán debreceni siker is született. A Ruhagyár női ifjúsági tornászcsapata, melyet Kalmár Béláné testnevelő készített fel, 17 ifjúsági csapat közt első lett és részt vesz az egyesületek közti országos bajnokságon.

A Ruhagyár tornászcsapatának tagjai — Hüse Erzsébet, Miskolci Éta, Nagy Éta, Rozsahegyi Ilona, Simon Olga és Szodrai Éva szorgalmas munkájuk után megérdemelten érték el az országos bajnoki címet. Dicséret érte.

Rövid sporthírek

Hajdú-Bihar ifjúsági labdarúgóválogatottja vasárnap ismét Szolnokon szerepel. Ezúttal Nógrád megye válogatottja ellen küzd az országos bajnokságért. — **A püspökladányi** belügyi dolgozók a BM-spartakiád keretében nemrég atlétikai versenyt rendeztek. Péter József 13,1 mp alatt futotta a 100 métert, Bácsi Emma 350 cm-et ugrott távolba. A súlydobást Szilágyi Lajos nyerte 8,70 m-rel. — **A Nápolyban** sorra került nemzetközi vízilabda-tornán Magyarország 6:4 arányban győzött a Szovjetunió ellen.

DETÉSEK

mester, a világbajnokjelöltek senyének harmadik helyezettj lem és döntetlenre kényszerít A többiek — **Szigethi** Haág

Jól sikerült spartakiádjának püspökladányi járási döntője

Elérkezett a falusi dolgozók spartakiádja járási döntőinek küzdelme. Elsőnek vasárnap Püspökladányban, a JTSB rendezésében bonyolították le a járási döntőt, melyen az elmúlt évinél is nagyobb számban vettek részt a községek legjobb férfi és női versenyzői. A nyolc községből 205-en atlétikában, 40-en kerékpározásban, 56-an tornában és 64-en röplabdában küzdöttek, hogy a járást képviselve részt vehessenek a megyei döntőn.

Bár a hűvös idő, a szemerkélő eső befolyásolta az eredményeket, mégis a tömeges részvétel, az elért eredmények azt bizonyítják, hogy jó volt a felkészülés a járásban, sikeres volt a járási döntő. Az atléták jó felkészítéséért **Tóth Zoltánt**, a női győztes tornászcsapat előkészítéséért pedig **Bérczi Anna** testnevelőt dicséret illeti.

Eredmények.

Nők. Atlétika. 100 m: 1. Tóth (Nádudvar) 15,3 mp, 2. Nagy (Földes) 15,4 mp. **400 m:** 1. Kabai (Báránd) 1:15 p, 2. Juhász (Biharnagybajom) 1:19,9 p. **Magasugrás:** 1. Baráth (Báránd) 120 cm, 2. Dudás (Földes) 115 cm. **Távolugrás:** 1. Tóth (Nádudvar) 4,10 m, 2. Molnár (Sárrétudvari) 3,87 m. **Súlylökés:** 1. Hodosi (Nádudvar) 8 m, 2. Joó (Nádudvar) 7,30 m. **Gránátdobás:** 1. Pengő (Biharnagybajom) 39,80 m, 2. Szilágyi (Kaba) 38,80 m. **Kerékpár:** 1. Szilágyi (Kaba), 2. Joó (Nádudvar). **Torna:** 1. Nádudvar, 2. Püspökladány, 3. Biharnagybajom, 4. Sárrétudvari, 5. Báránd, 6. Földes. **Röplabda:** 1. Sárrétudvari, 2. Báránd, 3. Szerep.

Férfiak. Atlétika. 100 m: 1. Joó (Püspökladány) 12,8 mp, 2. Kiss (Nádudvar) 12,9 mp. **400 m:** 1. Pálfi (Püspökladány) 57, 2 mp, 2. Joó (Püspökladány) 1:04 p. **800 m:** 1. Pálfi (Püspökladány) 2:13,9 p, 2. Mile (Biharnagybajom) 2:24,2 p. **Magasugrás:** 1. Búzási (Püspökladány) 160 cm, 2. Kincses (Püspökladány) 155 cm. **Távolugrás:** 1. Pálfi (Püspökladány) 5,64 m, 2. Búzási (Püspökladány) 5,44 m. **Súlylökés:** 1. Balázs (Nádudvar) 10,30 m, 2. Erős (Sárrétudvari) 9,80 m. **Gránátdobás:** 1. Tarr (Nádudvar) 68,60 m (!), 2. Takács (Báránd) 62,50 m. **Kerékpár:** 1. Szuromi (Püspökladány), 2. Papp (Báránd). **Torna:** 1. Püspökladány. **Röplabda:** 1. Biharnagybajom, 2. Báránd, 3. Püspökladány.

A járási döntő alapján értékelték a községek elért eredményeit. Nagy küzdelem után a járás legjobb községe Nádudvar lett, megelőzve Sárrétudvarit és Biharnagybajom községet.

Rendezik a helytelenül kuláknak minősített

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPLAP, DEBRECEN

1956 JUN 27

Tarcsai Margit 139

Sajátház-építési kiállítás

az MSZT nagytermében

Június 24-én délelőtt nyílt meg az MSZT nagytermében a sajátház építési kiállítás. A kiállítás célja — mint már arról hírt adtunk —, hogy megismertesse az építkezni szándékozókat a legnépszerűbb, ugyanakkor leggazdaságosabb lakásépítési módozatokkal. Előljáróban megemlíthetjük, hogy a kiállítás betölti hivatását. Az itt bemutatott egyszerű, áttekinthető, a nem szakemberek számára is közérhető épülettervrajzok minden bizonnyal sokat segítenek az építkezési problémák megoldásában.

A kiállítási terem elején,

szemben a bejárattal, nagyméretű fényképek mutatják be az egyes tájegységeknek megfelelő népi építészeti stílusokat, odébb pedig felirat hirdeti, hogy a lakásépítők mily nagy segítséget kapnak az államtól. 1954-ben 11 116 családi ház épült állami támogatással, 1955-ben pedig ez a szám már 16 532-re szaporodott. Ott láthatók mindjárt a tárlat elején a debreceni lakásépítési tervpályázat díjnyertes tervei, Tarcsai Margit, Takács Albert, Mikolás Tibor és más tehetséges tervezők munkái, jobbol- 1954. évi

tési kiállítás, az építkezni szándékozók közül sokak előtt megvilágít nem egy olyan részletkérdést, melynek megoldását számukra eddig homály burkolta. Egy dologban azonban egyáltalán nem tölti be feladatát a kiállítás: abban tudniillik, hogy az építkezés költségeiről, az egyes típustervek gazdaságosságáról tájékoztassa a látogatókat. Ha nem is pontos, de hozzávetőleges árkalkulációk ismertetésére feltétlenül szükség lett volna.

A kiállítás formai részéről

A kiállítási anyag tartalmi méltatása után szenteljünk néhány szót a megrendezés formai részének is. Erről bizony már nem beszélhetünk a lelkesedés hangján. Amilyen gazdag maga az anyag, olyan szegényes, sivár a kiállítása. Debrecen dolgozói hozzászoktak, hogy az MSZT nagytermében szebbnél szebb reprezentatív kiállításokat láthatnak, így nem csoda, hogy a jelenlegi tárlat megrendezési formájától egyáltalán nincsenek elragadtatva. A tablók állványainak ácsolatait csak mintegy 2 méter magasságig vonták be vörös drapériával, feljebb pedig pőrén ágaskodik a mennyezetig a különböző magasságú puhafa oszlopok sokasága. A néhány örökzöld cserjén kívül sehol egy szál virág. Szinte az az érzés támad az emberben, hogy féligkész kiállítási teremben tévedt, ahol az elrendezett anyag díszítésére, szemet gyönyörködtetővé tételére csak ezután kerül majd sor.

Mindattól függetlenül azonban, hogy a kiállítást rendező É. M. Debreceni Tervező Iroda dolgozói megfeledkeztek a régi mondásról, melyszerint a külcsín és a belbecs egyaránt fontos, a kiállítás azért igen hasznos és jól betölti hivatását. Sokat tanulnak belőle azok, akik már belefogtak a lakásépítésbe és bizonyára nem egy olyan látogatója is akad a kiállításnak, aki ott határozza el, hogy ő is csatlakozik a sajátház építők egyre népesedő táborához.

V. B.

beadási hátralékait

róttak ki. A községi begyűjtési megbízott az ebből eredő beadási hátralékokat a községi tanáccsal egyetértésben törlésre javasolja a járási tanácsnak. A javaslatot a járási begyűjtési hivatal felülvizsgálja és a járási tanács végrehajtó bizottsága elé terjeszti döntés végett. A járási tanács végrehajtó bizottsága minden egyes ilyen javaslatot egyénenként elbírál és a helytelenül kuláknak minősített középparasztoknak az indokolatlan terhelésből származó beadási hátralékát törli. Ezzel egyidejüleg felülvizsgálja a helytelenül kuláknak minősített középparasztok idei beadási kötelezettségét is és ha a kivetés ebben az évben is kulák-kötelezettség alapján történt, akkor a kivetést helyesbítik és a különbözetet az illető középparaszt számára jóváírják.

Dorogi szénbányába,

földalatti bányamunkásra segédmunkásokat vasútépítéshez, építkezéshez felveszünk. Városi tanács, munkaerőgazdálkodás, Vörös Hadsereg útja 20.

dáit pedig az [illegible] országos típustervek. Ezek a rajzok kivétel nélkül mind olyan ízléses beosztású, kényelmes egy- és kétszobás lakásokat ábrázolnak, melyek a mai, megnövekedett igények követelményeinek is teljes mértékben megfelelnek.

Másutt nagy képek, tervrajzok

mutatják be az előregyártott pernyebeton elemekből készült lakóépületek összerelési, építési módját. A rengeteg különféle tervrajzon s e tervrajzok segítségével épült házak fényképein kívül más egyebek is láthatók a kiállításon. A terem végében például nagy rajzos falitáblán egy iker-családiház villamos berendezésének teljes hálózati tervét ábrázolja. Mellette igen ötletes megoldások a házi vízellátás biztosítására, a szennyvízcsatorna-rendszer elkészítésére. Tervrajz könnyíti azok elképzeléseit is, akik falazott kút megépítésén törik a fejüket.

A kiállítás második fele az építőanyagok bemutatásával, az egyes anyagok használati előnyeinek ismertetésével köti le a látogatók figyelmét. Megtekinthetők a jelenleg közforgalomban lévő különféle téglaés cserépminták, csempe falburkolatok és külső vakolási munkák. Szakmai szempontból nézve tehát igen látványos és hasznos a sajátház épí-

nyi mellett ott a torna
uszoda. Ebben *a sz*
nek is nagy szerepe
vertük az asztalt, am
kolák építésének költ
volt szó. Emelték,
hogy a berendezésük
Az viszont igen, hogy
ban rosszul sáfárkodn
léltető eszközökkel, a
gyarapítására szánt p
hol ma is becsomagol
ga pénzen vett gép. Nem is nasz-
nálják. A kongresszus óta sok helyütt szétnéztünk, s *gátat vetettünk a meggondolatlan vásárlásnak.* Az új tanévben *az iskola évi költségvetésének jóváhagyá-*

nevadója is tanító volt, Mariann Grunthal; a második világháborúban végezték ki a fasiszták.

Novák Gábor

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 OKT 2 0

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Budapest

Tarcsy B. Katalin

1021

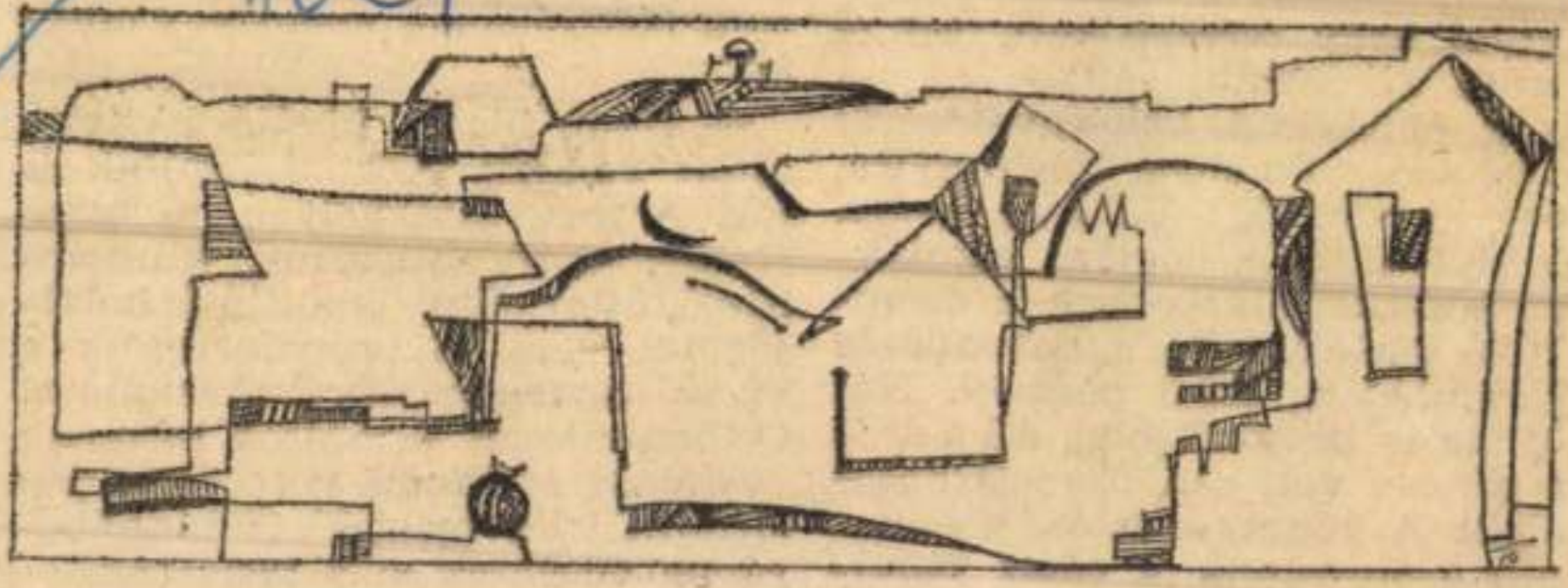

Tarcsy B. Katalin: Eger

FUTÓK

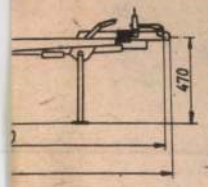

y: 220 kg,
r: 1070 mm.
lfüggesztésű,
nikus ráfutófék.
- Ft.

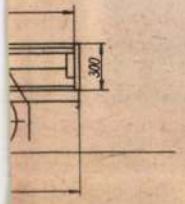

y: 90 kg,
v: 1226 mm.
iggesztésű,
, fékrendszere
nyára:
l 19 770,– Ft.

lmazza:

ipari

Lenti

Pf.: 69.,
x: 33266.,
elefon: 12.

850-es Fiat jó állapotban eladó. Veszprém, Stromfeld u. 1/C. VI. em. 1. Telefon: 12-941. Érdeklődni: minden nap 19 óra után.

VEGYES

420 literes és 240 literes boroshordók és kovács satu eladó. Balatonalmádi II. Széchenyi u. 6. Herczeg.

Érett, zsákolt oltottmész kapható. Papkeszi, Vasút út 41. Vargáné.

16 hónapos herélt csikó eladó. Adásztevel. Jókai u. 5.

Hűtőszekrényt, gáztűzhelyet, mosógépet, porszívót, szekrénysort, rekamiét, heverőket, gyermekheverőket, konyhaszekrényt adok és veszek. Mód használtcikk-kereskedő Veszprém, Eötvös K. u. 8/A. Nyitva egész nap Buszpályaudvartól a 3. mellékutca.

600-as öntöttvas radiátorok és m/21-es Volga alkatrészként is eladó. Veszprém, (Dózsaváros) Kossa István u. 106 b. (Este 6 óra után).

Eladó: prés, daráló, sajtár. Kiss Lajos, Veszprém, (Dózsaváros) Szamuely tér 11.

Nyúl, baromfi tartására alkalmas, korszerű, önetetős fémketrecek eladók. Szállítást megoldom. Németh. Keszthely, Deák utca 63.

Két ajtós akasztós világos szekrény olcsón eladó. Veszprém, Bajcsy-Zs u. 14. fsz. Zsideg.

Emeletes gyermekágy, ágyneműtartós, világos színű eladó. Szalay János, Veszprém, Csap u. 17.

Eladó egy sötét pianínó és egy olajkályha. Hajmáskér, Tábori út 44. sz. alatt özv. Rábel Ferencné.

Választási malacok eladók. Tótvázsony, Nagymező u. 23. Körmendiné.

• **Matematikából,** fizikából és műszaki tárgyakból felkészítést és konzultációt vállalok, Veszprémben, középiskolások részére. Levelet: „konzultáció" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

lejthetetlen, egyetlen kisfiunk,
VARGA KARCSIKA
temetésén részt vettek, fájdalmunkat bármi módon enyhiteni igyekeztek. A gyászoló szülők, nagyszülők, Gic.

—

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem édesapánk, apósunk és nagyapánk
MOLNÁR JÁNOS
temetésén részt vettek, sírjára koszorút és virágot helyeztek, mély fájdalmunkat bármily módon enyhiteni igyekeztek. Gyászoló család. Veszprém.

—

Ezúton mondunk köszönetet a Herendi Porcelángyár vezetőségének, valamint dolgozóinak és mindazoknak, akik e kedves és sokak által szeretett asszony, drága édesanyánk
BRENNER GYULÁNÉ
sz. Fodor Vilma
temetésére eljöttek, koszorúval és virággal borították el örök sírhelyét. Gyászoló család, Szentgál.

—

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága jó férjem, édesapánk, nagyapánk
KÉRI LAJOS
temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, nagy fájdalmunkat bármi módon enyhiteni igyekeztek. Külön köszönet az Ajkai VIDEOTON, a Padragi Bánya dolgozóinak. A gyászoló felesége és családja, Ajka.

MERKUR

HOL VESZ EZUTÁN HASZNÁLT AUTÓT?

MERKUR

Megnyílt

a MERKUR új autós központja: Győr, Szérűskert u. 2–10.

kis helyen elfér, nagy teljesítményű az IMPORTÁLT

CENTRIFUGA

Ára: 1150 Ft. OTP-hitel.

Vidékre csomagküldő szolgálat:
1053 Bp. V., Kossuth L. u. 2.
1033 Bp. III., Flórián tér 6-9.

KERAVILL

Ipari Szakmunkásképző Intézethez Fűzfőgyártelepen. A kiképzési idő 2 év. Üzemi gyakorlatot a vállalat, elméleti konzultációt az intézet biztosít. A tanulói állományba felvett, illetve szerződtetett fiatalok tanulmányi ösztöndíjat és ezen felül társadalmi ösztöndíjat, az utolsó félévben szakmunkásbért kapnak. Érdeklődni lehet szombat, vasárnap kivételével 6–14 óráig.

Nitrokémia Ipartelepek
Üzemgazdasági Főosztály
Munkaügyi Osztály

Felvételre jelentkezni lehet:

303. sz.
Ipari Szakmunkásképző Intézet
8184 Fűzfőgyártelep

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Tarcsi B. Katalin
rajzpedagógus
NAPLÓ (VESZPRÉM)
1980 AUG 7

többiek segítségével. 1021 iskola

Rajzpedagógusok Veszprémben

Tarcsi B. Katalin: Katakomba

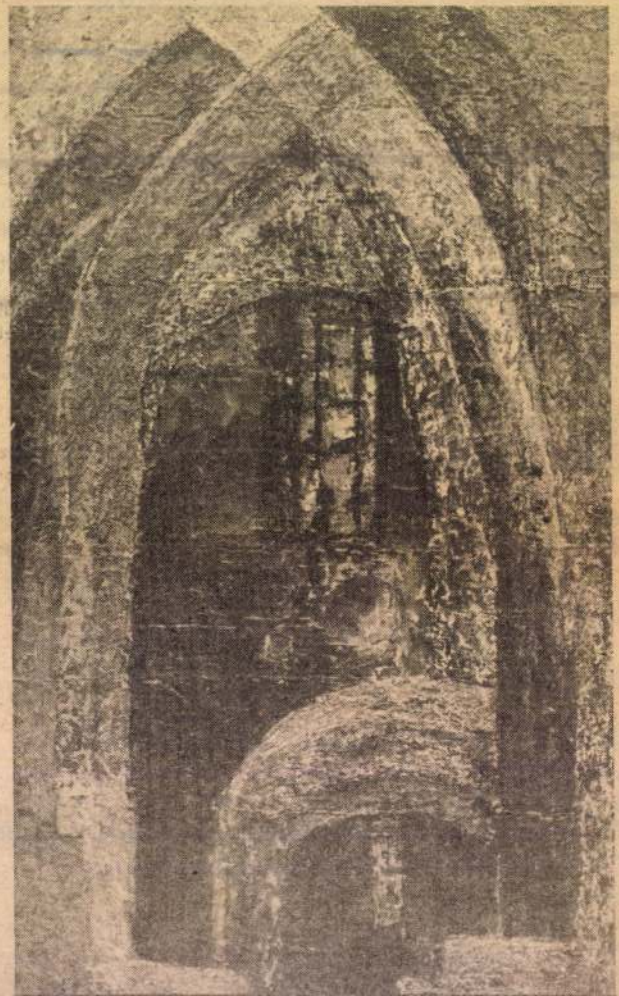

Kóbor Jenő: Csopaki utca

Borka Sándor:
Orgonahangverseny

Az idén is találkozhatunk Veszprém utcáin festékdobozt, festőállványt, rajztáblát cipelő emberekkel. Már szinte ismerősen nézünk rájuk, minden nyáron. Veszprémben alkotnak, járják a zegzugos utcákat, a Magyar Rajzpedagógus Szövetség Székely Bertalan stúdiójának tagjai.

A művésztelep régi hagyományokat ápol. A rajztanárok az itt készült alkotásokat munkakiállítás jelleggel mutatják be minden évben a megyei művelődési központban a tárlatlátogató közönségnek. Tavaly nyáron a veszprémi nyomdával sikerült kapcsolatot kialakítaniuk, és a Dimitrov Művelődési Központban bemutatott munkáikat a nyomda dísztermében is kiállították. A veszprémi nyomda gazdaságvezetése és KISZ-szervezete az idén is segítséget adott és megrendezte a munkabemutatót. A tárlaton látható alkotásokból mutatunk be néhányat olvasóinknak.

V. L.

Barnóth Zoltán: Régi ház

isitatio

vagyis vizitál, hát ez a canonica visitatio. Egy lány gondolta így. A másik értelmezésnek szülőatyja volt. Az egyik fiú tréfának szánva annyit mondott: canonica

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 JAN 15

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Tarcsy B. Katalin

1021

Tarcsy B. Katalin: Pihenés

A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai T

Jó tanárokat az iskolaon (III.)

Az ember újra és újra nekirugaszkodik, hogy megfejtse a *nagyon nehézre* vállalkozók indítékait, titkait.

— Valami nyári elfoglaltságot keresve szinte véletlenül tévedtem be az egyik vidéki egészségügyi gyermekotthonba. Fizikailag és szellemileg magatehetetlen gyerekek közé kerültem, megdöbbentő volt. Lehetséges ez? Mit érezhetnek azok az anyák, akik egy aranyos, göndörhajú, szép szemű kisgyerekre vágynak és a világra hoznak egy — ilyent? Mit tud tenni ezután az ember? Lehetséges len-

Anna főiskolai tanárnak, a „gerinctanszék", az általános gyógypedagógiai tanszék vezetőjének?

— *Tényekkel szeretném ezt a tévhitet szétoszlatni* — mondja, és a főiskola kerettantervéből idéz. — Hallgatóink az első félévben általános pedagógiát, a második félévben neveléselméletet, a harmadik félévben didaktikát tanulnak heti két órában. A harmadik félév tantárgya heti egy órában az úttörőmozgalom pedagógiája. Logikát, közoktatáspolitikát és neveléstörténetet is tanítunk. Mindehhez járulnak az általános is-

gő elméleti és gyakorlati ismeretet kapnak a környezeti ártalmak miatt sérült, személyiségzavarban szenvedő gyermekekről. Ezt szolgálják a szakon oktatott speciális tárgyak: a személyiséglélektan, a szociálpszichológia, az inadaptált gyermekek pedagógiája, pszichológiája, diagnosztikája és terápiája, a nevelésszociológia. A pszichopedagógusokra tehát nem a hagyományos gyógypedagógiai munka vár, de reméljük, hogy a pedagógus közvélemény mielőbb a pedagógia egyenrangú részeként fogadja el ezt a tudományt és művelőit.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 APR 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Tarcsy B. Katalin

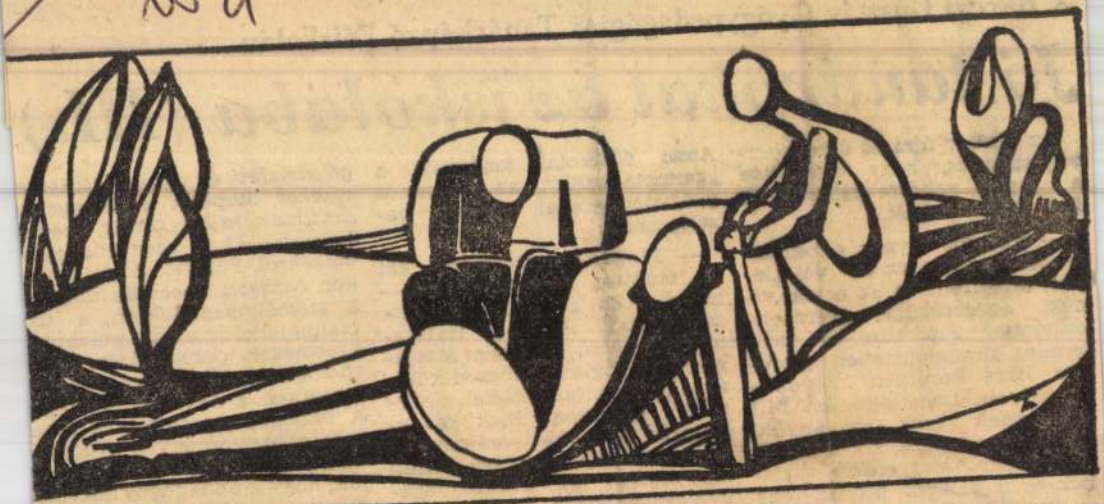

Tarcsy B. Katalin: Beszélgetők

lókik, és csak a szünetben hozzák el onnan, de nem az igazi, hanem a nevelőszülei.

A nyári szünet utolsó napja volt, Robinak leiárt az ideje, amit a nevelőszülőknél tölthetett. Másnap vissza kellett mennie az intézetbe.

De hogyan került Robi nevelőszülőkhöz, intézetbe?

A vizsgálat után beszélgettünk vele, és ő elmesélte rövidke életének változásait.

Kiskorában adta az édesanyja állami gondozásba, azóta nem is látta őt a kisfiú, az anyja nem törődött vele. Egy házaspár, akinek nem volt gyermeke — és úgy látszott, nem is lehet —, magához vette őt, velük élt több évig. De balszerencsére másodszor is kifogott rajta a sors. A házaspárnak ikrei születtek, és Robi harrissza kell utaznia a nevelőotthonba.

A fülfájást azért találta ki, hogy még néhány nappal megtoldja a családnál eltölthető időt. Ez a hazugság volt az utolsó lehetősége, hogy segítsen magán, bár ő is tudta, hogy az esélyei nagyon gyöngécskék.

Amikor érte jött a nevelőmamája, már szóba sem került a délelőtti fülfájás. Vidáman szedte össze a holmiját. Mosolygós arccal, peckesen lépdelt az „anyukája" mellett.

Novák Imre

Tarcsy B. Katalin
rajzpedagógus, grafikus-
2) Folytatás

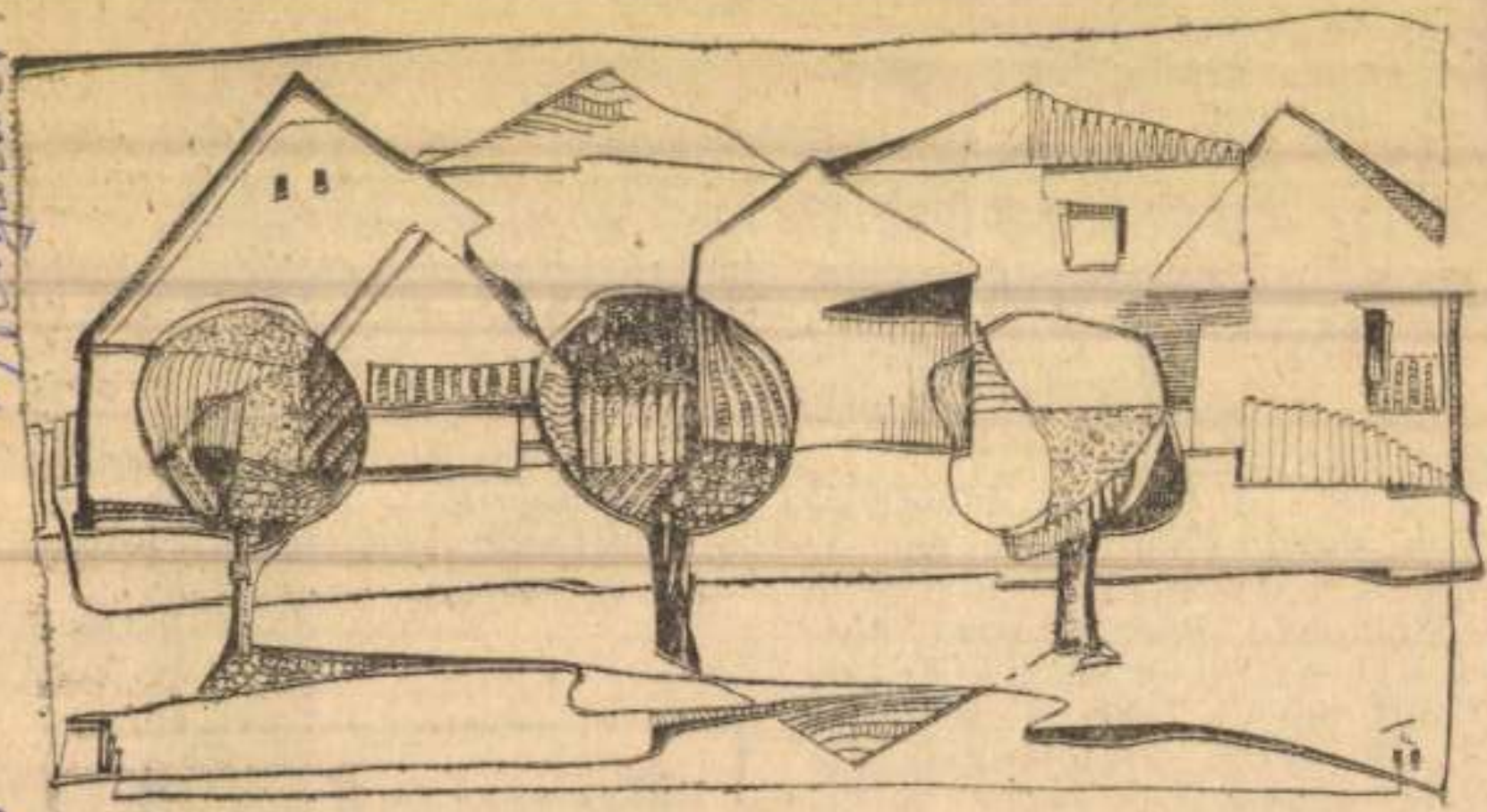

Tarcsy B. Katalin: Gyulai utca

(fényi): Művésztelep Debrecenben, Kőszegen és Gyulán.

Pedagógusok Lapja, 1983. aug. 25.

Tank...

A budapesti iskolákat tankönyvekkel ellátó Állami Könyvterjesztő Vállalat okulva a korábbi keserű tapasztalatokból, a nem megfelelő propagandából, jó előre igyekezett felkészülni az új tanévre. A lapokban megjelent tájékoztatókból is optimizmus sugárzott: ezúttal minden rendben lesz —, ha az oktatási intézmények segítenek. Az általános iskolák után első ízben a középiskolákat, a gimnáziumokat is arra kérték: fogadják már nyáron a tankönyvszállítmányokat, raktározzák és lehetőség szerint árusítsák is azokat. Persze, nem ingyen, hanem háromszázalékos forgalmi jutalék fejében.

A főváros három gimnáziumában érdeklődtünk: mi a helyzet a gyakorlatban, a tanítás első napjaiban ott volt-e a tankönyv minden diák kezében?

AUGUSZTUS 29.

Az *ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnáziuma* az ország legnevesebb iskoláinak egyike. Igazgatója, *Fazekas Mihály* csak akkor hajlandó válaszolni a tankönyvekkel kapcsolatos kérdésemre, ha előtte megnézem az

tartozunk — mondja a gondno
—, náluk rendeltük meg a tar
könyveket még a tavasszal. Te
hát náluk is sürgettük meg a
elmaradt szállítmányokat, me
amíg nem érkezik meg min
addig fölösleges árusítani az it
levőket. Már csak azért is, me
amit kaptunk, annak a zöme f
leg atlasz, szótár meg nyelv
könyv. Nyolcvan, száz, százö
ven darab könyvet kapunk egy
szerre. Igaz viszont, hogy a bol
ahogy megérkezik hozzájuk eg
is, azonnal továbbítja nekünk.

— A könyvesboltnak nagyo
szűkös raktározási lehetőség
vannak, láttam — veszi át a szó
Németh Mihály. — El sem tu
dom képzelni, hogyan is férn
el ott annyi tankönyv, ahányr
a kerület iskoláinak szükség
lenne. *Érthetetlen, miért a bol*
nak kell a hatalmas tankönyv
szállítmányokat fogadni, ha nin
helyük, és ha éppen raktárhián
miatt kérték az iskolák segítsé
gét. A gyerekek, a KISZ-ese
szívesen árusítanának, ha lenn
mit árulni.

— Csupán év eleji gyakorla
tunknak köszönhető, hogy talá
mégsem fog zökkenőt okozni

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-729

Tarcsy B. Katalin
Arafi Mi Ly

PEDAGOGUSOK LAPJA

1983 SEP 8

1021

Tarcsy B. Katalin: Szeptember

rendelkezik.

De hát végül is *miért* ne… itt *tanítani*, *mint másutt*? Hiszen a körülmények és a feltételek a színvonalas pedagógiai munkához jók. Hogy az ipar által igényelt fiúk helyett lányok ülnek a padokban? Egy pedagógusnak nemre való tekintet nélkül kell megtanítani a diákjait erre vagy arra. Ez igaz, de csak a laikus szemszögéből. Mert hiszen éppen ez a probléma, hogy *a nevelők tudják*: *szakmából fog megélni, amit itt tanult.* Ezért jóval nagyobb a felelősségük a közismereti tárgyak oktatása, az alaposabb műveltség nyújtása, az alaposabb műveltség szetesen terén, miközben természetesen nem mondhatnak le a szakmai ismeretek színvonaláról is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tarcsy B. Katalin

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1984 FEB 8

1021

Tarcsy B. Katalin: A gyulai vár

TARCSY B.KATALIN

kiáll.az Uj Tükör Szabadidő központban

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.42.sz.47.o.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek meg

3. A dijazás számitásánál alapulvett mun

4. A jogviszony tartama:

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes en

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jö
levonásra.

Budapest, 197.....

.....

megbizott

TARCSY B. KATALIN

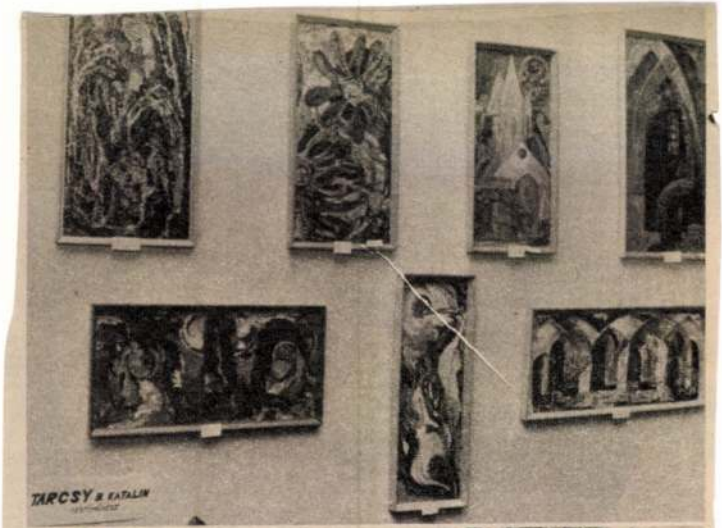

émi egyházmegyei [redacted]udai Sz[redacted]
an szeretett fiunk, Lajos[redacted]
nt mondják ugyanezen szen[redacted]
lon ugyanugy alapitott és[redacted]
, [redacted] illő tiszte[redacted]
k büneiket valóban megba[redacted]
tus születésének, körül[redacted]
sának, mennybemeneteléne[redacted]
oldogságos Szüz Mária sz[redacted]
ának és mennybevételének[redacted]
k, az emlitett Péter és [redacted]
nepnapjain, továbbá Mind[redacted]
iphaniájának, feltámadás[redacted]
lamint Mária születésén[redacted]
etésének, az emlitett Péter és Pá[redacted]
s a mondott Pünkösd ünne[redacted]

VÁLASZOLUNK

Kiss Jánosné általános iskolai igazgatóhelyettes kérdezi: Az órarenden kívül a tantárgyfelosztásban meg kell-e jelölni a pedagógusok túlóráit?

Nem kell megjelölni. E kérdés- e egyébként egyértelmű választ id a pedagógusok munkaidejét, úlmunkáját és helyettesítését zabályozó 110/1976. (M. K. 2/A.) MM számú utasítás 84. §-a. E endelkezés szerint az alsó- és középfokú oktatási intézmények vezetői kötelesek a tanév elején — és minden esetben, amikor munkaerőmozgás következtében a feladatok újbóli elosztására kerül sor — elkészíteni az intéz-

Apollinaire

„Sellők, miből fakad mély búbánatot zokog?" — négysoros verse folytatását függőleges 34. sorai tartalmazzák. A m 20-ig levelezőlapon kérjük beküldeni a Gorkij fasor 10.

1	2	3	4	5		6	7	8
15						16		
18					19			
22				23				
	27		28		29			30
34			35	36			37	
40		41				42		
		46			47			
50	51			52				53

Tarcsy B. Katalin

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

grafikusművész

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1978 NOV 20

Tarcsy

1021

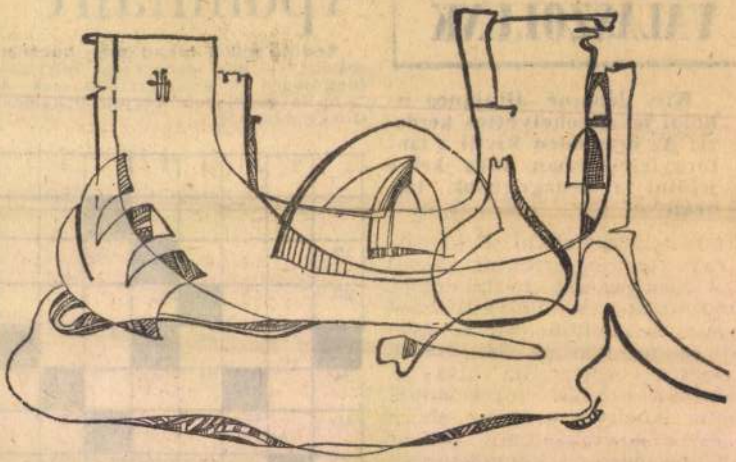

Tarcsy B. Katalin: A diósgyőri vár

Tarcsy B Katalin

Csend

1021

Tarcsy B. Katalin rajza

PEDAGÓGUSOK LAPJA

8

1982 OKI

SZÁTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

a szükséges változásokat végre-
á- suk. A társadalom és az iskola
rű érdekében egyaránt szükség van
nt arra, hogy *a javítások után stabi-*
en *lizáljuk a tanterveket és a tan-*
könyveket, s e tekintetben is
n- *nyugalmi állapotot teremtsünk*
k- *az iskolákban.* Felülvizsgálandó-
b- nak tartom azt is, hogy milyen
y- segédletekre van szükség, hogy
re- ezek számát csökkentsük, és *ne*
ről *kössük meg a pedagógusok ke-*
ed *zét, engedjük érvényesíteni kez-*
és *deményező képességüket.*

A továbbiakban a miniszter az
ızt intézet feladatairól szólva ki-
v- emelte, hogy *a pedagógiai kutatás*
us *egyik bázisaként szorosabbá kell*
a- *tennie az iskolákkal való együtt-*
ö- *működését, termékenyebb, haté-*
ült *konyabb és közvetlenebb viszony*
i- *kell kialakítania a minisztérium-*

Van-e elég pedagógus a fővá

A szakszervezet budapesti bizottsága — a több éves gyakorlatnak megfelelően — ismét megtárgyalta, van-e elegendő pedagógus a főváros oktatási intézményeiben. A közelmúltban megtartott ülésén *Greskó Ibolya*, a főváros művelődésügyi főosztályának osztályvezetője terjesztette elő az erről szóló *jelentést.*

Az indulás adatai

A *szeptember 15-i állapotot* tükröző kimutatás szerint az tottságának pillanatnyi helyzetét és a tennivalókat is. Változatlanul figyelni kell például arra, hogy a budapesti óvónő-, tanító- és tanárképző főiskolákra megfelelő pontszám esetén *lehetőleg budapesti fiatalokat* vegyenek fel, a vidékiek ugyanis — végezvén — nem szívesen maradnak a fővárosban. S ma már szinte hihetetlennek látszik a húsz év előtti helyzet, amikor a már vidéken tanítók fővárosi állás után sóvárogtak, mindhiába. A földrajz—biológia és a

Tarcsy B. Katali

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Quantum,

1980 JAN 15

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1021

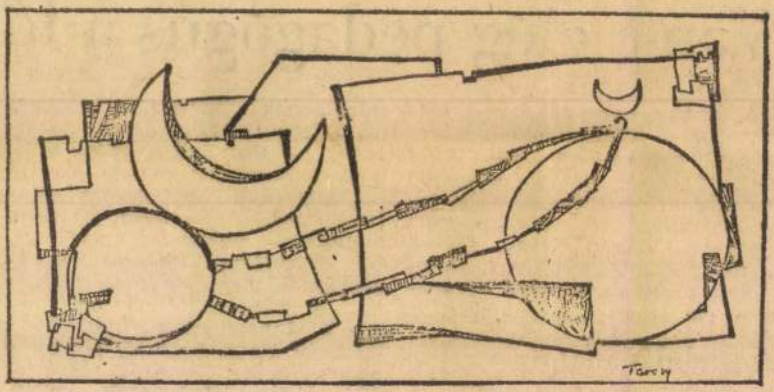

Tarcsy B. Katalin rajza

...ségen emlé-

...angban
...ség osztál
...el, vagyis
...rogramja
...in.
A Fe...

...M.
...Má-

...kezésük után meg-
hallgatták dr. Bajusz Sándor-
né igazgatónő rövid tájékoz-
tatóját a tanintézetről.

— Első alkalommal talál-
kozhattunk névadónk család-
tagjaival — hangoztatta egye-
bek között az igazgatónő. —
Amikor iskolánk 1959-ben
megalakult, azért választottuk
névadónknak Zalka Mátét,
hogy tanulóink elé a XX. szá-
zad emberét állítsuk példaké-
pül. Diákjaink sokat tudnak
Zalka Mátéról. Sokoldalúsága,
hazaszeretete nagyon közel áll
hozzájuk.

Az ünnepi megemlékezés ke-
retében a nevelőtestület és a

...elnö-
...e dr. ...ián József docens,
...tkára pedig Nagy Lajos fő-
...kolai docens. A tudomány-
...gyetemek és a pedagógus-
...épző intézmények tagozatá-
...ak elnöke dr. Rácz János
...gyetemi docens, titkára pedig
...r. Kálmánchey Zoltán fő-
...gazgató-helyettes.

A Felsőoktatási Tanács Sza-
...ki Lambert titkár vezetésé-
...el megkezdte működését. El-
...ő ülésén megvitatta a „Szak-
...zervezetünk politikai nevelő-
...unkája, agitációs- és propa-
...anda tevékenysége a felső-
...ktatási intézményekben" cí-
...nű jelentést, amelyet a szak-
...zervezet központi vezetősége
...nájus 12-én vitat meg.

1021

Tarcsyné Bérczes Katalin: A nyár

Tarcsyné Bérczes Katalin

Kellem felszabadultan

Egy okos kezdeményezés története

Tizennégyen ülünk körben az *újpesti úttörőház* egyik szobájában. Fiatal, kedves és feszült női arcok néznek szembe egymással. Túlnyomórészt *képesítés nélküli pályakezdők*, kettő kivételével alsótagozatos napközis nevelők.

A pergő ütemű beszélgetés már jócskán előrehaladt. Most a nevelési helyzetek közül *a pedagógiai informálódás* jó megoldásait keresik a jelenlevők. Talpraesett kolléganőé a szó. *Átolvasta az óvodai jellemzéseket*, mondja, aztán gyorsan az asztalfiókba süllyesztette őket, mert sematikusak. Inkább személyes tapasztalataira hagyatkozik, mert a tájékozódás neki örömet szerez. Idéz egy példát. *Hétfőn* meglepetést ígért, de csak *szerdán délben* árulta el, hogy *pénteken* elmennek a BNV játékkiállítására. Nem sokkal a bejelentés után játszani mentek, helyesebben a labdát maguk előtt vezetgetve futottak ki a közeli játszótérre. Ez persze feldobta a hangulatot, voltak, akik visszafelé is futottak volna. Más gyerekek azonban leintették őket, *a csoport megfegyelmezte önmagát*, ami év elején az elsősöktől szép teljesítmény.

*

lálkozóra 1983. június 1-én került sor, a másodikra 1984. május 15-én. Kiderült, hogy a fiataloknak, akár van diplomájuk, akár nincs, *közösek a szakmai gondjai.*

Indokolt volt tehát az igényük egy *rövidebb tanfolyamra*, mégpedig kora ősszel, amikor az újonnan jöttek az első élményeiken már túlvannak. A tematikát a felügyeleti csoport állította össze, *meghallgatva* az igazgatói munkaközösségek véleményét. Az iskolával összefüggő oktatáspolitikai ismeretek megbeszélését e munkaközösség tapasztalt vezetője vállalta magára. Az iskolai adminisztrációról az igazgatóhelyettesi munkaközösség vezetőjétől tanulhattak a fiatalok. A nevelő személyiségéről a beszélgetéseket a gyógypedagógiai iskola igazgatója vezette. A napközi otthon élete a napközis felügyelő avatott irányítása mellett tárult fel előttük, míg a nevelési helyzetek megoldására, mint tapasztalhattam, a kerületi nevelési tanácsadó munkatársainak hozzáértő irányítása vezette rá a hallgatókat.

A helyi tanügyirányítás mérlegelte, hogy az iskolák pedagógiai vezetése, közösségei nem állnak egyforma színvonalon, de még ott is, ahol a befogadó kollekti

Tarcsy B. Katalin

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Grafikusművész

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1984 -10- 8

1021

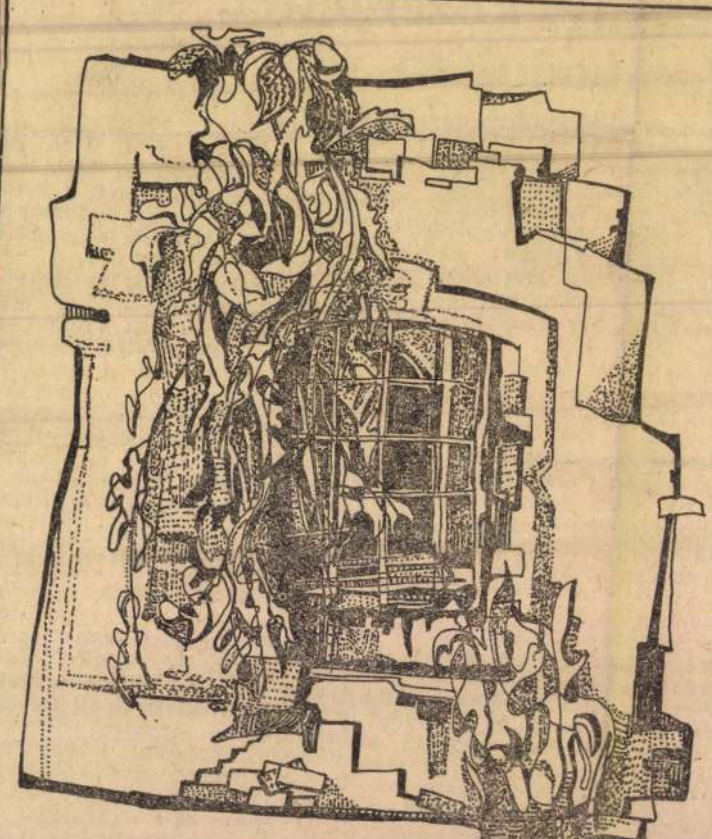

Tarcsy B. Katalin: „Elhagyatva"

Tar Zoltán

Szerepelt a XXI. ~~ö~~ debreceni tárlaton.

Alföld 1966. jan.

A debreceni képzőművészet válaszúton. Szíj Rezső

Konrád budai fazekasmesterre: Genthon 927. 84; a *pozsonyi fazekasok*ra vonatkozó ıdatok: Polla, B.: Bratislava. Západné suburbiım. Košice–Bratislava 1979. 113–114, irodaommal. A *bártfai mesterek*re: Čaplovič, D.–Slivka, M.: i. m.

Diszkerámia: az importárura l. Holl 1955. továbbá az ún. dreihauseni kerámia kérdésének behatò tárgyalása egy székesfehérvári cipôformájú díszedény kapcsán: Siklósi Gy.: „Dreihausener" Pokal von Székesfehérvár. Alba Regia 20(1983) 153–168.

*A hazai készítmények*re: Holl 1963, valamint egy, már inkább korszakunk legvégétől keltezhetô díszedénycsoportra: Irásné Melis K.: XV–XVI. századi díszedények a budai királyi palotából. Communicationes Archeologicae Hungariae 1984. továbbá: Parádi N.: Késôközépkori feliratos díszü cserépedények. FA 17(1965) 155–163; Gerevich L. 1973. 264.

*A kályhacsempék*rôl: a hazai anyag jelentôs részének monografikus feldolgozása: Holl 1958; Holl 1971, valamint Holl, I.—Voit, P.: Alte ungarische Ofenkacheln. Bp. 1963 – a veszprémvölgyi adattal, a kályhafejlôdés kérdéseivel. Az utóbbira l. még Méri I.: Egy

TAR Zoltán

Kiállít: A művésztanárok
Debrecenben (1813-1996) címen
a Déri Múzeumban
„EGYKORI ÉS MAI MŰVÉSZTANÁROK"
LÁSD: KISS SÁMUEL

Hajdú-Bihari Napló: 1996. aug. 2. péntek.

Ötvös János szerepe a magyar és a német polgárok konfliktusában: Genthon I.: Budapest múltja és művészete. Bp. 1932. 30.

Óbudai ötvösök: Mathias aurifaber, 1429. IX. 23: Dl. 12.126; Miklós aranyműves, 1427: Bártfai Szabó L.: Óbuda egyházi intézményei a középkorban. Bp. 1935. 102; Paulus aurifaber Pesten: Bártfai Szabó L.: Pest megye történetének okleveles emlékei 1002–1599. Bp. 1938. 248.

Kassa ötvösségéhez: Kemény 1892; Kemény L.: Adatok az ötvösség történetéhez. AÉ Ú. F. XXII(1902) 69–74. – Anthonius aurifaber: Tóth Szabó P.: Antal kassai ötvös. M I(1902) 3434.

Kassa (illetve a Szepesség) és Krakkó kapcsolatai: Szádeczky L.: Magyar ötvösök Krakkóban. AÉ Ú. F. IX(1889) 242–244; Divéky A.: Magyarországi ötvösök Lengyelországban a XIV–XVIII. században. MÉ IV(1955) 52–54; Ptaśnik, J.: Cracovia artificum 1300 1500. Kraków 1917. 11, 18 (Hannus Ilcus); 34 (Symon de Talentis); 50 (Hannos Czipser); 157 (Gloger von Casscha). Mihalik J.: Kassa város ötvösségének története. AK XXI(1899) 116 (Polonus Aurifaber); 121 (Georgius Aurifaber de Cracovia). Michel von Kaschaw Bécsújhelyen: Genthon 1927. 44.

Ötvöscéhek pecsétjei: Kassa: Myskovszky V.: A felsőmagyarországi Múzeumban levő céhpecsétekről. AK XII(1878) 95; Toranová, E.:

TAR Zoltán

Kiállít: Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem, díszudvara. „Megújítva őrzik a művészeti hagyományokat"
LÁSD: BAKOSS TIBOR

Hajdú-Bihari Napló: 1996. aug. 6. hétfő.

MDK

Tarr Zoltán festő
1913 –

Tájkép (olaj)

Déri Museum Debrecen. Vezető a képtárban. Bp 1952. 6. lap.

Tar Zoltán, Debrecen

Hegyek között, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Muz. 1947. jul. 8 l.

Tar Zoltán. festőművész

a Kölcsey Ferenc Műv. Közp.-ban megnyílt tárlaton 16 művész sokfele törekvését bizonyítja. – A művész „Kijüt a nap" c. olajképe a természethez való vonzódása, az atmoszferikus fényjelenségek éreztetése jellemző posztimpresszionista fényszerelésére. (említve)

Tóth Ervin: A Hajdú-Bihar megyei üzemi tárlatokról.
Hajdú-Bihari Napló, 1979. szept. 6.

Tar Zoltán, festő

Ózdon rendezték meg a munkás amatőr képzőművészeti körök I. országos találkozóját.
Távlatilag a hivatásos művészek bemutatásának tervezetében febr.-ban Tar Zoltán festménjei szerepelnek.

(dr. Táth Ervin): Képzőművészeti nevelés az kétőipari vállalatnál.

Hajdu-Bihari Napló, 1974. jan. 6.

Tar Zoltán 10

Rusza kísérletek, nyüzsgő kavargás között a szépség legősibb forrásához, a természethez fordul, annak emberi arcát keresi. S mert belső megszállottsággal és hittel, az apró dolgoknak is örülni tudó teljes emberi szívvel keresi, meg is találja. Képei derűs és tiszta tudosítások erről a találkozásról, ennek öröméről.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben

Alföld 1972/6 62 old

Tar Zoltán 9

Pasztellek, gouache-ok, belső és külső finomságra késztő festői módszerek állnak közel hozzá. Hiszen a táj belső-rezdüléseit, az évszakok változásának varázslatát ezeken tudja igazán benső-séges lirává oldani. Nem rejtvényeket ad fel – gyönyörködtetni akar. Nem megrázni és felkavarni akar hanem raismertetni a bennünket körülvévő szépségekre.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben.

Alföld 1972/6 62 old

Tar Zoltán 8

Megújulásának bizonyítékai ezek, egyre inkább átjáryák hatásukra más alkotásait is az ember örök örömei. Ha a szépségnek van hagyományos értelmezése, azt alkotásain viszontláthatjuk. Alkotai szemléletéhez alkalmazkodik módszere is, mindössze néhány olayképet láthatunk mostani tárlatán.

Benyei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben.

Alföld 1972/6 6 old.

Tar Zoltán 7

Külön szint és értéket képviselnek külföldi utazási élményeit megörökítő munkái. Velence, Firenze, Olaszország, Németország városképei különös hangulattal telítődnek. Érezzük a találkozás meleg örömét, a szinek meseszerű varázslata arról a csodáról tanúskodik, ahogyan egy szépre szomjas művészlélek kinyílik az élmények előtt.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben

Alföld 1972/6 62 old.

Tar Zoltán 6

Otthona: a Görbe utca, a házkörüli kert vissza-visszatérő témát jelentenek számára s a természet gazdagsága lenyügözi annyira, hogy újra és újra megkísérelje e gazdagság visszaadását. Ujabban keresi a Hortobágy titkát, s a kiállított képei között tanúsítja néhány, milyen biztos eredménnyel.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben

Alföld 1972/6 61 old.
62 "

Tar Zoltán 5

Művészetével nem a kor nagy, alapvető gondolati és emocionális kérdéseire, ember és ember, ember és világ között a huszadik században kialakult gyötrő összefüggések feloldására keres választ. Alapélménye elsősorban a táj, elsősorban az Alföld, szűkebben Hajdú-Bihar és Debrecen. Gyakran tér vissza Földesre, amelynek utcáit, házait, sarkait, fáit az otthont találó ember szeretetével festi meg.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben.

Alföld 1972/6 61 old

Tar Zoltán 4.

ahogy élete mentes a nagy feszültségektől, össze-ütközésektől, művészete is mentes ezektől, tiszta és nyugodt, harmoniája, a derűs és békés ember nyugodt szemlélődéséből ered. Még ahol képfelületén a színek keményebb, vagy expesszivebb egymásnak szegülése megjelenik is, ahol a falusi házak fehérje az ég kékjével, vagy a fák zöldjével harsányabban ütközik is, a képi feszültséget feloldja a környezet derűje, a színek egymáshoz közelítése, békés elrendezése.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben

Alföld 1972/6 61 old.

Tar Zoltán 3

A képzőművészeti élet szervezeti harcaitól a Görbe utcai csönd választja el, de 1941 óta állandóan jelen van e város képzőművészeti kulturájában, soha nem annak örvénylő központjában, mindig kicsit-félrehúzodva, örülve a kollektív tárlatokon látható egy-két képének akkor is, ha nála méltatlanabbak sokkal többel tapostak az akadályokat a hírnév előtt.

Bényei József: Tar Zoltán kicillitása a Medgyessy-teremben.

Alföld 1972/6 61 old

Tar Zoltán 2

Balmazujvárosi tanító fiaként született, s 1940-ben a Képzőművészeti Főiskola elvégzése és szeghalmi tanárkodás után tér vissza Debrecenbe. S szinte azóta él itt csöndes, külső fordulatoktól mentes, kevésbé látványos, de önmagát gazdagító, művészetét és emberségét gyarapító életet.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a Medgyessy-teremben.

Alföld 1972/6 61old.

Tar Zoltán 1

Festőművész jövőre lesz hatvanéves. Közel hatvan év tapasztalatai, tanulságai, élményei fütik művészetét, nem kalandok bizonytalan utjait keresi képeivel, hanem a vállalt élményt, a tudatosan vállalt formában, de kiérlelten és megfontoltan, rendíthetetlenül, mert a hit biztonságával tárja elénk.

Bényei József: Tar Zoltán kiállítása a ~~Hegg~~ Medgyessy-teremben.

Alföld 1972/6 61old

Tar Zoltán

Művei szerepelnek a Kelet-magyarországi k
képzőművészek tárlatán a Nemzeti Galériában

Magyarxxxxx Nemzet 1973 január 29
4.old.

Tar Zoltán festőművész

A debreceni Medgyessy-teremben rendezett kiállitását ápr. 14-én nyitják meg, -közli a Kiállitások c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 8.
XVI. évf. 15. sz. 2. lap.

Tar Zoltán MDK

szerepelt a tárlaton.

Bőgel József: A debreceni és Hajdu megyei képzőművésezk III. tavaszi tárlatáról.

ALFÖLD 1964 jun. 565-567.lap.

Tar Zoltán MDK

Szerepelt a debreceni művészek tavaszi tárlatán.

"Ragyogó november" repr.

Bényei József: A tényleges érték visszfénye csupán
HAJDUBIHARMEGYEI NÉPUJSÁG 1964 máj. 1.

TAR ZOLTÁN

Múvei kiállítva Hajdúszoboszlón, a
műv. házban.

Dr. Tóth Ervin: Fellegi Vince ma-
gángyűjteményének bemutatója

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 1

Tar Zoltán

Az ősemi kiállításokon megismerkedhettek Tar Zoltán festményeivel.

Tóth Károly: Őszi kiállítások Debrecenben

Alföld 1972/1 93 old.

Tar Zoltán festőművész

A Képcsarnok Vált. Medgyessy Termében megnyílt „Debrecen, környéki és Hortobágy" c. tájképkiállítás, melyen szerepel műve.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 19.

Par Zoltán

Részt vett a Magyar Nemzeti Galériá-
ban rendezett kiállításon.

Bojár Iván: Kelet-magyarországi képző-
művészek kiállítása.

Magyar Hírlap 1972/356 6 old.

Tar Zoltán

A Magyar Nemzeti Galéria termeiben nyílt meg a Kelet-magyarországi képzőművészek kiállítása, melyen képei szerepelnek.

Bojár Iván: Jelenségek és tanulságok, Magyar Hírlap, 1972. dec. 27.

Tas Zoltán

1. Téli idő p.p. 46x66
2. Tavon p.p. 46x65

Kelet-Magyarország Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Tar Zoltán

1. Téli idő p.p. 46×66
2. Tavasz p.p. 46×65

Kelet-Magyarországi képzőművészek
kiállítása M.N.G. 1972.

Tar Zoltán festőművész

a Képcsarnok Váll. Medgyessy Teremben rendezett kiállításon szerepel műve, pasztelljei.

Szabó Erzsi: Kiállítás a Medgyessy Teremben. Hajdúbihari Napló, 1974. júl. 3.

Tar Zoltán

1971 óta több tucat bemutatón láthatták a debreceni nagyüzemek dolgozói a megyei művészek munkáit. – Ebben az érben a nézők a művész alkotásaival ismerkedhetek meg.

Sz. M.: Üzemi-tárlatok '77.
Hajdusági Munkás, 1977. okt. 14.

MDK

Tar Zoltán (festőművész)

Képei, köztük a Szarvaskői utcarészlet című, szerepeltek a debreceni Déri Múzeumban 1955 októberében rendezett képzőművészeti kiállításon.

Dáddr Zoltán: Debreceni képzőművészek kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.–febr.) 76. l.

MDK

Tar Zoltán (festőművész?)

részt vett a vidéken élő képzőművészek tévedrosi kiállításán (1954).

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.

Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

MDK

Tar Zoltán [festőművész?]

— Szegecselők c. műve szerepelt az 1949 decemberében rendezett debreceni képző-művészeti kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

sznek 47 K 98 fillérre érvényesi-
60 fillérre érvényesitett nyitrai
t, Bizottságnak f. évi julius hó
terjesztésére, kiegyenlités végett
yitrai és pöstyéni utiszámlában
replő 30 K 72 fillér az utiszámla
tó el.
október hó 7.

Tar Zoltán

1. Szőregi Dániel dr
A Debreceni Déri
Múzeum Évkönyvei -
1943–1947. Debrecen
1948. 60-l.

V.

G T A

összeget a Müemlékek Országos Bizott-

bruár 23.-án tartott 5.-ik előadásának

gatósága a Müemlékek Országos Bizott-

Tar Zoltán

belépett a Rajztanárok
Egyesületébe

Rajzoktatás

1939. 57. l.

Budapest, 1930 október 7.

Bizottságának,

B u d a p e s t .

ettel, hogy a gödöllői Kálvária
fejezésük felé közelednek és ebből
ttségek állnak elő, tisztelettel
lt 15.636.-- pengőn felül még tová-
talása iránt a szükséges lépéseket

dtam kiváló tisztelettel:

Tar Zoltán

III. o.

tanári rak

Ferk'pzomfoiskàvk

1933-34. 45. l

MARIA GIUSEPPINA DI GIUSTI

BUDAPEST IV.
Főposta fiók 173. 1936 szept. 2-án.

Nagys.

Dr. Szentiványi Gyula urnak,

B u d a p e s t

Felhivom b. figyelmét arra, hogy
P. 141,67
házbérhátraléka van.- Sziveskedjék fenti összeget e

Tar Zoltán

Középiskolai rajztanári oklevél

Ferk'pzomfoiskèvk

1935-36. 86.l.

laid u.o. 88.l

MDK

Tar Zoltán graf.

a debreceni csop. kiáll. a Déri Muz,-ban
Szabadszervezeti közlemények. Szaba d Művészet,
1949. 48. l.

mdk.

Tar Zoltán festő-grafikus

Kiállítása 1962 márc 23án nyílt meg a Medgyessy teremben.

Lírai sagát már a cimek is kifejezik"

"Földesi utca, Olvadás, Korai napsütés Nyírfák.

Tóth Ervin III. A képcsarnok vállalat rendezésében

Alföld, 1962. 2. sz 67.-68. l

Tar Zoltán

MDK

A Hajdu-Bihar megyei képzőművészeknek 1957 okt. 20-án megnyílt őszi kiállításán szerepelt.

HAJDU-BIHARI NAPLÓ, 1957 okt. 20.
/irmany/

Tar Zoltán

Szerepel a Hajdú-Bihar megyei képzőművészek

őszi tárlatán.

H-B-megyei Népújság 1966. nov. 22.

Tar Loltán

Szerepelt a Hajdú-Bihar megyei képzőművé-
szek őszi tárlatán.

Alföld 1967. jan.

Tar Zoltán, festő

M.D.K.

„szingazdag kompozíciója az impresszionista hagyományokhoz kapcsolódik" - írja Kádár Zoltán:

A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek XXII. őszi tárlata.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 1. sz. 85. old.

Tar Zoltán

Festőművész. Kiállitása 1962.márc.23 - ápr.6.
Medgyessy teremben
Plakáton klasszicizáló keretben szöveg 84x60

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 47.l.

M.D.K.

Tar Zoltán, festő

„képei... tisztességesen vegigvitt konvencionalitást... jelentenek..."

Kádár Zoltán - Thoma László: Jegyzetek a debreceni Területi Tavaszi Tárlatról,

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX. évf. 7. sz. 66 old.

Tar Zoltán

ff: A Kelet-magyarországi művészek tavaszi tárlata a debreceni Déri Múzeumban.

Magyar Hírek, 1967. V. 18

Tar Zoltán

Részt vett a kiállításon.

Solymár István: Relet-magyarországi képzőművészek kiállítása a Magyar Nemzeti Galériaban

Alföld 1973/2 83 old.

Par Zoltán festménye

Vízimalom Tiristvándiban

Alföld 1973/1 96 old.

Far Zoltán

Fények az erdőben, 48×50
Ragyog a téli nap tiszteket
alatt 50×64

Rebecca Tönnyete és Hortobágy táj –
lépviállítás

Tar Zoltán

Fényel az erdőben, reger.

Debrecen Könnyéle és Hortobágytáj-
Szepziállítás

Tar Zoltán

festménye

Alföld 1976/1o/93

Tar Zoltán

Debrecenben üzemi kiállításon szerepeltek festményei.

Tóth Ervin: Őszi kiállítások Debrecenben.

Alföld, Debrecen, 1972. jan.

Tar Zoltán

a hajdúszoboszlói akvarellkiállításon szerepeltek művei.

Tóth Ervin: Akvarellkiállítás Hajdúszoboszlón.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. jan. 6.

Tar Zoltán festő

Debrecenben él. A Leninvárosi Derkovits Művelődési Központban

Kiállítása nyílt

Kiállítási kalendárium

Szocialista művészetést 1971 VI.

Tar Zoltán festőművész.

Debrecenben pénteken újelik meg tárlata.

Népszabadság, 1972. márc. 13.

Tar Zoltán festő

Debrecenben, a Képcsarnok Medgyessy termében rendezték meg kiállítását.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1972. máj.

Tar Zoltán

Drezdai hajóhíkötő olaj
60×80

Ősi Tárlat 1971. Debrecen

Tar Zoltán

Gendes kis utca ősszel
pasztell

Ősi Tárlat 1970. Hajdúszoboszló
Kiír. Közp.

Tar Zoltán festőművész

Kiállítása ápr. 14.-én nyílik meg a debreceni Medgyessy-teremben.

Kiállításai.

Élet és Irodalom, 1942. ápr. 4.

Tar Zoltán

a debreceni Medgyessy terem

ugyilt riállítása

Népszava 1972 április 14.

2. old

Tar Zoltán, festő

Debrecenben nyílik meg tárlata.

— h. Hír

8

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 13.

Tar Zoltán

Bemutatott műve:

„Csendes kis utca őszel", pasztell.

Tilless Béla: Őszi tárlat 1970.

Hajdúszoboszló, 1970

Tar Zoltán

Bemutatott művei:

„Dregdai hajókikötő", olaj, 60×80 cm.

Szabó László: Őszi tárlat 1971.

Debrecen, 1971

Tar Zoltán

Drezdai kikötö

Alföld 1972/2 62old.

Tar Zoltán

Vallatása nyílt Debrecenben

Magyar Nemzet 1972 április 13
4. old.

Tar Zoltán

Délután a Ponte Vecchion

Alföld 1971/7 borito 4old.

Wat doet me?

Ik ben er helemaal

Tar Zoltán

Pusztai hangulat

Alföld 1971/7 Zold.

Tar Károly festő

Debrecenben a Képcsarnok termében rendezték meg kiállítását.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1942. jún. 5.

Tar Lottán
festő

A tájképfestészet polgári hagyomá-
nyait képviseli.

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek.....
Művészet, 1971. április - 37.oldal.

Tar Zoltán

Szerepel az alábbi táslatok

Debrecenben

Tóth Ervin: Ürmi táslat a

Radnóti klubban

Hajdu Bihari Napló 1971 IX.10

Tar Zoltán festi

A mezőcsáti művelődési központban nyílt meg műveinek kiállítása

Napjaink 1971junius

8. old.

Tar Zoltán

Szerepel a tavaszi Táslaton
a debreceni Déri Múzeumban

N.N.: Holnap vejlik
a tavaszi Táslat

Hajdú Bihari Napló 1941 IV. 28

Tar Zoltán festőművész

Kiállítása nyílik Lenin-

városban május 5. én.

Ezaknagyarország 1971 május 5

8. old.

Tar Zoltán

a BHG Radnóti Miklós klubjában
szept. 6-án megnyílt üzemi színházban
művei szerepeltek.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. szept. 4.

Tar Zsuzsa, iparművész

Megnyílt a pécsi kisplasztikai biennálé, mely 1964 óta a harmadik országos seregszemle. – Tar Zsuzsa, Gellért B. István mind precízebb és letisztultabb alkotásokkal készítik mintadarabjaikat, néha már programozható sorozatokat.

Tandi Lajos: Jegyzetek a kisplasztikai biennáléről. Dél-Dunántúli Napló, 1979. júl. 29.

Tar Zsuzsanna

"Fotogram" c. munkáját bemutatja a lap. Repr.

Fenti "Fotogram" c. müvét lásd: Körösényi Tamás: "Müterem" c. képének hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. aug. 18.
XXIII. évf. 33. sz. 12. lap.

Tar Zsuzsanna, [ ]

L: Bukta Imre

P. kücs J: A feszültség feloldható J.

Népszabadság, Bp. 1980 dec. 31.

Tar Ysurza

A művész részt vett az 1979 felmázban az „Öt művész" kiállításán a Bercsényi Kollégiumban.

Behe László: Dátumok a magyar avantgarde.. Művészet, 1980. október – 20. lap.

Tar Zsuzsa

Hat művész nevét emliti meg Vadas József: Határ-kiállitás" c. kritikájában. A tárlatot az Iparművészeti Muzeumban rendezték: "Határesetek" cimmel. A bemutatott munkákat erélyesen birálva mondja: "Ez a kiállitás nem azt nyujtja, amire a helyszinből és a cimből következtetni lehet Nem iparművészet és képzőművészet határeseteit tárja a néző elé...nem a két művészeti ág határán álló művek sorakoznak itt, sokkal inkább... a művészet és nem művészet határeseteit mutatják. A harmincegy kiállitó közül Asztai Csaba Tar Zsuzsa, Bajkó Anikó, Gecser Lujza, El Kazovszkij és Galántai György szerepelnek a kritikában, mely Asztai Csaba nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. ápr. 28. XXIII.évf. 17.sz. 13. lap.

Tar Zsuzsanna

"Változatok" c. rajzát bemutatja a lap. Repr.

Fenti rajzot lásd: Vadas József: "Ikonfestő a huszadik századból" c. cikkének hátlapján, Vajda Lajos nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. aug. 12. XXII. évf. 32. sz. 14. lap.

Tar Zsuzsanna

A szentendrei Művelődési Központban Zsolnai Péter Végh Alpár Sándor és Egyed László október 14.-ig a Ferencvárosi Pincetárlaton Wahorn András szept. 27.-ig, a Fiatal Művészek Klubjában Tar Zsuzsanna szeptember 28.-ig, a székesfehérvári Ifjúsági Házba Jankovszky György fotóművész október 2.-ig, a Studió Galériában Marosits István szobrász szept. 28.-ig, a Makói Kiállítóteremben Lapis András szobrász szeptember 24.-ig, a miskolci Szőnyi Teremben Máger Ágnes festő október 5.-ig, a bátaszéki Házasságkötő Teremben Végvári I. János festő október 1.-ig, a pécsi Janus Pannonius Múzeumban Fekete Nagy Béla festő szeptember 18.-tól mutatja be műveit,- közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. IX. 23. XXII. évf. 38. sz. 8. lap.

Par Zsuzsa

A Fővárosi Művelődési Központ kiállításán részt vett munkáiró felkészültségről tanúskodnak.

P. I. Kiállítások művelődési házakban

Nép. Művelés 1970/3 46 old.

Tar Zoltán

Szerepel a magyar tárlatok
Hajdúböszörményben

N. N: hagyjátokák az idei
őszi tárlatot

Hajdú Bihari Napló 1970 XII.1

Szekszárd (Tolna)

*

Sztálin-tér 8. Városi Tanácsház

Klasszicista-romantikus, 1850

(Szekszárd Vár MV. Bp. 1932, 11–

MDK

Tarai Lajos épitész, Pécs

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs,
1936. jun. 12 l.

MDK

Tarai Lajos épitész

Egyházmüvészeti bizottság alakult a pécsi egyházmegyében. Dunántul. 1931. jul. 19. 6 l.

MDK.

Tar Zoltán

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.3.

MDK.

Tar Zoltán

Kiállitási kritika

Magyar emzet 1967 máj.18.

MDK

Tar Zoltán

Kiállitási kritika

Lobogó 1968 febr.21.

Tar Zoltán

Permetező /repr./

Mosóasszony /graf/ repr.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen Képjegyzék 84. 116.

MDK

Tar Zoltán, Debrecen

Külvárosi este, graf.

Vidéken élő képzőmüv.kiáll.Ernst.Muz. 1954.nov.

14. 1.

MDK

Tar Zoltán festő

Debreceni művek. kiállít.

—: Megnyílt a debreceni tavaszi tárlat. 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. máj. 3. [Vidéki]

Tar Zoltán festő

Szövegben említett mű:
Wyári nap falun

Lózár István
Murakôzi Ágota
Két kritika a XX. őszi tárlatról.

Hajdubiharm. Népszigság. 1964. dec. 13.

MDK.

Tar Zoltán

Kiállitási kritika

Alföld 1967 jun.p.68.

Vas Zoltán

Debreceni festő, az időszak
nemzedék tagja

Alföld, 1965, 4 sz., 136 old.

MDK

Tar Zoltán

Szerepelt a tárlaton.

Igazi területe a tájkép és csendélet.

—

Dr. Tóth Ervin: A Hajdú-bihar megyei képzőművészek munkacsoportjának őszi Tárlatáról.
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ. 1957. okt. 27.

M.D.K.

Tar Zoltán

Irod.: Szabad Művészet 1948.4.sz.159.l.

mák.

Tar Lóránt

Akt (fametszet)
Akt (Fus)

reprodukciók.

Alföld 1962. 1. sz 38. – 39. l

MDK.

Tar Zoltán

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 jan.lap 43.

Tar Zoltán

Szerepelt a nyíregyházi nyári térlaton.

Kelet-Mo. 1967. jún 2

Tar Koltán

M.D.K.

festő

A kiállításon szereplő „Nagykalapos fiú" (repro)

Tóth Erzsi: Debrecen kiállítási termeiből
Művészet, 1966. január – 42 lap

M.D.K.

Tar Zoltán
festő - grafikus

A debreceni TIT-ben állította ki műveit. Bemutatta a többi között a „Nagykalapos fiú", az „Útépítők" c. képeit.

Tóth Ervin: Debrecen kiállítási termeiből. Művészet, 1966. január - 4 l. lap.

MDK.

Tar Zoltán

Nagykalapos fiu c. müvének reprója

Müvészet 1966 jan.p .42

MDK

Tar Zoltán (festő)

Említve: néhány grafikai műve.
Főleg festő.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 204. l.

MDK

Tar Zoltán (képzőművész)

Esetrajza 1939-ből: Tiszai bárkák – repr.

(Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.)

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 198. l.

MDK

Tar Zoltán (festő)

- (grafikái egy mondatban jellemezve.)

Tóth Ervin: [redacted] [redacted] Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 204. l.

MDK

Tar Zoltán (képzőművész)

Kőbányász c. színrajza repr.

[redacted] Alföld, Debrecen 1961. 2. sz.

41. l.

mdk-

Tar Zoltán

Pilenő kaszások (tempera)
Beszélgető parasztasszonyok Szadán
c. képei (gonacka)

reprodukciók

Alföld 1962, 2. sz. 44. - 25. l

mdk

Tar Zoltán

Növényápoló munkás e. képe a tárlaton

Kürti Katalin: Megjegyzések a Tavaszi tárlatról

Alföld 1962. 3. sz 65. l

Tar Zoltán
festő

M.D.K

Debrecenben rendezett kiállítást

— : Hírek

Művészet, 1962. július — 38 kap.

Tar Zoltán

l.

Szabad Művészet

1957. 32. l.

MAR 1971

Tar Zoltán

Debrecen
Görbe u. 9/b

MKSz 1947

MDK

Tar Zoltán (festőművész)

Holdvilág fényében fürdő kiskörösi utcát bemutató krétarajza szerepelt az 1954-ben rendezett megyei kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

Tar Zsuzsanna

"Akadémikus vonzalmu szobrászatunkban szerencsés változásról vallanak" a harminc éven aluli müvészek közül: Tar Zsuzsanna, Töttösi Sándor, Marsai Ágnes "klasszikus konvenciónak fittyet hányó munkái."-irja Vadas József: "Érem a kalitkában" c. kritikájában, mely a Pécsi Galériában rendezett 6. kisplasztikai biennálét ismerteti.
Rétfalvi Sándor szobrász "erőszakoltan megszögecselt fahasábjai"-t birálja, de a keramikus Schrammel Imre "hasából kibuggyanó porcelán bimbói"-t, a mai magyar müvészet reprezentáns darabjai"-nak nevezi.
A kiállitáson szereplő valamennyi müvésznév és a Vadas-kritika Szabó Iván neve mellett látható. Élet és Irodalom, Bp.1979.szept.1. XXIII.évf. 35 sz. 12. lap.

Tar Zsuzsanna

"Üvegkocka" c. képét hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Felvidéki András rajzának /Részlet/ hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. febr. 10.
XXIII. évf. 6. sz. 10. lap.

Tar Zsuzsanna

Márffy Ödön emlékkiállitása megtekinthető a Magyar Nemzeti Galériában december 19.-től, Szabados Árpád a Studió Galériában dec. 23.-ig, Csáth Annamária az I. kerületi Művelődési Házban december 17.-ig,
Hajas Tibor a Bercsényi Klubban december 19.től Nagy Gabriella a Nemzeti Galéria Műhely-sorozatában december 31.-ig,
Tar Zsuzsanna a budaörsi Jókai Művelődési Házban január 10.-ig mutatja be műveit a fenti kiállitó termekben,- mint a lap a kulturális eseményeket tudósitó rovatában közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 16. XXII. évf. 50. sz. 8. lap.

Tar Zsuzsanna

A kulturális eseményeket ismertető rovat közli:

Hencze Tamás: „Tüzképek" c. kiállitása a Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában február 5.-től,

Tar Zsuzsanna: "Térfelezés" c. kiállitása a Fiatal Müvészek Klubjában február 7.-ig tekinthető meg.

Dombay Győző: a budaörsi Jókai Müvelődési házban február 10.-ig mutatja be müveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1980. febr. 2.
XXIV. évf. 5. sz. 8. lap.

együttösszeköbve, 22/1903 alatt

e: 22, 46, 63, 92, 123, 481

1903.

lőadó úrnak:
rovich Emil-
ó tárgalásvégek.

Tarai Lajos

építész

lakik: Pécs, Papnövelde u. 25

Pécsi KMT művésztag

1933

A MAGYAR KIRÁLYI KERESKEDELEMÜGYI MINISZTÉRIUM

hivatalos kiadványai a magyar villamosítás fejlődéséről.

I. Magyarország villamosításának állapota az 1925. évben.

(Áttekintő képet nyújt az 1925. évben üzemben volt villamos energiatermelő telepekről, a villamos energiaellátás állapotáról, az ellátott városokról és községekről, azok fogyasztásáról, közli az összes ellátott városok és községek hálózatainak áramrendszerét, feszültségét és periodus számát. A kiadványhoz van csatolva az összes villamos energiatermelő telepek és nagyfeszültségű hálózatok 1:500.000 léptékű térképe.)

Ára vászonkötésben . . . . . 26 pengő.

Első pótkötet.

A magyar villamosítás fejlődése az 1926. és 1927. években.

(Ismerteti villamosításunk fejlődésének fenti évekre vonatkozó adatait s áttekintő képet nyújt villamosításunk 1927. évvégi állapotáról. Közli az 1926. és 1927. években bekapcsolt városok és községek hálózatainak áramrendszerét, feszültségét és periodus számát, valamint az 1925. évi állapottal szemben e tekintetben beállott változásokat (Ezek az adatok az 1925. évi kötetben e célra fenntartott rovatokba átvezethetők.). Végül részletes adatokat közöl a falvak villamosításáról, azok tényleges és várható fogyasztásáról. A kötethez van csatolva az 1928. évi május hó 31-én üzembe-

Tarai Lajos

épitész Pécs

László

v.

Čačinovics Lajos

Tarai Lajos

építész

Pécsi Képzőm. Társ

1933 nyár

Temető architektura,

kréta

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla.

Stephaneum r. t. Budapest.

Tarai Lajos
pécsi építész

lásd
-z
Gosztonyi Gyula:

Pécs műemlékei -
A szigeti kapu
környéke. Pécs, é. n.

16, 17. l.

etemi Segélyegylet.

Tarai

pécsi építési

lásd Csacsinovici

alatt.

IT FÉNYKÉPEZTE:
OLF

YNYOMÓGÉPEIN, BUDAPESTEN

DE ROTOGRAVURE
AN. BUDAPEST

Tarai Lajos
épitéz

l.

Gosztécs 1763
4. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Táray Ferenc

szinész

tájképekkel vett részt a szinész-képzőmű-vészek pesti Vigadó-beli tárlatán.

Művészet 1938. 20. l.

Táray Ferenc

Hinész

(úgy emlékszem festő is.)

l.

Filmlexikon

609. l.

a Hinészeti Lexikonban

is szerepel.

M.D.K.

Táray Ferenc

Január 11.-én a Vigadóban rendezett kiállitáson szerepel "Judás" c. festménye, melynek repr.-ját bemutatja a lap "Szinész piktorok"c. rövid beszámoló keretében.

Szinházi Élet. Bp. 1937. dec. 12-18. XXVII. évf. 51. sz. 2o-21. lap.

M.D.K.

Táray Ferenc, a Nemzeti Szinház tagja.

"A háboru alatt részt vett a hires lembergi kiállitáson, ahol Vértes, Marcell, Orbán, Ujváry, Dedinszky mellett is sikere volt."-irja a lap és bemutatja a müvészt munkaközben, amint tájképet fest és a fénykép mellett "Judás" c. olajfestményének repr.-ját.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 7-13. XXVII. évf. 7. sz. 29. lap

400.000 P

FŐNYEREMÉNYEK:

300.000 P

100.000 P

60.000 P

55.000 P

50.000 P

45.000 P

35.000 P

és sok nyeremény à

25.000, 20.000, 10.000, 5000, 4000, 3000 stb.

összesen több mint

9 millió

Pengő

készpénznyereményt sorsolnak ki kb. 5 hónap alatt.

1936. 18258. LEGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST

alkalmat és ne e

sorsjáték nyujt m

A m. kir

terv szerint az

Egy sorsjeggyel

7(

Három h

egyet, vagy több

sürgősen, **de le**

Nyeren

Negyed s

P 7

Kisérelje

jük, hogy a nag

legjobb szerencse

Minden másc

sorsjegy ny

Tarainé Csusner

Margit

festő

kiáll

a

Pécsi Képzőművészek

1933. nyár

Tárai Antal

szobrász

Rotary Klub mütárlata - a Corvin Áruházban - szobor-
ral szerepel. Igen finom Vágy-a - Lux hatás.

Pesti Hirlap
1930.V.1.

BUDAPEST
OKT. 22 15
LKd
LKd

Tarack János

ötvös, Debrecen

l. 1624

Zoltán Deb. 29. l.

BEREGSZÁSZ

Templom (nagy cirk, renov. 1846)

Zombory Gusztáv: A beregszászi templom
VV 1862, 601–602 l.
(közre 602 l)

Tarack János

ötvös, Debrecen 1598-1600.

Boldisár Kálmán:

Az 1599. évi papi tized-jegyzék. Debreceni Képes Kalendáriom. 1910.

l.

Zoltötv Debr. 10. l.

Ötvös János nevén is szerepel.

Guitar

XVIII

Tarack János

Ötvös, Debrecen, 1589–1629

l.

Zoltán Deb. 17. I.

Pécs, sirétes

VII

Tarack János

ötvös Debrecen

1557

l.

Zoltán Debr. 38. l.

Taraczk Janós

ötvös

1627 ben debreczeni mester

M 4331

TARAFAS JÓZSEF, térképész, /1860 körül/

ULBRICH könyve II.részében Burgenland és környező államok községi térképei,legtöbb 1770 után.Sok az eredeti kéziratos,szinezett kataszteri térkép,sok a III.katonai felmérés 1:28.800-as méretarányaihoz igazodik.A térképek szerzői nagyrészt magyarok,igy Tarafas József is. 289.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 2.szám, Szombathely

p. *Békecsók-*

2.

Taracsák János

Sándor

textil

1930-31, 1932-34

Ipartp. Isk. Évk.

1930-34. 46. l.

Tarack János, [iparművész]

L: Szegedi Márton

86-87

Sz. Kürti K.: B. Bobrovszky T.: A XVII. n. mezőcárosok iparmű.

Alföld, Debrecen, 1980. szept. XXXI/9.

Tavai Teri festő

MDK.

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. szept 8.
Nikolszky Géza: „Fiataloh kiállítása a Baranyavásnak
gyi Múzeumban. 5. l.

Tarai Teréz MDK

Megemlitve mint kiállitó

-di- : Jegyzetek a "tizenkilenecek" kiállitásáról.

Dunántuli Napló 1958. okt. 15.

Taray Teréz

Erzsébet, olej, 28 x 35 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása
1957. Kat. szerz. Kisdéjiné Kirimi
szech.

12.

MDK

Tarai Teréz,festö

Erzsike. Olaj.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.13.1.

Csaszinovics Lajos

építész Pécs.

Részt vett a pécsi
ligetrendezés és nyitott
uszoda tervpályázatán

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1927. 2. 4. 31. l.

MAGYAR TÁRSADALOM

Tarai Flóra

Tarai Ferér

koll. kiáll.

l.

Pecsi K. Szab. szerv.

1946. szept.

XV. csop. kiáll.

Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

DEHEIM (német festő, 1800 körül)

Csendélet

Fa, olaj, 15×21 cm.
Maszlaghy II., 280. szám.

DIETRICH, CHRISTIAN WILHELM ERNST
(német festő, 1712—1774)

Tájkép

Fa, olaj, 17×24 cm.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Maszlaghy II., 248—249. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 4. l. — Gerevich PA, 248. l.

Asszonyok Krisztus sírjánál

Fa, olaj, 63×50 cm.
Maszlaghy II., 356. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 4. l. — Gerevich PA, 248. l.

DOBYASCHOFSKY, FRANZ JOSEPH
(osztrák festő, 1818—1867)

Madonna szentekkel

Kir. József Műegy

Csacsinovics építész

Tarai-ra magyarosította nevét, okl. építész Pécsett. A pécsi ferencrendiek templomát renovatta és ünvég kupolát épitett rá.

Szőnyi Ottó dr
Közlése
1934. X. 9.

Táray Ferenc

"A színészek mint festők és szobrászok" c. kiállitásról, a lap négy müvész alkotását mutatja be:
Abonyi Tibor: "Kiss Ferenc"-ről készült arcképét,
Boray Lajos: „Madonna" c. festményét,
Táray Ferenc: "Csendélet" c. müvét és
Baróthy József: "Önarckép" c. szobormüvét.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. dec. 25. XI. évf. 52. sz. 14-16. lap.

ő ki. Bármely tag ha lála esetén

cégbe.

mindkét tég magára nézve kötelezö8

ber 11.

Előttünk mint tanuk előtt:

Čačinović Lajos

építész.

Szül. Maslavina 1886.

Oklevelet nyert 1908.

Műegyetem V. l.

volt villamos energiatermelő telepek és nagyfeszültségű hálózatok 1:350.000 léptékű színes térképe.)

Ára vászonkötésben . . . . . 20 pengő.

Magyarország villamos energiatermelő telepei és nagyfeszültségű távolsági vezetékei.

(Térkép 1:350.000 léptékben öt színben nyomva, füzet alakjában hajtogatva. Az 1928. évi május hó 31.-i állapot.)

Ára . . . . . 10 pengő.

Magyarország villamos energiatermelő telepei és nagyfeszültségű távolsági vezetékei.

(Falitérkép 1:350.000 léptékben öt színben nyomva, vászonra ragasztva, faléccel ellátva. Az 1928. évi május hó 31.-i állapot.)

Ára . . . . . 30 pengő.

Mindkét kötet egyidejű megrendelése esetén az ár 46 pengő helyett 42 pengő.

MEGRENDELHETŐ:

TOLDI LAJOS KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 2. SZ.

Telefon: Aut. 533—94.

(Postai küldés esetén a csomagolást és portót külön felszámítjuk.)

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1929. — 1611.

Čačinovics Lajos

épület

1929-ben Jarai-ra

magyarosította nevét.

Magy. Mérnök és Épitész

Egylet Közlönye

1929. 136. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
104-1909
Számhoz

Műemlékek
Országos Bizottságának
Budapesten

Szilágymegye Ardó Község
Képviselő testületének Vérelme

Tarai Lajos

épitész

arelitt

Čačinovitč

Tarai Lajos
építészmérnök
Pécs
Papnövelde u. 25

MKSz 1947

Tarai Lajosné
szül Csussner
Margit, festő

lakik ugyanott.

MKSz 1947

Tarai Lajos

(Čačinovič Lajos)

épitész

szül. Maslavinában

1886-ban.

József műegyetemen

épitészi oklevelet

szerzett 1908-ban

Műegy. Növj. 5. l.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet tekintetes Elnökségének

Budapest.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának könyvtárából a tek. Elnökség kiadásában megjelenő Magyar Mérnök és Építész-Egylet Közlönyéből a következő évfolyamok hiányzanak:

1904, 1905, 1911, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919.

Köszönettel venné a Műemlékek Orsz. Bizottsága, ha ez évfolyamok egy-egy példányát csereképen átengedni ~~kegyes~~ szives volna.

Csacsinovics Lajos

(Čačinovič)

nevét 1929-ben

Tarai Lajossa

MMÉÉ válsztatta-kösl.

1929. 136. l.

21-22. [illegible]

Tarai Lajos

ejtőér

arelő Csacsinovics L.

EGYPTOMI SZOBRÁSZ modorában

Istenszobrocska

Kő, magassága 15 cm.

KÖLNI SZOBRÁSZ, 1250 körül

Mária Magdolna (162. kép)

Fa, mag. 92 cm.

A kölni Schnütgen-gyüjteményből 1884-ben vásárolta Simor prímás.

A Keresztény Múzeumban kitört tűzvész alkalmából 1905-ben eredeti polikrómiáját elvesztette. Restaurálta Nikássy Lajos, 1933.

Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap. V., 1884., 363. l. — Gerevich PA, 216. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma, 1929., képe V. tábla. — Egyházműv. kiáll. 1930., 1. szám. — Magyar Művészet, VI., 1930., képe 242. l. — Mihalik Sándor: Csonka-Magyarország egyházi műkincsei MIP, XXXIII., 1930., 109. l. (képe 114. l.) — Éber László: Az Iparművészeti Múzeum egyházművészeti kiállítása. MM, VI., 1930., 522. l. — Kampis Antal: A középkori magyar faszobrászat történetének vázlata 1450-ig. Bp., 1932., 39—44. l. (képe 2. kép). — Genthon István: Könyvismertetés. Századok, LXVII., 1933., 465—466. l. — Bogyay Tamás: Könyvismertetés. MM, XI., 1935., 255. l.

MAGYAR SZOBRÁSZ 1350 körül

Trónoló Madonna Jézussal, kezében madárral (163. kép)

Fa, mag. 65 cm.

Tarai Lajos

Pécs

Pécsi KMT. 1928

tavaszi kiáll

8-l-

MDK

Taray Lajos építészPécs

Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ. kiáll. 1937.máj6

MDK

Tarai Lajos ép. Pécs

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. kiáll. 1936.

nov.

MDK

Tarai Lajos pécsi ép.

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. 23.kiáll.1938. jun.

MDK

Tarai Lajos épitész

szinház terve

M. Mérnökök Szabad Szakszerv. Pécs-baranyai csoportjának kiáll. Baranya Vm. Múz. 1946.jun.

OLASZ FESTŐ, XVII. század

Génua látképe

Nápoly látképe

Vászon, olaj, egyenkint 32×121 cm. (Kupola.)
Az alábbi párja.
Maszlaghy II., 181. és 180. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század

XI. Kelemen arcképe

Vászon, olaj, 74×62 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 413. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század

XII. Kelemen pápa arcképe

Vászon, olaj, 67×54 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 412. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század

XIV. Benedek pápa arcképe

Vászon, olaj, 96×76 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 404. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század

XIII. Kelemen pápa arcképe

Vászon, olaj, 67×54 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 411. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század

Tarai Lajos

épitesz

Pécs KMT 1978

tav. kidd.

15. l.

Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 771—772. l. — Maszlaghy II., 205. szám. — Lepold—Homor 97. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

FÜGER, FRIEDRICH HEINRICH (osztrák festő, 1751—1818) KÖVETŐJE

Eleonora császárné

Miniatűr, pergamen, 18×12 cm.

FÜHRICH, JOSEPH VON (osztrák festő, 1800—1876)

Krisztus átadja Szent Péternek a kulcsokat

Vászon, olaj, 95×78 cm.

Jelezve lent jobbra: Jos. Führich pinx. AD. 1848.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 45. szám. — Esztergom, III., 1876., 13. szám. — Rényi 24. l. — Körösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 773. l. — Maszlaghy II., 211. szám. — Esztergom vármegye . . . é. n. 176. l. —

Tarai Lajos
épitesz

l.

Pécsi K. hab. herv.
1946 jun. – jul.
Alkotások Pécsett

M.D.K.

Tarai Lajos, építészmérnök

készítette a ferencrendiek pécsi kolostorának és templomának 1925. évi átalakítási tervét

Gosztonyi Gyula: A szigeti kapu környéke. Pécs műemlékei. Pécs, /1941/. 16.old. és 17.old.

MDK

TARAI LAJOS

A XIX. századi Pécsről litografált városképet készitett.

Gosztonyi Gyula:Pécs 1763-ban.

Egyetemi könyvkiadó,Pécs 1944. p,4.

MDK

Tarai Lajos

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. művésztagjai 1938.

MDK

Tarai Lajos, festöm.

Színház épület távlati képe.	Vizf.
Temetkező emlékmü. Terv.	"
Ravatalozó.	"
Emlékmü.	Pasztell.

A Baranya vm.-i Muz.-bqn. Pécs. -Magy.Képzöm.-k Szabad Szervezete I.csop. kiáll.-a. 1945 szept.23.-okt.7. Kat. 7.old.

MDK

Tarai Lajos, graf.

Szinház vázlatterv.

Mohácsi fogadalmi templom pályaterve.

Baranya vm. Muzeum.- M.Képzőm.-k Szab.Szervezete.Pécs és Munkás Kultur Szövetség.- Dolvári Alajos, Brdi Győző és Krassó Dénes gyüjt.kiáll. -a. - Szab. Szerv. Graf. csoportkiállitása. 1946 jan.13.-2o. Kat.

MDK

Tarai Lajos

Pécsi épitész 1928-ban.

Farai Lajos festő

MDK

Neve megemlítve

„Fisztújítás"

Vj Dunántul 1946. III évf. márc 3. 6. l.

Farkas L. festő. MDK.

Neve megemlítve a többi kiállító körött.

Nikelszky Géza „Bolvári, Erdei, Krassó kiállítása a Baranyavármegyei Múzeumban."

Dunántúli Napszava. 1946. II. évf. jan. 13. 5. l.

Farai Lajos festő

MDK.

A város tulajdonába kerüli ejtik alkotása

„Modern pécsi Képtár Pécs-Baranya régi mét szeter a Városi Múzeumban."

Dunántúli Népszava. 1946 II. évf. aug. 18. 6. l.

Farai Lajos festő. MDK

„Ravatalozó" c. művével szerepel a Képtárban.

Nikelszky Géza: „Pécs állandó Képtára a Városi Múzeumban."

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. szept. 15. 6. l.

Farai Lajos festő

MDK.

Dunántuli Népszava. 1945. I. évf. szept. 23.
Gyenes: Pécsi művészek csoportkiállítása. 2.1.

Tarai Lajos, építész

L: Pécsi modell

29-32

Mendöl Zs: Pécs építészete a két világháború között

Magyar Építőművészet, Bp. 1983 83/2

Farai Flóra festő. MDR.

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. szept. 8.
Nikelszky Géza: Fiatalok Kiállítása a Baranyavármegyei Múzeumban. 5. l.

Tavai Flóra és Teréz festők. MDK.

Dunantúli Népszava, 1945. I. évf. okt. 7.
„Új tehetségek a Gebauer festőiskola kiállításán" 7. l.

Farai Flóra festő.

MDK.

Dunántúli Népszava, 1945. I. évf. szept 30.
„Vasárnap nyílik meg a Gebauer festőiskola kiállítása." 6. l.

Farkas Flóra festő

Neve szerepel a „Fiatalok" c. kiállításon.

„A fiatalok."

Új Dunántúl 1946. szept 7-i. III. old.

ézve van ábrázolva. Előre fésült haja gön-
jához csatlakozik s legye kicsiny. Ingének
tfzik, nyakkendőjé csokorra kötött s egyeléjü
lirata aláírásának másaképp két sorban:

ekényi
dacci Antal.

alak nagysága 11'3 cm.

8.

67/98
— 39.

Taicalföi sk

tanplom

l.

Mihályifalnegyhm

37. l –

Tarcali Csikós dechály

Kassai ötvös

1600 K

Jul

A Különféle jöved

Megnevezés	1938.
Bérleti dijakból	
Szigetmonostori vadászbérlet +/.....	2.000.-
Szigetmonostori földhaszonbér +/.....	3.686.39
Korányi csárda bérlete	1.600.-
Területhasználati dij..	10.-
Halászati bér.....	437.54
Pünkösd-fürdői telek bérlet	60.-
Lakbe.ek.....	15.250.-
Urijog.....	55.-
Eladásokból	
Szigetmonostori faeladás +/	16.181.26
Széna és egyéb mezőgazdasági termények eladása	19.446.98
Ócskavas.....	14.806.72
Épitési anyagok.....	55.70

Tarcali zsidó templom

copfstílű XVIII. sz.

Dávald Magyarország

234. l.

alábbi képzőművészeti alkotásokat vásárolta

rnok Téli Tárlatán: Ruzicskay György: Falusi
); *Ősz Dénes:* Műteremben (vízfestmény);
: Estecdik Füreden vízfestmény; *Diósy*
(vízfestmény); *Jancsek Antal:* Lili babával
Máté: Kisvárosi utca, Kikötőben, Halászok
azekas Sándor: Fürdőzők (gipsz-dombormű);
örgy: Favágó (fém); *Zsákodi Csiszér János:*
(bronz). — *A Magyar Akvarell- és Pasztell-*
ének kiállításán (Nemzeti Szalon): *Bánrévy*
ge a télnek (vízf.); *csallóközi Farkas Lőrinc:*
t (vízf.); *Gulyás Sándor:* Felhőjárás (vízf.);
Olga: Dunai uszályok (vízf.); *Hende Vince:*
ízf.); *Kássa Gábor:* Este a folyóparton (vízf.);
acsató II. (vízf.); — *Remsey Jenő* (műterméből):
naritánus (ceruzarajz), Puskások (krétarajz),
rajz). — *A Műbarát 35. kiállításán: Halasi*
n: Reggel a Hargita alján (pasztell); *Kutassy*
(pasztell); *Markup Béla:* Párduc (bronz). —
léria kiállításán: Hincz Gyula: Békás-szoros
y falu (vízf.). — *A Műbarát 36. kiállításán:*
Miklós: Balatoni mólón (pasztell), Varrógépnél
Gabriella: Szalon sarkában (vízf.); *Dabóczi*
képmás (fa). — *A Műterem kiállításán: Belányi*
partja (olajf.). — *A Műbarát 37. kiállításán:*
'mán: Önarckép (tempera); *Buzi Barna:* Nyár
: Alkotás Művészház 4. kiállításán: Jankó János:
nz); *Hegedüs László:* Holdvilágos táj (fametszet),
metszet); *Illusztráció Sipos Gyula könyvéhez* (fa-
: fest (linometszet). — *Az Alkotás Művészház 5.*
Czene János: Anyám (olaj); *Antalffy Mária:*

Tarcali rk.

pleb. templom

Zempleni vm

kutsó és belső

kepe repr.

barokk

Emlkassaegylm

II. k 670 és kv.

M.

vertvasból készült

rácsai, keresztelőkutja

stb. művészi becsűek

R ZSIDÓ MUZEUM

VÉSZETI EGYESÜLET

2 • TITKÁRI HIVATAL: VII., SÍP-UTCA 12

BUDAPEST, 19 43 junius hó 18.

i Dezsö urnak

Budapest.

hogy a Magyar Könyvszemle 1942

nt cikkének különlenyomatát, ~~mely~~

Tarcal Kőművesmester

az alábbi templom
1895–96-iki renoválása
alkalmával végezte
a kőműves munkákat.

Gyulyás József sk.

A sárospataki ref.
templom. Sárospatak
1942. 12. hó

felolvasó ülés.

Előadnak: *dr. Mozsolics Amália*: A Velemszentvisi aranylelet, *dr. Bónisné dr. Wallon Emma*: Adalék Bebó Károly művészetéhez.

II.

Május 11-én, szombaton *délután 5 órakor* a Magyar Nemzeti Múzeum tanácstermében (VIII., Múzeum-körút 14—16. szám, földszint)

felolvasó ülés.

Előadó: *dr. Kalmár János*: Magyar kultúrhistóriai emlékek a XVI—XVII. századból. (Eredeti tárgyak bemutatásával.)

III.

Június 1-én, szombaton *délután 5 órakor* az O. M. Természettudományi Múzeumban (VIII., Baross-utca 13.)

felolvasó ülés.

Előadó: *dr. Nemeskéri János*: Az Embertani Intézet bemutatása.

Tarcal

könnüves (artifex)

Kerö ~~[illegible]~~ könnüves atyja. A tihanyi kigeten az apátság szolgálatában élt a XIII. század elején.

Erdtihanyiapáts

132. l.

503. l.

Socialists Headquarters 167 E 84.

Miss Lillian Pitt

Terre Haute

ADM.

MDK.

Tarbó Gyula

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 a g.

MDK

Tarainé Csusner Margit, festöm.

Fejlödést mutatnak pasztell tanulmányfejei, amik a jól modellált fejrajzolás beszédes és egyémien kifejezö eredményei.
Férfi tanulmányfejénél talán még jelentösebb önarcképe. - A pasztellnek igaz, ihletett kezelöje.

Nikelszky Géza: A pécsi képzömüv. öszi tárlata.
Pécsi Vigadó -Emlékkiállitás Weber X.F. képeiböl és a Gebauer -Martyn festöisk.növ.-nek munkáiból.
Dunántul. 1929.okt. 20. 8.old.

MDK

Tarainé Csusner Margit,festőm.

Tánc.	Vizf.
A festö édesanyja.	"
Anyaság.	"

M.Képzöm.-k Szab.Szervezete pécsi csoportja 10.-ik csoportkiállitása és Medveczky Jenö gyüjt.kiáll. -a. 1946. máj.19.- Vigyázó Szem.1946.máj.18-23. lat.a lapban. 7.l.

MDK

Tarainé Csuszner Margit, festöm.

Tanulmányfej.	Pasztell.
Önarckép.	Olf.
Terikém arcképe.	Pasztell.
Terikém.	"

A Baranya vm.-i Muz.-ban. Pécs. -Magy.Képzőm.-k Szabad Szervezete I.csop. kiáll.-a. 1945 szept.23.-okt.7. Kat 7.old.

MDK

Tarainé, Csusner Margit, graf.

117,118,119. Három krétara jz.

120.,121.,122.,123., 124. Rajzok I.II.III.IV.V.

Baranya vm. Muzeum. - M.Képzöm. -k Szabad Szerv.Pécs és Munkás Kultur Szövetség. - Bolvári Alajos, érdi Győzö és Krassó Dénes gyüjt. kiáll. -a. Szabad Szerv. Graf.csoport kiállitása. - 1946.jan.13.-20. Kat.

Tarainé Csusner Margit festőművész

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának ötödik tárlatán a Vigadóban szerepelt.

M. 929. X. 22.

Tarainé Csucsner Margit festő-
művész-
nő

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának ötödik tárlatán Pécsett szerepelt.

NU. 929. X. 22.

Tarainé Csusner Margit festőm. MD K

Orgona -csendélet. Pasztell.

Pécs. Baranya vm.muzeum.- A M.Képzöm.-k Szabad Szervezete.- XX.tav.csop.kiáll. Kat. 1947.márc.11.-19.1

M.D.K.

Farai Teréz
festő

Pécsett a Bartók Béla Klubban
volt kiállítása

– 4/1 l.
Művészet, 1961. január. – 1 szám

Taray Teri
festő –

M.D.K

Részt vett a tárlaton.

G. L.: A Magyar Szovjet Társaság szekhárában
Dunantúli Napló, 1955. jan. 2. 4 lap

Farkas Teréz festő

MDP

Ő is szerepel a „Fiatalok" kiállításán.

„A fiatalok"

Új Dunántúl, 1946 VII. évf. szept. 7 4. l.

Tarai Teréz

MDK

Erzsike, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Tarai Teri

MDK

„Interieur" (repr.)

Napló, 1965. ápr. 18. 11. lap

Tarai Teréz

kiállított festménye:

Erzsike, olaj, 28×35 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Lisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19.l.

13.l. ~~KE.~~

Tarai Terér
festő

M.D.Y.

Rèszt vett a tàlaton.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészek.

Dunantúli Napló, 1957 szept. 22-5 lap

Tarján Tamás
festő

M.D.K.

Méltatás.

Művészeti életünk – 40 lap.
Művészet, 1960. november.

Farai Margit festő. MDK

Neve szerepel a Kiállítók Körött

„Pécsi művészek tizedik csoportkiállítása".
Új Dunántúl. 1946 III. évf. máj. 21.5.l.

n nyilatkozni, a vállalt részköltség-
Madách-téri főosztályánál vezetett
isáról gondoskodni sziveskedjék. Kü-
ekhez szükséges anyaghiányra és az
körülményekre fenti kérésünk sürgős

julius hó 24.-én.

Fischer József s.k.

e l n ö k

Taray László

épitész Pécsett.

püspöki épitész

Gosztonyi utóda.

Taray László

épitésmérnök

Pécsett

Estésülés 1949. VIII 4.

k lemezeinek jegyzéke:

, 18x24, 13x18 és 16x16½ ömeren

+	3	=	26
+	1	=	45
+	–	=	11
+	–	=	27
+	–	=	38
+	–	=	9
	2	=	2
	1	=	1
	2	=	2
+	–	=	3
+	–	=	14

26
45
11
27
38
3
14
2

Tátray Lajos
festő
Délutáni napsütés

Azt hiszem
ez arról Tátrai-
val.
De nem biztosan

Szeged 1934?

~~Taraineis F.~~

Tarai Lajosné nicl
Csusner Margit

Tury Nagy Sándor

vrád
z

Szatmári: Tarainé és Tury Nagy Sándor képkiállítása. Uj Dunántúl. 1945. dec. 23

Tarai Lajosné nicl.

tovaľa Csusner Margit

Tury Nagy Sándor

(Gebauer Ernö

zanitvanja)

vrod

Nikelszky Géza

Tarainé és Tury

Nagy Sándor ka-

rácsonyi tárlata.

Dunantúli Nép

Szava 1945. dec. 23

Tarai Teri, restaurátor, festő

Dorffmaister István vajszlói Mária Mennybemenetele c
pépét/1787/.A segélyén a kopott felületeket Haraszti
i Pál festőművész javította.A festményt tisztította
és konzerválta Tarai Teri restaurátor. 287.old. 4 .jeg

Boros László: Tanulmányok.-Dorffmaister Baranyában
269.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Tarny Teréz

A véméndi templom freskóit restaurálta

D. g.: Fiatal művészek restaurálták Véménd templomát

Új Ember 1971 V. 2

Tarai Lajos, építész

L.: Čačinovič L. építész
Tarai Lajosra magyarosította
nevét

Tüskés Tibor: Az avantgarde vonzásában 715-721
Jelenkor, Pécs, 1977, júl.-aug. XX/7-8.

Tarai Lajos, építész

[korábban L. Čačinović

L.: Molnár Jankay

Türkés Tibor: Az avantgarde vonzásában 834-840

Jelenkor, Pécs 1977. szeptember XX/9

MDK

Tarayné Csusner Margit

Dr. Nendtvich Andor polg.mester, paszt.

Kiss József ny.realisk. ig. "

Önarckép, "

Pécsi Képzőművészek és Mübarátok Társ.

Pécs, ~~193~~ 1931. dec. 1. l.

MDK

Tarayné Csucsner Margit **pécsi festő**

Nentdvich polgármester arcképe
Kiss József tanár arcképe

Dunántul 1931. dec. 20. A pécsi képzőművészek téli tárlata.

MDK

Tarainé Csusner Margit

Nendtvich Andor dr. arcképe

Nikelszky: Pécsi képzőművészek képkiáll.
Dunántul, 1930. ápr. 20. 9 l.

XIV. századból.

ének... Tudományos Gyüjtemény, 1824,
Magyarország mjemlékei. Bp. 1906, 894 l.

MDK

Tarainé Csusner Margit

Csendélet, paszt.
Terike, paszt.
Gyermek arckép, paszt.

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1936. jun. 14 l.

Rényi 23. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 198. szám.

A Colosseum

Jelezve lent balra: H. Sattler.
Vászon, olaj, 95 × 127 cm. (Hivatal.)
Simor prímás rendelésére készült.
Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Rényi 23. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 198. szám.

SCHELLEIN, CARL (1820—1888)

Döme Károly pozsonyi kanonok

Jelezve lent jobbra: Carl Schellein, Wien, 1865.
Vászon, olaj, 86 × 17 cm. (Kupola.)
Maszlaghy II., 551. szám.

MÁSOL

FÁY ALBERT, Murillo után

Jézus kenyeret oszt

(1870—71.) Vászon, olaj, 220 × 186 cm. (39. szoba)
Maszlaghy II., 493. szám.

ISMERETLEN, Dolci után

Mater Dolorosa

Fa, olaj, 23 × 23 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 515. szám.

Tarai Lajosné

lásd Csucsner Magit
alatt

Pécsi KMT 1928.

tav. kiáll
8.1

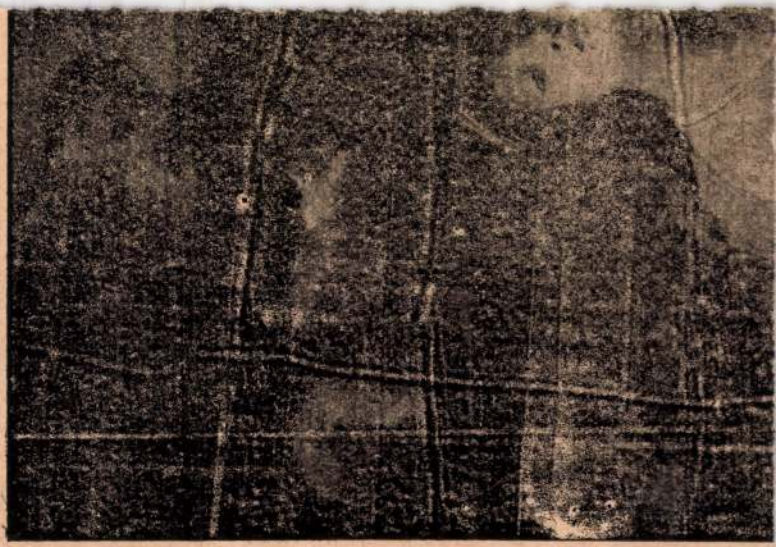

Tárainé Csősznér
Margit

l.

Csősznér Margit
alatt

MDK

Tarainé Csusner Margit

Gyermekfej, paszt.

Arcképtanulmány, paszt.

Pécsi Képzőm. Társ. 26-ik kiáll. 1940. november

Tarainé Csusner Margit: MDK

Furtényi Imrika arcképe, pasztell
Szabó Sárika arcképe, pasztell
Szabó Mária arcképe, pasztell
Csendélet, pasztell

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 15. kiáll.
Pécs 1934. Belvárosi Kath. Kör

Tárayné Csusner Margit MDK

Dr. Nendtvich Andor arcképe, pasztell
Kiss József arcképe, pasztell
Önarckép, pasztell
Ifju mandolinnal, szépia, pasztell
Tanulmányfej, pasztell

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.
IX. Őszi kiállitás, 1931.

MDK

Tarayné Csusner Margit

Ifju mandolinnak, szépia paszt.

Tanulmányfej, paszt.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.
Pécs, ~~19~~ 1931. dec. 1. l.

41125 szám.

A szepesi egyházm

.....a bizottságnak hiv

Budapest, 1913 már

A miniszter rende

miniszteri ta

Csusner Margit festő

lásd Tarai Lajosné

alatt

1945. gyűjt. kiállítása Pécsett

A pécsi katalogusokban sokszor fordul elő Csusner alatt, az utóbbi években pedig Tarainé alatt

minden pécsi katalogust átnézni

Tarai Lajos épitén
azelőtt Csacsinovics L.

Csussner Margit

festő

l.

. Tarai Lajosné

Csussner M.

MKSz 1947

Simor János mellképe

Ovális, vászon, olaj, 86×66 cm.
Esztergom, 1878. V. évf., 44. l.

MAYR, JOSEPH CHRISTIAN (XIX. század)

Gróf Thun Leo osztrák miniszter

Jelezve lent balra: Jos. Christ. Mayr, 1857.
Vászon, olaj, 150×106 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 482. szám.

MINON UTÁN (XIX. sz., másolat)

Judit

Vászon, olaj, 134×95 cm. (38. szoba.)
Maszlaghy II., 231. szám.

NÉMET FESTŐ, XV. század vége

Ecce homo

Dürer hamis monogrammjával.
Fa, tempera, 46×31 cm. (38. szoba.)
—ó: Az esztergomi hercegprimási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 676. l. — Maszlaghy II., 131. szám.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század

Tanulmányfej

Vászon, olaj, 48×40 cm. (39. szoba.)
Maszlaghy II., 297. szám.

NÉMET FESTŐ, XIX. század

Tájkép pásztorokkal

Vászon, olaj, 105×173 cm. (Első emeleti fogadó.)
Maszlaghy II., 447. szám.

Csusner Margit

(Tarai Lajosné)

l.

Pécs KMT. 1978.

tav. Kiadt.

8. l

NÉMET FESTŐ, 1520 körül

Mária és Ker. Szent János

Fa, tempera, 123×60 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből

Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 50. szám.

NÉMET (NÉMETALFÖLDI?) FESTŐ, 15 körül

Szent György a császár előtt (147. kép)

Szent György lefejezése (147. kép)

Fa, tempera, 117×48, ill. 117×47 cm.

Restaurálta Nikássy Lajos, 1933.

Gerevich Tibor megállapítása szerint a köl dóm Szent György-oltáráról. V. ö.: Pa Clemen: Der Dom zu Köln. Düsseldo 1937., 229. l.

NÉMET (KÖLNI) FESTŐ, 1520 körül

Szent Orsolya és a tizezer szűz vértanusága

Fa, tempera, 78×84 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Ipolyi, Biharvármegye, 250. szám. — Ős kiállítás, 1930., Ipolyi, 23. szám.

NÉMET (ÉSZAKNÉMET) FESTŐ, 1520 körül

Sokalakos Kálvária

Fa, tempera, 145×244 cm.

Osnabrückből került Rómába, hol Simor prímá

Csusner Margit
(Tarainé)

1. Pécsi K. kab. kar
1946 máj
K. csop. kiáll

U. LOKOMOTIV

számára.

n 3161 - 3165.

metszet.

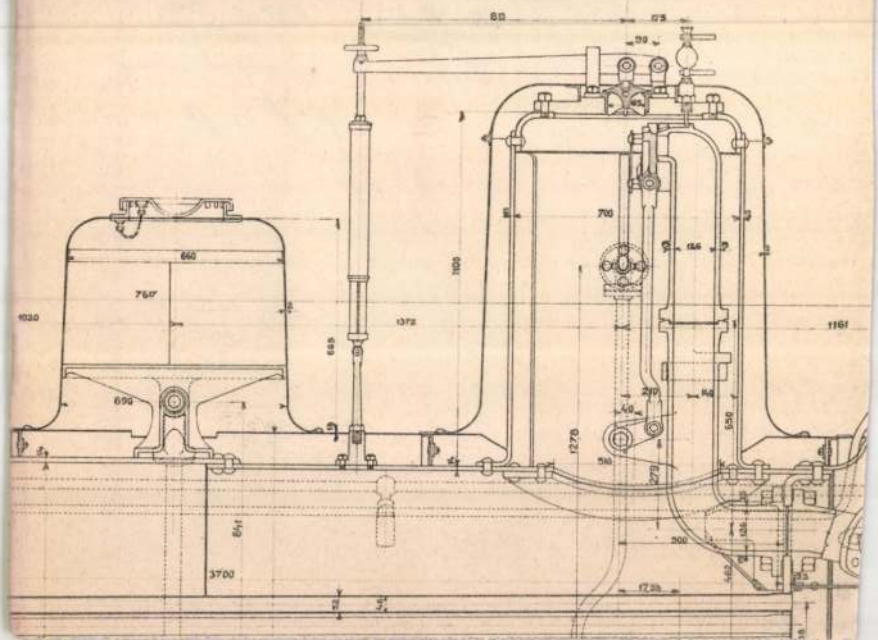

Csüszner Margit

festő

Ó narcsepe a

pécsi városi muzeum-

ban

Fejes 1927

41. l.

MUZEUM ÖNYV-

SZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
henés Egyptomban
ászon, olaj, 65×50 cm.

SZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
zus születése
ádog, olaj, 22×18 cm.

SZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
gyermek II. József
ászon, olaj, 89×71 cm.

SZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
I. József
ászon, olaj, 89×71 cm.

SZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
I. József
liniatűr, pergamen, olaj, 14·5×11 cm.

SZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
emesember
liniatűr, ovális, pergamen, 8×6 cm.

SZTRÁK FESTŐ, XVIII. század
lboros arcképe
liniatűr, ovális pergamen 7·2×6 cm.

SZTRÁK FESTŐ, XIX. sz. eleje
II. Leo pápa
liniatűr, pergamen, olaj, 14×9 cm.

Csusner Margit

(Tarainé)

Koll. kiáll.

l. Pecsi K. Szab. szerv

1945 dec –

1946 jan.

Konyszáramban

Ormós Zsigmond, id., levelezése és kéziratai VII. 162.

— — önéletírása VII. 162

— — ifj. levelezései VII. 162

Csüsser Margit,
férj. Tarainé

Pécsi kiáll. 1936. jun.
tavaszi kiáll

Csendélet, Terike,
Gyermek arckép,
pasztellek

Ostrovi agyagedény VI. 182

Csusner Margit

Taraine

l.

Pécsi kiáll. 1940

ösz.

LUX KÁLMÁN
OKL. ÉPITÉSZ
BUDAPEST. X. TISZTVISELŐTELEP
SZABÓKY U. 40.

Nagytekint

Csatoltan van neren
mérnök épitő
kimutatását
várban eddig
Van nerencsen
teljesítmény a
levonása után
ujabb rénletfi

Csusner Margit

Tarainé

Pécs Képzőm. Szabad-
szervezete
1946. máj. kiáll

Tánc, A festőédes-
anyja, Anyaság,
vízfestmények.

végzendő Irányításával kapcs
azaz Egyezer pengőt a 127.69
elszámolás kötelezettsége me
október hó 4-én. A miniszter
államtitkár.

A hivatal

e

s

l-

n-

ő

Csusner Margit

láid Pécsi kiáll. 1931.

tavaszi -

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

399 1929. szám.

Érk.: 929. év okt. hó 18. n.

MÁNY
KERESKEDELMI R.-T.
ZÁTH KÁLMÁN-TÉR 4.

TELEFON
JÓZSEF 98-13.

Budapest, 1924. május 18-án

sodlat /

erkoronáról , mely összeget ,a
folyószámlánkra befizettek , a
tal megrendelt , általunk leszál-
sszegének , az ennek megfelelő
ljából.

Csusner Margit

Önarcképe a
pécsi Muzeumban.

Dunántul.

1927. dec. 18.
(A pécsi muzeum
kép vásárlása.)

vissza. Valószínű, hogy a vázafestés a behatóbb megfigyelést szintén alkalmazni akarta és ezért tért át a *vörösalakos* díszítésre, mikor is a körvonal körüli hátteret vonták be feketével, az alakokat az agyag színében meghagyva, úgyhogy a világos felületbe vékony ecsetvonásokkal belerajzolhatták a részleteket, az izmokat, a ruhák finom redőit, a szem helyes oldalnézését, stb.

A Kr. e. V. sz. elejéről származó edényeken a formák kötöttsége és az óhajtott rövidülés naivsága mellett csodálatraméltó az ábrázolásból kitörő élet. A mestereket, kik nagyrészt nevükkel is jeleztek, pl. *Andokides, Brygos, Duris, Epiktetos, Hieron, Euphonios* (lásd az egyes címszókat), egyaránt jellemzi a komoly tartózkodás, gondos megmunkálás és a közyetlen, megkapó jellemzés.

Az V. század 1. felében a fal- és táblafestészetben feltünik egy hatalmas művészegyéniség, akinek hatása minden téren érezhető: thasosi *Polygnotos* (l. o.). Műveiből semmi sem maradt reánk, így csak leírásokból és a korabeli művészetre — szobrászatra is — gyakorolt hatásából ítélhetjük meg. De még így is megállapítható, hogy befolyása nem annyira formai újításaiban rejlik, ha azok között nagyfontosságúak is voltak, mint pl. a talaj jelzése, hanem mélyen ethikus művészegyéniségében keresendő. Polygnotosról tudjuk, hogy négy színt, feketét, fehéret, vöröset és okkersárgát használt. Ezzel ugyan nem érhetett el természethű színskálát, hanem valami konvencionális színértékfokozást, amilyent az egykorú etruszk sírokban látunk és amilyennel a szobrokat is egészen a hellenizmus koráig színezték. *Polygnotos* kor- és gyakran munkatársai voltak még *Mikon* (l. o.) és *Panainos*, Phedias öccse.

A Kr. előtti V. sz. közepén még két

Csuszner Margit

1922/23

Felsőkereskedelmi iskola

1932-33. 74. l.

Csüsner Margit

pécsi művész

Szőr Pécs. 5, l.

Törö

BAN

Legnagyobb osztálysorsjegyüzlet. Közp

Uj játéktervl ***Nagy nyeremények!***

A legujabb játéktervszerint az összes nyereményeket lényegesen felemelték.

Egy sorsjeggyel elérhető legnagyobb nyeremény:

700.000 P

A legujabb **XXXVI.** m. kir. állami osztálysorsjáték húzásain kisorsolásra kerülő készpénznyeremények jegyzéke.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY SZERENCSÉS ESETBEN:

700.000 P

Jutalom:

Mélyen

Az uj s
keressük fel
felünk, főnyer
ményt, hogy életü

Csusner Margit

festő

lásd

Taraine G. M.

alatt is.

ᠨᠠᠭᠠᠨ ᠤᠨ ᠪᠠᠭᠠᠰᠢ ᠪᠣᠯᠣᠨ ᠪᠠᠭᠠᠰᠢ ᠤᠨ ᠬᠣᠭᠣᠷᠣᠨᠳᠣᠭᠢ

T. Csiszer Margit

festő

lakik Pécs, Papnövelde
utca 25.

Pécsi KMT művész-
tagja 1933

Fabiny Kornel 13.50

Mincsi Jnár 15.10

özv. Csizik Gyulánné

IX. Hoppes cudre utca 1

1937 szept. 16. Az összeget átvettem

özv. Csizik Gyulánné

Tarai Lajosné

Csusner Margit

festő

Pécs, kiáll. 1928. tav.

Együtt hagyni!

MDK

Tarayné Csusner Margit

Gyermektanulmányfej, paszt.
Arcképtanulmány, "

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23. kiáll. 1938. k
jún.

MDK

Tarainé Csusner Margit

Gyermekarckép, paszt.

Pécsi Képzőmüv. és Mübarát Társ. kiáll. 1937.máj.

Tarayné Csüzner Margit festő Mk

Neve megcsúlítve

„Tavaszi csoporthiállítás Pécsett"

Mg Dunántúl 1947. IV évf. márc. 13.

3. l.

Tarrainé Csusner Margit festő. MdK.

Dunántúli Néplapja. 1945. I. évf. dec. 20.
„Karácsonyi képzőművészeti kiállítás." 4. l.

MDK

Farainé Csusner Margit festő.

„Vis conceptio"-jával szerepel a Képtárban.

Nikolsky Géza: „Pécs állandó Képtára a Városi Múzeumban."
Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. szept. 15. 6. l.

Faraine Csusner Margit festő MDK

Neve szerepel a Kiállításon.

Nikelszky Séta – „Bpesti és pécsi Képzőmű-
veszek egyéves csop. kiállítása".

Dunántúli Népszava. 1946 II. e.f. dec 8. 8. 1.

MDR.

Tavaine Csusner Margit festő.

Neve szerepel a többi kiállító között.

Nikelszky Géza: „Az idei első pöjtemléges tárlat a baranyavármegyei múzeumban".

Dunántúli Népszava. 1947. márc. 11. 5. l. III. evf.

MDR.

Farainé Csuszner Margit festő.

Neve felsorolva a többi kiállító között.

Nikolszky Géza: „Bolvári, Érdi, Krassó kiállítása a Baranyavármegyei Múzeumban"

Dunántúli Népszava. 1946 II. évf. jan. 13. 5. l.

Farainé Csusner Margit MDK.

A város tulajdonába Került egik alkotása.

„Modern pécsi Képtár Pécs Baranya régi metszetei a Városi Múzeumban."
Dunántúli Népszava - 1946. II évf. aug. 18. 6. l.

Farainé Csúsner Margit festő MDR.

Megemlítve.

Nikelszky Géza: „A pécsi képzőművészek nagy tárlata"
Dunántúli Népszava: 1946. II. évf. máj. 19. 6. l.

MDK

Tarainé Csüsner Margit festő.

A festőnő neve megemlítve a „Művészet" c rovatban a kiállítás bezárásával kapcsolatban.

„A Tarainé és Tury-Nagy képkiállítás a Baranyamegyei Múzeumban."
Dunantúli Népszava, 1946. II. évf. jan. 1. 5 l.

Farkas Teréz festő. MDK.

Dunántúli Népszava, 1945. T. okt. szept 30.
„Vasárnap nyílik meg a Gebauer festőiskola kiállítása." C. l.

M.D.K.

Tarai Teréz
festő

Részt vett a tárlaton.

– di –: Jegyzetek a tirenhélencek tárlatáról.
Dunántúli Napló, 1958. okt. 15 - 5 lap

aga részére beszerzési költségekre
ókettőszázezer koronát a 78.881. számu
utaljon ki. Budapest, 1926. október hó
ól: Dr. Rónay Zoltán s.k. miniszteri

os másolat hiteléül:

Károly

hiv.igazgató.

Tarcsaligeti Stainer

Frigyes

festő

l.

Emléklap Sopr 1897

25 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tarcsafalvi (Udvar hely vm.)
ev. ref. templom

festett famennyezete
1700-ból.
Festette Asztalos Mihály

Huszka József:
Magyar díszítési motivumok a Székelyföldön. Sepsiszent-György, 1883. 11. l.

Tarcsafalvi ref.
templom

d.

Huszka József:

Magyar díszítési motivumok a Székely földön.
Sepsiszentgyörgy
1883.
11. l.

várrom
k temploma.

lom
nplom sanctuariuma.
y, várkastély.

s síremlékek.
k. templom.
nyok.
nplom és falképei.
olom.

Tarcsadobó

Sáros m.

R.K. templom

Harangok: 1. Fölirata: Verbum manet in aeternum 1596.

2. Maria Hilf per Crucem hoc signum fugiat procul omne malignum. Amen. Ha. Rel. A. D. 1631.

Folyó szám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy
			Athe
48.	VIII/22		Győri ppki szék. egyh. f.é. ben kintalta m
49.	VIII/22		e czimen elszámol
50.	XI/13		Petőszinyei ref. temp helyreáll. kintalva
51.	XI/17.		e czimen elszámolt
52.	XI/29.		Gelenczei rk. templ. f elszámolást nyert
53.	XI/27.		Gerényi templom h elszámoltatott
54.	IX/9.		Podolini rk. templ kiigazit. elszámolta
55.	III/12 és VII/25		Márkusfalvi kertilak elszámoltatott.
56.	X/31.		Izsai Leány vár ása mén elszámoltat
57.	III/29.		Gernyeszegi ref. tem elszámoltatott
[illegible]	II/[illegible]		Ujvásári templ. helyr

Bevétel		Kiadás	
korona	fill.	korona	fill.

Fény kép — Mislejné

Spaimüvészeti Főiskola: 166 ltr

Varrógép modell Tarczay Endre, diplomamunka

Magyar Fotó (Ze 2252/67)

Sipos-Spari formatervezés

Negatív nincs.

Fény kép Mislgué

Sparmüvészeti Főiskola: 166/a

Varrogép modell Tarczay Endre. Diplomamunka

Magyar Fotó (Le 2252/67)

Sipos. Spari formatermezei

Vegetáció vinc.

MDK

Tarcsay

Havasi gyopár, szin.tusr.

Ernst Muz. 9. sukc. 1920. jan.

9 l.

MAGYAR KIRÁLYI
IGAZSÁGÜGYMINISTER

53745. ..... SZÁM.

1911.I.M.V.

N A G Y M É L T O S

A zólyomi járá
ban folyó évi november h
csü átiratában hivatkozo
ságának ezen átirathoz c
Nagyméltóságodat, hogy e
és engem ezen alkalommal

Tarcsay Lajos

Kártyápostó

Debrecen

l. Kolb Jenő:

Régi játékkártyák

66-l.

47.280.	47.280.		
16.200.	16.200.		
60.000.			60.0
123.480.	63.480.		60.0
150.000.	231.640		30.

Tarcsay Pál
építészhallgató
karikatúrája repr.
Megfagyott Muzsikus
1921. 56 l.

			Áthozat
14.			Makaldy József műeg gatónak nyugta vezi
15			Szeghalmy Bálint hallgatónak nyugta ve
16			Szabó László műegje tónak nyugta vezini
17.			Fritz Oszkár épitész nyugta vezint / 17 n
			Kiadások ö
18.	julius	27	A Műemlékek Orsz ságától pénzeslevél ny
19	aug.	18	A Műemlékek Orsz ságától átvettem post

Tarcsay Lajos

debreceni kártyagyáros

l.

Sőregi János

Irások a közevés
szabadsághare emlé-
kezetére. Debrecen
1948. 30. l.

Tárcz György, Ybl-díjas építészmérnök

A mai építészetről szól ez a műsor beszélgetés vitatkozás. A vitában résztvevő szakemberek, akik közül három Ybl-díjas mérnök, Polonyi Károly, Tárcz György és Farkasdi Zoltán.

Unokáink is látni fogják.

1974. V. 3. 21.40 TV. II. műsor -Hué-

Tarcay B. Katalin

Kiállítás a Maros-megyei téri
Művelődési Központban

Nagybánya 1986. IV. 3.

Tarcsy B. Katalin, rajzpedagógus, grafikus 1) Folytatás

Tarcsy B. Katalin budapesti kolléga, akinek nem egy grafikáját közölte e lap – lelkesen dicsérte Gyula nyugalmát, csendjét és az előző évek megismert témák vissahívó vonzását.

dr. Makay László műtörténész megtekintette a gyulai műhely tánlatát és kiemelte beszédében több alkotó munkáját: Tarcsy B. Katalin városképei a szigorúbb szerkezeti felépítésű konstruktivista stílust képviselik.

(fényi): Művésztelep Debrecenben, Köszegen és Gyulán
Pedagogusok Lapja, 1983. aug. 25.

Tarcsy B. Katalin festőművész

kiállítása a harizibányi téri
művelődési központban

Népszabadság, 1985. IV. 18

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam szem
mely a mai veszedelmes külpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább ki
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Tarczaly István

kardcsiszár

1629

l.

Arch. Ert.

1911. 383 l.

Tarczali Sámuel

sárospataki diákunk
egy füzete* maradt fenn a
sárospataki ref. főiskola
könyvtárában 1696-ból
címlapja ornamentalis
díszel és szépen írott betük
kel. Repr.-

Harsányi István

Sárospataki kalauz.
Sárospatak 1928. 65. l.

*) „A Hejdelbergai Katékizmus magyarázattya Pósaházi János által."

TARCZALY Endre 1 p arm

NN: Az ipari formatervezés kérdése

Művelt Nép 1955 11. évf. 28 sz. julius 10; 7 l.

Tarczali Ádám

A "Népművészet mestere"

Szerkesztő mozaik
Csongrád megyei Hírlap, 1970. aug. 19.

Tarczali ötvös tscue

Pulgárjogot 1601. nov. 29én nyert.

Mihalik József Kassavárós ötvösségének tört. Bpt. 1900. 234. l.

Hoffmann Károly

festő.

Tarczali Ferenc, Kassai ötvös III. 77.

Tarczali ötvös Chuka
Péter

Kassai ötvös XVII. sz
vége

Kunetty 72. l

Őszi este otthon.

Szeretem a csendes őszi estéket, amikor lassan szitál az eső. És Szeretem ha együtt ülünk a hosszú fehér asztal mellett, és vacsorázunk. Ilyenkor mindig történik valami, ha nem más, hát az öcskös feldűt egy két poharat. Anyus ilyenkor sopánkodik a tiszta abrosz miat. Apus meg össze szidja. Bandit amiért olyan ügyes. De az öcskös ilyenkor olyan ijedt szomorusággal tud körülnézni, hogy megsajnálunk

Tarczali Czikos Mihály, Kassai
Ötvös II. 77.

Monogramm

T M (Tarczali Csikos Mihály kassai ötvös)

XVI. sz. végéről való ezüstkelyhen

VI. 30

Tarczali (Czikos) Mihály, kassai ötvös
czüstkelyhe VI. 30.

őreálliskola igazgatóságától.

esitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó*.....

osztályfő.

re Szeged.

Tarczali Czikos Mihály

ötvös

1601 – 1612. Kassa.

irod

Visegrádi János Egyházi

ötvösmüvek zemplén vár-

megyéből. Muz. és Könyvt. ért.

1912. 30. l. jegyzet

Mihály kassavár. ötv. tort.

233 l.

3952. Otto Heinrich Engel.
Sz. Erbachban 1866 deczembe

Frieslandi leányok.

Mind a ketten szőke
~~Az előtérben két~~ jobb
Az egyik mindkét kezét ölében
zével támaszkodik. Az előbbi a
kissé előrehajoltan néz. Öltöz
kendő, szük ujju derék fehér
dorral. Órájuk láncza hosszu
háttér sik vidék kaszálókkal.
balra: Otto H. Engel 4.

Vászon, méretei 62.4:83
1910 szeptember 29-én (910-910
1910 október 29-iki 112510 sz.

L — Értéke 2000 K.

Aj. 1910. Stern

Tarczali Czikos Lukács

kassai ötvös

1650-as évek

l.

Magyar Múzeum

1947. jun. 41. l.

601

1910.

r 27-én

és

ülnek

rafordult ~~szőke leány ül~~ a földön.
nyugtatja, a másik pedig jobb ke-
rczélben van ábrázolva s az utóbbi
etük: fejdisz, arany fülbevaló, vál-
iszszel és barna szoknya fekete fo-
s övjük mögé sárga rózsát dugtak. A
Az égbolt felhőzött. Jelzése alól

cm.-- Dr. Stern Ármin ajándéka
).--Az ajándékot tudomásul vette az
leirat (1822-910).

Tarczali Czikos Mihály

ötvös

lásd

Czikos Mihály

alatt

Tarczai Csikós Mihály M.D.K.

ötvös

Kassán dolgozott.

Kampis, Magy. műv. Bp. 1960 459.

M.D.K.

Tarczai Csikós Mihály,ötvös, XVII.sz.

Kassán dolgozó mester volt. 559.o.

"

Kampis Antal: A képzőművészetek

A kultúra világa.III,köt.A képzőművészetek,a zene,
a szinház és a film.Minerva.Bpest.1960

Tarcza Éva

Női fej (szepkő) c. képével szerepel a Vasas Képzőművész Kör kiállításán

Négyművelés, 1965, I. n. 41 old.

Tarcza Éva M.[illegible].K.

N ői fej, repr.

Csáki Lajos- Kurcsai Kulcsár István: A vasas Köz - [illegible]ponti Képzőművész Kör 1964. évi kiállitása

Népmüvelés, 1965. 1. sz.